

รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10

Proceeding

The 10th Rajamangala University of Technology National Conference

ราชมงคลขับเคลื่อนนวัตกรรมสู่ประเทศไทย 4.0

RMUT Driving Innovation for Thailand 4.0

กลุ่มสาขา : มนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา

1-3 สิงหาคม 2561

โรงแรมเรือรัษฎา จังหวัดตรัง

ชื่อหนังสือ
รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10 (10th RMUTNC)

กลุ่มสาขา มนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา

เจ้าของลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

บรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ สงรักษ์

จำนวนหน้า 795 หน้า

เผยแพร่ สิงหาคม 2561

ออกแบบโดย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
179 หมู่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง 92150

คณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
การจัดประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ครั้งที่ 10

ผู้ทรงคุณวุฒิ Session 1 มนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา

1. ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐทิตา โรจนประศาสน์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศทิวัศ ยอดล้ำ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ สงรักษ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาศรี ศรีชัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติกร ขันแกล้ว
6. ดร.อาคม ลักษณะสกุล
7. ดร.ดุสิตพร ฮกทา
8. ดร.กิตติมา ตันติหาชัย

2. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2.	ดร.ภูเกริก บัวสอน	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
3.	ดร.อุดมกฤษณ์ ศรีนันท์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง	มหาวิทยาลัยทักษิณ
5.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิงหา ประสิทธิ์พงศ์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
6.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญมาก	มหาวิทยาลัยทักษิณ
7.	ดร.ขวัญจิตร สุวรรณนพรัตน์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
8.	ดร.จินตนา กสินันท์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
9.	ดร.ชัชวาล ชุมรักษา	มหาวิทยาลัยทักษิณ
10.	ดร.อรพินท์ บุญสิน	มหาวิทยาลัยทักษิณ
11.	ดร.ณัฐนันท์ ทองมาก	มหาวิทยาลัยทักษิณ
12.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรวัลภ์ อุปถัมภานนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
13.	รองศาสตราจารย์จอมขวัญ สุวรรณรักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
14.	ดร.ธนรัตน์ รัตนพงศ์ธระ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
15.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศเทพ วุฒิกนกกาญจน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

16.	ดร.ศิริรักษ์ ธิจิตตัง ฟอสเตอร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
17.	ดร.ธีระวัฒน์ อาจปรุ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
18.	รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน แสงพิกุล	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
19.	รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิช สิทธิ	มหาวิทยาลัยนเรศวร
20.	ดร.ไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
21.	ดร.เฉลิมพล ศรีทอง	มหาวิทยาลัยมหิดล
22.	ดร.สุนิสา ละวรรณวงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจบุรี
23.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรมกิตติ์ ธรรมโม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
24.	รองศาสตราจารย์ ดร.นงเยาว์ อุทุมพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
25.	ดร.ปัญญา เลิศไกร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
26.	รองศาสตราจารย์ ดร.พนอเนื่อง สุทัศน์ ณ อยุธยา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
27.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นครชัย ชาญอุไร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
28.	รองศาสตราจารย์ ดร.คณิตา นิจจรัลกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
29.	รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรพงศ์ แก่นอินทร์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
30.	รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมัย	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
31.	รองศาสตราจารย์ ดร.นิสากร จารุมณี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
32.	ดร.พนิดา สุขศรีเมือง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
33.	รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
34.	รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภช รติโอฬาร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
35.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริวรรต สมนึก	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
36.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ	สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน
37.	ดร.ศักดิ์ณสันต์ จินตสกุล	สถาบันพลศึกษา ตรัง
38.	ดร.บัญชา พร้อมดิษฐ์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี
39.	ดร.สมศรี ศิริขวัญชัย	นักวิชาการอิสระ

คำนำ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10 (10th RMUTNC) และการประชุมวิชาการระดับนานาชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 9 (9th RMUTIC) ระหว่างวันที่ 1-3 สิงหาคม 2561 ณ โรงแรมเรือรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เพื่อเป็นเวทีสำหรับนักวิจัยในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมุมมองในด้านวิชาการ เทคโนโลยีสร้างสรรค์ รวมถึงการค้นพบนวัตกรรมทางการศึกษาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่มีความสำคัญในการสร้างประโยชน์แก่สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจทั่วภูมิภาคของประเทศไทย ตามนโยบายรัฐบาล สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยรู้สึกเป็นเกียรติอย่างสูงที่ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในปีนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมเสียสละทั้งแรงกายและแรงใจและเวลาอันมีค่า เพื่อผลักดันให้เกิดการประชุมวิชาการครั้งนี้ขึ้น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าพลังความร่วมมืออย่างต่อเนื่องจากการประชุมวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 9 แห่ง จะพัฒนาเติบโตต่อเนื่องไปทุกปี จนก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศไทย

ในการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10 (10th RMUTNC) และการประชุมวิชาการระดับนานาชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 9 (9th RMUTIC) ประกอบไปด้วยปาฐกถาพิเศษ การนำเสนอผลงานวิจัยจากนักวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง และนักวิจัยนักวิชาการสถาบันอุดมศึกษาในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติจำนวน 482 ผลงาน ผลงานวิจัยระดับนานาชาติ 53 ผลงาน และสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมจำนวน 49 ผลงาน ตลอดจนการแสดงนิทรรศการผลงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceeding) ฉบับนี้เป็นของกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์สังคมวิทยาและการศึกษา ภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์ รวมจำนวน 74 บทความ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ เพื่อการนำไปแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการในอนาคต

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

สารจากอธิการบดี

ตามที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยได้เป็นเจ้าภาพการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10 (10th RMUTNC) และการประชุมวิชาการระดับนานาชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 9 (9th RMUTIC) ระหว่างวันที่ 1-3 สิงหาคม 2561 ณ โรงแรมเรือรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดตรัง นั้น ด้วยการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม หรือผลงาน ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 9 แห่ง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการวิจัย และระบบส่งเสริมและสนับสนุนการแสวงหาองค์ความรู้จากการวิจัยในแต่ละศาสตร์เพื่อพัฒนาวิชาการ ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นทักษะความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี และสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชนสังคม ได้มุ่งพัฒนางานวิจัยที่ตอบโจทย์ความต้องการในการพัฒนาชุมชนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10 (10th RMUTNC) และการประชุมวิชาการระดับนานาชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 9 (9th RMUTIC) ประจำปี 2561 ภายใต้หัวข้อ : ราชมงคลขับเคลื่อนนวัตกรรมก้าวไกลสู่ Thailand 4.0 ซึ่งเป็นจุดสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง และภาคีหน่วยงานที่สนับสนุนการวิจัยระดับประเทศ ประกอบด้วย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) และสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ที่จะนำเสนอผลงานวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมไทยให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ขอขอบคุณหน่วยงานที่ให้เกียรติเป็นเจ้าภาพร่วม และขอขอบคุณท่านวิทยากรปาฐกถาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย ผู้ร่วมประชุมและนำเสนอผลงานวิจัย คณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมวิชาการฯ ทุกท่าน รวมทั้งบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง ที่มีส่วนร่วมให้การจัดประชุมวิชาการในครั้งนี้ สัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายทุกประการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยงยุทธ หนูเนียม
รักษาราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

สารบัญ

กลุ่มสาขา: มนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา ภาคบรรยาย

รหัส	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	หน้าที่
NO1-001	การจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี	สุญาพร ส้อตระกูล	1
NO1-002	ศักยภาพของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวตามวิถีประมงของบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง	ฟ้าพิไล ทวีสินโสภา	15
NO1-003	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวชุมชนเขาเต่า อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	สุภาพร บำรุงวงศ์	27
NO1-004	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกับค่านิยมไทยที่ปรากฏในคำขวัญโฆษณา	พัชราภรณ์ คชินทร์	38
NO1-005	ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา	ประภาพรรณ แก้วสิยา	52
NO1-006	การพัฒนาอาหารพื้นบ้านของชาวไทยมุสลิมชุมชนบ้านบน ในเขตเทศบาลนครสงขลาสู่ตำรับมาตรฐาน	ศิริวัลย์ พฤฒิวิลัย	63
NO1-007	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย	ประภาพรรณ แก้วสิยา	76
NO1-008	การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น	สายตา บุญโฉม	90
NO1-009	การพัฒนา “เพจ” ออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชกชุมชนบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	ธีรกานต์ โพธิ์แก้ว	104
NO1-010	การออกแบบและสร้างสื่อการเรียนการสอนชุดทดลอง เรื่อง สัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน	นิศามณี ฉุ้นย่อง	116
NO1-011	การสร้างชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์	ภาวนา พรหมสาลี	130
NO1-012	รูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง	ทรงนคร การนา	141
NO1-014	การพัฒนาพลังงานทดแทนของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต : การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมร้อนของระบบระบายอากาศคอมเพรสเซอร์แอร์	สุพัฒนชัย โพธิ์แก้ว	150
NO1-015	ผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม	พงศ์พัฒน์ สิงห์ศรี	160
NO1-016	การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมผลสัมฤทธิ์	ฉารีฝ๊ะ หัดยี	172

	ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning		
NO1-018	การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่า ช่า ช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ	ชุลี หมีรักษา	180
NO1-019	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษาวิทยาลัยรัตภูมิที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกัน	วันดี นวนสร้อย	189
NO1-020	การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มทร.ศรีวิชัย โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบโครงงาน	ภิริญาภรณ์ เจริญโรจนปรีชา	197
NO1-021	ปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	กนกกร ศิริสุข	212
NO1-022	การสังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2555- พ.ศ. 2559)	สุรชัย ไวยวรรณจิตร	224
NO1-023	ทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ การวิจัยเชิงสำรวจ	วิรัตน์ จารีวงศ์ไพบูลย์	236
NO1-024	การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC	คมสัน วัฒนรัตน์	250
NO1-026	รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับการประยุกต์ใช้กูเกิลคลาสรูมเพื่อบูรณาการ ICT ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	กรรณิกา ทองพันธ์	262
NO1-027	การศึกษาและพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เรื่อง เวกเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มทร.ศรีวิชัย อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช	ดวงกมล กรรมแต่ง	276
NO1-028	การสร้างโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส	สัมฤทธิ์ ทิมา	289
NO1-029	ความเชื่อมโยงของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ตามสภาพจริงกับผลการประเมินการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	เพ็ญนภา คูวิบูลย์ศิลป์	299
NO1-030	อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบเปิดเผยและแบบเก็บตัวที่มีต่อการอ่าน	ณัฐธนนท์ หงส์วริทธิ์ธร	308
NO1-031	ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเลือกเข้าปฏิบัติธรรมที่วัดถ้ำสุมะโน	ธนากร โกมลวานิช	319
NO1-033	การศึกษาความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์ความจริงเสริมคชลักษณ์ช้างสำคัญ ศูนย์คชศึกษา จังหวัดสุรินทร์	อุมาพร ไชยสูง	326

NO1-034	รูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม	นันทภา ปัญญารัตน์	336
NO1-035	การประยุกต์ใช้วิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว	เจริญ เพ็ชรรัตน์	347
NO1-036	การสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมทักษะการสืบค้นข้อมูลของผู้เรียนในยุคเทคโนโลยี 4.0	ภรนุชนาฏ อรรถาเวช	357
NO1-038	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สำหรับชุมชนบ้านบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตติมา ชูพันธุ์	367

กลุ่มสาขา: มนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา ภาคโปสเตอร์

รหัส	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	หน้า
NP1-001	การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษาสาขาอาหารและโภชนาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	ทรงสิริ วิชิรานนท์	381
NP1-002	คุณลักษณะครูช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาฝึกสอน หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า	เอกรัฐ ชะอุ่มเอียด	399
NP1-003	การศึกษาระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อสอบโทอิกจำลองของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง	วัลจิลีน จันทรวิโรจน์	410
NP1-004	สื่อสังคมออนไลน์กับการพัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเองของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา	พิมเนตร เทพปัญญา	418
NP1-005	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองและเกม	พิศมัย หาญมงคลพิพัฒน์	432
NP1-006	ผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการดูภาพยนตร์ต่างประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนซินจง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน	นันทา เติมสมบัติถาวร	443
NP1-007	โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมิเดีย Rosetta Stone สำหรับการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา	นงนุช ตั้งใจเจริญทรัพย์	450
NP1-008	การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา ในรายวิชาฟิสิกส์ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน	ศินุพล พิมพ์พก	460
NP1-009	แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีต ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มทร.พระนคร	อัมภาภรณ์ พีรวณิชกุล	468
NP1-010	การพัฒนาคู่มือและการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษจากเกม Overwatch	จุไรรัตน์ สวัสดิ์	476
NP1-011	การพัฒนาเว็บไซต์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	ภันรัชสา จารุจินดา	484
NP1-012	ผลการใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิเชียรมาตุ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง	พยอม ธัญรส	496
NP1-013	การพัฒนาชุดการสอนด้วยกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานด้วย SIADA Model สำหรับรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า	วิทฤทธิ์ โคตรมณี	505

NP1-014	รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้โครงงานวิศวกรรมไฟฟ้าสำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษา	เอกรัฐ ชอุ่มเอียด	512
NP1-015	สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มทร.พระนคร	รุ่งอรุณ พรเจริญ	524
NP1-016	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้	ธีระศักดิ์ อินตัน	532
NP1-017	ความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	สุนารี จุลพันธ์	543
NP1-018	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	ราตรี มีศักดิ์	551
NP1-019	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมงคลศรีวิชัย	จุรีรัตน์ คงอ่อนศรี	560
NP1-020	การศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการบัญชี คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์	ทาริกา รัตนโสภา	571
NP1-022	ปัญหาและแนวทางแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน	มินตรา ไชยชนะ	575
NP1-024	แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชนของเกาะสุกร จังหวัดตรัง	เจตนา อินยะรัตน์	583
NP1-025	พฤติกรรมการดำเนินชีวิตด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามแนวมรรค 8 ของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	ฐานิสรา โฉมเกิด	597
NP1-026	ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ทักษะทางสังคมกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น ในตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง	วรรณกร พลพิชัย	605
NP1-027	ประวัติความเป็นมาและความเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต : กรณีศึกษาชุมชนบ้านไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง	ผ่องศรี พัฒนมณี	613
NP1-028	ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไป ในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	พรคิด อั้นขาว	619
NP1-029	การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง	สุภาวดี กลับใหม่	631
NP1-030	การมีส่วนร่วมในการรณรงค์หยุดการเผาป่าของชาวบ้านในจังหวัดน่าน	สวาท สายปาระ	641
NP1-031	การรับรู้เรื่องสิทธิแรงงานเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่โลกอาชีพของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	อังคณา แวซอเหาะ	653

NP1-032	การวิเคราะห์กลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรม เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์	กิจจาณัฏฐ์ ตั้งจิตนุสรณ์	664
NP1-033	ปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	สุกัญญา แสงเดือน	674
NP1-034	ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและแนวทางพัฒนาตนเองของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน	ขนิษฐา สุวรรณประชา	684
NP1-035	การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	เมทิกา พ่วงแสง	691
NP1-036	การศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	ฉัตรฤดี สุบรรณ ณ อยุธยา	700
NP1-038	ความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อการใช้บริการรถโดยสารขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ของบริษัท ขนส่งจำกัด	จิตสุภา สาคร	711
NP1-039	ระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน โดยใช้ออนโทโลยี	ภาคภูมิ หมีเงิน	719
NP1-041	ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค	ปทุมพร หิรัญสาลี	730
NP1-042	ความต้องการพัฒนาศักยภาพของชุมชนบ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	จารีพร เพชรชิต	740
NP1-043	ผลการสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์มะไฟจีน	จารุนันท์ เมธะพันธุ์	750
NP1-045	โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	สมกมล ภัทรกิจโสภณ	763
NP1-046	วิจัยและพัฒนาศูนย์คลังสมองผู้สูงอายุจังหวัดตรัง ด้วยระบบสารสนเทศและการจัดการความรู้อย่างมีส่วนร่วม	ศุภวัฒน์ อินทร์เกิด	776

การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10
"ราชมงคลขับเคลื่อนนวัตกรรมก้าวไกลสู่ Thailand 4.0"

Session1:

มนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา

ภาคบรรยาย

การจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Tourism Safety Management in Samui Island, Suratthani Province

สุญาพร ส้อตระกูล[1*] และ กนกวรรณ ศรีขวัญ[2]

Suyaporn Sortrakul[1*] and Kanokwan Srikwan[2]

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องการจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอเสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวใน พื้นที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างงานวิจัยเชิงปริมาณ และงานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือการสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และจัดประชุมกลุ่ม ผลงานวิจัยพบว่า ปัญหาด้านความปลอดภัยของ คือนักท่องเที่ยวตระหนักถึงปัญหาสัตว์มีพิษในทะเลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62 และปัญหาด้านอุทกภัยรองลงมาเป็นร้อยละ 53 กิจกรรมกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่มีความปลอดภัย คือการขับรถโกคาร์ท การปีนเขา และการปั่นจักรยาน แต่อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวมีการรับรู้ถึงความปลอดภัยของเกาะสมุย คิดเป็นร้อยละ 75.30 แนวทางการจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมในพื้นที่เกาะสมุย มี 3 ด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้คุณค่าและความเสี่ยงด้านการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาความปลอดภัยเพื่อการท่องเที่ยวในการเกิดเหตุอันตรายต่อนักท่องเที่ยวจากภัยธรรมชาติ ด้านลักษณะคลื่นและกระแสน้ำ และวัสดุแหลมคมบริเวณชายหาด ส่วนด้านสุดท้ายคือการบริหารด้านการจัดการ ได้แก่การควบคุมกิจกรรมการท่องเที่ยว และมาตรการด้านความปลอดภัย และระบบเตือนภัย

คำสำคัญ: การจัดการ, ความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว, สมุย, สุราษฎร์ธานี

---

[1] สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตรัง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง 92150

[1] Department of Hotel and Tourism, Collage of Hotel and Tourism, Rajamangala University of Technology Srivijaya Trang Campus, Mai Phad Suc-district, Sikao District, Trang Province 92150

[2]สาขาวิชาการท่องเที่ยว,วิทยาลัยนานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84320

[2] Department of Tourism, Collage of International Tourism, Suratthani Rajabhat University, Bo Phut Sub-district, Koh Samui District, Surattani Province 84320

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : nuchsingto@gmail.com

ABSTRACT

This research is Tourism Safety Management in Samui Island, Suratthani Province. The objectives of this study were to find problem of safety of tourists and determine the management of tourism safety in Koh Samui Surat Thani. It was Mixed research method with quantitative and quantitative research which interviews, questionnaires and focus group were used. The research found that tourists were aware of the problem of insecurity in marine animal's 62 percent and the flood problem were 53 percent. Unsafe tourist activities were driving a kart, climbing and cycling. However, tourists were thought that Koh Samui were saved 75.30 percent. There are 3 aspects of tourism safety management in Koh Samui area, firstly, value recognition and tourism risk. The development of safety for tourists that dangerous events from natural disasters, Wave and tide, and beach materials. The last part is management that is tourism activities control, security measures and alarm systems.

Keywords; Management, Tourism Safet, Samui, Suratthani

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ คือสร้างรายได้ถึง 5.8 แสนล้านบาท หรือร้อยละ 5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์,2559) อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ด้วยสัดส่วนแรงงานในภาคบริการ (โรงแรมและภัตตาคาร การขนส่ง การขายส่ง การขายปลีก เป็นต้น) ที่เพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกในช่วงเวลาที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นวิกฤติเศรษฐกิจโลกในปี พ.ศ. 2551 หรือปัญหาความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจในประเทศ แต่ด้วยศักยภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ทำให้สามารถฟื้นตัวกลับมาสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็วเมื่อสิ้นเหตุการณ์วิกฤติเหล่านั้น แนวโน้มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยมีเพิ่มสูงขึ้นในทุก ๆ ปี ดังจะเห็นได้จากข้อมูลการบันทึกสถิติของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และกรมการท่องเที่ยว ชี้แจงว่าในปี 2556 ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 14,149,841 คน และเพิ่มสูงขึ้นเป็น 26,735,583 คน คิดเป็นร้อยละ 47 ในปี 2559 หรือภายในระยะเวลาเพียง 4 ปี อย่างไรก็ตามการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวภายในภูมิภาค และในระดับนานาชาติทำให้ประเทศไทยไม่ควรนิ่งเฉย ในการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของความปลอดภัยในการท่องเที่ยว เพราะอัตราการตายของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในประเทศไทย อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ทางด้านลบในสายตานักท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้จึงเป็นจุดอ่อนที่ทั้งภาครัฐ เอกชน ตลอดจนชุมชนควรจะมีส่วนในการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวทั้งของชาวต่างชาติ และชาวไทย ให้ได้ตามมาตรฐานสากลร่วมกัน ฟจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ยิ่งไปกว่านั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวก็ต้องให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและหาแนวทางมาตรการในการขจัดปัญหาหรือความไม่ปลอดภัยนั้นให้หมดไป (พัจน์พิตตา 2552) เกาะสมุย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วโลกและนักท่องเที่ยวต่างหลงใหลในเสน่ห์ของเกาะสมุยดินแดนเกาะมะพร้าว ปัจจุบันนี้การเดินทางท่องเที่ยวไปยัง

เกาะสมุยมีความสะดวก มีเส้นทางเชื่อมโยงเมืองท่องเที่ยวหลัก และจังหวัดใกล้เคียงให้เข้าถึงเกาะสมุยได้ง่ายมากขึ้น อย่างไรก็ตามผลกระทบด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวถือว่ามีต่อการตัดสินใจทำให้นักท่องเที่ยวขาดความ

เชื่อมั่นในการที่จะเข้ามาท่องเที่ยวที่เกาะสมุย เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ ทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการเร่งแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อที่จะให้เกาะสมุยนั้นมีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน สร้างภาพลักษณ์ และความเชื่อมั่นทางการท่องเที่ยวกลับคืนมา

ดังนั้น คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญต่อปัญหาในพื้นที่ทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย จึงทำการศึกษาศึกษาปัญหาทางด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และหาแนวทางร่วมกันในการจัดการด้านความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวทางทะเลชายฝั่งอ่าวไทย ในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอเสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Methodological Research) ที่เน้นการวิจัยเชิง คุณภาพ (Qualitative research) และจะเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative research)

1. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาปัญหาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสมุย จังหวัด สุราษฎร์ธานี

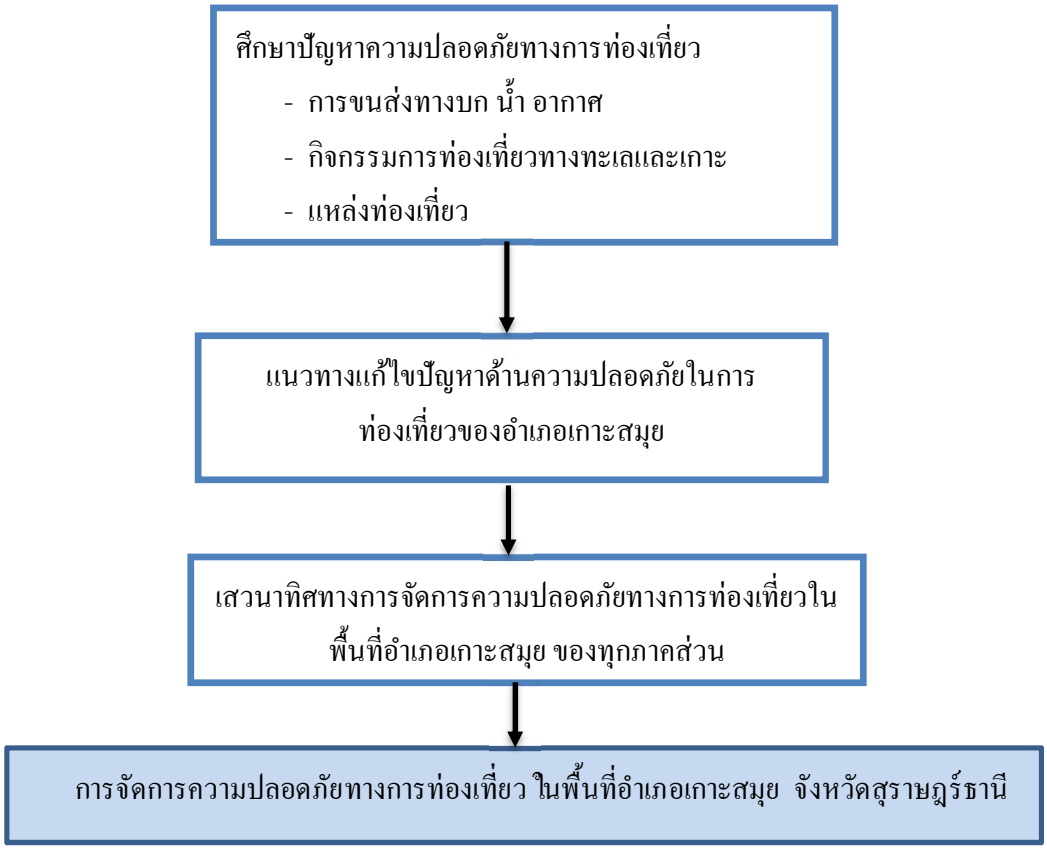
1.2 เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. การสังเคราะห์เพื่อทบทวนวรรณกรรม เรื่องความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว

ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเรื่องวิจัย	วิธีการดำเนินการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย	ผลการศึกษาที่ได้
รุ่งรัตน์ อารีรัตน์ และราเมศร์ ปี พ.ศ. 2552	การจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวในอีสานใต้	งานวิจัยเผสมผสาน	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและการสัมภาษณ์	มีจัดกลุ่มปัญหาและแบ่งปัญหาออกเป็น 7 กลุ่มปัญหา คือ ปัญหาด้านที่พัก ด้านแหล่งท่องเที่ยว ภัยธรรมชาติ ยาเสพติด ปัญหาจากนักท่องเที่ยวและปัญหาที่เกิดจากบริษัทนำเที่ยว มีแนวทางป้องกันและแก้ไขความไม่ปลอดภัยทางการท่องเที่ยวในอีสานใต้ ดังนี้ 1.กำหนดนโยบายที่ชัดเจน 2.จัดให้มีหน่วยงานดูแลรับผิดชอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3.ตั้งหน่วยงานประชาสัมพันธ์ 4.ให้มีมาตรฐานและการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสถาน 5.ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
พัจน์พิตตา ศรีสมพงษ์	การจัดการความปลอดภัยทางการ	งานวิจัยเชิงคุณภาพ	แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และใช้	จัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว

ปี พ.ศ. 2552	ท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ		วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง	ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ยิ่งไปกว่านั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวก็ต้องให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและหาแนวทางมาตรการในการขจัดปัญหาความไม่ปลอดภัยนั้นให้หมด
กวิน วงศ์ลีดี ปี พ.ศ. 2555	ปัจจัยด้านการตลาดและปัจจัยด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ตลาดนัดสวนจตุจักร	งานวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยแบบสำรวจ	แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นครั้งแรก ถึงร้อยละ 44 โดยส่วนใหญ่รู้จักตลาดนัดจตุจักร จากเพื่อนและญาติมิตร ร้อยละ 62 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่อยู่ในกลุ่มอายุที่แตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจในด้านความปลอดภัยในตลาดนัดสวนจตุจักรไม่แตกต่าง

3. กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะเริ่มจากส่วนที่เกี่ยวกับบริบทของการท่องเที่ยว ปัญหาด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว และการพำนักอาศัยในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย เพื่อทำให้ข้อมูลมีความแม่นตรงและความน่าเชื่อถือจึงใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ในประเด็นการวิจัย โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร วิธีการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม (สุภางค์ จันทวานิช, 2547) โดยมีรายละเอียดของแหล่งของการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

กลุ่มตัวแทนนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ยามาเน่ (Yamane, 1973) โดยกำหนดสัดส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่เกาะสมุยทั้งหมด เป็นจำนวนทั้งหมด 400 คน กลุ่มตัวแทนที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวของอำเภอเกาะสมุย ได้แก่บุคลากรภาครัฐ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และผู้นำท้องถิ่น รวม 45 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้มี 4 แบบ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์ (Interview) ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นการเก็บข้อมูลทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ยามาเน่ (Yamane, 1973) จากนั้นกำหนดสัดส่วนของ

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่เกาะสมุยทั้งหมด สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เกี่ยวกับปัญหาด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วยข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตรวัดความคิดเห็นตามแบบลิเคอร์ท (Likert's Scale) และคำถามแบบปลายเปิด (Open - ended question)

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview) ลักษณะคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) ใช้กับกลุ่มตัวแทนนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และบุคลากรภาครัฐ เกี่ยวกับประเด็นเรื่อง การแก้ไขปัญหา หรือการสร้างมาตรการในการจัดการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่อำเภอเกาะสมุย อย่างมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสร้างความเชื่อมั่นในการท่องเที่ยวได้

3. การสนทนากลุ่ม (Focused group) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview schedule) ในการระดมความคิดเห็นของกลุ่ม (Group think) โดยใช้เทคนิค Appreciation-Influence-Control (AIC) การระดมความคิดเห็น (Brainstorming) แผนที่ความรู้ (Mind Mapping) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว

4. การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย (Target Group Analysis: TGA) โดยใช้รายการสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ รวมทั้งตำรวจท่องเที่ยวในประเด็น การรับรู้ และการแก้ไขปัญหา หรือสร้างมาตรการในการจัดการความปลอดภัยแบบเฉพาะรายที่เกี่ยวกับสถานการณ์ของความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในอำเภอเกาะสมุย

ผลและวิจารณ์ผล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ทำการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) หาค่าร้อยละของตัวแปร จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์เสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถามเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ ทำการจำแนกและจัดข้อมูลตามกรอบแนวคิด (Typology and Taxonomy) ให้ที่อยู่ในแนวทางเดียวกันเพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอด้วยการพรรณนา (Descriptive)

3. การสนทนากลุ่ม หลังจากได้เก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกแล้ว นำข้อมูลที่ได้มารวบรวม เรียบเรียงตามประเด็นคำถามเพื่อสร้างการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยวร่วมกันกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอำเภอเกาะสมุย ทำการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอด้วยการพรรณนา (Descriptive)

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุภูมิลำเนา วัตถุประสงค์ จำนวนวันที่พำนัก สถานที่พัก และเคยเดินทางมาเกาะสมุย

ตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	207	51.75
หญิง	193	48.25
รวม	400	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	25	6.25
21-30 ปี	140	35.00
31-40 ปี	74	18.50
41-50 ปี	70	17.50
51-60 ปี	35	8.75
60 ปีขึ้นไป	56	14.00
3. ภูมิลำเนา		
กลุ่มประเทศยุโรป	282	70.50
กลุ่มประเทศอเมริกา	24	6.00
กลุ่มประเทศเอเชีย	75	18.75
กลุ่มประเทศอื่น ๆ	19	4.75
4. วัตถุประสงค์		
พักผ่อน	366	91.00
เรียน	12	3.50
เยี่ยมญาติ	11	2.75
อื่น ๆ	11	2.75
5. จำนวนวันที่พำนัก		
1-3 วัน	16	4
4-6 วัน	28	7
7-12 วัน	54	13.50
มากกว่า 13 วัน	52	13.00
6. สถานที่พัก		
Backpacker	21	5.25
โรงแรม/รีสอร์ท	290	72.50
อื่น ๆ เช่น เกสเฮาส์ บังกะโล	89	22.25
7. นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นครั้งแรก		
เดินทางครั้งแรก	238	59.50
เดินทางมามากกว่า 1 ครั้ง	162	40.50
รวม	400	100.00

ผลจากตาราง 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 400 คน พบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.75 และเป็นหญิง จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 48.25 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมาอายุมีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 ตามลำดับ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่กลุ่มประเทศยุโรป จำนวน282 คน คิดเป็น 70.50 รองลงมากลุ่มประเทศเอเชีย จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 อันดับสามประเทศอเมริกา จำนวน 24คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และอันดับสี่ กลุ่มประเทศอื่น ๆ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.75 ตามลำดับ โดยเดินทางเพื่อพักผ่อน จำนวน 366 คน คิดเป็นร้อยละ 91.00 รองลงมาเรียน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 อันดับสาม เดินทางเพื่อมาเยี่ยมญาติ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 และเดินทางวัตถุประสงค์อื่น เช่นทำงาน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 เท่ากัน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เข้ามาพักที่เกาะสมุย มากกว่า 13 วัน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 34.65 รองลงมา พำนักจำนวน 4-6 วัน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.65 พำนักจำนวน 7-9 วันและพำนักจำนวน 10-12 วัน มีจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 และพำนักจำนวน 1-3 วัน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เลือกสถานที่พักเป็นโรงแรม/รีสอร์ท จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 72.70 รองลงมาคือ บังกะโลหรือเกสเฮาส์, จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.25 Backpacker 21 คนคิดเป็นร้อยละ 5.25 ตามลำดับ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาเป็นครั้งแรก จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 59.50

ตอนที่ 2 การรับรู้ความเสี่ยงระหว่างการพำนักที่เกาะสมุย

ตารางที่ 2 ร้อยละการรับรู้ความเสี่ยงระหว่างการพำนักที่เกาะสมุย

ปัจจัยด้านความปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	บางครั้ง	เกือบตลอดเวลา
กระชากกระเป๋า	72.00	26.70	1.30
ขโมย	70.70)	27.30	2.00
การลักพาตัว	82.00	16.70	1.30
มีดแทงนักท่องเที่ยว	64.70	32.70	2.70
โจรกรรม	70.00	28.70	1.30
ข่มขืน	82.00	16.00	2.00
ปล้นรถยนต์	62.00	33.30	4.70
โรคระบาด	86.00	10.00	4.00
สัตว์ทะเลที่เป็นพิษ	94.70	4.00	1.30
อุทกภัย	68.70	28.70	2.00
เอดส์	89.30	9.30	1.30
สิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ที่จำกัด	74.00	22.00	4.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการพำนักที่เกาะสมุยนั้น มีความเสี่ยงที่จะโดนกระชากกระเป๋าไม่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 72.00 การขโมย ไม่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 70.70 การลักพาตัว ไม่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 82.00 การแทงนักท่องเที่ยว ไม่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 64.70 การโจรกรรม

ไม่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 70.00 ความเสี่ยงในการโดนข่มขื่น คิดเป็นร้อยละ 82.00 ความเสี่ยงในการถูกปล้นรถยนต์ คิดเป็นร้อยละ 62.00 ความเสี่ยงเรื่อโดนฆาตกรรม คิดเป็นร้อยละ 92.00 การก่อการร้าย ไม่เคยมีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 89.30 ความมั่นคงทางการเมือง คิดเป็นร้อยละ 76.70 ความเสี่ยงด้านโรคระบาดคิดเป็นร้อยละ 86.00 สัตว์ทะเลที่เป็นพิษที่ถูกทำร้ายคิดเป็นร้อยละ 94.70 ครบน้ำมันรั่วไหล ไม่เคยมีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 89.30 อุทกภัย ไม่เคยมีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 68.70 เอดส์ ไม่เคยมีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 89.30 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ที่จำกัด คิดเป็นร้อยละ 74.00

ตอนที่ 3 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่อำเภอเกาะสมุย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ดำน้ำตื้น	3.20	0.69	ปลอดภัยอย่างมาก	1
2. เจ็ทสกี	2.55	1.20	ปลอดภัย	5
3. ตกปลา	2.83	1.29	ปลอดภัย	3
4. ดำน้ำ	2.61	1.28	ปลอดภัย	4
5. พายเรือคายัค	3.04	1.04	ปลอดภัยอย่างมาก	2
6. นั่งช้าง	2.53	1.28	ปลอดภัย	6
7. รถโกคาร์ท	2.43	1.31	ไม่ปลอดภัย	9
8. ปั่นจักรยาน	2.46	1.34	ไม่ปลอดภัย	8
9. ปีนภูเขา	2.43	1.37	ไม่ปลอดภัย	9
10. ซาฟารีโดยรถขับเคลื่อน 4 ล้อ	2.51	1.30	ปลอดภัย	7
11. กิจกรรมผจญภัย	2.55	1.31	ปลอดภัย	5
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.65	1.22	ปลอดภัย	

จากตารางที่ 3 พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับปลอดภัย และเมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ปลอดภัยอย่างมาก ได้แก่ กิจกรรมดำน้ำตื้น ($\bar{X}$ = 3.20, S.D. = 0.69) และกิจกรรมพายเรือคายัค ($\bar{X}$ = 3.04, S.D. = 1.04) ส่วนกิจกรรมที่ปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมตกปลา ($\bar{X}$ = 2.83, S.D. = 1.29) กิจกรรมดำน้ำ ($\bar{X}$ = 2.61, S.D. = 1.28) กิจกรรมเจ็ทสกี กิจกรรมผจญภัย ($\bar{X}$ = 2.55, S.D. = 1.31) กิจกรรมนั่งช้าง ($\bar{X}$ = 2.53, S.D. = 1.28) และกิจกรรมซาฟารีโดยรถขับเคลื่อน 4 ล้อ ($\bar{X}$ = 2.51, S.D. = 1.30) ส่วนกิจกรรมที่ไม่ปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมปั่นจักรยาน ($\bar{X}$ = 2.46, S.D. = 1.34) กิจกรรมรถโกคาร์ท ($\bar{X}$ = 2.43, S.D. = 1.31) และกิจกรรมปีนภูเขา ($\bar{X}$ = 2.43, S.D. = 1.37) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มี 6 ประเด็นดังนี้

4.1 ปัญหาด้านการสื่อสาร

พนักงานและผู้นำเที่ยว ไม่สามารถที่จะสื่อสารภาษาอังกฤษให้นักท่องเที่ยวให้เข้าใจได้ขาดความต่อเนื่องในการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมน้อย ปัญหาด้านการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ไลฟ์การ์ดและผู้นำเที่ยวกับนักท่องเที่ยวกิจกรรมบริเวณชาดหาดและบนเรือนำเที่ยว

4.2 ปัญหาด้านการใช้ป้ายและธงสัญลักษณ์ในการแจ้งเตือน

ปัญหาด้านการใช้ป้ายและธงสัญลักษณ์ในการแจ้งเตือน ทางผู้ประกอบการไม่มีป้ายสื่อความหมาย บริเวณชายหาดและบนเรือไว้เตือนให้กับนักท่องเที่ยวได้ปฏิบัติตาม และไม่คำนึงถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวไม่มีป้ายบอกสถานที่ และเส้นทางที่ชัดเจนหรือมีไม่เพียงพอ ทำให้นักท่องเที่ยวไปไม่ถูกหรือเสียเวลาในการเดินทาง บางพื้นที่ไม่มีหน่วยงานภาครัฐ เข้าไปดูแลพัฒนาพื้นที่อย่างชัดเจน หรืออาจมีหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ แต่ขาดงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนา อย่างจริงจัง แหล่งท่องเที่ยวบางพื้นที่ผู้นำ หรือองค์กรท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ไม่มีป้ายสื่อความหมาย บริเวณชายหาดและบนเรือไว้เตือนให้กับนักท่องเที่ยวได้ปฏิบัติตาม ธงสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายข้อปฏิบัติและกฎต่างๆ กับผู้ที่เข้ามาทำกิจกรรมในพื้นที่โดยสื่อสัญลักษณ์ต่างๆมีสัญลักษณ์ที่เหมือนและแตกต่างกันออกไป มีการใช้ธงสีต่างๆ เพื่อสื่อความหมายให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรมในพื้นที่ เช่น ปักธงสีแดง บริเวณที่ห้ามเล่นน้ำ แต่นักท่องเที่ยวก็มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนละเลยและไม่ปฏิบัติตามป้ายสื่อความหมายหลายครั้ง เนื่องจากความเข้าใจผิดในการสื่อสาร

4.3 ปัญหาสัตว์มีพิษในทะเลจะพบเจอสัตว์มีพิษ

ในช่วงหน้ามรสุมในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ผู้นำเที่ยวจะทำการเตรียมน้ำส้มสายชูเพื่อรักษาอาการเจ็บปวดของนักท่องเที่ยวในเบื้องต้น เพื่อลดอาการปวด หรือทำการย้ายจุดดำน้ำ สัตว์ที่พบส่วนใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสัตว์มีพิษในทะเล สัตว์ที่พบส่วนใหญ่คือ แมงกะพรุนเป็นสัตว์น้ำไม่มีกระดูกสันหลัง ใสคล้ายวุ้น ด้านบนเป็นวงโค้งคล้ายร่ม ด้านล่างตอนกลางเป็นอวัยวะทำหน้าที่กินและย่อยอาหาร มีหลายชนิด เช่นแมงกะพรุนจาน หรือแมงกะพรุนหนัง ซึ่งกินได้ ส่วนแมงกะพรุนถ้วย แมงกะพรุนไฟ และแมงกะพรุนลาย มีพิษ พบในช่วงมรสุม เดือนพฤศจิกายนถึงปลายธันวาคม แมงกะพรุนหอย เป็นแมงกะพรุนจะพบได้บ่อย เมื่อโดนจะทำให้รู้สึกแสบมากแต่พิษของมันไม่ทำให้พรากชีวิตได้ แมงกะพรุนไฟ (Portuguese man-of-war) โดยทั่วไปมีรูปร่างคล้ายร่มหรือกระดิ่งคว่ำ (Medusa) ลำตัวโปร่งแสง ประกอบด้วยวุ้นเป็นส่วนใหญ่และจะมีเข็มพิษ พิษร้ายแรงถึงชีวิตได้ จะทำให้เราปวดแสบ ปวดร้อน ทันที แม้อยู่ในน้ำ เกิดอาการคัน เป็นผื่น บวมแดง เป็นรอยไหม้ บางรายทำให้เกิดอาการจุกแน่นหน้าอก หายใจไม่ออก กระสับกระส่าย นอนไม่หลับ อ่อนเพลีย เป็นไข้ และแมงกะพรุนไฟบางประเภทมี

อันตรายที่ทำให้ถึงแก่ชีวิตได้ (ยังไม่พบแมงกะพรุนชนิดนี้ในประเทศไทย) แผลที่เกิดจากแมงกะพรุนไฟนี้ มักจะเป็นรอยไหม้ และเป็นแผลเรื้อรัง จนอาจจะเป็นแผลเป็นได้

4.4 ปัญหาด้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักท่องเที่ยว ปัญหาด้านนี้เกิดจากการที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาทและไม่ปฏิบัติตามคำอธิบายของนักท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย

4.5 ปัญหาด้านการนำเที่ยว ผู้นำเที่ยวส่วนใหญ่ไม่มีบัตรมัคคุเทศก์ ทำให้ไม่สามารถอธิบายแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและคำนึงถึงความปลอดภัย มัคคุเทศก์ในฐานะการเป็นตัวแทนบริษัทนำเที่ยวและประเทศไทยไม่อาจปฏิเสธหรือหลีกหนีปัญหาระหว่างการนำเที่ยวได้ ปัญหายิ่งมากยิ่งซับซ้อน มัคคุเทศก์ที่มีประสบการณ์น้อย ก็อาจไม่สามารถแก้ปัญหาที่ยุ่งยากได้ โดยเฉพาะปัญหาเรื่องความปลอดภัยถือเป็นว่าเป็นเรื่องสำคัญมากในการท่องเที่ยว

4.6 ปัญหาด้านมาตรฐานของอุปกรณ์และเรือที่ใช้ในการโดยสาร พบว่า ธุรกิจนำเที่ยวมีเรือและอุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐานและการดูแลอย่างเหมาะสม ไม่มีการตรวจเช็คอุปกรณ์ก่อนนำนักท่องเที่ยวออกไปทำกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเล และมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดอันตรายจากกิจกรรมดำน้ำ

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวในเกาะสมุย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวในเกาะสมุย ความปลอดภัยมีผลต่อการเลือกเดินทาง เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการรับรู้ความเสี่ยงระหว่างการพำนักที่เกาะสมุย พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงระหว่างการพำนักที่เกาะสมุย ได้แก่ 1) การกระชากกระเป๋า 2) การขโมย 3) การลักพาตัว 4) การแทงนักท่องเที่ยว 5) การโจรกรรม 6) การข่มขืน 7) การปล้นรถยนต์ 8) การฆาตกรรม 9) การก่อการร้าย 10) ความมั่นคงทางการเมือง 11) โรคระบาด 12) สัตว์ทะเลที่เป็นพิษ 13) ครบน้ำมันรั่วไหล 14) อุทกภัย 15) เอดส์ และ 16) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ที่จำกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัจน์พิตตา ศรีสมพงษ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ มีผลการศึกษาพบว่าการจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ยิ่งไปกว่านั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวก็ต้องให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและหาแนวทางมาตรการในการขจัดปัญหาหรือความไม่ปลอดภัยนั้นให้หมดไป โดยมีวิธีการจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติว่าควรยึดหลักดังต่อไปนี้ รัฐบาลหรือองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันความไม่ปลอดภัยผ่านทางสื่อประเภทต่าง ๆให้นักท่องเที่ยวให้ทราบและให้การสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการกระทำความผิดที่ทำลายอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและภาพลักษณ์ของประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้หน่วยงานที่เป็นเจ้าของพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวทั้งภาครัฐบาลและเอกชนเกิดการรวมกลุ่มดำเนินงานป้องกันอุบัติภัยหรือเหตุการณ์ต่าง ๆที่จะเกิดขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยว

อีกทั้งความปลอดภัยยังถือเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว หรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ (Hall, Timothy & Duval, 2004) แต่ประเทศไทย มีภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวที่ค่อนข้างไม่ดีนัก ทั้งความปลอดภัยส่วนบุคคล และความปลอดภัยที่เกิดจากการจลาจล (โครงการศึกษาภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ) ดังนั้นปัญหาเรื่องความปลอดภัยและเสถียรภาพของชีวิต และทรัพย์สิน ตลอดจนการสูญเสียผลประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวพึงได้รับ เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอย่างมาก และยังกระทบถึงความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศ ซึ่งอาจส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงได้ โครงการศึกษาภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งจัดทำโดยบริษัทยูเรก้า คอนซัลติ้ง เพื่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ระบุถึงปัจจัย 3 ด้าน ที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวก่อนเดินทางมาประเทศไทย คือ ประสบการณ์ที่คาดหวังจากการเดินทาง คุณค่า และความปลอดภัย ซึ่งในระดับมหาภาค ภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่บั่นทอนภาพลักษณ์โดยรวมของประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้นการป้องกันปัญหาความไม่ปลอดภัย การหลอกหลวง หรือเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ เช่นการโก่งราคา การหลอกลวงซื้อขายสินค้าและบริการที่ไม่ได้คุณภาพ การปล่อยลอยแพนักท่องเที่ยว และการรักษาความปลอดภัยต่างๆ ทางการท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญที่ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ควรจะร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรม และปรับปรุงภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวให้ดีขึ้นในสายตาของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

2. กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับปลอดภัย และเมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ปลอดภัยอย่างมาก ได้แก่ กิจกรรมดำน้ำตื้น และกิจกรรมพายเรือคายัค ส่วนกิจกรรมที่ปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมตกปลา กิจกรรมดำน้ำ กิจกรรมเจ็ทสกี กิจกรรมผจญภัย กิจกรรมนั่งช้าง และกิจกรรมซาฟารีโดยรถขับเคลื่อน 4 ล้อ ส่วนกิจกรรมที่ไม่ปลอดภัย ได้แก่ กิจกรรมปั่นจักรยาน กิจกรรมรถโกคาร์ท และกิจกรรมปีนภูเขา ซึ่งสอดคล้องกับราณี อิสิชัยกุล (2547) ได้กล่าวถึงการจัดการบริการท่องเที่ยว ต้องมีการกำหนดประเภทและมาตรฐานของบริการที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และควรตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ทุกประเภท และทุกระดับ บริการด้านต่างๆที่สำคัญแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ 1) บริการด้านกฎระเบียบข้อบังคับ คือ เป็นการบริการด้วยกฎระเบียบ ข้อบังคับกติกา เพื่อการดำเนินการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เกิดความพึงพอใจสูงสุดตลอดจนการดำเนินการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ไม่เกิดผลกระทบกับสภาวะแวดล้อมกับแหล่งท่องเที่ยวที่ไปเยือน เช่น การออกกฎระเบียบ ป้ายห้ามป้ายเตือน การจัดระเบียบร้านค้า เป็นต้น 2) การบริการด้านความปลอดภัยการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว มักมีแนวโน้มที่จะเกิดอันตรายและอุบัติเหตุได้ง่าย เช่น การตกน้ำ การถูกงูกัด อุบัติเหตุต่างๆ จากการท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว จำเป็นต้องมีการเตรียมการด้านความปลอดภัยต่างๆ เตรียมอุปกรณ์ป้องกันและรักษาความปลอดภัยให้เหมาะสม รวมทั้งมีการฝึกบุคลากรให้สามารถป้องกันความปลอดภัย รักษาและปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ 3) บริการด้านนันทนาการ คือ การให้การบริการเพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนานและความบันเทิงสำหรับนักท่องเที่ยว โดยการมีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และมีความสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยว โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับแหล่งท่องเที่ยว 4) บริการข้อมูลข่าวสาร คือ การบริการให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวซึ่งแหล่งท่องเที่ยวควรมีศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ แผนที่ เอกสารต่างๆ เกี่ยวกับบริการที่มีในแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งทำหน้าที่ประสานงานให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยว 5) บริการที่พัก คือ การบริการที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งที่พักควรมีหลายขนาดเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีหลายกลุ่มหลายประเภทที่ต้องการประเภทและระดับการบริการที่แตกต่างกัน เช่น โรงแรมระดับสี่ดาว ห้าดาว จะให้บริการหลากหลายแก่ผู้มาพัก เช่น อาหาร และเครื่องดื่ม อีกทั้ง ที่พักควรมีการควบคุมราคาให้เหมาะสมกับคุณภาพ และความสะอาดตามมาตรฐาน 6) บริการนำเที่ยวและ/หรือมัคคุเทศก์ คือ การบริการหรืออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทางของนักท่องเที่ยว ซึ่งควรมีมาตรฐานการบริการนำเที่ยวที่มีการจัดกิจกรรมนำเที่ยว ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เช่น นำเที่ยวทางประวัติศาสตร์ มัคคุเทศก์ควรมีความรู้และรายละเอียดอย่างถูกต้อง หรือการนำเที่ยวทางน้ำโดยมีมัคคุเทศก์ให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งน้ำเพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสภาพแวดล้อม 7) บริการคมนาคมขนส่งและการจัดการด้านจราจร คือ การบริการเคลื่อนย้ายผู้โดยสารและสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งด้วยพาหนะขนส่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งธุรกิจคมนาคมขนส่งควรมีหลายรูปแบบและหลายระดับ เช่น รถเช่า รถโดยสาร เป็นต้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกช่องทางและรูปแบบการคมนาคมขนส่งที่พอใจได้ และการจัดการด้านจราจรแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ควรช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดหาสถานที่สำหรับจอดรถอย่างเพียงพอ และมีป้ายจราจรแสดงอย่างชัดเจน 8)บริการอาหาร และเครื่องดื่ม คือ การบริการด้านอาหาร และเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขและเพียงพอ สมบัติ กาญจนกิจ (2544) และมีการบริการที่ดีต่อนักท่องเที่ยว รวมทั้งด้านความเหมาะสมของราคาที่จำหน่าย ซึ่งควรมีอาหารหลายประเภทและหลายระดับ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละระดับ ต้องมีองค์ประกอบดังนี้ มีการตกแต่งสถานที่ให้กลมกลืนกับสภาพท้องถิ่น มีการเสนออาหารประจำท้องถิ่น และมีรายการอาหารทั่วไปที่นักท่องเที่ยวคุ้นเคยบ้างอาหารมีมาตรฐานพื้นฐานตามสุขลักษณะของกระทรวงสาธารณสุข 9) บริการด้านสินค้าและของที่ระลึก คือ การบริการขายสินค้าและของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเพื่อซื้อและนำกลับไป

ยังภูมิลำเนาของตน เพื่อเป็นที่ระลึก หรือ ของฝาก อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับผู้ให้บริการและยังเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของสถานที่ท่องเที่ยวอีกด้วย 10) บริการด้านอื่นๆ หรือบริการอื่นๆที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยว เช่น ตู้เอทีเอ็ม ธนาคาร ร้านค้าสะดวกซื้อ สุขาสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

3. การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการพำนัก ณ เกาะสมุย

ประเมินการรับรู้ความปลอดภัยในเกาะสมุย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่า ปลอดภัย โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยเพื่อสร้างองค์กรระหว่างนักวิจัยด้านการท่องเที่ยวของไทยและภาคธุรกิจ จากการศึกษา ระบุว่าการทำประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของไทยเพื่อกระตุ้นจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติถูกมองว่าเป็นการสิ้นเปลืองในแง่ของการลงทุน ทั้งภาตรัฐและเอกชนควรมีการวางแผนการรณรงค์ด้านการท่องเที่ยวให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จากรายงานอ้างถึงการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ให้บริการไม่มีความรู้ ความเข้าใจด้านการให้บริการที่เพียงพอ อีกทั้งยังไม่มีทักษะด้านภาษาด้วย ทั้งภาครัฐและองค์กรต่างๆ ของรัฐรวมถึงชุมชนในหลายๆ จังหวัดขาดความรู้ ความเข้าใจในการวางแผน การจัดการ การอนุรักษ์ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างถูกวิธี และจุดอ่อนของการท่องเที่ยวไทยที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ Zero–Dollar-Tour ซึ่งหมายถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวที่จ่ายเงินให้กับบริษัทนำเที่ยวเพียงเล็กน้อย แต่กลับต้องจ่ายค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่าท่องเที่ยวตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่มีมูลค่าสูงกว่าความเป็นจริง (Chen, Mak&Guo, 2011) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของไทยด้านความปลอดภัยด้วย จุดอ่อนอีกด้านคือราคาค่าบริการและสินค้าทางการท่องเที่ยวไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน ซึ่งมีการเพิ่มราคาสินค้าและบริการให้สูงขึ้น โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลและวันหยุดยาว แต่โอกาสสำหรับการตลาดทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเล ให้มีระบบความปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

ด้านยุทธศาสตร์ มีแนวทางยุทธศาสตร์ 3 ยุทธศาสตร์

1.ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยว

2.พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

3.พัฒนาระบบคมนาคมเพื่อการท่องเที่ยว

ด้านสังคม

1. ควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวด้านความปลอดภัย เพื่อสร้างภาพลักษณ์และดึงดูดนักท่องเที่ยวให้คลายความกังวลด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

2. ควรมีการศึกษาการจัดความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวพื้นที่อื่น ที่มีปัจจัยต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน เพื่อนำแนวทางการจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวไปใช้ในพื้นที่นั้น ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงของปัญหาที่มีผลต่อเรื่อง การจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการลดปัญหาความไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดจากความเสี่ยงนั้น ๆ ได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อการสนับสนุนงานวิจัย วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยนานาชาติการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีและขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวรา สุวรรณพิมล ที่ปรึกษาและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. (2555). การเมือง – ความปลอดภัย ฉุดภาพลักษณ์ท่องเที่ยวไทย. (2555). [Online]. Available : http://www.bangkokbiznews.com/ 31 กรกฎาคม 2554.

กวิน วงศ์ลีดี และศิริเพ็ญ เยี่ยมจรรยา. (2555). ปัจจัยด้านการตลาดและปัจจัยด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ตลาดนัดสวนจตุจักร. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

พัจน์พิตตา ศรีสมพงษ์. (2552). การจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ. พะเยาะ : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ราณี อิสิชัยกุล. (2554). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว. สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรม ธิราช.

รุ่งรัตน์ หัตถกรรม อารีรัตน์ สมานดุษณี และราเมศร์ พรหมชาติ. (2552). การจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวในอีสานใต้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

Department of Economic Affairs and Tourism. (2002). Business Promotion and Tourism. Tourism Safety: Emergency Communications and Crisis Management Plan. [Online]. Available : http://www. westerncape. gov.za/ Text/2003/12/emergency_Communications_crisis_management_plan2.pdf

Hall C. M., Timothy J. D. & Duval D. T. (2004). Safety and Security in Tourism Relationships, Management and Marketing.

ศักยภาพของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวตามวิถีประมงของบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

Potential of Resources for Fishery way of Bohin Sub-district, Sikao District, Trang Province

ฟ้าพิไล ทวีสินโสภา[1*] และ กิตติศักดิ์ ทวีสินโสภา[2]

Fapilai Thaweesinsopha[1*] and Kittisak Thaweesinsopha[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้แบบประเมิน 5 A กับ 1R (2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้วิธีวิเคราะห์SWOT และ (3) เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ประชากรที่ใช้ในการศึกษามี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 720 คนได้มาวิธีด้วยการสุ่มแบบบังเอิญ (Convenience Samplings) กลุ่มที่สองคือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่จำนวน 30 คนได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจัดกลุ่มและหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่าบ่อหิน (1) มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวสูง เนื่องจากจุดเด่นทางด้านพื้นที่และสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยว ส่วนทางด้านมีศักยภาพด้านบุคลากรและการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง (2) มีปัญหาและอุปสรรคดังนี้ ทรัพยากรการท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ไม่โดดเด่น บุคลากรไม่มีความพร้อมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว ประชาชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวน้อย มีนโยบายในการพัฒนาแต่ไม่มีการนำไปใช้ (3) การกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์เชิงรุกซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยพัฒนาให้สอดคล้องกับทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ กลยุทธ์เชิงรับคือสร้างความเข้าใจให้แก่คนในองค์กรส่วนท้องถิ่น ชาวบ้าน และนักเรียน นักศึกษา เพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้กลายเป็นคนที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน และ กลยุทธ์การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนโดยการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ให้มีเพียงพอกับความต้องการและเหมาะสมควรเพิ่มเติมกิจกรรมรูปแบบใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายในการท่องเที่ยว

คำสำคัญ : การพัฒนาศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว บ่อหิน

ABSTRACT

Quantitative and qualitative research objectives this study were: (1) to evaluate tourist attraction by using 5A and 1R, (2) to find problems and obstacles (for developing this attraction) by using SWOT analyze , and (3) to establish guidelines for developing for developing this attraction at the Bohin sub district Sikao district Trang province. The sample included 2 groups: 720 tourists and 30 related persons. The former was selected by convenience sampling, and the latter was selected by purposive sampling. Research tools for collecting data were and an evaluation form, a list of SWOT questions. Analyze the data with the group and the percent value.

Research results were as follows: (1) Tourists rated at the high level that Borhin Sub District was the high potential tourist attraction term because of location and tourist support. They rated staff and management at the meddle level. (2) Problems and obstacles of this tourist attraction were the following. (a) Resources of historical tourist were not prominent.(b) Staff were incompetent, (c) Local villagers less participated in community activities.(d) Though goals for tourist attraction was established, responsible people have not implanted yet. (3) Guidelines for developing tourist attraction included 3 strategies: dissemination strategy that will be developed with a sense of urgency by development in line with the natural resource, get strategies is to the understanding of the local organizations of the Home and Student so that a group of these people become people that will drive the development of the tourist area of the community and strategies for strengthen communities by the management of the Facilities in the area with enough space to the needs and appropriate should be more activities new forms to add a variety of sightseeing.

Keyword: Development potential, Tourist Attraction, Potential of Tourist Attraction, Borhin Sub District

[1] วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

[1] College of hospitality and tourism, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Sikao, Trang 92150, Thailand

[2] คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

[2] Faculty of Science and Fisheries Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Sikao, Trang 92150, Thailand

[*] ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิคส์ (Corresponding author, e-mail) tsky888@hotmail.com

บทนำ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและยังเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้พื้นที่ที่มีทรัพยากรเหล่านี้อยู่มีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งยังเป็นสิ่งที่มีจำกัด แต่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ การออกกำลังกาย การศึกษาหาความรู้ การอนุรักษ์และฟื้นฟูขนบธรรมเนียม ประเพณี และศิลปวัฒนธรรม จึงมีการนำมาใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการพัฒนามาใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างแพร่หลายมากในหลายพื้นที่ ซึ่งในแต่ละพื้นที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่แตกต่างกันไปตามศักยภาพ ทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และการนำมาใช้ประโยชน์ อนึ่งพื้นที่ในชุมชนบ่อหิน เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่สำคัญบริเวณหนึ่งของจังหวัดตรังและยังไม่มีใครรู้จักมากนัก ดังนั้นการศึกษาศักยภาพของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณดังกล่าวจะทำให้ได้แนวทางการพัฒนา และการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณชุมชนบ่อหินให้มีศักยภาพที่จะรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้มากขึ้น

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism resources) หมายถึง สิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อมที่กำเนิดขึ้นมาเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นแล้วสืบทอดต่อกันมา เช่น ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว โดย Morrison and Mill (1992) กล่าวว่า องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย ปัจจัยพื้นฐาน (Infrastructure) ในด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการการขนส่งการสื่อสารการต้อนรับ อย่างเป็นมิตร ต้อนรับด้วยใจ มีสิ่งดึงดูดใจ(attractions) มีสิ่งอำนวยความสะดวก(facilities) มารองรับทั้ง ในด้านร้านอาหาร ที่พัก ของที่ระลึกและสิ่งที่ขาดไม่ได้ คือ มีบริการที่ประทับใจ ซึ่งสอดคล้องกับ McIntosh and Goeldner (1995) กล่าวว่า องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวจะประกอบด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกที่ดี (facilities) ระบบการขนส่งที่เข้าถึงได้สะดวก (transportation) ปัจจัยพื้นฐานที่ดีและพร้อม (infrastructure) ทรัพยากรทางธรรมชาติที่ดึงดูดใจ และมีการต้อนรับที่ดีด้วย ไมตรีจิต

นอกจากนี้ทรัพยากรการท่องเที่ยวจัดเป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายรวมถึง พื้นที่ สิ่งของ กิจกรรม และ/หรือมิติอื่นใดที่สามารถให้คุณค่าเชิงการท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามตามธรรมชาติ คุณค่าเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ แก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้ทรัพยากรการท่องเที่ยวสามารถปรากฏได้ทั้งในลักษณะของรูปธรรมที่สามารถสัมผัสได้ด้วยการจับต้อง เช่น สิ่งก่อสร้าง ถ้ำ น้ำตก และของที่ระลึก เป็นต้น และในลักษณะของนามธรรมที่ไม่สามารถสัมผัสได้ด้วยการจับต้องแต่สามารถสัมผัสได้ด้วยทางอื่น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษา ความเป็นชนเผ่า และการเล่นการแสดงพื้นบ้าน ในปัจจุบันองค์ประกอบของทรัพยากรท่องเที่ยวโดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นับว่ามีความสำคัญต่อประเทศไทย เป็นอย่างมากโดยเฉพาะการสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากประเทศไทยมีชื่อเสียงโดดเด่นในเรื่องของ ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศจำนวนมากพากันเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพื่อชื่นชมสัมผัสความงดงามเหล่านี้ (ณัฐนรี, 2554)

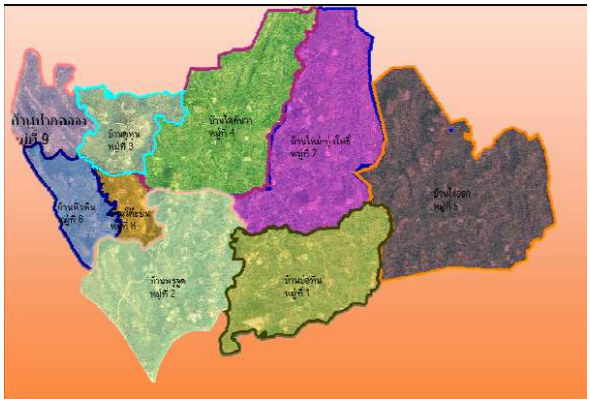
เมื่อพิจารณาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนพัฒนา โดยสุภาภรณ์ (2543) ได้นิยามคำว่า ศักยภาพ ว่าเป็นความสามารถหรือความพร้อมในสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกา ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาและการปรับปรุงสิ่งใดๆ ฉะนั้นแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่งจะมีศักยภาพแตกต่างกันออกไป และยังสอดคล้องกับ ระพีพรรณ ทองห่อ และคณะ (2549) กล่าวว่า การจะประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวจะต้อง ดำเนินการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยว โดยทำการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวใน พื้นที่ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยการ สำรวจแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ว่ามี

ทรัพยากรการท่องเที่ยวอะไรบ้าง เป็นทรัพยากรประเภทไหน เพื่อประโยชน์ของผู้วิจัยในการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่อไปในการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์ (2550) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาและ การกำหนดศักยภาพหรือความสำคัญของแหล่ง ท่องเที่ยว ดังนี้ 1)คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวได้แก่ความสวยงาม ลักษณะเด่นในตัวเอง ความเก่าแก่ทาง ประวัติศาสตร์ความสำคัญทางลัทธิและศาสนา บรรยากาศ สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติและ วิถีชีวิต 2)ความสะดวกในการเข้าถึง ได้แก่สภาพ ของเส้นทางท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทาง ระยะ เวลาจากตัวเมืองไปยังแหล่งท่องเที่ยว 3)สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ที่พักแรม ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สถานบริการต่างๆ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์และการรักษาความ ปลอดภัย 4)สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพทาง กายภาพ สภาพอากาศระบบนิเวศและสภาพอื่นๆ ของแหล่งท่องเที่ยว 5)ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ข้อจำกัดด้านพื้นที่ข้อจำกัดทางด้านบริการสาธารณูปโภค ปัญหาความปลอดภัยของนักท่อง เที่ยว 6)ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน ได้แก่ความ เป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยวและจำนวนนักท่อง เที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยวของ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรังนั้น พบว่า ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปมีลักษณะทั้งที่ราบและที่ดอนค่อนข้างสูง และเป็นชายทะเล พื้นที่ทางตอนเหนือจะเป็นที่ราบค่อนข้างสูง ส่วนพื้นที่ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบมีภูเขาทิศตะวันตกเป็นเทือกเขาบางส่วนและติดกับชายทะเล ส่วนทิศใต้เป็นพื้นที่ราบ ส่วนลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุมฤดูร้อน มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม ถึงเดือน เมษายนฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือน ธันวาคม

มีพื้นที่ปกครองทั้งหมด 9 หมู่บ้านได้แก่ หมู่บ้านบ่อหิน บ้านพรุจูด บ้านดุหุน บ้านไสต้นวา บ้านไร่ออก บ้านหัวหิน บ้านใหม่ บ้านโต๊ะบัน และบ้านปากคลอง แต่มีถึง 7 หมู่บ้าน (องค์การบริหารส่วนบ่อหิน, 2557) ที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่

1. บ้านบ่อหิน ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ ทะเลบ้านบ่อหิน และบ่อน้ำจืดศักดิ์สิทธิ์ โฮมสเตย์
2. บ้านพรุจูด ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ หัตถกรรมจักสานจากเตยปาหนัน
3. บ้านดุหุน ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ หัตถกรรมจักสานจากเตยปาหนัน
4. บ้านไสต้นวา ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การผลิตเครื่องแกงทำมือ
5. บ้านหัวหิน ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ พื้นที่ชายหาดที่สวยงาม
6. บ้านโต๊ะบัน ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การทำกล้วยฉาบ
7. บ้านปากคลอง ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การทำปลาเค็มกางมุ้ง

ภาพที่ 1 แสดงแผนที่ของหมู่บ้านทั้งหมดในบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ที่มา: เข้าถึงได้จาก http://www.bohin.org/plantee.pdf

ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว (Potential attraction) หมายถึง ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แต่ละแห่ง ที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ โดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความสะดวกในการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมคุณค่าและความสำคัญ การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น และการจัดการของแหล่งท่องเที่ยว

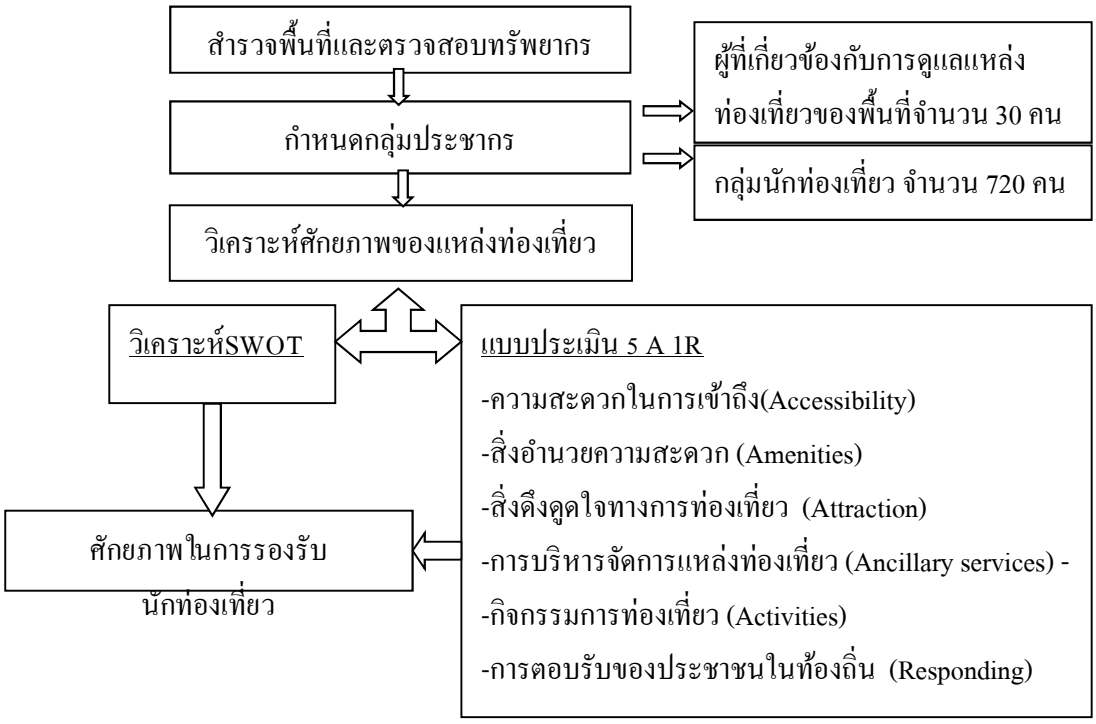
`คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว (Quality Tourist Attraction) แนวคิดของคำว่าคุณภาพของการท่องเที่ยวนั้น องค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) ได้มีการกำหนดไว้เป็นแนวทางดังนี้ คุณภาพก็คือผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการในการตอบสนองความต้องการ ความพึงพอใจความจำเป็นและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการนำเสนอขายสินค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยว ในราคาที่ยอมรับได้

มาตรฐานด้านคุณภาพ (Quality Standard) ด้านการท่องเที่ยวนั้นจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยสวัสดิการที่มีให้การสร้างแรงจูงใจ ความสามารถในการเข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวได้และสิ่งที่สำคัญ คือ การตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพื้นที่ของชุมชนบ่อหิน มีลักษณะเด่นของทรัพยากร คือ มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ที่หาดูได้ยาก เช่น นกเหงือก มีแหล่งปะการังน้ำตื้น และยังมีโฮมสเตย์ 3 หลัง รองรับผู้เข้าพักได้ 40-50 คน สามารถกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวได้หลากหลาย อาทิเช่น พานักท่องเที่ยวดำน้ำตื้น ศึกษาวิถีชุมชนชายฝั่ง กิจกรรม CSR เช่น ธนาคารปู กิจกรรมต้นกล้าหญ้าทะเล

จากการที่ได้ศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในแถบกลุ่มจังหวัดภาคใต้ จะเห็นได้ว่าพื้นที่เหล่านี้มีความงดงามทางธรรมชาติ วัฒนธรรมและประเพณี ที่มีลักษณะเฉพาะพื้นที่เป็นอย่างมาก และยังมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ โดยเฉพาะพื้นที่ของ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชน เพราะมีทั้งความงดงามของธรรมชาติ เช่น เขาเจ็ดยอด หมู่เกาะต่างๆ และยังมีวิถีชีวิตประมงที่ยังคงรักษารูปแบบการทำประมงแบบดั้งเดิม รวมทั้งกลุ่มชาวบ้านยังประกอบอาชีพเสริมในการจักทำจักสานจากธรรมชาติที่มีอยู่อันได้แก่ เตยปาหนัน

นอกจากนี้ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ยังมีเรื่องราวในตำนานที่ยังเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมาเช่น ตำนานเรื่องบ่อน้ำจืดในพื้นที่น้ำเค็ม สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ผสมผสานระหว่างธรรมชาติ วิถีชาวบ้านและตำนานเรื่องเล่าได้เป็นอย่างดี ประกอบกับการดูแลพื้นที่ของคนในชุมชนก็มีความพร้อมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่ยังขาดการศึกษาความเป็นไปได้ในเชิงงานวิจัยเพื่อรองรับศักยภาพของการท่องเที่ยวของชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้แล้วคาดว่าในอนาคตมีความเป็นไปได้สูงที่ พื้นที่การท่องเที่ยวของ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จะเป็นการเชื่อมธุรกิจทางด้านการท่องเที่ยวสู่ AEC และนานาชาติอย่างแท้จริงของจังหวัดตรังโดยมีกรอบงานวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงกรอบงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในเขต ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง และระดมความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบข้อมูลในเชิงลึกและสามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างละเอียด โดยมีแนวทาง ขั้นตอน และวิธีการศึกษาข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับข้อมูลงานวิจัยมีจำนวน 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกใช้สำหรับศึกษาด้านศักยภาพการท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยว จำนวน 720 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้สำหรับเชิงปริมาณใช้วิธีการคัดเลือกแบบบังเอิญ (Convenience Sampling)โดยการใช้แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยการใช้การประเมินแบบ 5 A กับ 1 R `ประกอบด้วย ความสะดวกในการเข้าถึง(Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น (Responding) โดยแบบประเมินนี้ใช้มาตรวัดระดับคะแนน (Rating Scale) ของลิเคิร์ท ทั้งระดับคุณภาพและระดับศักยภาพ แบบประเมินฉบับนี้ผ่านการพิจารณาความตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว จากนั้นวิเคราะห์ระดับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มที่สอง ใช้สำหรับข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คือ กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการดูแลแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่ จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้สำหรับตอบเชิงคุณภาพใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เพื่อตอบในเชิงนโยบายและ ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดพื้นที่เพื่อทำการศึกษา และรวบรวมข้อมูลทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ ตำบลบ่อหิน เพื่อหาจุดเด่นของพื้นที่และการเชื่อมโยงเส้นทางของพื้นที่ท่องเที่ยว และสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยว

ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ยังใช้วิธีวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อใช้สำหรับวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ผลและวิจารณ์ผล

จากผลการวิจัยด้านศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง โดยพิจารณาองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้นั้น สรุปผลได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ประเภททรัพยากรท่องเที่ยว	แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญภายในบ่อหิน			
	บ่อหินฟาร์มสเตย์	หาดหัวหินและทุ่งคลองสน	เขาเจ็ดยอด	แหลมมะขามแหลมไทร
ด้านความสะดวกในการเข้าถึง				
ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	พอใช้	พอใช้
ระดับศักยภาพ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ปานกลาง
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก				
ระดับคุณภาพ	ดี	พอใช้	พอใช้	ไม่มีคุณภาพ
ระดับศักยภาพ	มาก	น้อย	น้อย	น้อย
ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว				
ระดับคุณภาพ	พอใช้	ดี	ดี	ดี
ระดับศักยภาพ	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว				
ระดับคุณภาพ	ดี	ดี	ดี	ดี
ระดับศักยภาพ	มาก	มาก	มาก	มาก
ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว				
ระดับคุณภาพ	ดี	พอใช้	พอใช้	พอใช้
ระดับศักยภาพ	มาก	น้อย	ปานกลาง	ปานกลาง
ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น				
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	พอใช้	พอใช้	ดี
ระดับศักยภาพ	มากที่สุด	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก

จากการกำหนดแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมแนวทางการท่องเที่ยวในพื้นที่บ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่งนั้น มีศักยภาพแตกต่างกัน โดยบ่อหินฟาร์มสเตย์ มีการประเมินศักยภาพ ที่มีคุณภาพในระดับดีมากและมีศักยภาพมากที่สุดในด้านด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น ส่วนระดับคุณภาพดีและมีศักยภาพมาก มีอยู่ 4 ด้าน คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

การประเมินแหล่งท่องเที่ยวที่สอง คือ หาดหัวหินและทุ่งคลองสน มีระดับคุณภาพดี และมีศักยภาพมาก อยู่ 2 ด้าน คือด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวและด้านคุณค่าและความสำคัญ ส่วนระดับคุณภาพดีและมีศักยภาพปานกลางนั้นมีด้านความสะดวกในการเข้าถึงนั้นอยู่ในระดับคุณภาพดี และมีศักยภาพปานกลาง ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่นอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ และมีศักยภาพปานกลาง ส่วนคุณภาพพอใช้และมีศักยภาพน้อยมีอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

การประเมินแหล่งท่องเที่ยวที่สาม คือ เขาเจ็ดยอด โดยผลการประเมินด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวและด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับคุณภาพดี และมีศักยภาพมาก ส่วนการประเมินในด้านความสะดวกในการเข้าถึง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ และมีศักยภาพน้อย การประเมินในด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่นและด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีระดับคุณภาพพอใช้และมีศักยภาพปานกลาง

การประเมินแหล่งท่องเที่ยวที่สี่ คือ แหลมมะขามแหลมไทร โดยผลการประเมินที่มีคุณภาพในระดับดี และมีศักยภาพมาก มีทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านคุณค่าและความสำคัญ และด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น ส่วนอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ และมีศักยภาพปานกลาง มีอยู่ด้วยกัน 2 ด้าน คือด้านความสะดวกในการเข้าถึงและด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ส่วนการประเมินที่มีระดับไม่มีคุณภาพ และมีศักยภาพน้อย คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ส่วนการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง โดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวผลเป็นไปตามตามรางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ของแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายการ	ผลการวิเคราะห์		ระดับศักยภาพ	องค์ประกอบ	ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง	ผลการวิเคราะห์	
	S	W				O	T
ความสะดวกในการเข้าถึง		-ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน -ถนนที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวไม่ปลอดภัย	ปานกลาง	1.นโยบายและแนวทางการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	สนับสนุน	☑	
					ไม่สนับสนุน		☑
สิ่งอำนวยความสะดวก		-พื้นที่สำหรับจอดรถมีน้อย	น้อย	2.อุปสงค์ด้านการท่องเที่ยวมุ่งเน้นการท่องเที่ยวที่เป็นของเดิมและมีคุณภาพมากขึ้น	กำหนดแผนการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม	☑	
					ไม่กำหนดแผนการพัฒนา เข้าร่วมกิจกรรมบ้าง	☑	
					ไม่สนใจ เพิกเฉย ตัวใครตัวมัน		☑
สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว	-เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่	-ทรัพยากรกาท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ไม่โดดเด่น	มาก	3.การได้รับการส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวโดยชุมชนและ	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มขึ้น	☑	
					ไม่ได้รับงบประมาณ	☑	

รายการ	ผลการวิเคราะห์		ระดับศักยภาพ	องค์ประกอบ	ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง	ผลการวิเคราะห์	
	S	W				O	T
	มีความสวยงาม - เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสงบและอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ			การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของภาคจังหวัดมากขึ้น	แต่ดำเนินการของบประมาณอยู่เรื่อยๆ		
					ไม่ของบประมาณงบประมาณที่ขอไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว		☑
การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว		-บุคลากรไม่มีความพร้อมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว -ยังไม่มีทิศทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ชัดเจนของชุมชน	น้อย	4.การเปิดตัวแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ มากขึ้นของแต่ละจังหวัดภายในประเทศ	ส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้เข้าใจด้านการท่องเที่ยว	☑	
					กลุ่มผู้นำไม่กระตือรือล้นแต่หากมีการเชิญอบรมก็ไป	☑	
					ไม่สนใจไม่เข้าร่วมและไม่เข้าใจด้านการท่องเที่ยว		☑
กิจกรรมการท่องเที่ยว	-มีกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลาย เช่น พายเรือดูนก ตกปลา ปั่นจักรยาน ชมวิถีชีวิตในชุมชน		ปานกลาง	5.การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวภายหลังจากที่ประเทศไทยเข้าสู่อาเซียน	เตรียมความพร้อมด้านการท่องเที่ยว	☑	
					ไม่เตรียมความพร้อม		☑
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น		-ประชาชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวน้อย	ปานกลาง				

จากตารางจะเห็นได้ว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง นั้น ยังมีโอกาสพัฒนาได้อีก แม้ว่าจะมีอุปสรรคในการที่แต่ละจังหวัดเปิดตัวแหล่งท่องเที่ยวใหม่ แต่อย่างไรก็ตามแหล่งท่องเที่ยวของ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ยังคงมีความสวยงามตามธรรมชาติ และยังมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรอย่างมากมาย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงระดับคุณภาพและศักยภาพของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยพิจารณาจากองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในภาพรวมของ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ระดับคุณภาพ	ระดับศักยภาพ
ความสะดวกในการเข้าถึง	ดี	ปานกลาง
สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว	ดี	มาก
กิจกรรมการท่องเที่ยว	พอใช้	ปานกลาง
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	พอใช้	ปานกลาง
สิ่งอำนวยความสะดวก	ไม่มีคุณภาพ	น้อย
การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	ไม่มีคุณภาพ	น้อย

ทรัพยากรการท่องเที่ยวของ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรังนั้น พบว่า ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป มีลักษณะทั้งที่ราบและที่ดอนค่อนข้างสูง และเป็นชายทะเล พื้นที่ทางตอนเหนือจะเป็นที่ราบค่อนข้างสูง ส่วนพื้นที่ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบมีภูเขาทิศตะวันตกเป็นเทือกเขาบางส่วนและติดกับชายทะเล ส่วนทิศใต้เป็นพื้นที่ราบ ส่วนลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุมฤดูร้อน มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม ถึงเดือน เมษายน และฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือน ธันวาคม มีพื้นที่ปกครองทั้งหมด 9 หมู่บ้านได้แก่ หมู่บ้านบ่อหิน บ้านพรุจูด บ้านดุหุน บ้านไสต้นวา บ้านไร่ออก บ้านหัวหิน บ้านใหม่ บ้านโต๊ะบัน และบ้านปากคลอง แต่มีถึง 7 หมู่บ้านที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่

บ้านบ่อหิน ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ น้ำพุทะเลร้อน และบ่อน้ำจืดศักดิ์สิทธิ์ บ่อหินฟาร์มสเตย์

บ้านพรุจูด ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ หัตถกรรมจักสานจากเตยปาหนัน

บ้านดุหุน ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ หัตถกรรมจักสานจากเตยปาหนัน

บ้านไสต้นวา ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การผลิตเครื่องแกงทำมือ

บ้านหัวหิน ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ พื้นที่ชายหาดที่สวยงาม

บ้านโต๊ะบัน ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การทำกล้วยฉาบ

บ้านปากคลอง ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การทำปลาเค็มกางมุ้ง

จากผลการประเมินคุณภาพและศักยภาพ ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ด้านความสะดวกในการเข้าถึง มีคุณภาพดี และมีศักยภาพปานกลาง ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่มีคุณภาพและมีศักยภาพอยู่ในระดับน้อย ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีคุณภาพดี และมีศักยภาพมาก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีคุณภาพพอใช้และมีศักยภาพปานกลาง ส่วนด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น มีคุณภาพพอใช้ และมีศักยภาพปานกลาง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าในภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวใน ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรังนั้น มีศักยภาพมากในด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีศักยภาพปานกลาง ในด้าน ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว การตอบรับของประชาชนใน มีศักยภาพอยู่ในระดับน้อย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการบริหารจัดการแหล่ง

ท่องเที่ยว ดังนั้นองค์การบริหารส่วนบ่อหินจะต้องกำหนดแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อให้สอดคล้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ โดยยึดแนวปฏิบัติดังนี้

1. การกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุกของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยกำหนดให้แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่งนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนโดยพัฒนาให้สอดคล้องกับทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ กล่าวคือ ความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ฯลฯ และจะต้องพัฒนาควบคู่กับการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับ พิสมัย จารุจิตติพันธ์. (2557) ที่กล่าวถึงการประกาศให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นวาระสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวในเกาะสมุยควบคู่กับการพัฒนาด้านเกษตรกรรม

2. การกำหนดกลยุทธ์ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการจัดการในพื้นที่ โดยประเด็นแรกคือการสร้างความเข้าใจให้แก่คนในองค์กรส่วนท้องถิ่น ชาวบ้าน และนักเรียน นักศึกษา เพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้กลายเป็นคนที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ประเด็นที่สอง คือ การทำประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกเข้ามาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้จากการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ของชุมชน เพราะต้องมาพบญาติ มากที่สุด รองลงมาคือ มาทำกิจธุระ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นจะต้องทำการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับธีรพัฒน์ ตื้อตัน (2546) กล่าวว่า การท่องเที่ยวควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการคิด การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการได้รับ ผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย และในที่สุดท้องถิ่นก็จะมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ ซึ่งท้องถิ่นคือ ชาวบ้าน ชุมชน จนถึงการ ปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนด้วย โดยที่การวางแผนเพื่อพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยว นั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งคือความช่วยเหลือจากภาครัฐ

3. การกำหนดกลยุทธ์ด้านการบริหารและการจัดการ โดยประเด็นแรก คือ การจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ให้มีเพียงพอกับความต้องการและเหมาะสม ประเด็นที่สอง การเพิ่มเติมกิจกรรมรูปแบบใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายในการท่องเที่ยว เช่น การตกปลาบริเวณแหลมมะขามแหลมไทร หรือกำหนดเทศกาลด้านงานวัฒนธรรมใหญ่ๆ ของพื้นที่ เช่น แข่งขันการตกปลา หรือจัดวันอนุรักษ์หญ้าทะเลบริเวณของพื้นที่บ่อหินฟาร์มสเตย์ ให้เป็นเทศกาลใหญ่ๆ ที่ทุกคนรู้จัก ซึ่งสอดคล้องกับที่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย(2550: ออนไลน์) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวควรอาศัยกลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริการการท่องเที่ยว รวมทั้งการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่นในรูปแบบที่หลากหลาย

โดยสรุป การกำหนดแนวทางทั้งสามประเด็น จึงเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพในการท่องเที่ยวของพื้นที่ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งหากชุมชน ภาครัฐ และภาควิชาการร่วมกันจัดทำประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการท่องเที่ยว นำนักศึกษาฝึกปฏิบัติภาคสนาม ส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวให้มากขึ้น และจัดทำสื่อออนไลน์ ซึ่งนอกจากจะเป็นแนวทางในการพัฒนาที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวของ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ก็จะได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืนภายในชุมชนได้ และยังสามารถส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ในระดับนโยบาย องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และจังหวัด ควรมีการผลักดันและกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต โดยการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคในชุมชนพร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการจัดการบริหารทรัพยากรท่องเที่ยวของชุมชน โดยมีภาคีทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นแกนนำในการกำหนดการจัดการให้เป็นรูปธรรม และกระตุ้นให้ผู้นำเกิดความกระตือรือล้นในการพัฒนาพื้นและเข้าร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ควรมีการประสานงานภาครัฐให้เข้ามาดูแลทรัพยากรให้มีศักยภาพมากขึ้น ควรมีการจัดอบรมในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว

เพื่อสร้างความเข้าใจของคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การจัดการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพสูงสุด

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณองค์การบริหารส่วนบ่อหินที่อนุเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณ วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในการสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2550. มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว. เข้าถึงได้จาก http//www.thailocaladmin.go.th:15030/e_book/eb1

ณัฐนรี สมิตร, 2554. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุภาภรณ์ หาญทอง. 2543. ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ระพีพรรณ ทองห่อ และคณะ. 2549. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ศักยภาพ และข้อจำกัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิวัฒน์ชัย บุญภักดิ์. 2550. ศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม . จุลสารการท่องเที่ยว

ธีรพัฒน์ ตื้อตัน. 2546. ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่วนอุทยานม่อนพระยาแช่ ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง.วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การบริหารทรัพยากรป่าไม้). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พิสมัย จารุจิตติพันธ์. 2557. ศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเกาะสมุย. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 17 ฉบับเดือนมกราคม-ธันวาคม 2557. หน้า 131-150

องค์การบริหารส่วนบ่อหิน. 2557. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนบ่อหิน พ.ศ.2558-2562) : วิเคราะห์นโยบายและแผนองค์การบริหารส่วนบ่อหิน. (อัดสำเนา)

แผนที่หมู่บ้านของบ่อหิน. เข้าถึงได้จาก http://www.bohin.org/plantee.pdf

Mill, R. & Morrison, A. M. 1992. The Tourism System: and Introductory Text. New Jersey: Prince - Hall Intentional Inc

McIntosh, Robert W; Goeldner, Charles R; & Ritchie, J.R. Brent. 1995. Tourism Principles, Practices, Philosophies. USA

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวชุมชนเขาเต่า อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Public Participation in Tourism Potential Development of Khao-Tao Community Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province

สุภาพร บำรุงวงศ์[1*] ธนิชชา ชัยชัชวาลประทีป [1] และ บุปผา วงษ์พันธุ์ทา[1]

Supaporn Bamrungwongsa [1*] , Tanichar Chaichatchawalprateep [1] and Buppha Wongpanta [1]

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า และเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่าจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม(Mixed Method) คือ วิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนในชุมชนเขาเต่าจำนวน 150 คน และตัวแทนองค์กรภาครัฐ-เอกชน ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ มัคคุเทศก์ นักวิชาการในท้องถิ่น และปราชญ์ชุมชน รวม 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น แบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิด การสนทนาและการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การประชุมกลุ่มย่อย เครื่องมือเส้นเวลาประวัติศาสตร์ และการจัดประชุมสัมมนา การวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานการสำรวจ เก็บข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม เอกสารต่าง ๆ และการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ ใช้วิธีการบรรยายเชิงพรรณา (Descriptive Research)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า มีคะแนนเฉลี่ย 3.41 ในระดับปานกลาง ซึ่งมีความเห็นว่าประโยชน์จากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนในระดับมาก ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนในระดับปานกลาง และผลกระทบที่เกิดจาการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในระดับปานกลาง 2)การมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า ในระยะเวลาที่ผ่านมามีประชาชนมีส่วนร่วมน้อยกว่าประชาชนที่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วม (64 คน ต่อ 86 คน) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลางคะแนนเฉลี่ย 3.07 และประชาชนมีความยินดีที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนเขาเต่าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในระยะต่อไปมากกว่าประชาชนที่ไม่ยินดีเข้าไปมีส่วนร่วม (80 คน ต่อ39 คน) และไม่แน่ใจ จำนวน 31 คน 3) แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่าจากการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศน์ของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยว และด้านความพร้อมของชุมชน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของชุมชน, การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว, ชุมชนเขาเต่า

ABSTRACT

The objectives of this research aim to study the potential of Khao-Tao community in tourism management as well as the community participation in tourism development in order to set the guidelines for the community to develop their tourism potential based on the participation of the locals. The research employed the mixed method approach which combined both quantitative and qualitative research methods in the data collection. The representative sample are 150 people in Khao-Tao community and 20 representatives from government organization, private sector, tour operators and services, tourist guide, local scholars and local wisdom elite.The tools using in this research were questionnaires, interview questions, focus group meeting, informal interview timeline history and discussions in the seminar. Analyzing data from survey evidences. Field data collections, interviews, questionnaires, and quantitative data analysis by using descriptive research method.

The results were divided in 3 aspects as follows: 1) Tourism potential of Khao-Tao community was in a medium level with average scores of 3.41, which had the opinion that, the locals valued to benefits of tourism in a high level while the potential of tourism attractions in the community and the impacts from tourism development were in a medium level. 2) For the community participation in tourism potential development in the past, local people took part in the development were less than the local people who excluded (64 to 86). The result for community participation was in a medium level with the average scores of 3.07. As for the question regarding the willing to participate in the next tourism potential development, the locals were pleased to join more than the one who refused (80 to 39), and 31 locals were still considering. 3) For the guidelines setting to develop the tourism potential of Khao-Tao based on community participation, 6 factors were proposed: importance and values of the tourism attractions, environment and ecology, amenities, transportation and infrastructure, safety and Community availability factors.

Keyword: Public Participation, Tourism Potential Development, Khao-Tao Community

---

[1] สาขาการท่องเที่ยว คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77110

[1] Program in Tourism Faculty of Hospitality and Tourism Industry, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Hua-Hin Sub-district, Hua-Hin District, Prachuab Kiri Khun Province 77110, Thailand

[*] ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : supaporn.ban@rmutr.ac.th

บทนำ

การท่องเที่ยว ปัจจุบันถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศอย่างมาก ซึ่งการท่องเที่ยวส่งผลที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและชุมชนท้องถิ่นในหลายด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (ศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย, 2549) ผลประโยชน์ได้รับจากการท่องเที่ยวดังกล่าวนี้ ควรคำนึงถึงการพัฒนาเพื่อให้เกิดศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และนำไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป การพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความอย่างยั่งยืนได้นั้น บุญเลิศ (2557) กล่าวว่าต้องมีมิติ 3 มิติ คือ การสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว และการสร้างความมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมิติข้อสุดท้ายนี้เป็นการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่น ด้วยการให้ท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นเจ้าของพื้นที่ตั้งแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวด้วยตนเอง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนจึงต้องมีการส่งเสริมและรณรงค์ให้ชุมชนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อผลประโยชน์ของชุมชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลต่อชุมชนทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาด้านการท่องเที่ยว จึงถือว่ามีความสำคัญเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างแท้จริง ดังนั้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองหัวหิน ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในระดับโลก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ชุมชนเขาเต่า หรือบ้านเขาเต่าตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ตำบลหนองแก อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปรากฏชื่อบ้านเขาเต่ามาตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (หจช.(ร.5) ม.2.14/37) เดิมเป็นเพียงหมู่บ้านขนาดเล็กประกอบอาชีพทำไร่และอาชีพประมง ถัดเข้ามาเป็นพื้นที่ทุ่งน้ำทะเลท่วมขัง เรียกว่า “ทุ่งตะกาด” ราษฎรที่อยู่อาศัย ประสบปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำจืดสำหรับอุปโภค จนกระทั่งปีพ.ศ. 2506 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลเดชได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้กรมชลประทานขุดลอกพื้นที่ทุ่งตะกาดสร้างอ่างเก็บน้ำเขาเต่าขึ้น เป็นโครงการชลประทานตามพระราชดำริแห่งแรกในประเทศไทย (กรมชลประทาน, 2558) ต่อมาได้เกิดโครงการส่งเสริมด้านศิลปาชีพ โดยจัดตั้งศูนย์ทอผ้าบ้านเขาเต่าขึ้นในปี พ.ศ. 2507 เพื่อสร้างรายได้แก่กลุ่มแม่บ้านของชุมชน (อมลวรรณ, มปป.) จากสถานที่ตั้งซึ่งอยู่ไม่ไกลจากหัวหิน และมีทัศนียภาพชายหาดและบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำเขาเต่าที่สวยงาม ความมีชื่อเสียงของหมู่บ้านประมงเขาเต่า ทำให้ปัจจุบันชุมชนเขาเต่ามีชื่อเสียงของเมืองหัวหินอีกแห่งหนึ่ง มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมเดินทางมาเที่ยวชมภายในชุมชนอย่างมาก มีผู้เข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่มากขึ้น การสร้างอาคารพักอาศัยและหมู่บ้านสำหรับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์อย่างมาก และจากการมีชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ ประชาชนในชุมชนเขาเต่า ได้สะท้อนปัญหาเรื่องความต้องการอยากเห็นชุมชนเขาเต่ามีแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ไม่ต้องการให้ชุมชนเขาเต่า เติบโตภายใต้บริบทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างไร้ทิศทาง ยังคงดำรงวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเขาเต่าไว้ เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว และเป็นความภาคภูมิใจของท้องถิ่น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินโครงการวิจัยนี้ขึ้น

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า
3. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่าจากการมีส่วนร่วมของชุมชนแนวคิด

ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม การดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาของชุมชนในเรื่องใด ๆ นั้นไม่อาจสำเร็จได้โดยขาดความร่วมมือกันของสมาชิกในชุมชนนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก ในความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นมีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ เช่น อคิน (2527) ว่าหมายถึง การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ซึ่งทำทุกอย่างไม่ใช่การกำหนดจากภายนอก แล้วให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากแต่ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง อนุรักษ์ นิยมเวช (2554) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตัวเองหรือชุมชน จึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่บุคคลผู้อยู่อาศัยในชุมชน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชนนั้น ๆ ได้มีความเห็นร่วมกันถึงปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนาแก้ไขปรับปรุง ได้เข้ามามีบทบาทร่วมกัน เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาชุมชนของตนในด้านใดด้านหนึ่ง เป็นผู้มีส่วนร่วมดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนตนเอง ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนนั้น และเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญคือ เป็นกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยประชาชนผู้เป็นเจ้าของชุมชนนั้น ซึ่งเป็นผู้รู้ปัญหา ได้มาร่วมกันคิด ตัดสินใจ ดำเนินการ แก้ไขปัญหานั้น เป็นการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน มีผลดีต่อชุมชนและทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งขึ้น

1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน มีผู้เสนอแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้หลายท่าน เช่น แนวคิดและทฤษฎีของ Cohen และ Uphoff:1980 (ถวิลวดี, 2551) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อคิน (2527) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 2) ร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหา 3) ร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนในการแก้ปัญหา 4) ร่วมในการดำเนินการตามแผน 5) ร่วมในการประเมินผล วิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดผลสำเร็จ จากแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมดังกล่าวนี้ จึงเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่าได้เป็น 6 ประเด็น คือ 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมคิดและร่วมประชุม เพื่อนำเสนอความเห็นเรื่องการพัฒนาชุมชนด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน 2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนพัฒนาเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนร่วมกัน 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจในกระบวนการพัฒนาต่าง ๆ ร่วมกัน 4) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการต่าง ๆ ตามที่ได้วางแผนและตัดสินใจร่วมกัน 5) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการรับประโยชน์และติดตามผล ภายหลังจากที่ได้ดำเนินการร่วมกันแล้ว 6) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการให้การสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานของชุมชนเป็นไปด้วยความสำเร็จร่วมกัน ทั้งในการลงทุน หรือสนับสนุนด้านต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดผลความสำเร็จของกิจกรรมหรือโครงการที่มีส่วนร่วมของชุมชน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

2.1 แนวคิดและความหมายของการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO) ให้ความหมายว่า คือ การเดินทางตามเงื่อนไข 3 ประการ คือ 1) เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวแต่ไม่ใช่ไปตั้งหลักแหล่งเป็นการถาวร 2) เป็นการเดินทางที่เป็นไปด้วยความสมัครใจหรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเอง โดยไม่ใช่ถูกบังคับหรือไม่ใช่เพื่อทำสงคราม 3) เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่ประกอบอาชีพหรือหารายได้ (บุญเลิศ, 2548) อาจสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อประเทศอย่างมากในด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ช่วยสร้างรายได้ให้กับ

ประเทศ และยังสามารถกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศที่มีการท่องเที่ยวเข้าไป ผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศในหลายด้านทั้งระบบสาธารณูปโภค การให้บริการ และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว นำมาซึ่งความเจริญของประเทศ ความหมายของการท่องเที่ยว คือ การเดินทางจากถิ่นที่อยู่ ไปยังสถานที่ต่าง ๆ ที่มิใช่การเดินทางไปประกอบอาชีพ การย้ายถิ่นฐานที่พำนัก และการอพยพโยกย้ายถิ่น แต่เป็นการเดินทางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน การศึกษาหาความรู้ เยี่ยมเยือนญาติ กิจกรรมทางศาสนาตลอดจนเพื่อสุขภาพอนามัยและการกีฬา อาจเป็นการเดินทางท่องเที่ยวในช่วงระยะเวลาสั้นๆหรือเวลานานก็ได้

2.2 แนวคิดการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว บุญเลิศ (2548) กล่าวว่า หมายถึงความพร้อมในด้านคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ในการให้บริการด้านการท่องเที่ยวแก่ผู้มาเยือน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1)ความน่าดึงดูดใจของสถานที่ 2) ความสะดวกในการเข้าถึง 3) ความประทับใจ และ 4) องค์ประกอบของการบริการ วิวัฒน์ชัย (2550) กล่าวถึงหลักเกณฑ์พิจารณาศักยภาพการท่องเที่ยว 6 องค์ประกอบ คือ 1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว 2) สภาพการเข้าถึง 3) สิ่งอำนวยความสะดวก 4) สภาพแวดล้อม 5) ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว 6) ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน ดังนั้นในการวิจัยจึงได้แบ่งเกณฑ์พิจารณาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 6 ด้านดังนี้ 1) ด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีประวัติศาสตร์ชุมชน มีความหลากหลาย มีกิจกรรมส่งเสริมท่องเที่ยว 2) ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย สภาพแวดล้อมสวยงาม สภาพอากาศดี ไม่มีมลพิษ มีระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และการตกแต่งบริเวณอย่างกลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีบริการโรงแรมและที่พักที่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว บริการร้านอาหารและเครื่องดื่มที่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ร้านค้าจำหน่ายสินค้าที่ระลึกและของฝากป้ายบอกทิศทางและสถานที่ต่าง ๆ อย่างชัดเจน 4) ศักยภาพด้านการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน โดยพิจารณาจากการมีเส้นทางคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวอย่างสะดวกสบาย มีถนนและเส้นทางคมนาคมต่าง ๆ อยู่ในสภาพดีได้มาตรฐาน 5) ด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยว มีความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวในชุมชน ในการเดินทางเข้าสู่ชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว ปลอดภัยด้านภัยธรรมชาติ ด้านโจรกรรมต่อนักท่องเที่ยวและผู้อาศัยในชุมชน 6) ด้านความพร้อมของชุมชน จากความมีอัธยาศัยไมตรีของคนในชุมชนต่อนักท่องเที่ยว มีความร่วมมือของภาครัฐองค์กรท้องถิ่นและภาคเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำวิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) มาใช้ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อดำเนินการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับการศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่าจากการมีส่วนร่วมของชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับตัวแทนประชาชนในชุมชนเขาเต่า 2) แบบสัมภาษณ์ (Interview) แบบปลายเปิด ใช้สำหรับถามผู้นำชุมชน หน่วยงานองค์กรท้องถิ่น ผู้รู้ ปราชญ์ท้องถิ่น มัคคุเทศก์ และนักวิชาการ ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยจะใช้แนวคำถามสัมภาษณ์ (Interview Guideline) ตามที่ได้จัดทำไว้ล่วงหน้า 3) การสนทนาและการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เครื่องมือนี้ผู้วิจัยดำเนินการใน 2 วิธีการ คือ การสนทนาทั่วไปกับกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการสนทนาในเรื่องต่าง ๆ และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ 4) เครื่องมือเส้นเวลาประวัติศาสตร์ (Timeline history) ผู้วิจัยดำเนินการผ่านการสนทนาสัมภาษณ์ แบบไม่เป็นทางการ และการสืบค้นข้อมูลผ่านแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และนำมาจัดเรียงเส้นเวลาทางประวัติศาสตร์

ชุมชน ทำให้เห็นภาพบริบทชุมชนอย่างชัดเจนขึ้น 5) การจัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น เพื่อนำเสนอข้อมูลสะท้อนกลับเบื้องต้น จากนั้นจึงรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวและข้อมูลเพิ่มเติมจากกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ตัวแทนประชาชนในเขตชุมชนเขาเต่า จำนวน 150 คน จากจำนวนประชากรในพื้นที่ประมาณ 1,242 (ข้อมูลประชากรจากสถานีอนามัยเขาเต่า พ.ศ. 2557) วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ คือขนาดประชากรหลักพัน กำหนดตัวอย่างร้อยละ 10-15 (บุญชม, 2553) ในที่นี้ ผู้วิจัยกำหนด 150 คน เท่ากับ ร้อยละ 12.077 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก(Convenience Sampling) 2) ตัวแทนองค์กรภาครัฐและองค์กรท้องถิ่น จำนวน 5 คน ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ มัคคุเทศก์ จำนวน 5 คน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักวิจัย และปราชญ์ชุมชน จำนวน 10 คน กลุ่มตัวอย่างในในการสัมภาษณ์เชิงลึก การเลือกผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposeful Selection)

ผลและวิจารณ์ผล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวชุมชนเขาเต่า อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเขาเต่าประเด็นศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มประชาชนในชุมชนเขาเต่า จำนวน 150 คน (ร้อยละ 100) เป็นเพศหญิง (83 คน/ร้อยละ 55) มากกว่าเพศชาย (67 คน/ร้อยละ 45) เป็นผู้มีอายุมากกว่า 60 ปี (42 คน/ร้อยละ 28) มากที่สุด มีอาชีพรับจ้างทั่วไป/ลูกจ้าง(37 คน/ร้อยละ 25)มากที่สุด มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (59 คน/ร้อยละ 39) มากที่สุด รายได้ต่อเดือนเป็นผู้มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท (42 คน/ร้อยละ 28) มากที่สุด การอยู่อาศัยในชุมชนเขาเต่าเป็นชาวชุมชนเขาเต่าโดยกำเนิด (57 คน/ร้อยละ 39) มากที่สุด

1.2 ความคิดเห็นด้านศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า

1.2.1 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า ประชาชนในชุมชนเขาเต่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.34 ในระดับปานกลาง แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.67 ในระดับมาก 2) ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.60 อยู่ในระดับมาก 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 2.94 อยู่ในระดับปานกลาง 4) ด้านการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานโดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 2.14 อยู่ในระดับปานกลาง 5) ด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยว โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.28 อยู่ในระดับปานกลาง 6) ด้านความพร้อมของชุมชน โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.52 อยู่ในระดับมาก

1.2.2 ประโยชน์จากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนเขาเต่าโดยรวม ประชาชนในชุมชนเขาเต่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประโยชน์จากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนเขาเต่าโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.67 ในระดับมาก โดยเห็นว่าได้รับประโยชน์จากมูลค่าที่ดินและราคาอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 3.99 ในระดับมาก

1.2.3 ผลกระทบที่เกิดจากพัฒนาชุมชุนเขาเต่าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนในชุมชนเขาเต่ามีความคิดเห็นเรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาชุมชนเขาเต่าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.23 ในระดับปานกลาง ซึ่งมีผลกระทบทั้งผลในด้านดีและด้านลบ พบว่าผลกระทบในด้านดี โดยรวมคะแนนเฉลี่ย 3.43 อยู่ในระดับปานกลาง ผลกระทบในด้านลบโดยรวมคะแนนเฉลี่ย 3.03 อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศักยภาพชุมชนเขาเต่าในด้านการท่องเที่ยวในระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่าประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพชุมชนเขาเต่าในด้านการท่องเที่ยวในระยะเวลาที่ผ่านมา จำนวน 64 คน (ร้อยละ 42.66) และไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วม จำนวน 86 คน (ร้อยละ 57.33)แสดงว่าประชาชนในชุมชนเขาเต่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพชุมชนเขาเต่าในด้านการท่องเที่ยวในระยะเวลาที่ผ่านมาน้อยกว่าคนที่ไม่เข้าร่วม

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาศักยภาพชุมชนเขาเต่าในด้านการท่องเที่ยวในระยะเวลาที่ผ่านมาในรูปแบบต่าง ๆ โดยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศักยภาพของชุมชนเขาเต่าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในระยะเวลาที่ผ่านมา มีคะแนนเฉลี่ย 3.07 ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าคะแนนมากไปค่าคะแนนน้อยดังนี้ การร่วมคิดร่วมประชุม การร่วมดำเนินการ ร่วมให้การสนับสนุน การร่วมตัดสินใจ การร่วมติดตามประเมินผล และการร่วมวางแผน

2.3 การยินดีมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนเขาเต่า ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในระยะต่อไป พบว่าประชาชนในชุมชนเขาเต่ายินดีมีส่วนร่วมจำนวน 80 คน (ร้อยละ 53.33) ไม่แน่ใจจำนวน 31 คน (ร้อยละ20.66)ไม่ยินดีมีส่วนร่วมจำนวน 39 คน (ร้อยละ 26) กล่าวได้ว่าประชาชนมีความยินดีที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม มากกว่าจำนวนคนที่ไม่แน่ใจ และไม่ยินดี หรือทั้งไม่แน่ใจและไม่ยินดีรวมกัน

2.4ระดับรูปแบบความร่วมมือที่ยินดีมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนเขาเต่าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว พบว่าระดับความยินดีมีส่วนร่วมของประชาชน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.27 ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นรายด้านในรูปแบบความร่วมมือ เรียงตามลำดับ ดังนี้ ยินดีร่วมคิดร่วมประชุม ยินดีร่วมดำเนินการ ยินดีร่วมให้การสนับสนุน ยินดีร่วมติดตาม ยินดีร่วมวางแผน ยินดีร่วมตัดสินใจ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่าจากการมีส่วนร่วมของ ชุมชน

3.1 มุมมองสถานการณ์ท่องเที่ยวชุมชนเขาเต่า ชุมชนเขาเต่ามีมุมมองต่อสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของชุมชนจากผู้ให้สัมภาษณ์ 3 กลุ่ม คือ 1) ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น มองว่าการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเมืองหัวหิน ในภาพรวมการท่องเที่ยวหัวหินเติบโตขึ้น มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์เติบโตขึ้น 2) ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น มองว่าชุมชนเขาเต่าเติบโตขึ้นมาก มีสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวเช่น ศูนย์ทอผ้าบ้านเขาเต่า ชายหาดที่สวยงามและสะอาด อ่างเก็บน้ำเขาเต่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการสร้างอุทยานราชภักดิ์ มีผลทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวมากขึ้น ทำให้ชุมชนเขาเต่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวร่วมไปด้วย 3) ประชาชนในชุมชนเขาเต่า มองว่าการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่าเติบโตขึ้นมากกว่าเดิม ถึงแม้มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้ามาพักในชุมชนเขาเต่ามากขึ้น ราคาที่ดินที่สูงมากขึ้น มีผลดีคือชาวบ้านมีฐานะดีขึ้นจากการขายที่ดิน แต่ก็เป็นปัญหาว่าที่ดินส่วนใหญ่เป็นหมู่บ้านจัดสรรของชาวต่างชาติไปมาก และมีคนต่างถิ่นเคลื่อนย้ายเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้น

3.2 ความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเขาเต่า เกี่ยวกับสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนาในชุมชนเขาเต่าเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ พบว่าโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.55 อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินรายข้อดังนี้ การจัดสถานที่จอดรถให้เพียงพอ มีคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก เป็นคะแนนสูงสุด และการจัดเส้นทางการคมนาคมใหม่ในชุมชน เพื่อให้การสัญจรสะดวก เหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ยในระดับปานกลาง เป็นคะแนนต่ำสุด

3.3 การเสนอแนวทางพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า ดังนี้ 1) ด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ อนุรักษ์อาคารเก่า และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของชุมชนไว้ ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชนประมงพื้นบ้าน จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมและรับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว 2) ด้านสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศน์ของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ดูแลความสะอาดของพื้นที่ในชุมชนโดยเฉพาะสถานที่สำคัญ ซ่อมแซมถนนให้การเดินทางสะดวกจัดการขยะมูลฝอยบริเวณ แก้ปัญหาน้ำทิ้งที่ไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำเขาเต่า

พัฒนาปรับปรุงทัศนียภาพบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำเขาเต่า 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ จัดทำที่พักแบบโฮมสเตย์ สร้างห้องน้ำสาธารณะบริการแก่นักท่องเที่ยว จัดบริการที่จอดรถให้เพียงพอต่อความต้องการ จัดรถรางหรือรถจักรยานให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในชุมชน พัฒนาระบบเสียงตามสาย และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นรู้จักมากขึ้น 4) ด้านการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ จัดบริการรถยนต์สาธารณะให้บริการเข้าสู่ภายในชุมชน และดูแลความปลอดภัยบริเวณจุดตัดของถนนเข้าสู่ชุมชนเขาเต่า 5) ด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยว ได้แก่ ตั้งศูนย์ให้บริการด้านการแพทย์และการรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่นักท่องเที่ยว (สถานีอนามัยเขาเต่า) ดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการลงเล่นน้ำทะเลและบริเวณจุดที่เป็นพื้นที่อันตราย 6) ด้านความพร้อมของชุมชน ได้แก่ จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โครงการพระราชดำริโครงการอ่างเก็บน้ำเขาเต่าและศูนย์ทอผ้าบ้านเขาเต่า ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวในชุมชน พัฒนาสินค้าของชุมชนให้เป็นที่รู้จัก ส่งเสริมการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวชุมชนเขาเต่า อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในชุมชนเขาเต่า

ประชาชนในชุมชนเขาเต่ามีความคิดเห็นด้านศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า ใน 3 ประเด็น คือ ความคิดเห็นต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่าที่เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความเห็นว่าชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในระดับมาก และมีผลกระทบต่อชุมชนทั้งทางบวกและทางลบในระดับปานกลาง

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าประชาชนในชุมชนเขาเต่า มีความคิดเห็นร่วมกันว่าแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีคุณค่าความสำคัญและเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ในด้านประวัติศาสตร์ที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ก่อให้เกิดการพัฒนาทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จักของทั้งประเทศ เช่น โครงการพระราชดำริสร้างอ่างเก็บน้ำเขาเต่า การฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของชาวชุมชนให้อยู่ดีกินดี มีอาชีพ และสร้างรายได้ การมีสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามเหมาะแก่การท่องเที่ยวและพักผ่อนของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ รวมทั้งประชาชนทั่วไปในท้องถิ่น นอกจากนี้ชุมชนเขาเต่าซึ่งอยู่ในเขตอำเภอหัวหิน ที่จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของประเทศ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างมาก อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจัดได้ว่าเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดของการท่องเที่ยวชุมชนที่จะช่วยสร้างความยั่งยืนให้แก่ชุมชนต่าง ๆ มีแนวคิดการเชื่อมโยงผลประโยชน์การท่องเที่ยวสู่ชุมชน โดยมองว่าช่วยก่อให้เกิดการกระจายรายได้ ทำให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ และทำให้คนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในขณะเดียวกันยังกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์และสืบทอดทรัพยากรทั้งทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ยั่งยืน และยังเป็นประโยชน์เชื่อมโยงไปถึงชุมชนบริเวณใกล้เคียงด้วย (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2558)

การที่ผลกระทบที่เกิดจากพัฒนาชุมชนเขาเต่าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ของชุมชนเขาเต่ามีในระดับปานกลางนั้น สอดคล้องกับบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ที่กล่าว่ามีสาเหตุจากปัจจุบันชุมชนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวขยายตัวอย่างรวดเร็วและก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งด้านบวกและด้านลบ และงานวิจัยของวรรณวิมล (2558) ที่ศึกษาศักยภาพชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตลาดน้ำอัมพวา ก็พบว่ามีผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมเช่นกัน

2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่า

จากการที่ในระยะเวลาที่ผ่านมานั้น ประชาชนในชุมชนเขาเต่าเข้าไปมีส่วนร่วมพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวน้อยกว่าคนที่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วม และอยู่ในระดับค่าคะแนนปานกลาง แต่ประชาชนในชุมชน

เขาเต่าก็มีความคิดเห็นว่า มีความยินดีที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่าต่อไป ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามนี้ส่วนมากเป็นบุคคลในวัยผู้ใหญ่ เป็นชาวชุมชนเขาเต่าโดยกำเนิดหรืออยู่อาศัยในชุมชนเขาเต่ามากกว่า 10 ปี จึงเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชนของตน และมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนในทุกระดับ แต่อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนเขาเต่า ต่างแสดงความคิดเห็นว่าการพัฒนาชุมชนเขาเต่านั้น อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น จึงไม่เห็นความจำเป็นที่ประชาชนจะต้องเข้าไปเป็นตัวตั้งตัวตีดำเนินการพัฒนาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ประกอบกับภาระความจำเป็นด้านการประกอบอาชีพ จึงทำให้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆไม่มากนัก โดยเฉพาะในระดับการร่วมวางแผนนั้นมีน้อยที่สุด สอดคล้องกับ มาลินี (2551) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ก็มีไม่มากเท่าที่ควร

ดังนั้นหน่วยงานที่จะเข้าไปดำเนินพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนเขาเต่าจะต้องหาวิธีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมให้มากขึ้น โดยการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมและการกระจายรายได้ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม มีการพึ่งพาประสานประโยชน์ สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ และบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคีพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานของ บุษกร และวิโรจน์ (2558) ทวี (2559) และสุดถนอม (2560) ทั้งนี้การจะดึงประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของชุมชนนั้น ต้องมีการสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชุมชน การสร้างการมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม และให้มีโอกาสได้รับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเขาเต่าจากการมีส่วนร่วมของชุมชน

ประชาชนในชุมชนเขาเต่า มีความเห็นว่าชุมชนเขาเต่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เจริญเติบโตขึ้นมาก จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในระดับมาก และเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว เน้นการคงเอกลักษณ์และความสำคัญของพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ของชุมชนไว้ สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของบุญเลิศ (2548) และปาริฉัตร และพัชรินทร์ (2556) ในการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมธรรมชาติ ให้แก่นักท่องเที่ยวชาวบ้านและเยาวชนในพื้นที่ ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพด้านความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถสร้างจุดเด่นและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนเขาเต่า 2) ด้านสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศน์ของแหล่งท่องเที่ยว ที่มีแนวทางการดูแลรักษาความสะอาด แก้ไขปัญหาน้ำเสียและจัดภูมิทัศน์ของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริฉัตร และพัชริ (2556) และวรรณวิมล (2558) 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เสนอให้มีการจัดที่พักHome stay แก้ปัญหาระบบสาธารณูปโภค สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี (2558) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ในการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อม ระบบสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน 4) ด้านการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน มีแนวทางการพัฒนาคือ การบริการด้านการขนส่งสาธารณะและความปลอดภัยทางถนน ดังที่ปณิศา และศิริวรรณ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับหัวหินกับความสามารถทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน พบว่าเมืองหัวหินมีความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก 5) ด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยว มีแนวทางพัฒนาคือ การดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และพัฒนาระบบการรักษาพยาบาลเบื้องต้นสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งในชุมชนเขาเต่ามีสถานีอนามัยเขาเต่าที่สามารถรองรับและให้บริการทางการแพทย์ได้เบื้องต้น การดูแลรักษาพยาบาลนี้เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งศักยภาพด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ดังที่ เพ็ญศรี ฉิรินัง (2558) ได้กล่าวว่าการดูแลบริการสาธารณสุขในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ เป็นสิ่งสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลินี (2551) และมนัสสินี และคณะ (2556) ที่ได้เสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในเรื่องของระบบความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเช่นกัน 6) ด้านความพร้อมของชุมชนเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และวางรากฐานความตระหนักรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการท่องเที่ยว

ต่อชุมชน เช่นเดียวกับงานวิจัยของพิทูรย์ (2558) พบว่าต้องอาศัยการจัดการที่เป็นกระบวนการของกิจกรรมที่ต่อเนื่องและประสานงานซึ่งกันและกัน สร้างความร่วมมือที่ดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อความเข้มแข็งและยั่งยืนของการท่องเที่ยว ชุมชนเกาะลันตา กล่าวได้ว่าการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนเขาเต่าจากการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นต้องอาศัยความมือของทุกภาคส่วน ร่วมกันขับเคลื่อนบนพื้นฐานความเข้าใจและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่สนับสนุนงบประมาณดำเนินการวิจัย ประจำปี 2558

เอกสารอ้างอิง

กรมชลประทาน. 2558. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. แหล่งที่มา: http://WWW.rid.go.th/royalproject/index, 10 สิงหาคม 2558.

ถวิลวดี บุรีกุล. 2551. การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. (เอกสารประกอบการศึกษาดูงานของคณะกรรมาธิการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา ณ สถาบันพระปกเกล้า).

ทวี วัชรเกียรติ. 2559. การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยการพัฒนากลุ่มอาชีพในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ 5(1): 43-54.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2548. การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.,กรุงเทพฯ

บุญชม ศรีสะอาด. 2553. การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 8). ชมรมเด็ก.,กรุงเทพฯ

บุษกร ด้วงทองและวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. 2558. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐศาสตร์ระหว่างชุมชนกับการดำเนินงาน ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวนอุทยานปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. Veridian E-journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 8(2): 2123-2139.

ปณิศา มีจินดา และศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2556. หัวหินกับความสามารถทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี. 2556. การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปรัง อำเภอควนโดนและบ้านโตนปาหนัน อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล วารสารสุทธิปริทัศน์. 27(83): 97-112.

พิทูรย์ ทองฉิม. 2558. การจัดการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะลันตา จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์การศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เพ็ญศรี ฉิรินัง. 2558. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 1 (1) : 1–14.

มนัสสินี บุญมีศรีสง่าและคณะ. 2013. แนวทางการพัฒนาถนนคนเดิน ตลาด 200 ปี ปราณบุรีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน. วารสาร Veridian E-Journal กลุ่มมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 6(1) : 119–131.

มาลินี หาญยุทธ 2551. รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและ พัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

วรรณวิมล ภู่นาค. ศักยภาพชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน: กรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 26(1): 63–74.

วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์. 2550. ศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. จุลสารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย. 2549. แนวทางการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: บริษัท แสงสว่างเวิลด์เพรส จำกัด.

สุดถนอม ตันเจริญ. 2560. การท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อชุมชนและท้องถิ่น. แหล่งที่มา: WWW.bsru.ac.th/identity/wp-content, 20 มกราคม 2560.

(หจช.(ร.5) ม.2.14/37 พระอินทราภิบาลรายงานตรวจราชการเมืองปราณบุรี, 6 ก.ค. ร.ศ.115.

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. 2558. ท่องเที่ยวโดยชุมชน. บริษัท โค คูน แอนด์ โค จำกัด.

อคิน รพีพัฒน์, 2527. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย. ศักดิ์โสภาการพิมพ์. ,กรุงเทพฯ

อนุรักษ์ นิยมเวช. 2554. บทความเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน. สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา.,กรุงเทพฯ

อมลวรรณ เอี่ยมสำอาง. มปป. เอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ศูนย์ทอผ้าบ้านเขาเต่า.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกับค่านิยมไทยที่ปรากฏในคำขวัญโฆษณา

Tourism Authority of Thailand and Thai Social Values in Advertising Slogans

พัชราภรณ์ คชินทร์[1*]

Patcharaporn Kachin[1*]

บทคัดย่อ

คำขวัญโฆษณาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของ ททท. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2528-2559 มีเนื้อหาระบุชื่อประเทศไทย ระบุเอกลักษณ์ และระบุผลที่จะได้รับจากการท่องเที่ยวในประเทศ ซึ่งเป็นการสร้างคำขวัญโฆษณาที่มีจุดมุ่งหมายในการให้ข้อมูลและโน้มน้าวใจ ยิ่งเมื่อนำมาใช้ร่วมกับการใช้คำที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของประเทศ และคำที่ทำให้ข้อความสละสลวย ล้วนทำให้คำขวัญโฆษณาน่าสนใจ จดจำได้ง่าย และสื่อความได้ตรงวัตถุประสงค์ ส่วนการใช้ประโยคนั้นเป็นลักษณะการสร้างคำขวัญโฆษณาที่สอดคล้องกับความต้องการในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เช่น ใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อให้ข้อมูล หรือใช้ประโยคคำถามและเชิญชวนเพื่อโน้มน้าวใจนั่นเอง

ด้านการสะท้อนค่านิยม พบมีการหมุนเวียนอยู่ 3 ค่านิยม คือ ค่านิยมความเป็นชาติ ค่านิยมทางสังคม และค่านิยมความเป็นมนุษย์ โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงตามกระแสหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งเรื่องเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นกระแสหลักที่มีผลทำให้รัฐบาลออกนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ และกระแสต่อมา คือ กระแสความเป็นไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี อาหาร เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ความเชื่อ วิถีชีวิต และผู้คน ส่วนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นกระแสที่เกิดขึ้นทั่วโลกนั้น ก็มีผลต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยเช่นเดียวกัน รวมทั้งกระแสความสุขจากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน สภาพสังคมของไทยที่รีบเร่ง ต้องแข่งขันกันอยู่ตลอดเวลา ทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากรู้สึกว่าการท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อน เป็นความสุขที่แสวงหาได้ไม่ยากนัก

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การท่องเที่ยวภายในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงกับเรื่องต่าง ๆ มากมาย ซึ่งล้วนมีผลต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น ดังนั้น ททท. จึงได้สร้างคำขวัญโฆษณาหลากหลายเพื่อใช้ในประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในยุคต่าง ๆ แตกต่างกัน โดยคำขวัญโฆษณาเหล่านั้นนอกจากจะช่วยกระตุ้นและโน้มน้าวทำให้เกิดการท่องเที่ยวแล้ว ยังสามารถสะท้อนค่านิยมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปได้อีกด้วย

คำสำคัญ : ค่านิยมไทย , คำขวัญโฆษณา , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ABSTRACT

The slogan which used in TAT's tourism advertisement sine 1985 – 2016, is substantial about Thailand, Thai identities and the result of domestic tourism. The advertising slogan aims to inform and persuade tourists. And when it's used with words describe country image and make the sentences more beautiful , interesting , attractive , easy to remember and more direct communication. The sentence usage is to make the ad slogan relates to the need of tourism advertisement such as using narrative sentence to give information or using question sentence to invite and convince people.

The reflection of values , there are three values which are value of nation , value of social and value of human. It is changed by current trend or other related factors. First, economy factor , which is the main thing that the government issues a policy to promote tourism and the subsequent flow is the Thai. Especially in the fields of art, culture, traditions, food, clothing, clothing, beliefs, ways of life and people, conservation of the environment and natural resources. The current is happening worldwide, it also affects the tourism in Thailand as well. The joy of travel , especially in the present day. Most of tourists think that tourism is relaxing and happiness can be found easily.

Tourism in Thailand has been changed by relating with new things which affects to the confidence of tourists. Therefore, TAT has created a variety of advertising slogans to be used in the promotion of tourism in different period of time. Those ad slogans are not only help stimulating and convincing tourism but reflect the values of Thailand as well.

Keywords : Thai Social Values , Advertising Slogans , Tourism Authority of Thailand

---

[1] สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000

[1] Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phuket Rajabhat University, Ratsada, Muang Phuket, Phuket 83000, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : mangkapon@hotmail.com

บทนำ

แม้ว่าตัวเลขด้านการท่องเที่ยวและการเติบโตทางเศรษฐกิจจะถูกมองเป็นเรื่องเดียวกันมานาน แต่ภายใต้ความจริงที่ว่าทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวบางอย่างหากใช้ไม่ระมัดระวังก็มีวันเสื่อมโทรมหรือหมดสิ้นไป อีกทั้งประเทศไทยยังแวดล้อมไปด้วยนานาประเทศที่ต่างมีขุมทรัพย์ด้านการท่องเที่ยวที่ดีไม่แพ้กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประเทศเหล่านั้นต่างมีการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของตนอย่างคึกคักจนส่งผลให้เกิดการแข่งขันในวงการธุรกิจท่องเที่ยวระดับชาติอย่างดุเดือด การท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงไม่ต่างกับการสร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นมาเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าที่มีรูปแบบเชิญชวนให้ผู้ที่สนใจเข้ามาซื้อหาภายในประเทศ

การแสดงความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสินค้าด้านการท่องเที่ยวที่มาในรูปของการสร้างตราสินค้าและแสดงวาทกรรมผ่านคำขวัญโฆษณาส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ การสื่อสารการตลาดอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าสินค้าที่จำหน่ายนั้นเน้นสิ่งใดเป็นจุดขาย โดยคำขวัญโฆษณาตรงกับภาษาอังกฤษว่า “slogan” (สโลแกน) หมายถึง คำขวัญ คติพจน์ คำโฆษณา เสียงร้องรวมพล เสียงร้องรบ (วิทย์, 2541) โดยในภาษาไทยมักพบการใช้คำว่า “คำขวัญ” แทนคำว่า “สโลแกน” อยู่บ่อยครั้ง แต่ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น ในบทความชิ้นนี้จะใช้คำว่า “คำขวัญโฆษณา” อันหมายถึงคำว่า “slogan” ซึ่งเป็นคำสั้น ๆ ที่แสดงความคิดรวบยอด ทำหน้าที่ตอกย้ำในจุดขายของสินค้าและบริการให้ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งใช้เป็นส่วนในการประกอบกับเชื่อมโยงกับงานโฆษณาต่างประเภท ต่างชิ้น ต่างวาระ และต่างสื่อให้เป็นแผนประชาสัมพันธ์เดียวกัน (เสรี, 2540) เช่น เป๊ปซี่ ใช้คำขวัญโฆษณาว่า “รสชาติของคนรุ่นใหม่” ในทุก ๆ สื่อโฆษณานั่นเอง

สำหรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ผ่านมามีการสร้างคำขวัญโฆษณาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในประเทศมากมาย ดังนี้

คำขวัญโฆษณาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ ระหว่าง พ.ศ.2528-2559

ปีพุทธศักราช	คำขวัญโฆษณาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ
2528-2529	: เที่ยวแผ่นดินไทย ภูมิใจแผ่นดินทอง
2530	: เที่ยวแผ่นดินทอง ร่วมฉลองปีท่องเที่ยวไทย
2531	: ที่นี่เมืองไทย คุณเที่ยวเมืองไทยทั่วหรือยัง
2532-2535	: เที่ยวไทยให้ครบ พบไทยให้ทั่ว
2536-2537	: ไปดูให้เต็มตา ความล้ำค่าของไทย
2538	: เมืองไทยมีมากกว่าที่คุณรู้จัก สวยกว่าที่คุณเคยเห็น
2539-2540	: เที่ยวเมืองไทย ไม่ไปไม่รู้ / เที่ยวเมืองไทย ไปอย่างมีสำนึก
2541	: ปีท่องเที่ยวไทย
2542	: ปีท่องเที่ยวไทย 2542 การเฉลิมฉลองแม่น้ำแห่งราชอาณาจักรไทย
2543	: ไทยเที่ยวไทย
2544	: ท่องเที่ยววันหยุด สุดสุดในเมืองไทย
2545	: เที่ยวทั่วไทย ไปได้ทุกเดือน
2546	: มุมมองใหม่ เมืองไทย
2547	: สัมผัสจริงเมืองไทย
2548	: วันธรรมดาที่ไม่ธรรมดา / เที่ยวที่ไหนไม่สุขใจเท่าบ้านเรา
2549	: ปีแห่งการเฉลิมฉลอง ท่องเที่ยวทั่วไทย
2550 - 2551	: เที่ยวไทยให้สนุก เติมความสุขให้ชีวิต / เก็บเมืองไทยให้สวยงาม
2552	: เที่ยวไทยครึกครื้น เศรษฐกิจไทยคึกคัก

2553	: เมืองไทยใคร ๆ ก็รัก / กอดเมืองไทย...ให้หายเหนื่อย
2554-2556	: เที่ยวหัวใจใหม่ เมืองไทยยั่งยืน
2557	: หลงรักประเทศไทย
2558 -2559	: ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ไม่เหมือนใคร / ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ไม่เหมือนกัน

หากสังเกตจะพบว่าคำขวัญโฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในแต่ละปีจะมีความแตกต่างกัน ซึ่งเกิดขึ้นจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นคำขวัญโฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นอกจากจะช่วยกระตุ้นและโน้มน้าวทำให้คนอยากท่องเที่ยวมากขึ้นแล้ว ยังสามารถสะท้อนค่านิยมไทยบางอย่างที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงสมัยได้อีกด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงสนใจที่จะศึกษาค่านิยมไทยที่ปรากฏในคำขวัญโฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อค้นหาว่าในแง่การท่องเที่ยวภายในประเทศนั้นมีค่านิยมการท่องเที่ยวใดปรากฏบ้าง ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านตระหนักว่าความคิดหรือวิถีปฏิบัติของนักท่องเที่ยวภายในประเทศดำเนินไปภายใต้ค่านิยมใดเกิดขึ้นมาเพื่ออะไร

การสร้างคำขวัญโฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จากการรวบรวมข้อมูลคำขวัญโฆษณาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในประเทศแต่ละปี จะพบว่ามีลักษณะการสร้างคำขวัญสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. เนื้อหาของคำขวัญโฆษณา พบมีการระบุเนื้อหาต่าง ๆ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1.1 คำขวัญโฆษณาที่ระบุชื่อประเทศไทย โดยปรากฏคำว่า “แผ่นดินไทย” “ไทย” “เมืองไทย” “ราชอาณาจักรไทย” และ “ประเทศไทย” ซึ่งมีปรากฏทุกปี ยกเว้นปี พ.ศ.2548

1.2 คำขวัญโฆษณาที่ไม่ระบุชื่อประเทศไทย โดยปรากฏเพียง 1 ช่วงเวลา คือ พ.ศ.2548 ในคำขวัญโฆษณาที่ว่า “วันธรรมดาที่ไม่ธรรมดา” และ “เที่ยวที่ไหนไม่สุขใจเท่าบ้านเรา”

1.3 คำขวัญโฆษณาที่ระบุเอกลักษณ์หรือคุณสมบัติเด่นของประเทศไทย เช่น “ไปดูให้เต็มตา ความล้ำค่าของไทย” “ปีท่องเที่ยวไทย 2542 การเฉลิมฉลองแม่น้ำแห่งราชอาณาจักรไทย” “เที่ยวทั่วไทย ไปได้ทุกเดือน” “ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ไม่เหมือนใคร”

1.4 คำขวัญโฆษณาที่ระบุผลที่จะได้รับจากการท่องเที่ยวในประเทศไทย เช่น “เมืองไทยมีมากกว่าที่คุณรู้จัก สวยกว่าที่คุณเคยเห็น” “ท่องเที่ยววันหยุด สุดสุดในเมืองไทย” “วันธรรมดาที่ไม่ธรรมดา” “เที่ยวที่ไหนไม่สุขใจเท่าบ้านเรา” “เที่ยวไทยให้สนุก เติมความสุขให้ชีวิต” “ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ไม่เหมือนใคร”

2. การใช้คำ พบการใช้คำ ดังนี้

2.1 การใช้คำที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของประเทศ ปรากฏลักษณะการใช้คำต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 คำที่ให้คุณค่าต่อความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย เช่น คำว่า “แผ่นดินทอง” ในคำขวัญโฆษณา “เที่ยวแผ่นดินไทย ภูมิใจแผ่นดินทอง” และ “เที่ยวแผ่นดินทอง ร่วมฉลองปีท่องเที่ยวไทย” , คำว่า “ล้ำค่า” ในคำขวัญโฆษณา “ไปดูให้เต็มตา ความล้ำค่าของไทย” , คำว่า “วิถีไทย” ในคำขวัญโฆษณา “ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ไม่เหมือนใคร”

2.1.2 คำที่ให้ความคุณค่าต่อความรู้สึกของการท่องเที่ยว เช่น คำว่า “มากกว่าที่คุณรู้จัก “สวยกว่าที่คุณเคยเห็น” ในคำขวัญโฆษณา “เมืองไทยมีมากกว่าที่คุณรู้จัก สวยกว่าที่คุณเคยเห็น” , คำว่า “สุดสุด” ในคำขวัญโฆษณา “ท่องเที่ยววันหยุด สุดสุดในเมืองไทย” , คำว่า “สนุก” “เติมความสุข” ในคำขวัญโฆษณา “เที่ยวไทยให้สนุก เติมความสุขให้ชีวิต”

2.2 การใช้คำที่ทำให้ข้อความสละสลวย จดจำง่าย ปรากฏลักษณะการใช้คำต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 คำสัมผัส

2.2.1.1 คำสัมผัสสระ เช่น “เที่ยวแผ่นดินไทย ภูมิใจแผ่นดินทอง” “เที่ยวแผ่นดินทอง ร่วมฉลองปีท่องเที่ยวไทย” “เที่ยวไทยให้ครบ พบไทยให้ทั่ว” “ไปดูให้เต็มตา ความล้ำค่าของไทย”

2.2.1.2 คำสัมผัสเสียงอักษร เช่น “เที่ยวแผ่นดินไทย ภูมิใจแผ่นดินทอง” “ไทยเที่ยวไทย” “ปีแห่งการเฉลิมฉลอง ท่องเที่ยวทั่วไทย” “มุมมองใหม่ เมืองไทย”

2.2.1.3 ไม่มีคำสัมผัส เช่น “ที่นี่เมืองไทย คุณเที่ยวเมืองไทยทั่วหรือยัง” “เมืองไทยมีมากกว่าที่คุณรู้จัก สวยกว่าที่คุณเคยเห็น” “สัมผัสจริงเมืองไทย” “วันธรรมดาที่ไม่ธรรมดา” “หลงรักประเทศไทย”

2.2.2 การซ้ำคำ

2.2.2.1 ซ้ำคำทั้งหมด ได้แก่ “ที่นี่เมืองไทย คุณเที่ยวเมืองไทยทั่วหรือยัง”

2.2.2.2 ซ้ำบางส่วนของคำ ได้แก่ “เที่ยวแผ่นดินไทย ภูมิใจแผ่นดินทอง” “เที่ยวไทยให้ครบ พบไทยให้ทั่ว”

2.2.2.3 ซ้ำคำแบบเล่นคำ ได้แก่ “เที่ยวไทยครึกครื้น เศรษฐกิจไทยคึกคัก”

3. การใช้ประโยค พบการใช้ประโยคในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ประโยคบอกเล่า เช่น “ปีท่องเที่ยวไทย” “ปีแห่งการเฉลิมฉลอง ท่องเที่ยวทั่วไทย”

3.2 ประโยคคำถาม ได้แก่ “ที่นี่เมืองไทย คุณเที่ยวเมืองไทยทั่วหรือยัง”

3.3 ประโยคแสดงความต้องการ เช่น “เที่ยวแผ่นดินทอง ร่วมฉลองปีท่องเที่ยวไทย” “เที่ยวเมืองไทยไปอย่างมีสำนึก” “เก็บเมืองไทยให้สวยงาม”

3.4 ประโยคเชิญชวน เช่น “ไปดูให้เต็มตา ความล้ำค่าของไทย” “เมืองไทยมีมากกว่าที่คุณรู้จัก สวยกว่าที่คุณเคยเห็น”

จากลักษณะการสร้างคำขวัญโฆษณาในการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า เนื้อหาของคำขวัญโฆษณาที่มีการระบุชื่อประเทศไทย การระบุเอกลักษณ์ และการระบุผลที่จะได้รับจากการท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นการสร้างคำขวัญโฆษณาที่มีจุดมุ่งหมายในการให้ข้อมูลและโน้มน้าวใจ ยิ่งเมื่อนำมาใช้ร่วมกับการใช้คำที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของประเทศ และคำที่ทำให้ข้อความสละสลวย ล้วนทำให้คำขวัญโฆษณาน่าสนใจ จดจำได้ง่าย และสื่อความได้ตรงวัตถุประสงค์มากขึ้น ส่วนการใช้ประโยคนั้นเป็นลักษณะการสร้างคำขวัญโฆษณาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และความต้องการในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เช่น ใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อให้ข้อมูล หรือใช้ประโยคคำถามและเชิญชวนเพื่อโน้มน้าวใจนั่นเอง

ค่านิยมไทยกับการท่องเที่ยว

(พรศิริ, 2551) กล่าวว่า การส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยในประเทศเป็นเสมือนการส่งเสริมให้เกิดมิตรภาพและโอกาสแห่งความเข้าใจในชีวิต ความเป็นอยู่ ประเพณี วิถีวัฒนธรรมของผู้คนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ (อภินันท์, 2551) ที่กล่าวถึงผลลัพธ์จากการท่องเที่ยวในประเทศว่าเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวมากขึ้น แต่ต้องยอมรับว่ายุคสมัยหนึ่งของการท่องเที่ยวเป็นภาพที่จำกัดอยู่เฉพาะในคนบางกลุ่ม ทั้งนี้อาจมาจากในอดีตสังคมมีความตึงเครียดน้อย การแข่งขันในการทำงานยังไม่สูง การคมนาคมไปในสถานที่ต่าง ๆ ยังไม่สะดวก ต้องใช้เวลาในการเดินทางยาวนาน ประกอบกับแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ถูกประชาสัมพันธ์ในเชิงการสร้างประสบการณ์ชีวิต หรืออาจไม่ได้รับการพัฒนา ไม่มีความปลอดภัย คนส่วนใหญ่จึงมองว่าการท่องเที่ยวเป็นการใช้เวลาที่สิ้นเปลือง ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และไม่มีประโยชน์ ต่างกับปัจจุบันที่การคมนาคมสะดวกสบายขึ้น แหล่งท่องเที่ยวมากมายถูก

ประชาสัมพันธ์ในเชิงการสร้างประสบการณ์ชีวิตและมีการพัฒนาให้ดีขึ้น รวมทั้งผู้คนมีความเครียดสูง การท่องเที่ยวจึงกลายค่านิยมอย่างหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นการพักผ่อนและแสดงออกถึงรสนิยมในการดำเนินชีวิตมากขึ้น

สำหรับความหมายของคำว่า “ค่านิยม” (มณฑาทิพย์, 2551) กล่าวว่า ค่านิยม คือ แบบอย่างพฤติกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับวัตถุหรือมิใช่วัตถุก็ได้ ซึ่งในสังคมต่าง ๆ จะมีค่านิยมแตกต่างกันไป โดยบางค่านิยมก็ก่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลผู้ถือปฏิบัติและแก่สังคม แต่บางค่านิยมก็อาจก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคม ด้านสุนทรี โคมิน และ (สนิท, 2523) กล่าวว่า ค่านิยม คือ ความเชื่ออย่างหนึ่งที่เชื่อว่าวิถีปฏิบัติบางอย่างหรือเป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้น เป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2530: 270-274) กำหนด ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ 1. การพึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียง และมีความรับผิดชอบ 2. การประหยัดอดออม 3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย 4. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และ5. การรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ส่วน สนิท สมัครการ (อ้างถึงใน ปองบุญญ์, 2546) ได้วิเคราะห์และจัดแบ่งค่านิยมของไทยเป็น 3 กระแสหลัก ซึ่งจัดว่าเป็นตัวกำหนดในการสร้างคุณค่าที่สำคัญให้กับแผนการประพฤติปฏิบัติของคนไทย ดังนี้

1. คนไทยมีค่านิยมในการนับถือตัวบุคคล คือ คนไทยถือว่าคนมีความสำคัญมากที่สุด ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกขึ้นอยู่กับบุคคล ด้วยเหตุนี้พฤติกรรมของคนไทยจึงมีการตอบสนองความต้องการของตนเองเป็นสำคัญ ค่านิยมนี้ทำให้เกิดค่านิยมรอง 2 ประการ คือ คนไทยยึดถือลัทธิปัจเจกชน และคนไทยไม่ชอบขัดแย้ง

2. คนไทยมีค่านิยมในเรื่องความรักสนุก คือ มักถือว่าความสนุกสนานรื่นเริงเป็นกำไรชีวิต การเคร่งเครียดและเอาจริงเอาจังตลอดเวลาเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย ค่านิยมนี้ทำให้เกิดค่านิยมรอง 3 ประการ คือ การเน้นย้ำในการบริโภค ไม่ชอบทำงานหนัก เพราะงานหนักไม่ใช่ความสนุก และนิยมชมชอบคนใจกว้าง ไม่ตระหนี่ขี้เหนียว

3. คนไทยมีค่านิยมในความเชื่อเรื่องบุญกรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานของค่านิยมรองหมายประการ เช่น ค่านิยมเรื่องอำนาจ (คนมีบุญมีวาสนาจึงได้มีอำนาจ) ค่านิยมเรื่องการให้อภัย ไม่จองเวร เพราะกลัวภพหน้าต้องมาเป็นเวรเป็นกรรมกันอีก

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักวิชาการทางสังคมว่าค่านิยมมีบทบาทสำคัญมากต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในฐานะที่เป็นตัวตัดสิน ตัวกำหนด ตัวนำ หรือตัวผลักดันให้พฤติกรรมโน้มเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง ค่านิยมจึงเป็นพลังที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใต้พฤติกรรมทางสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์ โดยถูกนำมาใช้ในการโน้มน้าวใจเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ มากมาย ไม่เว้นแม้แต่ในเรื่องของการสร้างคำขวัญโฆษณาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของ ททท. ที่ถูกนำมาใช้ในการโน้มน้าวใจผู้บริโภคทำให้เกิดความรู้สึกอย่างท่องเที่ยวมากขึ้น โดยเป็นการโน้มน้าวใจผ่านค่านิยม ดังนี้

ปี พ.ศ. 2528-2529 คำขวัญโฆษณา : เที่ยวแผ่นดินไทย ภูมิใจแผ่นดินทอง

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นชาติชาติ โดยใช้คำว่า “แผ่นดินทอง” อันหมายถึง ดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ เต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ล้ำค่า รวมถึงประชาชนมีเสรีภาพ ขยันประกอบอาชีพ ทำนุบำรุงแผ่นดินให้อุดมสมบูรณ์ มักปรากฏคู่กับคำว่า “แผ่นดินธรรม” หมายถึง แผ่นดินที่มีพระมหากษัตริย์ที่ทรงปฏิบัติตนในหลักทศพิธราชธรรมปกครองอยู่ ซึ่งก็คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 โดยเป็นการโน้มน้าวให้คนไทยภาคภูมิใจในแผ่นดินของตนเอง และเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทย สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจไทยที่กำลังเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจถดถอยในสังคมเศรษฐกิจโลกที่ลามมาสู่ประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2523-2529 (รังสรรค์ , 2540) ในขณะนั้นตรงกับรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

ปี พ.ศ. 2530 คำขวัญโฆษณา : เที่ยวแผ่นดินทอง ร่วมฉลองปีท่องเที่ยวไทย

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นชาติ มีการใช้คำว่า “แผ่นดินทอง” เช่นเดียวกับคำขวัญโฆษณาปีก่อนหน้า โดยขณะนั้นได้มีการเปิดตัวโครงการ Visit Thailand Year เพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ

60 พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งนับว่าเป็นการทำการตลาดที่ประสบผลสำเร็จมากครั้งหนึ่งของไทยจนต่อมาหลายประเทศได้ดำเนินการตามอย่าง ทำให้เกิดแคมเปญคล้าย ๆ กัน เช่น Visit Malaysia Year , Visit Lao Year , Visit Myanmar Year รวมถึงภูมิภาคอื่น ๆ ในโลกด้วย (ภราเดช, 2549)

ปี พ.ศ. 2531 คำขวัญโฆษณา : ที่นี่เมืองไทย คุณเที่ยวเมืองไทยทั่วหรือยัง

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นมนุษย์ ที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่มีต่อการใช้ชีวิตหรือการท่องเที่ยว เช่น ความรักสนุก ต้องการความสุข การเปิดหูเปิดตา การเปิดประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ได้จากการท่องเที่ยวโดยมีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ที่ไม่หวังคำตอบ แต่ต้องการให้ผู้บริโภคเกิดการฉุกคิดว่าตนเองได้เดินทางท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ภายในประเทศทั่วถึงทุกพื้นที่หรือไม่ ซึ่งหากผู้บริโภคเป็นบุคคลที่ไม่ค่อยได้เดินทางท่องเที่ยวนัก ก็จะเกิดความรู้สึกอยากออกไปท่องเที่ยวมากขึ้น แต่หากเป็นบุคคลที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวอยู่แล้ว คำขวัญโฆษณาลักษณะนี้ก็จะเป็นคำถามที่กระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความอยากที่จะค้นหาสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ ภายในประเทศที่ตนเองไม่เคยไปเยือน ซึ่งถือเป็นการโน้มน้าวใจได้เป็นอย่างดี

ปี พ.ศ. 2532-2535 คำขวัญโฆษณา : เที่ยวไทยให้ครบ พบไทยให้ทั่ว

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นมนุษย์ ที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่มีต่อการใช้ชีวิตหรือการท่องเที่ยว โดยมีเนื้อหาคล้ายคลึงกับคำขวัญโฆษณาในปีก่อนหน้านี้ที่ต้องการกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความรู้สึกอยากที่จะเดินทางยังสถานที่ท่องเที่ยวภายในประเทศให้ทั่วถึง โดยคำว่า “ไทย” คำแรกหมายถึงประเทศไทย ส่วนคำว่า “ไทย” คำต่อมาหมายถึง การได้พบกับความเป็นไทย ที่สอดแทรกอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยวและวิถีชีวิตของผู้คนในพื้นที่ต่าง ๆซึ่งในช่วงปี พ.ศ.2530-2533 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเกินกว่า 200 ล้านบาท วางแผนการส่งเสริมการตลาดในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงเล็งเห็นแล้วว่านโยบายการตลาดควรจะเน้นหนักไปในการส่งเสริมการ “ซื้อ” โดยมีกลยุทธ์ในการเสนอขายสินค้าหรือบริการที่มี “คุณภาพ” หลังจากนั้นไม่นานก็เกิดเหตุการณ์ทางการเมือง “พฤษภาทมิฬ” ซึ่งส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวอย่างมาก (ศิริพร, 2539) กล่าวว่า จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้นักท่องเที่ยวลดลงถึงร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันของปีก่อน และมีผลต่อเนื่องไปถึงเดือนมิถุนายน และกรกฎาคม พ.ศ.2535 ด้วย ซึ่งหลังจากเหตุการณ์สงบลง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องได้เร่งรัดการสร้างภาพพจน์ที่ถูกต้องของประเทศไทย โดยผ่านสื่อมวลชนทั้งในและต่างประเทศ และเชิญบริษัทตัวแทนท่องเที่ยวเข้ามาดูสถานการณ์ในประเทศส่งผลให้สถานการณ์ท่องเที่ยวของไทยฟื้นตัวได้เร็วกว่าที่คาดไว้

ปี พ.ศ. 2536-2537 คำขวัญโฆษณา : ไปดูให้เต็มตา ความล้ำค่าของไทย

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นชาติ ในที่นี้หมายถึงค่านิยมที่แสดงความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมประเพณี และสถานที่ท่องเที่ยวอันงดงามที่ทรงคุณค่าของไทย สอดคล้องกับคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นที่กล่าวถึงนโยบายด้านการท่องเที่ยว โดยมีเนื้อหาตอนหนึ่งระบุว่า รัฐบาลจะส่งเสริมและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างประเทศรู้จักประเทศไทยในแง่มุมที่ถูกต้อง อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวยต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนท่องเที่ยวในประเทศให้มากขึ้น (รัฐบาลไทย, 2535) ซึ่งเป็นการทำงานหลังจากที่ประเทศไทยประสบกับปัญหาเรื่องภาพลักษณ์ในการท่องเที่ยวจากสถานการณ์วิกฤตการณ์ทางการเมือง “พฤษภาทมิฬ” ในปีก่อนหน้านี้

ปี พ.ศ. 2538 คำขวัญโฆษณา : เมืองไทยมีมากกว่าที่คุณรู้จัก สวยกว่าที่คุณเคยเห็น

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นมนุษย์ ที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่มีต่อการใช้ชีวิตหรือการท่องเที่ยว เช่น ความรักสนุก การต้องการความสุข การต้องการค้นพบสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่สวยงาม ซึ่งเนื้อหาของคำขวัญโฆษณานี้ หมายถึง ประเทศไทยยังมีสถานที่ท่องเที่ยวและความงดงามอีกมากมายที่คุณยังไม่เคยรู้จักหรือสัมผัสจากที่

ใดมาก่อน เป็นการกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความรู้สึกอยากที่จะเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น สำหรับในปีนี้ ททท. เน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ecotourism) อย่างจริงจัง เพื่อแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการท่องเที่ยว โดยให้คำจำกัดความว่าหมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ชื่นชม และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2538)

ปี พ.ศ. 2539-2540 คำขวัญโฆษณา : เที่ยวเมืองไทย ไม่ไปไม่รู้ / เที่ยวเมืองไทย ไปอย่างมีสำนึก

ช่วงเวลานี้ปรากฏคำขวัญโฆษณาที่ใช้สำหรับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในประเทศไทย 2 คำขวัญ ซึ่งสะท้อนค่านิยมที่แตกต่างกัน ได้แก่ “เที่ยวเมืองไทย ไม่ไปไม่รู้” เป็นคำขวัญโฆษณาที่สะท้อนค่านิยมความเป็นมนุษย์อันแสดงถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่การต้องการค้นพบสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่ยังไม่รู้จักหรือยังไม่เคยสัมผัส ส่วน “เที่ยวเมืองไทย ไปอย่างมีสำนึก” เป็นคำขวัญโฆษณาที่สะท้อนค่านิยมทางสังคม หมายถึง ค่านิยมที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่มีต่อสังคมส่วนรวม เช่น การมีระเบียบวินัย การเคารพกฎหมาย การช่วยกันรักษา และไม่ทำลายสาธารณสมบัติ หรือการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งจากการที่การท่องเที่ยวถูกโจมตีว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำลายสภาพแวดล้อม รวมถึงทำลายสังคมและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบและกำกับดูแลการท่องเที่ยวโดยตรงจึงมีการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ปี พ.ศ.2540 – 2546 ที่เน้นการสร้างกระแสหลัก 3 กระแส คือ กระแสความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ กระแสความต้องการในด้านการศึกษาเรียนรู้ และกระแสความต้องการพัฒนาคน (ศูนย์พัฒนาทรัพยากรการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544)

ปี พ.ศ. 2541-2542 คำขวัญโฆษณา : ปีท่องเที่ยวไทย / ปีท่องเที่ยวไทย 2542 การเฉลิมฉลองแม่น้ำแห่งราชอาณาจักรไทย

ช่วงเวลานี้ปรากฏคำขวัญโฆษณาที่ใช้สำหรับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในประเทศไทย 2 คำขวัญที่สะท้อนค่านิยมความเป็นชาติเหมือนกัน โดยในที่นี้หมายถึง การประกาศปีการท่องเที่ยวและเชิญชวนให้ผู้คนออกมาท่องเที่ยวภายในประเทศไทยเนื่องในโอกาสพิเศษ 2 โอกาสคือ การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชี่ยนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในปี พ.ศ.2541 และวโรกาสพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ (72 พรรษา) ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปี พ.ศ.2542 อันเป็นวาระพิเศษที่คนไทยจะร่วมถวายความจงรักภักดี และร่วมฉลองพร้อมเพรียงกันทั่วประเทศ ด้วยเหตุนี้คณะรัฐมนตรี จึงได้มีมติอนุมัติให้ช่วงเวลาดังกล่าวเป็น “ปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 (Amazing Thailand 1998-1999)” โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยอยู่ในแผนที่เดินทางของนักท่องเที่ยวทั่วโลกด้วยสินค้าท่องเที่ยวทั้งธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ และมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในเมืองไทยแทนการเที่ยวต่างประเทศ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2551)

ปี พ.ศ.2543 คำขวัญโฆษณา : ไทยเที่ยวไทย

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นชาติ ในที่นี้หมายถึงค่านิยมที่แสดงเกี่ยวกับสิ่งที่ส่งผลถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากคำขวัญโฆษณานี้เกิดขึ้นจากนโยบายการทำงานที่ทาง ททท. ต้องการเชิญชวนให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น ประกอบกับ ททท. ครบรอบ 40 ปีในปี พ.ศ.2543 ดังนั้นจึงได้ทำการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานของ ททท. มากมาย เพื่อให้ประชาชนคนไทยเกิดความรู้ ความเข้าใจ และภาคภูมิใจในสมบัติวัฒนธรรมของไทย รวมถึงการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรอันจะส่งผลนำสู่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต่อไป ซึ่งก็สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจไทยในขณะนั้นที่แม้จะกำลังฟื้นตัวและขยายตัวได้ดีตลอดครึ่งปีหลัง พ.ศ.2542 จนถึงครึ่งปีแรกของ พ.ศ.2543 แต่ก็เริ่มชะลอตัวลงในเวลาต่อมา เพราะได้รับผลจากราคาน้ำมันที่ปรับตัวอยู่ในระดับสูง ภาวะน้ำท่วมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ราคาพืชผลตกต่ำต่อเนื่อง ความซบเซาของตลาดหลักทรัพย์ และความไม่แน่นอนทางการเมือง (จิราวรรณ, 2555)

ปี พ.ศ.2544 คำขวัญโฆษณา : ท่องเที่ยววันหยุด สุดสุดในเมืองไทย

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นมนุษย์ ที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่มีต่อการใช้ชีวิตหรือการท่องเที่ยว โดยปรากฏคำว่า “สุดสุด” อันหมายถึงการได้รับความสนุก ความสุข ความสะดวกสบาย และการพักผ่อนที่น่าประทับใจจากการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทย ซึ่งเป็นคำขวัญโฆษณาที่ ททท. ขยายผลจากแนวคิด Amazing Thailand Experience Variety ที่ต้องกระตุ้นให้คนไทยออกมาท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดมากขึ้น และชะลอการเดินทางออกนอกประเทศให้น้อยลง

ปี พ.ศ.2545 คำขวัญโฆษณา : เที่ยวทั่วไทย ไปได้ทุกเดือน

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นมนุษย์ ในที่นี้หมายถึงพฤติกรรมของคนที่ต้องการเดินทางค้นหาความสุข ความสนุกสนาน และประสบการณ์ใหม่จากการท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ของประเทศไทยได้ทุกเดือน โดยในปีดังกล่าวได้มีการก่อตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขึ้น และมีการกำหนดเป้าหมายที่จะให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคเอเชีย ภาครัฐบาลโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้จัดสรรงบประมาณกว่า 6,000 ล้านบาท เพื่อกระตุ้นตลาดท่องเที่ยวด้วยการเปิดโครงการ “เที่ยวไทยไปได้ทุกเดือน” ซึ่งมีจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นตลอดทั้งปีเป็นจุดขาย เพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยนอกจากส่งเสริมให้ชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้ว รัฐบาลยังสนับสนุนให้คนไทยเกิดค่านิยมในการท่องเที่ยวภายในประเทศ (นันทา, 2557)

ปี พ.ศ.2546-2547 คำขวัญโฆษณา : มุมมองใหม่ เมืองไทย /สัมผัสจริงเมืองไทย

ปี พ.ศ.2546-2547 ปรากฏคำขวัญโฆษณาที่ใช้สำหรับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในประเทศไทย 2 คำขวัญ ซึ่งสะท้อนค่านิยมความเป็นมนุษย์เหมือนกัน ในที่นี้แสดงถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่การต้องการค้นพบสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่ยังไม่รู้จักหรือยังไม่เคยสัมผัสมาก่อน โดยในต้นปี พ.ศ.2546 ททท. ได้จัดทำโครงการ “มุมมองใหม่เมืองไทย” (Unseen in Thailand) ขึ้น ด้วยการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว 48 แห่ง เพื่อให้คนไทยได้สัมผัสเมืองไทยในมุมมองที่ไม่เคยเห็นมาก่อน ทั้งสถานที่ท่องเที่ยวใหม่และสถานที่ที่อาจอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเก่าแต่เป็นมุมมองใหม่ โดยนักท่องเที่ยวต้องไปให้ถูกที่ ถูกเวลา ถูกฤดูกาล ความสวยงามที่น่าตื่นตาตื่นใจก็จะปรากฏขึ้น ซึ่งในระยะเวลาของโครงการก็ประสบความสำเร็จจนได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งในสามของแผนการตลาดยอดเยี่ยมประจำปี พ.ศ.2546 และด้วยเหตุนี้ทาง ททท. จึงได้เดินหน้าต่อกับ Unseen Thailand โครงการ 2 หรือ “สัมผัสจริงเมืองไทย” ซึ่งต้องการให้คนไทยเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว “Unseen” แบบไปจริง ๆ เพื่อเป็นการช่วยเพิ่มปริมาณการท่องเที่ยวและรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยเพิ่มเติมเรื่องของตำนาน ประวัติ หรือความเชื่อในท้องถิ่นควบคู่ไปกับการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวในโครงการอีก 50 แห่ง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ น่าไปสัมผัสจริง มากกว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามหรือความแปลกเท่านั้น (ท่องเที่ยว, 2546)

ปี พ.ศ.2548 คำขวัญโฆษณา : วันธรรมดาที่ไม่ธรรมดา / เที่ยวที่ไหนไม่สุขใจเท่าบ้านเรา

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นมนุษย์ ในที่นี้หมายถึงพฤติกรรมของคนที่ต้องการเดินทางค้นหาความสุข ความสนุกสนาน และประสบการณ์ใหม่จากการท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ของประเทศ โดย “วันธรรมดาที่ไม่ธรรมดา” ที่คำขวัญโฆษณาที่ต้องการส่งเสริมให้คนไทยออกมาเดินทางท่องเที่ยวในวันที่ไม่ใช่วันหยุด ซึ่งสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ต้องมีการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวหลุดพ้นจากความกลัว และความเสียใจจากเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิ รวมถึงโน้มน้าวให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้นด้วยการจัดแคมเปญ “เที่ยวที่ไหนไม่สุขใจเท่าบ้านเรา” ตามด้วยการปล่อยมาสคอต “สุขใจ” และเชิญนักร้องนักแสดงชื่อดัง เบิร์ด ธงไชย แมคอินไตย์มาช่วยในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งทำให้สถานการณ์โดยภาพรวมเริ่มปรับตัวดีขึ้น แต่การท่องเที่ยวของคนไทยก็ยังมีการชะลอตัวลงบ้างเล็กน้อยในบางช่วง เนื่องจากได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง และเกิด

อุทกภัยซ้ำอีกครั้งใน 16 อำเภอของจังหวัดสงขลาและรอบนอกของตัวเมืองหาดใหญ่ ระหว่างวันที่ 13-20 ธันวาคม พ.ศ.2548 (จิราวรรณ, 2555)

ปี พ.ศ.2549 คำขวัญโฆษณา : ปีแห่งการเฉลิมฉลอง ท่องเที่ยวทั่วไทย

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นชาติ ในที่นี้หมายถึงค่านิยมที่แสดงเกี่ยวกับการจงรักภักดี ความภาคภูมิใจ ต่อชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดงานเฉลิมฉลองแสดงความจงรักภักดีเทิดทูนพระเกียรติในปีมหามงคลฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ซึ่งถือว่าเป็นการครองราชย์ยาวนานที่สุด โดยมีการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นงานใหญ่ระดับประเทศ ก่อให้เกิดการหลั่งไหลของกระแสการเดินทางท่องเที่ยวข้ามภูมิภาคเพื่อไปเยี่ยมชมงานดังกล่าวอย่างคึกคัก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2551) โดยเป็นการเดินทางท่องเที่ยวในลักษณะทัศนาจร ต่อมาในช่วงเดือนกันยายนเกิดความเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยมีการชุมนุมประท้วงการบริหารงานของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร จนเกิดเป็นวิกฤตการณ์ทางการเมือง ทำให้การท่องเที่ยวภายในประเทศเกิดการชะลอตัวลง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2551)

ปี พ.ศ.2550 - 2551 คำขวัญโฆษณา : เที่ยวไทยให้สนุก เติมความสุขให้ชีวิต / เก็บเมืองไทยให้สวยงาม

ช่วงเวลานี้ปรากฏคำขวัญโฆษณาที่ใช้สำหรับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในประเทศไทย 2 คำขวัญ ซึ่งสะท้อนค่านิยมที่แตกต่างกัน ได้แก่ “เที่ยวไทยให้สนุก เติมความสุขให้ชีวิต” ที่ปรากฏคำว่า “สนุก” และ “เติมความสุข” ซึ่งแสดงถึงค่านิยมความเป็นมนุษย์ที่รักความสนุกสนาน ชอบการผ่อนคลาย หลีกหนีความเครียดและความวุ่นวาย สอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนั้นที่มีปัญหาทางการเมืองทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ราคาน้ำมันโลกมีการปรับตัวสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ เกิดปัญหาเงินเฟ้อ และค่าครองชีพสูงตามไปด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2551) ส่งผลกระทบด้านการท่องเที่ยวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้ ททท. ต้องกระตุ้นโดยโฆษณาเชิญชวนให้ผู้คนเห็นความสุข หรือออกไปแสวงหาความสุขให้กับชีวิตด้วยการท่องเที่ยวมากขึ้น ส่วน “เก็บเมืองไทยให้สวยงาม” เป็นคำขวัญโฆษณาที่สะท้อนค่านิยมทางสังคม หมายถึง ค่านิยมที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่มีต่อสังคมส่วนรวม เช่น การมีระเบียบวินัย การเคารพกฎหมาย การช่วยกันรักษา และไม่ทำลายสาธารณสมบัติ หรือการรักษาสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับสภาพสังคมในขณะนั้นที่เกิดกระแสตื่นตัวเรื่องภาวะโลกร้อน และประเทศไทยเองก็เริ่มมีปัญหาจากการที่นักท่องเที่ยวเพิ่มจำนวนสูงขึ้นจนส่งผลกระทบต่อสถานที่ท่องเที่ยว

ปี พ.ศ.2552 คำขวัญโฆษณา : เที่ยวไทยครึกครื้น เศรษฐกิจไทยคึกคัก

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยม 2 ประการ คือ ค่านิยมความเป็นชาติ อันหมายถึง การแสดงถึงสิ่งที่ส่งผลถึงความมั่นคงของประเทศ ซึ่งก็คือ เศรษฐกิจ มาผนวกรวมกับค่านิยมความเป็นมนุษย์ ที่ต้องการค้นหาความสุขสนุกสนานจากการท่องเที่ยว โดย “เที่ยวไทยครึกครื้น เศรษฐกิจไทยคึกคัก” เป็นคำขวัญโฆษณาที่ถูกนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์เพื่อโน้มน้าวให้คนไทยออกมาท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น เพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของไทยที่ขณะนั้นกำลังประสบปัญหาตกต่ำอันเนื่องมาจากภาวะวิกฤติต่าง ๆ ทั้งปัญหาการเมืองภายในประเทศ การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ (H1N1) หรือไข้หวัดใหญ่ 2009 ปัญหาจากอุทกภัยและวาตภัย ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัย และปัญหาการก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวต่อประเทศไทย รัฐบาลจึงมีนโยบายสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวและเร่งรัดมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวต่อไป

ปี พ.ศ.2553 คำขวัญโฆษณา : เมืองไทยใคร ๆ ก็รัก / กอดเมืองไทย...ให้หายเหนื่อย

ช่วงเวลานี้ปรากฏคำขวัญโฆษณาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ 2 คำขวัญ ซึ่งทั้งคู่ได้สะท้อนค่านิยมความเป็นชาติเช่นเดียวกัน โดย “เมืองไทยใคร ๆ ก็รัก” เป็นคำขวัญโฆษณาที่ต้องการกระตุ้นให้คนไทยเกิดความภาคภูมิใจในประเทศไทยด้วยการนำเสนอเอกลักษณ์อันโดดเด่นของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตในพื้นที่ต่าง ๆ ของแต่

ละภูมิภาค ส่วน “กอดเมืองไทย...ให้หายเหนื่อย” ก็เป็นคำขวัญโฆษณาที่ถูกนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนคนไทยให้ปล่อยวางความขุ่นข้องหมองใจ ความคับข้องจากสถานการณ์ของบ้างเมืองที่กดทับคนไทยมาอย่างยาวนาน ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนั้นที่แม้ พ.ศ.2553 จะเป็นวาระครบรอบ 50 ปีของ ททท. ที่เดิมทีได้กำหนดรูปแบบการทำงานที่ต้องมีการเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ แต่เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ความวุ่นวายจนมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมากมาย ททท. จึงเปลี่ยนแนวคิดการทำงานในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นการกระตุ้นให้คนไทยหลุดพ้นจากความสับสนวุ่นวาย โดยใช้การเดินทางท่องเที่ยวมาเยียวยาทางอารมณ์ ด้วยการออกไปหาอ้อมกอดของธรรมชาติ อ้อมกอดของขุนเขา อ้อมกอดของหาดทราย อ้อมกอดของชายทะเล หรืออ้อมกอดของประเพณีวิถีวัฒนธรรมอันงดงามของเมืองไทย เพื่อจะได้ลืมเลือนความว้าวุ่นขุ่นมัว แล้วเดินทางออกไปสัมผัสเก็บซับรับเอาสิ่งดี ๆ ที่งดงามของเมืองไทย กลับมากอดเก็บไว้เป็นพลังของชีวิต ซึ่งการที่คนไทยช่วยกันออกเดินทางท่องเที่ยวในประเทศนั้น นอกจากจะเป็นการพักผ่อนเพื่อตนเองแล้ว ยังเป็นการกระจายรายได้ ช่วยเยียวยารักษาเศรษฐกิจ รักษาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยให้อยู่รอดผ่านพ้นวิกฤตไปได้ด้วยเช่นกัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553)

ปี พ.ศ.2554-2556 คำขวัญโฆษณา : เที่ยวหัวใจใหม่ เมืองไทยยั่งยืน

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมทางสังคม อันแสดงออกถึงพฤติกรรมของคนที่มีต่อสังคมส่วนรวม เช่น การมีระเบียบวินัย การเคารพกฎหมาย การช่วยกันรักษา และไม่ทำลายสาธารณสมบัติ หรือการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยมีการใช้คำศัพท์ที่แสดงการชี้นำเรื่องการท่องเที่ยวตามธรรมชาติหรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อมุ่งเน้นการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศแบบรักษาคุณค่าความมั่งคั่งของทรัพยากร ซึ่งจะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันก็จะเป็นการสร้างทัศนคติด้านใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวไทย และยังจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวต่างชาติรู้สึกดีที่เห็นนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในรูปแบบดังกล่าว

ปี พ.ศ.2557 คำขวัญโฆษณา : หลงรักประเทศไทย

จากคำขวัญโฆษณาสะท้อนค่านิยมความเป็นมนุษย์ที่ต้องการค้นหาความสุขจากการท่องเที่ยว โดยมีเนื้อหาจูงใจให้คนไทยออกมาเดินทางท่องเที่ยวจริง เน้นแนวคิดการท่องเที่ยว “แบบเข้าถึง” ซึ่งก็คือ การเดินทางท่องเที่ยวที่จะนำพานักเดินทางทุกคนไปสัมผัส และเข้าถึงเสน่ห์ของประเทศไทยมากขึ้น จนทำให้หลาย ๆ คนเกิดความรู้สึก “หลงรัก” โดยบางคนอาจจะหลงรักในความสงบ หลงรักในความสวยงาม หลงรักในมหัศจรรย์ของธรรมชาติ หลงรักวิถีชีวิต หลงรักผู้คน และหลงรักความเป็นไทยในภูมิภาคต่าง ๆ และเมื่อหัวใจได้หลงรักอะไรสักอย่างแล้ว นักท่องเที่ยวก็อยากที่จะไปเห็น ไปสัมผัส ไปดูแล ไปเข้าถึง และไปบอกต่อความประทับใจให้คนอื่น ๆ รับรู้ ถือเป็นการสร้างปรากฏการณ์ทางความคิดให้คนไทยเกิดทัศนคติที่ดีกับการท่องเที่ยวในประเทศ กระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น บ่อยขึ้น และภายใต้จิตสำนึกที่ดีขึ้น จนทำให้การท่องเที่ยวกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตอย่างแท้จริง

ปี พ.ศ.2558-2559 คำขวัญโฆษณา : ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ไม่เหมือนใคร / ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ไม่เหมือนกัน

ช่วงเวลานี้ปรากฏคำขวัญโฆษณาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ 2 คำขวัญ คือ “การท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ไม่เหมือนใคร” และ “ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ได้เหมือนกัน” ซึ่งนอกจากจะมีความคล้ายคลึงกันแล้วยังสะท้อนค่านิยมที่เหมือนกัน คือ ค่านิยมความเป็นชาติ อันหมายถึง ความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตแบบไทย มาผสานกับค่านิยมความเป็นมนุษย์ ที่ต้องการค้นหาความสุขสนุกสนานจากการท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำใคร โดยมีการประกาศให้เป็นปี พ.ศ.2558 เป็น “ปีท่องเที่ยววิถีไทย” (2015 Discover Thainess) และมีการนำคำว่า “วิถีไทย” มาเป็นตัวสร้างเอกลักษณ์และสร้างการรับรู้ถึงภาพลักษณ์ด้านบวกจากความสุข ความรื่นเริง ความเป็นอยู่แบบไทยที่พบเห็นได้ทุกถิ่นทั่วไทย และเชื่อมโยงความรู้สึกของนักท่องเที่ยวให้เข้าถึงวิถีไทย (Thainess) ควบคู่กับการกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศการเดินทางท่องเที่ยวที่สนุกสนานและเบิกบานใจ ซึ่งจากการทำงานภายใต้แนวคิดดังกล่าว ทำให้การท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ.2558 มีการเติบโตสูงที่สุดเป็นประวัติการณ์ โดยทั้งหมดเป็นผลพวงมาจากสถานการณ์ภายในประเทศที่สงบลง การเปิดตัวโครงการท่องเที่ยววิถี

ไทย และการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำได้ช่วยกระตุ้นให้การเดินทางท่องเที่ยว แต่ทั้งนี้การท่องเที่ยวก็มีการหยุดชะงักในบางช่วงจากการระบาดของไวรัสเมอร์ในเกาหลีใต้ เหตุระเบิดบริเวณแยกราชประสงค์ และการก่อเหตุร้ายในปารีส

จากการวิเคราะห์ทำให้เห็นว่า คำขวัญโฆษณาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของ ททท. มีค่านิยมปรากฏอยู่ 3 ค่านิยม คือ 1. ค่านิยมความเป็นชาติ หมายถึง ค่านิยมที่แสดงเกี่ยวกับการจงรักภักดี ความภาคภูมิใจ ต่อชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์ การเมือง การปกครอง ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี หรือกล่าวถึงสิ่งที่ส่งผลถึงความมั่นคงของประเทศ 2. ค่านิยมทางสังคม หมายถึง ค่านิยมที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่มีต่อสังคมส่วนรวม เช่น การมีระเบียบวินัย การเคารพกฎหมาย การช่วยกันรักษา และไม่ทำลายสาธารณสมบัติ หรือการรักษาสิ่งแวดล้อม และ3. ค่านิยมความเป็นมนุษย์ หมายถึง ค่านิยมที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่มีต่อการใช้ชีวิตหรือการท่องเที่ยว เช่น ความรักสนุก การต้องการความสุข ความอิสระ ความสะดวกสบาย

สรุปผลการวิจัย

จากรายละเอียดในข้างต้น ทำให้ทราบว่าคำขวัญโฆษณาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของ ททท. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2528-2559 มีการสะท้อนค่านิยมหมุนเวียนอยู่ 3 ค่านิยม คือ ค่านิยมความเป็นชาติ ค่านิยมทางสังคม และค่านิยมความเป็นมนุษย์ โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงตามกระแสหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งกระแสหลักอย่างการส่งเสริมเศรษฐกิจ และกระแสรอง คือ การส่งเสริมความเป็นไทย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และกระแสความสุขจากการท่องเที่ยว

สำหรับการส่งเสริมเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นกระแสหลักนั้น ที่มีผลทำให้รัฐบาลออกนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ เพื่อให้สอดรับกับการส่งเสริมเศรษฐกิจในยุคสมัยต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนปีการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม รวมทั้งการคิดสร้างคำขวัญโฆษณาที่ช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยวที่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจซบเซาหรือติดขัดในขณะนั้น กล่าวคือ หลังจากมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง เพื่อตอบสนองต่อการเติบโตอย่างรวดเร็วตามแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นฉบับแรกในปี พ.ศ.2520 การท่องเที่ยวก็ฟื้นตัวขึ้นตามลำดับ จนถึงช่วงของการท่องเที่ยวหลัง “ปีท่องเที่ยวไทย” พ.ศ.2541-2542 ที่มีการจัดงานเฉลิมฉลองเนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ (72 พรรษา) ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การท่องเที่ยวของประเทศไทยก็มีการเติบโตขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่อย่างไรก็ตามภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจในช่วงหลังปี พ.ศ.2545 ก็มีการแผ่วเบาลงบ้าง เนื่องจากปัญหาความวุ่นวายทางการเมือง โรคระบาด ภัยพิบัติ และความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนกระแสรองที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของไทย คือ กระแสความเป็นไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี อาหาร เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ความเชื่อ วิถีชีวิต และผู้คน เนื่องจากผู้คนชอบการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ ประกอบกับการกระตุ้นและส่งเสริมความเป็นไทยของหน่วยต่าง ๆ มีมากขึ้น โดยที่ปรากฏอย่างชัดเจน คือ ปี พ.ศ. 2541-2542 “ปีท่องเที่ยวไทย” (Amazing Thailand) , ปี พ.ศ.2557 “หลงรักประเทศไทย” และปี พ.ศ.2558-2559 “ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ไม่เหมือนใคร” “ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋ไม่เหมือนกัน” ที่มีการนำภาพลักษณ์เชิงบวกด้านต่าง ๆ ของประเทศไทยมาเชื่อมโยงกับความรู้สึกของนักท่องเที่ยวที่ได้เข้าไปสัมผัส จนทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอย่างยั่งยืน

ด้านกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นกระแสที่เกิดขึ้นทั่วโลกนั้น สำหรับประเทศไทยก็นับเป็นกระแสรองอีกกระแสหนึ่งที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยเช่นเดียวกัน โดยประเด็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมปรากฏครั้งแรกในคำขวัญโฆษณาเมื่อปี พ.ศ. 2539-2540 “เที่ยวเมืองไทย ไปอย่างมีสำนึก” ตามนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประเทศ และปรากฏอีกครั้งในปี พ.ศ.2550 - 2551 “เก็บเมืองไทยให้สวยงาม” จากกระแสตื่นตัวเรื่องภาวะโลกร้อน จากนั้น ททท. ได้คิดสร้างคำขวัญโฆษณา “เที่ยวหัวใจใหม่ เมืองไทยยั่งยืน” ซึ่งใช้ในการ

ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวติดต่อยาวนานตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2556 เพื่อมุ่งเน้นการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศแบบรักษาคุณค่า ความมั่งคั่งของทรัพยากรนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยนอกจากจะเป็นการสร้างทัศนคติด้านใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นการแสดงออกถึงการดำเนินนโยบายด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังด้วย

สุดท้าย กระแสความสุขจากการท่องเที่ยว เป็นความสุขที่ได้จากการท่องเที่ยวตามที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่สภาพสังคมของไทยนั้นเปลี่ยนแปลงจากเดิม กลายมาเป็นสังคมรีบเร่ง ต้องแข่งขันกันอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงได้รับอิทธิพลจากสิ่งนี้ ทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากรู้สึกว่าการท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อน เป็นความสุขที่แสวงหาได้ไม่ยากนัก โดยเฉพาะปัจจุบันที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวหลากหลาย เช่น การท่องเที่ยวแบบเนิบช้า ที่ใช้เวลากับสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งมากขึ้น เพื่อที่จะได้มองเห็นสิ่งสวยงามของสิ่งใกล้ตัวมากขึ้น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ที่นำเรื่องของการดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาลมาพวงอยู่กับการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสัมมนา ที่เปิดโอกาสให้ผู้คนสามารถประชุมสัมมนาและพักผ่อนในเมืองท่องเที่ยวควบคู่ในเวลาเดียวกัน

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การท่องเที่ยวภายในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงกับเรื่องต่าง ๆ มากมาย ซึ่งล้วนมีผลต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น ดังนั้น ททท. จึงได้สร้างคำขวัญโฆษณาหลากหลายเพื่อใช้ในประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในยุคต่าง ๆ แตกต่างกัน โดยคำขวัญโฆษณาเหล่านั้นนอกจากจะช่วยกระตุ้นและโน้มน้าวทำให้เกิดการท่องเที่ยวแล้ว ยังสามารถสะท้อนค่านิยมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2538. นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ปี พ.ศ. 2538 – 2539. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2551. 48 ปีแห่งความภาคภูมิใจ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: อัมริมทร์ พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2551. รายงานประจำปี 2551 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2553. 50 ปีทอง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

จิราวรรณ บุญฤทธิ์. 2555. ค่านิยมไทยในภาษาโฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ.2542-2552. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ท่องเที่ยว. 2546. สัมผัสจริงเมืองไทยกับ Unseen Thailand II. แหล่งที่มา: http://intra.oie.go.th/tour/unseen.asp, 10 เมษายน 2559.

นันทา ทองทวีวัฒนะ. 2557. การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในอนุสาร อ.ส.ท. วิทยานพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปองบุญญ์ สร้อยเงิน. 2546. การขาดระเบียบวินัย: เอกลักษณ์ไทยในสายตาชาวต่างชาติ **ใน** รายงานวิชา Individual Study I และ II ภาควิชามานุษยวิทยา คณะโบราณคดี. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ..

พรศิริ มโนหาญ. 2551. สารจากผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เนื่องในโอกาส 48 ปี แห่งการสถาปนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. **ใน** 48 ปีแห่งความภาคภูมิใจ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ภราเดช พยัฆวิเชียร. 2549. การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของไทยทั้งอดีตปัจจุบันและอนาคต. ม.ป.ท.

มณฑาทิพย์ ลิขิตสนอง. 2551. วัฒนธรรมไทยในงานโฆษณา. ม.ป.ท. : สารนิพนธ์วารสารศาสตร์บัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. 2540. สังคมเศรษฐกิจไทยในทศวรรษ 2550: ยุทธศาสตร์การพัฒนาในกระแสโลกานุวัตร (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไว้ลาย.

รัฐบาลไทย. 2535, ตุลาคม 21. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี: นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี. แหล่งที่มา : http://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer/viewer.php, 10 เมษายน 2559.

วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม. 2541. พจนานุกรมอังกฤษ – ไทย. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ศิริพร ธรรมภักดี. 2539. ผลกระทบของวิกฤตการณ์ทางการเมืองต่อการท่องเที่ยวของไทย: กรณีศึกษาพฤษภาทมิฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศูนย์พัฒนาทรัพยากรการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2544. ประวัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. แหล่งที่มา : http://www.elearning.msu.ac.th/opencourse/1010002/Unit_2 /Unit_2_2.htm, 10 เมษายน 2559.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2530. เรื่องแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุนทรี โคมิน และสนิท สมัครการ. 2523. สรุปโครงการเรื่องค่านิยมและระบบค่านิยมไทย : เครื่องมือในการสำรวจวัด. ใน รายงานการสัมมนาเรื่อง ระบบค่านิยมไทยในสำนักงาน คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

เสรี วงษ์มณฑา. 2540. การโฆษณาเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: บริษัท A.N การพิมพ์.

อภินันท์ บัวหภักดี. 2551. “48 ปีแห่งความภาคภูมิใจ” การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา

Malaysian tourists's expectation and satisfaction toward tourism products of Songkhla Province

ประภาพรรณ แก้วสิยา[1*] กุลดารา เพียรเจริญ[1] และ มณฑิรา เกียรติถาวรนันท์[1]

Praphaphan Kaewsiya[1*] Kuldara Peanjaroen[1] and Montira Kiattitaworanun[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา และเพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา และมีประสบการณ์ต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา จำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาด้วยเทคนิค Important Performance Analysis (IPA) พบว่า ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจควรเน้นให้ความสำคัญและหาวิธีการในการแก้ไขปรับปรุงโดยเร่งด่วนในด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Attraction) และสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีแนวทางการพัฒนาต่อไป

คำสำคัญ : ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว, ความคาดหวัง, ความพึงพอใจ

---

[1] สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

[1] Department of Hotel and Tourism, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Bo Yang , Muang, Songkhla 90000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : kaewsiya2006@hotmail.com

ABSTRACT

This research aimed at studying Malaysian tourists' s expectation and satisfaction toward tourism products of Songkhla Province and to compare expectation and satisfaction toward tourism products of Songkhla Province. The samples were 400 Malaysian tourists travelling in Songkhla Province and had traveling experience in tourism products. Data were analyed with descriptive statistics Percentage, Mean, Standard Deviation. To present the result of comparison between expectation and satisfaction with the Important Performance Analysis (IPA) technique. The study found that Malaysian tourists had expectation and satisfaction in high level. When compared expectation and satisfaction, it should emphasize and find ways to improve urgently in terms of management in ancillary services, attractions and amenity. It is essential to have a development approach afterward.

Keyword: Tourism Products, Expectation, Satisfaction

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือว่าเป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่เป็นที่มาของรายได้มหาศาลของแต่ละประเทศ ดังจะเห็นได้จากการที่หลาย ๆ ประเทศได้มีการสนับสนุนการท่องเที่ยวของประเทศตนเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในประเทศมากยิ่งขึ้น จากการสำรวจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวทั่วโลก (Visa Global Travel Intentions Study) ของบัตรเครดิตวีซ่า (VISA) ประจำปี 2015 พบว่า นักท่องเที่ยวเดินทางเพื่อการพักผ่อนเพิ่มมากขึ้น โดยมีการใช้จ่ายน้อยลง เหตุผลหลักในการท่องเที่ยว คือ เพื่อพักผ่อนกับครอบครัว ซึ่งประเทศที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฮ่องกง สหราชอาณาจักร และ ออสเตรเลีย ตามลำดับ โดยมีประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 9 ส่วนปัจจัยที่ทำให้เลือกไปยังประเทศนั้น ๆ ในปี 2015 นักท่องเที่ยวเน้นที่การมีสถานที่ท่องเที่ยวน่าสนใจ (Good Attractions) ในขณะที่ปี 2016 นักท่องเที่ยวตั้งใจไปสถานที่ที่มีวิวสวยงาม (สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก, 2559)

ประเทศไทยก็เป็นอีกหนึ่งประเทศที่มีรายได้หลักมาจากการท่องเที่ยว ซึ่งในปี 2558 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ที่ 2.23 ล้านล้านบาท จากสถิติการท่องเที่ยวปี 2558 พบว่า มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งสิ้น 29.88 ล้านคน ซึ่งเติบโตขึ้น 20.44% จากปี 2557 โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน ประมาณ 7.9 ล้านคน รองลงมาคือ มาเลเซียประมาณ 3.4 ล้านคน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ประมาณ 1.4 ล้านคน และลาว 1.2 ล้านคน ตามลำดับ ส่วนประเทศที่สร้างรายได้มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน ประมาณ 3.7 แสนล้านบาท รองลงมา ได้แก่ มาเลเซีย รัสเซีย อังกฤษและออสเตรเลีย ตามลำดับ อาจเป็นผลจากสถานการณ์ภายในประเทศที่สงบ การเปิดตัวโครงการท่องเที่ยววิถีไทย และการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำที่มีส่วนในการกระตุ้นให้ภาคการท่องเที่ยวของไทยฟื้นตัวได้ในเวลาสั้น (กรมการท่องเที่ยว, 2559)

นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียถือเป็นอีกหนึ่งประเทศที่มีการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยสูงเป็นอันดับต้น ๆ มาโดยตลอด จากผลการสำรวจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียของศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2558) พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเลือกเดินทางไปประเทศไทยมากที่สุด ซึ่งทัศนคติที่นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียมีต่อประเทศไทย ได้แก่ มีกิจกรรมที่น่าสนใจ การเดินทางสะดวก ที่พักสบาย สินค้ามีราคาไม่แพง อาหารอร่อย และภาษาและการสื่อสารไม่ดี ภาพแรกที่นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียมีต่อประเทศไทยคือ ช้อปปิ้ง อาหารไทย ทะเลและชายหาด ความเป็นมิตรของคนไทย วัดและพระเจดีย์ทางพระพุทธศาสนา สถานบันเทิงยามค่ำคืน และช้าง/การฝึกช้าง ตามลำดับ ในส่วนของเมืองท่องเที่ยวในประเทศไทยที่นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียนิยมเดินทางมามากที่สุด ได้แก่ กรุงเทพฯ

ภูเก็ต หาดใหญ่และเชียงใหม่ ในปี 2557 นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่เข้าพักในที่พักแรมในจังหวัดสงขลาเป็นจำนวน 782,283 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ที่มี จำนวน 717,494 คน (กรมการท่องเที่ยว, 2558)

จังหวัดสงขลานับเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจทางด้านการท่องเที่ยวของภาคใต้และเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเพราะมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (สำนักงานจังหวัดสงขลา, 2559) นอกจากนี้จังหวัดสงขลายังมีสถานบันเทิงและแหล่งช้อปปิ้งอีกมากมายที่ล้วนเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเดินทางมาท่องเที่ยว ทั้งนี้ที่ผ่านมามีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลาในหลากหลายประเด็น แต่ประเด็นความความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวยังไม่มีการศึกษาแบบเจาะจงกลุ่มเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ของจังหวัดสงขลา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา โดยผลการศึกษาครั้งนี้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปปรับใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในปัจจุบันให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา

2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร กลุ่มประชากร คือ นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา ซึ่งจากสถิติ ปี 2559 จำนวนประมาณ 2,300,127 คน (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จากนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา และมีประสบการณ์ต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา โดยการใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ค่าความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ขนาดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 โดยจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้มีขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 400 ตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามซึ่งมีทั้งแบบปลายเปิดและปลายปิด โดยแบ่งประเด็นเนื้อหาออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 : คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ซึ่งผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาเฉพาะข้อมูลที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครัวเรือนต่อเดือน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและกรอกข้อมูลตามจริง

ตอนที่ 2 : สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยเลือกตอบ 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุด

ถึง น้อยที่สุด มีการให้คะแนนดังนี้ ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจ มากที่สุดให้ 5 คะแนน มากให้ 4 คะแนน ปานกลางให้ 3 คะแนน น้อยให้ 2 คะแนน และน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 : สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางให้กับงานวิจัยฉบับนี้ต่อไป มีลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การตรวจคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งได้มาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบความเหมาะสมและตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้ประเมินตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) และความถูกต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item-Objective Congruence) ก่อนนำไปสอบถามในการเก็บข้อมูลจริง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ทดลองใช้กับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังจังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย โดยการคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว จังหวัดสงขลา โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

นำค่าระดับความคาดหวัง และค่าระดับความพึงพอใจมาประมวลผลวิเคราะห์ Important Performance Analysis (IPA) โดยการเปรียบเทียบค่าความแตกต่าง และนำผลคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา แบ่งออกเป็น 4 ส่วน หรือ 4 Quadrant แสดงผลเป็นรูปภาพ

ความคาดหวัง	ความพึงพอใจ	
	Quadrant 1 Concentrate here ความคาดหวังมาก ความพึงพอใจน้อย	Quadrant 2 Keep up the good work ความคาดหวังมาก ความพึงพอใจมาก
	Quadrant 3 Low priority ความคาดหวังน้อย ความพึงพอใจน้อย	Quadrant 4 Possible overkill ความคาดหวังน้อย ความพึงพอใจมาก

ภาพที่ 1 ผลลัพธ์การวิเคราะห์ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

ที่มา : ดัดแปลงจาก Martilla and James (1977 อ้างใน อรรฆพร ก๊กค้างพลู และกนกกานต์ แก้วนุช, 2560)

สำหรับการแปลความค่าผลลัพธ์ของความคาดหวังและความพึงพอใจที่ได้เปรียบเทียบกันสามารถ อธิบายความหมายทั้ง 4 ลักษณะ (Quadrants) ได้ดังนี้

Quadrant 1: Concentrate here หมายถึง ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความคาดหวังมากแต่นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจน้อย จึงถือเป็นจุดอ่อนต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาที่ต้องให้ความสำคัญและหาวิธีการในการแก้ไขปรับปรุงโดยเร่งด่วน

Quadrant 2: Keep up the good work หมายถึง ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความคาดหวังอยู่ในระดับมากและนักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจระดับมาก เช่นกัน จึงถือเป็นจุดแข็งต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาที่ต้องรักษาคุณภาพให้อยู่ในระดับมากต่อไป

Quadrant 3: Low priority หมายถึง ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยและนักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจระดับน้อยเช่นกัน จึงถือเป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญรองลงมา ดังนั้นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

Quadrant 4: Possible overkill หมายถึง ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยแต่นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจระดับมาก จึงถือเป็นความสำเร็จต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาที่ควรทำการรักษามาตรฐานต่อไป

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยวิเคราะห์สาระสำคัญตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ทฤษฎีทางสถิติมาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล โดยมีตาราง และภาพประกอบ โดย

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และบรรยายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ระดับความสำคัญและการปฏิบัติงาน Important Performance Analysis (IPA) โดยการเปรียบเทียบค่าความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจ

ผลและวิจารณ์ผล

การศึกษา ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา ครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมจากแบบสอบถามที่มีคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด เสนอผลการศึกษาตามลำดับดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ตอนที่ 2 ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา และตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สามารถสรุปได้ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย n=400

	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	-ชาย	280	70.00
	-หญิง	120	30.00
อายุ	-น้อยกว่า 25 ปี	160	40.00
	-25 – 35 ปี	160	40.00
	-36 – 45 ปี	50	12.50
	-46 – 55 ปี	30	7.50
สถานภาพการสมรส	-โสด	240	60.00
	- สมรส	150	37.50
	- หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	10	2.50
ระดับการศึกษา	-ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	47.50
	-ปริญญาตรี	190	47.50
	-สูงกว่าปริญญาตรี	20	5.00
อาชีพ	นักเรียน / นักศึกษา	100	25.00
	รับราชการ	30	7.50
	พนักงานเอกชน	110	27.50
	แม่บ้าน	90	22.50
	ลูกจ้างทั่วไป	20	5.00
	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	50	12.50
รายได้ต่อเดือน	-ต่ำกว่า 10,000 บาท	110	27.50
	-10,001 – 20,000 บาท	80	20.00
	-20,001 – 30,000 บาท	60	15.00
	-30,001 – 40,000 บาท	30	7.50
	-สูงกว่า 40,001 บาท	120	30.00

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า

เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 30 ตามลำดับ

อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี และช่วงอายุระหว่าง 25 – 35 ปี ในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาช่วงอายุ 36 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.50 และช่วงอายุ 46- 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.50 ตามลำดับ

สถานภาพการสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือสมรส คิดเป็นร้อยละ 37.5 และหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 27.50 รองลงมาคือนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 25.00 แม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 12.50 รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 7.50 และลูกจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า 40,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.50 ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.00 ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.00 และระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.50 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Attraction) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ที่พักแรม (Accommodation) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) กิจกรรม (Activity) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ผลปรากฏดังตารางที่ 2

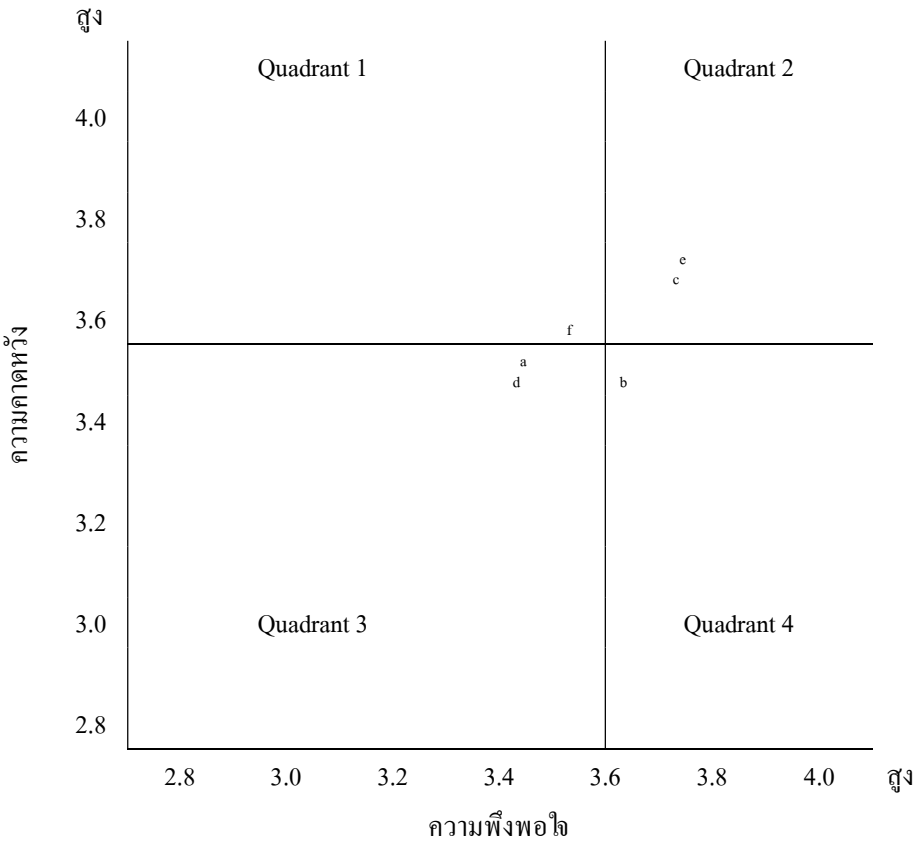
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับความคาดหวัง และค่าระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา (n=400)

รายละเอียด	ระดับความคาดหวัง			ระดับความพึงพอใจ		
	($\overline{X}$)	SD.	แปลผล	($\overline{X}$)	SD.	แปลผล
ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Attraction)	3.54	0.72	มาก	3.52	0.66	มาก
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)	3.57	0.63	มาก	3.67	0.54	มาก
ที่พักแรม (Accommodation)	3.71	0.63	มาก	3.70	0.63	มาก
สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity)	3.46	0.67	มาก	3.50	0.60	มาก
กิจกรรม (Activity)	3.72	0.82	มาก	3.82	0.71	มาก
การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)	3.60	0.77	มาก	3.57	0.74	มาก
รวม	3.59	0.58	มาก	3.61	0.51	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา พบว่าความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.59) โดยระดับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านกิจกรรม (Activity) ($\overline{X}$ = 3.72) ด้านพักแรม (Accommodation) ($\overline{X}$ = 3.71) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ($\overline{X}$ = 3.60) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ($\overline{X}$ = 3.57) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว (Attraction) ($\overline{X}$ = 3.54) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ($\overline{X}$ = 3.46) และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.61) โดยระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านกิจกรรม (Activity) ($\overline{X}$ = 3.82) ด้านพักแรม (Accommodation) ($\overline{X}$ = 3.70) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ($\overline{X}$ = 3.67) ด้านการบริหารจัดการ

แหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ($\overline{X}$ = 3.57) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว (Attraction) ($\overline{X}$ = 3.52) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ($\overline{X}$ = 3.50) ตามลำดับ

การวิเคราะห์ระดับความสำคัญและการปฏิบัติงาน Important Performance Analysis (IPA) โดยการเปรียบเทียบค่าความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาในแต่ละด้านอยู่ภายใน Quadrant ใด แสดงรายละเอียดดังภาพประกอบที่ 5

ภาพที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบค่าความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา ด้วยเทคนิค IPA

หมายเหตุ

a ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Attraction)
b การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)
c ที่พักแรม (Accommodation)
d สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity)
e กิจกรรม (Activity)
f การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

จากภาพที่ 2 เมื่อนำค่าเฉลี่ยข้อมูลความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาโดยรวมมาวิเคราะห์ด้วย เทคนิค IPA สามารถจำแนกข้อมูลออกเป็น 4 Quadrant ดังนี้

Quadrant 1 ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวให้ความคาดหวังอยู่ในระดับมากแต่นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจระดับน้อย จึงถือเป็นจุดอ่อนต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาที่ต้องให้ความสำคัญและหาวิธีการในการแก้ไขปรับปรุงโดยเร่งด่วน Quadrant 2 ได้แก่ ที่พักแรม (Accommodation) และ กิจกรรม (Activity) แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวให้ความคาดหวังอยู่ในระดับมากและนักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจระดับมากเช่นกัน จึงถือเป็นจุดแข็งต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาที่ต้องรักษาคุณภาพให้อยู่ในระดับมากต่อไป Quadrant 3 ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Attraction) และสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวให้ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยและนักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจระดับน้อยเช่นกัน จึงถือเป็น

ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญรองลงมา ที่ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป Quadrant 4 ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวให้ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยแต่นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจระดับมาก จึงถือเป็นความสำเร็จต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาที่ควรทำการรักษามาตรฐานต่อไป

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา พบว่านักท่องเที่ยวเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะที่สามารถรวมรวบได้ดังนี้ แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ควรเน้นเรื่องของความปลอดภัย และป้ายเตือนข้อควรปฏิบัติตนอย่างชัดเจน มีการพัฒนาด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศแก่บุคลากรผู้ให้บริการ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ต่าง ๆ และควรมีการเพิ่มแสงสว่าง แสงไฟฟ้าบนท้องถนนในเส้นทางการเดินทางยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก และเพื่อเป็นแนวทางให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตนได้เหมาะสม

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา 6 องค์ประกอบได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ที่พักแรม สิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรม การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตราภรณ์ (2557) ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา พบว่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ทัศฌา และคณะ (2555) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกทรายขาว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกทรายขาวโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนรี และสมบัติ (2558) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่าระดับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา โดย Important Performance Analysis (IPA) ข้อมูลผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาที่ต้องให้ความสำคัญและหาวิธีการในการแก้ไขปรับปรุงโดยเร่งด่วน คือผลที่อยู่ใน Quadrant 1 และ Quadrant 3 ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Attraction) และสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีแนวทางการพัฒนาต่อไป ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ สุจิตราภรณ์ (2557) ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา และงานวิจัยของสุดาพร (2559) ศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดสงขลา ซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอยู่ใน Quadrant 2 แสดงว่า ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกับความสามารถของผลิตภัณฑ์มีความสมดุลกัน หมายถึงการเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ตามที่นักท่องเที่ยวต้องการ สำหรับการให้ความสำคัญและหาวิธีการในการแก้ไขปรับปรุง โดยเร่งด่วนด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) จัดเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อตอบสนองความต้องการและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฐณวัฒน์ และรัชนี (ม.ป.ป.) ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึง

พอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่อการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ ความสะดวกในการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากป้ายบอกทาง ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากป้ายบอกรายละเอียดของสถานที่ท่องเที่ยว ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับความคาดหวังที่ได้ตั้งเอาไว้

นอกจากนี้แนวทางการพัฒนาด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว (Attraction) ควรมีการส่งเสริมให้มีความสมบูรณ์ทางกายภาพและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเลิศ (2548) และบุษบา และสิริวัฒนา (2552) ทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีสิ่งดึงดูดใจเป็นองค์ประกอบสำคัญ หรือมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว มีเอกลักษณ์ตามธรรมชาติเพื่อดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมเยือนสถานที่นั้น ๆ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกโครงสร้างพื้นฐานขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป้ายการจราจร สถานที่จอดรถ/ห้องสุขา สอดคล้องกับงานวิจัยของอรรฆพร และกนกกานต์ (2560) ศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานแหล่งท่องเที่ยวชุมชนขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ควรพัฒนาส่งเสริมทางด้านความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวกที่พัก และแหล่งท่องเที่ยวเที่ยวเป็นลำดับแรก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หน่วยงานภาครัฐ ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ สัญญาณอินเตอร์เน็ต และควบคุมดูแลเรื่องค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสม

2. ควรให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวสามารถเลือกค้นหาข้อมูลข่าวสารจากประสบการณ์การท่องเที่ยวของบุคคลอื่นมาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจในการเดินทาง ดังนั้นการบอกต่อในลักษณะปากต่อปากจึงเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึง

3. ธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชน สามารถนำผลการศึกษานี้มาปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว รวมถึงการวางแผนการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา**เกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมาเลเซียและสิงคโปร์ในการเดินทางท่องเที่ยวซ้ำใน**จังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการรองรับต่อไป

2. ควรศึกษาแผนกลยุทธ์ทางการตลาดของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา เพื่อดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียได้เข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเงินรายได้ประจำปี 2560 จากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำ อีกทั้งการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ขอขอบคุณอาจารย์หลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยวทุกท่านที่ให้กำลังใจ คำแนะนำในการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพคุณลักษณะของมัคคุเทศก์ที่นักท่องเที่ยวประทับใจในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2559. สถิตินักท่องเที่ยวปี 2558. เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2559 จาก http://newdot2.samartmultimedia.com/home/details/11/221/24246

ฐณวัฒน์ ธรรมาภิมุข และรัชนี มุขแจ้ง. ม.ป.ป. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่อการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดพิษณุโลก. เข้าถึงเมื่อ20 เมษายน 2559 จาก http://www.bec.nu.ac.th/bec-web/graduate/Article.pdf

ณัฐนรี สมิตร และสมบัติ กาญจนกิจ. 2558. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2559 จาก https://www.kmutt. ac.th/jif/public _html/article_detail.php?ArticleID=146564

ทัศณา เกื้อเส้ง และคณะ. 2555. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกทรายขาว. เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2559 จาก http://app.dnp.go.th/opac/multimedia/ ebook/58_ 1501/58_1501.pdf.

บุษบา สิทธิการ และสิริวัฒนา ใจมา. 2552. การพัฒนาบทบาทองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนความพร้อมของเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในกลุ่มภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2548. การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: เพรส แอดน์ ดีไซน์

สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก. 2559. Visa Global Travel Intentions Study 2015. เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2559 จาก https://www.pata.org/ wpcontent/uploads/2015/05/PGIC2015-CarolineDempsey.pdf

สุจิตราภรณ์ จุสปาโล. 2557. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา. สุทธิปริทัศน์. 28 ((85) มกราคม – มีนาคม).

สุดาพร ทองสวัสดิ์. 2559. พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดสงขลา. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สำนักงานจังหวัดสงขลา. 2559. แหล่งท่องเที่ยว. เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2559 จาก http://www.songkhla.go.th/travel

อรรฆพร ก๊กค้างพลู และกนกกานต์ แก้วนุช. 2560. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานแหล่งท่องเที่ยวชุมชนขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี ปีที่ 11 ฉบับพิเศษ เดือนพฤษภาคม 2560. หน้า 138-156.

Yamane, Taro. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. Third edition. New york : Harper and Row Publication.

การพัฒนาอาหารพื้นบ้านของชาวไทยมุสลิมชุมชนบ้านบน ในเขตเทศบาลนครสงขลาสู่ตำรับมาตรฐาน

Developing Standard Recipe of Traditional Thai Muslim Food at Banbon Community in Municipality of Songkhla

ศิริวัลย์ พฤตติวิลัย[1*] และ ธนาพร ล่องแก้ว[2]

Siriwan Preuttiwilai[1*] and Tanaporn Longkwea[2]

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาอาหารพื้นบ้านมุสลิมและพัฒนาสู่ตำรับมาตรฐาน โดยประเมินการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญ 10 คนและผู้บริโภค 100 คน ศึกษาคุณค่าทางโภชนาการของอาหารพื้นบ้านมุสลิมและวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ผลการวิจัยพบว่า การประเมินความพอดีของแกงไก่ห้องตำรับมาตรฐานโดยผู้เชี่ยวชาญได้คะแนนด้านสี ความหอม รสชาติ ความข้นของแกง ความนุ่มของเนื้อไก่ รสชาติของน้ำแกงในเนื้อไก่มากกว่าร้อยละ 90 ในทุกเกณฑ์การประเมิน การทดสอบความชอบของผู้บริโภคอยู่ในระดับชอบมาก คุณค่าทางโภชนาการของแกงไก่ห้องต่อ 1 คนรับประทานให้พลังงาน 472.54 กิโลแคลอรี โปรตีน 19.94 กรัม คาร์โบไฮเดรต 14.37 กรัมและไขมัน 40.09 กรัม ต้นทุนการผลิตต่อ 1 ตำรับคิดเป็น 198.31 บาท การประเมินความพอดีของไก่ปิ้งเครื่องตำรับมาตรฐานโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้คะแนนด้านสี ความหอม ความข้นของเครื่อง รสชาติและความนุ่มของเนื้อไก่ มากกว่าร้อยละ 90 ทุกเกณฑ์การประเมิน การทดสอบความชอบของผู้บริโภคอยู่ในระดับชอบปานกลาง คุณค่าทางโภชนาการของไก่ปิ้งเครื่องต่อ 1 คนรับประทานให้พลังงาน 666.4 กิโลแคลอรี โปรตีน 25.53 กรัม คาร์โบไฮเดรต25.63 กรัม และไขมัน 53.85 กรัม ต้นทุนการผลิตต่อ 1 ตำรับคิดเป็น 195.13 บาท

คำสำคัญ : การพัฒนา, อาหารพื้นบ้าน, ตำรับมาตรฐาน

[1] สาขาอาหารและโภชนาการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 900000

[1] Department of food and nutrition, Faculty of Liberal Art, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Bo-yang Sub-district, Muang District, Songkhla Province 900000, Thailand

[2] โรงเรียนหวังดี ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 900000

[2] Wangdee school, Bo-yang Sub-district, Muang District, Songkhla Province 900000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : siriwan.food@gmail.com

ABSTRACT

The purposes of this research were to study Traditional Thai Muslim recipes and developed to the standard recipes, to evaluate by ten recipe experts and one hundred consumers, to examine the nutritional values and to analyze the production cost. The results indicated that the standard recipes of chicken curry evaluated by the recipe experts in colour, ordour, taste, curry ingredients density, tenderness of chicken and curry taste in chicken were over 90 % for all categories. The evaluations of the preference by the consumers were at "Much" levels. The nutritional value for serve to one person was 472.54 kilocalorie, 19.94 grams of protein, 14.37 grams of carbohydrate and 40.09 grams of fat. The production cost of each recipe of chicken curry were 198.31 baht. The standard recipe of the grilled chicken topped with ingredients evaluated by the recipe experts in colour, ordour, ingredients density, taste, and tenderness of chicken were over 90 % for all categories. The evaluations of the preference by the consumers were at " Moderate" levels. The nutritional value for serve to one person was 666.4 kilocalorie, 25.53 grams of protein, 25.63 grams of carbohydrate and 58.85 grams of fat. The production cost of each recipe of the grilled chicken topped with ingredients were 198.31 baht.

Keyword: Development, Traditional food, Standard recipe

บทนำ

ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นที่อยู่อาศัยร่วมกันของกลุ่มชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิมและชาวไทยเชื้อสายจีนมาเป็นเวลานับร้อยกว่าปี ทั้ง 3 กลุ่มต่างมีวัฒนธรรมการบริโภคอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง การติดต่อสัมพันธ์กันในด้านการค้าขายและการแต่งงาน ส่งผลให้มีการรับวัฒนธรรมด้านอาหารของจีนและอิสลามผสมผสานกับอาหารไทยพื้นบ้าน เกิดเป็นอาหารที่บ่งบอกเอกลักษณ์เฉพาะตัวตนของคนสงขลา เกิดตำรับอาหารใหม่ ๆ ขึ้นเพื่อบริโภคในชีวิตประจำวันหรือบริโภคในงานประเพณีต่าง ๆ การผสมผสานอาหารระหว่างครัวไทยพื้นบ้านกับครัวจีนฮกเกี้ยน ได้แก่ หมูห้อง เต้าคั่ว ขนมหวัก ขนมกรอก ขนมต้มใส่ไส้ การผสมผสานระหว่างครัวไทยพื้นบ้านกับครัวมุสลิม ได้แก่ กุ้งผง ขนมบูตู ขนมบอก ส่วนการผสมผสานอาหารระหว่างครัวจีนกับครัวอิสลาม ได้แก่ แกงไก่ห้อง ไก่ปิ้งเครื่อง เป็นต้น การผสมผสานวัฒนธรรมเรื่องอาหารการกินของชาวสงขลาบ่อยางกับอาหารของชาวจีนและอิสลาม ส่งผลให้อาหารพื้นบ้านของเมืองสงขลามีรสอ่อน ไม่เผ็ดจัดแบบอาหารปักษ์ใต้ทั่วไป อาหารบางอย่างมีรสหวานนำ อาหารที่ใส่กะปิจะใส่ในปริมาณไม่มากนัก สำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการปรุงอาหาร ใช้วัตถุดิบที่แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ เช่น การใช้เครื่องเทศหรือเครื่องห้องที่ชาวจีนในย่านเมืองเก่าสงขลา บ่อยาง (ถนนนครนอก ถนนนครในและถนนนางงาม) คิดขึ้น มาเป็นส่วนผสมของเครื่องปรุงอาหารมุสลิมในการทำแกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่อง ทำให้ได้อาหารที่มีความหอมของเครื่องห้อง และรสหวานนำซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของอาหารพื้นบ้านย่านเมืองเก่าสงขลา

จากการสัมภาษณ์นางนรา วิไลสวัสดิ์ อายุ 80 ปี ชาวมุสลิมชุมชนบ้านบน ตำบลบ่อยาง ซึ่งในอดีตเป็นหนึ่งในผู้ที่ทำแกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่องจำหน่าย ได้ความว่า ในสมัยก่อนอาหารทั้งสองรายการเป็นอาหารมุสลิมที่ได้รับความนิยมจากชาวบ้านแถบถนนพัทลุง ถนนนราธิวาส ถนนฉวาง รวมทั้งในย่านเมืองเก่าสงขลา บ่อยาง โดยมีผู้ทำขาย 3 ราย (รายแรกเสียชีวิตแล้ว รายที่สองคือ นางนรา และรายที่สาม ยังมีการสืบทอดและจำหน่ายอยู่ที่ถนนพัทลุง โดยขายเฉพาะวันอาทิตย์) อาหารทั้งสองรายการนี้ไม่มีการจดบันทึกเกี่ยวกับส่วนผสมและวิธีทำเป็นลายลักษณ์อักษร ใช้วิธีการบอกเล่าแบบปากต่อปาก

จากสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้อาหารพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวตำบลบ่อยาง โดยเฉพาะอาหารของชาวไทยมุสลิมกำลังจะสูญหายไปจากชุมชน โดยเฉพาะแกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่อง ปัจจุบันนางนราไม่ได้ทำอาหารดังกล่าวจำหน่ายเนื่องจากอายุมาก แต่มีความประสงค์ที่จะรักษาตำรับอาหารของบรรพบุรุษให้คงอยู่ต่อไป โดยจะเข้าร่วมโครงการวิจัยในฐานะที่ปรึกษา และถ่ายทอดเทคนิคการทำพร้อมตำรับอาหาร

จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยเห็นว่า การอนุรักษ์อาหารพื้นบ้านของชาวไทยมุสลิม ได้แก่ แกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่อง ซึ่งมีรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์และการจัดทำตำรับมาตรฐาน เป็นเรื่องสำคัญที่ควรดำเนินการ เพื่อเป็นการอนุรักษ์อาหารพื้นบ้านดังกล่าวให้คงอยู่สืบไป ผลจากการดำเนินโครงการนี้จะเป็นประโยชน์ในการสืบทอดและเผยแพร่ให้อาหารพื้นบ้านของชาวไทยมุสลิมที่กำลังจะสูญหาย ได้กลับมาเป็นอาหารที่สามารถหารับประทานได้ทั่วไป และยังเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

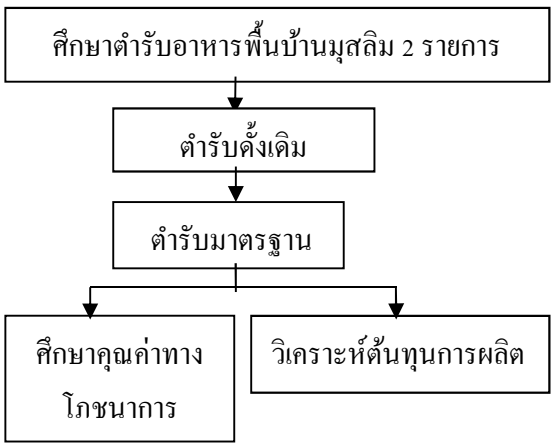
1. เพื่อศึกษาอาหารพื้นบ้านมุสลิมและพัฒนาสู่ตำรับมาตรฐาน
2. เพื่อศึกษาคุณค่าทางโภชนาการของอาหารพื้นบ้านมุสลิม
3. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาเชิงทดลองในห้องปฏิบัติการ เพื่อศึกษาสูตรมาตรฐานดั้งเดิมของอาหารพื้นบ้านมุสลิมจำนวน 2 รายการ ได้แก่ แกงไก่ห้อง ไก่ปิ้งเครื่อง นำมาพัฒนาให้เป็นตำรับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค นำตำรับที่ได้มาศึกษาคุณค่าทางโภชนาการและต้นทุนการผลิต

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ในส่วนของชาวไทยมุสลิมชุมชนบ้านบนจะหมายรวมเฉพาะพื้นที่บริเวณถนนพัทลุง ถนนนราธิวาส ถนนฉวางและถนนกำแพงเพชร เขตเทศบาลนครสงขลา ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และดำเนินการทดลองอาหารพื้นบ้านมุสลิม ณ ห้องปฏิบัติการอาหาร หลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้อนุรักษ์อาหารพื้นบ้านมุสลิม
2. ได้ตำรับดั้งเดิมของอาหารพื้นบ้านมุสลิมจำนวน 2 รายการ และได้ตำรับมาตรฐานที่พัฒนาให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคจำนวน 2 รายการ

วิธีดำเนินการวิจัย

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุดิบสำหรับแกงไก่ห้องประกอบด้วย พริกชี้ฟ้าแห้ง เกลือเม็ด กระเทียม หอมแดง กะปิ เนื้อไก่รวมกระดูก หัวกะทิ หางกะทิ ถั่วลิสงคั่ว(ไม่มีเปลือก) ผงเครื่องห้อง น้ำตาลปี๊บ พริกชี้ฟ้าสด ส้มแขก ใบมะกรูด น้ำมันพืช น้ำสะอาด

วัตถุดิบสำหรับไก่ปิ้งเครื่องประกอบด้วย พริกชี้ฟ้าแห้ง เกลือป่น กระเทียม หอมแดง ผงเครื่องห้อง น้ำตาลแว่น สะโพกไก่ มะพร้าวคั่ว ถั่วลิสงคั่ว (ไม่มีเปลือก) หัวกะทิ

อุปกรณ์ประกอบด้วยเครื่องชั่งดิจิตอล ยี่ห้อ YAMATO หม้อฝาอบลมร้อน (convection oven) ยี่ห้อ HANABISHI รุ่น HCO-11A ตู้เย็น ครก-สาก กระทะ-ตะหลิว มีด-เขียง กระชอน-ผ้าขาวบาง หม้อ-ทัพพี อ่างผสม ภาชนะใส่วัตถุดิบ

ขั้นตอนการวิจัย

1. ศึกษาอาหารพื้นบ้านมุสลิมและพัฒนาสู่ตำรับมาตรฐาน

1.1 ศึกษาตำรับอาหารพื้นบ้านมุสลิม

ทำการศึกษาตำรับอาหารพื้นบ้านมุสลิมจำนวน 2 รายการ ได้แก่ แกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่องโดยการสัมภาษณ์เจ้าของตำรับ นางนรา วิไลสวัสดิ์(รายละเอียดเครื่องปรุงและวิธีทำอย่างคร่าว ๆ) ดำเนินการทดลองตำรับอาหาร โดยในการทำแต่ละครั้งจะให้เจ้าของตำรับชิมและวิจารณ์เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้รสชาติและลักษณะสัมผัสที่คล้ายกับตำรับดั้งเดิมมากที่สุด ทำการจดบันทึกปริมาณวัตถุดิบที่ใช้เป็นน้ำหนัก (กรัม)

1.2 จัดทำตำรับดั้งเดิมและพัฒนาตำรับดั้งเดิมให้ เป็นตำรับมาตรฐาน

นำสูตรที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้มีรสชาติและ ลักษณะที่คล้ายกับตำรับดั้งเดิมมากที่สุด มาทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัสโดยใช้แบบประเมินความพอดี (just about right) แบบ 7 ระดับ ใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน (ประกอบด้วยเจ้าของตำรับ และผู้ที่มีถิ่นกำเนิดย่านเมืองเก่าและเคยรับประทานอาหารพื้นบ้านทั้ง 2 รายการมาแล้ว และมีอายุ 60 ปีขึ้นไป) ในกรณีที่คะแนนการยอมรับไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (ต่ำกว่าร้อยละ 85) จะปรับปรุงสูตรตามคำแนะนำและทดสอบชิมใหม่ จนกว่าผลคะแนนการยอมรับทุกปัจจัยจะเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สูตรที่ได้รับการปรับปรุงจะนำไปทดสอบการยอมรับการบริโภคของผู้บริโภคต่อไป

1.3 ทดสอบการยอมรับการบริโภค

นำตำรับอาหารที่ผ่านการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญ มาทดสอบการยอมรับการบริโภคโดยใช้แบบทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัส 9 – point hedonic scale ใช้ผู้บริโภคจำนวน 100 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าปัจจัยที่ทำการทดสอบ

2. ศึกษาคุณค่าทางโภชนาการของอาหารพื้นบ้านมุสลิม

นำตำรับอาหารที่ได้มาศึกษาคุณค่าทางโภชนาการได้แก่ โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมันและพลังงาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3. ศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต

นำตำรับอาหารที่ได้มาคำนวณต้นทุนการผลิตต่อ 1 ตำรับของแกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่อง

ผลและวิจารณ์ผล

1. ผลการศึกษาอาหารพื้นบ้านมุสลิมและพัฒนาสู่ตำรับมาตรฐาน

1.1 ผลการศึกษาตำรับอาหารพื้นบ้านมุสลิม

จากการสัมภาษณ์เจ้าของตำรับ ทำการทดลองตำรับอาหารที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปรับปรุงแก้ไขให้ได้รสชาติและลักษณะสัมผัสที่คล้ายกับตำรับดั้งเดิมมากที่สุด ทำการจดบันทึกปริมาณวัตถุดิบที่ใช้เป็นน้ำหนัก (กรัม)

สูตรแกงไก่ห้อง จากการสัมภาษณ์เจ้าของตำรับ

ส่วนผสมเครื่องแกง

พริกชี้ฟ้าแห้งดอกใหญ่	5	ดอก
กระเทียม	4-5	กลีบ
หอมแดงหัวใหญ่	4	หัว
กะปิ	ขนาดเท่าหัวนิ้วมือ	

ส่วนผสมแกงไก่ห้อง

เนื้อไก่	½	ตัว
มะพร้าวขูด	3	ขีด
ส้มแขก	5	ชิ้น
ถั่วลิสงคั่วป่น	1	ช้อนโต๊ะ
ผงเครื่องห้อง	½	ซอง

น้ำตาลปี๊บ , น้ำปลา , น้ำมันพืช

พริกชี้ฟ้า , ใบมะกรูด สำหรับตกแต่ง

วิธีทำ 1. นำพริกชี้ฟ้าแห้งดอกใหญ่แช่น้ำนำมาโขลกพร้อมกับกระเทียม หัวหอมและกะปิ

2. คั้นมะพร้าว แยกหัวกะทิและหางกะทิ

3. นำเครื่องแกงในข้อ 1 มาผัดในน้ำมันที่ร้อน ใส่ผงเครื่องห้องลงไป ผัดจนเครื่องแกงมีสีแดง

4. ใส่ไก่ลงไปผัด ใส่หางกะทิ รอจนเดือด ใส่ส้มแขก ถั่วลิสงคั่วป่น น้ำตาลปี๊บ น้ำปลา เคี่ยวจนเนื้อไก่สุกดี จากนั้นใส่หัวกะทิ พริกชี้ฟ้าแดงหั่นเฉียง ใบมะกรูด ชิมรส

สูตรแกงไก่ห้องตำรับมาตรฐานที่ได้จากการทดลองและให้เจ้าของตำรับและผู้ที่เคยรับประทานแกงไก่ห้องมาก่อนทำการชิมและวิจารณ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ได้รสชาติและลักษณะที่คล้ายกับตำรับดั้งเดิมมากที่สุด ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 ตำรับมาตรฐานแกงไก่ห้อง

ส่วนผสม	น้ำหนัก(กรัม)	ร้อยละ
ส่วนผสมเครื่องแกง		
พริกชี้ฟ้าแห้งตัดขั้วเอาเม็ดออก	8	0.36
เกลือเม็ด	24	1.07
กระเทียมปอกเปลือก	14	0.62
หอมแดงปอกเปลือก	27	1.20
กะปิ	22	0.98
ส่วนผสมแกงไก่ห้อง		
เนื้อไก่ (รวมกระดูก)	700	31.14
ถั่วลิสงคั่ว (ไม่มีเปลือก)	23	1.02
น้ำมันพืช	24	1.07
ผงเครื่องห้อง	9	0.4
หางกะทิ	800	35.59
ส้มแขก	17	0.75
น้ำสะอาด	240	10.68

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ส่วนผสม	น้ำหนัก(กรัม)	ร้อยละ
น้ำตาลปี๊บ	95	4.22
หัวกะทิ	200	8.90
ใบมะกรูด	5	0.22
พริกชี้ฟ้าสดหั่นแฉลบ	40	1.78
รวม	2248	100.00

วิธีทำ 1. นำพริกชี้ฟ้าแห้งที่ตัดขั้วและเอาเม็ดออกมาหั่นหยาบ แช่น้ำให้นุ่ม พักให้สะเด็ดน้ำ นำมาโขลกกับเกลือเม็ดให้ละเอียด (แบ่งจากเกลือเม็ดที่ชั่งไว้)ตามด้วยกระเทียมและหอมแดงหั่นหยาบ โขลกจนละเอียด ใส่กะปิ โขลกให้เข้ากัน พักไว้

2. ล้างเนื้อไก่ให้สะอาด หั่นเป็นชิ้นขนาด 2 นิ้ว

3. โขลกถั่วลิสงคั่ว ค่อนข้างละเอียด

4. ตั้งกระทะใส่น้ำมันพืช ใช้ไฟกลาง ใส่เครื่องแกงที่โขลกลงผัดให้มีกลิ่นหอม ใส่ผงเครื่องห้อง ผัดให้เข้ากัน เติมน้ำเล็กน้อย พอเดือด ใส่หางกะทิส่วนแรก เคี่ยวเล็กน้อย ใส่เนื้อไก่ลงไปตามด้วยส้มแขก ถั่วลิสงคั่ว หางกะทิและน้ำสะอาด

5. เมื่อเนื้อไก่สุก ใส่เกลือและน้ำตาลปี๊บ ตามด้วยหัวกะทิ ใบมะกรูด พอเดือด ใส่พริกชี้ฟ้า ปิดไฟ ลักษณะที่ดีของแกงไก่ห้อง ควรมีสีแดงอมส้ม มีน้ำมันลอยหน้าเล็กน้อย รสชาติหวานนำเปรี้ยว

สูตรไก่ปิ้งเครื่อง จากการสัมภาษณ์เจ้าของตำรับ

ส่วนผสม

พริกชี้ฟ้าดอกใหญ่ 4	ดอก	
กระเทียม	4-5	กลีบ
หอมแดง	3-4	หัว
ไก่ (สะโพกติดน่อง)	2	ชิ้น
มะพร้าวขูด		
น้ำตาลปี๊บ	1	ขีด
เกลือป่น	1	ช้อนชา
ถั่วลิสงคั่วบดละเอียด		
ผงเครื่องห้อง	½	ซอง

วิธีทำ 1. นำพริกแห้งดอกใหญ่แช่น้ำ นำมาโขลกกับกระเทียมและหัวหอมให้เข้ากัน

2. นำมะพร้าวขูดมาคั้นเอาเฉพาะหัวกะทิ

3. นำหัวกะทิมาผสมกับเครื่องแกงในข้อ 1 ใส่น้ำตาลปี๊บ เกลือป่นผสมให้เข้ากัน นำมาผัดในกระทะจนสุก (ใช้ไฟอ่อนๆ) จนเครื่องแกงแห้ง ชิมรสให้หวานเค็มพอดี

4. นำไก่ลงไปผัดกับเครื่องแกง จนไก่สุกดี จากนั้นใช้ปลายส้อมจิ้มที่เนื้อไก่ เพื่อให้เครื่องซึมเข้าไปในเนื้อไก่ นำเครื่องแกงส่วนที่เหลือมาทาบนชิ้นไก่จนหมด ปิ้งไฟอ่อน ๆ จนกระทั่งสุก

สูตรไก่ปิ้งเครื่องตำรับมาตรฐานที่ได้จากการทดลองและให้เจ้าของตำรับและผู้ที่เคยรับประทานไก่ปิ้งเครื่องมาก่อนทำการชิมและวิจารณ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ได้รสชาติและลักษณะที่คล้ายกับตำรับดั้งเดิมมากที่สุด ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 2 ตำรับมาตรฐานไก่ปิ้งเครื่อง

ส่วนผสม	น้ำหนัก(กรัม)	ร้อยละ
ส่วนผสมเครื่องแกง		
พริกชี้ฟ้าแห้งตัดขั้วเอาเม็ดออก	23	1.61
เกลือป่น	12	0.84
กระเทียมปอกเปลือก	30	2.09
หอมแดงปอกเปลือก	30	2.09
น้ำตาลแว่น	80	5.59
ผงเครื่องห้อง	9	0.63
ส่วนผสมไก่ปิ้งเครื่อง		
มะพร้าวคั่ว	45	3.14
ถั่วลิสงคั่ว (ไม่มีเปลือก)	53	3.70
สะโพกไก่	700	48.88
หัวกะทิ	450	31.43
รวม	1,432	100.00

วิธีทำ 1. นำพริกชี้ฟ้าแห้งที่ตัดขั้วและเอาเม็ดออก มาหั่นหยาบ แช่น้ำให้นุ่ม พักให้สะเด็ดน้ำ นำมาโขลกกับเกลือให้ละเอียด ตามด้วยกระเทียมและหอมแดงหั่นหยาบ น้ำตาลแว่น ผงเครื่องห้อง โขลกจนเข้ากัน

2. โขลกมะพร้าวคั่ว ค่อนข้างละเอียด

3. โขลกถั่วลิสงคั่ว พอหยาบ

4. นำสะโพกไก่มาลอกเอาหนังออกใช้มีดปลายแหลมจิ้มให้ทั่วชิ้นไก่

5. นำเครื่องแกงที่ได้ผสมกับหัวกะทิ ถั่วลิสงคั่วและมะพร้าวคั่วที่โขลกแล้ว ใส่ไก่ลงไป เคล้าให้เข้ากัน หมักไว้ค้างคืน

6. นำไก่ที่หมัก ผัดในกระทะพร้อมเครื่อง ใช้ไฟอ่อน ผัดให้พอแห้งเล็กน้อย ใช้เวลา 10 นาที

7. นำไก่มาปิ้ง โดยทาเครื่องที่ผัดให้ทั่วผิวไก่พอประมาณ ปิ้งที่อุณหภูมิ 125 องศาเซลเซียส นาน 10 นาทีจากนั้นนำชิ้นไก่ที่ปิ้งมาคลุกกับเครื่องที่เหลือในกระทะ นำมาปิ้งอีก 10 นาที ทำซ้ำขั้นตอนเดิมอีก 4 ครั้งๆละ 10 นาที (รวมใช้เวลาปิ้ง 60 นาที) จากนั้นปิ้งเพิ่มอีก 15 นาที โดยไม่ต้องคลุกเครื่อง

8. นำเครื่องที่เหลือจากการปิ้งมาผัดต่อด้วยไฟอ่อน จนกระทั่งแห้ง แตกมันเล็กน้อย

9. เวลาจัดเสิร์ฟ ให้นำเครื่องที่ผัดในข้อ 8 มาทาบนชิ้นไก่อีกครั้ง ปริมาณตามชอบ

หมายเหตุ ลักษณะที่ดีของไก่ปิ้งเครื่อง ควรมีรสหวานนำ และเนื้อไก่จะต้องแห้ง

1.2 ผลการจัดทำตำรับดั้งเดิมและพัฒนาตำรับดั้งเดิมให้ได้เป็นตำรับมาตรฐาน

จากการนำแกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่องมาทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัสโดยใช้แบบประเมินความพอดี ใช้ผู้ทดสอบชิม ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ได้ผลการทดสอบดังแสดงในตารางที่ 1, 2, 3 และ 4

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของแกงไก่ห้องโดยใช้แบบประเมินความพอดี

ผลการทดสอบ	ปัจจัยที่ทดสอบ					
	สีของแกง	ความหอมของแกง	รสชาติของน้ำแกง	ความข้นของแกง	ความนุ่มของเนื้อไก่	รสชาติของน้ำแกงในเนื้อไก่
คะแนนเฉลี่ย	-0.007	-0.08	-0.347	-0.46	+0.027	-0.573
คะแนนร้อยละ	99.90	98.86	95.04	93.43	99.61	91.81

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ทดสอบแกงไก่ห้อง ได้แก่ สีและความหอมของแกงรสชาติของน้ำแกง ความข้นของแกง ความนุ่มของเนื้อไก่และรสชาติของน้ำแกงในเนื้อไก่ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ-0.007,-0.08,-0.347,-0.46,+0.027 และ -0.573 ตามลำดับ มีระดับคะแนนร้อยละความพอดีเท่ากับ 99.90, 98.86, 95.04, 93.43, 99.61และ91.81 ตามลำดับ ซึ่งคะแนนร้อยละความพอดีของทุกปัจจัยที่ได้จากการทดสอบอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85) ดังนั้นสูตรของแกงไก่ห้องสูตรนี้จึงได้รับการยอมรับว่ามีรสชาติและลักษณะที่คล้ายกับตำรับดั้งเดิมมากที่สุด จากนั้นจะนำสูตรนี้ไปทดสอบการยอมรับของผู้บริโภคในขั้นตอนต่อไป

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของไก่ปิ้งเครื่องโดยใช้แบบประเมินความพอดี

ผลการทดสอบ	ปัจจัยที่ทดสอบ				
	สีของไก่ปิ้งเครื่อง	ความหอมของเครื่อง	ความข้นของเครื่อง	รสชาติของไก่ปิ้งเครื่อง	ความนุ่มของเนื้อไก่
คะแนนเฉลี่ย	+0.146	+0.418	+0.109	-0.500	-0.009
คะแนนร้อยละ	97.91	94.03	98.44	92.86	99.87

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ทดสอบไก่ปิ้งเครื่อง ได้แก่ สีของไก่ปิ้งเครื่อง ความหอมและความข้นของเครื่อง รสชาติของไก่ปิ้งเครื่องและความนุ่มของเนื้อไก่ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ +0.146,+0.418,+0.109,-0.500 และ-0.009 ตามลำดับ มีระดับคะแนนร้อยละความพอดีเท่ากับ 97.91, 94.03, 98.44, 92.86และ 99.87 ตามลำดับ ซึ่งคะแนนร้อยละความพอดีของทุกปัจจัยที่ได้จากการทดสอบอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85) ดังนั้นสูตรของไก่ปิ้งเครื่องสูตรนี้จึงได้รับการยอมรับว่ามีรสชาติและลักษณะที่คล้ายกับตำรับดั้งเดิมมากที่สุด จากนั้นจะนำสูตรนี้ไปทดสอบการยอมรับของผู้บริโภคในขั้นตอนต่อไป

1.3 ผลทดสอบการยอมรับการบริโภค

นำตำรับอาหารที่ผ่านการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้แบบประเมินความพอดี และได้คะแนนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มาทดสอบการยอมรับการบริโภคโดยใช้แบบทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัส 9 – point hedonic scale ใช้ผู้บริโภคจำนวน 100 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทุกค่าปัจจัยที่ทำการทดสอบได้ผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 5 และ 6 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัสของผู้บริโภคต่อแกงไก่ห้อง

ชื่ออาหาร	รายละเอียดลักษณะของอาหาร						
	สีของแกง	ความหอมของแกง	รสชาติของน้ำแกง	ความข้นของแกง	ความนุ่มของเนื้อไก่	รสชาติของแกงในเนื้อไก่	ความชอบรวม
แกงไก่ห้อง	8.00±0.70	8.29±0.66	7.98±0.67	8.09±0.65	8.22±0.73	8.04±0.70	8.27±0.57

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัสของผู้บริโภคต่อไก่ปิ้งเครื่อง

ชื่ออาหาร	รายละเอียดลักษณะของอาหาร					
	สีของไก่ปิ้งเครื่อง	ความหอมของเครื่อง	ความข้นของเครื่อง	รสชาติของไก่ปิ้งเครื่อง	ความนุ่มของเนื้อไก่	ความชอบรวม
ไก่ปิ้งเครื่อง	7.73±0.89	7.94±0.90	7.82±0.97	7.56±0.84	7.70±0.89	7.83±0.66

จากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัส 9 – point hedonic scale ของแกงไก่ห้อง (ตารางที่ 3) พบว่า สีและความหอมของแกง รสชาติของน้ำแกง ความข้นของแกง ความนุ่มของเนื้อไก่ รสชาติของแกงในเนื้อไก่ และความชอบรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.00, 8.29, 7.98, 8.09, 8.22, 8.04 และ 8.27 ตามลำดับ ซึ่งคะแนนความชอบของผู้บริโภคที่มีต่อแกงไก่ห้องในปัจจัยสีและความหอมของแกง รสชาติของแกงในเนื้อไก่ ความนุ่มของเนื้อไก่และความชอบรวม ได้คะแนนความชอบอยู่ในเกณฑ์ชอบมาก โดยให้ความเห็นตรงกันว่า สีของน้ำแกงมีสีแดงอมส้มซึ่งเป็นสีของพริกชี้ฟ้าแห้งบางช้างที่มีสีแดงเข้ม เม็ดใหญ่เนื้อหนา เมื่อตำเป็นเครื่องแกงจะให้สีแดงสวย มีกลิ่นหอมเครื่องห้อง ซึ่งทำให้แกงมีกลิ่นเฉพาะตัว เนื้อไก่มีความนุ่ม เมื่อชิมแล้วในเนื้อไก่มีความชุ่มฉ่ำของน้ำแกง เนื่องจากเมื่อแกงเสร็จแล้วทิ้งค้างคืน 1 คืนทำให้น้ำแกงซึมเข้าไปในเนื้อไก่มากขึ้น ในขณะที่ปัจจัยรสชาติของน้ำแกง ได้คะแนนความชอบอยู่ในเกณฑ์ชอบปานกลางค่อนข้างไปทางชอบมาก ซึ่งความคิดเห็นของผู้บริโภคในปัจจัยนี้ค่อนข้างมีความหลากหลาย แต่ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า รสชาติเปรี้ยวและหวานพอเหมาะแล้ว ในขณะที่บางคนให้ความเห็นว่า เปรี้ยวเกินไป และควรจะหวานกว่านี้เพราะจะนำไปเปรียบเทียบกับแกงมัสมั่น ทำให้ได้คะแนนความชอบแตกต่างไป

สำหรับผลการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัส 9 – point hedonic scale ของไก่ปิ้งเครื่อง พบว่า สีของไก่ปิ้งเครื่อง ความหอมและความข้นของเครื่อง รสชาติของไก่ปิ้งเครื่อง ความนุ่มของเนื้อไก่ และความชอบรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.73, 7.94, 7.82, 7.56, 7.70 และ 7.83 ตามลำดับ ซึ่งคะแนนความชอบของผู้บริโภคที่มีต่อทุกปัจจัยที่ทำการทดสอบอยู่ในช่วงความชอบปานกลาง จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้บริโภคบางคนนำไก่ปิ้งเครื่องไปเปรียบเทียบกับอาหารประเภทไก่ปิ้งที่คุ้นเคย เช่น ไก่กอและ (ไก่ฆอและ) ซึ่งเป็นอาหารที่ชาวมุสลิมแถบชายแดนภาคใต้นิยมรับประทาน วิธีทำไก่กอและ จะนำเอาเนื้อไก่มาเสียบไม้ คลุกชิ้นเนื้อในน้ำเครื่องแกงและนำไปย่างบนไฟอ่อน ๆ พลิกกลับไปกลับมาจนสุก ซึ่งไก่ปิ้งเครื่องจะมีวิธีการทำคล้ายกัน แต่ความแตกต่างจะอยู่ที่ส่วนผสมของวัตถุดิบที่ใช้ทำเครื่องแกงและส่วนผสมของวัตถุดิบที่ใช้หมักไก่ โดยที่ไก่กอและจะมีขิงแก่ ขมิ้นและบางสูตรอาจมีกะปิเพิ่มเข้าไปในส่วนผสมของเครื่องแกง ทำให้รสชาติของเครื่องแกงเข้มข้นกว่าของไก่ปิ้งเครื่อง นอกจากนี้ไก่ปิ้งเครื่องยังมีมะพร้าวคั่วและถั่วลิสงคั่วโขลกใส่ลงไปในส่วนผสมที่ใช้หมัก ทำให้เพิ่มความหวานมันมากขึ้นเมื่อเทียบกับไก่กอและ เมื่อให้ผู้บริโภคทดสอบชิมอาหารที่มีรสชาติและหน้าตาไม่เหมือนอาหารที่เคยรับประทาน ทำให้คะแนนการยอมรับลดลง โดยผู้บริโภคได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องของสีว่า สีคล้ำไม่สวย อยากให้เป็นสีเหลืองหรือสีที่อ่อนกว่า ในขณะที่ผู้บริโภคบางคนให้ความเห็นว่า ไก่ปิ้งเครื่องมีรสหวานเกินไป และค่อนข้างเลี่ยน ควรมีการเพิ่มเครื่องเคียง เช่น แตงกวาดอง หรือผักสดประกอบด้วย

จากการทดสอบชิมโดยผู้เชี่ยวชาญและการทดสอบการยอมรับโดยผู้บริโภคจะให้การยอมรับไก่ปิ้งเครื่องต่างกัน ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนการยอมรับโดยพิจารณาจากคุณลักษณะที่ถูกต้องของไก่ปิ้งเครื่อง คือมีรสหวานนำและมีความมันของหัวกะทิ ถั่วลิสงคั่วและมะพร้าวคั่วที่ใส่ลงไป มีสีแดงเข้มค่อนข้างคล้ำ เนื่องจากส่วนผสมของเครื่องแกงมีผงเครื่องห้องซึ่งมีสีน้ำตาลเข้ม เวลาเสิร์ฟ จะมีการทาเครื่องบริเวณส่วนหน้าของชิ้นไก่ที่ปิ้ง และให้ผู้บริโภครับประทานพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะทำให้มีรสหวานมันจากเครื่องที่ทาเพิ่มขึ้น ผู้บริโภคบางส่วนที่ไม่คุ้นเคยอาจไม่ยอมรับและต้องการให้มีเครื่องเคียงที่มีรสชาติเปรี้ยว เช่น อาจาดหรือเป็นผักสด เช่น แตงกวา กะหล่ำปลีรับประทานเสริม แบบเดียวกับที่รับประทานสะเต๊ะ

2. ผลการศึกษาคุณค่าทางโภชนาการของอาหารพื้นบ้านมุสลิม

จากการนำสูตรแกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่องที่ได้รับการปรับปรุงและผ่านการทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัส มาศึกษาคุณค่าทางโภชนาการได้แก่ โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน และพลังงาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Nutrisurvey 2007 ปรากฏผลดังตารางที่ 7 และ 8

ตารางที่ 7 คุณค่าทางโภชนาการของแกงไก่ห้องต่อ 1 ตำรับ

จำนวนคนต่อ 1 ตำรับ	พลังงาน (Kcal)	โปรตีน (กรัม)	คาร์โบไฮเดรต(กรัม)	ไขมัน(กรัม)
10 คนรับประทาน	4,725.4	199.4	143.7	400.9
1 คนรับประทาน	472.54	19.94	14.37	40.09
ร้อยละ		16.88	12.16	76.36

ตารางที่ 8 คุณค่าทางโภชนาการของไก่ปิ้งเครื่องต่อ 1 ตำรับ

จำนวนคนต่อ 1 ตำรับ	พลังงาน (Kcal)	โปรตีน (กรัม)	คาร์โบไฮเดรต(กรัม)	ไขมัน(กรัม)
6 คนรับประทาน	3,998.4	153.2	153.8	323.1
1 คนรับประทาน	666.4	25.53	25.63	53.85
ร้อยละ		15.33	15.39	72.73

จากตารางที่ 7 พบว่า 1 ตำรับของแกงไก่ห้องให้สารอาหารและพลังงานต่อ 1 คน ดังนี้ พลังงาน 472.54 กิโลแคลอรี โปรตีน 19.94 กรัม คาร์โบไฮเดรต 14.37 กรัมและไขมัน 40.09 กรัม โดยได้รับพลังงานจากไขมันสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 76.36 รองลงมาคือโปรตีนร้อยละ16.88 และคาร์โบไฮเดรตร้อยละ 12.16 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากวัตถุดิบที่ใช้ทำแกงไก่ห้อง พบว่า มีวัตถุดิบที่ให้ปริมาณไขมันสูงประกอบด้วย กะทิ ถั่วลิสงคั่ว และน้ำมันพืช จึงทำให้ได้รับพลังงานจากไขมันสูงสุด

จากตารางที่ 8 พบว่า 1 ตำรับของไก่ปิ้งเครื่องให้สารอาหารและพลังงานต่อ 1 คนดังนี้ พลังงาน 666.4 กิโลแคลอรี โปรตีน 25.53 กรัม คาร์โบไฮเดรต 25.63 กรัมและไขมัน 53.85 กรัม โดยได้รับพลังงานจากไขมันสูงสุดคิดเป็นร้อยละ72.73 ได้พลังงานจากคาร์โบไฮเดรต ร้อยละ 15.39และพลังงานจากโปรตีน ร้อยละ 15.33 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากวัตถุดิบที่ใช้ทำไก่ปิ้งเครื่อง พบว่า มีวัตถุดิบที่ให้ปริมาณไขมันสูงประกอบด้วยกะทิ ถั่วลิสงคั่วและมะพร้าวคั่วรวมทั้งสะโพกไก่ก็ให้ไขมันในปริมาณสูงเช่นกัน ทำให้ได้รับพลังงานจากไขมันสูงสุด

3. ผลการศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต

การวิเคราะห์ต้นทุนของแกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่องใช้แนวทางข้อมูลของกระทรวงอุตสาหกรรม รวบรวมโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย ซึ่งทำการแบ่งสัดส่วนทุนทั้งหมดออกเป็น 100 ส่วน คิดเป็นค่าวัตถุดิบร้อยละ 68.6 ค่าแรงงานร้อยละ 5.6 ค่าใช้จ่ายพลังงานร้อยละ 12.1 ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรร้อยละ 4.5 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ร้อยละ 9.2 ในการคำนวณต้นทุนการผลิตของแกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่อง ได้ผลดังตารางที่ 9 และตารางที่ 10

ตารางที่ 9 ต้นทุนการผลิตแกงไก่ห้อง

รายการ	ราคาต้นทุน(บาท)
ค่าวัตถุดิบ	136.04
ค่าแรงงาน	11.11
ค่าใช้จ่ายพลังงาน	24.00
ค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร	8.92
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	18.24
ต้นทุนการผลิตต่อ 1 ตำรับ	198.31
ต้นทุนการผลิตต่อ1คนรับประทาน	19.38

ตารางที่ 10 ต้นทุนการผลิตไก่ปิ้งเครื่อง

รายการ	ราคาต้นทุน(บาท)
ค่าวัตถุดิบ	133.86
ค่าแรงงาน	10.93
ค่าใช้จ่ายพลังงาน	23.61
ค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร	8.78
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	17.95
ต้นทุนการผลิตต่อ 1 ตำรับ	195.13
ต้นทุนการผลิตต่อ 1 คนรับประทาน	32.52

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาอาหารพื้นบ้านของชาวไทยมุสลิม ชุมชนบ้านบนในเขตเทศบาลนครสงขลาสู่ตำรับมาตรฐาน 2 รายการคือ แกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่อง จากการศึกษาพบว่า แกงไก่ห้อง ตำรับมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การทดสอบการประเมินความพอดี จากปัจจัยคุณภาพด้านสีและความหอมของแกง รสชาติของน้ำแกง ความข้นของแกง ความนุ่มของเนื้อไก่และรสชาติของน้ำแกงในเนื้อไก่ ผลคะแนนทุกปัจจัยอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ (สูงกว่าร้อยละ 90) และได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคในระดับชอบมากทุกเกณฑ์การประเมิน ลักษณะของแกงไก่ห้องตำรับมาตรฐานจะมีสีแดงอมส้ม มีกลิ่นหอมของผงเครื่องห้อง เนื้อไก่นุ่มและมีความชุ่มฉ่ำของน้ำแกงในเนื้อไก่ รสชาติเปรี้ยวนำและหวานเล็กน้อย

ไก่ปิ้งเครื่องตำรับมาตรฐานที่ผ่านการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การทดสอบการประเมินความพอดี จากปัจจัยคุณภาพด้านสีของไก่ปิ้งเครื่อง ความหอมและความข้นของเครื่อง รสชาติของไก่ปิ้งเครื่องและความนุ่มของเนื้อไก่ ผลคะแนนทุกปัจจัยอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ (สูงกว่าร้อยละ 90) และได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคในระดับชอบปานกลางทุก

เกณฑ์การประเมิน ลักษณะของไก่ปิ้งเครื่องตำรับมาตรฐานมีสีแดงเข้มค่อนข้างคล้ำเป็นผลมาจากสีของผงเครื่องห้อง รสออกหวานและมีความมันของกะทิและถั่วลิสงคั่ว ซึ่งผู้บริโภคบางส่วนให้ความเห็นว่า ค่อนข้างหวานและเลี่ยนเกินไป

คุณค่าทางโภชนาการของแกงไก่ห้อง ให้พลังงานจากไขมันคิดเป็นร้อยละ 76.36 รองลงมาคือโปรตีนร้อยละ 16.88 และคาร์โบไฮเดรตร้อยละ 12.16 ตามลำดับ สำหรับไก่ปิ้งเครื่องให้พลังงานจากไขมันคิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมาคือคาร์โบไฮเดรตร้อยละ 15.39 และโปรตีนร้อยละ 15.33 ตามลำดับ

การคำนวณต้นทุนการผลิตของแกงไก่ห้อง คิดจากค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายพลังงาน ค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มีต้นทุนการผลิตเท่ากับ 198.31 บาทต่อตำรับ สำหรับไก่ปิ้งเครื่อง ต้นทุนการผลิตเท่ากับ 195.13 บาทต่อตำรับ

จากการพัฒนาอาหารพื้นบ้านจำนวน 2 รายการประกอบด้วย แกงไก่ห้องและไก่ปิ้งเครื่องสู่ตำรับมาตรฐาน องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยสามารถที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนากระบวนการผลิตให้เป็นระดับอุตสาหกรรมต่อไป เพื่อให้คุณภาพของอาหารเป็นไปตามมาตรฐานอุตสาหกรรมและเป็นไปตามมาตรฐานฮาลาล เช่น การผลิตแกงไก่ห้องบรรจุกระป๋อง หรือไก่ปิ้งเครื่องแช่แข็ง/สุญญากาศ สำหรับส่งจำหน่ายให้แก่ประเทศที่นับถือศาสนามุสลิม

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่องการพัฒนาอาหารพื้นบ้านของชาวไทยมุสลิม ชุมชนบ้านบนในเขตเทศบาลนครสงขลาสู่ตำรับมาตรฐาน ได้รับทุนอุดหนุนงบประมาณรายได้จากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย การสนับสนุนจากหลักสูตรสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาคหกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยในการใช้ห้องปฏิบัติการอาหารตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการทำการวิจัย การให้ตำรับอาหารและให้คำปรึกษาในการทดลองตำรับอาหารจากนางนรา วิไลสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรทัย สัตยสัณห์สกุลและอาจารย์สำราญ ศรีพจนารถ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กล้าณรงค์ ศรีรอด. 2553. หน่วยที่ 4 น้ำตาล, น. 155-160. **ใน** เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา อาหารและโภชนาการ หน่วยที่ 1-7. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระ เกียรติ เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542. 2545. วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดสงขลา. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, กรุงเทพฯ.

จริยา เดชกุญชร. 2551. อาหารไทยภาคใต้. บริษัท วี. พริ้นท์(1991) จำกัด, กรุงเทพฯ.

นิรนาม. 2539 ก. การทำอาหารด้วยเนื้อไก่. นิตยสารครัว 2(13): 60-64.

นิรนาม. 2542 ข. ส้มแขก,น. 7770. ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 16. บริษัทสยามเพรส แมเนจเม้นท์ จำกัด, กรุงเทพฯ.

นิรนาม. 2553 ค. ขนมไทย. บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, กรุงเทพฯ.

นิรนาม. 2555 ง. ความหมายและลักษณะของอาหารพื้นบ้าน. แหล่งที่มา:http://www.thaigoodview.com, 28 มกราคม 2555.

นิรนาม. 2556 จ. กระเทียม สมุนไพรมหัศจรรย์. แหล่งที่มา: http:// www.thaihealth.or.th/ healthcontent/ healthtips/9547, 22 พฤษภาคม 2556.

นิรนาม. 2556 ฉ. ประโยชน์ของถั่วลิสง. แหล่งที่มา: http://www.pccl.ac.th/external_newsblog.php? links=765, 22 พฤษภาคม 2556.

นิรนาม. 2556 ช. เป็นหนุ่มเป็นสาวอยู่เสมอถ้ากินถั่วลิสง. แหล่งที่มา: http://www.mindcyber.com/content/data/5/ 0058-1. html,22 พฤษภาคม 2556.

นิรนาม. 2556 ซ. พริกชี้ฟ้า. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.the-than.com/samonpai/P/49.html, 22 พฤษภาคม 2556.

นรา วิไลสวัสดิ์ (ผู้ให้สัมภาษณ์). ศิริวัลย์ พฤฒิวิลัย (ผู้สัมภาษณ์). ที่บ้านเลขที่ 50-50/1 ถนนนราธิวาส ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2556

น้ำเพชร อิงค์ประเสริฐ. 2539. องค์ประกอบของ สารอาหารและผลของการประกอบอาหารต่อปริมาณไขมันและวิตามินที่มีในส่วนต่าง ๆ ของ ไก่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (โภชนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล. แหล่งที่มา: http://www.phtnet.org/research/viewabstract.asp?research_id=ah158,28 มกราคม 2555.

พิม@ครัวบ้านพิม. 2556. เคล็ดลับในการคั้นมะพร้าว. แหล่งที่มา: http://pim.in.th/tip-in-105-coconut-milk.html, 22 พฤษภาคม 2556.

พิมพ์เพ็ญ พรเฉลิมพงศ์และนิธิยา รัตนาปนนท์. 2556. ผงพะโล้. แหล่งที่มา:http://www.foodnetworksolution.com/wiki/word3291/ผงพะโล้, 22 พฤษภาคม 2556.

มณทิพย์ สิทธิพิพัฒน์. 2545. น้ำตาลอ้อย. นิตยสารครัว 8(93) : 62-64.

มธุรพร ภาคพรต. 2550. วัฒนธรรมอาหารของชาวไทยมุสลิมชุมชนบางหลวง เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร. แหล่งที่มา: http://www.culture.go.th/research/bangkok/50_3.html, 28 มกราคม 2555.

เมฆาณี จงบุญเจือและคณะ. 2554. อาหารปักษ์ใต้แถบฝั่งทะเลอันดามัน. สำนักพิมพ์เศรษฐศิลป์, กรุงเทพฯ.

ยิ่งศักดิ์ จงเลิศเจษฎาวงศ์. 2552. ความอร่อยจากท้องน้ำ...กะปิ. นิตยสาร Foodnews กันยายน- ตุลาคม: 102-103.

วิไลภรณ์ สุจา. 2555. อาหารพื้นบ้านภาคใต้. แหล่งที่มา: http:// lms.thaicyberu.go.th/ officialcu/main/advcourse/presentstu/course/others/wilaiporn/__84.html, 28 มกราคม 2555.

เสรี พงศ์พิศ. 2553. กินอยู่พอดี มีความสุข 1. เจริญวิทย์การพิมพ์, กรุงเทพ ฯ.

แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย และคณะ. 2544. อาหาร:ทรัพย์และศิลป์แผ่นดินไทย. บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), กรุงเทพฯ.

อบเชย วงศ์ทอง และขนิษฐา พูนผลกุล. 2544. หลักการประกอบอาหาร. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

อบเชย อิ่มสบาย. 2547. อาหารมุสลิม. บริษัทสำนักพิมพ์แสงแดด จำกัด, กรุงเทพ ฯ:

อรทัย สัตยสัณห์สกุลและคณะ. 2557. ชีวประวัติและบทบาทของชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ในเขตเมืองเก่าสงขลาบ่อยาง สมัยช่วงรัชกาลที่ 5 ถึงก่อนใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1(พ.ศ.2411-2503). รายงานการวิจัย, ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

อุมาพร ศิริพินทุ์. 2548. หน่วยที่ 6 ผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์, น.338. **ใน** เอกสารประกอบการสอน ชุดวิชาผลิตภัณฑ์อาหาร หน่วยที่ 1-7. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ.

อำพร แจ่มผล. 2551. ตำรับอาหารมาตรฐาน. วารสารสมาคมนักกำหนดอาหาร 28(1) มกราคม-มิถุนายน: 32-37

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยว ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

Factors effecting decision of Malaysia tourists in choosing package tour from travel agency in Haddyai District, Songkhla Province

ประภาพรรณ แก้วสิยา[1*] กุลดารา เพียรเจริญ[1] และ อุไรวรรณ สุภานิตย์[1]

Praphaphan Kaewsiya[1*] Kuldara Peanjaroen[1] and Uraiwon Supanit[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 400 คน เก็บรวมรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหา เสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ นำเสนอในรูปแบบตาราง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียมีระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวครั้งละ 1-2 วัน โดยเดินทางกับครอบครัว/ญาติ และเลือกจองผ่านบริษัทนำเที่ยว สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายลำดับแรกเป็นปัจจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ รองลงมาเป็นปัจจัยเกี่ยวกับราคาและปัจจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่บริษัทนำเที่ยวมีรายการนำเที่ยวให้เลือกหลากหลาย เหมาะสมกับระยะเวลาในการเดินทาง และการจัดราคาพิเศษหรือการส่งเสริมการขายตามฤดูกาล/เทศกาลจัดเป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจได้ง่ายขึ้น

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีอิทธิพล, นำเที่ยวแบบเหมาจ่าย, บริษัทนำเที่ยว

---

[1] สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

[1] Department of Hotel and Tourism, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Bo Yang , Muang, Songkhla 90000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : kaewsiya2006@hotmail.com

ABSTRACT

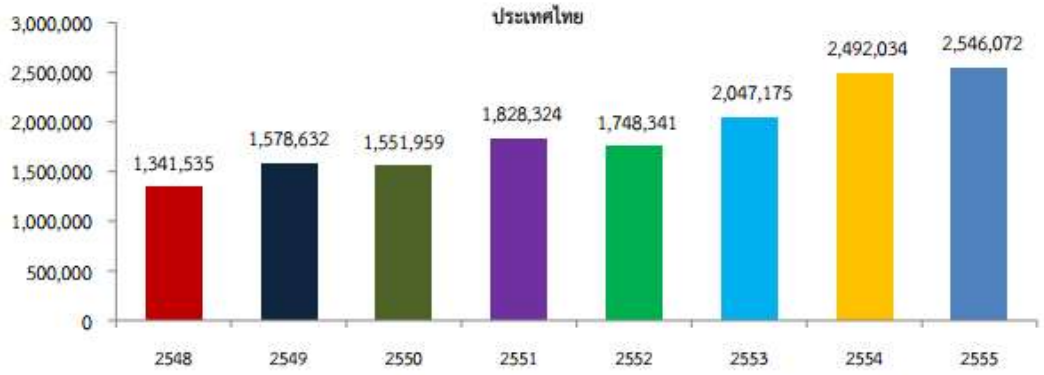
This research aimed at studying factors affecting decisions of Malaysian tourists on selecting package tour service in Haddyai district, Songkhla province. The samples were 400 Malaysian tourists travelling in Haddyai district. Data were generated by means of a five-rating-scale questionnaire and analyzed according to the content. The results were presented by descriptive analysis and tables. The findings revealed that Malaysian tourists had 1–2 days to travel with family/relatives and booked the trips through the agencies. There were three factors affecting the decisions on selecting package tour of the tourists. First was related to the product, followed by price and market promotion. In particular, the offered variety of tour programs with suitable period of traveling and price promotion or sale promotion in seasons or festivals were the most attraction for tourist decisions.

Keyword: Factors effecting, Package Tour, Travel Agent

บทนำ

ปัจจุบันการท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และมีการเติบโตเร็วที่สุด เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นการสร้างประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ สร้างงานสร้างรายได้ อีกทั้งประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภูมิประเทศสวยงาม มีความหลากหลายทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นส่งผลให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเติบโตอย่างยั่งยืน และอีกเหตุผลหลักที่ผลักดันให้การท่องเที่ยวของประเทศพัฒนาขึ้นก็คือธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งมีบทบาททำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสามารถมองเห็นประเทศไทยในมุมมองที่แตกต่างกัน ดังนั้นธุรกิจนำเที่ยวจึงเป็นต้นกำเนิดธุรกิจต่าง ๆ ที่มากขึ้นเรื่อย ๆ แต่สิ่งที่เห็นในอนาคตคือธุรกิจนำเที่ยวจะมีการแข่งขันที่สูงขึ้น

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเป็นอำเภอหนึ่งในภาคใต้ที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยว อีกทั้งมีพรหมแดนใกล้เคียงติดกับประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นเมืองท่าทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสงขลา เป็นศูนย์กลางการค้าและการท่องเที่ยวของภาคใต้ตอนล่าง ที่เพียบพร้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว และมีสีสันบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ส่งผลให้จังหวัดสงขลามีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาถึง 1,582,916 คน ในปี พ.ศ. 2556 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2558) ทั้งนี้โดยเฉพาะในช่วงเดือนมกราคม - เมษายน พ.ศ. 2556 มีนักท่องเที่ยวจากมาเลเซียเข้ามาท่องเที่ยวในไทยจำนวน 839,129 คน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. 2555 ร้อยละ 6.13 และเป็นอันดับ 2 รองจากจีน จะเห็นได้ว่า ชาวมาเลเซียนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในไทยเพิ่มมากขึ้นในช่วงวันหยุดติดต่อกันของมาเลเซีย เช่น เทศกาลตรุษจีน ช่วงปิดภาคเรียน ฯลฯ รวมทั้งเข้าร่วมเทศกาลสำคัญของประเทศไทย เช่น เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทง นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเดินทางเข้าประเทศไทยผ่านทางด่านอำเภอสะเดา ซึ่งเป็นด่านหลักจำนวนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด่านทางบกอื่น ๆ ทั่วประเทศ เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งที่เชื่อมโยงเข้าด้วยกันเป็นอย่างดีและมีความสะดวกสบาย (http://www.uasean.com/travel/2263) และนอกจากนี้ยังพบว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเกิดจากการซื้อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ของที่ระลึก หรือค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการรับประทานอาหาร การใช้บริการสถานบันเทิง และค่าใช้จ่ายในการพักแรม ซึ่งจังหวัดสงขลาเองก็มีนโยบายมุ่งเน้นความสำคัญด้านการท่องเที่ยวทำให้จังหวัดมีการพัฒนาศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท แหล่งซื้อสินค้าจำนวนมาก บริการรถเช่า หรือแม้แต่ที่พักจำนวนมาก

ภาพที่ 1 แสดงสถิติการเดินทางเข้าประเทศไทยของชาวมาเลเซีย

ที่มา: รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการศึกษาตลาดท่องเที่ยวกลุ่มประเทศอาเซียน: ประเทศมาเลเซีย

ข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริการ และการปรับกลยุทธ์ทางการตลาดของบริษัทนำเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียให้ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา จำนวน 400 คน จากการสุ่มตัวอย่างการศึกษาโดยใช้วิธีการการสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาถึง 1,582,916 คน ในปี พ.ศ. 2556 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2558)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในทำการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งแบบปลายเปิดและปลายปิด โดยแบ่งประเด็นเนื้อหาออกเป็น 3 ตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ซึ่งผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาเฉพาะข้อมูลที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา สถานภาพการสมรส และอาชีพ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและกรอกข้อมูลตามจริง

ตอนที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับประสบการณ์เลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย โดยการคำนวณค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย โดยลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยเลือกตอบ 5 ระดับ

3. การตรวจคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งได้มาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบความเหมาะสม และตรวจสอบหาความเที่ยงตรง Validity โดยผู้ประเมินตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา Content Validity ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ Wording และความถูกต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item-Objective Congruence) ก่อนนำไปสอบถามในการเก็บข้อมูลจริง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ทดลองใช้กับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังจังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ทำโดย

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย โดยการคำนวณค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับประสบการณ์เลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย โดยการคำนวณค่าร้อยละ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD.

ผลและวิจารณ์ผล

การศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมจากแบบสอบถามที่มีคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด เสนอผลการศึกษาตามลำดับดังนี้ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย โดยการคำนวณค่าร้อยละ ส่วนที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับประสบการณ์เลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย โดยการคำนวณค่าร้อยละ ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

1.ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียได้แก่ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา สถานภาพการสมรส และอาชีพ สามารถสรุปได้ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

รายละเอียด		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	-ชาย	215	53.75
	-หญิง	185	46.25
	รวม	400	100
อายุ	-น้อยกว่า 25 ปี	113	28.25
	-25 – 35 ปี	159	39.75
	-36 – 45 ปี	81	20.25
	-46 – 55 ปี	28	7
	-มากกว่า 55 ปี	19	4.75
	รวม	400	100
รายได้	-ต่ำกว่า 10,000 บาท	88	22
	-10,001 – 20,000 บาท	124	31
	-20,001 – 30,000 บาท	101	25.25
	-30,001 – 40,000 บาท	70	17.5
	-สูงกว่า 40,001 บาท	17	4.25
	รวม	400	100
ระดับการศึกษา	-ต่ำกว่าปริญญาตรี	164	41
	-ปริญญาตรี	203	50.75

	-สูงกว่าปริญญาตรี	33	8.25
	รวม	400	100
สถานภาพการสมรส	-โสด	217	54.25
	- สมรส	182	45.5
	- หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	1	0.25
	รวม	400	100

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย (ต่อ)

รายละเอียด		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ	-นักเรียน / นักศึกษา	99	24.75
	-รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	40	10
	-พนักงานบริษัทเอกชน	140	35
	-ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	105	26.25
	-เกษตรกร	14	3.5
	-พ่อบ้าน/ แม่บ้าน / เกษียณอายุ	2	0.5
	รวม	400	100

จากตารางที่ 1 แสดงถึงปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า

เพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ53.75 และเพศหญิง จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.25 ตามลำดับ

อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 25 – 35 ปี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.75 ช่วงอายุน้อยกว่า 25 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 ช่วงอายุ 36 – 45 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 ช่วงอายุ 46 – 55 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7 และอายุมากกว่า 55 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.75 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31 ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ระหว่าง 30,001 –40,000 บาท จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และสูงกว่า 40,001 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 ตามลำดับ

การศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาวุฒิปริญญาตรี จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 50.75 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.25 ตามลำดับ

สถานภาพการสมรส พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.25 สถานภาพสมรส จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 และหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25 ตามลำดับ

อาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.75 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10 เกษตรกร จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และพ่อบ้าน/แม่บ้าน / เกษียณอายุ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

2. ปัจจัยเกี่ยวกับประสบการณ์เลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย

จากการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยเกี่ยวกับประสบการณ์เลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย สามารถสรุปได้ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยเกี่ยวกับประสบการณ์เลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา		
-1-2 วัน	307	76.75
-3 -5 วัน	77	19.25
-มากกว่า 5 วัน	16	4
รวม	400	100
ผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว		
-เดินทางคนเดียว	17	4.25
-เพื่อน	172	43
-ครอบครัว/ญาติ	211	52.75
รวม	400	100
วิธีการเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย		
-เว็บไซต์	148	37
-โทรศัพท์	35	8.75
-เดินเข้ามาจองด้วยตนเอง	215	53.75
-อื่น ๆ	2	0.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 2 แสดงถึงปัจจัยเกี่ยวกับประสบการณ์เลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า

ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว 1-2 วัน จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 76.75 ระยะ 3 -5 วัน จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.25 และมากกว่า 5 วัน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ตามลำดับ

ผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยว ครอบครัว/ญาติ จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75 เดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43 และเดินทางคนเดียว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 ตามลำดับ

วิธีการเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกใช้บริการนำเที่ยวด้วยการเดินเข้ามาจองด้วยตนเอง จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.75 เว็บไซต์ จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37 โทรศัพท์ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 และอื่น ๆ เช่นคนรู้จักติดต่อให้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

จากการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียใน 7 ประเด็นได้แก่ ผลิตภัณฑ์

(Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) พนักงาน (People) กระบวนการให้บริการ (Process) และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence) ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น (N=400)		
	($\overline{X}$)	SD.	แปลผล
ปัจจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (Product)	4.42	0.54	มาก
ปัจจัยเกี่ยวกับราคา (Price)	4.39	0.56	มาก
ปัจจัยเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)	4.31	0.57	มาก
ปัจจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาด (Promotion)	4.35	0.58	มาก
ปัจจัยเกี่ยวกับพนักงาน (People)	4.20	0.60	มาก
ปัจจัยเกี่ยวกับกระบวนการให้บริการ (Process)	4.29	0.54	มาก
ปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence)	4.26	0.56	มาก
รวม	4.31	0.57	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.31) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าปัจจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (Product) ($\overline{X}$ = 4.42) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่มากเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ปัจจัยเกี่ยวกับราคา (Price) ($\overline{X}$ = 4.39) ปัจจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ($\overline{X}$ = 4.35) ปัจจัยเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ($\overline{X}$ = 4.31) ปัจจัยเกี่ยวกับกระบวนการให้บริการ (Process) ($\overline{X}$ = 4.29) ปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence) ($\overline{X}$ = 4.26) และปัจจัยเกี่ยวกับพนักงาน (People) ($\overline{X}$ = 4.20) ตามลำดับ

หากพิจารณาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในรายละเอียดแต่ละด้าน 7 ประเด็น ผลปรากฏดังตารางที่ 4 - 10 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (Product)

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น (N=400)		
	($\overline{X}$)	SD.	แปลผล
-ความมีชื่อเสียงของบริษัทนำเที่ยว	4.00	0.47	มาก
-การมีรายการนำเที่ยวให้เลือกหลากหลาย	4.53	0.55	มากที่สุด
-การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	4.43	0.56	มาก
-สถานที่ตั้งของบริษัทนำเที่ยวเหมาะสม ใกล้แหล่งท่องเที่ยว / แหล่งธุรกิจ	4.49	0.55	มาก
รวม	4.42	0.54	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (Product) ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.42) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าการมีรายการนำเที่ยวให้เลือกหลากหลายอยู่ในระดับมากที่สุด

($\overline{X}$ = 4.42) เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ สถานที่ตั้งของบริษัทนำเที่ยวเหมาะสม ใกล้แหล่งท่องเที่ยว / แหล่งธุรกิจ ($\overline{X}$ = 4.49) การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ($\overline{X}$ = 4.43) และความมีชื่อเสียงของบริษัทนำเที่ยว ($\overline{X}$ = 4. 00) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเกี่ยวกับราคา (Price)

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น (N=400)		
	($\overline{X}$)	SD.	แปลผล
- มีการกำหนดราคาและการบริการต่าง ๆ อย่างชัดเจน	4.24	0.52	มาก
-รายการนำเที่ยวมีราคาให้เลือกหลากหลาย	4.55	0.56	มากที่สุด
-การจัดเตรียมบริการต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับราคา	4.33	0.55	มาก
-ราคาของรายการนำเที่ยวเหมาะสมกับระยะเวลาในการเดินทาง	4.45	0.57	มาก
รวม	4.39	0.56	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเกี่ยวกับราคา (Price) ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.39) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่ารายการนำเที่ยวมีราคาให้เลือกหลากหลายอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55) เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ราคาของรายการนำเที่ยวเหมาะสมกับระยะเวลาในการเดินทาง ($\overline{X}$ = 4.45) การจัดเตรียมบริการต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับราคา ($\overline{X}$ = 4.33) และมีการกำหนดราคาและการบริการต่าง ๆ อย่างชัดเจน ($\overline{X}$ = 4.24) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น (N=400)		
	($\overline{X}$)	SD.	แปลผล
-มีข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงหลากหลายช่องทาง	4.19	0.52	มาก
-มีบริการการจองผ่านระบบอินเตอร์เน็ต	4.43	0.60	มาก
-มีบริการการจองผ่านผ่านบริษัทตัวแทนการท่องเที่ยว	4.31	0.59	มาก
รวม	4.31	0.57	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.31) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่ามีบริการการจองผ่านระบบอินเตอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43) เป็นลำดับแรก รองลงมาคือมีบริการการจองผ่านผ่านบริษัทตัวแทนการท่องเที่ยว ($\overline{X}$ = 4.31) และมีข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงหลากหลายช่องทาง ($\overline{X}$ = 4.19) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาด (Promotion)

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น (N=400)		
	($\overline{X}$)	SD.	แปลผล
-มีการส่งเสริมการขายรายการนำเที่ยวตามฤดูกาล/เทศกาล	4.31	0.52	มาก
-มีการจัดราคาพิเศษสำหรับนักท่องเที่ยวเดินทางเป็นกลุ่ม	4.45	0.61	มาก
- มีส่วนลดให้กับลูกค้าที่ใช้บริการเป็นประจำ/เป็นสมาชิก	4.31	0.60	มาก
รวม	4.35	0.58	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.35) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่ามีการจัดราคาพิเศษสำหรับนักท่องเที่ยวเดินทางเป็นกลุ่มอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.45) เป็นลำดับแรก รองลงมาคือมีการส่งเสริมการขายรายการนำเที่ยวตามฤดูกาล/เทศกาล และมีส่วนลดให้กับลูกค้าที่ใช้บริการเป็นประจำ/เป็นสมาชิกอยู่ในระดับที่เท่ากัน ($\overline{X}$ = 4.31) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเกี่ยวกับพนักงาน (People)

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น (N=400)		
	($\overline{X}$)	SD.	แปลผล
-พนักงาน/มัคคุเทศก์ให้บริการด้วยความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส และสุภาพ	4.21	0.51	มาก
-ให้บริการด้วยความรวดเร็ว และบริการลูกค้าอย่างเท่าเทียมกัน	4.28	0.58	มาก
-มีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดี	4.14	0.66	มาก
-มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบริการ	4.18	0.62	มาก
-มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี	4.21	0.61	มาก
รวม	4.20	0.60	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเกี่ยวกับพนักงาน (People) ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.20) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าการให้บริการด้วยความรวดเร็ว และบริการลูกค้าอย่างเท่าเทียมกันอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.28) เป็นลำดับแรก รองลงมาคือพนักงาน/มัคคุเทศก์ให้บริการด้วยความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส และสุภาพและมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีในระดับที่เท่ากัน ($\overline{X}$ = 4.21) มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบริการ ($\overline{X}$ = 4.18) และมีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดี ($\overline{X}$ = 4.14) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเกี่ยวกับกระบวนการให้บริการ (Process)

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น (N=400)		
	($\overline{X}$)	SD.	แปลผล
-การให้บริการที่รวดเร็ว และถูกต้องตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว	4.16	0.44	มาก
-มีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการบริการนักท่องเที่ยว	4.39	0.57	มาก
-วิธีการจองและชำระค่าบริการสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น เงินสด/บัตรเครดิต/โอนผ่านธนาคาร	4.32	0.57	มาก
รวม	4.29	0.54	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเกี่ยวกับกระบวนการให้บริการ (Process) ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.29) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าการมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการบริการนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.39) เป็นลำดับแรก รองลงมาคือวิธีการจองและชำระค่าบริการสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น เงินสด/ บัตรเครดิต/โอนผ่านธนาคาร ($\overline{X}$ = 4.32) และการให้บริการที่รวดเร็ว และถูกต้องตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\overline{X}$ = 4.16) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence)

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น (N=400)		
	($\overline{X}$)	SD.	แปลผล
-บรรยากาศในสำนักงาน/ทำเลที่ตั้ง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี	4.25	0.52	มาก
-การจัดสรรพื้นที่ในการให้บริการ เช่น พื้นที่การติดต่อ พื้นที่การให้ข้อมูล	4.32	0.58	มาก
-ความพร้อมในการใช้งานของเครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ	4.22	0.57	มาก
รวม	4.26	0.56	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence) ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.26) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าการจัดสรรพื้นที่ในการให้บริการ เช่น พื้นที่การติดต่อ พื้นที่การให้ข้อมูลอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.32) เป็นลำดับแรก รองลงมาคือบรรยากาศในสำนักงาน/ทำเลที่ตั้ง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ($\overline{X}$ = 4.25) และความพร้อมในการใช้งานของเครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ ($\overline{X}$ = 4.22) ตามลำดับ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย พบว่า

1. บริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาควรเน้นการฝึกอบรมบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถหรือให้มีความเชี่ยวชาญในระดับมาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งมัคคุเทศก์

2. ปัจจุบันการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการคมนาคมสะดวกทำให้การติดต่อหรือหาข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวง่ายและสะดวก นักท่องเที่ยวสามารถจัดการทุกอย่างได้ด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่เลือกใช้หรือเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาลดลง

3. การให้บริการการท่องเที่ยวที่ดี เหนือความคาดหวังของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการแก้ไขปัญหาได้อย่างมืออาชีพ โดยเน้นความปลอดภัยเป็นอันดับแรกจะช่วยสร้างความพึงพอใจให้นักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการซ้ำในคราวต่อ ๆ ไป

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุ 25 – 35 ปี รองลงมาคือน้อยกว่า 25 ปี มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท มีระดับการศึกษาวุฒิปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รองลงมาคือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว สอดคล้องกับแนวคิดของศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภคทำให้ทราบลักษณะความต้องการและพฤติกรรมการซื้อและการใช้บริการของผู้บริโภค

ปัจจัยเกี่ยวกับประสบการณ์เลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะมีระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว 1-2 วัน และเดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว/ญาติ เลือกใช้บริการนำเที่ยวด้วยการจองด้วยตนเอง รองลงมาเป็นจองผ่านเว็บไซต์ ซึ่งสอดคล้องกับ สุทิพา กลิ่นขจร (2558) การศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่ส่งผลต่อการเลือกบริษัทนำเที่ยวในไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเขตกรุงเทพมหานคร และ จิตรานาถ พิศาลศิลป์ (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวแบบเหมาจ่ายภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย

กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกบริษัทนำเที่ยวคือครอบครัว เหตุผลที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อต้องการพักผ่อน แหล่งท่องเที่ยวที่นิยมคือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และหาข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจจากอินเตอร์เน็ต และสอดคล้องกับนฤมล เพิ่มชีวิต (2552) ศึกษาการแสวงหาข้อมูล การใช้ประโยชน์และความเชื่อถือในข้อมูลการท่องเที่ยวจากสื่อออนไลน์ที่ผู้บริโภคสร้างเองของคนวัยทำงาน พบว่า มีการเลือกใช้สื่ออินเตอร์เน็ตเป็นอันดับแรกในการค้นหาข่าวสารการท่องเที่ยว ในขณะที่สื่อกระแสหลักอย่างวิทยุ โทรทัศน์กลับมีการแสวงหาข้อมูลทางการท่องเที่ยวน้อยมาก เพราะการสื่อสารผ่านสื่ออินเตอร์เน็ตเป็นการสื่อสารสองทางง่ายต่อการสอบถามพูดคุย โต้ตอบกับบุคคลอื่นในประเด็นที่ตนต้องการได้อย่างรวดเร็ว และไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ปัจจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการมีรายการนำเที่ยวให้เลือกหลากหลาย สอดคล้องกับ น้ำฝน จันทร์นวล (2556) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย กล่าวว่า ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมในหลายจังหวัด ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจ ดังนั้นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวมีความต้องการที่แตกต่างกัน บางคนชอบธรรมชาติ เดินป่า ปีนหน้าผา เป็นต้น ส่วนบางคนชอบวัดวาอารามทางวัฒนธรรม ดังนั้นปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่นักท่องเที่ยวใช้ในการตัดสินในการเดินทางท่องเที่ยว นอกจากนี้ปัจจัยเกี่ยวกับราคาโดยเฉพาะรายการนำเที่ยวมีราคาให้เลือกหลากหลายและราคาของรายการนำเที่ยวเหมาะสมกับระยะเวลาในการเดินทาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยสมพล ชาวประเสริฐ (2547) กล่าวว่า การตั้งราคามีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจซื้อบริการของลูกค้า และราคาของการบริการยังเป็นปัจจัยสำคัญในการบอกถึงคุณภาพที่จะได้รับในขณะเดียวกันการให้บริการการจองผ่านระบบอินเตอร์เน็ต รวมทั้งการจองผ่านบริษัทตัวแทนการท่องเที่ยวเป็นอีกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว และสอดคล้องกับวีรวรรณ แซ่จ๋าว (2557) ศึกษาอิทธิพลของทัศนคติและความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจวางแผนการท่องเที่ยว กล่าวว่า เนื่องจากเมื่อผู้บริโภคนั้นมีความตระหนักถึงความต้องการหรือปรารถนาที่จะเดินทางท่องเที่ยว ผู้บริโภคก็จะทำการสืบค้นข้อมูล ข่าวสารการโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อประเมินทางเลือกจากข้อมูลที่มีการรวบรวมมาประกอบการพิจารณาการตัดสินใจในการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยว และวลัยพร ริ้วตระกูลไพบูลย์ (2551) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในการได้รับบริการทั้งในด้านของความสะดวกรวดเร็ว และความคิดที่ว่าบริการส่วนใหญ่ยังคงต้องใช้คนในการให้บริการเพื่อให้เกิดความดูแลเอาใจใส่ (Human Touch) ที่เทคโนโลยีไม่สามารถทำแทนได้ ซึ่งบริษัทนำเที่ยวสามารถจัดหาให้นักท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดโดยการจัดราคาพิเศษ หรือการส่งเสริมการขายตามฤดูกาล/เทศกาลก็เป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียตัดสินใจเลือกใช้บริการโดยเทศกาลที่ได้รับความสนใจอันดับต้น ๆ ได้แก่ เทศกาลสงกรานต์ และเทศกาลลอยกระทง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 บริษัทนำเที่ยวควรพัฒนารูปแบบการบริการที่แปลกใหม่และหลากหลาย รวมทั้งกลยุทธ์ทางการตลาดที่แตกต่าง เพื่อสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

1.2 บริษัทนำเที่ยวควรเน้นบุคลากรให้มีการบริการจากใจเพื่อรักษาชื่อเสียง และสร้างความน่าเชื่อถือให้นักท่องเที่ยวไว้วางใจเพื่อสามารถสร้างกลุ่มลูกค้าใหม่และรักษาฐานลูกค้าเก่าได้

1.3 บริษัทนำเที่ยวควรกำหนดราคาสินค้าที่เป็นมาตรฐาน เพราะปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีการเปรียบเทียบราคาก่อนตัดสินใจซื้อ และควรจัดเตรียมสำนักงานให้มีความพร้อมในการต้อนรับลูกค้า เนื่องจากนักท่องเที่ยวในปัจจุบันยังมี

การเลือกค้นหาข้อมูลข่าวสารจากประสบการณ์การท่องเที่ยวของบุคคลอื่น ดังนั้นการบอกต่อในลักษณะปากต่อปากจึงเป็นสิ่งที่บริษัทนำเที่ยวควรคำนึงถึงตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษา**เกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในการเดินทางท่องเที่ยวซ้ำในประเทศไทยในอนาคต**

2.2 ควรศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอิสระชาวมาเลเซียในจังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการรองรับต่อไป

2.3 ควรศึกษาแผนกลยุทธ์ทางการตลาดของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา เพื่อดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียได้เข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเงินรายได้ ประจำปี 2559 จากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำ อีกทั้งการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ขอขอบคุณอาจารย์หลักสูตรสาขาวิชาการท่องเที่ยวทุกท่านที่ให้กำลังใจ คำแนะนำในการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพคุณลักษณะของมัคคุเทศก์ที่นักท่องเที่ยวประทับใจในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2558). สถิตินักท่องเที่ยว 2556. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://guide.tourismthailand.org/%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8 %A1. (วันที่ค้นข้อมูล : 22 เมษายน 2558).

จิตรานาถ พิศาลศิลป์. 2550. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวแบบเหมาจ่ายภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก.

ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. (2547). การตลาดบริหาร. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

นฤมล เพิ่มชีวิต. (2552). การแสวงหาข้อมูล การใช้ประโยชน์ และความเชื่อถือในข้อมูลการท่องเที่ยวจากสื่อออนไลน์ที่ผู้บริโภคสร้างเองของคนวัยทำงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร

น้ำฝน จันทร์นวล . ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวจีน ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย. JOURNAL OF SOUTHERN TECHNOLOGY, 6(2), 53-60. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.tci- thaijo.org/index.php/journal_sct/article/view/83793

วลัยพร ริ้วตระกูลไพบูลย์. (2551). แนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคต. สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ.

วีรวรรณ แซ่จ๋าว. (2557). อิทธิพลของทัศนคติและความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจวางแผนการท่องเที่ยว. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการบริการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สุทิพา กลิ่นขจร. (2558). การศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่ส่งผลต่อการเลือกบริษัทนำเที่ยวในไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ศักยภาพตลาดนักท่องเที่ยวมาเลเซีย : จากภาคใต้สู่ภาคเหนือ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.uasean.com/travel/2263 (วันที่ค้น ข้อมูล : 22 เมษายน 2558).

การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น

A Study of Tourist's Satisfaction over Potential of Cultural Tourism in Khonkaen Province

สายตา บุญโฉม[1*] จุฑารัตน์ บุญโท[1] อุษา วัฒนชัย[1] จันทนา แก้วพิบูลย์[1]
อุกฤษฏ์ พรรณะ[1] และ ปนัดดา จันทะกล[1]
Saita Boonchom[1*] Chutarat Boontho[1] Usa Wattanachai[1] Jantana Kaewpiboon[1]
Ukrit Panna[1] and Panadda Chuntakol[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดขอนแก่น เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ศึกษาจากแหล่งท่องเที่ยว 4 แหล่งประกอบด้วยวัดหนองแวง วัดป่าธรรมอุทยาน วัดทุ่งเศรษฐี และศาลหลักเมือง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ one-way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับ 3 อันดับแรกคือด้านคุณค่าและความศรัทธา ด้านกายภาพ และด้านสุนทรียภาพ เมื่อเปรียบเทียบความพอใจของนักท่อเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามรายได้ ภูมิลำเนา วัตถุประสงค์ของการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และวันที่เข้าชมแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่อเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ในภาพรวม แหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

คำสำคัญ : ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว, ศักยภาพ, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ABSTRACT

This study aims at investigating tourist's satisfaction over potential of cultural tourism in Khonkaen. Comparison of tourist's satisfaction over potential of cultural tourism classified by individual factors, touristic behaviors and tourism destinations has been highlighted. Four cultural tourism destinations comprising Nong Wang temple, Wat Pa ThammaUtthayan, Thung Setthi Temple, and Chao Por Lak Muang KhonKaen Shrine were selected as study areas for this study. The methodology consists of quantitative research based on a self-administrative questionnaire applied to 400 tourists who visited study areas. The data collected through this study is based on statistical analysis using measure of variables including percentage, mean, standard deviations, t-test, and one-way ANOVA.

Study results reveal that an overall tourist's satisfaction over potential of cultural tourism is high. Considered by variable basis, overall tourist's satisfaction is high while value and faith, physical variable, and aesthetic variable are ranged as top three variables. In comparison between tourist's satisfactions over potential cultural tourism and individual factors and touristic behaviors classified by difference of domicile, purposes of travel, travel expenses, and visiting dates, it found that tourist's satisfactions are accordingly different with statistical significant at .05. The study also shows that overall tourist's satisfactions over potential cultural tourism vary in accordance with difference in touristic destinations with statistical significant at .05.

Keywords: Tourist's satisfaction, Potential, Cultural Tourism

---

[1] สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ .มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น ตำบล ในเมือง อำเภอ เมือง. จังหวัด ขอนแก่น 40000

[1] Department of Management, Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Nai Mueang, Mueang, Khonkaen 40000, Thailand

[*] ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : saita.bo@rmuti.ac.th

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีบทบาทอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศซึ่งทำรายได้ให้กับประเทศในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก และการพัฒนาการท่องเที่ยวของรัฐบาลทำให้การท่องเที่ยวขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ. 2545 นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศ 10,799,067 ล้านคน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่า 323,484 ล้านบาทต่อปีในปี พ.ศ. 2557 นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศ 24,809,683 ล้านคน และมีรายได้จากการท่องเที่ยว 1,147,653 ล้านบาทต่อปี และใน พ.ศ. 2558 นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศถึง 29,881,091 ล้านคน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น 1,453,979 ล้านบาทต่อปี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง เพราะมีแนวคิดว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศให้มั่งคั่งและยังเป็นการช่วยเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันของคนในสังคมชุมชนท้องถิ่น ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิตที่แสดงให้เห็นในชุมชน เพื่อสร้างแรงดึงดูดและน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยว ภาคการท่องเที่ยวจึงมีบทบาทสำคัญเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นแหล่งรายได้ของภาครัฐ การจ้างงาน และการกระจายรายได้ไปยังส่วนภูมิภาค เป็นต้น ดังนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งที่แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีการดำเนินชีวิต และศิลปะทุกแขนงและสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคแต่ละสมัย (วริศรา บุญสมเกียรติ, 2555) จะเห็นได้ว่าปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งเห็นได้จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมของแต่ละจังหวัดซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี และมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นตามมาและขยายพื้นที่ออกไปเป็นวงกว้าง อนึ่งการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความน่าสนใจในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ยิ่งทำให้มองเห็นภาพรวมของความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ อีกด้วย เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความหลากหลายทางสังคม ประเพณีและวัฒนธรรม วิถีชีวิตของพื้นที่ วิถีชีวิตของชาวไทยส่วนใหญ่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา แนวทางสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตเพื่อให้รู้เท่าทันกับกระแสโลกาภิวัฒน์คือ การนำเอาวัฒนธรรมมาเป็นครรลองในการดำเนินชีวิต วัดกับชุมชนเป็นสิ่งที่คู่กันมาแต่โบราณกาล วัดเป็นศาสนสถานทางพุทธศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายในรูปแบบที่แตกต่างกัน ทั้งขนาด ประเภท พื้นที่ ฐานะและการจัดกิจกรรม วัดจึงเป็นที่พึ่งของประชาชนทางจิตใจและปัญญา ตลอดจนเป็นศูนย์กลางของชุมชนตามฐานะและบทบาทหน้าที่พึงปฏิบัติของวัด (ธนวัฒน์ แสนคำวงษ์, 2553)

จังหวัดขอนแก่นถือว่ามีทรัพยากรท่องเที่ยวค่อนข้างหลากหลาย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เนื่องจากในอดีตภูมิภาคนี้เคยเป็นเมืองที่มีความรุ่งเรืองของอารยธรรม มีสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมทางศาสนาของชุมชนในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีความน่าสนใจ แหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่นได้แก่ วัดหนองแวง (พระมหาธาตุแก่นนคร) วัดทุ่งเศรษฐี วัดป่าธรรมอุทยาน และศาลหลักเมืองขอนแก่น (สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น, 2560) ซึ่งมีสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ และเป็นแหล่งรวมจิตใจของชาวจังหวัดขอนแก่น รวมถึงยังตั้งอยู่ในชุมชนแหล่งการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ประกอบกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่นเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาค โดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์ มีแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นเสน่ห์และเอกลักษณ์ของเมือง (สำนักงานจังหวัดขอนแก่น, 2560) ตลอดจนเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นผู้วิจัยและคณะจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัด

ขอนแก่นเพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดที่มีคุณภาพซึ่งจะทำให้จังหวัดขอนแก่นมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และสร้างรายได้ให้กับชุมชน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว

3. ขอบเขตของการวิจัย

พื้นที่ที่ใช้ศึกษาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

1) ศาลหลักเมืองขอนแก่น

2) วัดหนองแวง (พระมหาธาตุแก่นนคร) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

3) วัดทุ่งเศรษฐี ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

4) วัดป่าธรรมอุทยาน ตำบลสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

4. สมมติฐานงานวิจัย

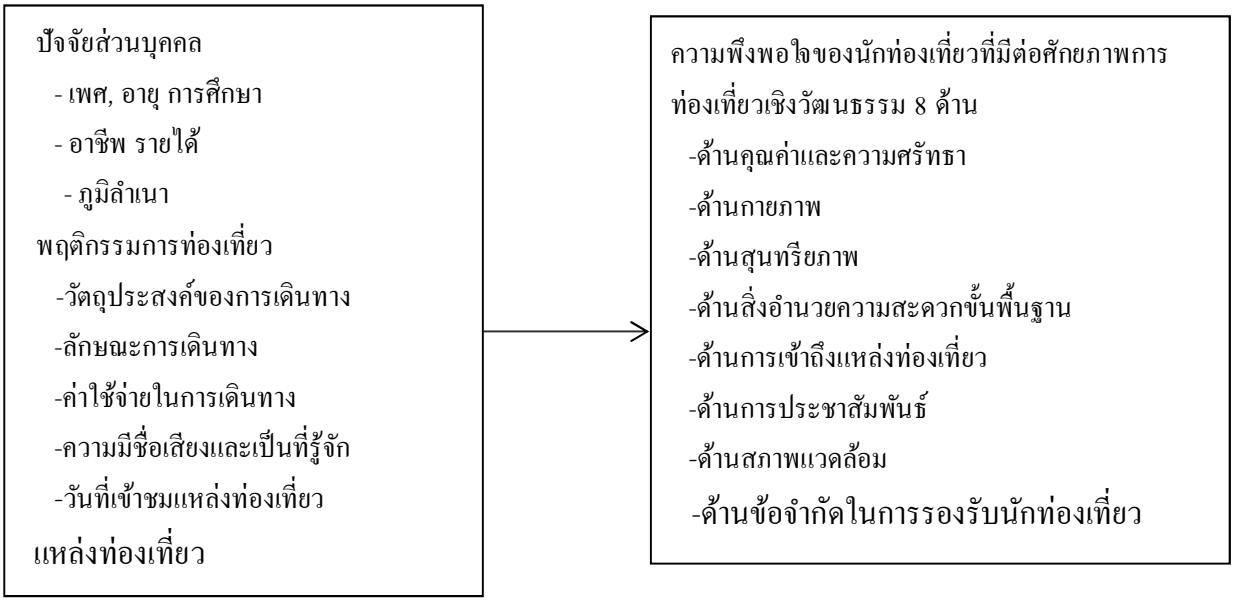
สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกัน

5. กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างเป็นกรอบแนวคิดมาเป็นแนวทางในการวิจัย โดยพัฒนามาจากงานวิจัยของธนวัฒน์ แสนคำวงศ์ (2553) และวริศรา บุญสมเกียรติ (2555) ดังนี้

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย วัดหนองแวง (พระมหาธาตุแก่นนคร) วัดป่าธรรมอุทยาน วัดทุ่งเศรษฐี และศาลหลักเมืองขอนแก่น

6.2 ได้แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้มากขึ้นในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดขอนแก่น ที่เข้าชมวัดหนองแวง วัดป่าธรรมอุทยาน วัดทุ่งเศรษฐี และศาลหลักเมือง ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของ W.G.Cochran คำนวณหาขนาดของตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนที่ 5% (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2549) ดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

P คือ สัดส่วนของประชากร (ใช้สัดส่วน 50% หรือ 0.50)

Z คือ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Z =1.96)

e คือ สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น (e = 0.05)

$$n = \frac{0.5(1-0.5)(1.96)^2}{(0.05)^2}$$

$$= 385$$

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตัวอย่างเพิ่มขึ้น รวมทั้งหมดเป็น 400 คน แล้วกำหนดสัดส่วนของจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวต่อวันโดยสอบถามเจ้าอาวาสและผู้ดูแล ดังนี้ วัดหนองแวง จำนวน 174 คน จากนักท่องเที่ยวประมาณ 500 คนต่อวัน วัดป่าธรรมอุทยาน จำนวน 121 คนจากนักท่องเที่ยวประมาณ 350 คนต่อวัน วัดทุ่งเศรษฐี จำนวน 35 คนจากนักท่องเที่ยวประมาณ 100 คนต่อวัน และศาลหลักเมือง จำนวน 60 คนจากนักท่องเที่ยวประมาณ 200 คนต่อวัน การสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งคณะผู้วิจัยประยุกต์แบบสอบถามจากงานวิจัยของ ธนวัฒน์ แสนคำวงษ์ (2553) และวริศรา บุญสมเกียรติ (2555) มาเป็นแนวคำถามเพื่อสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ภูมิลำเนา ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการเดินทาง ลักษณะการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว วันที่เข้าชมแหล่งท่องเที่ยว มูลเหตุจูงใจในการเดินทาง

ตอนที่ 3 ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบลิเคิร์ทส์ (Likert Scale) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

1) คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นผ่านวิธีการสร้างและทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาตามกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยค่า IOC ผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ตลอดจนปรับปรุงข้อคำถามให้มีความชัดเจน

2) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

3) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbachs'alpha coefficient) ซึ่งศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่นประกอบด้วย ด้านคุณค่าและความศรัทธา มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.799 ด้านกายภาพมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.781 ด้านสุนทรียภาพมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.785 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.627 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.828 ด้านการประชาสัมพันธ์มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.799 ด้านสภาพแวดล้อมมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.879 และด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยวมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.793

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจตามแบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยววัดหนองแวง วัดป่าธรรมอุทยาน วัดทุ่งเศรษฐี และศาลหลักเมือง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทั้งหมดตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ลงรหัสข้อมูลและบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ค่าคะแนนของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ one-way ANOVA

ผลและวิจารณ์ผล

1. ผลการวิจัย

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.00 อายุระหว่าง 20-29 ปี ร้อยละ 32.00 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 47.50 อาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 37.25 รายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 27.00 ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 73.50

พฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการเดินทางเพื่อพักผ่อน ร้อยละ 63.25 โดยลักษณะการเดินทางส่วนใหญ่เดินทางร่วมกับครอบครัว ร้อยละ 47.00 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางครั้งนี้ ต่ำกว่า 1,001 บาท ร้อยละ 61.75 ความมีชื่อเสียงที่เป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับจังหวัด ร้อยละ 73.25 วันเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นวันเสาร์-อาทิตย์ ร้อยละ 63.75 มูลเหตุจูงใจในการเดินทางครั้งนี้ ส่วนใหญ่เพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 63.25

1.2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยรวมทุกด้าน

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น	ระดับความพึงพอใจ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลความหมาย
1. ด้านคุณค่าและความศรัทธา	4.46	.586	มาก
2. ด้านกายภาพ	4.33	.633	มาก
3. ด้านสุนทรียภาพ	4.23	.746	มาก
4. ด้านสิ่งอานวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	4.08	.781	มาก
5. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.00	.759	มาก
6. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.96	1.065	มาก
7. ด้านสภาพแวดล้อม	4.08	.691	มาก
8. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว	3.83	.610	มาก
ภาพรวม	4.08	.510	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ ด้านคุณค่าและความศรัทธา ($\overline{X}$ =4.46) ด้านกายภาพ ($\overline{X}$ =4.33) และด้านสุนทรียภาพ ($\overline{X}$ = 4.23)ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ($\overline{X}$ = 3.83)

1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	เพศ		อายุ		การศึกษา	
	t-test	P-value	F-test	P-value	F-test	P-value
1.ด้านคุณค่าและความศรัทธา	.763	.446	.405	.846	354	.702
2.ด้านกายภาพ	1.271	.205	.464	.803	.737	.479
3.ด้านสุนทรียภาพ	.774	.439	.671	.646	.282	.754
4.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	1.321	.187	4.272	.001*	1.397	.249
5.ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	.542	.588	3.234	.007*	4.914	.008*
6.ด้านการประชาสัมพันธ์	1.414	.158	3.809	.002*	2.437	.089
7.ด้านสภาพแวดล้อม	.337	.706	.725	.605	.743	.476
8.ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว	2.035	.042*	.810	.543	.234	.791
รวมทุกด้าน	1.499	.135	2.185	.055	1.291	.276

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามตามปัจจัยส่วนบุคคล(ต่อ)

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	อาชีพ		รายได้		ภูมิลำเนา	
	F-test	P-value	F-test	P-value	t-test	P-value
1. ด้านคุณค่าและความศรัทธา	2.284	.846	2.446	.034*	2.657	.008*
2. ด้านกายภาพ	.641	.668	.999	.418	3.613	.000*
3. ด้านสุนทรียภาพ	.299	.913	2.389	.037*	1.576	.116
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	3.203	.008*	4.826	.000*	2.924	.004*
5. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	1.285	.270	6.134	.000*	2.792	.005*
6. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.070	.010*	10.859	.000*	5.315	.000*
7. ด้านสภาพแวดล้อม	1.893	.094	4.207	.001*	3.098	.002*
8. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว	.810	.543	.284	.992	2.213	.027*
รวมทุกด้าน	1.456	.203	5.117	.000*	4.231	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายได้และภูมิลำเนาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 2

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	วัตถุประสงค์การเดินทาง		ลักษณะการเดินทาง		ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	
	F-test	P-value	F-test	P-value	F-test	P-value
1. ด้านคุณค่าและความศรัทธา	3.159	.025*	1.156	.326	1.959	.120
2. ด้านกายภาพ	3.349	.019*	1.510	.211	.746	.525
3. ด้านสุนทรียภาพ	6.040	.000*	3.463	.016*	1.806	.146
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	14.880	.000*	2.217	.086	3.277	.021*
5. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	6.901	.000*	3.991	.008*	7.814	.000*
6. ด้านการประชาสัมพันธ์	17.847	.000*	1.591	.191	8.865	.000*
7. ด้านสภาพแวดล้อม	6.837	.000*	.373	.773	4.172	.006*
8. ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว	2.401	.067	3.885	.009*	3.316	.020*
รวมทุกด้าน	12.327	000*	2.551	.055	7.095	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว (ต่อ)

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว		วันเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว	
	F-test	P-value	F-test	P-value
1.ด้านคุณค่าและความศรัทธา	1.041	.374	1.591	.205
2.ด้านกายภาพ	2.668	.047	3.471	.0328*
3.ด้านสุนทรียภาพ	.967	.408	7,766	.000*
4.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	.297	.828	10.323	.000*
5.ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	.031	.993	7.447	.001*
6.ด้านการประชาสัมพันธ์	1.999	.114	19.274	.000*
7.ด้านสภาพแวดล้อม	1.589	.192	2.872	.058
8.ด้านข้อจำกัดในการรับรองนักท่องเที่ยว	1.044	.373	3.791	.023*
รวมทุกด้าน	.748	.524	11.782	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า วัตถุประสงค์การเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และวันเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนลักษณะการเดินทางและความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไม่แตกต่าง ดังแสดงในตารางที่ 3

การทดสอบสมมติฐานที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว

ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	วัดหนองแวง		วัดป่าธรรมอุทยาน		วัดทุ่งเศรษฐี		ศาลหลักเมือง		Sig
	$\overline{X}$	ระดับความพอใจ	$\overline{X}$	ระดับความพอใจ	$\overline{X}$	ระดับความพอใจ	$\overline{X}$	ระดับความพอใจ	
1. คุณค่าและความศรัทธา	4.50	มาก	4.56	มากที่สุด	4.28	มาก	4.25	มาก	.001*
2. ด้านกายภาพ	4.34	มาก	4.41	มาก	4.40	มาก	4.15	มาก	.045*
3. ด้านสุนทรียภาพ	4.20	มาก	4.46	มาก	4.34	มาก	3.81	มาก	.000*
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	4.03	มาก	4.32	มาก	3.92	มาก	3.85	มาก	.000*
5. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.05	มาก	4.30	มาก	3.16	มาก	3.78	มาก	.000*
6. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.84	มาก	4.45	มาก	3.54	มาก	3.60	มาก	.000*
7. ด้านสภาพแวดล้อม	4.08	มาก	4.33	มาก	3.84	มาก	3.78	มาก	.000*
8. ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว	3.81	มาก	3.96	มาก	3.52	มาก	3.77	มาก	.001*
ภาพรวมทุกด้าน	4.08	มาก	4.30	มาก	3.79	มาก	3.86	มาก	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ความพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านคุณค่าและความศรัทธา ด้านกายภาพ ด้านสุนทรียภาพ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น มีการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านคุณค่าและความศรัทธา รองลงมา คือด้านคุณค่าทางกายภาพ ด้านคุณค่าทางสุนทรียภาพ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากส่วนใหญ่ที่นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีมูลเหตุจูงใจในการเดินทางเพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาเป็นชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว และความโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ของแหล่ง

ท่องเที่ยวซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวริศรา บุญสมเกียรติ(2555) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช : วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน พบว่าความพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้ง 3 แหล่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลโดยภาพรวม พบว่า เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายได้ต่อเดือนและภูมิลำเนาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวริศรา บุญสมเกียรติ (2555) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช : วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้สัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และพรรณ์ธิดา เหล่าพวงศักดิ์ (2559) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประชาคมเกษียณ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และภูมิลำเนาปัจจุบัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจำแนกตามตามพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม พบว่า วัตถุประสงค์การเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว และวันที่เข้าชมแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับนันทิตา เพชราภรณ์ (2558) ได้ศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า การจัดสรรการใช้จ่ายเงิน ลักษณะการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว และการเดินทางมาท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวแตกต่างกัน และสอดคล้องกับวรรษมน จันทดิษฐ์ (2552) ได้ศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ศึกษากรณีตลาดน้ำ : จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า วัตถุประสงค์ในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวแตกต่างกัน และพรรณ์ธิดา เหล่าพวงศักดิ์ (2559) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวซ้ำ คือด้านสถานที่ท่องเที่ยวและด้านสภาพแวดล้อม

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านคุณค่าและความศรัทธา ด้านกายภาพ ด้านสุนทรียภาพ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวริศรา บุญสมเกียรติ และเลิศพร ภาระสกุล (2550) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัด นครศรีธรรมราช : วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานความพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้ง 3 แหล่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านคุณค่าและความศรัทธา ด้านกายภาพ ด้านสุนทรียภาพ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า รายได้และภูมิลำเนาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และจำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่าวัตถุประสงค์การเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และวันเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า ด้านคุณค่าและความศรัทธา ด้านกายภาพ ด้านสุนทรียภาพ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่งมีคุณค่าและความศรัทธาทางด้านศาสนาโดยเฉพาะพุทธศาสนา ซึ่งวัดหนองแวง วัดป่าธรรมอุทยาน และวัดทุ่งเศรษฐีเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และศาลหลักเมืองเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองจังหวัดขอนแก่น และมีเอกลักษณ์โดดเด่นแต่ละแหล่ง วัดหนองแวงมีพระธาตุเจดีย์ 9 ชั้นที่สวยงาม วัดป่าธรรมอุทยานมีสถานปฏิบัติธรรมสงบ ร่มรื่น วัดทุ่งเศรษฐีมีมหารัตนเจดีย์ศรีไตรโลกธาตุ และศาลหลักเมืองที่มีศิลปะและสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ทรวดทรง และส่วนประกอบของงานศิลปะเป็นการอนุรักษ์งานสถาปัตยกรรมที่สำคัญของท้องถิ่นอีสาน และรูปทรงเป็นอาคารโถงจัตุรมุข ซึ่งเป็นแหล่งที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว เช่น สำนักงานท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัดขอนแก่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดขอนแก่น ควรนำจุดเด่นหลักของแต่ละแหล่งมาประชาสัมพันธ์และจูงใจนักท่องเที่ยวมาเที่ยวเมืองขอนแก่นให้มากขึ้น

2) ควรมีศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์และบริการข้อมูลการท่องเที่ยว ตลอดจนเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และระดับจังหวัดซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สร้างให้เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จัดกิจกรรม และเทศกาลท่องเที่ยวให้อยู่ในกรอบเวลา ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง เช่น เทศกาลดอกคูณเสียงแคน

3) ควรให้บริการห้องน้ำ/ห้องสุขา สะอาด ถูกสุขลักษณะ และที่จอดรถเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว

4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรเข้าไปให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในแหล่งที่มีความปลอดภัย โดยเฉพาะด้านศาสนาเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในอีกไม่นาน

5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรเข้าไปให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนในการจัดทำเชื่อมเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น โดยเริ่มจากศาลหลักเมือง ไปยังวัดหนองแวง วัดทุ่งเศรษฐี และวัดป่าธรรมอุทยาน และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ระหว่างเส้นทางผ่าน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

2) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยสู่ภูมิภาคอาเซียน

3) แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงวัย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น ปีงบประมาณ 2560 เรื่องการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยและคณะขอขอบพระคุณ ดร. ปภาวิน พชรโชติสุธี คณบดีคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ เจ้าอาวาสวัดหนองแวง วัดป่าธรรมอุทยาน วัดทุ่งเศรษฐี และผู้ดูแลศาลหลักเมือง ผู้นำชุมชน และนักท่องเที่ยวทุกท่านที่ให้ข้อมูล จนทำให้ผู้วิจัยและคณะสามารถดำเนินการวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ผู้วิจัยและคณะขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2549. สถิติสำหรับงานวิจัย. ศูนย์หนังสือจุฬามหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ธนวัฒน์ แสนคำวงษ์. 2553. การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงศาสนาวัดรอบบึงแก่นนคร จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นันทิตา เพชราภรณ์. 2558. พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยว เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วารสารปัญญาภิวัฒน์. 7(special):63-72.

บุญพิเชษฐ์ จันทร์เมือง. 2553. การจัดการการท่องเที่ยวในพระอารามหลวงชั้นเอกในเกาะรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรรณ์ธิดา เหล่าพวงศักดิ์. 2559. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประชาคมเกษียณ จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี 10(21): 37-43.

วรรษมน จันทดิษฐ์. 2553. พฤติกรรมและความพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ศึกษากรณีตลาดน้ำ : จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

วริศรา บุญสมเกียรติ. 2555. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช : วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

วงษ์ธีรา สุวรรณิน และคณะ. 2557. การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดใน จังหวัดปทุมธานี. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 8(3): 63-82.

สำนักงานจังหวัดขอนแก่น. 2560. แผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่นปี 2557-2560. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการจังหวัดขอนแก่น.

สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น. 2560. ข้อมูลจังหวัดขอนแก่น. แหล่งที่มา: http:// www. mots.go.th / province.new/ewt/khonkaen/ewt_news.php?filename=index&nid=210, 20 พฤศจิกายน 2560.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2559. การท่องเที่ยว. แหล่งที่มา : http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/ststseries23.html, 15 มีนาคม 2560.

การพัฒนา “เพจ” ออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชก ชุมชนบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา

“Page Online " development to increase distribution channels Luksok Product Baan Bang Toey Phang Nga Province

ธีรกานต์ โพธิ์แก้ว[1] สลิลทิพย์ ราบบำเพิง[1] อทิติยา จตุรภุชกุลพงศ์[1]
สารินี มณีฉาย[1] ทนงศักดิ์ นิราช[1] และ ปิยนันท์ เกตุแสง[2]
Theerakan Pokaew[1], Salintip Lapbumpleng[1], Atitiya Jaturaphukulpong[1],
Sarinee Maneechay[1], Thanongsak Nirach[1] and Phiyanan Katesang[2]

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยใช้เพจออนไลน์ของบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนลูกชกแปรรูปของบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่ม จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลออนไลน์จากแบบสอบถามออนไลน์และแบบสอบถามทั่วไปที่ผู้วิจัยนำไปโพสต์ (Post) หน้าแฟนเพจภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย จำนวน 306 คน ประกอบด้วย เพศชาย 155 คน เพศหญิง 151 คน กลุ่มตัวอย่างต้องเคยอ่านและเคยกดถูกใจ (Like) ข้อมูลข่าวสารที่ถูกแชร์ผ่านทางเฟสบุ๊ค อย่างน้อย 1 ครั้ง และการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นผู้วิจัยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่าชุมชนบ้านบางเตยได้เรียนรู้ที่จะนำทรัพยากรที่มีอยู่มาก่อให้เกิดประโยชน์จึงมีแนวคิดนำลูกชกมาใช้ประโยชน์โดยการนำมาแปรรูปเป็นของหวาน คือ ลูกชกลอยแก้วหรือลูกชกในน้ำใบเตยบรรจุขาย ลูกชกลอยแก้วนั้นอาจไม่ใช่การแปรรูปที่ดีนักเพราะอายุการเก็บรักษาน้อย คณะวิจัยจึงคิดสร้างสรรค์ลูกชกร่วมกับชุมชนที่จะทำลูกชกอบแห้งให้สามารถเก็บรักษาได้ยาวนาน สามารถขนส่งได้ง่าย และเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีความทันสมัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์จะมีการนำไปโฆษณาผ่านเพจออนไลน์ “ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย” และผลการวิจัยเพจออนไลน์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกแชร์ทุกวัน โดยเปิดรับ ข้อมูลข่าวสารที่ถูกแชร์เป็นระยะเวลา 30 นาที - 1 ชั่วโมง ในช่วงเวลา 09.01 - 24.00 น. เพจออนไลน์ส่งผลให้ภูมิปัญญา ลูกชก ของดีจังหวัดพังงาเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปมากขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนา, เพจออนไลน์, การเผยแพร่, ลูกชก, เฟสบุ๊ค

ABSTRACT

This research aims to study The development of distribution channels for community products by using online pages for the wisdom of processing Luksok Product, Baan Bang Toey Muang, Phang Nga. And The development of community products Luksok of Baan Bang Toey Muang, Phang Nga.The research team used qualitative research tools including interviews and focus Group. The data Online was collected from Facebook users via the online questionnaire and the general questionnaire that the researcher posted Total 306. The sample consisted of 155 males and 151 females. The samples used to read and liked at least one information shared through Facebook. Research Baan Bang Toey community had learned to bring the resources to benefit. By being processed, try to be wrong, so come out as a dessert, eat a Luksok, float and make money for the household, making each household income. At present, the processing of the folk wisdom of Baan Bang Toey people by the ball hit the float or ball in pandan juice sold as a jar. but not good processing because the shelf life is less. The research team has developed the invention of a glass ball with the community to make yo-yos available for long-term storage. Can be easily transported And the new product is modern. Product development will be advertised through online pages. "The Wisdom of Baan Bang Toey and Online Research Page The majority of respondents were exposed to the information being shared daily, with the information being shared for 30 minutes - 1 hour between 09.01am and 24.00pm. Online page has resulted in wisdom. The good of Phang Nga province is known by more people. And the information is spread throughout the country.

Keyword: Development, Online Page, Distribution Channels, Luksok, facebook

---

[1] สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน....คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์....มหาวิทยาลัย.ราชภัฏภูเก็ต...ตำบลรัษฎา...อำเภอ.เมือง จังหวัดภูเก็ต. 83000

[1] Department of Community Development ….., Faculty of ….., Rajabhat Phuket University., Ratsada Sub-district, Moung District, Phuket Province 83000, Thailand

[2] สาขาสถิติศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี..มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ตำบลตลาด..อำเภอเมือง. จังหวัดมหาสารคาม 44000

[2] Department of Applied Statistics, Faculty of Science and Technology, Rajabhat Mahasarakham University, Talad Sub-district, Moung District, Mahasarakham Province 44000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : Thaigirldoll99@gmail.com

บทนำ

ปัจจุบันสื่ออินเทอร์เน็ตมีบทบาทในสังคมไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากเทคโนโลยี และเครือข่ายที่ให้บริการเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตมีราคาถูกลง ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ส่งผลให้การติดต่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลหรือองค์กรทำได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากรายงานการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยที่พบว่าปัจจุบัน มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยมากกว่า 25 ล้านคน และในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ใช้บริการสังคมออนไลน์ (Social Media) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง (Facebook) มากถึง 15 ล้านคน ซึ่งประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศที่นิยมใช้มากเป็นอันดับ 4 ในทวีปเอเชีย โดยมีอัตราการเติบโตของจำนวนผู้ใช้ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 70 % เติบโตมากเป็นอันดับ 3 ของโลก One Belife. (2561).

สังคมไอทีหรือยุคที่มีความก้าวล้ำทางด้านเทคโนโลยีของเครือข่ายอินเตอร์เน็ต ที่เป็นศูนย์รวมของการเชื่อมโยงโลกในปัจจุบันไปยังโลกแห่งอนาคต ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่าการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการ สามารถกระทำได้โดยง่ายเพียงแค่รู้จักใช้อินเตอร์เน็ตให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อการใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นสิ่งเล็กหรือสิ่งใหญ่ข้อมูลก็จะปรากฏบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ให้เลือกใช้อย่างมากมาย จนทำให้เครือข่ายการใช้งานอินเตอร์เน็ตได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ไปแล้วอินเตอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่มีผู้ใช้งานมากมายจากทั่วทุกมุมโลก เห็นสมควร ดังที่ ระวิ แก้วใสสุก และชัยรัตน์ จุสปาโล. (2558). ได้กล่าวไว้ว่า “อินเตอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีประโยชน์มากมายมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นในด้านการเรียน การสอน การค้นหาความรู้” จะเห็นได้ว่าหากข้อมูลที่ต้องการค้นหาจากตำราเรียน หนังสือ นิตยสาร ตลอดจนสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอ ทางเลือกที่สำคัญในการสืบค้นข้อมูลก็คือ การใช้อินเตอร์เน็ต เพราะอินเตอร์เน็ตเป็นแหล่งรวบรวมความรู้เปรียบเสมือนห้องสมุดขนาดยักษ์ที่บรรจุคลังความรู้ ไว้รองรับผู้ใช้งานอย่างไม่มีขีดจำกัด เวชยันต์ สังข์จุ้ย. (2552).
การใช้อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์หลากหลายไม่ว่าจะเป็นเพื่อการศึกษา หาความบันเทิง ค้นคว้าหาข้อมูลและ โดยเฉพาะการใช้อินเตอร์เน็ตในการขายสินค้าออนไลน์ที่มีแพร่หลายไปทั่วโลก ในด้วยการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเตอร์เน็ตระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย เพียงปลายนิ้วสัมผัส สำหรับเครือข่ายออนไลน์ที่นิยมใช้ในการจำหน่ายสินค้าออนไลน์ 3 อันดับแรกที่นิยมประกอบด้วย อันดับ 3 Youtube.com ยูทูบ เป็นเว็บที่ให้ผู้ใช้สามารถอัพโหลดและแลกเปลี่ยนคลิปวีดีโอผ่านทางเว็บไซต์ได้ อันดับ 2 Facebook.com เครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใหญ่ที่สุดในโลก และปัจจุบันอันดับ 1 google.com คือเซิร์ชเอ็นจิ้นอันดับหนึ่งของโลกก็ว่าได้ ซึ่งได้ขยายตัวเองตลอดเวลาจากการพัฒนาซอฟต์แวร์ใหม่และการซื้อกิจการอื่นรวมเข้ามาได้ถูกจัดอันดับให้เป็นบริษัทที่น่าทำงานมากที่สุดในอเมริกา สำหรับปัญหาของร้านค้าออนไลน์ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา อาจจะสรุปได้ว่าช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ถือเป็นปีทองของร้านออนไลน์ ยิ่งร้านไหนที่เปิดมาตั้งแต่สมัย Social Media ช่วง 2 ปีที่ผ่านมานี้ เป็นช่วงเวลาที่ร้านมีอัตราการเติบโตแบบก้าวกระโดด เพราะรู้ว่าลูกค้าต้องการอะไร และสั่งสมประสบการณ์ในการบริหารร้านแบบมืออาชีพมากกว่าร้านมือใหม่ อาจทำให้เกิดปัญหาใหม่ๆ ที่เจ้าของร้านออนไลน์มือเก่าเองก็ยังรับมือไม่ทัน เหตุการณ์สำคัญของคนขายของออนไลน์คือ 1. เกิดการแข่งขันเรื่องราคาสินค้าและการจัดส่งมากขึ้นกว่าทุกปี 2. เกิดคู่แข่งใหม่ “โรงงานผลิตเองขายเอง” 3. เกิดช่องทางการขายใหม่ๆ 4. ความผูกพันที่ลูกค้ามีต่อร้าน (Customer Loyalty) เริ่มสั่นคลอน และ 5. Content Marketing เริ่มล้าหลัง [3] ถึงร้านค้าออนไลน์จะมีปัญหา แต่ร้านค้าออนไลน์ก็ยังมีความน่าสนใจเพราะตลาดยังเติบโตอย่างต่อเนื่อง นั่นเพราะพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่เครือข่ายทางสังคม (Social Networking) มีการติดต่อและสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลในโลกออนไลน์ผ่านทางชุมชนออนไลน์ (Online Community) มีลักษณะเหมือนครอบครัวเดียวกัน ทำให้ผู้คนสามารถรู้จัก พูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และสามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างรวดเร็วและตลอดเวลาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Online Social Media) อีกทั้งคุณสมบัติของเครือข่ายออนไลน์ที่มีลักษณะเป็นชุมชน สามารถกระจายข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วกว่าสื่อที่มีอยู่ทั่วไป ซึ่งข้อมูลข่าวสารเหล่านี้สามารถสื่อสะท้อนได้ถึงความสนใจและความคิดเห็นของผู้คนในสังคมออนไลน์ที่มีต่อเหตุการณ์ในสังคมแต่ละช่วงเวลา

Atcreative. (2561). ในปัจจุบันนอกจากสื่ออินเทอร์เน็ตในการค้าออนไลน์จะมีความสำคัญแล้ว แต่การพัฒนาสินค้าที่มีคุณภาพ และแปลกใหม่เพื่อป้อนเข้าสู่ตลาดออนไลน์ก็เป็นสิ่งสำคัญด้วยเช่นกัน Sellsuki. (2561). โดยเฉพาะประเทศไทยที่ขึ้นชื่อในเรื่องเกษตรกรรม การพัฒนาสินค้าเกษตรควบคู่ไปกับการพัฒนาเพจออนไลน์ ถือเป็นเรื่องใหม่ที่คณะผู้วิจัยให้ความสนใจในการวิจัยเพื่อกระจายสินค้าชุมชนสู่ผู้บริโภค สำหรับตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้ คณะวิจัยได้เลือก ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรผลไม้ป่า “ลูกชก” ผลไม้ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดพังงา เพราะจังหวัดพังงา เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการปลูกลูกชกมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษสืบทอดกันมาแต่ยาวนานจนถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งลูกชกเป็นมรดกทางธรรมชาติ มีการนำลูกชกมาใช้ประโยชน์ด้านการประกอบอาหาร อาทิเช่น ลูกชกลอยแก้ว ลูกชกในน้ำเชื่อม น้ำตาลชก ลูกชกมีสีขาวข้นด้วยความที่ลูกชกมีรสชาติอร่อย ทานง่าย ให้เนื้อสัมผัสดีกว่าผลจาก ลูกชิด และลูกตาลที่เป็นพืชในวงตระกูลเดียวกันทำให้ลูกชกเริ่มมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น และเป็นที่ต้องการของตลาด วิธีการเก็บรักษาโดยส่วนใหญ่จะแปรรูปโดยวิธีการอบแห้ง จึงต้องมีแนวทางการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปในทิศทางที่เป็นระบบที่ดีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ซึ่งมีปริมาณมาก และใครมาท่องเที่ยวจังหวัดพังงาต้องไม่พลาดที่จะลิ้มลองรสชาติ

สุวดี ผลงาม. (2559) การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาชุมชน มุ่งเน้นการนำภูมิปัญญาการผลิตลูกชกมาแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สร้างสรรค์ จากเดิมเป็นลูกชกลอยแก้ว มาเป็นลูกชกอบแห้ง ให้สามารถเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น ทั้งในฤดูกาลและนอกฤดูกาล มีการพัฒนาระบบการตลาดโดยใช้รูปแบบของ “เพจออนไลน์” เข้ามาช่วยกระจายข้อมูลในส่วนของการให้ความรู้ ควบคู่ไปกับการจำหน่ายสินค้าในเชิงสร้างสรรค์ เดิมที่มีคนรู้จักผลิตภัณฑ์ลูกชก สินค้าของดีจังหวัดพังงาในวงแคบๆ เกิดการกระจายข้อมูลให้ลูกค้าบุคคลทั่วไปได้รู้จักมากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาชุมชนต้องประสบปัญหากับระบบตลาดมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่คงที่ จะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ มากมาย ส่วนใหญ่เป็นปัจจัย ที่เกิดขึ้นจากภายนอกการตลาด ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้ว ก็ผลักดันให้ระบบตลาดปรับตัวตาม อาทิเช่น การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล การปรับปรุงระบบการขนส่ง การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ในด้านการผลิต การขนส่ง และการเก็บรักษา การเปลี่ยนแปลงด้านการผลิต มีการผลิตสินค้าตลอดปี ผลิตสินค้าชนิดใหม่ๆ เกิดขึ้น บางครั้งผลผลิตอาจมากเกินความต้องการของผู้บริโภคและตลาด ทำให้ผลผลิตเสียหายและเน่าเสียได้ง่าย ส่วนใหญ่ยังต้องประสบปัญหาการเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร ปัญหานี้นับว่าเป็นปัญหาที่พบบ่อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์ประเภทผลไม้ มักจะเกิดความเสียหายที่เกิดจากการบรรจุหีบห่อขณะขนส่งไปยังผู้บริโภค หรือบางกรณีการที่มีแบรนด์เนมที่ดีเยี่ยม แต่ถ้ามีปริมาณสินค้าในจำนวนจำกัดและไม่เพียงพอก็กลายเป็นปัญหาในด้านการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่มากขึ้นในปัจจุบัน ทำให้ผลผลิตไม่เพียงพอต่อการตลาดได้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ลูกชกอบแห้งของกลุ่มบ้านบางเตย จะช่วยลดความเสียหายในการขนส่ง สามารถยืดอายุการเก็บรักษาได้นานขึ้น การพัฒนาในส่วนของรูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์มีความทันสมัยมากขึ้น ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้คณะผู้วิจัยสนใจจะศึกษาข้อมูลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ลูกชกของกลุ่มแม่บ้านบางเตยใต้ ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา เพื่อที่จะทราบภูมิปัญญาท้องถิ่นในการนำลูกชกมาแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน และเผยแพร่ข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่าน “เพจออนไลน์” ในเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ลูกชกแปรรูปให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ผลผลิตที่ตลาดและผู้บริโภคมีความต้องการสามารถกระจายรายได้ให้แก่ชุมชนมีรายได้เพิ่ม มากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัย เป็นแบบผสม

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มผลิตลูกชก บ้านบางเตยใต้ ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 20 คน ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้นำ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน พัฒนากรบ้านบางเตย และผู้นำกลุ่ม จำนวน 2 คน 2) กลุ่มผู้ผลิต จำนวน 5 คน และ 3) กลุ่มผู้บริโภค จำนวน 10 คน

ในการวิจัยเชิงคุณภาพยังมีการทดสอบพัฒนาผลิตภัณฑ์ลูกชกลอยแก้วเป็นลูกชกอบแห้ง ซึ่งเป็นการต่อยอดภูมิปัญญาสู่นวัตกรรม ประกอบด้วยการศึกษาภูมิปัญญา วิธีการผลิตลูกชกลอยแก้วแบบเดิม ของชุมชน จากนั้นคณะวิจัยมีการทดสอบสร้างผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ลูกชกอบแห้ง โดยการเชื่อมลูกชกให้มีการดูดซึมน้ำตาลให้อิ่มตัว เอาไปผ่านลมร้อน และตากแห้ง โดยใช้อุณหภูมิที่พอเหมาะ ภายใต้ระยะเวลาที่เหมาะสม ให้ได้ลูกชกอบแห้งแบบโยโย่ โดยใช้เทคโนโลยีอย่างง่ายที่ชุมชนสามารถผลิต และจัดจำหน่ายได้

1.3 การวิจัยโดยใช้แบบสำรวจออนไลน์ แบบสอบถามออนไลน์และแบบสอบถามทั่วไปที่ผู้วิจัยนำไปโพสต์ (Post) หน้าแฟนเพจภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย จำนวน 306 คน ประกอบด้วย เพศชาย 155 คน เพศหญิง 151 คน โดยกลุ่มตัวอย่างต้องเคยอ่านและเคยกดถูกใจ (Like)

1.4 วิธีการพัฒนาเพจลูกชก มีการระบุข้อมูลพื้นฐานของเพจที่ชัดเจน มีการเลือกภาพที่มีความเหมาะสมกับเพจ มีการอัพเดทภาพและข้อมูลอย่างต่อเนื่อง สร้างเพจให้มีชีวิต ภาพที่นำเสนอจะต้องสะท้อนเรื่องราวของเพจ มีสีสันสดใส สวยงามน่าติดตาม ผู้ดูแลเพจจะต้องหมั่นถามตอบ มีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในเพจตลอดเวลา เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีต่อแฟนเพจภูมิปัญญาลูกชก และกระตุ้นให้สมาชิกในเพจมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกดไลน์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กดแชร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเพจให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method) ทั้งวิจัยเชิงปริมาณ (Quantity Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประชุมกลุ่มดังนี้

แบบสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์เจาะประเด็นในเรื่องภูมิปัญญา และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ลูกชกบ้านบางเตย อำเมือง จังหวัดพังงา มีการพัฒนาในรูปแบบการทดลองแปรรูปจากลูกชกในน้ำเชื่อมไปสู่ลูกชกอบแห้ง

แบบประชุมกลุ่ม เป็นการจัดประชุมกลุ่มผู้รู้ และผู้ร่วมปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์ลูกชก จำนวน 3-5 คน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง มีการเตรียมคำถามเป็นประเด็นต่างๆ โดยมุ่งเน้นในส่วนของการแปรรูปลูกชกในน้ำเชื่อมไปสู่ลูกชกอบแห้ง

เมื่อได้ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพแล้ว จะมีการส่งข้อมูลให้กับทีมวิชาการเชิงปริมาณเพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบเพจออนไลน์ควบคู่กันไป โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

วิจัยเชิงปริมาณ (Quantity Research) ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม(Questionnaire) สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าชม เพจ ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย แบ่งเป็นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของเรื่อง“แนวทางการพัฒนา “เพจ” ออนไลน์ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย”

ตอนที่ 3 ผลการใช้ข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ด้านภาษาและภูมิปัญญา)

ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคิรท์

(บุญชม ศรีสะอาด 2556 : 121) โดยกำหนดระดับการมีส่วนร่วม 5 ระดับได้แก่

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด 2556 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ

วิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research)

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง

(Semi – Structered Interview) โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 2 ชุด ได้แก่

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 : กลุ่มชาวบ้านชุมชนบ้านบางเตย มีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์จาก SWOT สัมภาษณ์เรื่องจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ออนไลน์

ตอนที่ 2 สอบถามตามแนวคิดการพัฒนาโดยการพึ่งตนเอง

ตอนที่ 3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นลูกชกมีจุดเด่นอย่างไร

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 : กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการทำ เพจ มีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์จาก SWOT สัมภาษณ์เรื่องจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาเพจ ออนไลน์ของกลุ่ม

ตอนที่ 2 สอบถามตามแนวคิดการพัฒนาโดยการพึ่งตนเอง

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับจุดเด่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

โดยเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างภาคสนามได้แก่

กลุ่มชาวบ้านชุมชนบ้านบางเตย จำนวน 7 คน

กลุ่มผู้นำ จำนวน 4 คน ประกอบด้วย ผู้จัดการ ฝ่ายการตลาดออนไลน์ เพจ, ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน เทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล, ผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ที่กระทรวงเศรษฐกิจดิจิตอล และสังคมและบริษัทยีปอินทสสิแอนด์ จำกัด และกลุ่มชาวบ้านชุมชนบ้านบางเตย จำนวน 3 คน

มีผู้เข้าชม เพจ ออนไลน์ ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย จำนวน 432 คน

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนรวมถึงเอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการอภิปรายผลการวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จึงได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงแจ้งระดับคะแนนวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการสังเคราะห์เนื้อหา และสรุปผลการวิจัย

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย และการนำเสนอข้อมูล

ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ และสถิติวิเคราะห์

ผลและวิจารณ์ผล

ภูมิปัญญาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ลูกชก ปราชญ์ชาวบ้าน มีความคิดเห็นว่า ลูกชกนั้นเมื่อก่อนทำเป็นลูกชกสดขาย ขายเป็นกิโลหลังจากนั้นก็มีการนำมาแปรรูปเป็นของหวานที่ เรียกกันว่า ลูกชกลอยแก้ว หรือ ลูกชกในน้ำเชื่อมมีจุดกำเนิดคือเรามีทรัพยากรท้องถิ่นอยู่แล้วทำอย่างไรเราจะนำทรัพยากรที่มีอยู่มาก่อให้เกิดประโยชน์จึงมีแนวคิดนำลูกชกมาใช้ประโยชน์โดยการนำมาแปรรูปลองผิดลองถูกจึงออกมาเป็นของหวานน่าทาน คือ ลูกชกลอยแก้วและสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนทำให้แต่ละครัวเรือนมีรายได้ โดยมี ขั้นตอนการแปรรูป วิธีการทำลูกชกเราต้องสวมถุงมือใส่เสื้อแขนยาวปิดเนื้อปิดตัวให้มิดชิดไม่เช่นนั้นเราจะคันเพราะต้นชกมียางที่เป็นพิษทำให้เราแพ้ได้อาจจะคันตามผิวหนังได้หรืออาจระคายเคืองเมื่อเก็บลูกชกมาแล้วให้ตัดเป็นท่อนแล้วตั้งไฟต้มน้ำให้กระทะร้อนและต้มประมาณครึ่งชั่วโมงหรือ 45 นาทีแต่ถ้าหากต้มมากกว่านั้นจะทำให้ลูกชกไม่สวยและเม็ดข้างในก็จะแดง พอสุกได้ที่ก็เอามาหั่นออกแล้วแกะเม็ดออกแล้วก็ล้างแช่น้ำไว้แล้วก็ล้างให้สะอาดยางของมันจะออกแล้วก็แช่น้ำต่ออีก2-3วัน จึงจะนำวิธีการทำลูกชกลอยแก้ว โดยตั้งน้ำร้อนให้เดือดเทน้ำตาลทรายลงไปเคี่ยวน้ำตาลทรายให้ละลายใส่ใบเตยเพื่อเพิ่มความหอมใส่เกลือลงไปเล็กน้อยใส่ลูกชกลงไปต้มประมาณ 5 นาที ปิดเตารอให้เย็น ทานเป็นของหวานได้ ต่อมากลุ่มผู้ผลิตลูกชก ผลิตภัณฑ์ชุมชน มีความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาลูกชกมาเป็นลูกชกแช่อิ่มอบแห้ง โดยมีการทดลองนำลูกชกในน้ำเชื่อม มาเชื่อมเพิ่มความหวานอีกครั้งด้วยน้ำตาลปึกโดยอาศัยระบบการดูดซับความหวานให้ลูกชกอิ่มตัว และนำมาอบแห้งเพิ่มเติมด้วยการอบรมร้อนด้วยเครื่องอบที่อุณหภูมิ 250 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 15 นาที แล้วนำไปผึ่งลมเป็นเวลา 20 ชั่วโมง จากนั้นจะได้ผลิตภัณฑ์ออกมาเป็นลูกชกอบแห้ง หรือเรียกว่าลูกชกแก้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวดี ผลงาม. (2559) กล่าวว่า กระบวนการแช่อิ่มลูกชกภายใต้ระบบออสโมซีสและการอบลมร้อนแบบถาด สามารถนำลูกชกแช่อิ่มอบแห้งได้จึงทำการทดสอบคุณภาพทางกายภาพและทดสอบทางประสาทสัมผัส ผลที่ได้ 1) ลูกชกที่เก็บเกี่ยวในช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม เป็นลูกชกที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการแช่อิ่มอบแห้ง 2) ลูกชกแช่อิ่มอบแห้งมี ค่าวอเตอร์ แอคติวิตี (aw) ไม่เกิน 0.75 3) การทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัสของลูกชกแช่อิ่มอบแห้งด้านรูปทรง สี กลิ่น รส เนื้อสัมผัสและความชอบโดยรวม ผู้ทดสอบชิมให้การยอมรับอยู่ในเกณฑ์ระดับชอบมาก 4) ลูกชกแช่อิ่มอบแห้งมีต้นทุนการผลิตต่อปริมาณสุทธิ 100 กรัม 16.33 บาท และ 5) ผู้เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีมีความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด คำสำคัญจุดเด่นของผลิตภัณฑ์คือสามารถเก็บไว้กินได้นานตลอดปีและสามารถนำกลับมาต้มทานได้

2. การพัฒนาเพจออนไลน์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 49.35 มีอายุมากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.83 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 20 -30 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.52 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 54.90 อาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 68.63 รองลงมาคือ อาชีพพนักงานเอกชนคิดเป็นร้อยละ 13.40 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.58 รองลงมาคือ ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.80

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ “แนวทางการพัฒนา “เพจ” ออนไลน์ เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ ลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา”แสดงผล ดังนี้

1. ด้านเพจออนไลน์

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพจออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ด้านเพจออนไลน์

เพจออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชก บ้านบางเตย ด้านเพจออนไลน์	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การที่มีเพื่อนในเฟสบุ๊คน้อยจะส่งผลกระทบต่อทางด้านการเผยแพร่สินค้าลูกชกกับ “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	3.94	0.83	มาก
2. การใช้อินเทอร์เน็ตมีข้อจำกัด จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างยากลำบาก	3.79	0.93	มาก
3. การนำเสนอข่าวสารของ “เพจ”ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ทำให้น่ารำคาญ	3.77	1.03	น้อย
4. จำนวนผู้เข้าชม “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ขึ้นอยู่กับคุณภาพของสินค้า	3.97	0.92	มาก
5. เนื้อหาการนำเสนอของ“เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา มีความน่าสนใจ	4.05	0.76	มาก
โดยรวม	3.91	0.71	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับเพจออนไลน์ เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชก บ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ด้านเกี่ยวกับเพจออนไลน์อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่

เนื้อหาการนำเสนอของ“เพจ”ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา มีความน่าสนใจ ($\overline{X}$ = 4.05) จำนวนผู้เข้าชม “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ขึ้นอยู่กับคุณภาพของสินค้า ($\overline{X}$ = 3.97) การที่มีเพื่อนในเฟสบุ๊คน้อยจะส่งผลกระทบต่อทางด้านการเผยแพร่สินค้าลูกชกกับ “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ($\overline{X}$ = 3.94) และการใช้อินเทอร์เน็ตมีข้อจำกัดจึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างยากลำบาก ($\overline{X}$ = 3.79) ตามลำดับ และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงลบ คือ การนำเสนอข่าวสารของ “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้าน บางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ทำให้น่ารำคาญ ($\overline{X}$ = 3.77)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพจออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชก บ้านบางเตย อำเภอเมืองจังหวัดพังงา ด้านแนวทางการพัฒนาเพจออนไลน์

เพจออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชก บ้านบางเตย ด้านเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเพจออนไลน์	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. หากมีรูปภาพใน “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา มีความน่าสนใจจะทำให้ผู้เข้าชมติดตามมากขึ้น	4.02	0.84	มาก
2. การนำเสนอข่าวสารผ่านข้อความ (ช่องแชท , อินบล็อก) เป็นช่องทางที่ทำให้ผู้เข้าชมได้รับข่าวสารมากขึ้น	4.00	0.95	มาก
3. หากมีการใช้ข้อความโฆษณาที่น่าสนใจ จะทำให้ผู้เข้าชมสนใจ “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงามากขึ้น	4.15	0.95	มาก
4. ผู้เข้าชม “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา จะมากขึ้นหากมีสินค้าที่คุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาด	3.93	1.06	มาก
5. หาก “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา มีเนื้อหาที่น่าสนใจจะทำให้ผู้เข้าชมติดตามเพิ่มมากขึ้น	4.08	0.72	มาก
โดยรวม	4.03	0.71	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับเพจออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ด้านแนวทางการพัฒนาเพจออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้ดังนี้ หากมีการใช้ข้อความโฆษณาที่น่าสนใจ
จะทำให้ผู้เข้าชมสนใจ “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงามากขึ้น($\overline{X}$ = 4.15) หาก “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมืองจังหวัดพังงา มีเนื้อหาที่น่าสนใจจะทำให้ผู้เข้าชมติดตามgพิ่มมากขึ้น ($\overline{X}$ = 4.08) และ หากมีรูปภาพใน “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา มีความน่าสนใจจะทำให้ผู้เข้าชม ติดตามมากขึ้น($\overline{X}$ = 4.02) ตามลำดับ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการทำ เพจ ออนไลน์ทั้ง 3 คน ได้แก่ ผู้จัดการ ฝ่ายการตลาดออนไลน์ เพจ, ผู้บริหารศูนย์ การเรียนรู้ ICT ชุมชน เทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล และผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ที่กระทรวงเศรษฐกิจดิจิตอล ได้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ไว้ว่าการทำบทความนำมาเสนอในเว็บไซต์หรือการทำเพจให้มีประสิทธิภาพและถูกใจแฟนเพจมากยิ่งขึ้นต้องมีเคล็ดลับประกอบด้วย

1.ต้องมีการระบุข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวเพจออนไลน์ที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค เช่น คำบรรยายเกี่ยวกับเพจและอีเมล เบอร์โทรศัพท์ ของชาวบ้านบางเตยรวมถึงช่วงเวลาในการโพสข้อความนั้นๆด้วย

2.ควรมีการเลือกภาพ ให้มีความเหมาะสม ซึ่งภาพที่ใช้ควรมีสีสันสดใสและหากเป็นภาพที่มีใบหน้าคนอยู่ในภาพจะยิ่งช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้พบเห็นมากขึ้น

3.ควรมีการเลือกภาพโปรไฟล์ที่มีความโดดเด่นสะดุดตาเพื่อเพิ่มการจดจำเพจของผู้พบเห็นได้ดียิ่งขึ้น

4.หมั่นพูดคุยและตอบคำถามกับแฟนเพจรวมถึงผู้ติดตามผ่านการคอมเมนต์เพื่อเป็นการเพิ่มความสัมพันธ์และสร้างทัศนคติด้านบวกของแฟนเพจที่มีต่อเพจภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย

5.กระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้บริโภคเช่น การกดไลน์ คอมเมนต์และแชร์โดยใช้การตั้งคำถาม รวมถึงนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการดึงดูดความสนใจใช้รูปภาพมาช่วยในการนำเสนอบนเพจ

โดยผลการสำรวจมาแล้วพบว่าการโพสต์โดยใช้รูปภาพนั้นเป็นรูปแบบที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ชื่นชอบมากที่สุดซึ่งส่งผลทำให้มีแนวโน้มในการไลน์และแชร์ต่อเพิ่มขึ้นมีการโพสต์และนำเสนอบทความที่มีเนื้อหาหลากหลายและน่าสนใจเพื่อสร้างความแปลกใหม่ให้ผู้อ่านรู้สึกไม่เบื่อหน่ายและจำเจ โพสต์ข้อความและเนื้อหาให้มีความสั้น,กระชับ,ชัดเจนและถูกต้องหลีกเลี่ยงการโพสต์ที่มีความยาวมากเกินไปหรือมีแต่น้ำไม่มีเนื้อนั่นเอง โพสข้อความหรืออัพเดทบนเพจ ในปริมาณที่เหมาะสมหรือเฉลี่ยไม่เกิน 2-4 ครั้งต่อวัน ซึ่งหากโพสมากเกินไปอาจทำให้แฟนเพจเกิดความรำคาญและอาจกดยกเลิกเพจได้ สร้างเพจให้มีความน่าสนใจอยู่เสมอ เช่น มีการแสดงหรือนำเสนอโชว์ที่น่าสนใจหรือเรียกเสียงหัวเราะจากผู้ชมได้ มีความซื่อสัตย์และความจริงใจต่อผู้บริโภค ซึ่งหมายถึงหากมีคอมเมนต์หรือแสดงความคิดเห็นในด้านลบจากผู้บริโภคควรมีการนำเสนออย่างตรงไปตรงมา รวมถึงยอมรับถึงสิ่งที่เกิดขึ้นและนำข้อผิดพลาดนั้นไปแก้ไข มีการอัพเดตข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ โดยข้อมูลนำเสนอต้องมีความสัมพันธ์กับเรื่องในเพจและต้องเป็นข้อมูลผู้ชมต้องติดตามการดูแลเพจที่เหมาะสม เช่น การลบสแปมหรือสิ่งรบกวน แต่ไม่ควรลบคอมเมนต์ที่มีการแสดงความคิดเห็นในด้านลบออกเพื่อแสดงความจริงใจในการนำเสนอข้อเท็จจริงต่อผู้บริโภค มีการอัพเดต เพจ ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ ไม่ควรมีการอัพเดตข้อมูลบนเพจแบบอัตโนมัติโดยใช้ RSS Feed (Really Simple Syndication) หรือการอัพเดทผ่าน Twitter เพราะแฟนเพจที่มาติดตามต้องการติดตามข่าวสารผ่านเพจเท่านั้น ซึ่งควรแยกช่องทางในการอัพเดตข้อมูลอย่างชัดเจน

ผลการวิจัยในครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้ ความคิดเห็นของผู้คนในสังคมออนไลน์ที่มีต่อเหตุการณ์ในสังคมแต่ละช่วงเวลา รวมถึงการโฆษณาและการขายสินค้าลูกชกใน “เพจ” ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย เพื่อสร้างเครือข่ายและการตลาดสามารถเพิ่มราบได้ ได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ E. Jerome McCarthy และศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541) ได้อ้างถึงแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการ (Service Mix) ของ Philip Kotler) ไว้ว่าเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการซึ่งจะได้ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix) หรือ 7Ps ในการกำหนดกลยุทธ์การตลาดให้ความหมายของการตลาดว่าเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวกับความพยายามให้องค์การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยอาศัยการคาดหมายความต้องการต่างๆที่สินค้าและบริการผ่านจากผู้ผลิตไปยังลูกค้า เพื่อตอบสนองความพอใจให้กับลูกค้า โดยสรุปดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากร การสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การสร้าง “เพจ” ออนไลน์ เช่น เป็นฝ่ายที่ให้ข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากสื่อประเภทนี้สามารถถ่ายทอดความรู้ผ่านทางระบบสื่อออนไลน์ ถึงประโยชน์และสรรพคุณของสินค้า

2. การผลิตสื่อ สื่อเป็นเครื่องมือเทคโนโลยีอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเผยแพร่ข่าวสารให้บรรลุไปได้ด้วยดี และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยเร้าความสนใจ จดจำง่าย และประหยัดเวลา มีการพัฒนาการผลิตสื่อด้านประโยชน์ของลูกชก ในแต่ละกลุ่มเป้าหมายต่างๆซึ้งอาจเป็นสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อชุดเผยแพร่ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา และคุณประโยชน์ประเภทต่างๆ

3. การทำการตลาด คือ กระบวนการของการสื่อสารคุณค่าของผลิตภัณฑ์ หรือบริการไปยังลูกค้าการตลาด อาจถูกตีความว่าเป็นศิลปะแห่งการขายสินค้าในบางครั้ง แต่การขายนั้นเป็นเพียงส่วนเล็กๆ ส่วนหนึ่งของการตลาด “เพจ” ออนไลน์ ภูมิปัญญาลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ก่อให้เกิดประโยชน์ของการพัฒนาการตลาดแบบออนไลน์ด้านการใช้เพจของชุมชน ดังนี้

ด้านเพจออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชกบ้านบางเตย ด้านเพจออนไลน์

ด้านเพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชกบ้านบางเตย ด้านเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเพจออนไลน์

ด้านการใช้ข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านภูมิปัญญา และด้านแหล่งเรียนรู้

สรุปผลการวิจัย

ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นลูกชกแปรรูปชุมชนบ้านบางเตย จุดเด่นคือ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันเกิดจากการพัฒนา การปรับตัว ปรับวิถีชีวิตของคนในชุมชนบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา เป็นจุดกำเนิดที่มีทรัพยากรท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ลูกชกแปรรูปสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือน ทำให้แต่ละครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการสอบถามผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่เคยทราบเกี่ยวกับการนำลูกชกมาประกอบอาหารรับประทาน ต้องการให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ลูกชกในรูปแบบอื่นเพิ่มเติม เช่น พายลูกชก วุ้นลูกชก โดยควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในด้านรูปลักษณ์ รสชาติ สีสัน กลิ่น และควรมีการพัฒนาแบรนด์ หรือชื่อผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัย จดจำง่าย การพัฒนา “เพจ” ออนไลน์ เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา” ส่งผลให้ภูมิปัญญาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ลูกชกเป็นที่รู้จักมากขึ้น มีคนให้ความสนใจติดตามข้อมูล เกิดการซื้อ-ขายออนไลน์ และมีการขยายช่องทางการจัดจำหน่ายได้มากขึ้น โดยภาพรวมของการพัฒนาเพจลูกชกออนไลน์อยู่ในระดับดีมากเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านเพจออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ด้านแนวทางการพัฒนาเพจออนไลน์ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับเพจออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ลูกชกบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ด้านเพจออนไลน์ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการใช้ข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ด้านภูมิปัญญา อยู่ในระดับดีมาก ที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าใช้สื่อออนไลน์เพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่เครือข่ายทางสังคม (Social Networking) มีการติดต่อและสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลในโลกออนไลน์ผ่านทางชุมชนออนไลน์ (Online Community) ที่มีลักษณะเป็นสังคมเสมือน (Virtual Community)ทำให้ผู้คนสามารถรู้จัก พูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และสามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างรวดเร็วและตลอดเวลาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Online Social Media) อีกทั้งคุณสมบัติของเครือข่ายออนไลน์ที่มีลักษณะเป็นชุมชน สามารถกระจายข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วกว่าสื่อที่มีอยู่ทั่วไป ซึ่งข้อมูลข่าวสารเหล่านี้สามารถสื่อสะท้อนได้ถึงความสนใจของผู้ที่ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ลูกชก

กิตติกรรมประกาศ

คณะวิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ที่ให้การสนับสนุน ให้ข้อมูล และมีส่วนร่วมในงานวิจัยทุกท่าน จนงานวิจัยประสบความสำเร็จ ขอบคุณสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต สาขาวิชาสถิติประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และวิทยาลัยชุมชนพังงา ในการช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา รวมถึงให้กำลังใจในการทำงานวิจัย และขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ในการเปิดโอกาสให้เข้าร่วมในการนำเสนอผลงานวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ระวิ แก้วใสสุก และชัยรัตน์ จุสปาโล. (2558). เครือข่ายสังคมออนไลน์ : กรณี เฟสบุ๊ค (Facebook) กับการพัฒนา ผู้เรียน. file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/53802-Article%20Text- 124597-1-10-20160401.pdf, 12 เมษายน 2561.

เวชยันต์ สังข์จุ้ย. (2552). ง่ายใช่เลย มือใหม่หัดใช้อินเทอร์เน็ต (หนังสือชุดความรู้เพื่อชุมชน เล่มที่ 138). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวดี ผลงาม. (2559) อาหารจากลูกชก. พังงา: วิทยาลัยชุมชนพังงา.

Atcreative. (2561). 10 อันดับเว็ปไซต์ที่มีผู้ใช้งานมากที่สุดในโลก. https://www.atcreative.co.th/10, ค้นเมื่อ 14 เมษายน 2561.

One Belife. (2561). ธุรกิจออนไลน์ ตลาดขนาดใหญ่มหาศาล แค่มีอินเตอร์เน็ต ก็เริ่มต้นทำธุรกิจได้แล้ว. สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2561. จาก https://www.1belief.com/article/online-business/.

Sellsuki. (2561). 5 ปัญหาที่ร้านค้าออนไลน์ใหญ่ๆ อาจจะต้องเจอในปี 2016. http://blog.sellsuki.co.th/problems-4-big-onlinestore, 14 เมษายน 2561

การออกแบบและสร้างสื่อการเรียนการสอนชุดทดลอง เรื่อง สัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน

Design and Construction of Instruction Media on Experimental Set of Dynamic Viscosity Coefficient of Glycerin

นิศามณี ฉุ้นย่อง[1*] ประสงค์ เกษราธิคุณ[2] สุวิทย์ คงภักดี[2] และ ศุภกร กตาธิการกุล[2]

Nisamanee Chunyoung[1*] Prasong Kessaratikoon[2] Suwit Khongpugdee[2] and Supakorn katathikankul[2]

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้ทำการออกแบบและสร้างสื่อการเรียนการสอนชุดทดลอง เรื่อง สัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน โดยใช้ชุดตรวจวัดระยะทางด้วยเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค และชุดตรวจจับเวลาการเคลื่อนที่ด้วยเซนเซอร์แสง เมื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับเซนเซอร์แม่เหล็ก เพื่อยึดลูกกลมโลหะกับแกนเหล็กของเซนเซอร์แม่เหล็ก กดสวิตซ์เปิด-ปิดบนชุดปล่อยลูกกลมโลหะ เพื่อตัดกระแสไฟฟ้า ซึ่งจะส่งผลให้ลูกกลมโลหะตกลงไปในท่อทรงกระบอกที่มี กลีเซอรีนอยู่ภายใน เวลาและระยะทางที่ลูกกลมโลหะเคลื่อนที่ได้จะแสดงผลผ่านจอ LCD 20x4 ตัวอักษร โดยใช้เซนเซอร์แสงและเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค ตามลำดับ ผลการศึกษา พบว่า สื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างขึ้นสามารถตรวจวัดระยะทางและตรวจจับเวลาของวัตถุในกลีเซอรีนได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้สามารถคำนวณหาความเร็วปลายของลูกกลมโลหะในกลีเซอรีนได้ผลเป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีต้นทุนต่ำและมีกลไกที่ไม่ซับซ้อนง่ายต่อการใช้งาน นอกจากนี้ ยังพบว่า เมื่อคำนึงถึงอิทธิพลของผนังท่อเข้าไปด้วย ค่าความคลาดเคลื่อนของสัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน ของสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างขึ้นมีค่าน้อยกว่า 10% เมื่อเทียบกับค่าที่ได้จากการใช้นาฬิกาจับเวลา

คำสำคัญ : สัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัต, กลีเซอรีน, เซนเซอร์อัลตร้าโซนิค, เซนเซอร์แสง

ABSTRACT

This research paper presents the design and construction of instruction media on experimental set of dynamic viscosity coefficient of glycerin by using the distance measurement set with ultrasonic sensor and the timer detector set of the object motion with light sensor. The magnetic sensors connected to supplying electricity, were used to mount with the various sizes of the metal ball to the iron core of the sensor. After pressing the on-off switch for cutting the electricity, the metal ball would be released and fell into the glycerin which was contained inside a cylinder tube. The time and distance of the set of metal balls would be recorded and displayed on the 20 x 4 characters LCD screen by using the light and ultrasonic sensors, respectively. After studying with this experimental set, it was found that the correct and accurate data set of distance and time of the object motion in glycerin were measured and recorded. Hence, the suitable values of terminal velocity of the metal ball in glycerin were easily studied and evaluated. Furthermore, this experimental set was really low cost and also easy to operate for using. Moreover, it was also found that the error of the dynamic viscosity coefficient of glycerin which studied from the experimental set comparing to the data set from using a stopwatch was less than 10% when considering the influence of the tube wall.

Keywords: Dynamic Viscosity Coefficient, Glycerin, Ultrasonic Sensor, Light Sensor

---

[1]นิสิตปริญญาโท หลักสูตร วท.ม. วิทยาศาสตร์ศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์พื้นฐาน คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

[1]Graduate Student, Master degree in Science Studies, Department of Basic Science and Mathematics, Faculty of Science, Thaksin University, Khao-Roob-Chang Sub-District, Muang, Songkhla 90000, Thailand.

[2] สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์พื้นฐาน คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

[2]Department of Basic Science and Mathematics, Faculty of Science, Thaksin University, Khao-Roob-Chang Sub-District, Muang, Songkhla 90000, Thailand.

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : Tel.: 080-5280723, nisamanee32@hotmail.com

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนวิชาฟิสิกส์ในระดับอุดมศึกษาประสบปัญหาอย่างมาก เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 จะต้องเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน และต้องจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนแต่ละคน (นันทวัน ทองพิทักษ์. 2557 : 6) โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการทดลองจริงควบคู่กับการเรียนทฤษฎี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง และฝึกการใช้ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ในทุกด้าน เช่น การสังเกต การตั้งสมมติฐาน การกำหนดตัวแปร การทดลอง การตีความหมาย และสรุปผลการทดลอง อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนใช้เครื่องมือ และเก็บรักษาอุปกรณ์ได้อย่างถูกวิธี (นิศาชล บุญประชม. 2551 : 1) โดยสอดคล้องกับ ชญานิศ ทองมาก (2553 : 1) ซึ่งกล่าวว่า ระดับความสามารถของเด็กไทยในการเรียนวิชาฟิสิกส์อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน เนื่องจากการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเน้นที่ความรู้มากกว่าการลงมือปฏิบัติจริง อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ยากกว่า ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในวิชาฟิสิกส์น้อยลง ซึ่งในการปฏิบัติการทดลองจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาได้เป็นอย่างดี และสามารถดึงดูดให้ผู้เรียนหันมาสนใจในวิชาฟิสิกส์มากขึ้นด้วย แต่ปัญหาที่สำคัญของการสอนด้วยวิธีนี้คือ ขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องมือ หรือชุดการทดลองที่นำมาใช้ในการสอน เนื่องด้วยงบประมาณที่ได้จากหน่วยงานของรัฐไม่เพียงพอต่อการจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือให้เพียงพอต่อความต้องการ อีกทั้งยังมีราคาสูงต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับนิศาชล บุญประชม (2551 : 2) กล่าวว่า งบประมาณในการสอนปฏิบัติการทดลอง จะใช้งบประมาณค่อนข้างสูง ส่วนใหญ่ต้องสั่งซื้อมาจากต่างประเทศ แต่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้ค่อนข้างจำกัดทำให้ได้ชุดทดลองไม่เพียงพอกับการทดลอง ดังนั้นได้มีนักการศึกษาหรือนักวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ได้สร้างเครื่องมือหลากหลายรูปแบบ เพื่อช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา จากการศึกษาพบว่าการสร้างเครื่องมือที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาฟิสิกส์จะทำให้ผู้เรียน หรือผู้ที่นำชุดทดลองไปใช้ มีความเข้าใจได้มากขึ้น แต่สื่อการเรียนการสอนยังไม่ได้มีการนำเทคโนโลยีทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ หรือนำมาใช้น้อยมาก ดังนั้นในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในปัจจุบัน ควรนำเทคโนโลยีทางด้านอิเล็กทรอนิกส์เข้ามามีบทบาทต่อการใช้งานให้มากขึ้นในการพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อให้มีความน่าสนใจเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ให้ผลที่แม่นยำและมีประสิทธิภาพ มีข้อผิดพลาดน้อยลง มีความปลอดภัยมากขึ้น ลดระยะเวลาในการทำงาน ลดต้นทุนในการผลิต เนื่องด้วยมีขนาดเล็ก สามารถเขียนโปรแกรมควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ต่างๆได้ง่าย และสะดวกต่อการนำไปประยุกต์ใช้งานในด้านต่างๆได้เป็นอย่างดี เป็นต้น จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าในการเรียนการสอนที่ใช้สื่ออุปกรณ์ จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และพบว่าได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับความหนืดของกลีเซอรีนหลายท่าน ได้แก่ สมจิตร มาศงูเหลือม (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการหาความหนืดของของเหลว โดยใช้วิธีตามกฎของสโตกส์และ กฎของป๋วเซย์ อรุณรัศมี จันทพรม (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของรัศมีของลูกปืนกลมต่ออัตราเร็วที่ตกผ่านกลีเซอรีนตามกฎของสโตกส์ หทัยชนก เพ็ชรมาตศรี (2555 : 39 - 63) ศึกษาเทคนิคการวัดความหนืดโดยอาศัยการตกของวัตถุทรงกลมโดยใช้มาตรวัดความหนืดชนิดหมุน (บรุคฟิลด์) สำหรับการสังเกตการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของวัตถุทรงกลมที่กำลังตกลงมา Sirisathitkul et. al. (2013 : 1504-1) ทำการหาอัตราเร็วและอัตราเร่งของวัตถุที่ตกอย่างอิสระ โดยใช้ไฟล์วีดีโอด้วยโปรแกรมจากกล้องวีดีโอ และโปรแกรม Photoshop สำหรับการทดลองการตกของวัตถุอย่างอิสระที่อยู่ในอากาศ และในกลีเซอรีนจะประเมินจากชุดภาพและความเร็วเฉลี่ยจากการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งในแต่ละระยะห่าง มณฐ์ญภัทร ศิริวัฒเพงศ์ (2557 : 18 - 24) ได้ศึกษาการออกแบบและสร้างชุดทดลองสำหรับหาค่าอัตราเร็วของโลหะกลมในของเหลวของโลหะกลมรัศมี 2.00 2.50 และ 3.00 mm สุภัทรา ลิ้มสุวรรณ (2557 : 34 - 44) ได้ศึกษาชุดการทดลองสำหรับหาอัตราเร็วสำหรับการไหลของของเหลวโดยอาศัยหลักความสมดุลระหว่างแรงของการเคลื่อนไหวของของเหลวและแรงแม่เหล็ก และรัชดา สุขพันธุ์ (2558 : 29 - 41) ได้ศึกษาการหาความหนืดของของเหลวของกรีเซอรีน น้ำมันปาล์ม และน้ำมันหมู โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ภาพวีดีโอดิจิตัลโหมดภาพยนตร์ที่มีความเร็วสูง 480 HS, 720 HS และ 1,080 HS และวิธีการจับเวลา แต่ยังได้ผลยังไม่สอดคล้องกับทฤษฎี และไม่สามารถที่จะทดลองได้อย่างง่ายดาย เนื่องจากการทดลองจะสังเกตได้ค่อนข้างยาก อีกทั้งยังมีข้อจำกัดต่างๆ และไม่ทันสมัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการ

ออกแบบและสร้างสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองในการหาค่าสัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน สามารถนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น มีความทันสมัย เนื่องจากมีการนำอิเล็กทรอนิกส์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วย มีการแสดงผลบนเครื่องมือผ่านจอ LCD 20x4 ตัวอักษร ซึ่งในการออกแบบได้ให้ความสำคัญกับการใช้พลังงาน ต้นทุนการผลิตและความสามารถในการผลิตได้ภายในประเทศ ทำให้ประกอบได้ง่าย ต้นทุนต่ำและมีกลไกที่ไม่ซับซ้อนง่ายต่อการใช้งาน

วิธีดำเนินการวิจัย

วัสดุอุปกรณ์

เซนเซอร์แม่เหล็ก	1	อัน
ลูกกลมโลหะที่มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 4.75, 5.00, 5.55, 6.34, 7.14 และ 8.00 มิลลิเมตร อย่างละ	1	ลูก
สวิตซ์กดติด - ปล่อยดับ	2	อัน
สวิตซ์เปิด - ปิด	1	อัน
เซนเซอร์อัลตร้าโซนิค	1	อัน
ไมโครคอนโทรลเลอร์ Arduino Mega 2560	1	อัน
ตลับเมตร	1	อัน
Laser 5 V	2	อัน
ท่อทรงกระบอก	1	หลอด

สารเคมี

กลีเซอรีนความเข้มข้น 99 %

โปรแกรมที่ใช้ในการวิจัย

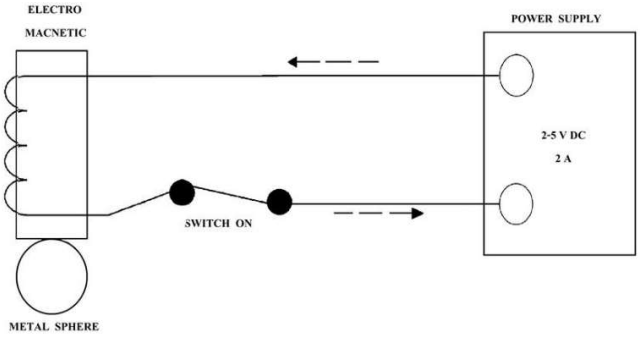
โปรแกรม Arduino

ศึกษาและออกแบบสื่อการเรียนการสอนชุดทดลอง เรื่อง สัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน

แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ชุดปล่อยลูกกลมโลหะโดยใช้เซนเซอร์แม่เหล็ก ส่วนที่ 2 ชุดวัดระยะทางด้วยเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค ส่วนที่ 3 ชุดการจับเวลาในการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะ และ ศึกษาการตกในของเหลวกลีเซอรีน

1. ชุดปล่อยลูกกลมโลหะโดยใช้เซนเซอร์แม่เหล็ก

ในการศึกษาและออกแบบชุดปล่อยลูกกลมโลหะโดยใช้เซนเซอร์แม่เหล็ก ซึ่งมีหลักการทำงานดังภาพที่ 1 ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ลูกกลมโลหะ ดังภาพที่ 2 ที่มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 4.75, 5.00, 5.55, 6.34, 7.14 และ 8.00 มิลลิเมตร โดยชุดปล่อยลูกกลมโลหะครั้งนี้ใช้หลักการเหนี่ยวนำแม่เหล็กของเซนเซอร์แม่เหล็ก ซึ่งภายในประกอบไปด้วยเส้นลวดทองแดงขนาดต่างๆ มาพันรอบๆแกนเหล็กจำนวนรอบที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างขดลวดโซลีนอยด์ และเมื่อต่อเข้ากับแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสตรง 2 - 6 โวลต์ โดยจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับขดลวดโซลีนอยด์ ซึ่งแท่งเหล็กที่อยู่ภายในขดลวดโซลีนอยด์ ทำให้เกิดเป็นอำนาจแม่เหล็กเพื่อยึดติดลูกกลมโลหะ และในการปล่อยลูกกลมโลหะจะใช้สวิตซ์เปิด – ปิด สำหรับตัดกระแสไฟฟ้าที่จ่ายให้กับขดลวดโซลีนอยด์ เพื่อปล่อยลูกกลมโลหะให้ตกลงมา

ภาพที่ 1 หลักการทำงานของชุดปล่อยลูกกลมโลหะ

ภาพที่ 2 ลูกกลมโลหะ

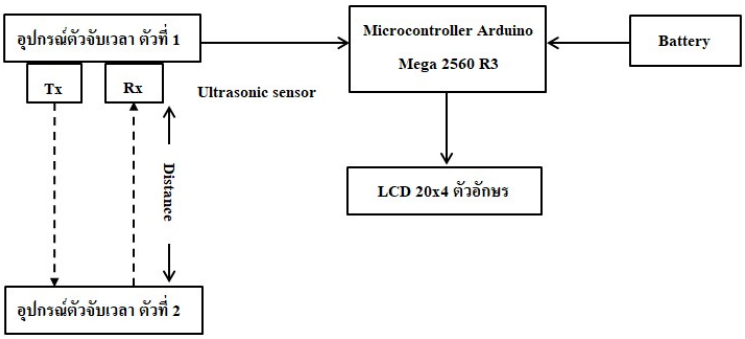
2. ชุดวัดระยะทางด้วยเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค (Ultrasonic Sensor)

หลักการทำงานของการวัดระยะทางในการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะมีดังนี้คือ การวัดระยะทางด้วยเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค ดังภาพที่ 3 สามารถวัดระยะทางได้ตั้งแต่ 0.01 เมตรไปจนถึง 4 เมตร ซึ่งมีความแม่นยำ และเที่ยงตรงสูง นำมาต่อเข้ากับไมโครคอนโทรลเลอร์ Arduino Mega 2560 R3 โดยใช้หลักการปล่อยสัญญาณพัลส์ หรือสัญญาณดิจิตอลที่ช่อง Trigger ไปยังพื้น แล้วสะท้อนของคลื่นเสียงที่ปล่อยออกมากลับมายังช่อง Echo ซึ่งเป็นตัวรับสัญญาณพัลส์ จากหลักการดังกล่าวสามารถนำมาสร้างเป็นเซนเซอร์วัดระยะทางได้ เพื่อหาระยะห่างระหว่างเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 1กับเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 2 โดยเซนเซอร์อัลตร้าโซนิคที่ติดอยู่กับเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 1 จะส่งสัญญาณไปยังฐานรองรับสัญญาณซึ่งติดอยู่กับเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 2 แล้วสะท้อนกลับมายังเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค

โดยสัญญาณที่ได้จะอยู่ในรูปความกว้างของพัลส์ที่มีสัมพันธ์กับระยะทางของลูกกลมโลหะที่ตรวจจับได้ ซึ่งสามารถคำนวณหาได้จากเวลาที่รับเสียงสะท้อนกลับมาและความเร็วเสียงในอากาศมีค่าเท่ากับ 346 เมตรต่อวินาที จากนั้นส่งไปประมวลผลผ่านไมโครโทรลเลอร์ Arduino Mega 2560 R3 แล้วแสดงผลผ่านจอ LCD ขนาด 20x4 ตัวอักษร ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 3 เซนเซอร์อัลตร้าโซนิค

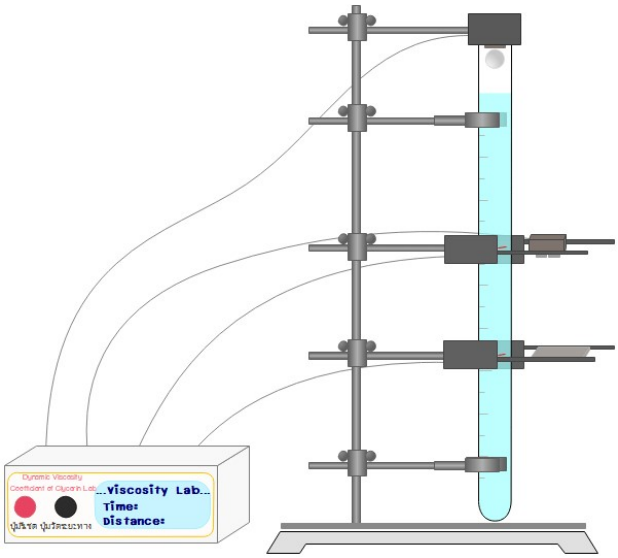
ภาพที่ 4 หลักการทำงานในการวัดระยะทางการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะ

ขั้นตอนการทดลอง

1. จัดอุปกรณ์ดังภาพที่ 5 (ก) โดยติดตั้งสายแลน (Lan) ของเซนเซอร์วัดระยะทางที่ด้านหลังของกล่องควบคุมการทำงาน ดังภาพที่ 5 (ค) เพื่อทำการทดลอง จากนั้นเขียนโปรแกรม Arduino ให้ไมโครคอนโทรลเลอร์ Arduino Mega 2560 R3 อ่านค่าระยะทางจากเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค โดยทำการกดปุ่มกดติดปล่อยดับสีดำบนกล่องควบคุมการทำงาน ดังภาพที่ 5 (ข) เพื่อทำการทดสอบค่าความแม่นยำของชุดเซนเซอร์อัลตร้าโซนิคในการวัดระยะทาง เมื่อทำการเทียบกับตลับเมตรและเซนเซอร์อัลตร้าโซนิคที่แสดงผลบนจอ LCD ขนาด 20x4 ตัวอักษร

2. วัดระยะห่างจากเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 1 กับเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 2 กำหนดระยะทาง 20 เซนติเมตร เปรียบเทียบระยะทางด้วยตลับเมตรและเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค โดยทำการบันทึกระยะทางจากนั้นทำซ้ำจำนวน 10 ครั้ง เพื่อหาความสามารถในการทำซ้ำ

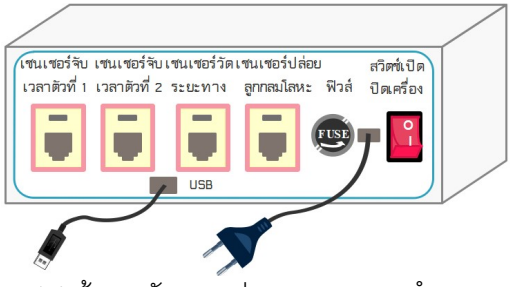
3. ปรับระยะห่างระหว่างเซนเซอร์จับเวลาทั้งสองเพิ่มขึ้นครั้งละ 5 เซนติเมตร จนถึงระยะ 60 เซนติเมตร บันทึกผลการทดลองตามลำดับ นำค่าที่ได้มาเขียนกราฟ หาความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางที่วัดได้จากเซนเซอร์ อัลตร้าโซนิคกับค่าที่วัดได้กับตลับเมตร เพื่อเปรียบเทียบความแม่นยำของการทดลอง

(ก) สื่อการเรียนการสอนชุดทดลอง

(ข) ด้านหน้าของกล่องควบคุมการทำงาน

(ค) ด้านหลังของกล่องควบคุมการทำงาน

ภาพที่ 5 (ก) สื่อการเรียนการสอนชุดลอง เรื่องสัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน
(ข) และ (ค) กล่องควบคุมการทำงาน

3. ชุดการจับเวลาในการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะ และศึกษาการตกในของเหลวกลีเซอรีน

ในการสร้างชุดจับเวลาในการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะ จะใช้หลักการของเซนเซอร์แสงในการจับเวลา โดยออกแบบการทำงานของวงจรแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกใช้เป็นตัวส่ง และส่วนที่สองเป็นการรับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจากส่วนแรก เพื่อใช้ในการสร้างสัญญาณลอจิกที่เป็น ลอจิก “0” และลอจิก “1” สัญญาณที่เป็นลอจิก“0” เกิดขึ้นในกรณีที่ไม่มีลูกกลมโลหะเคลื่อนที่ผ่าน และสัญญาณที่เป็นลอจิก“1” เกิดขึ้นในกรณีที่มีลูกกลมโลหะเคลื่อนที่ผ่าน จากหลักการดังกล่าวสามารถนำมาสร้างเป็นเซนเซอร์จับเวลาได้ โดยเมื่อวัตถุเคลื่อนที่ผ่านเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 1 ซึ่งมีสัญญาณลอจิก “0” ได้เปลี่ยนเป็น ลอจิก “1” ทำให้เซนเซอร์เริ่มจับเวลา และเมื่อลูกกลมโลหะผ่านเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 2 สัญญาณลอจิกจะเปลี่ยนค่าจากลอจิก “0” เป็น ลอจิก “1” เพื่อหยุดเวลา จากนั้นข้อมูลที่ได้จะประมวลผลโดยใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ Arduino Mega 2560 R3

การทดลองสื่อการเรียนการสอนชุดทดลอง เรื่อง สัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน

ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการทดลองออกแบบ 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 หาค่าความหนาแน่นของลูกกลมโลหะ และตอนที่ 2 สัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน ซึ่งมีขั้นตอนการทดลองดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 หาค่าความหนาแน่นของลูกกลมโลหะ

1. นำลูกกลมโลหะทั้ง 3 ขนาด มาวัดขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางด้วยไมโครมิเตอร์ แล้วบันทึกค่ารัศมีของลูกกลมโลหะทั้ง 3 ขนาด

2. ชั่งหามวลของลูกกลมโลหะ (m) ทั้ง 3 ขนาด ด้วยเครื่องชั่งน้ำหนัก แล้วบันทึกค่าลงในตารางบันทึกผล

3. คำนวณหาปริมาตรของลูกกลมโลหะ (V) จากสมการที่ (1) พร้อมทั้งบันทึกค่าลงในตารางบันทึกผล

$$V=\frac{4\pi r^3}{3} \qquad \text{--------- (1)}$$

4. คำนวณหาความหนาแน่นของลูกกลมโลหะ โดยนำมวลของลูกกลมโลหะ (m) หารด้วยปริมาตรของลูกกลมโลหะ (V) ดังสมการที่ (2) พร้อมทั้งหาค่าความหนาแน่นเฉลี่ย แล้วบันทึกค่าลงในตารางบันทึกผล

$$\rho=\frac{m}{V}=\frac{3m}{4\pi r^3} \qquad \text{--------- (2)}$$

ตอนที่ 2 การหาค่าสัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน

1. จัดอุปกรณ์การทดลอง ดังภาพที่ 5 (ก) โดยติดตั้งสายแลน (Lan) จากชุดปล่อยลูกกลมโลหะ ชุดวัดระยะทางด้วยเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค และชุดตรวจจับเวลาในการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะกับกล่องควบคุมการทำงาน ดังภาพที่ 5 (ค) วัดอุณหภูมิของกลีเซอรีนในท่อทรงกระบอกด้วยเทอร์โมมิเตอร์ให้มีอุณหภูมิ 25° C แล้วจึงทำการทดลอง

2. จ่ายกระแสไฟฟ้าจากแหล่งจ่ายไฟฟ้าให้กับขดลวดโซลีนอยด์ โดยให้ลูกกลมโลหะติดอยู่กับแกนเหล็กของขดลวดโซลีนอยด์

3. กดสวิตซ์เปิด-ปิด เพื่อทำการปล่อยลูกกลมโลหะลงในท่อทรงกระบอก ซึ่งมีกลีเซอรีนอยู่ภายในเมื่อลูกกลมโลหะเคลื่อนที่ผ่านเซนเซอร์ตรวจจับเวลาตัวที่ 1 เวลาจะเริ่มจับ และเมื่อเคลื่อนที่ผ่านเซนเซอร์ตรวจจับเวลาตัวที่ 2 ก็จะแสดงเวลาในการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะ

4. อ่านค่าเวลาที่ได้จากจอแสดงผล LCD ขนาด 20x4 ตัวอักษร บนกล่องควบคุมการทำงาน ดังภาพที่ 5 (ข) แล้วบันทึกผล

5. เมื่อกดปุ่มกดติดปล่อยดับสีดำที่กล่องชุดควบคุมการทำงาน บนกล่องควบคุมการทำงาน ดังภาพที่ 5 (ข) ชุดตรวจวัดระยะทางจะทำการวัดระยะทางจากเซนเซอร์ตรวจจับเวลาตัวที่ 1 ไปยังเซนเซอร์ตรวจจับเวลาตัวที่ 2

6. อ่านค่าระยะทางที่ได้จากจอแสดงผล LCD ขนาด 20x4 ตัวอักษร บนกล่องควบคุมการทำงาน ดังภาพที่ 5 (ข) แล้วบันทึกผล กดปุ่มกดติดปล่อยดับสีแดง บนกล่องควบคุมการทำงาน เพื่อรีเซ็ตค่า สำหรับทำการทดลองใหม่

7. ทดลองซ้ำจำนวน 3 ครั้ง แล้วนำมาคำนวณหาค่าเวลาเฉลี่ย และระยะทางเฉลี่ย

8. เปลี่ยนลูกกลมโลหะ อีก 2 ขนาด ทำซ้ำจำนวน 3 ครั้ง แล้วนำมาคำนวณหาค่าเวลาเฉลี่ย และระยะทางเฉลี่ย

9. นำค่าเวลาเฉลี่ยและระยะทางเฉลี่ยที่ได้ มาคำนวณค่าความเร็วปลาย แลมดา (λ) ซึ่งขึ้นอยู่กับ $\lambda=\frac{r}{R}$ โดยที่ r คือ รัศมีของลูกกลมโลหะ มีหน่วยเป็นเมตร และ R คือ รัศมีของท่อทรงกระบอกมีขนาดเป็น 0.00135 เมตร อิทธิพลของผนังท่อ ($k(\lambda)$) และความหนืดของกลีเซอรีนอันเนื่องมาจากอิทธิพลของผนังท่อ ซึ่งคำนวณหา จากสมการที่ (3)

$$k(\lambda)=\left[\frac{1-2.105\lambda+2.0865\lambda^3-1.7068\lambda^5+0.72603\lambda^6}{1-0.75857\lambda^5}\right]^{-1} \quad \text{--------- (3)}$$

และความหนืดของกลีเซอรีน อันเนื่องมาจากอิทธิพลของผนังท่อ ดังสมการที่ (4)

$$\eta=\frac{2(\rho-\rho')}{9v_t k}gr^2 \quad \text{--------- (4)}$$

10. คำนวณหาร้อยละความคลาดเคลื่อน (E) ของค่าสัมประสิทธิ์ความหนืดของกลีเซอรีนอันเนื่องมาจากอิทธิพลของผนังท่อจากการทดลองเทียบกับค่าสัมประสิทธิ์ความหนืดมาตรฐานของกลีเซอรีน ที่อุณหภูมิ 25 ˚C ซึ่งมีค่าเท่ากับ $0.954\ Ns/m^2$ ที่ยอมรับทำการทดลองซ้ำ เพื่อหาค่าความสามารถในการทำซ้ำ โดยหาได้จากสมการที่ (5)

$$E = \frac{\left|\eta_1-\eta_2\right|}{\eta_2}\times 100\ \% \quad \text{--------- (5)}$$

เมื่อ E คือ ความคลาดเคลื่อน มีหน่วยเป็น %

η_1 คือ ความหนืดจากการทดลอง มีหน่วยเป็น Ns/m^2

η_2 คือ ความหนืดมาตรฐาน มีหน่วยเป็น Ns/m^2

ผลและวิจารณ์ผล

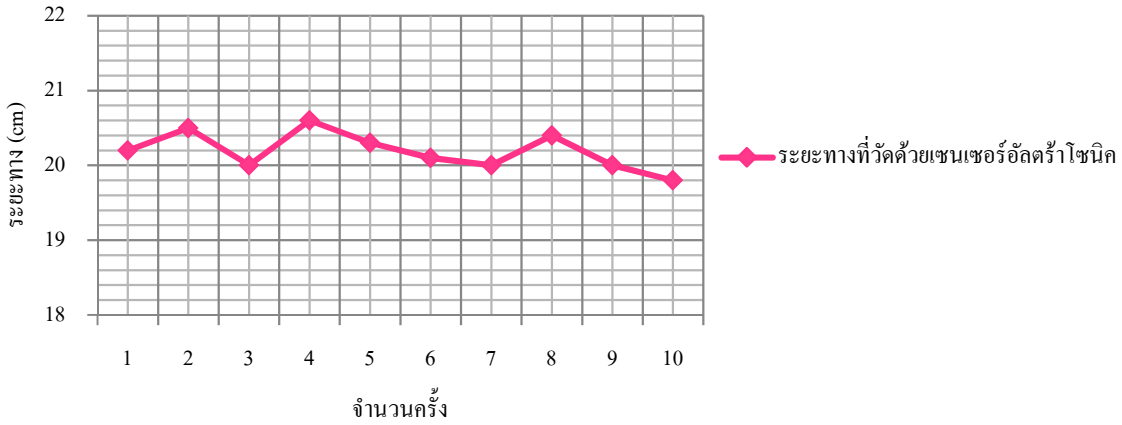
1. ผลการสร้างชุดปล่อยลูกกลมโลหะโดยใช้เซนเซอร์แม่เหล็ก

สำหรับการสร้างชุดปล่อยลูกกลมโลหะ โดยใช้เซนเซอร์แม่เหล็ก ลูกกลมโลหะสามารถยึดติดกับเซนเซอร์แม่เหล็ก เนื่องจากเกิดการเหนี่ยวนำของสนามแม่เหล็ก ทำให้มีอำนาจเป็นแท่งแม่เหล็กชั่วคราว โดยมีสวิทซ์เปิด-ปิดเป็นตัวตัดกระแสไฟฟ้า เมื่อกดสวิทซ์เพื่อตัดกระแสไฟฟ้า จึงทำให้ความเป็นแม่เหล็กหมดไป จึงทำให้ลูกกลมโลหะตกลงอย่างอิสระ

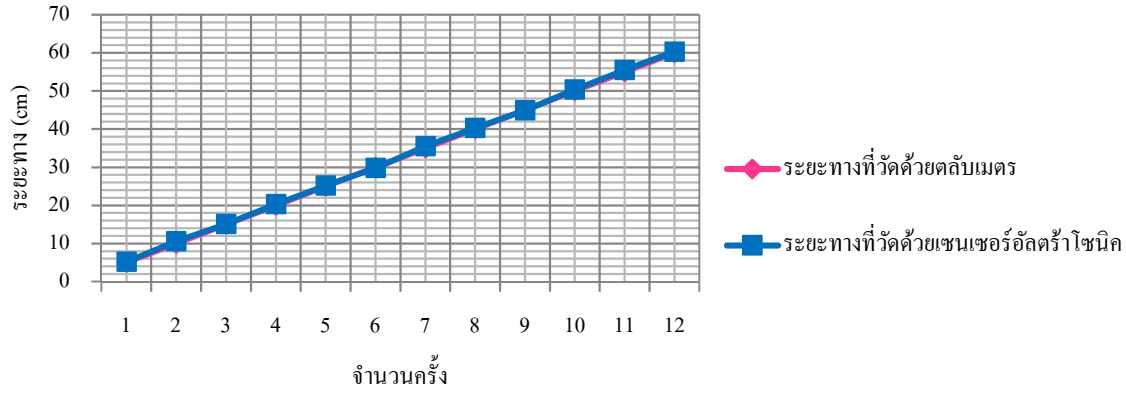
2. ผลการสร้างชุดวัดระยะทางด้วยเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค (Ultrasonic Sensor)

ในการวัดระยะทางการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะ โดยใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ Arduino Mega 2560 R3 ประมวลผลระยะทางที่อ่านได้จากเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค และแสดงผลผ่านจอ LCD 20x4 ตัวอักษร โดยทำการติดตั้งเซนเซอร์อัลตร้าโซนิคให้ติดอยู่กับเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 1 และติดตั้งฐานรองรับสัญญาณติดอยู่กับเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 2 เพื่อทำการทดสอบหาความสามารถในการทำซ้ำของชุดเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค โดยทำการทดลอง 10 ครั้ง ในการวัดระยะทางจากเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 1 กับเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 2 ที่ระยะทาง 20 เซนติเมตร เมื่อเทียบกับระยะทางที่วัดด้วยตลับเมตร ได้ผลดังภาพที่ 6 พบว่ามีความสามารถในการทำซ้ำเท่ากับ 0.01 % และเพื่อหาค่าความแม่นยำของชุดเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค เมื่อเทียบกับ

ระยะทางที่วัดด้วยตลับเมตร ตั้งแต่ระยะทาง 5 เซนติเมตร เพิ่มขึ้นครั้งละ 5 เซนติเมตร จนถึง 60 เซนติเมตร พบว่ามีความคลาดเคลื่อน 0.795 % ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 6 เปรียบเทียบระยะทางที่วัดด้วยตลับเมตรและจากเซนเซอร์อัลตร้าโซนิคที่ระยะ 20 เซนติเมตร

ภาพที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางที่วัดด้วยตลับเมตรและเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค

3. การสร้างชุดการจับเวลาในการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะ

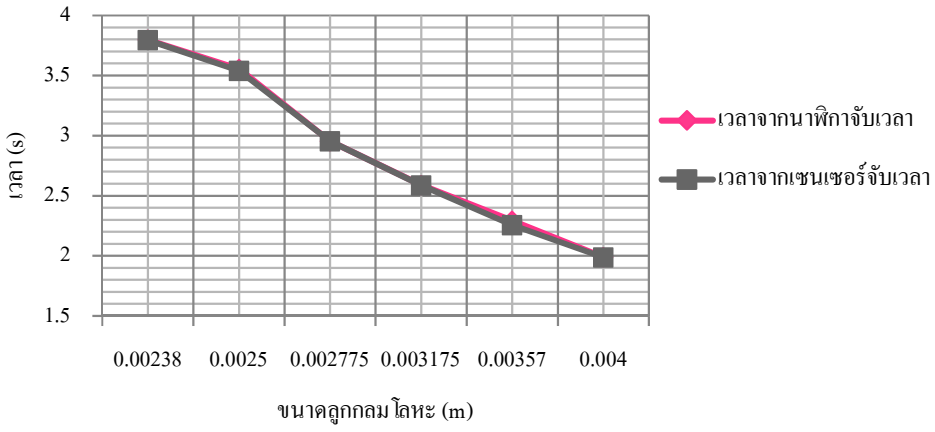
ทำการปล่อยลูกกลมโลหะ โดยใช้เซนเซอร์แม่เหล็ก เมื่อลูกกลมโลหะผ่านเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 1 เซนเซอร์เริ่มทำการจับเวลา ซึ่งผู้วิจัยทำการจับเวลาด้วยนาฬิกาจับเวลาด้วยเช่นกัน และเมื่อผ่านเซนเซอร์จับเวลา ตัวที่ 2 เซนเซอร์จะทำการหยุดเวลา ไมโครคอนโทรลเลอร์ Arduino Mega 2560 R3 จะประมวลผลแล้วส่งข้อมูลมาแสดงผลผ่านจอ LCD 20x4 ตัวอักษร ดังภาพที่ 8 ผู้วิจัยทำการหยุดเวลาของนาฬิกาจับเวลา ซึ่งได้ค่าเวลาจากนาฬิกาจับเวลาและจากเซนเซอร์จับเวลา เมื่อทำการกดปุ่มกดติดปล่อยดับสีดำบนกล่องควบคุมการทำงาน ดังภาพที่ 5 (ข) เพื่อทำการอ่านค่าระยะทางระหว่างเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 1 และเซนเซอร์จับเวลาตัวที่ 2 ก็จะแสดงผลผ่านจอ LCD 20x4 ตัวอักษร ดังภาพที่ 9 คำนวณค่าอัตราเร็วเฉลี่ยจากนาฬิกาจับเวลาและจากเซนเซอร์จับเวลาได้ผลการคำนวณดังภาพที่ 10 พบว่า ขนาดของลูกกลมโลหะมีผลต่อเวลาที่ใช้ในการเคลื่อนที่ โดยลูกกลมโลหะที่มีขนาดเล็กจะใช้เวลาในการตกเคลื่อนที่ในกลีเซอรีนมากกว่าลูกกลมโลหะที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งมีแนวโน้มไปทางเดียวกัน และเวลาที่ได้จากนาฬิกาจับเวลามีค่าใกล้เคียงกับเซนเซอร์จับเวลาที่สร้างขึ้น และจากภาพที่ 11 ขนาดของลูกกลมโลหะส่งผลต่ออัตราเร็วเฉลี่ย หมายความว่าขนาดของลูกกลมโลหะเพิ่มขึ้น อัตราเร็วก็จะเพิ่มตามไปด้วย

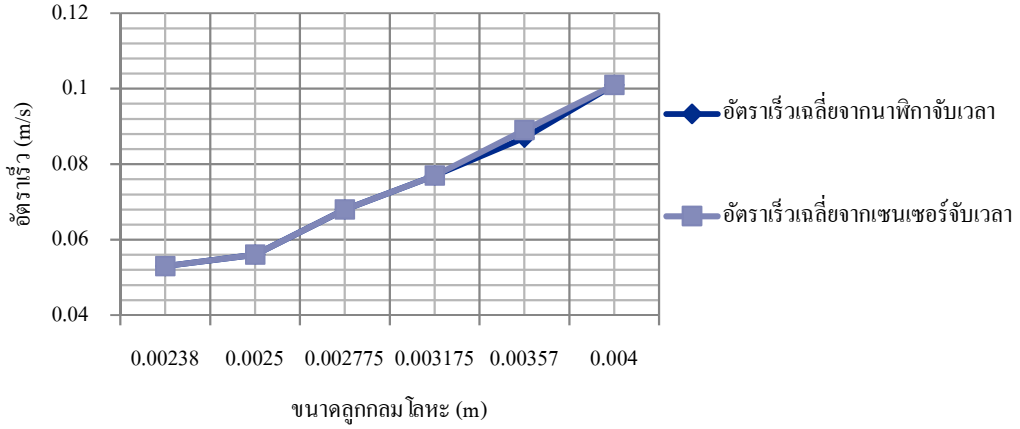
ภาพที่ 8 เวลาที่แสดงผลผ่านจอ LCD 20x4 ตัวอักษร

ภาพที่ 9 ระยะทางที่แสดงผลผ่านจอ LCD 20x4 ตัวอักษร

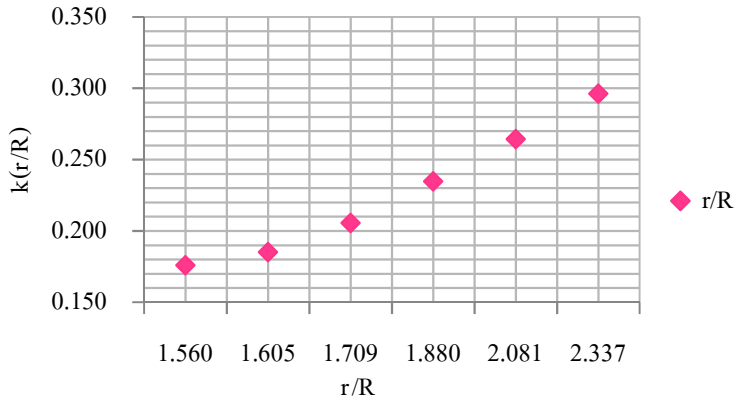
ภาพที่ 10 เวลาจากนาฬิกาจับเวลา และจากเซนเซอร์จับเวลาจากการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะแต่ละลูกที่ระยะ 20 เซนติเมตร

ภาพที่ 11 อัตราเร็วเฉลี่ยจากนาฬิกาจับเวลา และจากเซนเซอร์จับเวลาจากการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะแต่ละลูกที่ระยะ 20 เซนติเมตร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดลองหาความหนืดของกลีเซอรีน โดยใช้ท่อทรงกระบอก และลูกกลมโลหะ เมื่อลูกกลมโลหะเคลื่อนที่ผ่านท่อทรงกระบอก ซึ่งภายในบรรจุกลีเซอรีน จะส่งผลให้เกิดแรงกระทำบริเวณด้านข้างระหว่างผนังท่อทดลองกับลูกกลมโลหะ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้จึงจำเป็นต้องคำนวณค่าอิทธิพลของผนังท่อ เพื่อทำให้ผลการทดลองมีความผิดพลาดน้อยที่สุด เนื่องมาจากความเร็วของลูกกลมโลหะเมื่อที่เคลื่อนที่ในท่อทดลอง อีกทั้งโมเดลของฮาเบอร์แมนและเซรีพบว่า ขนาดท่อทดลองที่แตกต่างกันจะมีค่าอิทธิพลผนังท่อไม่เท่ากัน โดยท่อที่มีขนาดเล็กจะมีอิทธิพลผนังท่อมากกว่าท่อขนาดใหญ่

ผลทดลองมีความสอดคล้องกับโมเดลของฮาเบอร์แมนและเซรี ซึ่งสามารถแสดงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของ $\left(\frac{r}{R}\right)$ และค่าอิทธิพลของผนังท่อ $k\left(\frac{r}{R}\right)$ ได้ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 อัตราส่วนระหว่าง $\left(\frac{r}{R}\right)$ กับค่าอิทธิพลของผนังท่อ $k\left(\frac{r}{R}\right)$

โดยจากกราฟแสดงอัตราส่วนระหว่าง $\left(\frac{r}{R}\right)$ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้กับค่าอิทธิพลของผนังท่อ $k\left(\frac{r}{R}\right)$ พบว่าค่าอิทธิพลของผนังท่อจะเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนของค่า $\left(\frac{r}{R}\right)$ ด้วยเช่นกัน ในการคำนวณหาค่าแลมดา (λ) ซึ่งขึ้นอยู่กับ $\lambda=\frac{r}{R}$ โดยที่ R คือรัศมีของท่อทรงกระบอก มีขนาดเป็น 0.00135 เมตร และอิทธิพลของผนังท่อ ($k\ (\lambda)$) ได้ค่าดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าแลมดา (λ) อิทธิพลของผนังท่อ ($k(\lambda)$) ของลูกกลมโลหะแต่ละลูก

รัศมีของลูกกลมโลหะ(m)	ค่าแลมดา (λ)	อิทธิพลของผนังท่อ ($k(\lambda)$)
0.004750	0.176	1.560
0.005000	0.185	1.605
0.005550	0.206	1.709
0.006340	0.235	1.880
0.007140	0.264	2.081
0.008000	0.296	2.337

จากตารางที่ 1 ทำให้ทราบว่าขนาดของรัศมีของลูกกลมโลหะที่มากขึ้นส่งให้ค่าแลมดา (λ) มีค่ามากขึ้นตามไปด้วย และส่งผลต่ออิทธิพลของผนังท่อ ($k(\lambda)$) ด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องคิดอิทธิพลของผนังท่อ เนื่องจากอิทธิพลของผนังท่อ ($k(\lambda)$) มีค่าไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงไม่สามารถนำมาหาความชันได้ จากการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีนอันเนื่องมาจากอิทธิพลของผนังท่อที่ได้จากนาฬิกาจับเวลา และจากสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างขึ้น และค่าความคลาดเคลื่อนจากนาฬิกาจับเวลา และจากสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างขึ้น เป็นดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีนอันเนื่องมาจากอิทธิพลของผนังท่อและค่าความคลาดเคลื่อน จากนาฬิกาจับเวลา และจากอุปกรณ์ที่สร้างขึ้น ของลูกกลมโลหะแต่ละลูก

รัศมีของลูกกลมโลหะ(m)	สัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีนอันเนื่องมาจากอิทธิพลของผนังท่อของนาฬิกาจับเวลา (Ns/m^3)	สัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีนอันเนื่องมาจากอิทธิพลของผนังท่อของสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างขึ้น (Ns/m^3)	ค่าความคลาดเคลื่อนจากนาฬิกาจับเวลา (%)	ค่าความคลาดเคลื่อนจากสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างขึ้น (%)
0.002380	0.9851	0.9847	3.26	3.22
0.002500	0.9944	0.99	4.23	3.77
0.002775	0.955	0.9551	0.10	0.12
0.003175	0.9937	0.9927	4.16	4.06
0.003570	1.008	0.9908	5.66	3.86
0.004000	0.9779	0.9763	2.51	2.34

จากตารางที่ 2 พบว่าสัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีนอันเนื่องมาจากอิทธิพลของผนังท่อของนาฬิกาจับเวลา และสัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีนอันเนื่องมาจากอิทธิพลของผนังท่อของสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างขึ้น มีค่าใกล้เคียงกัน ต่างกันที่ทศนิยมตำแหน่งที่ 3 ยกเว้นลูกกลมโลหะที่มีรัศมีขนาด 0.003570 เมตร ซึ่งทำให้มีค่าความคลาดเคลื่อนต่างกันและค่าความคลาดเคลื่อนจากการคำนวณพบว่า ค่าความคลาดเคลื่อนจากนาฬิกาจับเวลา และค่าความคลาดเคลื่อนจากสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างขึ้น มีค่าความผิดพลาดทุกลูกน้อยกว่า 5% ยกเว้นลูกกลมโลหะที่มีรัศมีขนาด 0.003570 เมตร ที่ได้จากนาฬิกาจับเวลา มีค่าความคลาดเคลื่อนเป็น 5.66 ซึ่งยังอยู่ในช่วงที่รับได้

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาการออกแบบและสร้างสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองเรื่อง สัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน โดยใช้หลักการวัดระยะทางด้วยเซนเซอร์อัลตร้าโซนิคและชุดตรวจจับเวลาในการเคลื่อนที่ ซึ่งใช้เซนเซอร์แสง สื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างขึ้นประกอบด้วย ชุดปล่อยลูกกลมโลหะโดยใช้เซนเซอร์แม่เหล็ก ชุดวัดระยะทางด้วยเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค (Ultrasonic Sensor) ชุดการจับเวลาในการเคลื่อนที่ของลูกกลมโลหะ และกล่องควบคุมการทำงาน ค่าระยะทางและเวลาที่ลูกกลมโลหะเคลื่อนที่ได้จะแสดงผลผ่านจอ LCD 20x4 ตัวอักษร ในการวัดระยะทางด้วยเซนเซอร์อัลตร้าโซนิค เมื่อทำการทดลองซ้ำ 10 ครั้ง พบว่า มีความสามารถในการทำซ้ำ 0.01 % และ เมื่อเปรียบเทียบกับตลับเมตร มีค่าความคลาดเคลื่อน 0.795 % และจากการศึกษาความสัมพันธ์ของลูกกลมโลหะกับเวลาที่ใช้ในการเคลื่อนที่ผ่านเซนเซอร์ตรวจจับเวลาตัวที่ 1 และเซนเซอร์ตรวจจับเวลาตัวที่ 2 ที่มีระยะห่างกัน 20 เซนติเมตร พบว่าลูกกลมโลหะที่มีขนาดเล็กจะใช้เวลาในการตกเคลื่อนที่ในกลีเซอรีนมากกว่า ลูกกลมโลหะที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งมีแนวโน้มไปทางเดียวกัน และเวลาที่ได้จากนาฬิกาจับเวลามีค่าใกล้เคียงกับเซนเซอร์จับเวลาที่สร้างขึ้น และขนาดของลูกกลมโลหะเพิ่มขึ้น อัตราเร็วก็จะเพิ่มตามไปด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องคำนวณค่าอิทธิพลของผนังท่อ เพื่อทำให้ผลการทดลองมีความผิดพลาดน้อยที่สุด ซึ่งพบว่าสัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีนอันเนื่องมาจากอิทธิพลของผนังท่อของนาฬิกาจับเวลา และสัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีนอันเนื่องมาจากอิทธิพลของผนังท่อของสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างขึ้น มีค่าใกล้เคียงกันยกเว้นลูกกลมโลหะที่มีรัศมีขนาด 0.003570 เมตร และค่าความคลาดเคลื่อนจากการคำนวณพบว่า ค่าความคลาดเคลื่อนจากนาฬิกาจับเวลา และค่าความคลาดเคลื่อนจากสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างขึ้น มีค่าความผิดพลาดทุกลูกน้อยกว่า 5% ยกเว้นลูกกลมโลหะที่มีรัศมีขนาด 0.003570 เมตร เวลาที่ได้จากนาฬิกาจับเวลา มีค่าความคลาดเคลื่อนเป็น 5.66 % ซึ่งอยู่ในช่วงที่รับได้

ผลจากการทดลองสามารถสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนชุดทดลองเรื่อง สัมประสิทธิ์ความหนืดพลวัตของกลีเซอรีน ที่สร้างขึ้นได้ผลสอดคล้องกับชุดทดลองมาตรฐานที่สั่งซื้อมาจากต่างประเทศ ดังนั้นสื่อการเรียนการสอนชุดทดลองที่สร้างสามารถนำไปใช้ในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษาได้ อีกทั้งยังมีต้นทุนในการผลิตต่ำ และมีกลไกที่ไม่ซับซ้อนง่ายต่อการใช้งาน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนเงินอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์แบบบางส่วนจากงบประมาณแผ่นดินปี พ.ศ. 2560 ครั้งที่ 2
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ

เอกสารอ้างอิง

ชญานิศ ทองมาก. 2553. อุปกรณ์หัววัดฮอลล์ที่ผลิตขึ้นสำหรับการเรียนการสอนฟิสิกส์ เรื่อง สนามแม่เหล็กที่เกิดจากกระแสไฟฟ้าไหลผ่านลวดตัวนำตรงและขดลวดโซลินอยด์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.

นันทวัน ทองพิทักษ์. 2559. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง, น. 527-542. ใน Veridian E-Journal, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นิภาวัล หาญสันเทียะ. 2552. การพัฒนาชุดทดลอง Faraday disk. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.

นิศาชล บุญประชม. 2551. การสร้างชุดทดลองหาค่าสัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.

มณฐ์ญภัทร ศิริวัฒพงศ์. 2557. การออกแบบและสร้างชุดทดลองสำหรับหาค่าอัตราเร็วของโลหะทรงกลมในของเหลว. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

รัชดา สุขพันธุ์. (2558). การเปรียบเทียบการหาความหนืดของของเหลว โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ภาพวีดีโอดิจิตัลและวิธีการจับเวลา. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.

สมจิตร มาศงูเหลือม. 2549. การหาความหนืดของของเหลวโดยใช้วิธีตามกฎของสโตกส์และกฎของปัวเซย์. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

สุขสวัสดิ์ เชียงหว่อง. 2557. การวัดความหนืดของกลีเซอรีนโดยอาศัยการเคลื่อนที่ของฟองอากาศ. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.

สุเจนต์ พรหมเหมือน, ปิติ พานิชายุนนท์, ศุภกร กตาธิการกุล, สุประดิษฐ์ ยวนทอง, อาณัฐ พริกเล็ก และไกรสร เอียดเนตร. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาต้นแบบชุดการทดลองการตกอย่างอิสระ. รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สุภัทรา แสงบรรจบ. 2557. ชุดการทดลองสำหรับหาอัตราเร็วสำหรับการไหลของของเหลวโดยอาศัยหลักความสมดุลระหว่างแรงของการเคลื่อนไหวของของเหลวและแรงแม่เหล็ก. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.

หทัยชนก เพ็ชรมาตศรี. 2555. เทคนิคการวัดความหนืดโดยอาศัยการตกของวัตถุทรงกลมโดยใช้ของเหลว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

อรุณรัศมี จันทพรม. 2552. ศึกษาผลของรัศมีต่ออัตราเร็วท้ายของลูกปืนกลมที่ตกผ่านกลีเซอรีนตามกฎของสโตกส์. งานนิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

Thaieasyelec. 2016. Arduino Mega 2560. Available Source: http://www.thaieasyelec.com/products/development-boards/arduino-mega-2560-detail.html, November 2, 2016.

Arduinoall. 2016. 20x4 Character 2004 LCD Module. Available Source: https://www.arduinoall.com/product/468/20x4-character-2004-lcd-module-black-light-blue-5v-for-arduino, November 2, 2016.

cpre.kmutnb.ac.th. 2016. การทดลองใช้งานโมดูล HC-SR04 วัดระยะห่างด้วยคลื่นอัลตร้าโซนิค. Available Source: http://cpre.kmutnb.ac.th/esl/learning/index.php?article=hc-sr04-ultrasonic, November 2, 2016.

Glycerine Producers' Association. 1963. Physical properties of glycerine and its solutions. New York.

Haberman, W.L. and Sayre, R.M. 1958. Motion of rigid and fluid spheres in stationary and moving liquids inside cylindrical tubes. Hydromechanics Laboratory Research and Development Report. 1143, 21-25.

Arduinoall. 2017. laser5V. Available Source: https://www.arduinoall.com/product/27/%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C5v%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9A-arduino, September 13, 2017.

Sirisathitkul, C., Glawtanong, P., Eadkong, T. and Sirisathitkul, Y. (2013). Digital video analysis of falling objects in air and liquid using Tracker, Revista Brasileira de Ensino de Fisica. (35), 1504.

thaieasyelec. 2016. Arduino. Available Source: http://www.thaieasyelec.com/article-wiki/basicelectronics/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1-arduino-%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84% E0%B8%A3-%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%95%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B9%83%E0%B8%8A%E0%B9%89%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99-arduino.html, November 19, 2016.

การสร้างชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

The Creation of Training Set for Electricity Motorcycle System.

ภาวนา พรหมสาลี[1*] ประชิต พรหมสุวรรณ[1] และ ปรีชา ชัยกูล[2]

Pawana Promsalee[1*], Prachit Promsuwan[1] and Preecha chaikul[2]

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1)เพื่อสร้างและประเมินคุณภาพของชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ 2)เพื่อหาประสิทธิภาพชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ 3)เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ 4)เพื่อศึกษาความพึงพอใจผู้เรียนหลังใช้ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างยนต์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยประกอบด้วย 1) ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 2). แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.50-0.78 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.33-0.89 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.864 และ 3). แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ผลจากการวิจัย พบว่า 1)การประเมินคุณภาพของชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 2)ประสิทธิภาพของชุดฝึกมีค่าเท่ากับ 82.25/85.23 3)ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12

คำสำคัญ : ชุดฝึกปฏิบัติ, วงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์, การประเมินคุณภาพ, การหาประสิทธิภาพ, แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

---

[1] สาขาวิชาช่างยนต์ สาขาอุตสาหกรรม วิทยาลัยรัตภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เลขที่ 414 หมู่ที่ 14 ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา 90180

[1]Program in Mechanical Power Technology, Department of Industrial, Rattaphum College, Rajamangala University of Technology Srivijaya, 414 Moo 14, Tachamoung, Rattaphum, Songkhla 90180, Thailand.

[2] สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องจักรกลเกษตร สาขาอุตสาหกรรม วิทยาลัยรัตภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เลขที่ 414 หมู่ที่ 14 ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา 90180

[2] Program in Agricultural Machinery Engineering, Department of Industrial, Rattaphum College, Rajamangala University of Technology Srivijaya, 414 Moo 14, Tachamoung, Rattaphum, Songkhla 90180, Thailand.

[*] ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : manop-jo9@hotmail.com

ABSTRACT

This study aimed 1) to create and assess the quality of the training set for electricity motorcycle system, 2) to find out the efficiency of the training set for electricity motorcycle system, 3) to study the learning achievement from the training set for electricity motorcycle system, and 4) to study the satisfaction of students on the training set for electricity motorcycle system. The sample used in the study was the 1st year diploma level students majoring in Mechanics Power who studied in the 3rd semester of academic year 2017, totally 30 persons. The instruments used in the experiment consisted of 1) the training set for electricity motorcycle system which had the Index of Item-Objective Congruence at 1.00, 2) the learning achievement test which had the Difficulty Index at 0.50-0.78, the Discriminant Index at 0.33-0.89 and the Reliability 0.864, and 3) the questionnaire of students' satisfaction which had the Index of Item-Objective Congruence at 1.00.

The results of the study revealed that 1) the overall quality of the training set for electricity motorcycle system assessed by 7 experts in 3 aspects showed at a high level. The average score was 3.83. 2) The efficiency of the training set was at 82.25/85.23. 3) The achievement of students' post learning was higher than that before learning with a statistical difference at .05 level. and 4) Students were overall satisfied with the training set for electricity motorcycle system at a high level. The average score was 4.12.

Keywords: training set, electricity motorcycle system, quality assessment, efficiency evaluation, learning achievement test

บทนำ

การเรียนรู้ในปัจจุบัน ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้และฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนได้ ที่สำคัญกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายในกลุ่ม คนเก่งจะคอยให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้ที่อ่อนกว่า โดยมีครูให้คำแนะนำให้คำปรึกษา เพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติได้ด้วยตนเอง จนเกิดทักษะ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

สาขาวิชาช่างยนต์ มีหน้าที่พัฒนากำลังคนในสายงานให้เป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ มีสมรรถนะในการทำงานในปัจจุบันและอนาคต และสามารถนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอด เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ จำเป็นต้องมีชุดฝึกปฏิบัติและใบงานการทดลองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งสภาพปัญหาด้านการจัดการเรียนสอนปฏิบัติ ในวิชาเครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์ พบว่า สื่อการสอนที่ได้มานั้นไม่ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหารายวิชา และการซื้อครุภัณฑ์สื่อการเรียนการสอนในปัจจุบันมีราคาสูง เมื่อสื่อการสอนมีปัญหา หรือเกิดการชำรุดชุด การซ่อมแซมก็ทำได้ยากเนื่องจากอะไหล่บางอย่างหาได้ยากทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้ใช้ และการบำรุงรักษา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะออกแบบและสร้างชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ ที่มีรูปแบบครอบคลุม ความรู้ ทักษะ ตรงคำอธิบายรายวิชาเครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนต่อไป.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและประเมินคุณภาพของชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

2. เพื่อหาประสิทธิภาพชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจผู้เรียนหลังใช้ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ที่สร้างขึ้นมีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

2. ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเมื่อเรียนด้วยชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่นักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่1 สาขาวิชาช่างยนต์ ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาลัยรัตภูมิ จำนวน 30 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาเครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ(Independent Variables) คือ การเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ คุณภาพชุดฝึก ประสิทธิภาพชุดฝึก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักศึกษาเมื่อใช้ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ ให้ผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ที่มีประสบการณ์การสอนในสาขาวิชาช่างยนต์ 5 ปี ขึ้นไป หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ ด้านการออกแบบ ด้านโครงสร้าง และด้านการใช้งาน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ นำไปทดลองกับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ที่ได้เรียนผ่านมาแล้วนำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนนจากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.50-0.78 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.33-0.89 หลังจากนั้นใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ .864 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ แล้วจึงนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ แบบสอบถามเป็นแบบ Rating Scale 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้กับชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

2. เก็บข้อมูลก่อนการทดลอง โดยเก็บคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ข้อ

3. ชี้แจงและอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

4. แจกใบกิจกรรมให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ระหว่างเรียน

5. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

6. เก็บข้อมูลหลังการทดลอง เมื่อนักศึกษาได้รับการเรียนรู้ด้วยชุดปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ โดยให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

7. ให้นักศึกษาทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

8. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนกับหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ นำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ผลข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน และอังคณา. 2538)

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\overline{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n คือ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยคุณภาพดังนี้(ไชยยศ , 2533)

1.00 –1.49 หมายถึง คุณภาพควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

1.50 –2.49 หมายถึง คุณภาพควรปรับปรุง

2.50 –3.49 หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

3.50 –4.49 หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับดี

4.50 –5.00 หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจดังนี้(บุญชม . 2545)

1.00 –1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

1.51 –2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

2.51 –3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

3.51 –4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

4.51 –5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยคำนวณจากสูตร (พิสณุ. 2554)

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum \left(x - \overline{x}\right)^2}{n - 1}}$$

เมื่อ $S.D$ คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x คือ ข้อมูลแต่ละจำนวน

$\bar{x}$ คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด

n คือ จำนวนข้อมูล หรือนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) ดังต่อไปนี้ (มนตรี. 2550)

$$E_1 = \frac{\sum X_1}{N.A} x100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X_1$ คือ คะแนนรวมของแบบฝึกหัด

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด

N คือ จำนวนผู้เรียน

4. การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) ดังต่อไปนี้ (มนตรี. 2550)

$$E_2 = \frac{\sum X_2}{N.B} x100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum X_2$ คือ คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังรียน

B คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

5. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ดังต่อไปนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 165-167)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - \left(\sum D\right)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t คือ ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D คือ ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

N คือ จำนวนนักเรียน

$\sum D$ คือ ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

$\sum D^2$ คือ ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

6. การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินคุณภาพชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congrurene : IOC) โดยคำนวณจากสูตร ต่อไปนี้ (พวงรัตน์. 2540)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม

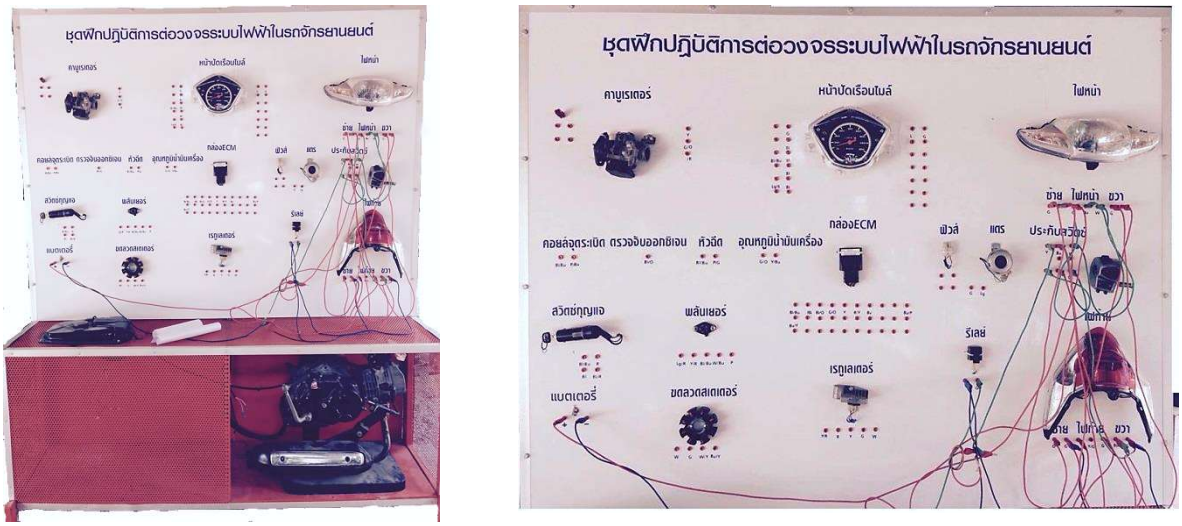
R คือ คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผลการวิจัย

ผลการสร้างชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์และผลการวิเคราะห์ชุดฝึกปฏิบัติ แสดงดังรูปที่ 1 และตารางที่ 1-5

รูปที่ 1 ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ จากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ด้านการออกแบบชุดฝึก

รายการประเมิน	$\overline{X}$	*S.D.*	คุณภาพ
1.ชุดฝึกมีขนาดที่เหมาะสม	3.57	.53	ดี
2.ความปลอดภัยในการใช้ขณะฝึกปฏิบัติ	4.42	.53	ดี
3.การจัดตำแหน่งอุปกรณ์ต่างๆ บนชุดฝึกมีความเหมาะสม	3.28	.48	ปานกลาง
4.ความแข็งแรงของชุดฝึก	4.71	.48	ดีมาก
5.ความสะดวกในการเคลื่อนย้ายและจัดเก็บ	4.57	.53	ดีมาก
6.ความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้ในการสร้างชุดฝึก	4.00	.81	ดี
ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม	4.09	.26	ดี

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลจากการประเมินคุณภาพชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบชุดฝึกมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 4.09 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุด พบว่า ข้อ 4.ความแข็งแรงของชุดฝึกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ข้อ 5.ความสะดวกในการเคลื่อนย้ายและจัดเก็บมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ส่วนข้อ 2.ความปลอดภัยในการใช้ขณะฝึกปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ข้อ 6.ความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้ในการสร้างชุดฝึกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ข้อ 1.ชุดฝึกมีขนาดที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และข้อ 3.การจัดตำแหน่งอุปกรณ์ต่างๆ บนชุดฝึกมีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ จากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ด้านประสิทธิภาพการสอน

รายการประเมิน	$\overline{X}$	*S.D.*	คุณภาพ
1.ความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	4.14	.89	ดี
2.ความสะดวกในการเตรียมอุปกรณ์การสอน	3.57	.78	ดี
3.ความสะดวกในการดำเนินการสอน	3.42	.53	ปานกลาง
4.ชุดฝึกก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน	4.28	.48	ดี
5.ชุดฝึกมีความสัมพันธ์กับใบงาน	3.57	.78	ดี
6.ชุดฝึกให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้	3.71	.75	ดี
ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม	3.78	.34	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลจากการประเมินคุณภาพชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านประสิทธิภาพการสอนมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 3.78 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุด พบว่าข้อ 4.ชุดฝึกก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ข้อ 1.ความเหมาะสมกับระดับผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ข้อ 6.ชุดฝึกให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ข้อ 2.ความสะดวกในการเตรียมอุปกรณ์การสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ข้อ 5.ชุดฝึกมีความสัมพันธ์กับใบงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และข้อ 3.ความสะดวกในการดำเนินการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ จากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ด้านเอกสารประกอบการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ

รายการประเมิน	$\overline{X}$	*S.D.*	คุณภาพ
1.ใบเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.00	.57	ดี
2.เรียงลำดับเนื้อหาเข้าใจง่ายเหมาะสม	3.28	.48	ปานกลาง
3.ศึกษาทำความเข้าใจได้ง่าย	3.42	.53	ปานกลาง
4.ใบงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การปฏิบัติ	3.85	.69	ดี
5.ข้อความในใบงานอ่านแล้วเข้าใจง่าย	3.85	.69	ดี
6.เวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติแต่ละใบงานมีความเหมาะสม	3.28	.48	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม	3.61	.24	ดี

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลจากการประเมินคุณภาพชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเอกสารประกอบการเรียนการสอนภาคปฏิบัติมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุด พบว่า ข้อ 1.ใบเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ข้อ 4. ใบงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ข้อ 5. ข้อความในใบงานอ่านแล้วเข้าใจง่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ข้อ 3. ศึกษาทำความเข้าใจได้ง่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ข้อ 2.เรียงลำดับเนื้อหาเข้าใจง่ายเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 และข้อ 6. เวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติแต่ละใบงานมีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ จากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน

รายการประเมิน	$\overline{X}$	$S.D.$	คุณภาพ
1.ด้านการออกแบบชุดฝึก	4.09	.26	ดี
2.ด้านประสิทธิภาพการสอน	3.78	.34	ดี
3.ด้านเอกสารประกอบการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ	3.61	.24	ดี
ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม	3.83	.34	ดี

จากตารางที่ 4 พบว่า การประเมินคุณภาพของชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ โดยผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมทั้ง 3 ด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุด พบว่า ด้านการออกแบบชุดฝึกมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ด้านประสิทธิภาพการสอนมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และ3.ด้านเอกสารประกอบการเรียนการสอนภาคปฏิบัติมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

รายการ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ประสิทธิภาพ
ระหว่างเรียน(E1)	40	32.90	82.25
หลังเรียน(E2)	30	25.56	85.23

จากตารางที่ 5 พบว่า คะแนนใบงานระหว่างเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ย (E1) คิดเป็นร้อยละ 82.25 และมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (E2) คิดเป็นร้อยละ 85.23 ซึ่งมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.25/85.23 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบ	n	$\overline{X}$	S.D	t
ก่อนเรียน	30	15.70	1.664	-28.891*
หลังเรียน	30	25.56	1.194	

รูปที่ 2 กราฟแสดงการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียนและค่าพัฒนา

จากตารางที่ 6 พบว่าจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ซึ่งมีคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 15.70 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.57 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่านักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 ผลความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D	แปลผล
1.มีขนาดรูปร่างเหมาะสมกับการใช้งาน	3.93	.58	มาก
2.ป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับอุปกรณ์ได้	4.10	.84	มาก
3.ใบงานมีความเหมาะสม	3.90	.71	มาก
4.เวลาในการฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสม	3.43	.50	ปานกลาง
5.ชุดฝึกมีความสวยงามดึงดูดความสนใจ	4.33	.54	มาก
6.ทำให้เกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น	4.23	.43	มาก
7.นักศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.13	.57	มาก
8.เหมาะสมใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน	4.66	.47	มากที่สุด
9.เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	4.60	.49	มากที่สุด
10.สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง	3.93	.73	มาก
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม	4.12	.14	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 8.เหมาะสมใช้เป็นสื่อการ เรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ข้อ 9.เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 5.ชุดฝึกมีความสวยงามดึงดูดความสนใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ข้อ 6.ทำให้เกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ข้อ 7.นักศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ข้อ 2.ป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับอุปกรณ์ได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.10 ข้อ 1.มีขนาดรูปร่างเหมาะสมกับการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ข้อ 10.สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ข้อ 3.ใบงานมีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และข้อที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 4.เวลาในการฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบและสร้างชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ สำหรับนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาเครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์ จากการเก็บข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ด้านการออกแบบชุดฝึกมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ด้านประสิทธิภาพการสอนมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และด้านเอกสารประกอบการเรียนการสอนภาคปฏิบัติมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิท (2560) วิจัยเรื่องสร้างชุดฝึกแมคคาทรอนิกส์เครื่องบรรจุชิ้นงานอัตโนมัติที่มีคุณภาพมีขนาดเหมาะสม เคลื่อนย้ายได้สะดวก และสามารถใช้งานได้จริง การประเมินคุณภาพชุดฝึกเป็นการประเมินคุณภาพ จากผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้าง และด้านการใช้งาน ผลการประเมินคุณภาพชองชุดฝึกแมคคาทรอนิกส์เครื่องบรรจุชิ้นงานอัตโนมัติ ชุดฝึกที่สร้างขึ้นมีคุณภาพด้านโครงสร้างอยู่ในระดับดีมาก ($\overline{X}$ = 4.67, S.D.= 0.44) คุณภาพด้านการใช้งานอยู่ในระดับดีมาก ($\overline{X}$ = 4.51, S.D.= 0.40) และคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\overline{X}$ =4.59, S.D. = 0.42) ทั้งนี้อาจเนื่องจากชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ ที่ออกแบบโครงสร้าง มีความแข็งแรงของชุดฝึก และมีความสะดวกในการเคลื่อนย้ายและจัดเก็บ เมื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนโดยมีเอกสารที่สอดคล้องกับชุดฝึกทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเอง อีกทั้งผู้สอนได้นำวิธีการสอนแบบสาธิตมาใช้ ทำ

ให้เห็นขั้นตอนการปฏิบัติได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น จึงทำให้ผลการประเมินคุณภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

จากการวิเคราะห์หาประสิทธิชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ พบว่า คะแนนใบงานระหว่างเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ย (E1) คิดเป็นร้อยละ 82.25 และมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (E2) คิดเป็นร้อยละ 85.23 ซึ่งมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.25/85.23 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวนา และคณะ (2559) วิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กรณีศึกษา เรื่องวงจรไฟหน้ารถยนต์ พบว่า ผลจากการวิจัยพบว่าชุดฝึกที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพ 88.05/89.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์ที่สร้างขึ้นจึงมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการประกอบการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่าคะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังมีคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน มีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 15.70 และค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.57 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมศักดิ์ (2558) ซึ่งวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบสัญญาณไฟฟ้ารถยนต์สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตร สาขางานยานยนต์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบสัญญาณไฟฟ้ารถยนต์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ ปัทมวรรณ (2558) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการวิเคราะห์และความพึงพอใจเรื่อง เลขยกกำลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่านักศึกษามีการพัฒนาเพิ่มขึ้น หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบไฟฟ้าในรถจักรยานยนต์พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาวุฒิ (2552) ทำการวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนสำหรับฝึกสมรรถนะของผู้เรียนในงานไฟฟ้ารถยนต์ พบว่าผู้เรียนแต่ละกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจริง มีความพึงพอใจของผู้เรียนต่อชุดการสอนมีระดับเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 4.46, S.D.= 0.61)และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันท์ และจิรพันธ์ (2558) การสร้างและประเมินการสอนของหลักสูตรฝึกอบรมศิษย์พระดาบส พบว่าความพึงพอใจของศิษย์พระดาบสที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาได้ลองผิด ลองถูกได้หลายครั้ง โดยไม่เกิดความเสียหายต่ออุปกรณ์ เหมาะสำหรับใช้เป็นสื่อการ เรียนการสอน และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเอง อีกทั้งชุดฝึกมีความสวยงามดึงดูดความสนใจ ทำให้เกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ตลอดจนนักศึกษาใน วิทยาลัยรัตภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และ อำนวยความสะดวกในเรื่อง สถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการดำเนินการวิจัยใน ครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

เฉลิมศักดิ์ ด้วงงาม. 2558. การพัฒนาชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบสัญญาณไฟฟ้ารถยนต์สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรสาขางานยานยนต์. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม. ปีที่ 15. ฉบับที่ 1. หน้า 44-50

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการศึกษา: ทฤษฎีและการวิจัย. โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ

ธนาวุฒิ เดี่ยววนิช. (2552). ชุดการสอนสำหรับฝึกสมรรถนะของผู้เรียนในงานไฟฟ้ารถยนต์. กรุงเทพฯ วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์เครื่องกล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. สุวีริยาสาส์น, กรุงเทพฯ

ปัทมวรรณ ป้องทอง. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการวิเคราะห์และความพึงพอใจเรื่อง เลขยกกำลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน. วารสาร มทร.อีสาน ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 2(2):1.12

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ

พิสณุ ฟองศรี. (2554). วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์จำกัด, กรุงเทพฯ

ภาวนา พรหมสาลี และคณะ. (2559). การประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกรณีศึกษาเรื่องวงจรไฟหน้ารถยนต์. ใน การประชุมวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 9. น. 117-122. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ

มนตรี แย้มกสิก. (2550). เกณฑ์ประสิทธิภาพงนงานวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน: ความแตกต่าง 90/90 Standard และ E1/E2. วารสารศึกษาศาสตร์. 19(1): 1-16

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. สุวีริยาสาส์น, กรุงเทพฯ

สนิท ขวัญเมือง. (2560). สร้างชุดฝึกแมคคาทรอนิกส์เครื่องบรรจุชิ้นงานอัตโนมัติ. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรมพระจอมเกล้าพระนครเหนือระดับชาติ. 8(1) : 96-104

อนันท์ คัมภิรานนท์ และจิรพันธ์อรรถพร. (2558). การสร้างและประเมินการสอนของหลักสูตรฝึกอบรมศิษย์พระดาบสเรื่องการติดตั้งจานดาวเทียม. วารสารวิชาการและวิจัยมทร.พระนคร. 9(1) : 80-90

รูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง

The Teaching Practice Model by Using MIAP Teaching Process for Technical Teacher Students

ทรงนคร การนา[1*] และ ฤทัย ประทุมทอง[1]

Songnakorn Karnna[1*] and Ruthai Pratumtong[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน วัสดุการสอน และประเมินผลการสอน โดยรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ให้ผู้สอนหลักทำหน้าที่นำเข้าสู่เรื่องที่จะสอนในขั้นสนใจปัญหา (M) และให้เนื้อหาในขั้นศึกษาข้อมูล (I) จากนั้นผู้สอนร่วมทำหน้าที่นิเทศการทำกิจกรรมในขั้นพยายาม (A) และให้คำแนะนำที่ถูกต้องในขั้นสำเร็จผล (P) แก่ผู้เรียนในสัดส่วน 1:7 ได้ทำการสอนกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาครูช่าง จำนวน 29 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดผลก่อนและหลังเรียน แบบประเมินผลกิจกรรม แบบประเมินผลปฏิบัติการสอน และแบบประเมินความพึงพอใจ พบว่าการฝึกปฏิบัติการสอนมีประสิทธิภาพ 80.15/78.23 ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 42.17 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนตามรูปแบบในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การฝึกปฏิบัติการสอน, กระบวนการสอนรูปแบบ MAIP, นักศึกษาครูช่าง

ABSTRACT

This research aimed at developing a teaching practice model, including the instructional materials, evaluation of the teaching based on MIAP model. This model consists of 4 main parts; (M) motivation part, in which the beginning of the teaching practice is led by a main instructor, (I) information part or content providing part, (A) the application part, in which the instructor assistant helped to check the students' performance, and the last (P) for the progress of the students. The ratio of the number of the students and the instructor is 1:7. The teaching practice was then implemented on 29 technical teacher students. Data were collected by pretest and posttest, activity evaluation form, teaching practice evaluation form and satisfaction evaluation form. The results showed the effectiveness of the teaching at 80.15/78.23. The overall progress of the students was 42.17%. Students' satisfaction was at very high level.

Keywords : Teaching Practice, MIAP Teaching Process, Technical Teacher Students

---

[1]สาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ต. บ่อยาง อ. เมือง จ. สงขลา 90000

[1] Department of Industrial Education, Faculty of Industrial Education and Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Boyang, Muang, Songkhla 90000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : songnakorn@hotmail.com

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการผลิตครูช่างอุตสาหกรรมในระดับปริญญาตรี มุ่งเน้นการผลิตครูอาชีวศึกษา ครูช่างอุตสาหกรรม ให้มีความรู้และทักษะ เพื่อทำการสอน อบรม และให้ความรู้ทางเทคโนโลยี ที่ตอบสนองต่อความต้องการของการศึกษาในสายอาชีพ (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมฯ, 2558 : 5) ดำเนินการจัดการศึกษาตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานความรู้และมีประสบการณ์วิชาชีพ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556 : 65-71) โดยนักศึกษาที่เข้าศึกษาในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต จะต้องเรียนตลอดหลักสูตรในส่วนของทฤษฎีและปฏิบัติ ทั้งหมวดวิชาเฉพาะด้าน และหมวดวิชาชีพครูในสถาบันการศึกษา 4 ปีการศึกษา และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาสาขาวิชาเฉพาะ และจะต้องผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด อีก 1 ปีการศึกษา จึงจะจบการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนด และได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ดังนั้นการเตรียมนักศึกษาครูช่างในสถาบันการศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เมื่อฝึกให้นักศึกษามีความสามารถทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติงานทางช่าง เป็นช่างที่ดี มีทักษะ มีฝีมือทางด้านช่างอย่างชำนาญแล้ว ก็จะต้องฝึกนักศึกษาให้เป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหา ถ่ายทอดทักษะต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างชำนาญแล้วให้แก่ผู้เรียน ด้วยความมั่นใจ และมีบุคลิกภาพของการเป็นครูที่ดี ด้วยการฝึกปฏิบัติการสอน รายวิชาที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการสอน จึงถือเป็นหัวใจสำคัญในการผลิตครูช่าง เนื่องจากเป็นการเตรียมนักศึกษาครูช่างให้มีสมรรถนะการสอนเบื้องต้น ด้านทักษะการสอน ความมั่นใจในการสอน มีบุคลิกภาพที่ดี มีทัศนคติที่ดีต่อความเป็นครู และมีสมรรถนะการสอนในด้านอื่น ๆ พร้อมที่จะไปฝึกสอนในสถานศึกษา และไปเป็นครูที่ดีในอนาคต

สำหรับการจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้น ได้จัดแผนการเรียนสำหรับฝึกปฏิบัติทักษะการสอนไว้ในชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 มีรายวิชาการจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษา เป็นรายวิชาแรกที่มุ่งเน้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นรายวิชาที่สร้างความประทับใจครั้งแรกกับการที่จะได้เป็นครู ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการสอน การฝึกปฏิบัติทักษะการสอนเบื้องต้น การสร้างความมั่นใจ และบุคลิกภาพของการเป็นครูที่ดี (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมฯ, 2558 : 22) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา จะเรียนทฤษฎี 2 ชั่วโมง และฝึกปฏิบัติทักษะการสอน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีอาจารย์ผู้สอนจำนวน 1 คนบ้าง 2 คนบ้าง ต่อนักศึกษาจำนวน 35 คน ซึ่งจากการสังเกต สัมภาษณ์ และการสอบถามนักศึกษา พบว่า อาจารย์ผู้สอน จะสอนเนื้อหาส่วนที่เป็นทฤษฎีมากกว่าให้ฝึกปฏิบัติ ประกอบกับมีอาจารย์ผู้สอน 1-2 คน ต่อนักศึกษาจำนวนมาก ทำให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติทักษะการสอนไม่ทั่วถึง ฝึกในเวลาที่จำกัด ทำให้การให้คำแนะนำและการประเมินผลการฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษา ทำได้เพียงบางครั้งเท่านั้น จึงส่งผลให้นักศึกษายังไม่มีความมั่นใจในการสอน และยังจะต้องได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพในการสอนที่เหมาะสม จากการสอบถามอาจารย์ผู้สอน พบว่า หลักสูตรรายวิชากำหนดเนื้อหาส่วนที่เป็นทฤษฎีมากเกินไป และกำหนดกรอบการฝึกปฏิบัติไว้อย่างกว้าง ๆ จำนวนชั่วโมงในการฝึกปฏิบัติมีน้อย อาจารย์ผู้สอนมีเพียง 1-2 คน นักศึกษามีจำนวนมาก ทำให้มีการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมนักศึกษาทุกคนทำได้ยากในเวลาที่จำกัด และสอบถามอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องในรายวิชาถัดไป ก็พบว่านักศึกษาขาดความรู้และทักษะพื้นฐานในการสอน โดยเฉพาะความพร้อมในเรื่องของบุคลิกภาพ ความมั่นใจในการสอน และเนื้อหาในเรื่องทฤษฎีและทักษะวิธีการสอนในลักษณะต่าง ๆ ไม่สามารถนำมาใช้ต่อเนื่องได้ จะต้องมีการสอนความรู้พื้นฐานเพิ่มเติม ฝึกทักษะการสอนเบื้องต้นใหม่ จึงส่งผลต่อสมรรถนะการสอนเบื้องต้นของนักศึกษาด้านทักษะการสอน ความมั่นใจในการสอน บุคลิกภาพ และทัศนคติที่ดีต่อความเป็นครู ซึ่งสอดคล้องกับสาวิตรี (2547 : 1-9) ได้เสนอแนะแนวทางในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาครูไว้ว่า ควรเพิ่มความมั่นใจในการสอนให้แก่นักศึกษา ควรลดการสอนทฤษฎีและเพิ่มการฝึกปฏิบัติการสอนให้มากขึ้น นอกจากนี้ขนิษฐา (2558 : 165-167) พบว่าปัญหากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ด้านการสอน ด้านที่เป็นปัญหามากที่สุด 1 ใน 3 ด้าน คือ ด้านนักศึกษา ที่ยังขาดทักษะในการสอน ขาดความพร้อมก่อนสอน โดยได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขไว้ว่า ควรเน้นทักษะการสอนในการฝึกสอนจุลภาคให้เข้มข้นขึ้น เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการสอนให้แก่นักศึกษา

กระบวนการสอนรูปแบบ MIAP เป็นวิธีการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เพราะกระบวนการสอนรูปแบบนี้จะเริ่มจาก การสร้างความสนใจ (M: Motivation) ในการเรียนหัวข้อเรื่องนั้น ๆ ซึ่งจะต้องนำผู้เรียนเข้าสู่หัวเรื่องตามวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน ใช้สื่อประกอบกับเทคนิคการถาม ช่วยดึงความสนใจให้มากที่สุด ใช้เวลากะทัดรัดอย่างเหมาะสม จากนั้นจึงให้เนื้อหา (I: Information) ที่ครบถ้วนเพียงพอ โดยการใช้อุปกรณ์ช่วยสอนและวางขั้นตอนในการให้เนื้อหาจากง่ายไปยาก ต่อมาก็เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้จากเนื้อหาที่ได้รับไปทดลองฝึกหัดแก้ปัญหาหรือฝึกปฏิบัติ (A: Application) ภายหลังจากผ่านการรับเนื้อหาสาระว่าเขามีการรับเนื้อหาได้มากน้อยเพียงใด มีความเข้าใจเนื้อหา และสามารถปฏิบัติงานได้หรือไม่ ก่อให้เกิดการตรวจปรับเนื้อหา ในส่วนที่ผู้เรียนยังรับเนื้อหาไม่ได้ และสุดท้ายมีการเฉลยให้ผู้เรียนได้ทราบผลการทดลองฝึกแก้ปัญหา และผลการประเมินการฝึกปฏิบัติ (P: Progress) ว่าถูกหรือผิดอย่างไร ถ้าผลที่ได้ถูกต้องจะทำให้ความรู้ที่ใช้นั้นเป็นความรู้ที่ทำให้เกิดผลสำเร็จ จึงจะถือว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้แล้ว (สุชาติ : 2549: 2) ประกอบกับจากต้นแบบการผลิตครูช่างของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สามารถจัดการเรียนการสอนในการผลิตครูช่างให้มีสมรรถนะการสอนนั้น จะทำได้ดีก็ต่อเมื่อมีอาจารย์ผู้สอน 1 คนต่อนักศึกษาจำนวน 7-10 คน (ชนะ, 2528) จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวจะเห็นว่ากระบวนการสอนรูปแบบ MIAP น่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถสร้างการเรียนรู้และทักษะในการฝึกปฏิบัติการสอนแก่นักศึกษาครูช่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอนรูปแบบใหม่ จึงจะต้องศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนร่วมด้วย เนื่องจากความพึงพอใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้า และแรงจูงใจ ซึ่งปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จได้เป็นอย่างดี (นูรียะห์ ตะเยะ, 2556)

ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบว่ารูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่างนั้น เมื่อได้ดำเนินการแล้วมีประสิทธิภาพเพียงใด เพื่อที่จะนำไปขยายผลในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไปได้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อสร้างรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง

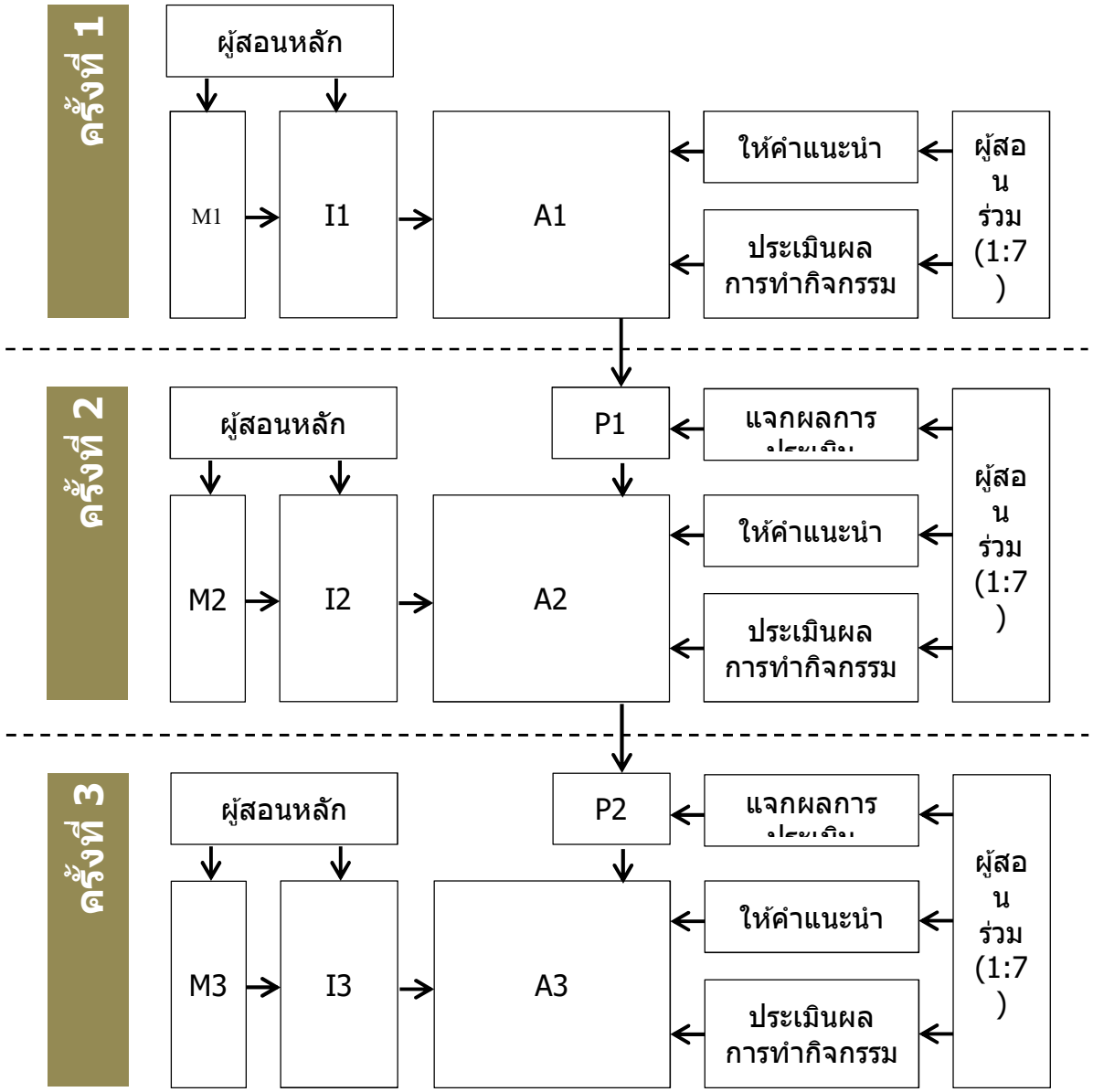
2.2 เพื่อสร้างวัสดุการสอนสำหรับการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง

2.3 เพื่อประเมินผลการสอนตามรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การสร้างรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง

การสร้างรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน เริ่มจากการวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต วิธีการจัดการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติการสอน หลังจากนั้นได้ศึกษารายละเอียดกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP ทำการสังเคราะห์และสร้างรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง

จากภาพที่ 1 รูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง เริ่มต้นที่ผู้สอนหลัก สร้างความสนใจ (M) ในการเรียนหัวข้อเรื่องนั้น ๆ จากนั้นจึงให้เนื้อหา (I) ที่ครบถ้วนเพียงพอ ในขณะที่ผู้สอนร่วมทำหน้าที่ให้คำแนะนำและประเมินผลการทำกิจกรรม/ฝึกปฏิบัติการสอนในขั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกหัด (A) และทำการแจ้งผลการประเมินที่ถูกต้องครบถ้วน (P) แก่ผู้เรียน เพื่อนำไปปรับปรุงในการทำกิจกรรม/การฝึกปฏิบัติการสอนในครั้งต่อไป โดยให้มีสัดส่วนของอาจารย์ผู้สอนร่วมต่อจำนวนนักศึกษาเท่ากับ 1:7

2. การสร้างวัสดุการสอนสำหรับการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง

การสร้างวัสดุการสอน โดยการกำหนดรายวิชาการจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษา ซึ่งเป็นรายวิชาที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการสอนวิชาแรก ที่มีความสำคัญกับนักศึกษามาก เนื่องจากจะต้องสร้างความประทับใจครั้งแรกกับการที่จะได้เป็นครูให้กับนักศึกษา จึงจะต้องฝึกให้นักศึกษามีสมรรถนะการสอนเบื้องต้นในด้านทักษะการสอน ความมั่นใจ และบุคลิกภาพของการเป็นครูที่ดี เริ่มจากการวิเคราะห์รายละเอียดต่าง ๆ ตามคำอธิบายรายวิชา ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา การวิเคราะห์หัวข้อเรื่อง กิจกรรม และการกำหนดวัตถุประสงค์การสอน จากนั้นจัดทำวัสดุการสอน ประกอบด้วย

ใบเนื้อหา ใบแบบฝึกหัด ใบเฉลยแบบฝึกหัด ใบกิจกรรม ใบประเมินผลกิจกรรม สื่อการสอน ใบทดสอบทฤษฎี ใบทดสอบปฏิบัติการสอน และแบบประเมินผลปฏิบัติการสอน ซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ ตามโครงการสอน ต่อไปนี้

ชื่อวิชา : การจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษา				
หลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (5 ปี) สาขาวิชาวิศวกรรมแมคคาทรอนิกส์ สอนปีที่ 3				
จำนวน : 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ 15 สัปดาห์ต่อภาคเรียน สอนในภาคเรียนที่ 2/2560				
ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	เวลา ชม.	กิจกรรม	เวลา ชม.
1	การรู้จักการสอน	1	อภิปรายการสอนจากตัวอย่างการสอน	3
2	การพูดแนะนำตัว	1	เขียนประวัติตนเอง และพูดแนะนำตัว	3
3	การเขียนวัตถุประสงค์การสอน และการสร้างใบเนื้อหา	1	เขียนวัตถุประสงค์การสอน/สร้างใบเนื้อหา	3
4	การสอนแบบบรรยาย	1	สอนแบบบรรยาย 1 ครั้งที่ 1 (ให้เนื้อหา)	3
5	สื่อการสอน	1	สอนแบบบรรยาย 1 ครั้งที่ 2 (ให้เนื้อหา)	3
6	การนำเข้าสู่บทเรียน	1	ร่างการนำเข้าสู่บทเรียน	3
7	-	-	สอนแบบบรรยาย 2 ครั้งที่ 1 (นำเข้าสู่บทเรียน+ให้เนื้อหา+สื่อ)	4
8	-	-	สอนแบบบรรยาย 2 ครั้งที่ 2 (นำเข้าสู่บทเรียน+ให้เนื้อหา+สื่อ)	4
9	การสอนแบบถามตอบ	1	สร้างรายการคำถาม	3
10	-	-	สอนแบบถามตอบ 1 ครั้งที่ 1 (นำเข้าสู่บทเรียน+ให้เนื้อหา+สื่อ)	4
11	-	-	สอนแบบถามตอบ 1 ครั้งที่ 2 (นำเข้าสู่บทเรียน+ให้เนื้อหา+สื่อ)	4
12	การสร้างแบบฝึกหัด/ใบทดสอบท้ายบทเรียน	1	สร้างแบบฝึกหัดและใบเฉลย	3
13	กิจกรรมขั้นพยายามและขั้นสำเร็จผล	1	สอนแบบถามตอบ 2 ครั้งที่ 1 (ครบกระบวนการเรียนรู้แบบ MIAP)	3
14	-	-	สอนแบบถามตอบ 2 ครั้งที่ 2 (ครบกระบวนการเรียนรู้แบบ MIAP)	4
15	-	-	สอนแบบถามตอบ 2 ครั้งที่ 3 (ครบกระบวนการเรียนรู้แบบ MIAP)	4
16	-	-	สอบปฏิบัติการสอน	-

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดผลก่อนและหลังการเรียน เป็นชนิดปรนัย จำนวน 40 ข้อ ตามหัวข้อเรื่องในโครงการสอนทั้งหมด 2) แบบประเมินผลกิจกรรมจำนวน 12 กิจกรรม ตามหัวข้อกิจกรรมในโครงการสอนทั้งหมด แบบประเมินผลปฏิบัติการสอน และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน เป็นแบบ Rating Scale 5 ระดับ หลังจากร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแล้ว ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์

4. การประเมินผลการสอนตามรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่างและเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินผลตามรูปแบบ ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (5 ปี) สาขาวิชาวิศวกรรมแมคคาทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษา ในปีการศึกษา 2/2560 จำนวน 29 คน โดยก่อนการเรียนได้ทดสอบพื้นฐานความรู้ก่อนเรียน (T1) หลังการเรียนได้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน (T2) ด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกันใช้เวลาครั้งละ 50 นาที และได้สอบถามความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนการสอนสิ้นสุดลง วิธีการจัดการเรียนการสอนในการฝึกปฏิบัติการสอน ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง ดำเนินการโดยเริ่มต้นที่ผู้สอนหลัก สร้างความสนใจ เป็นผู้นำเข้าสู่บทเรียน (M) ในการเรียนหัวข้อเรื่องนั้น ๆ แล้วจึงให้เนื้อหา (I) ที่ครบถ้วนเพียงพอ จากนั้นผู้สอนร่วมทำหน้าที่ให้คำแนะนำและประเมินผลการทำกิจกรรม/การฝึกปฏิบัติการสอนในขั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกหัด (A) หลังจากที่ผู้สอนร่วมได้ประเมินผลการทำกิจกรรม/ฝึกปฏิบัติการสอน และให้ข้อเสนอแนะที่ถูกต้องแล้ว ก็จะแจ้งผลการประเมินที่ถูกต้องครบถ้วน (P) คืนให้แก่ผู้เรียนตรวจสอบ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงในการทำกิจกรรม/ฝึกปฏิบัติการสอนในครั้งต่อไป โดยการทำกิจกรรม/ฝึกปฏิบัติการสอนในแต่ละครั้ง มีสัดส่วนของอาจารย์ผู้สอนร่วมต่อจำนวนนักศึกษาเท่ากับ 1:7

5. การวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

1) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการฝึกปฏิบัติการสอน โดยใช้เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพ คือ E1/E2 เกณฑ์ที่กำหนด E1/E2 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70/70 โดยที่การส่งเสริมการเรียนรู้ (E1) เป็นผลการทำกิจกรรมในขณะจัดการเรียนการสอนนำมาคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ ขณะที่ผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอน (E2) เป็นผลการทดสอบการปฏิบัติการสอนหลังการเรียนครบตามหัวข้อกิจกรรมในโครงการสอน นำมาคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ

2) ความก้าวหน้าในการเรียน (T2-T1) เกณฑ์ที่กำหนด T2-T1 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 เป็นค่าความแตกต่างของคะแนน T-score เฉลี่ยก่อนเรียน (T1) และหลังการเรียน (T2) วัดด้วยแบบทดสอบวัดผลก่อนและหลังการเรียน

3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ยที่ได้จะต้องไม่ต่ำกว่าระดับมาก

ผลและวิจารณ์ผล

1. ประสิทธิภาพของการฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง

ตารางที่ 1 คะแนนการทำกิจกรรมของนักศึกษาครูช่าง (E1) n=29

	หัวข้อกิจกรรม												
รายการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	รวม
คะแนน	(3)	(6)	(39)	(6)	(41)	(6)	(4)	(53)	(3)	(57)	(4)	(85)	(307)
รวม	76	125	774	122	940	148	92	1,287	58	1,358	88	2,068	7,136
เฉลี่ย	2.62	4.31	26.69	4.21	32.41	5.10	3.17	44.38	2.00	46.83	3.03	71.31	246.07
ร้อยละ	87.36	71.84	68.44	70.11	79.06	85.06	79.31	83.73	66.67	82.15	75.86	83.89	80.15

ตารางที่ 2 คะแนนการประเมินผลการทดสอบปฏิบัติของนักศึกษาครูช่าง (E2) n=29

	หัวข้อการทดสอบ									
รายการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	รวม
คะแนน	(9)	(9)	(12)	(6)	(6)	(35)	(15)	(14)	(15)	(121)
รวม	223	220	273	151	158	661	372	343	344	2,745
เฉลี่ย	7.69	7.59	9.41	5.21	5.45	22.79	12.83	11.83	11.86	94.66
ร้อยละ	85.44	84.29	78.45	86.78	90.80	65.12	85.52	84.48	79.08	78.23

จากตารางที่ 1 และตารางที่ 2 พบว่านักศึกษาครูช่าง จำนวน 29 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละจากการทำกิจกรรมทั้งหมด 12 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 80.15 และมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละจากการทดสอบปฏิบัติการสอน ทั้งหมด 9 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 78.23 แสดงว่าประสิทธิภาพของการฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง เท่ากับ 80.15/78.23 ซึ่งสูงกว่าค่าประสิทธิภาพ E1/E2 ที่ตั้งไว้คือ 70/70

2. ความก้าวหน้าในการเรียนโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง

ตารางที่ 3 ความก้าวหน้าในการเรียนโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง n=29

การทดสอบ	ค่าคะแนน T-Score เฉลี่ย	ค่าคะแนน T-Score เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ
ก่อนเรียน (T1)	41.28	42.17
หลังเรียน (T2)	58.69	

จากตารางที่ 3 ความก้าวหน้าในการเรียน (T2-T1) โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง มีความก้าวหน้าในการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 42.17 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 30 ที่กำหนดไว้

3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง n=29

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ผู้สอนมีการเตรียมความพร้อมของเอกสารประกอบการสอนและสื่อการสอนเป็นอย่างดี	4.48	0.51	มาก
2. ผู้สอนมีความรู้ มีทักษะเกี่ยวกับเนื้อหาและกิจกรรมที่สอนเป็นอย่างดี	4.69	0.47	มากที่สุด
3. ผู้สอนมีเทคนิค/วิธีสอน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการฝึกปฏิบัติการสอน	4.83	0.38	มากที่สุด
4. ผู้สอนกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการสอนได้อย่างเหมะสม	4.66	0.48	มากที่สุด
5. ผู้สอนประเมินผลการทำกิจกรรมและให้คำแนะนำที่สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขได้	4.34	0.61	มาก
6. สัดส่วนผู้สอนต่อผู้เรียนเหมาะสม ส่งผลให้ผู้สอนดูแลผู้เรียนได้ทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.52	0.47	มากที่สุด
7. ความรู้และทักษะที่ได้รับ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการสอน	4.72	0.45	มากที่สุด
8. ความรู้และทักษะที่ได้รับ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสอน	4.48	0.63	มาก
9. ความรู้และทักษะที่ได้รับ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพที่ดีในการสอน	4.55	0.57	มากที่สุด
10. รูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติการสอน	4.55	0.51	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.58	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

จากผลการวิจัยพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกประเด็น ทั้งนี้เนื่องมาจากว่า การดำเนินการตามรูปแบบการฝึกปฏิบัติการสอนที่ได้พัฒนาขึ้นมา สามารถส่งผลให้นักศึกษาครูช่างเกิดการเรียนรู้ มีทักษะการสอน มีความมั่นใจ มีบุคลิกภาพที่ดีในการสอน ตามเกณฑ์ที่กำหนด อีกทั้งอาจารย์ผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามโครงการสอน และวัสดุการสอนที่สร้างขึ้นได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ นอกจากนี้การกำหนดสัดส่วนอาจารย์ผู้สอนต่อจำนวนนักศึกษา เท่ากับ 1:7 ส่งผลให้อาจารย์ผู้สอนดูแลนักศึกษาได้อย่างทั่วถึงขณะทำกิจกรรม และนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติทักษะการสอนได้อย่างทั่วถึงทุกคนทุกกิจรรม อีกทั้งการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอน มีการให้ทฤษฎี แล้วให้ผู้เรียนนำทฤษฎีที่ได้มาใช้ในการทำกิจกรรม และมีการประเมินผล แจ้งผลให้ผู้เรียนได้ทราบว่าถูกต้องหรือไม่อย่างไร ด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MAIP ซึ่งสอดคล้องกับสุราษฎร์ (2554 : 29-33) พบว่า รูปแบบการฝึกอบรมที่มีวิทยากรหลักทำหน้าที่ดำเนินการนำเข้าสู่เรื่องราวที่จะฝึกอบรม (M) และให้เนื้อหา (I) ในแต่ละเรื่อง ขณะที่วิทยากรผู้ช่วยทำหน้าที่ตรวจแบบฝึกหัดจากขั้นพยายาม (A) และให้คำตอบที่ถูกต้อง (P) แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยให้มีสัดส่วนวิทยากรผู้ช่วยต่อผู้รับการฝึกอบรม 1:10 ส่งผลให้มีประสิทธิภาพการฝึกอบรมและความก้าวหน้าในการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ประสิทธิภาพของการฝึกปฏิบัติการสอนด้วยกระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับนักศึกษาครูช่าง เท่ากับ 80.15/78.23 ซึ่งสูงกว่าค่าประสิทธิภาพ E1/E2 ที่ตั้งไว้คือ 70/70 ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 42.17 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 30 ที่กำหนดไว้ และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนตามรูปแบบในระดับมากที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคณบดี ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่ และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ขนิษฐา หินอ่อน และสุรพันธ์ ตันศรีวงษ์. 2558. ปัญหาและแนวทางพัฒนากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 6(1): 165-167.

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี. 2558. หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมแมคคาทรอนิกส์ (5 ปี). สงขลา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.

ชนะ กสิภาร์. 2528. ปรัชญาการฝึกหัดครูช่าง ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. เอกสารประกอบการประชุม Eight In-Country Workshop in Thailand เรื่อง Developing Skills in Production of Instructional Materials for In-service Teacher Upgrading. กรุงเทพมหานคร.

นูรียะห์ ตะเยะ (2556). ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ราชกิจจานุเบกษา. (วันที่ 4 ตุลาคม 2556). ข้อบังคับคุรุสภา. มาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130 ง : 65-71.

สาวิตรี โรจนะสมิต และวรรณทิพา รอดแรงค้า. 2547. มิติใหม่ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 19(2) : 1-9.

สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. 2549. โครงการสอนวิชาเทคนิคและวิธีการสอนวิชาชีพ MIAP. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สุราษฎร์ พรมจันทร์. 2554. รูปแบบการฝึกอบรม วิธีดำเนินการวิจัยและการจัดทำรายงานการวิจัย โดยใช้กระบวนการสอนรูปแบบ MIAP สำหรับครูผู้สอนในสถานศึกษา. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 2(1): 29-33.

การพัฒนาพลังงานทดแทนของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต : การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมร้อนของระบบระบายอากาศคอมเพรสเซอร์แอร์

The development of renewable energy in the Faculty of Humanities and Social Sciences, Phuket Rajabhat University: Electricity from heat extractor of air-conditioning compressor

สุพัฒนชัย โพธิ์แก้ว[1]

Supatanachai Pokaew[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบูรณาการประกอบด้วยการวิจัยเชิงทดลอง และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจำนวนเครื่องปรับอากาศและการใช้งานเครื่องปรับอากาศของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อสร้างต้นแบบกังหันลมผลิตไฟฟ้าจากระบบระบายอากาศคอมเพรสเซอร์แอร์ และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพลังงานทดแทนของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ผลของการวิจัยพบว่า มีจำนวนเครื่องปรับอากาศทั้งหมด 47เครื่อง และมีการใช้งานเฉลี่ยวันละ 6 ชั่วโมงต่อวัน ในการสร้างต้นแบบกังหันลมผลิตไฟฟ้า พบว่า สามารถชาร์จไฟฟ้าเก็บไว้ในแบตเตอรี่ตลอดการทำงานของพัดลมความร้อนเครื่องปรับอากาศ ทำงานเฉลี่ยต่อวัน แรงดันที่ชาร์จได้เท่ากับ 6.5 โวลต์ แบตเตอรี่สามารถทำการจ่ายโหลดได้นานเฉลี่ย 5 ชั่วโมง ที่ความเร็วลมเฉลี่ย 5 เมตรต่อวินาที โดยจ่ายให้กับหลอดแอลอีดี ไฟกระแสตรง 6 โวลต์ ขนาด 3 วัตต์ จำนวน 6 หลอด จุดเด่นของชุดผลิตไฟฟ้าต้นแบบ พบว่า 1) เป็นนวัตกรรมใหม่ 2) สะดวกในการติดตั้ง 3) มีน้ำหนักเบา 4) ราคาถูกวัสดุอุปกรณ์หาได้ภายในประเทศ 5) นำไปต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้ทันที ผู้วิจัยจดอนุสิทธิบัตรตามคำขอเลขที่ 1603002090 แนวทางการพัฒนา พบว่า 1) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านพลังงานทดแทน 2) การศึกษาดูงานและทำความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกด้านพลังงานทดแทน 3) ปลูกจิตสำนึกในการใช้พลังงานอย่างประหยัดและการอนุรักษ์พลังงาน 4) จัดทำยุทธศาสตร์พลังงานทดแทนของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ข้อเสนอแนะ ควรนำชุดผลิตไฟฟ้าไปติดตั้งกับเครื่องปรับอากาศทั้งหมดของมหาวิทยาลัยจะสามารถนำไปใช้กับหลอดไฟแอลอีดีส่องสว่างขนาด 3 วัตต์ ได้รวม 7,200 หลอด

คำสำคัญ : การพัฒนาพลังงานทดแทน, การผลิตไฟฟ้า, พลังงานลมร้อน, คอมเพรสเซอร์แอร์

ABSTRACT

This research is an integrated one which includes the experimental research and the quantitative research. Its purposes were to examine numbers of air-conditioners and their utilization in the Faculty of Humanities and Social Sciences, to build a new model of windmill for producing electricity from heat extractor of air–conditioning compressor, and to study a guideline for developing renewable energy used in the Faculty of Humanities and Social Sciences, Phuket Rajabhat University. The research findings were that: There were totally 47 air–conditioners, and the average of their works was 6 hours per day. With regard to model-building of the windmill for producing electricity, it was found that the pilot model could charge electricity and stored it in a battery with the average of 6.5 volts per day while an electric fan was working in the air-conditioner. The battery could distribute the power supply with the average of 5 hours at the average wind-speed of 5 meters per second. It distributed to LED, DC with the amount of 6 volts, size-3 watts, for 6 bulbs. The advantages of the pilot-model generator were: 1) being innovation, 2) easy to install, 3) light weight, 4) cheap price and domestic availability, 5) being able to apply for commercial purpose. The copy-right number of the power supply was 1603002090. The results of the guideline for development were: 1) supporting and promoting for research on renewable energy, 2) visiting, training, and jointing programs of renewable energy with other institutions, 3) encouraging people to save and conserve energy, 4) providing strategies in renewable energy of the Faculty of Humanities and Social Sciences. In terms of suggestions, the pilot-model generator should be installed with all of the air-conditioners of Phuket Rajabhat University. It can be applied with 7,200 size-3-watt-LED lights.

Keywords : Development of Renewable energy ,Electricity, Heat extractor, air-conditioning compressor

---

[1] กลุ่มสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัษฎา อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต 83000

[1] Department of Social Faculty of Humanities and Social Sciences RajabhatUniversity Rutsada Sub-District Moung Phuket District Phuket Province Thailand 83000

บทนำ

ปัญหาพลังงานโลก ตั้งแต่ปี 1980 ถึง 2004 มีความต้องการพลังงานหลักเพิ่มขึ้น 54% และจะเพิ่มขึ้นด้วยสัดส่วนเดียวกันถึงปี 2030 (จาก 469 EJ เป็น 716 EJ คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 1.6% ต่อปี) ความต้องการใช้ไฟฟ้ามีอัตราเติบโตขึ้นอย่างสม่ำเสมอ และคาดว่าจากปี 2004 ถึงปี 2030 จะเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า (จาก 17,408 TWh เป็น 33,750 TWh คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 2.6% ต่อปี) ความต้องการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นสูงมากในประเทศกำลังพัฒนา ปัจจุบันประชาชนราว 2 พันล้านคนยังไม่มีไฟฟ้าใช้ และถือเป็นกลุ่มที่ต้องให้ความสำคัญในอันดับต้น สหประชาชาติประมาณว่าประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นจาก 6.4 พันล้านคนในปี 2004 เป็น 8.1 พันล้านคน ในปี 2030 ความต้องการพลังงาน จึงยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ในช่วงเวลานั้นทั้งการเพิ่มขึ้นของประชากรโลก และความต้องการยกระดับมาตรฐานในการดำรงชีวิตของประชาชนในประเทศที่กำลังพัฒนา นี่จึงเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ความต้องการพลังงานเพิ่มสูงขึ้น และยังเป็นสาเหตุให้มีความจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศมากกว่าร้อยละ 90 การพัฒนาพลังงานหมุนเวียนมาผลิตกระแสไฟฟ้าจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ได้รับความสนใจจากภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม ภาคประชาชน เพราะพลังงานหมุนเวียนที่สามารถนำมาผลิตกระแสไฟฟ้าในประเทศไทยมีหลายประเภท ดังข้อมูลการใช้พลังงานของไทยต่อไปนี้ กระทรวงพลังงานได้กำหนดยุทธศาสตร์ ในการจัดทำ Roadmap เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพลังงานทดแทนและ พลังงานทางเลือก 25% ใน 10 ปี (พ.ศ. 2555-2564) หรือ AEDP (2012-2021) โดยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาพลังงานทดแทนตามแผน AEDP ใน 6 ประเด็น ดังนี้ 1) การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนอย่างกว้างขวาง 2) การปรับมาตรการจูงใจสำหรับการลงทุนจากภาคเอกชนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ 3) การแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาพลังงานทดแทน 4) การปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบสายส่งสายจำหน่ายไฟฟ้ารวมทั้งการพัฒนาสู่ระบบ Smart Grid 5) การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจต่อประชาชน 6) การส่งเสริมให้งานวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมพลังงานทดแทนแบบครบวงจร(กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน, 2557)

พลังงานจากลม (Wind Energy) เป็นพลังงานทดแทนรูปแบบหนึ่งที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะกับสิ่งแวดล้อม ระบบระบายอากาศคอมเพรสแอร์จะมีกังหันลมที่จะทำหน้าที่พัดเอาความร้อนออกจากตัวเครื่อง ซึ่งจะทำให้เกิดพลังงานลมที่สามารถนำมาใช้ในการผลิตไฟฟ้าได้ ที่นับเป็นการใช้ประโยชน์จากพลังงานที่สูญเปล่า โดยใช้หลักการเปลี่ยนพลังงานลมให้เป็นพลังงานไฟฟ้า ในปัจจุบันมีการใช้เครื่องปรับอากาศภายในอาคารกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งหากนำพลังงานลมร้อนระบบระบายอากาศคอมเพรสเซอร์แอร์มาผลิตไฟฟ้าในทุกๆอาคาร ก็จะทำให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีการใช้พลังงานไฟฟ้าเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเครื่องปรับอากาศ ซึ่งจะถูกติดตั้งอยู่ทุกอาคาร จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายด้านพลังงานในแต่ละปีสูงมาก หากนำพลังลมร้อนจากระบบระบายอากาศคอมเพรสเซอร์แอร์ ของเครื่องปรับอากาศทั้งหมดในมหาวิทยาลัยฯ มาผลิตไฟฟ้าจะสามารถช่วยลดการใช้พลังงานลงได้ อีกทั้งจะเป็นต้นแบบ มหาวิทยาลัยสีเขียว(Green University) ด้านการใช้พลังงานทดแทน จากปัญหาและข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาพลังงานทดแทนของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต กรณีศึกษา : การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมร้อนของระบบระบายอากาศคอมเพรสเซอร์แอร์ เพื่อเป็นข้อมูลหลักในการพัฒนาคณะฯและมหาวิทยาลัยฯด้านพลังงาน ทำให้สามารถใช้พลังงานให้เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ คุ้มค่า ลดรายจ่าย และช่วยประเทศชาติลดการใช้พลังงานอีกทางหนึ่ง ส่งผลให้มีการใช้พลังงานอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาจำนวนเครื่องปรับอากาศและการใช้งานเครื่องปรับอากาศของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์

2. เพื่อสร้างต้นแบบกังหันลมผลิตไฟฟ้าจากระบบระบายอากาศคอมเพรสเซอร์แอร์

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพลังงานทดแทนของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการพัฒนาพลังงานทดแทนของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต กรณีศึกษา : การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมร้อนของระบบระบายอากาศคอมเพรสเซอร์แอร์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคลากรของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

กลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.การสำรวจ (Survey) คือ การเก็บรายละเอียดทั่วไป เพื่อได้ข้อมูลจำนวนเครื่องปรับอากาศและการใช้งานเครื่องปรับอากาศอาคาร 3 ของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1

2. แผนการทดลอง คือ การวางขั้นตอนในการทดลองเพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ คือต้นแบบต้นแบบกังหันลมผลิตไฟฟ้าจากระบบระบายอากาศคอมเพรสเซอร์แอร์ โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การสัมภาษณ์ (Interview) คือ

3.1. การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างและคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าก่อนการไปเก็บข้อมูล และไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลตามโครงสร้างคำถามที่ได้กำหนดไว้

3.2. การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการคือ การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยไม่ได้กำหนดโครงสร้างและคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า แต่จะอาศัยไปตั้งคำถามเฉพาะหน้ากับผู้ให้ข้อมูลแทนซึ่งจะพูดคุยหรือซักถามประเด็นใดก็ได้เพื่อที่จะเติมเต็มข้อมูลในส่วนที่ขาดหายไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา(Research and Development : R & D) โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลแบ่งตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.การสำรวจ (Survey) เป็นการสำรวจจำนวนเครื่องปรับอากาศและการใช้งานเครื่องปรับอากาศอาคาร 3 ของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เป็นข้อมูลในการสร้างต้นแบบ

2.การวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) เป็นการรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ และภาคสนามมาจัดทำแผนการทดลอง เพื่อสร้างต้นแบบกังหันลมผลิตไฟฟ้าจากระบบระบายอากาศคอมเพรสเซอร์แอร์

3. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ได้จากการสนทนากับผู้บริหารเพื่อทราบแนวทางการพัฒนาพลังงานทดแทนของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสำรวจ (Survey) การสัมภาษณ์ (interview) ตลอดจนการนำผลการทดลองการสร้างต้นแบบกังหันลมผลิตไฟฟ้า มาวิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหา (Content analysis) โดยใช้กรอบแนวคิดวิจัยที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนตรงประเด็น

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อเป็นการอธิบายข้อเท็จจริงที่ค้นพบในการศึกษา เรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาพลังงานทดแทนของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต กรณีศึกษา : การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมร้อนของระบบระบายอากาศคอมเพรสเซอร์แอร์ ดังนั้นในการนำเสนอข้อมูลให้เกิดความชัดเจนในการอธิบายข้อมูล ผู้วิจัยใช้ตาราง และรูปภาพประกอบเพื่อให้เกิดความชัดเจน เนื่องจากงานวิจัยเรื่องนี้เน้นการปฏิบัติการจึงเน้นที่ภาพประกอบ เพื่อให้เห็นการลงมือปฏิบัติจริง และมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ตามสื่อ ต่างๆ

ผลและวิจารณ์ผล

1.การสำรวจจำนวนเครื่องปรับอากาศและการใช้งานเครื่องปรับอากาศอาคาร 3 ของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต พบว่า มีทั้งหมด 4ชั้น โดยมีการใช้อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ดังนี้

ชั้นที่ 1 มีอุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ดังนี้

รายการ	สำนักคณะฯ	ประวัติศาสตร์ ห้อง 311	ภาษาต่างประเทศ (ห้อง 312,313)	สาขาภาษาไทย (ห้อง 314)
หลอดไฟส่องสว่างแบบรางยาว	8 ชุด	4 ชุด	6 ชุด	4 ชุด
พัดลมเพดาน	6 ตัว	25 ตัว	4 ตัว	2 ตัว
เครื่องปรับอากาศ	5 เครื่อง	3 เครื่อง	4 เครื่อง	4 เครื่อง
คอมพิวเตอร์	12 เครื่อง	6 เครื่อง	10 เครื่อง	8 เครื่อง
โทรทัศน์	2 เครื่อง	2 เครื่อง	2 เครื่อง	1 เครื่อง
กระติกน้ำร้อน	1 ตัว	-	-	1 ตัว
รวมเครื่องปรับอากาศ ชั้น 1			จำนวนทั้งหมด 16 ตัว	

ชั้นที่ 2 มีอุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ดังนี้

รายการ	ห้องสาขารัฐประศาสนศาสตร์ (ห้อง321)	ห้องปฏิบัติการทางภาษา(ห้อง 322)	ห้อง อมรม ประชุม สัมมนา(ห้อง 323)
หลอดไฟส่องสว่างแบบรางยาว	4 ชุด	8 ชุด	10 ชุด
พัดลมเพดาน	2 ตัว	4 ตัว	4 ตัว
เครื่องปรับอากาศ	3 เครื่อง	4 เครื่อง	4 เครื่อง
คอมพิวเตอร์	5 เครื่อง	2 เครื่อง	2 เครื่อง
โทรทัศน์	1 เครื่อง	1 เครื่อง	1 เครื่อง
กระติกน้ำร้อน	1 ตัว	-	-
รวมเครื่องปรับอากาศ ชั้น 2		จำนวนทั้งหมด 11 ตัว	

ชั้นที่ 3 มีอุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ดังนี้

รายการ	ห้องพักอาจารย์กลุ่มสังคม	ห้องเรียน (ห้อง 331,332)	ห้องเรียน English Program (ห้อง 333,334)	ห้องสาขาเทคโนโลยีนวัตกรรมการออกแบบ (ห้อง 335)	ห้องสาขาการพัฒนาชุมชน (ห้อง 336)
หลอดไฟส่องสว่างแบบรางยาว	4 ชุด	8 ชุด	8 ชุด	4 ชุด	4 ชุด
พัดลมเพดาน	4 ตัว	4 ตัว	4 ตัว	2 ตัว	2 ตัว
เครื่องปรับอากาศ	4 เครื่อง	-	4 เครื่อง	3 เครื่อง	3 เครื่อง
คอมพิวเตอร์	8 เครื่อง	-	2 เครื่อง	4 เครื่อง	8 เครื่อง
โทรทัศน์	-	-	-	-	1 เครื่อง
กระติกน้ำร้อน	-	-	-	-	-
รวมเครื่องปรับอากาศ ชั้น 3				จำนวนทั้งหมด 14 ตัว	

ชั้นที่ 4 มีอุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ดังนี้

รายการ	ห้องพักอาจารย์สาขาการพัฒนาชุมชน	ห้องเรียน (ห้อง 341,342)
หลอดไฟส่องสว่างแบบรางยาว	4 ชุด	8 ชุด
พัดลมเพดาน	2 ตัว	4 ตัว
เครื่องปรับอากาศ	2 เครื่อง	4 เครื่อง
คอมพิวเตอร์	4 เครื่อง	2 เครื่อง
โทรทัศน์	-	1 เครื่อง
กระติกน้ำร้อน	-	-
รวมเครื่องปรับอากาศ ชั้น 4	จำนวนทั้งหมด 6 ตัว	

สรุป มีเครื่องปรับอากาศ รวม ทั้ง 4 ชั้น จำนวนทั้งหมด 47 เครื่อง และการใช้งานเฉลี่ย ประมาณ 6 ชั่วโมง ต่อวัน ต่อเครื่อง โดยเริ่มใช้งานช่วงเช้าตั้งแต่เวลา 09.00 น.ถึง 12.00 น. และช่วงบ่าย เวลา 13.00 น.ถึง เวลา 16.00 น.ตามนโยบายของคณะฯ

2. ต้นแบบกังหันลมผลิตไฟฟ้าจากระบบระบายอากาศคอมเพรสแอร์ พบว่า แผนการทดลองมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยการผลิตไฟฟ้าจากลมร้อนคอมเพรสเซอร์แอร์ หลักการทำงานของกังหันลมและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงานทดแทน

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบกังหันลมขนาดเล็กที่เหมาะกับความเร็วลมต่ำ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบจำลองกังหันลม

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้กับลมคอมเพรสเซอร์แอร์ และวัดค่าพลังงาน

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ผล นำปัญหามาปรับปรุงแก้ไข ออกแบบกังหันลมที่เหมาะสม

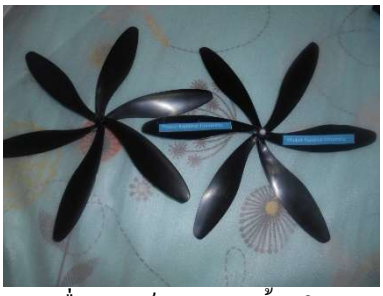
ขั้นตอนที่ 6 ทดลองซ้ำ สรุปผล สร้างชุดผลิตไฟฟ้าจากลมร้อนคอมเพรสเซอร์แอร์ จัดทำเอกสาร

ผลการทดลอง พบว่า ชุดผลิตไฟฟ้าจากลมร้อนคอมเพรสเซอร์แอร์ มีดังนี้

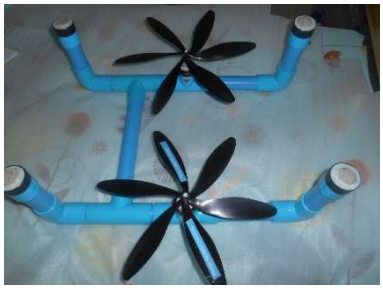
อุปกรณ์ 1.) มอเตอร์กระแสตรง ขนาด 12 โวลต์ 2.) วงจรรักษาระดับแรงดัน 3.) วงจรควบคุมการชาร์จแบตเตอร์รี่ 4.) ใบพัดเครื่องบินเล็กขนาด 6 นิ้ว 3ใบ 5.)ท่อ PVC ขนาด ½ นิ้ว 6.) ข้อต่อ PVC 7.) สายไฟ 8.) **แม่เหล็ก**แรงสูง (Neodymium)

ภาพที่ 1 ท่อและข้อต่อ PVC ขนาด ½ นิ้ว โดยใส่มอเตอร์และแม่เหล็กแรงสูง (Neodymium)

ภาพที่ 2 ใบพัดเครื่องบินเล็กขนาด 6 นิ้ว 3ใบต่อกัน จำนวน 2 ชุด

ภาพที่ 3 ชุดกังหันลมผลิตไฟฟ้าโดยใช้โครงจาก ท่อและข้อต่อ PVC

ภาพที่ 4 ชุดกังหันลมผลิตไฟฟ้าโดยใช้โครงจากเหล็ก

การทดลองและผลการทดลอง

การทดลองครั้งที่ 1 ใช้โครงสร้างชุดกังหันทำจากเหล็ก และใช้**แม่เหล็ก**แรงสูง (Neodymium)เป็นตัวยึดชุดกังหันกับคอมเพรสเซอร์แอร์ โดยใช้ระยะห่าง 15 เซนติเมตร สามารถสร้างแรงดันไฟฟ้าเฉลี่ยที่ 6.2 โวลต์ ปัญหาที่พบ คือโครงเหล็กมีน้ำหนักมาก มีการสั่นสะเทือนและไม่สามารถยึดติดกับคอมเพรสเซอร์แอร์

ภาพที่ 5 การทดลองชุดกังหันทำจากโครงสร้างเหล็ก

การทดลองครั้งที่ 2 ใช้ท่อ PVCเป็นโครงสร้างแทนชุเหล็กและ ใช้**แม่เหล็ก**แรงสูง (Neodymium)เป็นตัวยึดชุดกังหันกับคอมเพรสเซอร์แอร์ โดยใช้ระยะห่าง 15 เซนติเมตร มีการยึดติดที่มั่นคง ไม่เกิดการสั่น สามารถสร้างแรงดันไฟฟ้าเฉลี่ยที่ 6.7 โวลต์ ชาร์จแบตเตอรี่ ขนาด 6.5 โวลต์ ใช้กับหลอดแอลอีดี ไฟกระแสตรง 3 วัตต์ จำนวน 6 หลอด

ภาพที่ 3 ชุดกังหันลมผลิตไฟฟ้าโดยใช้โครงจาก ท่อและข้อต่อ PVC

3. แนวทางการพัฒนาพลังงานทดแทน พบว่า มี 4 แนวทาง ดังนี้

1) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านพลังงานทดแทนแก่บุคลากรของคณะฯทั้ง สายวิชาการและสายสนับสนุน โดยให้ทุนวิจัยของทางคณะฯ ประสานงานกับทางมหาวิทยาลัยรวมถึงหาแหล่งทุนภายนอก และมีการให้รางวัลแก่นักวิจัยเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ 2) การศึกษาดูงานและทำความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกด้านพลังงานทดแทน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มประสบการณ์และเป็นการสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสาร 3) ปลูกจิตสำนึกในการใช้พลังงานอย่างประหยัดและการอนุรักษ์พลังงานเพื่อให้มีการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า โดยมีการฝึกอบรม สร้างกิจกรรมต่างๆด้านการอนุรักษ์พลังงาน รวมถึงมีมาตรการที่ใช้ควบคุมไม่ให้ใช้พลังงานอย่างไม่รู้คุณค่า 4) จัดทำยุทธศาสตร์พลังงานทดแทนของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมถึงการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านพลังงานทั้งระยะสั้น และระยะยาว มีการติดตามประเมินผลเพื่อให้เกิดผงสัมฤทธิ์ตั้งตามเป้าหมายอย่างแท้จริง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนในการพัฒนาพลังงานทดแทนของคณะฯ.

สรุปผลการวิจัย

การสำรวจจำนวนเครื่องปรับอากาศและการใช้งานเครื่องปรับอากาศอาคาร 3 ของคณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต พบว่า มีทั้งหมด 4ชั้น ชั้นที่ 1 ประกอบด้วย เครื่องปรับอากาศ จำนวนทั้งหมด 16 ตัว ชั้นที่ 2 ประกอบด้วย เครื่องปรับอากาศ จำนวนทั้งหมด 11 ตัว ชั้นที่ 3 ประกอบด้วย เครื่องปรับอากาศ จำนวนทั้งหมด 14 เครื่อง ชั้นที่ 4 ประกอบด้วย เครื่องปรับอากาศ จำนวนทั้งหมด 6 เครื่อง สรุป มีเครื่องปรับอากาศ รวม ทั้ง 4 ชั้น จำนวนทั้งหมด 47 เครื่อง และการใช้งานเฉลี่ย ประมาณ 6 ชั่วโมง ต่อวันต่อเครื่อง โดยเริ่มใช้งานช่วงเช้าตั้งแต่เวลา 09.00 น.ถึง 12.00 น. และช่วงบ่าย เวลา 13.00 น.ถึง เวลา 16.00 น.ตามนโยบายของคณะฯ ต้นแบบกังหันลมผลิตไฟฟ้าจากระบบระบายอากาศคอมเพรสแอร์ พบว่า แผนการทดลองมีขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยการผลิตไฟฟ้าจากลมร้อนคอมเพรสเซอร์แอร์ หลักการทำงานของกังหันลมและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงานทดแทน 2) ออกแบบกังหันลมขนาดเล็กที่เหมาะกับความเร็วลมต่ำ 3) สร้างแบบจำลองกังหันลม 4) ทดลองใช้กับลมคอมเพรสเซอร์แอร์ และวัดค่าพลังงาน 5) วิเคราะห์ผล นำปัญหามาปรับปรุงแก้ไข ออกแบบกังหันลมที่เหมาะสม 6) ทดลองซ้ำ สรุปผล สร้างชุดผลิตไฟฟ้าจากลมร้อนคอมเพรสเซอร์แอร์ จัดทำเอกสาร ผลการทดลอง พบว่า อุปกรณ์ประกอบด้วย 1) มอเตอร์กระแสตรง ขนาด 12 โวลต์ 2) วงจรรักษาระดับแรงดัน 3)วงจรควบคุมการชาร์จแบตเตอร์รี่ 4) ใบพัดเครื่องบินเล็กขนาด 6 นิ้ว 3ใบ 5)ท่อ PVC ขนาด ½ นิ้ว 6.) ข้อต่อ PVC 7)สายไฟ 8)**แม่เหล็ก**แรงสูง (Neodymium) การทดลองครั้งที่ 1 ใช้โครงสร้างชุดกังหันทำจากเหล็ก และใช้**แม่เหล็ก**แรงสูง (Neodymium)เป็นตัวยึดชุดกังหันกับคอมเพรสเซอร์แอร์ โดยใช้ระยะห่าง 15 เซนติเมตร สามารถสร้างแรงดันไฟฟ้าเฉลี่ยที่ 6.2 โวลต์ ปัญหาที่พบ คือโครงเหล็กมีน้ำหนักมาก มีการสั่นสะเทือนและไม่สามารถยึดติดกับคอมเพรสเซอร์แอร์ การทดลองครั้งที่ 2 ใช้ท่อ PVCเป็นโครงสร้างแทนชุเหล็กและ ใช้**แม่เหล็ก**แรงสูง (Neodymium)เป็นตัวยึดชุดกังหันกับคอมเพรสเซอร์แอร์ โดยใช้ระยะห่าง 15 เซนติเมตร มีการยึดติดที่มั่นคง ไม่เกิดการสั่น สามารถสร้างแรงดันไฟฟ้าเฉลี่ยที่ 6.7 โวลต์ ชาร์จแบตเตอร์รี่ ขนาด 6.5 โวลต์ ใช้กับหลอดแอลอีดี ไฟกระแสตรง 3 วัตต์ จำนวน 6 หลอด

แนวทางการพัฒนาพลังงานทดแทน พบว่า มี 4 แนวทาง ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านพลังงานทดแทนแก่บุคลากรของคณะฯทั้ง สายวิชาการและสายสนับสนุน โดยให้ทุนวิจัยของทางคณะฯ ประสานงานกับทางมหาวิทยาลัยรวมถึงหาแหล่งทุนภายนอก และมีการให้รางวัลแก่นักวิจัยเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ 2) การศึกษาดูงานและทำความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกด้านพลังงานทดแทน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มประสบการณ์และเป็นการสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสาร 3) ปลูกจิตสำนึกในการใช้พลังงานอย่างประหยัดและการอนุรักษ์พลังงานเพื่อให้มีการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า โดยมีการฝึกอบรม การมีส่วนร่วมในการสร้างกิจกรรมต่างๆด้านการอนุรักษ์พลังงานรวมถึงมีมาตรการที่ใช้ควบคุมไม่ให้ใช้พลังงานอย่างไม่รู้คุณค่า 4) จัดทำยุทธศาสตร์พลังงานทดแทนของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมถึงการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านพลังงานทั้งระยะสั้น และระยะยาว มีการติดตามประเมินผลเพื่อให้เกิดผงสัมฤทธิ์ตั้งตามเป้าหมายอย่างแท้จริง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนในการพัฒนาพลังงานทดแทนของคณะฯ ข้อเสนอแนะ 1)ควรนำชุดผลิตไฟฟ้าไปติดตั้งกับเครื่องปรับอากาศทั้งหมดของมหาวิทยาลัยจะสามารถนำไปใช้กับหลอดไฟแอลอีดีส่องสว่างขนาด 3 วัตต์ ได้รวม 7,200 หลอด 2) ควรมีการวิจัยด้านผลกระทบต่อระบบการทำงานของคอมเพรสเซอร์แอร์

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่ให้การสนับสนุน ให้ข้อมูล และมีส่วนร่วมในงานวิจัยทุกท่าน จนงานวิจัยประสบความสำเร็จ ขอขอบคุณคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ในการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณครอบครัวที่ให้กำลังใจตลอดการทำงานวิจัย ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ได้เปิดโอกาสให้เข้าร่วมในการนำเสนอผลงานวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน. (2557) สารานุกรมพลังงาน ทดแทน. กรุงเทพฯ : มีเดีย เอ็กเพอร์ทีส อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด.

พงศ์วิริยะ เชาวลิตรและคณะ (2556) โครงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากลมระบายความร้อนของเครื่องปรับอากาศควบคุมด้วย ATS CONTROL ใช้กับหลอดแอลอีดีส่องป้ายสาขาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.

ศราพร ไกรยะปักษ์ (2553) รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการพลังงานชุมชน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุพัฒนชัย โพธิ์แก้ว. (2552). ยุทธศาสตร์พลังงานทดแทนของชุมชน : กรณีศึกษาการนำพลังน้ำจากระบบประปามาผลิตกระแสไฟฟ้า. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สุรักษ์ จันบาง และ สิทธิ ตั้งแสวงพรกุล (2554) การผลิตไฟฟ้าจากลมร้อนของคอมเพรสเซอร์. ชลบุรี : คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Denis, G. St. and Parker, P. (2009) Community Energy Planning in Canada : The role of Renewable energy. Renewable and Subtainable Energy Reviews. 13 (8) : 2,088-2,095.

Maria, E. and Tsoutsos, T. (2004) The sustainable management of renewable energy Sources installations : legal aspects of their environmental impact in small Greek islands. Energy Conservation and Management. 45 : 631-638.

ผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

The Moral and Ethical Permit Results Following Thai Qualification Framework for Higher Education with Management Students , Faculty of Management Science and Information Technology, Nakhon Phanom University

กรรณิกา สิงห์ศรี[1] เนียน คำมูลตรี[1] เพ็ญพักตร์ สืบศรี[1] รัฐวุฒิ เจาลา[1] และ พงศ์พัฒน์ สิงห์ศรี[2*]

Kannika Singsri[1] Nian Khammooltri[1] Penpuk Suebsri[1] Rattawut Chaola[1] and Pongpat Singsr[2*]

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (2) เปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และ (3) นำเสนอข้อเสนอแนะผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 110 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างด้วย Independent Sample t-test และ One Way Anova

ผลการทดลอง พบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.94) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ($\bar{x}$ = 4.40) ด้านความตระหนักในคุณค่าคุณธรรมจริยธรรมเสียสละและซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x}$ = 4.00) และด้านการเคารพสิทธิรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ($\bar{x}$ = 3.94) ตามลำดับ (2) เปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปี ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า นักศึกษามีปัจจัยดังกล่าวที่แตกต่างกันมีคุณธรรม จริยธรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม ใกล้เคียงกัน (3) ข้อเสนอแนะผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษา คือ 1) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความมีวินัยในตนเองและในห้องเรียน โดยให้รุ่นพี่มีส่วนร่วมในการกำกับดูแล 2) ควรให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) แต่งกายให้ถูกระเบียบ และนักศึกษาชั้นปีที่ 2-4 แต่งกายให้สุภาพ 3) ผู้สอนควรมอบหมายให้ทำงานเป็นกลุ่มและกำหนดเวลาให้เหมาะสม

คำสำคัญ : คุณธรรม, จริยธรรม, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study the morals and ethics permit results, (2) to compare the morals and ethics permit results, and (3) to propose morals and ethics permit results following the Thai Qualifications Framework for Higher Education with Management students of the Faculty of Management and Information Technology, Nakhon Phanom University, correcting data by using the questionnaires entire of 1 1 0 people by Stratified Random Sampling, The statistics used to analyze the data were: A frequency distribution, percentage, average, standard deviation and analysis of the differences with Independent Sample t-test and One Way ANOVA.

The result shows that: (1) the most sample consider overviewed at the high level ($\bar{x}$ = 3.94) when separated into high level respectively. In term of ethics in academic and learned profession ($\bar{x}$ = 4.40), the awareness of ethics, sacrifice, and loyalty ($\bar{x}$ =4.00). The respect right of the others including value and honor in human right ($\bar{x}$ = 3.94). (2) To compare the promotion in morals and ethics of students to sort out by gender, ages, academic years, GPA, and average income was differences were not statistically significant and show the students that have similar morals and ethics. (3) Suggestion of promotion of morals and ethics of students as the following: 1) to prepare activities to promote self-discipline and also in the class and senior students to participated in the activities. 2) The 1st year and 3rd (Transferred grade) students should dressed properly and senior students of 2nd - 4th year students should have dressed correctly. 3) The lecturers should give the students to do team work activities and have limited the times appropriately.

Keywords: morals, ethics, Thai Qualifications Framework for Higher Education

---

[1] สาขาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม ตำบลนาราชควาย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม 48000

[1] Department of Management, Faculty of Management and Information Technology, Nakhon Phanom University, Na Rat Khwai Sub-district, Muang Nakhon Phanom District, Nakhon Phanom Province 48000, Thailand

[2] สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20110

[2] Department of Computer Science, Faculty of Science and Technology, Rajamangala University of Technology Tawan-Ok, BangPhra Sub-district, Sriracha District, Chonburi Province 20110, Thailand

[*] ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : pongpat_si@rmutto.ac.th

บทนำ

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อสังคมไทย ซึ่งเกิดจากการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมที่หลากจากต่างประเทศ เช่น สื่อและเทคโนโลยีที่ไร้พรมแดน ทำให้วิถีชีวิตและพฤติกรรมของมนุษย์เปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วและรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนที่มีสภาพจิตใจที่อ่อนแอและภูมิคุ้มกันบกพร่องทางสังคม ขาดวิจารณญาณในการคัดกรองที่จะเลือกรับสิ่งที่ดีทางวัฒนธรรมที่พึงประสงค์มาใช้เป็นเหตุให้ค่านิยม พฤติกรรมทางสังคม วิถีชีวิต โลกทัศน์มนุษย์และความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไป เกิดค่านิยมแนวใหม่ที่เลียนแบบค่านิยมตะวันตกในรูปแบบบริโภคนิยมและวัตถุนิยม ยึดถือการแข่งขันและการผลิตเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของตนเป็นหลัก สังคมเกิดการแข่งขันเพื่อความได้เปรียบได้ชัยชนะ กลยุทธ์การตลาดถูกนำมาใช้เพื่อสร้างค่านิยมทางวัตถุ สร้างความฟุ้งเฟ้อในชีวิตความเป็นอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการอย่างไร้ศีลธรรมและจริยธรรมซึ่งต่างจากค่านิยมตะวันตกโดยเฉพาะสังคมไทยที่มีค่านิยมคุณธรรมในอดีต เป็นแบบคุณธรรมนิยม (พระครูประโชติ จันทวิมล, 2555) ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชน ทุกภาคส่วนต่างลงความเห็นตรงกันว่าเยาวชนไทยของเราขาดการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างยั่งยืน คือ อาจจะมีอยู่บ้างแต่เป็นแบบฉาบฉวย ไม่เกิดผลที่ถาวร ในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจมีสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรง ชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุทัศน์พงษ์, 2550)

การศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างคนในชาติให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพด้วยหลักทางศาสนา นำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างถาวรและยั่งยืน ตลอดจนยกระดับคุณธรรมจริยธรรมของคนในชาติ การสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับคนในชาตินับเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งทุกภาคส่วนต่างได้เล็งเห็นถึงเรื่องคุณธรรมจริยธรรมทั้งสิ้น

ดังที่กล่าวไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ในหมวด 1 มาตราที่ 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ต้องยึดแนวทางการจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการตามความเหมาะสม และในมาตรา 24 (4) ได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบผสมผสานความรู้อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา (ราชกิจจานุเบกษา, 2553)

ผลจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ส่งผลกระทบต่อการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับในเรื่องของการปรับปรุงหลักสูตร และการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนาความคิดและแก้ไขปัญหาของนักศึกษา รวมถึงการพัฒนาคุณค่าและวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะการพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในหลายด้านหลายส่วนทั้งการศึกษาภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษามีความเป็นอิสระในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นกว่าอดีต การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้สถาบันอุดมศึกษามีความหลากหลาย ประชาชนมีโอกาสเข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างทั่วถึง ที่สำคัญคือสังคมจะเชื่อมั่นได้อย่างไรว่าคุณวุฒิที่บัณฑิตได้รับจากสถาบันอุดมศึกษาเหล่านั้นมีคุณภาพและมีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้อย่างไรน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรม การการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า สิ่งหนึ่งที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานของคุณวุฒิดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒินั้น ๆ ซึ่งสามารถพิจารณาจากผลการเรียนรู้ของบัณฑิตทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ เพื่อให้

สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันไดอย่างมีคุณภาพ เพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่สังคมในด้านคุณภาพและมาตรฐานของวุฒิที่บัณฑิตพึงมีหลังจากสำเร็จการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกฎกระทรวงเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2554 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2558 เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานคุณภาพให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดม ศึกษาทุกระดับ ได้แก่ ระดับอนุปริญญา 3 ปี ระดับปริญญาตรี ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ระดับปริญญาโท ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และระดับปริญญาเอก โดยให้มีผลให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดไปจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป ประกาศกระทรวงนี้ฯ ได้กำหนดคุณภาพของบัณฑิตให้ครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งได้มอบหมายให้คณะกรรมการการอุดมศึกษานำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติไปพัฒนามาตร ฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาต่าง ๆ ของแต่ละระดับคุณวุฒิ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตในสาขา/สาขา วิชาของระดับคุณวุฒิเดียวกันมีมาตนฐานที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558)

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ เป็นหลักสูตรที่มุ่งหวังให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนี้ มีความรู้ ความสามารถในการบริหารธุรกิจและสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี มีทักษะเพียงพอในการดำเนินธุรกิจ สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิผล มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใต้การเป็นบุคลากรของสังคมที่มีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจด้วยจิตสำนึกมีความรับผิดชอบต่อสังคม และประกอบอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป (หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ, 2555)

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึงการผลการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ในรายวิชาการจัดการธุรกิจ ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2559 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะทางด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา เพื่อพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และปรับปรุงหลักสูตรต่อไป โดยตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

3. เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพฤติกรรมองค์การและการจัดการธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2/2559 จำนวนประชากรทั้งสิ้น 152 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยไว้ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี แนวความคิดเกี่ยวคุณธรรมและจริยธรรม

1.2 กำหนดกรอบคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อศึกษาผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และชั้นปีที่ 4

1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษา

1.4 กำหนดกลุ่มประชากร สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มประชากรคือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จำนวน 40 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 84 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 28 คน รวมทั้งหมด 152 คน นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ปีการศึกษา 2/2559

3.5 สร้างเครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากหลักการ ทฤษฎีแนวคิดวัตถุประสงค์ เพื่อจำแนกว่าควรสร้างเครื่องมือด้านใดบ้าง ให้เหมาะสมกับสภาพของนักศึกษาปริญญาตรีระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการจัดการ ปีการศึกษา 2/2559

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.1.7 การสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษา ผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาปริญญาตรีระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพฤติกรรมองค์การและการจัดการธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยมีประชากรและกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร คือ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม จำนวน 152 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณตามสูตรของ W.G. Cochran (ธานินทร์, 2555) ดังสมการที่ (1) ทำให้ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 110 คน ดังตารางที่ 1

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad (1)$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = เปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ (0.05)

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ชั้นปีที่ศึกษา	จำนวนประชากร		รวม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ชั้นปีที่ 1	11	29	40	8	21	29
ชั้นปีที่ 3	24	60	84	18	43	61
ชั้นปีที่ 4	11	17	28	8	12	20
รวม	46	106	152	34	76	110

เนื้อหา ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม และรายได้ที่ได้รับเฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษา

2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ประกอบด้วย ด้านความตระหนักในคุณค่าคุณธรรมจริยธรรมเสียสละและซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ด้านความมีภาวะผู้นำผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ ด้านการเคารพสิทธิรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ด้านการเคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม ด้านความสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการบริหารจัดการต่อบุคคล องค์กรและสังคมและด้านการมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษาผลการเรียนเฉลี่ยสะสม และรายได้ที่ได้รับเฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการจำนวน 53 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

4. วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ มีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถามคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ

4.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.3 สร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ

4.4 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถามและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เนียน คำมุลตรี คณบดีคณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

4.4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อดิเทพชัยย์การณ์ ภาชนะวรรณ ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนม

4.4.3 นางสาววาสนา สุพัฒน์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

4.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญแนะนำ และนำไปทดลองกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ตัวอย่าง เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบัช (Cronbach Alpha) พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

4.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ทั้งฉบับ

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาตรีระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2/2559 ในช่วงวันที่ 21 มีนาคม - 6 เมษายน 2560 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 110 ชุด

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

6.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในคำถามแต่ละด้านมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ตามวิธีลิเคิร์ท (Likert) ดังตารางที่ 2 และ 3 (ธารินทร์, 2555)

ตารางที่ 2 เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ

ระดับความความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1

ตารางที่ 3 ความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนค่าเฉลี่ย ความคิดเห็น

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าความคิดเห็นหรือความเชื่อ
4.50 - 5.00	ระดับ มากที่สุด
3.50 - 4.49	ระดับ มาก
2.50 - 3.49	ระดับ ปานกลาง
1.50 - 2.49	ระดับ น้อย
1.00 - 1.49	ระดับ น้อยที่สุด

6.3 เปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษา

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป (Statistical Package for the Social Science: SPSS) โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

7.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ใช้ในการอภิปรายผล เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

7.2 เกี่ยวกับผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.3 เปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ โดยใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างด้วย Independent Sample t-test และและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555)

7.4 ข้อเสนอแนะผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพฤติกรรมองค์การและการจัดการธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2/2559 สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 69.1) อายุระหว่าง 20-25 ปี (ร้อยละ 70.9) ศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 29.1) ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00-3.00 (ร้อยละ 78.2) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษาอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 41.8)

2. ผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการคณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2/2559 ประกอบด้วย ด้านความตระหนักในคุณค่าคุณธรรมจริยธรรมเสียสละและซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ด้านความมีภาวะผู้นำผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ ด้านการเคารพสิทธิรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งเคารพในคุณค่า และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ด้านการเคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม ด้านความสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการบริหาร

จัดการต่อบุคคล องค์กร และสังคม ด้านการมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านความตระหนักในคุณค่าคุณธรรมจริยธรรมเสียสละและซื่อสัตย์สุจริตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตระหนักในคุณค่าคุณธรรมจริยธรรมเสียสละและซื่อสัตย์สุจริต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกันเรียงตามลำดับ คือ นักศึกษามีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ($\overline{X}$ =4.35) รองลงมาคือ นักศึกษามีมารยาทเรียบร้อย สุภาพอ่อนโยน กับนักศึกษาสามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม ($\overline{X}$ =4.01) นักศึกษาพูดและกระทำการต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ ($\overline{X}$ =4.00) นักศึกษาทำความเคารพครู อาจารย์และผู้อาวุโสเมื่อพบเห็น ($\overline{X}$ =3.90) นักศึกษามีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ($\overline{X}$ =3.87) และนักศึกษากล้าเปิดเผยความจริง ตามลำดับ

2.2 ด้านความมีวินัย ตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ สรุปได้ดังนี้

2.2.1 ด้านความมีวินัย ตรงต่อเวลา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวินัย ตรงต่อเวลาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกันเรียงตามลำดับ คือ นักศึกษาจะมาก่อนเวลานัดหมายทุกครั้ง ($\overline{X}$ =3.97) รองลงมาคือ นักศึกษาส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามกำหนดเวลา ($\overline{X}$ =3.96) นักศึกษาตรงต่อเวลาในการเข้าชั้นเรียนและการปฏิบัติงาน กับนักศึกษาตรงต่อเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของสาขาวิชาฯ คณะฯ และมหาวิทยาลัย ($\overline{X}$ =3.83) ตามลำดับ

2.2.2 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ดังนี้

1) ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่อตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกันเรียงตามลำดับ คือ นักศึกษาเตรียมความพร้อมและศึกษาเอกสารประกอบการเรียนล่วงหน้า ($\overline{X}$ =4.06) รองลงมาคือนักศึกษามาเรียนทุกครั้งไม่เคยขาดเรียน ($\overline{X}$ =4.00) นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่สาขาวิชา/คณะฯและมหาวิทยาลัยฯจัดขึ้น กับนักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา และอินเทอร์เน็ต ($\overline{X}$ =3.94) นักศึกษาเตรียมอุปกรณ์ในการเรียนมาครบถ้วน ($\overline{X}$ =3.88) และนักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ถูกต้องครบถ้วน ($\overline{X}$ =3.85) ตามลำดับ

2) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกันเรียงตามลำดับ คือ นักศึกษาปิดไฟฟ้า แอร์ พัดลมและน้ำประปาเมื่อเลิกใช้ทุกครั้ง ($\overline{X}$ =3.97) รองลงมาคือนักศึกษารู้จักประหยัดทั้งส่วนตนและส่วนรวม ($\overline{X}$ =3.94) นักศึกษารักษาความสะอาดทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ($\overline{X}$ =3.91) และนักศึกษาเก็บขยะเศษกระดาษเมื่อพบเห็น ($\overline{X}$ =3.88) ตามลำดับ

2.3 ด้านความมีภาวะผู้นำผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกันเรียงตามลำดับ คือ นักศึกษาเต็มใจเมื่อกลุ่มมอบหมายให้นำเสนอผลงาน ($\overline{X}$ =4.07) รองลงมาคือ นักศึกษาสามารถทำงานโดยไม่มีปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่ม ($\overline{X}$ =3.96) นักศึกษาสามารถแบ่งงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มให้ทีมงานอย่างเหมาะสมกับนักศึกษามีส่วนช่วยสร้างผลงานและพาทีมงานไปสู่ความสำเร็จ ($\overline{X}$ =3.95) นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งและป้องกันความขัดแย้งได้ ($\overline{X}$ =3.93) นักศึกษามีความสามัคคีในทีมงาน ($\overline{X}$ =3.91) นักศึกษามีการวางแผนการทำงาน

อย่างมีขั้นตอนและรับผิดชอบในการทำงาน ($\overline{X}$ =3.87) นักศึกษาสามารถทำงานเป็นทีมและได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้ากลุ่มในการจัดกิจกรรม ($\overline{X}$ =3.85) นักศึกษามีความกระตือรือร้นและกล้าแสดงออก ($\overline{X}$ =3.83) นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่มและสร้างความความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในทีมงาน ($\overline{X}$ =3.80) ตามลำดับ

2.4 ด้านการเคารพสิทธิรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกันเรียงตามลำดับ คือ นักศึกษาจะพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลด้วยความยุติธรรม ($\overline{X}$ =4.04) รองลงมาคือนักศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อื่น ($\overline{X}$ =4.03) นักศึกษาเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของเพื่อนร่วมงานทุกคน ($\overline{X}$ =4.01) นักศึกษาตัดสินใจทุกครั้งโดยยึดหลักประชาธิปไตย($\overline{X}$ =3.88) และนักศึกษาเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ($\overline{X}$ =3.79) ตามลำดับ

2.5 ด้านการเคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านยู่ในระดับมากเช่นกันเรียงตามลำดับ คือ นักศึกษาเคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม ($\overline{X}$ =3.88) รองลงมา คือ นักศึกษาเคารพกฎกติกาของห้องเรียนด้วยการตั้งใจเรียนขณะที่อาจารย์กำลังสอน ($\overline{X}$ =3.85) นักศึกษาแต่งกายเรียบร้อยตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ($\overline{X}$ =3.79) และนักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ($\overline{X}$ =3.75) ตามลำดับ

2.6 ด้านความสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการบริหารจัดการต่อบุคคล องค์กรและสังคมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกันเรียงตามลำดับคือ นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ แนวคิด หลักการ ทฤษฎีในการคิดวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ($\overline{X}$ =4.02) รองลงมาคือนักศึกษาสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และสรุปประเมินผลงานกลุ่มได้ ($\overline{X}$ =4.00) ผลงานที่นำเสนอได้รับคำชม เป็นที่ยอมรับจากอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนในห้องเรียน ($\overline{X}$ =3.90) และนักศึกษาสามารถสืบค้น รวบรวม ศึกษาและสรุปประเด็นปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาของบุคคล องค์กรและสังคม ($\overline{X}$ =3.78) ตามลำดับ

2.7 ด้านการมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ สรุปได้ดังนี้

2.7.1 จรรยาบรรณทางวิชาการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากเช่นกันเรียงตามลำดับ คือ นักศึกษาให้เกียรติและอ้างอิงถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูล ($\overline{X}$ =4.44) รองลงมาคือนักศึกษาเสนอผลงานตามความเป็นจริงโดยใช้หลักวิชาการเป็นเกณฑ์กับนักศึกษาไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง และนักศึกษาทำข้อสอบด้วยความรู้ ความสามารถของตนเอง ($\overline{X}$ =4.40) และนักศึกษาทำแบบฝึกหัดและงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง ($\overline{X}$ =4.37) ตามลำดับ

2.7.2 จรรยาบรรณทางวิชาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากเช่นกันเรียงตามลำดับ คือ นักศึกษาจะตระหนักความรับผิดชอบต่อสังคม ($\overline{X}$ =4.45) รองลงมาคือนักศึกษามีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ($\overline{X}$ =4.42) นักศึกษามีพัฒนาความรู้ทักษะในวิชาชีพตลอดเวลา ($\overline{X}$ =4.42) และนักศึกษาจะยึดมั่นในการดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์และสอดคล้องกับกฎหมาย ($\overline{X}$ =4.42) ตามลำดับ

สรุปผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการคณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2/2559 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.94) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน เรียงตามลำดับ คือ ด้านการมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ($\overline{X}$ =4.40) รองลงมา คือ ด้านความตระหนักในคุณค่าคุณธรรมจริยธรรมเสียสละและซื่อสัตย์สุจริต ($\overline{X}$ =4.00) ด้านการเคารพสิทธิรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ($\overline{X}$ =3.94) ด้านความมีวินัย ตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม กับด้านความสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการบริหารจัดการต่อบุคคล องค์กรและสังคม ($\overline{X}$ =3.92) ด้านความมีภาวะผู้นำผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ ($\overline{X}$ =3.91) และด้านการเคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม ($\overline{X}$ =3.80) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนบ้านดงสง่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 (ชุติมาธตา, 2555) และผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ทิพย์, 2555)

3. เปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม และรายได้ที่ได้รับเฉลี่ยต่อเดือน สรุปได้ดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการจัดการระดับปริญญาตรีระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษามีเพศที่แตกต่างกันมีคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ใกล้เคียงกัน

3.2 การเปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ระดับปริญญาตรีระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 จำแนกตามอายุ พบว่า นักศึกษามีอายุที่แตกต่างกัน มีคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษามีอายุ ที่แตกต่างกันมีคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ใกล้เคียงกัน

3.3 การเปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ระดับปริญญาตรีระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาต่างระดับชั้นกันมีคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาที่ศึกษาต่างระดับชั้นกันมีคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ใกล้เคียงกัน

3.4 เปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ระดับปริญญาตรีระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 จำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ยสะสม พบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกันมีคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติใกล้เคียงกัน

3.5 เปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ระดับปริญญาตรีระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) และ ชั้นปีที่ 4 จำแนกตามรายได้ที่

ได้รับเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ที่ได้รับเฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่านักศึกษาที่มีรายได้ที่ได้รับเฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ใกล้เคียงกัน

4. ข้อเสนอแนะผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สรุปได้ดังนี้

4.1 ควรจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมส่งเสริมความมีวินัยในตนเองและในห้องเรียน ให้รุ่นพี่ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีส่วนร่วมในการกำกับดูแล

4.2 ควรให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 (เทียบโอน) แต่งกายให้ถูกระเบียบ และให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2-4 (รุ่นพี่) แต่งกายให้สุภาพเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง

4.3 อาจารย์ผู้สอนควรให้ทำงานเป็นกลุ่ม (Team Work) และกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสม

4.4 ควรมีการจัดประกวดแข่งขันทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพภายในคณะฯ

4.5 ควรจัดอบรม วิชาชีพให้กับนักศึกษาทุกชั้นปี

4.6 คณะฯ ควรวางแผนและจัดสรรงบประมาณ จ้างนักศึกษาทำงานนอกเวลาเรียน ในช่วงเวลาตั้งแต่ 13.00-17.00 น. เป็นรายชั่วโมง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับจัดสรรงบประมาณดำเนินโครงการวิจัยจาก คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

เอกสารอ้างอิง

ชุติมาธตา มะโนมัย. 2555. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านดงสง่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ทิพย์ หาสาสน์ศรี. 2555. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). ปีที่ 5(2), น. 79-85.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2555. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 13). วี อินเตอร์ พริ้นท์ จำกัด, กรุงเทพฯ.

พระครูประโชติ จันทวิมล. 2555. การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ราชกิจจานุเบกษา. 2553. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553. แหล่งที่มา: http://www.mratchakitcha.soc.go.th,16 มิถุนายน 2560.

สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร. 2550. การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักศึกษา. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2558. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตร ฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ. แหล่งที่มา: http://www.mua.go.th/users/he-commission/law.php, 16 มิถุนายน 2560.

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. 2555. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม พ.ศ.2555.

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning

Development of learning and teaching pattern to develop the study behavior and accomplishment of student in Faculty of Industrial Education and Technology by using Active Learning technique

ฉารีฝ๊ะ หัดยี[1*] และ พิชิต เพ็งสุวรรณ[1]

Chareefah Hutyee[1] and Pichit Pengsuwan[1]

บทคัดย่อ

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยพัฒนาพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปร่างเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษา จำนวน 35 คนนำผลที่ได้เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปเผยแพร่ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นมีคุณภาพตามเกณฑ์การประเมิน โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 อยู่ในเกณฑ์ระดับดี ส่งผลให้พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรม

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop the learning and teaching pattern for development the study behavior and accomplishment of student in Faculty of Industrial Education and Technology by using Active Learning Technique. First, basic information about learning and teaching pattern was studies to form the teaching pattern. Then it was analyzed by professional. Next, the form was improved data based on recommendations. Finally, it was tested with 35 students in major of Electronic and Telecommunication Engineering, Faculty of Industrial Education and Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya. The results showed that, the average value is 3.86, Therefore, teaching pattern had developed behavior and accomplishment at a good level

Keyword: Active Learning Teaching pattern, Behavior

---

[1] สาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

[1] Department of Technical Education, Faculty of of Industrial Education and Technology, Rajamangala University of technology Srivijaya, Boyang Sub-district, Muang District, Songkhla Province 90000, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : iamchareefah@gmail.com

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของข้อมูลข่าวสารและการเปลี่ยนแปลง การเข้าถึงแหล่งข้อมูลสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองความเปลี่ยนแปลงของสังคมเทคโนโลยี สถาบันการศึกษา จึงควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการสอนของอาจารย์จึงได้สนับสนุนให้เกิดการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ให้กับนักศึกษา (เทื้อน , 2546) ครูผู้สอนจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนในรูปแบบเดิมให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน สังคม และเทคโนโลยี โดยปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดเป็นผู้ชี้แนะวิธีการค้นคว้าหาความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแสวงหาความรู้ และสามารถประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง จนเกิดเป็นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย (สิริพร, 2557)การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning สามารถตอบสนองให้การผลิตบัณฑิตเป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตสอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และนำไปสู่การปรับปรุงพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดคุณภาพได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีวิธีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน นำทดลองใช้กับนักศึกษา จำนวน 35 คน และประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active learning) แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกรายวิชาในหลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและความต้องการของนักศึกษา เพื่อนำมาเป็นกรอบในการร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่แท้จริง โดยใช้แบบสอบถามความต้องการในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษา ซึ่งการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning นำผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ตอนที่ 3 แนวปฏิบัติในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ตอนที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน แล้วนำ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสม และนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นกำหนดแนวทางการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอน และสร้างแบบประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนและด้านการวัดและประเมินผลประเมินความตรงตามเนื้อหาในด้านความเหมาะสมขององค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบ ฯ ปรับแก้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ศึกษาผลของการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เครื่องมือวิจัยในการ

ทดลองรูปแบบฯ ดังนี้ 1.รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น 2.แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ 3.แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 4.แบบทดสอบหลังเรียน 5. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 6.แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 7.แบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษา 8.แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ที่สร้างขึ้น ไปใช้สอนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 35 คน โดยในสัปดาห์ที่ 1 ดำเนินการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศ แนะนำการเรียน กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นเวลา 16 สัปดาห์ โดยผู้สอนใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมด้วยในสัปดาห์สุดท้าย ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และให้นักศึกษาประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และประเมินความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษา ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น แล้วนำข้อมูลและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงรูปแบบให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด แล้วจัดทำเล่มรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ผลและวิจารณ์ผล

จากการศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning นำเสนอผลการทดลอง 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning

1. ผลการวิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ได้แก่ หลักการสอนเชิงรุก ขั้นตอนการสอนเชิงรุก องค์ประกอบของการสอนแบบ Active learning และรูปแบบการสอนแบบ Active learning เป็นต้น

2. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา พบว่าผู้เรียนมีความต้องการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ การใช้ปัญหาเป็นฐาน การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน การสอนโดยการสาธิต การเล่นเกมส์ การดูงานในสถานที่จริง การแลกเปลี่ยนความคิด การดูวิดิโอ การโต้วาที การใช้แผนผังความคิด การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิด เป็นต้น และจากการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนจากเอกสารและตำราของนักวิชาการและนักการศึกษา พบว่าองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ประกอบด้วย รายละเอียด/เนื้อหา บทบาทครูผู้สอน กิจกรรม/กระบวนการ สื่อการสอน การวัดและประเมินผล และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ประกอบด้วย

1. การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning)
2. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Based Learning)
3. การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning)
4. การจัดการเรียนรู้แบบเน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning)

โดยในแต่ละรูปแบบการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นศึกษาค้นคว้า ขั้นเชื่อมโยง ขั้นระดมสมอง ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนคิด

ตอนที่ 2 ผลการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning

จากการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอน และการสร้างแบบประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning โดยผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอน (ฉบับร่าง) ที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสม พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นมีคุณภาพผ่านตามเกณฑ์การประเมินโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ระดับดี

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning

ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ที่ปรับปรุงแล้วไปสอนนักศึกษากลุ่มทดลองจำนวน 35 คน หลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอน ให้นักศึกษาประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน และเสนอความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยผลการประเมินดังนี้ 1. ผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning พบว่าค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.31,S.D.= 0.72) และเมื่อพิจารณารายด้านมีรายละเอียดดังนี้ ด้านพุทธิพิสัย พบว่าค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.17,S.D.= 0.07) โดยนักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นกว่าเดิม นักศึกษาได้ฝึกการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง และนักศึกษามีโอกาสคิด/วางแผนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ตามลำดับ ด้านทักษะพิสัย พบว่าค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.15,S.D.= 0.08) โดยนักศึกษามีโอกาสลงมือทำ/คิดในระหว่างการเรียน ได้อย่างถูกต้อง นักศึกษาได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนักศึกษาได้ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ตามลำดับ ด้านจิตพิสัย พบว่าค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.17,S.D.= 0.03) โดยนักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็น/ซักถามในชั้นเรียน นักศึกษาเต็มใจร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนทุกครั้ง และนักศึกษามีโอกาสฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงานตามลำดับ 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 25.42, SD= 2.42) และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนช่วง 55-65 % ซึ่งอยู่ในระดับต่ำมาก มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนช่วง 66 - 75 % ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนช่วง 76 - 85 % ซึ่งอยู่ในระดับดี มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 3. ผลการประเมินความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.10,S.D.= 0.05) โดยอาจารย์มีกิจกรรมการสอนหลากหลายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน อาจารย์ใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและช่วยให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และนักศึกษามีบทบาทในการเรียนมากขึ้นจากการเรียนแบบ Active Learning ตามลำดับ 4. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.31,S.D.= 0.11) โดยในส่วนบทนำ แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยรวมอยู่ระดับดี ไม่ว่าจะเป็นด้านความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ด้านความเหมาะสมของขั้นตอน/กิจกรรม/กระบวนการของรูปแบบการสอนฯ ด้านความ

เหมาะสมของแนวปฏิบัติในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และด้านความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning สรุปผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning และศึกษาจากข้อมูลพื้นฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา พบว่าผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ได้แก่ หลักการสอนเชิงรุก ขั้นตอนการสอนเชิงรุก องค์ประกอบของการสอนแบบ Active learning และรูปแบบการสอนแบบ Active learning เป็นต้น และผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา พบว่าผู้เรียนมีความต้องการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ การใช้ปัญหาเป็นฐาน การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน การสอนโดยการสาธิต การเล่นเกมส์ การดูงานในสถานที่จริง การแลกเปลี่ยนความคิด การดูวิดิโอ การโต้วาที การใช้แผนผังความคิด การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิด เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ประกอบด้วย รายละเอียด/เนื้อหา บทบาทครูผู้สอน กิจกรรม/กระบวนการ สื่อการสอน การวัดและประเมินผล และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Based Learning) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) และการจัดการเรียนรู้แบบเน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning) ซึ่งสอดคล้องกับ จิตินันท์ รัตนพรหม (2552) ได้ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านกิจกรรม “ห้องแห่งการเรียนรู้” ของนักศึกษาในรายวิชา อย 411 การแปรรูปพลาสติก โดยกิจกรรมห้องแห่งการเรียนรู้ พบว่าการใช้กิจกรรรมห้องแห่งการเรียนรู้ ยังไม่สามารถปรับนักศึกษากลุ่มเสี่ยงและนักศึกษานอกกลุ่มเป้าหมายให้มีผลสัมฤทธิ์มากกว่า C ได้ทั้งหมด โดยในแต่ละรูปแบบการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นศึกษาค้นคว้า ขั้นเชื่อมโยง ขั้นระดมสมอง ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนคิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรภา อรรถพร (2556) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาบัณฑิต พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1) บทบาทผู้สอน 2) บทบาทผู้เรียน 3) ระบบจัดการเรียนรู้ 4) เนื้อหาของบทเรียน 5) การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 6) การติดต่อสื่อสารผ่านเทคโนโลยี 7) กระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ 8) การสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 9) การวัดและประเมินผล และงานวิจัยของ ปราณี วราสวัสดิ์ (2552) ได้ใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบผสมผสานใน รายวิชา ทอ 320 (เคมีอาหาร) ซึ่งประกอบด้วย 4 วิธี คือ วิธีที่ 1 ให้นักศึกษาอ่านเนื้อหาที่จะเรียนมาล่วงหน้าแล้วมาอภิปรายซักถามในชั้นเรียนโดยผู้สอนช่วยแนะให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้อง หลังการอภิปรายมีการทดสอบย่อย วิธีที่ 2 มีการทดสอบย่อยของเนื้อหาทีเรียนในครั้งก่อนซึ่งเรียนโดยวิธีบรรยายและซักถามก่อนการเรียนในครั้งต่อไป วิธีที่ 3 ให้นักศึกษานำผลที่ได้จากการทดลองในภาคปฏิบัติไปค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วมาอภิปรายในชั้นเรียนโดยเชื่อมโยงกับหลักทฤษฎีที่เรียน และวิธีที่ 4 เป็นการสอนแบบบรรยายปกติ จากการศึกษาพบว่าการสอนแบบผสมผสานและการทดสอบย่อย จะทำให้นักศึกษามีความตื่นตัว ติดตาม เอาใจใส่มากขึ้น และทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดีขึ้น

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning

จากการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning และการสร้างแบบประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ซึ่งประกอบด้วย 1) แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 2) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ซึ่งประกอบด้วย หัวข้อ/รายละเอียด/เนื้อหา เทคนิคการสอน ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) การจัดการเรียนรู้แบบเน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning) การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Based Learning) และการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) บทบาทของครูผู้สอน - กิจกรรม/กระบวนการ ซึ่งประกอบ ด้วย 5 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นศึกษาค้นคว้า ขั้นเชื่อมโยง ขั้นระดมสมอง ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนคิด สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล 3) แนวปฏิบัติในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นการจัดการเรียนการสอน และขั้นประเมินผล 4) เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สำหรับครูผู้สอนและผู้เรียน ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นมีคุณภาพผ่านตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรภา อรรถพร (2556) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาบัณฑิต พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) บทบาทผู้สอน 2) บทบาทผู้เรียน 3) ระบบจัดการเรียนรู้ 4) เนื้อหาของบทเรียน 5) การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 6) การติดต่อสื่อสารผ่านเทคโนโลยี 7) กระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ 8) การสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 9) การวัดและประเมินผล รูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ฯ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นศึกษาค้นคว้า 2) ขั้นเชื่อมโยงปัญหา 3) ขั้นระดมสมอง 4) ขั้นสังเกตการณ์ และ 5) ขั้นสะท้อนคิด

ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning

ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ที่ปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปสอนนักศึกษากลุ่มทดลองจำนวน 35 คน หลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน และเสนอความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบที่สร้างขึ้น พบว่า 1) ผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยรวมอยู่ในระดับดี โดยพิจารณาเป็นรายด้านดังนี้ ด้านพุทธิพิสัย นักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นกว่าเดิม นักศึกษาได้ฝึกการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง และ นักศึกษามีโอกาสคิด/วางแผนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ด้านทักษะพิสัย พบว่า นักศึกษามีโอกาสลงมือทำ/คิดในระหว่างการเรียน ได้อย่างถูกต้อง นักศึกษาได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนักศึกษาได้ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม และด้านจิตพิสัย นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็น/ซักถามในชั้นเรียน นักศึกษาเต็มใจร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนทุกครั้ง และ นักศึกษามีโอกาสฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 25.42, SD =2.42) และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนช่วง 55-65 % ซึ่งอยู่ในระดับต่ำมาก มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนช่วง

66 - 75 % ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนช่วง 76 - 85 % ซึ่งอยู่ในระดับดี มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 3) ผลการประเมินความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning พบว่าอาจารย์มีกิจกรรมการสอนหลากหลายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน อาจารย์ใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและช่วยให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และนักศึกษามีบทบาทในการเรียนมากขึ้นจากการเรียนแบบ Active Learning ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเนตร สืบค้า (2552) ได้ศึกษาการสร้างรายวิชาสำหรับระบบการเรียนการสอนผ่านเว็บด้วยโปรแกรม Moodle e-Learning และศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการใช้ระบบ โดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา วก 341 หลักกระบวนการทางวิศวกรรมเกษตร พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนผ่าน Moodle ว่ามีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น และเป็นระบบที่ทำให้สามารถสื่อสารกับผู้สอนได้ตลอดเวลาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ มีการแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา 4) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งในส่วนบทนำ แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ด้านความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning ด้านความเหมาะสมของขั้นตอน/กิจกรรม/กระบวนการของรูปแบบการสอนฯ ด้านความเหมาะสมของแนวปฏิบัติในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ด้านความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจากการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ Active Learning พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิรภา,2556) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาบัณฑิต พบว่าผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาบัณฑิต พบว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นในแต่ละสัปดาห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยควรมีการกระตุ้นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ต่อไปดังนี้ 1) ควรมีการปรับเปลี่ยนหรือสอดแทรกวิธีการสอนแบบอื่นๆ โดยยึดความแตกต่างของผู้เรียน ตามความเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนอย่างหลากหลาย 2) ควรเพิ่มเกณฑ์การประเมินให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น 3) ควรศึกษาพฤติกรรมด้านอื่นๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยงบประมาณเงินรายได้ประจำปี พ.ศ. 2559 ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ทุกคน ที่ให้คำแนะนำตลอดจนให้การสนับสนุนด้วยดีตลอดมา

เอกสารอ้างอิง

จิรภา อรรถพร. (2556). การพัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาบัณฑิต. ครุศาสตรมหาบัณฑิต : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฐิตินันท์ รัตนพรหม. 2552. การสำรวจผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านกิจกรรม “ห้องแห่งการเรียนรู้” รายงานการวิจัยในชั้นเรียน.คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

เทื้อน ทองแก้ว. 2546. เอกสารประกอบการอบรม การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม.กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏจันทรเกษม: ถ่ายเอกสาร.

ปราณี วราสวัสดิ์. 2552. การสำรวจผลสัมฤทธิ์ของการเรียนที่สอนแบบผสมผสาน. รายงานการวิจัยในชั้นเรียน คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สุเนตร สืบค้า. 2552. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนผ่านเว็บด้วยโปรแกรมมูเดิ้ล (Moodle e-Learning) . สาขาวิชาวิศวกรรมเกษตร คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร.เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สิริพร ปาณาวงษ์.2557.**Active** Learning เทคนิคการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2559 จาก http://edu.nsru.ac.th/2011/qass/?view=research.php.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ

The Study of the First Year Students' Learning Achievement and Satisfaction from Studying Dance SportBeguine andCha ChaChaby Using Video

ชุลี หมีรักษา[1*]

ChuleeMeeruksa[1*]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อวีดีโอ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาสาขาการบัญชี ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ จำนวน 15 ชั่วโมง

การดำเนินการทดลองครั้งนี้ใช้แผนการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) สื่อวีดีโอ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชาลีลาศเรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.), และใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่t-test Dependent Sample

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจในการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : วิชากีฬาลีลาศ, จังหวะบีกิน, จังหวะช่าช่าช่า, สื่อวีดีโอ

ABSTRACT

This study aimed at 1) comparing a pre-result and a post-result of the first year students' learning achievement from studying Dance Sport on Beguine and Cha ChaCha by using video and 2) studying the first year students' learning satisfaction from studying Dance Sport on Beguine and Cha ChaCha by using video.

This study was conducted with 30 first year students majoring in Accounting of College of Industrial Technology and Management, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Nakhon Si Thammarat during the first semester of the academic year 2017. The sample was selected by purposive random sampling. The period of the experiment lasted 5 weeks and total 15 hours.

The researcher used the One Group Pretest –Posttest Design. The instruments were videos developed by the researcher, learning achievement test, and a questionnaire on opinion towards learning satisfaction from studying DanceSport on Beguine andCha ChaCha by using video. The data analysis was based on statistics, mean and standard deviation (S.D.) The researcher used the statistic t-test dependent sample.

The results of the research were as the following

1) the first year students' learning achievement from studying Dance Sport on Beguine and Cha ChaCha after using video was significantly higher at the 0.05 level.
2) The leaning satisfaction of the first year students from studying Dance Sport on Beguine and Cha ChaCha by using video was generally high.

Keywords :Dance Sport, Beguine,Cha ChaCha, Video

[1]สาขาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 80210

[1]Department of General Education ,College of Industrial Technology and Management, RMUTSV, Thongnien Sub-District , Khanom District, Nakhon Si Thammarat,80210 Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author e-mail) paino_52@hotmail.com

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาตามมาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” โดยได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 22 ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเติมเต็มศักยภาพ” และได้ระบุถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 24 (5) ว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มุ่งเน้นให้การเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้สอนต้องทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อและแหล่งวิทยาการต่างๆ นอกจากนี้ผู้สอนสามารถนำความเจริญของเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนในลักษณะใหม่ที่สามารถตอบสนองนโยบายที่กำหนดไว้ในพระบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมีผลกับการเรียนทั้งผู้สอนและผู้เรียนโดยตรงรูปแบบการเรียนการสอนในปัจจุบันควรเน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้สื่อต่างๆ ที่มีอยู่เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ สื่อวีดีโอเป็นสื่อรูปแบบหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาและทำความเข้าใจกับบทเรียนได้ด้วยตนเอง สามรถเรียนรู้ได้ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (นิภาพร ช่วยธานี, 2555) เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถนำเสนอเนื้อหาประกอบเสียงบรรยาย ภาพเคลื่อนไหว ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาเรียนรู้และเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาจากสภาพการสอนรายวิชากีฬาลีลาศเป็นรายวิชาที่ต้องอาศัยทักษะในการปฏิบัติบ่อยๆจึงจะเกิดความชำนาญทำให้การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวซึ่งเรียนสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง ไม่เพียงพอกับการฝึกฝนการเต้นตามจังหวะต่างๆ ตามที่กำหนดในหลักสูตร เพราะผู้สอนต้องสอนและสังเกตการณ์ปฏิบัติการเต้นลีลาศของนักศึกษาเป็นรายบุคคล ทำให้ต้องใช้เวลาสอนมาก หากต้องการให้นักศึกษาเต้นลีลาศได้อย่างถูกต้องและสวยงาม ทั้งท่าเต้น การลงจังหวะดนตรี และการจับคู่ ประการสำคัญหากต้องการให้นักศึกษาเกิดความชำนาญในการลีลาศจังหวะต่างๆ นักศึกษาต้องไปทบทวนด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความชำนาญ จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยสื่อวีดีโอ เพื่อช่วยแก้ปัญหาในเรื่องการเรียนการสอน เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่นักศึกษา (พีระพล เอียดทองใสและคณะ,2556)

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาสื่อวีดีโอเพื่อเข้ามาช่วยเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีระบบในรายวิชากีฬาลีลาศ เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถสูงขึ้น เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องความแตกต่างของผู้เรียนทางด้านประสบการณ์ ความถนัด ความสนใจ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เข้าใจง่ายมากที่สุดจากการมองเห็นภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏและปฏิบัติตามได้โดยการใช้ประสาททางตาและหูไปพร้อมกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น เข้าใจบทเรียนได้ง่ายกว่าและสามารถนำไปประกอบการเรียนการสอนรายวิชากีฬาลีลาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาฯที่มีต่อเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่าที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย หลังเรียนด้วยสื่อวีดีโอสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษาสาขาการบัญชี ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้ระยะเวลาในการสอน 5 สัปดาห์ จำนวน 15 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือสื่อวีดีโอ ที่บันทึกจากการสอนจริงของผู้วิจัยในวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่านำภาพที่ได้มาตัดต่อเป็นสื่อวีดีโอเพื่อที่บันทึกลงแผ่นซีดี จากนั้นนำสื่อวีดีโอที่พัฒนาขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินคุณภาพพบว่าค่าประเมินบทเรียนด้วยสื่อวีดีโออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 4.40

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย

1) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบโดยการตรวจความตรงตามเนื้อหา (หาค่า IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คนนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้เรียนวิชากีฬาลีลาศโดยใช้นักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพแบบทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.75

2) แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ 3ด้าน คือ 1. การนำเสนอเนื้อหาสื่อวีดีโอ 2. วิธีการนำเสนอสื่อวีดีโอ 3. การนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาแบบสอบถามความพึงพอใจจากนิภาพร ช่วยธานี, (2555) จากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ3 ท่านตรวจและหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อโดยใช้เกณฑ์กำหนดค่าระดับความพึงพอใจดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง ความพึงพอใจมาก

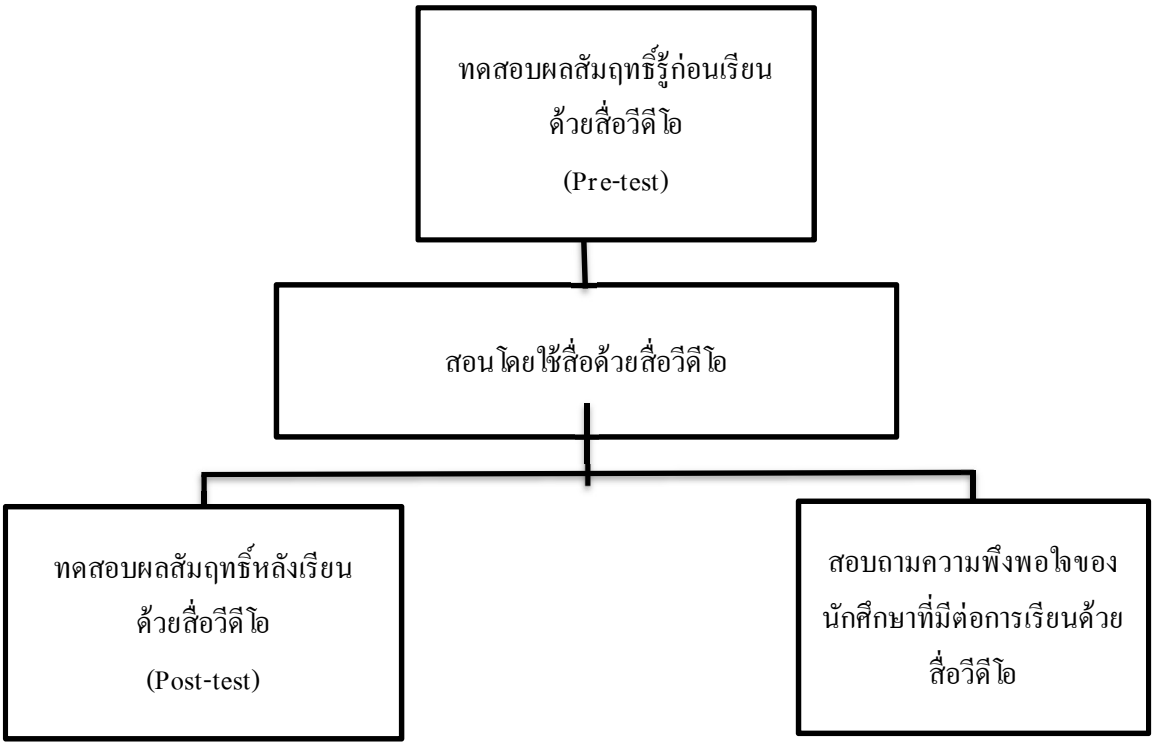
2.50 – 3.49 หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง ความพึงพอใจน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีกระบวนการดังนี้

แผนผังที่ 1 แผนผังกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากแผนผังกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1) เก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายโดยให้ทำแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ก่อนเรียนด้วยสื่อวีดีโอ

2) ผู้วิจัยดำเนินการสอนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ใช้สื่อวีดีโอที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้ระยะเวลาในการสอน 5 สัปดาห์ จำนวน 15 ชั่วโมง

3) เก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายโดยให้ทำแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า หลังเรียนด้วยสื่อวีดีโอ

4) สอบถามความพึงพอใจของนักศึกษกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการสอนด้วยสื่อวีดีโอ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, และใช้วิธีการทางสถิติแบบ t-test Dependent Sampleเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ก่อนเรียนและหลังที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ

2) วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ โดยการหาความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากโปรแกรม SPSS ที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

ผลและวิจารณ์ผล

ผลการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อวีดีโอ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อวีดีโอ

การทดสอบ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
คะแนนก่อนเรียนด้วยสื่อวีดีโอ	30	26.37	4.57	2.05*
คะแนนหลังเรียนด้วยสื่อวีดีโอ	30	36.90	2.95	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาจำนวน 30 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยสื่อวีดีโอ จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ทดสอบก่อนเรียนได้ คะแนนเฉลี่ย26.37คะแนนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.57 ทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 36.90คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน2.95ซึ่งจากการทดสอบด้วย t-test Dependent พบว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะ ช่าช่าช่าที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ (n=30)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การนำเสนอเนื้อหาของสื่อวีดีโอ			
1.1 เนื้อหาการนำเสนอตรงกับจุดประสงค์การเรียน	4.57	0.50	มากที่สุด
1.2 เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.33	0.48	มาก
1.3 การเรียนด้วยสื่อวีดีโอสามารถประหยัดเวลาเรียนได้เหมาะสม	4.50	0.51	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.47	0.50	มาก
2. วิธีการนำเสนอสื่อวีดีโอ			
2.1 การนำเสนอน่าสนใจ	4.30	0.47	มาก
2.2 เสียงบรรยาย (น้ำเสียง การออกเสียง อักขระ) และเสียงประกอบ	4.17	0.53	มาก
ชัดเจน เหมาะสม			
2.3 ความเหมาะสมของเวลาของสื่อวีดีโอ	4.00	0.43	มาก
เฉลี่ย	4.16	0.48	มาก
3. การนำไปใช้ประโยชน์			
3.1 การผลิตสื่อวีดีโอประกอบการสอนเป็นสิ่งที่มีประโยชน์	4.83	0.38	มากที่สุด
3.2 ควรมีการนำสื่อวีดีโอมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในหัว	4.83	0.38	มากที่สุด

ข้ออื่นอีก			
3.3 หลังจากการดูสื่อวีดีโอนักศึกษาได้รับความรู้เรื่อง จังหวะบีกิน และจังหวะช่าช่าช่า	4.33	0.48	มาก
เฉลี่ย	4.67	0.41	มากที่สุด
4. นักศึกษามีความพึงพอใจในสื่อวีดีโออยู่ในระดับ	4.43	0.50	มาก
รวมเฉลี่ย	4.43	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะ ช่าช่าช่า ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอพบว่า โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยสื่อวีดีโอ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปรากฏว่ารายการที่นักศึกษามีระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือการนำไปใช้ประโยชน์ รองลงมาคือการนำเสนอเนื้อหาของสื่อวีดีโอ และวิธีการนำเสนอเนื้อหาสื่อวีดีโอตามลำดับ

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสื่อวีดีโอวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่าที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา หลังเรียนวิชากีฬาลีลาศสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) บทเรียนสื่อวีดีโอเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ เป็นสื่อการสอนที่ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้น เนื่องจากเป็นสื่อที่ได้พัฒนาขึ้น โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และสามารถเรียนรู้ได้ไม่จำกัดเวลา และสถานที่ ซึ่งผลวิจัยนี้สอดคล้องกับ นิภาพร ช่วยธานี (2554) ซึ่งศึกษาพบว่า สื่อวีดีโอ เป็นสื่อที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ไม่จำกัดเวลา และสถานที่ นักศึกษาที่เรียนวิชาฟิสิกส์เรื่องพลศาสตร์ นี้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

2) สื่อวีดีโอ สามารถนำเสนอบทเรียนได้อย่างรวดเร็ว ทั้งมีสีสันที่สวยงามทำให้เกิดแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในบทเรียน รวมทั้งภาพเคลื่อนไหว และเสียงดนตรีนักศึกษาสามารถเรียนรู้ในบทเรียนได้ซ้ำแล้วซ้ำอีก เป็นสื่อที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ทัศนะของ ศรัณยา จูพันทะ (2556) ซึ่งได้กล่าวว่า สื่อการเรียนลีลาศจะต้องเป็นสื่อที่ นักศึกษาสามารถเรียนได้ด้วยตนเองไม่ต้องมีใครมาบังคับ สามารถใช้ทบทวนบทเรียนได้หลายๆครั้ง จนเกิดความเข้าใจ

3) สื่อวีดีโอเป็นสื่อที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนจากแบบเดิมที่เน้น บรรยาย และปฏิบัติในห้องเรียนเป็นหลัก มาเป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนซึ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองเพิ่มขึ้น หารกการเรียนการสอนที่มีเพียงแต่การบรรยาย และปฏิบัติตามแล้วนักศึกษาอาจจะทำให้การสื่อสารไม่ตรงกันทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ดังนั้น ผู้สอนจำเป็นจะต้องมีสื่อกลางเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและปฏิบัติตามได้ง่ายและเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ ศันสนีย์ เลี้ยงพานิชย์ (2555) ซึ่งได้สรุปว่า ในการเรียนการสอนครูควรจะเปลี่ยนการสอนแบบเดิมที่เน้นบรรยายเป็นหลักมาเป็นการนำเทคโนโลยีต่างๆเข้ามาช่วย อีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนแม่บท เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแห่งประเทศไทย ที่ได้หึความสำคัญในการส่งเสริมให้การศึกษาในระบบทุกระดับนำ ICT มาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนให้มากขึ้น

4) ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ ผลการประเมิน พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดีโอในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปรากฏว่ารายการที่นักศึกษามีระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือการนำไปใช้ประโยชน์ รองลงมาคือการนำเสนอเนื้อหาของสื่อวีดีโอ และวิธีการนำเสนอสื่อวีดีโอ ผลความพึงพอใจของสื่อ

วีดีโอที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนจึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีและส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สื่อวีดีโอจึงเป็นสื่อการสอนที่เหมาะสมที่จะทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษา ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอสูงกว่าก่อนการเรียน และนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนเนื่องจากเป็นสื่อวีดีโอมีเนื้อหาที่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนผ่านการปรับปรุง ทั้งด้านเนื้อหา ด้านการผลิตสื่อจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้เมื่อนำสื่อวีดีโอมาใช้ในการสอนจริงแล้วทำให้ผู้เรียนมีความสนใจมีความแปลกใหม่ สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย สร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน และมีความพึงพอใจมากขึ้น

5) สื่อวีดีโอ สามารถช่วยแก้ปัญหาข้อจำกัดด้านเวลาเรียนตามปกติซึ่งเรียนสัปดาห์ละ3 ชม. ไม่เพียงพอกับการฝึกฝนการเต้นตามจังหวะต่างๆได้ถูกต้องและสวยงามได้ เมื่อมีสื่อวีดีโอเข้ามาใช้ในการเรียนทำให้นักศึกษาสามารถนำไปทบทวนและฝึกด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ พีระพล เอียดทองใส และคณะ (2554) กล่าวว่าในการเรียนวิชาลีลาศ ผู้เรียนต้องอาศัยทักษะในการปฏิบัติบ่อยๆจึงจะเกิดความชำนาญ และผู้เรียนมีความจำเป็นต้องอาศัยสื่อวีดีโอในลักษณะของสื่อเสริม เพื่อช่วยแก้ไขปัญหา ในการเรียนการสอน ทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดของผู้เรียน

6) สื่อวีดีโอ เป็นสื่อที่เป็นการเรียนแบบรายบุคคล ตอบสนองความต้องการระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนที่เรียนได้ช้าสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนเองโดยไม่ต้องเร่งรีบและไม่ต้องกังวลหรืออายผู้สอนหรือเพื่อนหากพบว่าตนเองฝึกปฏิบัติผิดพลาด ต้องการฝึกฝนหลายๆครั้งหรือต้องการศึกษาเพิ่มเติมก็สามารถทำได้ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน ทำให้เกิดทัศนะคติที่ดีต่อการเรียนวิชาลีลาศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรัณยา (2556) ที่ได้กล่าวว่า สื่อการสอนวิชาทักษะและการสอนลีลาศควรเน้นสิ่งที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอ พบข้อสรุปที่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1) ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโอมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน

2) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาการเรียนวิชากีฬาลีลาศ เรื่องจังหวะบีกินและจังหวะช่าช่าช่า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ ที่เรียนด้วยสื่อวีดีโออยู่ในระดับมาก

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี โดยผู้ทำวิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ผศ.ดร.ขวัญหทัย ใจเปี่ยม ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำในการตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือการทดลองสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช ที่กรุณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือจนงานวิจัยสำเร็จด้วยดี

คุณประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัยในครั้งนี้ขอมอบแด่คุณพ่อคุณแม่คุณครูโรงเรียนประถม และคุณครูโรงเรียนมัธยมทุกท่านที่ให้การศึกษา อบรม สั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

จึงขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.). กรุงเทพมหานคร.

กระทรวงศึกษาธิการ. แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. พ.ศ. 2554 – 2556.

นิภาพร ช่วยธานี. (2555) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศาสตร์ด้วยวิธีการสอนแบบสื่อวีดิทัศน์ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง.วารสารวิชาการและวิจัยมทร.พระนครฉบับพิเศษการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลครั้งที่ 5.

ศรัณยา จูพันทะ. (2556) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย วิชาทักษะและการสอนลีลาศ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ศันสนีย์ เลี้ยงพานิชย์. (2555). การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจจากการใช้เว็บเครือข่ายสังคมเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ 17 ฉบับที่ 1.

พีระพล เอียดทองใส, มนวิภา อนันตะเศรษฐกิล, สุญาณี เดชทองพงษ์. (2554) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชากีฬาลีลาศที่เรียนโดยใช้บทเรียน e-Learning กับการเรียนแบบปกติ. คณะครุศาสตร์อุตสหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษา วิทยาลัยรัตภูมิที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกัน

Comparative Study of General Education Course's Learning Achievement of Rattaphum College Students withDifferent Educational Background

วันดี นวนสร้อย[1*] ภาวนา พุ่มไสว[1] สุพัตรา เพ็งเกลี้ยง[1] และ อารีย์ เต๊ะหละ[1]

Wandee Nuansoi[1*] , Pawana Poomsawai[1], Supattra Pengkheang[1] and Aree Tehlah[1]

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาลัยรัตภูมิ จัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 5 หลักสูตร ได้แก่ การบัญชี การตลาด คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ช่างยนต์ และช่างไฟฟ้า ทั้งนี้คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาทุกหลักสูตรมีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกัน มีทั้งจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับมัธยมศึกษาและอื่นๆ ตลอดหลักสูตรการเรียนผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป ควบคู่กับวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุม เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป การศึกษาครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่จบการศึกษาจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยศึกษาจากผลการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ในรายวิชาหมวดศึกษาทั่วไป ได้แก่ คณิตศาสตร์ทั่วไป ภาษาอังกฤษ1 และภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยใช้สถิติการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยประชากรสองกลุ่มแบบอิสระกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้ง 5 หลักสูตร ที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปไม่แตกต่างกันในรายวิชาคณิตศาสตร์ทั่วไป และภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ในรายวิชาภาษาอังกฤษ 1 ผลการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรการบัญชีที่มีภูมิหลังทางการศึกษาแตกต่างกันมีผลการเรียนต่างกัน และเมื่อทดสอบสมมติฐานข้างเดียวพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่จบประกาศนียบัตรวิชาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่จบระดับมัธยมศึกษา ดังนั้นในจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปให้กับนักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกันสามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดียวกันได้

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, หมวดศึกษาทั่วไป, ภูมิหลังทางการศึกษา, วิทยาลัยรัตภูมิ

ABSTRACT

Rajamangala University of Technology Srivijaya, Rattaphum College provided learners in diploma level learning of 5 majors, Accounting, Marketing, Business Computer, Mechanics Power and Electrical Power. The qualifications of all applicants are different in their background learning. Some students graduated in vocational levels, high school level and so on. During the course, all students must study the general education courses together with their main major courses in order to develop and complete their profession. To find out a good way to develop the general education courses, this study aims in conducting the comparison study of learning achievement of students who graduated from vocational level, high school level or equivalent. The results of the first year students' learning in the academic year 2016 in the general education courses of General Mathematics, English 1 and Thai for Communication were conducted. The Independent Sample T-test were tested at the significant level 0.05. The learning achievement of students in 5 majors with different educational backgrounds showed that their learning achievement of general education subjects was not different in General Mathematics and Thai for Communication course. In the other hand, the English 1 course's learning outcomes of accounting major students with different academic backgrounds were different. When testing the hypothesis of one-tailed test, it was found that the learning achievement of the students who completed the vocational level was higher than that of the ones who graduated in high school level. Therefore, in the teaching and learning in general education courses for the graduated students can be taught in the same way.

Keyword: Learning Achievement, General Education Course, Educational Background, Rattaphum College

[1] สาขาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยรัตภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา 90180

[1] Department of General Education, Rattaphum college, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Thachamuang Sub-district, Rattaphum District, Songkhla Province, 90180, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : wandee.nu@rmutsv.ac.th

บทนำ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาลัยรัตภูมิ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550 และมาตรา 17 (2) (6) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ประกอบกับมติสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในคราวประชุม ครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551 และครั้งที่ 6/2551 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2551 จึงออกประกาศให้จัดตั้งส่วนงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เมื่อ วันที่ 25 กรกฎาคม 2551 โดยมีการจัดการเรียนการสอน 2 ระดับ ได้แก่ ระดับปริญญาตรี และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 สาขาวิชา คือ 1. สาขาอุตสาหกรรม 2. สาขาบริหารธุรกิจ และ 3. สาขาศึกษาทั่วไป โดยมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินงาน ดังนี้ วิทยาลัยรัตภูมิผลิตนักศึกษา และบัณฑิตที่คิดเป็น ทำเป็น และใช้เป็น มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพใฝ่เรียนรู้ มีระเบียบวินัย และรู้รักสามัคคี (รายงานการประเมินตนเอง วิทยาลัยรัตภูมิ ปีการศึกษา 2559)

ในปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยรัตภูมิจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี หลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตร์บัณฑิต 2 สาขาวิชาได้แก่ สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรและสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 5 สาขาวิชาได้แก่ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาช่างยนต์ และสาขาวิชาช่างไฟฟ้า โดยรับผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า วิทยาลัยรัตภูมิจึงจัดแผนการศึกษา 2 แผน ได้แก่ แผน ก สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และแผน ข สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า ทั้งสองแผนการศึกษาจะต้องเรียนรายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป จำนวนไม่ต่ำกว่า 20 หน่วยกิต ซึ่งรายวิชาที่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงต้องเรียนทุกสาขาวิชา ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ทั่วไป วิชาภาษาอังกฤษ 1 และวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่านักศึกษาที่เรียนแต่ละรายวิชามีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกัน ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ในขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กลุ่มวิชาภาษาไทย ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต คณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต จากโครงสร้างของหลักสูตรทั้งสองหลักสูตรมีการเน้นที่แตกต่างกัน โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นพื้นฐานวิชาสามัญ ส่วนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเน้นวิชาชีพ ดังนั้นผู้ที่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายย่อมมีพื้นฐานในวิชาหมวดศึกษาทั่วไปมากกว่าผู้ที่สำเร็จระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

เนื่องจากความรู้พื้นฐานก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย และพฤติกรรมการเรียนเป็นปัจจัยทางตรงที่มีผลต่อการเรียนของนักศึกษา (วรางคณา, 2557) ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกันเรียนในกลุ่มเดียวกัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษา วิทยาลัยรัตภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยรัตภูมิ

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยรัตภูมิที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยรัตภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ทั่วไป ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และภาษาอังกฤษ 1 ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 134 คน จำแนกตามสาขาวิชา ดังนี้ สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 36 คน สาขาวิชาการตลาด จำนวน 18 คน สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 20 คน สาขาวิชาช่างยนต์ จำนวน 43 คน และสาขาวิชาช่างไฟฟ้า จำนวน 17 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ข้อมูลผลการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ทั่วไป ภาษาอังกฤษ1 และวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ผู้วิจัยทำการสำเนาข้อมูลจากงานทะเบียนและวัดผล วิทยาลัยรัตภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และนำข้อมูลมาบันทึกลงในแฟ้มข้อมูลของโปรแกรมไมโครซอฟท์เอ็กซ์เซล (Microsoft Excel)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษา วิทยาลัยรัตภูมิที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกัน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์เอ็กซ์เซล(Microsoft Excel) ซึ่งวิเคราะห์ผลดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 เปรียบเทียบผลการเรียนเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกัน โดยตั้งสมมติฐานการศึกษาว่า นักศึกษาที่จบการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีผลการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาศึกษาทั่วไปมากกว่านักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เขียนแทนสัญลักษณ์ได้ดังนี้

สมมติฐานการศึกษา

$$H_0 : \mu_1 \leq \mu_2$$
$$H_1 : \mu_1 > \mu_2$$

เมื่อ μ_1 แทน ค่าเฉลี่ยผลการเรียนของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

μ_2 แทน ค่าเฉลี่ยผลการเรียนของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ทำการทดสอบสมมติฐานการศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากจำนวนประชากรมีขนาดเล็กจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสองกลุ่มด้วยสถิติทดสอบ Independent t-Test มีการทดสอบ 2 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบค่าแปรปรวน 2 ประชากรว่าเท่ากันหรือไม่ โดยทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

$$H_0 : \sigma_1^2 = \sigma_2^2$$
$$H_1 : \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$$

เมื่อ σ_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนผลการเรียนของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

σ_2^2 แทนค่าความแปรปรวนผลการเรียนของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 ถ้าค่าความแปรปรวนของ 2 ประชากรไม่แตกต่างกัน สถิติทดสอบ t จะเป็น

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2) - d}{\sqrt{s_p^2\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

ถ้าค่าความแปรปรวนของ 2 ประชากร แตกต่างกัน สถิติทดสอบ t จะเป็น

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2) - d}{\sqrt{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}\right)}}$$

เมื่อ $\bar{x}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยผลการเรียนของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

$\bar{x}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยผลการเรียนของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

d แทน ผลต่างของค่าเฉลี่ยประชากร

s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนผลการเรียนของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนผลการเรียนของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ทั่วไป ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ 1 จำนวน 134 คน ด้วยความถี่ ร้อยละ แสดงดังตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 37.31 และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 62.69 เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาพบว่า สาขาวิชาการบัญชี มีนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 38.89 และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 61.11 สาขาวิชาการตลาด มีนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 44.44 และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 55.56 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 45 และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 55 สาขาวิชาช่างยนต์ มีนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 34.88 และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 65.12 และสาขาวิชาช่างไฟฟ้า มีนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 23.53 และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 76.47

ตารางที่ 1 จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปแยกตามภูมิหลังทางการศึกษา

สาขาวิชา	ภูมิหลังทางการศึกษา				
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		มัธยมศึกษาตอนปลาย		รวม
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	
การบัญชี	14	38.89	22	61.11	36
การตลาด	8	44.44	10	55.56	18
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	9	45.00	11	55.00	20
ช่างยนต์	15	34.88	28	65.12	43
ช่างไฟฟ้า	4	23.53	13	76.47	17
รวม	50	37.31	84	62.69	134

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียนของนักศึกษาที่เรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงดังตารางที่ 2 พบว่า ผลการเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์ นักศึกษาที่จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีผลการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายในสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาช่างยนต์ และสาขาวิชาช่างไฟฟ้า แต่สาขาวิชาการตลาดและคอมพิวเตอร์ธุรกิจ นักศึกษาที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมีผลการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการเรียนในวิชาภาษาไทย สำหรับวิชาภาษาอังกฤษ นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาช่างไฟฟ้า นักศึกษาที่จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีผลการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งตรงกันข้ามกับ สาขาวิชาการตลาด คอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาช่างยนต์

ตารางที่ 2 ผลการเรียนเฉลี่ยรายวิชาศึกษาทั่วไปแยกตามภูมิหลังทางการศึกษา

สาขาวิชา	คณิตศาสตร์ทั่วไป				ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร				ภาษาอังกฤษ 1			
	ปวช.		ม.ปลาย		ปวช.		ม.ปลาย		ปวช.		ม.ปลาย	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
การบัญชี	2.93	0.83	2.70	0.88	3.36	0.41	3.00	0.63	3.86	0.22	3.55	0.44
การตลาด	1.38	0.45	1.75	0.71	2.50	0.46	2.75	0.59	2.50	0.71	2.90	0.52
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	2.00	0.71	2.18	1.03	2.44	0.67	2.86	0.85	2.83	0.75	3.00	0.77
ช่างยนต์	1.97	1.13	1.82	1.02	2.47	0.64	2.04	0.68	3.20	0.53	3.36	0.40
ช่างไฟฟ้า	3.13	0.85	1.88	0.92	2.63	0.24	2.46	0.69	3.00	0.71	2.92	0.79
รวม	2.24	1.03	2.10	0.99	2.73	0.69	2.55	0.76	3.19	0.72	3.24	0.60

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบที แสดงดังตารางที่ 3 จากการทดสอบในขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบค่าแปรปรวนของผลการเรียนของนักศึกษาที่จบระดับประกาศนียบัตรและจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ผลการเรียนทั้ง 3 รายวิชา มีความแปรปรวนเท่ากันทั้งสองกลุ่ม เมื่อตรวจสอบตามสาขาวิชาพบว่า ในรายวิชาภาษาอังกฤษ 1 สาขาวิชาการบัญชีมีความแปรปรวนของผลการเรียนของทั้งสองกลุ่มไม่เท่ากัน ส่วนสาขาวิชาอื่นๆ มีความแปรปรวนของผลการเรียนเท่ากัน ในรายวิชาคณิตศาสตร์ค่าความแปรปรวนทั้งสองกลุ่มเท่ากันในทุกสาขาวิชา เช่นเดียวกับรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ดังนั้น ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทีที่มีค่าความแปรปรวนเท่ากัน ปรากฏว่าในรายวิชาคณิตศาสตร์ ยอมรับสมมติฐาน H_0 หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษาที่จบการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับผลการเรียนเฉลี่ยของนักศึกษาที่จบ

การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สอดคล้องกับวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และรายวิชาภาษาอังกฤษ 1 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อพิจารณาผลการเรียนในแต่ละสาขาวิชาพบว่า ผลการเรียนของนักศึกษาที่จบการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับผลการเรียนเฉลี่ยของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในทุกสาขาวิชา

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไป ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยรัตภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากว่าจบจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในขณะที่โครงสร้างของทั้งสองหลักสูตรมีการเน้นที่แตกต่างกัน ซึ่งระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีพื้นฐานวิชาสามัญมากกว่า แต่จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยผลการเรียนจะเห็นได้ว่านักศึกษาที่จบจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีผลการเรียนสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาช่างยนต์และสาขาวิชาช่างไฟฟ้า เกือบทุกรายวิชา ส่วนสาขาวิชาการตลาดและสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีผลในทางตรงกันข้าม เมื่อทดสอบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไป โดยใช้สถิติทดสอบที พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุทธิพงค์ ปัคมา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคทฤษฎี ของนักศึกษา ปวส. สายตรง และปวส. สาย ม.6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่างกัน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหมวดศึกษาทั่วไป สามารถจัดการเรียนการสอนแบบรวมกลุ่มระหว่างนักศึกษาที่มีพื้นฐานแตกต่างกันได้

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาทางวิชาชีพเฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ งานทะเบียนและวัดผล วิทยาลัยรัตภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2552. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย EXCEL. สามลดา, กรุงเทพฯ.

จุรีพร กาหยี, ฐานิตา ลอยวิรัตน์ และเกสินี พัฒนพิสุทธิ์. 2013. การศึกษาภูมิหลังต่อสถานภาพของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาสงขลานครินทร์. **ใน** The 11th International and National Conference on Engineering Education (INCEE-11) May, ภูเก็ต. แหล่งที่มา: http:// www. http://e-journal.eng.psu.ac.th, 27 เมษายน 2561.

ไปรยา อรรถนาถ. 2552. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติและเจตคติต่อวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, อยุธยา.

ทรรศนีย์ คีรีศรี. 2547. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้ สงขลา. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคใต้, สงขลา.

สุทธิพงค์ ปัคมา . 2549. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง [ปวส.] สาขางานเทคนิคยานยนต์ สาขาวิชาเครื่องกล ระหว่างนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเครื่องกล [ปวช.] และผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย [ม.6] ของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีกรุงเทพมหานคร, กุงเทพฯ.

ลีรัตน์ อรุณส่ง, พรรณี ซื่ออุทิศกุล และณวรรณ วัฒนกุล. 2555. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทียบโอนรายวิชา คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์, นครราชสีมา.

วรางคณา เรียนสุทธิ์. 2560. การศึกษาภูมิหลังและพฤติกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีสถานภาพปกติและรอพินิจโดยใช้การทดสอบโฮลเทลลิ่งทีกำลังสอง. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 19(2): 144–158.

อนุศิษฎ์ อันมานะตระกูล, บรรจบ อรชร และสุทธิพงศ์ ปัคมา. 2551. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส) สาขางานเทคนิคยานยนต์ ระหว่างนักศึกษา ปวส สายตรง และ ปวส ม. 6, น. 344-352. **ใน** การประชุมทางวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 2, 24-25 มกราคม 2551, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มทร. ศรีวิชัย โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบโครงงาน

A Study of Learning Achievement in Southern Culture and Traditions Using Project-based Learning of Undergraduate students, College of Industrial Technology and Management, Rajamangala University of Technology Srivijaya

ภิริญาภรณ์ เจริญโรจนปรีชา[1*]

Piriyaporn Chareonrotjanapreecha[1*]

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน-หลังเรียน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ และ (3) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงานเรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ จำนวน 2 แผน (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) นักศึกษาสามารถศึกษาและนำเสนอผลงานที่เป็นโครงงานที่มีการแสดงออกถึงเรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ จำนวน 7 โครงงาน (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ ของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมแบบโครงงานสูงกว่าก่อนเรียน และ (3) นักศึกษามีความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงานอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : กิจกรรมแบบโครงงาน, วัฒธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ,นักศึกษาระดับปริญญาตรี

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) study post-learning achievement against the percent 80 (2) To compare if there was a difference learning achievement of students Identity of the South and (3) to compare students opinion towards learning by using project-based learning. The research sample was students enrolled in Southern culture and customs. for the second year enrolled in Southern culture year 2560, College of Industrial Technology and Management Rajamangala University of Technology Srivijaya there were 30 students. There were chosen by using purposive sampling. The research instruments were (1) two project –based learning lesson plans (2) A learning achievement test and (3) question naire for studying opinions towared learning by using project –based learning. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation The results of this research are as follows: (1) Students can study and present project works that express the Southern identity of 7 projects. (2) Achievement Identity of the South The students' perception of the learning process using project-based activities was very good.

Keywords: project-based learning, Southern Cultures and Traditions, Bachelor of degree

[1]สาขาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 80210

[1]Department of General Education, College of Industrial Technology and Management, RMUTSV, Thongnein Sub-district, Khanom District, Nakhon Si Thammarat Province 80210, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : eatandos@hotmail.com

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553) มีความมุ่ง หมายพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมในการศึกษา ต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในหมวดที่ 4 มาตรา 22 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคน ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ผู้เรียนต้องมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตามมาตรา 23 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาใน ระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 24 กล่าวไว้ว่า การจัด กระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดเนื้อหาสาระ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดย คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ มาใช้ เพื่อป้องกันแก้ปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติคิดเป็น ทำเป็น การจัดการเรียนการ สอนควรผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆให้สมดุลกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนัก วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) นอกจากนั้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ก็ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาจากกิจกรรมที่ปฏิบัติเกี่ยวกับบทเรียนได้ ปัญหานั้น ควรเป็นปัญหาที่นักเรียนสนใจและอยากรู้คำตอบ นักเรียนจะได้ทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยความรู้และความเข้าใจจากเรื่องที่เรียนมา (พิมพันธ์, 2548) จะเห็นว่า ใน ชีวิตประจำวันของคนเรานั้นมักจะพบปัญหาต่าง ๆ การแก้ปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนใน สังคม ซึ่งจะต้องใช้ทักษะการคิดเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ทักษะการแก้ปัญหาจึงมิใช่เป็นเพียงการรู้จักคิดและรู้จัก การใช้สมองหรือมุ่งพัฒนาสติปัญญาเท่านั้น แต่ยังสามารถพัฒนาทัศนะคติ วิธีคิด ความรู้ความเข้าใจใน สภาพการณ์ของสังคมได้ดี (Eberle and Stanish, 1996 อ้างถึงใน ประพันธ์ศิริ, 2553) การแก้ปัญหา จึงเป็นทักษะกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นในสังคมปัจจุบัน ซึ่งในระบบการศึกษาจำต้องให้ความสำคัญในการ พัฒนาผู้เรียน มีโอกาสฝึกทักษะการแก้ปัญหาให้มากขึ้น การสอนทักษะการแก้ปัญหานั้น ต้องกำหนดสถานการณ์ ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝน ให้เกิดทักษะสำคัญ ๆสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริง ควรเป็นสถานการณ์ที่ จำเป็นต่อการรู้จักแก้ปัญหาได้ดี (ประพันธ์ศิริ, 2553)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลง มือปฏิบัติตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของตน ซึ่งอาศัยกระบวนการในทางวิทยาศาสตร์หรือ กระบวนการอื่นๆ ที่เป็นระบบไปศึกษาหาคำตอบในเรื่องนั้นๆ (สุวิทย์ และ อรทัย, 2545) เรียนรู้ อย่างเต็มตามศักยภาพ (สุพล, 2543) กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะ กระบวนการคิด มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข (เมธินี , 2548)

การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการได้เริ่มในประเทศสหรัฐอเมริกา ช่วงศตวรรษที่ 19-20 เป็นความคิดริเริ่มของ William Heard Kilpatrick นักการศึกษาอเมริกัน ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดของ John Dewey ที่สนับสนุนให้สร้างประสบการณ์ทางการศึกษาเพื่อช่วยให้เด็กเกิดความตระหนักในชุมชน นำมาประยุกต์ สอนเด็กถึงวิธีการใช้โครงการที่เกี่ยวกับประสบการณ์จริงให้เป็นรากฐานสำคัญของการศึกษามากกว่าการเตรียมเด็กเพื่ออนาคต ในช่วงปี ค.ศ. 1934 Lucy Sprague Mitchell นักการศึกษาจาก The Bank Street College Of Education นครนิวยอร์ก ออกศึกษาสิ่งแวดล้อมและสอนครูให้รู้จักวิธีการใช้โครงการ ซึ่งเป็นวิธีสอนที่พัฒนาโดยวิทยาลัยการศึกษาแบงก์สตรีที่มีส่วนคล้ายคลึงอย่างมากกับการสอนแบบโครงการ ผลการทดลองใช้พบว่า เด็กเรียนรู้ได้ดีจากการวางแผนทำงานร่วมกัน ได้ตัดสินใจและเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการเรียน ผลการเรียนรู้ส่งเสริมศักยภาพของเด็กทุกด้าน ต่อมาในปี ค.ศ.1945 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ใน Villa Cella

ซึ่งเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ที่อยู่ห่างจากตัวเมือง Reggio Emilia 2-3 ไมล์ แม่บ้านกลุ่มหนึ่งร่วมมือกับ Malaguzzi นักการศึกษาและกลุ่มผู้ปกครองจัดการศึกษาให้เหมาะกับเด็กที่มีชีวิตอยู่ท่ามกลางบ้านเรือนปรักหักพังเพราะผลจากสงครามโลก และทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี บทความ งานวิจัย ข้อคิดเห็นจากศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทดลองปฏิบัติ แล้ววิเคราะห์ สะท้อนผลการปฏิบัติ ทำการปรับปรุงจนได้แนวคิดและการปฏิบัติในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และประสบผลสำเร็จจนเป็นที่รู้จักในกลุ่มยุโรปอเมริกาเหนือ และอเมริกา ตั้งแต่ปี ค.ศ.1980 Reggio Emilia ได้กลายเป็นชื่อของแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย และ การเรียนรู้อย่างลุ่มลึกจากงานของโครงการ (Projects) เป็นกิจกรรมการสอนที่ โดดเด่นในโรงเรียนตามแนวคิด Reggio Emilia การจัดประสบการณ์แบบโครงการได้รับการพัฒนารูปแบบให้ชัดเจนขึ้นโดย Katz ชาวอเมริกา และ Chard ชาวแคนาดา ที่ได้ไปศึกษาดูงานการเรียนการสอน Project Approach จากโรงเรียนก่อนประถมศึกษาในเมือง Reggio Emilia ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศอิตาลี และทั้งสองก็ได้พิมพ์เผยแพร่หนังสือชื่อว่า Engaging Children , s Mind : The Project Approach ซึ่งหนังสือเล่มนี้ ได้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์แบบโครงการในระยะต่อมา

สำหรับประเทศไทยมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนทางการศึกษาได้จัดหลักสูตรที่กำหนดรายวิชา นวัตกรรมการศึกษา โดยให้นักศึกษาเรียนและทดลองจัดการสอนแบบโครงการให้แก่เด็กปฐมวัยเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่ต้องฝึกปฏิบัติ ตลอดจนศึกษาวิจัยในหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ส่วนสถานศึกษาระดับปฐม วัยทั้งภาครัฐและเอกชนสนใจนำนวัตกรรมการสอนแบบโครงการไปใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

การสอนแบบโครงงาน(Project Approach) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่จะศึกษา หรือโครงการที่สนใจจะทำ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้ในชั้นเรียนมาบูรณาการกับสิ่งที่กระทำนำไปสู้ความรู้ใหม่ๆ ด้วยการสร้างความหมาย การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ด้วยตนเอง (สุเทพ, 2547) ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นการจัดกิจกรรมที่ครูผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียน ด้วยสิ่งที่หลากหลาย เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตัวเอง ได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์ คิดค้น โดยมีครูเป็นผู้คอยกระตุ้นแนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ ในชั้นเรียนมาบูรณาการ กับกิจกรรมที่จะทำเพื่อนำไปสู่ความรู้ใหม่ๆ ด้วยการสร้างความหมาย แก้ปัญหา การค้นพบความรู้ด้วยตนเอง (สุพล, 2543) การสอนโดยโครงงานเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนรู้จักวิธีทำโครงงานวิจัยเล็กๆผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ระเบียบวิธีดำเนินการเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จุดประสงค์หลักของการสอน โดยใช้โครงงานต้องกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักสังเกต รู้จักตั้งคำถาม รู้จักตั้งสมมุติฐาน รู้จักหาความรู้ด้วยตัวเอง เพื่อตอบคำถามที่ตนอยากรู้ สามารถสรุปและทำความเข้าใจ กับสิ่งที่ค้นพบในโครงงานอาจจะทำในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ (วิมลรัตน์, 2544)การสอนโครงงานจึงไม่ใช่สิ่งที่ยากเกินความสามารถของครูที่จะทำการสอน แต่ต้องอาศัยทักษะการจัดการสอน และทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง ในการอ่านและค้นคว้าให้มีความรู้มากกว่า นักเรียนค่อนข้างมากด้วย (สุพล,2543) นอกจากนี้กิจกรรมโครงงานยังช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะของคน ให้มีคุณภาพพร้อมที่จะต่อสู้การเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นผู้ผลิต ผู้ปฏิบัติที่สร้างสรรค์ผลงาน และองค์ความรู้ได้

จากการศึกษางานวิจัยอัตลักษณ์แห่งพื้นถิ่นชาวใต้ของหทัยรัตน์ (2556)ได้ทำการวิจัยอัตลักษณ์แห่งพื้นถิ่นชาวใต้ชุดนี้ เป็นการนำประสบการณ์ ความทรงจำ จากความประทับใจ ความรัก ความผูกพันในวัยเยาว์ มาเป็นแรงบันดาลใจในการถ่ายทอดเรื่องราว อารมณ์ความรู้สึก ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามจินตนาการ และทัศนคติส่วนตัว ด้วยเทคนิควิธีการเขียน แกะไม้ และประกอบไม้ มุ่งเนื้อหาเรื่องราวของวิ๔ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัว และวิถีชีวิตชาวใต้ โดยอาศัยวัตถุและวัสดุ ที่มีความหมายต่อความทรงจำและความรู้สึกของข้าพเจ้า มาเป็นสื่อในการแสดงออกเป็นรูปแบบผลงานสื่อผสมและการจัดวาง เพื่อสะท้อนความงดงามและคุณค่าของวัฒนธรรม ซึ่งแฝงนัยยะทางความคิด ที่แสดงถึงความระลึกถึง และโหยหาความทรงจำในวัยเด็ก ที่เกิดจากประสบการณ์ของข้าพเจ้า

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นประโยชน์ของการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมแบบโครงงานจึงมีความสนใจที่จะทดลองสอนวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน และได้เลือกเอาเนื้อหาเรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ในระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงานเอาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ง่ายและเหมาะสมกับการสอนแบบโครงงาน นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ทำให้นักศึกษาเรียนอย่างมีความสุขและเรียนได้ตลอดเวลาทั้งในและนอกห้องเรียน จากสาเหตุดังกล่าวผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้วิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการบูรณาการของนักศึกษาปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ โดยใช้วิธีการสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project base Learning: PBL) ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและพัฒนาทักษะการคิดอีกทั้งยังเป็นการฝึกการทำงานเป็นกลุ่มให้กับผู้เรียนอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัย จึงใช้การทำโครงงานเรื่องเรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะกระบวนการบูรณาการของผู้เรียนเพื่อให้การเรียนการสอนวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ประสบความสำเร็จตามเกณฑ์ที่คาดหวังไว้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80 ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน-หลังเรียน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน และ

3. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 30 คน

3. สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ เรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช หลังเรียนด้วยกิจกรรมโครงงานสูงกว่าก่อนเรียนการสอนโดยปกติ

2. ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ เรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เรียนด้วยกิจกรรมโครงงา อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและ

ขนบประเพณีภาคใต้ โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบโครงงาน ให้มีจำนวนนักศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐ ของคะแนนเต็มและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ได้รับการสอนแบบโครงงาน

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้วิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรในการวิจัย ตัวแปรที่ผู้วิจัยทำการศึกษาในครั้งนี้ มีดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีสอน ซึ่งมี 2 วิธี คือการสอนกิจกรรมแบบโครงงานและ การสอนตามปกติ

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ลงเรียนวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้เรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้

2. ความความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสอนเรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ วิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบโครงงาน

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบกลุ่มเดียวทดสอบหลังการทดลอง (One Shot Case Study) โดยมีการจัดกระทำกับนักศึกษากับกลุ่มเป้าหมาย แล้วสังเกตหรือวัดผลที่ได้จากการวิจัยโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเครื่องมือวัดความคิดเห็น ต่อจากนั้นจึงนำผลที่ได้จากการวัดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ เขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้ (ชิดชนก, 2539)

X ---------- O

กำหนดให้ x หมายถึง กิจกรรมการสอนแบบโครงงาน เรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ วิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้

O หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเป็นของนักศึกษาต่อกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ประเภท ได้แก่

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน เรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ วิชาวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ จำนวน 2 แผน

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน

การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือมีรายละเอียด ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน ดำเนินการสร้างและหาประสิทธิภาพดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน

2. ศึกษาหลักสูตรรายละเอียดของรายวิชา จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ คำอธิบายรายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ วิชาวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ระดับปริญญาตรี เขียนแผนการสอนแบบสอนปกติและแบบโครงงาน เรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ วิชาวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้

3. วิเคราะห์หัวข้อและรายละเอียดการเรียนรู้เรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ วิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้

4. ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เช่น ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนการเขียนแผน (วิมลรัตน์, 2545)

5. กำหนดหน่วยการเรียนรู้เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

6. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงานเรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ วิชาวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญการสอนเรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ ตรวจแล้วนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเพื่อตรวจสอบแก้ไขความเหมาะสมของแผนทั้งสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผลแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และสร้างแบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดระดับความเหมาะสม 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการประเมินทีละแผน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม, 2543) ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ในภาพรวมทั้ง 2 แผน เท่ากับ 4.27 โดยมีค่าเฉลี่ยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญระหว่าง 4.10 ถึง 4.60

8. นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ประเมินความสอดคล้องกับจุดประสงค์

9. นำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักศึกษา ระดับปริญญาตรีสาขา ระบบสารสนเทศทางธุรกิจ สาขาการบัญชีและวิศวกรรมโยธา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 และนำแบบทดสอบไปตรวจให้คะแนนถูกได้ 1 คะแนน ผิดได้ 0 คะแนน

10. นำผลคะแนน มาวิเคราะห์หาค่าความยาก (Difficulty) และอำนาจจำแนกของแบบทดสอบโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตั้งเกณฑ์ที่มีความยากระหว่าง 0.25-0.81 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.25 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 40 ข้อ

11. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปใช้ปฏิบัติการสอนจริงกับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 40 คน แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

12. ระยะเวลาดำเนินการสอนกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ อ. ขนอม จ. นครศรีธรรมราช ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยมีนักศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้วคำนวณหาประสิทธิผลการสอนแบบโครงงาน

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อกระบวนการการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความหมายและลักษณะของความคิดเห็นต่อกิจกรรมแบบโครงงาน และสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมแบบโครงงาน

2. กำหนดขอบเขตในการวัด ต้องการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ต่อกิจกรรมแบบโครงงาน

3. กำหนดจุดมุ่งหมายในการวัด ต้องการสอบถามความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการทำงานต่อกิจกรรมแบบโครงงานและพฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกในการเรียนวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้

4. กำหนดเนื้อหาในการวัด ต้องการสอบถามความคิดเห็นต่อเนื้อหาของโครงงาน

5. กำหนดตารางโครงสร้าง

6. กำหนดแบบสอบถามและลักษณะของข้อความแบบสอบถามตามของ ลิกเคอร์ (Likrt) เป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งตามลักษณะข้อความได้ 3 แบบ คือ

1) ข้อความที่วัดแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงานหรือความรู้สึก ข้อความทั้ง 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาคำนวณค่า IOC เลือกข้อที่มีค่า IOC $\geq$ 0.50 ได้แบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่หนึ่ง จำนวน 12 ข้อ พร้องทั้งปรับปรุงแก้ไขภาษาและข้อคำถาม

2) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมแบบโครงงาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดสอบกับนักเรียนระดับปริญญาตรีวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ อ. ขนอม จ. นครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน

3) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็น โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป(SPSS) นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดสอบกับนักเรียนระดับปริญญาตรีวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ อ. ขนอม จ. นครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน คำนวณค่าความเชื่อมั่น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. บันทึกเพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัย

2. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนแบบโครงงานบอกขอบข่ายเนื้อหาวิชา การวัดผลและการประเมินผล ข้อตกลงต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 แผน จำนวน 6 ชั่วโมง

4. เมื่อสิ้นสุดการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่สอนโดยใช้กิจกรรมแบบโครงงานและการสอนโดยปกติมาตรวจให้คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ ที่กำหนด คือ 80/80

2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน และการสอนแบบปกติด้วยการทดสอบ ที (t –test)

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม, 2543)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. จากการเฉลี่ย (Mean)โดยใช้สูตร (บุญชม, 2543)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

4.3 การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

การทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (สมนึก, 2544)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ร้อยละ

$\sum R$ แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

ผลและวิจารณ์ผล

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ของนักศึกษระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มทร.ศรีวิชัย โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบโครงงาน

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80 ของนักศึกษระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มทร.ศรีวิชัย โดยใช้ที่เรียนด้วยกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน เป็นสื่อการสอนที่ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้น เนื่องจากเป็นสื่อที่ได้พัฒนาขึ้น โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสามารถเรียนรู้ได้ไม่จำกัดเวลา และสถานที่ ซึ่งผลวิจัยนี้สอดคล้องกับ

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน-หลังเรียนสามารถนำเสนอบทเรียนได้อย่างรวดเร็ว ทั้งมีสีสันที่สวยงามทำให้เกิดแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในบทเรียน นักศึกษาสามารถเรียนรู้ในบทเรียนได้ซ้ำแล้วซ้ำอีก เป็นสื่อที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดีจากการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนจากแบบเดิมที่เน้น บรรยาย และปฏิบัติในห้องเรียนเป็นหลัก มาเป็นการสอนใช้กิจกรรมการสอนแบบโครงงานเข้ามาช่วย มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนซึ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองเพิ่มขึ้น หารกการเรียนการสอนที่มีเพียงแต่การบรรยาย และปฏิบัติตามแล้วนักศึกษาอาจจะทำให้การสื่อสารไม่ตรงกันทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ดังนั้น ผู้สอนจำเป็นจะต้องมีสื่อกลางเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและปฏิบัติตามได้ง่ายและเร็วขึ้น

3. ของนักศึกษาต่อการเรียนวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ ที่เรียนด้วยกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน ผลการประเมิน พบว่านักศึกษา มีความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดีโอในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปรากฏว่ารายการที่นักศึกษามีระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือการนำไปใช้ประโยชน์ ผลความพึงพอใจของกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนจึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดี และส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้วยกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน จึงเป็นสื่อการสอนที่เหมาะสมที่จะทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนการเรียนวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ของนักศึกษา ที่เรียนด้วยกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน สูงกว่าก่อนการเรียน และนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนเนื่องจากเป็นกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน มีเนื้อหาที่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนผ่านการปรับปรุง ทั้งด้านเนื้อหา ด้านการผลิตสื่อจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้เมื่อนำสื่อวีดีโอมาใช้ในการสอนจริงแล้วทำให้ผู้เรียนมีความสนใจมีความแปลกใหม่ สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย สร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน และมีความพึงพอใจมากขึ้น.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน และ เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 30 คน ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80 ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณี

ภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน-หลังเรียน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน และ ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 30 คน

จากการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบโครงงานที่ใช้ข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ เกณฑ์ให้จำนวนนักศึกษาร้อยละ 80 ขึ้นไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ วิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ หลังจัดกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน

จำนวนนักศึกษาทั้งหมด	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						นักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์	
	คะแนนเต็ม	คะแนนทั้งหมด	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
30	40	1,280	38	28	33.47	83.68	27	84.37

จากตารางที่ 1 พบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 33.47 คิดร้อยละ 83.68 ของคะแนนเต็ม และนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 27 คน คิดร้อยละ 84.38

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็น ของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งเป็นด้านความรู้ที่ได้รับ ด้านทักษะภาคปฏิบัติ ด้านทัศนคติในการจัดกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน และด้านทัศนคติต่อครูผู้สอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{x}$	S.D	
1.ด้านความรู้ที่ได้รับ	4.63	0.66	มากที่สุด
1.1 นักศึกษาทราบจุดประสงค์ของการเรียนอย่างชัดเจน	4.47	0.76	มาก
1.2 นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์	4.31	0.78	มาก
1.3 นักศึกษาร่วมปรึกษาและวางแผนกับเพื่อนในกลุ่ม	4.22	0.71	มาก
1.4 นักศึกษามีโอกาสซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.09	0.69	มาก
1.5 นักศึกษาได้ค้นคว้าแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง	4.09	0.69	มาก
1.6 นักศึกษามีโอกาสได้เผยแพร่ผลงานของตนเอง	4.09	0.69	มาก
รวม	4.30	0.73	มาก
2. ด้านทักษะการปฏิบัติ			

2.1 นักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	4.09	0.69	มาก
2.2 นักศึกษาได้วิเคราะห์วิจารณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.38	0.61	มาก
2.3 นักศึกษาสนใจร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น	4.28	0.68	มาก
2.4 นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม	4.09	0.59	มาก
รวม	4.21	0.65	มาก
3. ด้านทัศนคติในการจัดกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน			
3.1 นักศึกษามีทัศนคติที่ดีการสอนแบบโครงงาน	4.41	0.61	มาก
3.2 นักศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.44	0.67	มาก
3.3 นักศึกษาสามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามในโอกาสที่เหมาะสม	4.69	0.59	มากที่สุด
3.4 นักศึกษารู้สึกภาคภูมิใจในผลงานที่สำเร็จ	4.63	0.61	มากที่สุด
3.5 นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	4.59	0.61	มาก
รวม	4.55	0.62	มากที่สุด
4. ด้านทัศนคติต่อครูผู้สอน			
4.1 อาจารย์ให้คำปรึกกาษาและเสนอแนะแก่นักศึกษาเป็นอย่างดี	4.72	0.52	มากที่สุด
4.2 อาจารย์เอาใจใส่นักศึกษาอย่างทั่วถึง	4.69	0.54	มากที่สุด
4.3 อาจารย์ยิ้มแย้มแจ่มใสมีความเป็นมิตรกับนักศึกษา	4.75	0.51	มากที่สุด
4.4 อาจารย์ใช้สื่อประกอบการสอนที่เหมาะสม	4.59	0.56	มากที่สุด
4.5 อาจารย์ให้กำลังใจนักศึกษาในการทำงาน	4.78	0.42	มากที่สุด
รวม	4.71	0.51	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.44	0.66	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษามีความคิดเห็น ต่อวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ เรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบโครงงาน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคล พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านทัศนคติต่อครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 และด้านทัศนคติในการจัดกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับความพึงพอใจมากคือ ด้านความรู้ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และด้านทักษะการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของทุกด้าน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคืออาจารย์ให้กำลังใจนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 และรองลงมาคืออาจารย์ยิ้มแย้มแจ่มใส่มีความเป็นมิตรกับนักศึกษามีค่าเฉลี่ย 4.75

2. วิจารณ์ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการแบบโครงงาน สามารถอภิปลายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา พบว่านักศึกษามีคะแนนค่าเฉลี่ย 33.47 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทั้งคะแนนและนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการการสอนแบบโครงงานเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดประสบการณ์ให้แก่นักศึกษาเหมือนกับการทำลานในชีวิตจริง เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง รู้จักการทำงานอย่างเป็น

ระบบ มีขั้นตอน ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา ฝึกการคิดวิเคราะห์ และประเมินผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับอังคณา (2552) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ฝึกตนเอง ฝึกกระบวนการคิด กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบระเบียบ เป็นการสร้างวัฒนธรรมการคิดการทำงานอย่างอิสระแต่เป็นระบบระเบียบ ทำให้เด็กเกิดวินัยในตนเอง และ สุวิทย์และอรทัย (2545) กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของตน ซึ่งอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือกระบวนการอื่น ๆ ที่เป็นระบบ ไปใช้ในการศึกษาหาคำตอบในเรื่องนั้น ๆ ภายใต้คำแนะนำ ปรึกษาและความช่วยเหลือจากผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญเริ่มตั้งแต่การเลือกหัวข้อเรื่องที่จะศึกษา การวางแผน การดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดตลอดการนำเสนอผลงาน ซึ่งในการจัดทำโครงงานนั้นสามารถทำได้ทุกระดับชั้นอาจเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม จะทำในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ และนอกจากนี้ยังทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับสุรินทร์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง การผลิตปุ๋ยชีวภาพ พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พรทิวา (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด อรัญญา (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยอ้างอิงกิจกรรมโครงงาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบโครงงาน โดยภาพรวม นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ผู้เรียนมีอิสระ ไม่เคร่งเครียด อาจารย์คอยดูแลอย่างใกล้ชิด ให้การเสริมแรง ทำให้ครูผู้สอนและนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ขณะจัดกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกสนานกับการเรียน ซึ่งได้ทั้งความรู้ประสบการณ์ การเรียนรู้ส่งผลให้นักศึกษากล้าคิด กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในการพัฒนางาน ซึ่งสอดคล้องกับสุรินทร์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง การผลิตปุ๋ยชีวภาพ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน อยู่ในระดับมาก พรทิวา (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน พบว่านักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 100

จากเหตุผลดังกล่าว การจัดกิจกรรมการสอนแบบโครงงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จึงเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ อาจารย์ผู้สอนสามารถใช้เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ เกิดแนวคิดที่ชัดเจน ไม่เบื่อหน่ายและส่งผลให้ ความสามารถด้านการเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์โดยตรง ได้ทำการทดลองและพิสูจน์สิ่งต่าง ๆด้วยตนเอง รู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา ได้รู้จักวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา การฝึกวิเคราะห์ และการประเมินงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงงาน มีทักษะกระบวนการใช้กิจกรรมแบบโครงงาน เรื่องอัตลักษณ์ของภาคใต้ พบว่าจำนวนนักศึกษาร้อยละ 84.37 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.68 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.นักศึกษาที่ได้รับการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการสอนปกติ

3.นักศึกษามีความคิดเห็นต่อวิชาวัฒนธรรมและขนบประเพณีภาคใต้ เรื่องอัตลักษณ์ของชาวใต้ ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมแบบโครงงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากที่สุดคือ ด้านทัศนคติต่ออาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 และด้านทัศนคติในการจัดกิจกรรมการสอนแบบโครงงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับความพึงพอใจมาก คือด้านความรู้ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และด้านทักษะการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายข้อของทุกด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ อาจารย์ให้กำลังใจนักศึกษาในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 และอาจารย์ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็นมิตรกับนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี โดยผู้ทำวิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ผศ.ดร.ขวัญหทัย ใจเปี่ยม ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำในการตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือการทดลองสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช ที่กรุณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือจนงานวิจัยสำเร็จด้วยดี

คุณประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัยในครั้งนี้ขอมอบแด่คุณพ่อคนอง คุณแม่สมทรง กรรมแต่ง คุณครูโรงเรียนประถม และคุณครูโรงเรียนมัธยมทุกท่านที่ให้การศึกษา อบรม สั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านทีมีส่วนช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

ผู้จัดทำขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆท่าน

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กรุงเทพ: กรมวิชาการ, กรุงเทพฯ.

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. 2545. เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. , กรุงเทพฯ.

ดุสิต ขาวเหลือง. 2554. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขา เทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม 7 (1):33-46.

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. สุวีริยาศาส์น, กรุงเทพฯ.

บุบผา เรืองรอง. 2543. การสอนแบบโครงการ. เอกสารประกอบการบรรยายในโครงการอบรมครูประจำการโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และพันตรีราเชน มีศรี. 2551. การสอนคิดด้วยโครงงาน: การเรียนการสอนแบบบูรณาการ. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

สุรินทร์ สังข์งาม. 2550. การศึกษาเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่องปุ๋ยชีวภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 . แหล่งที่มา: www.sema.go.th/node/3534.,28 มิถุนายน 2553.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ.2545. 20 วิธีจัดกรเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและหลักการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. ภาพพิมพ์, กรุงเทพฯ.

อังคณา ตุงคสมิต. 2552. เอกสารการสอนวิชา 224701 (Instructional Development) รูปแบบการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

อรัญญา โชคสวัสดิ์. 2550. การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยอ้างอิงกิจกรรมโครงงานเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่าน ระดับช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

The Causal Factor Model of Effectiveness in Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University

กนกกร ศิริสุข[1*]

Kanokkorn Sirisuk[1*]

บทคัดย่อ

ประสิทธิผลองค์การมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการผลิต บริการและผู้รับบริการ ผู้บริหารมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงการบริหารเพื่อให้เกิดประสิทธิผลขององค์การ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสร้างแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาโดยอาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจำนวน 70 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานและค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลประสิทธิผลองค์การ ผลการวิจัยพบว่าแบบจำลองเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์การส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการของผู้บริหาร โครงสร้างองค์การส่งผลโดยตรงต่อบรรยากาศการทำงานและงานที่ตรงกับความสามารถ ระบบการประเมินผลงานและให้รางวัลส่งผลโดยตรงต่อบรรยากาศการทำงาน ค่านิยมที่ดีในการทำงาน การบริหารจัดการของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อบรรยากาศการทำงาน บรรยากาศการทำงานส่งผลโดยตรงต่อแรงจูงใจในการทำงาน และงานที่ตรงกับความสามารถ ค่านิยมที่ดีในการทำงาน และแรงจูงใจในการทำงานส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลองค์การ ส่วนภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลโดยอ้อมต่อการบริหารจัดการของผู้บริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ และวัฒนธรรมองค์การส่งผลโดยอ้อมต่อบรรยากาศการทำงาน แรงจูงใจในการทำงานและประสิทธิผลองค์การ โครงสร้างองค์การ บรรยากาศในการทำงานและระบบการประเมินงานและให้รางวัลส่งผลโดยอ้อมต่อประสิทธิผลองค์การ เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหารคณะครุศาสตร์และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลขององค์การต่อไป

คำสำคัญ : ปัจจัยเชิงสาเหตุ, ประสิทธิผลองค์การ, การบริหารองค์การ

ABSTRACT

Organizational effectiveness is important to the operation of all types in an organization, to increase efficiency in service production and service recipients. For that reason, the administrator have to consider the management to be effective in the organization. This research aimed to study and create the causal factor model of effectiveness in faculty of education, Songkhla Rajabhat University by using quantitative research methodology. The sample consisted of 70 personnel from the faculty of education, Songkhla Rajabhat University. The questionnaire with rating scale was used as an instrument in this study. The statistics used for data analysis were 1) descriptive statistics and 2) the causal factor model of effectiveness in faculty of education, Songkhla Rajabhat University. It was found that 1) the causal factor of effectiveness in educational faculty, Songkhla Rajabhat University were consistent with empirical data, 2) leadership of administrator directly affected to vision and mission of organization. Vision and mission and culture of organization directly affected to executive management. Organizational structure directly affected to organization climate and task requirement. The system of performance's evaluation and rewarding directly affected to organization climate. Organization climate also directly affected to task requirement and the good values to work and organization climate, the good values to work and the motivation to work directly affected to the effectiveness of faculty of education as well. Leadership of administrator indirectly affected to executive management. Leadership of administrator, vision and mission of organization and culture of organization indirectly affected to organization climate, the motivation to work and the effectiveness of faculty of education. Organizational structure and the system of performance's evaluation and rewarding indirect positively affected to the effectiveness in faculty of education as well. The results provide the basis for the management of the Faculty of Education and related persons. It should be used as a guideline to improve management development for increasing the effectiveness of the organization.

Keyword : The Causal Factor Model, Organizational Effectiveness, Organization Management

---

[1] สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 90000

[1] Department of Educational Administration, Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University, Khoa-Roob-Chang Sub-district, Muang District, Songkhla 90000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : darkzone_k11@hotmail.com

บทนำ

ปัจจุบันแนวคิดประสิทธิผลองค์การมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การทุกประเภท เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิผลในผลผลิต บริการ และผู้รับบริการในทุกกลุ่มและทุกประเภทขององค์การ ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารในฐานะผู้นำจะต้องคำนึงถึงการบริหารเพื่อให้เกิดประสิทธิผลขององค์การเป็นสำคัญ (Sallis and Jones, 2002) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การนั้นมีหลายปัจจัยด้วยกัน Burke and Litwin (1992) ได้กล่าวถึงปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การนำเสนอเป็นแบบจำลอง (Model) ได้แก่ ภาวะผู้นำ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร วิสัยทัศน์ผู้บริหาร บรรยากาศองค์การ วัฒนธรรมองค์การ โครงสร้างองค์การ ระบบการบริหาร แรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร ความต้องการและค่านิยมในการทำงานของบุคลากร เป็นต้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีภารกิจหลักคือผลิตบัณฑิตพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาวิจัยทางการศึกษาบริการวิชาการแก่สังคม และสืบสานศิลปะและวัฒนธรรมไทย โดยมีวิสัยทัศน์คือ เป็นเลิศในการผลิต พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานการเป็นวิชาชีพ ชั้นสูง รวมทั้งสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สากลที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและ สร้างเครือข่ายทางการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน การพิจารณาว่าองค์การมีประสิทธิผลหรือไม่นั้น ตัวบ่งชี้สำคัญบางประการของคณะครุศาสตร์คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาและอื่น ๆ เช่น บรรยากาศของสถานศึกษา การดำเนินการบริหารจัดการ ในแนวคิดของ Hoy and Miskel (2001; citing Mott, 1972) นั้น การที่สถาบันการศึกษาจะมีประสิทธิผลเพียงใดพิจารณาได้จากความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาองค์การการศึกษา และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา แต่ทั้งนี้เป้าหมายความสำเร็จขององค์การ คือ การมีประสิทธิผลในการดำเนินงาน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการมีประสิทธิภาพการทำงานของมนุษย์ในองค์การ (Hoy and Miskel, 2008)

ภาวะผู้นำถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร เป็นการนำหรือการทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามที่ประสงค์ตามเป้าหมายขององค์การ ภาวะผู้นำเป็นเรื่องสำคัญมากในการบริหารและมีความสำคัญต่อความสำเร็จแห่งเป้าหมายองค์การประสิทธิผลขององค์การขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวม (เสาวนิตย์ ทวีสันทนีนุกูล, 2548) เช่นเดียวกับ Hoy and Miskel (2001; citing Hallinger and Heck, 1988) ที่ได้สรุปว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ มีอิทธิพลที่วัดได้ต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้บริหารต้องบริหารจัดการทรัพยากรในองค์การให้เกิดประโยชน์สูงสุด รูปแบบในการบริหารจัดการและการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชาก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การ Hoy and Miskel (2001; citting Miskel, Fevurly and Stewart, 1979) พบว่าความมีแบบแผน ความซับซ้อนของโครงสร้างและบรรยากาศแบบร่วมมือ มีผลต่อประสิทธิผลขององค์การ นอกจากนี้การที่จะบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิผลนั้นจะต้องมีการกำหนดทิศทางในการบริหารซึ่งก็คือจะต้องกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งวิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะก่อให้เกิดพลังแก่องค์การ พลังนำไปสู่การปฏิบัติและการปฏิบัตินำไปสู่ความสำเร็จขององค์การ การมีวิสัยทัศน์ที่น่าเชื่อถือทำให้การทำหน้าที่ขององค์การราบรื่นเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์การ (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2549)

บรรยากาศองค์การเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาองค์การ นอกจากนี้ยังมีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาความคิด จิตใจและคุณธรรมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ได้ บรรยากาศองค์การนั้นเป็นสภาวะอันเกิดจากมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในองค์การ และส่งผลถึงความรู้สึกของบุคคล ทำให้เกิดความพึงพอใจ ทำให้ทุกคนทำงานอย่างเต็มใจเต็มความสามารถและมีความสุข (อุทัยวรรณ โชชื่น, 2546) ปัจจัยที่สำคัญในการบริหารองค์การให้มีประสิทธิผลนั่นก็คือการสร้างวัฒนธรรมองค์การที่ดี องค์การใดที่มีวัฒนธรรมแข็งแกร่งจะมีส่วน

ช่วยให้บุคลากรในองค์การเข้าใจลักษณะการทำงานและการเลือกแนวทางที่ถูกต้องในการแก้ปัญหาและการปฏิบัติร่วมกัน เสาวนิตย์ ทวีสันทนีนุกูล (2548) กล่าวว่า เรื่องของวัฒนธรรมการทำงานกว้างกว่าเรื่องของบรรยากาศในการทำงาน เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับว่าคนคิดอย่างไรเกี่ยวกับหน่วยงานของตน ซึ่งจะเกี่ยวโยงไปถึงแนวปฏิบัติที่ทำกันมานานจนเป็นรูปแบบเป็นประเพณีนิยม วัฒนธรรมในการร่วมมือร่วมใจกันทำงาน จะเห็นได้จากลักษณะหรือพฤติกรรมการแสดงออกที่กล้าพูดการแสดงความคิดเห็นในเรื่องงาน วิพากษ์วิจารณ์งานทุกครั้งที่มีโอกาส แสดงออกถึงความรับผิดชอบในการวางแผนปรับปรุงงานในหน้าที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดเวลา เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ให้ดีขึ้น

การที่จะนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จนั้นบุคคลากรคือส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนแผนงานที่วางไว้ให้เป็นรูปธรรม ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การเช่นกัน Hoy and Miskel (2001) กล่าวว่าแรงจูงใจในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงาน แรงจูงใจจากความคาดหวังมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร บุคลากรที่มีความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการทำงาน และสามารถมองเห็นผลลัพธ์ของความพยายามของตนในทางบวก จะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานสูงมาก สำหรับการสร้างแรงจูงใจนั้นองค์การควรจะมีระบบในการประเมินผลงานและการให้รางวัลที่ดีและเหมาะสม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับคณะ และมีแผนในการปรับโครงสร้างการบริหารจึงจำเป็นต้องมีองค์ความรู้สนับสนุนการบริหารงานดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเพื่อค้นหาปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิผลขององค์การโดยกำหนดวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และ 2) เพื่อสร้างแบบจำลองเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ทั้งนี้มีสมมติฐานคือ 1) แบบจำลองเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์กรของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 2) ประสิทธิผลขององค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากตัวแปรต่อไปนี้ คือ แรงจูงใจในการทำงาน งานที่ตรงกับความสามารถ ค่านิยมที่ดีในการทำงาน และได้รับผลโดยอ้อมจาก บรรยากาศการทำงาน ระบบการประเมินผลงานและการให้รางวัล การบริหารจัดการของผู้บริหาร โครงสร้างองค์การ วัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วิสัยทัศน์และพันธกิจ และนำผลที่ได้เสนอต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลขององค์การต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การ โดยใช้แนวคิดของ Burke and Litwin (1992) ซึ่งมีปัจจัย 10 ปัจจัยคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบริหารจัดการของผู้บริหาร วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ วัฒนธรรมองค์การ โครงสร้างองค์การ ระบบการประเมินผลงานและให้รางวัล บรรยากาศการทำงานงานที่ตรงกับความสามารถ แรงจูงใจในการทำงาน และค่านิยมที่ดีในการทำงาน และแนคิดการวัดประสิทธิผลขององค์การของ Hoy and Miskel (2001) เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การซึ่งมีลักษณะรูปแบบตามสมมติฐาน โดยสร้างจากแนวคิดของ Burke and Litwin (1992) และต้องการศึกษาว่าตัวแปรอิสระเป็นสาเหตุต่อตัวแปรตามตามโครงสร้างสมมติฐานหรือไม่ แล้วจึงนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามโครงสร้างด้วยเทคนิคของการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยการเก็บข้อมูลจากบุคลากรคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดังนี้

1.1ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 83 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์และพนักงานสายสนับสนุนของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังนี้

1. แจกแจงประชากรอาจารย์และพนักงานสายสนับสนุนของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยวิธีแบ่งชั้นตำแหน่งงาน แล้วเทียบสัดส่วนประชากร จากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างอาจารย์และพนักงานสายสนับสนุน

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan (1970) จากนั้นจึงใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 คน

1.3 เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 64 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนคือ วิธีการวัดประสิทธิผลขององค์การโดยใช้ Index of Percieved Organizational Effectiveness (IPOE) ของ Hoy and Miskel (2001) เป็นการวัดประสิทธิผลขององค์การโดยการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยแบบสอบถามมีความความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .810 โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตัวเองแล้วคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อตรวจสอบให้คะแนนในการวิเคราะห์ค่าสถิติสำหรับดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Means) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความเบ้ (Kurtosis) และความโด่ง (Skewness)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานและสร้างแบบจำลอง (Model) ปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลสมการโครงสร้างแบบตัวแปรสังเกตได้ ด้วยโปรแกรม LISREL

3. ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่า ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (GFI $\geq$ .90) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI $\geq$ .90) ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (RMR > .08) และค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (RMSEA> .05) (Joreskog and Sorbom, 2012)

ผลและวิจารณ์ผล

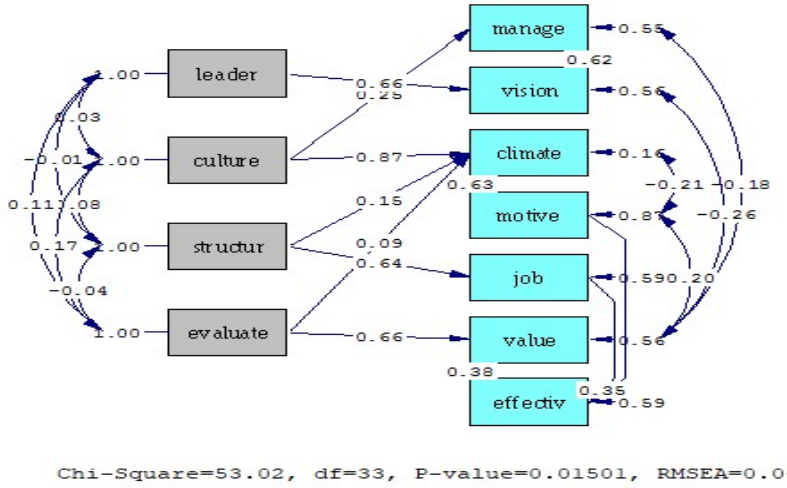
ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ประกอบด้วยตัวแปร ประสิทธิผลขององค์การ งานที่ตรงกับความสามารถ แรงจูงใจในการทำงาน ค่านิยมที่ดีในการทำงาน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบริหารจัดการของผู้บริหาร วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ วัฒนธรรมองค์การ โครงสร้างองค์การ ระบบการประเมินผลงานและให้รางวัล บรรยากาศการทำงาน เพื่อสร้างแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้และค่าความโด่ง

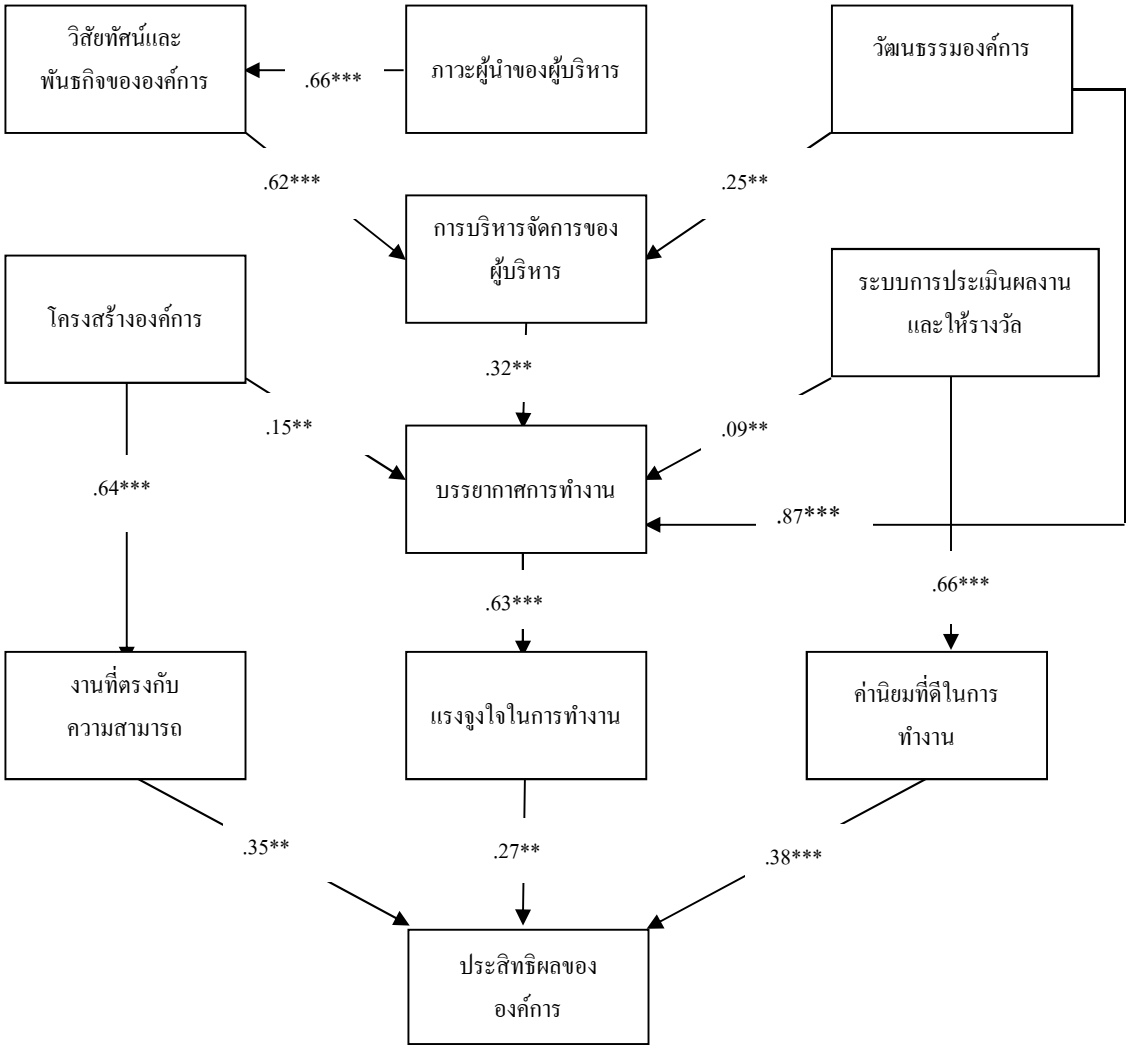
ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	3.522	.734	-.316	.105
การบริหารจัดการของผู้บริหาร	2.829	.717	-.059	-.020
วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ	3.234	.581	-.637	.506
วัฒนธรรมองค์การ	3.125	.611	.172	-.559
โครงสร้างองค์การ	3.355	.696	.540	.177
ระบบการประเมินผลงานและให้รางวัล	2.567	.863	.455	-.143
บรรยากาศการทำงาน	3.377	.948	-.573	-.782
แรงจูงใจในการทำงาน	3.379	.750	.420	-.837
งานที่ตรงกับความสามารถ	2.764	.571	.594	-.022
ค่านิยมที่ดีในการทำงาน	3.091	.534	-.574	-.519
ประสิทธิผลขององค์การ	3.144	.553	.250	.847

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.567-3.522 โดยตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าตัวแปรอื่นๆ และตัวแปรระบบการประเมินผลงานและให้รางวัลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .534-.948 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมดี คือมีค่าน้อยกว่า 1 โดยตัวแปรที่มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุดคือ บรรยากาศการทำงานและตัวแปรที่มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยที่สุด คือ ค่านิยมที่ดีในการทำงาน เมื่อพิจารณาค่าความเบ้และความโด่ง พบว่า อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน คือมีค่าระหว่าง -1 ถึง 1แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายแบบปกติ (Tabachnick and Fidell, 2007)

การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ภาพที่ 1 แบบจำลองโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหลังปรับแก้

ภาพที่ 2 ปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของการวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การ

ตัวแปรผล	ประสิทธิผลขององค์การ			ค่านิยมที่ดีในการทำงาน			แรงจูงใจในการทำงาน			งานที่ตรงกับความสามารถ		
ตัวแปรสาเหตุ	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
ค่านิยมที่ดีในการทำงาน	.38	-	.38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
แรงจูงใจในการทำงาน	.44	-	.27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
งานที่ตรงกับความสามารถ	.35	-	.35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บรรยากาศการทำงาน	.17	.17	-	-	-	-	.63	-	.63	-	-	-
โครงสร้างองค์การ	.24	.24	-	-	-	-	.09	.09	-	.64	-	.64
ระบบการประเมินผลงานและให้รางวัล	.26	.26	-	.66	-	.66	.06	.06	-	-	-	
การบริหารจัดการของผู้บริหาร	.05	.05	-	-	-	-	.17	.17	-	-	-	-
วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ	.03	.03	-	-	-	-	.12	.12	-			
วัฒนธรรมองค์การ	.16	.16	-	-	-	-	.04	.04	-	-	-	-
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	.02	.02	-	-	-	-	.08	.08	-	-	-	-

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของการวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การ (ต่อ)

ตัวแปรผล	บรรยากาศการทำงาน			การบริหารจัดการของผู้บริหาร			วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ		
ตัวแปรสาเหตุ	TE*	IE**	DE***	TE	IE	DE	TE	IE	DE
โครงสร้างองค์การ	.15	-	.15	-	-	-	-	-	-
ระบบการประเมินผลงานและให้รางวัล	.09	-	.09	-	-	-	-	-	-
การบริหารจัดการของผู้บริหาร	.32	-	.32	-	-	-	.62	-	.62
วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ	.20	.20	-	.62	-	.62	-	-	-
วัฒนธรรมองค์การ	.08	.08	-	.25	-	.25	-	-	-
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	.12	.12	-	.41	.41	-	.66	-	.66

*TE หมายถึง ส่งผลโดยรวม (Total Effect)

**IE หมายถึง ส่งผลโดยตรง (Indirect Effect)

**DE หมายถึง ส่งผลโดยตรง (Direct Effect)

จากภาพที่ 1 ภาพที่ 2 และตารางที่ 2 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของการวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้

ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .66 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การส่งผลทางบวกต่อตัวแปร

การบริหารจัดการของผู้บริหาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และตัวแปรวัฒนธรรมองค์การ ส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรการบริหารจัดการของผู้บริหาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .25 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทำให้ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลโดยอ้อม ต่อตัวแปรการบริหารจัดการของผู้บริหาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .41 ตัวแปรโครงสร้างองค์การส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรบรรยากาศการทำงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .15 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรงานที่ตรงกับความสามารถ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .64 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ตัวแปรระบบการประเมินผลงานและให้รางวัลส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรบรรยากาศการทำงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .09 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรค่านิยมที่ดีในการทำงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .66 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ตัวแปรการบริหารจัดการของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรบรรยากาศการทำงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .63 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทำให้ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตัวแปรวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ และตัวแปรวัฒนธรรมองค์การส่งผลโดยอ้อมต่อตัวแปรบรรยากาศการทำงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .12, .20 และ .08 ตามลำดับ ตัวแปรบรรยากาศการทำงานส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรแรงจูงใจในการทำงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .63 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทำให้ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตัวแปรวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ ตัวแปรการบริหารจัดการของผู้บริหาร และตัวแปรวัฒนธรรมองค์การส่งผลโดยอ้อมต่อตัวแปรบรรยากาศการทำงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .08, .12, .17 และ .04 ตามลำดับ

ตัวแปรงานที่ตรงกับความสามารถส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรประสิทธิผลองค์การ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .35 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรค่านิยมที่ดีในการทำงานส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรประสิทธิผลองค์การ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .38 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทำให้ตัวแปรระบบการประเมินงานและให้รางวัลส่งผลโดยอ้อมต่อตัวแปรประสิทธิผลองค์การ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .26 ตัวแปรแรงจูงใจในการทำงานส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรประสิทธิผลองค์การ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .27 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทำให้ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตัวแปรวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ ตัวแปรการบริหารจัดการของผู้บริหาร และตัวแปรวัฒนธรรมองค์การส่งผลโดยอ้อมตัวแปรประสิทธิผลองค์การ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .02, .03, .05 และ .16 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแบบจำลองเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์กรของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ = 53.02, ชั้นของความเป็นอิสระ (df) = 33, ค่าความน่าจะเป็น (p-value) = .015 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (GFI) = .87 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) = .74 ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (RMR) = 1.63 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (RMSEA) = 0.43

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา คือ ตัวแปรงานที่ตรงกับความสามารถ ตัวแปรแรงจูงใจในการทำงาน และตัวแปรค่านิยมที่ดีในการทำงาน โดยตัวแปรตัวแปรค่านิยมที่ดีในการทำงานเป็นตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมากที่สุด (r^2=.38) สอดคล้องกับการวิจัยของ พิชญา ทองคำพงษ์ (2544) ที่ศึกษาเรื่องคุณลักษณะงาน ค่านิยมในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์การและพฤติกรรมการทำงานของ หัวหน้างานในธุรกิจอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า คุณลักษณะงานสามารถพยากรณ์ พฤติกรรมการทำงานได้ร้อยละ 56.4 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

รวมถึงงานวิจัยของ Milette and Gagne (2008) ที่ได้ทำการศึกษาลักษณะงานของอาสาสมัคร แรงจูงใจในงาน ความพึงพอใจในงานและ ผลการปฏิบัติงานในองค์การแห่งหนึ่ง พบว่า คุณลักษณะงาน แรงจูงใจในงาน และความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน และ สอดคล้องกับแนวคิดของ Woods and Cortada (1996) ที่นำเสนอปัจจัยเกี่ยวกับค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการสัมพันธภาพที่เป็นหนึ่งเดียวกันภายในองค์การ ซึ่งจะมีผลให้สมาชิกภายในองค์การร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานและทำให้องค์การเกิดประสิทธิผลได้ ตัวแปรงานที่ตรงกับความสามารถเป็นตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรองลงมา (r^2=.35) สอดคล้องกับรสสุคนธ์ รุดชาติ (2550) ได้เสนอผลการวิจัยว่าครูมีความพอใจในงานด้านลักษณะงานที่ทำในระดับมาก แสดงถึงลักษณะงานที่ส่งผลถึงความพึงพอใจอันนำไปสู่การสร้างแรงจูงใจและส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนทางอ้อมด้วย เห็นได้ว่าปัจจัยสำคัญในการที่จะพัฒนาบุคลากรในองค์การเพื่อสร้างประสิทธิผลขององค์การที่ดีนั้นขึ้นอยู่กับมอบหมายงานที่ตรงกับความสามารถซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับบุคลากร และตัวแปรที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลองค์การอีกประการได้แก่ ตัวแปรแรงจูงใจในการทำงาน (r^2=.27) สำหรับความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจของผู้นำไม่ได้มีเฉพาะในองค์การทางธุรกิจเพียงเท่านั้น ผู้นำทีมในองค์การรูปแบบอื่นก็จำเป็นต้องมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจเช่นกันยกตัวอย่างงานวิจัยของ ปิลัญ ปฏิพิมพาคม (2550) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนต้องประกอบด้วยความสามารถในการจูงใจ มีไหวพริบและวิสัยทัศน์ที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดี มีหลักในการปกครอง และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนได้

ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตัวแปรวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dionne and others (2004) ซึ่งทำการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับผลการปฏิบัติงานของทีม และพบว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำที่ทำการศึกษา 3 ปัจจัย คือ แรงจูงใจที่มีอิทธิพลหรือสร้างแรงบันดาลใจการกระตุ้นทางสติปัญญา และค่าตอบแทนรายบุคคล มีอิทธิพลในทางบวกต่อกระบวนการทำงานของทีมทั้งด้านการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และการบริหารความขัดแย้ง ผ่านผลลัพธ์คั่นกลางได้แก่ วิสัยทัศน์ร่วมของทีม ความรับผิดชอบร่วมของทีม สภาพแวดล้อมของการให้อำนาจ และความขัดแย้งในการทำงานของทีม ซึ่งส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของทีมซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิผลระดับองค์การอีกด้วย

ตัวแปรวัฒนธรรมองค์การเป็นอีกตัวแปรที่ส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิผลองค์การ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่ง Schein (1990) ได้ให้ความสำคัญของวัฒนธรรมองค์การในลักษณะของหน้าที่ต่อองค์การ คือ วัฒนธรรมช่วยแก้ปัญหาพื้นฐานของกลุ่ม การอยู่รอดและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมภายนอกและการบูรณาการกระบวนการภายในองค์การเพื่อความสามารถที่จะอยู่รอดและปรับตัวต่อไปโดยแต่ละองค์การจะมีลักษณะวัฒนธรรมองค์การที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การต่าง ๆ มักจะปลูกฝังวัฒนธรรมองค์การในรูปแบบของตัวเอง เพราะการจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นการดำเนินการด้านบุคลากรด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรมีความเชื่อ ค่านิยม พฤติกรรมตามวัฒนธรรมองค์การแต่ละแห่งให้มีผลต่อพฤติกรรมของบุคลากรซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานและส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การในที่สุด Wright, McMahan and McWilliam (1994)

ตัวแปรวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การและตัวแปรวัฒนธรรมองค์การส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรบรรยากาศการทำงานและตัวแปรการบริหารจัดการของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับตัวแปรบรรยากาศการทำงานและตัวแปรการบริหารจัดการของผู้บริหารในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้บรรยากาศองค์กรด้านโครงสร้างมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์กรด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นเพราะการที่องค์กรมีลักษณะโครงสร้างที่ดี มีโครงสร้างงานที่เป็นระเบียบ มีการจัดระบบการทำงานที่เหมาะสม งานไม่ซ้ำซ้อน มีการกำหนดสายการบังคับบัญชาชัดเจนเป็นการเอื้ออำนวยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบและเกิดการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลแก่องค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ Litwin and Stringer (1968) ที่กล่าวไว้ว่า โครงสร้างองค์การเป็นการรับรู้ของพนักงานต่อลักษณะโครงสร้างองค์กร เช่น

ความชัดเจน ของการแบ่งงาน ข้อจำกัดของโครงสร้างองค์กรต่อ การปฏิบัติงาน ระเบียบต่าง ๆ ขององค์กร ว่าเป็นอุปสรรค ทำให้งานล่าช้าหรือไม่ โครงสร้างองค์กรจึง เป็นบรรยากาศองค์กรลักษณะหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการทำงาน

ดังนั้นคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจึงควรให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ตามโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลองค์การของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติ งานให้มีความชัดเจน เหมาะสม และให้บุคลากรใน องค์กรรับรู้ทั่วกัน มีการยอมรับเมื่อเกิดปัญหาในการ ปฏิบัติงาน และแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน อย่างเปิดเผย รวมถึงบุคลากรในองค์กรควรมีส่วนร่วม ในการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และมีการ พัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิผล ผู้บริหารควรให้ความสนใจและดูแลเอาใจใส่บุคลากรในองค์กรทั้งเรื่องงานและเรื่องทั่วไป ให้ความช่วยเหลือ มอบหมายงานที่เหมาะสมและตรงกับความสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงาน สร้างค่านิยมที่ดีในการทำงาน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร ซึ่งจะทำให้เกิดบรรยากาศอบอุ่นและให้การสนับสนุน ที่ดีต่อกันในองค์กร ซึ่งจะทำให้บุคลากรในองค์กรเกิดความรู้สึกว่าการทำงานที่องค์กรนี้เป็นเรื่องดีและมีความสุข

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ปิลัญ ปฏิพิมพาคม. 2550. รูปแบบภาวะผู้นำและประสิทธิผล ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิชญา ทองคำพงษ์. 2544. คุณลักษณะงาน ค่านิยมในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์การและ พฤติกรรมการทำงานของหัวหน้างานในธุรกิจอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รสสุคนธ์ รุดชาติ. 2550. ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันราชภัฏลำปาง.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2549. การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต,มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เสาวนิตย์ ทวีสันทนีนุกูล. 2548. ภาวะผู้นำปริวรรต : ตัวจักรสำคัญสำหรับผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี 16(1): 128-138.

อุทัยวรรณ โชชื่น. 2546. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

Burke, W. and Litwin, G. 1992. A Causal Model of Organizational Performance and Change. Journal of Management 18(3): 523-545.

Hoy, W.K., Miskel, C.G. 2001. Educational administration : theory, research and practice. McGraw-Hill, Boston.

Hoy, W.K. and Miskel, C.G. 2008. Educational administration: Theory, research and practice, 8th edition. McGraw-Hill, Boston.

Joreskog, K. G., and Sorbom, D. (2012). LISREL 9.1: LISREL syntax guide. Chicago: Scientific Software

International.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. 1970. Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement 30(3): 607-610.

Litwin, G.H. and Stringer, R.A. Jr. 1968. Motivation and organisational climate. Division of Research. Harvard Business School, Boston.

Milette, V. and M. Gagne. 2008. Designing volunteers' task to maximize motivation and performance: The impact of job characteristic on volunteer engagement. Motivation and Emotion 32(1): 11-22.

Sallis, E. and Jones, G. 2002. Knowledge Management in Education: Enhancing Learning & Education. Kogan Page, London.

Schein, E.H. 1990. Organizational Culture and Leadership. Jossey-Bass, California.

Shelley D. D., Francis J. Y., Leanne E. A. and William D. S. 2004. School of Management and Center for Leadership Studies. Binghamton University, New York.

Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (2007). Using Multivariate Statistics (5th ed.). New York : Allyn and Bacon.

Woods, J.H. and Cortada, J.W. 1997. ASTD Training and Performance Yearbook. McGraw-Hill, New York.

Wright, P. M., McMahan, G. C. and McWilliams, A. 1994. Human Resources and Sustained Competitive Advantage: A Resource-based Perspective. International Journal of Human Resource Management 5(2): 301-326.

การสังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา(พ.ศ.2555- พ.ศ.2559)

The Synthesis of Lessons of the Results of National Educational Test (O-NET) Used to Improve the Quality of School education Got a Private Islamic school Award during the 5 Years (B.E.2555-2559)

สุรชัย ไวยวรรณจิตร[1] และ สุไรยา หนิเร่[1]

Surachai Vaivanjit[1] and Suraiya Nire[1]

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็ก ที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) 2) ศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) และ 3) สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ผลการศึกษา พบว่า

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยของตัวนักเรียน (2) ปัจจัยในด้านเครื่องมือในการเรียนรู้ของนักเรียน (3) ปัจจัยด้านผู้ปกครอง (4) ปัจจัยด้านครูผู้สอน และ (5) ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน

สำหรับแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) ประกอบด้วย (1) การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิด สร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนการสอน และที่สำคัญคือการดึงผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนของนักศึกษา (2) บูรณการแนวข้อสอบเข้าในเวลาเรียน พร้อมทั้งการสร้างการเรียนรู้ที่ใหม่ๆ ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ตัดสินใจด้วยเอง (3) การจัดคอร์สเรียนพิเศษหรือติว และสำหรับการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) พบว่า (1) ครูและผู้ปกครองต้องมีการเปิด “พื้นที่ใหม่” ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการเรียนรู้ของนักเรียน (2) การบรรจุแนวการทำข้อสอบ (O-NET) เข้าไปในเวลาเรียน (3) ความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ ความรอบรู้และทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ๆ (4) ตัวผู้เรียนที่ต้องมีการแบ่งเวลาให้การเรียน แบ่งเวลาว่างในการเล่น โดยเฉพาะช่วงเวลาที่จะต้องเตรียมตัวสอบ

คำสำคัญ : O-NET, โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ได้รับรางวัลพระราชทาน

ABSTRACT

This study is the synthesis of the lessons of the results of the Ordinary National Educational Test (O-NET) used to improve the quality of school education got an Islamic private school award during the 5 years (B.E. 2555- 2559). It aims at 1) examining factors affecting high and low O-NET scores of small sized- Islamic private schools got the Royal award during the 5 years (B.E. 2555- 2559) 2) investigating methods of the lessons of the results of the O-NET tests used to improve the quality of school education of the small sized- Islamic private schools got the Royal award during the past 5 years and 3) synthesizing methods of the lessons of the results of the O-NET tests from those schools.

The findings are as follows:

The factors affecting the O-NET tests consists of 5 factors: learners' potential, educational instruments, parents, teachers and administrators.

The methods of the lessons of the results of the O-NET tests used to improve the quality of school education of the small sized- Islamic private schools got the Royal award during the past 5 years was found as follow: 1) The adaptation of the learning process focusing on thinking skill development, providing body of knowledge in learning management and importantly, encouraging learners to be part of the program 2) The integration of the O-NET test in class and focusing on learners' critical thinking, synthesis and self-decision making 3) Tutorials on techniques of the O-NET test.

And the methods of the lessons of the results of the O-NET tests from those schools to develop the quality of education system of small sized- Islamic private schools got the Royal award during the past 5 years was found as follows: 1) Teachers and parents have to open "new space" providing cooperative learning management between learners and parents 2) The learners' practice of O-NET test should be included in class activities 3) Teachers' specialization in particular modules, knowledgeable and updated with new technology in the current world are key factors and 4) Learners' time management is needed in the test preparation.

Keyword: O-NET, School education got a private Islamic school award

---

[1] กำลังศึกษาปริญญาเอก สาขาเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ E-mail : vonetime@gmail.com

[1] ผู้อำนวยการ-ผู้จัดการโรงเรียนเร๊าะห์มานียะห์ อ.จะนะ จ.สงขลา E-mail : the_princess.49@hotmail.com

บทนำ

พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากท้องถิ่นอื่นของประเทศไทย เป็นพื้นที่ที่ถูกจัดว่าเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม (Multiculturalism) หรือสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Culture Diversity) ที่ครอบคลุมถึงเรื่องชาติพันธุ์ ภาษา ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ศาสนา และความเชื่อ และความแตกต่างรวมถึงภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ได้ถูกนำไปสร้างเป็นเงื่อนไขให้เกิดความไม่เข้าใจ ความไม่รู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดและเกิดความไม่สงบในพื้นที่ดังที่ผ่านมา

ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยมีรูปแบบการจัดการศึกษาในระดับพื้นฐานที่มีความหลากหลายมากได้แก่ โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมาตรา 15 (1) และ 15 (2) สถาบันศึกษาปอเนาะศูนย์ฝึกอบรมจริยธรรมและศาสนาอิสลาม (ตาดีกา) โรงเรียนปริยัติธรรมสำนักศาสนศึกษา และศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เป็นต้น

หากมองอย่างพินิจพิเคราะห์ จะพบว่า สถานภาพทางการศึกษาของนักเรียนในเขตชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันเกิดจากปัจจัยมากมาย เช่น สถานศึกษายังไม่สามารถกระจายออกไปได้ครอบคลุมทั่วถึงคนที่ด้อยโอกาสในท้องถิ่นห่างไกล การขาดแคลนบุคลากรและอุปกรณ์ทางการศึกษา ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ หรือแม้แต่ผู้ที่มีโอกาสทางการศึกษา แต่กลับได้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำหรือผู้ที่สามารถศึกษาได้จนจบการศึกษา ก็ไม่สามารถนำเอาความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษามาไปใช้ประกอบอาชีพประจำวันได้ ทั้งนี้เนื่องจากข้อจากัดต่าง ๆ ดังกล่าว

O-NET (Ordinary National Educational Test) คือ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 51 มาตรฐานการเรียนรู้ ครอบคลุม 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์ O-NET เพื่อทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นำผลการทดสอบไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนนำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน อีกทั้งเพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติ เห็นได้ว่าการสอบ O-NET จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อทิศทางการพัฒนาการศึกษา

แม้งานวิจัยของผู้วิจัยที่ผ่านมา เรื่อง “การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สทศ. เมื่อปี 2552 จะได้นำเสนอแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่จะเอื้อต่อการสอบ O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนหนึ่ง ไว้ว่า “...ผู้มีส่วนเกี่ยวของในการจัดการหลักสูตรทุกฝ่ายในโรงเรียนควรหันมาขบคิดและออกแบบหลักสูตรที่มีเป้าหมายทิศทางตอบโจทย์ทางการศึกษาของนักเรียนได้ตามเป้าประสงค์ของการจัดการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติโดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นหลักอย่างจริงจังและสอดรับกับความจำเป็นต่อความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่นักเรียนในพื้นที่ให้เห็นความสำคัญของทิศทางการศึกษาที่จะส่งผลต่ออนาคตของตัวนักเรียน...” ห้วงเวลาผ่านไปร่วม 3 ปีกลับพบว่า ข้อเสนอดังกล่าวยังคงอยู่ในรายงานไม่ได้นำออกไปปรับใช้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้งนี้นั้นส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติในแต่ละปีที่ผ่านมาของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงอยู่ในระดับที่ทรงตัว แม้จะดีขึ้นมาบ้างก็เพียงเล็กน้อยในบางกลุ่มสาระ

ข้อเสนอแนะแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากงานวิจัยของผู้วิจัยอีกหนึ่งเรื่อง คือการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

(O-NET) ระดับชั้นมัธยมปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สทศ. ประจำปีงบประมาณ 2556) ปรากฏข้อค้นพบว่า จะต้องมีการวางแผนร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนา นำไปสู่การปฏิบัติที่ต่อเนื่อง จริงจัง จัดให้ครูสอนตรงวิชาเอก และเพียงพอ มีการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ ด้วยการชี้แจง ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ครู ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเอาใจใส่ ให้ความร่วมมือในการนำผลการ ทดสอบทางการศึกษาไปใช้ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษานิเทศติดตามผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีนโยบายการพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน นิเทศติดตามผลการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง มีสื่อ เทคโนโลยีทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้ปกครอง ชุมชนต้องให้ความร่วมมือในการดูแลการเรียนของนักเรียนที่บ้าน หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารระดับต่างๆ ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณ ให้ขวัญกำลังใจ และติดตามผลการดำเนินงานอยู่เสมอ มีการเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอบ ครูสามารถนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาการสอนของตนเอง จึงจะสามารถ พัฒนาผู้เรียนได้ ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบตั้งใจทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง อย่างเต็มกำลังความสามารถ ประชาสัมพันธ์ความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน ให้ทุกฝ่ายทราบและตระหนักในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน

สิ่งสำคัญที่ควรจะทำให้เห็นเป็นรูปธรรม คือ วิธีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ควรมีการวิเคราะห์ผลสอบตามมาตรฐานของนักเรียนปีที่ผ่านมา ศึกษาเด็กรายบุคคลในปีที่จะสอบ มีการวางแผนพัฒนาผู้เรียนร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน ครูควรปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนโดยคำนึงถึงลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นกระบวนการคิดทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างข้อสอบมาตรฐานตามมาตรฐานและตัวชี้วัด จัดทำ คลังข้อสอบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามแนว ข้อสอบของ สทศ. ให้แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักในปัญหาการยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกันทุกฝ่าย
และนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญคือควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันระหว่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่อยู่ใกล้เคียง หรือภายในจังหวัดเดียวกัน สนับสนุนการจัดทำ จัดหา การใช้ข้อสอบ สื่อ และสื่อเทคโนโลยีให้แก่ ครูผู้สอน พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง เพราะการ “แบ่งปัน” จะสร้างคุณประโยชน์มากกว่าการ “แข่งขัน” ดั่งที่อิสลามได้สอนให้ประชาชาติอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มมากกว่าที่จะอยู่คนเดียวเพียงลำพัง เฉกเช่นเดียวกันกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สุรชัย ไวยวรรณจิตร และคณะ,2557 : บทคัดย่อ)

จากงานวิจัยที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าควรมีการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เป็นตัวแบบชี้เฉพาะวัดได้อย่างชัดเจน อย่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานที่ผ่านมาโดยเฉพาะทั้ง 5 โรงเรียนที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกทำการวิจัย เพราะอย่างน้อยจะทำให้ผลการวิจัยในครั้งนี้เห็นแนวทางที่โรงเรียนเหล่านี้ซึ่งมีรางวัลพระราชทานการันตี จะเป็นส่วนช่วยพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนได้ กล่าวคือ การคัดเลือกโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อรับรางวัลพระราชทานนี้ เกิดขึ้นจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในเขตการศึกษา 2 พ.ศ.2504 สาระสำคัญตอนหนึ่งระบุว่า “ปอเนาะใดที่จัดการศึกษาด้านการสอนได้ดีจะได้รับการอุดหนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ” กล่าวคือ หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องได้กำหนดวิธีการและจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเป็นการสมนาคุณโรงเรียนที่ปรับปรุงกิจการดีเด่นได้มีโอกาสเข้าเฝ้าฯพร้อมทั้งรับรางวัลพระราชทานเป็นประจำทุกปี นับแต่ปี พ.ศ.2504 ต่อมาพระบาทสมเด็จพระปรมินทร

มหาภูมิพล อดุลยเดชได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2506 เพื่อทรงเปิดงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน ประจำปี 2506 และพระราชทานรางวัลแก่โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ซึ่งจัดทำการศึกษาดีเด่นโดยพระองค์ทรงมีพระราชปรารภแด่ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในขณะนั้น (ม.ล.ปิ่น มาลากุล)

"ข้อความทรงพระราชปรารภมีว่า มีนักเรียนจำนวนมากมาย ซึ่งมีความประพฤติดีและมีความมานะพยายามศึกษาเล่าเรียนได้ผลดี รวมทั้งโรงเรียนซึ่งจัดการศึกษาดีจนนักเรียนได้รับการเรียนดีเป็นส่วนรวม นักเรียน และโรงเรียนมีคุณสมบัติดังกล่าว สมควรจะได้รับรางวัลพระราชทานและทรงยินดีจะพระราชทานรางวัลให้"

การคัดเลือกโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ถือเป็นภารกิจสำคัญที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน เพราะนอกจากเป็นโอกาสอันดีในการทำกิจกรรมที่สนองพระราชปรารภของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช แล้ว รางวัลพระราชทานยังเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาของชาติให้ดียิ่งขึ้นด้วย (สถานีวิทยุ ม.อ.ปัตตานี , 2558 :ออนไลน์)

ดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นคณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญที่ควรจะมีการวิจัย สังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยผู้วิจัยเลือกโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) เป็นพื้นที่ศึกษาเนื่องด้วยจะได้ลงลึกและครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาอย่างทั่วถึงจริงๆ สามารถนำผลมาเป็นแนวทางที่ชี้ชัดวัดได้ปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

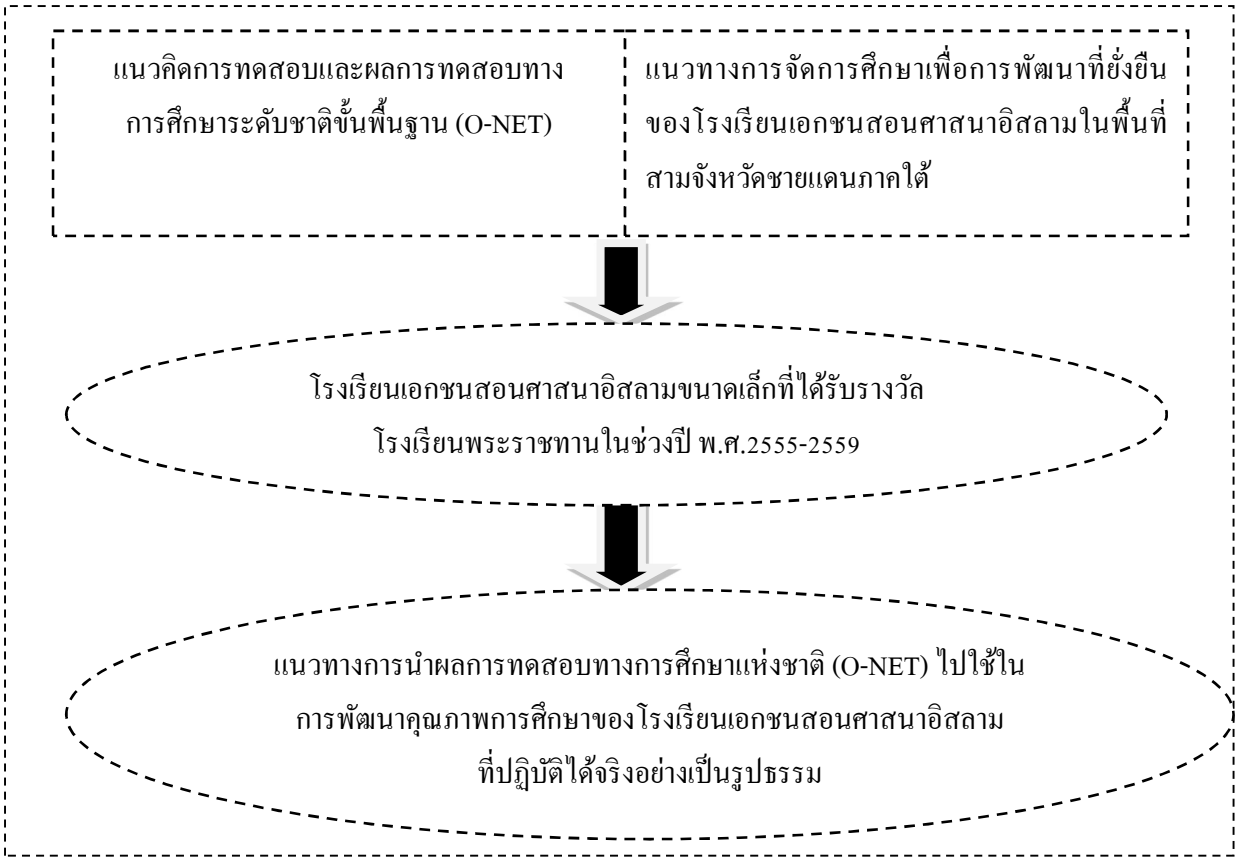
1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559)

2. ศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559)

3. สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยคณะผู้วิจัย ได้พัฒนาจากการศึกษาแนวคิดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน แล้วศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ค้นหาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) เพื่อถอดบทเรียนแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การออกแบบการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรวิจัย

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัล โรงเรียนพระราชทาน อย่างน้อย 5 โรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในแต่ละปีจะกำหนดปีละ 2 รางวัล (2โรงเรียน) แต่บางปีก็จะมีโรงเรียนที่ได้รับรางวัล โรงเรียนพระราชทานแค่เพียงโรงเรียนเดียว โดยครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน อาทิ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนนักวิชาการในพื้นที่ฯ โดยคัดเลือกจากรายชื่อโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

1.3 เกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนที่ได้รับพระราชทาน

ผู้วิจัยได้มีการคัดเลือกโรงเรียนที่ได้รับพระราชทาน โดยการเจาะจงกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก (โดยเกณฑ์ของการคัดเลือกรางวัลพระราชทานคิดเฉพาะจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไม่เกิน 500 คน ในแต่ละโรงเรียน) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับรางวัลพระราชทานในในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) โดยมีรายละเอียดดังนี้

โรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน	พื้นที่จังหวัด	ปีที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน
โรงเรียนมาอาฮัดดารุสสลาม	โรงเรียนขนาดเล็ก	อ.เบตง จ.ยะลา	2556
โรงเรียนดาราวิทย์	โรงเรียนขนาดเล็ก	อ.ยะหา จ.ยะลา	2557
โรงเรียนอิสลามมูลนิธิ	โรงเรียนขนาดเล็ก	อ.เมือง จ.ปัตตานี	2558
โรงเรียนมุสลิมศึกษา	โรงเรียนขนาดเล็ก	อ.เมือง จ.สตูล	2559
โรงเรียนเร๊าะห์มานียะห์	โรงเรียนขนาดเล็ก	อ.จะนะ จ.สงขลา	2553, 2557, 2559

ขอบเขตในการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาเฉพาะโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) ได้แก่ โรงเรียนดาราวิทย์ โรงเรียนมาอาฮัดดารุสสลาม โรงเรียนอิสลามมูลนิธิ โรงเรียนมุสลิมศึกษา และ โรงเรียนเร๊าะห์มานียะห์

ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) ศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) และสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักในประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555-พ.ศ.2559) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 5 ท่าน จาก 5 โรงเรียน ครูฝ่ายวัดและประเมินผลของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนและครูที่เกี่ยวข้องโรงเรียนละ 2 คน รวม 10 คน นักเรียนแต่ละโรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 15 คน และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนละ 2 คน รวม 10 คน ตลอดจนการสัมภาษณ์ นักวิชาการทาด้านการศึกษาในพื้นที่ฯ จำนวน 3 ท่าน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักในประเด็นแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 5 ท่าน จาก 5 โรงเรียน ครูฝ่ายวัดและประเมินผลของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนและครูที่เกี่ยวข้องโรงเรียนละ 2 คน รวม 10 คน นักเรียนแต่ละโรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 15 คน และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนละ 2 คน รวม 10 คน ตลอดจนการสัมภาษณ์ นักวิชาการทาด้านการศึกษาในพื้นที่ฯ จำนวน 3 ท่าน

จากการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานจากโรงเรียนเป้าหมายที่ได้ทำการวิจัยจากคำตอบของผู้ให้ข้อมูลหลัก

การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ ด้วยการตีความและนำมาเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมกับเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะดำเนินการพร้อมไปกับการเก็บรวบรวมแต่ละครั้งและหลังการเก็บข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว โดยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสรุปพร้อมเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) สรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559)

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของโรงเรียนที่มีผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างพอในการบริหารจัดการโรงเรียนให้ครู นักเรียน และบุคคลแวดล้อมในโรงเรียนที่มีส่วนในการพัฒนานักเรียน ซึ่งผลการศึกษาสามารถสรุป โดยแบ่งออกเป็นปัจจัยหลักๆ ได้ดังนี้ คือ ปัจจัยด้านตัวนักเรียน (ด้านบวก-ด้านลบ) ปัจจัยด้านเครื่องมือในการเรียนรู้ของนักเรียน ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน ปัจจัยด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง โดยการแสดงให้เห็นถึงการมีศักยภาพของโรงเรียน ซึ่งหากโรงเรียนมีศักยภาพมากพอสิ่งเหล่านี้ก็จะย้อนกลับมาหา ชุมชน สังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน

2. แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) พบว่า มีแนวทางในภาพรวมของทั้ง 5 โรงเรียน ดังนี้ การปรับเปลี่ยนกระบวนการการจัดการเรียนรู้ บูรณการแนวข้อสอบเข้าในเวลาเรียน และ การจัดคอร์สเรียนพิเศษหรือติว

3. สำหรับการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ปรากฏข้อค้นพบสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบ (O-NET) ของโรงเรียนในแต่ละโรงเรียน	โรงเรียน เร๊าะห์มานียะห์	โรงเรียน อิสลามมูลนิธิ	โรงเรียน มาอาฮัดดารุสสลาม	โรงเรียน มุสลิมศึกษา	โรงเรียน ดาราวิทย์
1. กระบวนการเรียนรู้เพื่อการคิดวิเคราะห์	- อำนวยความสะดวกในการเรียนของนักเรียน เพื่อการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง	-ระบบการเรียน STEM เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาศิลปะร่วมกัน	- สร้างแหล่งศึกษาเรียนรู้ ให้ค้นคว้ามากกว่าในโรงเรียน - เน้นการสอนแบบคิดวิเคราะห์มากกว่าการจดจำ	- ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน	- ติดตามข่าวสารการศึกษาสมัยใหม่อย่างต่อเนื่อง และนำองค์ความรู้ใหม่ๆมาปรับใช้ในการสอนนักเรียน
2. การบรรจุแนวการทำข้อสอบ (O-NET) เข้าไปในเวลาเรียน	- สอดแทรกเนื้อหาข้อสอบ O-NET ในแต่ละรายวิชาให้นักเรียน	- มีการนำตัวชี้วัดมาดู พร้อมๆ กับการติว O-NET - ช่วงก่อนหมดคาบสอน จะมีการนำข้อสอบเก่า O-NET มาแนะนำวิธีการดูข้อสอบ	- การจัดติวข้อสอบ O-NET ตั้งแต่ช่วงแรกๆของการเรียน	- ผู้บริหาร ครู กำหนดยุทธศาสตร์ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนร่วมกัน	- จัดติว O-NET แบบผ่อนคลายในช่วงแรกๆ และจัดติวแบบเข้มในช่วงใกล้ๆ สอบ O-NET
3. ความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน	- การนำเอาตัวชี้วัดของ O-NET มาปรับใช้ในแต่ละวิชาที่ครูสอน	- การเอาใจใส่ในตัวนักเรียนทุกคน - การแนะนำแนวข้อสอบ O-NET ให้นักเรียน	- สอนตามตัวชี้วัดที่กำหนดแต่ละรายวิชา - ถอดตัวชี้วัดแนวข้อสอบ O-NET ที่เขากำหนดมาให้ เพื่อเป็นแนวในการสอนนักเรียน	- การเอาใจใส่ในตัวนักเรียนทุกคน	-เปิดเวทีให้ครูผู้สอนได้สะท้อนความต้องการของตนในการทำงาน - การทำงานแบบช่วยเหลือกันข้ามสายงาน
4. ตัวผู้เรียน	- การรู้จัดแบ่งเวลาในการเรียน และติวข้อสอบ	- สร้างให้มีความคุ้นเคยกับข้อสอบ O-NET	- นักเรียนมีความมุ่งมั่น มุมานะพยายามในการเรียน	- ความท้าทายของครูผู้สอนในการจัดการเรียนให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง	- การสร้างเวทีการแข่งขันทางด้านวิชาการระหว่างกลุ่มสาระในโรงเรียน และโรงเรียนภายนอก

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัย การสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) ปรากฏข้อค้นพบว่า

โรงเรียนในหลายโรงที่ได้รับรางวัลพระราชทานได้มีการปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหา มาสู่การปรับกระบวนการ เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดเป็นการสร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนรู้ เพราะโดยหลักคิดทางนโยบายแล้วโรงเรียนไม่ได้เป็นที่รวมของความรู้เพื่อสอนเด็กแต่โรงเรียนเป็นที่แหล่งรวมวิธีการสอนเด็ก โดยการดึงผู้มีส่วนร่วมผู้เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลการทดสอบของนักเรียนสิ่งจำเป็น คือมีการปรับเปลี่ยนในการเรียนรู้เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลา หน้าที่ของครูจึงมีความสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อเท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนมีผลอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะการคิดเป็นการสร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ
ฮารูณ ราโอบและอิสมาอีล ราโอบ (2557) ที่ชี้ว่า ผู้บริหารควรมีนโยบายที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ให้กระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ครู ควรได้รับการพัฒนาในด้านเทคนิคการสอน หลักการวัดผลประเมินผล และควรได้รับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างเป็นระบบ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการด้านการคิดวิเคราะห์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำหรับนักเรียน ครูผู้สอนยุคใหม่ได้ออกแบบห้องเรียนให้กับผู้เรียนมากกว่าการนั่งเรียนหรือฟังครูผู้สอนในห้องสี่เหลี่ยมเพียงอย่างเดียว การสร้างการเรียนรู้ที่ใหม่ๆ ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ตัดสินใจด้วยตัวเอง ถือเป็นหนึ่งแนวทางอันสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ครูผู้สอนแต่ละคนจะมีความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบแตกต่างกันไป ฉะนั้นหากสร้างความตระหนักให้แก่ผู้เรียนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในการบูรณาการแนวข้อสอบกับการจัดการเรียนในห้องเรียน ถือเป็นหนึ่งแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนานักเรียนแต่ละคนในการทำข้อสอบจริงที่ต้องเผชิญในสนามสอบก็จะมีผลทำให้นักเรียนมีความง่ายในการทำข้อสอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของฮารูณ ราโอบและอิสมาอีล ราโอบ (2557) โดยทำการศึกษาเรื่อง การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนธรรมศาสน์วิทยา โดยได้ที่ชี้ว่าครูควรสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยี พร้อมทั้งควรมีการนำข้อสอบไอเน็ตมาออกข้อสอบในการสอบปลายภาค เพื่อให้นักเรียนมีการคุ้นเคยในการทำข้อมูลที่ได้มาตรฐานในการจัดเรียนการสอบ

สำหรับการจัดคอร์สติวถือเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถให้นักเรียนได้เห็นแนวทางในการทำข้อสอบ เพราะการติวเป็นเทคนิควิธีอย่างหนึ่งที่สามารถร้นเวลาในการทำความเข้าใจในเนื้อหาข้อสอบได้อย่างรวดเร็ว แต่ทั้งนี้การติวก็ไม่ควรที่จะไปเน้นเนื้อหามากนัก เพราะอาจจะเกิดความเครียดแก่นักเรียนได้ เพราะการเปิดคอร์สติวสำหรับนักเรียนถือเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของเนื้อหาด้วยการร้นระยะเวลาในการเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาการสอบในระยะเวลาอันสั้น ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การติวก็ไม่ควรใช้ระยะเวลายาวนานมากนักเพราะอาจจะทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อ ฉะนั้นการติวควรเป็นไปในรูปแบบของการผ่อนคลาย ไม่ทำให้นักเรียนเครียด และที่สำคัญอีกช่วงเวลาหนึ่งนอกจากจะมีวิทยากรให้ติวแล้ว “เพื่อนช่วยเพื่อน” ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เพื่อนนักเรียนเข้าใจในเนื้อหาการสอบได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ไมซาเร๊าะ ขุนรักษ์ และคณะ (2558) ที่ชี้ว่า การจัดตารางกิจวัตรประจำวันของผู้เรียนด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้บูรณาการอิสลามในห้องเรียนระหว่างผู้เรียนด้วยกระบวนการ การตัรบิยะฮฺ โดยการสร้างบรรยากาศความเป็นอิสลามในโรงเรียน ผ่านการมีกิจกรรมหะละเกาะฮฺ (กลุ่มศึกษาอิสลาม) เดาเราะฮฺ (การอบรมสัมมนา) เรียะหฺละฮฺ (การทัศนศึกษา) มุค็อยยัม (การทำค่าย) ศิยาม (การถือศีลอด) การกิยามุลลัยลฺ (การละหมาดในยามค่ำคืน) และการมุ่งสู่

ความพึงพระทัยของอัลลอฮฺ โดยการใช้ความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายควบคู่ไปกับการขอดุอาอฺ (ขอพรต่ออัลลอฮฺ) และการตะวักกัลอะลัลลอฮฺ (การมอบหมายต่ออัลลอฮฺ) มีผลทำให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียน ทั้งนี้หากมีการบูรณาการด้วยกิจกรรมดังกล่าวด้วยกับการจัดติวอาจทำให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีการเชื่อมความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน โดยยังมีข้อจำกัดในการส่งต่อ “การดูแลนักเรียน”จากโรงเรียนสู่ครอบครัวที่บ้าน ฉะนั้นสิ่งสำคัญคือ ผู้ปกครองต้องสนับสนุนและรับช่วงต่อเมื่อลูกหลานของตนกลับสู่บ้าน ถามไถ่เรื่องการเรียน การบ้าน มีอะไรที่ต้องปรับปรุง หรือให้พ่อแม่ช่วย ให้ความสำคัญกับการเรียนของลูกอีกทางหนึ่ง

2. จากการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐาน และได้รับการพัฒนาตนเอง ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพที่แตกต่างกัน ซึ่งถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพเท่าที่ทำได้ให้มากที่สุด

3. จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครู ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมากนัก ฉะนั้นควรคิดหาวิธี สร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนรักและสนุกกับการเรียนรู้ การอ่าน สนุกกับงานวิชาการ สนุกกับเวที การแข่งขันกิจกรรมตอบปัญหาต่างๆ สร้างบรรยากาศเชิงกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนอยากที่จะศึกษาเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายความเป็นเลิศด้านต่างๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยและ แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555- พ.ศ.2559) ซึ่งยังมีข้อจำกัดในการมองในมิติของการถอดบทเรียนของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานที่ควรจะเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้หากมีการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยถอดบทเรียนทั้งในโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างในหลากหลายมิติ พร้อมทั้งโรงเรียนอื่นๆ น่าจะนำผลการศึกษาไปใช้ได้เป็นอย่างดี

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ในครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการดำเนินการวิจัยภาคสนามของทั้ง 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมุสลิมศึกษา โรงเรียนดาราวิทย์ โรงเรียนอิสลามวิทยา โรงเรียนมาอาฮัดดารุสสลาม และ โรงเรียนเร๊าะห์มานียะห์ มา ณ โอกาสนี้ คุณูปการทั้งหมดคณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะก่อเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สืบไป

เอกสารอ้างอิง

ไมซาเร๊าะ ขุนรักษ์ และคณะ. (2558). วิธีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ผ่านวิธีการตรบิยะฮฺ: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสงขลา. รายงานวิจัย. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร.

รุ่ง แก้วแดง. (2546). โรงเรียนนิติบุคคล. กรุงเทพฯ. : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชจำกัด.

สถานีวิทยุ ม.อ.ปัตตานี. (2558). รายชื่อโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ที่เข้ารับพระราชทานรางวัล ประจำปี 2558 จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เพื่อเข้ารับพระราชทานรางวัล ประจำปี 2558 (ออนไลน์). สืบค้นจาก http://psu10725.com/2558/?p=3352 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2559.

สุรชัย ไวยวรรณจิตร. (2552). การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา. รายงานวิจัย. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร.

สุรชัย ไวยวรรณจิตร และคณะ. (2557). การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้น มัธยมปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. รายงานวิจัย. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานบูรณาการการศึกษา จังหวัดชายแดนใต้. (2554). ใส่ใจ เข้าใจ สถานการณ์การศึกษาจังหวัด ชายแดนภาคใต้. บทสรุปงานวิจัยโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการพัฒนาการศึกษาจังหวัด ชายแดนภาคใต้ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับสานักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ฮารูณ ราโอบและอิสมาอีล ราโอบ. (2557). การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนธรรมศาสน์วิทยา. รายงานวิจัย. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร.

Davis, G.A. and Rimm, S.B. (1994) Education of Gifted and Talented . Boston: Allyn and Bacon.

ทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ : การวิจัยเชิงสำรวจ

Directions in Computer Science Curriculum Development : An Exploratory Research

วิรัตน์ จารีวงศ์ไพบูลย์[1*] ณัฐธนนท์ หงส์วริธทธิ์ธร[1] เสาวลักษณ์ วรรธนาภา[1]
นุชชากร งามเสาวรส[1] สิริกันยา นิลพานิช[1] และ กรรณิการ์ ทรัพย์สมบูรณ์[1]
Wirat Jareevongpiboon[1*] Nuttanont Hongwarittorrn[1] Saowaluk Watanapa[1]
,Nuchakorn Ngamsaowaros[1] Sirikunya Nilpanich[1] and Kannikar Subsomboon [1]

บทคัดย่อ

ความต้องการบุคลากรด้านICTเป็นจำนวนมากทำให้สถาบันการศึกษาหลายแห่งได้เปิดหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์และสาขาเกี่ยวข้องขึ้นมากมาย แต่การพัฒนาหลักสูตรมักเน้นไปที่เนื้อหาวิชาการเพียงอย่างเดียว ซึ่งไม่ตรงกับข้อมูลจากตลาดแรงงานที่เห็นว่ายังมีทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการทำงาน งานวิจัยนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตซึ่งตลาดวิชาชีพต้องการในมุมมองของผู้ประกอบการ หัวหน้างาน และผู้ปฏิบัติการ และเพื่อหาทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ใช้การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทักษะเชิงวิชาการ และทักษะพื้นฐานทั่วไปของบุคลากร ICT ผลการวิจัยได้ข้อสรุปคือ 1) ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งสามกลุ่มให้ความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์แต่ละด้านไม่แตกต่างกัน คุณลักษณะที่ได้คะแนนความสำคัญสูงได้แก่ การเคารพสิทธิ์ของผู้อื่น การมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีความใฝ่รู้ มีความสามารถในการจัดการ วิเคราะห์และแก้ปัญหา 2) ผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติงานให้ความสำคัญกับทักษะเชิงวิชาการเกือบทุกด้านใกล้เคียงกัน แต่หัวหน้างานให้ความสำคัญกับทักษะการพัฒนาซอฟต์แวร์มากกว่าด้านอื่น 3) ทั้งสามกลุ่มเห็นตรงกันว่าทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นทักษะพื้นฐานทั่วไปที่มีความสำคัญมาก

คำสำคัญ : หลักสูตร, วิทยาการคอมพิวเตอร์, คุณลักษณะพึงประสงค์, วิจัยเชิงสำรวจ, ไอซีที

[1] สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คลองหลวง ปทุมธานี 12121 ประเทศไทย
[1] Department of Computer Science, Faculty of Science and Technology, Thammasat University, Pratumthani, Thailand
[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : วิรัตน์ จารีวงศ์ไพบูลย์ ,wirat@cs.tu.ac.

ABSTRACT

Due to a great number of ICT professional needs, many educational institutes have been offering degrees in computer science and related fields. However, most curriculum development has focused on cutting-edge academic content only. This does not match the preliminary inquiries from the labor market revealing that there are other skills needed to work. This research aims to study the qualifications of graduates which the professional market requires from the perspective of entrepreneurs, supervisors and working staffs. The main purpose is to find directions to improve and develop computer science curricula to meet the labor market needs. It is a survey-based research. Data were collected by questionnaires and interviews on the subjects of the desirable characteristics, academic skills and basic skills of ICT personnel. The results can be summarized as follows: 1) The three groups' opinions were not significantly different from each other. The most desirable characteristics of ICT personnel are being respectful of the rights of others, having good attitude towards work, being eager to learn, having the ability to manage, analyze and solve problems. 2) Entrepreneurs and working staffs valued almost all aspects of academic skills at a similar level, but supervisors focused on software development skills more than others. 3) The three groups agree that human interaction skills and Thai-English communication skills are the most important basic skills.

Keyword: Curriculum, Computer Science, Desirable characteristics, Survey research, ICT

บทนำ

เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology หรือ ICT) ทำให้มีความต้องการทรัพยากรบุคคลทางด้าน ICT เป็นอันมาก สถาบันการศึกษาหลายแห่งจึงได้เปิดหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์และสาขาเกี่ยวข้องขึ้นมากมาย แต่ละสถาบันก็ได้พัฒนาหลักสูตรตามแนวทางและปรัชญาของสถาบันตนเอง ที่ผ่านมา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรส่วนใหญ่ยึดแนวโครงสร้างหลักสูตรตามข้อแนะนำสากลจากสมาคมคอมพิวเตอร์ ACM/IEEE ซึ่งจัดทำโดย Association for Computing Machinery (ACM) และ IEEE Computer Society (S. Roach and M. Sahami) เป็นหลัก จากการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากศิษย์เก่าที่เป็นหัวหน้างาน และบัณฑิตที่เพิ่งจบการศึกษา พบว่าบัณฑิตยังมีปัญหาทักษะที่ต้องใช้ในการทำงาน เช่นทักษะการสื่อสารที่ดี การนำเสนอ และทักษะการประยุกต์ใช้ทฤษฎีเพื่อการปฏิบัติงานจริง อย่างไรก็ตามข้อมูลดังกล่าวยังมีจำนวนน้อย และยังมิได้มีการสำรวจภาวะการทำงานของบัณฑิตอย่างเป็นทางการ ซึ่งหากได้ทำการสำรวจดังกล่าวแล้ว จะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างภาวะการทำงานของบัณฑิตซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรกับความต้องการของตลาดวิชาชีพในประเทศไทย และข้อมูลที่ได้สามารถนำมาประกอบในการประเมินและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนของหลักสูตรทางด้านคอมพิวเตอร์ ส่วนของบุคลากรด้าน ICT และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

1. หลักสูตรทางด้านคอมพิวเตอร์

หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศได้ถูกพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายทศวรรษมาแล้ว โดยหลักสูตรแรกๆ เป็นหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ ถูกจัดทำขึ้นในปี คศ. 1968 โดยสมาคมคอมพิวเตอร์ ACM จากนั้น ในปี 2520 สมาคมคอมพิวเตอร์ในสังกัด IEEE ได้ให้การรับรองหลักสูตรเป็นครั้งแรก ต่อมาในปี 2528 สมาคม AITP (The Association for Information Technology Professionals) ได้รับรองหลักสูตรด้านระบบสารสนเทศ (Information Systems – IS) และในปี 2540 สมาคม AIS (the Association for Information Systems) ได้ร่วมมือกับ ACM และ AITP จัดทำหลักสูตรมาตรฐานสำหรับ IS จากนั้นจึงได้ปรับปรุงแตกย่อยเป็นหลายหลักสูตร โดยยังคงอิงตามหลักสูตรที่รับรองนั้น (สุวิมล วงศ์สิงห์ทอง, 2552) สถานศึกษาในหลายประเทศทั่วโลก ล้วนใช้มาตรฐานหลักสูตรคอมพิวเตอร์สากลต่างๆ ดังกล่าวมานี้เป็นต้นแบบ

2. บุคลากรทางด้าน ICT

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้สำรวจจำนวนบุคลากรด้าน ICT ในปี 2559 (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2559) พบว่ามีทั้งสิ้น 374,934 คน โดยตำแหน่งงานส่วนใหญ่ของบุคลากรด้านซอฟต์แวร์คือ Programmer / Software Developer และสถานประกอบการอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ส่วนใหญ่มีความต้องการคุณวุฒิของบุคลากรด้านซอฟต์แวร์ในระดับการศึกษาปริญญาตรี ผลการสำรวจนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องสภาพความต้องการและคุณลักษณะของบุคลากรด้านซอฟต์แวร์ในประเทศไทย (อารีย์ มยังพงศ์, 2555) และงานวิจัยเรื่องแนวโน้มความต้องการบัณฑิตสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ (สาวิตรี พิพิธกุลม 2559) นอกจากนี้ ผลสำรวจการผลิตบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับสาขาการผลิตซอฟต์แวร์และสารสนเทศในปี 2559 ของ DEPA พบว่าจำนวนนักศึกษาเข้าใหม่มีแนวโน้มลดลง และจำนวนบัณฑิตที่จบการศึกษามีเพียงครึ่งหนึ่งของจำนวนนักศึกษาที่รับเข้า ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดงานด้าน ICT ในด้านคุณสมบัติของบัณฑิต งานวิจัยของ (สาวิตรี พิพิธกุล, 2559) ได้ข้อสรุปว่า กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตด้าน ICT ต้องการบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรมมีความเสียสละและรับผิดชอบในหน้าที่ มีความรู้พื้นฐานทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารได้ และมีความสามารถในการตัดสินใจปฏิภาณไหวพริบและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ยังพบว่าบัณฑิตยังขาดคุณภาพตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เช่น ขาดทักษะในการวางแผน วิเคราะห์งานและพัฒนาระบบงานจริง มีความสามารถในการตัดสินใจน้อยและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ล่าช้า มีทักษะการ

วิเคราะห์เชิงตัวเลขน้อย ทำให้ไม่สามารถประยุกต์ใช้งานในการคิดวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ได้ถูกต้อง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

งานวิจัย (m., Aiken, A., & Zelenski, J. Sahami, 2010) ได้ชี้ให้เห็นว่าในช่วงเวลา 30 ปีที่ผ่านมา หลักสูตรทางด้านคอมพิวเตอร์ไม่ได้มีการปรับให้ทันต่อวิทยาการคอมพิวเตอร์ที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยจึงได้เสนอการออกแบบหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่เรียกว่า track-based model ซึ่งเป็นรูปแบบที่เน้นให้สามารถเพิ่มแขนงวิชาใหม่ๆ ภายใต้สาขาวิชาเอกและให้สามารถเพิ่มแขนงวิชาที่เป็นสหวิทยาการได้ โดยมีโครงสร้างประกอบด้วย กลุ่มวิชาหลัก (Core) กลุ่มวิชาเฉพาะทาง (Track) กลุ่มวิชาเลือก (Electives) และโครงงานปีสุดท้าย (Senior Project) ส่วนงานวิจัยของ (K., & Falkner, N.J. Falkner., 2012) ได้ชี้ให้เห็นความจำเป็นที่ต้องมีการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีการพัฒนาเนื้อหารายวิชาทางการสื่อสารและการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) โดยเสนอวิธีการนำกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารสอดแทรกไว้ในหลักสูตร นอกจากนี้ (C.B., & Simmons, L.L. Simmons, 2010) ยังได้ทำวิจัยเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์นายจ้างด้วยคำถามปลายเปิด 7 ข้อ ที่เน้นถึงความต้องการบุคลากรมืออาชีพทางวิทยาการคอมพิวเตอร์ในอนาคต พบว่าประเด็นที่เป็นปัญหาคือ นักศึกษาทางวิทยาการคอมพิวเตอร์ขาดทักษะในการสื่อสารที่จำเป็นต่อการดำเนินการว่าจ้างบริษัทภายนอก (outsourcing) ให้ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยจากนายจ้างของธุรกิจขนาดเล็กถึงขนาดกลางในกลุ่มธุรกิจ Fortune500 และจากสถาบันที่ไม่ได้หวังผลกำไร 20 บริษัท พบว่า มีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ให้มีการเน้นเพิ่มเนื้อหาที่เป็นทักษะการเจรจาต่อรอง การบริหารเวลา ความแตกต่างทางวัฒนธรรม การบริหารจัดการการว่าจ้างงาน และการประกันคุณภาพสารสนเทศ นอกเหนือไปจากความชำนาญทางความรู้พื้นฐานทางเทคนิค

สุวิมล วงศ์สิงห์ทอง ได้ทำวิจัยค้นหาความสอดคล้องของคุณลักษณะบัณฑิตด้าน ICT กับความต้องการของตลาดแรงงาน (สุวิมล วงศ์สิงห์ทอง, 2553) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงขบวนการผลิตบัณฑิต โดยชี้ให้เห็นว่าแม้ภาครัฐได้สนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษาเร่งผลิตบัณฑิตด้าน ICT ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จนทำให้ปริมาณบัณฑิตด้าน ICT ในปัจจุบันมีเพียงพอแล้ว แต่ยังมีปัญหาในเชิงคุณภาพ การวิจัยนี้จึงเน้นคุณภาพของบัณฑิตที่ตลาดวิชาชีพต้องการเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ เกณฑ์การคัดเลือก หลักสูตร อาคารสถานที่ เครื่องมือ อาจารย์ผู้สอนและการพัฒนาคุณภาพ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้ประกอบการต้องการให้บัณฑิตด้าน ICT เพิ่มความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะในด้านการสื่อสาร ความรับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพของบัณฑิต นอกจากนี้ในส่วนของผู้สอนก็ควรได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ และได้รับการประเมินความรู้เชิงวิชาชีพอย่างเป็นระบบอีกด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้จะเป็นการศึกษาวิจัยทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative method) และการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative method) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ อาทิ ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลและทิศทางการพัฒนาหลักสูตรทางด้าน ICT ข้อมูลและความต้องการบุคลากรทางด้าน ICT ของประเทศไทยในปัจจุบัน และงานวิจัยที่คล้ายคลึงกันที่ถูกวิจัยในช่วงสิบปีที่ผ่านมาของทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาและสร้างความเข้าใจในที่มาของหลักสูตร ICT ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะถูกนำมาใช้ต่อยอดในอนาคต

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับ ICT ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล โดยคัดเลือกสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตซอฟต์แวร์ 50 แห่ง สถานประกอบการที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอีก 50 แห่ง และ 2) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ตั้งแต่ปี 2529 ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ เป็นจำนวนอย่างน้อย 200 คน หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่เก็บได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้มาแยกตามตำแหน่งงาน คือ ผู้ประกอบการ หัวหน้างานและผู้ปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์ผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้เครื่องมือ 2 แบบคือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งข้อคำถามออกได้เป็น 4 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คุณลักษณะพึงประสงค์ทั่วไปของบุคลากร (ด้านคุณลักษณะทั่วไป ด้านจิตสำนึก ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถอื่น ๆ และด้านกายภาพ) คุณลักษณะด้านความรู้/ทักษะเชิงวิชาการที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และ ทักษะพื้นฐานทั่วไปที่บุคลากรด้าน ICT ควรมี ซึ่งคำถามส่วนใหญ่ให้ผู้ตอบประเมินความสำคัญ โดยตัวเลือกแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ สำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย และสำคัญน้อยที่สุด

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลโดยตรงจากหัวหน้างานและผู้ประกอบการด้าน ICT โดยเน้นคำถามปลายเปิด ซึ่งผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้อย่างเต็มที่ โดยสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากภาควิชาฯ ที่ปฏิบัติงานอยู่ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของผู้ปฏิบัติงานทั่วไป ทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำคัญและจำเป็นในการปฏิบัติงานจริง เป็นต้น

3. การทดสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามที่ได้ออกแบบไว้ถูกนำไปทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญด้าน ICT จำนวน 3 คน ด้วยการวัดค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Items-Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามทั้งหมด เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และตรวจสอบความชัดเจนของข้อคำถามเพื่อนำมาปรับปรุง โดยทำการทดสอบจำนวน 2 รอบ ผลการทดสอบในรอบแรกคณะผู้วิจัยได้นำข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 มาปรับปรุงและให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามคนทำการประเมินใหม่ในรอบที่สอง ถ้าข้อใดยังได้คะแนนต่ำกว่า 0.5 จะตัดข้อคำถามนั้นทิ้งไป จากนั้น คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านขั้นตอนการทดสอบด้วยค่า IOC ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และผลการทดลองถูกนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach's Coefficient Alpha ซึ่งผลลัพธ์ของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของแบบสอบถามทุกตอนที่ได้มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.7 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการทำวิจัยต่อไปได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวมรวมข้อมูลและการกระจายแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทำผ่าน 3 ช่องทาง คือ ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ การนำแบบสอบถามมาสร้างด้วย Google Form แล้วแชร์ไปทางอีเมลของกลุ่มตัวอย่าง หรือในสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้แบบสอบถามยังถูกกระจายงานในงานพบปะผู้ประกอบการที่มารับนักศึกษาเข้าทำงานที่ภาควิชาฯ และในงานแสดงผลงานประจำปีของนักศึกษาปีที่ 4 ที่ภาควิชาฯ จัดขึ้น ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะถูกรวบรวม สรุปและบันทึกลงไฟล์ เพื่อใช้ในขั้นตอนการวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากทุกช่องทางแล้ว คณะผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม PSPP ซึ่งเป็นโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถดาวน์โหลดมาใช้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน (Standard Deviation) การทำ t-test และ One-way ANOVA หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นหลัก โดยแบ่งการเวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนตามมุมมองของผู้ประกอบการ หัวหน้างานและผู้ปฏิบัติงานเพื่อเปรียบเทียบผล

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์เบื้องต้นจากจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 255 ชุด ซึ่งได้มาจากแบบสอบถามที่กระจายไปตามช่องทางต่างๆ และแบบสอบถามที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลวิจัยออกเป็น ดังนี้

1. ลักษณะภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 255 ชุด มีผู้ตอบคำถามจำนวน 254 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 143 คน (ร้อยละ 56.3) เพศหญิง จำนวน 111 คน (ร้อยละ 43.7) ในด้านการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบในระดับปริญญาตรีมีทั้งสิ้น 228 คน และจบสาขาทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 83.8 จบปริญญาโท มีจำนวนทั้งสิ้น 84 คน โดยจบสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องร้อยละ 63.1 ส่วนผู้ที่กำลังศึกษาอยู่มีจำนวนทั้งสิ้น 55 คน มีทั้งศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ในด้านการทำงาน ผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทำงานในระดับปฏิบัติการถึงร้อยละ 69.1 ระดับหัวหน้างาน ร้อยละ 22.2 และเจ้าของกิจการร้อยละ 8.7 โดยส่วนใหญ่ทำงานทางด้าน ICT ถึงร้อยละ 88.8 และส่วนใหญ่ทำงานด้าน ICT มาแล้วตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีที่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑลเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 96.6

2. ผลการประเมินคุณลักษณะพึงประสงค์ของบุคลากร ICT

การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรด้าน ICT ที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ผู้ตอบแบบสอบถามต้องประเมินคุณลักษณะ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะที่สำคัญทั่วไป ด้านจิตสำนึก ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถ และด้านลักษณะทางกายภาพ ด้วยการให้ลำดับความสำคัญของหัวข้อย่อยในแต่ละด้านตั้งแต่ระดับ 1-5 (สำคัญน้อย-สำคัญมาก) ผลการประเมินแยกตามกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งงานที่ต่างกันคือ กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มหัวหน้างานและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน พบว่า

2.1 ด้านคุณลักษณะทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสามกลุ่มมีความเห็นคล้ายกันว่า “**การเคารพสิทธิของผู้อื่นและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข**” มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ “**กล้าทำ กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงามและเป็นธรรม**” และเห็นว่า “**การธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงานขององค์กร**” มีความ สำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

2.2 ด้านจิตสำนึก ผู้ตอบทั้งสามกลุ่มเห็นตรงกันว่าการ “**มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน**” เป็นจิตสำนึกที่สำคัญที่สุด ส่วนการ “**มีจิตสำนึกในการดูแลสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน**” เป็นจิตสำนึกที่มีความสำคัญน้อยที่สุด สำหรับจิตสำนึกในด้านอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสามกลุ่มมีการให้ความสำคัญต่างกันเล็ก น้อย เช่น ผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าการ “**มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ**” สำคัญกว่าการ ”**มีความซื่อสัตย์ และเป็นธรรม**” แต่หัวหน้างานกลับเห็นในทางตรงกันข้าม

2.3 ด้านบุคลิกภาพ ในส่วนนี้ผู้ตอบแบบทั้งสามกลุ่มให้ความเห็นไปในทางเดียวกันเกือบทุกลำดับคือ การ “**มีความใฝ่รู้ ติดตาม และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง**” เป็นบุคลิกภาพที่สำคัญที่สุด จะแตกต่างกันก็แค่

ลำดับสุดท้ายที่ ผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติงานเห็นตรงกันว่า การ **"มีความเป็นผู้นำ"** สำคัญน้อยที่สุด ในขณะที่หัวหน้างานเห็นว่าการ **"มีความมั่นใจในตนเอง"** สำคัญน้อยที่สุด

2.4 ด้านความสามารถ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสามกลุ่มเห็นไปในทิศทางเดียวกันเกือบทุกลำดับ โดยเห็นว่าการ **"มีความสามารถในการจัดการ วิเคราะห์และแก้ปัญหา"** เป็นความสามารถที่สำคัญที่สุด และให้ลำดับความสำคัญกับการ **"มีความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทันสมัย"** น้อยที่สุด ส่วนลำดับอื่นๆ จะมีต่างกันบ้างเล็กน้อย

2.5 ด้านลักษณะทางกายภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญจากมากไปน้อยตรงกัน คือ **"คล่องแคล่วกระฉับกระเฉง"** **"สะอาดเรียบร้อย"** และ **"แข็งแรงสมบูรณ์"** ตามลำดับ

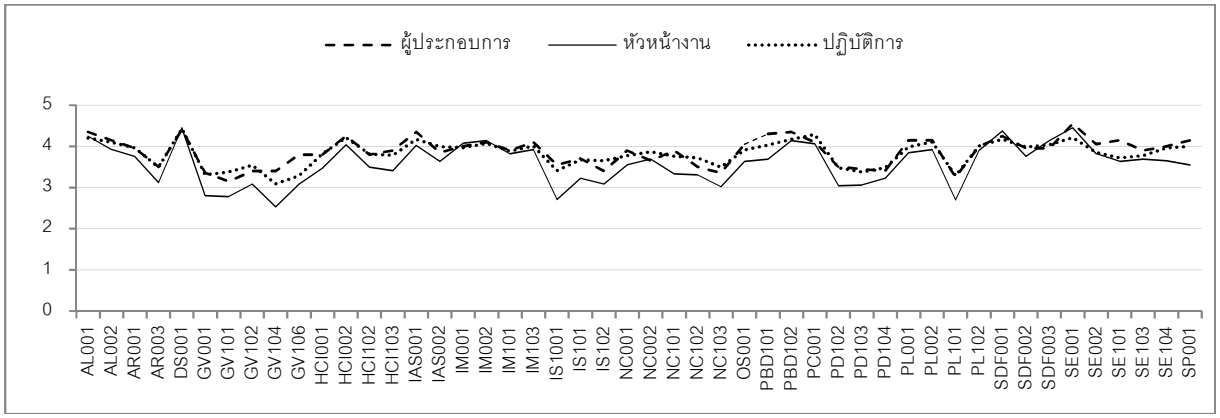
อภิปรายผลทางด้านคุณลักษณะพึงประสงค์ของบุคลากรด้าน ICT

ในด้านคุณลักษณะสำคัญทั่วไปซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติตนในฐานะเป็นผู้อยู่ในสังคม ผลการสำรวจชี้ให้เห็นว่าการเคารพสิทธิของผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ความกล้าคิดและกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามและเป็นธรรมเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้สังคมอยู่อย่างผาสุก ดังนั้นจึงเป็นคุณลักษณะที่บุคลากรด้าน ICT ควรได้รับการอบรม ตระหนักถึงและให้ความสำคัญ เพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษาออกไปสามารถรับใช้สังคมจะช่วยสร้างสรรค์ในการอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก ส่วนในด้านจิตสำนึกทุกข้อล้วนมีความสำคัญ แต่ผลการสำรวจพบว่าการมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเป็นจิตสำนึกที่สำคัญต่อการทำงานในทุกสายอาชีพ และการมีความกระตือรือร้น ขยัน มุ่งมั่น เป็นจิตสำนึกที่จำเป็นต่อบุคลากร ICT เพราะต้องทำงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเนื่องด้วยบุคลากรด้าน ICT เป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลความลับที่มีความสำคัญต่อองค์กร การมีจรรยาบรรณจึงเป็นจิตสำนึกที่สำคัญ สถาบันการศึกษาจึงควรปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษามีจิตสำนึกในสิ่งเหล่านี้ ในด้านบุคลิกภาพ บุคลิกภาพที่สำคัญเป็นอันดับแรกคือ ความใฝ่รู้ติดตามและรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับลักษณะงานของบุคลากรด้าน ICT เพราะบุคคลากรในสายอาชีพด้านนี้ต้องทำงานกับสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การติดตามและรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อความสำเร็จ ในด้านความสามารถของบุคลากร ICT ผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่าลักษณะการทำงานในสายอาชีพ ICT ผู้ปฏิบัติต้องมีทักษะในการวิเคราะห์แก้ปัญหา บูรณาการความรู้มาใช้ในการทำงาน แก้ไขปัญหาได้ โดยในการทำงานมักจะทำงานเป็นทีม บุคลากร ICT ย่อมต้องมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้ สถาบันการศึกษาจึงควรส่งเสริมการปฏิบัติให้นิสิตนักศึกษาฝึกการวิเคราะห์และแก้ปัญหาที่ต้องมีการใช้ความรู้หลากหลายด้านร่วมกัน และส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีม และในด้านกายภาพซึ่งเป็นคุณลักษณะพึงประสงค์ประการสุดท้าย พบว่า ความคล่องแคล่วกระฉับกระเฉง ถูกให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ ทั้งนี้เมื่อพิจารณากับลักษณะงานทาง ICT ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงานซึ่งต้องปฏิบัติงานกับสิ่งที่ต้องการความคล่องตัวและความรวดเร็วเป็นสำคัญ เช่นเดียว กับที่ต้องเป็นคนที่สะอาดเรียบร้อยและแข็งแรงสมบูรณ์ ข้อมูลจากผลการสำรวจนี้ก็สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับสถาบันการศึกษาเพื่อนำไปอบรมส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ให้นิสิตนักศึกษามีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน เพราะเมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตรแล้วนอกเหนือจากความรู้ความสามารถของบัณฑิตแล้ว บุคลิกท่าทางที่เหมาะสมก็อาจมีส่วนช่วยให้บัณฑิตได้รับการยอมรับในตลาดงาน ICT ได้มากขึ้น

3. ผลการประเมินคุณลักษณะด้านความรู้และทักษะเชิงวิชาการของบุคลากร ICT

ในส่วนของคำถามที่เกี่ยวกับการประเมินคุณลักษณะด้านความรู้และทักษะเชิงวิชาการของบุคลากรด้าน ICT ที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน มีการสอบถามคุณลักษณะความรู้และทักษะเชิงวิชาการ 17 ด้าน ตามการจำแนกองค์ความรู้ของ ACM (L. Marshall, 2012) (S. Roach and M. Sahami, 2015) (Hawthorne, 2013) ได้แก่ Algorithms and Complexity (AL), Architecture and Organization (AR), Discrete Structures (DS), Graphics and Visualization (GV), Human-Computer Interaction (HCI), Information Assurance and Security (IA), Information Management (IM), Intelligent Systems (IS),

Networking and Communication (NC), Operating Systems (OS), Platform-based Development (PBD), Practicum (PC), Parallel and Distributed Computing (PD), Programming Languages (PL), Software Development Fundamentals (SDF), Software Engineering (SE) และ Social Issues and Professional Practice (SP) โดยในแต่ละด้านจะให้ผู้ตอบประเมินความสำคัญของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ในหลักสูตรปัจจุบันของสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ซึ่งถูกกระจายอยู่ในทั้ง 17 ด้านนั้น ผลการประเมินเป็นดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กราฟเปรียบเทียบการประเมินความรู้และทักษะเชิงวิชาการของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามตำแหน่งงาน

จากภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่า ทั้งสามกลุ่มตำแหน่งงานมีแนวโน้มให้ความสำคัญในแต่ละทักษะไปในทางเดียวกัน และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผลประเมินของผู้ประกอบการและหัวหน้างานมีความคล้ายกันอย่างมาก ทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญกับความสามารถวิเคราะห์ความต้องการซอฟต์แวร์ที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ (SE001) ความเข้าใจในการมองปัญหา ความซับซ้อนของปัญหา และหาวิธีการแทนปัญหาลงในคอมพิวเตอร์ (DS101) มากที่สุด รองลงมาคือคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาซอฟต์แวร์ (SDF001) และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบงานคอมพิวเตอร์ (SP001) ในขณะที่ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้เกี่ยวกับด้านกราฟิก (GV101) และปัญญาประดิษฐ์ (IS1001) น้อย และเมื่อพิจารณาผลประเมินของกลุ่มผู้ปฏิบัติการ กลุ่มนี้ให้ความสำคัญในลำดับแรกๆ แตกต่างจากผู้ประกอบการและหัวหน้างานเล็กน้อย โดยให้ความสำคัญกับความเข้าใจในการมองปัญหา ความซับซ้อนของปัญหา และหาวิธีการแทนปัญหาลงในคอมพิวเตอร์ (DS101) และการนำความรู้ในวิชาต่าง ๆ มาประยุกต์เพื่อพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์จริงได้ (PC001) มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนลำดับรองๆ ลงมาเหมือนกับสองกลุ่มแรก

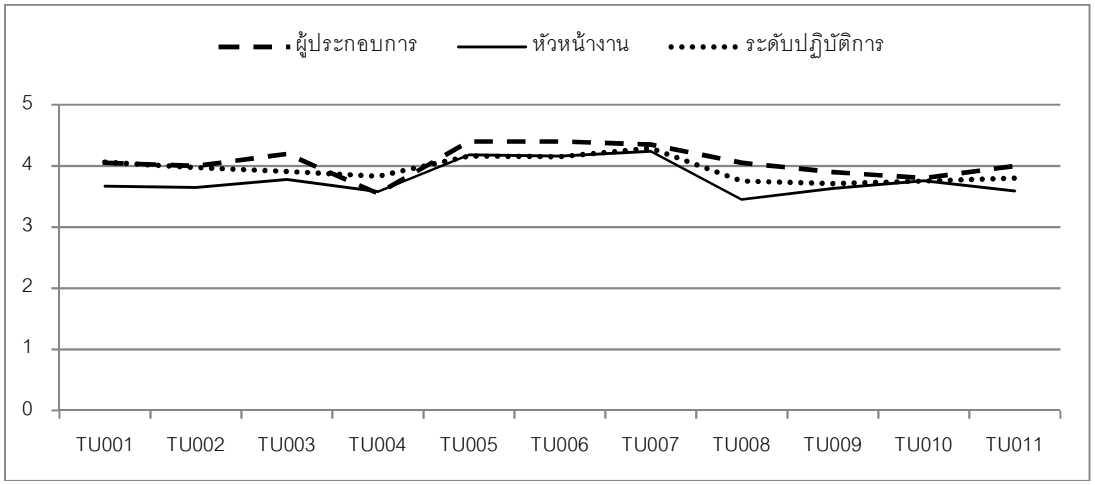
อภิปรายผลการประเมินด้านความรู้ทักษะเชิงวิชาการ

เมื่อเปรียบเทียบการประเมินความสำคัญของทักษะเชิงวิชาการจำนวน 48 รายการข้างต้น ระหว่างบุคคลทั้งสามกลุ่ม ผลจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าไม่มีรายการใดที่ให้ความสำคัญของทักษะเชิงวิชาการแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบการให้ความสำคัญของทักษะเชิงวิชาการ ระหว่างหัวหน้างาน และผู้ปฏิบัติงาน พบว่ามี ทักษะเชิงวิชาการทั้งหมด 7 รายการ ที่การให้ความสำคัญของทักษะเชิงวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ IS001, SP001, GV104, GV106, PBD101, NC101, TU008 โดยที่ผู้ปฏิบัติการให้ความสำคัญกับทักษะเชิงวิชาการ 7 รายการนี้สูงกว่าหัวหน้างาน ส่วนการให้ความสำคัญของทักษะเชิงวิชาการของผู้ประกอบการกับหัวหน้างานมีจำนวน 20 รายการ ที่ให้ความสำคัญแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นถึงแนวคิดหรือมุมมองของกลุ่มบุคคลทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน และสามารถตั้งเป็นข้อสังเกตที่ชัดเจนได้เนื่องจากกลุ่มผู้ปฏิบัติการให้ความสำคัญทักษะเชิงวิชาการไม่แตกต่างกันกับกลุ่มผู้ประกอบการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานมีแนวคิดถึงความสำคัญของทักษะเชิงวิชาการสอดคล้องกับผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นมุมมองของความต้องการของตลาดงาน ICT แต่แนวคิดของหัวหน้างานที่ให้ความสำคัญทักษะเชิงวิชาการแตกต่างจากผู้ปฏิบัติการและผู้ประกอบการ อาจเป็นเพราะลักษณะงานของหัวหน้างานที่ต้องควบคุมการทำงานของทีมงาน ICT ทำให้

มุมมองของทักษะเชิงวิชาการลดความสำคัญลง และเน้นไปให้ความสำคัญกับทักษะทางการพัฒนาซอฟต์แวร์ (Software Development) เพราะโดยหน้าที่ของหัวหน้างานที่ต้องควบคุม ดูแลการพัฒนาซอฟต์แวร์ ให้สำเร็จตามเป้าหมายตามความต้องการของผู้ใช้มากที่สุดและได้ซอฟต์แวร์ที่มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุดอีกด้วย

4. ผลการประเมินคุณลักษณะทักษะพื้นฐานทั่วไปของบุคลากร ICT

ในการประเมินคุณลักษณะพื้นฐานทั่วไปของบุคลากรด้าน ICT ที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน จะมีการให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินความสำคัญของทักษะพื้นฐานทั่วไป 11 ด้าน แต่ละด้านได้มาจากวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ในหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ฉบับปัจจุบัน

ภาพที่ 2 กราฟเปรียบเทียบผลการประเมินความสำคัญทักษะพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแยกตามตำแหน่งงาน

จากภาพที่ 2 ผลการประเมินของทั้งสามกลุ่มตำแหน่งงานมีแนวโน้มให้ความสำคัญในเนื้อหาทักษะพื้นฐานทั่วไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละองค์ความรู้ พบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับทักษะพื้นฐานทั่วไป 3 ประการแรกได้แก่ ทักษะทางด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย โดยสามารถจับใจความสำคัญ ถ่ายทอดความคิดด้วยการพูดและการเขียนได้อย่างเหมาะสม (TU005) ทักษะทางด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษ และสามารถบูรณาการทักษะทั้งสี่ด้านในการสื่อสารในชีวิตจริงได้ (TU006) และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเข้าใจตนเองและบุคคลอื่น รับฟังความคิดเห็น และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความแตกต่าง (TU007) แต่ให้ความสำคัญกับความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ อาทิ ตรรกศาสตร์ (logical rules) ตัวบ่งปริมาณ (quantifiers) การอ้างเหตุผล (arguments) อุปนัยเชิงคณิตศาสตร์ (mathematical induction) โครงสร้างระบบจำนวนจริง (Structure of Real Numbers) (TU004) อยู่ในความสำคัญต่ำที่สุด

ส่วนผลการประเมินของหัวหน้างานในสามอันดับแรกเหมือนของผู้ประกอบการแต่สลับลำดับเล็กน้อย โดยให้ความสำคัญกับทักษะมนุษย์สัมพันธ์ (TU007) และทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (TU005 และ TU006) ตามลำดับ ส่วนทักษะพื้นฐานทางความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น เข้าใจเรื่องอุปสงค์ อุปทาน พฤติกรรมของผู้บริโภค ต้นทุนสินค้า และการแข่งขันในตลาด (TU008) ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติการให้ความสำคัญกับพื้นฐานทักษะทั่วไปสามลำดับแรกเหมือนกับกลุ่มหัวหน้างาน แต่ให้ความสำคัญกับทักษะพื้นฐานทางธุรกิจ อาทิ การผลิต การตลาด การเงินและบัญชี การใช้ระบบสารสนเทศ และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (TU009) เป็นอันดับสุดท้าย

อภิปรายผลการประเมินด้านความรู้ทักษะพื้นฐานทั่วไป

เมื่อพิจารณาการให้ความสำคัญที่มีต่อทักษะพื้นฐานทั่วไปแยกกลุ่มตามตำแหน่งงานแล้ว พบว่ามีทักษะพื้นฐานทั่วไปอยู่ 3 รายการที่ทั้งสามกลุ่มให้ความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การมีความรู้ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะที่เป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตย การมีความรู้ความเข้าใจในด้านวิทยาศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และเข้าใจปัญหาสังคม และ การมีความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น โดยที่กลุ่มหัวหน้างานให้ความสำคัญกับเนื้อหาทักษะพื้นฐานทั้ง 3 รายการน้อยกว่ากลุ่มผู้ประกอบการใน 2 รายการแรก และน้อยกว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติการในรายการหลัง สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นอาจจะเป็นเพราะ 3 รายการนี้เป็นทักษะพื้นฐานทั่วไปที่กว้างมาก เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในสังคม จึงอาจเกี่ยวข้องกับการนำมาใช้ในการทำงานน้อยกว่ารายการอื่น นอกจากนี้ข้อสังเกตที่พบได้ชัดเจนอีกเรื่องหนึ่งก็คือ ผู้ประกอบการและกลุ่มผู้ปฏิบัติการให้คะแนนความสำคัญกับเนื้อหาทักษะพื้นฐานทั่วไปไม่แตกต่างกัน แสดงถึงความสอดคล้องจากมุมมองระหว่างความต้องการของตลาดแรงงานกับบัณฑิตผู้ปฏิบัติงาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ : การวิจัยเชิงสำรวจ” มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อสำรวจและศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และสาขาที่เกี่ยวข้องซึ่งตลาดวิชาชีพต้องการ เพื่อนำไปสู่ทิศทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และทางออนไลน์ ได้แบบสอบถามกลับมาจำนวนทั้งสิ้น 295 ราย และเมื่อคัดเลือกที่ใช้ได้แล้วจะเหลือ 255 ราย นอกจากนี้ ยังมีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และผู้บริหารของสถานประกอบการอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากหน่วยงานของรัฐ รวมจำนวนทั้งสิ้น 12 ท่าน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติในเรื่องการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีผลสรุป ดังนี้

1. ลักษณะและภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 255 คน ส่วนใหญ่เป็นทั้งเพศชายและหญิง โดยเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย และทุกคนมีการศึกษาอย่างน้อยระดับชั้นปริญญาตรีในสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง บางส่วนจบปริญญาโทในสาขาเดิมหรือในสายบริหาร บางส่วนก็กำลังศึกษาต่อแต่มีจำนวนน้อย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล ส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ทำงานอยู่ในระดับปฏิบัติงาน หัวหน้างาน และเป็นผู้ประกอบการ ในจำนวนที่ลดลงตามลำดับ

2. คุณลักษณะพึงประสงค์ของบุคลากรด้าน ICT

จากผลการสำรวจคุณลักษณะพึงประสงค์ของบุคลากรด้าน ICT ทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาจากการประเมินความสำคัญของทุกกลุ่มจะเห็นได้ว่า บุคคลที่จะเป็นที่ต้องการในตลาดแรงงานทาง ICT ควรที่จะมีการเคารพสิทธิของผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ควรมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีความใฝ่รู้ ติดตามและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ต้องมีความสามารถในการจัดการวิเคราะห์และแก้ปัญหา และเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง ผลการสำรวจทางด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 5 ด้านนี้ อาจจะเป็นดัชนีข้อมูลสำคัญของผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางด้าน ICT หรือ เป็นข้อมูลให้กับสถาบันการศึกษาเพื่อใช้ในการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันเป็นที่ต้องการของตลาดงานทาง ICT ต่อไป

3. ด้านความรู้ทักษะเชิงวิชาการ

ผลจากงานวิจัยในภาพรวมทำให้สามารถแบ่งความรู้และทักษะเชิงวิชาการออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ได้รับการประเมินให้มีความสำคัญมากถึงมากที่สุด กลุ่มที่ได้รับการประเมินให้มีความสำคัญระดับกลาง และกลุ่มที่ได้รับการประเมินให้มีความสำคัญระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความรู้และทักษะเชิงวิชาการ

กลุ่มที่ 1 ทักษะเชิงวิชาการที่ได้รับการประเมินว่าสำคัญมากถึงมากที่สุด	
●มีความรู้ความเข้าใจในการใช้โครงสร้างข้อมูล การวิเคราะห์และออกแบบขั้นตอนวิธี (algorithm) ●มีความสามารถเลือกเทคนิคการแทนข้อมูลที่เหมาะสมและแนวทางการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ เช่น การแทนข้อมูลแบบไม่มีลำดับ เพื่อการค้นหาได้อย่างรวดเร็ว ●มีความรู้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมและโครงสร้างคอมพิวเตอร์พื้นฐาน และ สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับงาน ●เข้าใจองค์ประกอบของระบบปฏิบัติการพื้นฐาน ●มีความรู้ความเข้าใจในการมองปัญหา ความซับซ้อนของปัญหา และหาวิธีการแทนปัญหาลงในคอมพิวเตอร์ ●สามารถออกแบบและประเมินส่วนต่อประสาน (user interface) ให้เป็นที่ยอมรับและใช้งานได้สำหรับผู้ใช้ระบบ ●มีความเข้าใจความปลอดภัยของสารสนเทศ ระบบคอมพิวเตอร์ ฐาน ข้อมูล เครือข่ายและการสื่อสาร ●สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยง และบริหารการจัดการความปลอดภัยของระบบสารสนเทศ ●มีความเข้าใจสถาปัตยกรรมของระบบฐานข้อมูล ●สามารถออกแบบฐานข้อมูล และใช้ภาษาสอบถาม (SQL) ได้ ●มีความรู้ความเข้าใจระบบสารสนเทศ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการธุรกิจ ●มีความรู้ระบบฐานข้อมูลร่วมสมัยและการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ ●มีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในระบบเครือข่าย ●สามารถออกแบบและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์บนอุปกรณ์พกพา ●สามารถออกแบบและพัฒนาเว็บแอพพลิเคชันได้ ●สามารถนำความรู้ในวิชาต่าง ๆ มาประยุกต์เพื่อพัฒนา	●เข้าใจหลักการของภาษาโปรแกรมและกรอบแนวคิดของภาษาโปรแกรมต่างๆ ●สามารถเขียนโปรแกรมโดยเลือกใช้ภาษาโปรแกรมและเครื่องมือที่เหมาะสมกับระบบได้ ●มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยและเทคโนโลยีของสถาปัตยกรรมคอมพิวเตอร์ ที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ●สามารถออกแบบและสร้างซอฟต์แวร์ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมได้ ●สามารถพัฒนาซอฟต์แวร์ขนาดใหญ่โดยใช้แนวคิดเชิงวัตถุ ●สามารถออกแบบข้อมูลที่ทดสอบและเสนอเทคนิคที่เหมาะสมในการทดสอบซอฟต์แวร์ได้ ●สามารถวิเคราะห์ความต้องการซอฟต์แวร์ที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ได้ ●มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิควิธีการพัฒนาซอฟต์แวร์ขนาดใหญ่ ●มีความรู้ความสามารถในการหาความต้องการซอฟต์แวร์ในหลายรูปแบบ เพื่อนิยามและสร้างเอกสารสำหรับประกันความพึงพอใจของลูกค้า ●มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการทำโครงการซอฟต์แวร์ประกอบด้วย การเขียนข้อเสนอโครงการ การวิเคราะห์ผลทางธุรกิจของโครงการ การวางแผน การจัดการความเสี่ยง การจัดสรรทรัพยากร รวมทั้งการติดตามควบคุมโครงการ ●มีความรู้ความเข้าใจเรื่องจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบงานคอมพิวเตอร์

ระบบคอมพิวเตอร์จริงได้	
กลุ่มที่ 2 ทักษะเชิงวิชาการที่ได้รับการประเมินว่าสำคัญระดับกลาง	กลุ่มที่ 3 ทักษะเชิงวิชาการที่ได้รับการประเมินว่าสำคัญน้อย-น้อยที่สุด
● มีความเข้าใจในทฤษฎีและหลักการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคอมพิวเตอร์และมนุษย์ ● มีความรู้ในเรื่องความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และการพัฒนาทางด้านส่วนต่อประสานและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคอมพิวเตอร์และมนุษย์ ● มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีเบื้องต้นที่ประยุกต์ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ ● มีความรู้ในเทคนิคและอัลกอริทึมที่ใช้ในการพัฒนาระบบที่ชาญฉลาด เช่น เทคนิคการเรียนรู้ของเครื่องจักร (Machine Learning) และการค้นหาคำตอบที่ดีที่สุด (Optimization) ● มีความรู้ในเทคโนโลยีด้านปัญญาประดิษฐ์ที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ● มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเครือข่าย การจัดการเครือข่ายและการสื่อสารข้อมูลผ่านเครือข่าย Wired , Wireless และ Mobile ● สามารถบริหารเครือข่ายความเร็วสูงและสามารถควบคุมโหลดงานให้มีความสมดุล ● สามารถออกแบบและติดตั้งระบบเครือข่าย เลือกใช้อุปกรณ์ในระบบเครือข่ายที่เหมาะสม ● มีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาซอฟต์แวร์เชิงคอมโพเนนต์	● มีความรู้ความเข้าใจสถาปัตยกรรมของคอมพิวเตอร์เชิงขนาน ● มีความรู้ความเข้าใจหลักการประมวลผลภาพดิจิตอล ● เข้าใจหลักการวิเคราะห์ข้อมูลมัลติมีเดีย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ● รู้จักและสามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือเพื่อออกแบบและสร้างภาพกราฟิกและแอนนิเมชัน (Animation) ● สามารถนำเสนอข้อมูลขนาดใหญ่ด้วยภาพกราฟิกส์ในรูปแบบที่เหมาะสมได้ ● เข้าใจอัลกอริทึมด้านเรขาคณิต ออกแบบและเขียนโปรแกรมเพื่อแสดงผลภาพกราฟิกส์ทั้ง 2 มิติและ 3 มิติได้ ● มีความรู้ความเข้าใจหลักการพื้นฐานทางด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) ● สามารถออกแบบและปรับแต่งระบบแลนเสมือน การค้นหาเส้นทางระหว่างแลนเสมือน เครือข่ายไร้สาย ความปลอดภัยเครือข่าย และ เครือข่ายบริเวณกว้าง ● มีความรู้ความเข้าใจเทคนิคต่าง ๆ ในการเขียนโปรแกรมเชิงขนาน ● มีความรู้ความเข้าใจเทคนิคต่าง ๆ ในการเขียนโปรแกรมแบบคลัสเตอร์ ● มีความรู้ความเข้าใจ ระบบปฏิบัติการเชิงลึก ได้แก่ ระบบปฏิบัติการแบบกระจาย ระบบปฏิบัติการเครือข่าย ● มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาโปรแกรมแปลภาษา (Compiler)

เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาภายในกลุ่มแล้ว จะพบได้ว่าทักษะเชิงวิชาการในกลุ่มแรกจะเป็นองค์ความรู้ที่เป็นพื้นฐานในสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักการพื้นฐานเป็นสิ่งที่จำเป็น สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการต่อยอดองค์ความรู้ในภาคปฏิบัติที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหัวหน้างานที่ต้องการให้สถาบันการศึกษาปูพื้นฐานองค์ความรู้ที่เป็นหลักการ (concept) ให้เพียงพอ เพราะถ้านิสิตนักศึกษามีพื้นฐานความรู้ที่ดีแล้ว การเรียนรู้เครื่องมือสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลาสามารถทำได้ง่าย จึงพอสรุปได้ว่า ทักษะเชิงวิชาการในกลุ่มแรกสมควรจะนำมาสร้างเป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตร เพื่อเป็นการปูพื้นฐานที่ดีให้กับนิสิตนักศึกษา ส่วนทักษะเชิงวิชาการในกลุ่มที่สองและกลุ่มที่สาม จะเป็นเนื้อหาทักษะเชิงวิชาการที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น กลุ่มทักษะเหล่านี้ ตลอดจนเนื้อหาที่เกี่ยวกับองค์ความรู้สมัยใหม่อื่น ๆ สามารถ

นำไปใช้สร้างเป็นรายวิชาเลือกในหลักสูตรเพื่อเป็นการเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้ในเรื่องที่สนใจ เรียนรู้การประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐาน และเรียนรู้การฝึกปฏิบัติ

4. ด้านความรู้ทักษะพื้นฐานทั่วไป

ในงานวิจัยนี้ยังได้ทำการสำรวจความรู้ทักษะพื้นฐานทั่วไปที่จำเป็นในสายงาน ICT และผลการประเมินทักษะพื้นฐานทั่วไปทั้งหมด 11 รายการ สามารถสรุปได้ว่า ทักษะการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี และการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการสัมภาษณ์ที่ผู้ประกอบการและหัวหน้างานที่ต้องการเน้นให้สถาบันการศึกษาฝึกอบรมและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษากล้าแสดงออก และสามารถใช้ภาษาได้ดีโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ในส่วนของทักษะพื้นฐานทางธรุกิจและเศรษฐศาสตร์ ถึงแม้ว่าจะถูกจัดให้มีความสำคัญน้อยกว่าทักษะพื้นฐานด้านอื่น ๆ แต่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหัวหน้างาน พื้นฐานทางธุรกิจก็ยังมีประโยชน์ต่อการทำงานได้ดี นอกจากนี้ ผู้ประกอบการและหัวหน้างานยังเน้นย้ำให้สถาบันการศึกษาให้ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้ศึกษาวิชาทางจิตวิทยามากขึ้นเพราะถือว่ามีความสำคัญต่อภาวะการทำงานที่มีความกดดันสูง และเพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ ๆ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

5. ข้อเสนอแนะ

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมามีปริมาณน้อย อาจด้วยสาเหตุที่แบบสอบถามมีจำนวนข้อคำถามมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของทักษะความรู้เชิงวิชาการที่มีจำนวนข้อคำถามถึง 48 ข้อ ดังนั้นในการทำวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการปรับจำนวนข้อคำถามในแต่ละส่วนให้น้อยลงด้วยการรวมคำถามบางข้อเป็นกลุ่มของเนื้อหาหลัก และกลุ่มทักษะเชิงวิชาการสมัยใหม่ อีกทั้งในการสำรวจคุณลักษณะพึงประสงค์อาจจะเลือกเฉพาะคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่นและต้องการเห็นความแตกต่างที่ชัดเจน เพราะคุณลักษณะบางอย่างถูกค้นพบจากงานวิจัยอื่นมาแล้ว จึงสามารถใช้การอ้างอิงได้ไม่ต้องทำการศึกษาใหม่ ซึ่งจะช่วยทำให้จำนวนข้อคำถามในส่วนนี้ลดลงไปได้ เมื่อแบบสอบถามโดยรวมสั้นลง ก็มีโอกาสที่จะได้จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ในการสำรวจควรจะเพิ่มทางเลือก “ไม่มีความเห็น” หรือ “ไม่สามารถประเมินได้” ไว้ด้วย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกคำตอบได้ตรงกับความรู้สึกของตนเองมากที่สุดได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประเภททุนวิจัยทั่วไป จากกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

อารีย์ มยังพงศ์. 2555. สภาพความต้องการและคุณลักษณะของบุคลากรด้านซอฟต์แวร์ในประเทศไทย. วารสารปาริชาต ฉบับพิเศษ (ผลงานวิจัยจากการประชุมวิชาการครั้งที่ 22): 121-130.

สุวิมล วงศ์สิงห์ทอง. 2552. ความสอดคล้องของบัณฑิตเทคโนโลยีสานสนเทศไทยกับความต้องการของผู้ประกอบการ. มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ

สุวิมล วงศ์สิงห์ทอง. 2553. ความสอดคล้องของบัณฑิตเทคโนโลยีสารสนเทศไทยกับความต้องการของผู้ประกอบการ. วารสารร่มพฤกษ์ 28(2):36-50.

สาวิตรี พิพิธกุล. 2559. แนวโน้มความต้องการบัณฑิตสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์. วารสารชุมชมวิจัย 10(3): 86-95.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. 2559. สรุปผลที่สำคัญผู้ทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. แหล่งที่มา: http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านICT/สำรวจผู้ทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ/2559/สรุปผลที่สำคัญผู้ทำงานICT2559.pdf, 20 สิงหาคม 2559.

ACM., IEEE. Computer Science Curricula 2013. Association for Computing Machinery. Avaliable source: https://www.acm.org/binaries/content/assets/education/cs2013_web_final.pdf, August 20, 2016.

C.B., & Simmons, L.L. Simmons. 2010. Gaps in the Computer Science Curriculum: An Exploratory Study of Industry Professionals. pp. 60-65 **In** The Consortium for Computing Sciences in Colleges.

E.K., Appel, F.A., Spradling, C.L., & Kaczmarczyk, L. C. Hawthorne. 2013. Computer Science Curriculum 2013: Social and Professional Recommendations from the ACM/IEEE-CS Task Force. pp. 201-202. **In** SIGCSE'13. ACM, Denver, Colorado, USA.

K., & Falkner, N.J. Falkner. 2012. Integrating Communication Skills into the Computer Science Curriculum. pp. 379-384. **In** SIGCSE'12. ACM, Raleigh, North Carolina.

L. Marshall. 2012. A comparison of the core aspects of the ACM/IEEE Computer Science Curriculum 2013 Strawman report with the specified core of CC2001 and CS2008 Review. pp. 29-34. **In** CC201. ACM, Wroclaw, Poland.

m., Aiken, A., & Zelenski, J. Sahami. 2010. Expanding the Frontiers of Computer Science: Designing a Curriculum to Reflect a Diverse Field. pp. 47-51 **In** SIGCSE'10. ACM, Milwaukee, Wisconsin, USA.

S. Roach and M. Sahami. 2015. CS2013: Computer Science Curricula 2013. Computer 43 (3): 114-116.

การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC

A Study of Mathematical Problem-Solving Ability and Mathematical Connection Ability on Topic Application Sixth Grade Students Using Realistic Mathematics Education Approach and DAPIC Problem-Solving Process

คมสัน วัฒนรัตน์[1*] ณพฐ์ โสภีพันธ์[1] นำสุข นวพงษ์พิพัฒน์[2] และ นิภาดา จรัสเอี่ยม[3]

Khomsan Watthanarat[1*] Nop Sopipan[1] Numsook Nawapongpipat[2] and Niphada Charatiam[3]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านไทยสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้อง นักเรียน 24 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) แต่ละห้องเรียนจัดแบบคละความสามารถตามผลการเรียนในห้องเดียวกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC จำนวน 7 แผน เวลา 14 ชั่วโมง แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที ผลการศึกษาพบว่า (1) ความสามารถการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ความสามารถการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ความสามารถการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์, ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์, แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC

ABSTRACT

The purposes of this study were to compare the mathematical problem solving ability and compare the mathematical connection ability on the application of Sixth Grade students using Realistic Mathematics Education Approach and DAPIC Problem-Solving Process. The study sample consisted 24 students studying in a 1st classroom of Sixth Grade in 2nd semester of the academic year 2017 at Ban Thaisamakkee School under Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area Office-3, purposively chosen by cluster random sampling. The research tools included 7 instructional plans using Realistic Mathematics Education Approach and DAPIC Problem-Solving Process for 14 hours, the mathematical problem solving ability and mathematical connection ability evaluation form. The data were analyzed for mean, standard deviation and t-test. The study result showed that : (1) The mathematical problem-solving ability on the application of Sixth Grade students after learning was significantly higher than before learning at the .05 level. (2) The mathematical problem-solving ability on the application of Sixth Grade students after learning was significantly higher than the 50 percent criteria at the .05 level. (3) The mathematical connection ability on the application of Sixth Grade students after learning was significantly higher than before learning at the .05 level. (4) The mathematical connection ability on the application of Sixth Grade students after learning was significantly higher than the 50 percent criteria at the .05 level.

Keyword: Mathematical Problem-Solving Ability, Mathematical Connection Ability, Realistic Mathematics Education Approach and DAPIC Problem Solving Process

---

[1] สาขาคณิตศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

[1] Department of Mathematics Education, Graduate School, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nai Mueang Sub-district, Mueang District, Nakhon Ratchasima Province 30000, Thailand

[2] สาขาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

[2] Department of Mathematics, Faculty of Science and Technology, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nai Mueang Sub-district, Mueang District, Nakhon Ratchasima Province 30000, Thailand

[3] สาขาสถิติประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

[3] Department of Applied Statistics, Faculty of Science and Technology, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nai Mueang Sub-district, Mueang District, Nakhon Ratchasima Province 30000, Thailand

[*] ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : nungkhomsan@gmail.com หรือ โทรศัพท์ 087-963-7463

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ให้สำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีทักษะเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2553) ระบุว่าการจัดการศึกษาเป็นเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสมบูรณ์พร้อมรอบด้านเพื่อการดำรงชีวิต โดยคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยเหตุผล กระบวนการคิด แก้ปัญหาและเป็นวิชาที่สำคัญอย่างมาก มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี [สสวท.], 2555, น.1)

การพัฒนาวิชาคณิตศาสตร์จึงนับได้ว่าเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศในอนาคต สมาคมศึกษานิเทศก์ในสหรัฐอเมริกา (National Council of Supervisors of Mathematics [NCSM] 1977, pp. 19-22) ได้กล่าวถึงทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็น 10 ประการ ซึ่งการแก้ปัญหาเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญอันดับแรกและเมื่อพิจารณาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จะพบว่าได้ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาโดยกำหนดเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอันดับแรกของสาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ต้องเกิดกับผู้เรียนและถูกกำหนดไว้ในคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, น. 2-4) ทั้งนี้เพราะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพในการวิเคราะห์ ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนรู้ข้อเท็จจริง ทักษะ ความคิดรวบยอดและหลักการต่างๆ ทางคณิตศาสตร์ ความสำเร็จในการแก้ปัญหาจะก่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนในด้านคุณลักษณะต่างๆ จึงกล่าวได้ว่าการแก้ปัญหาเป็นเป้าหมายสูงสุดในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และเป็นทักษะหนึ่งในทักษะการคิดระดับสูง (สิริพร ทิพย์คง, 2545) การทำงานของการแก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่ยังไม่ทราบมาก่อนล่วงหน้าในการหาคำตอบของปัญหาและมักรวมทักษะอื่นๆ ที่สำคัญเข้าไว้ด้วยกัน ผู้ที่มีทักษะการแก้ปัญหาที่ดีมักมีความรู้ ประสบการณ์ ระบบการคิดและการตัดสินใจที่ดีพอ หากนักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาจะช่วยพัฒนาทักษะและกระบวนการคิดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการเชื่อมโยงทักษะของนักเรียนในการเลือกและใช้กลวิธีอย่างเหมาะสมและช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย (อัมพร ม้าคนอง, 2554, น. 39) จึงนับว่าการแก้ปัญหาเป็นหัวใจของคณิตศาสตร์ เป็นกระบวนการที่ควรจะสอดแทรกอยู่ในหลักสูตรที่มีการจัดสภาพการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับแนวคิดและทักษะต่างๆ ทางคณิตศาสตร์ไม่ใช่เป็นหัวข้อเรื่องทางคณิตศาสตร์ที่จะแยกออกจากกัน (National Council of Teachers of Mathematics [NCTM], 1989, p. 23) นักเรียนควรเรียนรู้ ฝึกฝน พัฒนาให้เกิดทักษะขึ้นในตัวนักเรียน อันจะส่งผลให้นักเรียนมีแนวทางการคิดที่หลากหลาย มีนิสัยกระตือรือร้น ไม่ย่อท้อ และมีความมั่นใจในการแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนเป็นทักษะพื้นฐานที่นักเรียนสามารถนำติดตัวไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้นานตลอดชีวิต (สสวท., 2555, น. 6)

ดังที่กล่าวมาแล้ว คณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์มาเชื่อมโยงและประยุกต์ในการเรียนสาขาวิชาอื่นๆ ทักษะการเชื่อมโยงมีประโยชน์ในการแก้ปัญหา การอภิปราย การจำลองปรากฏการณ์ที่อยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงและสื่อสารความคิด ข้อมูลที่ซับซ้อนในลักษณะที่ละเอียดชัดเจน การนำเสนอปัญหา ช่วยให้มองสิ่งต่างๆ ได้ทั่วและชัดเจนขึ้นทำให้นักเรียนอธิบายปัญหาและคำตอบได้ (NCTM, 1989, pp. 84-86) การเชื่อมโยงจึงถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ นอกจากนั้นการเชื่อมโยงเป็นเสมือนเครื่องมือหนึ่งของการแก้ปัญหาและยังเป็นการนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพบางอย่างโดยตรง รวมไปถึงการนำคณิตศาสตร์ไปเชื่อมโยงกับชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน เช่น การซื้อขาย การชั่ง ตวง วัด การคำนวณ เป็นต้น (กรมวิชาการ, 2545, น. 203) การเชื่อมโยงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการเรียนคณิตศาสตร์อย่างมีความหมาย เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจคณิตศาสตร์ที่เรียนในห้องเรียนได้ดีขึ้นและมองเห็นความสำคัญของคณิตศาสตร์ ในแง่ของการเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้กับศาสตร์สาขาอื่นตลอดจนนำไปเชื่อมโยงเข้ากับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

อันจะส่งผลให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวิชาคณิตศาสตร์ (อัมพร ม้าคนอง, 2547, น. 101) เช่นเดียวกับ สสวท. (2555, น. 83) ได้กล่าวว่า การเชื่อมโยงเป็นทักษะและกระบวนการที่นักเรียนควรจะเรียนรู้ ฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน เพราะ จะส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหาต่างๆ ในคณิตศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ได้ลึกซึ้งและยาวนานขึ้น ดังนั้นการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์จึงมีส่วนสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการนำความรู้ที่มีอยู่แต่เดิมแล้วมาใช้ในการเรียนและต่อยอดในเนื้อหาถัดไป

แม้คณิตศาสตร์จะเป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก แต่สภาพการจัดการเรียนการสอน ในช่วงเวลาที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนจำนวนไม่น้อยยังด้อยความสามารถเกี่ยวกับทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เช่น การแก้ปัญหาการเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ต่างๆ ปัญหาเหล่านี้ทำให้นักเรียนไม่สามารถนำความรู้คณิตศาสตร์ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันและในการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สสวท., 2555, น. 1) ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) พบว่า นักเรียนไทยได้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์เฉลี่ย 415 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยนานาชาติที่มีคะแนนเฉลี่ย 490 คะแนน (OECD, 2018, p.5) นอกจากนั้นผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557-2559 โรงเรียนบ้านไทยสามัคคี ผลปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ยในวิชาคณิตศาสตร์เพียง 39.62, 41.03, 35.92 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศที่มีคะแนนเฉลี่ย 40.47, 43.47, 38.06 คะแนนตามลำดับ เมื่อพิจารณา เป็นรายมาตรฐานพบว่ามาตรฐาน ค1.2 ถูกจัดอยู่ในกลุ่มมาตรฐานที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนสามอันดับแรกเป็นเวลา 3 ปีติดต่อกันอีกด้วย (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2560)

แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง (Realistic mathematics education) เป็นที่รู้จัก และพัฒนาขึ้นประมาณปี 1970 โดยมีมุมมองว่า คณิตศาสตร์ควรเชื่อมโยงกับบริบทต่างๆ ในชีวิตจริงใกล้เคียงกับประสบการณ์ผู้เรียนและความคิดทางคณิตศาสตร์ควรถูกมองว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งของมนุษย์แทนที่จะมอง คณิตศาสตร์เป็นเพียงวิชาที่ถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ที่มีอยู่ ซึ่งในบทเรียนคณิตศาสตร์ควรให้นักเรียนมีโอกาสในการปฏิบัติกิจกรรมและการคิดค้นคณิตศาสตร์ที่เป็นนามธรรม (Re-invent) ภายใต้คำแนะนำของผู้มีประสบการณ์ ซึ่งนับได้ว่าการศึกษาคณิตศาสตร์ไม่ควรเน้นให้คณิตศาสตร์เป็นระบบแบบปิด (Closed system) แต่ควรเป็นกิจกรรมที่อยู่บนพื้นฐานของการคิดให้เป็นคณิตศาสตร์ (Van den Heuvel-Panhuizen, 2000, p. 3) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ควรเริ่มต้นที่บริบทในชีวิตจริงและค่อยๆ พัฒนาทีละน้อยไปสู่สัญลักษณ์ที่เป็นแบบแผน นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ที่มีความหมายต่อการพัฒนาไปสู่คณิตศาสตร์นามธรรมและมีโอกาสได้สำรวจค้นพบคณิตศาสตร์ที่มีความเป็นแบบแผนมากขึ้นผ่านลำดับขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคณิตศาสตร์กับชีวิตจริงและเห็นว่าคณิตศาสตร์ไม่ได้เป็นเรื่องไกลตัวอย่างที่นักเรียนคิด (Cobb, 1994 อ้างถึงใน De Lange, 1996, p. 59) ลักษณะเฉพาะของแนวการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงมีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ของ Van Hiele ซึ่งมี 3 ระดับ (De Lange, 1996, p. 58) คือ ระดับที่ 1 นักเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากลักษณะของแบบรูปที่นักเรียนคุ้นเคยได้ ระดับที่ 2 นักเรียนสามารถหาความสัมพันธ์ของลักษณะแบบรูปเหล่านั้นได้ ระดับที่ 3 นักเรียนสามารถนำความสัมพันธ์ที่แท้จริงไปใช้ประโยชน์ได้ สำหรับการสอนโดยทั่วไปจะเริ่มต้นในระดับที่ 2 หรือระดับที่ 3 ในขณะที่การสอนที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง (Realistic instruction) จะเริ่มต้นจากระดับที่ 1 ซึ่ง Freudenthal ได้ให้แนวคิดของการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ระดับที่ 1 ควรเริ่มต้นจากการสอนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับนักเรียน (Freudenthal's didactical phenomenology) เน้นการเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์กับการเรียนรู้ที่นำไปสู่มโนทัศน์นั้นๆ ซึ่งครูควรหาสถานการณ์ปัญหาที่มีความเฉพาะเจาะจงและใกล้ตัวนักเรียนที่สามารถนำมาใช้ในการสรุปและเป็นสถานการณ์ที่สามารถนำไปสู่กระบวนการแก้ปัญหาที่เป็นพื้นฐานของการคิดให้เป็นคณิตศาสตร์เชิงลึก (Vertical mathematization) ในการพัฒนาระดับการเรียนรู้จาก

ระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งควรกระทำผ่านการพัฒนาการคิดให้เป็นคณิตศาสตร์ (Progressive mathematization) ตามแนวคิดของ Treffer (1991) ซึ่งประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ (1) การคิดให้เป็นคณิตศาสตร์เชิงกว้าง (Horizontal mathematization) ซึ่งเป็นกระบวนการที่นักเรียนใช้เครื่องมือทางคณิตศาสตร์มาช่วยในการจัดการและแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตจริง (2) การคิดให้เป็นคณิตศาสตร์เชิงลึก (Vertical mathematization) ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความรู้ (Re-organization) ภายในระบบคณิตศาสตร์

กระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ถูกพัฒนาขึ้นจากกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และกระบวนการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ มีลักษณะของกระบวนการที่ค่อนข้างยืดหยุ่น ไม่ซับซ้อนและมีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา ซึ่งชื่อของกระบวนการได้มาจากการรวมกันของตัวอักษรตัวแรกของคำที่เป็นองค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) Define เป็นการทำความเข้าใจปัญหา กำหนดหรือระบุปัญหาที่จะแก้ให้มีความชัดเจน 2) Access เป็นการระบุหรือเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องและที่จะใช้ในการแก้ปัญหา 3) Plan เป็นการหาวิธีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาและวางแผนการดำเนินการ 4) Implement เป็นการนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ พร้อมทั้งมีการปรับแผนให้ดีขึ้น 5) Communicate เป็นการนำเสนอผลจากการดำเนินการมาวิเคราะห์ สรุป และสื่อสาร จากการที่กระบวนการแก้ปัญหา DAPIC มีความยืดหยุ่นจึงไม่มีจุดเริ่มต้นจึงไม่เป็นลำดับขั้นตอนตามองค์ประกอบ อาจจะข้ามขั้นตอนบางขั้นได้หรือใช้บางขั้นซ้ำได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา เช่น ปัญหาอาจจะเกิดขึ้นในขั้น Access หรือขณะอยู่ในขั้น Plan หรือ Implement ก็ได้ ในขณะเดียวกันการสื่อสารก็จำเป็นสำหรับทุกๆ ขั้นตอนเช่นกัน กระบวนการแก้ปัญหา DAPIC จึงสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียนและใช้แก้ปัญหาที่พบชีวิตจริงได้อย่างกว้างขวาง (Center for Mathematics Science and Technology, 1998)

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการรู้คณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) ด้านความรู้และสมรรถนะของนักเรียน ซึ่งพัฒนาโดย ดร. สุณิสา สุมิรัตนะ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้วยทุนสนับสนุนของโครงการเครือข่ายกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยจุดเด่นของกระบวนการการจัดการเรียนรู้ คือ การนำปัญหาหรือสถานการณ์ในชีวิตจริงที่นักเรียนคุ้นเคยมาใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการเรียน, การให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมภายใต้คำแนะนำของครูเพื่อให้นักเรียนค้นพบความรู้คณิตศาสตร์ และการประยุกต์ใช้ความรู้คณิตศาสตร์ในสถานการณ์ที่หลากหลาย กระบวนการจัดการเรียนรู้มีรากฐานมาจากแนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง (Realistic mathematics education approach) และกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC กระบวนการจัดการเรียนรู้นี้ ประกอบด้วย 5 ขั้น คือ 1) ขั้นกำหนดปัญหาในบริบทชีวิตจริง 2) ขั้นคิดค้นและลงมือปฏิบัติแก้ปัญหา 3) ขั้นนำเสนอและอภิปรายแลกเปลี่ยน 4) ขั้นสร้างความเป็นแบบแผนและ 5) ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้คณิตศาสตร์

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสนใจการศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาและความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาโดยสุณิสา สุมิรัตนะ (2555) ซึ่งเนื้อหาที่จะใช้ศึกษาคือ บทประยุกต์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งอยู่ภายใต้มาตรฐาน ค 1.2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการหาร้อยละ กำไร ขาดทุน ทุน การลดราคาและดอกเบี้ยซึ่งเป็นเรื่องที่พบเจอโดยทั่วไปในชีวิตประจำวัน ซึ่งการแก้ปัญหาสถานการณ์ทางคณิตศาสตร์ที่ครูกำหนดให้นั้นนักเรียนจะต้องนำการเชื่อมโยงความรู้คณิตศาสตร์ต่างๆ มาใช้ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบของปัญหาและเป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 50

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 50

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50

3. ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน

4. ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 50

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไทยสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนทั้งสิ้น 49 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านไทยสามัคคี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียนซึ่งมีนักเรียน 24 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งห้องเรียนนั้นได้จัดแบบคละความสามารถระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Problem Solving Abilities)

2.2 ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Connection Abilities)

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง บทประยุกต์ ตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านไทยสามัคคี พุทธศักราช 2553 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์รายวิชา คณิตศาสตร์ รหัสวิชา ค16101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง และรวมการทดสอบก่อนเรียน 1 ชั่วโมง การทดสอบหลังเรียน 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC เรื่อง บทประยุกต์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 7 แผนๆ ละ 2 ชั่วโมง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมรวบข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ชุด 7 ข้อ

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้

3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และขอบข่ายสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านไทยสามัคคี

3.1.2 ศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC

3.1.3 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง บทประยุกต์ เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3.1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง บทประยุกต์ โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนทั้งสิ้น 7 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 โจทย์ปัญหาร้อยละ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การหากำไร ขาดทุน และทุน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การหาราคาซื้อหรือทุน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การหาราคาขายจากการลดราคา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การหาร้อยละของกำไร ขาดทุนและการลดราคา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การคิดดอกเบี้ยในเวลา 1 ปี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การคิดดอกเบี้ยในเวลาน้อยกว่า 1 ปี

3.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ความสอดคล้องของมาตรฐานและตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

3.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

3.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่าน การตรวจแก้ไขแล้ว ทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนบ้านไทยสามัคคี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลา ภาษา ขั้นตอนการทำกิจกรรม คุณภาพของสื่อการเรียนการสอน แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้ง

3.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อพิจารณาก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์

3.2.1 วิเคราะห์ ศึกษาคำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่อง บทประยุกต์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลและการสร้างแบบวัดทางคณิตศาสตร์เพื่อวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์

3.2.3 สร้างแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ แบบอัตนัยจำนวน 15 ข้อ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหา พร้อมทั้งจัดทำแนวการตอบและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนโดยวิธีการให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric scoring) โดยใช้รูปแบบการตรวจให้คะแนนแบบวิเคราะห์ (Analytic scoring) มาปรับใช้

3.2.4 นำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ พร้อมกับเกณฑ์การให้คะแนนที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของข้อคำถาม ภาษาที่ใช้ แนวการตอบและเกณฑ์การให้คะแนน

3.2.5 นำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์เรื่อง บทประยุกต์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) พบว่ามีค่าอยู่เท่ากับ 1.00

3.2.6 นำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ที่ผ่านการคัดเลือกไปทดลองใช้กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านไทยสามัคคี จำนวน 30 คน ที่เคยเรียนเนื้อหานี้มาแล้ว

3.2.7 วิเคราะห์หาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตรของ Whitney and Sabers (1970) การวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการวัดการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ มีค่าความยากง่าย (P_E) ของอยู่ระหว่าง 0.30-0.58 และ 0.47-0.66 ค่าอำนาจจำแนก (D) อยู่ระหว่าง 0.30-0.60 และ 0.25-0.48 ตามลำดับ

3.2.8 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, 1990, p. 278) การวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและวัดการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 0.87 และ 0.87 ตามลำดับ

3.2.9 นำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อพิจารณาก่อนนำไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดแผนแบบการวิจัยก่อนการทดลอง (Pre-experimental research) โดยมีรูปแบบ ทดลอง 1 กลุ่มเปรียบเทียบก่อนหลัง (One group pretest posttest design) ดังนี้

$$O_1 \quad X \quad O_2$$

โดยสัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

O_1	แทน	การวัดก่อนเรียน
X	แทน	การจัดกระบวนการเรียนรู้
O_2	แทน	การวัดหลังเรียน

2. การดำเนินการทดลอง

2.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมกันทั้งหมดโดยใช้แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์

2.2 ทดลองสอนกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC จำนวน 7 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง

2.3 ทำการทดสอบหลังเรียนเรียน (Post-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมกันทั้งหมด โดยใช้แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน เนื่องจากเป็นกรณีที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยจึงทำการทดสอบการแจกแจงปกติของผลต่างระหว่างคะแนนด้วยสถิติทดสอบ Shapiro-Wilk ข้อมูลมีการแจงแจงปกติจึงทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบทีกรณีประชากรสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent sample)

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 50 เนื่องจากเป็นกรณีที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยจึงทำการทดสอบการแจกแจงปกติของคะแนนหลังเรียนด้วยสถิติทดสอบ Shapiro-Wilk ข้อมูลมีการแจงแจงปกติ จึงทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติทดสอบทีกรณีประชากรกลุ่มเดียว (t-test for one sample)

ผลการวิจัย

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	24	21	0.79	0.72	30.080*	.000
หลังเรียน	24	21	9.75	1.29		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 50

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 50	$\overline{X}$	S.D.	t	p
หลังเรียน	24	21	10.50	9.75	1.29	-2.840*	.009

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	24	28	2.42	2.92	21.562*	.000
หลังเรียน	24	28	22.38	3.50		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 50

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 50	$\overline{X}$	S.D.	t	p
หลังเรียน	24	28	14.00	22.38	3.50	11.725*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีจุดเด่น คือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมภายใต้คำแนะนำของครู เพื่อให้นักเรียนค้นพบความรู้คณิตศาสตร์และการประยุกต์ใช้ความรู้คณิตศาสตร์ในสถานการณ์ที่หลากหลายจากการงานวิจัยของสุณิสา สุมิรัตนะ (2555) โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหาในบริบทชีวิตจริง ขั้นที่ 2 ขั้นคิดค้นและลงมือปฏิบัติแก้ปัญหา ขั้นที่ 3 ขั้นนำเสนอและอภิปรายแลกเปลี่ยน ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างความเป็นแบบแผน ขั้นที่ 5 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้คณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยของสุณิสา สุมิรัตนะ (2555) และสอดคล้องกับสุรชัย วงค์จันเสือ (2555) อีกด้วย

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเกิดจากการที่นักเรียนได้มีโอกาสลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาขั้นตอนและทำความเข้าใจด้วยตนเอง ประกอบกับได้รับการแนะแนวทางจากครู อีกทั้งได้พัฒนายุทธวิธี โดยปรับใช้ความรู้ในรูปแบบอย่างง่ายที่นักเรียนคุ้นเคย ทั้งยังได้มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนวิธีการและแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่มและชั้นเรียนเดียวกัน(Van den Heuvel-Panhuizen , 2000, pp. 4-12. De lange, 1987. CeMaST,, 1998) ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงทำให้ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับปัทมาภรณ์ พูลสมบัติ (2560)

3. ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเกิดจากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีการนำปัญหาในชีวิตจริงมาเป็นจุดเริ่มต้นทำให้นักเรียนเห็นว่าคณิตศาสตร์เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียน อีกทั้งยังทำให้เห็นว่าความคิดทางคณิตศาสตร์เป็นกิจกรรมหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งนักเรียนได้รับการชี้แนะและโอกาสในการคิดค้นคณิตศาสตร์ที่เป็น

นามธรรม (Re-invent) ไม่ควรเน้นให้คณิตศาสตร์เป็นระบบแบบปิด (Closed system) (Freudenthal, 1991 อ้างถึงใน Zukardi, 1999, p. 3) สอดคล้องกับ Traffers (1991) ได้อธิบายเป็นกระบวนการกระบวนการคิดให้เป็นคณิตศาสตร์ทั้งสองแบบ คือ การคิดให้เป็นคณิตศาสตร์เชิงกว้าง (Horizontal mathematization) และการคิดให้เป็นคณิตศาสตร์เชิงลึก (Vertical mathematization) ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงอาจจะทำให้ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับเกศินี เพ็ชรรุ่ง (2556)

4. ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเกิดจากการกำหนดปัญหาในบริบทชีวิตจริงที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับหัวเรื่องทางคณิตศาสตร์ที่มีวิธีแก้ปัญหาหลากหลายวิธี เพื่อนักเรียนวิเคราะห์ ทำความเข้าใจปัญหา แล้วระบุปัญหาให้มีความชัดเจน ซึ่งทำให้นักเรียนเห็นว่าคณิตศาสตร์เป็นกิจกรรมในการสร้างความรู้ ไม่ใช่เป็นการรับรู้เพียงอย่างเดียว การเรียนการสอนควรเริ่มต้นจากพื้นฐานที่เป็นรูปธรรม ครูสามารถกระตุ้นนักเรียนให้สร้างความรู้แล้วจึงเคลื่อนย้ายจากความเป็นรูปธรรมไปสู่ความเป็นนามธรรมในระดับต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Traffers (1991) ด้วยเหตุผลดังกล่าวอาจจะทำให้ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับ Yunita (2013) และสุณิสา สุมิรัตนะ (2555)

สรุปผลการวิจัย

ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณาจารย์โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์และสถิติประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่ให้คำแนะนำและปรึกษา ซึ่งมีส่วนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. 2545. เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, กรุงเทพฯ.

เกศินี เพ็ชรรุ่ง. 2556. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการศึกษาคณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงเพื่อส่งเสริมมโนทัศน์และความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปัทมาภรณ์ พูลสมบัติ. 2560. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามแนวคิดสมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิค DAPIC เรื่อง โจทย์ปัญหาระคนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 28(2): 237-250.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2560. รายงานผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 ฉบับที่ 6 ค่าสถิติแยกตามรายวิชาสำหรับโรงเรียน. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, กรุงเทพฯ.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2555. ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. 3-คิว มีเดีย, กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ. ศ. 2560-2564. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพฯ.

สิริพร ทิพย์คง. 2545. หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์. พัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.), กรุงเทพฯ.

สุณิสา สุมิรัตนะ. 2555. การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แนวคิดการศึกษาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและกระบวนการแก้ปัญหา DAPIC. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรชัย วงค์จันเสือ. 2555. การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด DAPIC และ CGI ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัมพร ม้าคนอง. 2547. การพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์: ในประมวลบทความหลักการ และแนวจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. บพิธการพิมพ์, กรุงเทพฯ.

_____. 2554. ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์: การพัฒนาเพื่อพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

Center for Mathematics, Science, and Technology. 1998. Imast at a Glance: Integrated Mathematics, Science, and Technology. Illinois State University.

Cronbach, Lee. J. 1990. Essentials of phychology testing. 5th ed. Harper Collins, New York.

De Lange, J. 1996. Using and applying mathematics in education. International handbook of mathematics education 1(49-97).

National Council of Supervisors of Mathematics. 1977 . Position pape r on basic mathematical skills. NCTM.

_____. 1989. Curriculum and evaluation standards for school mathematics. NCTM.

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD]. 2018. PISA 2015 Results in Focus. Paris, OECD.

Treffers, A. 1991. Realistic mathematics education in the Netherlands 1980-1990. Realistic mathematics education in primary school, 11-20.

Van den Heuvel-Panhuizen, M. 2000. Mathematics education in the Netherlands: A guided tour. Freudenthal Institute CD-rom for ICME9, 1-32.

Whitney, D. R. and D. L. Sabers. 1970. “Improving Essay Examinations III. Use of Item Analysis”, Technical Bulletin 11. Mimeographed. Iowa City, University Evaluation and Examination Service.

Yunita, H. 2013. Perbedaan kemampuan komunikasi dan koneksi matematis siswa dengan pendekatan matematika realistik dan konvensional. Doctoral dissertation, UNIMED.

Zulkardi, Z. 1999. How to Design Mathematics Lessons based on the Realistic Approach. Retrieved 20 November, 2014, from www.reocities.com /ratuilma/rme.htm

รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับการประยุกต์ใช้กูเกิลคลาสรูม เพื่อบูรณาการ ICT ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

Instructional Model for applied the Google Classroom to integrate ICT support teaching and learning in the 21st century

กรรณิกา ทองพันธ์[1*]

Kannika Thongphan[1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับการประยุกต์ใช้กูเกิลคลาสรูม เพื่อบูรณาการ ICT ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 2) พัฒนาระบบการเรียนตามรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้น 3) ศึกษาประสิทธิภาพของระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น 4) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น และ5) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับการประยุกต์ใช้กูเกิลคลาสรูม เพื่อบูรณาการ ICT ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า รูปแบบ CR2ICT Model และประเมินรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้น ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการเรียนตามรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้น หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าระบบ CR2ICT System และประเมินระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น และระยะที่ 3 การทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับประเมินรูปแบบ CR2ICT Model และระบบ CR2ICT System กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน และ 2) กลุ่มผู้เรียน สำหรับทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในชีวิตประจำวัน ในภาคปลายปีการศึกษา 2559 จำนวน 29 คน

ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ได้รูปแบบ CR2ICT Model ที่มีต่อความเหมาะสมในระดับ “มากที่สุด” ($\overline{X}$= 4.67, S.D.=0.48) 2) ได้ระบบ CR2ICT System ที่มีต่อความเหมาะสมในระดับ “มากที่สุด” ($\overline{X}$=4.78, S.D.=0.42) 3) ประสิทธิภาพของระบบ CR2ICT System ที่พัฒนาขึ้น มีค่าเท่ากับ 82.09/81.13 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยระบบ CR2ICT System สูงกว่าก่อนเรียนอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 5) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ระบบ CR2ICT System อยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\overline{X}$= 4.58, S.D.=0.62)

คำสำคัญ : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, การเรียนออนไลน์, กูเกิลคลาสรูม, รูปแบบการเรียนการสอน

---

[1] คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ตำบลสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

[1] Faculty of Sports and Health Science, Institute of Physical Education Phetchabun Campus, Sadiang, Muang, Phetchabun 67000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : k_thongphan@hotmail.com

ABSTRACT

The purposes of this research were, 1) to synthesize instructional model using Google Classroom applied to integrate ICT support teaching and learning in the 21st century, called "CR2ICT Model"; 2) to develop a learning system based on the CR2ICT Model, called "CR2ICT System"; 3) to find the efficiency of CR2ICT System; 4) to study the learning achievement with the CR2ICT System; and 5) to study learner's satisfaction with the CR2ICT System.

Research processes were consisted of 3 phases as follows, 1) synthesization and assessment of CR2ICT Model by 3 experts; 2) development and assessment of CR2ICT System by 3 experts; and 3) experiment and data collecting. Research samples were 2 groups as follows, 1) experts group for assessment of CR2ICT Model and CR2ICT System, the samples were purposive sampling from experts of computer and education technology major; 2) learners group for experiment and data collecting, the sample consisted of 29 students from Institute of Physical Education Phetchabun Campus who registered in "Software package using in daily life" in the second semester of the academic year 2016 by simple random sampling.

The results revealed that, 1) CR2ICT Model and suitable of instructional model were in "highest" level ($\overline{X}$= 4.67, S.D.=0.48); 2) CR2ICT System and suitable of learning system were in "highest" level ($\overline{X}$=4.78, S.D.=0.42); and 3) the effectiveness of CR2ICT System was at 82.09/81.13; 4) the learning achievement of learners after learning by using CR2ICT System was higher than before learning at the statistical significance of .01; and 5) the learner's satisfaction of the CR2ICT system was in the "highest" level ($\overline{X}$=4.58, S.D.=0.62).

Keywords : 21st Century Learning, Google Classroom, Instructional Model, Online-Learning

บทนำ

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือ ICT มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้สื่อสารถึงกันได้ง่ายและรวดเร็ว และ ICT ยังถูกนำมาใช้ในการศึกษาโดยนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มโอกาสและประสิทธิผลการศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาชาติที่เพื่อนำพาสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา การเรียนรู้อย่างรู้เท่าทันเทคโนโลยีจะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนสังคมไทยสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาโดยการให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง ผู้เรียนที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสามารถเข้าถึง ค้นคว้า รวบรวมและประมวลผลความรู้นำไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ ตลอดจนรู้จักบูรณาการความรู้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังแนวคิดของ รักษิต (2560) ที่ว่าการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สามารถในการจัดการและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงต้องมีทักษะในการค้นคว้า ตื่นตัวและใฝ่รู้ ซึ่งการค้นคว้า การรู้จักแยกแยะ รวบรวมข้อมูล และนำมาใช้ประโยชน์คือทักษะของการเรียนรู้ การใช้เครื่องมือและแอพพลิเคชั่นต่าง ๆ ก็คือ ทักษะของการเรียนรู้ ซึ่งเป็นทักษะดิจิทัลแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนของศตวรรษที่ 21 นั้นจะต้องช่วยส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและผู้สอนสามารถเชื่อมต่อกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Donigian, 2015) สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชญนันท์ (2558) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่จัดการเรียนรู้ผ่านเว็บ ส่งผลให้การเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถสืบค้นความรู้จากตำราหรือแหล่งเรียนรู้อื่นได้อย่างกว้างขวาง และสิ่งที่คาดหวังของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือผู้เรียนจะต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กูเกิลคลาสรูม (Google Classroom) เป็นแอพพลิเคชั่นของกูเกิลที่รวมบริการที่มีมารวมไว้ด้วยกัน เป็นเครื่องมือออนไลน์ที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างครบวงจร เพื่อให้ผู้สอนสั่งงานและเก็บรวบรวมผลงานของผู้เรียน ผู้เรียนส่งงานผ่านทางออนไลน์ ผู้สอนสามารถตรวจงานที่มอบหมายพร้อมให้ข้อเสนอแนะได้ทันที กูเกิลคลาสรูมช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีช่องทางในการสื่อสารซึ่งกันและกัน เสมือนห้องเรียนที่มีผู้สอนที่ทำหน้าที่บริหารห้องเรียนและผู้เรียนจะต้องคอยติดตามข่าวสารและส่งงานที่ผู้สอนมอบหมาย นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีทักษะที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลอย่างกว้างขวาง เกิดทักษะการคัดสรร ค้นคว้า ตื่นตัวและใฝ่รู้ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สถาบันการพลศึกษา มีภารกิจในการให้การศึกษา ผลิต และพัฒนาบุคลากร มีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรคือผลิตบัณฑิตทางพลศึกษาที่มีความรู้ เจตคติ และทักษะที่ถูกต้อง มีความเป็นครูและผู้นำทางวิชาชีพ (สถาบันการพลศึกษา, 2556) ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ว่า เด็กไทยมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีทักษะเพียงพอในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ศึกษาธิการ, 2545) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการนำกูเกิลคลาสรูม มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนเพื่อการบูรณาการ ICT ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ขึ้น

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับการประยุกต์ใช้กูเกิลคลาสรูม เพื่อบูรณาการ ICT ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

1.2 เพื่อพัฒนาระบบการเรียนตามรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้น

1.3 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น

1.4 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น

1.5 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น

2. สมมติฐานการวิจัย

2.1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้น อยู่ในระดับ “มาก”

2.2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับ “มาก”

2.3 ประสิทธิภาพของระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับ “มาก”

3. ขอบเขตของการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ วิชาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในชีวิตประจำวัน เป็นวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ตามหลักสูตรของสถาบันการพลศึกษา

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มี 2 กลุ่ม คือ

4.1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (สำหรับการวิจัยในระยะที่ 1 และระยะที่ 2)

4.1.1 ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการศึกษา

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด จำนวน 3 ท่าน

4.2 กลุ่มผู้เรียน (สำหรับการวิจัยในระยะที่ 3)

4.2.1 ประชากร คือ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในชีวิตประจำวัน รหัสวิชา ศท 072006 ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2559

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่สุ่มอย่างง่ายจากประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา จำนวน 29 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 คือ 1) รูปแบบ CR2ICT Model ที่สังเคราะห์ขึ้น และ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบ CR2ICT Model

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2 คือ 1) ระบบ CR2ICT System และ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของระบบ CR2ICT System

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 3 คือ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในชีวิตประจำวัน 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ระบบ CR2ICT System

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิธีดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับการประยุกต์ใช้กูเกิลคลาสรูมเพื่อบูรณาการ ICT ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 และประเมินรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอน การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การเรียนออนไลน์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กูเกิลคลาสรูม ประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ และความพึงพอใจ

1.2 ติดตั้งกูเกิลแอพฟอร์เอ็ดดูเคชั่นและทดลองใช้งานกูเกิลคลาสรูม เพื่อศึกษาความสามารถและลักษณะการทำงานของกูเกิลคลาสรูม ในการนำมาใช้เป็นข้อมูลในการร่างรูปแบบการเรียนการสอน

1.3 ร่างรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ร่างและสังเคราะห์รูปแบบการเรียนตามกรอบแนวคิดและข้อมูลที่ได้ศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการศึกษาความสามารถและลักษณะการทำงานของกูเกิลคลาสรูม

1.4 ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้น โดยการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบ CR2ICT Model จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ และสรุปผลการประเมินรูปแบบ

2. วิธีดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาระบบการเรียนตามรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้น และประเมินระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ADDIE Model ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ (Analysis)

2.1.1 การวิเคราะห์เนื้อหา การทำวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้เนื้อหาจากรายวิชาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในชีวิตประจำวัน มีจำนวน 6 บท ได้แก่ 1) ซอฟต์แวร์และระบบปฏิบัติการ 2) โปรแกรมสำเร็จรูปพื้นฐานสำหรับการจัดพิมพ์เอกสาร 3) โปรแกรมสำเร็จรูปพื้นฐานสำหรับการสร้างตารางและการคำนวณ 4) โปรแกรมสำเร็จรูปพื้นฐานสำหรับการนำเสนอข้อมูล 5) โปรแกรมสำเร็จรูปด้านกราฟิก และ 6) โปรแกรมสำเร็จรูปด้านมัลติมีเดีย

2.1.2 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของระบบ ระบบการเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการใช้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้เรียนในด้านทักษะดิจิทัล (Digital Skill) ประกอบด้วย การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Communication and Collaboration) ความรู้พื้นฐานทางด้านข่าวสารข้อมูล (Information Literacy) ความรู้พื้นฐานด้านการใช้สื่อ (Media Literacy) และความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Literacy)

2.1.3 การวิเคราะห์ผู้ใช้ระบบ ซึ่งมี 3 กลุ่ม คือ 1) ผู้ดูและระบบ ทำหน้าทำหน้าติดตั้ง Google for Education ยืนยันความเป็นเจ้าของโดเมนที่ใช้ในการติดตั้ง จัดการผู้สอนและผู้เรียน 2) ผู้สอน ทำหน้าที่สร้างชั้นเรียน (Class) เพิ่มผู้เรียนเข้าสู่ชั้นเรียน ประกาศข่าวสาร มอบหมายงาน ตรวจงาน และประเมินผล 3) ผู้เรียน มีหน้าที่เข้าสู่ชั้นเรียน (Class) อ่านประกาศข่าวสารจากผู้สอน ทำงานและส่งงานตามที่ผู้สอนมอบหมาย อ่านคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และผลการประเมินงานจากผู้สอน และส่งงานฉบับแก้ไข

2.2 การออกแบบ (Design)

การออกแบบระบบการเรียน ประกอบไปด้วย 1) การออกแบบเนื้อหา ที่จะนำมาใช้สอนผู้เรียนตามขอบเขตของคำอธิบายรายวิชา 2) การออกแบบจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้สอดคล้อง สัมพันธ์กับเนื้อหาและสามารถวัดได้ และ 3) การออกแบบและมอบหมายงานที่สอดคล้องกับเนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้ และสิ่งที่ต้องการวัด

2.3 การพัฒนา (Development)

การพัฒนาระบบการเรียน ประกอบไปด้วย 1) การเตรียมการ ประกอบไปด้วย (1) การเตรียมการด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้เตรียมการพัฒนาระบบการเรียนโดยการศึกษาค้นคว้าแหล่งเรียนรู้ ทรัพยากรการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาและเนื้อหาในการพัฒนาระบบการเรียน และ (2) การเตรียมการด้านการติดตั้งระบบ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของคลาสรูม โดยเริ่มจากการสมัครใช้งานกูเกิลแอพฟอร์เอ็ดดูเคชั่นและติดตั้งระบบคลาสรูม และ 2) การบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องเข้าสู่ระบบ ได้แก่การบันทึกเนื้อหา ทรัพยากรการเรียน แหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการเรียน และใบงาน

2.4 การทดลองใช้ (Implement)

การทดลองใช้มี 2 ขั้นตอน คือ 1) การทดลองขั้นแอลฟา เป็นการทดลองการใช้งานระบบในเบื้องต้นด้วยตนเอง เพื่อทดสอบหาข้อบกพร่องของระบบ โดยการทดลองเป็นผู้ใช้ระบบทั้งในฐานะผู้สอน (Teacher) และในฐานะผู้เรียน (Learner) หลังจากนั้นนำผลที่ได้กลับไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง 2) การทดลองขั้นเบต้า เพื่อทดสอบคุณภาพของระบบ โดยจำลองบทบาทเป็นผู้ใช้ระบบทั้งผู้สอนและผู้เรียน ทดสอบการทำงานในเวลาเดียวกัน

2.5 การประเมินผล (Evaluate)

ประเมินความเหมาะสมของระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น โดยการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของระบบ CR2ICT System จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ และสรุปผลการประเมินระบบ

3. วิธีดำเนินการวิจัยในระยะที่ 3

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 3 เพื่อการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การศึกษาประสิทธิภาพ มีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร จำนวน 29 คน

3.1.2 สร้างชั้นเรียนในคลาสรูม เพื่อจัดทำเป็นระบบการเรียน

3.1.3 นำรายชื่อผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่ระบบการเรียน โดยได้กำหนดชื่อผู้ใช้ (Username) และรหัสผ่าน (Password) ในการเข้าชั้นเรียนให้แก่กลุ่มตัวอย่าง

3.1.4 บรรจุเนื้อหา ทรัพยากรการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการเรียน และใบงาน เข้าสู่ระบบการเรียน

3.1.5 อบรมการใช้ระบบแก่กลุ่มตัวอย่าง แจ้งรหัสห้องเรียน และให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3.1.6 กลุ่มตัวอย่างเข้าเรียนในระบบการเรียน อ่านประกาศข่าว ข้อมูลประชาสัมพันธ์ และเอกสารประกอบการสอน ศึกษาค้นคว้า ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และดูผลการประเมินคะแนนงาน เมื่อผู้เรียนเรียนจบเนื้อหาในแต่ละบทให้ทำแบบทดสอบท้ายบท และเรียนในระบบการเรียนจนครบทุกบท

3.1.7 เมื่อผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเรียนครบทุกบทแล้วจึงให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน

3.1.8 รวบรวมคะแนนแบบทดสอบท้ายบทและคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อคำนวณค่าประสิทธิภาพของระบบการเรียน ตามสูตร E1/E2

3.2 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนคือ

3.2.1 รวบรวมคะแนนสอบก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

3.2.2 รวบรวมคะแนนสอบก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

3.2.3 คำนวณผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample

3.3 การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อระบบการเรียน ประกอบด้วย

3.3.1 หลังการใช้งานระบบการเรียน ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ระบบ CR2ICT System

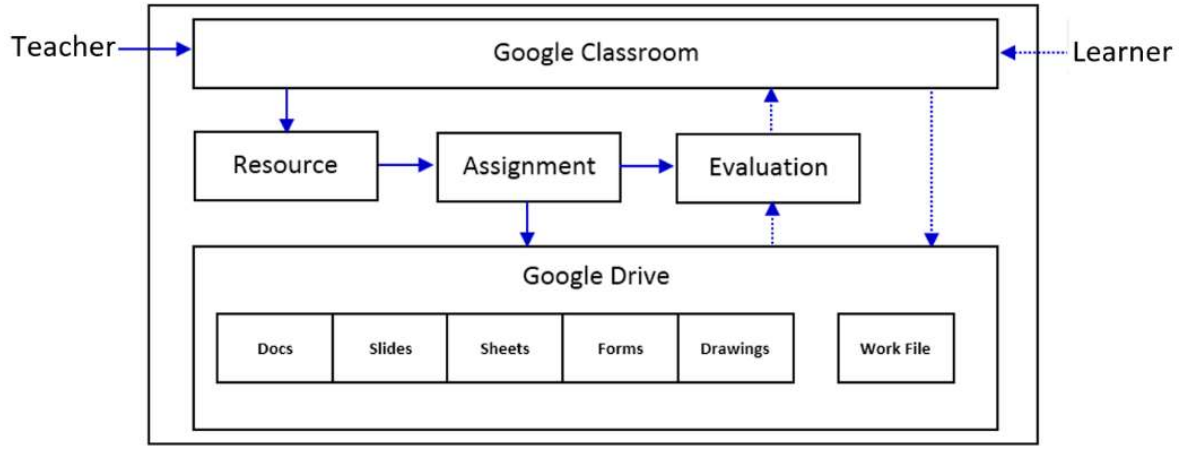
3.3.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนโดยการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ระบบ CR2ICT System จากการใช้สูตรค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลและวิจารณ์ผล

1. ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย ระยะที่ 1

1.1 ผลการสังเคราะห์รูปแบบ

การวิจัยในระยะที่ 1 มีผลการวิจัย คือ ได้รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับการประยุกต์ใช้กูเกิลคลาสรูม เพื่อบูรณาการ ICT ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 หรือ CR2ICT Model ซึ่งประกอบด้วย 1) Google Classroom Module 2) Google Drive Module 3) Resource Module 4) Assignment Module และ 5) Evaluation Module ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียน CR2ICT Model

1.2 ผลการประเมินรูปแบบ

การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ CR2ICT Model จากการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบ CR2ICT Model แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการเรียน CR2ICT Model โดยรวม

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักการและกรอบแนวคิด	4.67	0.57	มากที่สุด
2. ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ด้านองค์ประกอบของรูปแบบการเรียน	4.33	0.57	มาก
4. ด้านกิจกรรมการเรียน	4.33	0.57	มาก
5. ด้านความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนตามมาตรฐานการประเมิน	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.67	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการเรียน CR2ICT Model โดยรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{x} = 4.67,\ S.D. = 0.48$) ซึ่งมีค่าสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ “มาก”

1.3 วิจารณ์ผลการวิจัย ระยะที่ 1

รูปแบบการเรียน CR2ICT Model ตามผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังตารางที่ 1 สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้ทุกเวลาและสถานที่ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ศึกษาธิการ, 2545) และสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ตามคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการพัฒนา ตามผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญในด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียน ($\bar{X}$=5.00, S.D.=0.00) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นที่ตรงกันในระดับ “มากที่สุด” นอกจากนี้ยังพบว่ารูปแบบการเรียนตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็น

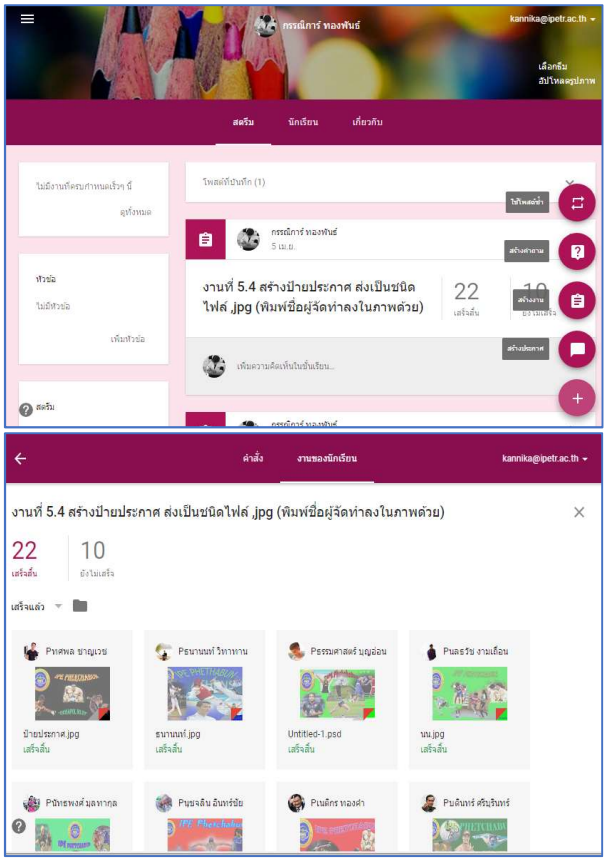
ประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง ตามผลการประเมินด้านความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนตามมาตรฐานการประเมิน ($\bar{X}$=5.00,S.D.=0.00) ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นที่ตรงกันในระดับ “มากที่สุด” เช่นกัน ทั้งนี้ในด้านของหลักการและกรอบแนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียน ตามผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักการและกรอบแนวคิด ($\bar{X}$=4.67,S.D.=0.57) พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับ “มากที่สุด” จะเห็นได้ว่ารูปแบบการเรียน CR2ICT Model ที่สังเคราะห์ขึ้น เป็นรูปแบบการเรียนที่ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ให้อยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{X}$=4.67,S.D.=0.48) ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ “มาก” สอดคล้องกับ ภาสกร และมลชยา (2558) ได้ทำวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยี Google Apps ในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน พบว่า การนำเทคโนโลยี Google Apps for Education มาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สามารถสร้างความปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน รวมถึงระบบการส่งและจัดเก็บผลงานต่าง ๆ ด้วย Google Drive ผู้อยู่ในแวดวงการศึกษาควรได้ศึกษาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนและผู้เรียนนำเทคโนโลยีไปใช้ในองค์กรของตน

2. ผลการวิจัยในระยะที่ 2

2.1 ผลการพัฒนาบทเรียน

2.1.1 หน้าจอของระบบการเรียนส่วนของผู้สอน

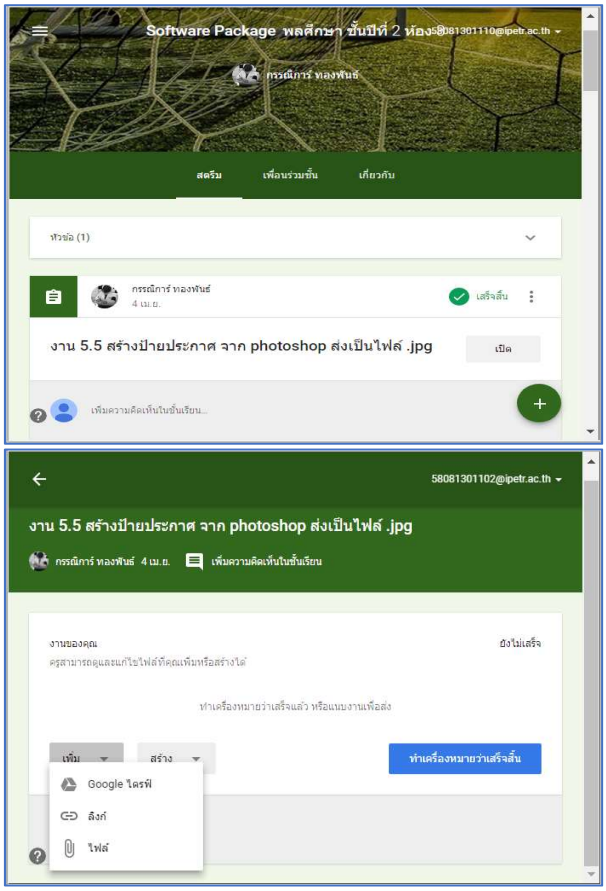
ผู้สอนสามารถกำหนดกิจกรรมการเรียนให้แก่ผู้เรียน เช่น การสร้างประกาศ การสร้างงาน การสร้างคำถาม และเมื่อผู้เรียนส่งงานแล้ว จะปรากฏงานในหน้าจอของผู้สอน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ตัวอย่างภาพหน้าจอของระบบการเรียนในส่วนของผู้สอน

2.1.2 หน้าจอของระบบการเรียนส่วนของผู้เรียน

เมื่อผู้เรียนเข้าสู่ชั้นเรียน จะพบประกาศข่าว และงานตามที่ผู้สอนมอบหมาย ลักษณะการส่งงานมี 2 ลักษณะ คือ การแนบไฟล์เข้าสู่ระบบ หรือส่งงานโดยการสร้างจากแอพพลิเคชั่นภายในระบบ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ตัวอย่างภาพหน้าจอของระบบการเรียนในส่วนของผู้เรียน

2.2 ผลการประเมินระบบการเรียน

การประเมินความเหมาะสมของระบบ CR2ICT System จากการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของระบบ CR2ICT System แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อระบบ CR2ICT System โดยรวม

ด้าน	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านเนื้อหา (Content)	4.83	0.39	มากที่สุด
2	ด้านเอกสารประกอบการเรียนและแหล่งเรียนรู้	4.58	0.51	มากที่สุด
3	ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน	4.83	0.39	มากที่สุด
4	ด้านการปฏิสัมพันธ์	4.67	0.49	มากที่สุด
5	ด้านการประยุกต์ใช้กูเกิลคลาสรูม	4.92	0.29	มากที่สุด
6	ด้านส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	4.83	0.39	มากที่สุด
	รวม	4.78	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อระบบ CR2ICT System โดยรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{x} = 4.78,\ S.D. = 0.42$) ซึ่งมีค่าสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ “มาก”

2.3 วิจารณ์ผลการวิจัย ระยะที่ 2

ระบบ CR2ICT System ได้จัดเนื้อหาให้สอดคล้องครอบคลุมตามคำอธิบายรายวิชา จัดทำเอกสารประกอบและแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้บนอินเทอร์เน็ต ได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์ผ่านออนไลน์ โดยนำกูเกิลคลาสรูมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากนั้นได้ประเมินความเหมาะสมของระบบ CR2ICT System ที่พัฒนาขึ้น ตามผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อระบบ CR2ICT System ดังตารางที่ 2 โดยผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในด้านความเหมาะสม โดยรวม อยู่ในระดับ “มากที่สุด” และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับ “มากที่สุด” เช่นกัน ซึ่งประกอบไปด้วยด้านเนื้อหา ด้านเอกสารประกอบการเรียนและแหล่งเรียนรู้ ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการปฏิสัมพันธ์ ด้านการประยุกต์ใช้กูเกิลคลาสรูม และด้านส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ กรรณิกา, สุธิดา และจรัญ (2559) ที่ได้จัดทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการเรียนโดยใช้กิจกรรมออนไลน์เป็นฐานตามรูปแบบ R2D2 บูรณาการกับการสร้างแผนที่ความรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามสมรรถนะครู และได้ประเมินความเหมาะสมของระบบที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ความเหมาะสมของระบบการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ทั้งนี้ ไพรัชนพ และดวงกมล (2557) ได้กล่าวไว้ว่า Google Apps for Education นวัตกรรมทางการศึกษายุคดิจิทัลเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำหรับการจัดการระบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบทำงานร่วมกันได้ทุกที่ทุกเวลาและทุกรูปแบบของเทคโนโลยี ภายใต้การจัดเก็บรวบรวม และบันทึกข้อมูลบนคลาวด์ ติดต่อสื่อสารทำกิจกรรมกลุ่มได้ในเวลาเดียวกันบนแฟ้มเอกสารเดียวกัน อีกทั้งครูยังสามารถประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารชั้นเรียนได้อีกด้วย

3. ผลการวิจัยในระยะที่ 3

3.1 ผลการศึกษาประสิทธิภาพระบบการเรียน

การศึกษาประสิทธิภาพระบบ CR2ICT System ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน และนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายบทและแบบทดสอบสอบหลังเรียน วิชาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในชีวิต ประจำวัน มาวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพ โดยสูตร E1/E2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่งค่าประสิทธิภาพระบบ CR2ICT System มีค่าเท่ากับ 82.09/81.13 ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของระบบการเรียน CR2ICT System

ชื่อวิชา	เนื้อหา	n (30 คน)	E1	E2
การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในชีวิตประจำวัน	บทที่ 1 ซอฟต์แวร์และระบบปฏิบัติการ	29	81.37	-
	บทที่ 2 โปรแกรมสำเร็จรูปพื้นฐานสำหรับการจัดพิมพ์เอกสาร	29	82.93	-
	บทที่ 3 โปรแกรมสำเร็จรูปพื้นฐานสำหรับการสร้างตารางและการคำนวณ	29	79.82	-
	บทที่ 4 โปรแกรมสำเร็จรูปพื้นฐานสำหรับการนำเสนอข้อมูล	29	83.79	-
	บทที่ 5 โปรแกรมสำเร็จรูปด้านกราฟิก	29	82.41	-
	บทที่ 6 โปรแกรมสำเร็จรูปด้านมัลติมีเดีย	29	82.24	-
ประสิทธิภาพระบบการเรียน			82.09	81.13

จากตารางที่ 3 พบว่า ระบบ CR2ICT System ที่พัฒนาขึ้น มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.09/81.13 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

3.2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยระบบ CR2ICT System ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบสอบหลังเรียน วิชาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในชีวิต ประจำวัน มาวิเคราะห์หาค่าผลสัมฤทธิ์ โดยใช้วิธี t-test แบบ Dependent Sample ซึ่งผลการศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยระบบ CR2ICT System

ทดสอบ	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	df	t
ก่อนเรียน	29	100	45.10	6.43	28	22.71**
หลังเรียน	29	100	81.13	5.35	28	

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยระบบ CR2ICT System คะแนนหลังเรียนมีค่าสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ .05

3.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน

ผู้วิจัยได้สำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้ระบบ CR2ICT System โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ระบบ CR2ICT System แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยทำการสำรวจหลังจากที่ผู้เรียนใช้ระบบ CR2ICT System แล้ว ซึ่งผลการศึกษาปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ระบบ CR2ICT System โดยรวม

ด้าน	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านระบบการเรียนที่ประยุกต์ใช้ Google Classroom	4.61	0.58	มากที่สุด
2	ด้านเอกสารประกอบการเรียนและแหล่งเรียนรู้	4.58	0.66	มากที่สุด
3	ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน	4.48	0.67	มากที่สุด
4	ด้านการปฏิสัมพันธ์	4.46	0.59	มากที่สุด
5	ด้านส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	4.74	0.53	มากที่สุด
	รวม	4.58	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ระบบ CR2ICT System โดยรวม อยู่ในระดับ “มากที่สุด” $(\bar{x} = 4.58,\ S.D. = 0.62)$ ซึ่งมีค่าสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ “มาก”

3.3 วิจารณ์ผลการวิจัย ระยะที่ 3

ประสิทธิภาพของระบบ CR2ICT System ผู้วิจัยได้ทดลองใช้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนตามขั้นตอนดังนี้ คือ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เข้าเรียน และทำกิจกรรมการเรียนตาม CR2ICT System เมื่อเรียนจบในแต่ละบทจะมีการสอบท้ายบท และเมื่อเรียนครบทุกบทจะมีการสอบหลังเรียน เพื่อนำคะแนนที่ได้รับไปคำนวณหาค่าประสิทธิภาพของระบบ CR2ICT System ผลการศึกษาประสิทธิภาพของระบบการเรียน CR2ICT System ดังตารางที่ 3 พบว่าระบบ CR2ICT System ที่พัฒนาขึ้น มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.09/81.13 ซึ่งเป็น ไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ 80/80 สอดคล้องกับ วรรณธิดา (2558) ที่ได้พัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ Google Classroom ที่มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.68/88.66

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนด้วย CR2ICT System จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบ CR2ICT System ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังสะท้อนให้ทราบว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะด้าน ICT ที่ส่งเสริมการ

จัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ด้วย สอดคล้องกับ พัชรินทร์ และเฉลิมชัย (2556) วิจัย เรื่อง การพัฒนาเครื่องมือเสริมสร้างทักษะด้านวิชาชีพคอมพิวเตอร์โดยใช้กูเกิลแอพพลิเคชั่น พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยเครื่องมือเสริมสร้างทักษะด้านวิชาชีพคอมพิวเตอร์โดยใช้กูเกิลแอพพลิเคชันสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การที่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทั้งนี้อาจเนื่องจากระบบการเรียนที่พัฒนาขึ้นเป็นระบบการเรียนออนไลน์แบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน มีเครื่องมือออนไลน์ในการสื่อสาร สามารถถาม-ตอบปัญหาการเรียนได้ตลอดเวลา ผู้เรียนยังสามารถเรียนได้ทุกเวลาตามความสะดวกและจังหวะการเรียนรู้ของตน สอดคล้องกับ ถนอมพร (2545) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนออนไลน์ไว้ว่า “ช่วยทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามจังหวะของตน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนในด้านลำดับการเรียนได้ ตามพื้นฐานความรู้ ความถนัดและความสนใจของตน”

ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อระบบ CR2ICT System ตามตารางที่ 5 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อระบบโดยรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\overline{X}$=4.74,S.D.=0.53) ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาระบบการเรียน CR2ICT System อย่างเป็นระบบตามรูปแบบ ADDIE Model และตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกูเกิลคลาสรูม และระบบการเรียน CR2ICT System สามารถส่งเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ เพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ สอดคล้องกับ อภิรักษ์ และอุมาพร (2559) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนจึงควรที่จะเลือกใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เข้ามาช่วยในการจัดการเพื่อให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจ และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้ระบบ CR2ICT System ยังสามารสร้างและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ได้ดี ($\overline{X}$=5.00, S.D.=0.00) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันท์ทิพย์ และพรเพ็ญ (2559) ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนผ่านกูเกิลคลาสรูมช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และผู้เรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กูเกิลคลาสรูมในประเด็น การทบทวน การส่งงาน และผลคะแนนของงานที่ส่ง ($\overline{X}$=5.00, S.D.=0.00) และสอดคล้องกับ Florence, Suriya and Janjarasjitt, (2015) จากการวิจัยการใช้ Google Classroom ในห้องเรียนของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่านักศึกษาที่เรียนผ่าน Google Classroom มีความรู้สึกถึงความสะดวกสบายในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ผู้สอนและเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการจัดการห้องเรียนขนาดใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จากงานวิจัยของ อนุมาศ (2558) ได้กล่าวว่าการประยุกต์ใช้โปรแกรมกูเกิลคลาสรูม สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางหนึ่งสำหรับการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และสามารถนำโปรแกรมกูเกิลคลาสรูมไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยได้

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย ระยะที่ 1

การวิจัยในระยะที่ 1 ได้รูปแบบ CR2ICT Model มีองค์ประกอบ 5 โมดูล ได้แก่ 1) Google Classroom Module 2) Assignments Module 3) Resource Module 4) Evaluation Module และ 5) Google Drive Module และผลการประเมินรูปแบบ CR2ICT Model ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของ CR2ICT Model โดยรวม อยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\overline{X}$=4.67, S.D.=0.48) ซึ่งมีค่าสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ “มาก”

2. สรุปผลการวิจัย ระยะที่ 2

การวิจัยในระยะที่ 2 ได้ระบบ CR2ICT System ซึ่งเป็นระบบการเรียนที่พัฒนามาจากรูปแบบ CR2ICT Model และผลการประเมินระบบ CR2ICT System ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของระบบ CR2ICT System ในภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\overline{X}$=4.78, S.D.=0.42) ซึ่งมีค่าสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ “มาก”

3. สรุปผลการวิจัย ระยะที่ 3

การวิจัยในระยะที่ 3 ได้ผลการศึกษาข้อมูล ดังนี้ 1) ประสิทธิภาพของระบบ CR2ICT System เท่ากับ 82.09/81.13 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยระบบ CR2ICT System สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อระบบ CR2ICT System โดยรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\overline{X}$=4.58, S.D.=0.62)

ซึ่งผลการวิจัยทั้ง 3 ระยะสามารถสรุปผลที่ได้จากการวิจัย ผลการศึกษาข้อมูล และผลการเปรียบเทียบกับสมมติฐาน ปรากฏดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สรุปผลการวิจัยทั้ง 3 ระยะ

การวิจัย	ผลการวิจัยที่ได้	ผลการวิเคราะห์	เปรียบเทียบกับสมมติฐาน
ระยะที่ 1	CR2ICT Model	มีความเหมาะสม ในระดับ “มากที่สุด”	สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ “มาก”
ระยะที่ 2	CR2ICT System	มีคุณภาพ ในระดับ “มากที่สุด”	สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ “มาก”
ระยะที่ 3	CR2ICT System ที่มีคุณภาพ	มีประสิทธิภาพ 82.09/81.13	เป็นไปตามสมมติฐาน
		ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นที่ระดับ .01	สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ .05
		ผู้เรียนพึงพอใจ ในระดับ “มากที่สุด”	สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ “มาก”

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ ที่ได้จัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เพื่อใช้ในการจัดทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.สุธิดา ชัยชมชื่น อาจารย์ประจำภาควิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ให้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยและทำให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ รูปแบบการเรียน และระบบการเรียน เพื่อให้โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและมีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา ทองพันธ์, สุธิดา ชัยชมชื่น และจรัญ แสนราช. 2559. การพัฒนาระบบการเรียนโดยใช้กิจกรรมออนไลน์เป็นฐานตามรูปแบบ R2D2 บูรณาการกับการสร้างแผนที่ความรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามสมรรถนะครู.วารสารครุศาสตรอุตสาหกรรม 15(1): 90-97.

ฉันท์ทิพย์ ลีลิตธรรม และพรเพ็ญ เอกเอี่ยมวัฒนกุล. 2559. ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยผ่านกูเกิลคลาสรูม ของนักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี. วารสารเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร.พระนคร 1(1): 20-25.

ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง. 2545. Designing e-Learning หลักการออกแบบและการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน. ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ปรัชญนันท์ นิลสุข. 2558. ครูอาชีวะแห่งศตวรรษที่ 21. แมคเอ็ดดูเคชั่น, กรุงเทพฯ.

พัชรินทร์ ส่วยสิน และเฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ์. 2556. การพัฒนาเครื่องมือเสริมสร้างทักษะด้านวิชาชีพคอมพิวเตอร์โดยใช้กูเกิลแอพพลิเคชัน. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.

ไพรัชนพ วิริยวรกุล และดวงกมล โพธิ์นาค. 2557. Google Apps for Education นวัตกรรมทางการศึกษายุคดิจิทัล. วารสารวิจัย มสด สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 7(3): 103-111.

ภาสกร เรืองรอง และมลชยา หวานชะเอม. 2558. การใช้เทคโนโลยี Google Apps ในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน. แหล่งที่มา: https://www.slideshare.net/krumonchaya/ google-apps-45300602,18 ธันวาคม 2558.

รักษิต สุทธิพงษ์. 2560. กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากับการพัฒนาครูไทยในยุคดิจิตอล. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 19(2): 344–355.

วรรณธิดา ยลวิลาศ. 2558. การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ห.ร.ม. ค.ร.น. และผลรวมเชิงเส้นสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. วารสารวิชาการแพรวา กาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. 2(3): 50-67.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, กรุงเทพฯ.

สถาบันการพลศึกษา. 2556. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (5 ปี) สาขาวิชาพลศึกษา (ปรับปรุง 2556). เอกสารอัดสำเนา.

อนุมาศ แสงสว่าง และเฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ. 2558. การประยุกต์ใช้กูเกิล คลาสรูม สำหรับการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการ วิเคราะห์และออกแบบระบบของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.

อภิรักษ์ ทูลธรรม และอุมาพร จันโสภา. 2559. ความพึงพอใจระบบบริการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มูเดิ้ลและกูเกิ้ลคลาสรูมในบทบาทของผู้สอน, น. 78-85. **ใน** รายงานการประชุมทางวิชาการมหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัย ครั้งที่ 12. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

Donigian, M. 2015. Teaching for Learning in the 21st Century:A Pedagogical Approach for Using an Advanced Technology Classroom. Available Source: https://www.usma.edu/cfe/Literature/Donigian_10.pdf, December 18, 2015.

Florence, A., Suriya, A. and Janjarasjitt, S. 2015. Application of Online Tools for Class Support and Management: A Case Study. in proceeding of International e-Learning Conference (IEC 2015). Bangkok, Thailand.

การศึกษาและพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เรื่อง เวกเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มทร.ศรีวิชัย อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช

The Study and Development of Mathematics Problem Solving Skills with Instructional Process 5Es in Vector of the First Year Engineering Students of College of Industrial Technology and Management, RMUTSV, Khanom District, Nakhon Si Thammarat

ดวงกมล กรรมแต่ง[1*]

Dr. DuangkamonKumtaeng[*]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์ของนักศึกษาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร ชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es2) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์ของนักศึกษาฯ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มทร.ศรีวิชัย อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยวัดผลครั้งเดียวหลังการทดลอง (One-Group Post-test Study) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเวกเตอร์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Esจำนวน 4 แผน และ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มีคะแนนทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์ เฉลี่ยเท่ากับ 78.88ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ และ 2) นักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์มีค่าเฉลี่ย 81.65

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es , ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ , เวกเตอร์, นักศึกษาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study Mathematics problem solving skills with instructional process 5Es in Vector of the First Year engineering students of College of Industrial Technology and Management, RMUTSV, Khanom District, Nakhon Si Thammarat and 2) to develop students' Mathematics learning achievement in Vector. The sample was 11 the first year engineering students of College of Industrial Technology and Management, RMUTSV, Khanom District, Nakhon Si Thammarat of the second semester of academic year 2017. The one group post-test experimental design was employed in this study. The research instruments in the study were 1) 4 lesson plan emphasized on Mathematics problem solving skills with instructional process 5Es in Vector and 2) Mathematics learning achievement test in Vector. The findings were as follows: 1) The average score of the first year engineering students' Mathematics problem solving skills in Vector was 78.88and 2) the average score of Mathematics learning achievement in Vector was 81.65.

Keywords: instructional process 5Es, Mathematics problem solving skills, Vector, engineering students

---

[1]สาขาศึกษาทั่วไป.วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 80210

[11] Department of General Education, College of Industrial Technology and Management, Rajamangala University of Technology Srivijaya , Nakhon Si Thammarat , Thailand 80210

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : duangsvj2007@hotmail.com

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาคนไทยให้มีความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวระบุในหมวด 4 มาตรา 22 คือ “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” และในมาตรา 24 ระบุว่า “การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล”(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) และในการพัฒนาประเทศนั้นทรัพยากรที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศคือ คนที่มีคุณภาพ การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคนสามารถเตรียมคนให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการแข่งขัน รู้จักการคิดวิเคราะห์ ให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ รักการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนคิดเป็นทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลกเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถสั่งสมทุนทางปัญญา เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้นมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ รวมทั้งมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี(กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มุ่งเน้นในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อเทคโนโลยีมุ่งเน้นกระบวนการด้านความคิดและกระบวนการด้านทักษะเพื่อการแก้โจทย์ปัญหาโดยให้ผู้เรียนคิดเป็นและแก้ปัญหาเป็นแต่เมื่อพิจารณาผลการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิศวกรรมศาสตร์วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มทร.ศรีวิชัยตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 ถึงปัจจุบันพบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจหากผู้สอนวางแผนการสอน เลือกสื่อการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนมีเจตคติไม่ดีต่อวิชาที่เรียน ไม่ตั้งใจเรียน จนถึงขั้นออกเรียนกลางคัน เนื่องจากมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถาบันกำหนด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พเยาว์ ดีใจ และคณะ (2554) และสรรค์ชัย กิติยานันท์ (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกเรียนกลางคันของนักศึกษามากที่สุด ได้แก่ การเข้าเรียนมาแล้ว มีผลการเรียนไม่ดีหรือสอบตกบางรายวิชาแนวทางในการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษามีข้อแนะนำจาก วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) ว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นวิธีการสำคัญ สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตน และได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ซึ่งกิจกรรมการสอนและพฤติกรรมการสอนของครูควรเน้นที่การพัฒนาความสามารถทางด้านการคิดของผู้เรียนเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเองสร้างความเข้าใจระหว่างกันและสามารถแก้ปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนอันเนื่องมาจากความหลากลายทางสังคม (Kunthon, 2013) ดังนั้นครูจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้สามารถสร้างองค์ความรู้จนนำมาสร้างผลงานที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่ชัดเจนขึ้นโดยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างเสริมความรู้ (Constructivism) เชื่อว่าผู้เรียนทุกคน

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างมาแล้วไม่มากก็น้อย ก่อนที่ครูจะจัดการเรียนการสอนให้เน้นว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นด้วยตัวของผู้เรียนรู้เอง และการเรียนรู้เรื่องใหม่จะมีพื้นฐานมาจากความรู้เดิม ดังนั้น ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง กระบวนการเรียนรู้ (Process of Leaning) ที่แท้จริงของผู้เรียนไม่ได้เกิดจากการบอกเล่าของครู หรือผู้เรียนเพียงแต่จดจำแนวคิดต่างๆที่มีผู้บอกให้เท่านั้นแต่การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามทฤษฎี Constructivism เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะต้องสืบค้นเสาะหา สำรวจตรวจสอบ และค้นคว้าด้วยวิธีการต่างๆ จนทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและเกิดการรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมาย จึงจะสามารถเป็นองค์ความรู้ของผู้เรียนเอง และเก็บเป็นข้อมูลไว้ในสมองได้อย่างยาวนาน สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีสถานการณ์ใด ๆ มาเผชิญหน้า ดังนั้นการที่ผู้เรียนจะสร้างองค์ความรู้ได้ ต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) หรือวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Cycle) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติ และใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือโดยนักการศึกษาจากกลุ่ม BSCS (Biological Science Curriculum Society) ได้เสนอกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้เข้ากับประสบการณ์หรือความรู้เดิม เป็นความรู้หรือแนวคิดของผู้เรียนเอง เรียกรูปแบบการสอนนี้ว่า Inquiry cycle หรือ 5Es มีขั้นตอนดังนี้ (BSCS. 1997)ซึ่งขั้นตอนการสอนแบบ 5Esประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement Phase) 2) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration Phase) 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation Phase) 4) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration Phase) และ 5) ขั้นประเมิน (Evaluation Phase) ดังนั้น กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry process) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติ และใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือโดย ระดับของการสืบเสาะหาความรู้ (Level of inquiry) แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ1) การสืบเสาะหาความรู้แบบยืนยัน (Confirmed Inquiry) เป็นการสืบเสาะหาความรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ตรวจสอบความรู้หรือแนวคิด เพื่อยืนยันความรู้หรือแนวคิดที่ถูกค้นพบมาแล้ว 2) การสืบเสาะหาความรู้แบบนำทาง(Directed Inquiry) เป็นการสืบเสาะหาความรู้ที่ให้ผู้เรียนค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง 3) การสืบเสาะหาความรู้แบบชี้แนะแนวทาง (Guided Inquiry) เป็นการสืบเสาะหาความรู้ที่ให้ผู้เรียนค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง 4) การสืบเสาะหาความรู้แบบเปิด (Open Inquiry)เป็นการสืบเสาะหาความรู้ที่ให้ผู้เรียนค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองโดยให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด เป็นผู้กำหนดปัญหา ออกแบบ และปฏิบัติการสำรวจตรวจสอบด้วยตนเองและจากแนวคิด Seymour Papertได้นำมาพัฒนาได้ทำวิจัยในห้องเรียนปกติและเป็นรายวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และภาษาศาสตร์จึงได้มีการพัฒนาทฤษฎีจากConstuctivismมาสู่ Constructionism แต่ยังยึดหลักรากฐานเดียวกันแต่แตกต่างกันในรูปแบบการปฏิบัติคือ Constructionism มีเอกลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้นโดยการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ดีเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างผลิตผลที่มีความหมายกับผู้เรียน (Bamroongcheep, 2008) ออกมาในลักษณะการใช้สื่อและอุปกรณ์ต่างๆสร้างสรรค์เป็นชิ้นงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์และผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Esซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (มาลัย พิมพาเลีย, 2553; ทิวาพร สกุลสูฮา, 2552; วนาวัน เมืองมงคล, 2552; สุภาวดี ศรีธรรมศาสน์, 2551 และศิริพรรณ ศรีอุทธา, 2548) พบว่าผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Esมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือสูงกว่าร้อยละ 70 และได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะทักษะการแก้ปัญหา และการสื่อสาร

จากการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะเรียนรู้คณิตศาสตร์ในระดับที่สูงขึ้นไป และในเรื่องของเวกเตอร์ นักศึกษาจะได้ศึกษาในเรื่องเวกเตอร์ในระนาบ (Vectors in the Plane) ผลคูณสเกลาร์ (Dot Products) ฟังก์ชันเชิงเวกเตอร์ (Vectors-Valued Function) เวกเตอร์หนึ่งหน่วย (unit vector) โคไซน์ของมุมระหว่างเวกเตอร์และ ปริภูมิเวกเตอร์ จึงเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ

ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์อันจะเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไป ดังนั้นถ้าสามารถพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Esเรื่องเวกเตอร์ ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ในระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มทร.ศรีวิชัย อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช จะทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เรื่อง เวกเตอร์ ระดับปริญญาตรี ปีที่ 1 ซึ่งได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Pre-Experimental Designs)โดยใช้กลุ่มเป้าหมายในการทดลองเพียงกลุ่มเดียว วัดผลเฉพาะหลังการทดลองครั้งเดียว (One-Group Posttest Study)

2.กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วยวิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมโยธา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์1 (01003101) อ. ขนอม จ. นครศรีธรรมราช ประจำภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน โดยศึกษาตามรายกรณี

3.ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

3.1 ตัวแปรต้น คือ การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Esเรื่องเวกเตอร์

3.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์

4.เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ วิชาคณิตศาสตร์ 1(01003101)เรื่องเวกเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2559)

5.ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองสอนทั้งหมด 12 ชั่วโมง กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ปีการศึกษา 2560

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

6.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องเวกเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน4 แผนแผนละ 3ชั่วโมง

6.2แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

6.2.1แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ

6.2.2แบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เป็นแบบทดสอบอัตนัยจำนวน 5 ข้อเพื่อวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

6.3แบบวัดเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es

7.การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

7.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2559)

2) ศึกษาทฤษฎีแนวคิด หลักการ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์และแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2559)

3) วิเคราะห์ สังเคราะห์และเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้5Esโดยให้เพื่อนผู้วิจัยช่วยดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ร่วมด้วยเพื่อความสอดคล้องของเนื้อหาและความเป็นไปได้

4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เรื่อง เวกเตอร์ระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมโยธา ชั้นปีที่1 จำนวน 4 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ละ 3 ชั่วโมง

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปตรวจสอบความสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สำนวนภาษา โดยให้เพื่อนผู้วิจัยช่วยดำเนินการตรวจสอบร่วมด้วย

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญการสอนคณิตศาสตร์ตรวจแล้วนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองสอนกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมโยธาชั้นปีที่ 2 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

8) ดำเนินการสอนกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ อ. ขนอม จ. นครศรีธรรมราช โดยมีนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 11คน

7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

7.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(แบบทดสอบปรนัย)ระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมโยธาชั้นปีที่ 1เรื่อง เวกเตอร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 20ข้อ

7.2.2 แบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา(แบบทดสอบอัตนัย) จำนวน 5 ข้อเพื่อวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(แบบทดสอบปรนัย)ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารหลักสูตร ได้แก่ มคอ. 3แนวทางการวัดและประเมินผล

2) วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้

3) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อและแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 5 ข้อ

4)นำแบบทดสอบ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ความยากง่ายและความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือก ตลอดจนความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ทดสอบ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาลงความเห็นว่า แบบทดสอบแต่ละข้อตรงตามผลการเรียนรู้ที่ต้องการวัดแบบประเมินตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

5)ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน พิจารณาลงความคิดเห็นว่าข้อสอบแต่ละข้อตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดหรือไม่ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC)โดยใช้วิธีของโรวิเนลลีและแฮมเบิลตัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2541)

6)นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out)กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมโยธาชั้นปีที่2 ที่ไม่ใช้กลุ่มเป้าหมายวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ซึ่งผ่านการเรียนตามจุดประสงค์ของแบบทดสอบที่ต้องการวัดมาแล้ว เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นรายข้อเพื่อหาค่าความยากง่าย (P_E)ค่าอำนาจจำแนก (D) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (งามนิตย์ธาตุทอง, 2545)ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร Kuder-Richardson formula20 (KR-20)

7)คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย(P_E)และ ค่าอำนาจจำแนก (D) ซึ่งค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ 0.53

8)ปรับปรุงแก้ไขโดยเปลี่ยนตัวเลือก และตรวจทานความถูกต้องเป็นแบบทดสอบที่สมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

แบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัยให้เขียนตอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 5 ข้อเพื่อใช้ในการวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ตามเนื้อหาของบทเรียนหลังจากที่นผู้เรียนสิ้นสุดการเรียนทั้ง 4 แผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ดังนี้

1) ศึกษาวิธีสร้างแบบประเมินจากตำราเกี่ยวกับเทคนิคการสร้างการวิเคราะห์แบบทดสอบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน

2) วิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง เวกเตอร์ จากหนังสือเรียนของรศ.ดร. ธีรศักดิ์ อุรัจนานนท์ และมคอ.3 ตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2559)

3) สร้างแบบทดสอบอัตนัยที่ให้นักศึกษาเขียนตอบ 5 ข้อเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

4) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เรื่องเวกเตอร์

5) ทำการวิเคราะห์ข้อสอบแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เรื่องเวกเตอร์โดยการทดสอบกับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและตรวจให้คะแนนแล้วทำการแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง และกลุ่มอ่อน โดยใช้เทคนิค 25%จากข้อมูลในตารางที่ทำการทดสอบของจำนวนผู้เรียนที่เข้าสอบ โดยการทดสอบวัดหาค่าความยาก (P_E) และค่าอำนาจจำแนก (D)

6) นำเสนอเกณฑ์ต่อผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะซึ่งได้เกณฑ์ในการให้คะแนนดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1เกณฑ์การให้คะแนนทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
การทำความเข้าใจปัญหา(คะแนนเต็ม 2)	
- ระบุสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ต้องการได้ถูกต้องครบถ้วน	2
- ระบุสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ต้องการได้บางส่วน	1
- ไม่แสดงระบุสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ต้องการ	0
การวางแผนแก้ปัญหาการกำหนดตัวแปรและเวกเตอร์ที่นำไปสู่การแก้ปัญหา (คะแนนเต็ม 3)	
- กำหนดตัวแปรที่นำไปสู่การหาคำตอบได้และเขียนเวกเตอร์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ตามเงื่อนไขในโจทย์ได้ถูกต้อง	3
- กำหนดตัวแปรที่นำไปสู่การหาคำตอบได้และเขียนแสดงเงื่อนไขในโจทย์ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรได้ครบแต่ไม่ได้เขียนเวกเตอร์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ตามเงื่อนไขในโจทย์ไม่ถูกต้อง	2
กำหนดตัวแปรที่นำไปสู่การหาคำตอบได้และเขียนแสดงเงื่อนไขในโจทย์ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรได้บางส่วนแต่ไม่ได้เขียนเวกเตอร์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ตามเงื่อนไขในโจทย์ไม่ถูกต้อง	1
ไม่แสดงวิธีทำหรือไม่ตอบ	0
การดำเนินการแก้ปัญหาเวกเตอร์ (คะแนนเต็ม 5)	คะแนน
แสดงการคำนวณและหาค่าได้ถูก	5
แสดงการคำนวณส่วนใหญ่ที่นำไปสู่การหาค่าได้แต่ไม่ได้ระบุค่าหรือระบุไม่ถูกต้อง	3
แสดงการคำนวณเพียงเล็กน้อยหรือไม่แสดงการคำนวณแต่ระบุค่าได้ถูกต้อง	1
แสดงการคำนวณเพียงเล็กน้อยหรือไม่แสดงการคำนวณไม่ระบุค่าหรือระบุค่าไม่ถูกต้อง	0
การตรวจสอบ	คะแนน
การตรวจสอบและสรุปคำตอบ (คะแนนเต็ม 2)	
- แสดงการตรวจสอบค่ากับเงื่อนไขในโจทย์และสรุปคำตอบของโจทย์ปัญหาได้ถูกต้อง	2
- แสดงการตรวจสอบค่ากับเงื่อนไขในโจทย์แต่ไม่สรุปคำตอบของโจทย์ปัญหาหรือสรุปไม่ถูกต้อง	1
ไม่แสดงการตรวจสอบค่ากับเงื่อนไขในโจทย์แต่ไม่สรุปคำตอบของโจทย์ปัญหาหรือสรุปไม่ถูกต้อง	0

(สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2550)

จากนั้นรวมคะแนนที่ได้ของผู้เรียนจากแบบทดสอบมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ

โดยใช้ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยปฐมนิเทศผู้เรียนเพื่อสร้างข้อตกลงและทำความเข้าใจโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนปฐมนิเทศ เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es

6.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es โดยเริ่มทดลองในภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา 2560 แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน

6.3 ประเมินผลการเรียน เมื่อผู้วิจัยทำการสอนครบ 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนทำแบบทดสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(แบบทดสอบปรนัย) จำนวน 20ข้อ และแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา (แบบทดสอบอัตนัย) จำนวน 5 ข้อ เรื่อง เวกเตอร์ จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ และสรุปผลต่อไป

ผลและวิจารณ์ผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมโยธา ชั้นปีที่ 1โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es ให้มีจำนวนนักศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป โดยใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษา ระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมโยธา ชั้นปีที่ 1วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน เป็นชาย10คน หญิง 1 คน ผู้วิจัยดำเนินการเรียนรู้ตามรูปแบบกระบวนการที่สังเคราะห์ขึ้นจากการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง การศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสอน 5 ขั้น ที่ถูกพัฒนาโดยมาลัย พิมพาเลีย ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยและวิจารณ์ผลตามหัวข้อดังต่อไปนี้ 1.ผลการศึกษาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Esเรื่องเวกเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมโยธา ชั้นปีที่1ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Esเรื่องเวกเตอร์

ทักษะการแก้ปัญหา	จำนวนนักศึกษา	คะแนนของนักศึกษา			จำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์	
		คะแนนเต็ม	เฉลี่ย	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การทำความเข้าใจปัญหา	11	10	7.82	78.2	9	82.20
การวางแผนแก้ปัญหา	11	15	10.91	72.73	9	76.27
การดำเนินการแก้ปัญหา	11	25	19.18	76.72	9	79.56
การตรวจสอบ	11	10	7.18	71.8	8	77.5
รวม	11	50	11.27	74.86	9	78.88

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจำนวนร้อยละ 78.88ได้คะแนนทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตั้งแต่ร้อยละ 70ขึ้นไป และมีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เท่ากับร้อยละ74.86 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านทำความเข้าใจปัญหามีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ร้อยละ 78.2และมีจำนวนนักศึกษาผ่านเกณฑ์มากที่สุดคือ ร้อยละ 82.20 ส่วนด้านการตรวจสอบและมองย้อนกลับมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 71.8

2.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เวกเตอร์ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมโยธา ชั้นปีที่ 1เมื่อสิ้นสุดการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Esแล้ว ปรากฏผลดังตาราง

ตารางที่ 3ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์

จำนวนนักศึกษา	คะแนนของนักศึกษา			จำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์	
	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละของค่าเฉลี่ย	จำนวน(คน)	ร้อยละ
11	20	15.64	78.2	9	81.65

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา จำนวนร้อยละ 81.65 ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์ ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับร้อยละ 78.2

วิจารณ์ผล

1ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้5Es เรื่องเวกเตอร์นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมโยธา ชั้นปีที่ 1

ในหน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง ซึ่งปรากฏผลในการปฏิบัติดังนี้

ผลการปฏิบัติเชิงคุณภาพที่เกิดจากการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es มีดังนี้

1)ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement Phase) ผู้วิจัยได้แจ้งเรื่องที่จะเรียน พร้อมทั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักศึกษาทราบ โดยการทบทวนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเวกเตอร์นั้น ซึ่งผู้วิจัยมีชั่วโมงสอน สัปดาห์ละ 3ชั่วโมง มีการกระตุ้นและเร้าความสนใจของนักศึกษาโดยใช้รูปภาพและมือทั้งสองข้างในการเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนในการหาระยะทางระหว่างแต่ละคู่ของจุดของเวกเตอร์หนึ่งหน่วยซึ่งมีทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะความสัมพันธ์ของการอธิบายทิศทาง ผู้วิจัยมีการถามคำถามเพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจ สนทนาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของแบบรูปในลักษณะต่างๆซึ่งพบในชีวิตประจำวันเช่น ระยะทางระหว่างแต่ละคู่ของจุดในระนาบของกระดานระนาบของพื้นผิวพื้นดิน ระนาบของพื้นผิวโต๊ะเรียน เป็นต้น

2) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration Phase)ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งนักศึกษาได้รับทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งการดำเนินกิจกรรมการแก้ปัญหาของแต่ละกลุ่มนั้นหัวหน้าจะมีบทบาทในการนำพาสมาชิกดำเนินงาน ซึ่งการแบ่งกลุ่มจะมีจำนวนกลุ่มหนึ่ง5 คนและกลุ่มหนึ่ง 6คน จำนวน 2 กลุ่ม พอดี โดยผู้วิจัยให้แบ่งกลุ่มกันเองก่อน ปรากฏว่า คนที่เก่งจะอยู่รวมกลุ่มกันเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มโดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มคล้ายกับ STADเพื่อให้มีทั้งคนเก่งและคนอ่อนอยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยมีขั้นตอนดังนี้

จะมีทั้งการศึกษาใบความรู้เพื่อศึกษาแล้วนำความรู้นั้นไปใช้ในการทำใบกิจกรรม ใบงาน และแบบฝึกทักษะ การแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2หาระยะทางระหว่างแต่ละคู่ของจุดของเวกเตอร์หนึ่งหน่วยซึ่งมีทิศทางเดียวกันนั้น เป็นเรื่องที่นักศึกษาบอกว่าง่าย โดยนักศึกษาแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมได้รวดเร็ว

3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation Phase)การจัดกิจกรรมในขั้นนี้เป็นการนำเสนองานที่ได้จากการทำใบกิจกรรม โดยจะสุ่มออกมานำเสนอ 1 กลุ่มก่อน เนื่องจากความจำกัดของเวลาและให้มีทั้งการพูดและเขียนในการนำเสนอ ซึ่งนักศึกษาจะมีความวิตกกังวลตื่นเต้น ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 หาระยะทางระหว่างแต่ละคู่ของจุดของเวกเตอร์หนึ่งหน่วยซึ่งมีทิศทางเดียวกันครูได้เพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ชัดเจนในขณะที่นักศึกษาออกมานำเสนอแนวคิดและนักศึกษาส่วนใหญ่สามารถสรุปแนวคิดของรูปแบบได้ แต่มีอีกส่วนหนึ่งที่มีความสามารถในการเรียนรู้ช้า และอีกส่วนหนึ่งที่ไม่ค่อยสนใจ

4) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration Phase)เป็นขั้นที่นักศึกษานำความรู้ความคิด ที่ได้จากการทำกิจกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่ง 4แผนการจัดการเรียนรู้ จะให้มีการทำแบบฝึกทักษะเป็นรายบุคคล โดยใช้เวลา 20-30นาที แบบฝึกทักษะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 และ 2นั้นง่ายเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ทำถูกต้อง เนื่องจากเป็นการหาระยะทางระหว่างแต่ละคู่ของจุดของเวกเตอร์หนึ่งหน่วยซึ่งมีทิศทางเดียวกัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3,4เป็นการหาพื้นที่ของรูปสามเหลี่ยมที่มีจุดยอดที่ u และโคไซน์ของมุมระหว่างเวกเตอร์ u และ v แต่ส่วนใหญ่ก็สามารถทำแบบฝึกทักษะได้

5) ขั้นประเมิน (Evaluation Phase)ขั้นนี้เป็นการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาว่ามีความเข้าใจถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนไปจากบทนิยาม กฎ หรือหลักการต่างๆ ทางคณิตศาสตร์หรือไม่ โดยตรวจสอบจากการทำใบกิจกรรม ใบงาน และแบบฝึกทักษะ โดยการเฉลยแบบฝึกทักษะจะเฉลยในชั่วโมงถัดไปเพื่อเป็นการทบทวนไปด้วย โดยใช้การเปลี่ยนกันตรวจเป็นกลุ่ม โดยเฉลยนั้นมีทั้ง แบบให้ทุกคนตอบพร้อมกัน และสุ่มให้คนที่ไม่ค่อยสนใจตอบ

2. การวัดผลและการประเมินผล

การวัดผลใช้วิธีการสังเกต การตอบคำถาม การทำกิจกรรมกลุ่ม ความสนใจตั้งใจในการเรียน และการเสนอความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม การตรวจใบงานและแบบฝึกทักษะการประเมินผล นักศึกษาบางส่วนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดีแต่บางส่วนที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือคือกลุ่มที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมอยู่แล้ว เพื่อนในกลุ่มก็จะพยายามกดดันให้ทำกิจกรรม แบบฝึกทักษะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 นักศึกษาส่วนใหญ่ทำได้ในระดับดี ใบงานกับแบบฝึกทักษะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2-3 อยู่ในระดับพอใช้และใบงานกับ แบบฝึกทักษะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 อยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es และเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมโยธา ชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es ซึ่งผลวิจัยที่ได้คือ 1)นักศึกษามีคะแนนทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เฉลี่ยร้อยละ 78.88ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป 2)นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องเวกเตอร์ เฉลี่ยร้อยละ 81.65และมีนักศึกษาร้อยละ78.2ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เรื่อง เวกเตอร์ ระดับปริญญาตรีสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เท่ากับร้อยละ78.88ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งมีนักศึกษาจำนวน 2 คน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ เนื่องจากเรียนอ่อนและมีบางส่วนที่ขาดเรียนบ่อยทำให้เรียนไม่ทัน ซึ่งผู้วิจัยได้พยายามสอนความรู้พื้นฐานเพิ่มเติมในชั่วโมงสำหรับทักษะการแก้ปัญหา ขั้นทำความเข้าใจปัญหานั้นมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น เนื่องจากเป็นส่วนที่ค่อนข้างง่ายเป็นการระบุสิ่งที่โจทย์ถามและข้อมูลที่โจทย์ให้มา ในกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เน้นให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทั้งแบบกลุ่มและแบบบุคคลเป็นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร รัตนโกสินทร์ (2546)สุรเดช ม่วงนิกร (2551)ทิวาพร สกุลฮูฮา (2552)มาลัยพิมพาเลีย (2553)ที่พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Esทำให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์สูงขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องเวกเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Esผลวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์เท่ากับร้อยละ 81.65และนักศึกษาร้อยละ 78.2มีคะนนผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาได้เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Esซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีความกล้าแสดงออก สามารถ

ทำงานเป็นทีมและมีความสามัคคีและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ศรีธรรมศาสน์(2551),วนาวัน เมืองมงคล (2552)และมาลัย พิมพาเลีย (2553)ที่พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังจากได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้5Esสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัย

1) นักศึกษาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1มีคะแนนทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์เฉลี่ยเท่ากับ 78.88ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ และ

2) นักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เวกเตอร์มีค่าเฉลี่ย 81.65

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี โดยผู้ทำวิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ผศ.ดร.ขวัญหทัย ใจเปี่ยม ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำในการตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือการทดลองสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อ.ขนอม จ.นครศรีธรรมราช ที่กรุณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือจนงานวิจัยสำเร็จด้วยดี

คุณประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัยในครั้งนี้ขอมอบแด่คุณพ่อคนอง คุณแม่สมทรง กรรมแต่ง ที่ให้การศึกษาอบรม สั่งสอน ตลอดจนเพื่อนร่วมงานทุกท่านและอาจารย์จิตติมา ชูพันธุ์ ผู้ที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การจัดสาระการ เรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ:องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. (เอกสารอัดสำเนา).

ทิวาพร สกุลสูฮา. (2552). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องบทประยุกต์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มาลัย พิมพาเลีย. (2553). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้วัฏจักรเรียนรู้ 5 ขั้น (5Es) เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วนาวัน เมืองมงคล. (2552). การศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็มโดยใช้วิธีการสอนแบบ 5Esสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศิริพร รัตนโกสินทร์. (2546). การสร้างชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องอัตราส่วน และร้อยละ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกคณิตศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริพรรณ ศรีอุทธา. (2548). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เซต สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4). วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.80

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มวิทยาศาสตร์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.(2548).คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระคณิตศาสตร์.กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.(2550).ทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์.กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สุภาวดี ศรีธรรมศาสน์. (2551). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E ที่เน้นพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุรเดช ม่วงนิกร. (2551). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง สถิติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนผสมผสานระหว่างแบบ 5E กับ STAD. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

Bamroongcheep, U. (2008). The Web-based InstructionModel Using theConstructionism for Creative Thinking Development.Doctor of Education(Educational Technology). Major Field: Educational Technology,Department of Educational Technology, Kasetsart University. (in Thai)

Kunthon, K. (2013). General Education Program Curriculum DevelopmentCorrespondent with YalaRajabhat University Context.Journal of YalaRajabhat University, 8(2), 105. (in Thai)

การสร้างโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

Software Creation for the Simulation of Rectifier Circuit

สัมฤทธิ์ ทิมา[1*]

Samrit Thima[1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อสร้าง และหาประสิทธิภาพโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ โปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสโดยมีแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ เพื่อใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินคุณภาพบทเรียน ซึ่งมี 2 ชุด คือด้านเนื้อหา และด้านเทคนิคการผลิตบทเรียน โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ระบบจำลองการติดตั้งระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพมากกว่าเกณฑ์ 80/80 ในการทดลองได้ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างศึกษาเนื้อหาจากโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสเมื่อเรียนจบบทเรียนจึงให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง ผลการทดสอบทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเฉลี่ยเท่ากับ 86.11 / 81.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 และ โปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเรียนจบบทเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : วงจรเรียงกระแส , โปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

ABSTRACT

The objective of this research were to investigate the construction and to validate the efficiency of software for the simulation of rectifier circuit.

The research tool for this research were the software for simulation of rectifier circuit , exercises and tests for assessing students learning achievement. Moreover , there were two sets of media-quality assessment forms for content and media production. This research was based on the assumption that the software for simulation of rectifier circuit has got the efficiency over the standard of 80/80. Then , a group of students was trial with the pretest before studying with program and did posttest after studying with program.

Then , the results of examination were analyzed in order to validate the efficiency of the software for Simulation of Rectifier Circuit. After data gathering and analysis , the researcher found that the software design and development has got an average efficiency ratio of 86.11 / 81.55 , which was higher than the standard criteria set of 80/80. In general, it could be interpreted that the constructed software for simulation of rectifier circuit could assist students to increase their learning achievement results after using the lesson. The learning achievement was higher with the statistically significant level at .01.

Keywords : Simulation Software , Rectifier Circuit

[1] อาจารย์ , สาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรมไฟฟ้า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000.

[1] Lecture, Education Technical of Electrical Power ,Faculty of Education Technical, Rajamangala University of technology Isan khonkaen campus, khonkaen, 40000, Thailand.

[*] ผู้นิพนธ์ประสานงาน ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail): plewtawan@hotmail.com

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการพัฒนาการศึกษา การวางแผนจัดการศึกษา และคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกระดับ ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการเพิ่มจำนวนประชากร และความต้องการทางการศึกษา รวมทั้งความต้องการพัฒนาสังคม ทำให้เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเดิมที่เคยใช้ได้ผล นำมาใช้ไม่มีประสิทธิภาพกับสภาพการณ์ในปัจจุบันจึงมีความพยายามนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยพัฒนาการจัดการศึกษากันมากยิ่งขึ้น เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วย จัดเป็นการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ด้วยถือว่าคอมพิวเตอร์เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทหนึ่งที่มีการนำเสนอองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ และเป็นขั้นตอนตามหลักสูตร การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จัดการ และนำเสนอ ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจัดเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการจัดการข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และการปฏิสัมพันธ์ ผสมผสานกันอย่างกลมกลืน และเป็นระบบเพื่อนำเสนอเนื้อหาความรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีแบบแผนตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน ทำให้การนำเสนอองค์ความรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองผู้เรียนได้ดี โดยเน้นความแตกต่างของผู้เรียนเป็นหลัก ส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นเรื่องที่สะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ถือว่าเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทหนึ่งที่นำเสนอองค์ความรู้อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนตามหลักสูตร การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จัดการ และนำเสนอ ซึ่งปัจจุบันวงการศึกษาได้ให้ความสนใจ และตื่นตัวในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นอย่างมาก เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนสามารถตอบสนองการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางด้านสติปัญญาของแต่ละคนได้อย่างเต็มที่ ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจัดเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการจัดการข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และการปฏิสัมพันธ์ผสมผสานกันอย่างกลมกลืน และเป็นระบบเพื่อนำเสนอเนื้อหาความรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีแบบแผนตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน ทำให้การนำเสนอองค์ความรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองผู้เรียนได้ดี โดยเน้นความแตกต่างของผู้เรียนเป็นหลัก ส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นเรื่องที่สะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การศึกษาในรายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลัง เกี่ยวกับเรื่องวงจรเรียงกระแส หากต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง พร้อมทั้งมีทักษะในการปฏิบัติงานอย่างเชี่ยวชาญนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่นักศึกษาจะต้องสร้างจินตนาการหรือมองเห็นภาพการทำงานของส่วนประกอบต่างๆ ภายในวงจร ดังนั้นสื่อประกอบการสอนของครูผู้สอนที่ดี จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และเข้าใจในเนื้อหารายวิชาได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังจะต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมเพียงพอสำหรับการฝึกปฏิบัติ ซึ่งอาจจะต้องใช้งบประมาณที่ค่อนข้างสูง สำหรับจัดซื้อวัสดุฝึกที่มีราคาค่อนข้างแพง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญ และสนใจที่จะสร้างโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสขึ้น เพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน โปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส เป็นโปรแกรมประยุกต์ที่สามารถทำงานได้เสมือนกับผู้ใช้งานโปรแกรมกำลังปฏิบัติประกอบวงจรกับวัสดุอุปกรณ์การทดลองของจริง โดยที่ผู้ใช้งานโปรแกรมไม่จำเป็นต้องจัดซื้อวัสดุฝึก อีกทั้งยังสามารถใช้สำหรับสอนแทนผู้สอนทั้งในและนอกชั้นเรียน หรือใช้สอนทบทวนเนื้อหาเก่าที่เรียนผ่านไปแล้ว หรือสอนเสริมในกรณีที่ผู้เรียนไม่ทันหรือไม่เข้าใจได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส
2. เพื่อหาประสิทธิภาพโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านความสามารถของโปรแกรม

เป็นโปรแกรมประยุกต์ที่สามารถทำงานได้เสมือนกับผู้ใช้งานโปรแกรมกำลังปฏิบัติประกอบวงจรกับวัสดุอุปกรณ์การทดลองของจริง โดยที่ผู้ใช้งานโปรแกรมไม่จำเป็นต้องจัดซื้อวัสดุฝึก อีกทั้งยังสามารถใช้สำหรับสอนแทนผู้สอนทั้งใน และนอกชั้นเรียน หรือใช้สอนทบทวนเนื้อหาเก่าที่เรียนผ่านไปแล้ว หรือสอนเสริมในกรณีที่ผู้เรียนไม่ทันหรือไม่เข้าใจได้

2. ขอบเขตด้านเทคนิคของโปรแกรม

1. ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows
2. โปรแกรมสามารถทดลองการทำงานของวงจรเรียงกระแสได้ 3 แบบ คือ วงจรเรียงกระแสแบบครึ่งคลื่น (Half Wave Rectifier) วงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น (Full Wave Rectifier) วงจรเรียงกระแสแบบบริดจ์ (Bridge Rectifier)
3. โปรแกรมสามารถวิเคราะห์การทำงานของวงจรเรียงกระแสได้
4. โปรแกรมสามารถโต้ตอบกับผู้ใช้งานโปรแกรมในลักษณะของ Interactive Program
5. โปรแกรมสามารถแสดงผลการทำงานของวงจรเรียงกระแสได้

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น

1.1 โปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

1.2 นักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 3 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น ที่เรียนลงทะเบียนเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ภาคเรียนที่ 2/2559 จำนวน 30 คน

1.3 การเรียนด้วยโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

1.4 ตัวแปรตาม

1.5 ประสิทธิภาพของโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

1.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยกึ่งทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest Posttest Design ที่มีกลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่ม นำผลการทดสอบก่อนการเรียน และผลการทดสอบหลังเรียนมาวิเคราะห์ประสิทธิภาพ E1/E2

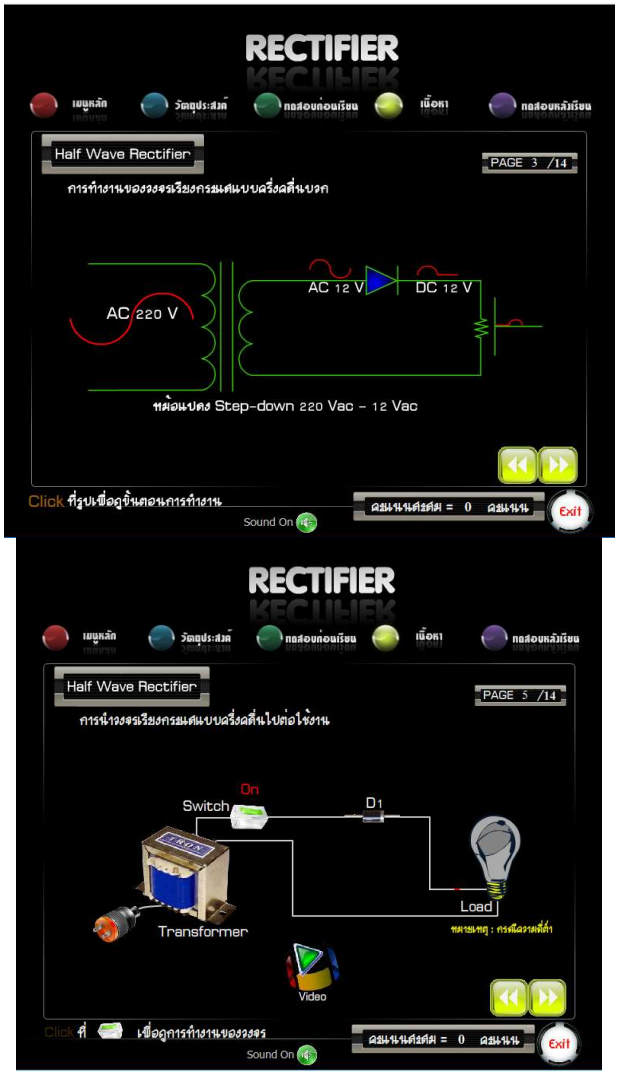
กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น ที่เรียนลงทะเบียนเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลัง ภาคเรียนที่ 2/2559 จำนวน 30 คน โดยดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้ทำแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างทำการทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างเรียนจบบทเรียนครบทุกหน่วยแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทำ

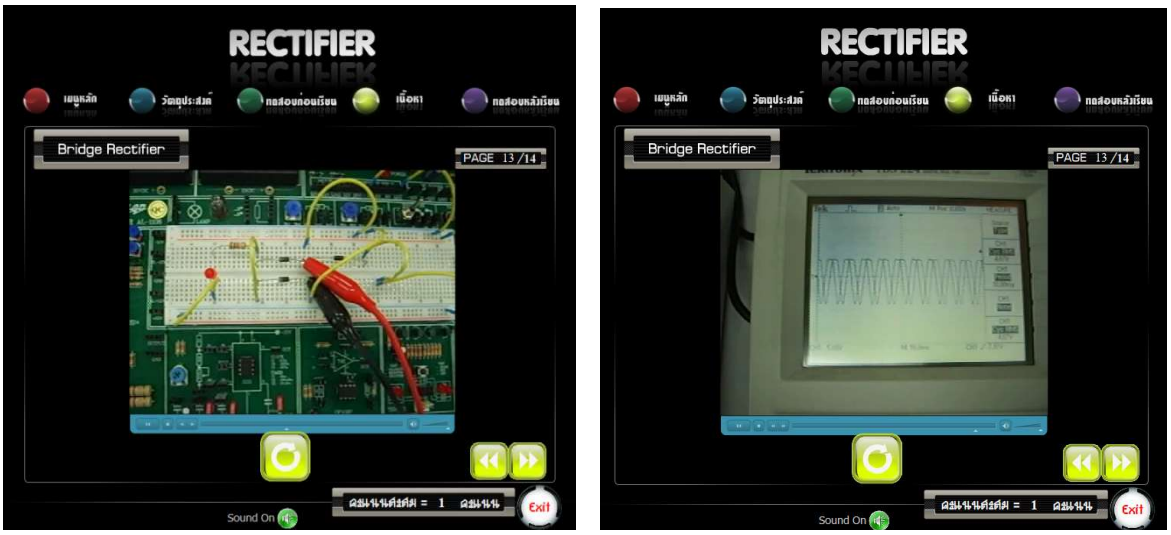
แบบทดสอบท้ายบทเรียน เพื่อนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส สร้างโดยใช้โปรแกรม Adobe FLASH ซึ่งบทเรียนประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ การนำเสนอเนื้อหาภายในบทเรียนจะเป็นลักษณะของมัลติมีเดีย คือ ประกอบด้วยตัวอักษร ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงประกอบ

ภาพที่ 1 รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาภายในบทเรียน

ภาพที่ 2 รูปแบบการจำลองการทำงานของโปรแกรม

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบประเภทปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกและให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สร้างไว้ โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและหาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบที่สร้างขึ้นกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC : Item Objective Congruence)

ผลการทดลองและวิจารณ์ผล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง และหาประสิทธิภาพโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส โดยผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสจากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญ	N	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านเนื้อหา	3	4.27	0.62	ดี
ด้านเทคนิคการผลิต	3	4.42	0.6	ดี
เฉลี่ยรวม		4.35	0.6	ดี

ตารางที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	N	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง	3	4.32	0.61	ดี
ด้านภาพนิ่งประกอบการนำเสนอเนื้อหา	3	4.37	0.74	ดี
ด้านภาพเคลื่อนไหวประกอบการนำเสนอเนื้อหา	3	4.15	0.82	ดี
ด้านข้อความ ตัวอักษรประกอบการนำเสนอเนื้อหา	3	4.38	0.54	ดี
ด้านเสียงบรรยายประกอบการนำเสนอเนื้อหา	3	4.2	0.43	ดี
เฉลี่ยรวม		4.27	0.62	ดี

ตารางที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสด้านเทคนิคการผลิต

รายการประเมิน	N	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง	3	4.2	0.54	ดี
ด้านภาพนิ่ง ภาพกราฟิก	3	4.31	0.42	ดี
ด้านภาพเคลื่อนไหว	3	4.21	0.33	ดี
ด้านข้อความ ตัวอักษร	3	4.72	0.64	ดีมาก
ด้านเสียงดนตรีประกอบและภาษา	3	4.19	0.75	ดี
ด้านการนำเสนอบทเรียน	3	4.62	0.71	ดีมาก
ด้านแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ	3	4.2	0.82	ดี
เฉลี่ยรวม		4.42	0.60	ดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทางด้านเนื้อหามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.27 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 มีระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดี และทางด้านเทคนิคการผลิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.42 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.6 มีระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดี สรุปว่าโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดี ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.6

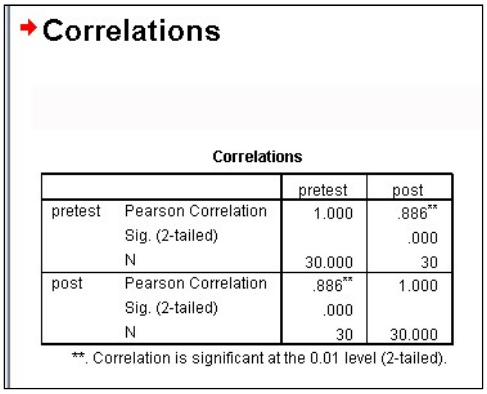
2. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

ตารางที่ 4 ค่าการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส

รายการ	คะแนนรวม	คะแนนที่ได้ ($\overline{X}$)	คะแนน(ร้อยละ)
คะแนนแบบฝึกหัด (E1)	30	27.5	86.11
คะแนนแบบทดสอบ (E2)	30	25.32	81.55

จากตารางที่ 4 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแบบฝึกหัด (E1) คิดเป็นร้อยละได้เท่ากับ 86.11 และคะแนนที่ได้ของแบบทดสอบหลังเรียน (E2) คิดเป็นร้อยละได้ 81.55 แสดงว่าโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการทดลองถือว่าโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสที่สร้างขึ้นในการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.11/81.55 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในที่ตั้งไว้ คือ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กันระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียน และคะแนนสอบหลังเรียน ด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่าคะแนนสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนมีความสัมพันธ์กัน ดังแสดงในภาพที่ 1

Correlations

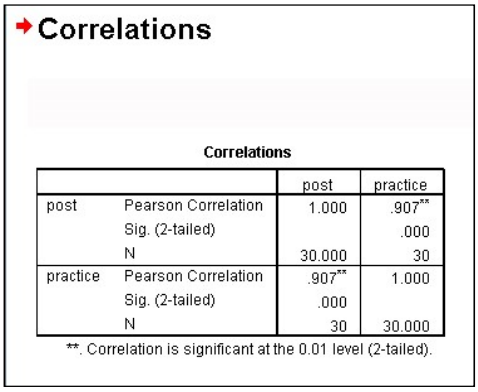
Correlations

		pretest	post
pretest	Pearson Correlation	1.000	.886**
	Sig. (2-tailed)		.000
	N	30.000	30
post	Pearson Correlation	.886**	1.000
	Sig. (2-tailed)	.000	
	N	30	30.000

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ภาพที่ 3 คะแนนสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กันระหว่างคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียน และคะแนนสอบหลังเรียน ด้วยหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่าคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนมีความสัมพันธ์กัน ดังแสดงในภาพที่ 2

Correlations

Correlations

		post	practice
post	Pearson Correlation	1.000	.907**
	Sig. (2-tailed)		.000
	N	30.000	30
practice	Pearson Correlation	.907**	1.000
	Sig. (2-tailed)	.000	
	N	30	30.000

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ภาพที่ 4 คะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผล

โปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสที่สร้างขึ้น มีผลการทดลองเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ โปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสมีประสิทธิภาพ 86.11/81.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนด้วยโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1. อภิปรายผล

ประสิทธิภาพของโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแส มีประสิทธิภาพ 86.11/81.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 เพราะการเรียนด้วยโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสที่สร้างขึ้นกระทำอย่างต่อเนื่อง มีการบอกถึงวัตถุประสงค์ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงเป้าหมายในการเรียน จนผู้เรียนสามารถทำได้ หลังจบบทเรียน (ถนอมพร, 2541: 41) มีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยเรียน พร้อมแบบฝึกหัด

ให้ทบทวน มีภาพประกอบตลอดในแต่ละหน่วย ทำให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น และขณะเรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตามความสามารถของตนเองเป็นรายบุคคล

เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบระหว่างเรียนพบว่า จะมีค่าสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียน สาเหตุที่ค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบระหว่างเรียนสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียน เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยโปรแกรมจำลองสถานการณ์การทำงานของวงจรเรียงกระแสได้ทำแบบทดสอบระหว่างเรียนทันทีที่เรียนจบในแต่ละเรื่อง ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้แม่นยำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการทำแบบทดสอบหลังเรียน เพราะการทำแบบทดสอบหลังเรียน เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนได้เรียนจนจบครบทุกเรื่องและเวลาผ่านมานานระยะหนึ่งแล้ว อาจจะทำให้ความรู้ ความเข้าใจ และการจดจำในเนื้อหาได้มีความแม่นยำลดน้อยลง ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กันระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียน กับคะแนนสอบหลังเรียน และความสัมพันธ์กันระหว่างคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียน กับคะแนนสอบหลังเรียน ด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่าคะแนนสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนมีความสัมพันธ์กัน อีกทั้ง คะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียน กับคะแนนสอบหลังเรียนก็มีความสัมพันธ์กันอีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น ที่สนับสนุนงบประมาณในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์.2556. เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์.2556. ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

กิดานันท์ มลิทอง. 2540. เทคโนโลยีการศึกษาและวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ขนิษฐา ชานนท์. 2532. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ถนอมพร (ตันติพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง. 2541. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทักษิณา สวนานนท์. 2530. คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.

วรวิทย์ นิเทศศิลป์. 2551. สื่อและนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้. ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์.

สมัย เพ็งเลีย . 2548 . การพัฒนาและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาวิศวกรรมสำรวจ เรื่องการสำรวจวงรอบ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

เสถียร พิริยะสุรวงศ์. 2549. การสร้างและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดียวิชาวงจรไฟฟ้า 1 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พ.ศ.2545 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546). วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

อภินันท์ บัณฑิตนุกูล.2549. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาคอนกรีตเทคโนโลยี เรื่องคอนกรีตสด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

Baxter, Anthony Q. 1996. Infotech Interactive : Increasing Student Participation Using Multimedia. ERIC Document Reproduction Service No. ED400819

Brown, Gary. 1994. Multimedia and Composition : Synthesizing Multimedia Discourse. ERIC Document Reproduction Service No. ED388227

Casner, Jack Leroy. 1978. A Study of Attiudes Toward Mathematics of Eighth Grade Studenst Receiving Computer Assitsed Instruction. Dissertation Abstracts International : 7106-A.

Hall,keith A .1982. Computer-Based Education. New York : Free Press.

ความเชื่อมโยงของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ตามสภาพจริงกับผลการประเมินการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

The Linking of Mathematical Achievement between Authentic Assessment and Ordinary National Education Test: A Case Study of Small Secondary School

เพ็ญนภา คูวิบูลย์ศิลป์[1*]และ สุนิดา วัฒนา[1]

Pennapa Kooviboonsin[1*] and Sunida Wattana[1]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ตามสภาพจริงและการประเมินผลการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในอำเภอพิปูนและอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เก็บข้อมูลคะแนนผลการสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง คะแนนผลการสอบโอเน็ต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 และ 6 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 168 คน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เมื่อวัดตามสภาพจริงและวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง พบว่า การวัดผลด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางและการวัดตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสัมพันธ์แบบแปรผันตรงที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 คิดเป็นร้อยละ 31.1 และ 34.5 ในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ตามลำดับ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ผลการประเมินด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการวัดผลตามสภาพจริงในภาคเรียนที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 63 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการวัดผลตามสภาพจริงในภาคเรียนที่ 1 การวัดผลระดับชาติ ขั้นพื้นฐานในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กับการวัดผลตามสภาพจริงเฉพาะภาคเรียนที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 44.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เมื่อวัดตามสภาพจริงสองภาคเรียน มีความสัมพันธ์กันร้อยละ 82.8 แต่ผลการวัดตามสภาพจริงไม่มีความสัมพันธ์กับผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาดังกล่าวเป็นสารสนเทศที่สำคัญยิ่งในการปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์และให้ผลการวัดสภาพจริงสอดคล้องกับผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมากที่สุด

คำสำคัญ : คณิตศาสตร์, การวัดผลตามสภาพจริง, ข้อสอบมาตรฐานกลาง, โรงเรียนมัธยมศึกษา

ABSTRACT

This study aimed to investigate the link between math achievement authentic and ordinary national education test: a case study of small secondary school. The schools were purposively selected in Phipun and Chawang district, Nakhon Si Thammarat province. We recorded the math score from standard test, O-NET and authentic assessment of 168 students in grade 7, 8, 9 and 12 (semester 1/2560 and 2/2560). Analyzed the correlation between math achievement authentic and ordinary national education test. We found positive correlation between the standard test and achievement authentic in school, 31.1% (1/2560) and 34.5% (2/2560) in grade 7. 63% in grade 8 only semester 2/2560, 44.3% only semester 1/2560 in grade 9 and no relationship in grade 12. The results of critical information to adjust the learning process to enhance the achievement of mathematics, authentic tests and standard test will the most consistent.

Keyword: Mathematics, Achievement Authentic, O-NET, Secondary School

[1*] กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนนางเอื้อยวิทยา ตำบลควนกลาง อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช 80270

[1*] Mathematics, Nang Ueay Wittaya School, Kuanklang, Phipun, Nakhon Si Thammarat 80270, Thailand

[1] กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนละอายพิทยานุสรณ์ ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80250

[1] Mathematics, La Ai Phittayanusorn School, La Ai, Chawang, Nakhon Si Thammarat 80250, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : kooviboonsin@gmail.com

บทนำ

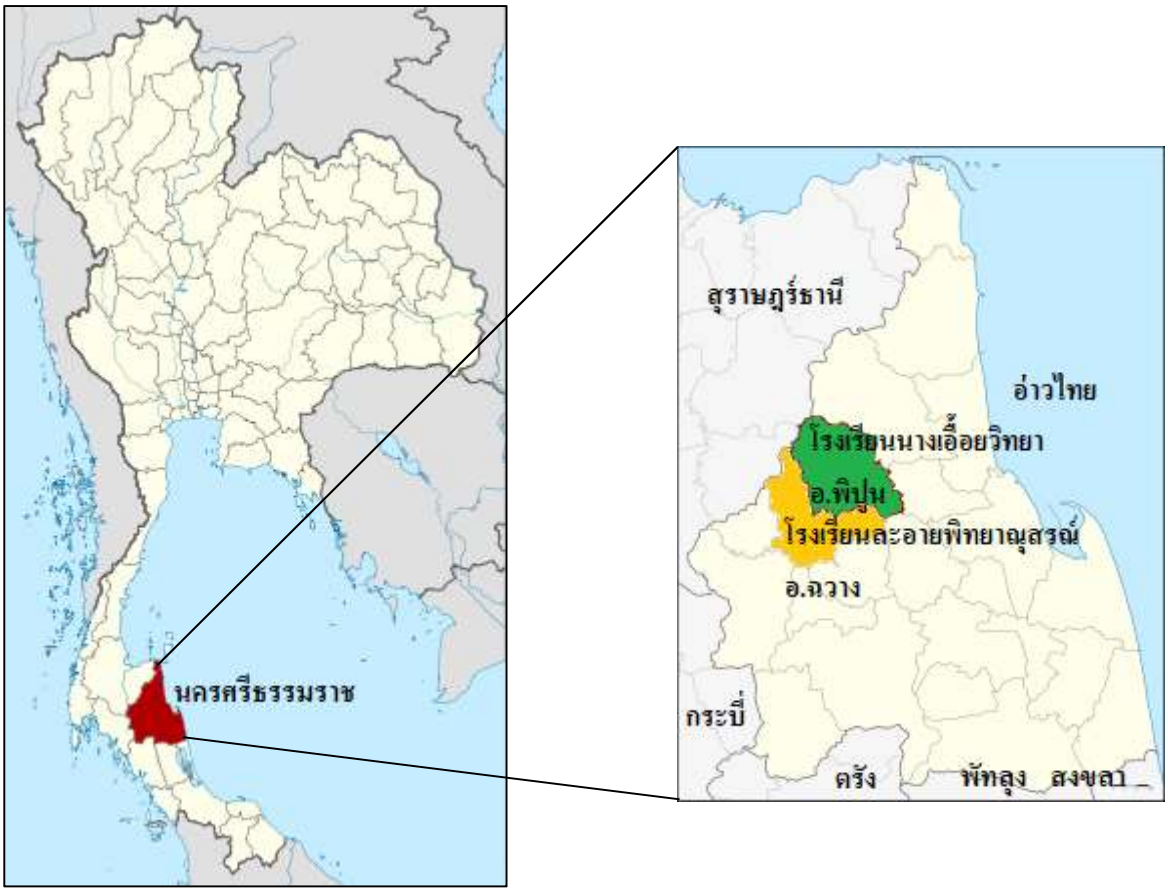
คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) แม้ว่าสาระคณิตศาสตร์จะมีความสำคัญมากก็ตาม แต่ปัจจุบันสภาพการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์มีคะแนนต่ำ ทั้งการวัดผลตามสภาพจริงในชั้นเรียนและการวัดผลโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานกลาง การวัดประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียนจะพัฒนามากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) การปฏิรูปการเรียนรู้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 22 ได้ระบุว่าการจัดการศึกษายึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีคุณลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ (1) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนและกลุ่มผู้เรียนมากกว่าเนื้อหาวิชาและผู้สอน และ (2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำแบบวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลการประเมินเป็นที่เชื่อถือได้ สามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปวางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานเกิดผลการประเมินนักเรียนที่แท้จริง สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เรียกว่าข้อสอบมาตรฐานกลาง (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2560) และกระทรวงศึกษาธิการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จัดทำแบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 เรียกว่า ข้อสอบ โอเน็ต (Ordinary National Educational Test: O-NET) เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การประเมินตามสภาพจริงเป็นการออกแบบงานหรือภาระงานเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และทักษะในการผลิตชิ้นงาน อาจจะเป็นงานเขียนรวมทั้งข้อสอบและงานที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง หรือเสมือนจริงมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (กฤษยากาญจน์, 2560) การวัดผลตามสภาพจริงช่วยให้สามารถประเมินและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรมซึ่งหากเป็นไปตามกรอบตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือผลที่ได้ใกล้เคียงกับการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนนั้นประสบความสำเร็จ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แหล่งศึกษาและวิธีดำเนินการวิจัย

สหวิทยาเขตต้นน้ำตาปี จังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 5 โรง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรง โรงเรียนขนาดกลาง 1 โรง และโรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรง ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กจำนวน 2 โรงแบบเจาะจงที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอติดกัน คือ โรงเรียนนางเอื้อยวิทยา อำเภอพิปูน และโรงเรียนละอายพิทยาณุสรณ์ อำเภอฉวาง

1.1 แหล่งศึกษา โรงเรียนนางเอื้อยวิทยา ตำบลควนกลาง อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช และโรงเรียนละอายพิทยาณุสรณ์ ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 1 แหล่งศึกษาโรงเรียนนางเอื้อยวิทยาและโรงเรียนละอายพิทยาณุสรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ปีการศึกษา 2560 นักเรียนโรงเรียนนางเอื้อยวิทยาและโรงเรียนละอายพิทยาณุสรณ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 มีจำนวนรวม 239 คน ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงในระดับชั้นที่มีการสอบวัดผลด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางหรือข้อสอบโอเน็ต คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 และ 6 จำนวนรวม 168 คน เก็บรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เป็นการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ภาคเรียนที่ 1/2560 และ 2/2560 ซึ่งผลการประเมินตามสภาพจริงใช้คะแนนรวมรายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานภาคเรียนที่ 1/2560 และ 2/2560 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

จากภาพที่ 2 ข้อสอบมาตรฐานกลางหรือข้อสอบโอเน็ต กำหนดสอบหลังจากประเมินสภาพจริง ภาคเรียนที่ 1/2560 ก่อนประเมินตามสภาพจริง ภาคเรียนที่ 2/2560 รายละเอียดดังนี้

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เก็บข้อมูลการประเมินผลตามสภาพจริงรายวิชาคณิตศาสตร์ภาคเรียนที่ 1/2560, 2/2560 และผลการสอบข้อสอบมาตรฐานกลาง โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 เก็บข้อมูลการประเมินผลตามสภาพจริงรายวิชาคณิตศาสตร์ภาคเรียนที่ 1/2560, 2/2560 และผลการสอบข้อสอบโอเน็ต โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
- การประเมินผลตามสภาพจริงรายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ระหว่างเรียนและหลังเรียน การประเมินตามสภาพจริงระหว่างเรียนใช้แบบสังเกตพฤติกรรมโดยครู แบบประเมินงานกลุ่มโดยเพื่อน ตนเองและผู้ปกครอง แบบบันทึกคะแนนใบงาน/ใบกิจกรรม แบบประเมินโครงงาน และประเมินแฟ้มสะสมผลงาน การประเมินสภาพจริงหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบตามจุดประสงค์ ซึ่งได้มีการกำหนดกรอบการประเมินไว้แล้วร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ศึกษาความแตกต่างระหว่างผลการประเมินตามสภาพจริงเฉลี่ยและผลการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง

ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เมื่อวัดตามสภาพจริงและวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ตามสภาพจริงและผลการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง (***P**<0.05)

ระดับชั้น	Authentic Assessment (%)		Standard Test (%)	Statistical test
	1/2560	2/2560		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	54.78±11.63[b]	57.82±14.72[b]	25.27±6.58[a]	$\mathbf{F_{2,150}}$ = 125.18*
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	56.07±13.59[b]	50.19±19.71[b]	31.83±13.15[a]	$\mathbf{F_{2,123}}$ = 26.99*
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	54.17±11.68[b]	55.14±12.65[b]	20.32±7.58[a]	$\mathbf{F_{2,111}}$ = 126.74*
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	61.54±15.38[b]	63.35±14.57[b]	16.08±6.44[a]	$\mathbf{F_{2,108}}$ = 162.40*

จากตารางที่ 1 ศึกษาคะแนนผลสัมฤทธิ์รายวิชาคณิตศาสตร์เมื่อประเมินผลตามสภาพจริงและเมื่อใช้ข้อสอบมาตรฐานกลาง พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 และ 6 ผลการประเมินตามสภาพจริงในภาคเรียนที่ 1/2560 และภาคเรียนที่ 2/2560 ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากเป็นการประเมินการพัฒนาของผู้เรียนแต่ละคนตามสภาพจริง การประเมินตามสภาพจริงไม่ได้นำชิ้นงานทุกชิ้นมาประเมินแต่เลือกเฉพาะชิ้นงานที่ผู้เรียนทำได้ดีและบอกความสามารถของผู้เรียนตามลักษณะที่ครูต้องการประเมินเพื่อเสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนผลิตงานที่ดีออกมามากขึ้น (ชาตรี, 2561) แต่การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ตามสภาพจริงต่างจากผลการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 การประเมินตามสภาพจริงใช้ข้อมูลหลากหลายเพื่อการประเมิน เน้นการแก้ปัญหาที่สะท้อนถึงชีวิตจริง (สมนึก นนธิจันทร์, 2540) รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (สุปราณี, 2553) การประเมินผล

จากสภาพจริง เป็นการประเมินความก้าวหน้าและการแสดงออกของนักเรียนแต่ละคนบนรากฐานของทฤษฎีทางพฤติกรรม การเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย (อนุวัติ, 2548) ซึ่งดังกล่าวทำให้ผลการประเมินตามสภาพจริงมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการวัดโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานกลางอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนจากข้อสอบมาตรฐานกลางข้อสอบโอเน็ตและการประเมินผลตามสภาพจริงรายวิชาคณิตศาสตร์ (**P**<0.05, ** **P**<0.01)

		Authentic Assessment	
		1/2560	2/2560
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (n=51)			
Standard Test	Pearson Correlation	0.311*	0.345*
	Sig (2-tailed)	0.026	0.013
Authentic Assessment 1/2560	Pearson Correlation	1.000	0.684**
	Sig (2-tailed)		0.000
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (n=42)			
Standard Test	Pearson Correlation	0.304	0.630**
	Sig (2-tailed)	0.051	0.000
Authentic Assessment 1/2560	Pearson Correlation	1.000	0.567**
	Sig (2-tailed)		0.000
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (n=38)			
O-NET	Pearson Correlation	0.443**	0.226
	Sig (2-tailed)	0.005	0.172
Authentic Assessment 1/2560	Pearson Correlation	1.000	0.735**
	Sig (2-tailed)		0.000
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (n=37)			
O-NET	Pearson Correlation	0.073	0.143
	Sig (2-tailed)	0.667	0.398
Authentic Assessment 1/2560	Pearson Correlation	1.000	0.828**
	Sig (2-tailed)		0.000

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ตามสภาพจริงและการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการประเมินตามสภาพจริงภาคเรียนที่ 1/2560 กับภาคเรียนที่ 2/2560 มีความสัมพันธ์กันร้อยละ 68.4 และผลการประเมินตามสภาพจริง ภาคเรียนที่ 1/2560 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง ร้อยละ 31.1 ภาคเรียนที่ 2/2560 ร้อยละ 34.5 นั่นคือนักเรียนที่มีผลการวัดในชั้นเรียนตามสภาพจริงสูงจะมีผลการสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางสูง และนักเรียนที่มีผลการวัดในชั้นเรียนตามสภาพจริงต่ำจะมีผลการสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางต่ำด้วย เนื่องจากเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 2 ภาคเรียนเป็นเนื้อหาที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน เช่น จำนวนนับ จำนวนเต็ม ทศนิยม คู่อันดับ กราฟ ความน่าจะเป็น เป็นต้น การจัดการเรียนการสอนวัดและประเมินตามสภาพจริงจึงมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ที่วัดด้วยข้ออบมาตรฐานกลาง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ผลการประเมินตามสภาพจริงภาคเรียนที่ 1/2560 กับภาคเรียนที่ 2/2560 มีความสัมพันธ์กันร้อยละ 56.7 ผลการประเมินตามสภาพจริง ภาคเรียนที่ 1/2560 ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการวัดด้วยข้อสอบ

มาตรฐานกลาง แต่การประเมินตามสภาพจริง ภาคเรียนที่ 2/2560 มีความสัมพันธ์กับผลการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง ร้อยละ 63.0 กล่าวคือถ้านักเรียนคนใดมีผลการประเมินตามสภาพจริงต่ำ จะมีผลการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานต่ำ หากนักเรียนมีผลการประเมินตามสภาพจริงสูง จะมีผลการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางสูงด้วย อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอน วัดและประเมินผลตามสภาพจริงในเนื้อหาที่เรียนมีทั้งง่ายคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน และเนื้อหายาก

การเรียนการสอนเพื่อวัดและประเมินผลตามสภาพจริงในเนื้อหาสาระคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ได้แก่ อัตราส่วน ร้อยละ การวัด แผนภูมิวงกลมและการแปลงทางเรขาคณิต ยังไม่สามารถทำให้นักเรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามจุดประสงค์ของตัวชี้วัดทำให้ผลการประเมินตามสภาพจริงไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง หรืออาจมีสาเหตุเนื่องมาจากนักเรียนขาดความตั้งใจเดาข้อสอบ และไม่เห็นความสำคัญของการวัดผลด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง ภาคเรียนที่ 2 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงมีความสัมพันธ์กับการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง แต่คะแนนของการวัดประเมินผลตามสภาพจริงเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับระดับชั้นอื่นๆ อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สนใจเรื่องอื่นที่มากกว่าการเรียน เช่น เพศตรงข้าม เพื่อน หรือสื่อออนไลน์ มากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนส่งผลกระทบด้านอารมณ์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเรียน (ดวงรัตน์, 2558) การไม่เห็นความสำคัญของผลการเรียน ไม่กระตือรือร้นที่จะเรียนเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือเปลี่ยนที่เรียนใหม่ก็เป็นอีกสาเหตุที่ทำให้การวัดประเมินผลตามสภาพจริงในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการประเมินผลตามสภาพจริงและการวัดผลด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 มีความสัมพันธ์กันแต่คะแนนเฉลี่ยต่ำเมื่อเทียบกับชั้นอื่น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 ผลการประเมินตามสภาพจริงภาคเรียนที่ 1/2560 กับภาคเรียนที่ 2/2560 มีความสัมพันธ์กันร้อยละ 73.5 และผลการประเมินตามสภาพจริง ภาคเรียนที่ 1/2560 มีความสัมพันธ์กับผลการวัดด้วยข้อสอบโอเน็ตอย่างมีนัยสำคัญ ร้อยละ 44.3 แต่การประเมินตามสภาพจริง ภาคเรียนที่ 2/2560 ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการวัดด้วยข้อสอบโอเน็ต ซึ่งความตั้งใจเรียนส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อคะแนนโอเน็ต (สถิรพร, 2553)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 ผลการประเมินตามสภาพจริงภาคเรียนที่ 1/2560 กับภาคเรียนที่ 2/2560 มีความสัมพันธ์กันร้อยละ 82.8 แต่ผลการประเมินตามสภาพจริงทั้งภาคเรียนที่ 1/2560 และ 2/2560 ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการวัดด้วยข้อสอบโอเน็ต อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่ให้ความสำคัญกับคะแนนสอบ แต่ให้ความสำคัญกับการตัดสินใจเลือกทางเดินหลังจากสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มากกว่า ปีการศึกษา 2548 – 2555 ผลการสอบโอเน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่คะแนนต่ำมาโดยตลอด ซึ่งในปีการศึกษา 2555 คะแนนยังคงต่ำเฉลี่ยร้อยละ 22.7 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

สรุปผลการวิจัย

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในสหวิทยาเขตต้นน้ำตาปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เมื่อประเมินตามสภาพจริงภาคเรียนที่ 1/2560 และ 2/2560 ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางซึ่งจัดทำตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คะแนนประเมินตามสภาพจริงกับคะแนนข้อสอบมาตรฐานกลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 และ 6 (ตารางที่ 1) พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินตามสภาพจริงและผลการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางของนักเรียนแต่ละคน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการประเมินตามสภาพจริงมีความสัมพันธ์กับผลการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 2 ภาคเรียน กล่าวคือนักเรียนที่มีผลการประเมินตามสภาพจริงต่ำ จะมีผลการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานต่ำ หากนักเรียนมีผลการประเมินตามสภาพจริงสูง จะมีผลการวัดด้วย

ข้อสอบมาตรฐานกลางสูงด้วย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการประเมินตามสภาพจริงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐานกลางเฉพาะภาคเรียนที่ 2/2560 เท่านั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการประเมินตามสภาพจริงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลการวัดด้วยข้อสอบโอเน็ตเฉพาะภาคเรียนที่ 1/2560 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการประเมินตามสภาพจริงของนักเรียนแต่ละคนไม่มีความสัมพันธ์กับผลการวัดด้วยข้อสอบโอเน็ต ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณนางสาวกัญญ์พิดา จงคง ผู้อำนวยการโรงเรียนนางเอื้อยวิทยา นายโสภณ บุรีแสง ผู้อำนวยการโรงเรียนละอายพิทยาณุสรณ์ ที่ให้กำลังใจในการปฏิบัติงานวิจัยเพื่อพัฒนางานและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้วิจัยในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระคณิตศาสตร์ ขอขอบคุณนายเสกสรร สรรสรพิสุทธิ์ครูโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยที่ช่วยจุดประกายความคิดการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning)ตามแนวทางสะเต็มศึกษาและการเขียนบทความวิจัย ขอขอบคุณครูผู้สอนรายวิชาคณิตศาสตร์ทุกท่าน ขอบคุณนักเรียนโรงเรียนนางเอื้อยวิทยาและโรงเรียนละอายพิทยาณุสรณ์ ที่ให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมที่โรงเรียนจัดเพื่อให้นักเรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2556. การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ, บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.

กฤธยากาญจน์ โตพิทักษ์. 2560. การวิจัยและพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. 13(1): 1 – 24.

กิตติ กิตติศัพท์. 2547. การประเมินตามสภาพจริง. วารสารโรงเรียนนายเรือ. 4(4): 8 – 18.

ชาตรี เกิดธรรม. 2561. การประเมินตามสภาพจริง. แหล่งที่มา http://edu.vru.ac.th/sct/cheet%20downdload/4.pdf., 16 เมษายน 2561.

ดวงรัตน์ โกยกิจเจริญ และสมชาย ไชยโคตร. 2558. ผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดภูเก็ต. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. 11(1): 157 – 186.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2544. การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดและวิธีการ, อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, กรุงเทพฯ.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2560. ข้อสอบโอเน็ต. กรุงเทพฯ.

สถิรพร เชาวน์ชัย. 2553. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้องจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร. สมนึก นนธิจันทร์. 2540. การเรียนการสอนและการประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน. รุ่งธนเกียรติออฟเซ็ท, สุรินทร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2543. รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์, บางกอกบล็อก, กรุงเทพฯ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. 2556. รายงานการศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ, บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. ข้อสอบมาตรฐานกลาง. กรุงเทพฯ.

สุปราณี เพชรา. 2553. การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อนุวัติ คูณแก้ว 2548. หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา. เอกสารสำเนา.

อุบล หอมชู, สุวพร เซ็มเฮง และ ชวริน รวยอาจิณ. การพัฒนาแบบประเมินตามสภาพจริงในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการสอนแบบโครงงาน. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 6(11): 223 – 236.

เอกรินทร์ สี่มหาศาล และ สุปรารถนา ยุกตะนันทน์. 2546. การออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินตามสภาพจริง, บุ๊คพอยท์, กรุงเทพฯ.

Wiggins, G. 1989. Teaching to the (authentic) Test. Education Leadership. 46(7): 141 – 147.

Thomas, S.O. 1994. Knowing Learners-Knowing Ourselves: Teachers' Perceptions of Change in theory and Practice Resulting from Inquiry into Authentic Assessment. Dissertation Abstract International. 55(5): 1188A.

อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบเปิดเผยและแบบเก็บตัวที่มีต่อการอ่าน

The Influence of Extroversion-Introversion Personality on Reading Performance

ณัฐธนนท์ หงส์วริทธิ์ธร[1*]

Nuttanont Hongwarittorrn[1*]

บทคัดย่อ

บุคลิกภาพเป็นปัจจัยหนึ่งของความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้ที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันย่อมมีพฤติกรรมแตกต่างกันไป นักเรียนนักศึกษาใช้สถานที่มีเสียงรบกวนต่างกันในการอ่าน ย่อมส่งผลต่อความสามารถในการจดจำและเข้าใจเนื้อหาแตกต่างกันออกไป งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ กับความเข้าใจในการอ่านที่มีสภาพแวดล้อมต่างกันของนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยและบุคลิกภาพเก็บตัว ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงการทดลองรูปแบบ 2x2 การเปรียบเทียบระหว่างบุคคล (between-subject design) ที่มีตัวแปรต้นบุคลิกภาพ (แบบเปิดเผยกับแบบเก็บตัว) และตัวแปรต้นสภาพแวดล้อมในการอ่าน (ฟังเพลงกับไม่ได้ฟังเพลง) กับผู้เข้าร่วมการทดลองจำนวน 100 คน คัดเลือกเฉพาะผู้เข้าร่วมการทดลองที่มีคะแนนบุคลิกภาพที่สามารถแยกแยะตามบุคลิกภาพแบบเปิดเผยกับแบบเก็บตัว ได้อย่างชัดเจน ผู้เข้าร่วมการทดลองที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยและเก็บตัว มีจำนวน 22 คน และ 16 คนตามลำดับ ผลการทดลอง พบว่าผู้เข้าร่วมการทดลองที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันเมื่ออ่านเอกสารในสถานการณ์ที่ไม่ได้ฟังเพลงแล้ว คะแนนการทดสอบการอ่านไม่แตกต่าง แต่ในสถานการณ์ที่ผู้เข้าร่วมการทดลองต้องฟังเพลงขณะที่อ่านเอกสาร กลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลองที่มีบุคลิกภาพเปิดเผย มีคะแนนในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการทดลองสนับสนุนงานวิจัยที่ผ่านมาและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของบุคคล

คำสำคัญ : บุคลิกภาพ, บุคลิกภาพแบบแสดงตัว, บุคลิกภาพเก็บตัว, การอ่าน

ABSTRACT

Personality is an important factor of individual differences. People with different personality behave differently. Students with different personality study at places with different environments. The environment affects the student's memory and comprehension in reading. This research aims to examine the influence of Extroversion-Introversion personality on comprehension of reading in different environment setting. The experimental methodology of 2x2 between-subject design was used to study with the independent variable of personality (Extrovert vs. Introvert) and the second independent variable of reading environment setting (listening to music and not listening to music). The experiment was conducted with 100 participants, only those who had distinguishable Extroversion-Introversion personality scores were selected for data analysis. There were twenty-two Extroverts and sixteen Introverts, respectively. The experimental results showed that participants with different personality traits when reading documents in non-listening-to-music setting had no different reading scores, while in listen-to-music setting the Extrovert group had significantly higher reading scores than the Introvert group. This experimental results support past research and correspond to the personality of the individuals.

Keywords: Personality, Extrovert, Introvert, Reading

---

[1] สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12121

[1] Department of Computer Science Faculty of Science and Technology, Thammasat University, Klong Nueng, Klong Luang, Prathumtani 12121, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : chcstu@gmail.com

บทนำ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้บุคคลมากมายมีพฤติกรรมการใช้เวลาเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ซึ่งไม่เพียงเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ ประเทศไทยก็ประสบกับเหตุการณ์ที่บุคคลก้มหน้าเล่นสมาร์ทโฟนหรืออุปกรณ์พกพา เช่น ในช่วงเวลาที่บุคคลกำลังเดิน ระหว่างนั่งรอ ระหว่างอยู่ในรถไฟฟ้า นักเรียนนักศึกษาเมื่ออยู่ในช่วงพัก ก็จะก้มหน้าเล่นโทรศัพท์มือถือ หรือแม้แต่ในระหว่างเรียน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด

พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนนักศึกษาในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมากด้วยเช่นกัน นักศึกษาใช้สมาร์ทโฟนอัดเสียงของการบรรยายและนำกลับไปฟังทบทวน ถ่ายรูปการเขียนโน้ตต่างๆ ของอาจารย์ ตัวอย่างที่อาจารย์ใช้ประกอบการบรรยาย นักศึกษาจึงไม่ต้องจดคำบรรยาย เข้าห้องเรียนเพื่อไปฟังบรรยายอย่างเดียว และอีกหลายคนก็อาจจะเข้าไปโดยไม่ต้องให้ความสนใจการบรรยายของอาจารย์มากนัก เพราะได้อัดคำบรรยายไว้อยู่แล้ว นักศึกษาสามารถจะนำเอาไฟล์เสียง หรือรูปภาพกลับมาศึกษาหรือทบทวนในภายหลัง

หนังสือตำราหรือเอกสารประกอบการเรียนมีรูปแบบที่เป็น E-book มากขึ้น นักเรียนนักศึกษาก็ใช้เวลาไปกับการอ่านเอกสารผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์และผ่านอุปกรณ์พกพา รูปแบบการเรียนการศึกษาในลักษณะเช่นนี้ก็สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงไปเมื่อเทียบกับการเรียนการสอนของนักศึกษาในอดีตอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบไหนที่จะให้ผลการเรียนดีกว่ากันหรือไม่ก็ตาม แต่สิ่งที่เห็นได้ชัดกับการเรียนในปัจจุบันจะมีแนวโน้มที่ผู้เรียนจะศึกษาทบทวนเอกสารการเรียนกับระบบคอมพิวเตอร์เพียงลำพังคนเดียวมากขึ้น

นักเรียนนักศึกษาบางคนเมื่อต้องอ่านเอกสารหนังสือตำรา จะมีการเปิดเพลงหรือทีวีทำให้สภาพแวดล้อมไม่เงียบจะช่วยให้นักเรียนนักศึกษาผู้นั้นจึงจะสามารถอ่านหนังสือได้ ในขณะที่บางคนจำเป็นต้องหาสถานที่เงียบๆเพื่อที่ตนเองจะสามารถมีสมาธิจดจ่อกับเอกสารที่ตนเองกำลังอ่านอยู่ในขณะนั้นได้ จะเห็นได้ว่าความต้องการสภาพแวดล้อมในการอ่านที่แกต่างกันเป็นการสะท้อนถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

บุคคลิกภาพเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่สะท้อนถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลที่นักวิจัยในหลายสาขาได้นำไปศึกษาวิจัยเพราะเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงาน (performance) ของบุคคลหรือพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป งานวิจัยหลายชิ้นได้ศึกษาถึงบุคคลที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันในการอ่านเอกสาร งานวิจัยที่ได้ผ่านมาได้ชี้ให้เห็นว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพต่างกันจะมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน Nurianfar, Azizi Far, & Gowhary (2014) ได้ทำวิจัยกับนักศึกษาที่ศึกษาภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีบุคลิกภาพเปิดเผย (Extrovert) และบุคลิกภาพเก็บตัว (Introvert) พบว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยทำคะแนนทดสอบความเข้าใจในการอ่านได้สูงกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยให้เหตุผลว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยจะเป็นบุคคลที่ชอบปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทำให้มีโอกาสได้เรียนรู้และใช้ภาษาได้มากกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ในขณะที่ Andriyani (2016) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผย (Extrovert) กับบุคลิกภาพเก็บตัว (Introvert) ในลักษณะเดียวกัน กลับพบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวทำคะแนนทดสอบความเข้าใจในการอ่านได้สูงกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผย โดยให้เหตุผลไว้ว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยจะให้ความสนใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตนเอง ไม่สามารถมีความสนใจจดจ่อกับเอกสารในขณะที่อ่านได้ จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยให้ผลที่ขัดแย้งกัน แต่สิ่งที่ค้นพบของงานวิจัยนี้เหมือนกันคือ นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันส่งผลให้ความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

เนื่องจากแนวโน้มนักเรียนนักศึกษาใช้อุปกรณ์พกพาที่มีมากขึ้นในปัจจุบัน พฤติกรรมการใช้อุปกรณ์พกพาที่แยกเป็นส่วนบุคคล พฤติกรรมการเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับนักศึกษาแต่ละคนมีบุคลิกภาพแตกต่างกันย่อมจะมีส่วนทำให้นักศึกษาเมื่ออ่านเอกสารในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันจะมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันไป งานวิจัยชิ้นนี้จึงมี

เป้าหมายที่จะศึกษานักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน อ่านเอกสารในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จะมีคะแนนทดสอบความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยคาดหวังข้อค้นพบของงานวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและอาจารย์ที่จะกำหนดสภาพแวดล้อมในการอ่านสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเองทำให้ความเข้าใจในการอ่านเป็นไปได้อย่างดีที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Andriyani (2016) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผย (Extrovert) กับบุคลิกภาพเก็บตัว (Introvert) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในชั้นปีที่ 1 ของนักศึกษามหาวิทยาลัย Lampung Selatan จำนวน 64 คน ใช้รูปแบบการทดลองแบบ ex post facto ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวทำคะแนนในการอ่าน (Mean=71.96) ได้สูงกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผย (Mean=63.75) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 95% สาเหตุที่นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยประสบปัญหาในการอ่านมากกว่า อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีบุคลิกถาพเปิดเผยให้ความสนใจกับสิ่งแวดล้อมรอบตนเอง จึงทำให้ไม่สามารถให้ความสนใจกับเนื้อหาในขณะอ่านได้อย่างต่อเนื่องนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวในทางตรงข้ามสามารถให้ความสนใจในการอ่านได้ดีกว่ามี คุณลักษณะบุคลิกภาพเก็บตัวจึงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเข้าใจในการอ่าน

Mall-Amiri & Nakhaie (2013) ทำวิจัยเปรียบเทียบนักศึกษาหญิงที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยและเก็บตัวซึ่งศึกษาในสาขาวิชาศึกษาภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (EFL) ในทักษะทางการอ่านและการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้เครื่องมือวัดบุคลิกภาพของ Eysenck (EPI) ทำการทดสอบทักษะการฟังจำนวน 6 เรื่อง จำนวนคำถามทั้งหมด 80 ข้อ และทดสอบทักษะการอ่านจำนวน 8 เรื่องจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 60 ข้อ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 2 จำนวน 150 คน มีจำนวนนักศึกษา 108 คนที่นำมาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยกับบุคลิกภาพเก็บตัว กลุ่มของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มจะได้รับการทดสอบทักษะการอ่านและการฟังเหมือนกัน ผลการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติ t-test พบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวทำคะแนนในทักษะการฟังได้สูงกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ทั้งสองกลุ่มไม่มีคะแนนทักษะการอ่านแตกต่างกัน ผลการวิจัยอาจจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเรียนรู้ทางภาษากับคุณลักษณะบุคลิกภาพ ซึ่งนำสู่การะเป็นข้อแนะนำให้กับผู้สอนที่จะใช้กิจกรรมให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพเพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ทักษะทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Nurianfar, Azizi Far, & Gowhary (2014) ทำวิจัยเพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านของนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยกับนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว โดยเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษาสองกลุ่ม นักศึกษาบุคลิกภาพเปิดเผยเป็นกลุ่มบุคคลที่น่าจะได้เปรียบในการเรียนรู้ทางภาษามากกว่าเพราะเป็นบุคคลที่ชอบมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จึงเป็นผู้ที่น่าจะได้ใช้ทักษะภาษาได้มากกว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ดังนั้นนักศึกษาบุคลิกภาพเปิดเผยจึงถูกคาดหวังว่าจะเป็นกลุ่มที่ทำคะแนนความเข้าใจในการอ่านได้สูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีบุคลิภาพเก็บตัว ผลการทดลองกับนักศึกษาผู้เรียนสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษในเมือง ilam ประเทศอิหร่าน จำนวน 60 คนพบว่า นักศึกษาที่บุคลิกภาพเปิดเผยทำคะแนนความเข้าใจในการอ่านได้สูงกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวอย่างมีนียสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยในต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า งานวิจัยหลายชิ้นได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางภาษาทั้งด้านการอ่านและการฟัง ในขณะที่ยังขาดงานวิจัยทางด้านเดี่ยวกันนี้ในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม จากข้อค้นพบของงานวิจัยในต่างประเทศจะเห็นได้ว่า ผลงานวิจัยยังมีความขัดแย้งกันอยู่ งานวิจัยของ Andriyani (2016) และ Mall-Amiri & Nakhaie (2013) ได้ข้อสรุปว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวสามารถทำคะแนนความเข้าใจในการอ่าน และคะแนนในการฟัง สูงกว่ากลุ่มนักศึกษาบุคลิกภาพเปิดเผย โดยให้เหตุผลว่า กลุ่มผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวสามารถให้ความสนใจกับเนื้อหาที่กำลังทำอยู่ (Working Memory) ได้ดีกว่ากลุ่มที่มีบุคลิกภาพเปิดเผย ในขณะที่ Nurianfar, Azizi

Far, & Gowhary (2014) กลับพบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวแปรและสมมติฐาน

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านระหว่างบุคคลที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยกับบุคลิกภาพเก็บตัวในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ตัวแปรต้นในงานวิจัยนี้มี 2 ตัวแปรได้แก่ ตัวแปรบุคลิกภาพ 2 ระดับ (บุคลิกภาพแบบเปิดเผยและแบบเก็บตัว) และตัวแปรต้นสภาพแวดล้อมในขณะอ่านข้อความ 2 ระดับ (ฟังเพลงและไม่ได้ฟังเพลง) ตัวแปรตามเป็นคะแนนความเข้าใจในการอ่านเอกสาร

2. การออกแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงการทดลองที่มีรูปแบบการทดลองเป็นแบบ 2x2 การเปรียบเทียบระหว่างบุคคล (between factorial design) ประกอบด้วย 2 ระดับของตัวแปรบุคลิกภาพ และ 2 ระดับของตัวแปรสภาพแวดล้อมในขณะอ่าน ทำให้มีกลุ่มทดลองทั้งหมด 4 กลุ่มได้แก่ กลุ่มทดลอง 1 เป็นกลุ่มที่มีผู้เข้าร่วมการทดลองมีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยอ่านเอกสารพร้อมกับฟังเพลง กลุ่มทดลอง 2 เป็นกลุ่มที่มีผู้เข้าร่วมการทดลองมีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยอ่านเอกสารโดยไม่ได้ฟังเพลง กลุ่มทดลอง 3 เป็นกลุ่มที่มีผู้เข้าร่วมการทดลองมีบุคลิกภาพเก็บตัวอ่านเอกสารพร้อมกับฟังเพลง และกลุ่มทดลอง 4 กลุ่ม เป็นกลุ่มที่มู้เข้าร่วมการทดลองมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวอ่านเอกสารโดยไม่ได้ฟังเพลง งานวิจัยนี้เลือกใช้รูปแบบการทดลองแบบการเปรียบเทียบระหว่างบุคคล ดังนั้นผู้เข้าการทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผย 1 คนจะถูกสุ่มให้เข้ากลุ่มการทดลอง 1 หรือ 2 ส่วนผู้เข้าร่วมการทดลองทีมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว 1 คนจะถูกสุ่มให้เข้ากลุ่มทดลอง 3 หรือ 4

3. การวัดผลการทดลอง

ในงานวิจัยนี้จะวัดผลความเข้าใจในการอ่านเป็นคะแนนที่ตอบได้ถูกต้องจากการอ่านบทความข่าวทั้งหมด 3 ข่าว ซึ่งประกอบด้วยข่าวที่มีเนื้อหาที่มีอารมณ์ความรู้สึกเศร้า สนุกสนาน และข่าวกลางๆ ที่มีเนื้อหาทั่วไปที่ไม่มีอารมณ์เข้าไปเกี่ยวข้อง เพื่อมิให้เกิดความลำเอียงของเนื้อหาของข่าวที่มีต่อการจดจำ เพราะทฤษฎี Pollyanna Principle และผลงานวิจัยทางจิตวิทยา ได้ชี้ให้เห็นว่า สิ่งที่ผ่อนคลายหรือทำให้รู้สึกดี จะทำให้บุคคลจำได้แม่นยำมากและนานกว่าสิ่งที่หดหู่หรือสะเทือนใจ ส่วนสิ่งที่เป็นกลางไม่ผ่อนคลายหรือไม่หดหู่ พบว่าบุคคลจะจำได้น้อยที่สุด (Matlin, 2012) ข่าว 1 ข่าวจะมีคำถามที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 5 คำถาม คะแนนเต็มของการอ่านข่าวทั้งหมด 15 คะแนนต่อบุคคล

4. สมมติฐานการทดลอง

บุคลิกภาพเป็นปัจจัยหนึ่งทีแสดงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล บุคคลที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยจะเป็นผู้ที่สนใจต่อผู้คนและสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว สนใจต่อเหตุการณ์ ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกภายนอกมากกว่าจะจดจ่อสนใจเฉพาะเรื่องของตนหรือภายในใจตนเองเท่านั้น มีความสนใจในการเข้าสังคม ชอบสังคมชอบพบปะผู้คนมากกว่าสิ่งของ ชอบสมาคม ในขณะที่บุคคลที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวจะเป็นจะมีแนวโน้มที่จะเก็บตัว เก็บความทุกข์ไว้กับตนเอง ไม่มีความมั่นใจในตัวเองที่จะต่อสู้กับเหตุการณ์ภายนอก ชอบคิด ชอบทำอะไรเงียบ ๆ อยู่คนเดียว และชอบครุ่นคิดคนเดียว (คนึง ตรงต่อกิจ, 2553) และจากงานวิจัยของ Andriyani (2016) และ Mall-Amiri & Nakhaie (2013) พบว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวสามารถทำคะแนนความเข้าใจในการอ่าน และคะแนนในการฟัง สูงกว่ากลุ่มนักศึกษาบุคลิกภาพเปิดเผย ในขณะที่ Nurianfar, Azizi Far, & Gowhary (2014) กลับพบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว จึงทำให้สมมติฐานวิจัยนี้ เป็นดังนี้

4.1 ปัจจัยบุคลิกภาพส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มทดลองที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวจะมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกลุ่มทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผย

4.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการอ่านเอกสารส่งผลต่อความเข้าในการอ่าน กลุ่มทดลองที่อ่านเอกสารที่ไม่ได้ฟังเพลงจะมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านแตกต่างจากกลุ่มทดลองที่อ่านเอกสารพร้อมฟังเพลงด้วย

4.3 ปัจจัยบุคลิกภาพร่วมกับปัจจัยสภาพแวดล้อมในการอ่านส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่าน

5.ผู้เข้าร่วมการทดลอง

ในการทดลองนี้ ผู้เข้าร่วมการทดลองเป็นนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยจำนวน 100 คน โดยทำการสุ่มขอความอนุเคราะห์จากนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการในหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะมีนักศึกษามาจากหลากหลายคณะ และเป็นสถานที่ที่เหมาะสมกับการทดลอง เพราะเป็นบริเวณที่นักศึกษาคุ้นเคยใช้เป็นที่อ่านหนังสือ

6.เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองจะประกอบแบบทดสอบบุคลิกภาพเปิดเผยและเก็บตัวที่พัฒนาขึ้นโดย (รสชรินทร์ ฉายแก้ว, 2536) ถูกคัดเลือกมาเฉพาะข้อคำถามที่เป็นคำถามเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพมิติเปิดเผยกับเก็บตัวเท่านั้น (Extroversion-Introversion dimension) มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อคำถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha coefficient) เท่ากับ 0.6932 และในงานวิจัยนี้ได้ทำการทบทวนวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรเดียวกันกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 30 คนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7 ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยต้นฉบับ เอกสารเพื่อใช้ทดสอบความเข้าใจในการอ่านมีทั้งหมด 3 เรื่อง 2 เรื่องเป็นเรื่องที่นำมาจาก 1) ข่าวที่มีเนื้อหาหดหู่ เป็นข่าวเกี่ยวกับการฆาตกรรม และ 2) ข่าวที่มีเนื้อหากลางมิได้ส่งผลต่ออารมณ์ของผู้อ่าน เป็นข่าวเกี่ยวกับการกีฬา ส่วนเรื่องที่ 3 เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นเองจากเหตุการณ์จริงของนักศึกษาโดยมีเนื้อหาที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความขำขัน ตลก สนุกสนาน แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านเป็นข้อคำถามที่ใช้ทดสอบความจำและความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องที่ผู้เข้าร่วมการทดลองได้อ่าน คำถามที่ถูกสร้างขึ้นจำนำมาจากเนื้อเรื่องที่อ่านเท่านั้น แต่ละเรื่องจะมีคำถามอยู่ 5 ข้อ การสร้างคำถามจะเลียนแบบการสร้างคำถามในการทดลองเรื่องการอ่านของ (Matlin, 2012) ซึ่งมีอยู่สองลักษณะ คือ คำถามถูกสร้างขึ้นในลักษณะที่มีเนื้อหาตามที่ปรากฏในเนื้อหาที่ผู้เข้าร่วมการทดลองได้อ่านจริง บางคำถามเป็นจะคำถามที่มีความใกล้เคียงกับเนื้อหาที่อ่านแต่มีบางส่วนเปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อยแต่ไม่ได้เปลี่ยนความหมายหลักของประโยค (Lexical Change) และบางคำถามจะเป็นคำถามที่ถูกเปลี่ยนแปลงความหมายไป (Semantic Change) ตัวอย่างเช่น เนื้อหาในข่าวได้กว่าไว้ "น.ส.พรทิพย์ อายุ 30 ปี เป็นพนักงานของคลินิกทำฟัน สภาพศพนอนหงายอยู่บนที่นอน" คำถามที่ถูกสร้างขึ้นในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย (Lexical Change) เช่น การเปลี่ยนชื่อ "น.ส.ภรทิพย์ อายุ 30 ปี เป็นพนักงานของคลินิกทำฟัน สภาพศพนอนหงายอยู่บนที่นอน" ส่วนคำถามที่เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงความหมายของประโยค (Semantic change) เช่น "น.ส.พรทิพย์ มีสภาพนอนคว่ำอยู่บนโต๊ะในคลีนิกหมอฟัน อายุ 30 ปี" เอกสารเนื้อหาที่ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองอ่านจะแสดงด้วยสไลด์ และคำถามที่ถามก็จะแสดงด้วยสไลด์โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองพิจารณาตัดสินใจว่า คำถามต่อไปนี้อยู่ในเนื้อหาที่ผู้อ่านได้อ่านไปก่อนหน้าหรือไม่ ผู้เข้าร่วมการทดลองจะตอบคำตอบแต่ละข้อลงในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้ให้ คำตอบจะเป็นการทำเครื่องหมาย / ลงในช่องถ้าคำถามนั้นปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่านหรือไม่

7.ระเบียบวิธีในการทดลอง

ผู้เข้าร่วมการทดลองจะถูกขอให้ช่วยเหลือเข้าร่วมการทดลอง โดยผู้ทดลองจะได้อธิบายให้กับผู้เข้าร่วมการทดลองว่าต้องทำอะไรบ้าง เมื่อผู้เข้าร่วมการทดลองยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือก็เริ่มต้นให้ทำแบบทดสอบบุคลิก ภาพเพื่อแยกบุคลิกภาพแบบเปิดเผยหรือเก็บตัว ผู้เข้าร่วมการทดลองจะถูกกำหนดลงในกลุ่มทดลองที่อ่านเนื้อเรื่องบนสไลด์โดยไม่ต้องฟังเพลงหรือในกลุ่มทดลองที่อ่านเนื้อเรื่องบนสไลด์พร้อมกับการใส่หูฟังเพื่อฟังเพลง เมื่อผู้เข้า ร่วมการทดลองอ่านเรื่องแต่ละเรื่องจบจะก็มีคำถามที่ต้องตอบทั้งหมด 5 ข้อ เมื่ออ่านครบสามเรื่องก็จะเป็นการเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้ทดลองก็

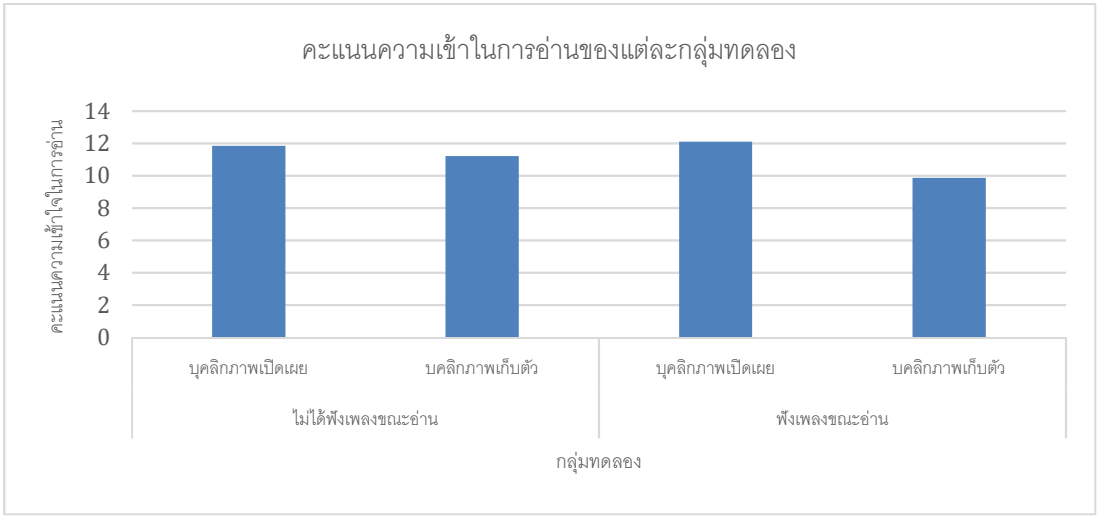
จะกล่าวขอบคุณในการให้ความช่วยเหลือในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อควบคุมการทดลองเป็นไปแนวทางเดียวกัน ในระหว่างการทดลอง ผู้ทดลองจะนั่งอยู่กับผู้เข้าร่วมการทดลองเพื่อเป็นผู้ควบคุมการกดสไลด์ ป้องกันมิให้ผู้เข้าร่วมการทดลองกดสไลด์กลับไปมาเอง

ผลการทดลอง

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยทางบุคลิกภาพและสภาพแวดล้อมในระหว่างการอ่านเอกสารกับความเข้าใจในการอ่านเอกสาร กับจำนวนผู้เข้าร่วมการทดลองซึ่งเป็นนักศึกษาทั้งหมด 100 คน โดยวัดผลความเข้าใจในการอ่านด้วยจำนวนคำตอบที่ถูกต้องจาก 15 ข้อในการอ่านเรื่องราวทั้งหมด 3 เรื่อง ในการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านจามปัจจัยงานวิจัยนี้ จำเป็นต้องวิเคราะห์คะแนนในการจำแนกบุคลิกภาพของผู้เข้าร่วมการทดลองก่อน ตามคำอธิบายการใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพของวัลภา สบายยิ่ง (2542) ต้องทำการรวมคะแนนจากแบบทดสอบบุคลิกภาพจำนวน 20 ข้อ นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 33.83) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD=5.37) คำนวณหาค่าคะแนนที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งบุคลิกภาพเป็นเปิดเผยและเก็บตัว เกณฑ์ที่ใช้คำนวณได้จาก ค่าเฉลี่ยบวกด้วยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ส่วนบุคลิกภาพคะแนนสูง ($\overline{X}$H = 39.19) และค่าเฉลี่ยลบด้วยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ส่วนบุคลิกภาพคะแนนต่ำ ($\overline{X}$L=28.46) ผู้เข้าร่วมการทดลองที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูงหรือเท่ากับเกณฑ์คะแนนสูง ($\overline{X}$H) จะจัดเป็นกลุ่มผู้ที่มีบุคลิกภาพเปิดเผย ส่วนผู้เข้าร่วมการทดลองที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์คะแนนต่ำ ($\overline{X}$L) จะจัดเป็นกลุ่มผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว แต่เพื่อให้ได้จำนวนของผู้เข้าร่วมในการทดลองแต่ละกลุ่มทดลองมีจำนวนใกล้เคียงมากที่สุด เกณฑ์คะแนนบุคลิกภาพต่ำจะใช้ ($\overline{X}$L=29) และเกณฑ์คะแนนบุคลิกภาพสูงจะใช้ ($\overline{X}$H = 39) แทน ทำให้จำนวนผู้เข้าร่วมการทดลองแต่ละกลุ่มแสดงในตารางที่ 1 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณาแสดงได้ดังภาพที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้เข้าร่วมการทดลองในแต่ละกลุ่มทดลอง

	ปัจจัยบุคลิกภาพ	
สภาพแวดล้อมในขณะอ่าน	เปิดเผย	เก็บตัว
ไม่ได้ฟังเพลง	13	9
ฟังเพลง	9	7

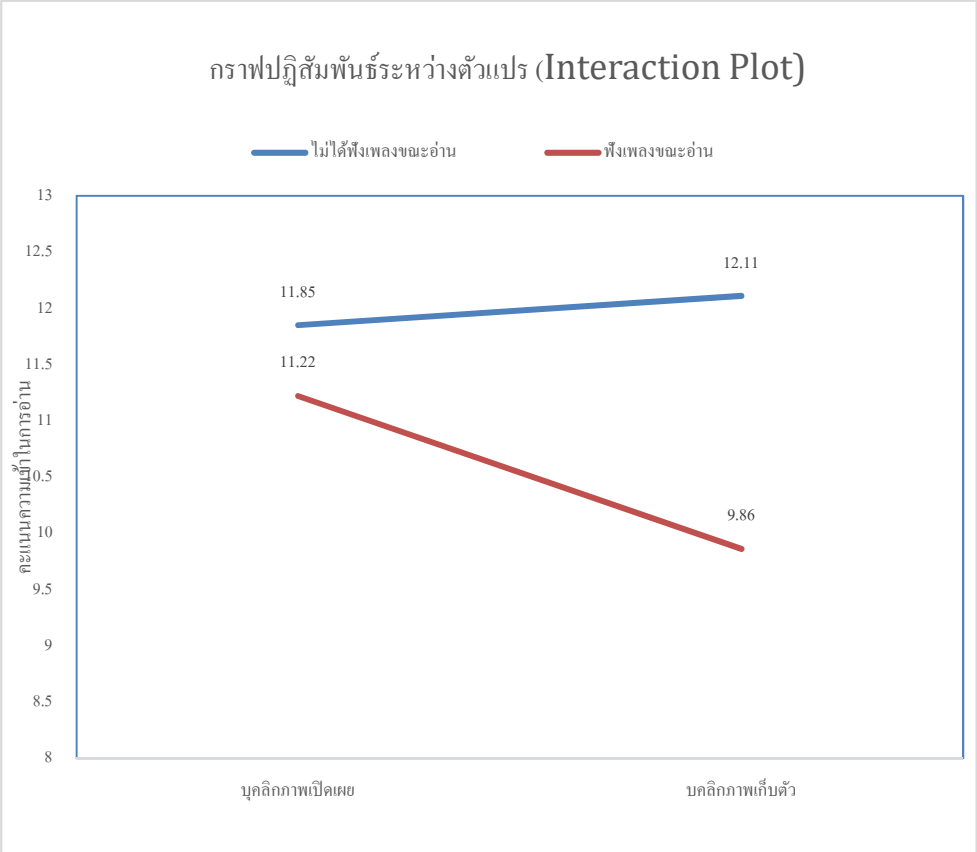
ภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจในการอ่านแยกตามกลุ่มทดลอง

การวิเคราะห์ผลการทดลอง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง

ปัจจัย	ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน	df	ความแปรปรวน	F	P
สภาพแวดล้อมในขณะอ่าน	2.738	1	2.738	1.39	0.247
บุคลิกภาพ	18.738	1	18.738	9.51	0.004
สภาพแวดล้อมในขณะอ่าน X บุคลิกภาพ	6.011	1	6.011	3.051	0.09
ข้อผิดพลาด (Error)	66.994	34	1.97		
ทั้งหมด (Total)	5025	38			

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (ดังตารางที่ 2) ได้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยบุคลิกภาพส่งผลให้คะแนนความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($P = 0.004, < 0.05$) โดยกลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลองที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยมีคะแนนความเข้าใจในการอ่าน ($\bar{X}$=11.95, SD=1.527) สูงกว่ากลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลองที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ($\bar{X}$=10.63, SD=1.310) ส่วนปัจจัยสภาพแวดล้อมในขณะอ่านมิได้ส่งผลให้คะแนนความเข้าในในการอ่านแตกต่างกัน($P = 0.247, > 0.05$) ส่วนปัจจัยบุคลิกภาพร่วมกับปัจจัยสภาพแวดล้อมในการอ่านก็มิได้ส่งผลให้คะแนนความเข้าในการอ่านแตกต่างกัน ($P = 0.09, > 0.05$)

ภาพที่ 2 กราฟปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (interaction plot)

จากผลการวิเคราะห์จึงมีหลักฐานเพียงพอที่จะยอมรับสมมติฐานการทดลองของงานวิจัยนี้ที่ระบุไว้ว่า ปัจจัยบุคลิกภาพส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่าน โดยที่กลุ่มทดลองที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยจะมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวอย่างนัยสำคัญ (main effect of personality) แต่ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะยอมรับสมมติฐานการทดลองของงานวิจัยนี้ที่ระบุไว้ว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมในการอ่านเอกสารส่งผลต่อความเข้าในการอ่าน กลุ่มทดลองที่อ่านเอกสารที่ไม่ได้ฟังเพลงและกลุ่มทดลองที่อ่านเอกสารพร้อมฟังเพลงด้วยมีคแนนความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกัน (no main effect of reading environment) และเช่นเดียวกัน ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะยอมรับสมมติฐานการทดลองของงานวิจัยที่ระบุไว้ว่า ปัจจัยบุคลิกภาพร่วมกับปัจจัยสภาพ แวดล้อมในการอ่านส่งผลต่อความเข้าในการอ่าน (no interaction effect)

สรุปผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยบุคลิกภาพซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมในขณะอ่านเอกสารซึ่งเป็นเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษาหรือไม่ ผลการทดลองพบว่าปัจจัยบุคลิกภาพทางด้านการปฏิสัมพันธระหว่างบุคคล (Extroversion-Introversion dimension) ส่งผลทำให้คะแนนความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการทดลองในครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Nurianfar, Azizi Far, & Gowhary, 2014) อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยตัวสามารถอ่านเอกสารเข้าใจได้ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบใด ในขณะที่นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวจะประสบปัญหาในการอ่านเอกสารมากขึ้นใน

สภาพแวดล้อมที่ต้องฟังเพลงไปพร้อมด้วย จากรูปที่ 2 กราฟปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มทดลองที่เป็นนักศึกษาบุคลิกภาพเก็บตัวอ่านเอกสารที่ได้ฟังเพลงไปพร้อมด้วยมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านต่ำที่สุด ($\bar{X}$=9.86, SD=0.9) ในขณะที่กลุ่มทดลองที่เป็นนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยและฟังเพลงไปพร้อมด้วยมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงสุด ($\bar{X}$=12.11, SD=1.167) ผลที่ค้นพบได้จึงน่าสะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะของบุคคลที่มีบุคิกภาพแตกต่างกัน เพราะบุคคลที่บุคลิกภาพเก็บตัวชอบชอบทำอะไรเงียบ ๆ อยู่คนเดียวเมื่อต้องฟังเพลงในขณะที่อ่านเอกสารไปด้วย ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกย่อมทำให้บุคคลกลุ่มนี้ไม่สามารถมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กระทำได้อยู่ในขณะนั้น หน่วยความจำ ณ ขณะนั้น (Working Memory) ย่อมได้สิ่งรบกวน ส่งผลความสามารถในการจดจำ ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยเป็นบุคคลที่ชอบปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีสิ่งรบกวนได้ ดังนั้นบุคคลเหล่านี้เมื่อฟังเพลงไปพร้อมกับการอ่านเอกสารยังคงสามารถทนทานต่อเสียงเพลงและยังคงมีสมาธิจดจ่อกับเอกสารที่กำลังอยู่ขณะนั้นได้ ความสามารถในการจดจำมิได้ถูกรบกวนด้วยสภาพแวดล้อม จึงยังทำให้จดจำเรื่องที่อ่านได้

ผลของวิจัยชิ้นนี้สนับสนุนกับงานวิจัยที่ผ่านมาในกลุ่มที่พบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวซึ่งทำให้อนุมานนำผลการศึกษาครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้กับนักศึกษาเมื่อตนเองต้องอ่านหนังสือตำรา ควรจะมีสภาพแวดล้อมภายนอกอย่างไรที่จะช่วยส่งเสริมเพื่อให้ตนเองสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อหาในการอ่านได้ดี และเมื่อต้องมาทำการทดสอบที่วัดผลความทรงจำในเนื้อหาและความเข้าใจ นักศึกษาย่อมาสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรืออาจารย์อาจจะนำไปประยุกต์ใช้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความเข้าในการอ่านได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับบุคลิกภาพ แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เหลือมาใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบในงานวิจัยมีจำนวนน้อย เนื่องจากใช้เกณฑ์ในการจัดกลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลองกลุ่มคะแนนบุคลิกภาพสูงกับกลุ่มคะแนนบุคลิกภาพต่ำ ตัดผู้เข้าร่วมการทดลองที่มีคะแนนบุคลิกภาพกลางๆ ออกเพื่อให้ได้ผู้เข้าร่วมการทดลองที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยและเก็บตัวแยกออกจากกันอย่างชัดเจน ดังนั้นการทบทวนการดำเนินการลักษณะเดียวกันที่มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นจึงเป็นสิ่งที่ได้รับการพิจารณาดำเนินต่อไป เพื่อให้ผลลัพธ์ของงานวิจัยที่มีระดับความเชื่อมั่นสูงขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณนักศึกษาวิชา CS275 ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวมรวมข้อมูล และที่ขาดไม่ได้คือผู้เข้าร่วมการทดลองทุกคนเป็นผู้ที่เสียสละเวลาและให้ความช่วยเหลือในการทดลอง ทำให้งานวิจัยสำเร็จลงได้

เอกสารอ้างอิง

คนึง ตรงต่อกิจ. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. การศึกษาค้นคว้าด้สยตนเอง กศ.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รสชรินทร์ ฉายแก้ว. 253 . การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ แบบการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Andriyano, R. P. 2016. Comparative study of reading comprehension between students with introvert and students with extrovert personality at SMA N 2 Kalianda. English Education Program. Lampung University.

Mall-Amiri, B. & Nakhaie,N. 2013. Comparing the performance of extrovert and introvert intermediate female EFL learners on listening and reading task. International Journal of Language Learning and Applied Linguistics World. Vol3(3), pp. 11-29.

Matlin, M. 2012. Cognition. 8th Edition. Wiley Publishing

Nurianfar, Y., Azizi Far, A. & Gowhary, H. 2014. The Analysis of reading strategies used by extrovert and introvert intermediate students in ilam Province, Iran. Journal of Novel Applied Sciences. Vol 3 (12), pp. 1392-1402.

ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเลือกเข้าปฏิบัติธรรมที่วัดถ้ำสุมะโน

Factors effecting people selection for dhavma practice at wat tham sumano

ธนากร โกมลวานิช[1*] จุฬาพิชญ์ ยะทัง[1] ธนา แสงสุวรรณ[1]
สกุลรัตน์ บุญสว่าง[1] อนุวัฒน์ บุญคงแก้ว[1] และ รังสิมันต์ พ่วงแสง[1]
Thanakorn Komonwanit[1*] Chulapit Yatung[1] Thana Sangsuwan[1]
Sagoonrut Boonsawang[1] Anuwat Boonkongkaew[1]and Rungsiman Pongsang[1]

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้บุคคลทั่วในสนใจเข้าศึกษาและปฏิบัติธรรมที่วัดถ้ำสุมะโน และเพื่อหาแนวทางในการทำให้ประชาชนเข้าวัดเพื่อศึกษาและปฏิบัติธรรมให้มากขึ้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารทางวิชาการ และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) โดยการสัมภาษณ์พระภิกษุสงฆ์ที่จำพรรษาอยู่ที่วัดถ้ำสุมะโนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 รูป และสัมภาษณ์ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดถ้ำสุมะโน จำนวน 40 คน ในช่วงระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2560 ถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2560 จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลทั่วในสนใจเข้าศึกษาและปฏิบัติธรรมที่วัดถ้ำสุมะโน ได้แก่ (1) เจ้าอาวาสมีนโยบายในเผยแผ่ธรรมะให้กับประชาชนด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาปฏิบัติธรรมภายในวัด (2) มีพระวิปัสสนาจารย์ และ (3) มีการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมที่ช่วยให้ผู้สนใจสามารถปฏิบัติได้โดยสะดวก ได้แก่ การสมัครเข้าปฏิบัติธรรมสามารถทำได้สะดวก มีกิจวัตรประจำวันที่ชัดเจนและมุ่งเน้นด้านการปฏิบัติธรรม มีการจัดเตรียมสถานที่ปฏิบัติธรรมที่เงียบสงบ มีอาหารสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม และมีที่พักที่เหมาะสม

คำสำคัญ : ปฏิบัติธรรม, วัด, พุทธศาสนา

.....

[1*]สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93210
[1*]Department of Law, Facalty of Law, Thaksin University, Sub-district Banprow, District Papayom, Province Phatthalung 93210, Thailand
[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : gone2515@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to jront the factors that make people interested in taking care of their precepts and meditating at Wat Tham Sumano, and to find ways to bring people to the temple for obeying precepts and doing meditate more. The study collected data from academic papers and in-depth interviews. Interview with 2 monks who stay at the temple Wat Tham Sumano at least 5 years and interviewing 40 people those who practice at Wat Tham Sumano. The research found that the factors that make people interested in obeying precepts and doing meditate at the temple were as follows. (1) Abbot had a policy to spread the Dharma to people by encouraging people to practice meditation in the temple (2) there were meditation teachers ,and (3) the temple was managed so that people can practice the Dharma easily, it was convenient to apply for practicing meditation, daily routines focus on the practice, peaceful place for meditation ,provied is food for the meditator, and there were reasonable accommodations.

Keywords : meditation, temple, Buddhism

บทนำ

ศาสนาต่าง ๆ อยู่คู่กับมนุษย์มานานนับพันปีแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากศาสนามีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างมาก เช่น ช่วยให้มนุษย์มีหลักในการดำเนินชีวิต เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาที่มนุษย์ประสบปัญหา หรืออยู่ในภาวะวิกฤต เนื่องจากศาสนาทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี ดังนั้น หากบุคคลปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ จะทำให้บุคคลทุกคนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข ปราศจากการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน

สำหรับประเทศไทยประชาชนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา โดยข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่า ในปี พ.ศ. 2557 ประเทศไทยมีผู้ที่นับถือพุทธศาสนามากที่สุด จำนวน 61.74 ล้านคน (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2560 1) โดยศาสนาพุทธสอนให้พุทธศาสนิกชนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น นอกจากนั้นพุทธศาสนายังสอนให้ไม่เบียดเบียดเบียนผู้อื่นรวมทั้งไม่เบียดเบียนสัตว์ต่าง ๆ ด้วย โดยจะเห็นได้จากพุทธศาสนาสอนในเรื่องการทำทาน และการรักษาศีล (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปรินายก, 2554, หน้า 2) ไม่ว่าจะเป็นศีล 5 ศีล 8 และศีล 227 ก็ตาม นอกนั้นพุทธศาสนายังสอนในเรื่องกุศลกรรมบถ 10 ซึ่งหมายถึง กรรมดีอันเป็นทางนำไปสู่ความสุขความเจริญหรือสุคติ 10 ประการ ได้แก่ กายกรรม 3 (เว้นจากการเบียดเบียน เคารพกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของผู้อื่น และการเว้นจากการประพฤติผิดในกาม) วจีกรรม 4 (ละการพูดเท็จ ละการพูดส่อเสียด ละการพูดคำหยาบ ละการพูดเพ้อเจ้อ โดยพูดในสิ่งที่มีเหตุผล มีสารประโยชน์ ถูกกาลเทศะ) และมโนกรรม 3 (ไม่เพ่งเล็งอยากได้ของผู้อื่น ไม่มีจิตคิดร้าย มีความเห็นชอบ เช่น ผลวิบากกรรมดีกรรมชั่วมี เป็นต้น) (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2561) ดังนั้น หากพุทธศาสนิกชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าและน้อมนำเอาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามาปฏิบัติย่อมทำให้บุคคลทุกคนย่อมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข แต่อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันพบว่าพุทธศาสนิกชนที่เข้าวัดมีจำนวนลดลง จากการสำรวจของมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว รายงานเกี่ยวกับสถานการณ์การเข้าวัดของครอบครัวไทยในยุคปัจจุบันว่า มีการเข้าวัดทำบุญร่วมกันเฉลี่ยเพียงเดือนละ 1 ครั้งเท่านั้น (พระมหาขวัญชัย กิตติเมธี, 2560, หน้า 6) ซึ่งวัดนอกจากเป็นสถานที่บวชเรียน ศึกษาและปฏิบัติธรรมของพระภิกษุแล้ว ยังเป็นสถานที่อบรมสั่งสอนหลักธรรมให้แก่ทั้งพระภิกษุและบุคคลทั่วไป หากประชาชนทั่วไปเข้าวัดน้อยลงย่อมมีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจทางด้านศีลธรรม หรือพระธรรมคำสอนรวมทั้งการนำธรรมะไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนลดน้อยถอยลงไปด้วย เมื่อศีลธรรมเสื่อมทรามไปจากจิตใจของบุคคล

ย่อมทำให้มีการเอารัดเอาเปรียบเบียดเบียนกันมากขึ้น และก่อให้เกิดความไม่ปกติสุขขึ้นในสังคม ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาหาแนวทางในการทำให้ประชาชนเข้าวัดเพื่อศึกษาและปฏิบัติธรรมให้มากขึ้นอย่างไรก็ดี แม้ว่าการเข้าวัดเพื่อศึกษาและปฏิบัติธรรมของประชาชนมีแนวโน้มลดลงก็ตาม แต่มีวัดบางแห่ง เช่น วัดถ้ำสุมะโน ซึ่งตั้งอยู่ที่ ต.บ้านนา อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง ซึ่งวัดแห่งนี้ประชาชนทั้งที่อยู่อาศัยอยู่ในจังหวัดพัทลุง และประชาชนจากจังหวัดอื่น ๆ ยังคงนิยมเดินทางมาศึกษาและปฏิบัติธรรมที่วัดแห่งนี้เป็นจำนวนมาก โดยในปี พ.ศ. 2558 มีประชาชนเดินทางมาปฏิบัติธรรมที่วัดถ้ำสุมะโนเป็นจำนวนมากถึง 10,230 คน (วัดถ้ำสุมะโน, 2561: ระบบออนไลน์) คณะผู้วิจัยจึงเห็นสมควรศึกษากรณีของวัดถ้ำสุมะโน โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย ดังนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้บุคคลทั่วไปสนใจเข้าศึกษาและปฏิบัติธรรมที่วัดถ้ำสุมะโน เพื่อเป็นแนวทางให้กับวัดอื่น ๆ นำไปประยุกต์ใช้กับวัดของตนเองได้ ซึ่งอาจส่งผลให้ประชาชนสนใจเข้าวัดเพื่อศึกษาและปฏิบัติธรรมเพิ่มมากขึ้นต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ (Documentary Research) เช่น หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ การสัมภาษณ์ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

2. ศึกษาปัจจัยที่ทำให้บุคคลทั่วไปสนใจเข้าศึกษาปฏิบัติธรรมที่วัดถ้ำสุมะโน จำนวน 40 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 25 คน เพศชาย 15 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยเตรียมแนวคำถามการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเลือกเข้าปฏิบัติธรรมที่วัดถ้ำสุมะโน มีผลการศึกษา และสามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1.เจ้าอาวาสมีนโยบายในเผยแผ่ธรรมะให้กับประชาชนด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาปฏิบัติธรรมภายในวัด เนื่องจากเจ้าอาวาสมีอำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการต่าง ๆ ภายในวัด โดยทั้งพระภิกษุและฆราวาสจะต้องประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าอาวาส มิฉะนั้น เจ้าอาวาสอาจสั่งให้พระภิกษาหรือฆราวาสที่ไม่อยู่ในโอวาทของเจ้าอาวาสออกไปเสียจากวัดได้ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 มาตรา 37 และมาตรา 38 และนอกจากนั้นตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 มาตรา 37 (3) บัญญัติให้เจ้าอาวาสมีหน้าที่ให้การศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ การให้คำแนะนำสั่งสอนเกี่ยวกับหลักธรรมทางพุทธศาสนาแก่ฆราวาส จึงเป็นสิ่งที่เจ้าอาวาสพึงกระทำ (พัทยา สายหู, 2516, หน้า 68) และเป็นบทบาทของเจ้าอาวาส แต่ในปัจจุบันมีเจ้าอาวาสเป็นจำนวนมากที่ยังมิได้ทำตามบทบาทหน้าที่ของตนในการให้คำแนะนำสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่คฤหัสถ์ มหาเถรสมาคมซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดในการปกครองคณะสงฆ์ไทย ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และถือว่าเป็นผู้นำทางด้านการปกครองคณะสงฆ์ ซึ่งผู้นำความสำคัญต่อองค์กรความสำเร็จขององค์กรนั้นผู้นำถือว่ามีส่วนสำคัญ โดยผู้นำจะต้องสร้างแรงจูงใจและสิ่งเร้าแก่ผู้ตามให้พัฒนาตนเองเพื่อให้ประโยชน์แก่หน่วยงาน (สุพัตรา สุภาพ, 2540, หน้า 165) โดยการปกครองคณะสงฆ์จะประสบความสำเร็จหรือไม่ ผู้นำถือเป็นส่วนสำคัญ เนื่องจากในปัจจุบันเจ้าอาวาสจำนวนไม่ทำหน้าที่ในการให้การอมรมสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่คฤหัสถ์ตามบทบาทหน้าที่ของตน ดังนั้นมหาเถรสมาคม ในฐานะเป็นผู้นำของคณะสงฆ์จึงควรต้องสร้างแรงจูงในหรือกระตุ้นให้เจ้าอาวาสวัดต่าง ๆ มุ่งเน้นการเผยแผ่ธรรมะให้กับประชาชนด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาปฏิบัติธรรมภายในวัดให้มาก

ขึ้น และหากเจ้าอาวาสซึ่งเป็นผู้นำของวัดให้ความสำคัญกับการเผยแผ่ธรรมะให้กับประชาชนด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาปฏิบัติธรรมภายในวัด ก็จะทำให้การการอมรมสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่คฤหัสถ์ประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก แต่ถ้าเจ้าอาวาสไม่สนับสนุนหรือไม่ให้ความสำคัญเรื่องการเผยแผ่ธรรมะให้กับประชาชนด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาปฏิบัติธรรมภายในวัด การอบรมสั่งสอนธรรมะแก่ประชาชนก็จะประสบความสำเร็จได้ยาก

จากการศึกษาพบว่า เจ้าอาวาสของวัดถ้ำสุมะโนทุกรูปจะให้เน้นการเผยแผ่ธรรมะให้กับประชาชนด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาปฏิบัติธรรมภายในวัด ด้วยการถือศีลและปฏิบัติสมาธิภาวนา ซึ่งแตกต่างจากวัดทั่วไปซึ่งส่วนใหญ่มีเพียงการทำบุญตักบาตรเฉพาะในช่วงเทศกาล หรือเฉพาะเวลางานประเพณีต่าง ๆ เท่านั้น ซึ่งยังไม่ตอบสนองความต้องการของพุทธศาสนิกชนบางส่วนที่นอกจากจะต้องการทำบุญตักบาตรแล้ว ยังต้องการถือศีลและปฏิบัติธรรมด้วยการทำสมาธิหรือการเจริญวิปัสสนาที่วัดอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากการทำบุญในพุทธศาสนามิได้มีเฉพาะการทำบุญตักบาตร ซึ่งถือเป็นการให้ทานเท่านั้น แต่การทำบุญในพุทธศาสนายังมีการรักษาศีล ซึ่งถือว่าได้บุญมากกว่าการให้ทาน และนอกจากนั้นยังมีการทำสมาธิ ซึ่งผู้ทำสมาธิจะได้บุญมากกว่าการรักษาศีล (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปรินายก, 2554)

2. มีพระวิปัสสนาจารย์หรือพระครูวิปัสสนาจารย์ โดยพระวิปัสสนาจารย์จะทำหน้าที่สอนกรรมฐานตามหลักของพุทธศาสนาให้แก่ผู้ปฏิบัติธรรม โดยพระวิปัสสนาจารย์จะต้องผ่านการอบรมด้านวิปัสสนามาแล้ว จึงจะสามารถแนะนำสั่งสอนแนวทางในการเจริญวิปัสสนาจารย์ที่ถูกต้องแก่ผู้ปฏิบัติธรรม สามารถสอบอารมณ์ของผู้เจริญวิปัสสนาได้ สามารถปรับปรุงแก้ไขให้กับผู้ที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้องได้ ซึ่งคุณสมบัติของพระวิปัสสนาจารย์ดังกล่าวสอดคล้องกับลักษณะของครูที่ดี กล่าวคือ การมีความรอบรู้ และสอนดี เป็นต้น (ธีรศักดิ์ , 2544) ในขณะที่วัดทั่ว ๆ ไปนั้นจะไม่มีพระวิปัสสนาจารย์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ จึงไม่สามารถให้ความรู้ หรือไม่สามารถแนะนำสั่งสอนแนวทางในการเจริญวิปัสสนาให้แก่ประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมได้ จึงทำให้คนเข้าวัดนั้น ๆ น้อยลง เนื่องจากไม่มีสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติธรรม และไม่ทำให้คนเชื่อถือศรัทธราพอที่จะจูงใจให้คนเข้าวัดได้

3.มีสถานที่ปฏิบัติธรรมที่เงียบสงบ วัดถ้ำสุมะโนมีทำเลที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชนพอสมควร มีลักษณะเป็นภูเขาล้อมรอบและอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ จึงมีความเงียบสงบ ร่มรื่น มีความเป็นธรรมชาติและไม่มีสิ่งรบกวน ไม่ว่าจะเป็นด้านมลภาวะด้านเสียง ฝุ่นควัน หรือกลิ่น ทำให้ผู้ปฏิบัติธรรมสามารถปฏิบัติได้โดยสะดวก ไม่มีสิ่งรบกวนที่ทำให้ผู้ปฏิบัติธรรมเสียสมาธิ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดเรื่ององค์ประกอบของการเรียนรู้ ซึ่งเห็นว่า นอกจากองค์ประกอบด้านตัวผู้เรียน และองค์ประกอบด้านตัวครูแล้ว องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมบรรยากาศและสถานที่เรียนรู้จะต้องมีความเหมาะสม ซึ่งเป็นอีกองค์ประกอบที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งของการเรียนรู้ (เชียรศรี, 2527) ในขณะที่วัดทั่วไป โดยเฉพาะวัดอยู่ในเขตเมืองแม้จะมีสถานที่ปฏิบัติธรรม แต่จะมีอุปสรรคในการปฏิบัติธรรม เนื่องจากมีมลภาวะทั้งมลภาวะทางเสียง ฝุ่นควันจากรถยนต์ หรือฝุ่นควันที่มาจากการก่อสร้าง หรือโรงงานที่ตั้งอยู่ใกล้กับวัด ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำสมาธิเนื่องจากมีมลภาวะต่าง ๆ ทั้งมลภาวะทางเสียง กลิ่น ฝุ่น และควันรบกวน

4.มีที่พักที่เหมาะสม สถานที่พักถือเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการปฏิบัติธรรมต่อเนื่องกันเป็นเวลาหลายวัน เพราะที่พักอาศัยนั้นตามทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของอับราฮัม มาสโลว์ เป็นความต้องการของมนุษย์ขั้นที่ 1 ในบรรดาความต้องการของมนุษย์ทั้ง 5 ขั้น โดยเป็นความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น ความต้องการด้านอาหาร ความต้องการด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น (ขุมทอง, 2551) โดยวัดถ้ำสุมะโนมีที่พักสำหรับผู้ปฏิบัติธรรมอย่างเพียงพอ โดยแบ่งเป็นอาคารแยกชาย หญิงชัดเจน และนอกจากนั้นยังมีเครื่องนอน เช่น เสื่อ หมอน ผ้าห่มเตรียมไว้สำหรับผู้ปฏิบัติธรรมด้วย ในขณะที่วัดทั่วไปจะไม่มีการจัดเตรียมสถานที่พักไว้สำหรับผู้ปฏิบัติธรรม ในกรณีที่มี

การจัดให้มีการปฏิบัติธรรม ผู้ปฏิบัติสามารถใช้พื้นที่ภายในวัดเป็นที่พักได้ตามอัธยาศัย ไม่มีการแยกชายหญิง ทำให้ผู้ปฏิบัติธรรมไม่ได้รับความสะดวกในการทำกิจวัตรประจำวันของตน

5. มีอาหารสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม อาหารถือเป็นปัจจัย 4 จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติธรรมทำนองเดียวกับความต้องการด้านที่พัก เพราะตามทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของอับราฮัม มาสโลว์ ความต้องการอาหาร เป็นความต้องการของมนุษย์ขั้นที่ 1 ในบรรดาความต้องการของมนุษย์ทั้ง 5 ขั้น โดยเป็นความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น ความต้องการด้านอาหาร ความต้องการด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น (ขุมทอง, 2551) วัดถ้ำสุมโนมีการการเตรียมอาหารไว้ให้สำหรับผู้ปฏิบัติธรรม วันละ 1 มื้อ โดยผู้ปฏิบัติไม่ต้องนำอาหารมาเอง โดยมีแม่ครัว และสถานที่ประกอบอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เมื่อผู้ปฏิบัติธรรมไม่มีความกังวลในเรื่องอาหาร ทำให้ผู้ปฏิบัติธรรมสามารถปฏิบัติธรรมได้โดยสะดวก สร้างความพึงพอในให้แก่ผู้ปฏิบัติธรรม ทำให้อยากกลับมาปฏิบัติธรรมอีกในอนาคต ในขณะที่วัดทั่วไปส่วนใหญ่ไม่มีการจัดเตรียมอาหารไว้สำหรับผู้ปฏิบัติธรรม บางครั้งผู้ปฏิบัติออกไปซื้ออาหารจากภายนอกวัด บางครั้งร้ายที่จำหน่ายอาหารอยู่ห่างจากวัด ทำให้ผู้ปฏิบัติธรรมไม่ได้รับความสะดวก

6. การสมัครเข้าปฏิบัติธรรมสามารถทำได้สะดวก กล่าวคือ ผู้สนใจสามารถสมัครเข้าปฏิบัติธรรมได้ทุกวันตลอดทั้งปี และไม่จำกัดจำนวน ไม่จำกัดเพศ และวัยของผู้ปฏิบัติธรรม นอกจากนั้นผู้สนใจยังสามารถกรอกใบสมัครเข้าปฏิบัติธรรมผ่านเว็บไซต์ นอกเหนือจากการกรอกใบสมัครด้วยตนเองที่วัดถ้ำสุมะโน นอกจากนั้นวัดถ้ำสุมะโนมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสมัครเข้าปฏิบัติธรรมผ่านเว็บไซต์ของวัด จึงทำให้บุคคลที่สนใจสามารถรับรู้ข่าวสารได้ในวงกว้าง จะเห็นได้ว่าสมัครเข้าปฏิบัติธรรมที่วัดถ้ำสุมะโนสามารถทำได้โดยสะดวก รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความพึงพอใจและแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในบริการ (ประดับ, 2542) ในขณะที่วัดอื่น ๆ บางวัดไม่มีการเปิดรับสมัครเข้าปฏิบัติธรรม หรือบางวัดมีการเปิดรับสมัครเข้าปฏิบัติธรรม แต่เปิดรับสมัครเปิดรับปีละ 1 ครั้ง หรือเปิดรับตามช่วงระยะเวลาที่วัดกำหนด ซึ่งในช่วงเวลาที่วัดเปิดรับสมัคร ผู้ที่สนใจอาจไม่ว่างหรือติดภารกิจก็จะไม่สามารถสมัครเข้าปฏิบัติธรรมได้ นอกจากนั้นหลายวัดที่มีการรับสมัครเพื่อเข้าปฏิบัติธรรม มักใช้วิธีการขึ้นป้ายประชาสัมพันธ์การรับสมัครเข้าปฏิบัติหน้าวัดเท่านั้น ทำให้การประชาสัมพันธ์จำกัดอยู่ในวงแคบ เฉพาะคนในชุมชนที่วัดตั้งอยู่เท่านั้นที่ทราบข่าวการรับสมัครเพื่อปฏิบัติธรรม เหตุดังกล่าวมีส่วนทำให้คนเข้าวัดเพื่อปฏิบัติธรรมลดลง

7. มีกิจวัตรประจำวันที่ชัดเจนและมุ่งเน้นด้านการปฏิบัติธรรม วัดถ้ำสุมะโนมีตารางกิจวัตรประจำที่ชัดเจนว่าในแต่ละวันผู้ปฏิบัติธรรมต้องทำกิจกรรมอะไรบ้าง และทำกิจกรรมในเวลาใด โดยกิจวัตรประจำวันของผู้ปฏิบัติธรรมมุ่งเน้นด้านการภาวนาด้วย เช่น สวดมนต์ทำวัตรเช้า และเย็น ร่วมกิจกรรมถวายทาน และเข้าปฏิบัติธรรมภาวนา เป็นต้น และนอกจากนั้น ผู้เข้าปฏิบัติธรรมต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามที่วัดกำหนด เว้นแต่มีเหตุจำเป็น นอกจากนั้นผู้ปฏิบัติธรรมจะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่ทางวัดกำหนด เช่น ห้ามใช้โทรศัพท์มือถือ เครื่องสื่อสารทุกชนิด ในระหว่างเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรม เช่น ในเวลาสวดมนต์ปฏิบัติธรรม ในหอฉันและในโอกาสที่จะต้องร่วมกิจกรรมต่างๆ ในขณะที่กิจวัตรประจำของวัดทั่วไปจะเป็นกิจกรรมของพระสงฆ์เท่านั้น เช่น สวดมนต์ การตักบาตร โดยจะไม่มีกิจกรรมด้านการปฏิบัติธรรม ทำให้ในช่วงที่ไม่ใช่ช่วงเทศกาลหรือวันสำคัญทางศาสนาประชาชนเข้าวัดไม่มาก ส่วนใหญ่จะนิยมเข้าวัดในช่วงเทศกาลหรือช่วงวันสำคัญทางศาสนามากว่า เช่น วันเข้าพรรษา วันวิสาขบูชา เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

1. เจ้าอาวาสตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติธรรมและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาปฏิบัติธรรมภายในวัด เนื่องจากเจ้าอาวาสมีอำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการต่าง ๆ ภายในวัด หากเจ้าอาวาสไม่อนุญาตหรือไม่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามาปฏิบัติธรรมภายในวัด กิจกรรมดังกล่าวก็จะเกิดขึ้นไม่ได้เลย

2. มีพระวิปัสสนาจารย์ เนื่องจากพระวิปัสสนาจารย์จะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่แนะนำสั่งสอนเกี่ยวกับการเจริญวิปัสสนาหรือการปฏิบัติธรรมที่ถูกต้องแก่ประชาชน ทำให้การปฏิบัติธรรมของผู้ปฏิบัติธรรมดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

3. มีการบริหารจัดการที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติธรรมสามารถปฏิบัติธรรมได้โดยสะดวก วัดควรมีการบริหารจัดการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติธรรมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การสมัครเข้าปฏิบัติธรรมสามารถทำได้ดโญสะดวก กล่าวคือ ผู้สนใจสามารถสมัครเข้าปฏิบัติธรรมได้ทุกวันตลอดทั้งปี และไม่จำกัดจำนวน ไม่จำกัดเพศ และวัยของผู้ปฏิบัติธรรม นอกจากนั้นควรมีช่องทางให้ผู้สนใจสามารถกรอกใบสมัครเข้าปฏิบัติธรรมผ่านเว็บไซต์ได้ นอกเหนือจากการกรอกใบสมัครด้วยตนเอง

3.2 มีกิจวัตรประจำวันที่ชัดเจนและมุ่งเน้นด้านการปฏิบัติธรรม วัดจะต้องมีตารางกิจวัตรประจำที่ชัดเจนว่าในแต่ละวันผู้ปฏิบัติธรรมต้องทำกิจกรรมอะไรบ้าง และทำกิจกรรมในเวลาใด โดยกิจวัตรประจำวันของผู้ปฏิบัติธรรมมุ่งเน้นด้านการภาวนา และนอกจากนั้น ผู้เข้าปฏิบัติธรรมต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามที่วัดกำหนด เว้นแต่มีเหตุจำเป็น นอกจากนั้นวัดที่เป็นสำนักปฏิบัติธรรมจะต้องมีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับผู้เข้ามาปฏิบัติธรรมภายในวัด เช่น เรื่องการแต่งกาย การปฏิบัติตนภายในวัด เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติธรรมเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในวัด

3.3 มีสถานที่ปฏิบัติธรรมที่เงียบสงบ วัดควรต้องมีสถานที่ปฏิบัติธรรมให้มีความเงียบสงบ ไม่มีสิ่งรบกวน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติธรรมสามารถปฏิบัติได้โดยสะดวก ไม่มีสิ่งรบกวนที่ทำให้ผู้ปฏิบัติธรรมเสียสมาธิ

3.4 มีอาหารสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม วัดควรต้องเตรียมอาหารไว้ให้สำหรับผู้ปฏิบัติธรรม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติธรรมไม่ต้องกังวลในเรื่องอาหาร ทำให้ผู้ปฏิบัติธรรมสามารถปฏิบัติธรรมได้โดยสะดวก

3.5 มีที่พักที่เหมาะสม สถานที่พักถือเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม โดยวัดที่เป็นสำนักปฏิบัติธรรมควรที่พักสำหรับผู้ปฏิบัติธรรมอย่างเพียงพอ โดยแบ่งเป็นอาคารแยกชาย หญิงชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

ขุมทอง สุจิระพงษ์. 2551. ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการใช้บริการประกันภัยรถยนต์ของบริษัทแอลเอ็มจี ประกันภัยจำกัดสาขาอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

เชียรศรี วิวิธสิริ. 2527. จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ธีรศักดิ์ อัครบวร. 2544. ความเป็นครูไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. ก.พลพิมพ์(1996), กรุงเทพฯ.

ประดับ นวลละออง. 2542. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักทะเบียนอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา. ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พัทยา สายหู. 2516. ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกของสังคม. พิฆเนศ, กรุงเทพฯ.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). 2561พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. แหล่งที่มา http://www.84000.org/tipitaka/dic/d_seek.php?text=%A1%D8%C8%C5%A1%C3%C3%C1%BA%B6_10#find1,2 กุมภาพันธ์ 2561.

พระมหาขวัญชัย กิตติเมธี. 2560. พระวิทยากรกระบวนธรรม รุ่น 2. ข่าวสด 20 พฤษภาคม 2560.

วัดถ้ำสุมะโน. 2561. สถิติผู้ปฏิบัติธรรม. แหล่งที่มา http://www.xn--l3cej5a1au7bdl5d6f8c8b.com/stat, 2 กุมภาพันธ์ 2561.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปรินายก. 2554. วิธีสร้างบุญบารมี. พิมพ์ครั้งที่ 38, บริษัทพิมพ์สวยจำกัด, กรุงเทพฯ.

สุพัตรา สุภาพ. 2540. การบริหารงานมีประสิทธิภาพ (เล่ม 2). ธรรมนิติ, กรุงเทพฯ.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. 2560. ข้อมูลพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาปี 2560. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, นครปฐม.

การศึกษาความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์ความจริงเสริมคชลักษณ์ช้างสำคัญ ศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์

Research Needs on Realistic Digital Media Development For Elephant Morphology at Elephant Study Centre in Surin Province

สุธิดา ติงมหาอินทร์[1*] อุมาพร ไชยสูง[2] จันทร์ดารา สุขสาม[3] และ ประวิทย์ โยธาศิริ[4]

Sutida Tingmahain[1*], Umaporn Chaisoong [2] Jandara Suksam[3] and Pravit Yothasiri[4]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์ความจริงเสริมคชลักษณ์ช้างสำคัญ ศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มนักท่องเที่ยว เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 33 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามมาตราวัดของลิเคิร์ท (Likert scale) ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าร้อยล่ะ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ส่วนใหญ่มีความต้องการชมสื่อฯ ผ่านสิ่งพิมพ์บนแผ่นพับแบบไม่เป็นทางการ (informal) ลักษณะตัวอักษรแบบ SuperspaceBold ใช้โทนสีที่ให้ความเยือกเย็น (Cool) โดยมีองค์ประกอบของสื่อเป็นวีดีทัศน์และให้ความสำคัญในการใช้สีสันและเทคนิคที่เหมาะสม ($\bar{X}$= 4.02) และต้องการเห็นความสามารถในการเชื่อมต่อเครือข่ายและการแสดงผลวีดีทัศน์และการแสดงผลวีดีทัศน์อย่างต่อเนื่อง ผ่านระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android Platform) ($\bar{X}$= 4.14)

คำสำคัญ : คชลักษณ์, สื่อความจริงเสริม, ความต้องการ

ABSTRACT

This research aims to study the realistic digital media needs, lifestyle stories supplement the people with elephants at Elephant Study Centre in Surin Province using the query by selecting a specific sample 33 people monitoring the tool's accuracy by experts (IOC) and scoring is based on the measurement of Likert scale and statistics include the percentage average (Mean) and standard deviation. Presented with descriptive statistics. The research found that most tourists visit demand media visit through the leaflet photo style (informal) font style (TH Charm of AU), using a tone that feels fresh with elements of the media, as the film continued through Android Platform ($\bar{X}$= 4.14)

Keyword: Elephant Morphology, Augmented Reality, Needs

[1] นักศึกษาสาขาวิชาระบบสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

[1] Department of Information System Faculty Management of Technology Rajamangala University of Technology Isan Surin Campus, Nok Muang, Muang District, Surin Province 32000, Thailand

[2-4] อาจารย์ประจำสาขาวิชาระบบสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

[2-4] Lecturer of Information System Department, Faculty Management of Technology, Rajamangala University of Technology Isan Surin Campus, Nok Muang, Muang District, Surin Province 32000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : peekhem@hotmail.com

บทนำ

ช้างเป็นสัตว์เก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองของชาวไทยมาช้านานและมีลักษณะโดดเด่นเป็นสง่ามากกว่าสัตว์ชนิดอื่นๆ รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยกับช้างในแต่ละยุคสมัยมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันมาอย่างยาวนาน ไม่ว่าจะยามศึกสงคราม ใช้ช้างศึกในการต่อสู้ปกป้องอธิปไตยกับอริราชศัตรู หรือยามแผ่นดินสงบสุขก็ใช้ช้าง ชักลากสิ่งของแทนแรงงานมนุษย์ เพราะรูปร่างอันใหญ่โตทรงพลังมหาศาลที่สำคัญช้างเป็นสัญลักษณ์แห่งอำนาจและบารมีของพระมหากษัตริย์หรือผู้ปกครองไพร่ฟ้าประชาชน และขณะเดียวกันก็เป็นพาหนะสำคัญที่สมัยโบราณขาดไม่ได้ ดังนั้นช้างจึงเป็นเครื่องชี้บอกอีกอย่างว่ากษัตริย์พระองค์ใดจะมีบารมีกว้างใหญ่ไพศาลแค่ไหน (ศูนย์คชศึกษา, 2561)

ศูนย์คชศึกษา หรือ หมู่บ้านช้างจังหวัดสุรินทร์ บ้านตากลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม เป็นศูนย์เลี้ยงช้างที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และที่สุดในโลก (wikipedia, 2018) ชาวบ้านตากลางดั้งเดิมเป็นชาวส่วน หรือ กูย หรือ กวย มีความชำนาญในการคล้องช้างป่า ฝึกหัดช้างและเลี้ยงช้าง ช้างที่นี่ถูกเลี้ยงไว้เป็นเพื่อน นอนร่วมชายคาเดียวกับเจ้าของเปรียบเสมือนสมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้ทางจังหวัดได้เห็นถึงความสำคัญ จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ช้างขึ้นภายในหมู่บ้านเพื่อรวบรวมประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับช้าง อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการคล้องช้าง และให้ความรู้ในเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับช้างจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการบอกเล่าของหมอช้าง ชาวบ้านและผู้ที่เกี่ยวข้อง “คชลักษณ์” หรือรูปพรรณสัณฐานของช้างทั้งดีและไม่ดี และเป็นคำถามยอดนิยมของนักท่องเที่ยวและผู้สนใจทั่วไปที่หลั่งไหลมาเยี่ยมชมวิถีชีวิตของคนกับช้าง เกี่ยวกับช้างสำคัญ (Elephant Morphology) ยังเป็น “เรื่องเล่า” หรือ “ประวัติศาสตร์บอกเล่า” (Oral History) ซึ่งเป็นข้อมูลจากประสบการณ์ ความทรงจำของบุคคลและความทรงจำร่วมของชุมชนคนเลี้ยงช้าง ซึ่งมักเล่าจากรุ่นสู่รุ่นยังมิได้มีการประมวล เรียบเรียงและจัดทำในรูปแบบของสื่อดิจิทัลความจริงเสริม (Augmented Reality) เพื่อเผยแพร่ให้เป็นชุดความรู้ท้องถิ่นอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์ Smart Device สำหรับ Smart Life ของคนในยุคดิจิตอล 4.0

เมื่อพิจารณาจากภูมิหลังและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับผู้วิจัยค้นพบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการต่อการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ความจริงเสริมคชลักษณ์ช้างสำคัญ ศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์อยู่น้อยหรือมาก จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยในเรื่องนี้ โดยเลือกกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2560 - มกราคม 2561 รวมระยะเวลา 3 เดือน ซึ่งเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวและช่วงเวลาดังกล่าวจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์เป็นจำนวนมาก โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 33 คน เพื่อศึกษาถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรูปแบบการชมและการนำเสนอดังกล่าว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการท่องเที่ยววิถีชุมชนคนเลี้ยงช้าง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์ความจริงเสริมคชลักษณ์ช้างสำคัญ ศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์

2. ขอบเขตและขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ศึกษาความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์ความจริงเสริมคชลักษณ์ช้างสำคัญ ศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 33 คน วิเคราะห์ผล เพื่อเป็นสารสนเทศนำสู่การพัฒนาสื่อฯ ในขั้นตอนต่อไป

2.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร คือ นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 33 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

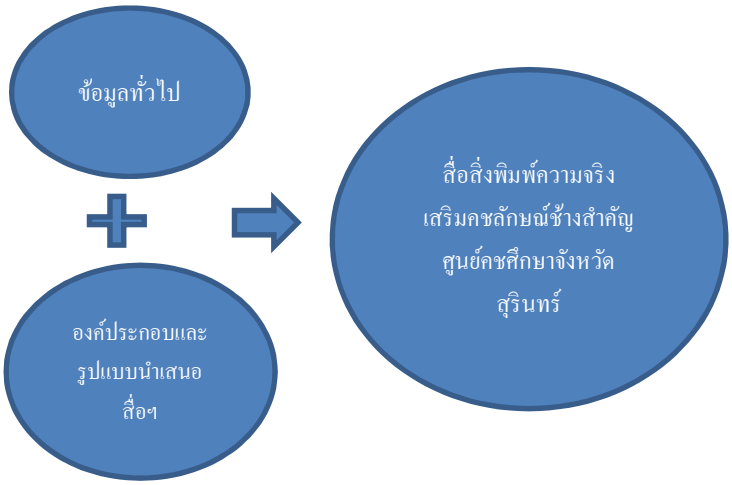
2.2.1 ตัวแปรต้น สื่อสิ่งพิมพ์ความจริงเสริมคชลักษณ์ช้างสำคัญ ศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์

2.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1) ข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และ รายได้

2) ความต้องการด้านสื่อ เช่น รูปแบบสิ่งพิมพ์ ตัวอักษร โทนสี

3) องค์ประกอบของสื่อวีดีทัศน์ และรูปแบบการรับชม/นำเสนอ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

คณะผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นเอง โดยมีวิธีการจัดสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ

2) สัมภาษณ์เชิงลึก หมอช้าง ควาญช้าง และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ

3) ร่างแบบสอบถามความต้องการสื่อฯ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ แก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขจนถูกต้อง

4) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย (Questionnaire) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมจนถูกต้องสมบูรณ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าและดัดแปลงจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ อาชีพหลัก และ รายได้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความต้องการสื่อสิ่งพิมพ์ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านรูปแบบตัวอักษร ด้านรูปแบบโทรสี และด้านรูปแบบและองค์ประกอบสื่อ ให้ค่าคะแนนดังต่อไปนี้ (Likert, 1961)

5 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความต้องการมาก

3 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย

1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย (ชัชวาลย์ เรืองประพันธ์, 2539)

1.00 - 1.80 มีความต้องการน้อยที่สุด

1.81 - 2.60 มีความต้องการน้อย

2.61 - 3.40 มีความต้องการปานกลาง

3.41 - 4.20 มีความต้องการมาก

4.21 - 5.00 มีความต้องการมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนการเก็บรวบรวมความต้องการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ความจริงเสริมคชลักษณ์ช้างสำคัญ ศูนย์คชศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์, 2542)

1) กำหนดข้อมูลตัวชี้วัด

2) กำหนดแหล่งข้อมูล

3) เลือกกลุ่มตัวอย่าง

4) สร้างแบบประเมินความต้องการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ความจริงเสริมคชลักษณ์ช้างสำคัญ ศูนย์ศึกษาจังหวัดสุรินทร์

5) นำเครื่องมือ (Questionnaire) รวบรวมข้อมูลไปทดลองใช้

6) ลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำนวน 33 คน

7) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

8) ลงรหัส และ คีย์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป

9) วิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผล

2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แปลผลโดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ ใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลเพศ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	13	39.39
หญิง	20	60.61
รวม	33	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 60.61 และเพศชาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ข้อมูลสถานภาพ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	3	9.09
สมรส	19	57.8
หย่าร้าง	11	33.33
รวม	33	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพสมรสแล้ว จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 57.58 รองลงมาคือ อย่าร้าง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเป็นโสด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ข้อมูลช่วงอายุ

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 23 ปี	3	9.09
24-35 ปี	2	6.06
36-45 ปี	17	51.52
46-55 ปี	3	9.09
56-60 ปี	4	12.12
61 ปีขึ้นไป	4	12.12
รวม	33	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 36-45 ปี จำนวน 17 คน ร้อยละ 51.52 รองลงมาอายุระหว่าง 56-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน ร้อยละ 12.12 และช่วงอายุต่ำกว่า 23 ปี และ 46-55 ปีจำนวน 3 คน 9.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ข้อมูลรายได้

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	5	15.15
ระหว่าง 10,001-20,000 บาท	25	75.76
ระหว่าง 20,001- 40,000 บาท	1	3.03
ระหว่าง 40,001 บาท ขึ้นไป	2	6.06

รวม	33	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ ระหว่าง 10,001-20,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 75.76 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.15 และมากกว่า 40,001 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ข้อมูลอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	5	15.15
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	10	30.30
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	12	36.36
ค้าขาย	3	9.09
เกษตรกร	1	3.03
ข้าราชการหลังเกษียณอายุ	2	6.60
รวม	33	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคืออาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 และนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.15 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ข้อมูลระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าปริญญาตรี	16	48.48
ปริญญาตรี	11	33.33
สูงกว่าปริญญาตรี	6	18.18
รวม	33	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาคือ ปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ความต้องการจัดองค์ประกอบของแผ่นพับ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แบบเป็นทางการ (Formal)	3	9.09
แบบกึ่งทางการ (Semi-formal)	11	33.33
แบบไม่เป็นทางการ (Informal)	19	57.58
รวม	33	100.00

จากตารางที่7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกการจัดองค์ประกอบของแผ่นพับแบบแบบไม่เป็นทางการ จำนวน 19 คนคิดเป็นร้อยละ 57.58 เลือกแบบกึ่งทางการจำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 33.3 เลือกแบบเป็นทางการ จำนวน 3 คนคิดเป็นร้อยละ 9.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ความต้องการรูปแบบตัวอักษรของสื่อและแผ่นพับ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แบบ TH SarabunPSK	1	3.0
แบบ SuperspaceBold	19	57.60
แบบ TH Charm of AU	2	6.10

แบบ Cordia New	2	6.10
แบบ DSN Freehand	9	27.30
รวม	33	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบตัวอักษรหัวเรื่องพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกตัวอักษรแบบ SuperspaceBold จำนวน 19 คนคิดเป็นร้อยละ 57.60 รองลงมาเลือกตัวอักษรแบบ DSN freehand จำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 27.30 และเลือกตัวอักษรแบบ TH Charm of AU และ Cordia New จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 6.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ความต้องการใช้รูปแบบโทนสีของสื่อและแผ่นพับ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
โทนสี (feminine)	9	27.27
โทนสี (cool)	14	42.42
โทนสี (testy)	4	12.12
โทนสี (fresh)	5	15.15
โทนสี (classic)	1	3.03
รวม	33	100.00

จากตารางที่9 พบว่าตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกโทนสีแบบเยือกเย็นจำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 42.42 เลือกโทนสีแบบผู้หญิงจำนวน9คนคิดเป็นร้อยละ 27.27 โทนสีสดชื่นจำนวน5คนคิดเป็นร้อยละ 15.15 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 องค์ประกอบด้านวีดีทัศน์

องค์ประกอบด้านวีดีทัศน์	ระดับความต้องการ		
	$\bar{x}$	S.D	แปรผล
1. การดับภาพ	3.95	0.62	มาก
2. ความคมชัดของระบบภาพ	3.82	0.66	มาก
3. ความชัดเจนของระบบเสียง	3.74	0.68	มาก
4. การใช้สีสันและเทคนิคที่	4.02	0.73	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.88	0.68	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการองค์ประกอบของสื่อด้านวีดิทัศน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.88) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อพบว่าการใช้สีสันและเทคนิคที่เหมาะสม (4.02) รองลงมาคือการลำดับภาพ (3.95) และความคมชัดของระบบภาพ (3.82) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ความต้องการความสามารถและควบคุมคุณลักษณะของแบบปฏิสัมพันธ์สื่อ

การปฏิเสธสัมพันธ์	ระดับความต้องการ		
	$\bar{x}$	S.D	แปลผล
1.การปฏิเสธสัมพันธ์ผ่านระบบ Android ได้	4.14	0.68	มาก
2. การปฏิเสธสัมพันธ์ผ่านระบบ IOS	3.97	0.71	มาก
3. สามารถควบคุมลักษณะการเชื่อมโยงโซเชียลเน็ทเวิร์คอื่น	3.95	0.75	มาก
4. สามารถเชื่อมต่อและแสดงผลวีดีทัศน์	4.18	0.79	มาก
5. ระยะเวลาการประมวลผล	3.85	0.70	มาก
รวม	4.01	0.73	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านคุณลักษณะของแบบปฏิสัมพันธ์ด้วย สมาร์ทโฟน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.01) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อพบว่าความสามารถในการเชื่อมต่อและแสดงผลในวีดิทัศน์ (4.18) รองลงมาคือการปฏิสัมพันธ์ผ่านระบบแอนดรอยด์ (4.18) และ การปฏิสัมพันธ์ผ่านระบบไอโอเอส (3.97) ตามลำดับ

สรุปผลและวิจารณ์ผล

จากการวิจัยครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการสื่อความจริงเสริมคชลักษณ์ช้างสำคัญ ศูนย์คชศึกษา จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยว เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 33 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้เชียวชาญ (IOC) นำเสนอด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการชมสื่อฯ ผ่านแผ่นพับแบบไม่เป็นทางการ (informal) ลักษณะตัวอักษรแบบ SuperspaceBold ใช้โทนสีที่ให้ความเยือกเย็น (Cool) โดยมีองค์ประกอบของสื่อเป็นวีดีทัศน์และให้ความสำคัญในการใช้สีสันและเทคนิคที่เหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.02) และต้องการเห็นความสามารถในการเชื่อมต่อเครือข่ายและการแสดงผลวีดีทัศน์และการแสดงผลวีดีทัศน์อย่างต่อเนื่อง ผ่านระบบ Android Platform ($\overline{X}$ = 4.14) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ประทีป วิจิตรศรีไพบูลย์, 2559) การพัฒนาสื่อเสมือนจริงโดยใช้ Augmented Technology เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี และ ผลจากการศึกษาความต้องการสื่อเพื่อการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้รุ่งอรุณของเล่นพื้นบ้าน เขตทวีวัฒนา พบว่าจากกระบวนการขั้นตอนการพัฒนาสื่อ ความน่าสนใจ การติดตาม จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้รับสื่อเข้าใจได้ง่ายและสามารถรวมองค์ความรู้ตามความต้องการของผู้ใช้ (ธัญญ์ชลิตา สิทธิ์ภูรินท์กุล, 2559) ที่ได้กล่าวถึง องค์ประกอบศิลป์ เพื่อทำให้ผลงานที่ได้มีเนื้อหาที่ดี มีการจัดวางอย่างเป็นระเบียบ ผู้ใช้สามารถใช้งานได้ง่าย ชิ้นงานมีความสวยงาม ทั้ง สีสัน และรูปแบบการจัดวาง การใช้คลุมโทนของสีและฉาก เหมาะสำหรับผู้ใช้ทุกเพศทุกวัย

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

1. เสนอเป็นแนวทางการในศึกษาความต้องการเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวอื่น ๆ
2. นำเสนอสื่อในรูปแบบสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น โปสเตอร์ หรือตามความต้องกลุ่มตัวอย่าง
3. ควรศึกษาแนวทางในการยอมรับสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ (TAM)

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์อย่างสูงจาก ควาญช้าง หมอช้าง และเจ้าหน้าที่ของศูนย์คชศึกษา หรือ หมู่บ้านช้างจังหวัดสุรินทร์ ผู้เชี่ยวชาญและครอบครัวที่น่ารักที่ได้แนะนำให้คำปรึกษาแนวทางที่เป็นประโยชน์ทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

ชัชวาลย์ เรืองประพันธ์. (2539). สถิติพื้นฐาน. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

ณัฐพล ชูลิกรณ์. (2552, - -). หลักการเบื้องต้นของสื่อดิจิทัล. Retrieved กรกฎาคม 8, 2560, from http:// olearning. siam.edu: http://olearning.siam.edu/images/stories/HANDOUT/2_2554/nitade/digital/h144201_1.pdf

ธัญญ์ชลิตา สิทธิ์ภูรินท์กุล. (2559). การศึกษาความต้องการสื่อเพื่อการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้รุ่งอรุณของเล่นพื้นบ้าน เขตทวีวัฒนา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ .

นวลมีศรี สุมิตรา. (2558). การพัฒนาระบบสื่อเสมือนจริงสำหรับชุดไทยพระราชนิยม. กรุงเทพ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. (2542). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: B&B Publishing.ประทีป วิจิตรศรีไพบูลย์. (2559). การพัฒนาสื่อเสมือนจริงโดยใช้ Augmented Technology เพื่อการประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยว. --.

ศูนย์คชศึกษา. (2561, มกราคม 30). ลำดับศักดิ์ของช้างสำคัญ. Retrieved from elephant world surin: http://www.elephantworldsurin.com

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2548). การวิเคราะห์และการออกแบบระบบ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

Alderfer, C. P. (1969). An Empirical Test of a New Theory of Human Needs. --: Organization Behavior and Human Performance.

Likert, R. A. (1961). New Patterns of Management. New York: McGraw-Hill Book Company Inc.

wikipedia. (2018, มกราคม 30). ศูนย์คชศึกษา. Retrieved from วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี: https://th.wikipedia.org/

รูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียน ผ่านการลงภาคสนาม

Community Enterprises Model in Ratchaburi Province: The Lesson Learned Through The Field

นันทภา ปัญญารัตน์[1*] ผ่องพรรณ จันทร์กระจ่าง[1] ปทิตตา ผุดผ่อง[1] และ ปวีณา จารุศิริ[1]

Nantapa Panyarat[1*] Pongpun Chankrachang [1] Pathitta Phudphong[1] and Paweena Charusiri[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม และ 2)เพื่อศึกษาการนำรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนามไปใช้ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กัน ได้แก่ ผู้แทนกลุ่มชุมชนทั้ง 3 ชุมชน ได้แก่ 1.ชุมชนบ้านแพะ ชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน 2.กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระเป๋าผ้าตะกร้าสานและการเกษตรบ้านหนองไผ่ และ 3.ศูนย์ทอผ้าจกวัดรางบัว และ ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม ประกอบด้วย 1. กำหนดพื้นฐานสำหรับรูปแบบ 2. การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย 3. พิจารณาและกำหนดผลที่ต้องการจะให้เกิด 4. กำหนดแหล่งทรัพยากรและความสนับสนุน 5.การวางแผน 6. แผนปฏิบัติการ 7. ความเชื่อถือได้ 8. การรายงานผลลัพธ์ และ 2) การนำรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนามไปใช้เพื่อการปฏิบัติ ได้แก่ 1. การจัดแหล่งวิทยาการไว้ให้คนในชุมชนทุกเพศ ทุกวัยได้เข้ามาเรียนรู้ 2. ส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในบริหารจัดการทรัพยากรและผลิตภัณฑ์ของชุมชนโดยมีองค์กรในท้องถิ่นรับผิดชอบชี้ปัญหา วางแผนประสานงาน ดำเนินการและประเมินผล และ3. ส่งเสริมให้คนในชุมชนร่วมกับเป็นกลุ่ม เพื่อร่วมกันศึกษาปัญหาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและเป็นหลักในการพึ่งพิงตนเอง

คำสำคัญ : รูปแบบ, วิสาหกิจชุมชน, การถอดบทเรียน

---

[1]สาขาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

[1]Department of General Education, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Dusit district, Bangkok 10300, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : nantapa.p@rmutp.ac.th

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study community enterprise model in Ratchaburi Province: the lesson learned through the field; 2) study the applying of community enterprise model in Ratchaburi Province: the lesson learned through the field into action. This study was based on the quantitative research method along with qualitative research method by using 3 communities representatives which were Ban Pae community Thai-Yuan cultural community, community bag weave basket and Ban Nong pai community enterprise, and Jog weaving center Rangbua temple and experts, officers, director of community development department, and local administration organization. The research tool were questionnaires, interviews and focus groups. Data were analyzed by using Mean, Standard deviation, and Content Analysis. The research findings were as follows: 1)community enterprise model in Ratchaburi Province: the lesson learned through the field included (1) identification of the basic for model (2)situation analysis of community and target group (3) identification of desired outcomes (4) identification of resources and support (5) planning (6) operation planning (7) reliability (8) report result and 2) the applying of community enterprise model in Ratchaburi Province: the lesson learned through the field into action which were (1) organized knowledge source for all people in the community (2) encourage all the people in community to get involve in managing source and community's products with guidance of local organizations in planning, cooperation, proceeding, evaluation and (3) encourage all the people in community to unite, study together by mainly using knowledge source in community to be independent.

Keyword: Model, Community enterprise, The lesson learned

บทนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เป็นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งตามนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน ด้วยเหตุที่มีข้อสรุปเชิงสถิติหลายด้านที่ชี้ให้เห็นพัฒนาการความเป็นมาของปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยหลายเรื่องจากผลพวงวิธีการการพัฒนาที่ผ่านมา ทั้งในด้านช่องว่างรายได้ โอกาสทางการศึกษา การมีงานทำและความมั่นคงในอาชีพ ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหายาเสพติด ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความอบอุ่นและและอยู่อย่างเป็นสุขของครอบครัว ซึ่งทั้งหมดพันผูกกันซับซ้อนเป็นลูกโซ่จนยากที่จะหาจุดเริ่มต้นแก้ไข ปัญหาอย่างหนึ่งอย่างใดแบบแยกส่วนคิดได้ (กรมพัฒนาชุมชน, 2560)

เศรษฐกิจชุมชนในปัจจุบันจำนวนหนึ่งยังอยู่ในระดับที่ไม่พร้อมจะเข้ามา แข่งขันทางการค้า ทั้งในระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ สมควรให้มีการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันการพัฒนาความสามารถในการจัดการ และการพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชนอันจะยังผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจ ชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลางต่อไป แนวคิดวิสาหกิจชุมชนเน้นวิธีคิดและกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด เพราะปัญหาที่ผ่านมาไม่ใช่เรื่องการผลิต ซึ่งชุมชนผลิตได้มากมายจนไม่รู้ว่าจะไปขาย ที่ไหน ต้องปรับวิธีคิดใหม่ โดยผลิตเพื่อให้พอกินพอใช้ก่อน เน้นการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของคนในชุมชน เป็นกิจการที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน แล้วค่อยพัฒนาไปสู่การจัดการเชิงธุรกิจ เมื่อพอเพียงและพึ่งตนเองได้ก็สามารถผลิตให้เหลือ เผื่อตลาดได้ องค์ประกอบสำคัญของวิสาหกิจชุมชนประกอบด้วย ชุมชนเป็น เจ้าของ และผู้ดำเนินการ ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล มีการดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญ (สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, 2561)

จังหวัดราชบุรีมีการศึกษาถึงปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนซึ่งเป็นประเด็นสำคัญต่อการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ ขาดความช่วยเหลือ หรือพี่เลี้ยงในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จึงต้องการนักวิชาการหรือพี่เลี้ยงในการช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากวัตถุดิบที่อยู่ ควรมีการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน ต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้รับมาตรฐานเป็นที่ยอมรับหรือแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้รับมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ หรือแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สวยงาม (ศศิพร ต่ายคำ และ นรินทร์ สังข์รักษา, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกษมาพร พวงประยงค์ และนพพร จันทรนำชู (2556) ที่ระบุว่า แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้เกี่ยวข้องควรสร้างผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่าง ปรับปรุงให้มีคุณภาพ และควรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สร้างการเรียนรู้ให้คนในชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้คนนอกชุมชน แล้วนำมาพัฒนาและประยุกต์ใช้กับกลุ่มของตน

ดังนั้นจากการลงพื้นที่ภาคสนาม กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 1.ชุมชนบ้านแพะ ชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน 2.กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระเป๋าผ้าตะกร้าสานและการเกษตรบ้านหนองไผ่ และ 3.ศูนย์ทอผ้าจกวัดรางบัว คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี ที่มีความเป็นรูปธรรม สามารถนำลงสู่การปฏิบัติได้จริง เพื่อให้การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งยกระดับการจัดการวิสาหกิจชุมชนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด และผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีการจัดการวางแผนงานอย่างเป็นขั้นตอน เป็นแหล่งเรียนรู้ให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม และพึ่งพาตนเองได้ โดยใช้แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นเป็นหลัก มีการสร้างสรรค์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษารูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม (1.ชุมชนบ้านแพะ และชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน 2.กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระเป๋าผ้าตระกร้าสานและการเกษตรบ้านหนองไผ่ และ 3.ศูนย์ทอผ้าจกวัดรางบัว)

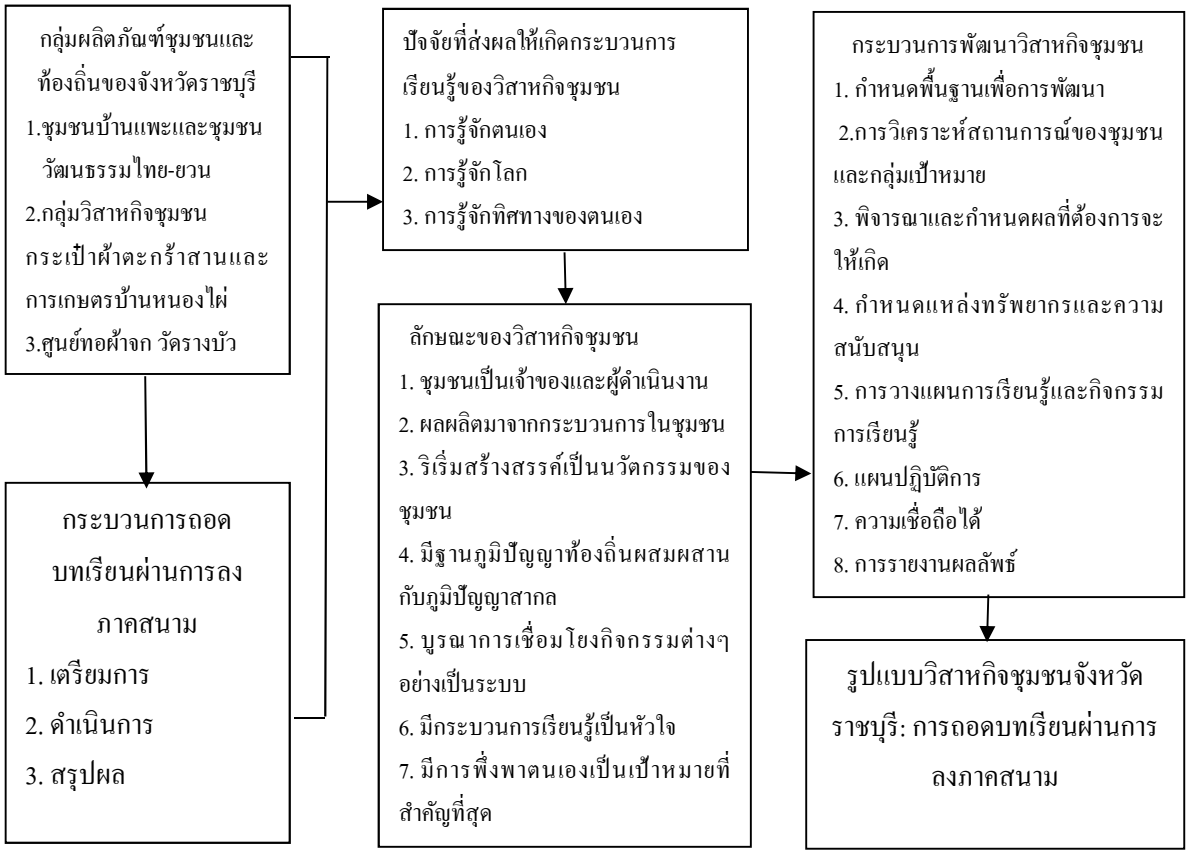
2) เพื่อศึกษาการนำรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม ไปใช้

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ด้านเนื้อหาผู้วิจัยนำแนวคิดการพัฒนารูปแบบของ Boyle (1981)เพื่อนำไปใช้เป็นกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน แนวคิดกระบวนการเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน และลักษณะของวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 และแนวคิดการถอดบทเรียนจากการลงภาคสนาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

คณะผู้วิจัย ได้สรุปและบูรณากรอบแนวคิดจากการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย การถอดบทเรียนจากการลงภาคสนาม กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นของจังหวัดราชบุรี ได้แก่ 1.ชุมชนบ้านแพะ และชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน 2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระเป๋าผ้าตะกร้าสานและการเกษตรบ้านหนองไผ่ และ 3.ศูนย์ทอผ้าจก วัดรางบัว แนวคิดกระบวนการเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ประกอบด้วย 1. การรู้จักตนเอง 2. การรู้จักโลก และ 3. การรู้จักทิศทางของตนเอง และลักษณะของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย 1. ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินงาน 2.ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน 3. ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน 4. มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล 5. บูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆอย่างเป็นระบบ 6. มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ 7. มีการพึ่งพาตนเองเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุด และภายใต้แนวคิดการพัฒนารูปแบบของ Boyle (1981) มีความสำคัญมากในภาวะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุที่ต้องศึกษาและระบุปัญหาของกลุ่มบุคคล ชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ เพื่อช่วยประชาชนแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชนของตนเอง มีขั้นตอนการดำเนินการมีกระบวนการ ดังนี้ 1. กำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบ 2.การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย 3. พิจารณาและกำหนดผลที่ต้องการจะให้เกิด 4. กำหนดแหล่งทรัพยากรและความสนับสนุน 5. การวางแผนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ 6. แผนปฏิบัติการ 7. ความเชื่อถือได้ และ 8. การรายงานผลลัพธ์ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม นี้มีลักษณะเป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิสาหกิจชุมชน ลักษณะของวิสาหกิจชุมชน แนวทางพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อจัดทำกรอบในการวิจัย และแนวคิดการพัฒนารูปแบบ เพื่อใช้เป็นกรอบในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์บริบทของชุมชน ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน ลักษณะของวิสาหกิจชุมชน และกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.สอบถามและสัมภาษณ์จากผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นสมาชิกในชุมชน ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชุมชน เกี่ยวกับบริบทของชุมชน ความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน ลักษณะของวิสาหกิจชุมชน และกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

2.การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการนำเสนอรูปแบบ เป็นการนำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1-2 มาบูรณาการสร้างรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม และประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.ร่างรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม โดยใช้ผลการวิเคราะห์จากขั้นตอนที่ 1-2

2.สนทนากลุ่ม (focus group) ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นสมาชิกในชุมชน ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม

3. ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดย ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นสมาชิกในชุมชน

4. ปรับปรุงรูปแบบและแก้ไข

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาภาคสนามเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นของจังหวัดราชบุรี ได้แก่ 1.ชุมชนบ้านแพะ และชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน 2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระเป๋าผ้าตระกร้าสานและการเกษตรบ้านหนองไผ่ และ 3.ศูนย์ทอผ้าจกวัดรางบัว

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกในชุมชน ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (focus groups) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบวิสาหกิจชุมชนที่มีประสิทธิผล จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1.ชุมชนบ้านแพะ และชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน ที่อยู่ กลุ่มน้ำพริกหมู่ 16 เลขที่ 16 ตำบลหนองปลาหมอ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี และ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนวัฒนธรรมไท-ยวน 66 เลขที่ 16 ตำบลหนองปลาหมอ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

2.กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระเป๋าผ้าตะกร้าสานและการเกษตรบ้านหนองไผ่ ที่อยู่ 28 หมู่ 8 ตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

3. ศูนย์ทอผ้าจกวัดรางบัว ที่อยู่ 65 หมู่ 1 ตำบลรางบัว อ.จอมบึง จ.ราชบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษา (content validity)

การรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลแบบสอบและการสัมภาษณ์ และจัดสนทนากลุ่มเพื่อถามความคิดเห็นของผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกในชุมชน ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชุมชน เกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลและวิจารณ์ผล

1.สภาพบริบทชุมชน

1.1ชุมชนบ้านแพะ ชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน ที่อยู่ กลุ่มพริกแกง ตำบลหนองปลาหมอ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี และ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนวัฒนธรรมไท-ยวน ตำบลหนองปลาหมอ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีจากการสอบถาม สัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกในชุมชน ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชุมชนบ้านแพะ ชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน ที่อยู่ กลุ่มน้ำพริก ตำบลหนองปลาหมอ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี และ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนวัฒนธรรมไท-ยวน ตำบลหนองปลาหมอ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี มีประธานกลุ่มคือ นายขจร มูลจันทะ ผู้ใหญ่บ้าน มีสมาชิกในกลุ่มจำนวน 25 คน อาชีพหลักของสมาชิกและครัวเรือน คือ ทำนา และทำไร่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 10,000 บาท มีหน่วยงานราชการที่ดูแลกลุ่ม ได้แก่ อบต. กรมพัฒนาชุมชน ลักษณะทรัพยากรของกลุ่ม คือ มีพืช ผักสวนครัว ที่ปลูกทานกันได้เช่น พริก ตะไคร้ มะกรูด ข่า เป็นต้น เงินทุนมาจากการดำเนินกิจกรรมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มและการระดมทุนของสมาชิก การผลิตสินค้า คือ ข้าวหอมมะลิพันธ์หนองปลาหมอ พริกแกงเผ็ด และทองม้วนกรอบ การดำเนินการด้านการตลาด ยังมีการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และยังไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ปัญหาที่พบคือ ต้นทุนการผลิตที่สูง จากราคาซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิต ทางกลุ่มมีความต้องการพัฒนาการด้านบรรจุผลิตภัณฑ์ แต่ยังติดปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ดังนั้นทางกลุ่มจึงมีความต้องการให้ช่วยเหลือการให้คำปรึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ การเรียนรู้ด้านการจัดการผลิตภัณฑ์ การจัดอบรมโดยวิทยากรที่เชี่ยวชาญ การแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่ม และการศึกษาดูงานให้สมาชิกในกลุ่มมีการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ของชุมชนได้ ในส่วนของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนวัฒนธรรมไท-ยวน ซึ่งอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีการวางแผนเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินงาน

1.2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระเป๋าผ้าตะกร้าสานและการเกษตรบ้านหนองไผ่ ตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรีจากการสอบถาม สัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกในชุมชน ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระเป๋าผ้าตะกร้าสานและการเกษตรบ้านหนองไผ่ ตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี มีประธานกลุ่มคือ มาลัย วัฒวรรน์ มีสมาชิกในกลุ่มจำนวน 7 คน อาชีพหลักของสมาชิกและครัวเรือน คือ ทำเห็ด มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีหน่วยงานราชการที่ดูแลกลุ่ม ได้แก่ อบต. กรมพัฒนาชุมชน ลักษณะทรัพยากรของกลุ่ม คือ เห็ด เงินทุนมาจากการดำเนินกิจกรรมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มและการระดมทุนของสมาชิก การผลิตสินค้า คือ กระเป๋าผ้า ตะกร้าสาน และเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ด้วย การดำเนินการด้านการตลาด ยังมีการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และยังไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ปัญหาที่พบคือ ต้นทุนการผลิตที่สูง จากราคาซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิต ทางกลุ่มมีความต้องการพัฒนาการด้านปรับแต่งผลิตภัณฑ์ให้น่าสนใจและเพิ่มมูลค่า แต่ยังติดปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ดังนั้นทางกลุ่มจึงมีความต้องการให้ช่วยเหลือการให้คำปรึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ การขยายแหล่งรับซื้อ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านเครื่องมือคือ อุปกรณ์ชุดทำโครงเหล็กเพื่อทำตะกร้า ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นเพราะไม่สามารถผลิตขึ้นเองได้ ทางกลุ่มจึงมีความต้องการเรียนรู้ด้านการจัดการผลิตภัณฑ์ การช่วยเหลือด้านการทำบัญชี การเข้าอบรมโดยวิทยากรที่เชี่ยวชาญ การแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่ม และการศึกษาดูงานให้สมาชิกในกลุ่มมีการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ของชุมชนได้

1.3 ศูนย์ทอผ้าจกวัดรางบัว ตำบลรางบัว อ.จอมบึง จ.ราชบุรี จากการสอบถาม สัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกในชุมชน ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับศูนย์ทอผ้าจกวัดรางบัว ตำบลรางบัว อ.จอมบึง จ.ราชบุรี มีประธานกลุ่ม มีสมาชิกในกลุ่มจำนวน 10 คน อาชีพหลักของสมาชิกและครัวเรือน คือ ทำนา ทำไร่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีหน่วยงานราชการที่ดูแลกลุ่ม ได้แก่ อบต. กรมพัฒนาชุมชน เงินทุนมาจากการดำเนินกิจกรรมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มและการระดมทุนของสมาชิก การผลิตสินค้า คือ ผ้าจก การดำเนินการด้านการตลาด ยังมีการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และยังไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ปัญหาที่พบคือ การพัฒนาลายผ้าเพื่อแสดงอัตลักษณ์ของชุมชนรางบัวและเพิ่มมูลค่า ทางกลุ่มต้องการให้ช่วยเหลือการให้คำปรึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ ความต้องการเรียนรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การเข้าอบรมโดยวิทยากรที่เชี่ยวชาญ การแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่ม และการศึกษาดูงานให้สมาชิกในกลุ่มมีการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ของชุมชนได้

2. กระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี

จากการสอบถาม สัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกในชุมชน เกี่ยวกับบริบทของชุมชน ความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน ลักษณะของวิสาหกิจชุมชน และกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ภายใต้แนวคิดพัฒนารูปแบบของ Boyle (1981) และนำมาบูรณาการ จนได้ร่างรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดพื้นฐานเพื่อการพัฒนา

การกำหนดแนวคิดพื้นฐานวิสาหกิจชุมชน ลักษณะของวิสาหกิจชุมชน แนวทางพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และแนวคิดการพัฒนารูปแบบของ Boyle (1981) พบว่า มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของแต่ละชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย

ผลการวิเคราะห์กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นของจังหวัดราชบุรี ได้แก่ 1.ชุมชนบ้านแพะและชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน 2.กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กระเป๋าผ้าตะกร้าสานและการเกษตรบ้านหนองไผ่ และ3.ศูนย์ทอผ้าจก วัดรางบัว พบว่า มีความต้องการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงการให้มีการส่งเสริมความรู้กับคนในชุมชนตามความต้องการของแต่ละชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณาและกำหนดผลที่ต้องการจะให้เกิด

ชุมชนต้องการเปลี่ยนแปลงในด้านการเรียนรู้ของวิสาหกิจชุมชน เช่น การรู้จักตนเอง การรู้จักโลก การรู้จักทิศทางของตนเอง และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ได้จริง

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดแหล่งทรัพยากรและความสนับสนุน

ชุมชนเข้าใจลักษณะของวิสาหกิจชุมชนว่า ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินงาน ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐ

ขั้นตอนที่ 5 การวางแผนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้

ชุมชนมีการวางแผนโครงการอบรมให้ความรู้ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน โดยใช้ฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล มีวิทยากรจากภายนอกมาร่วมกับคนในชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆอย่างเป็นระบบและเน้นการพึ่งพาตนเอง

ขั้นตอนที่ 6 แผนปฏิบัติการ

ชุมชนสามารถกำหนดระยะเวลาตามแผนงานได้อย่างเหมาะสมและมีความยืดหยุ่น

ขั้นตอนที่ 7 ความเชื่อถือได้

มีการประเมินผลทั้งก่อนและหลัง

ขั้นตอนที่ 8 การรายงานผลลัพธ์

มีการนำผลลัพธ์ที่ได้มาปรับปรุง แก้ไข

3. รูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม

จากการสนทนากลุ่มแบบเจาะจงกับผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกในชุมชน เพื่อตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมได้รูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม

รูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม มีองค์ประกอบ 8 ด้าน ดังนี้

1. กำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบวิสาหกิจชุมชนเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินงาน

2.การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนตามลักษณะของชุมชนนั้นๆ การนำทุนที่ใช้ในชุมชนมาใช้อย่างเหมาะสม การร่วมมือในชุมชน และเพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

3. พิจารณาและกำหนดผลที่ต้องการจะให้เกิดคือ สมาชิกในชุมชนต้องพัฒนาความรู้ความสามารถ เกิดกระบวนเรียนรู้ด้วยตนเอง และสนใจเรียนรู้สิ่งใหม่ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบัน และนำความรู้มาต่อยอดเพื่อพัฒนางานของตน เช่น ริเริ่มสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เป็นนวัตกรรมของชุมชน เป็นต้น

4. กำหนดแหล่งทรัพยากรและความสนับสนุนโดยผลผลิตมาจากกระบวนการผลิตในชุมชนและมีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น มีวิทยากรผู้เชี่ยวมาให้ความรู้ตรงกับความต้องการของชุมชน และมีการขยายผลผลิตจนเป็นที่ยอมรับเช่น มีการจดเครื่องหมายการค้า หรือขอจดสิทธิบัตร เป็นต้น นอกจากนี้ชุมชนสามารถที่จะบริหารจัดการแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิผล

5. การวางแผนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญซึ่งเกิดจากการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการมีส่วนร่วมในชุมชน ที่จะใช้ความช่วยเหลือในด้านความรู้ต่างๆ เช่น การให้ความรู้การทำบัญชีรับจ่าย การคำนวณต้นทุนสินค้า การแปรรูปการเกษตร เป็นต้น โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นตรงกับการต้องการของชุมชนนั้นเพื่อช่วยพัฒนากลุ่มและเพิ่มพูนรายได้ ที่สำคัญไปกว่านั้นคือ ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีความรู้และพึ่งพาตนเองได้

6. แผนปฏิบัติการ ชุมชนต้องมีการวางแผนงานคือ ผู้นำ หรือ ประธานชุมชน ต้องจัดแผนดำเนินงาน หาแนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจำหน่าย มีกำหนดเวลาดำเนินงาน แผนฉุกเฉิน สร้างภูมิคุ้มกัน และให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน และมีหน่วยงานภาครัฐมาช่วยให้การปรึกษาแนะนำและสนับสนุน เช่น กรมพัฒนาชุมชน เป็นต้น

7. ความน่าเชื่อถือของการส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในบริหารจัดการทรัพยากรและผลิตภัณฑ์ของชุมชน โดยมีชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการและติดตามผล

8. การรายงานผลลัพธ์ คือ การนำผลที่ได้จากการนำรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม ไปใช้ และปรับแก้ไขให้เหมาะสมต่อความต้องการของชุมชน พบว่า 1. การจัดแหล่งวิทยาการไว้ให้คนในชุมชนทุกเพศ ทุกวัยได้เข้ามาเรียนรู้ 2. ส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในบริหารจัดการทรัพยากรและผลิตภัณฑ์ของชุมชนโดยมีองค์กรในท้องถิ่นรับผิดชอบชี้ปัญหา วางแผน ประสานงาน ดำเนินการและประเมินผล และ 3. ส่งเสริมให้คนในชุมชนร่วมกับเป็นกลุ่ม เพื่อร่วมกันศึกษาปัญหาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและเป็นหลักในการพึ่งพิงตนเอง

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม เกิดจากการศึกษาชุมชน กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นของจังหวัดราชบุรี ได้แก่ 1.ชุมชนบ้านแพะ และชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน 2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระเป๋าผ้าตะกร้าสานและการเกษตรบ้านหนองไผ่ และ 3.ศูนย์ทอผ้าจกวัดรางบัว และนำถอดบทเรียน และนำมาเป็นฐานในการวิเคราะห์บริบทชุมชน และพัฒนาสร้างรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี โดย นำแนวคิดกระบวนการเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน ลักษณะของวิสาหกิจชุมชนมา มาผสมผสานกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ภายใต้แนวคิดการพัฒนารูปแบบของ Boyle (1981) ระบุว่า การศึกษาบริบทของชุมชน มีความสำคัญมากในภาวะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้จึงต้องศึกษาและระบุปัญหาของกลุ่มบุคคล ชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ เพื่อช่วยประชาชนแก้ไขปัญหาต่างๆในชุมชนของตนเอง มีขั้นตอนการดำเนินการมีกระบวนการ ดังนี้ 1. กำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบ 2.การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย 3. พิจารณาและกำหนดผลที่ต้องการจะให้เกิด 4. กำหนดแหล่งทรัพยากรและความสนับสนุน 5. การวางแผนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ 6. แผนปฏิบัติการ 7. ความน่าเชื่อถือ และ 8. การรายงานผลลัพธ์คือ การนำผลที่ได้จากการนำรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม ไปใช้ และปรับแก้ไขให้เหมาะสมต่อความต้องการของชุมชน พบว่า 1. การจัดแหล่งวิทยาการไว้ให้คนในชุมชนทุกเพศ ทุกวัยได้เข้ามาเรียนรู้ 2. ส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในบริหารจัดการทรัพยากรและผลิตภัณฑ์ของชุมชนโดยมีองค์กรในท้องถิ่นรับผิดชอบชี้ปัญหา วางแผน ประสานงาน ดำเนินการและประเมินผล และ 3. ส่งเสริมให้คนในชุมชนร่วมกับเป็นกลุ่ม เพื่อร่วมกันศึกษาปัญหาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและเป็นหลักในการพึ่งพิงตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ กรมพัฒนาชุมชน(2560) ที่ระบุความคาดหวังให้เศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง ชุมชนพึ่งตนเองได้ ในทางเศรษฐกิจและมีความยั่งยืนโดยเฉพาะเอื้อต่อการพัฒนาที่มุ่งถึงประโยชน์ของคนหมู่มากในชุมชน และสอดคล้องกับ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ(2545) ที่ระบุว่า ปัจจัยที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ลักษณะของชุมชนประสบความสำเร็จเช่น ด้านวัฒนธรรมของชุมชนและด้านระบบนิเวศ ที่สอดคล้องต่อการผลิตและเสริมสร้างรายได้ การรวมกลุ่มกันผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์และผลผลิตของชุมชน ทำให้คนในชุมชนสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจมากขึ้น หรือ ระดับความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนความรู้ต่างๆของชุมชนต่างๆ ที่มีความรู้ภูมิปัญญาชุมชนทั้งในด้านความรู้ในการผลิต ผลิตภัณฑ์ ความร่วมมือในการผลิต ผลิตภัณฑ์ในระดับระหว่างชุมชนสองชุมชนขึ้นไปในการผลิต ผลิตภัณฑ์เดียวกัน

รูปแบบวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี: การถอดบทเรียนผ่านการลงภาคสนาม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนในชุมชนให้เกิดการกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะของตน การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบกับการมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง การมีส่วนร่วมในชุมชน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการวางแผนงาน การดำเนินงาน ติดตามและประเมินผล และมีเป้าหมายในการบริหารจัดการชุมชนอย่างชัดเจนที่จะส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนที่พึ่งพาตนเองได้ นับว่าเป็นประโยชน์สูงสุด

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ผู้บริหารหน่วยงานพัฒนาชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกในชุมชน ตัวแทนจากชุมชนบ้านแพะ และชุมชนวัฒนธรรมไทย-ยวน ตัวแทนจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระเป๋าผ้าตะกร้าสานและการเกษตรบ้านหนองไผ่ และตัวแทนศูนย์ทอผ้าจกวัดรางบัว ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่สวพ.ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกและดูแลคณะผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณการสนับสนุนการวิจัยจากคณะศิลปศาสตร์ มทร.พระนคร

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาชุมชน.2560. เอกสารแนวทางการดำเนินงานนโยบายสานพลังประชารัฐในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ. กรุงเทพฯ.

กรมการพัฒนาชุมชน.2561. ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง วิกฤตหรือโอกาส การเรียนรู้ในยุค 4.0. อุดมศึกษา, สมุทรปราการ.

กษมาพร พวงประยงค์ และ นพพร จันทรนำชู .2556. แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มการแปรรูปและผลิตภัณฑ์จังหวัดสมุทรสงคราม. วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย 5 (1) :108-120

ศศิพร ต่ายคำ และ นรินทร์ สังข์รักษา.2558. การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี. วารสารศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 8(1):606-632

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.2545.การศึกษารูปแบบและปัจจัยที่ชุมชนประสบความสำเร็จในการใช้วัฒนธรรมเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ.กรุงเทพฯ.

Boyle, P. 1981. Planning better programs. Mc Graw-Hill, New York.

การประยุกต์ใช้วิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานในการเรียนการสอน วิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว

A Study of Applying Task-based Approach in Teaching Chinese for Tourism

เจริญ เพ็ชรรัตน์ [1*]

Charoen Petcharat[1*]

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจีนด้วยวิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวให้กับผู้เรียนในการเรียนการสอนวิชา “ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว” โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 26 คน ในคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้สอนได้กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับวัดพระสิงห์วรมหาวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มเพื่อศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายและรวบรวมมาบรรยายเป็นภาษาจีนในสถานที่จริง

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษาพอใจวิธีการเรียนการสอนดังกล่าว นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้การทำงานร่วมกัน ทำให้ได้รับความรู้กว้างขวาง และได้เรียนรู้ศัพท์ภาษาจีนเฉพาะทางด้านการท่องเที่ยวหลากหลายยิ่งขึ้น รวมถึงการพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนให้ดียิ่งขึ้นจากการบรรยาย ณ สถานที่จริง

คำสำคัญ : ภาษาจีน, การท่องเที่ยว, การสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงาน

ABSTRACT

This research has studied the applying of task-based approach in teaching “Chinese for Tourism” course. The target group is the fourth years of Chinese Major students of the Faculty of Humanities, Chiang Mai University, total 26 students. Lecturer has appointed the topic which concerning about Wat Phra Singh in Chiang Mai for each group to collect information and describe in the real place.

The outcome of research indicates that students are delighted of this activities by gaining knowledge of Wat Phra Singh from work in group, also learning specific Chinese tourism terms and make progress of speaking ability by describing in Chinese at the real place.

Keywords : Chinese, tourism, task-based approach

---

[1]สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

[1]Department of Eastern Language, Faculty of Humanities, Suthep District, Chiang Mai 50200

[*] ผู้นิพนธ์ประสานงาน ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์* เจริญ เพ็ชรรัตน์ e-mail: jaroen38@hotmail.com

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากบทบาทของประเทศจีนที่มีความก้าวหน้าในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจการค้า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ล้วนเป็นส่วนที่ทำให้ภาษาจีนทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะภาษาจีนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร ซึ่งจะเพิ่มความเข้าใจและความใกล้ชิดสนิทสนมในการติดต่อเจราจากับฝ่ายจีน สถาบันการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศได้ตระหนักถึงเรื่องนี้ และเพื่อรองรับความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ในสังคม สถาบันการศึกษาไทยจึงได้เปิดภาค/สาขาวิชาภาษาจีน เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาจีน ในส่วนของหลักสูตรภาษาจีน นอกจากจะประกอบด้วยกระบวนวิชาพื้นฐานที่พัฒนาทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปลแก่ผู้เรียนแล้ว ในหลักสูตรภาษาจีนยังประกอบด้วยกระบวนวิชาเฉพาะทาง เช่น ด้านธุรกิจ ด้านการท่องเที่ยว ด้านจีนศึกษาให้แก่ผู้เรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้เฉพาะทาง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานต่อไปในอนาคต กระบวนวิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว หรือกระบวนวิชาภาษาจีนสำหรับมัคคุเทศก์เป็นหนึ่งในกระบวนวิชาที่มีความเฉพาะทาง เนื้อหามีความหลากหลาย เนื้อหาโดยทั่วไปมักจะเกี่ยวข้อง 6 ประเด็น อันได้แก่ การเดินทาง ที่พัก อาหาร สถานที่ท่องเที่ยว การช้อปปิ้ง และความบันเทิง ในขณะเดียวกันก็เน้นการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้เฉพาะทาง นอกเหนือจากทักษะพื้นฐานทางภาษา ผู้ที่ทำงานด้านการท่องเที่ยว หรือมัคคุเทศก์จำเป็นต้องมีทักษะทางภาษาที่ดี และองค์ความรู้ในเรื่องของการท่องเที่ยว จึงจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์

ปัจจุบันนี้ ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนมีการพัฒนามากขึ้น การเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศถือว่าเป็นความปรารถนาอย่างหนึ่งของชาวจีน ซึ่งที่ผ่านมา ชาวจีนนิยมไปท่องเที่ยวตามประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งมีทั้งไปกับกรุ๊ปทัวร์ และไปด้วยตนเอง จากภาพยนตร์จีน “แก๊งม่วนป่วนไทยแลนด์ (Lost in Thailand)” ที่มาถ่ายทำในประเทศไทย ได้สร้างความสนใจและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวจีนมาเที่ยวประเทศไทยเป็นอย่างมาก ส่งผลดีต่อธุรกิจโรงแรม สถานที่ท่องเที่ยว และร้านค้าต่างๆ เป็นอย่างยิ่ง

ประเทศไทยซึ่งอยู่ไม่ไกลจากจีน การเดินทางมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายไม่แพงเหมือนประเทศแถบตะวันตก ความแตกต่างทางวัฒนธรรมไม่มาก อีกทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ทางธรรมชาติ รวมถึงประเพณีต่างๆ ที่สืบทอดมาเป็นระยะเวลายาวนาน ชาวจีนจึงนิยมมาเที่ยวที่ประเทศไทยกันมากโดยปริยาย วิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวจึงเป็นหนึ่งในวิชาเฉพาะทางที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีให้แก่ผู้เรียน และเป็นพื้นฐานความรู้เพื่อต่อยอดการทำงานในวงการท่องเที่ยวต่อไป การเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวถือว่ามีบทบาทมากในการพัฒนาความรู้ของผู้เรียนด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะทักษะการพูดเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องสร้างโอกาสเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการพูด นอกเหนือจากองค์ความรู้ต่างๆ แต่การที่จะให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะนี้มีวิธีการสอนที่หลากหลาย และวิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานเป็นหนึ่งในวิธีการที่สามารถพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้

วิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานเป็นรูปแบบการสอนที่ใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย โดยผ่านกระบวนการคิดและวิเคราะห์ร่วมกัน ได้รับความรู้จากงานที่ได้ดำเนินการ และสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศโดยเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติและการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่ง Nunan (1989) ได้กล่าวว่า ในกระบวนการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานนั้น งานที่ผู้เรียนได้รับมอบหมาย เป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาต่างประเทศผ่านการทำความเข้าใจ การฝึกปฏิบัติ และนำเสนอเพื่อบรรลุกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น ในขั้นตอนเหล่านี้ จุดสำคัญอยู่ที่การสื่อความหมายมากกว่ารูปแบบของภาษา ในวิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวเป็นรูปแบบหนึ่งในการสอนภาษาต่างประเทศที่เน้นทักษะด้านการพูดและการฟัง Sheng Shuangxia (2007) ได้กล่าวว่าการสอนภาษา

แบบมุ่งปฏิบัติงานนั้นควรคำนึงถึง 3 ประเด็น ได้แก่การใช้ภาษาบนพื้นฐานความเป็นจริง การฝึกปฏิบัติงานมีวัตถุประสงค์และการสื่อสารที่ชัดเจน และขั้นตอนการฝึกปฏิบัติให้ความความสำคัญในความหมายของภาษามากกว่ารูปแบบของภาษา สอดคล้องกับWillis (1996) ซึ่งกล่าวถึงการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้รูปแบบภาษาที่ได้เรียนมาในการสื่อสารจริง และการปฏิบัติงานนั้น ผู้เรียนต้องร่วมมือเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ (อ้างใน เกิดศิริ ชมภูกาวิน, 2553: 5)

นอกจากนี้ Wu Zhongwei (2008) ได้กล่าวว่า ในกระบวนการเรียนรู้ภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงาน มีขั้นตอนของการป้อนข้อมูลเข้า (Input) และส่งข้อมูลออก(Output) ในช่วงรับข้อมูลนั้น ผู้เรียนได้เรียนรู้ข้อมูลใหม่ๆ และทำความเข้าใจกับข้อมูลนั้น เมื่อทำความเข้าใจแล้ว จึงทำให้เกิดการพัฒนาจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ถือว่าเป็นช่วงของการส่งข้อมูลออก Xiang Zhengying (2008) ได้กล่าวถึง การเรียนการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง งานที่ได้รับมอบหมายควรคำนึงถึงความน่าสนใจ เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน มีพัฒนาการเป็นขั้นตอน และสามารถบรรลุเป้าหมายได้ จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะประยุกต์ใช้วิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานในวิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว โดยผ่านวิธีการมอบหมายภารกิจเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ และการประยุกต์ใช้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียนเองเพื่อบรรลุภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้วิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานในกระบวนวิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว
2. เพื่อพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ภาษาจีนด้านการท่องเที่ยวให้แก่ผู้เรียน

สมมุติฐานการวิจัย

หลังจากที่ผู้เรียนได้ผ่านกิจกรรมฝึกทักษะทางภาษาด้วยการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงาน ผู้เรียนได้รับองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว และสามารถพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดได้ดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการประยุกต์ใช้วิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวให้กับผู้เรียนในการเรียนการสอนวิชา “ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
3. ทำแบบสอบถามความคิดเห็น
4. ดำเนินการฝึกปฏิบัติ
5. สรุปผลการศึกษา

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิธีการและการดำเนินกิจกรรมจากเอกสารและงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้วิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวให้กับผู้เรียนในการเรียนการสอนวิชา “ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว” ซึ่งหลักการการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานนั้น ควรคำนึงถึง

1. หลักของความเป็นจริง หมายถึงการฝึกปฏิบัติได้ใช้ความรู้ภาษาจีนและประสบการณ์ของผู้เรียน กิจกรรมใดก็ตามล้วนต้องเอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนในด้านการเรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะทางภาษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยนสื่อสารซึ่งกันและกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. หลักการใช้ได้จริง หมายถึงการเรียนรู้ภาษานั้นไม่เพียงดูผลลัพธ์ที่ปรากฏ แต่ต้องให้ความสำคัญกับขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้ทักษะทางภาษาในการสื่อสาร เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษา ก็ย่อมจะต้องนำไปใช้ในด้านต่างๆ การเรียนรู้เป็นขั้นตอน แต่การประยุกต์ใช้เป็นวัตถุประสงค์

3. หลักในการกำหนดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึงการดำเนินกิจกรรมต้องพิจารณาจากผู้เรียนเป็นหลัก โดยผู้เรียนมีความสามารถร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย และกิจกรรมดังกล่าวสามารถเป็นสิ่งดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่อยากจะเรียนรู้ เมื่อเรียนรู้แล้วนำไปใช้งาน ถือว่าเป็นการเพิ่มพูนทักษะของผู้เรียน ผู้สอนลดบทบาทจากเดิมที่เป็นผู้บรรยายในชั้นเรียน เปลี่ยนมาเป็นผู้ให้คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะในการทำกิจกรรม

2. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองคือนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว ภาคการศึกษาที่ 2/2559 จำนวน 26 คน (Willis 1996) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการใช้วิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็นสามขั้นตอนได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนปฏิบัติงาน (Pre-Task)

ในขั้นตอนนี้เป็นการเตรียมความพร้อมนำผู้เรียนเข้าสู่การปฏิบัติงาน โดยผู้สอนจะกำหนดหัวข้อและกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องดำเนินการ และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ การป้อนข้อมูลเข้า (Input) บางส่วนก็เป็นส่วนสำคัญของการเรียนการสอน ดังนั้นผู้สอนสามารถเพิ่มเติมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่นคำศัพท์ที่จำเป็นในการบรรยายซึ่งผู้เรียนอาจมีปัญหาในการหาคำศัพท์เฉพาะทาง เพราะในพจนานุกรมอาจไม่ปรากฏ หรือข้อมูลภูมิหลังของหัวข้อ

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติงาน (Task Cycle)

ในขั้นปฏิบัติงานนี้ แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ขั้นเตรียมงาน เมื่อผู้เรียนได้หัวข้อที่จะดำเนินการแล้ว ผู้เรียนจะร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเตรียมหาข้อมูลและใช้ความรู้ที่ได้จากขั้นก่อนปฏิบัติงานมาประยุกต์ใช้ในการเรียบเรียงเนื้อหาในการบรรยาย ผู้สอนสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของการใช้ภาษา ต่อจากนั้น ผู้เรียนแบ่งหน้าที่และร่วมกันฝึกฝนการบรรยาย และนำเสนอหน้าชั้นเรียนในส่วนหัวข้อที่ได้รับ ช่วงสุดท้ายเป็นการบรรยายในสถานที่จริง

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังปฏิบัติงาน (Post-Task)

ภายหลังจากที่ผู้เรียน ได้ปฏิบัติภารกิจเสร็จสิ้น ผู้สอนสามารถแนะนำข้อผิดพลาด ข้อสังเกต หรือสิ่งที่ควรปรับปรุงในการบรรยายให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบประเด็นต่างๆ ที่ควรระมัดระวังในการบรรยาย

3. ทำแบบสอบถามความคิดเห็น

การทำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติเพื่อทราบความคิดเห็นในด้านพัฒนาการของผู้เรียนที่เกี่ยวกับการฟัง การพูด และการเขียน รวมถึงการเรียนรู้ศัพท์ สำนวนในการบรรยายสถานที่ท่องเที่ยวไทย

4. ดำเนินการฝึกปฏิบัติ

ในกรณีศึกษาการประยุกต์ใช้วิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานนี้ ผู้วิจัยได้กำหนด “วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร” เป็นสถานที่ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เนื่องด้วยวัดนี้เป็นวัดอารามหลวงที่ตั้งอยู่ในเขตตัวเมือง มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ และมีสถาปัตยกรรมอันโดดเด่นซึ่งต่างจากวัดทั่วไป เช่น วิหาร หอไตร เจดีย์ อุโบสถเป็นต้น การเดินทางมาวัดนี้สะดวก นักท่องเที่ยวจีนนิยมเดินทางมาเที่ยวชมวัดนี้อย่างต่อเนื่อง จึงเหมาะสำหรับใช้เป็นที่ฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ภาษาด้านการท่องเที่ยว โดยผู้สอนได้กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับวัดพระสิงห์ฯ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติดังนี้

(1) ประวัติความเป็นมา

(2) หอไตร

(3) อุโบสถสอง

(4) วิหารลายคำ

5. สรุปผลการศึกษา

จากการฝึกปฏิบัติในการบรรยาย ณ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร ผู้สอนได้รวบรวมจุดเด่นจุดด้อยการบรรยายของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงในการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงาน

ตัวอย่างกรณีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนปฏิบัติงาน

ในส่วนขั้นก่อนปฏิบัติงาน ผู้สอนเริ่มเกริ่นนำด้วยคำถามภาษาจีนที่เกี่ยวข้องกับวัดพระสิงห์ฯ เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัดมากน้อยเพียงใด เช่น

(1) นักศึกษาเคยไปเที่ยววัดพระสิงห์หรือไม่ 大家去过帕邢寺吗？

(2) วัดพระสิงห์ตั้งอยู่ ณ ที่ใด 帕邢寺在什么地方？

(3) วัดอารามหลวง คือวัดประเภทใด皇家寺庙是哪一类的寺庙？

(4) นักศึกษาทราบหรือไม่ว่าประตูวัดหันหน้าไปทางทิศใด

大家是否知道寺庙的大门是朝哪个方向？

(5) หน้าประตูวัดมักจะมีรูปปั้นสัตว์อะไรประดับอยู่ด้านหน้า

寺庙大门前通常摆放什么动物的塑像？

(6) มีใครรู้เรื่องราวเกี่ยวกับวัดพระสิงห์หรือไม่ 谁知道关于帕邢寺的相关信息？

(7) นักศึกษาที่เคยไปวัดพระสิงห์ฯ เห็นสิ่งก่อสร้างด้านสถาปัตยกรรมอะไรบ้างในวัด

曾去帕邢寺参观过的同学看到了寺庙里有哪些建筑物？

(8) เรามักจะเห็นตัวอะไรตรงขั้นบันไดสองด้านของวิหาร

我们通常会在佛殿台阶两旁看到什么东西？

(9) พญานาคคืออะไร มีความหมายอย่างไร 那卡是指什么，有什么特殊含义？

(10) รูปปั้นหลังประตูวัดคือใคร มีความสำคัญอย่างไร

大门后的塑像是谁，有什么重要性？

ในขั้นตอนนี้เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติภารกิจ โดยผู้สอนจะบอกกล่าวเรื่องภารกิจที่ผู้เรียนจะต้องร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม และตามด้วยคำถามภาษาจีนเพื่อดูว่าผู้เรียนสามารถใช้คำภาษาจีนในการบอกกล่าวถึงสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับวัดได้มากน้อยเพียงใด เช่น การบอกตำแหน่งที่ตั้งของวัดโดยใช้คำว่า “位于หรือ在” การบอกกล่าวทิศทางที่ตั้งของสิ่งปลูกสร้างในวัดโดยใช้คำว่า “...在...前边（后边、左边、右边）” การบอกชื่อสิ่งปลูกสร้างภายในวัด เช่น “วัดอารามหลวง （皇家寺庙） วิหาร (佛殿) เจดีย์ (佛塔) หอไตร (藏经楼)” การบอกชื่อภิกษุ หรือภิกษุณี （比丘/比丘尼）และพระสงฆ์（僧人/和尚） หรือสามเณร（沙弥）เป็นภาษาจีน รวมถึงคำที่เกี่ยวข้องหรืออาจต้องใช้ในการบรรยาย เช่นทิศของประตูวัดหันหน้าไปทางทิศตะวันออก（朝东) ตัวพญานาค（那卡）ที่ใช้ตกแต่งข้างบันได้วิหาร และความหมายของพญานาคที่ต้องการจะสื่อถึง เช่น โลกมนุษย์ （人间）สวรรค์（天堂）รูปปั้นครูบาศรีวิชัย（喜育才大师）การใช้คำยศถาบรรดาศักดิ์ เช่น พระเจ้า พญา （王） ในภาษาจีนเป็นต้น ส่วนคำที่เกี่ยวกับชื่อบุคคล ผู้สอนสามารถยกตัวอย่าง

การใช้ตัวอักษรจีนที่มีเสียงใกล้เคียงมาเรียกชื่อ เช่น พญาคำฟู（坎夫王）พญาผาญู（帕儒王）เป็นต้น โดยเน้นควรเป็นตัวอักษรจีนที่รู้จักง่าย ไม่มีความหมายในทางลบ

นอกจากนี้ ยังรวมถึงการแนะนำการแปลคำศัพท์เฉพาะทางที่ไม่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาจีน ซึ่งแสดงถึงสถาปัตยกรรมการตกแต่งของวัดไทย เช่นช่อฟ้า（龙首）ใบระกา（龙鳞）หางหงส์（凤尾）รวมถึงคำศัพท์ในด้านศิลปกรรม เช่น จิตรกรรมฝาผนัง（壁画）พื้นหลังผนัง（背景）ดอกโบตั๋น（牡丹花）ทะเลเมฆ（云海）ส่วนคำบางคำ เช่น “บุษบก” ซึ่งมีหลังคาซ้อนชั้นเป็นยอดแหลม ใช้ประดิษฐานพระพุทธรูป มักจะพบได้ที่วัดเสมอ ด้วยเหตุความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมระหว่างไทยจีน จึงไม่มีคำแปลโดยตรงที่หาได้ในภาษาจีน ผู้สอนสามารถแนะนำผู้เรียนได้ว่า คำภาษาไทยบางคำที่ไม่มีคำแปลโดยตรงนั้น สามารถดูจากลักษณะโครงสร้างของสิ่งนั้น และใช้คำบรรยายมาประกอบการแปล โดย “บุษบก” มีลักษณะเป็นยอดแหลม มีเสาสี่มุมคล้ายศาลาเล็กๆ จึงสามารถใช้คำ “尖顶(ยอดแหลม)” และ “小亭(ศาลาเล็กๆ)” มาประกอบกันเป็นคำแปล “尖顶小亭” ซึ่งทำให้ผู้ฟังเห็นภาพในระดับหนึ่ง หรืออีกคำว่า “สัตตภัณฑ์（围绕须弥山的七座山）” ซึ่งพบเห็นได้ทั่วไปหน้าพระประธานในโบสถ์หรือวิหารของวัดภาคเหนือนั้น จำเป็นต้องให้ข้อมูลแนวคิดของเขาพระสุเมรุ（须弥山）เพิ่มเติมก่อนเพื่อความเข้าใจ การให้ข้อมูลในลักษณะนี้ถือเป็นการปูพื้นข้อมูลส่วนหนึ่งให้แก่ผู้เรียน เมื่อผู้เรียนได้ทราบคำศัพท์เฉพาะทางที่เกี่ยวกับวัดแล้ว ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลส่วนที่เสริมนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียบเรียงเนื้อหาในการบรรยายต่อไป

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติงาน

ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนจะร่วมกันทำงานเพื่อเข้าสู่การปฏิบัติงาน โดยผู้สอนจะกำหนดหัวข้อและกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องดำเนินการ และผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนรายงานความคืบหน้า และตรวจทานเรื่องของการใช้ภาษาที่ถูกต้อง หลังจากนั้นผู้เรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้เห็นข้อดีข้อด้อยของการนำเสนอและนำมาปรับปรุงอีกครั้งก่อนที่จะไปบรรยายในสถานที่จริง

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังปฏิบัติงาน

การฝึกปฏิบัติในสถานที่จริงอาจมีความตื่นเต้น หรือประหม่าแม้ว่าจะมีการเตรียมความพร้อมมาล่วงหน้าในระดับหนึ่ง แต่ก็อาจมีข้อผิดพลาดในการบรรยายบางประการ ดังนั้นการแนะนำข้อผิดพลาดแก่ผู้เรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกต และนำไปปรับปรุงต่อไป โดยทั่วไปข้อผิดพลาดมักจะเป็นปัญหาการออกเสียงตามวรรณยุกต์(หรือพินอิน)ให้ถูกต้อง การใช้คำศัพท์ภาษาจีนที่เหมาะสม การเรียงคำภาษาจีนที่ถูกต้องในประโยคเป็นต้น ผู้เรียนบางส่วนสามารถบรรยายได้อย่างราบรื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานภาษาจีนส่วนหนึ่ง และการฝึกฝนทักษะในการบรรยายของผู้เรียนเอง

ผลสรุปการวิจัย

หลังจากที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนได้ให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามออนไลน์ เกี่ยวกับความคิดเห็นของกิจกรรมในครั้งนี้ โดยระดับความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด ประเด็นคำถามประกอบด้วย

1. การพัฒนาทักษะภาษาจีน
    1.1 ด้านการพูด
    1.2 ด้านการฟัง
    1.3 ด้านการเขียน

2. ปัญหาการบรรยายในสถานที่จริง

2.1 จำเนื้อหาในการบรรยายไม่ได้

2.2 นึกศัพท์ภาษาจีนไม่ออก

2.3 บรรยายตะกุกตะกัก

3. การเรียนรู้ศัพท์ สำนวนในการบรรยายสถานที่ท่องเที่ยวไทย

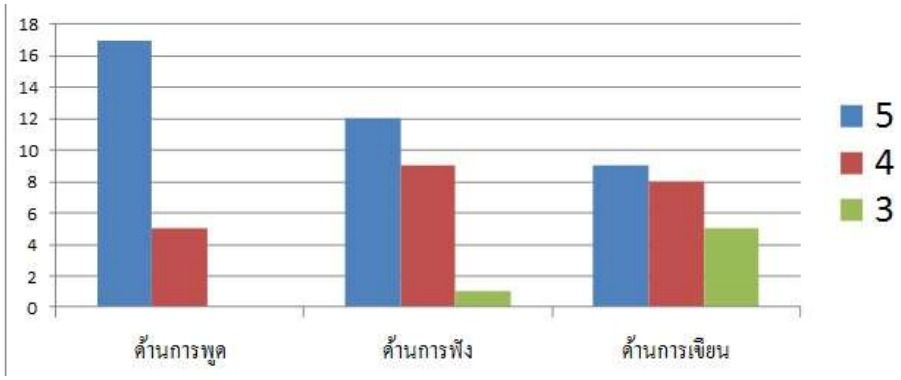
4. การฝึกการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อบรรลุภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

5. การฝึกการใช้ภาษาจีนในสถานที่จริง

6. ความกล้าในการพูดภาษาจีนในที่ชุมชน

7. การจัดกิจกรรมนี้ในครั้งต่อไป

จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนมีจำนวนทั้งหมด 22 คน เพศหญิง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 81.8เพศชาย 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 สรุปรายละเอียดดังนี้

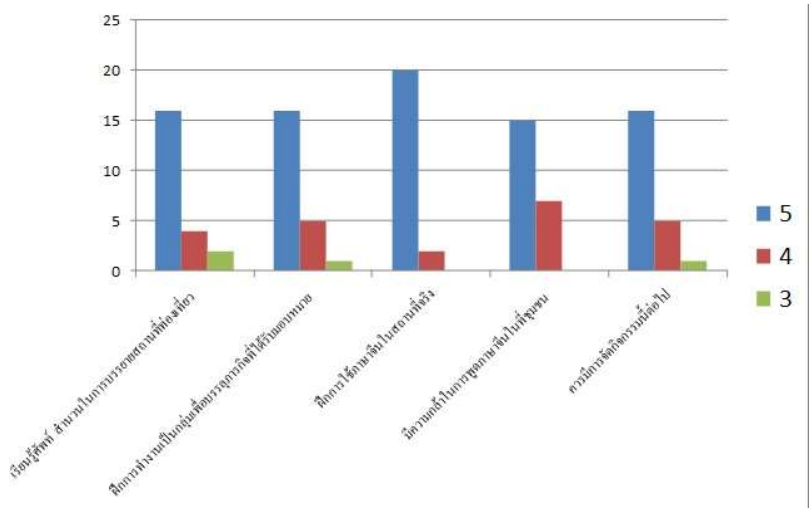
ตารางที่ 1 เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะภาษาจีน

ความคิดเห็นด้านประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะภาษาจีน (3 ประเด็น พูด ฟัง เขียน)	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
			N = 22		
การพูด	17	5	0	0	0
	(77.27 %)	(22.73%)	(0%)	(0%)	(0%)
การฟัง	12	9	1	0	0
	(54.55%)	(40.91%)	(4.55%)	(0%)	(0%)
การเขียน	9	8	5	0	0
	(40.91%)	(36.36%)	(22.73%)	(0%)	(0%)

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นด้านประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะภาษาจีน (3 ประเด็น พูด ฟัง เขียน) มีความเห็นว่า การพัฒนาทางด้านการพูด อยู่ในระดับ มากที่สุด 17 คน คิดเป็นร้อยละ 77.27 รองลงมาเป็น ระดับมาก 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73

การพัฒนาทางด้านการฟัง อยู่ในระดับ มากที่สุด 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาเป็น ระดับมาก 9 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91 และในระดับ ปานกลาง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55

การพัฒนาทางด้านการเขียน อยู่ในระดับ มากที่สุด 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.91 รองลงมาเป็น ระดับมาก 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และในระดับ ปานกลาง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73

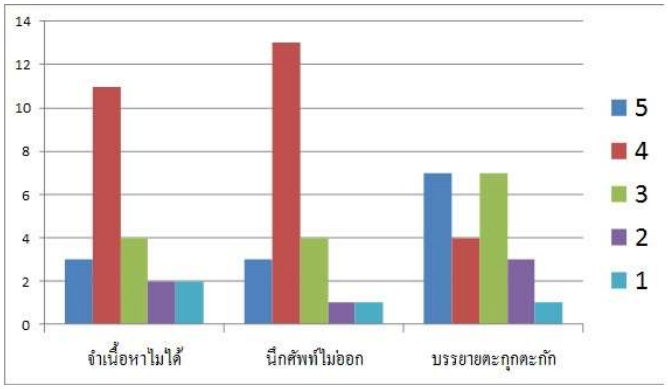
ตารางที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรม

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด จำนวน ร้อยละ	มาก จำนวน ร้อยละ	ปานกลาง จำนวน ร้อยละ	น้อย จำนวน ร้อยละ	น้อยที่สุด จำนวน ร้อยละ
			N = 22		
-เรียนรู้ศัพท์ สำนวนในการบรรยายสถานที่ท่องเที่ยวไทย	16 (72.73 %)	4 (18.18%)	2 (9.09%)	0 (0%)	0 (0%)
-ฝึกการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อบรรลุภารกิจที่ได้รับมอบหมาย	16 (72.73%)	5 (22.73%)	1 (4.55%)	0 (0%)	0 (0%)
-ฝึกการใช้ภาษาจีนในสถานที่จริง	20 (90.91%)	2 (9.09%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
-มีความกล้าในการพูดภาษาจีนในที่ชุมชน	15 (68.18%)	6 (27.27%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)

-ควรมีการจัดกิจกรรมนี้ต่อไป	16 (72.73%)	5 (22.730%)	1 (4.55%)	0 (0%)	0 (0%)

จากความคิดเห็นของผู้เรียนตามตารางที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมชี้ให้เห็นว่า ในส่วนของการเรียนรู้ศัพท์ สำนวนในการบรรยายสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับ มากที่สุด 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 การฝึกการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อบรรลุภารกิจที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับ มากที่สุด 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73

ส่วนการฝึกการใช้ภาษาจีนในสถานที่จริงอยู่ในระดับ มากที่สุด 20 คน คิดเป็นร้อยละ 90.91 และความกล้าในการพูดภาษาจีนในที่ชุมชนล้วนอยู่ในระดับ มากที่สุด 15 คน คิดเป็นร้อยละ 68.18 ส่วนความเห็นของผู้เรียนเห็นควรจัดกิจกรรมนี้ต่อไปอยู่ในระดับมากที่สุด 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73

ตารางที่ 3 ปัญหาการบรรยายในสถานที่จริง

ปัญหาการบรรยายในสถานที่จริง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด จำนวน ร้อยละ	มาก จำนวน ร้อยละ	ปานกลาง จำนวน ร้อยละ	น้อย จำนวน ร้อยละ	น้อยที่สุด จำนวน ร้อยละ
			N = 22		
- จำเนื้อหาในการบรรยายไม่ได้	3 (13.64%)	11 (50.00%)	4 (18.18%)	2 (9.09%)	2 (9.09%)
-นึกศัพท์ภาษาจีนไม่ออก	3 (13.64%)	13 (59.09%)	4 (18.18%)	1 (4.55%)	1 (4.55%)
-บรรยายตะกุกตะกัก	7 (31.82%)	4 (18.18%)	7 (31.82%)	3 (13.64%)	1 (4.55%)

ปัญหาการบรรยายในสถานที่จริง ความคิดเห็นของผู้เรียนในเรื่องจำเนื้อหาในการบรรยายไม่ได้อยู่ในระดับ มากที่สุด 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 รองลงมาเป็น ระดับมาก 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ระดับปานกลาง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18

ปัญหาเรื่องนึกศัพท์ภาษาจีนไม่ออก ในระดับ มากที่สุด 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 รองลงมาเป็น ระดับมาก 13 คน คิดเป็นร้อยละ 59.09 ระดับปานกลาง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18

ปัญหาเรื่องบรรยายตะกุกตะกักอยู่ในระดับ มากที่สุด 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 รองลงมาเป็น ระดับมาก 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ระดับปานกลาง 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82

สรุปโดยรวม การใช้วิธีการสอนภาษาแบบมุ่งปฏิบัติงานในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว โดยผ่านภารกิจที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายสามารถทำให้ผู้เรียนเพิ่มพูนทักษะการฟัง การพูดภาษาจีน มีความมั่นใจในการใช้ภาษาจีนบรรยาย และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวจริงแต่ในขณะเดียวกัน หากขาดการเตรียมความพร้อมที่ดี ก็มีผลต่อการบรรยายเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ในส่วนของปัญหาที่พบเห็นในการสอนด้วยวิธีดังกล่าวนี้ พบว่าผู้เรียนบางส่วนจำคำศัพท์เฉพาะทางไม่ได้ เพราะมักเป็นคำศัพท์ที่ไม่ปรากฏในภาษาจีนทั่วไป รวมถึงผู้เรียนจำเนื้อหาบางส่วนไม่ได้ ทำให้ไม่สามารถบรรยายได้ครบถ้วน การจดจำศัพท์ สำนวนและเนื้อหาได้แม่นยำนั้น ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเป็นหลัก หากผู้เรียนขยันขันแข็งในการฝึกฝนย่อมสามารถฝึกปฏิบัติภารกิจได้อย่างราบรื่น ในทางตรงกันข้าม หากผู้เรียนไม่ได้มีความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่ ก็อาจมีปัญหาในการบรรยาย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ให้ผู้เรียนฝึกฝนในชั้นเรียนมากขึ้นเพื่อช่วยในการจดจำ

- ในขั้นตอนการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติจริง ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มทำPowerPoint เกี่ยวกับคำศัพท์ และเนื้อหาที่จะใช้บรรยายในสถานที่จริง โดยการอ่านออกเสียงและอธิบายความหมาย พร้อมด้วย PPT ประกอบที่หน้าชั้นเรียน เพื่อช่วยให้ตัวผู้บรรยายเองจดจำได้ดียิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนกลุ่มอื่นๆ ก็สามารถเรียนรู้คำศัพท์ สำนวนในเนื้อหาของกลุ่มต่างๆนอกเหนือจากกลุ่มของตัวเอง
- ในคาบต่อไป กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในแต่ละกลุ่มออกมาบรรยายคำศัพท์พร้อมเนื้อหาโดยไม่มีการใช้ PPT เพื่อกระตุ้นให้ผู้บรรยายไปท่องจำมาให้ได้ โดยมีการให้คะแนนเป็นแรงจูงใจ

เอกสารอ้างอิง

Nunan, D. 1989. Desiging tasks for the communicative classroom. New York: Cambridge University Press.

Willis, J. 1996. A framework for task-based learning. Harlow, Essex: Longman.

Sheng Shuangxia. 2007. Task-based for Chinese teaching. Journal of Chinese University Teaching. (3): 65-67.

Wu Zhongwei. 2008. Input-output and method of task- based teaching. Journal of East China Normal University (Humanities and Social Sciences Edition) (1): 109–113.

Xiang Zhengying. 2008. An effective probe into the application of task-based teaching method. Journal of Chengdu University (Educational Sciences Edition) 22(1): 58–60.

เกิดศิริ ชมพูกาวิน. 2553. การใช้กิจกรรมแบบมุ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มพูนความสามารถใน การฟัง พูดภาษาอังกฤษและความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

การสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมทักษะการสืบค้นข้อมูลของผู้เรียน ในยุคเทคโนโลยี 4.0

Teaching English Reading Skill for Enhancing Searching Skill of Learners in the Age of Technology 4.0

ภรนุชนาฏ อรรถาเวช[1*]

Pharanuchanart Uttawet[1*]

บทคัดย่อ

ในโลกเทคโนโลยียุคปัจจุบัน ข่าวสารข้อมูลจำนวนมากถูกค้นหาและรับรู้ผ่านทางอินเตอร์เน็ตหรือสื่อออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยโทรศัพท์มือถือมากกว่าการรับรู้ผ่านทางสื่อสิ่งพิมพ์ การจะเข้าถึงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีสาระประโยชน์ตามที่ต้องการในโลกออนไลน์ที่ไร้พรหมแดนโดยมีภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลในการสื่อสารข้อมูลกันทั่วโลกนั้น ผู้สืบค้นข้อมูลจำเป็นต้องมีความสามารถพื้นฐานทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจอย่างเพียงพอแต่จากการสำรวจความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยพบว่า มีนักศึกษาจำนวนมากไม่สามารถอ่านข้อมูลข่าวสารต่างๆหรือบทความที่เป็นภาษาอังกฤษให้เข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลและสาระประโยชน์จากการอ่านสื่อออนไลน์ได้ ด้วยเหตุที่การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในยุคปัจจุบัน ต้องมีการใช้ภาษาอังกฤษผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงการบูรณาการโครงสร้างการจัดการเรียนการสอนระหว่างองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1. องค์ประกอบทางด้านเนื้อหา (content) 2. องค์ประกอบทางด้านวิธีการสอน (pedagogy) และ 3. องค์ประกอบทางด้านเทคโนโลยี (technology)ให้ได้อย่างสมดุลในระหว่างที่ทำการสอน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยสื่อสภาพจริงที่สืบค้นผ่านทางอินเตอร์เน็ตร่วมกับการฝึกฝนทักษะการอ่านด้วยกลวิธีการอ่านแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้(Reciprocal Reading) ที่มีประสิทธิภาพในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ทั้งนี้ผู้เขียนบทความจึงขอนำเสนอรูปแบบการสอน REOMI (Reciprocal Teaching with English Online Media Instructional Materials) เพื่อเป็นการบูรณาการองค์ประกอบทั้ง 3 ประการดังกล่าวในการจัดการเรียนการสอน ด้วยเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมและเวลาในการฝึกที่มีความยืดหยุ่น เพื่อส่งเสริมและเตรียมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจในการสืบค้นและอ่านข้อมูลต่างทั่วโลกๆผ่านทางสื่ออินเตอร์เน็ตในยุคเทคโนโลยี 4.0 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การสอนทักษะการอ่าน, ภาษาอังกฤษ, สืบค้นข้อมูล, ยุคเทคโนโลยี4.0

ABSTRACT

In the modern world of technology, a tremendous amount of information is searched for and accessed via the internet (online), especially on smart phones. This flow of online information far exceeds the amount of information accessed from paper pages (offline). To access targeted information, which is mostly available, globally, in English, the international language, researchers must have enough basic searching skills and reading comprehension abilities. However, surveys of Thai students' abilities in using English show that many of them are still not able to understand English language information or articles for sufficiently. This lack of comprehension, limits the benefit that students get from reading information online. Since present-day English instruction must utilize electronic media to collect and integrate content, pedagogy and technology with equilibrium reconstruction among all these three elements during the act of teaching, the instructors have to arrange a suitable learning environment to help their students acquire reading comprehension skills with authentic online materials. Students must also practice reading skills with Reciprocal Reading strategy, which is an effective reading comprehension method. The author would like to present the REOMI (Reciprocal Teaching with English Online Media Instructional Materials) model for integrating the three instructional elements with appropriate instructional techniques and flexible time for learning and practicing, in order to enhance and prepare learners in the **Technology 4.0** era, to be able to develop sufficient reading comprehension skills to be able to find and read information available worldwide via the internet.

Keywords: teaching reading skill, English, searching, the age of Technology 4.0

---

[1]สาขาวิชาภาษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000

[1] Department of Language, Faculty of Liberal Art, , Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi Huntra, Pharnakorn Sri Ayutthaya, , Pharnakorn Sri Ayutthaya13000, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : pharanucharnart@gmail.com

บทนำ

ในโลกยุคปัจจุบัน การรับรู้ข่าวสารมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านทางอินเตอร์เน็ต การค้นหาข้อมูลที่ต้องการก็สามารถทำได้ภายในพริบตา จึงทำให้เทคโนโลยีทางด้านอินเตอร์เน็ตมีอิทธิพลต่อวงการการศึกษามากขึ้นอย่างยิ่งเพราะเป็นแหล่งข้อมูลจำนวนมหาศาลในการสืบค้นเพื่อการเรียนรู้ในแขนงสาขาวิชาต่างๆ ซึ่งการศึกษาในยุคปัจจุบันได้ให้ความสำคัญต่ออินเตอร์เน็ตในฐานะที่เป็นเทคโนโลยีทางด้านการสื่อสาร ทางด้านข้อมูลต่างๆ รวมทั้งทางด้านการเรียนรู้ในโลกสมัยใหม่อีกด้วย (McVerry, 2013) ด้วยเหตุนี้ทักษะการสืบค้นเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพทางอินเตอร์เน็ตนั้นจึงถือได้ว่าเป็นทักษะหนึ่งที่มีความจำเป็นในการประสบความสำเร็จทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Henry, 2005) ซึ่งการจะรับรู้ข้อมูลเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้คนในประเทศต่างๆ แต่การจะสืบค้นวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษซึ่งมีอยู่จำนวนมากมายในสื่อออนไลน์เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการนั้น จำเป็นต้องอาศัยทักษะการสืบค้นข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ (Young and Kajder, 2013) จากงานวิจัยของ Liu and Ko (2016) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล พบว่าทักษะทางด้านการอ่านที่ดีนั้นเป็นพื้นฐานที่สำคัญของความสามารถในการอ่านข้อมูลต่างๆในสื่อออนไลน์ ซึ่งทักษะการอ่านดังกล่าวได้แก่ 1. ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Reading Comprehension) อันประกอบด้วย ทักษะการอ่านเร็ว (Skimming and Scanning) ในการจับประเด็นสำคัญและรายละเอียดคร่าวๆ รวมทั้งรายละเอียดเชิงลึกของข้อมูล และ 2. ทักษะการอ่านเชิงวิจารณ์ (Critical Reading) (Henry, 2005)

แม้ว่าทักษะการอ่านจะเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ในโลกยุคปัจจุบันมากขึ้น (Chastain, 1988) เพราะเป็นทักษะที่สำคัญในการสืบค้นข้อมูลที่จำเป็นในการศึกษาหรือการเพิ่มพูนความรู้ให้สูงขึ้นเพื่อพัฒนาตนเอง และ เสริมสร้างประสบการณ์ ซึ่งจะทำให้ผู้ที่มีทักษะการอ่านที่ดีมีโอกาสสร้างความก้าวหน้าในการศึกษาและประกอบอาชีพได้มากกว่าผู้อื่นในยุคของข่าวสารและสังคม 4.0 ดังที่เกริ่นนำไว้ข้างต้นนั้น แต่จากการสำรวจพบว่านักเรียนและนักศึกษาไทยจำนวนมากยังมีปัญหาด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ จึงทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ (นงค์นาถ, 2551; ปัณยตา, 2557; มนัสวี, 2558; นพรัตน์, 2559) นอกจากนี้จากงานวิจัยทางการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนทางด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษที่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรนั้น มีสาเหตุหลายประการ อาทิเช่น การสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง การสอนแบบเดิมๆ ที่ครูอ่านและแปลให้ฟังทีละประโยค ผู้เรียนไม่มีคลังศัพท์ที่เพียงพอ ขาดความรู้และเจตคติที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ แบบเรียนภาษาอังกฤษไม่เอื้อต่อการอ่าน เน้นรูปแบบตำราไม่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย (Souriyavongsa **et al.**, 2013) สอดคล้องกับงานวิจัยของมนัสวี (2558) ที่พบว่าปัจจัยด้านการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษมากที่สุดรองลงมาได้แก่ปัจจัยส่วนตัวของนักศึกษาและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ตามลำดับ อีกทั้งงานวิจัยของ สุพรรณี (2558) ที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชมงคลสุวรรณภูมิ พบปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดในการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนและเนื้อหาในหลักสูตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อจำกัดในเรื่องของเวลา และนอกจากนี้ งานวิจัยของ Ghazizadeh and Fatemipour (2017) ได้ศึกษาถึงผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ พบว่าประสบปัญหาในเรื่องของการอ่านเพราะผู้เรียนขาดความสนใจหรือแรงจูงใจในการอ่าน อีกทั้งยังไม่มีกลวิธีในการอ่านที่มีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนได้ออกแบบการเรียนการสอนทักษะการอ่านเพื่อส่งเสริมความพร้อมให้กับผู้เรียนในยุคเทคโนโลยี 4.0 โดยนำเทคโนโลยีอินเตอร์เน็ตมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและสภาพการเรียนรู้ เพราะปัจจุบันผู้เรียนสามารถเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ตได้ง่าย จึงทำให้มีเสรีภาพในการเรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ทุกสถานที่และทุกเวลาจากแหล่งความรู้ต่างๆทั่วโลก รวมทั้งสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (พิมพ์ประภาและณัฐพล, 2557) อีกทั้งยังช่วยในการเสริมสร้างแรงจูงใจทางการเรียนให้กับผู้เรียนด้วยการนำสื่อสภาพจริงที่ทันสมัยและสอดคล้องกับ

ชีวิตประจำวันของผู้เรียนซึ่งมีอยู่ในอินเตอร์เน็ตมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนควบคู่และสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียนในหลักสูตร ทั้งนี้จากงานวิจัยเกี่ยวกับการนำสื่อสภาพจริงไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพบว่าสื่อการสอนสภาพจริงและการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านความเข้าใจในการสอนการอ่านภาษาอังกฤษ และแรงจูงใจ (Wood **et al.**, 2001; Berardo, 2006) การนำบทความในอินเตอร์เน็ตซึ่งเป็นสื่อสภาพจริงมาใช้ในการสอนทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 โดยที่ผู้สอนจะต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ค้นข้อมูลบทความต่างๆในอินเตอร์เน็ต เพื่อให้ผู้เรียนมีกลวิธีที่มีประสิทธิภาพในการค้นหาข้อมูลและเข้าใจในเนื้อหาของบทความนั้นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Myers, 2006) จากงานวิจัยของ Ghazizadeh and Fatemipour (2017) พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่นำสื่อออนไลน์ร่วมกับการสอนในชั้นเรียน ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในทักษะการอ่านในชั้นเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Looi and Yusop (2011) ที่พบว่า การสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยสื่อออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนมีกลวิธีการอ่านที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงส่งผลต่อความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจที่สูงขึ้น รวมทั้งทัศนคติและแรงจูงใจในการอ่านที่เพิ่มขึ้นอีกด้วย

สื่อสภาพจริงที่เป็นสื่อสังคมออนไลน์(social media) ที่นิยมใช้กันในปัจจุบันได้แก่ เฟ็ซบุค และทวิตเตอร์ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่มีการนำมาแบ่งปันเนื้อหา ข้อมูล ข่าวสาร ประสบการณ์และพูดคุยให้ผู้ใช้ในโลกออนไลน์ในเครือข่ายของตนได้รับรู้ (Hundey, 2012) ซึ่งจุดเด่นของเฟ็ซบุคก็คือเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีช่องทางการติดต่อที่หลากหลาย สะดวกรวดเร็วในการตั้งประเด็นถามตอบในเรื่องที่สนใจ โพสต์รูปภาพ เขียนบทความหรือบล็อก สนทนาแบบโต้ตอบทันที นอกจากนั้นผู้ใช้ยังสามารถรวมกลุ่มความสนใจที่มีร่วมกันได้ (ศรีศักดิ์, 2554) ส่วนทวิตเตอร์เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ชนิดที่มีการแสดงหัวข้อและความคิดเห็นที่กระชับ (Micro blog) มีข้อเด่นในการแนะนำให้ผู้เรียนติดตามผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับบทความ การนำเสนอและติดตามหัวข้อที่สนใจใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชา (Grosseck and Holotescu, 2008) และจากงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับประโยชน์และจุดมุ่งหมายในการใช้ทวิตเตอร์ทางการศึกษา พบว่า ทวิตเตอร์ได้นำมาใช้เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลมากกว่าสื่อออนไลน์ชนิดต่างๆ เหตุผลเพราะสามารถรวบรวมและแบ่งบันข้อมูลในอินเตอร์เน็ตได้อย่างเบ็ดเสร็จ (Jonson and Yang, 2009) จากงานวิจัยของ Teevan **et al**. (2011) ที่ศึกษาถึงเหตุผลของการนิยมใช้ ทวิตเตอร์เพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูลพบว่า ทวิตเตอร์เป็นแหล่งข้อมูลที่นิยมใช้เพื่อการติดตามเนื้อหาในหัวข้อที่สนใจมากกว่าสื่อสังคมออนไลน์ชนิดอื่นๆ ที่นิยมสืบค้นข้อมูลเพื่อหาหัวข้อ (Topic) สำหรับการใช้ทวิตเตอร์เพื่อให้เป็นเครื่องมือทางการศึกษาทางด้านภาษาอังกฤษนั้น Borau **et al.** (2009) ได้กล่าวไว้ดังนี้ว่า ทวิตเตอร์เป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมกับการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศในแง่ของการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการฝึกสมรรถนะทางการสื่อสารและทางภาษาศาสตร์สังคมในทุกที่ ทุกเวลา โดยไม่ต้องพบปะเจอะเจอผู้สอนแบบเผชิญหน้า (face to face interaction) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Young and Kraut (2013) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มของการใช้ทวิตเตอร์เพื่อส่งเสริมความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เป็นภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนที่พบว่า Twitter เป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่ใช้ในการรวบรวมความรู้ทางด้านเนื้อหาทางการศึกษาที่นำไปสู่การเรียนรู้และพัฒนาทางด้านการใช้ภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมต่อการเรียนในชั้นเรียนกับโลกแห่งความเป็นจริงเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้ก้าวทันโลกในยุคปัจจุบันสู่โลกแห่งอนาคตอีกด้วย

ในส่วนของวิธีการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น กลยุทธ์การสอนการอ่านแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้(Reciprocal Teaching) เป็นเทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพมากในการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Rosenshine and Meister, 1994) โดยมีกระบวนการที่สนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในบทบาทผู้ให้คำแนะนำและผู้ให้ความช่วยเหลือส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันจะเกิดจากการรวมกลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน และมาทำการแลกเปลี่ยนบทบาทเรียนรู้ร่วมกันในเทคนิคของการอ่านแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Reciprocal Reading) ที่มีอยู่สี่ขั้นตอน ได้แก่ 1.การ

ทำนาย (predicting) ซึ่งอาศัยพื้นฐานจากประสบการณ์เดิมของผู้เรียน 2. การตั้งคำถาม (questioning) เป็นวิธีการแยกประเด็นของเรื่องที่อ่านเพื่อให้มีความเข้าใจในเนื้อหาของเรื่อง 3. การหาความชัดเจน (clarifying) เพื่อที่จะนำมาทำการตรวจสอบความเข้าใจโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์และโครงสร้างของประโยค และ 4. การสรุป (summarizing) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำความรู้ในทฤษฎีการอ่านทุกขั้นตอนมาสร้างปฏิสัมพันธ์ในการจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน สังเคราะห์ข้อมูลในทุกขั้นตอนเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน การอ่านด้วยเทคนิควิธีการดังกล่าวนี้จึงเป็นกระบวนการกลุ่มที่นำมาใช้ฝึกประสบการณ์ด้วยการแลกเปลี่ยนบทบาทในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มอย่างเสรีด้วยความสมัครใจ (Palinscar and Brown, 1984)

จากประเด็นปัญหาความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนรวมทั้งทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนจึงได้นำประเด็นและหลักการเหล่านี้มาออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยการบูรณาการกลวิธีการสอนแบบร่วมมือที่เป็นการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Reciprocal Teaching) ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้กลวิธีการอ่านเพื่อความเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพ (Palinscar and Brown, 1984; Alexander and Fox, 2004) ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทางอินเตอร์เน็ต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้สามารถพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลในโลกออนไลน์ได้ด้วยรูปแบบการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษแบบ REOMI หรือ การสอนการอ่านแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยสื่อการสอนภาษาอังกฤษบนออนไลน์ (Reciprocal Teaching with English Online Media Instructional Materials) ดังมีรายละเอียดขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนการสอนต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการจัดการเรียนการสอน

จากแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนการอ่านภาษาอังกฤษดังกล่าวข้างต้นและประโยชน์ของสื่อออนไลน์ที่ช่วยส่งเสริมความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจและแรงจูงใจของผู้เรียน ผู้เขียนตระหนักว่าการสืบค้นข้อมูลจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านเพื่อให้เข้าถึงสื่อออนไลน์ตามที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ออกแบบให้เนื้อหาของบทอ่านที่ใช้ฝึกที่เป็นบทความที่ได้มาจากประเภทข้อมูลต่างๆ บนเครือข่ายอินเตอร์เน็ตกูเกิ้ล (Google) และ สื่อสังคมออนไลน์ (social media) 2 ประเภท ได้แก่ เฟ็ซบุค และทวิตเตอร์ โดยผู้เขียนนำมาทำการออกแบบการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงแนวคิดการจัดการเรียนการสอนในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เน้นให้ผู้สอนจัดสภาพหรือบริบททางการเรียนการสอนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านเนื้อหา (content) องค์ประกอบทางด้านวิธีการสอน (pedagogy) และองค์ประกอบทางด้านเทคโนโลยี (technology) มาบูรณาการการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสมดุลและมีความยืดหยุ่นของเวลา สถานที่ และความแตกต่างของผู้เรียน (Young and Kajder, 2013) โดยเนื้อหาของบทความที่ใช้ในการฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นได้นำมาจากสื่อออนไลน์ และในส่วนของวิธีการจัดการเรียนการสอน ได้มีการประยุกต์รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) โดยผสมผสานระหว่างการเรียนในชั้นเรียนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านทางสื่อออนไลน์ โดยมีการออกแบบระบบการเรียนการสอนดังกล่าวได้เป็นรูปแบบการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษแบบ REOMI (Reciprocal Teaching with English Online Media Instructional Materials) ซึ่งมีการบูรณาการองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยได้นำไปใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโลโนยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ในรายวิชา Reading English for Learning ซึ่งเป็นรายวิชาที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและกลวิธีการอ่านในการสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนเพิ่มขึ้นทั้งในเรื่องคำศัพท์ ไวยากรณ์ และข้อมูลความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารต่างๆที่ทันสมัย ดังนี้

องค์ประกอบทางด้านเนื้อหา (content)

ผู้เขียนมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกเนื้อหาของบทความจากสื่อออนไลน์ 3 ประเภทซึ่งได้แก่ อินเตอร์เน็ตกูเกิล เฟ็ซบุค และ ทวิตเตอร์เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน ทั้งนี้ผู้เขียนมีหลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาจากสื่อดังกล่าวโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ของเนื้อหาในสื่อกับจุดประสงค์และเนื้อหาในบทเรียน ข้อมูลเนื้อหาของสื่อต้องมีความถูกต้องเหมาะสม ทันสมัย น่าสนใจ ตรงกับกลุ่มเป้าหมายคือผู้เรียน และเมื่อได้เนื้อหาที่ต้องการแล้ว ผู้เขียนได้นำบทความเหล่านี้มารวบรวมเป็นคลังข้อมูลไว้ล่วงหน้าเพื่อนำมาใช้ประกอบการสอน โดยทำการวางระบบไว้ในบัญชีส่วนตัวของผู้เขียนบนทวิตเตอร์เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้ามาฝึกฝนทักษะการอ่านเพื่อสืบค้นข้อมูลตามหัวข้อที่ผู้สอนมอบหมายในแต่ละครั้งของการเรียน ซึ่งเป็นวิธีการฝึกให้ผู้เรียนสามารถค้นได้ง่ายเพื่อให้สามารถต่อยอดไปสู่การปฏิบัติจริงได้ในอนาคต

องค์ประกอบทางด้านการสอน (pedagogy)

ในการฝึกในชั้นเรียน ผู้เรียนจะถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ กลุ่มละ 5 คน เพื่อฝึกทักษะการอ่านแบบร่วมมือด้วยวิธีการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยการอ่านแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Reciprocal Reading) โดยบทความแต่ละครั้งนั้นได้มาจากการสืบค้นข้อมูลของกลุ่มจากทวิตเตอร์ในบัญชีของผู้สอนที่ผู้เรียนได้เข้าถึงด้วยการติดตาม ซึ่งมีคลังข้อมูลตามที่ผู้สอนเตรียมไว้ล่วงหน้าแล้ว เพื่อเป็นการย่นระยะเวลาของการสืบค้นให้แก่ผู้เรียนในช่วงระยะเวลาที่ทำการฝึกฝนทักษะการอ่านเร็วเพื่อจับรายละเอียดและประเด็นสำคัญคร่าวๆในบทความ เพื่อให้สามารถเข้าถึงบทความตามที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น

ในระหว่างการฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจในชั้นเรียน ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มจะผลัดกันเป็นผู้นำบทบาทต่างๆ ตามรูปแบบการฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการอ่านแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Reciprocal Reading) โดยที่ผู้สอนมีหน้าที่ช่วยอำนวยความสะดวก เฝ้าสังเกตการณ์ และให้คำแนะนำกับผู้เรียนเมื่อผู้เรียนร้องขอความช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการฝึกอ่านบทความที่ได้สืบค้นมาในขั้นตอนแรก ผู้เรียนทำการจดบันทึกกิจกรรมภายในกลุ่มระหว่างการฝึก จากนั้นแต่ละกลุ่มจะออกมานำเสนอเนื้อหาที่ช่วยกันอ่านภายในกลุ่ม รวมทั้งขั้นตอน วิธีการ และบรรยากาศที่ได้จากการฝึกภายในกลุ่มหน้าชั้นเรียน อีกทั้งยังมีการส่งรายงานบันทึกกิจกรรมการอ่านในชั้นเรียนภายในกลุ่มทางเฟ็ซบุคกลุ่ม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มต่างๆ ซึ่งจะเป็นการสะท้อนให้ผู้สอนได้แก้ไขและปรับปรุงทักษะทางการอ่านของผู้เรียนที่ยังบกพร่อง ซึ่งปรากฏจากการนำเสนอเนื้อหาและความเข้าใจของเรื่องที่อ่านและกลวิธีการอ่านของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์ของบทเรียนภายใต้เวลาที่จำกัด

องค์ประกอบทางด้านเทคโนโลยี (technology)

ผู้สอนได้นำเทคโนโลยีทางด้านโทรศัพท์มือถือมาใช้เป็นสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน โดยอาจกล่าวได้ว่าการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยการใช้สื่อออนไลน์ในโลกยุคปัจจุบันด้วยอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ เป็นการนำเทคโนโลยีที่ติดตัวผู้เรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในกระบวนการเรียนการสอนที่ผ่านการพิจารณาเลือกสรรบทความในสื่อออนไลน์เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน วัตถุประสงค์ของรายวิชา และกลยุทธ์ที่ใช้ในการสอน สามารถกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียน ไม่เบื่อหน่าย สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่ทันสมัยได้อย่างสะดวกขึ้น อีกทั้งมีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันในโลกยุคเทคโนโลยี 4.0 ได้อีกด้วย

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาการใช้รูปแบบการสอน REOMI

การวัดผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

ในการวัดผลสัมฤทธิ์การสืบค้นและการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนเป็นรายกลุ่มและบุคคลนั้น ผู้สอนได้มอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มหรือรายบุคคลไปสืบค้นและอ่านบทความที่สนใจภายใต้หัวข้อต่างๆในบทเรียนตามที่เรียนไปแล้ว โดยมีเงื่อนไขของเนื้อหาและเวลาตามที่ผู้สอนกำหนดด้วยการสืบค้นบทความนั้นๆจากสื่อออนไลน์ โดยนำหลักการที่ได้จากการฝึกการอ่านแบบร่วมมือในชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้จริง นอกจากนี้ยังได้มีการประเมินความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านและการนำไปใช้ ด้วยการทำเป็นรายงานกลุ่มบรรยายเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการอ่านแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในแต่ละกลุ่มที่ได้ทำการฝึกในชั้นเรียนส่งให้กับผู้สอนทางเฟซบุคของกลุ่มเรียนในรายวิชานี้ เพื่อที่ผู้สอนจะได้ทำการประเมินและปรับปรุงความเข้าใจผู้เรียนเป็นกลุ่มและรายบุคคลโดยที่ผู้เรียนจะได้รับรู้วิธีการ ข้อเสนอแนะของตัวเองและของเพื่อนๆภาย ในกลุ่มและนอกกลุ่มไปพร้อมๆ กันอย่างทั่วถึง ผลที่ได้ พบว่า ผู้เรียนมีเทคนิคการอ่านเร็วเพื่อจับรายละเอียดและประเด็นสำคัญ สามารถสืบค้นบทความที่มีเนื้อหาตามที่ต้องการได้ดีขึ้น อีกทั้งยังมีกลวิธีทางการอ่าน สังเกตุได้จากผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านได้ดีขึ้น และมีการเปิดค้นหาคำศัพท์คำต่อคำในขณะที่อ่านน้อยลง

การประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการสอนนี้ สามารถสร้างแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีต่อการอ่านบทความทางภาษาอังกฤษด้วยการสืบค้นข้อมูลทางสื่อออนไลน์ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อันจะเห็นได้จากการเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบและความกระตือรือร้นในการฝึกกิจกรรมกลุ่ม และการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการซักถามและการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มและในชั้นเรียนอย่างเด่นชัด รูปแบบการสอนนี้ช่วยให้ลดปัญหาในเรื่องของข้อจำกัดของเวลา สถานที่ในการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้จากในชั้นเรียนไปสู่โลกแห่งความจริงได้ ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างทั่วถึง โดยที่ผู้สอนสามารถติดตามประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ REOMI (Reciprocal Teaching with English Online Media Instructional Materials) ได้ออกแบบโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน 3 ประการ อันได้แก่ 1. องค์ประกอบทางด้านเนื้อหา 2. องค์ประกอบทางด้านวิธีการสอน และ 3. องค์ประกอบทางด้านเทคโนโลยี โดยมุ่งฝึกฝนผู้เรียนเพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และจากการใช้รูปแบบการสอนดังกล่าวพบว่า ผู้เรียนสามารถสืบค้นบทความหรือข้อมูลที่มีประโยชน์และตรงตามความต้องการมากขึ้น ทั้งนี้มีผลมาจากการใช้รูปแบบการสอนที่ออกแบบให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้เทคนิคการอ่านเร็ว (Skimming and Scanning) เพื่อจับรายละเอียดและประเด็นสำคัญคร่าวๆ โดยผู้สอนได้จัดสภาพการเรียนการสอนด้วยสื่อสภาพจริง และมีการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนให้ผู้เรียนได้ฝึกรูปแบบการอ่านด้วยกลวิธีการอ่านแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Reciprocal Reading) ที่ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และส่งเสริมแรงจูงใจและทัศนคติทางการเรียนที่ดีให้กับผู้เรียน ซึ่งจากจุดเด่นดังกล่าวของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ได้นำเสนอมานั้น สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และต่อยอดไปสู่การวิจัยที่สมบูรณ์ขึ้นเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษแบบ REOMI ต่อไป เนื่องจากรูปแบบการสอนนี้ช่วยให้ลดปัญหาในเรื่องข้อจำกัดของเวลา สถานที่ในการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้จากในชั้นเรียนไปสู่โลกแห่งความจริงได้ ตรงตามความ

ต้องการของผู้เรียนและสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างทั่วถึง โดยที่ผู้สอนสามารถติดตามประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด แต่ทั้งนี้รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวนี้เป็นเพียงการนำร่องในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคโนโลยีที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนมาประยุกต์ใช้กับรูปแบบการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา และเป็นแนวทางในการวิจัยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้สามารถก้าวทันโลกและเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังเป็นแนวทางในการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านที่สูงขึ้นในระดับการอ่านเชิงวิจารณ์ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ REOMI นี้ไปเป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพทางการอ่านภาษาอังกฤษทั้งในระบบสื่อออนไลน์และเอกสารทางวิชาการ หรือตำราทั่วไปได้ดียิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิชาการฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ต้องขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ที่เปิดโอกาสและให้เวลาในการจัดทำ ขอบคุณนักศึกษาที่ให้ความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน ขอบคุณคณะบรรณาธิการในการจัดประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10 ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจทาน ให้คำแนะนำในการปรับปรุงบทความ และอาจารย์ John Knipfing ที่ได้ตรวจทาน Abstract ภาษาอังกฤษให้ถูกต้องเหมาะสมตามรูปแบบของเจ้าของภาษาทำให้บทความวิชาการฉบับนี้มีความสมบูรณ์ พร้อมนำเสนอเพื่อเผยแพร่ความรู้ในวงวิชาการ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

นงค์นาถ ชาววัง. 2551. การสำรวจปัญหาการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1, 2, 3, และ 7. ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นพรัตน์ ปัญญาดิลกพงศ์. 2559. การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อเน้น ความเข้าใจจากหนังสือพิมพ์และการใช้พจนานุกรมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี10(2): 23-34.

ปัณยตา หมื่นศรี. 2557. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้เฟซบุ๊กของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์. ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

พิมพ์ประภา พาลพ่าย และ ณัฐพล รำไพการ. 2557. ใช้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. แหล่งที่มา: http://www.east.spu.ac.th/journal/booksearch/upload/1490-12-3-11.pdf , 25 เมษายน 2560.

มนัสวี ดวงลอย. 2558. ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 3(1): 153-167

สุพรรณี อาศัยราช. 2558. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษโดยการใช้กิจกรรมเสริมแบบเน้นภาระงาน. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

ศรีศักดิ์ จามรมาน. 2554. การใช้เฟซบุ๊กเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา. แหล่งที่มา: http://www.dmaonline.in.th/index.php?modules=article&f=view&cat_id=3&id=58 , 25 เมษายน 2560.

Alexander, P. A. and Fox, E. 2004. A historical perspective on reading research and practice, pp. 33-68. **In** Ruddell, R. B. and Unrau, N. J., eds. Theoreticalmodels and processes of reading (5th ed). International Reading Association, Newark.

Berardo, S. 2006. The use of authentic materials in the teaching of reading. Available Source: http://www. readingmatrix. com/articles/berardo/article.pd/login.htm, September 27, 2017:

Borau, K ., Feng, J ., Shen, R. and Ullrich , C. 2009. Microblogging for language learning: Using Twitter to train communicative and cultural competence. Available Source: http://portal.acm.org/citation.cfm?id=1616127, September 27, 2017.

Chastain, K. 1988. Developing second-language skills: theory and practice (3rd ed), Harcourt Brace Jovanovich, San Diego.

Ghazizadeh, T. and Fatemipour, H. 2017. The effect of blended learning on EFL learners' reading proficiency. Journal of Language Teaching and Research 8(3): 606-614.

Grosseck, G. and Holotescu, C. 2008. Can We Use Twitter for Educational Activities?. Available Source: http://portaldoprofessor.mec.gov.br/storage/materiais/0000012008.pdf, September 27, 2017.

Hennry, L. A. 2005. Information search strategies on the Internet: A critical component of new literacies. Available Source: http://www.webology.org/2005/v2n1/a9.login.htm, June 22, 2018.

Hundey, E. 2012. Social media as an Educational Tool in University Level Geography. Available Source: https://ir.lib.uwo.ca/tips/vol2/iss1/5, September 27, 2017.

Johnson, P. and Yang, S. 2009. User and gratifications of Twitter: An examination of user motives and satisfaction of Twitter use**.** Available Source: http://www. allacademic.com// meta/p_mla_apa_research_ citation/3/7/6/3/ pages376367-1.php./login.htm, September 27, 2017.

Liu, I., and Ko, H. 2016. The relationship among ICT skills, traditional reading skills and online reading ability. Available Source: https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED571392.pdf, June 22, 2018.

Looi, C. Y. and Yusop, F. D. 2011. Potential use of social networking tool to assist reading comprehension: implications for practice and future research. Journal Pendidikan 31(1): 189-201.

McVerry, J. G. 2013**.** TPACK and new literacies of online reading comprehension. Research on Technology in English Education**,** pp. 87-104. IAP-Information Age Publishing, Inc.

Myers J. 2006. Literacy practices and digital literacies: A commentary on Swenson, Rozema, Young, McGrail, and Whitin. Technology and Teacher Education 6(1): 61- 66.

Palinscar, A. S., and Brown, A. L. 1984) Reciprocal teaching of comprehension-fostering and monitoring activities. **Cognition and Instruction, 1**, 117-175.

Rosenshine, B. and Meister, C. 1994. Reciprocal teaching: A review of the research. Review of Educational Research 64: 479-530.

Souriyavongsa, T. 2013. Factors causes students low English language learning: A case study in the National University of Laos. International Journal of English Language Education 1(1): 179-192.

Wood, K.D, Roser, N. L. and Martinez, M. 2001. Collaborative literacy: lessons learned from literature. The Reading Teacher 55(2): 102-111.

Young, C. A. and Kajder, S. 2013. Research on Technology in English Education. IAP-Information Age Publishing, Inc.

Young, C. A. and Kraut, N. 2013. Repurposing social networking tools for the classroom: An Examination of Twitter's Potential for Enhancing ELA Content Knowledge**. In** Young, C.A. and Kajder, S. eds. Research on Technology in English Education**.** Information Age Publishing, Inc., Charlotte.

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

The Development of English Training Curriculum for Agro-tourism for Ban Bangkhu Community, Khanom District, Nakhon Si Thammarat

จิตติมา ชูพันธุ์[1*]

Jittima Choopun[1*]

บทคัดย่อ

งานวิจัยและพัฒนานี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานของการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช และศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมีดังนี้ 1) การศึกษาสำรวจข้อมูลความต้องการพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่าง ระยะเวลา 30 ชั่วโมง และ 4) การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ สมาชิกของกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามความต้องการพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 2) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3) หลักสูตรฝึกอบรม4) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม และ 5) แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ t-test ผลศึกษาพบว่าความสามารถทางภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หลังการฝึกอบรมกลุ่มตัวอย่างสามารถพัฒนาความรู้และความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมากนอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีการปรับแก้ไขเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมให้สอดคล้องตรงและกับความต้องการในการใช้งานจริงของกลุ่มตัวอย่าง

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม, ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร, อำเภอขนอม, จังหวัดนครศรีธรรมราช

ABSTRACT

This research and development integrated the quantitative with qualitative research. The purposes were to develop English training curriculum for agro-tourism for Ban Bangkhu Community, Khanom District, Nakhon Si Thammarat and to study the samples' satisfaction towards the training curriculum. The training curriculum development processes were as follows: 1) a study of fundamental needs for developing the training curriculum, 2) the development of the training curriculum, 3) the implementation of the training curriculum with the samples for 30 hours, and 4) the evaluation of the training curriculum. The samples were 20 members of KlongBangkhuEcotourism Group. The instruments employed were 1) a questionnaire to collect the fundamental needs, 2) interview form for the experts, 3) a training curriculum, 4) a questionnaire to study the samples' satisfaction towards the training curriculum, and 5) the English ability test. Percentage, mean, standard deviation, and t-test dependent were the statistical methods used to analyze the data. The study revealed that before and after the training, the samples' English ability was statically different at 0.05 level. After the training, the samples had enriched their knowledge and increased their ability in English for agro-tourism. The satisfaction towards the training curriculum was at high level. The contents of the training program were revised and adjusted to have only the most important parts samples needed to use in their daily work.

Keywords: Training curriculum, English for agro-tourism, Khanom, Nakhon Si Thammarat

[1]สาขาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 80210

[1]Department of General Education ,College of Industrial Technology and Management, Rajamangala University of Technology Srivijaya (RMUTSV), Thongnien Sub-district , Khanom District, Nakhon Si Thammarat,80210 Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทอรนิกส์ (Corresponding author e-mail) choopun.j@gmail.com

บทนำ

อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีเนื้อที่ประมาณ 434 ตารางกิโลเมตร มีระยะห่างจากอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชประมาณ 100 กิโลเมตร โดยลักษณะภูมิประเทศของอำเภอมีความแตกต่างกัน คือ เขตที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกในเขตตำบลขนอม เขตที่ราบตอนกลางของอำเภอในเขตตำบลควนทอง เขตที่ลาดเชิงเขาทางทิศตะวันตกอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลควนทอง และเขตภูเขาซึ่งทอดจากทางทิศเหนือลงใต้ด้านทิศตะวันตก และทิศใต้ (อรอนงค์, 2553) จากลักษณะทางภูมิประเทศที่ต่างกันส่งผลให้อำเภอขนอมมีความพร้อมของทรัพยากรธรรมชาติมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาเรียนรู้สัมผัสกับธรรมชาติ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมอันมีคุณค่าของชุมชน

อำเภอขนอมแบ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 4 แห่ง ได้แก่เทศบาลตำบลขนอม เทศบาลตำบลท้องเนียน เทศบาลตำบลอ่าวขนอม และองค์การบริหารส่วนตำบลควนทอง สำหรับชุมชนบ้านบางคู ตำบลควนทอง เป็นชุมชนซึ่งอยู่เขตการปกครององค์การบริหารส่วนตำบลควนทองตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลควนทองพ.ศ. 2559-2563 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการพัฒนาชุมชนไว้ว่า**“สร้างมาตรฐานคุณภาพชีวิต ชุมชนเข้มแข็ง สู่องค์กรธรรมาภิบาล”** และกำหนดประเด็นของยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจมุ่งเน้นการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ องค์การวิสาหกิจชุมชน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนิเวศรวมทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร(งานนโยบายและแผน สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลควนทอง, 2561)

ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางคู ตำบลควนทอง โดยการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในระดับชุมชน ให้ประชาชนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว อีกทั้งจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในอำเภอขนอมมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีสิ่งที่มีความจำเป็น คือ ประชาชนของชุมชนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีทักษะอาชีพของการเป็นผู้นำเที่ยว มีทักษะและความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ (Prachanant, 2012) เพื่อให้เป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวก ชี้แนะ อธิบายให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ลดช่องว่างของการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (จุฑามาส และคณะ, 2560)และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนและอำเภอขนอมต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางคู ตำบลควนทอง อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช และศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนของชุมชนบ้านบางคูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากขึ้น มีทักษะในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว สามารถรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบที่หลากหลายให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในอำเภอขนอม

วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ สมาชิกของกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองบางดู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 20 คนดังรายละเอียดในตารางที่1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางดู อำเภอขนอมจังหวัดนครศรีธรรมราช

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	8	40
หญิง	12	60
2. อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	3	15
21-30 ปี	3	15
31-40 ปี	3	15
41-50 ปี	6	30
50 ปีขึ้นไป	5	25
3. อาชีพ		
เกษตรกร	10	50
ธุรกิจส่วนตัว	5	25
รับราชการ	2	10
นักเรียน นักศึกษา	3	15
อื่นๆ	0	0
4. การศึกษา		
ประถมศึกษา	2	10
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	15
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	40
ปวช. / ปวส.	1	5
ปริญญาตรี	7	35
5. การเข้าร่วมอบรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ		
เคย	4	20
ไม่เคย	16	80

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1) แบบสอบถามความต้องการพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะและแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลควนทองพ.ศ. 2559-2563(งานนโยบายและแผน สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลควนทอง, 2561) จากนั้นสร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความ

คิดเห็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษ ได้แก่ ปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษ โอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษ ความต้องการในการฝึกอบรม เนื้อหาที่เห็นว่าเหมาะสม ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและเวลาที่เหมาะสม

2) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ เนื้อหา รูปแบบ และข้อเสนอแนะในการจัดการฝึกอบรมภาษาอังกฤษ เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

3) หลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถามความต้องการพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มาสร้างและจัดทำโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้วิจัยยึดตามกรอบกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ(English for Specific Purposes) ซึ่งฮัทชินสันและวอเทอร์ส (Hutchinson and Waters, 1989) ได้อธิบายว่าควรมุ่งเน้นการอาชีพเฉพาะด้าน โดยจัดเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ นอกจากนั้นสตรีเวนส์ (Strevens, 1987) กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะมุ่งเน้นให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มหรือเกี่ยวข้องกับงานเฉพาะด้าน (Specific Job) หรือวิชาเฉพาะสาขา (Specific Subject) หรือเป็นความต้องการที่มีจุดประสงค์เฉพาะ (Specific Purposes)

4) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจโดยใช้วิธีของลิเคอร์ท (Likert Rating Scale) ข้อคำถามในแบบสอบถามประกอบด้วยความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร วิทยากรเนื้อหาและกิจกรรมการฝึกอบรม ตลอดจนข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ ทั้งหมดจำนวน 10 ข้อ คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจนำมาเปรียบเทียบโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ ออกเป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรน้อยที่สุด

5) แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นโดยเริ่มจากการศึกษาจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมในแต่ละหน่วย(Unit)ทั้งด้านความรู้และทักษะ สร้างแบบทดสอบแบบหลายตัวเลือก (Multiple Choice) ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)ของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยนำผลที่ได้จากข้อประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ มาปรับปรุงให้ได้แบบทดสอบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และได้แบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ และมีค่า IOC เท่ากับ 0.95

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยและพัฒนานี้มีกระบวนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสำรวจข้อมูลความต้องการพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม โดยแบ่งเป็น

1.1 ใช้แบบสอบถามความต้องการพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม สอบถามกลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกของกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองบางคู อำเภอขนอม ทั้งหมดจำนวน 20คน

1.2 ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ สัมภาษณ์ตัวแทนจากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของอำเภอขนอม ผู้นำชุมชนพัฒนาการอำเภอมัคคุเทศก์ท้องถิ่นผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้กับชุมชน จำนวน 10คน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย1) จุดประสงค์2) เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม 3) กิจกรรมและสื่อในการฝึกอบรม และ 4) วิธีการประเมินผล เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้มีทั้งหมด 5 หน่วย(Unit) ดังนี้

Unit 1 Mangrove Nature Tour (การท่องเที่ยวป่าโกงกางเลียบคลองบางคู)

เนื้อหาประกอบด้วยการพูดแนะนำการท่องเที่ยวป่าโกงกาง ข้อควรปฏิบัติในการนั่งเรือหางยาวเพื่อชมป่าโกงกาง พืชและสัตว์ในป่าโกงกาง และกิจกรรมในระหว่างการท่องเที่ยวชมป่าโกงกาง เช่น การหาหอยกัน การปรุงอาหารที่ได้วัตถุดิบจากป่าโกงกาง

Unit 2 Visiting Suan Lung Daeng (การเที่ยวชมสวนผลไม้ของลุงแดง อรุณ ดำคุ้ม)

เนื้อหาประกอบด้วยการแนะนำให้รู้จักปราชญ์ชาวบ้านผู้มีความเชี่ยวชาญในการปลูกผลไม้ และการบรรยายข้อมูลลักษณะของผลไม้ไทย

Unit 3 Learning How to Make and Paint Batik

(การเรียนรู้การทำผ้าบาติกของกลุ่มแม่บ้านควนทองบาติกและหัตถกรรม)

เนื้อหาประกอบด้วยการบรรยายอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการทำผ้าบาติก การอธิบายขั้นตอนในการทำผ้าบาติก การซื้อขายและต่อรองราคาผ้าบาติก

Unit 4 VisitingKhaoWangthong Cave and Natural Fish Spa

(การเที่ยวชมถ้ำเขาวังทองและสปาปลา)

เนื้อหาประกอบด้วยการบรรยายเส้นทาง ตำแหน่งทิศทางต่างๆ ในระหว่างการเดินทางไปเที่ยวชมถ้ำเขาวังทอง การอธิบายเกี่ยวกับทำสวนยางพารา การอธิบายลำดับขั้นตอนในการทำยางแผ่น การแนะนำข้อควรปฏิบัติในขณะเที่ยวชมถ้ำเขาวังทอง การบรรยายลักษณะของถ้ำและสปาปลา

Unit 5 Learning How to Make Homemade Organic Rice (การเรียนรู้การปลูกข้าวแบบออร์แกนนิค)

เนื้อหาประกอบด้วยการบรรยายการปลูกข้าวแบบออร์แกนนิคของชุมชน วิธีการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ และการบอกราคาผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยนำหลักสูตรฝึกอบรมจากขั้นตอนที่ 2 ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาในการฝึกอบรมทั้งหมด 5 วันๆละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 30 ชั่วโมง ประกอบด้วยการจัดอบรม การบรรยายให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติโดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นวิทยากรหลักในการบรรยายให้กับกลุ่มตัวอย่าง

การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่างใช้แบบแผนการวิจัยแบบศึกษากลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม (One group Pre-test-Post-test Design)

รูปแบบการวิจัยแบบ One Group Pre-test-Post-test Design

การทดสอบก่อนการฝึกอบรม	การใช้หลักสูตรฝึกอบรม	การทดสอบหลังการฝึกอบรม
T_1	X	T_2

T_1 แทน การทดสอบก่อนการฝึกอบรม

X แทน การใช้หลักสูตรฝึกอบรม

T_2 แทน การทดสอบหลังการฝึกอบรม

ก่อนการดำเนินการฝึกอบรมผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบหลายตัวเลือก (Multiple Choice) จำนวน 30 ข้อ โดยใช้เวลาทำประมาณ 60 นาที หลังจากนั้นผู้วิจัยบรรยาย ให้กลุ่มตัวอย่างฝึกปฏิบัติตามที่กำหนดในเนื้อหาของหลักสูตรจำนวน 30ชั่วโมง

หลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้น ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษอีกครั้งซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับก่อนการฝึกอบรม และตอบแบบสอบถามความพึงพอใจและข้อเสนอแนะที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ภาพที่ 1-4 การดำเนินการฝึกอบรม ณ กลุ่มแม่บ้านควนทองบาติกและหัตถกรรม ต.ควนทอง อ.ขนอม จ.นครศรีฯ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม

หลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ทำการประเมินผลหลักสูตรโดยแบ่งการประเมินออกเป็น 2ส่วน ดังนี้

1. ความสามารถทางภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่าง โดยเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาอังกฤษก่อนและหลังการฝึกอบรม

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการฝึกอบรม จำนวน 20 คน

	N	μ	σ	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการฝึกอบรม	20	11.95	3.87	165	1501	13.6041
หลังการฝึกอบรม		20.20	3.53			

ค่า $0.05^{t}19 = 1.7291$ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยหลังการฝึกอบรมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ย สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

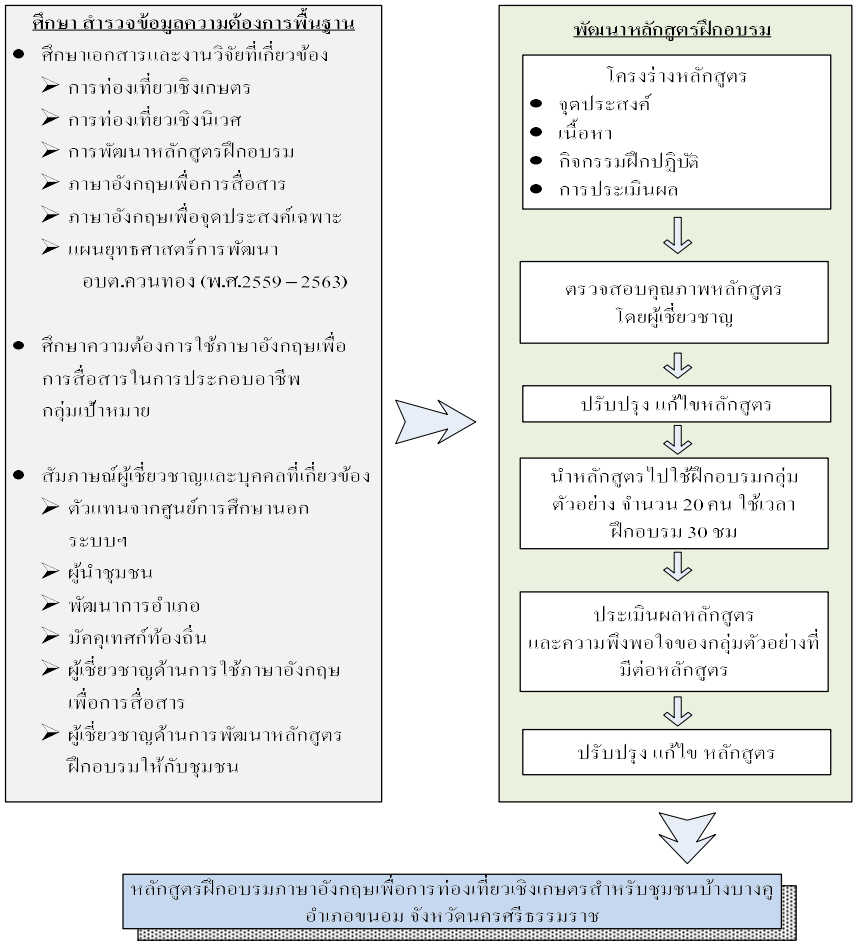
2. ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยหลังจากการฝึกอบรมผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการประเมินปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.ความเหมาะสมง่ายต่อการเข้าใจเนื้อหา	4.15	0.74	มาก
2.การเรียงลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก	4.20	0.52	มาก
3.ความเหมาะสมของสื่อที่ใช้ประกอบการฝึกอบรม	4.10	0.71	มาก
4.ความเหมาะสมของกิจกรรมกับเนื้อหา	4.20	0.52	มาก
5.การบรรยายของวิทยากร	4.50	0.51	มากที่สุด
6. การฝึกปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มย่อย	3.90	0.78	ปานกลาง
7.เอกสารหลักสูตรที่ใช้ประกอบการฝึกอบรม	4.55	0.68	มากที่สุด
8.ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.00	0.85	มาก
9.สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม	5.00	0	มากที่สุด
10.ความรู้ที่ท่านได้รับเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	4.30	0.57	มาก
รวม	4.29		มาก

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 รองลงมา คือ เอกสารหลักสูตรที่ใช้ประกอบการฝึกอบรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55และมีความพึงพอใจการฝึกปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มย่อยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

จากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก โดยเริ่มจากการศึกษาสำรวจข้อมูลความต้องการพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่าง และการประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งสามารถสรุปกระบวนการได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลและวิจารณ์ผล

จากผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกัน โดยหลังการฝึกอบรมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจ ทำให้กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิมและส่งผลต่อความสามารถทางภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เนื่องจาก

1. ผู้วิจัยใช้เนื้อหาและกิจกรรมการฝึกที่มุ่งเน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นสำคัญ เน้นให้กลุ่มตัวอย่างที่มาเข้ารับการฝึกอบรมสามารถใช้ภาษาได้จริงในสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะในการติดต่อสื่อสาร การสอบถามและการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Larsen-Freeman (2000:128-132) ได้กล่าวไว้ว่าเป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นคือการทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารในภาษาที่เรียนได้เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติและการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารจริงๆ

2.ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการกำหนดกิจกรรมและการเลือกใช้สื่อ รวมทั้งสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่และมีปัจจัยด้านร่างกายที่มีผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ เช่น ประสิทธิภาพในการจำและเรียนรู้ที่ช้าลง เนื่องจากประสิทธิภาพของสมองที่เสื่อมถอยลงตามอายุ การเว้นช่วงเวลาจากการเรียนภาษาอังกฤษเป็นเวลานาน ดังนั้น กิจกรรมในการฝึกอบรมจึงต้องเป็นอย่างค่อยเป็นค่อยไปและกิจกรรมนั้นๆ ต้อง

ให้กลุ่มตัวอย่างได้ทำซ้ำๆ จนเกิดการเรียนรู้และจดจำได้ ในการจัดทำเอกสารและสื่อประกอบการฝึกอบรมต้องใช้ตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่ สามารถเห็นได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของปภาดา (2557) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่าแตกต่างจากการเรียนรู้ของเด็กเพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าดังนั้นการจัดประสบการณ์ต้องยึดหลักให้ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่ควรมีการจัดแนวทางการเรียนรู้(Orientation to learning) ที่ยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ มุ่งการนำความรู้ไปใช้ได้ทันที

นอกจากนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การถ่ายทอดวิธีการออกเสียงคำศัพท์ ประโยคต่างๆ ที่เป็นภาษาไทยกำกับ หรือใช้ภาษาคาราโอเกะ เพื่อให้ง่ายแก่การเข้าใจ เช่น ในเนื้อหาของ Unit 1 We can see plant life and many kinds of animals in the mangroves. **(วี แคน ซี แพลนท์ ไลฟ์ แอนด์ แม นี่ ไคนด์ ออฟ แอนนิมอล อิน เธอะ แมนโกรฟส์)**เราสามารถพบเห็นพืชและสัตว์หลายๆชนิดในป่าโกงกางเป็นต้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเรียนรู้ การท่องจำ และจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบรูปแบบการถ่ายทอดวิธีการออกเสียงเป็นภาษาไทยเนื่องจากไม่ต้องเสียเวลาในการเปิดพจนานุกรมภาษาอังกฤษ สามารถฝึกอ่านออกเสียงได้ทันที

3.เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมจนสามารถนำไปใช้ได้จริงนั้นหลักสูตรจะต้องมีความทันสมัย เป็นไปตามความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นไปตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ซึ่งหลักสูตรควรเน้นระบบที่เป็นจริงในสังคม จัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องการประกอบอาชีพมากที่สุด ซึ่งจากเนื้อหาในหลักสูตรฝึกอบรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รูปแบบการท่องเที่ยวดังกล่าวกำลังเจริญเติบโตสูงที่สุดเนื่องจากเป็นผลมาจากการที่โลกมีความตื่นตัวด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มระดับบนหรือกลุ่มที่มีรายได้มาก นักท่องเที่ยวมีความยินดีที่จะจ่ายเงินในราคาที่สูงขึ้นสำหรับผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน ส่งผลให้การรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวสีเขียวจึงเริ่มมีบทบาทสำคัญมากขึ้น(กรมการท่องเที่ยว,2560)

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรขึ้นตามกระบวนการ คือ เริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย มีการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้พิจารณา การคัดเลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในหลักสูตร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ การจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียน รวมทั้งมีการประเมินผลเพื่อเป็นเครื่องชี้ว่าการพัฒนาหลักสูตรประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด และมีการนำหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจเอกสารหลักสูตรที่ใช้ประกอบการฝึกอบรมมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55ซึ่งสามารถสรุปและวิจารณ์ผลได้ว่าเอกสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพัฒนามาจากข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยตรง ส่งผลให้ข้อมูลและเนื้อหาตรงตามความต้องการและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงเพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถใช้ประสบการณ์เดิมที่มีไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ ทำให้สามารถเข้าใจเนื้อหาได้รวดเร็วและง่ายขึ้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของจุฑามาส และคณะ (2560)ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรที่ต้องมาจากการสำรวจความต้องการ รวมถึงการคำนึงถึงความพร้อมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเฉพาะข้อจำกัดในเรื่องเวลาที่จะมาเข้ารับการฝึกอบรม ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องออกแบบเอกสารและสื่อประกอบการฝึกอบรมให้ง่ายต่อการใช้งานและสามารถนำไป ฝึกปฏิบัติได้เองในช่วงเวลาว่างอีกทั้งยังสอดคล้องกับ Rattanaphumma (2006) และ Rugsakorn et al. (2018)

กล่าวคือในการออกแบบหลักสูตรของท้องถิ่นควรให้ท้องถิ่นหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้ได้หลักสูตรที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

จากการสังเกตความสัมพันธ์ของสมาชิกของกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองบางคู เห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันของสมาชิกในกลุ่ม ความรู้สึกของการเป็นสมาชิกของกลุ่ม สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของกลุ่ม รายล้อมไปด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และต้องการพัฒนาชุมชนของตนเอง มีแรงจูงใจ จึงทำให้เกิดความต้องการพัฒนา เพิ่มพูนความรู้ของตนเอง เมื่อมีความรู้ทางภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น ย่อมทำให้กลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ แววดาว และวิวรณ์ (2561) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมจะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นปัจจัยหนึ่ง หากผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพร้อมและความสามารถที่จะรับความรู้ใหม่ๆ จากการฝึกอบรม ก็ส่งผลให้การฝึกอบรมนั้นประสบความสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรมีการศึกษาวิจัยตัวแปรด้านต่างๆ เช่น ตัวแปรด้านอายุ การศึกษา เพศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ส่งผลต่อความแตกต่างในด้านความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อจัดวิธีการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละกลุ่ม

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลโดยการสังเกตการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เข้ารับการฝึกอบรมภายหลังการฝึกอบรม (Follow up) เป็นระยะ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างทางด้านเวลาและด้านโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษกับความสามารถทางภาษาอังกฤษ

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับชุมชนบ้านบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช และศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ในการพัฒนาหลักสูตรผู้วิจัยดำเนินการตามกระบวนการดังนี้ 1) การศึกษาสำรวจข้อมูลความต้องการพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่าง และ 4) การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ สมาชิกของกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 20 คนเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้มีทั้งหมด 5 หน่วย (Unit) ดังนี้Unit 1 Mangrove Nature Tour Unit 2 Visiting Suan Lung DaengUnit 3 Learning How to Make and Paint Batik Unit 4 Visiting KhaoWangthong Cave and Natural Fish Spaและ Unit 5 Learning How to Make Homemade Organic Rice

ผลศึกษาพบว่าความสามารถทางภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หลังการฝึกอบรมกลุ่มตัวอย่างสามารถพัฒนาความรู้และความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมาก

นอกจากนี้ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างได้รับประโยชน์จากการศึกษาวิจัยด้านต่างๆดังนี้

1.สมาชิกของชุมชนบ้านบางคูสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปสู่การพัฒนาระบบการสื่อความหมายภายในแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง เช่น ฉลากผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการ แผ่นป้ายแนะนำสถานที่ เป็นต้น

2. สามารถนำหลักสูตรไปปรับใช้ในการดำเนินการฝึกอบรมผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่อื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อให้สมาชิกหรือประชาชนในชุมชนมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ดียิ่งขึ้น

3. เป็นแนวทางให้แก่ชมุชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน สามารถนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรและชุดฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากคุณครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของอำเภอขนอมคุณนันทศักดิ์ จุที่น คุณปกาศิต ไพจิตรสัตยา คุณสรวิศ รูปสะอาดซึ่งเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลคำแนะนำต่างๆ อันเป็นประโยชน์ยิ่ง ขอขอบพระคุณคุณวรรณา พริกแดง ที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมนอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ขวัญหทัย ใจเปี่ยม ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัยนี้ ขอขอบคุณ Miss Donna Grace De Guzman Tomas ที่ช่วยตรวจความถูกต้องของภาษาที่ใช้ในหลักสูตรฝึกอบรมขอขอบคุณครูอุษา นารถไพรินทร์ ที่ให้ความช่วยเหลือคำปรึกษาทางด้านสถิติ ขอขอบคุณกัลยาณมิตรสมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองบางคู อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราชที่เข้าร่วมการฝึกอบรม ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณครอบครัวชูพันธุ์และผศ.ดร.ภาณุ พร้อมพุทธางกูร ที่คอยให้การช่วยเหลือและให้กำลังใจจนการทำวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว.2560 . แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ พ.ศ.2560-2564. บริษัท พี ดับบลิว พริ้นติ้ง จำกัด : 17-18

งานนโยบายและแผน สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลควนทอง อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลควนทอง พ.ศ. 2559-2563 แหล่งที่มา : https://www.kuanthong.go.th/datacenter/strategy.php , 10 พฤษภาคม 2561.

จุฑามาส เพ็งโคนา , เบญจมาศ ณ ทองแก้ว , อำนาจ รักษาพล, บุญศิลป์ จิตตะประพันธ์ และ เทพินทร์ ภพทวี . 2560. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดชุมพร. วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่9 (1): 38-51.

ปภาดา เสนาะพิน.2557. การพัฒนารูปแบบการจัดการฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.วารสารวิชาการ Veridian E-Journal 7 (3): 544-558.

แววดาว จงกลนี และวิวรณ์ วงศ์อรุณ. แนวทางการจัดการฝึกอบรมพนักงานโรงแรม :ศึกษากรณีโรงแรมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 แหล่งที่มา: http://repository.rmutr.ac.th/bitstream/handle/123456789/335/Fulltext.pdf?sequence=1&isAllowed=y, 13 พฤษภาคม 2561.

อรอนงค์ เฉียบแหลม.2553. การประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อจำแนกช่วงชั้นโอกาสด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช.วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 16 (3) : 365-382 .

Hutchinson, T. and Waters, A. (1987).English for Specific Purposes. UK: Cambridge University Press.

Rugsakorn, K., UdomTakkara ,PrayoonThepnual and AmarinSuntiniyompukdee. 2018. Developing an

English Curriculum for Local Volunteer Guides of RamdangCommunity,Thailand. In the Proceedings of the 5th Symposium of International Language and Knowledge: SILK 2018Walailak University, Nakhon Si Thammarat, Thailand: 67-74.

University Press.

Larsen-Freeman, D. 2000.Techniques and Principles in Language Teaching.2nd ed. Oxford: Oxford University Press.

Prachanant Nawamin. 2012. Needs Analysis on English Language Use in Tourism Industry. Procedia - Social and Behavioral Sciences 66: 117 – 125.

Rattanaphumma,R. 2006. Community-Based English Course in Local Perspectives.In the Proceedings of the EDU-COM 2006 International Conference. Engagement and Empowerment: New Opportunities for Growth in Higher Education, Edith Cowan University, Perth Western Australia, 22-24 November: 392-401.

Strevens, P. 1987. New Orientations in the Teaching of English. London: Morrison and Gibb, Ltd.

การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10
“ราชมงคลขับเคลื่อนนวัตกรรมก้าวไกลสู่ Thailand 4.0”

Session1:

มนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา

ภาคโปสเตอร์

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษาสาขาอาหารและโภชนาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Decision to be Chefs of Students Majoring in Foods and Nutrition, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

ทรงสิริ วิชิรานนท์[1*] และ วันรวี อาบโกเศส[2]

Songsiri Wichiranon[1*] and Wanrawee Arpkoset[2]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษา สาขาอาหารและโภชนาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษาสาขาอาหารและโภชนาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาอาหารและโภชนาการ 235 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีและค่าเอฟ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.08) โดยด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟสูงสุดคือ การเงิน (ค่าเฉลี่ย = 4.28) รองลงมาคือ ความสามารถ (ค่าเฉลี่ย=4.24) ในขณะที่ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟน้อยที่สุดคือ ความมั่นคง (ค่าเฉลี่ย =3.69) และเมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ เชฟของนักศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่ผ่านมา ประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกอบอาหาร มีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพเชฟ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การตัดสินใจ, อาชีพเชฟ, นักศึกษาสาขาอาหารและโภชนาการ

ABSTRACT

The purpose of this research is: 1. to study students' decision to be chefs 2. to compare personal factors of students majoring in Foods and Nutrition, RMUTP. The sample was 235 students majoring in Foods and Nutrition. The research tool was questionnaire. The statistics used were frequency, mean, percentage, standard deviation, T and F. The result indicated that the sample chose to be chefs at high level (mean=4.08) because of salary (mean= 4.28) ability (mean= 4.24) stability (mean= 3.69) at low level. Comparing students' decision to be chefs by gender, age, academic year, hometown, parental occupation, average monthly income of the family, GPA, food work experience had made an impact on career decision. The difference was statistically significant at the 0.05 level.

Keywords : decision , chef, Foods and Nutrition student

---

[1] คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10300

[1]Faculty of Liberal Arts , Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Phra Nakhon District, Bangkok 10300, Thailand

[2]คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10300

[2]Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Phra Nakhon District, Bangkok 10300, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์)Corresponding author, e-mail) : *songsiri.w @rmutp.ac.th

บทนำ

การทำงานถือเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ และเป็นหน้าที่ของบุคคลเพื่อประกอบอาชีพให้ได้มาซึ่งรายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต และการปฏิบัติงานในงานอาชีพเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการประกอบอาชีพ เพราะบุคคลที่ทำงานต้องมีความรู้ ความเข้าใจในอาชีพที่ตนปฏิบัติให้ละเอียด รอบคอบ โดยเฉพาะงานที่ต้องใช้ความสามารถและความรับผิดชอบสูง การตัดสินใจเลือกอาชีพนับว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตของมนุษย์ อาจกล่าวได้ว่า “งานคือชีวิต” เพราะหากเลือกอาชีพได้เหมาะสมแล้วย่อมก่อให้เกิดความสุขในการทำงานและมีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

อาชีพเชฟ ถือเป็นอาชีพหนึ่งที่มีภาพลักษณ์ที่ดีและน่าสนใจ กระทั่งกลายเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้คนรุ่นใหม่ในปัจจุบันใฝ่ฝันที่จะประกอบอาชีพ ดังผลจากสำรวจ " อาชีพในฝันของเด็กไทย" ครั้งที่ 9 ปี 2561 ของกลุ่มบริษัท อเด็คโก้ ประเทศไทย ได้สำรวจความคิดเห็นของเด็กไทย ที่มีอายุ 7-14 ปี จำนวน 2,044 คน พบว่า "เชฟ" เป็นอาชีพเทรนด์ใหม่ที่เด็กๆ ให้ความสนใจโดยให้เหตุผลว่าอยากเป็นเชฟเพราะอยากทำอาหารอร่อย ๆ ให้คนที่ทานมีความสุข (www.thaipost.net/main/post/อาชีพในฝัน)ทั้งๆที่ในความเป็นจริงเชฟ คือหัวหน้าในการทำอาหารเป็นหัวหน้าพ่อครัวหรือ “เชฟ” จะมีหน้าที่จัดการในครัวตั้งแต่การคิดสูตรอาหาร การคิดรายการหรือเมนูอาหาร คำนวณค่าแรง ควบคุมคุณภาพของอาหาร การซื้อวัสดุอุปกรณ์หรือวัตถุดิบในการทำอาหาร การปรุงอาหาร รับผิดชอบการถนอมอาหารด้วยวิธีต่างๆเชฟอาจจะทำหน้าที่อยู่ในธุรกิจร้านอาหาร ห้องอาหารในส่วนของโรงแรม ภัตตาคาร และธุรกิจประกอบอาหารสำเร็จรูป จะเห็นได้ว่านอกจากทักษะความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกอบอาหารแล้ว เชฟยังต้องมีความสามารถรอบด้านทั้งการบริหารธุรกิจ การบริหารบุคลากร การจัดการงบประมาณ และการจัดการวัตถุดิบและเครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งมีสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนหลายแห่งเปิดสอนเกี่ยวกับการเป็นเชฟ

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเป็นอีกหนึ่งมหาวิทยาลัยที่ผลิตบัณฑิตทางด้านอาหารและโภชนาการ ซึ่งจากการสัมภาษณ์เหตุผลที่เลือกเข้ามาศึกษาในสาขาอาหารและโภชนาการต้องการมาเรียนเพื่อออกไปประกอบอาชีพเชฟ เป็นลำดับต้นๆ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษาสาขาอาหารและโภชนาการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางให้สาขาวิชา คณะ มหาวิทยาลัย ได้นำไปใช้ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และผู้ประกอบการได้อย่างเหมาะสม

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษา สาขาอาหารและโภชนาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.2 เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษา สาขาอาหารและโภชนาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2. สมมติฐานการวิจัย

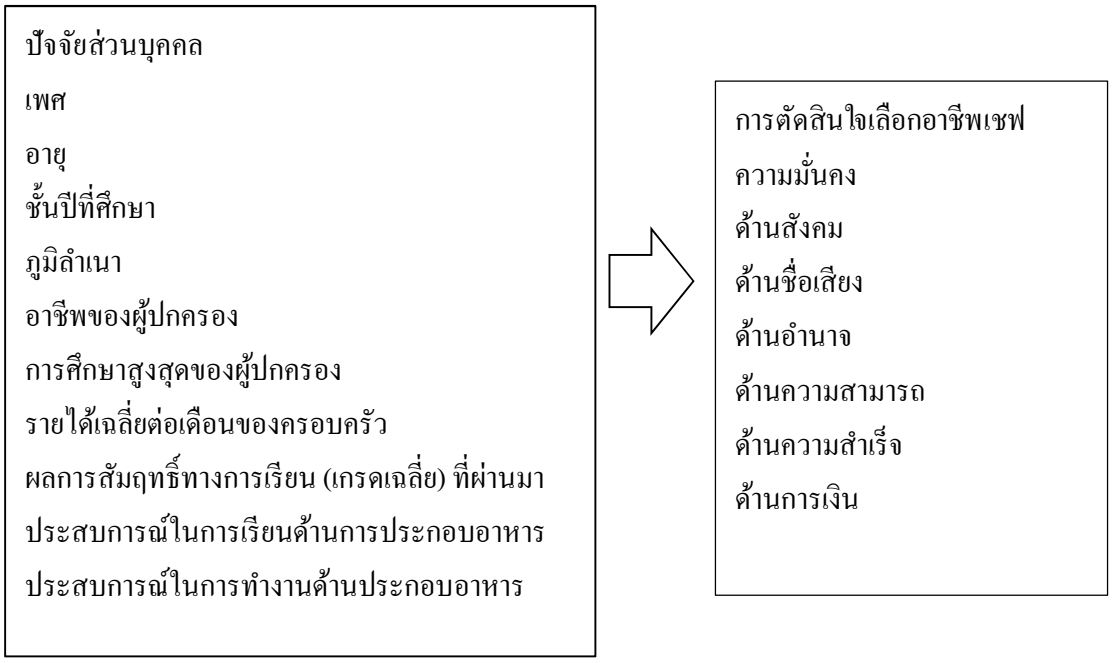
นักศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ แตกต่างกัน

3. กรอบแนวคิด

ตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

1) ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพของผู้ปกครองการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่ผ่านมา ประสบการณ์ในการเรียนด้านการประกอบอาหาร ประสบการณ์ในการทำงานด้านประกอบอาหาร

2) ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคง ด้านสังคม ด้านชื่อเสียง ด้านอำนาจ ด้านความสามารถ ด้านความสำเร็จ และด้านการเงิน

4. การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Frank Parsons (อ้างในเอกรินทร์ สุภรณ์พานิช,2557)ได้กล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพไว้ว่า

1.การวิเคราะห์ตนเอง โดยบุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่างๆ องค์ประกอบต่างๆของตนเองเป็นต้นว่าบุคลิกภาพ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ฐานะเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่างๆของครอบครัว

2. การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะแสวงหาความรู้ต่างๆเกี่ยวกับอาชีพได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

3. การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

วัชรี ทรัพย์มี (2551) ได้กล่าวถึงการเลือกอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลว่าได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ สติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ค่านิยมของตนเองของสังคม และของบุคลแวดล้อม ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน บุคลิกภาพ และการปรับตัว ตลอดจนถิ่นที่อยู่อาศัย แต่ละบุคคลอาจได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งมากน้อยต่างกัน หรือได้รับอิทธิพลจากหลายองค์ประกอบ

แนวคิดค่านิยมมีผลต่อการประกอบอาชีพของ Morris Rosenberg(1970) ได้กล่าวถึงค่านิยมในการประกอบอาชีพว่าหมายถึง การที่บุคคลคิดว่าอาชีพนั้นเป็นสิ่งที่ดี และต้องการที่จะเลือกและยึดเอาอาชีพนั้น ซึ่งการเลือกอาจจะแตกต่างและแปรผันไปตามค่านิยมเป็นสำคัญ Morris Rosenberg ได้แบ่งค่านิยมเป็น 2 ประเภทคือค่านิยมภายนอก (Extrinsic Values) และค่านิยมภายใน (Intrinsic Values) โดยค่านิยมภายนอกแบ่งออกได้เป็น รายได้ เกียรติยศ และความมั่นคง ส่วนค่านิยมภายในที่มีผลต่อการเลือกอาชีพคือ คือ ผลประโยชน์ ความท้าทาย ความรับผิดชอบ และความเป็นอิสระ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการเลือกอาชีพของ Frank Parsons และแนวคิดค่านิยมการประกอบอาชีพของ Morris Rosenberg มาเป็นกรอบในการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ สาขาอาหารและโภชนาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ระดับปริญญาตรี 4 ปี ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 568 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2560)

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาสาขาอาหารและโภชนาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่ลงทะเบียนภาคเรียนการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ขนาดตัวอย่าง 235 คน ได้จากการคำนวณตามสูตรของ Taro Yamane

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งพัฒนามาจากแบบสอบถามของ จารึก ศรีอรุณ (2557) โดยนำมาปรับให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่ผ่านมา ประสบการณ์ในการเรียนด้านการประกอบอาหาร ประสบการณ์ในการทำงานด้านประกอบอาหารเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษา สาขาอาหารและโภชนาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ประกอบด้วย ด้านความมั่นคง ด้านสังคม ด้านชื่อเสียง ด้านอำนาจ ด้านความสามารถ ด้านความสำเร็จ และด้านการเงิน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้ ระดับมากที่สุด คะแนน 5 ระดับมาก คะแนน 4 ระดับปานกลาง คะแนน 3 ระดับน้อย คะแนน 2 และระดับน้อยที่สุด คะแนน 1

หลักเกณฑ์การใช้คะแนนในการวัดระดับการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษา

ระดับ	คะแนน
มากที่สุด	4.51 - 5.00
มาก	3.51 – 4.50
ปานกลาง	2.51 – 3.50
น้อย	1.51 – 2.50
น้อยที่สุด	1.00 – 1.50

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงการเตรียมพร้อมในการประกอบอาชีพเชพของนักศึกษา

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ความตรงของเครื่องมือ (Validity) ก่อนนำเครื่องมือไปใช้ได้ดำเนินการ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ครอบคลุม และความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงวุฒิ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

3.2 ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงวุฒิไปหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาสาขาอุตสาหกรรม

บริการอาหาร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอฟฟ่าของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่า reliability ของแบบสอบถาม= 0.88

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปแจกให้กับนักศึกษาสาขาอาหารและโภชนาการ จำนวน 235 คน โดยขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม โดยชี้แจงถึงเหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ที่จะได้จากการศึกษาให้นักศึกษาได้ทราบก่อนลงมือกรอกแบบสอบถาม ทั้งนี้ได้แจกแบบสอบถามระหว่างวันที่ 19-28 กุมภาพันธ์ 2561

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องมาตรวจให้คะแนน และเลือกใช้สถิติพื้นฐาน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการตัดสินใจประกอบอาชีพ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่

5.3 ทดสอบสมมติฐาน เลือกใช้สถิติอนุมาน ได้แก่ การทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยตัวแปรที่เป็นอิสระต่อกัน 2 กลุ่ม ใช้ค่า t-Test และทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยตัวแปรที่เป็นอิสระต่อกันมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ One-Way ANOVA

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

1.ผลการศึกษา

1. ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.7 มีอายุ 20 ปีจำนวนสูงสุดร้อยละ 26.3 ศึกษาในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 42.1 มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 52.8 อาชีพผู้ปกครองประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 40 ส่วนการศึกษาของผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 26.8 รายได้ของครอบครัวอยู่ระหว่า 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 27.2 สำหรับเกรดเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างอยู่ระหว่าง 3.01-3.50 จำนวนสูงสุด ร้อยละ 41.7 ขณะที่ประสบการณ์ในการเรียนด้านอาหาร และ ประสบการณ์ด้านการประกอบอาหารมีน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 31.9 และ ร้อยละ 38.7 ตามลำดับ

2. ข้อมูลการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษา สาขาอาหารและโภชนาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.08) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟสูงสุดคือ ด้านการเงิน (ค่าเฉลี่ย = 4.28) รองลงมาคือ ด้านความสามารถ (ค่าเฉลี่ย = 4.24) และด้านที่มีการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความมั่นคง (ค่าเฉลี่ย = 3.69) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษา

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการตัดสินใจ	ลำดับที่
1. ด้านความมั่นคง	3.69	0.60	มาก	7
2. สังคม	4.20	0.21	มาก	4
3. ด้านชื่อเสียง	3.83	0.13	มาก	6
4. ด้านอำนาจ	4.10	0.16	มาก	5
5. ด้านความสามารถ	4.24	0.08	มาก	2
6. ด้านความสำเร็จ	4.22	0.07	มาก	3
7. ด้านการเงิน	4.28	0.06	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.08	0.19	มาก	

3. การเตรียมตัวในการประกอบอาชีพเชพ นักศึกษามีการเตรียมตัวในการประกอบอาชีพเชพตามลำดับดังนี้

1) ตั้งใจ ฝึกฝน ทักษะในเรื่องอาหารเป็นประจำ

2) มีความรู้ในเรื่องอาหาร หลากหลายประเภท

3) มีบุคลิกภาพที่ดี

4) มีวินัย ระเบียบ ความรับผิดชอบ และซื่อสัตย์

5) ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ในการเปิดร้านอาหาร

6) หาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา

7) หาประสบการณ์ในด้านอาหารให้มากที่สุด

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่ผ่านมา และประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกอบอาหาร มีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพเชฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความแตกต่างกันในด้านชื่อเสียง ด้านอำนาจ ด้านความสามารถ และในภาพรวม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ จำแนกตามเพศ

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ	เพศ	จำนวนนักศึกษา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	df	p-value
1. ด้านความมั่นคง	ชาย	90	3.73	0.557	0.708	233	0.480
	หญิง	145	3.67	0.544			
2. ด้านสังคม	ชาย	90	4.19	0.538	-0.191	233	0.849
	หญิง	145	4.21	0.526			
3. ด้านชื่อเสียง	ชาย	90	3.77	0.828	-0.911*	159.322	0.364
	หญิง	145	3.87	0.668			
4. ด้านอำนาจ	ชาย	90	4.11	0.709	0.206*	169.219	0.837
	หญิง	145	4.09	0.617			
5. ด้านความสามารถ	ชาย	90	4.23	0.642	-0.132*	167.647	0.895
	หญิง	145	4.24	0.552			
6. ด้านความสำเร็จ	ชาย	90	4.20	0.668	-0.490	233	0.625
	หญิง	145	4.24	0.568			
7. ด้านการเงิน	ชาย	90	4.34	0.609	1.185	233	0.237
	หญิง	145	4.24	0.596			
ภาพรวม	ชาย	90	4.08	0.542	0.016*	166.532	0.987
	หญิง	145	4.08	0.462			

4.2 นักศึกษาที่มีอายุที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความแตกต่างกันในด้านความมั่นคง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ จำแนกตามอายุ

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
1. ด้านความมั่นคง	ระหว่างกลุ่ม	3.060	4	0.765	2.612	0.03*
	ภายในกลุ่ม	67.363	230	0.293		
	รวม	70.423	234			
2.ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	0.648	4	0.162	0.574	0.682
	ภายในกลุ่ม	64.951	230	0.282		
	รวม	65.599	234			
3. ด้านชื่อเสียง	ระหว่างกลุ่ม	2.411	4	0.603	1.123	0.346
	ภายในกลุ่ม	123.396	230	0.537		
	รวม	125.807	234			
4. ด้านอำนาจ	ระหว่างกลุ่ม	3.313	4	0.828	1.980	0.098
	ภายในกลุ่ม	96.237	230	0.418		
	รวม	99.550	234			
5. ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	1.662	4	0.415	1.211	0.307
	ภายในกลุ่ม	78.882	230	0.343		
	รวม	80.544	234			
6. ด้านความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	2.220	4	0.555	1.517	0.198
	ภายในกลุ่ม	84.157	230	0.366		
	รวม	86.377	234			
7. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	1.258	4	0.315	0.868	0.484
	ภายในกลุ่ม	83.363	230	0.362		
	รวม	84.621	234			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.285	4	0.321	1.329	0.260
	ภายในกลุ่ม	55.606	230	0.242		
	รวม	56.891	234			

4.3 นักศึกษามีชั้นปีการศึกษาแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความแตกต่างกันในด้านความสำเร็จ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ จำแนกตามชั้นปีการศึกษา

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS.	F	Sig.
1. ด้านความมั่นคง	ระหว่างกลุ่ม	1.069	3	0.356	1.186	0.316
	ภายในกลุ่ม	69.354	231	0.300		
	รวม	70.423	234			
2.ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	0.437	3	0.146	0.516	0.672
	ภายในกลุ่ม	65.163	231	0.282		
	รวม	65.599	234			
3. ด้านชื่อเสียง	ระหว่างกลุ่ม	2.336	3	0.779	1.457	0.227
	ภายในกลุ่ม	123.471	231	0.421		
	รวม	125.807	234			
4. ด้านอำนาจ	ระหว่างกลุ่ม	2.370	3	0.790	1.878	0.134
	ภายในกลุ่ม	97.180	231	0.421		
	รวม	99.550	234			
5. ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	1.593	3	0.531	1.554	0.201
	ภายในกลุ่ม	78.951	231	0.342		
	รวม	80.544	234			
6. ด้านความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	3.004	3	1.001	2.775	0.042*
	ภายในกลุ่ม	83.373	231	0.361		
	รวม	86.377	234			
7. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	1.559	3	0.520	1.445	0.230
	ภายในกลุ่ม	83.062	231	0.360		
	รวม	84.621	234			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.260	3	0.420	1.745	0.159
	ภายในกลุ่ม	55.630	231	0.241		
	รวม	56.891	234			

4.4 นักศึกษามีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความแตกต่างกันในด้านความสำเร็จ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ จำแนกตามภูมิลำเนา

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	MS.	F	Sig.
1. ด้านความมั่นคง	ระหว่างกลุ่ม	1.069	0.356	1.189	0.316
	ภายในกลุ่ม	69.354	0.300		
	รวม	70.423			
2.ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	0.437	0.146	0.516	0.672
	ภายในกลุ่ม	65.163	0.282		
	รวม	65.599			
3. ด้านชื่อเสียง	ระหว่างกลุ่ม	2.336	0.779	1.457	0.227
	ภายในกลุ่ม	123.471	0.535		
	รวม	125.807			
4. ด้านอำนาจ	ระหว่างกลุ่ม	2.370	0.790	1.878	0.134
	ภายในกลุ่ม	97.180	0.421		
	รวม	99.550			
5. ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	1.593	0.531	1.554	0.201
	ภายในกลุ่ม	78.951	0.342		
	รวม	80.544			
6. ด้านความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	3.004	1.001	2.775	0.042*
	ภายในกลุ่ม	83.373	0.361		
	รวม	86.377			
7. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	1.559	0.520	1.445	0.230
	ภายในกลุ่ม	83.062	0.360		
	รวม	84.621			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.260	0.420	1.745	0.159
	ภายในกลุ่ม	55.630	0.241		
	รวม	56.891			

4.5 นักศึกษามีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความแตกต่างกันในด้านความการเงิน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	MS.	F	Sig.
1. ด้านความมั่นคง	ระหว่างกลุ่ม	1.054	0.151	0.493	0.839
	ภายในกลุ่ม	69.369	0.306		
	รวม	70.423			
2.ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2.203	0.315	1.127	0.347
	ภายในกลุ่ม	63.396	0.279		
	รวม	65.599			
3. ด้านชื่อเสียง	ระหว่างกลุ่ม	4.846	0.692	1.299	0.252
	ภายในกลุ่ม	120.961	0.533		
	รวม	125.807			
4. ด้านอำนาจ	ระหว่างกลุ่ม	4.118	0.588	1.399	0.207
	ภายในกลุ่ม	95.432	0.420		
	รวม	99.550			
5. ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	2.832	0.405	1.182	0.314
	ภายในกลุ่ม	77.712	0.342		
	รวม	80.544			
6. ด้านความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	3.143	0.449	1.224	0.290
	ภายในกลุ่ม	83.234	0.367		
	รวม	86.377			
7. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	5.911	0.844	2.436	0.020*
	ภายในกลุ่ม	78.710	0.347		
	รวม	84.621			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.606	0.372	1.557	0.149
	ภายในกลุ่ม	54.285	0.239		
	รวม	56.891			

4.6 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ จำแนกตามการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	MS.	F	Sig.
1. ด้านความมั่นคง	ระหว่างกลุ่ม	2.090	0.418	1.400	0.225
	ภายในกลุ่ม	68.333	0.298		
	รวม	70.423			
2.ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	1.453	0.291	1.038	0.396
	ภายในกลุ่ม	64.146	0.280		
	รวม	65.599			
3. ด้านชื่อเสียง	ระหว่างกลุ่ม	1.394	0.279	0.513	0.766
	ภายในกลุ่ม	124.413	0.543		
	รวม	125.807			
4. ด้านอำนาจ	ระหว่างกลุ่ม	1.470	0.294	0.686	0.634
	ภายในกลุ่ม	98.080	0.428		
	รวม	99.550			
5. ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	0.108	0.022	0.062	0.997
	ภายในกลุ่ม	80.436	0.351		
	รวม	80.544			
6. ด้านความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	0.884	0.177	0.474	0.796
	ภายในกลุ่ม	85.492	0.373		
	รวม	86.377			
7. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	0.432	0.086	0.235	0.947
	ภายในกลุ่ม	84.189	0.368		
	รวม	84.621			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.492	0.098	0.400	0.849
	ภายในกลุ่ม	56.399	0.246		
	รวม	56.891			

4.7 นักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความแตกต่างกันในด้านความมั่นคง ด้านสังคม ด้านชื่อเสียง ด้านอำนาจ ด้านความสำเร็จ ด้านการเงิน และการตัดสินใจรวม ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	MS.	F	Sig.
1. ด้านความมั่นคง	ระหว่างกลุ่ม	3.384	0.846	2.902	0.023*
	ภายในกลุ่ม	67.039	0.291		
	รวม	70.423			
2.ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2.710	0.678	2.478	0.045*
	ภายในกลุ่ม	62.889	0.273		
	รวม	65.599			
3. ด้านชื่อเสียง	ระหว่างกลุ่ม	5.502	1.375	2.630	0.035*
	ภายในกลุ่ม	120.305	0.523		
	รวม	125.807			
4. ด้านอำนาจ	ระหว่างกลุ่ม	4.871	1.218	2.958	0.021*
	ภายในกลุ่ม	94.679	0.412		
	รวม	99.550			
5. ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	2.928	0.732	2.169	0.073
	ภายในกลุ่ม	77.616	0.337		
	รวม	80.544			
6. ด้านความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	4.386	1.097	3.076	0.017*
	ภายในกลุ่ม	81.991	0.356		
	รวม	86.377			
7. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	6.605	1.651	4.868	0.001*
	ภายในกลุ่ม	78.016	0.339		
	รวม	84.621			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.743	0.936	4.050	0.003*
	ภายในกลุ่ม	53.148	0.231		
	รวม	56.891			

4.8 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่ผ่านมาแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความแตกต่างกันในด้านความมั่นคง ด้านชื่อเสียง ด้านความสามารถ และด้านการเงิน ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่ผ่านมา

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	MS.	F	Sig.
1. ด้านความมั่นคง	ระหว่างกลุ่ม	3.058	1.019	3.495*	0.16
	ภายในกลุ่ม	67.365	0.292		
	รวม	70.423			
2.ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	0.421	0.140	0.497	0.685
	ภายในกลุ่ม	65.179	0.282		
	รวม	65.599			
3. ด้านชื่อเสียง	ระหว่างกลุ่ม	3.052	1.017	1.914*	0.128
	ภายในกลุ่ม	122.755	0.531		
	รวม	125.807			
4. ด้านอำนาจ	ระหว่างกลุ่ม	0.564	0.188	0.439	0.725
	ภายในกลุ่ม	98.986	0.429		
	รวม	99.550			
5. ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	0.823	0.274	0.795*	0.498
	ภายในกลุ่ม	79.721	0.345		
	รวม	80.544			
6. ด้านความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	0.566	0.189	0.508	0.677
	ภายในกลุ่ม	85.810	0.371		
	รวม	86.377			
7. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	3.172	1.057	2.999*	0.031
	ภายในกลุ่ม	81.449	0.353		
	รวม	84.621			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.016	0.339	1.399	0.244
	ภายในกลุ่ม	55.875	0.242		
	รวม	56.891			

นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนด้านการประกอบอาหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการเรียนด้านการประกอบอาหาร

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	MS.	F	Sig.
1. ด้านความมั่นคง	ระหว่างกลุ่ม	1.132	0.226	0.748	0.588
	ภายในกลุ่ม	69.291	0.303		
	รวม	70.423			
2.ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2.796	0.559	2.039	0.074
	ภายในกลุ่ม	62.804	0.274		
	รวม	65.599			
3. ด้านชื่อเสียง	ระหว่างกลุ่ม	2.073	0.415	0.767	0.574
	ภายในกลุ่ม	123.734	0.540		
	รวม	125.807			
4. ด้านอำนาจ	ระหว่างกลุ่ม	1.836	0.367	0.860	0.508
	ภายในกลุ่ม	97.714	0.427		
	รวม	99.550			
5. ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	1.117	0.223	0.644	0.666
	ภายในกลุ่ม	79.427	0.347		
	รวม	80.544			
6. ด้านความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	0.970	0.194	0.520	0.761
	ภายในกลุ่ม	85.407	0.373		
	รวม	86.377			
7. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	1.640	0.328	0.905	0.478
	ภายในกลุ่ม	82.981	0.362		
	รวม	84.621			
การตัดสินใจรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.043	0.209	0.856	0.512
	ภายในกลุ่ม	55.847	0.244		
	รวม	56.891			

4.10 นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกอบอาหาร มีการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความแตกต่างกันในด้านความมั่นคง ด้านสังคม ด้านชื่อเสียง ด้านอำนาจ ด้านความสามารถ ด้านความสำเร็จ และการตัดสินใจรวม ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการประกอบอาหาร

การตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	MS.	F	Sig.
1. ด้านความมั่นคง	ระหว่างกลุ่ม	6.422	1.070	3.813	0.001*
	ภายในกลุ่ม	64.001	0.281		
	รวม	70.423			
2.ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	4.000	0.667	2.468	0.025*
	ภายในกลุ่ม	61.599	0.270		
	รวม	65.599			
3. ด้านชื่อเสียง	ระหว่างกลุ่ม	10.886	1.814	3.600	0.002*
	ภายในกลุ่ม	114.921	0.504		
	รวม	125.807			
4. ด้านอำนาจ	ระหว่างกลุ่ม	10.256	1.709	4.365	0.000*
	ภายในกลุ่ม	89.294	0.392		
	รวม	99.550			
5. ด้านความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	8.083	1.347	4.239	0.000*
	ภายในกลุ่ม	72.461	0.392		
	รวม	80.544			
6. ด้านความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	7.166	1.194	3.438	0.003*
	ภายในกลุ่ม	79.211	0.347		
	รวม	86.377			
7. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	1.995	0.332	0.917	0.483
	ภายในกลุ่ม	82.627	0.362		
	รวม	84.621			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	6.013	1.002	4.491	0.000*
	ภายในกลุ่ม	50.878	0.223		
	รวม	56.891			

2. อภิปรายผล

การประกอบอาชีพมีความสำคัญในการดำรงชีวิตของบุคคล ไม่เพียงแต่การตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ หากแต่ยังเป็นการตอบสนองความต้องการทางสังคมและจิตใจด้วย ซึ่งผลการศึกษาอาจนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Frank Parson ที่ว่า การพิจารณาเลือกอาชีพประกอบด้วย 1.การวิเคราะห์ตนเองจากบุคลิกภาพ ความสามารถ ความสนใจ และความถนัด 2. การวิเคราะห์อาชีพ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน รายได้ ความมั่นคง และความสำเร็จในการประกอบอาชีพ 3. การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน และแนวคิดของ Morris Rosenberg ที่กล่าวว่าค่านิยมภายนอกที่มีผลต่อการเลือกอาชีพคือ รายได้ เกียรติยศ และความมั่นคง ส่วนค่านิยมภายในที่มีผลต่อการเลือกอาชีพคือ คือ

ผลประโยชน์ ความท้าทาย ความรับผิดชอบ และความเป็นอิสระ ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และจากผลการศึกษาที่พบว่า นักศึกษาตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพเชพโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของจารึก ศรีอรุณ (2557) ที่ศึกษาเรื่องแรงจูงใจต่ออาชีพเชฟของนักศึกษาโรงเรียนการเรือน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายได้พบว่าด้านการเงินเป็นลำดับแรก ค่าเฉลี่ย 4.28 รองลงมาคือด้านความสามารถและด้านความสำเร็จ ค่าเฉลี่ย 4.24 และค่าเฉลี่ย 4.22 และด้านที่มีการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความมั่นคง ค่าเฉลี่ย = 3.69 ส่วนผลการศึกษาของจารึก ศรีอรุณ ในรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความสามารถ รองลงมาคือ ด้านสังคม และเป็นที่น่าสังเกตว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความมั่นคง ก็มีความสอดคล้องเช่นเดียวกัน

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่ผ่านมา และประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกอบอาหาร ที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพเชฟ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของมานิตย์ จอมศรีระยอม (2556) ที่ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 และพบว่าปัจจัยเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ที่ต่างกันมีการตัดสินใจประกอบอาชีพต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 การศึกษาของศิริวรรณ ไตรสรลักษณ์ (2552) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของบัณฑิต กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรีและพบว่าเกรดเฉลี่ย อาชีพผู้ปกครองและรายได้ผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีการตัดสินสินใจเลือกประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และการศึกษาของบุษกร จินต์ธนาวัฒน์(2558)เรื่องแนวทางการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความพร้อมในการประกอบอาชีพตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่ เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม ภูมิลำเนา รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ต่างกันมีความพร้อมในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ0 .05

3. จากผลการศึกษาการเตรียมพร้อมที่จะประกอบอาชีพเชพ นักศึกษาให้ความเห็นว่าตั้งใจ ฝึกฝน ทักษะในเรื่องอาหารเป็นประจำ และควรมีความรู้ในเรื่องอาหารหลากหลายประเภท มีบุคลิกภาพที่ดีมีวินัย ระเบียบ ความรับผิดชอบ และซื่อสัตย์ ศึกษาข้อมูลต่างๆในการเปิดร้านอาหาร หาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา รวมถึงการหาประสบการณ์ในด้านอาหารให้มากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาสาขาอาหารและโภชนาการได้มีการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพอีกทั้งใช้วิจาณญาณในการตัดสินใจที่จะเลือกประกอบอาชีพซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Frank Parson

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.08) โดยด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟสูงสุดคือ การเงิน (ค่าเฉลี่ย = 4.28) รองลงมาคือ ความสามารถ (ค่าเฉลี่ย = 4.24) ในขณะที่ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟน้อยที่สุดคือ ความมั่นคง (ค่าเฉลี่ย = 3.69) และเมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพเชฟของนักศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่ผ่านมา ประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกอบอาหาร มีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพเชฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากผลการศึกษานักศึกษาให้ความสำคัญกับการฝึกฝนทักษะเรื่องอาหารและการหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาหารที่มีความหลากหลาย ดังนั้น คณะ และสาขาวิชาควรสนับสนุนในเรื่องดังกล่าว เช่น จัดเวทีหรือหาเวทีประกวดแข่งขัน ให้นักศึกษามีโอการแสดงความสามารถ และพัฒนาทักษะ รวมถึงร่วมมือกับสถานประกอบการ ในลักษณะต่างๆ เช่น การฝึกงาน โครงการสหกิจศึกษา การศึกษาดูงาน การฝังตัวของในสถานประกอบการ การเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะอาชีพมาเป็นวิทยากร เพื่อเสริมสร้างและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการประกอบอาชีพ

2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการ และนำมาพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร / จัดประสบการณ์ /เสริมทักษะนักศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ

2) ศึกษาการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพเชฟในเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งและชัดเจนมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักศึกษาสาขาอาหารและโภชนาการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เอกสารอ้างอิง

จารึก ศรีอรุณ. 2557. แรงจูงใจต่ออาชีพเชฟของนักศึกษาโรงเรียนการเรือน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.วิทยานิพนธ์ปริญญาคหกรรมศาสตร์บัณฑิต คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

นัจกร สุทธิมาศ.2561. อาชีพในฝันเด็กไทย. หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. แหล่งที่มา www.thaipost.net/main/post/อาชีพในฝันของเด็กไทย, 28 มกราคม 2561.

บุษกร จินต์ธนาวัฒน์. 2558. แนวทางการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มานิตย์ จอมศรีระยอม .2556. ความคิดเห็นที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 รอบปกติโรงเรียนพณิชยการเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วัชรี ทรัพย์มี. 2551. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริวรรณ ไตรสรลักษณ์ .2552. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของบัณฑิต กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.

เอกรินทร์ ศุภรณ์พานิช. 2557. การศึกษาความต้องการทางอาชีพของผู้จบการศึกษาดนตรีระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุริยางค์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Rosenberg, Morris. and others. 1970. Occupation and Values. Lllinois, The Free Press.

คุณลักษณะครูช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาฝึกสอน หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า

Characteristic for Industrial Teachers in The Vocational Education Institution for Trainee Teachers of Industrial Education in Electrical Engineering

เอกรัฐ ชะอุ่มเอียด[1*] กิตติศักดิ์ ศรีสวัสดิ์[1] และ ประเทียบ พรมสีนอง[2]

Accarat Chaoumead[1*] Kittisakd Srisawasd[1] and Prataeb Promseenong[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง สำหรับครูฝึกสอนช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษา ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีคุณลักษณะความเป็นครูช่างอุตสาหกรรม การวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มนักศึกษาฝึกสอน หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า จำนวน 15 คน โดยใช้แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนใน 4 ด้าน คือ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาน้อยที่สุด 2) ข้อเสนอแนะของครูฝึกสอนที่มีต่อด้านคุณลักษณะความเป็นครูช่างอุตสาหกรรม คือเรื่องจิตอาสา การทำงานเป็นทีมและทักษะการแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับน้อย ควรเปลี่ยนหรือปรับปรุงมากกว่านี้ เพื่อนำผลจาการวิจัยที่ได้ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษา ไปใช้มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ครูช่างอุตสาหกรรม, ครูฝึกสอน, สถาบันการอาชีวศึกษา, การจัดการเรียนการสอน

ABSTRACT

The objectives of this research were to investigate current instructional practices and identify, with department of Electrical Power for trainee teachers in the Vocational Education Institution. The Teaching techniques, Teacher personality, Instruction media, and Evaluation methods and to develop teaching techniques for characterized for industrial teachers. The sampling of this research was the 15 trainee teachers of Industrial Education in Electrical Engineering. The instruments used were questionnaires of 4 sections; Teaching techniques, Teacher personality, Instruction media and Evaluation methods. The statistical values were the frequency, percentage, mean and standard deviation.

The finding of the research was found as following; 1) The current instruction practices with department of Electrical Power of 4 sections; Teaching techniques, Teacher personality, Instruction media and Evaluation methods were the least 2) The results from the open-ended questionnaire found that a trainee teacher wanted the volunteer spirit behavior, team working and solving skill should change or adapt her personality. The research to apply results that have been developed. The characterized for industrial teacher's development for trainee teachers in the Vocational Education Institution was evaluated by the director's data elevated level of practicality.

Keywords : Industrial teachers, Trainee teachers, Vocational Education Institution, Instructional practices

---

[1] สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000

[1] Department of Electrical Engineering, Faculty of Engineering, Rajamangala University of Technology Lanna Phitsanulok, Sub-district Ban Krang, Mueang Phitsanulok District, Phitsanulok 65000, Thailand

[2] สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000

[2] Department of Mechanical Engineering, Faculty of Engineering, Rajamangala University of Technology Lanna Phitsanulok, Sub-district Ban Krang, Mueang Phitsanulok District, Phitsanulok 65000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : eakrat@hotmail.com

บทนำ

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ.2548 มาตรา 7 ให้ มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตครูวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อด้านวิชาชีพ เฉพาะทางระดับปริญญาเป็นหลัก เป็นหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ควรให้ความสำคัญต่อการผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมให้สามารถเป็นกำลังในการพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาหรือทางด้านวิชาชีพ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555–2559) ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถพัฒนาองค์ความรู้ให้ทันสมัย สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ พัฒนาหลักสูตร ปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้ทันสมัย เหมาะสมกับความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี อีกทั้งเป็นแผนที่ต่อเนื่องไปยังแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาและการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จึงเป็นรูปแบบการพัฒนาบุคลากรทางวิชาชีพในลักษณะของการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันผลิตครูช่างและสถานบันอาชีวศึกษา เพื่อที่จะสามารถผลิตครูได้ตรงตามความต้องการ จากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารในปัจจุบัน เกิดการก้าวกระโดดทางวิวัฒนาการของการสื่อสารในยุคดิจิทัล เปลี่ยนแปรไปตามยุคสมัย ในการก้าวผ่านศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งสู่การใช้เทคโนโลยีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศและสังคมโลก บ่งบอกถึงคุณภาพการศึกษาที่ได้รับการประเมินในระดับชาติและนานาชาติซึ่งปัจจัยต่อผลคุณภาพการศึกษานั้นคือ ครู ในที่นี้รวมไปถึงคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ ซึ่งเป็นกลไกในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ทันสมัย ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงมีความสำคัญและเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ชีวิตอยู่รอดได้ในสังคม ดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถผลิตกำลังคนเพื่อพัฒนาประเทศได้นั้น จุดมุ่งหมายของหลักสูตรต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติ ต้องอาศัยครูที่มีความรู้ความสามารถ ในการสอนและถ่ายทอดประสบการณ์ มีทักษะทางวิชาการในวิชาชีพที่สามารถส่งต่อให้แก่นักเรียน รวมถึงกิจนิสัยเอาใจใส่พัฒนาสิ่งต่างๆ สำหรับการจัดการเรียนการสอนด้วยหัวใจของครูช่างอุตสาหกรรม

การจัดการเรียนการสอนระหว่างหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมและหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ นั้นมีความแตกต่างกันหลายด้าน ทั้งในด้านจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ องค์ประกอบและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีหน้าที่ผลิตคน ที่มีความรู้ ความสามารถในการสอนความเป็นช่างให้กับผู้เรียน เพราะฉนั้นเนื้อหาในการสอนของครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงมีความซับซ้อนและมีขอบเขตครอบคลุมไปถึงงานในสถาบันการศึกษาหน้าที่สอนคนให้เป็นช่าง และงานในโรงงานทำหน้าที่ในการอบรมช่าง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลอุตสาหกรรมให้กับผู้ทำงานช่าง หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมทำหน้าที่พัฒนาครูช่างที่สร้างปัญญาจากภายใน เพื่อให้สามารถไปพัฒนาคนทำงานช่างได้อย่างมีสติปัญญา ครูช่างยังมีบทบาทของการช่วยเหลือสังคมหรือขององค์กร เนื่องจากงานในชีวิตจริงประกอบไปด้วยการให้การศึกษาและงานบริการในวิชาชีพ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนหรือองค์ประกอบของหลักสูตร

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมประกอบด้วยวิชา Pedagogy ที่ต้องประสานกับวิชาช่างอุตสาหกรรมอย่าเหนียวแน่น Pedagogy เป็นวิชาที่ว่าด้วยการพัฒนาคน ใช้จิตวิทยาการสอนเป็นแกนหลักในการประสานความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างเนื้อหาวิชาช่าง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศักยภาพเรียนรู้กลวิธีที่จะเรียนรู้ต่อไป (Learning how to learn) ศักยภาพที่เกิดขึ้นจะเป็นตัวกลางของการสร้างความเข้าใจในกลวิธีการถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer) และนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการสอนและเทคนิคของการวัดผลต่อไป ครูช่างอุตสาหกรรมจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถสำหรับการทำงานร่วมกับสังคม สามารถติดต่อสื่อสารภายในองค์กร มีกิจนิสัยที่พึงปราถนา และความรู้ในวิชาชีพซึ่งเกี่ยวข้องกับการสอน การวัดและประเมินผล ความสามารถในการใช้สื่อการสอน และความเป็นครูควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากการนิเทศครูฝึกสอนช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษา หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ซึ่งมีภาระหน้าที่ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่องสาระความรู้ และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู ตามมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ พบว่าการจัดการเรียนการสอนรายวิชาช่างไฟฟ้ากำลังทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. ในสถาบันการอาชีวศึกษา สามารถสรุปประเด็นปัญหาโดยรวม 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการสอนและเทคนิคการสอน 2) ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ 3) ด้านสื่อประกอบการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล โดยศึกษาองค์ประกอบเพื่อการพัฒนาให้ครูฝึกสอนช่างอุตสาหกรรมมีคุณลักษณะความเป็นครูช่างอุตสาหกรรมตามที่สถาบันการอาชีวศึกษาต้องการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนครูฝึกสอนช่างไฟฟ้ากำลัง ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านสื่อประกอบการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ในสถาบันการอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาด้านคุณลักษณะความเป็นครูช่างที่พึงประสงค์ในสถาบันการอาชีวศึกษา ตามที่สถาบันการอาชีวศึกษาต้องการ
3. เพื่อเป็นแนวทางพัฒนารูปแบบการจัดการสอน หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะครูช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษา ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 ปีการศึกษา การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนกับผู้ที่มีการเชื่อมโยงกับครูฝึกสอน 4 ด้าน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร
   1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกช่างไฟฟ้ากำลัง และครูที่ปฏิบัติการสอนอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษา
   1.2 นักเรียนระดับ ปวช. และ ปวส. แผนกช่างไฟฟ้ากำลัง สถาบันการอาชีวศึกษา
   1.3 ครูฝึกสอนในสถาบันการอาชีวศึกษา กำลังศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
   2.1 ด้านการสอนและเทคนิคการสอน
   2.2 ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์
   2.3 ด้านสื่อประกอบการสอน
   2.4 ด้านการวัดและประเมินผล

ทบทวนวรรณกรรมของการเรียนการสอน

Pedagogy หมายถึงศาสตร์ของการสอน รวมถึงวิธีการที่เกิดจากหลักการที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคน Pedagogy เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นหัวใจของวิชาชีพครู (ชูศักดิ์ เปลี่ยนภู่, 2551) Pedagogy คือ วิชาที่ว่าด้วยหลักการและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาบุคคล ให้มีความเจริญงอกงามในทุกๆด้าน โดยเฉพาะด้านความสมบูรณ์ทางกายและใจ ความเข็มแข็งในอาชีพ และการมีคุณธรรม ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เครื่องมือที่สำคัญของ Pedagogy ประกอบด้วยการสร้าง วิธีการสร้าง ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรอบรู้เนื้อหา ทั้งในด้านความหมายของเนื้อหาและโครงสร้าง สามารถแยกเนื้อหาเป็นส่วนย่อยได้ การพัฒนาความสามารถในการสอนแบบ Knowledge Transfer และพัฒนาความสามารถในการวัด ประเมินผล พฤติกรรมที่เกิดขึ้น สร้างความเข้าใจในธรรมชาติของเนื้อหา และข้อมูลอย่างละเอียดจนสามารถวิเคราะห์ (Analyze) หรือจนจำแนกข้อมูลที่ใช้สอน ออกเป็นส่วนย่อยได้และการแสวงหาเทคนิคของการนำข้อมูลย่อยและคัดสรรแล้ว ไปสร้างปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ให้เกิดขึ้นระหว่างเนื้อหากับสมอง เพื่อพัฒนาความสามารถต่างๆ ที่จะเป็นต่อการทำงานและต่อการดำรงชีวิตในสังคม

แนวคิดในการพัฒนาการสอนช่างอุตสาหกรรม

การพัฒนาช่างอุตสาหกรรมนั้น เป็นงานที่จะต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานงานที่ดี ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ต้องการความรู้ความสามารถจากหลายองค์กร ทั้งในด้านการบริหารงานและงานวิศวกรรมหลายด้าน ที่จะต้องผสมผสานกันอย่างสอดคล้องและกลมกลืน(เพาพรรณ เปลี่ยนภู่, 2542) ความเป็นช่างอุตสาหกรรมที่ดีนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีมนุษย์สัมพันธ์ และมีคุณธรรม ซึ่งสามารถจำแนกคุณสมบัติเหล่านี้ออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. วัตถุประสงค์ในวิชาการ (Academic Objective) หมายถึง วัตถุประสงค์ที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาในศาสตร์หรือเป็นคุณสมบัติที่เกิดจากศาสตร์นั้น เป็นวัตถุประสงค์ที่จำเป็นต้องมีเป็นอันดับแรก (Essential Objective)
2. วัตถุประสงค์นอกวิชาการ (Non Academic Objective) หมายถึงวัตถุประสงค์ที่ช่วยให้การดำเนินชีวิตของการเป็นช่างอุตสาหกรรมดีขึ้น ทั้งในด้านประสิทธิภาพของงานช่างเอง และความเป็นส่วนของสังคมที่ดี ในสภาพของสังคมปัจจุบัน คุณสมบัตินี้เป็นที่ต้องการมาก (Required Objective)

ดังนั้นการกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาช่างอุตสาหกรรมต้องพัฒนาความสามารถให้ครบถ้วน ทั้งความสามารถในและนอกวิชาการ สรุปได้เป็น 6 กลุ่มความสามารถ ดังนี้

1) ความสามารถที่เกี่ยวกับวิชาการโดยตรง (Academic Objectives)
2) ความสามารถในการปฏิบัติวิชาชีพช่าง (Working performance Objectives)
3) ความสามารถทางสังคม (Communication Objectives)
4) กิจนิสัยส่วนตัว (Personal Habits)
5) กิจนิสัยงาน (Working Habits)
6) กิจนิสัยสังคม (Social Habits)

การกำหนดวัตถุประสงค์ของช่างอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาความสามารถในและนอกวิชาการ และเนื้อหาที่มีความเหมาะสมในด้านวิธีการสอนและแหล่งการสอน ตลอดจนมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย

บุคลิกภาพที่พึงปราถนา

การสร้างความสัมพันธ์ในสังคมอาศัยบุคลิกภาพเป็นพื้นฐาน ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีย่อมเป็นที่พึงปราถนาของผู้อื่น(เพาพรรณ เปลี่ยนภู่, 2542) โดยเฉพาะวิชาชีพครู บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการทำงานที่มีผลต่อนักเรียน เนื่องจากเป็นต้นแบบและตัวอย่างของการอยู่ในสังคม กริยาท่าทางความประพฤติดีทั้งในที่ลับและที่แจ้ง แสดงความเป็นผู้นำมีความคิดริเริ่มทำให้นักเรียนเห็นถึงความมานะพยายาม มีความเมตตากรุณาและจิตใจเป็นธรรม เห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น

อย่างเข้าใจทำให้สามารถเข้ากับสังคมได้ทุกกลุ่มสังคม มีความรู้ความชำนาญในการสอนวิชาชีพและค้นคว้าพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

สื่อประกอบการสอน

สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของผู้สอนไปสู่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นผลให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (สราณีย์ สุทธิศรีปก, 2556) สื่อการเรียนการสอนสามารถช่วยการเรียนการสอนของผู้สอน เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยการจัดแหล่งข้อมูลที่เป็นเนื้อหาเหมาะสมกับจุดประสงค์ เป็นเครื่องมือการสอนช่วยสร้างแรงจูงใจและรวมจุดสนใจการเรียนรู้ สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการสอนจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เช่น การใช้ศูนย์การเรียน การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสาธิต การแสดง การปฏิบัติ ชุดฝึก และอื่นๆ ช่วยให้ผู้สอนได้สอนตรงตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน และยังช่วยในการขยายเนื้อหาที่เรียนทำให้การสอนง่ายขึ้น และยังจะช่วยประหยัดเวลาในการสอน นักเรียนจะได้มีเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนมากขึ้นจากข้อมูลเราจะได้เห็นถึงประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนมีความจำเป็นสามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สื่อการเรียนการสอนจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอน ในด้านของการนำเทคโนโลยีมาใช้กับการศึกษาและเป็นตัวกลางที่จะนำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ดังนั้นสื่อการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Gerlach and Ely.1971) สื่อการสอนเป็นกุญแจสำคัญในการวางแผนและการสอนเชิงระบบ สื่อเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมาก ไม่ว่าจะเป็นบุคคล วัสดุอุปกรณ์หรือเหตุการณ์ที่สร้างเงื่อนไขซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทักษะตลอดจนทัศนคติ

ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนช่างอุตสาหกรรมลักษณะเนื้อหาวิชาจะประกอบด้วยทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญทั้งทางสมอง ทางกาย และทางจิตใจ นั้นคือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการเพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลเชิงตัวเลข เชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพ สิ่งที่ต้องการวัดด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจึงสังเคราะห์และตีความข้อมูลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อตัดสินคุณภาพกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน เป็นการประเมินผลช่วยให้ผู้สอนติดตามและตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ (สุมาลี จันทร์ชลอ, 2542)

การประเมิน(Assessment) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม สังเคราะห์ และตีความข้อมูลเพื่อการตัดสินผลโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การสะสมงาน หรือการทำโครงงาน กิจกรรมดังกล่าวจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำมาใช้ประเมิน กระบวนการประเมินมีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากกว่าการให้คะแนนและการให้ระดับคะแนนของการทดสอบข้อมูลที่ครูควรรวบรวมในห้องเรียน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจและติดตามการเรียนการสอน

การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตัดสินคุณภาพการปฏิบัติหรือตัดสินคุณภาพกิจกรรมในหลักสูตรของผู้เรียน ลักษณะที่ดีของการวัดและประเมินผลการเรียน มีดังนี้

1. การวัดและประเมินผลต้องยึดจุดประสงค์เป็นหลัก

2. การวัดผลการเรียนของนักเรียนบางด้าน เช่น ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย ไม่ควรใช้เครื่องมือเพียงชนิดเดียว ข้อทดสอบ ควรใช้วิธีการวัดวิธีอื่นๆ ประกอบด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอสำหรับการประเมินผลการเรียน

3. การวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียนควรดำเนินการบ่อยครั้ง อาจจะดำเนินการทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และภายหลังการเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้วัดผลการเรียนของนักเรียนควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. นักเรียนคนใดมีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน ซึ่งทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินครูควรหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น เช่น การสอนซ่อมเสริม

6. ควรต้องนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

7. ครูควรเตรียมหรือสร้างเครื่องมือวัดผลและตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า และใช้เครื่องมือวัดผลอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับจุดประสงค์

8. การวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียนบางวิธีควรใช้ภาษาหรือถ้อยคำและเวลาให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและระดับชั้นของนักเรียนเช่น การสัมภาษณ์ หรือการสอบปากเปล่า การใช้ข้อทดสอบเป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยรูปแบบที่ใช้คือแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนก ครูพี่เลี้ยง ครูในแผนก รวมไปถึงนักเรียนประจำวิชาที่ครูฝึกสอน 15 คน ทำการปฏิบัติการสอน 10 วิทยาลัยในเขตภาคเหนือ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทเรื่องการจัดการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษา เพื่อพิจารณาองค์ประกอบหลักของกิจกรรมการเรียนการสอน นำมาเป็นกรอบการประเมินการสอน และข้อมูลสำหรับบทสัมภาษณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องการฝึกสอน

ขั้นตอนที่ 2 นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สังเกตุการณ์การจัดการในชั้นเรียนของครูฝึกสอน โดยการประเมินเอกสารประกอบการสอนควบคู่ไปกับการสังเกตุพฤติกรรมผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนก ครูพี่เลี้ยง ครูในแผนก และนักเรียนในชั้นเรียน เพื่อวิเคราะห์ความต้องการคุณลักษณะความเป็นครูช่างที่พึงประสงค์

ขั้นตอนที่ 4 นำข้อมูลมาพัฒนากระบวนการเสริมความเป็นครูช่าง และสร้างกลไกให้นักศึกษาวิชาชีพครูที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยฯ เตรียมความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการประเมินความคิดเห็น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม, 2535)

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (1)$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - \left(\sum X\right)^2}{N(N-1)}} \quad (2)$$

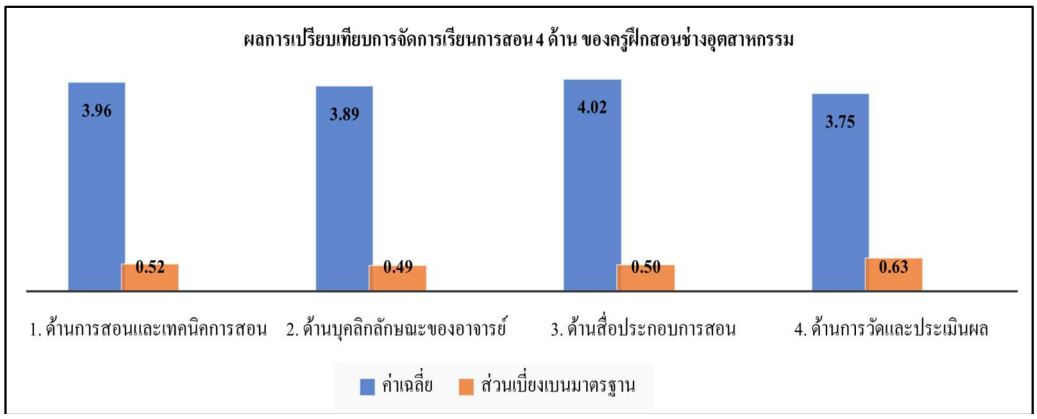
การแปลความหมายของข้อมูลการประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม และบุญส่ง, 2535) กำหนดเกณฑ์การพิจารณาขอบเขตของคะแนน ช่วงกว้างหัวท้าย 0.50 - 0.51 และระหว่างกลาง 1.0 เพื่อใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาคุณลักษณะครูช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาฝึกสอน หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิศวกรรมไฟฟ้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนของครูช่างฝึกสอน ที่ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเป็นครู ถ่ายทอดข้อมูลแก่ผู้เรียน ซึ่งต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะความเป็นช่างอุตสาหกรรม รวมถึงการดูแลจากอาจารย์พี่เลี้ยง ผู้บริหารในสถานศึกษาที่ส่งผลให้ครูช่างเกิดการพัฒนาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

จากผลการสำรวจและได้ทำการวิเคราะห์ในภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนตามคุณลักษณะครูช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาฝึกสอนที่พึงประสงค์ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) = 3.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.27 อยู่ในระดับมากสามารถสรุปผลทั้ง 4 ด้านดังนี้

รูปที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะครูช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาฝึกสอน

จากรูปที่ 1 พบว่าระดับคุณลักษณะครูช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาฝึกสอนที่มีค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.50 อยู่ในระดับมาก คือด้านสื่อประกอบการสอน ลำดับถัดมาคือด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ และด้านที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.63 จากข้อมูลการสำรวจคุณลักษณะครูช่างอุตสาหกรรม

1.ด้านการสอนและเทคนิคการสอน

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของวิชาที่สอนอย่างชัดเจน

1.2 การนำเข้าสู่บทเรียนหรือเนื้อหามีความน่าสนใจ

1.3 การให้ข้อมูลหรือเนื้อหา เป็นลำดับขั้นตอนสัมพันธ์กัน

1.4 ผู้สอนมีการประเมินการรับรู้ของผู้เรียน อย่างสม่ำเสมอ

1.5 ผู้สอนมีการสรุปเนื้อหาที่สอนได้อย่างเข้าใจ

1.6 ผู้สอนใช้เทคนิคการสอนและสร้างบรรยากาศที่ดี เพื่อผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น

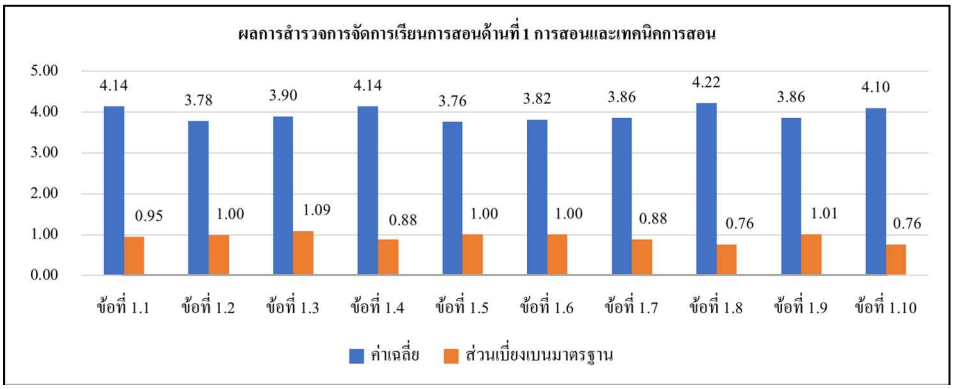
1.7 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และให้คำปรึกษา

1.8 ผู้สอนมีทักษะและความชำนาญเกี่ยวกับวิชาที่สอน

1.9 เนื้อหาวิชากับวิธีการสอนเหมาะสมกับเวลา และปริมาณของเนื้อหา

1.10 การน้ำเสียงและการแสดงท่าทางมีความเหมาะสม

พบว่าระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 ข้อ 1.8 ผู้สอนมีทักษะและความชำนาญเกี่ยวกับวิชาที่สอนและน้อยที่สุดคือ ข้อ 1.5 ผู้สอนมีการสรุปเนื้อหาที่สอนได้อย่างเข้าใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.00 แสดงในรูปที่ 2

รูปที่ 2 แสดงผลการสำรวจการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 1 การสอนและเทคนิคการสอน

2. ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์

2.1 ผู้สอนแต่งการสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสม

2.2 ผู้สอนเข้าสอนทุกครั้งตรงเวลา

2.3 ผู้สอนใช้วาจาสุภาพ ให้เกียรติผู้อื่น

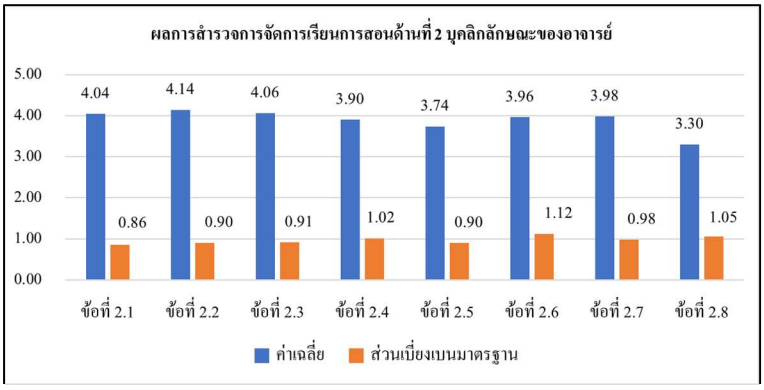
2.4 ผู้สอนมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม

2.5 ผู้สอนมีความเป็นกลาง ยุติธรรม

2.6 ผู้สอนขยันหมั่นเพียร เสมอต้นเสมอปลาย

2.7 ผู้สอนมีความเสียสละ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

2.8 ผู้สอนมีความรอบคอบ ช่างสังเกตุ

รูปที่ 3 แสดงผลการสำรวจการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 2 บุคลิกลักษณะของอาจารย์

พบว่าระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.90 ข้อ 2.2 ผู้สอนเข้าสอนทุกครั้งตรงเวลาและน้อยที่สุดคือ ข้อ 2.8 ผู้สอนมีความรอบคอบ ช่างสังเกตุ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.05 แสดงในรูปที่ 3

3. ด้านสื่อประกอบการสอน

3.1 ผู้สอนมีเอกสารประกอบการสอน

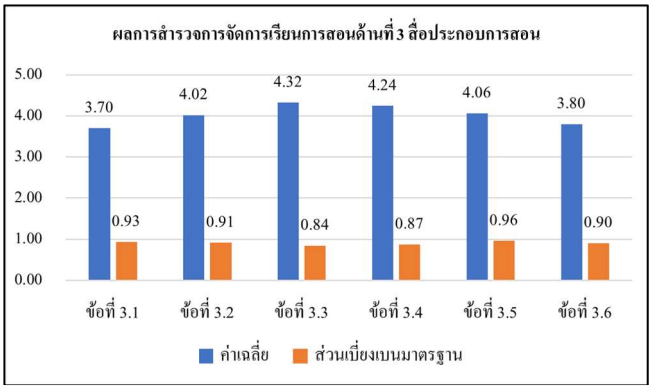
3.2 สื่อการสอนที่ใช้มีความน่าสนใจ

3.3 ผู้สอนแนะนำหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมจาก หนังสือหลัก

3.4 ผู้สอนมีสื่อการสอนเกี่ยวกับทฤษฎีของเรื่องที่สอน แสดงให้เห็นชัดเจน

3.5 ผู้สอนสามารถใช้สื่อการสอน แสดงการทำงานได้อย่างชัดเจน

3.6 ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถทำการปฏิบัติได้

รูปที่ 4 แสดงผลการสำรวจการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 สื่อประกอบการสอน

พบว่าระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.84 ข้อ 3.3 ผู้สอนแนะนำหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมจาก หนังสือหลัก และน้อยที่สุดคือ ข้อ 3.1 ผู้สอนมีเอกสารประกอบการสอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93 แสดงในรูปที่ 4

4. ด้านการวัดและประเมินผล

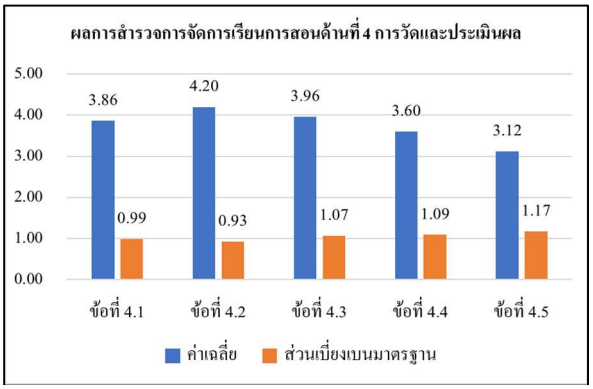
4.1 กำหนดเกณฑ์การประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

4.2 มีการทดสอบระหว่างเรียนและการทดสอบปลายภาค

4.3 ผู้สอนแสดงผลสอบและสามารถทวนสอบเมื่อมีการขอข้อชี้แจ้งผลการทดสอบต่อผู้เรียน

4.4 ผู้สอนมีการปรับปรุงกระบวนการจัดการสอนจากผลการประเมินการเรียนรู้

4.5 ผู้สอนมีการทบทวนเนื้อหา หรือเฉลยข้อสอบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจมากขึ้น

รูปที่ 5 แสดงผลการสำรวจการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผล

พบว่าระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93 ข้อ 4.2 มีการทดสอบระหว่างเรียนและการทดสอบปลายภาค และน้อยที่สุดคือ ข้อ 4.5 ผู้สอนมีการทบทวนเนื้อหา หรือเฉลยข้อสอบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจมากขึ้นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.17 แสดงในรูปที่ 5

อธิปรายผล

การพัฒนานักเรียนสายวิชาชีพ มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เพราะนักเรียนเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญที่มีองค์ความรู้และทักษะงาน สามารถสร้างสรรค์และเป็นนักปฏิบัติ จากการศึกษาคุณลักษณะครูช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาฝึกสอน หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ได้ศึกษาพฤติกรรมและวิเคราะห์ของการสอนวิชาชีพซึ่งได้แบ่งการประเมินเป็น 4 ด้าน และด้านที่ควรได้รับการปรับปรุงมากที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล เนื่องด้วยเครื่องมือมีความหยาบเกินไป ทำไม่ไม่สามารถพิจาณาความสามารถในทักษะที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้ และเมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก โดยพิจารณาในด้านการวัดผล สามารถจัดหมวดหมู่ข้อสังเกตได้ 4 ข้อ และในด้านการวัดและประเมินผล ข้อ 4.5 ผู้สอนมีการทบทวนเนื้อหา หรือเฉลยข้อสอบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจมากขึ้น นั้นยังไม่สามารถกำหนดกิจกรรมได้เพียงพอ เนื่องจากเวลาในการเรียนการสอนช่างอุตสาหกรรมนั้น มุ่งเน้นการปฏิบัติและการฝึกทักษะโดยจำนวนนักศึกษาต่อห้องและต่อผู้สอนนั้นยังไม่เหมาะสมต่อการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวน

ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการปฏิบัติและพัฒนาทักษะ จึงควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาผู้สอนหรือครูช่างอุตสาหกรรม เนื่องจากเป็นครูผู้ที่ใช้วิชาชีพเกี่ยวกับศาสตร์และต้องใช้ศิลป์ในการถ่ายทอด ฉะนั้นผู้ที่ทำอาชีพครูคือผู้ที่ประกอบวิชาชีพชั้นสูง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา โครงการวิจัยเชิงพัฒนา ปี 2559

เอกสารอ้างอิง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). “วิธีการและสื่อการฝึ กอบรมแบบการพัฒนาโครงการจากกรณีงาน” ในประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการฝึกอบรม. หน่วยที่9 หน้า 45-102 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชูศักดิ์ เปลี่ยนภู่. (2551) หลักการจัดการเรียนการสอนช่างอุตสาหกรรม แนวคิดในการพัฒนาบุคคล กรุงเทพฯ

บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เพราพรรณ เปลี่ยนภู่. (2542) หลักการและวิธีการสอน สำหรับช่างอุตสาหกรรม. ในประมวลเอกสารคำสอน วิชา Principle of technical teaching.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2541). แนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงานอาชีวศึกษา.กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

อร่ามศรี อาภาอดุล และคณะ. (2555). รายงานมาตรฐานวิชาชีพครูการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

Khaemmanee Tisana. (2007). Knowledge for effective learning process. 6th printing Dhansutha Pringing, Bangkok.

Udomsak Meesuk, Sompop Suwannarat, Varataya Thammakittipob. (2017) The Development of Dual Vocational Education System Management Model for Industrial Division in the Vocational Institute of Central Region. Dusit Thani College Journal, 11 (3)

การศึกษาระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อสอบโทอิกจำลองของบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

The Study of Graduates' English Proficiency Level Using Mock TOEIC Test in Rajamagala University of Technology LannaLampang

วัลจิลีน จันทรวิโรจน์[1*] นงนุช ตั้งใจเจริญทรัพย์[1] และ ปรียารัตน์ ศรีชัยวงค์[1]

Waljilyn Jantharaviroj[1*] Nongnoot Tangjaijaroensap[1] and Preeyarut Srichaiwong[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปางจำแนกตามคณะและสาขาวิชาประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปางปีการศึกษา2560 จำนวน 637คนเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบภาษาอังกฤษโทอิกจำลองจำนวน 200 ข้อและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 70.80 ของบัณฑิตมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 205-345 โดยบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่1 อยู่ที่ระดับ253.92รองลงมาคือบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตรและคณะวิศวกรรมศาสตร์โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ220.51 และ 212.23ตามลำดับและผลการเปรียบเทียบระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษจำแนกตามสาขาวิชาในหลักสูตร 4 ปีพบว่า1).คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลมีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่1อยู่ที่ระดับ420.56รองลงมาคือบัณฑิตสาขาวิชาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์และสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมโดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 255.63 และ 242.07 ตามลำดับ 2). คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิทัศน์มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ250.38รองลงมาคือบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 245.23 และ 232.50 ตามลำดับ 3). คณะวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้ามีค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่1อยู่ที่ระดับ216.76รองลงมาคือบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีเครื่องกลและเทคโนโลยีอุตสาหการ โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 211.86 และ 208.06 ตามลำดับจากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาทักษะความรู้ภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

คำสำคัญ : แบบทดสอบโทอิกจำลอง, ระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษ, บัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง

ABSTRACT

This research objective was to study and compare an English proficiency level of Rajamangala University of Technology LannaLampang graduates in 2017 academic year according to their faculties and fields of study. The research population was composed of 637 graduates by using 200 items ofMock TOEIC test to collect data. Data were analyzed by percentage, average, and standard deviation.

The research found that 70.80 per cent of graduates got an average score of 205-345.Graduates from Faculty of Business Administration and Liberal Arts got the highest average English test score with an average score of 253.92, followed by graduates from Faculty of Science and Technology and the Faculty of Engineering with an average score of 220.51 and 212.23 respectively. The result of graduates' English proficiency level which compared by their fields of study was indicated that 1). Graduates who got the highest average English test score from the Faculty of Business Administration and Liberal Arts was English for International Communication graduates with an average score of 420.56, followed by Computer Information System and Tourism and Hospitality graduates with an average score of 255.63 and 242.07 respectively. 2). Graduates who got the highest average English test score from the Faculty of Science and Technology was Landscape Technology graduates with an average score of 250.38 followed by Agricultural Science of Technology and Product Development graduates with an average score of 245.23 and 232.50 respectively. 3). Graduates who got the highest average English test score from the Faculty of Engineering was Electrical Technology Engineering graduates with an average score of 216.76, followed by Mechanical Technology Engineering and Industrial Technology Engineering graduates with an average score of 211.86 and 208.06 respectively. The result of the studyreflects the need to urgently develop English proficiency level of RMUTLL students.

Keywords :Mock TOEIC Test, English proficiency level, Graduates, Rajamangala University of Technology LannaLampang (RMUTLL)

---

[1]สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

[1]Department of English, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology LannaLampang: 200 Moo 17, Phichai Sub-district, MueangLampang District, Lampang Province 52000, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : Waljilyn@gmail.com

บทนำ

TOEIC (Test of English for International Communication)เป็นการทดสอบศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อวัดความสามารถของผู้เข้าสอบว่าสามารถใช้ภาษาอังกฤษในสภาพแวดล้อมการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อพัฒนาศักยภาพของการใช้ภาษาอังกฤษของบุคลากรในหน่วยงานและการเข้าสมัครงานในองค์กรชั้นนำทั้งภาครัฐและเอกชนปัจจุบันในประเทศไทยสถานประกอบการต่างๆได้นำTOEICไปใช้ในลักษณะต่างๆกันบางแห่งใช้เพื่อคัดเลือกบัณฑิตเข้าทำงานหรือวัดระดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อคัดเลือกพนักงานโดยผลคะแนนTOEICสามารถนำไปใช้ได้ทั่วโลกและยังสามารถนำไปใช้ได้ทั่วทั้งหน่วยงานการศึกษาหน่วยงานการบินโรงแรมบริษัทข้ามชาติการเงินการธนาคารเป็นต้นภาษาอังกฤษจึงเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับบัณฑิต เนื่องจากสถานประกอบการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องการบัณฑิตที่สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้ดี ตั้งแต่ 2 ภาษาขึ้นไป โดยต้องการภาษาไทยและภาษาอังกฤษมากที่สุดร้อยละ 54.0 (วรวรรธน์ ศรียาภัย และคณะ. 2553) อย่างไรก็ตามสถานประกอบการได้สะท้อนคุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตในปัจจุบันโดยนายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตของน้อยที่สุด ด้านความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ (ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิกข์นิภา บุญช่วย และสุพรรณิกา สันป่าแก้ว (2560) ที่ระบุว่าสถานประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้บัณฑิตให้เพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษให้กับบัณฑิตมาเป็นอันดับแรก ในขณะที่รายงานผลการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยสถานประกอบการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง (2559 และ 2560) ได้สรุปความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าบัณฑิตขาดทักษะภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะศัพท์เฉพาะของสาขาวิชา

มหาวิทยาลัยในประเทศไทยได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงมุ่งเน้นการปรับปรุงนโยบายและแผนพัฒนาภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาและยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนมีความรู้ความสารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ที่เป็นสากลและก้าวทันโลก เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0ด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นอกจากนี้คณะกรมการการอุดมศึกษาได้ ประกาศนโยบายการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษาโดยมีนโยบายให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาจัดให้นักศึกษาทุกคนทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษตามแบบทดสอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาที่สถาบันสร้างขึ้น หรือที่เห็นสมควรจะนำมาใช้วัดสมิทธิภาพทางภาษาอังกฤษ (English Proficiency) โดยสามารถเทียบเคียงผลกับ CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) หรือมาตรฐานอื่น เพื่อให้ทราบระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาอาจพิจารณานำผลการทดสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษ บันทึกในใบรับรองผลการศึกษา หรือจัดทำเป็นประกาศนียบัตรให้ โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป(คณะกรรมการอุดมศึกษา. 12 เมษายน 2559)จากนโยบายดังกล่าวมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาได้กำหนดนโยบายการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาโดยกำหนดแผนพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษที่ชื่อว่า TOEIC Pathway (2016-2019)และตั้งเป้าไว้ว่า เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาควรมีคะแนน TOEIC 500 คะแนนขึ้นไป เพื่อเป็นดัชนีชี้วัดตัวหนึ่งที่จะบอกว่าบัณฑิตมีความพร้อมด้านการใช้ภาษาอังกฤษในสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนพัฒนาดังกล่าวได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยจัดการสอบโทอิกจำลอง (Mock TOEIC) เพื่อวัดระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษในแต่ละระดับโดยการจัดสอบโทอิกจำลองคือการจัดสอบโทอิกเสมือนจริงแต่ผู้สอบไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย กล่าวคือมหาวิทยาลัยจะจำลองสถานการณ์เหมือนการทำข้อสอบTOEIC จริงที่สนามสอบ โดยจะมีข้อสอบจำนวน 200 ข้อเท่ากับข้อสอบจริง มีการจับเวลา เทียบผลคะแนนกับตารางเทียบคะแนนที่ใช้ในการสอบโทอิกจริง (Score Conversion Table)และแจ้งคะแนนให้ผู้สอบทราบหลังจากทำข้อสอบเสร็จ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปางโดยหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลร่วมกับแผนกภาษาตะวันตกได้ตอบสนองนโยบายดังกล่าวโดยจัดแผนพัฒนาภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาทั้ง 3 คณะประกอบด้วยคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากความสำคัญของระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปางจำแนกตามคณะและสาขาวิชา โดยใช้ข้อสอบโทอิกจำลองเพื่อเป็นการเตรียมบัณฑิตในรุ่นต่อไปให้มีความพร้อมทางด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตจะเป็นข้อมูลการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปางต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำแนกตามคณะและสาขาวิชา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ คณะผู้วิจัยใช้ข้อมูลวิจัยในลักษณะผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กล่าวคือมีการใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือมีการบรรยายสรุปผลการวิจัย ทั้งนี้เพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง คณะผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปางประจำปีการศึกษา 2560 ประกอบด้วยบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ จำนวน 326 คน บัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 108 คน และบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 203 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 637 คน

2. ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เป็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปางแบบทดสอบที่ใช้วัดระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษคือ ข้อสอบโทอิกจำลอง จำนวน 200 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อสอบการฟัง จำนวน 100 ข้อ และข้อสอบการอ่าน จำนวน 100 ข้อ โดยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือข้อสอบโทอิกจำลองจำนวน 200 ข้อ โดยนำมาจากตำรา Tactics for TOEIC: Listening and Reading Packสำนักพิมพ์ Oxford ใช้เวลาทดสอบทั้งสิ้น2 ชั่วโมง ข้อสอบประกอบด้วย

1. ข้อสอบวัดระดับความเข้าใจจากการฟัง จำนวน 100 ข้อ ใช้เวลา 45 นาที
2. ข้อสอบวัดระดับความเข้าใจจากการอ่าน จำนวน 100 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 15 นาที

คะแนนในแต่ละส่วนจะเริ่มจาก 5 คะแนน ถึง 495 คะแนนโดยแบ่งคะแนนการฟังเป็น 5-495 คะแนน และ การอ่าน 5-495 คะแนน คะแนนที่ได้โดยรวมสูงสุดคือ 990คะแนน คณะผู้วิจัยจะนำคะแนนที่บัณฑิตสอบได้เทียบกับตารางคิดคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยคะแนนที่สอบได้จะบ่งชี้ระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษโดยอ้างอิงจากระดับช่วงคะแนนสอบ (TOEIC Range) ของศูนย์โทอิกแห่งประเทศไทย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลและวิจารณ์ผล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาระดับความรู้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง และเพื่อเปรียบเทียบระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำแนกตามคณะและสาขาวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นบัณฑิตที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2560 จำนวน 637 คนเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเป็นแบบทดสอบโทอิกจำลอง จำนวน 200 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อสอบวัดระดับความเข้าใจจากการฟัง จำนวน 100 ข้อและข้อสอบวัดระดับความเข้าใจจากการอ่าน จำนวน 100 ข้อ

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ตารางที่ 1. ผลการศึกษาระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ลำดับ	คณะ	จำนวนนักศึกษาที่เข้ารับการทดสอบ (คน)	ระดับคะแนน Mock TOEIC								ค่าเฉลี่ยคะแนนสอบ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
			ระดับที่0 10-100	ระดับที่1 105-200	ระดับที่2 205-345	ระดับที่3 350-495	ระดับที่4 500-700	ระดับที่5 705-800	ระดับที่6 805-900	ระดับที่7 905-990		
1	บริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์	326	0	61	246	16	3	0	0	0	253.92	61.00
	ร้อยละ (%)	100	0	18.71	75.46	4.91	0.92	0	0	0		
2	วิศวกรรมศาสตร์	108	0	42	66	0	0	0	0	0	212.23	38.52
	ร้อยละ (%)	100	0	38.89	61.11	0	0	0	0	0		
3	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร	203	0	64	139	0	0	0	0	0	220.51	40.88
	ร้อยละ (%)	100	0	31.53	68.47	0	0	0	0	0		
รวม/คน		637	0	167	451	16	3	0	0	0	236.20 (ค่าเฉลี่ยรวม)	53.73
ร้อยละ(%)		100	0	26.22	70.80	2.51	0.47	0	0	0		

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า

1. บัณฑิตร้อยละ 26.22 มีคะแนนสอบอยู่ที่ช่วงระดับคะแนน105-200หมายความว่าบัณฑิตมีสมรรถนะทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับที่สามารถใช้ทักษะการสื่อสารเพื่อเอาตัวรอดได้เท่าที่จำเป็น

2. บัณฑิตร้อยละ 70.80 มีคะแนนสอบอยู่ที่ช่วงระดับ คะแนน 205-345 หมายความว่าบัณฑิตมีสมรรถนะทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดังนี้

2.1 ในด้านการสื่อสารตัวต่อตัว สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างจำกัด โดยสามารถสื่อสารได้เฉพาะการสนทนาแบบต่อหน้า ในเรื่องที่ไม่ซับซ้อน แต่มีความคุ้นเคย

2.2 สามารถอ่านได้ในระดับคำหรือวลีสั้นๆ ไม่สามารถอ่านประโยคสมบูรณ์ได้

3. บัณฑิตร้อยละ 2.51 มีคะแนนสอบอยู่ที่ช่วงระดับคะแนน 350-495 หมายความว่าบัณฑิตมีสมรรถนะทางภาษาอังกฤษที่สามารถสื่อสารตัวต่อตัว สามารถฟังเข้าใจประโยคคำถามและประโยคบอกเล่าพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานได้

4. บัณฑิตร้อยละ 0.47 มีคะแนนสอบอยู่ที่ช่วงระดับคะแนน 500-695 หมายความว่าบัณฑิตมีสมรรถนะทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดังนี้

4.1 ในการสื่อสารตัวต่อตัว สามารถฟังเข้าใจประโยคคำถามและประโยคบอกเล่าพื้นฐานที่ใช้ในเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน การติดต่องาน ธรรมเนียมปฏิบัติ การเดินทางและด้านความปลอดภัย

4.2 สามารถอ่านจับใจความประโยคระดับพื้นฐานที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันในเหตุการณ์ปัจจุบัน การทำงานและหัวข้อเฉพาะทางที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าระดับคะแนนภาษาอังกฤษของบัณฑิตส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระดับคะแนน 205-345 หมายความว่าบัณฑิตมีความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐาน (Elementary proficiency) กล่าวคือบัณฑิตมีทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างจำกัด โดยสามารถสื่อสารได้ในเรื่องพื้นฐานที่ไม่ซับซ้อนและมีความคุ้นเคยเท่านั้น นอกจากนี้ผลการวิจัยยังระบุว่ามีบัณฑิตเพียง 3 คน หรือร้อยละ 0.47 ที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารทั่วๆไปที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และการติดต่องานได้ จากผลการวิจัยจึงแสดงให้เห็นว่ามาตรฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตส่วนใหญ่ยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด คือ 500 คะแนน ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับ กาญจนา ปราบพาล และประกายแก้ว โอภานนท์อมตะ (2546) ที่ระบุว่าบัณฑิตไทยโดยเฉลี่ยจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษอย่างเร่งด่วน เพื่อให้มีความสามารถทันกับบัณฑิตจากประเทศเพื่อนบ้าน และทันกับการเป็นประชาคมโลกที่สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ และข้อมูลกับบัณฑิตจากประเทศอื่นได้

ตารางที่ 2. ผลการเปรียบเทียบระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตหลักสูตร 4 ปีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำแนกตามคณะและสาขาวิชา

ลำดับ	หลักสูตร	จำนวนนักศึกษาที่เข้ารับการทดสอบ (คน)	ระดับคะแนน Mock TOEIC								ค่าเฉลี่ยคะแนนสอบ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
			ระดับที่0 10-100	ระดับที่1 105-200	ระดับที่2 205-345	ระดับที่3 350-495	ระดับที่4 500-700	ระดับที่5 705-800	ระดับที่6 805-900	ระดับที่7 905-990		
1	การท่องเที่ยวและการโรงแรม	29	0	6	23	0	0	0	0	0	242.07	40.10
	ร้อยละ (%)	100	0	20.69	79.31	0	0	0	0	0		
2	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	18	0	0	2	13	3	0	0	0	420.56	71.51
	ร้อยละ (%)	100	0	0	11.11	72.22	16.67	0	0	0		
3	การตลาด	13	0	2	11	0	0	0	0	0	236.15	32.29
	ร้อยละ (%)	100	0	15.38	84.62	0	0	0	0	0		
4	การจัดการ	24	0	6	18	0	0	0	0	0	222.5	37.42
	ร้อยละ (%)	100	0	25.00	75.00	0	0	0	0	0		
5	ระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์	16	0	3	11	2	0	0	0	0	255.63	64.25
	ร้อยละ (%)	100	0	18.75	68.75	12.50	0	0	0	0		
6	การบัญชี	26	0	5	21	0	0	0	0	0	231.35	48.63
	ร้อยละ (%)	100	0	19.23	80.77	0	0	0	0	0		
	รวม/คน	126	0	22	86	15	3	0	0	0	262.74 (ค่าเฉลี่ยรวม)	82.06
	ร้อยละ (%)	100	0	17.46	68.25	11.91	2.38	0	0	0		

จากตารางที่ 2 พบว่าในคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลมีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่1อยู่ที่ระดับ420.56 รองลงมาคือบัณฑิตสาขาวิชาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์และสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมโดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 255.63 และ 242.07 ตามลำดับ สำหรับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิทัศน์มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 250.38 รองลงมาคือบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 245.23 และ 232.50 ตามลำดับ และในคณะวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้ามีค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่1อยู่ที่ระดับ216.76 รองลงมาคือบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีเครื่องกลและเทคโนโลยีอุตสาหการโดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 211.86 และ 208.06 ตามลำดับ โดยภาพรวมจะเห็นได้ว่า บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารสากล คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับคะแนนที่ 4 คือ 500-700 แต่ก็มีบัณฑิตเพียง 3 คนเท่านั้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าบัณฑิตส่วนใหญ่มีระดับคะแนนภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนของมหาวิทยาลัยที่จะต้องพัฒนาทักษะและความรู้ภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา มิฉะนั้นบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปางจะไม่สามารถเข้าสู่ประชาคมโลกที่สามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงานได้อย่างอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับความรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อสอบโทอิกจำลอง ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. บัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.80 มีคะแนนสอบอยู่ที่ช่วงระดับคะแนน 205-345ซึ่งอยู่ในระดับที่สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างจำกัด โดยสามารถสื่อสารได้เฉพาะการสนทนาแบบต่อหน้า ในเรื่องที่ไม่ซับซ้อน แต่มีความคุ้นเคย

2. บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สังกัดคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มีคะแนนสอบเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ระดับ 420.56 รองลงมาคือบัณฑิตสาขาวิชาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ สังกัดคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มีคะแนนสอบเฉลี่ยทีระดับ 255.63 และลำดับที่ 3 คือบัณฑิตสาขาวิชาการท่องเที่ยวและโรงแรม สังกัดคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มีคะแนนสอบเฉลี่ยที่ระดับ 242.07 ส่วนบัณฑิตที่มีคะแนนสอบเฉลี่ยต่ำสุดคือ บัณฑิตสาขาวิชาการจัดการ สังกัดคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มีคะแนนสอบเฉลี่ยที่ระดับ 222.5

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความรู้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง และเพื่อเปรียบเทียบระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำแนกตามคณะและสาขาวิชาโดยใช้แบบทดสอบโทอิกจำลองการดำเนินการวิจัยมิอาจสำเร็จลุล่วงไปได้หากปราศจากความร่วมมือของคณาจารย์ในหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล และคณาจารย์ในแผนกภาษาตะวันตก คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการคุมสอบนักศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 637 คน จนงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีคณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ นอกจากนี้คณะผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่าน ที่คณะผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าได้นำมาอ้างอิงในการทำวิจัยจนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา ปราบพาล และประกายดาว โอภานนท์อมตะ. 2546. การสำรวจความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทย. (รายงานผลการวิจัย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ

นิกข์นิภา บุญช่วย และ สุพรรณิกา สันป่าแก้ว. 2560. ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อคุณภาพบัณฑิตคณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. วารสารVeridian E – Journal, Silapakorn University (ฉบับภาษาไทย): 506-516.

ฝ่ายกิจการนักศึกษา. 2559.รายงานผลการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยสถานประกอบการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ฝ่ายกิจการนักศึกษา. 2560.รายงานผลการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยสถานประกอบการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

วรวรรธน์ ศรียาภัย, กรรณิการ์ รักษา, และ คะนึงนิจ ศีลรักษ์. 2553. ความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตทางภาษาและการสื่อสารของสถานประกอบการ. (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพฯ.

ศิริวรรณ สิริพุทไธวรรณ. 2547. คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิต. (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา.

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. 2559. นโยบายยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา, กรุงเทพฯ.

Trew, G. 2007. Tactics for TOEIC: Listening and Reading Pack. Oxford University Press.

สื่อสังคมออนไลน์กับการพัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเองของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

Online Social Media for Developing Self-Directed English Learning of Higher Education Learners

พิมเนตร เทพปัญญา[1*]

Phimnet Theppanya[1*]

บทคัดย่อ

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประเภทสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้เรียนเลือกใช้พัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเอง2) เพื่อศึกษาขอบเขตเนื้อหาจากสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้เรียนใช้พัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเอง และ 3) เพื่อศึกษากลยุทธ์การพัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเองของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำนวน 298 คน โดยใช้แบบสอบถามสำรวจเก็บข้อมูลทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสถิติเชิงปริมาณ เพื่อหาค่าร้อยละ มาตราส่วนประมาณค่าแบบ 3 และ 5 ระดับ สำหรับประเมินระดับความพอใจต่อเนื้อหาสื่อสังคมออนไลน์และระดับภาษาอังกฤษ และวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงคุณภาพด้วยการบรรยาย

ผลการวิจัย

1) กลุ่มตัวอย่างนิยมเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์3 ประเภท ประเภทชุมชนออนไลน์ (Community) นิยมมากที่สุด ได้แก่ Facebook ร้อยละ 96 ประเภทมัลติมีเดีย (Multimedia) ได้แก่ Youtube ร้อยละ 84.21 และประเภทสื่อที่เป็นแหล่งข้อมูล (Data / Knowledge) ได้แก่ Google ร้อยละ 55.26 ตามลำดับ

2) ขอบเขตเนื้อหาของสื่อสังคมออนไลน์ที่กลุ่มตัวอย่างเลือก คือ เนื้อหาที่สนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ มีร้อยละ 76.32 มีค่าเฉลี่ยความพอใจ 2.2 อยู่ระดับดี เนื้อหาที่ใช้คำศัพท์และภาษาที่เข้าใจง่าย ร้อยละ 56.58 มีค่าเฉลี่ยความพอใจ 2 อยู่ระดับปานกลาง และเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหา นำไปประยุกต์ใช้ได้ ร้อยละ 53.95 มีค่าเฉลี่ยความพอใจ 2.2 อยู่ระดับดี

3) กลยุทธ์ที่กลุ่มตัวอย่างใช้พัฒนาภาษาอังกฤษจากสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้ภาษาโดยอ้อม (Implicit Learning) แบบวิธีอภิปริชาน (Metacognitive Strategies) คือ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การวางแผน การเลือก การฝึกฝน และการประเมินผลซึ่งทักษะเหล่านี้สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

คำสำคัญ : สื่อสังคมออนไลน์, พัฒนาภาษาอังกฤษ, เรียนรู้ด้วยตนเอง, ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

ABSTRACT

The objectives were to 1) study what types of self-directed online social media which learners choose to improve their English skills, 2) study the scopes of content appeared on self-directed online social media that learners use to improve their English skills, and 3) study learners' self-directed strategies in English improvement. The sample target was 298 students of Rajamangala University of Technology Lanna Lampang. The data collection was collected by surveying with questionnaire. The data was analyzed in term of quantitative and qualitative analysis. The quantitative data was calculated as percentage and rating scale 3 and 5 levels for finding the average levels of satisfaction and English skills. The qualitative data was described.

The result was found that

1. The sample target almost selected the top three types of online social media as a term of the online community (most popular); Facebook at 96%, a term of multimedia; Youtube at 84.21%, and a term of data or knowledge sources; Google at 55.26%.

2. The scopes of content appeared on the online social media that the sample target chose to improve English were as edutainment and encouraging English learning at 76.32 %, score average 2.2 of the good level. In addition, the content related to simple vocabulary and language easy to understand was at 56.58 %, score average 2 of the medium level. Lastly, the content relevant with English problems and utilization in daily use was at 53.95 %, score average 2.2 of the good levels.

3. The sample targets' self-directed learning strategies to improve English through online social media, were mostly the implicit learning in term of metacognitive strategies as skills of analytical thinking, planning, choosing, practicing, and evaluating, which these skills encourage and foster life skills of the 21st century and autonomous learning.

Keywords : Social media online, English improvement, self-directed learning, learners in higher education

---

[1] สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

[1]Department of English International Communication, Faculty of Business Administration and Liberal Art, Rajamangala University of Technology LannaLampang,Pichai Sub-district, MuangDistrict, LampangProvince52000, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : pimnett@gmail.com

บทนำ

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการศึกษา โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาเยาวชน ให้เป็นผู้รักในการเรียนรู้ รู้วิธีการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในประชาคมโลก โดยเฉพาะแหล่งการเรียนรู้บนพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ดังนั้นในยุคของการสื่อสารข้ามพรมแดนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ มากมาย อาทิ สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) อีเมล์ (E-mail) วีดีโอ (VDO clip) หรือ สื่อประสมเป็นต้นโดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีหลากหลายประเภท อันมีลักษณะเฉพาะตัว เช่น ประเภทชุมชนออนไลน์ (Community) ที่แสดงถึงความเป็นตัวตนบนสังคมออนไลน์ การแสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่างผู้ใช้ (เช่น Facebook, Instragram, Twitter, My Space) สื่อสังคมออนไลน์เหล่านี้ สามารถเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ใช้งานอื่นๆ ทั้งที่รู้จักและไม่รู้จักกันมากขึ้น สร้างปฏิสัมพันธ์กันในสังคมเป็นวงกว้าง มีการกระจายข่าวสารหรือข้อมูลไปอย่างรวดเร็ว ฉะนั้น สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ออนไลน์ทางอินเทอร์เนตในรูปแบบต่างๆ จึงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เนื่องจากผู้เรียนสามารถใช้เป็นแหล่ง เรียนรู้ ค้นคว้าหาข้อมูลที่ตนเองสนใจ อีกทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียน ผู้สอน หรือผู้ที่สนใจได้

อย่างไรก็ตาม ภาษาที่ปรากฏในเนื้อหาของสื่อออนไลน์ต่างๆ ที่ใช้สื่อสารระหว่างผู้ให้สารกับผู้รับสารนั้นมีบทบาทสำคัญ และภาษากลางสากลที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย บนหน้าเว็บไซต์ หรือสื่อออนไลน์ คือ ภาษาอังกฤษ ถึงแม้บางประเทศจะใช้ภาษาแม่ของประเทศตนเองในหน้าเว็บไซต์หลัก แต่ยังมีภาษาอังกฤษให้เลือกใช้เช่นกัน ดังนั้น บุคคลใดที่มีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษดี ย่อมส่งผลต่อบุคคลนั้นได้เปรียบในการรับข้อมูลและเลือกใช้ประโยชน์จากข่าวสารออนไลน์จากทั่วโลก ทำให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นต้น แม้แต่ในกลุ่ม ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(ASEAN Economic Community: AEC) ที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกของประชาคม ได้กำหนดภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางหลัก (Lingua Franca) สำหรับการสื่อสารระหว่างประเทศสมาชิกในเขตภูมิภาคเอเชียตะวันเฉียงใต้ส่งผลให้บทบาทภาษาอังกฤษมีความจำเป็นในการใช้สื่อสารมากขึ้น เห็นได้ว่าภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารข้อมูลข่าวสารไปทั่วโลก

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้นักศึกษาไทยควรต้องมีระดับภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานสากล แต่มีผลการวิจัยที่ได้ศึกษาถึงผลการสอบมาตรฐานภาษาอังกฤษ (Test of English as a Foreign Language: TOEFL) ของนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรีพบว่า ระดับภาษาอังกฤษของนักศึกษามีระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานสากล คือต่ำกว่า 500 คะแนน (กาญจนา ปราบพาล และประกายแก้ว โอภานนท์อมตะ, 2545) ขณะเดียวกัน Education First (EF) สถาบันสอนภาษาอังกฤษออนไลน์ชั้นนำจากประเทศอังกฤษได้จัดอันดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนประเทศต่างๆ 80 แห่งทั่วโลกประจำปี 2560ประเทศไทยได้อันดับที่ 53ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน รองจากประเทศอื่นในทวีปเอเชียจากข้อมูลข้างต้น เห็นได้ว่าภาพรวมของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนในประเทศไทยยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์

จากปัญหาระดับทักษะภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนไทยอยู่ระดับไม่สูง และเห็นได้ว่าประโยชน์ของข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันโดยที่ผู้เรียนสามารถเลือกรับข้อมูลที่ตนต้องการนำมาเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการพัฒนาได้ด้วยตนเองเพื่อให้ผู้เรียนนั้นได้เป็นผู้เรียนตลอดชีวิตภายใต้เทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างไม่สิ้นสุด ซึ่งในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) นั้นเป็นการเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวที่นอกเหนือจากห้องเรียนด้วยความอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ตามความชอบและความสามารถที่ตนเองมีศักยภาพและขวนขวายเรียนรู้พัฒนาอย่างไม่มี

ขีดจำกัดด้วยตนเองนั่นคือผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ตนจะเรียนคืออะไร โดยประเมินความต้องการของตนเอง (Assessing Needs) กำหนดจุดมุ่งหมาย (Setting goals) กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ (Specifying learning content) ด้วยเทคนิค กลยุทธ์การเรียนรู้ของตนเอง และมีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อหาความเปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด สิ่งที่เป็นตัวกำหนดศักยภาพการเรียนด้วยตนเอง คือ ความสามารถและความตั้งใจของบุคคลนั้นคือ ผู้เรียนมีทางเลือกเกี่ยวกับทิศทางที่ต้องการ แต่สิ่งที่ต้องมีควบคู่ไปด้วยคือ ความรับผิดชอบ และการยอมรับต่อผลที่จะตามมาจากการกระทำของตนเอง

จากการศึกษาข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ กับการเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดว่าเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม (Implicit Learning)นอกเหนือจากชั้นเรียนที่มีรูปแบบการเรียนของแต่ละคนตามความชอบและถนัด (Learning Styles) สำหรับการเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศการเรียนทางอ้อมประกอบด้วยกลยุทธ์ ดังนี้ 1) กลยุทธ์อภิปริชาน (Metacognitive Strategies) คือ กลยุทธ์ในการวางแผน เฝ้าติดตามและประเมินผลการเรียนภาษานั้นๆ 2) กลยุทธ์ทางอารมณ์ (Affective Strategies)คือ กลยุทธ์ที่ผู้เรียนภาษาใช้ในการควบคุมอารมณ์ ทัศนคติเกี่ยวกับภาษานั้นๆ และ3) กลยุทธ์ทางสังคม (Social Strategies) คือ กลยุทธ์ที่ผู้เรียนภาษาใช้ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ต่อผู้เรียนคนอื่นๆที่เรียนภาษานั้นๆ

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยเชื่อว่า การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนย่อมส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้วิจารณญาณ(Critical Thinking) ในการเลือกข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆอย่างชาญฉลาด ในขณะเดียวกัน เสริมการพัฒนาเยาวชนของประเทศไทยสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Autonomous Learner) ได้อย่างยั่งยืน และสื่อสังคมออนไลน์ทุกประเภทเสมือนเป็นแหล่งเรียนรู้จริงอย่างสร้างสรรค์ เป็นทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์สำหรับพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จะเป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทราบถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสำหรับพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจากสื่อสังคมออนไลน์นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนเพื่อทราบถึงสื่อสังคมออนไลน์อะไรบ้างที่ผู้เรียนเลือก ขอบข่ายเนื้อหาที่เลือกเรียน และกลวิธีในการเลือกใช้ประโยชน์จากเนื้อหา ที่จะส่งเสริมผู้เรียนไทยในอนาคตมีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนได้

วัตถุประสงค์

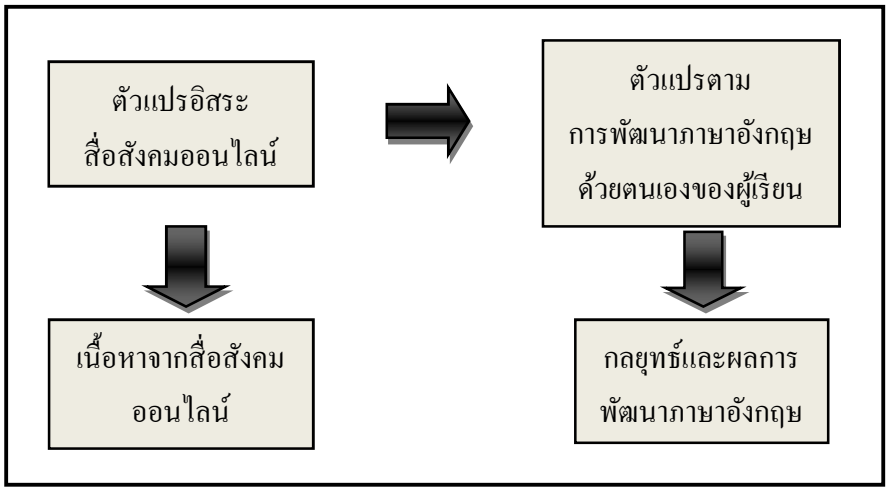
1. เพื่อศึกษาประเภทสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้เรียนเลือกใช้พัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเอง
2. เพื่อศึกษาขอบเขตเนื้อหาจากสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้เรียนใช้พัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเอง
3. เพื่อศึกษากลยุทธ์การพัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเองของผู้เรียน

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พื้นที่ลำปาง มีการเลือกใช้เนื้อหาจากสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ ตามความชอบ หรือถนัดของตนเอง ในการพัฒนาเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง อันจะสนับสนุนให้นักศึกษามีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรู้เท่าทันต่อกระแสโลก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาของการวิจัยเรื่อง สื่อสังคมออนไลน์กับการพัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเองของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,170 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงและปริญญาตรี ทุกคณะ ทุกหลักสูตร จำนวน 298 คน โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) หาจำนวนนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมด

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n คือ จำนวนหรือขนาดตัวอย่าง

N คือ จำนวนหรือขนาดของประชากรทั้งหมด

e คือ ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (ใช้ค่า 0.05)

หลังจากนั้น ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้การสุ่มตามระดับชั้นต่างไม่เป็นสัดส่วนตามจำนวนของประชากรในแต่ละคณะ ที่ได้จำแนกเป็น 3 คณะในพื้นที่ลำปาง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะและชั้นปีเองโดยคละจำนวนตามความเหมาะสมในบริบทของพื้นที่ ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

คณะ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)		รวม (คน)	ร้อยละ
	ปวส.	ป.ตรี		
บริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์	34	168	202	67.79
วิศวกรรมศาสตร์	21	20	41	13.76
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร	21	34	55	18.46
รวม	76	222	298	100

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire)ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการพัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปางซึ่งประกอบด้วยคำถามในรูปแบบปลายปิดและปลายเปิดแบ่งออกเป็น3ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 3 และ 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-endedQuestions) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

คุณภาพของแบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและมีค่าความสอดคล้องIOC อยู่ระหว่างข้อคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.66–1.00

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษของแต่ละกลุ่มนักศึกษาตัวอย่าง สำหรับเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยอธิบายชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและรูปแบบของคำถามในแบบสอบถาม

3.3 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปจัดทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ

4.2 ทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ มาตราส่วนประมาณค่าแบบ 3 และ 5 ระดับสำหรับประเมินระดับความพอใจเนื้อหาจากสื่อสังคมออนไลน์และระดับทักษะภาษาอังกฤษและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง รวมถึงข้อเสนอแนะโดยใช้การบรรยาย (Descriptive)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องสื่อสังคมออนไลน์กับการพัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเองของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย3 คณะคือ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และคณะวิศวกรรมศาสตร์ ทั้งหมด 298 คนจำแนกเป็นร้อยละตามคณะวิชาตามลำดับคือ 67.79 18.46 และ 13.76 โดยแบ่งระดับการศึกษา2 ระดับ คือ ประกาศนียบัตรชั้นสูง และปริญญาตรี ร้อยละ 25.50 และ 74.50จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น เพศหญิงร้อยละ 61.07 และเพศชายร้อยละ38.93 มีอายุระหว่าง 15 – 20 ปี ร้อยละ 51.68 และระหว่าง 21– 25 ปี ร้อยละ 48.32 ตามลำดับ ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

		ร้อยละ
คณะ	บริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์	67.79
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร	18.46
	วิศวกรรมศาสตร์	13.76
ระดับการศึกษา	ปวส.	25.50
	ปตรี .	74.50
เพศ	หญิง	61.07
	ชาย	38.93
อายุ	ระหว่าง 15 – ปี 20	51.68
	ระหว่าง 21– ปี 25	48.32

สำหรับความสนใจในกิจกรรมภาษาอังกฤษของนักศึกษา เรียงตามลำดับ ดังนี้ ลำดับที่ 1 ฟังเพลงภาษาอังกฤษ ร้อยละ 84.21 ลำดับที่ 2หนัง/ละครภาษาอังกฤษ ร้อยละ 75 ลำดับที่ 3 ดู MV/เนื้อเพลงภาษาอังกฤษ ร้อยละ 72.37 ลำดับที่ 4 เล่นเกมออนไลน์ร้อยละ 63.16 และลำดับที่ 5ดูเกมโชว์ต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 46.05ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3ลำดับความสนใจในกิจกรรมภาษาอังกฤษของนักศึกษา

ความสนใจในกิจกรรมภาษาอังกฤษของนักศึกษา	ร้อยละ
1.ฟังเพลงภาษาอังกฤษ	84.21
2.หนังละครภาษาอังกฤษ/	75.00
3. ดู MV/เนื้อเพลงภาษาอังกฤษ	72.37
4. เล่นเกมออนไลน์	63.16
5. ดูเกมโชว์ต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ	46.05

2. ทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา จากการประเมินปัญหาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาด้วยตนเองก่อนเรียนด้วยสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านทักษะการฟังมากที่สุด โดยมีระดับเฉลี่ย 3.22อยู่ระดับปานกลาง รองลงมาคือ ปัญหาด้านคำศัพท์/วลี และด้านการเขียน โดยมีระดับเฉลี่ย 2.99 และ 3.04อยู่ระดับปานกลางตามลำดับ

สำหรับการประเมินระดับทักษะภาษาอังกฤษหลังการเรียนด้วยสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาด้วยตนเองพบว่า นักศึกษาประเมินทักษะภาษาของตนเองส่วนใหญ่คงอยู่ในระดับปานกลางโดยมีระดับทักษะการฟัง เพิ่มขึ้นเฉลี่ยอยู่ที่ 3.30 ระดับความรู้คำศัพท์/วลี ลดลงเฉลี่ยอยู่ที่ 2.91 และระดับทักษะการเขียน คงเฉลี่ยอยู่ที่ 3.04ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่4

ตารางที่ 4 การประเมินผลทักษะภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนด้วยสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษา

	การประเมินระดับทักษะภาษาอังกฤษ					
	การฟัง	การพูด	การอ่าน	การเขียน	ความรู้ คำศัพท์ วลี /	การสื่อสารกับ ชาวต่างชาติ
ค่าเฉลี่ยก่อนเรียน	3.22	3.05	3.03	3.04	2.99	3.11
ค่าเฉลี่ยหลังเรียน	3.30	3.17	3.32	3.04	2.91	2.89

3. สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

จากข้อมูล พบว่าสื่อสังคมออนไลน์ที่นักศึกษารู้จักมากที่สุดอันดับแรกคือ Facebookร้อยละ 94.74 รองลงมาคือ Lineและ Youtubeร้อยละ 90.79 และ 89.47 ตามลำดับ และสื่อสังคมออนไลน์ที่นักศึกษานิยมเลือกใช้กันมากที่สุดคือ Facebookร้อยละ 96.05 รองลงมาคือ Youtubeร้อยละ 84.21 และ Googleร้อยละ 55.26 ตามลำดับ

ความถี่การใช้สื่อสังคมออนไลน์ส่วนใหญ่ใช้ทุกวัน ร้อยละ 93.42 ระยะเวลาใช้ต่อเนื่องส่วนใหญ่มากกว่า 3 ชั่วโมง ร้อยละ 46.05 ช่วงเวลาที่ใช้ ส่วนใหญ่เป็นช่วงเย็นค่ำ ร้อยละ 78.95

นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเลือกใช้เนื้อหาจากสื่อสังคมออนไลน์สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในด้านเพิ่มทักษะการฟังร้อยละ 100มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 3.62ระดับดี เพิ่มทักษะการพูด ร้อยละ 94.7มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 3.28ระดับปานกลางและเพิ่มทักษะการอ่านและเพิ่มพูนคำศัพท์/วลี ร้อยละ90.8มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 3.33และ3.22 ระดับปานกลางตามลำดับ ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจต่อเนื้อหาสื่อสังคมออนไลน์กับการพัฒนาภาษาอังกฤษ

ความพึงพอใจต่อเนื้อหาสื่อสังคมออนไลน์ กับการพัฒนาภาษาอังกฤษ	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
เพิ่มทักษะฟัง	100	3.62	มาก
เพิ่มทักษะพูด	94.7	3.28	ปานกลาง
เพิ่มทักษะอ่าน	90.8	3.33	ปานกลาง
เพิ่มพูนคำศัพท์ วลี /	90.8	3.22	ปานกลาง

เพิ่มทักษะเขียน	60.5	2.91	ปานกลาง
ฝึกการออกเสียงของศัพท์	36.8	3.39	ปานกลาง
การประยุกต์ใช้ไวยากรณ์	9.2	3.43	มาก
เข้าใจการสื่อสารและวัฒนธรรม	5.3	3.50	มาก

สำหรับเหตุผลในการเลือกเรียนภาษาอังกฤษด้วยสื่อสังคมออนไลน์นักศึกษาคิดเห็นว่า โดยภาพรวมเนื้อหาในสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ มีความน่าสนใจโดยมีเหตุผล 3 ลำดับแรกคือ 1) มีเนื้อหานำเสนอได้สนุกสนาน เพลิดเพลิน ท้าทายความสามารถ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ 2)ใช้คำศัพท์และภาษาที่เข้าใจง่าย และ3) เนื้อหาสาระสอดคล้องกับปัญหาของตนเอง นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เหตุผลในการเลือกเรียนด้วยสื่อสังคมออนไลน์

เหตุผล	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
เนื้อหานำเสนอได้สนุกสนาน เพลิดเพลิน	76.32	2.21	ดี
ใช้คำศัพท์และภาษาที่เข้าใจง่าย	56.58	2.00	ดี
เนื้อหาสาระสอดคล้องกับปัญหาของตนเอง	53.95	2.22	ปานกลาง
มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถเชื่อมโยงสื่อต่างๆ	44.74	1.82	ปานกลาง
มีภาพ แผนภูมิที่สวยงาม	26.32	1.75	ปานกลาง
มีการใช้เสียงสื่อสารชัดเจน	22.37	1.65	ปานกลาง
มีแบบทดสอบกิจกรรมให้ปฏิบัติ	13.16	1.90	ปานกลาง
ผู้เรียนสามารถทราบผลการเรียนรู้ได้ทุกขั้นตอน	3.95	1.00	ควรปรับปรุง

4. แนวทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสื่อสังคมออนไลน์

จากผลการสำรวจ พบว่า ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง นักศึกษาโดยส่วนใหญ่มีกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่มีขั้นตอนคล้ายกัน ดังนี้คือขั้นตอนแรก นักศึกษาทำการประเมินทักษะภาษาอังกฤษของตนเองก่อนเรียนด้วยสื่อสังคมออนไลน์ ลำดับที่สอง นักศึกษาตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์จากทักษะภาษาอังกฤษที่ต้องการพัฒนา ลำดับต่อมา ทำการค้นหาสื่อสังคมออนไลน์ที่ตนเองสนใจและชื่นชอบ แล้วเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับความต้องการเรียนหรือพัฒนาทักษะของตนเองให้ดีขึ้น ทำการศึกษาเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษที่ต้องการด้วยตนเอง หลังเรียนเสร็จมีการฝึกปฏิบัติตามความสะดวกหรือเวลาที่จัดสรรไว้หากมีปัญหาในการเรียนรู้ หาข้อมูลจากสื่ออื่นๆ เป็นเครื่องมือช่วยต่อไปและสุดท้ายนักศึกษาทำการประเมินทักษะภาษาอังกฤษหลังเรียนจากสื่อสังคมออนไลน์

นอกจากนี้ นักศึกษาได้เพิ่มเติมส่วนของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาหรือคลังความรู้ที่ได้เรียนรู้จากสื่อสังคมออนไลน์ ดังนี้ เนื้อหาในสื่อสังคมออนไลน์มีส่วนส่งเสริมในการเรียนรู้ สามารถช่วยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 61.84รวมถึงประโยชน์อื่นๆนอกเหนือจากการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ ถึงร้อยละ 90.79 อาทิ หาข้อมูลอื่นๆ ใช้ติดต่อสื่อสาร ค้นคว้าเรียนวิชาอื่นๆ เป็นต้นและนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองจากสื่อสังคมออนไลน์ต่อไป ร้อยละ 76.32 แต่นักศึกษาบางส่วนยังไม่แน่ใจกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองจากสื่อสังคมออนไลน์ต่อไป ร้อยละ 22.37

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประเภทสื่อสังคมออนไลน์ที่นักศึกษาเลือกนำมาเรียนด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนสอดคล้องกับแนวคิดการเลือกใช้ประโยชน์จากสื่อโดยมีขั้นตอนการเลือกใช้ประโยชน์จากสื่อที่Duncan (2002) เสนอไว้คือ การเปิดรับสื่อ (Exposure) ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา (Knowledge) การยอมรับ (Acceptance) ความพึงใจ (Preference)ความเชื่อมั่น (Conviction) และการจดจำ(Retention)จากขั้นตอนการเลือกใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์นำไปสู่การนำไปปฏิบัติใช้ นั่นคือ นักศึกษาได้นำประโยชน์หรือความรู้ภาษาอังกฤษที่ได้เรียนจากสื่อสังคมออนไลน์ทำการฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษดังที่ตนเองต้องการให้ดีมากขึ้น เห็นได้จากผลการวิจัยที่นักศึกษา เปิดรับและเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภทแหล่งข้อมูล (Data / Knowledge) นั่นคือ Google เป็นเวบไซต์ที่รวบรวมแหล่งข้อมูลความรู้อันมหาศาล ในเรื่องต่างๆ ทั่วโลกไว้เหมือนห้องสมุดขนาดใหญ่ ซึ่งนักศึกษาสามารถเข้าไปค้นหาข้อมูลต่างๆ และเลือกใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ นั่นคือ นักศึกษาใช้Google เป็นช่องทางค้นหาแหล่งข้อมูลออนไลน์ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่ตนเองต้องการ เมื่อพบแหล่งข้อมูลที่ต้องการ จึงทำการเลือกใช้ประโยชน์จากแหล่งของสื่อออนไลน์ตามความเหมาะสมกับการพัฒนาภาษาอังกฤษที่ตนชอบ และทำการศึกษา ฝึกฝนภาษาอังกฤษด้วยตนเอง

นอกจากนี้ ยังสอดรับกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม หรือ ทฤษฎีปัญญาสังคม (Social Learning Theory) ที่เน้นหลักการเรียนรู้ด้วยวิธีการสังเกตการกระทำของผู้อื่นแล้วพยายามเลียนแบบพฤติกรรมนั้นเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่นักศึกษาสามารถฝึก หรือเลียนแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษได้จากกลุ่มเพื่อนต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารเสมือนเป็นเจ้าของภาษา หรือจากสื่อที่เชื่อมโยงภาพและเสียง ที่เป็นวีดีโอนำเสนอ หนัง เพลง หรือการสอนภาษา ดังนั้น นักศึกษาสามารถนำการเรียนรู้จากตัวแบบในสังคมที่เกิดขึ้นทางอ้อมในระหว่างการเรียนด้วยสื่อสังคมออนไลน์ โดยการฝึกฝนพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้วยตนเอง ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยคือ ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ที่นักศึกษานิยมเลือกมากที่สุดเป็นแบบชุมชนออนไลน์ (Community) ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ คือ Facebook ที่มีการใช้งานเพื่อสื่อสารในเครือข่ายสมาชิก หรือเพื่อน โดยเฉพาะเพื่อนที่เป็นชาวต่างชาติ หรือกลุ่มเรียนรู้ภาษาสามารถตอบโต้ได้ฉับพลันกับสมาชิกในกลุ่ม โดยให้ความเห็นว่า ข้อมูลที่นำเสนอเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ มีการอัพเดทข้อมูล

ใหม่ๆ ให้สมาชิกนักศึกษาที่เป็นเพื่อนกับกลุ่มนั้นๆ ได้ศึกษา หรือแลกเปลี่ยนความรู้เสมอ ที่นิยมรองลงมา เป็นสื่อสังคมออนไลน์ ประเภทมัลติมีเดีย (Multimedia) คือ Youtube เป็นสื่อประสมระหว่างเนื้อหากับความบันเทิง มีทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียง เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างสนุก ไม่เบื่อ นักศึกษาให้เหตุผลว่า เนื้อหานำเสนอสนุก ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีที่เชื่อมโยงภาพและเสียง โดยนักศึกษาสามารถเลือกสื่อเรียนเป็นแบบต้นฉบับภาษาอังกฤษได้เลย ทั้งดูหนัง ฟังเพลง หรือแม้กระทั่ง การเรียนรู้ภาษาจากเจ้าของภาษาเอง

2. ขอบเขตเนื้อหาจากสื่อสังคมออนไลน์ที่นักศึกษาใช้เรียนรู้ด้วยตนเอง สอดรับกับแนวคิดการเปิดรับสื่อและการเลือกสื่อที่ใช้พฤติกรรมการเลือกสรรหรือการกลั่นกรองเนื้อหาจากสื่อให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ และความต้องการของนักศึกษาแต่ละบุคคลดังที่ วิไลพรจิตต์จุฬานนท์(2543)ได้ศึกษาเรื่อง การเปิดรับทัศนคติการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากเว็บไซต์การศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย ได้สรุปไว้ว่าส่วนใหญ่คนเรามีแนวโน้มในการเลือกรับสารที่มีต่อเนื้อหาสอดคล้องกับทัศนคติและความสนใจที่ตนมีอยู่และจะเกิดความพึงพอใจต่อสิ่งที่เลือก เช่นเดียวกับที่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่างๆตามความสนใจและทำการเลือกสรรเนื้อหาที่ตนเองชอบจากสื่อสังคมออนไลน์เพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่ตนเองมีปัญหาสอดรับกับความสนใจและรูปแบบการเรียนรู้ของตนเองหลังจากนั้นจึงนำสิ่งที่ได้เรียนมาใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม

จากข้อมูลวิจัยที่ทำการศึกษา เห็นได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มักเลือกเรียนภาษาอังกฤษจากเนื้อหาที่นำเสนอได้สนุกสนาน ท้าทายความสามารถ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ สื่อสารด้วยคำศัพท์และภาษาที่เข้าใจง่ายและมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับปัญหาของตนเอง นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การเลือกเรียนจากเนื้อหาของสื่อสังคมออนไลน์แสดงให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบการเรียนรู้ตามความถนัดของตนเอง จึงทำการเลือกสรรเนื้อหาที่ตนเองสนใจและพอใจในการเรียนกับสื่อสังคมออนไลน์ที่ตนเลือก และสามารถใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาศักยภาพทักษะที่ตนเองต้องการให้ดีมากขึ้น เช่น นักศึกษาต้องการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ โดยเลือกดูหนังที่พากย์เสียงเจ้าของภาษาต้นฉบับ เพราะชอบการมองเห็น และได้ยินไปพร้อมๆ กัน หรืออาจชอบการได้ยินอย่างเดียว จึงเลือกฟังเพลงอย่างเดียวในการพัฒนาทักษะการได้ยินภาษาอังกฤษ นักศึกษาบางคนถนัดปฏิบัติ ทำการเลือกการสนทนาในห้องสนทนากับเพื่อนชาวต่างประเทศที่เป็นเจ้าของหรือใช้ภาษาอังกฤษ ในกลุ่มชุมชนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการพูดสื่อสาร เช่น Facetime, Skype เป็นต้น เป็นการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคน(Learning Styles) โดยสามารถแยกตามความถนัดและความชอบของผู้เรียนโดยมีการเรียนรู้ 4 แบบคือเรียนรู้จากการมอง (Visual) เรียนรู้จากการฟัง (Aural) เรียนรู้จากการอ่านเขียน(Read/Write) และเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Kinesthetic)

3. กลยุทธ์การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจากการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาจากสื่อสังคมออนไลน์นั้น พบว่านักศึกษามีกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสื่อสังคมออนไลน์ด้วยตนเอง มีรูปแบบดังนี้คือ นักศึกษาประเมินทักษะภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน มีการตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ มีการเลือกการเรียนรู้จากสื่อสังคมออนไลน์ตามความสนใจของตนเองและทำการฝึกปฏิบัติทักษะที่ต้องการพัฒนาด้วยตนเองจากสื่อสังคมออนไลน์ จากกระบวนการเรียนของนักศึกษาลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) ตั้งแต่การประเมินทักษะของตนเอง และนำมาสู่การเลือกสื่อตามความต้องการและตามรูปแบบการเรียนรู้ตามที่ตนเองชอบหรือถนัด ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ ดังเช่น Kommer (อ้างใน ศุภโชค คิดเหมาะ : online) กล่าวไว้ว่า สื่อโซเชียล เป็นสื่อที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ซึ่งทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นี้เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากต้องใช้การคิดในการวางแผน การเลือกใช้ประโยชน์ การประเมินผล การแก้ไขปัญหา สำหรับการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

ดังนั้น การเรียนรู้จากสื่อสังคมออนไลน์เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียน เข้าข่ายลักษณะการเรียนแบบอ้อม (Implicit Learning) เป็นการเรียนตามประสบการณ์ที่พบเจอจากสื่อสังคมออนไลน์รูปแบบต่างๆ ซึ่งนักศึกษาได้มีการ

ใช้วิจารณญาณ(Critical Thinking) ในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งแต่การประเมินตนเอง กำหนดเป้าหมาย การเลือกสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียน การฝึกปฏิบัติ และการแก้ปัญหา ตามทฤษฎีอภิปัญญาหรืออภิปริชาน (Metacognitive Theory)ถือเป็นหลักการความรู้ความเข้าใจที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเองโดยที่ผู้เรียนเลือกใช้เทคนิควิธีในการจัดการการเรียนรู้ตรวจสอบความรู้ที่ได้รับและประเมินการเรียนรู้ให้สอดรับกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญญาอันเกิดจากความรู้คือการรู้จักตัวของผู้เรียนการนำความรู้มาปฏิบัติและโอกาสที่จะนำความรู้ไปใช้ต่อจากหลักการนี้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการเลือกเนื้อหาต่างๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ทำประเมินปัญหาภาษาอังกฤษของตนเอง และทำการเลือกเทคนิควิธีการเรียนของตนเองในการเรียนด้วยสื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่างๆ นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาลองฝึกปฏิบัติ และนำไปใช้ สามารถประเมินทักษะของตนเองหลังเรียน แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีกระบวนการเรียนแบบอภิปัญญาตรงจุดนี้ เป็นทักษะหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเป็นผู้ที่เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง (Autonomous Learner) ต่อไปในอนาคตสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 และสนับสนุนให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

4. จากการประเมินระดับทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาเองหลังเรียนด้วยสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ นักศึกษาให้ระดับทักษะภาษาอังกฤษของตน ยังคงอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่จากการประเมินนี้ วิเคราะห์สาเหตุได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ต้องมีการใช้สื่อสารจริงทุกๆ วัน เพื่อฝึกการใช้ภาษา และนำไปใช้ได้ด้วยตนเอง เมื่อมีการใช้ผิดซ้ำๆ ผู้ใช้ภาษาย่อมเรียนรู้ข้อผิดพลาด และสามารถแก้จุดที่ผิดพลาดได้ทันที ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางอ้อม จดจำ และปรับแก้การใช้ภาษาให้ถูกต้องได้ดีขึ้น แต่ในสภาพแวดล้อมจริง ชีวิตประจำวันของนักศึกษา มีโอกาสที่จะใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในสถานการณ์จริงน้อย นอกจากนี้ การเลือกเรียนตามความชอบ เนื้อหาที่เลือก นักศึกษามักเน้นความบันเทิงมากกว่าวิชาการ ทำให้มีการเรียนรู้ที่ไม่ตั้งใจอย่างเต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพิไล เติมสินสวัสดิ์(2555) ที่ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมและความเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในด้านการใช้สารสนเทศทางอินเตอร์เน็ตเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษ สรุปผลว่า นักศึกษามีพฤติกรรมในด้านการใช้สารสนเทศทางอินเตอร์เน็ตเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน และกลุ่มนักศึกษานิยมกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมบันเทิง โดยเฉพาะการดูหนังฟังเพลง ที่ง่ายกว่าการฝึกอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ ดังนั้น สองประเด็นนี้ อาจเป็นสาเหตุประการสำคัญ ทำให้ทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษามีความก้าวหน้าในการพัฒนาที่ช้า นักศึกษาอาจต้องใช้เวลานานในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการด้วยตนเอง และไม่มีโอกาสนำทักษะที่ได้เรียนมาฝึกใช้อย่างจริงจังในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ในกรณีการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลายประเภท นักศึกษาต้องมีความตั้งใจศึกษาเรียนรู้ในส่วนทักษะที่ตนเองต้องการอย่างแท้จริง ถามผู้รู้เมื่อมีข้อสงสัย และต้องนำสิ่งที่เรียน มาฝึกใช้สื่อสารอย่างจริงจังให้บ่อยมากขึ้น กระบวนการเรียนที่วางแผนที่ดีจะทำให้นักศึกษาเรียนรู้พร้อมกับฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ย่อมส่งผลให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้วยตนเองดีขึ้นแน่นอน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.ประเภทสื่อสังคมออนไลน์ที่นักศึกษาเลือกใช้กันมากคือสื่อสังคมออนไลน์ประเภทชุมชนออนไลน์ประเภทมัลติมีเดียและประเภทแหล่งข้อมูลเช่นFacebook, Youtube, Google ตามลำดับ

2.ขอบเขตของเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์เป็นเหตุผลสำคัญต่อนักศึกษาในการเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้วยตนเองได้แก่ 1) เนื้อหามีความสนุกสนานท้าทายความสามารถส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ 2) มีการใช้คำศัพท์และภาษาที่เข้าใจง่ายและมีสาระที่สอดคล้องกับปัญหาของตนเองและ 3) นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.นักศึกษาใช้กลยุทธ์การเรียนแบบอภิปัญญาหรืออภิปริชานโดยมีกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาของตนเอง ตั้งเป้าหมาย เลือกเนื้อหาที่ตรงกับเป้าหมายอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาภาษาอังกฤษของตนเองเสมือนเป็นการเรียนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีการฝึกปฏิบัติหลังเรียนและมีการประเมินหลังเรียนเช่นกันโดยที่รูปแบบการเรียนของนักศึกษาแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามรูปแบบหรือความถนัดของนักศึกษาเองบางคนอาจชอบการเรียนรู้จากการมองบางคนอาจชอบเรียนรู้จากการฟังบางคนอาจเรียนรู้จากการอ่านเขียนบางคนอาจชอบเรียนรู้จากการปฏิบัติหรือบางคนอาจชอบเรียนรู้แบบผสมผสานกัน

4.จากกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้วยสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาแสดงให้เห็นถึงการมีคุณสมบัติเป็นผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในอนาคตที่สามารถศึกษาค้นคว้าการเรียนรู้สิ่งต่างๆได้ตลอดชีวิตรวมถึงทักษะการเรียนที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 ไม่ว่าทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหาทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและทักษะการเรียนรู้เป็นต้นซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่จำเป็นของนักศึกษาในการเรียนรู้สิ่งต่างๆและพร้อมเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนตลอดชีวิตในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจากสื่อสังคมออนไลน์ด้วยตัวเอง สอดคล้องกับยุคสมัยที่มีเทคโนโลยีการสื่อสารที่ก้าวหน้า นักศึกษาสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมในด้านที่ตนเองสนใจ จากความรู้นอกห้องเรียนที่ค้นหาได้จากสื่อสังคมออนไลน์ และในอนาคต หากนักศึกษามีทักษะภาษาอังกฤษที่พัฒนาดีมาก ส่งผลให้นักศึกษามีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าเพื่อเรียนรู้เพิ่มเติมได้ตลอดชีวิตจากแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง ที่เนื้อหาวิชาใหม่ๆ อาจไม่มีตามสถานที่เรียนในประเทศของตนเองได้ ยกตัวอย่างเช่น หลักสูตรออนไลน์ที่กำลังนิยมเปิดสอนในปัจจุบันของมหาวิทยาลัยต่างประเทศดังๆอาทิเช่น หลักสูตรFree Online Course on Innovation ManagementของมหาวิทยาลัยErasmusหลักสูตร Free Online Course on Energy, the Environment and our FutureของมหาวิทยาลัยPennsylvaniaหลักสูตรFree Onlineเหล่านี้เป็นหลักสูตรปรับใหม่ ทันสมัยต่อสถานการณ์ ผู้เรียนทั่วโลกที่สนใจสามารถสมัครเรียนได้โดยผ่านระบบอินเทอร์เนต

2. ในการศึกษาการเรียนรู้จากสื่อสังคมออนไลน์ครั้งต่อไป ควรศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้วยสื่อสังคมออนไลน์กับการเรียนในห้องเรียนปกติ เพื่อดูผลการพัฒนาว่ามีประสิทธิภาพจริงหรือไม่

3. หากการเรียนด้วยตนเองจากสื่อออนไลน์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรมีการจัดทำโครงการนำร่องแนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อสังคมออนไลน์ และขยายเผยแพร่ แก่กลุ่มผู้ที่สนใจ หรือ หน่วยงานต่างๆ ที่สนใจ ต้องการพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ปี 2559 ผู้วิจัยขอขอบคุณในการสนับสนุนครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555–2559. แหล่งที่มา http://www.pld.rmutt.ac.th/?wpfb_dl=210www_pld_rmutt_ac_default.pdf. 23 กุมภาพันธ์ 2559.

กาญจนา ปราบพาล และประกายแก้ว โอภานนท์อมตะ. (2545).การสำรวจความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทย.แหล่งที่มาhttp://pioneer.chula.ac.th/~pkanchan/doc/CU_TEP2002.DOC. 24เมษายน 2559.

พรพิไล เติมสินสวัสดิ์.(2555). การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.แหล่งที่มา https://repository.rmutp.ac.th/bitstream/handle/123456789/1355/Larts_56_07.pdf?sequence=1. 10กรกฎาคม 2560.

วิไลพรจิตต์จุฬานนท์. (2543).การเปิดรับทัศนคติการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากเว็บไซต์การศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (School NET) ในเขตกรงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภโชค คิดเหมาะ. (2559). การประยุกต์ใช้ Social Media.แหล่งที่มา https://sites.google.com/site/supachok571031243/kar-prayukt-chi-social-media . 10พฤษภาคม 2559.

Duncan, T. (2002). IMC Using Advertising & Promotion to Build Brands. New York: McGraw-Hill.

Kommers, P. (2011). Social Media for Learning by Means of ICT. Available Source : http://www.iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214685.pdf. July 18, 2016.

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองและเกม

A Study of Simulation and Games to Manage Learning and Teaching

พิศมัย หาญมงคลพิพัฒน์[1*]

Pitsamai Hanmongkolpipat[1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ” กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน ปีการศึกษา 2560 หมู่เรียน 704 จำนวน 50 คน เก็บรวบรวมข้อมูลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ” ในหัวข้อ “เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” วันที่ 1 กันยายน 2560 และเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผ่านระบบ LMS ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บอร์ดเกมเป็นสื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด โดยนิสิตมีความเห็นว่า บอร์ดเกมมีรูปแบบที่น่าสนใจ อุปกรณ์สีสันสวยงาม. นิสิตเกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ไม่รู้สึกเบื่อในการเรียนรู้ กิจกรรมบอร์ดเกมช่วยส่งเสริมให้นิสิตมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียน ช่วยฝึกนิสิตในเรื่องการทำงานเป็นทีม ผู้นำและผู้ตาม บอร์ดเกมสอดคล้องกับหัวข้ออัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกิจกรรมนี้ช่วยลดวิธีการสอนแบบบรรยายได้

คำสำคัญ : นิสิตปริญญาตรี, การเรียนการสอน, สถานการณ์จำลองและเกม

ABSTRACT

This research aimed to study the opinions of the students on teaching and learning by using the simulation game " VareePinart". The sample group was Group 704 the information technology graduate students who were enrolled in the course " Knowledge of Land" in the academic year 2017. There were 50 students. The data was collected through the use of the simulation game "VareePinart". Under the title "Uniqueness and Identity of Kasetsart University", on September 1, 2017 and the data was collected through Learning Management System (LMS).

The results of the study showed that students were satisfied at the highest level with the teaching and learning by using the game board as a learning aid. The students thought that the game board had interesting themes, colorful tools, the learning was fun and in addition they did not feel bored while studying. The game board encouraged students to interact with classmates, students practiced working in teams both as leaders and followers. The board game corresponded to the topic of Uniqueness of Kasetsart University. This activity enhanced the teaching method of the lecture.

Keywords : Undergraduate Students, Teaching, Simulation and Games

---

[1] โครงการจัดตั้งภาควิชาคอมพิวเตอร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน 1 หมู่ 6 ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140

[1] Department of Computer, Faculty of Liberal Arts and Science, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, 1 Moo 6, Kamphaeng Saen Sub-district, Kamphaeng Saen District, Nakhon Pathom Province 73140, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : faaspmh@ku.ac.th

บทนำ

การสร้างบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด คือ มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต มีหลักคิด ทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้รอบและเท่าทันความเป็นไปในกระแสโลก และรู้จักสามัคคี ได้ดำเนินการผ่านการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยมุ่งเน้นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงการบูรณาการสาขาวิชาเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของสาขาวิชาต่างๆ แสดงถึงเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในการมุ่งสร้างศาสตร์แห่งแผ่นดิน เพื่อความกินดีอยู่ดีของคนในชาติ และนำไปสู่การพัฒนาบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อันได้แก่ สำนึกดี มุ่งมั่น สร้างสรรค์ และสามัคคี(สำนักทะเบียนและประมวลผล, 2559) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จึงประกาศให้นิสิตชั้นปีที่ 1 ทุกคนทุกหลักสูตรที่ปรับปรุงหรือหลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป เรียนวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน

วิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน เป็นรายวิชาใหม่ จำนวน 2 หน่วยกิต หมวดศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในกลุ่มสาระพลเมืองไทยและพลเมืองโลก (Thai Citizen and Global Citizen) วัตถุประสงค์ของรายวิชานี้ คือ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและมีจิตสำนึกที่ดีในความเป็นศาสตร์แห่งแผ่นดินของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีบทบาทต่อสังคมไทยและสังคมโลกในฐานะสถาบันอุดมศึกษาซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ “มุ่งสร้างศาสตร์แห่งแผ่นดิน เพื่อความกินดีอยู่ดีของชาติ” อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังมุ่งเสริมสร้างและพัฒนานิสิตให้เป็นคนเก่ง คนดี มีทักษะในการเรียนรู้และการทำงานตามกรอบอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีคุณลักษณะถึงพร้อมซึ่งความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เค้าโครงรายวิชาประกอบด้วย ศาสตร์แห่งแผ่นดินกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังคมไทยและวัฒนธรรมการเกษตร ประวัติและพัฒนาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การเรียนรู้สู่เป้าหมายและโครงการกิจกรรมตามประเด็นความสนใจภายใต้ศาสตร์แห่งแผ่นดินเพื่อส่งเสริมความกินดีอยู่ดีของสังคมไทย การจัดการเรียนการสอนใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการบรรยาย การทำกิจกรรม การทำงานเดี่ยว/งานกลุ่ม การอภิปราย การเรียนการสอนแบบให้ความร่วมมือโดยให้นิสิตศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง/กลุ่ม การทำการบ้าน การยกตัวอย่างสาธิตและเสนอประเด็นปัญหาเพื่อให้นิสิตได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การค้นคว้าข้อมูล การรายงานหน้าชั้น การเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตและระบบ eduFarm ใช้รูปแบบการประเมินผลระหว่างการเรียนตลอดเวลา (Formative Assessment) โดยไม่มีการสอบกลางภาคและปลายภาค มีคณะกรรมการบริหารรายวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดินของวิทยาเขตกำแพงแสนรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน อุปกรณ์/สื่อการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย สไลด์ วีดิทัศน์ บอร์ดเกม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เอกสารประกอบการบรรยาย ยกตัวอย่างประกอบการสอน (สำนักทะเบียนและประมวลผล, 2560)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกม คือ เกมการศึกษา เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นเกมที่มีลักษณะการเล่นเพื่อการเรียนรู้ “Play to learning” มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในขณะหรือหลังจากการเล่นเกม เรียนไปด้วยและก็สนุกไปด้วยพร้อมกัน ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้อย่างมีความหมาย (สุชาติ, 2555)

ทิศนา แขมมณี (2560) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้เกม เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้นักศึกษาเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลของการเล่นเกมของนักศึกษามาใช้ในการสรุปการเรียนรู้โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยนักศึกษาเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้ประสบการณ์ตรง เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมสูง

เกมการศึกษามี 3 ประเภท คือ

1. เกมแบบไม่มีการแข่งขัน เช่น เกมการสื่อสาร เกมการตอบคำถาม เป็นต้น

2. เกมแบบแข่งขัน มีผู้แพ้ ผู้ชนะ เกมส่วนใหญ่จะเป็นเกมแบบนี้ เพราะการแข่งขันช่วยให้การเล่นเพิ่มความสนุกสนาน

3. เกมจำลองสถานการณ์ เป็นเกมที่จำลองความเป็นจริง สถานการณ์จริง เกมแบบนี้มี 2 ลักษณะ คือ

1) การจำลองความเป็นจริงลงมาเล่นในกระดานหรือบอร์ด เช่น เกมเศรษฐี เกมมลภาวะ เกมแก้ปัญหาความขัดแย้ง เป็นต้น

2) การจำลองสถานการณ์และบทบาทให้เหมือนความเป็นจริง โดยผู้เล่นจะต้องลงไปเล่นจริง

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน สื่อการสอนบอร์ดเกมหนึ่งที่คณะกรรมการบริหารรายวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดินเลือกใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ เกมจำลองสถานการณ์ ชื่อ “วารีพินาศ” เป็นเกมน้ำใจช่วยน้ำท่วม ซึ่งเป็นสื่อการสอนที่นำมาใช้เป็นครั้งแรกในรายวิชานี้ โดยนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหัวข้อ “เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” ภาคต้น ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหัวข้อดังกล่าว กับนิสิตสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จึงสนใจที่จะศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบเกมจำลองสถานการณ์ ในรายวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบเกมจำลองสถานการณ์ กับรายวิชาอื่นๆ ที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมาย เป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภาพที่ 1 เกมวารีพินาศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเกม“วารีพินาศ” วิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน (รหัสวิชา 01999111) ภาคต้น ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2,982 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน (รหัสวิชา 01999111) หมู่ 704 ภาคต้น ปีการศึกษา 2560 จำนวน 50 คน ซึ่งเป็นหมู่เรียนที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนการสอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเชิงปฏิบัติการ คือ เกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ” และคลิปวิดีโอวิธีการเล่นเกม “วารีพินาศ”

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติ คือ ระบบบริหารการเรียนการสอน (Learning Management System: LMS) ชื่อ“eduFarm ฟาร์ม (เรียน)รู้ มก.” (http://lms.ku.ac.th) และแบบสำรวจความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเกม“วารีพินาศ” เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ท (Likert’s Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วย มากที่สุด	5
เห็นด้วย มาก	4
เห็นด้วย ปานกลาง	3
เห็นด้วย น้อย	2
เห็นด้วย น้อยที่สุด	1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหัวข้อ “เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” ด้วยเกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ” กับนิสิตสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน (รหัสวิชา 01999111) หมู่ 704 ภาคต้น ปีการศึกษา 2560 ในชั่วโมงการเรียนการสอนครั้งที่ 5 วันที่ 1 กันยายน 2560 และเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ” ผ่านระบบ LMS ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชื่อ“eduFarm ฟาร์ม (เรียน)รู้ มก.” ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2560 ถึง 24 กันยายน 2560

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

การแปลผลระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อเกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ” 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด จะใช้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้นโดยใช้สูตรการคำนวณหาความกว้างของอันตรภาคชั้น (วิชิต, 2550) ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$= \frac{5-1}{5} = 0.8$$

เกณฑ์ประเมิน = ระดับคะแนน + 0.80

โดยแบ่งเป็นช่วงคะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วย ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.19 หมายถึง เห็นด้วย ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.60 – 3.39 หมายถึง เห็นด้วย ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.80 – 2.59 หมายถึง เห็นด้วย ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.79 หมายถึง เห็นด้วย ในระดับน้อยที่สุด

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1 ศึกษาคู่มือการจัดการเรียนการสอนวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน ภาคต้น ปีการศึกษา 2560 และเข้าร่วมสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนทุกหมู่เรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3.2 ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 คณาจารย์ที่รับผิดชอบการสอนครั้งที่ 4 ก่อนจบการเรียนการสอนจะมอบหมายให้นิสิตศึกษาคลิปวิดีโอหัวข้อ “เอกลักษณ์และอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” ในระบบ LMS ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชื่อ “eduFarm ฟาร์ม (เรียน)รู้ มก.” เพื่อทำกิจกรรมในการเรียนการสอนครั้งที่ 5 ด้วยเกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ” โดยมีจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ 1) นิสิตเรียนรู้เอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มุ่งสร้างศาสตร์แห่งแผ่นดินเพื่อความกินดีอยู่ดีของชาติ 2) นิสิตเรียนรู้อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความสำนึกดี มุ่งมั่น สร้างสรรค์ และสามัคคี

เอกลักษณ์ เป็นคุณลักษณะที่โดดเด่นของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือมุ่งสร้างศาสตร์แห่งแผ่นดินเพื่อความกินดีอยู่ดีของชาติ อันหมายถึงความหลากหลายของสาขาวิชาที่บูรณาการการเกษตร ธรรมชาติ และมนุษย์ สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความเข้มแข็งของสังคม ความสมดุลของสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงด้านอาหาร ความมั่นคงด้านอาหาร

อัตลักษณ์ หมายถึงคุณสมบัติที่เป็นตัวตนของบุคคล ซึ่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้กำหนดลักษณะของคนเกษตรไว้ดังนี้ สำนึกดี (Integrity) มุ่งมั่น (Determination) สร้างสรรค์ (Knowledge Creation) สามัคคี (Unity) ย่อให้จำง่ายๆ ว่า IDKU

3.2.2 ผู้สอนเปิดคลิปวิดีโอ (https://www.youtube.com/watch?v=URJv8Qt726U) ใช้เวลา 12 นาที เพื่ออธิบายวิธีการเล่นเกมวารีพินาศ เป็นเกมน้ำใจช่วยป้องกันไม่ให้น้ำท่วมบ้านตนเองและพื้นที่ส่วนรวม นิสิตเล่นเกมวารีพินาศ ใช้เวลา 50 นาที

เกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ” เป็นเกมที่จำลองความเป็นจริงลงมาเล่นในกระดานหรือบอร์ด จำนวนผู้เล่นที่เหมาะสมคือ 5-8 คน โดยจำลองกระดานเป็นเมืองที่นิสิตอาศัยอยู่ มีคลองตรงกลางแยกเมืองเป็นสองฝั่ง(ซ้าย/ขวา) และกำลังจะโดนน้ำท่วม แบ่งผู้เล่น(นิสิต)เป็น 2 กลุ่ม ให้นิสิตเลือกฝั่งที่อาศัย เลือกบทบาทตนเอง โดยพ่อค้า-แม่ค้ามี

สัดส่วนเยอะที่สุด (เช่น 4 คน) ผู้ปกครองมีสัดส่วนกลางๆ (เช่น 3 คน) และผู้ป่วยมีสัดส่วนน้อยที่สุด (เช่น 1 คน) แจกเงินให้ผู้เล่นคนละ 5,000 บาท ผู้เล่นเลือกวางการ์ดบ้านของตนเองในโซนสีเขียว เหลือง หรือน้ำตาล ผู้นำเกม(ผู้เล่น 1 คน) หยิบการ์ดสถานที่สำคัญ (ตลาด/ โรงเรียน/โรงพยาบาล) สุ่มวางลงบนพื้นที่ในกระดาน(จำนวนสถานที่สำคัญ ควรมีมากกว่าหรือเท่ากับจำนวนผู้เล่น) ภารกิจของผู้เล่น(นิสิต) คือ 1) ต้องให้บ้านที่อาศัยของตนเองรอดจากการถูกน้ำท่วม 2) ต้องปกป้องสถานที่สำคัญในเมืองนี้ วิธีป้องกันบ้านและสถานที่สำคัญ คือ ให้นำกระสอบทราย (ซึ่งจะเปิดให้ประมูลในแต่ละรอบๆ ละ 1 ครั้ง) มาวางล้อมรอบสถานที่แห่งนั้นให้ครบ 4 ด้าน หากสถานที่สำคัญใดถูกน้ำท่วม ผู้เล่นทุกคนจะต้องจ่ายเงินในจำนวนที่ต่างกันไป ขึ้นอยู่กับบทบาทของแต่ละคน ดังนี้

บทบาท	สถานที่สำคัญ		
	ตลาด	โรงเรียน	โรงพยาบาล
พ่อค้า	1000	1000	1500
ผู้ปกครอง	500	2000	1500
ผู้ป่วย	500	1000	3000

เริ่มเกม

1. ผู้เล่นคนแรกทอยลูกเต๋าบอกจำนวนแผ่นน้ำที่จะท่วม และแสดงลูกศร (ซ้าย/ขวา) บอกถึงฝั่งของน้ำที่จะท่วม วาง “การ์ดน้ำท่วม” ลงบนกระดาน ตามจำนวนแต้มและฝั่งที่ปรากฏ โดยน้ำจะท่วมจากแนวระนาบเดียวกันก่อน (โซนสีเขียว) ซึ่งอยู่ติดคลอง เมื่อท่วมครบแล้วค่อยไล่ระดับขึ้นด้านบนไปที่โซนสีเหลือง และโซนสีน้ำตาล ตามลำดับ

2. ให้ผู้เล่นคนแรกหยิบ “การ์ดสถานการณ์” ใบที่อยู่บนสุด และอ่านให้ทุกคนได้ฟัง เพื่อดำเนินสถานการณ์ไปตามข้อความบนการ์ดที่หยิบได้

3. ผู้เล่นคนถัดไปทอยลูกเต๋า และดำเนินเกมจนครบเกม

ครบรอบ

1. แจกเงินให้ผู้เล่นทุกคนที่ยังรอดจากน้ำท่วมมาได้ (โซนสีเขียว 1,500 บาท/ เหลือง 1,000 บาท/ น้ำตาล 500 บาท)

2. เปิดประมูลกระสอบทราย 3 ชิ้น ใครประมูลด้วยเงินสูงสุด จะได้รับกระสอบทรายไป (เริ่มต้นที่ 500 บาท) โดยจะเลือกวางกระสอบทรายทันที หรือเก็บไว้ใช้ภายหลังก็ได้ (ประมูลรอบละครั้งเดียว)

3. เริ่มทอยลูกเต๋าในรอบถัดไป

จบเกม

1. ตรวจสอบสถานะผู้เล่น ใครรอด-ไม่รอดบ้าง แต่ละคนเหลือเงินเท่าไร และสถานที่ไหนรอด-ไม่รอดบ้าง

2. ประกาศผลผู้ชนะ “ผู้ที่รอดจากน้ำท่วม และเหลือเงินเยอะที่สุด”

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ” ผ่านระบบ LMS ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชื่อ“eduFarm ฟาร์ม (เรียน)รู้ มก.”

3.4 วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ”

นิสิตสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมบอร์ดเกม “วารีพินาศ” ผ่านระบบ LMS ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของนิสิตที่ลงทะเบียนในหมู่เรียน 704 สรุปความคิดเป็นของนิสิตได้ดังนี้

นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บอร์ดเกมเป็นสื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ในระดับมากที่สุด โดยนิสิตมีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุดเรื่อง บอร์ดเกมมีรูปแบบที่น่าสนใจ อุปกรณ์สีสันสวยงาม. นิสิตเกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ไม่รู้สึกเบื่อในการเรียนรู้ กิจกรรมบอร์ดเกมช่วยส่งเสริมให้นิสิตมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียน ช่วยฝึกนิสิตในเรื่องการทำงานเป็นทีม ผู้นำและผู้ตาม นิสิตได้รับความรู้เรื่องอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บอร์ดเกมสอดคล้องกับหัวข้ออัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ . การแข่งขันและร่วมมือในการทำกิจกรรมทำให้เกิดการเรียนรู้ บอร์ดเกมทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนิสิตบอร์ดเกมเป็นเทคนิคที่ช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนิสิต และกิจกรรมนี้ช่วยลดวิธีการสอนแบบบรรยายได้

นิสิตมีความเห็นด้วยในระดับมากเรื่อง นิสิตสามารถวิเคราะห์ IDKU ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้หลังจากการทำกิจกรรมบอร์ดเกม เมื่อทำกิจกรรมจบนิสิตสามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเล่นบอร์ดเกมในเรื่องอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ นิสิตเกิดทักษะการคิดที่หลากหลายรูปแบบในระหว่างการทำกิจกรรมบอร์ดเกม บอร์ดเกมมีมีขั้นตอนในการเล่นต่อการเข้าใจได้ง่าย กิจกรรมบอร์ดเกมช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เรื่องอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้เข้าใจได้ง่าย และใช้ระยะเวลาเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ในหัวข้อดังกล่าว รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ”

รายการ	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
1. นิสิตได้รับความรู้เรื่องอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	4.24	0.68	มากที่สุด
2. นิสิตเกิดการเรียนรู้ อย่างสนุกสนานไม่รู้สึกเบื่อในการเรียนรู้	4.32	0.68	มากที่สุด
3. กิจกรรมบอร์ดเกมช่วยส่งเสริมให้นิสิตมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียน	4.40	0.63	มากที่สุด
4. กิจกรรมบอร์ดเกมช่วยฝึกนิสิตในเรื่องการทำงานเป็นทีม ผู้นำและผู้ตาม	4.20	0.69	มากที่สุด
5. กิจกรรมบอร์ดเกมช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เรื่องอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้เข้าใจได้ง่าย	4.02	0.71	มาก
6. บอร์ดเกมมีรูปแบบที่น่าสนใจ อุปกรณ์สีสันสวยงาม	4.34	0.71	มากที่สุด
7. บอร์ดเกมสอดคล้องกับหัวข้ออัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	4.30	0.70	มากที่สุด
8. บอร์ดเกมมีมีขั้นตอนในการเล่นต่อการเข้าใจได้ง่าย	4.08	0.77	มาก
9. ใช้ระยะเวลาเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ในหัวข้อดังกล่าว	4.06	0.68	มาก
10. บอร์ดเกมทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนิสิต	4.24	0.71	มากที่สุด
11. กิจกรรมนี้เป็นการช่วยลดวิธีการสอนแบบบรรยายได้	4.24	0.68	มากที่สุด
12. การแข่งขันและร่วมมือในการทำกิจกรรมทำให้เกิดการเรียนรู้	4.28	0.63	มากที่สุด
13. บอร์ดเกมเป็นเทคนิคที่ช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนิสิต	4.22	0.64	มากที่สุด
14. เมื่อทำกิจกรรมจบ นิสิตสามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเล่นบอร์ดเกมในเรื่องอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้	4.14	0.66	มาก
15. นิสิตเกิดทักษะการคิดที่หลากหลายรูปแบบในระหว่างการทำกิจกรรมบอร์ดเกม	4.12	0.68	มาก
16. นิสิตสามารถวิเคราะห์ IDKU ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้หลังจากการทำกิจกรรมบอร์ดเกม	4.14	0.69	มาก
17. นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บอร์ดเกมเป็นสื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้	4.22	0.70	มากที่สุด

2. ความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบอร์ดเกม “วารีพินาศ” สามารถพัฒนาทักษะด้าน ใดได้อีก

นิสิตสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 74 ของนิสิตที่ลงทะเบียนในหมู่เรียน 704 ได้เข้าแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามปลายเปิด ผ่านระบบ LMS โดยนิสิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเกมจำลองสถานการณ์ “วารีพินาศ” นอกเหนือจากการสร้างความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันแล้ว นิสิตยังสามารถพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ ได้อีก คือ

ด้านการคิดวิเคราะห์ เพราะขณะที่เล่นเกมต้องมีการวิเคราะห์ในด้านต่างๆ เพื่อที่จะปกป้องไม่ให้น้ำท่วมบ้านตัวเองและจะช่วยกันอย่างไรที่จะปกป้องสถานที่สำคัญต่างๆ ไม่ให้โดนน้ำท่วม จะประมูลกระสอบทรายยังไง งบมีแค่ไหน ควรกั้นกระสอบทรายตรงไหนบ้าง จะต้องแก้ไขปัญหาและสถานการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นได้อย่างไร และนิสิตมีความเห็นว่าการใช้ความคิดและการวางแผนในการเล่นเกมสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านความสามัคคี เพราะต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม การยอมรับฟังความเห็นของคนอื่น และการคิดอย่างรอบคอบก่อนจะช่วยกันประมูลและซื้อกระสอบทรายกั้นบ้านตัวเองและกั้นสถานที่สำคัญต่างๆ (ตลาด/ โรงเรียน/ โรงพยาบาล) เพื่อปกป้องไม่ให้สถานที่สำคัญต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนรวมถูกน้ำท่วม นอกจากนี้ได้สร้างความสัมพันธภาพที่ดีระหว่างคนในแต่ละฝั่ง และได้ความสนุกสนานจากการเล่นเกมด้วย

ด้านความมีน้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนร่วม เพราะมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนทั้งสองฝั่ง เพื่อป้องกันไม่ให้บ้านหรือสถานที่สำคัญถูกน้ำท่วม หรือถ้าจะเกิดน้ำท่วมก็ช่วยกันแบ่งปันกระสอบทรายที่ตนเองมีอยู่ นอกจากนี้นิสิตยังมีความเห็นว่า ถ้าเป็นชีวิตจริงสถานที่สำคัญต่างๆ มีความสำคัญอย่างมาก จึงควรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อป้องกันสถานที่ที่เป็นส่วนรวมของคนในสังคมไม่ให้เกิดปัญหาต่างๆ

สรุปและอภิปรายผล

การนำบอร์ดเกม “วารีพินาศ” เป็นสื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอนหัวข้อ “อัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยนิสิตมีความเห็นว่า บอร์ดเกมมีรูปแบบที่น่าสนใจ อุปกรณ์สีสันสวยงาม. นิสิตเกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ไม่รู้สึกเบื่อในการเรียนรู้ กิจกรรมบอร์ดเกมช่วยส่งเสริมให้นิสิตมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียน ช่วยฝึกนิสิตในเรื่องการทำงานเป็นทีม ผู้นำและผู้ตาม บอร์ดเกม “วารีพินาศ” สอดคล้องกับหัวข้ออัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกิจกรรมนี้ช่วยลดวิธีการสอนแบบบรรยายได้ บอร์ดเกม “วารีพินาศ” จึงเป็นสื่อการสอนหนึ่งที่มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้หัวข้อ “อัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” และสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการการสอนในปีการศึกษาต่อไปได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณโครงการจัดตั้งภาควิชาคอมพิวเตอร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่สนับสนุนทุนในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

ทิศนา แขมมณี. 2560. 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 13. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

วิชิต อู่อ้น. 2550. การวิจัยและการสืบค้นข้อมูลทางธุรกิจ. โรงพิมพ์บริษัทพรินแอทมีจำกัด, กรุงเทพฯ.

สุชาติ แสนพิช. 2555. “เกมการศึกษา” นำพาความรู้&ความสนุก. นวัตกรรมทางการศึกษา. แหล่งที่มา: http://nokfuangladda.blogspot.com/2012/09/blog-post.html, 1 สิงหาคม 2560.

สำนักทะเบียนและประมวลผล. 2559. คู่มือหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2559. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สำนักทะเบียนและประมวลผล. 2560. คู่มืออาจารย์วิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน ปีการศึกษา 2560. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการดูภาพยนตร์ต่างประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนซินจง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

The Effect of Learning English Via Watching Foreign Soundtrack Movie of Mattayomsuksa 1 Students at Sinjong School in Nan Province

นันทา เติมสมบัติถาวร[1*] และ ปิยธดา ดวงแก้ว[2]

Nanta Toemsombatthaworn[1*] and Piyatida Duangkaew[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการดูภาพยนตร์ต่างประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่1จากโรงเรียนซินจง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2560 จำนวน 45 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และใช้แผนจัดการเรียนรู้ภาพยนตร์ต่างประเทศเป็นสื่อการสอน และใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ด้านคำศัพท์หลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน และด้านการฟังหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนเช่นกัน

คำสำคัญ : ผลการเรียนรู้ ภาพยนตร์ต่างประเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ABSTRACT

The research aimed to study the effect of learning via watching foreign soundtrack movie of the mattayom 1 students at Sinjong school in Nan province. The sample of this study was 45 students in grade 7 at Sinjong school, academic year 2017. The purposive sampling was used to select the samples. The instruments used in this study were lesson plans, pre-test and post-test. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation.

The results revealed that for both vocabulary and listening test, students' post-test scores were higher than pre-test scores after watching foreign soundtrack movie.

Keywords : Effect of learning, Foreign Soundtrack Movie, Mattayom Students

[1]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน 59 หมู่13 ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[1]Asst. Prof. Liberal Arts System, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Nan, 59 Moo 13, Fai Kaeo, Meuang, Nan 55000, Thailand.

[2]นักศึกษา หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

[2] Student in English for International Communication, Faculty of Business Administration and liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Nan 59 Moo 13, Fai Kaeo, Meuang, Nan 55000, Thailand.

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ noknanta_t@hotmail.com

บทนำ

ปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความสำคัญและจำเป็นในการติดต่อสื่อสารกับคนทั่วโลก มีความสำคัญต่อการศึกษาในทุกระดับ และประเทศไทยยังได้เข้าร่วมกลุ่มประชาคมอาเซียนทำให้เกิดการประกอบอาชีพ การติดต่อค้าขายอย่างเสรีจึงจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ในปัจจุบันนี้คนเรามีวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้หลายๆด้านนอกจากการเข้าเรียนในชั้นเรียนแล้ว การเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตัวเองผ่านสื่อต่างๆ เช่น โปรแกรมสำเร็จรูป เพลง เว็บไซต์ออนไลน์ทางอินเตอร์เน็ต รวมไปถึงภาพยนตร์ต่างประเทศที่เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการเสริมสร้างความรู้ภาษาต่างประเทศทั้งด้านสำเนียง โครงสร้างประโยค คำศัพท์ต่างๆหรือวลีที่ต้องใช้อย่างถูกต้อง แต่คนส่วนใหญ่ก็มักจะสงสัยตลอดว่าการดูภาพยนตร์ต่างประเทศนั้นจะช่วยให้เราเก่งภาษาอังกฤษขึ้นได้จริงหรือไม่ เพราะการดูภาพยนตร์ส่วนมากก็เพื่อความบันเทิงเท่านั้นหรือแค่ดูพร้อมกับอ่านคำแปลด้านล่างก็สามารถเข้าใจได้อย่างง่ายดาย ซึ่งเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่ทำกันมาตลอดจึงทำให้ทักษะทางภาษาอังกฤษไม่มีการพัฒนา ดังนั้นเมื่อภาพยนตร์เป็นสื่อที่เข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการใช้ชีวิตประจำวันของคนเรามากขึ้นและสามารถทำให้เรียนรู้ภาษอังกฤษด้วยตัวเองง่ายขึ้น ภาพยนตร์ต่างประเทศนอกจากความบันเทิงแล้วถ้าดูภาพยนตร์อย่างถูกวิธีก็จะช่วยให้เรียนรู้ภาษาอังกฤษได้มากและรวดเร็วขึ้น

เยาวชนสมัยนี้นิยมดูภาพยนตร์ต่างประเทศมากขึ้น เพราะจะได้อรรถรสมากกว่าการดูภาพยนตร์ที่มีการบรรยายเสียงแทนเสียงจริงหรือที่เรียกว่าการดูหนังพากย์และการดูภาพยนตร์ต่างประเทศนอกจากให้ความบันเทิงแล้วยังมีประโยชน์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพราะบทสนทนาต่างๆที่สร้างขึ้นให้เหมือนกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่เพิ่มและเมื่อชำนาญแล้วก็จะเริ่มเข้าใจความหมายแฝงในบทสนทนานั้นได้ด้วย ซึ่งภาพยนตร์ต่างประเทศส่วนใหญ่มักจะแทรกแนวความคิด อุดมคติ สาระหรือข้อคิดต่างๆไว้ในเรื่องด้วย ภาพยนตร์จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการฝึกทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื่องจากภาพยนตร์ต่างประเทศใช้วิธีการดูภาพยนตร์พร้อมกับฟังภาษาอังกฤษช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาด้วยตัวเองและทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจการเน้นเสียง การออกเสียงสูง-ต่ำ การเชื่อมเสียงและสำเนียงทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาและช่วยให้การเรียนภาษาเป็นไปอย่างธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งถ้าอ่านบทแปลเป็นภาษาอังกฤษไปด้วยจะช่วยให้เราได้ทราบลักษณะการออกเสียง สำเนียงของแต่ละคนหรือประโยคต่างๆการดูภาพยนตร์ ฟังภาษาอังกฤษและอ่านซับอังกฤษนั้นมีประโยชน์หลายอย่าง ถ้าฟังไม่ทันก็สามารถย้อนกลับไปดูฉากเดิมซ้ำได้อีกด้วย และเมื่อหัดฟังหรือดูซ้ำๆบ่อยๆเราจะเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่หลายๆคำได้เองโดยดูจากฉากในภาพยนตร์พร้อมทั้งจะคุ้นกับสำเนียงของเจ้าของภาษานั้นมากขึ้น (ชิทชล, 2556) การดูภาพยนตร์เป็นการฝึกทักษะภาษาอังกฤษที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วที่สุดเพราะการดูภาพยนตร์เราจะได้เห็นทั้งรูปภาพ ประโยค ที่อยู่บนหน้าจอแล้วยังเป็นการฝึกทักษะด้านการอ่านจากประโยคที่ขึ้นมาด้วย และยังช่วยฝึกทักษะด้านการฟังที่ทำให้เราสามารถเลียนแบบเสียงหรือสำเนียงจากเจ้าของภาษาได้

ดังนั้นจากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้เลือกทำวิจัยนี้เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการดูภาพยนตร์ต่างประเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะเป็นวัยที่พร้อมจะรับการพัฒนา เห็นว่าภาพยนตร์เป็นสื่อที่หาดูได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ช่วยลดค่าใช้จ่าย และใกล้ตัวมาก ทั้งจากอินเตอร์เน็ตและจากแผ่นดีวีดีสำเร็จรูป ซึ่งการดูภาพยนตร์ต่างประเทศเป็นการฝึกดูโดยประกอบกับเรื่องราวตามเนื้อเรื่องไปด้วย ถ้าฝึกฟังและดูเป็นประจำ จะสามารถจำและเข้าใจความหมายของคำ วลีหรือ ประโยคต่างๆ อีกทั้งยังสามารถกลับไปดูซ้ำเรื่องราวเดิมๆหรือฉากที่ดูไม่ทันได้หลายๆรอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นหรือสามารถหยุดดูฉากที่ไม่เข้าใจเพื่อดูคำอธิบาย ดูประโยคที่ฟังจากในฉากนั้นไม่ทันได้ จากการดูภาพยนตร์ซ้ำๆหลายๆรอบนั้นทำให้ได้ยิน ได้เห็นประโยค คำ ในฉากบ่อยจนกลายเป็นการจำ และจะส่งผลต่อการเรียนรู้ได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ได้จากการดูภาพยนตร์ต่างประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนซินจง อำเภอเมือง จังหวัด น่าน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนซินจง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน จำนวน 45 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการสอนโดยใช้ภาพยนตร์จำนวน 1 แผน
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแผนการสอน

ในขั้นตอนการสร้างแผนการสอน เพื่อศึกษาผลการเรียนภาษาอังกฤษจากภาพยนตร์ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างแผนการสอนและสื่อกาสอนจากหนังสือ ตำราและงานวิจัย

1.2 สร้างแผนการสอนเพื่อทดสอบผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการดูภาพยนตร์ต่างประเทศ

โดยกำหนดสาระสำคัญของแผนการสอนกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาสำคัญของแผนการสอน กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสร้างแบบทดสอบดำเนินการสร้างแผนการสอนและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำแผนการสอนที่สมบูรณ์แล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2. สร้างแบบทดสอบ

2.1 ศึกษาหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

2.2 สร้างแบบทดสอบในการเรียนรู้คำศัพท์และการฟังก่อนและหลังดูภาพยนตร์

2.3 นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบทดสอบ

2.4 นำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. อธิบายและชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนการสอน การประเมินผลให้แกกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบ
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ดำเนินการสอนกลุ่มเป้าหมายตามแผนการสอนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์
4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
5. นำคะแนนจากการทำแบบทดสอบของนักเรียนไปวิเคราะห์และประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลและวิจารณ์ผล

ผลการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยข้อมูลจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนทั้งความรู้ด้านคำศัพท์และด้านทักษะการฟังจากการชมภาพยนตร์ต่างประเทศ

ตารางที่ 1 ผลการการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้านคำศัพท์จากการชมภาพยนตร์

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D
ก่อนเรียน	45	30	1.2	0.5
หลังเรียน	45	30	11.4	4.9

จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบความรู้ด้านคำศัพท์ทั้งหมด 30 คะแนน จำนวน 45 คน ทำแบบทดสอบจากภาพยนตร์ก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 1.2 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 11.4 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.9 มีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.2 จึงสรุปได้ว่าการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากชมภาพยนตร์

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้านทักษะการฟังจากการชมภาพยนตร์

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D
ก่อนเรียน	45	10	1.8	0.6
หลังเรียน	45	10	6.7	1.1

จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบความรู้ด้านทักษะการฟังทั้งหมด 10 คะแนน จำนวน 45 คน ทำแบบทดสอบจากการชมภาพยนตร์ต่างประเทศก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 1.8 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.6 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 6.7 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.1 มีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9 จึงสรุปได้ว่านักเรียนมีทักษะที่ดีขึ้นหลังจากชมภาพยนตร์

วิจารณ์ผล

จากผลคะแนนของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนซินจง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน จำนวน 45 คน จากการชมภาพยนตร์เรื่อง maleficent จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบความรู้ด้านคำศัพท์หลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 11.4 แสดงว่านักเรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ธิดารัตน์ เหลืองไตรรัตน์ (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การใช้ภาพยนตร์ประกอบตัวอักษรบรรยายเพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้คำศัพท์และความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 2 แสดงให้เห็นว่าคะแนนจากการ

เรียนรู้คำศัพท์ก่อนเรียน และหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยคะแนนเพิ่มขึ้น จึงสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้านคำศัพท์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยใช้ภาพยนตร์ และคะแนนด้านการฟังของนักเรียนหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 6.7 แสดงว่านักเรียนมีทักษะการฟังที่ดีขึ้นหลังจากชมภาพยนตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ ชญานิษฐ์ เงินวงค์นัย (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาพยนตร์ต่างประเทศเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังการใช้ภาพยนตร์ต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนแล้วนำมาเปรียบเทียบผลคะแนน จากการวิเคราะห์พบว่าผลสัมฤทธิ์ทักษะการฟังของนักศึกษาหลังจากชมภาพยนตร์สูงกว่าก่อนชมภาพยนตร์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันชนะ บุญชม (2555) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษต่อการเรียน โดยใช้ภาพยนตร์ออนไลน์ ของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาภาคปกติที่ลงเรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหลังจากใช้สื่อวีดีทัศน์มาช่วยสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีการเรียนรู้คำศัพท์และความสามารถด้านการฟังดีขึ้นหลังจากการใช้สื่อภาพยนตร์เป็นตัวช่วยในการเรียนการสอน ที่นอกเหนือจากความบันเทิงของภาพยนตร์แล้วยังสามารถช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาภาษาอังกฤษของตนเองได้โดยใช้สื่อภาพยนตร์เป็นตัวช่วยที่สามารถเรียนรู้ได้ตนเองและสามารถเรียนได้ตลอดเวลา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย ผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการชมภาพยนตร์ต่างประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนซินจง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ภาพยนตร์ เรื่อง maleficent มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านคำศัพท์และทักษะการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนซินจง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบความรู้ด้านคำศัพท์ทั้งหมด 30 คะแนน จำนวน 45 คน ทำแบบทดสอบจากภาพยนตร์ก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 1.2 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 11.4 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.9 มีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.2 จึงสรุปได้ว่าการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากชมภาพยนตร์ จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบความรู้ด้านทักษะการฟังทั้งหมด 10 คะแนน จำนวน 45 คน ทำแบบทดสอบจากการชมภาพยนตร์ต่างประเทศก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 1.8 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.6 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 6.7 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.1 มีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9 จึงสรุปได้ว่านักเรียนมีทักษะที่ดีขึ้นหลังจากชมภาพยนตร์

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย และขอบคุณผู้อำนวยการ คณะครู นักเรียนโรงเรียนซินจง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ที่ให้ใช้สถานที่และอนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ชญานิษฐ์ เงินวงศ์นัย. 2557. การใช้ภาพยนตร์ต่างประเทศเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3. แหล่งที่มา: http :/ri.com/myfile/151015100313_1.pptx, 5 สิงหาคม 2560.

ชิทชล ยานารมย์. 2556. การพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โดยใช้ภาพยนตร์ต่างประเทศ. แหล่งที่มา: http ://www.hu.ac.th/Symposium2014/proceedings/data3511/3511- 6.pdf. 5 สิงหาคม 2560.

ฐิติรัตน์ ลดาวัลย์. 2542. “การฟัง”. การใช้ภาไทย 1. แหล่งที่มา : http ://www.teacher.ssru.ac.th/saowalak-sa/file.php/1/unit6.pdf. 5 สิงหาคม 2560..

ธิดารัตน์ เหลืองไตรรัตน์. 2554. การใช้ภาพยนตร์ประกอบตัวอักษรบรรยายเพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้คำศัพท์และความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 2. แหล่งที่มา: http://www.online.lannapoly.ac.th/Research/FileUpload/20121123_101425.pdf. 9 สิงหาคม 2560.

วลัยลักษณ์ ทองสะอาด. 2558. การสอนโดยใช้ภาพยนตร์ตามแนวคิดของ Goodwyn เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ-การคิดอย่างสร้างสรรค์ในวิชาภาษาอังกฤษฟัง-พูด1ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2. แหล่งที่มา: http://readgur.com/doc/2457767. 9 สิงหาคม 2560.

วันชนะ บุญชม. 2555. ผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษต่อการเรียนโดยใช้ภาพยนตร์ออนไลน์ของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ. แหล่งที่มา: http://www.human.ubru.ac.th/research/images/English20Major.pdf. 11สิงหาคม 2560.

สมาน งามสนิท. 2532. การบริหารงานภาพยนตร์. แหล่งที่มา: http://digi.library.tu.ac.th/thesis/jc/0133/A1.pdf. 20 สิงหาคม 2560.

สิริอร วิชชาวุธ. 2554. จิตวิทยาการเรียนรู้. แหล่งที่มา: http ://opac.vru.ac.th/BibDetail.aspx. 21 สิงหาคม 2560.

เอนก โชคศิริวุฒิกุล. 2555. การใช้กิจกรรมอภิปรายรายกลุ่มย่อยหลังการชมภาพยนตร์เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพูดภาษาอังกฤษและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. แหล่งที่มา: http://library.cmu.ac.th/digital- collection/etheses/detail.php. 25 สิงหาคม 2560.

โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมิเดีย Rosetta Stone สำหรับการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

Rosetta Stone Multimedia Computer Program for Developing English Listening Skill of Students in Higher Education

นงนุช ตั้งใจเจริญทรัพย์[1*]

Nongnoot Tangjaijaroensap[1*]

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา 2) เพื่อศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบการฟังภาษาอังกฤษ และแบบวัดเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone โดยใช้ประชากรเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำนวน 300 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษทั้งหมด ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone นักศึกษามีทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษมากกว่าก่อนการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 คือ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone มาช่วยเสริมในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา และระดับเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียในการช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 คือ เจตคติของนักศึกษามีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา

คำสำคัญ : การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ, โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone

ABSTRACT

The purposes of this research were to compare the English listening skill of students in higher education before and after using Rosetta Stone multimedia computer program and to study the students' attitudes toward teaching and learning through Rosetta Stone multimedia computer program to develop English listening skill. The research instruments used for this study were an English listening test, and the attitude measurement form of the students toward Rosetta Stone multimedia computer program in developing English listening skill. The target groups were 300 RMUTLL students who enrolled English courses in the first semester, academic year 2017. The data obtained were analyzed by using percentage, frequency, mean, and standard deviation. The study found that the English listening skill of students was higher after using Rosetta Stone multimedia computer program which based on the hypothesis 1. Using Rosetta Stone multimedia computer program affect the English listening skill of the students. The students' attitudes toward Rosetta Stone multimedia computer program in developing English listening skill was 4.47 at the good level which based on the hypothesis 2. The students' attitudes toward using Rosetta Stone multimedia computer program

Keyword : Developing English Listening Skills, Rosetta Stone multimedia computer program

[1] สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง 200 หมู่ 17 ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัด ลำปาง 52000

[1] Department of English, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Lampang: 200 Moo 17, Phichai Sub-district, Mueang Lampang District, Lampang Province 52000, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : nongnootpeipei@gmail.com

บทนำ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะภาษานอกจาก จะเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลแล้ว ยังเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพที่ดี ระหว่างผู้คน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็น ภาษาสากลที่ใช้สื่อความหมายไปเกือบทั่วโลก ซึ่ง เยาวลักษณ์ อภิชาตวัลลภและคณะ (2549) กล่าวว่า ยุค เทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้การเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสาร การเข้าถึงองค์ ความรู้ การสร้างความร่วมมือระหว่างกันและกันจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อบุคคลมีความสามารถใน การใช้ภาษาสากลหรือภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสารได้ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2555) กล่าวว่า ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 ซึ่งหมายความว่า ประชาชนใน 10 ประเทศอาเซียน จะต้องใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น อย่างไรก็ตามการที่จะใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารให้มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยทักษะการใช้ภาษา 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะการฟังเป็นทักษะที่ใช้มากกว่าทักษะอื่นๆ และเป็นทักษะแรกที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร (สุมิตรา อังวัฒนกุล 2535: 73) นอกจากนี้พรพิมล ริยาย และธนางกูร ขำศรี (2555) ได้กล่าวว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญที่สุด ที่จะนำไปสู่ทักษะขั้นต่อๆไป คือ การพูด การอ่านและการเขียน การฟังแยกออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับเริ่มต้นจะเน้นในการฟังเสียงให้นักเรียนจำเสียงได้และสามารถออกเสียงได้ถูกต้องรู้จักสังเกตและจับได้ว่าเสียงต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างไร ระดับที่ 2 เป็นการฟังประโยคและเรื่องราวเพื่อความเข้าใจการฝึกทักษะการฟังจึงประกอบไปด้วย การฟังเสียงพยางค์ คำศัพท์ประโยค การสนทนา และฟังเรื่องราวได้เข้าใจเป็นขั้นสุดท้าย การฟังประกอบด้วยทักษะย่อยหลายทักษะอาทิ ฟัง เพื่อหาข้อมูลเฉพาะ (Listening for specific information) ฟังเพื่อจับใจความสำคัญ (Listening for main idea)ฟังเพื่อเข้าใจรายละเอียด(Listening for detail) เดาความหมายจากบริบทและทำนายสิ่งที่จะเกิดต่อไป (โซเฟีย โลนนู จอร์เจีย และพาฟลอส พาฟโลว์ แปลโดย จิราภรณ์ โกธรรม. 2550 : 61) ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ผู้ฟังต้องมีความสามารถในการใช้ ทักษะต่างๆ ได้แก่ ทักษะการรับรู้ (Perceptive skills) เป็นความสามารถในการจำแนกเสียงต่างๆ และสามารถ จดจำคำศัพท์ที่ฟังได้ ทักษะการวิเคราะห์ (Analysis skills) เป็นความสามารถในการจำแนกหน่วยทางไวยากรณ์ และสามารถจำแนกหน่วยทางภาษาที่ควรใช้ได้ และทักษะการสังเคราะห์ (Synthesis skills)

ในปีการศึกษา 2559 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มีนโยบายมุ่งเน้น และสนับสนุนการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี ดังนั้น สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสารกล คณะบริหาธุรกิจและศิลปศาสตร์ ซึ่งรับผิดชอบการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษในสาขาฯ และหมวดศึกษาทั่วไป จึงมุ่งพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา โดยมีการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย (Rosetta Stone Program) มาช่วยเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทุกวิชาทั้งในและนอกห้องเรียน เนื่องจากนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษทั้งหมดในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 300 คนและผ่านการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษมาอย่างน้อย จำนวน 2 รายวิชาแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ตลอดจนศึกษาด้านเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ในการช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone มาช่วยเสริมในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง
2. เจตคติของนักศึกษามีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง จำนวน 300 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษทั้งหมด ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งมีการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมิเดีย Rosetta Stone และเข้ารับการทดสอบก่อน-หลังการเรียน ตั้งแต่เดือนกันยายนจนถึงเดือนพฤศจิกายน 2560

2 .เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. แบบทดสอบการฟังภาษาอังกฤษ โดยเลือกเนื้อหาจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย (Rosetta Stone Program) จำนวน 1 ฉบับ มี 50 ข้อ 50 คะแนน โดยคุณภาพของแบบทดสอบชุดนี้มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและมีค่าความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 0.66
2. แบบวัดเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย ในการช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ฉบับ มี 9 ข้อ โดยคุณภาพของแบบวัดเจตคติของนักศึกษาชุดนี้มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและมีค่าความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 0.66

3. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone เป็นบทเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้สำหรับการเรียนด้วยตนเองและการเรียนโดยมีอาจารย์สอน บทเรียนในโปรแกรมสามารถบันทึกการสอนอย่างละเอียดโดยเฉพาะการทำกิจกรรมต่างๆ ครบทั้ง 4 ทักษะได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีหลักไวยากรณ์ที่เขียนสั้นๆ เข้าใจง่าย ที่ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยบทเรียนเริ่มจากระดับง่ายไปสู่ระดับยาก ประกอบด้วย 5 ระดับหลัก (level) ซึ่งจะแบ่งย่อยในแต่ละระดับเป็น 4 บทเรียนย่อย (Course Contents) ดังนี้

1. Level 1
   1.1 Language Basics
   1.2 Greeting and Introductions
   1.3 Work and School
   1.4 Shopping
2. Level 2
   2.1 Travel
   2.2 Past and Future
   2.3 Friends and Social Life
   2.4 Dining and Vacation
3. Level 3
   3.1 Home and Health
   3.2 Life and World
   3.3 Everyday Things
   3.4. Places and Events
4. Level 4
   4.1 Tourism and Recreation
   4.2 Professions and Hobbies
   4.3 At Home and Around Town
   4.4 Style and Personal Wellness
5. Level 5
   5.1 Business and Industry
   5.2 Arts and Academics
   5.3 Emergency Situations
   5.4 Family and Community

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นัดหมายกลุ่มประชากรและกำหนดให้ทำแบบทดสอบการฟังภาษาอังกฤษ (pre-test) โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 30 นาที และดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มประชากรทั้งหมดด้วยตนเอง จำนวน 30 ชั่วโมง เป็นเวลา 10 สัปดาห์ หลังจากนั้นมอบหมายให้นักศึกษาเข้าไปศึกษา ด้วยตนเองจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียนอกเหนือจากเวลาเรียนภายในระยะเวลา 3 เดือน โดยกำหนดให้นักศึกษาเลือกแบบทดสอบการฟังจำนวน 2 จาก 3 บทสนทนา หลังจากครบกำหนด 3 เดือน ผู้วิจัยจะเข้า (log in)โปรแกรมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการฟัง และความถี่ในการเข้าใช้งานตัวโปรแกรมและให้คะแนนลงในแบบประเมิน

2. นัดหมายเพื่อทำข้อสอบหลังเรียน (post-test) นอกจากนี้ยังให้นักศึกษาทำแบบวัดเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ในการช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้จะประมวลผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยแยกวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. แบบทดสอบการฟังภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

2. แบบวัดเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ในการช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยกำหนดระดับเจตคติโดยการให้คะแนนดังนี้

ข้อคำถามที่เป็นเชิงบวก

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 3 คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน 4 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 5 คะแนน

ข้อคำถามที่เป็นเชิงลบ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 5 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 3 คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน 2 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

ค่าเฉลี่ยคะแนนการวัดเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ในการช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง นักศึกษามีเจตคติในระดับไม่ดีอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง นักศึกษามีเจตคติในระดับไม่ดี

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง นักศึกษามีเจตคติในระดับเป็นกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง นักศึกษามีเจตคติในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง นักศึกษามีเจตคติในระดับดีอย่างยิ่ง

ผลและวิจารณ์ผล

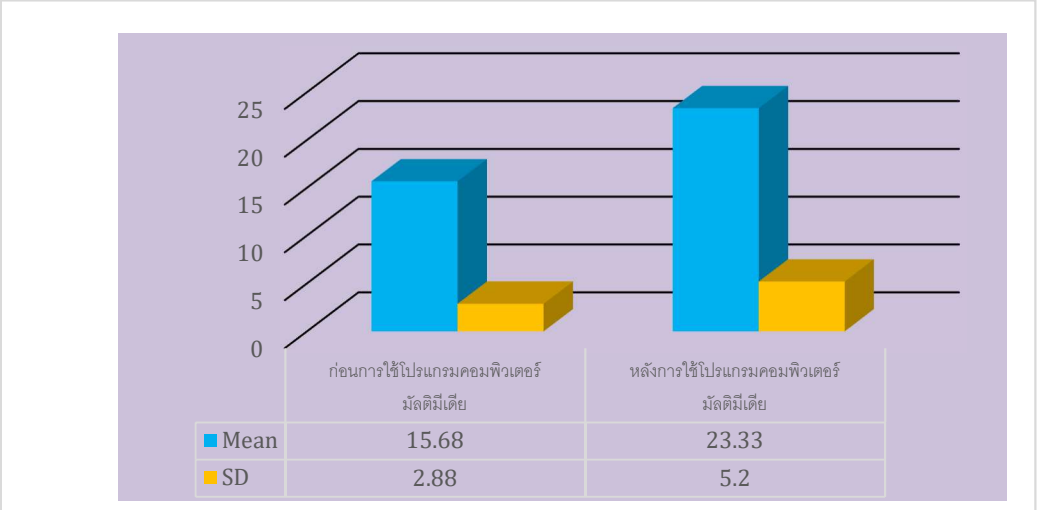
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone และเพื่อศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone โดยใช้แบบทดสอบการฟังภาษาอังกฤษ โดยเลือกเนื้อหาจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย (Rosetta Stone Program) จำนวน 1 ฉบับ มี 50 ข้อ 50 คะแนนและแบบวัดเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย ในการช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยศึกษาจากเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมิเดียในการช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษทั้งหมด

ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 300 คน และผ่านการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษมาอย่างน้อย จำนวน 2 รายวิชา ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการทดสอบก่อน (pre-test) และการทดสอบหลัง (post-test) ด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

การทดสอบด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	n	Mean	SD
ก่อนการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย	300	15.68	2.88
หลังการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย	300	23.33	5.20
ผลต่าง (ก่อน-หลัง)		7.65	

จากตารางที่ 1 เมื่อศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการทดสอบด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ก่อนการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone และหลังการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone จะเห็นว่า หลังการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียมีทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษมากกว่าก่อนการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย โดยมีผลต่างเท่ากับ 7.65

ภาพที่ 1 ภาพแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการทดสอบก่อน (pre-test) และการทดสอบหลัง (post-test) ด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ในการช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

รายการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับเจตคติ
1. มีความสุขที่ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ในการเรียนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	4.58	0.54	ดีอย่างยิ่ง
2. เรียนทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone แล้วสนุก	4.65	0.62	ดีอย่างยิ่ง
3. เรียนทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone แล้วใช้ประโยชน์ได้จริง	4.30	0.45	ดี
4. เรียนทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone แล้วทำให้กล้าพูดกับชาวต่างชาติมากขึ้น	4.25	0.40	ดี
5. ทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ควรเรียนแค่ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ก็พอแล้ว	4.35	0.49	ดี
6. ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone แล้วทักษะการฟังภาษาอังกฤษมีพัฒนาการที่ดีมากขึ้น	4.78	0.63	ดีอย่างยิ่ง
7. รู้สึกเครียดทุกครั้งเมื่อนึกถึงการเรียนทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone	4.92	0.75	ดีอย่างยิ่ง
8. โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเป็นโปรแกรมที่ใช้งานยาก	4.25	0.40	ดี
9. เรียนทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone แล้วเกิดความสับสน	4.18	0.20	ดี
สรุป	4.47	0.49	ดี

จากตารางที่ 2 ระดับเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ในการช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ พบว่า ค่าเฉลี่ยของเจตคติของนักศึกษาอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47

สรุปผลการวิจัย

1. จากการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนและหลังการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมิเดีย Rosetta Stone จะเห็นว่า หลังการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมิเดีย Rosetta Stone มีทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษมากกว่าก่อนการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมิเดีย Rosetta Stone ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อที่ 1 คือ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone มาช่วยเสริมในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดกิจกรรมเสริมทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

มัลติมีเดียและการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน อาศัยกระบวนการทางปัญญา (Intellectual Skills) คือกระบวนการที่มีองค์ประกอบสำคัญ ด้านการรับรู้สิ่งเร้า (Stimulus) การจำแนกสิ่งเร้าจัดกลุ่มเป็นความคิดรวบยอด หรือ Concept การเชื่อมโยงความคิดรวบยอดเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการ (Rule) ด้วยวิธีอุปนัย (Inductive) การนำกฎเกณฑ์หรือหลักการไปประยุกต์ใช้ด้วยวิธีนิรนัย (Deductive) และการสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ (Generalization) ดังนั้น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาในประเทศไทยมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ดังนั้นจึงมีลักษณะของบทเรียน ซ่อมเสริมและเกม เพื่อการศึกษาซึ่งจูงใจผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (อารยา เนียมลอยอ้างในศรีสกุล จิรรัตน์สกุล, 2548)

2. จากการศึกษาเรื่องเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stoneในการช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ พบว่าค่าเฉลี่ยของเจตคติของนักศึกษาอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อที่ 2 คือเจตคติของนักศึกษามีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของเจตคติ มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านปัญญา องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ด้านพฤติกรรม ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านมีความสัมพันธ์กัน เพราะเมื่อมีความรู้ ความคิด หรือความเชื่อแล้วจะทำให้เกิดความรู้สึก เกิดอารมณ์ จึงส่งผลให้เกิดการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมในที่สุด (สุชา จันทน์เอม, 2541, หน้า 242)

อภิปรายผล

เมื่อนำผลการศึกษาการเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ก่อนและหลังการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone และเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone มาพิจารณาประกอบกับทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone พบว่า คะแนนการทดสอบหลังการเรียนมากกว่าก่อนการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone มีผลต่างก่อน-หลัง เท่ากับ 7.65 เนื่องจากนักศึกษาให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone นอกจากนี้โปรแกรมนี้ยังสามารถดาวน์โหลดเป็นแอพพลิเคชันผ่านโทรศัพท์มือถือได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Byrne (อ้างใน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2530, หน้า 20) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันได้เน้นความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ การฟัง-พูดจึงมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน การฝึกความเข้าใจในการฟังมีความสำคัญพอๆกับการฝึกความสามารถในการพูด ดังนั้นจึงควรพัฒนาทักษะทั้งสองไปพร้อมๆกัน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone และเพื่อศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย Rosetta Stone ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำและอาจารย์เบ็ญญา อินวรรณ์ ที่กรุณาเป็นวิทยากรในการอบรม รวมไปถึงทีมงานคณะวิจัย ที่ให้ความร่วมมืออันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ และนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปางที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 300 คน ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็น

ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์สรุปผล ตลอดจนนำมาประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะต่างๆ ในการศึกษาวิจัยนี้ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2554. การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. ค้นจาก http//www.dtn.go.th

จิราภรณ์ โกธรรม. 2550. กิจกรรมการวัดและประเมินผลภาษาอังกฤษเด็ก. กรุงเทพฯ: หน้าต่างสู่โลกกว้าง

ชายุดา จันทะปิดตา. 2556. การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่4 โรงเรียนบัวหลวงวิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silapakorn University (ฉบับภาษาไทย): 197-211

พรพิมล ริยาย และคณะ. 2555. การพัฒนาการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย. มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่

เยาวลักษณ์ อภิชาตวัลลภและคณะ. 2549. ข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ และการใช้ภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (รายงานผลการวิจัย).คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ศรีสกูล จิรรัตน์สกุล. 2548. ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทเกมส์ เพื่อฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สุชา จันทน์เอม. 2541. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2535. วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. 2530. การสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา ในรายวิชาฟิสิกส์ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

The Use of STEM Education to Enhance Problem Solving Skills in Physics 1 at Rajamangala University of Technology Lanna Nan

ศินุพล พิมพ์พก[1*]

Sinupol Pimpok[1*]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาในรายวิชาฟิสิกส์ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จากสาขาพืชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาฟิสิกส์ 1 ภาคเรียนที่ 2/2560 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบประเมินโครงงาน และแบบประเมินทักษะในการแก้ปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า ผลคะแนนการประเมินโครงงานของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสูง และมีทักษะในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับ พอใช้ โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถด้านการเชื่อมโยงความรู้ทฤษฎีกับการปฏิบัติสูงที่สุด

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา, ทักษะในการแก้ปัญหา, การใช้โครงงานเป็นฐาน

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the use of STEM Education to enhance problem solving skills in Physics 1 at Rajamangala University of Technology Lanna Nan. The 25 third year plant science students, Faculty of Science and Agricultural Technology at Rajamangala University of Technology Lanna Nan who enrolled in Physics 1 in 2nd semester of academic year 2017 were chosen as the simple sampling group. The instruments used for collecting data were project and problem solving skills assessment forms. The data collected was analyzed by percentage and mean.

The findings showed that the sampling group's score of project was at high level and problem solving skills was at average level. The domain which the sampling group gained highest score was an ability to combine theoretical knowledge with practice.

Keywords : STEM Education, Problem Solving Skills, Project-Based Learning

---

[1]สาขาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[1]Department of Science, Faculty of Science and Agricultural Technology, Rajamangala University of Technology Lanna, Nan, 59 Moo 13, Fai Kaeo, Meuang, Nan 55000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Sinupolpimpok@gmail.com

บทนำ

สังคมในโลกยุคปัจจุบันมีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาเป็นอย่างมากโดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารที่เป็นไปอย่างรวดเร็วสะดวก ความรู้มีอยู่อย่างไม่จำกัดทุกที่ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาทำให้การเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่นั้นต้องมีความพร้อมและทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ของศตวรรษที่ 21 การศึกษาวิทยาศาสตร์นับเป็นปัจจัยลำดับต้น ๆ ที่ควรได้รับการพัฒนาและจากการศึกษาพบว่าการศึกษาวิทยาศาสตร์อย่างมีคุณภาพจะสามารถช่วยพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหา รวมทั้งการสื่อสารและการทำงานเป็นทีมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของวิทยาศาสตร์รวมทั้งส่งเสริมให้มีการฝึกปฏิบัติด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (สุพรรณี, 2557) ดังนั้นการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เกิดทักษะกระบวนการ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ สามารถทำได้โดยจัดให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุดและได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้และจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน (รพีพรรณ และนวลศรี, 2557)

วิชาฟิสิกส์เป็นวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานที่สำคัญวิชาหนึ่งในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงเกษตรศาสตร์ วิชาฟิสิกส์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับความจริงที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ เข้าใจปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้น โดยต้องอาศัยการคิดหาเหตุผลและค้นคว้าเพื่ออธิบายลักษณะที่เป็นเหตุผลทางกายภาพของวัตถุ และมุ่งหวังให้สามารถนำไปต่อยอดทางความคิดเป็นเป็นการประยุกต์ความรู้เพื่อสร้างสรรค์ผลงานด้านวิทยาศาสตร์ในแต่ละสาขาในอนาคตได้ แต่ในสภาพปัจจุบันจะพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับผลการศึกษาของผู้เรียนรายวิชาฟิสิกส์เกิดขึ้น จากการศึกษาการวิจัยและประสบการณ์ของผู้วิจัยที่สอนรายวิชานี้มากกว่า 10 ปีพบว่าปัจจัยหนึ่งที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของผู้เรียน คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ในการสอนวิชาฟิสิกส์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ต้องเป็นลักษณะที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากที่สุดและสามารถทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าสิ่งที่เรียนไม่ใช่เรื่องไกลตัว ให้การเรียนรู้เกิดขึ้นที่ตัวผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสร้างและหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีการปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น มิใช่เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างโดดเดี่ยว (ประมวล ,2541) และผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ในวิชาฟิสิกส์ไปเชื่อมโยงแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน อาจเป็นเพราะผู้สอนเน้นการสอนแบบบรรยาย ทำให้ผู้เรียนเน้นท่องจำและแก้ปัญหาโจทย์มากเกินไป เรียนไม่สนุก เข้าใจเนื้อหาได้ยากและเกิดเจตคติไม่ดีต่อรายวิชาฟิสิกส์ จากการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของผู้วิจัยพบว่า สะเต็มศึกษา คือ แนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการความรู้ใน 4 สหวิทยาการ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมเทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ โดยเน้นการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง รวมทั้งการพัฒนากระบวนการหรือผลผลิตใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และการทำงาน ช่วยผู้เรียนสร้างความเชื่อมโยงระหว่าง 4 สหวิทยาการ กับชีวิตจริงและการทำงาน การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ไม่เน้นเพียงการท่องจากทฤษฎีหรือ กฎทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ แต่เป็นการสร้างความเข้าใจทฤษฎีหรือกฎเหล่านั้นผ่านการปฏิบัติให้เห็นจริงควบคู่กับการพัฒนาทักษะการคิด ตั้งคำถาม แก้ปัญหาและการหาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อค้นพบใหม่ๆ พร้อมทั้งสามารถนำข้อค้นพบนั้นไปใช้หรือบูรณาการกับชีวิตประจำวันได้ การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มมีลักษณะ 5 ประการได้แก่ (1) เป็นการสอนที่เน้นการ บูรณาการ (2) ช่วยผู้สร้างความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาวิชาทั้ง 4 กับชีวิตประจำวันและการทำอาชีพ (3) เน้นการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 (4) ท้าทายความคิดของผู้เรียน (5) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และความเข้าใจที่สอดคล้องกับเนื้อหาทั้ง 4 วิชา จุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าของการเรียนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ และเห็นว่าวิชาเหล่านั้นเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถนำมาใช้ได้ทุกวัน

ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบในรายวิชาฟิสิกส์ 1 ที่เป็นรายวิชาในกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาพืชศาสตร์ การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาฟิสิกส์ 1 จะประกอบด้วยภาคบรรยายเพียงอย่างเดียว ซึ่งการจัดการเรียนการสอนมีจุดประสงค์ที่สำคัญคือให้ผู้เรียนฝึกและทำความเข้าใจกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่จำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้าหรือแก้ปัญหาเชิงปฏิบัติ ฝึกทั้งด้านความคิดและด้านลงมือปฏิบัติจริง โดยฝึกเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีเข้ากับสถานการณ์จริง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษามาใช้ในรายวิชาฟิสิกส์ 1 ที่จัดให้กับนักศึกษาจากสาขาพืชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน และได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในการจัดการสอนแบบสะเต็ม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาในรายวิชาฟิสิกส์ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน โดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

2. ขั้นตอนการทำวิจัย

2.1 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียน ที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาในระดับการบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชา โดยการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักศึกษาเชื่อมโยงความรู้และทักษะที่เรียนรู้จากวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์กับชีวิตจริง โดยประยุกต์ความรู้และทักษะเหล่านั้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชุมชนหรือสังคมและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของตัวเอง ผู้สอนกำหนดกรอบของปัญหากว้างๆ ให้นักศึกษาและให้นักศึกษาระบุปัญหาที่เฉพาะเจาะจงและวิธีการแก้ปัญหาเอง โดยกำหนดกรอบของปัญหาดังนี้

(1) ปัญหาหรือคำถามที่นักศึกษาสนใจ

(2) กำหนดหลักฐานของการดำเนินการของตนเองในแต่ละขั้น

(3) ความรู้เดิมของนักศึกษา ผ่านกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน (Project-based activities)

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จากสาขาพืชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาฟิสิกส์ 1 ภาคเรียนที่ 2/2560 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบประเมินโครงงาน และแบบประเมินทักษะในการแก้ปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2.3 นิยามของ STEM ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดดังนี้

S (Science) หมายถึง ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ที่นักศึกษาได้รับความรู้จากรายวิชาหรือ โดยอาศัยกระบวนการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry)

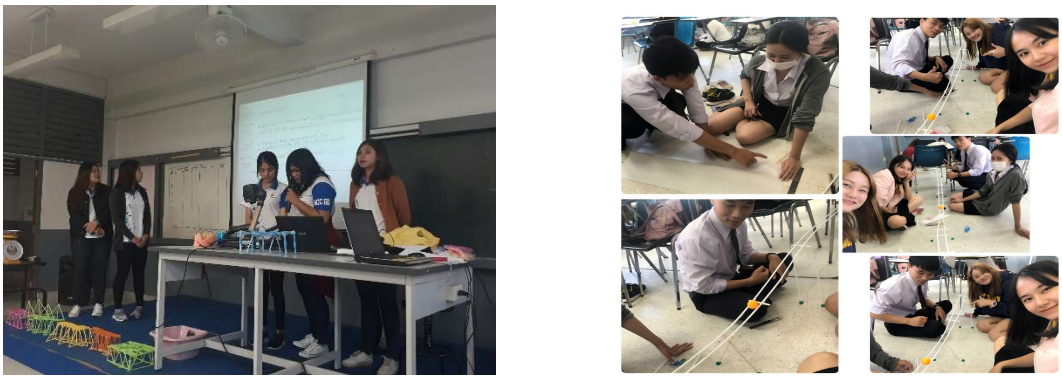
T (Technology) หมายถึง กระบวนการทำงานที่มีการประยุกต์ศาสตร์สาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาใช้ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ หรือความจำเป็นของมนุษย์ โดยใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

E (Engineering) หมายถึง การสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือสร้างสิ่งต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อมนุษย์ โดยอาศัยความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และกระบวนการทางเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ชิ้นงานนั้น ๆ

M (Mathematics) หมายถึง การคำนวณ ที่นำมาใช้การสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือชิ้นงาน

2.4 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาผ่านกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน (Project-based activities) ระยะเวลา 15 สัปดาห์

สัปดาห์ที่ 1-3 ผู้วิจัยได้อธิบายและเสริมสร้างกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาให้นักศึกษาโดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมสะพานรักราชมงคลล้านนา กิจกรรมเวลาแห่งความสุข กิจกรรมกระป๋องอัศจรรย์ กิจกรรมสมดุลแห่งหยินหยาง เป็นต้น

ภาพที่ 1 กิจกรรมเสริมสร้างกระบวนการคิดและการแก้ปัญหา

สัปดาห์ที่ 4-5 ผู้วิจัยอธิบายกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน (Project-based activities) ให้กับกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดการรายงานความก้าวหน้าของการทำโครงงานจำนวน 5 ครั้งเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงและแก้ไขชิ้นงาน โดยกำหนดให้สร้างชิ้นงานที่ใช้ความรู้ด้านฟิสิกส์และเชื่อมโยงกับความรู้ด้านการเกษตร และร่วมกันกับนักศึกษากำหนดให้บันทึกประชุมเป็นหลักฐานของการดำเนินการของกลุ่มในแต่ละขั้น

สัปดาห์ที่ 7 กลุ่มตัวอย่างรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 พร้อมกับส่งบันทึกการประชุมการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบการทำงานและประชุมกลุ่มตัวอย่างนำเสนอจะทำโครงงาน เรื่องต่าง ๆที่สนใจของแต่ละกลุ่ม

สัปดาห์ที่ 8 กลุ่มตัวอย่างรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 พร้อมกับส่งบันทึกการประชุมการวางแผนงาน การสืบค้นข้อมูลการออกแบบชิ้นงาน

สัปดาห์ที่ 11 กลุ่มตัวอย่างรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 3 พร้อมกับส่งบันทึกการประชุมการจัดทำชิ้นงานที่เสร็จสมบูรณ์

สัปดาห์ที่ 14 กลุ่มตัวอย่างรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 4 พร้อมกับส่งบันทึกการประชุมการจัดทำชิ้นงานที่เสร็จสมบูรณ์และแก้ไขตามข้อแนะนำ พร้อมกับรายงานฉบับสมบูรณ์

สัปดาห์ที่ 15 กลุ่มตัวอย่างนำเสนอโครงงาน ในรูปแบบนิทรรศการ

ภาพที่ 2 การนำเสนอโครงงานในรูปแบบนิทรรศการตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบสะเต็มศึกษา

2.5 เครื่องมือที่ใช้ทำการวิจัย ประกอบด้วย

2.5.1 รายงานบันทึกการประชุมกลุ่มของนักศึกษา

2.5.2 แบบประเมินการออกแบบและสร้างชิ้นงาน มีรายการประเมินประกอบด้วย การใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และกระบวนการออกแบบ ทางวิศวกรรม ความสำเร็จของงาน ประสิทธิภาพของชุดอุปกรณ์ การวางแผนและการทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ และความคิดวิเคราะห์วิจารณ์

2.5.3 แบบประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นการประเมินหลังเรียนโดยจัดทำโครงงานเกี่ยวกับการแก้ปัญหา เรื่อง การประยุกต์ใช้ความรู้ทางฟิสิกส์เพื่อการเกษตร กลุ่มละ 1 โครงงาน โดยการวัดผลใช้แบบประเมินโครงงานโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) คะแนน 15 คะแนน

2.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลและวิจารณ์ผล

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินทักษะการแก้ปัญหา

ประเด็นประเมิน	คะแนนตามเกณฑ์	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
ระบุปัญหา	1.71	57.14	พอใช้
เสนอแนวทางการแก้ปัญหา	1.86	61.90	พอใช้
เลือกแนวทางการแก้ปัญหา	1.57	52.38	พอใช้
เชื่อมโยงความรู้ทฤษฎีสู่การประยุกต์ใช้	2	66.66	พอใช้
การนำเสนอ	1.86	61.90	พอใช้
เฉลี่ย $(\overline{X})$	1.80	60	พอใช้

จากตารางที่ 1 นักศึกษามีทักษะความสามารถในการแก้ปัญหา อยู่ในระดับพอใช้ $(\overline{X} = 60\%)$ ถ้าพิจารณาเป็นรายด้านจากค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถมากที่สุดไปน้อยที่สุดได้ดังนี้ นักศึกษามีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทฤษฎีทางฟิสิกส์ไปสู่การประยุกต์ใช้ในด้านการเกษตรอยู่สูงที่สุด $(\overline{X} = 66.66\%)$ รองลงมาคือการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและการนำเสนอตามลำดับ $(\overline{X} = 61.90\%)$

จากการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา ผ่านกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน (Project-based activities) พบว่า

1) การออกแบบและสร้างโครงงาน กลุ่มตัวอย่างดำเนินการตามนิยามสะเต็มศึกษาดังนี้ ทบทวนความรู้วิชาฟิสิกส์ที่เกี่ยวข้อง (S=Science) การเคลื่อนที่แนวราบ การเคลื่อนที่ในแนวดิ่ง กฎการเคลื่อนที่ งานพลังงาน กลศาสตร์ของไหล ไฟฟ้าเบื้องต้น พลังงานทดแทน การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง (T=Technology) ในการออกแบบชิ้นงาน การเลือกใช้วัสดุที่มาประกอบชิ้นงาน (E=Engineering) โดยการคำนวณปริมาณต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (M=Mathematics)

2) ผลประเมินการออกแบบและสร้างชิ้นงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

1. มีการใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรมในทำโครงงานของกลุ่มตัวเอง

2.มีความเข้าใจที่ถูกต้องในภาพรวม

3. สามารถทำงานสำเร็จภายในเวลาที่กำหนด และเป็นไปตามเงื่อนไข

4. มีการออกแบบวิธีการทดสอบประสิทธิภาพโครงงานและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

5.มีการวางแผนและการทำงานร่วมกัน มีการประชุมเพื่อการวางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ

6. มีการอภิปรายและลงข้อสรุปร่วมกัน ในประเด็นปัญหาที่พบและทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานออกแบบและพัฒนาโครงงานของกลุ่มตัวเอง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาในรายวิชาฟิสิกส์ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาในรายวิชาฟิสิกส์ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่านที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาฟิสิกส์ 1 ภาคเรียนที่ 2/2560 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่

ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบประเมินโครงงาน และแบบประเมินทักษะในการแก้ปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง การประยุกต์ใช้ความรู้ทางฟิสิกส์เพื่อการเกษตร ของนักศึกษาที่จัดการเรียนรู้ตามแนวทางของสะเต็มศึกษา โดยใช้โครงงานเป็นฐานภาพรวมพบว่านักศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักศึกษามีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทฤษฎีสู่การประยุกต์ใช้เป็นลำดับที่ 1 และความสามารถในการเลือกแนวทางการแก้ปัญหาเป็นลำดับสุดท้าย

2. การนำการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาในระดับการบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชา ผ่านกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน (Project-based activities) โดยการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักศึกษาเชื่อมโยงความรู้และทักษะที่เรียนรู้จากวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์กับชีวิตจริง โดยประยุกต์ความรู้และทักษะเหล่านั้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของตัวเอง และศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบ สะเต็มศึกษา ที่สอดคล้องกับ นิยามของ STEM ในการศึกษา คือ S (Science) พบในส่วนการทบทวนความรู้และนำหลักการด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ ส่วนของ T(Technology) คือ การสืบค้นข้อมูลในเรื่องที่สนใจจากแหล่งการเรียนรู้หลายๆ แหล่ง ส่วนของ E (Engineering) ด้านวิศกรรมศาสตร์ พบในส่วนการสร้างสรรค์ออกแบบโครงงานของแต่ละกลุ่ม โดยอาศัยความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และกระบวนการทางเทคโนโลยีมาประยุกต์และ M(Mathematics) พบในส่วนการคำนวณในการสร้างสรรค์ส่วนต่าง ๆของโครงงานของแต่ละกลุ่ม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณหัวหน้าสาขาวิทยาศาสตร์และคณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยในการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา ผ่านกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน (Project-based activities) และขอขอบคุณนักศึกษาสาขาวิชาพืชศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

จำรัส อินทลาภาพร, มารุต พัฒผล, วิชัย วงษ์ใหญ่ และศรีสมร พุ่มสะอาด. (2558). การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาสาหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา.วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Slipakorn University สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 8(1), 61-74.

ประมวล ศิริผันแก้ว . (2541). การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้. สสวท. 103:8

รพีพรรณ พงษ์ปลื้ม และนวลศรี ชำนาญกิจ. (2557). การพัฒนาชุดการสอนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ, 4(7), 11-24.

สุพรรณี ชาญประเสริฐ. (2557). สะเต็มศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 42(186), 3-5.

อภิสิทธิ์ ธงไชย. (2556). สะเต็มศึกษากับการพัฒนาการศึกษาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์และ คณิตศาสตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกา. วารสารสมาคมครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่ง ประเทศไทย, 19, 15-18.

Billiar, K., Hubelbank, J., Oliva, T., & Camesano, T. (2014). Teaching STEM by design. Advance in Engineering Education, 4(1), 1-21.

Hathcock, S. J., Dickerson, D. L., Eckhoff, A., & Katsioloudis, P. (2014). Scaffolding for creative product possibilities in a design-based STEM activity. doi:10.1007/s11165-014-9437-7

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีตของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มทร.พระนคร

Guidelines for Quality Development in Learning and Teaching Arrangements of Discrete Mathematics for Faculty of Industrial Education, RMUTP

อัมภาภรณ์ พีรวณิชกุล[1*]

Umpaporn Peerawanichkul[1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีตของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใช้ข้อมูลการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีต ปีการศึกษา 2556-2560 จำนวน 76 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพการเรียนการสอน สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ในปีการศึกษา 2556-2560 นักศึกษาประเมินคุณภาพการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีต ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.51, $S.D.$ = 0.72) ส่วนแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน พบว่า ผู้สอนควรให้ข้อมูลและแนะนำแหล่งค้นคว้าหาความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติม มีการปรับปรุงสื่อการสอนให้ทันสมัย พัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีช่วยสอนให้นักศึกษาสามารถนำไปทบทวนนอกห้องเรียนได้ และส่งเสริมให้นักศึกษามีการฝึกปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณภาพ; การจัดการเรียนการสอน; คณิตศาสตร์ดีสครีต

---

[1] สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

[1] Department of computer engineering, Faculty of industrial education, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Vachira Phayaban, Dusit, Bangkok, District, Province 10300, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : umpaporn.p@rmutp.ac.th

ABSTRACT

This research aimed to find guidelines for quality development in learning and teaching arrangements of discrete mathematics for faculty of industrial education. The sample was used to evaluate the quality of teaching and learning of computer engineering 76 students enrolled in the Mathematics curriculum for the year 2013-2020. The instrument used in this study was questionnaires evaluation of teaching quality. The statistics used in data analysis were a percentage, average, standard deviation.

The study found that the academic year 2556-2017, the students assessed the quality of the teaching of the discrete mathematics curriculum at a high level ($\bar{x}$ = 4.51, $S.D.$ = 0.72). Guidelines for the development of teaching quality found that teachers should provide information and advice on learning resources to help them learn more, improved teaching materials, innovative media technology helps students to review outside the classroom and to encourage students to practice more.

Keywords: Quality Development; Teaching and Learning; Discrete Mathematics

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบ คอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2553) อีกทั้งคณิตศาสตร์ยังถูกจัดว่าเป็นศาสตร์สัมบูรณ์ ที่ไม่จำไม่เป็นต้องมีการอ้างถึงจากโลกภายนอก ซึ่งนักคณิตศาสตร์กำหนดและพิจารณาโครงสร้างบางประเภท สำหรับใช้ในคณิตศาสตร์เองโดยเฉพาะ เนื่องจากโครงสร้างอาจทำให้สามารถอธิบายสาขาย่อย ๆ หลาย ๆ สาขาได้ในภาพรวม หรือเป็นประโยชน์ในการคำนวณพื้นฐาน

รายวิชาคณิตศาสตร์ดีสครีต เป็นรายวิชาที่มีความสำคัญกับการเรียนวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ เนื่องจากเป็นพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบวงจรคอมพิวเตอร์บนพื้นฐานของ ตัวดำเนินการทางตรรกศาสตร์ และต้องมีการแก้ปัญหาบนพื้นฐานของหลักการคำนวณทางคอมพิวเตอร์ ดังนั้น การเรียนการสอนต้องมีการพัฒนาความคิดของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบ คอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาแล้ว ยังมีปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ วิธีการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน โดยเฉพาะเนื้อหาที่ผู้เรียนส่วนใหญ่เข้าใจยาก ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในด้านการสื่อสาร การสืบเสาะและเลือกสรรสารสนเทศ การตั้งข้อสมมติฐาน การให้เหตุผล การเลือกใช้ยุทธวิธีต่างๆ ในการแก้ปัญหา และยังเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งวิชาการด้านอื่นๆ ด้วย

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมนั้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด เนื่องจากการมีส่วนร่วมสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ความกระฉับกระเฉง และความตื่นตัวในการเรียนรู้รวมถึงความรู้สึกรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนหากผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นการวางแผนการเรียนรู้ ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นประเมินผลการเรียนรู้

ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดีสครีตมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเข้าใจเรียนได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีต โดยศึกษาจากการเรียนการสอนที่ผ่านมา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทางด้านคณิตศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีตของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิตของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 254 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีต ปีการศึกษา 2556-2560 จำนวน 76 คน โดยวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีต ของสำนักส่งเสริมงานวิชาการและงานทะเบียน ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (สำนักงานส่งเสริมงานวิชาการและงานทะเบียน, 2560) จำนวน 12 ข้อ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดีสครีต เป็นลักษณะแบบปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน
2. กำหนดประเด็นการประเมินให้ครอบคลุมกับองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดีสครีต เป็นลักษณะเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ ประกอบไปด้วย เนื้อหาที่ใช้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล
4. นำแบบประเมินและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและภาษาที่ใช้ และทำการหาค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่นเท่ากับ 95%
6. นำแบบประเมินและแบบสอบถามการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดีสครีตที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากแบบประเมินการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีตทาง Online ระหว่างปีการศึกษา 2556-2560 นำมาวิเคราะห์ตามหลักสถิติ ดังนี้

1. นำข้อมูลมาคำนวณวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) โดยกำหนดลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Ratting Scale) 5 ระดับ ดังนี้

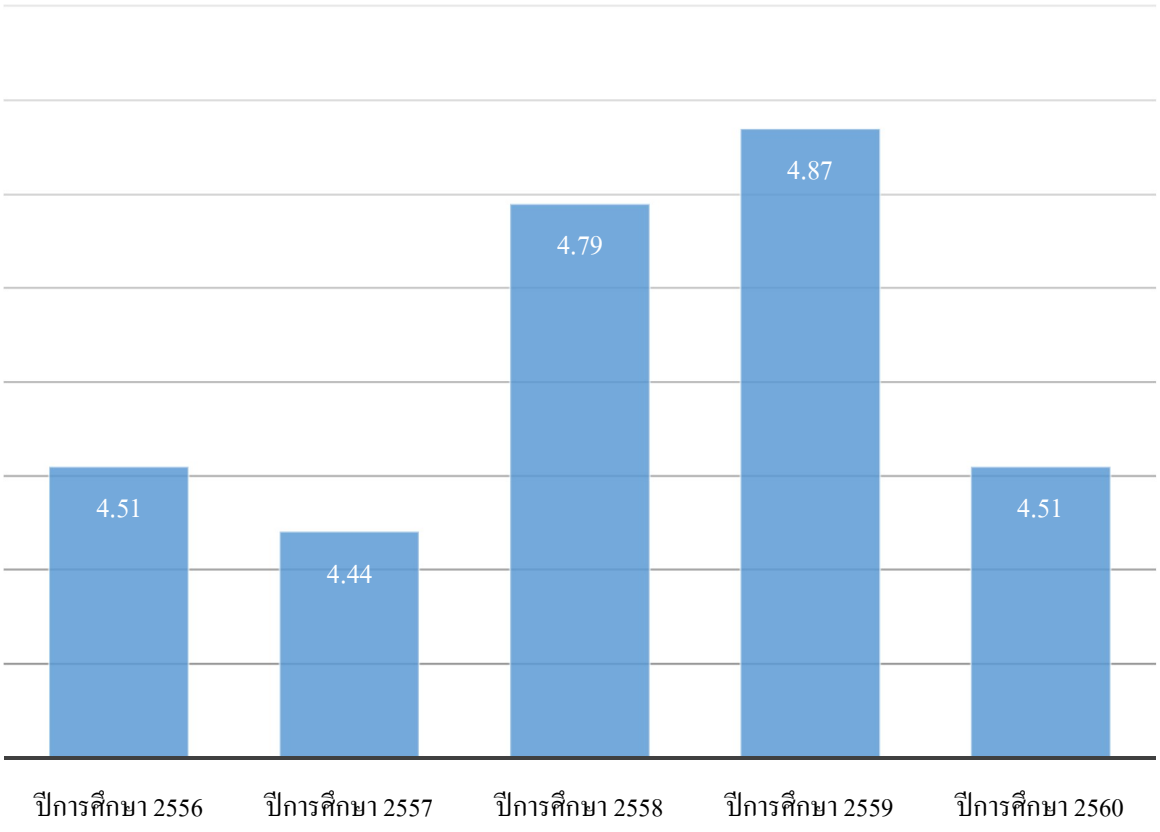
ระดับคะแนน	ความพึงพอใจ
5	ดีมาก
4	ดี
3	พอใช้
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

2. นำข้อมูลที่ได้จาการวิเคราะห์การเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีตของนักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมาเทียบกับเกณฑ์การแปลผลดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับสภาพปัญหา
4.51 – 5.00	ดีมาก
3.51 – 4.50	ดี
2.51 – 3.50	พอใช้
1.00 – 2.50	ต้องปรับปรุง

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีตของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ผลการวิจัย พบว่า

ภาพที่ 1 ผลการประเมินการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีต ปีการศึกษา 2556-2560

จากภาพที่ 1 ผลการประเมินการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีต ปีการศึกษา 2556-2560 พบว่า นักศึกษาที่เรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาในรายวิชาต้องไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00 ทุกปีการศึกษา และเมื่อพิจารณาถึงแบบสอบถามการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดีสครีตเพื่อนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ทั้ง 4 ด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดีสครีต

รายละเอียด	จำนวน (ความถี่)
1. เนื้อหาที่ใช้สอน	
ควรให้ข้อมูลและแนะนำแหล่งค้นคว้าหาความรู้	45
เนื้อหามีความหลายหลาย	34
มีแบบฝึกหัดและเฉลยเพิ่มเติม	31
2. กิจกรรมการเรียนการสอน	
ส่งเสริมให้นักศึกษามีการฝึกปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น	23

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดีสครีต (ต่อ)

รายละเอียด	จำนวน (ความถี่)
เน้นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	13
มีการจัดกิจกรรมที่ร่วมกลุ่มกันทำงานเพิ่มมากขึ้น	10
3. สื่อการสอน	
มีการปรับปรุงสื่อการสอนให้ทันสมัย	20
พัฒนาสื่อการสอนแบบ Online	10
มีใบงานและแบบฝึกหัดให้หัดปฏิบัติ	4
4. การวัดและประเมินผล	
มีการวัดผลตามสภาพจริง	5
เมื่อทำการวัดผลควรแจ้งผลการทดสอบให้กับนักศึกษาได้รับทราบ	3

จากตารางที่ 1 แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดีสครีต พบว่า ผู้สอนควรให้ข้อมูลและแนะนำแหล่งค้นคว้าหาความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติม มีการปรับปรุงสื่อการสอนให้ทันสมัย พัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีช่วยสอนให้นักศึกษาสามารถนำไปทบทวนนอกห้องเรียนได้ และส่งเสริมให้นักศึกษามีการฝึกปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และผู้เรียนต้องการให้ผู้สอนปรับปรุงวิธีการสอน สื่อการสอน และกิจกรรมการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวรรณา จุ้ยทอง (2558) กล่าวไว้ว่า เทคนิคการสอนครูสอนคณิตศาสตร์ที่ดี ต้องมีการนำเข้าสู่บทเรียน ตั้งคำถาม ใช้วาจากริยาท่าทางสื่อความหมาย และเน้นการใช้สื่อการสอน กระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาการคิดของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง พลขันธ์ และคณะ (2555) ที่ได้ทำการวิจัยแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีพวาปีปทุม พบว่า สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นการปฏิบัติจริง จัดหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ครูผู้สอนควรจัดทำแผนการสอนที่เน้นการบูรณาการหลักการทางวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ในหน่วยการเรียนด้วย ดังนั้น แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดีสครีตที่มีประสิทธิภาพสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบนั้น ผู้สอนควรเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ฝึกให้คิดวิเคราะห์ มีการนำสื่อการสอนที่ทันสมัยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตลอดเวลา เช่น Google Classroom, E-learning

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสืบเสาะให้ผู้เรียนได้มีการแก้ไขปัญหา มีการตั้งข้อสมมติฐาน การให้เหตุผล และการเลือกใช้วิธีการคิดอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน และมีการเปรียบเทียบวิธีการสอนที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้วิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย และนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

บรรจง พลขันธ์, ศิริ ถีอาสนา และจำเนียร พลหาญ. 2555. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีพวาปีปทุม. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 4(1) : 89-107.

ฟาฏินา วงศ์เลขา. 2553. การเรียนคณิตศาสตร์ : ความจำเป็นที่ไม่ควรมองข้าม. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม แหล่งที่มา: http://social.obec.go.th/node/22, 2 พฤษภาคม 2561.

สุวรรณา จุ้ยทอง. 2558. การศึกษาวิธีสอน เทคนิคการสอน และพัฒนารูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ดีเด่น ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระแก้วและจังหวัดอ่างทอง. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 10(1) : 156-168.

สำนักงานส่งเสริมงานวิชาการและงานทะเบียน. 2560. แบบประเมินการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ดิสครีต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

การพัฒนาคู่มือและการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษจากเกม Overwatch The Guidebook Development and Studying of English Vocabulary toward Overwatch Game

จุไรรัตน์ สวัสดิ์[1*] เสน่ห์ สวัสดิ์[2] และ วงศกร เพชรอาวุธ[3]
Churairat Sawad[1*] Sanae Sawad[2] and Whongsakorn Petarwut[3]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างคู่มือสำหรับการเล่นเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย สำหรับผู้เล่นเกมและผู้ที่ต้องการเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มเติมภายในเกม และ เพื่อประเมินความรู้ด้าน คำศัพท์และประเมินความพึงพอใจจากการใช้คู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่เล่นเกม Overwatch จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย คู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย แบบทดสอบก่อนและหลังการอ่าน คู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย และ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อคู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย การสร้างคู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย ได้รวบรวมคำศัพท์ที่ใช้ภายในเกมมาจัดเรียงตามหลักการใช้พจนานุกรมเพื่อให้ง่ายต่อการเปิดค้นหา และยังมีการแบ่งประโยคที่ใช้ภายในเกมออกเป็นช่วงๆ ตามการใช้งานเพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้ในการสนทนาและยังมีการแทรกข้อมูลเกี่ยวกับตัวละครภายในเกมอีกด้วย

ผลจากแบบทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการ ทดสอบคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหลังจากการอ่านคู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย โดย คะแนนเฉลี่ยก่อนการอ่านคู่มืออยู่ที่ 5 คะแนน และหลังการอ่านคู่มือเฉลี่ยอยู่ที่ 10 คะแนน ผลจาก แบบสอบถามความพึงพอใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.22 ซึ่ง ถือว่าอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนา, คำศัพท์ภาษาอังกฤษ, เกม Overwatch

ABSTRACT

The research aimed to create The Guidebook of playing Overwatch Game Thai Version for players who need to know in game vocabulary and to evaluate vocabulary knowledge and evaluate the satisfaction of The Guidebook Overwatch Game Thai version. The samples in this research were 20 purposive sampling players of the overwatch game. The instruments used were The Guidebook Overwatch Game Thai version, pre and posttest of The Guidebook Overwatch Game Thai version and satisfaction questionnaire for The Guidebook Overwatch Game Thai version. The statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The results were as follows: The Thai version of the Overwatch Game contained a collection of terms used to play the game, sorted by dictionary for easy searching and continued to be used exclusively for games. It was easy to use in game's conversation and also contained information about the characters within the game as well.

The score of posttest was mean 10 score from pretest mean at 5 score and satisfaction questionnaire found that the samples' satisfaction to The Guidebook Overwatch Game Thai version mean 4.22 in high level.

Keywords : Development, English Vocabulary, Overwatch Game

---

[1]อาจารย์ สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน 59 หมู่13 ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[2]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน 59 หมู่13 ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[3]นักศึกษา หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

[1]lecturer. Liberal Arts System, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Nan, 59 Moo 13, Fai Kaeo, Meuang, Nan 55000, Thailand.

[2]Asst. Prof. Liberal Arts System, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Nan, 59 Moo 13, Fai Kaeo, Meuang, Nan 55000, Thailand.

[3] Student in English for International Communication, Faculty of Business Administration and liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Nan 59 Moo 13, Fai Kaeo, Meuang, Nan 55000, Thailand.

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ajchurairat@hotmail.com

บทนำ

ปัจจุบันสื่อออนไลน์มีบทบาทเข้ามามีบทบาทกับสังคมเป็นอย่างมากทั้งในเรื่องการทำงาน และการดำรงชีวิต เยาวชนก็เป็นกลุ่มหนึ่งที่ใช้สื่อประเภทนี้ ซึ่งสื่อออนไลน์นั้น สามารถเข้าถึงได้ง่าย และรวดเร็ว ทำให้เยาวชนได้พบกับสื่อออนไลน์ต่างๆ มากมาย อาทิเช่น เฟสบุ๊คส์ ทวิตเตอร์ อินสตราแกรม เพลง คลิปวิดีโอ และเกม เป็นต้น ซึ่งโลกออนไลน์ทำให้สื่อเหล่านี้แผ่ขยายออกไปอย่างรวดเร็ว จากปากต่อปาก จากการแชร์ต่อๆ กันทำให้เกิดเป็นกระแสขึ้นมา ในบางครั้งสื่อออนไลน์ที่เยาวชนได้รับมานั้นอาจจะมาจากภาษาต่างประเทศ บางครั้งสื่อที่ได้รับอาจจะอ่านไม่ออกเลย หรืออ่านออกบ้างไม่ออกบ้างแต่สื่อเหล่านี้ก็ช่วยให้เยาวชนได้พัฒนาคำศัพท์หรือความรู้ด้านภาษาของประเทศนั้นๆ เกมก็ถือเป็นอีกสื่อออนไลน์ที่ได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มเด็กและเยาวชน

ยุคสมัยก่อน การจะเล่นเกมออนไลน์ได้ตัวเกมต้องมีการสร้างเซิฟเวอร์ในประเทศไทยหรือค่ายต่างๆ ในประเทศไทย ไปซื้อลิขสิทธิ์ของแต่ละเกมมาแล้วนำมาแปลเป็นภาษาไทย ตัวอย่างภาษาต้นฉบับที่นำมาแปลได้แก่ จีน เกาหลี ญี่ปุ่น หรือ ภาษาอังกฤษ เป็นต้น ประเทศเหล่านี้ มักจะผลิตเกมที่มีคุณภาพออกมา มากมายให้ผู้คนได้เล่นและจับจองเกม Overwatch ถือเป็นหนึ่งในเกมที่ผลิตจากคนอเมริกา ที่มีต้นฉบับเกมเป็นภาษาอังกฤษ เกม Overwatch นั้นถือเป็นเกมออนไลน์แนว FPS-MMORPG ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก และได้รับการโหวตให้เป็น Game of The Year ปี 2016 ซึ่งตัวเกมนั้นเป็นระบบที่ให้ผู้เล่นจาก หลายๆชาติเข้ามารวมตัวกัน ตัวเซิร์ฟเวอร์จะแบ่งออกเป็น 3 เซิร์ฟเวอร์ด้วยกันดังนี้ เซิร์ฟเวอร์ อเมริกา ยุโรป และเอเชีย ตัวเกมนั้นรองรับภาษาได้หลากหลายเช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน และภาษาเกาหลี เป็นต้น แต่ยกเว้นภาษาไทยที่ตัวเกมยังไม่มีระบบรองรับ ซึ่งในบางครั้ง เป็นปัญหาสำหรับผู้ที่ต้องการเล่นเกมนี้ ส่วนใหญ่ปัญหาจะเกิดจากการแปลคำอธิบาย วิธีการเล่นหรือคำเตือนที่ เป็นภาษาอังกฤษไม่ออกหรือบางคนไม่สนใจเพราะคิดว่าไม่ใช่ภาษาไทย เลยไม่จำเป็นที่จะต้องอ่าน แต่ หารู้ไม่ว่าการสอนเกี่ยวกับตัวเกมนั้นมีประโยชน์มากๆ สำหรับผู้ที่เล่นเกมแนวนี้เป็นครั้งแรก นอกจากปัญหาที่เกี่ยวกับการอ่านคำอธิบายแล้วยังมีปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารด้วย เนื่องจากเกม Overwatch เป็นเกมที่สามารถรวมผู้เล่น จากหลายประเทศทำให้การใช้ภาษาไม่ใช่มีแค่ภาษาไทยแต่ส่วนใหญ่แล้วจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนมาก การเล่นเกมแนว MMO (Massive Multiplayer Online หมายถึงเกมที่ต้องเล่น ร่วมกับผู้เล่นอื่นจำนวนมากกว่า 1 คน) นั้นจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสนทนากับเพื่อนร่วมทีมเพื่อนำไปสู่ชัยชนะ บางครั้งที่เราพบเจอผู้เล่นไทยแต่ไม่มีการสนทนาร่วมกับทีมเลยอาจจะเป็นเพราะ เหตุผลที่ว่า ฟังไม่ออกหรืออ่านข้อความที่เป็นภาษาอังกฤษไม่ได้ทั้งๆ ที่ส่วนใหญ่ คำศัพท์ที่ใช้นั้นจะ เป็นคำศัพท์พื้นฐานง่ายๆ ก็ตาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาคู่มือเกม Overwatch ฉบับแปลภาษาไทยเพื่อให้ผู้ ที่นิยมเล่นเกมออนไลน์ได้มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เพิ่มเติมหรือเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับระบบและ คำศัพท์ภายในเกม Overwatch เพิ่มมากขึ้นและสามารถนำคำศัพท์เหล่านั้นมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างคู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทยสำหรับผู้เล่นเกมและผู้ที่ต้องการเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มเติมภายในเกม
2. เพื่อประเมินความรู้ด้านคำศัพท์และประเมินความพึงพอใจจากการใช้คู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากร คือ ผู้ที่นิยมเล่นเกมออนไลน์ ตามร้านเกมออนไลน์ในเขต อ.เมือง น่าน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ที่เล่นเกม Overwatch จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คู่มือเกม Overwatch ฉบับแปลภาษาไทย
2. แบบฝึกหัดก่อนและหลังการอ่านคู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับ คำศัพท์ภายในเกม Overwatch
3. แบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย

โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ Level ในเกม Overwatch

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อคู่มือและศึกษาคำศัพท์ภายในเกม Overwatch เป็นถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามรูปแบบของ Likert's scale มี จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ โดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำคู่มือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ
2. สร้างคู่มือเกม Overwatch ฉบับแปลภาษาไทยโดยแปลจากเนื้อหาภาษาอังกฤษในเกม
3. จัดทำร่างแบบสอบถามและแบบฝึกหัดเกี่ยวกับคำศัพท์ภายในเกมเพื่อเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ระยะเวลาในการดำเนินงาน เดือนพฤษภาคม – เดือนกันยายน 2560
2. แจกแบบทดสอบก่อนอ่านคู่มือเกมฉบับภาษาไทยให้กลุ่มตัวอย่างโดยให้เวลาทำแบบทดสอบ 15 นาที และเก็บแบบทดสอบคืน
3. แจกคู่มือเกม Overwatch ฉบับแปลเป็นภาษาไทยให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยให้เวลากลุ่มตัวอย่างศึกษาคู่มือเป็นเวลา 2 อาทิตย์
4. นำแบบทดสอบหลังอ่านคู่มือเกมแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งโดยให้เวลาเท่ากันกับการทำแบบทดสอบก่อนอ่านคู่มือ

5.หลังจากนั้นดำเนินการแจกแบบสอบถามความพึงพอใจกับกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกและเก็บคืนด้วยตนเอง โดยให้เวลาในการทำแบบสอบถาม 20 นาที

6. เก็บรวบรวมข้อมูล บันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปรผล ตามเกณฑ์ของเบสท์และคาห์น ซึ่งมีค่าคะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.00 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.00 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.00 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์จากข้อเสนอแนะของแบบสอบถาม และนำเสนอเชิงบรรยาย

ผลและวิจารณ์ผล

ผลการวิจัย

การดำเนินงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาคู่มือและศึกษาคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากเกม Overwatch มี จุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างคู่มือสำหรับการเล่นเกม Overwatch ฉบับภาษาไทยสำหรับผู้เล่นเกมและผู้ที่ ต้องการเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มเติมภายในเกม และ เพื่อประเมินความรู้ด้านคำศัพท์และประเมินความพึง พอใจจากการใช้คู่มือสำหรับการเล่นเกม Overwatch โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเจาะจงคือ ผู้ที่เล่นเกม Overwatch online จำนวน 20 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยดังนี้

1. คะแนนก่อนและหลังการอ่านคู่มือเกม Overwatch ฉบับแปลภาษาไทย

2. ความพึงพอใจต่อคู่มือเกม Overwatch ฉบับแปลภาษาไทย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนก่อนและหลังอ่านคู่มือเกม (n=20)

การทดสอบ	ค่าเฉลี่ย	S.D
ก่อนอ่านคู่มือ	5.30	1.30
หลังอ่านคู่มือ	10	0.00

จากตารางที่ 1 พบว่าจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการอ่าน “คู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย”ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ทำแบบฝึกหัดก่อนการอ่านคู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 5.30 คะแนน และทำแบบฝึกหัดหลังการอ่าน คู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 10 คะแนน

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับ Level ในเกม Overwatch

ระดับ Level	จำนวน (คน)	ร้อยละ
Level 1-50	10	50.00
Level มากกว่า 51 ขึ้นไป	10	50.00
รวม	20	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ระดับ Level 1-50 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และระดับ Level มากกว่า 51 ขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อ “คู่มือ เกม Overwatch ฉบับภาษาไทย”

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ
1. รูปแบบคู่มือน่าสนใจ น่าอ่าน และขนาด รูปเล่มมีความเหมาะสม	4.15	0.37	มาก
2. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	4.15	0.49	มาก
3. คู่มือมีความสะดวกในการพกพาและใช้งานง่าย	4.20	0.52	มาก
4. มีความเหมาะสมในการจัดรูปแบบของคำศัพท์และคำแปล	4.15	0.59	มาก
5.ท่านได้รับความรู้จากคู่มือและสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเล่นเกมได้	4.15	0.75	มาก
6.เนื้อหาของคู่มือตรงต่อความต้องการของท่าน	4.45	0.69	มาก
7.ท่านมีความรู้เพิ่มเติมด้านคำศัพท์ที่ใช้ในเกม Overwatch	4.25	0.72	มาก
8.ท่านสามารถนำคำศัพท์และประโยคสนทนาไป ใช้ในเกมได้	4.30	0.57	มาก
9.มีคำศัพท์และประโยคมีเพียงพอต่อการ นำไปใช้ในการเล่นเกม	4.25	0.72	มาก
10.ท่านสามารถนำคำศัพท์และประโยคที่ใช้ในการสนทนาในคู่มือไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	4.1	0.55	มาก
รวม	4.22	0.60	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้เล่นเกมมีความพึงพอใจต่อ “คู่มือ เกม Overwatch ฉบับ ภาษาไทย”โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ (1) เนื้อหาของคู่มือตรงต่อความต้องการของผู้เล่นเกม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 รองลงมา คือ (2) ผู้เล่นเกมสามารถนำคำศัพท์และประโยคสนทนาไปใช้ในเกมได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และ (3) มีความรู้เพิ่มเติมด้านคำศัพท์ที่ใช้ในเกม Overwatch และ มีคำศัพท์และประโยคเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการเล่นเกม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25

วิจารณ์ผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาคู่มือและศึกษาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกม Overwatch ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาวิจารณ์ผลได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาคู่มือและศึกษาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกม Overwatch ฉบับภาษาไทยได้รับการพัฒนาให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในองค์ประกอบคู่มือด้านเนื้อหาและความถูกต้องของเนื้อหา รูปแบบเล่ม รูปภาพและสีสันประกอบในเล่ม ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างคู่มือด้วยการพัฒนามากจากแนวทางของปรีชา ช้างขวัญยืน (2556) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นแรกคือ การวิเคราะห์ข้อมูล เนื้อหา คำศัพท์ภาษาอังกฤษภายในเกม Overwatch และรวบรวมคำศัพท์ที่ใช้ภายในเกมดังกล่าวมาจัดเรียงตามรูปแบบภายในเกมและเรียงคำศัพท์ตามหลักการใช้พจนานุกรม เพื่อให้ง่ายต่อการเปิดค้นหา นอกจากนี้ยังมีการแบ่งประโยคที่ใช้ภายในเกมออกเป็นช่วงๆเพื่อให้ สะดวกต่อการนำไปใช้ในการสนทนาและยังมีการแทรกเนื้อหาข้อมูลและรายละเอียดตัวละครภายในเกม เมื่อสร้างคู่มือเสร็จแล้วผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและ ส่วนประกอบของคู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทยเพื่อนำข้อเสนอแนะและข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้คู่มือมีความสมบูรณ์

อย่างไรก็ตามในระหว่างการสร้างคู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทย ผู้วิจัยได้พบอุปสรรค บางประการเช่น การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ภาษาอังกฤษภายในเกม เนื่องจากเกมมีการอัพเดทแพทช์เรื่อยๆทำให้คำศัพท์ที่พบภายในเกมบางคำถูกเปลี่ยนแปลงไปถึงแม้ตัวเกมจะมีการอัพเดทแต่ผู้วิจัยได้คัดเลือกคำศัพท์ที่ถึงแม้เกมอัพเดทก็จะไม่เปลี่ยนแปลงและนำลงมาใส่ในคู่มือเพื่อให้ง่ายต่อการค้นหาความหมาย

2. ด้านผู้เล่นเกม Overwatch หลังจากได้นำคู่มือเกม Overwatch ฉบับภาษาไทยไปศึกษา ทำให้ผู้เล่นดังกล่าวมีความรู้ด้านคำศัพท์และประโยคภาษาอังกฤษภายในเกมเพิ่มมากขึ้น โดยวัดจากการทำแบบฝึกหัดจำนวน 10 ข้อซึ่งแบบฝึกหัดจะแบ่งออกเป็นสองช่วงได้แก่ แบบฝึกหัดก่อนการศึกษาคู่มือ และแบบฝึกหัดหลังการศึกษา คู่มือผลปรากฏว่าคะแนนหลังจากการอ่านคู่มือมีคะแนนมากกว่าก่อนการอ่านคู่มือ ซึ่งนับได้ว่าคู่มือนี้มีประโยชน์ต่อผู้เล่นเกม Overwatch สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรลดา วิวัฒน์เจริญวงศ์ (2554) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการทดสอบย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ในรายวิชา ACT314 การบัญชีบริหาร สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งได้ผล สรุปว่า คะแนนการทดสอบหลังเรียนมากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียนซึ่งเป็นพัฒนาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ซึ่งหมายความว่านักศึกษามีพัฒนาการทางด้านการเรียนที่ดีขึ้น

3.ด้านความพึงพอใจต่อคู่มือเกม **Overwatch** ฉบับภาษาไทยซึ่งในภาพรวมผู้เล่นเกมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าเนื้อหาของคู่มือตรงต่อความต้องการของผู้เล่นเกม นอกจากนี้ผู้เล่นเกมสามารถนำคำศัพท์และประโยคสนทนาไปใช้ในเกมได้ นอกจากนี้ผู้เล่นเกมยังได้รับความรู้เพิ่มเติมด้านคำศัพท์ที่ใช้ในเกม Overwatch และ มีคำศัพท์และประโยคเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการเล่นเกม

ทั้งนี้เนื่องจากคู่มือประกอบด้วย รูปภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาซึ่งสอดคล้องกับ บุญเกื้อ ครหาเวช (2542) ที่กล่าวไว้ว่าคู่มือที่ดีจะต้องคำนึงถึงภาษาที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย ควรออกแบบคู่มือ ให้สวยงามน่าหยิบอ่าน มีรูปภาพ หรือการ์ตูนประกอบ เพื่อให้น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ นี ถัง (2556) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการสร้างคู่มือคำราชาศัพท์ไทยสำหรับคนจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า คู่มือคำราชาศัพท์ไทย ได้รับความพึงพอใจต่อคนจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ในระดับมาก ซึ่งได้รับความพึงพอใจในหัวข้อของเนื้อหาของคู่มือตรงต่อความต้องการของผู้ใช้งานกับความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร

สรุปผลการวิจัย

ผู้ที่จะสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีมักเริ่มจากสิ่งที่ชอบและใกล้ตัวก่อน ดังนั้นการเล่นเกมออนไลน์ซึ่งเกมส่วนใหญ่ไม่ได้มีภาษาไทยมารองรับ และการที่ผู้เล่นจะเข้าใจตัวเกม จึงจำเป็นต้องไปฝึกฝนภาษานั้น ๆ ก่อนถึงจะเข้าใจตัวเกมได้ ซึ่งแน่นอนว่า การที่ผู้เล่นได้ศึกษาและเรียนรู้ในสิ่งที่อยากรู้จริงๆ มันจะทำให้เกิดความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ได้เร็วกว่าการที่ต้องไปนั่งเรียนหนังสือในห้องเรียน และอีกอย่างคือภาษาไม่ใช่สิ่งที่เรียนแล้วจะสามารถเรียนรู้ได้ในเวลาอันรวดเร็ว แต่กลับต้องอาศัยเวลาและการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกมก็เป็นไอเทมชิ้นหนึ่งที่ทำให้ผู้เล่นสามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างเพลิดเพลิน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่สนับสนุนงบประมาณการวิจัย ประจำปี 2560 ทำให้รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จเป็นฉบับสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

จิตรลดา วิวัฒน์เจริญวงศ์. 2554. ผลของการใช้เทคนิคการทดสอบย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักศึกษาในรายวิชา ACT314 การบัญชีบริหาร สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

นี ถัง. 2556. การสร้างคู่มือคำราชาศัพท์ไทยสำหรับคนจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจคู่มือคำราชาศัพท์ไทยของคนจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญเกื้อ ครหาเวช. 2542. นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ. หจก. RS Printing.

ปรีชา ช้างขวัญยืน. 2556. เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การพัฒนาเว็บไซต์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

The Development of a Website in Communicative English for Coping with ASEAN Community of Undergraduates of Rajamangala University of Technology

ภันรัชสา จารุจินดา[1*]

Punrachasa Jarujinda[1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาเว็บไซต์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีผู้เข้าใช้เว็บไซต์ และ (3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1/2560 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล 9 แห่ง จำนวน 450 คน ดำเนินการวิจัยโดยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) เว็บไซต์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (2) แบบประเมินคุณภาพของเว็บไซต์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา (3) แบบประเมินคุณภาพของเว็บไซต์ด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ (4) แบบสอบถามด้านความพึงพอใจและปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า (1) คุณภาพของเว็บไซต์ด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 (2) คุณภาพของเว็บไซต์ด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 (3) ความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และ (4) ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49

คำสำคัญ : การพัฒนาเว็บไซต์, ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, การเรียนรู้ด้วยตนเอง

---

[1]สาขาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพฯ 10300

[1]Department of General Education, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon , Dusit District, Bangkok 10300, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : punrachasa.j@rmutp.ac.th

ABSTRACT

This research aimed to (1) develop a website in communicative English for coping with ASEAN community of undergraduates of Rajamangala University of Technology (2) evaluate the satisfaction of the students who used the website and (3) evaluate the factors affecting the students' self-directed learning. The samples were 450 of the second year students in the first academic year 2017 from 9 Rajamangala Universities of Technology. This research was conducted by using Non-Probability Sampling. The samples were selected by using Accidental Sampling Method. The research instruments were as follows: (1) the communicative English website for coping with ASEAN community of undergraduates of Rajamangala University of Technology (2) the website quality evaluation form on educational technology, (3) the website quality evaluation form on English content and (4) the evaluation form on satisfaction and the factors affecting the students' self-directed learning after using the website. The statistics used in the data analysis are mean and standard deviation. The findings revealed that: (1) The quality of the website on educational technology is in the level of "Excellent". (mean = 4.77). (2) The quality of the website on English content is in the level of "Excellent". (mean = 4.78) (3) The satisfaction on website usage is in the level of "Very Satisfied" (mean = 4.44) and the factors affecting learners' self-directed learning is in the level of "High". (mean = 4.49)

Keyword: The Development of a Website, Communicative English, Self-directed Learning

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกด้าน เช่น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และการศึกษา สืบเนื่องมาจากวิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้คนสามารถติอต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้อย่างรวดเร็วผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (social media) โดยใช้อินเตอร์เน็ต (Internet) เป็นเครื่องมือ ประเทศไทยก็เช่นกัน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2556: ออนไลน์) รายงานว่า ในปี พ.ศ.2556 ประชากรทุกภาคเข้าถึงอินเตอร์เน็ตได้ 71.97% และประชากรเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ เข้าถึงอินเตอร์เน็ตได้ 91.87% จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่าการเข้าถึงอินเตอร์เน็ตของคนไทยมีอัตราสูงและมีแนวโน้มในการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ภาษาอังกฤษถือว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี เนื่องจาก (1) นักศึกษาต้องใช้ภาษาอังกฤษในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากตำรา หนังสือ และสื่ออินเตอร์เน็ต ปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลทางอินเตอร์เน็ตเป็นเรื่องง่าย แต่การทำความเข้าใจในข้อมูลนั้นยังเป็นปัญหา เนื่องจากข่าวสารข้อมูลส่วนใหญ่ในอินเตอร์เน็ตเป็นภาษาอังกฤษ การหาความรู้จากสื่ออินเตอร์เน็ตจะราบรื่นและประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งมาจากการที่ผู้เรียนต้องมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี (2) นักศึกษามีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการเตรียมพร้อมสำหรับการเข้าสู่งานในอนาคต งานเกือบทุกประเภทต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี (English Literacy) ดังนั้นผู้ที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษสูงจะมีโอกาสที่ดีกว่า (3) นักศึกษามีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ทั้งในและต่างประเทศ (4) ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นในการดำรงชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2555: 15) ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ว่า อุดมศึกษาต้องจัดการศึกษาที่เน้นภาษาอังกฤษและภาษาในอาเซียน เพื่อให้คนไทยสามารถสื่อสารกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มโอกาสในการดำรงชีวิตและทำงานในระดับนานาชาติ

จากการศึกษาพบว่า คนไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จด้านการใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ETS Global B.V. (2559: online) เผยว่า ผลคะแนนสอบ TOEIC (Test of English for International Communication) ประจำปี พ.ศ.2559 ประเทศไทยได้คะแนนเฉลี่ย 496 คะแนน จากคะแนนเต็ม 990 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 44 จากทั้งหมด 49 ประเทศ เป็นการสะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของคนไทย ทั้งนี้ทุกมหาวิทยาลัยรวมทั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง ก็กำลังเผชิญกับปัญหาด้านนี้เช่นกัน การแก้ไขปัญหาจึงควรได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

การเรียนภาษาอังกฤษที่ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น ครูผู้สอน สภาพแวดล้อม และสิ่งสำคัญ ได้แก่ ผู้เรียน ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนประสบความสำเร็จสูง ก่อศักดิ์ ไชยรัศมีศักดิ์ (2554: 16) กล่าวว่า การศึกษา คือ การสร้างให้ผู้เรียนทุ่มเทอย่างสุดกำลัง จนสามารถสร้างผลงานที่ยอดเยี่ยมได้ สอดคล้องกับ คริสโตเฟอร์ ไรท์ (2549: 128-129) ได้กล่าวว่า ถ้าผู้เรียนต้องการรอบรู้ในวิชาภาษาอังกฤษ ผู้เรียนต้องทุ่มเทอย่างเต็มที่ ต้องเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกห้องเรียน ผู้เรียนที่ดีต้องสามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถเรียนรู้และฝึกฝนด้วยตนเองได้ ดังนั้นอาจพอสรุปได้ว่าการเรียนภาษาอังกฤษให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้เรียนควรปรับทัศนคติและบทบาทในการเรียนรู้ใหม่ จากการเป็นผู้เรียนแบบพึ่งพา (passive learners) มาเป็นผู้เรียนแบบเชิงรุก (active learners) ควรหมั่นศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติม และความสามารถเลือกใช้สื่อการเรียนต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะสื่อทางอินเตอร์เน็ต ซึ่งมีความน่าสนใจ เข้าถึงง่าย และเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มขีดความสามารถด้านภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

เว็บไซต์สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในปัจจุบันส่วนมากมีลักษณะคือ (1) การวางแผนและการวางระบบยังไม่ดีพอ เนื่องจากผู้พัฒนามักจะพัฒนาเนื้อหาไปเรื่อย ๆ เท่าที่มีเวลา (2) บรรจุเฉพาะเนื้อหา (plain texts) ขาดสื่อมัลติมีเดีย โดยเฉพาะสื่อเสียง เพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะด้านการฟังและการออกเสียง (3) เว็บไซต์บางส่วนมีการเช่าพื้นที่การใช้งาน

หรือสร้างโดยใช้เว็บไซต์สำเร็จรูปที่ให้บริการพื้นที่ฟรี จึงมีการติดตั้งเว็บแบนเนอร์ (web banners) และโฆษณาจากเจ้าของพื้นที่ไว้บนหน้าเว็บไซต์ค่อนข้างมาก ทำให้ผู้เรียนขาดสมาธิและขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ (4) เว็บไซต์สอนภาษาอังกฤษที่ดีและมีคุณภาพนั้นส่วนมากเป็นเว็บไซต์เชิงพาณิชย์ มีค่าใช้จ่ายในการเข้าเรียน ทำให้ผู้เรียนบางส่วนขาดโอกาสในการเข้าถึง

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจและมุ่งมั่นพัฒนาเว็บไซต์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารขึ้นโดย (1) วางระบบและแผนการพัฒนาเว็บไซต์ตามมาตรฐานวิชาการ มีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ (2) ศึกษาจุดบกพร่องของเว็บไซต์อื่นเพื่อปิดจุดบกพร่องเหล่านั้น (3) ติดตั้งอยู่บนเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร ที่มีมาตรฐาน ไม่มีเว็บแบนเนอร์และโฆษณารบกวนสมาธิผู้เรียน (4) เป็นเว็บไซต์เพื่อการศึกษาที่เปิดให้บริการฟรี ทุกคนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีข้อจำกัด

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเว็บไซต์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เข้าใช้เว็บไซต์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เข้าใช้เว็บไซต์

2. กรอบแนวคิด

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. ตัวแปรต้น คือ

1.1 รูปแบบของการพัฒนาเว็บไซต์ ได้แก่ สื่อภาพและเสียง การออกแบบเว็บไซต์ ความสะดวกในการใช้งาน องค์ประกอบภายในเว็บไซต์ การปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้

1.2 เนื้อหาของบทเรียน ได้แก่ ด้านแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ด้านวัตถุประสงค์และส่วนนำของบทเรียน ด้านการใช้ภาษา ด้านเนื้อหาของบทเรียน ด้านแบบฝึกหัดประจำบทเรียน ด้านการออกแบบระบบเรียน

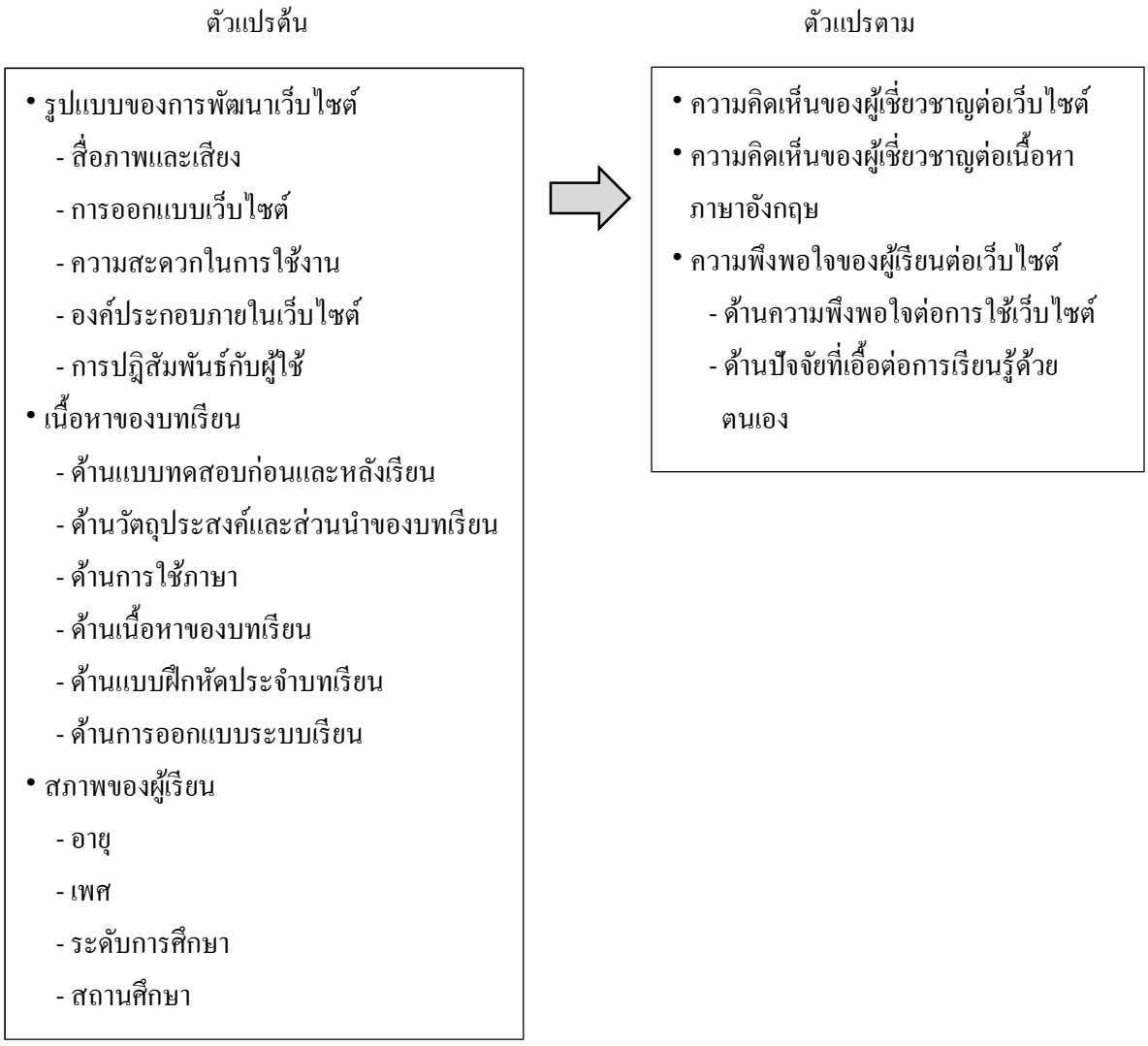
1.3 สภาพของผู้เรียน ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานศึกษา

2. ตัวแปรตาม คือ

2.1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อเว็บไซต์

2.2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อเนื้อหา ภาษาอังกฤษ

2.3 ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อเว็บไซต์ ได้แก่ ด้านความพึงพอใจต่อการใช้เว็บไซต์ และด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. การทบทวนวรรณกรรม

3.1 เว็บไซต์

ปิยวิท เจนกิจจาไพบูลย์ (2540: 41) กล่าวว่า เว็บไซต์เป็นแหล่งรวมเว็บเพจเรื่องเดียวกันจำนวนมาก และสามารถทำงานเพิ่มเติมได้ไม่มีวันสิ้นสุด แต่ละเว็บเพจจะมีการเชื่อมโยงกันภายใน และเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้ในเวลาอันรวดเร็ว

ดวงพร เกี๋ยงคำ (2560: 22) กล่าวไว้ว่า เว็บไซต์ คือ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เผยแพร่บนอินเตอร์เน็ต ให้ผู้ใช้ทั่วโลกเข้าไปอ่านได้ เว็บไซต์มีหลายประเภท เช่น เว็บไซต์ส่วนตัว เว็บไซต์หน่วยงาน เว็บไซต์ขององค์กร หรือบริษัทเอกชนที่ดำเนินงานทางด้านธุรกิจ เป็นต้น

ดังนั้น เว็บไซต์ หมายถึง แหล่งรวมข้อมูลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่นำเสนอในอินเตอร์เน็ต ในรูปแบบของเว็บเพจจำนวนมากที่เชื่อมโยงถึงกัน เว็บไซต์มีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของแต่ละเว็บไซต์

3.2 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

บาร์ท (Bartz. 1989: 81-82) กล่าวว่า การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นการสื่อสารที่ผู้พูดต้องมีคุณสมบัติสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ มีความคล่องแคล่ว (fluency) ในการพูด โดยสามารถพูดได้อย่างต่อเนื่อง เป็นธรรมชาติ

และมีความเข้าใจ (comprehensibility) ในสิ่งที่ต้องการสื่อสาร โดยสามารถสื่อสารในสิ่งที่ตนเองต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตรงตามจุดประสงค์

บราวน์ (Brown. 2000: 246-247) ได้กล่าวว่า การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารนั้น บุคคลต้องประกอบไปด้วยความสามารถในด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ภาษา ความสัมพันธ์ของข้อความ ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม และความสามารถด้านกลวิธีในการสื่อสาร

สามารถสรุปได้ว่า การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ ความสารมารถที่แสดงออกให้เห็นได้ว่า ผู้พูดมีความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา มีความเข้าใจในการสื่อสาร สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง

3.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

โนลส์ (Knowles. 1975) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่บุคคลริเริ่มในการศึกษาด้วยตนเอง ตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียน เลือกวิธีการเรียนรู้ ดำเนินกระบวนการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2525: 3) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถกระทำได้ด้วยตนเอง ตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อม โดยการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ

กิดานันท์ มลิทอง (2536: 164) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วนตนเองว่า เป็นการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในด้านความต้องการ และความสามารถ ส่งเสริมให้บุคคลได้เรียนรู้ในสิ่งที่สนใจ ตามวิธีการและสื่อการเรียนที่เหมาะสมกับบุคคลนั้น ๆ

การเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้คิดริเริ่มด้วยตนเอง ตามความต้องการ และความสนใจของตนเอง ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ เป็นผู้ตั้งจุดประสงค์ ออกแบบวิธีการและกระบวนการเรียนรู้ ไปจนถึงประเมินความรู้ด้วยตนเองเมื่อสิ้นสุดกระบวนการ ผู้เรียนสามารถขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในด้านต่าง ๆ ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24,271 คน จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 9 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง ผู้เข้ามาตอบแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีที่ประชากรมีจำนวนแน่นอน (Finite Population) Yamane (1973.) ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 (e = 0.05)

โดยใช้สูตรคือ $$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = กลุ่มประชากร

e = คือความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในรูปของสัดส่วน

จากการคำนวณตามสูตรข้างต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 394 คน และเพื่อป้องกันการความผิดพลาด ผู้วิจัยจึงกำหนดใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน รวมทั้งสิ้น 450 คน

1.3 เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้จากการตอบแบบสอบถามของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง หัวข้อได้แก่ 1. Greeting People 2. Clarification 3. Advice 4. Talking about People 5. Going Places 6. Phone Call

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น

2.1 เว็บไซต์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 แบบประเมินคุณภาพของเว็บไซต์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา

2.3 แบบประเมินคุณภาพของเว็บไซต์ด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ

2.4 แบบประเมินความพึงพอใจและปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แบบประเมินที่ใช้ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

(1) ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบประเมินคุณภาพของเว็บไซต์จากเอกสารและงานวิจัย

(2) สร้างแบบประเมินคุณภาพของเว็บไซต์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา เป็นแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ likert (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 99-100) ซึ่งมีให้เลือกเพียงคำตอบเดียว โดยกำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง คุณภาพดีมาก

ระดับ 4 หมายถึง คุณภาพดี

ระดับ 3 หมายถึง คุณภาพพอใช้

ระดับ 2 หมายถึง ต้องปรับปรุงแก้ไข

ระดับ 1 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546: 162)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง คุณภาพดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง คุณภาพดี

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ต้องปรับปรุงแก้ไข

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ

เกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด คือ ค่าเฉลี่ยที่ได้ต้องมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

(3) นำแบบประเมินคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม นำไปหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาและค่าความเชื่อมั่น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้งาน

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้อง ความถูกต้อง และความครบถ้วนของเนื้อหาของเครื่องมือ ตรวจสอบและให้คำแนะนำโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

3.2 การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงตามคำแนะนำของ ผู้ทรงคุณวุฒิไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอฟฟ่าของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) พบว่า แบบประเมินคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 และแบบประเมินความพึงพอใจและปัจจัยเงื่อนไขที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดย

1. ส่งแบบประเมินคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คน ทำการประเมินเว็บไซต์และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

2. ส่งแบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ ให้ยังผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คน ทำการประเมินเนื้อหาภาษาอังกฤษและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

3. ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง เข้าใช้บริการเว็บไซต์และประเมินแบบประเมินความพึงพอใจและปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษา

1. คุณภาพของเว็บไซต์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา

ผลการประเมินพบว่า คุณภาพของเว็บไซต์ด้านเทคโนโลยีการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก (ค่าเฉลี่ย 4.77) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับคุณภาพ ดีมาก เรียงลำดับได้ดังนี้คือ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพของเว็บไซต์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา

คุณภาพของเว็บไซต์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
1. ด้านโปรแกรม	4.93	0.12	ดีมาก
2. ด้านการใช้งาน	4.93	0.12	ดีมาก
3. ด้านสื่อภาพและเสียง	4.73	0.39	ดีมาก
4. ด้านการออกแบบ	4.67	0.46	ดีมาก
5. ด้านตัวอักษรและการใช้สี	4.67	0.35	ดีมาก
6. ด้านเนื้อหา	4.67	0.35	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.77	0.30	ดีมาก

2. คุณภาพของเว็บไซต์ด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ

ผลการประเมินพบว่า คุณภาพของเว็บไซต์ด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก (ค่าเฉลี่ย 4.78) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับคุณภาพดีมาก เรียงลำดับได้ดังนี้คือ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพของเว็บไซต์ด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ

คุณภาพของเว็บไซต์ด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
1. ด้านแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน	4.93	0.12	ดีมาก
2. ด้านวัตถุประสงค์และส่วนนำบทเรียน	4.84	0.19	ดีมาก
3. ด้านการใช้ภาษา	4.87	0.23	ดีมาก
4. ด้านเนื้อหาของบทเรียน	4.76	0.25	ดีมาก
5. ด้านแบบฝึกหัดประจำบทเรียน	4.67	0.23	ดีมาก
6. ด้านการออกแบบระบบการเรียน	4.60	0.58	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.78	0.27	ดีมาก

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เข้าใช้บริการเว็บไซต์

ผลการประเมินพบว่า ความพึงพอใจผู้ใช้เว็บไซต์โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย 4.47) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับความพึงพอใจมาก เรียงลำดับได้ดังนี้คือ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้ที่เข้าใช้เว็บไซต์

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
1. ด้านสื่อภาพและสื่อเสียง	4.46	0.67	พึงพอใจมาก
2. ด้านการออกแบบเว็บไซต์	4.45	0.66	พึงพอใจมาก
3. ด้านเนื้อหา	4.42	0.68	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.44	0.67	พึงพอใจมาก

4. ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ใช้เว็บไซต์

ผลการประเมินพบว่า เว็บไซต์มีปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.49) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าทุกด้านมีระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้คือ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ใช้เว็บไซต์

ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
1. ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้	4.50	0.62	มาก
2. ด้านการใช้งานเว็บไซต์	4.47	0.66	มาก
3. ด้านองค์ประกอบภายในเว็บไซต์	4.49	0.65	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.49	0.64	มาก

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้คือ

1. เว็บไซต์มีคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย 4.77) ซึ่งณัฐกร สงคราม (2557.) ได้กล่าวว่า การสร้างสื่อมัลติมีเดียประกอบเว็บไซต์ต้องผ่านการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ต้องคัดเลือกเนื้อหาที่ตรงกับความต้องการในการเรียน ออกแบบวิธีการนำเสนอให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วจึงสร้างเป็นโปรแกรมมัลติมีเดียที่ตกแต่งอย่างเหมาะสม สวยงาม ดึงดูดใจให้อยากเรียน

2. เว็บไซต์ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษระดับอยู่ในดีมาก (ค่าเฉลี่ย 4.78) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากมีการนำเสนอเนื้อหาภาษาอังกฤษตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Approach) ซึ่งเน้นการเรียนรู้ภาษาเพื่อ ให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์ เน้นการฝึกปฏิบัติและนำไปใช้ได้จริง โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน (1) การนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ได้แก่ การนำเสนอคำศัพท์ใหม่ โครงสร้างของภาษา และสำนวนภาษาที่ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ (2) การฝึกปฏิบัติ (Practice) ได้แก่ การฝึกปฏิบัติตามสถานการณ์จริง เช่น การฝึกฟัง และการฝึกพูด (3) การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) เป็นการฝึกการถ่ายโอนความรู้ที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลอง ซึ่งสอดคล้องกับ แสงระวี ดอนแก้วบัว (2558: 135) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การนำเสนอเนื้อหาและการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้ มีข้อดีคือ เป็นการมุ่งให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะการใช้ภาษา ผู้เรียนมีความกล้าในการใช้ภาษา และมีประสบการณ์ทางภาษาอย่างแท้จริง

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าใช้เว็บไซต์อยู่ในระดับพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย 4.44) โดยเฉพาะในด้านของสื่อภาพและเสียง สอดคล้องกับ กิดานันท์ มลิทอง (2543: 275) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สื่อมัลติมีเดียมีประโยชน์ต่อการศึกษาในด้านการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียนได้ ส่วนด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49) ทั้งในด้านการใช้งานเว็บไซต์ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ และองค์ประกอบภายในเว็บไซต์ เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสะดวกและพึงพอใจในการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

1. คุณภาพของเว็บไซต์ด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77
2. คุณภาพของเว็บไซต์ด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78
3. ความพึงพอใจของผู้เข้าใช้เว็บไซต์ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44
4. ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.4

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ควรเพิ่มสื่อมัลติมีเดียประเภทสื่อวิดีโอ และสื่อแอนิเมชั่น
2. ควรเพิ่มสื่อประเภทอินโฟกราฟิก (infographic) เพื่อสร้างความน่าสนใจ และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น
3. ควรเพิ่มรูปแบบของแบบฝึกหัดให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น
4. ควรเพิ่มกิจกรรมประเภทเกม เพื่อเป็นการดึงดูดใจให้ผู้เรียนอยู่ในบทเรียนได้นานขึ้น

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีดังนี้คือ

ควรจัดทำเนื้อหารายวิชาภาษาอังกฤษรายวิชาอื่นเพิ่มเติม เช่น ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ภาษาอังกฤษเทคนิค ภาษาอังกฤษเพื่อการเตรียมสอบ TOEIC ฯลฯ เพื่อมุ่งเน้นด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาตลอดชีวิต และเป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะในการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ตามนโยบาย ประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ (Creative) และนวัตกรรม (Innovation) เพื่อให้คนไทยสามารถคิดวิเคราะห์เองได้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้ให้ทุนวิจัย ขอขอบคุณที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์และนักศึกษา จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ช่วยให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

ก่อศักดิ์ ไชยรัศมีศักดิ์. 2554. หัวใจของการศึกษา. หนังสือพิมพ์มติชน. 41(14616): 16.

กิดานันท์ มลิทอง. 2536. เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. เอดิสันเพรสโพรดักส์, กรุงเทพฯ.

_____. 2543. เทคโนโลยการศึกษาและนวัตกรรม. สำนักพิพม์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. 2555. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

คริสโตเฟอร์ ไรท์. 2549. Cross-Culture ฝรั่งไม่เข้าใจ คนไทยไม่เก็ท. พิมพ์ครั้งที่ 5. เนชั่นบุ๊ค, กรุงเทพฯ.

จินตวีร์ คล้ายสังข์ และ ประกอบ กรณีกิจ. 2559. การออกแบบเว็บเพื่อการเรียนการสอน: แนวทางการประยุกต์ใช้สำหรับการเรียนแบบผสมผสาน อีเลิร์นนิง และออนไลน์เลิร์นนิง. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ณัฐกร สงคราม. 2557. การออกแบบและพัฒนามัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 3. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

ดวงพร เกี๋ยงคำ. 2560. คู่มือออกแบบและสร้างเว็บไซต์ ฉบับสมบูรณ์. ไอดีซี, นนทบุรี.

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. สุวีริยาสาส์น, กรุงเทพฯ.

_____. **2546**. การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. สุวีริยาสาส์น, กรุงเทพฯ.

ปิยวิท เจนกิจจาไพบูลย์. 2540. เรียนรู้การเชื่อมโยงโฮมเพจด้วย HTML. โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, กรุงเทพฯ.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. 2556. ตารางสถิติจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ. แหล่งที่มา: http://service.nso.go.th/nso/nso_center/ project/search_center/23project-th.htm, 12 พฤษภาคม 2557.

สิทธิ์ ธีรสรณ์. 2551. เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2525. การเรียนการสอนรายบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.

แสงระวี ดอนแก้วบัว. 2558. ภาษาศาสตร์สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ 1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

Bartz, W.H. 1980. Testing Oral Communication in the Foreign Language Classroom: Language in

Education: Theory and Practice. The Center for Applied Linguistic, Virginia.

Brown, D.H. 2001. Principles of Language and Teaching. 4th ed. Prentice Hall Inc, New Jersey.

ETS Global B.V. 2015. The 2015 Report on TOEIC® Test Takers Worldwide:TheTOEIC®Listening and Reading Test. Available Source: https://WWW.etsglobal.org/About- us/News, June 30, 2018.

Knowles, S. M. 1975. Self-directed learning: A Guide for learners and Teachers. Follett, New York.

Yamane, Taro. 1973. Statistic: An Introductory Analysis. 3rd ed. Harper and Row, New York.

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิเชียรมาตุ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

Effects of Using a Learning Package on Guidance Activity by R-C-A Question Technique and Participatory Learning Method on Self-Sufficiency Life Skills in Secondary Students Level 1, Wichein Matu School, Muang District, Trang Province

พยอม ธัญรส[1*]

Payom Tanyaros [1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ ทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียง กลุ่มประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิเชียรมาตุ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2559 จำนวน 379 คน ดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลัง (one group-pretest-posttest design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวที่ได้พัฒนาขึ้น ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจทักษะชีวิตอย่างพอเพียง แบบทดสอบทักษะชีวิตอย่างพอเพียง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) และทดสอบทักษะชีวิตอย่างพอเพียง ก่อนและหลัง การใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้ t-test ผลการวิจัย สรุป ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 เท่ากับ 84.05/87.70

2. เปรียบเทียบระดับคะแนนทักษะชีวิตอย่างพอเพียงของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์คะแนนของแบบทดสอบทักษะชีวิตอย่างพอเพียง ก่อนและหลังใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว พบว่า นักเรียนมีทักษะชีวิตอย่างพอเพียงสูงขึ้น หลังการใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะชีวิตอย่างพอเพียงของนักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวสูงขึ้นหลังใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

คำสำคัญ : ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว,ทักษะชีวิตอย่างพอเพียง

---

[1] โรงเรียนวิเชียรมาตุ. ตำบลโคกหล่อ. อำเภอเมือง จังหวัดตรัง 92000

[1] Wichein Matu School, Muang District, Trang Province, 92000. Thailan

ABSTRACT

This research was aimed to develop a learning package on guidance activity for self-sufficiency life skills in 379 secondary students level 1, academic year 2016, Wichein Matu School, Muang district, Trang province. One group-pretest-posttest design was used this study. A learning package on guidance activity were developed to use for the students in order to assess the self-sufficiency life skills. Data on knowledge and life skills were collected by questionnaire. Mean and standard deviation were analyzed and self-sufficiency life skills from pretest and posttest were compared by t-test. The research finding can be concluded as follow.

1. The efficiency of a learning package on guidance activity for self-sufficiency life skills was meet the standard criteria E_1/E_2 equal to 84.05/87.70
2. Comparative on self-sufficiency life skills score of the students by using life skills testing from pretest and posttest shown increasing on self-understanding after learning package on guidance activity (**p**<0.01)
3. The students understanding on self-sufficiency life skills by learning package on guidance activity was significantly strengthened after using (**p**<0.01)

Keywords: Learning package on guidance activity, self-sufficiency life skills

บทนำ

"การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เน้นที่การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนในทุกระดับน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักใจหรือหลักคิด หลักการทำงานและหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จนกระทั่งมีอุปนิสัย "อยู่อย่างพอเพียง" เพื่อให้สามารถรักษาสมดุลในการดำเนินชีวิต และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาได้อย่างมีสติ ตลอดจนใช้ปัญญาความรู้ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต" พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 22 ธันวาคม 2542 (คำนาย อภิปรัชญาสกุล.2558) ทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่เน้นให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความรู้สึกนึกคิด ให้รู้จักสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล จัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม ปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ป้องกันตนเองในภาวะคับขันและจัดการกับชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคม ความสามารถในหารใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในปี พ.ศ. 2557 ที่ระบุว่าวิกฤติการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนที่สังคมไทยกำลังวิตกกังวลประกอบด้วย 1) การใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาระหว่างเด็กกับเด็กและผู้ใหญ่กับเด็ก ส่งผลให้มีผู้ใช้ความรุนแรงและผู้ถูกใช้ความรุนแรง การล้อเลียน การกลั่นแกล้ง การทำร้ายร่างกาย การยกเพื่อนเข่นฆ่าด้วยความคึกคะนอง 2) การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ไม่สร้างสรรค์และหมกมุ่นอยู่กับการใช้สื่อที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น โพสต์ภาพลามกอนาจาร ใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ ด่าทอ หมิ่นประมาท ให้ร้ายผู้อื่น และเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่สร้างสรรค์ 3)การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีเพศสัมพันธ์แบบใจเร็วด่วนได้ง่ายๆ และไม่ปลอดภัยทำให้เป็นคุณแม่วัยใส เป็นผู้ติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ ตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ 4) การใช้สารเสพติดให้โทษ โดยเริ่มจากการสูบบุหรี่ ดื่มเบียร์ ไวน์ เหล้า และใช้สารเสพติดที่มีโทษต่อร่างกายร้ายแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ตกเป็นเหยื่อของผู้ค้า เป็นเครื่องมือในการแพร่ระบาด เป็นห่วงโซ่ความเลวร้ายของวงจรการค้ายาเสพติด 5)การใช้มอเตอร์ไซค์ประลอง ประชันความเร็วบนท้องถนน ทำให้เกิดอุบัติเหตุและสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้คนในสังคม 6) มีภาวะจิตเวช จิตใจ อารมณ์ไม่เป็นปกติ ซึมเศร้า เครียด นำไปสู่การพยายามฆ่าตัวตาย

นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) เป็นยุทธศาสตร์ที่ชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศระยะกลาง เพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ระยะยาว ที่ทุกภาคส่วนในสังคมไทยได้เห็นพ้องร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ปี พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดไว้ว่า "คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรม ประชาธิปไตยและหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและอาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางด้านอาหารและพลังงา อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี" และการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข็มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554 : 10) กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 – 2561 โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะ ซึ่งทักษะชีวิตเป็นจุดเน้นด้านความสามารถและทักษะที่เด็กและเยาวชน จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะ

ชีวิตอย่างรอบด้าน เป็นภูมิคุ้มกันพื้นฐานที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับปัญหาและความท้าทายในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ.2551 : บทนำ) ซึ่งการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตตามจุดเน้น การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน ทั้งการสอนโดยตรงและการบูรณาการการเรียนการสอนในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีและใช้ทักษะชีวิตสามารถเผชิญปัญหาต่างๆ รอบตัวได้อย่างเหมาะสมกับช่วงวัย รู้จักตัดสินใจและแก้ไขสถานการณ์ให้อยู่รอดปลอดภัยจากปัญหาต่าง ๆ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4)

โรงเรียนวิเชียรมาตุ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำจังหวัด ที่มีขนาดใหญ่พิเศษ จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ จำนวน 2,816 คน นักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่นทำให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น การหนีเรียน การทะเลาะวิวาท เรื่องชู้สาว ไม่ส่งงาน ติดเกม ไม่ตั้งใจเรียน มีผลการเรียน 0 ร มส และ มผ ฯลฯ ได้สำรวจจากแบบสอบถามคำถามปลายเปิดกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาดังกล่าวข้างต้น พบว่า เกิดจากการชักชวนของเพื่อนนักเรียนด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 48.91 พฤติกรรมเลียนแบบ คิดเป็นร้อยละ 26.45 ขาดความมั่นใจในตนเอง คิดเป็นร้อยละ 16.45 ไม่มีเป้าหมายในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 6.12 และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 2.07 และให้นักเรียนกลุ่มดังกล่าวทำแบบทดสอบทักษะชีวิต เพื่อวัดทักษะชีวิต พบว่าระดับคะแนนทักษะชีวิต ตามเกณฑ์ อยู่ในระดับต่ำ จึงมีความจำเป็นต้องมีการปลูกฝังและเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียง ให้แก่นักเรียนที่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับต่ำได้มีการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างพัฒนาหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิเชียรมาตุ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนทักษะชีวิตอย่างพอเพียงของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์คะแนนของแบบทดสอบทักษะชีวิตอย่างพอเพียง ก่อนและหลังใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว
3. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจทักษะชีวิตอย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว

ความสำคัญของการวิจัย

1. เสริมสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตอย่างพอเพียงให้แก่นักเรียน
2. ได้นวัตกรรมชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพสำหรับใช้เสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอพียง
3. ครูแนะแนว ครูผู้สอน ผู้บริหาร บุคลากรที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปที่สนใจสามารถนำชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวไปใช้เสริมสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตอย่างพอเพียงให้แก่นักเรียน เยาวชน บุคคลที่สนใจ
4. เป็นแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน ในระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวิเชียรมาตุ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง มีจำนวน 10 ห้องเรียน จำนวน 379 คน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวิเชียรมาตุ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมการหนีเรียน การทะเลาะวิวาท เรื่องชู้สาว ไม่ส่งงาน ติดเกม ไม่ตั้งใจเรียน มีผลการเรียน 0 ร มส และ มผ และให้นักเรียนกลุ่มดังกล่าวทำแบบทดสอบทักษะชีวิต เพื่อวัดทักษะชีวิต พบว่า ระดับคะแนนทักษะชีวิต ตามเกณฑ์ อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 42 คน เป็น นักเรียนชาย จำนวน 19 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 23 คน โดยสมัครใจเข้าร่วมการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

เครื่องมือของการดำเนินการวิจัย

ประกอบด้วย ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียง จำนวน 4 ชุด รวม 16 กิจกรรม แบบสอบถามความสอดคล้องของชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว แบบสอบถามวัดความรู้ ความเข้าใจทักษะชีวิตอย่างพอเพียง แบบทดสอบทักษะชีวิตอย่างพอเพียง

วิธีรวบรวมข้อมูลการวิจัย

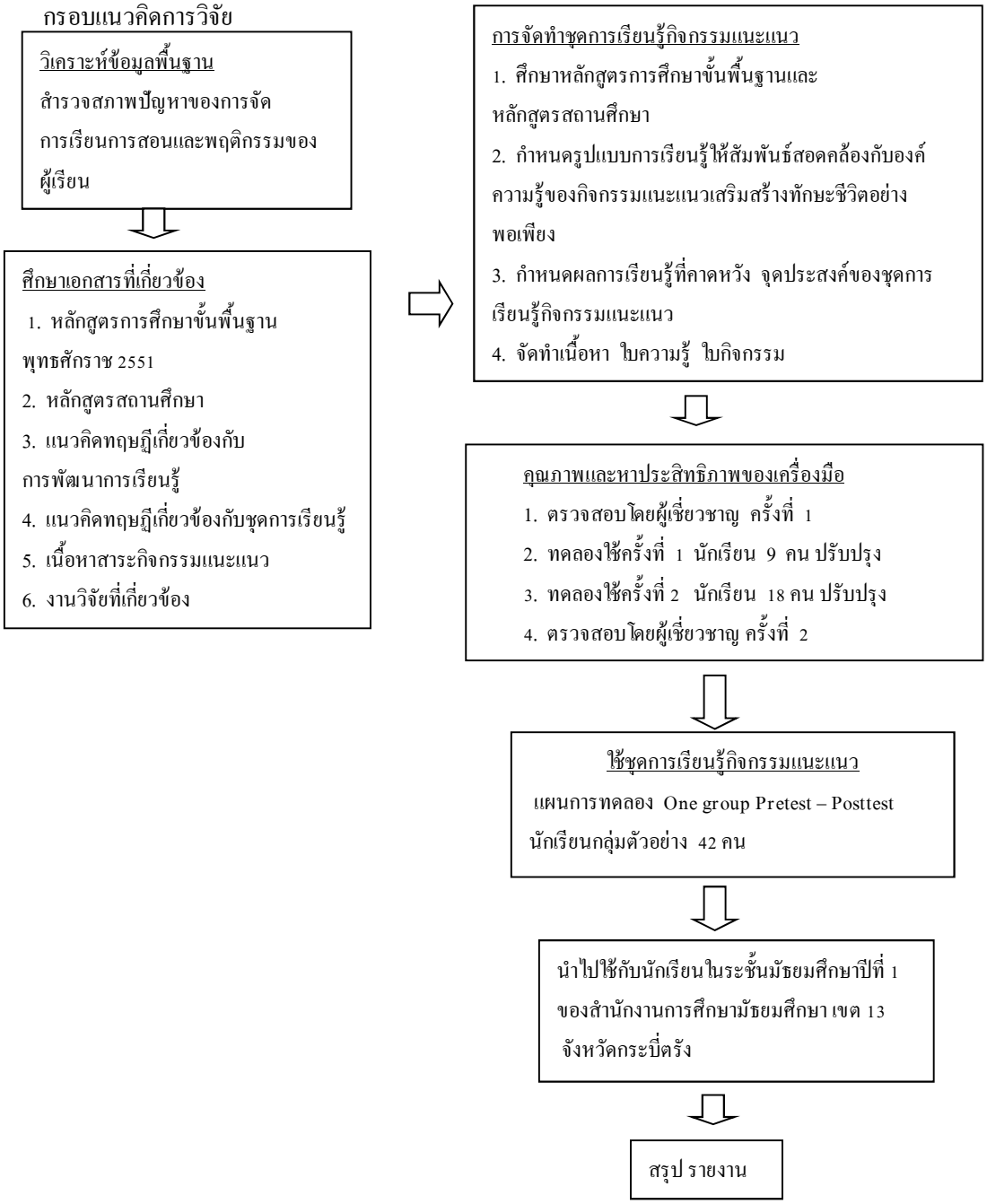
1. การสร้างชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียงประเมินผลได้ค่า ICO โดยผู้เชี่ยวชาญ หาประสิทธิภาพโดยทดสอบทางสถิติ เกณฑ์มาตรฐาน $E_1/E_2 = 80/80$
2. ประเมินผลทดสอบทักษะชีวิตและความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับทักษะชีวิตอย่างพอเพียง ก่อนนำชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มอย่าง จำนวน 16 กิจกรรม
3. ประเมินผลก่อน-หลังใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว แต่ละชุด
4. ประเมินผลทักษะชีวิตอย่างพอเพียง และความรู้ความเข้าใจ หลังใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุป รายงานผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรม SPSS Window 10 ในการหาค่า

1) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)
2) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3) ค่า t – test
4) ค่าความเชื่อมั่นของของเครื่องมือ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม

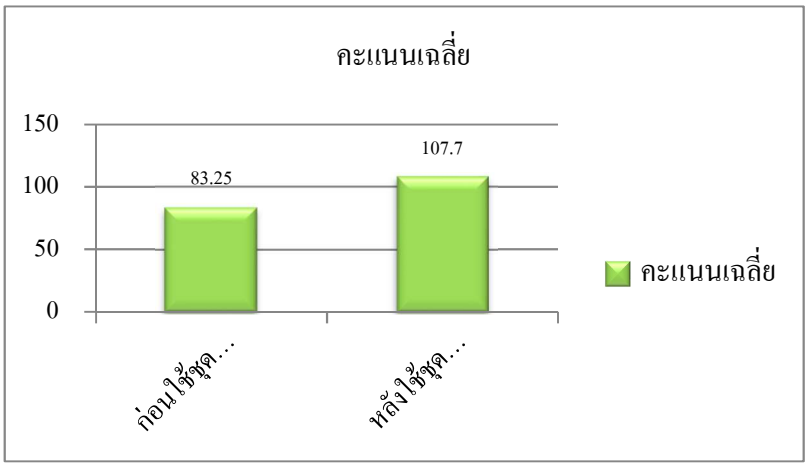
กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลและวิจารณ์ผล

ตารางที่ 1 แสดงการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียง

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	E_1/E_2
คะแนนระหว่างใช้ชุดกิจกรรม	42	40	33.62	84.05/87.70
คะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรม	42	40	35.03	

จากตารางที่ 1 การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต อย่างพอเพียง โดยใช้คะแนนระหว่างเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว พบว่า ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 เท่ากับ 84.05/87.70

ตารางที่ 2 แสดงเปรียบเทียบคะแนนก่อน – หลัง ของนักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียง

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	t
ก่อนใช้ชุดกิจกรรม	42	190	83.25	7.83	
					-10.372**
หลังใช้ชุดกิจกรรม	42	190	107.70	8.48	

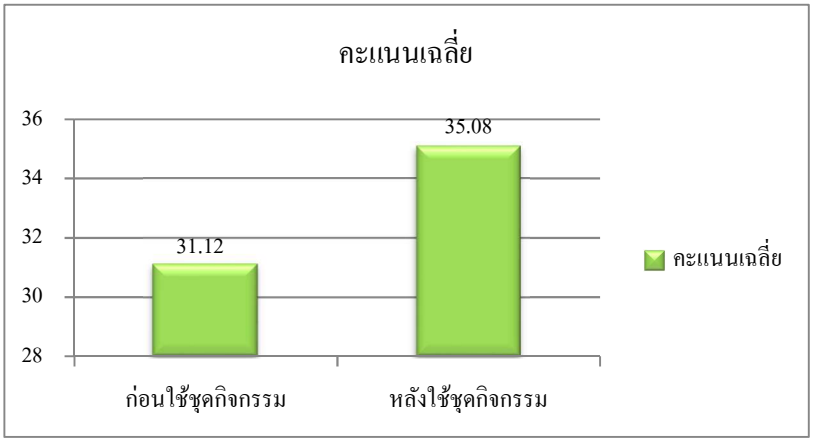
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 การทดลองใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวโดยการเปรียบเทียบระดับคะแนนก่อน – หลัง ของนักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียง จากแบบทดสอบทักษะชีวิต พบว่า ระดับคะแนนทักษะชีวิตหลังใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว มีระดับสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 แสดงเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ จากคะแนนก่อน – หลัง ของนักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียง โดยรวม

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	t
ก่อนใช้ชุดกิจกรรม	42	40	31.12	1.36	
					-10.499**
หลังใช้ชุดกิจกรรม	42	40	35.08	1.24	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนก่อน – หลัง ของนักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างพอเพียง โดยรวม พบว่า ระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจทักษะชีวิตอย่างพอเพียง หลังใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว มีระดับสูงขึ้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการวิจัย สรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวมีประสิทธิภาพ มีความเชื่อมั่นจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญและจากการทดลองใช้กับนักเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 เท่ากับ 84.05/87.70 สอดคล้องกับโคล์และชาลล์ (Cole & Chan,1994) ได้เสนอหลักการส่งเสริมการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมอาจทำในรูปผังความคิด เพื่อตรวจสอบความรู้ที่มีอยู่เดิมของตนเอง จะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาโดยใช้ความคิดของตนเอง เกิดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนประเมินผลงานการเรียนรู้ด้วยตนเองตามวัตถุประสงค์การเรียน ประเมินถึงความก้าวหน้าของตนเองเป็นการสร้างความท้าทายผู้เรียน การนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจากการวัดคะแนน ก่อน-หลัง ของความรู้ ความเข้าใจ สูงขึ้น และการวัดระดับทักษะชีวิตอย่างพอเพียงคะแนน ก่อน-หลัง ใช้ชุดการเรียนกิจกรรมแนะแนว มีระดับคะแนนทักษะชีวิตอย่างพอเพียงสูงขึ้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พจนา ทรัพย์สมาน (2550) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนใช้กระบวน
การเรียนรู้สร้างความรู้ของตนเองจากความคิดและปฏิบัติจริง เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญจำเป็นของสิ่งที่จะเรียนรู้ วางแผนกำหนดขอบเขตวิธีการเรียนรู้ ลงมือเรียนรู้ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงมีความสุขและภาคภูมิใจในตนเองสอดคล้องกับความเชื่อที่ว่าทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้ ย่อมส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ให้ความสำคัญของทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถของบุคคลในการจัดการชีวิตด้านต่างๆ ทั้งการครองชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม การพัฒนาการคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเตรียมชีวิตด้านการงานอาชีพ การมีความสามารถพัฒนาทักษะพื้นฐานทางการงานอาชีพ อันส่งผลถึงคุณภาพของบุคคล เพื่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนมีทักษะชีวิตอย่างพอเพียงเกิดขึ้นกับนักเรียนทำให้นักเรียนสามารถใช้ทักษะชีวิตอย่างพอเพียงที่เหมาะสมกับตนเอง นำความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ไปปรับปรุงพัฒนาตนเอง ในการดำเนินชีวิตภายในโรงเรียนและสังคมภายนอกได้ต่อไป การเกิดการเรียนรู้จากชุดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวเป็น นวัตกรรมทางการศึกษาที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสื่อและเครื่องมือการสอนของครูแนะแนวในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในเรื่องของทักษะชีวิต เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กนักเรียน เยาวชน ที่จะต้องมีการพัฒนาให้มีคุณภาพนั้น สอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2560) ที่กล่าวถึงครูกับการพัฒนาการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูในด้านการจัดการ

เรียนรู้จะต้องมีความรู้เรื่องทฤษฎีการเรียนการสอนมีเทคนิค การใช้และผลิตสื่อและการพัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน คณะผู้บริหาร ครู นักเรียนโรงเรียนวิเชียรมาตุ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

คำนาย อภิปรัชญาสกุล. 2558 . เศรษฐกิจพอเพียง. โฟกัสมีเดียแอนด์พับลิชชิ่ง, กรุงเทพฯ.

พจนา ทรัพย์สมาน. 2550 . การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , กรุงเทพฯ .

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพฯ.2559. การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน . โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพฯ.:

สุคนธ์ สินธพานนท์ .2560 . ครูยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 . 9119 เทคนิคพริ้นติ้ง, กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ยี่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี

Cole, Peter G. and Chan, Lorna. 1994 . Teaching Principles and Practice (2nded). Cromer : Prentice Hall of Australia Pty.

การพัฒนาชุดการสอนด้วยกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานด้วย SIADA Model สำหรับรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า

Development of SIADA Problem-Based Instructional Model for Electrical Engineering Mathematics

วิทฤทธิ์ โคตรมณี[1*]

Wittarit Khotmanee[1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดการสอนด้วยกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานด้วย SIADA Model สำหรับรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า ชุดการสอนที่สร้างขึ้น มีทั้งหมด 3 หน่วยเรียน ประกอบด้วย แผนการสอน ใบเนื้อหา สื่อโปรแกรมนำเสนอ PowerPoint สื่อโปรแกรมจำลองฟังก์ชัน GUI ของ MATLAB แบบทดสอบหลังหน่วยเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ โดยเลือกแบบเจาะจง 13 คน ผลการวิจัย พบว่า ชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.12/77.61 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 75/75 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อชุดการสอน ที่พัฒนาขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ชุดการสอน, การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานด้วย SIADA Model, คณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า

---

[1] สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ตำบลย่านยาว อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี 72130

[1] Department of Electronics and Telecommunication Engineering, Faculty of Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Yan Yaw Sub-district, Sam Chuk District, Suphan Buri Province 72130, Thailand

[*] ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : wittarit.k@gmail.com

ABSTRACT

This research aims to develop of SIADA Problem-Based Instructional Model for Electrical Engineering Mathematics. The constructed instructional package had 3 units consists of the teacher plan, content, PowerPoint, Graphical User Interface (GUI) program and achievement test. Samples were 13 students who registered in Electrical Engineering Mathematics subjects, Bachelor of Science in Technical Education Program in Electronics and Telecommunication Engineering, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi. The research results shown that the efficiency of constructed instructional package was equal to 78.12/77.61 that was consistent the criterion set of 75/75. The evaluated result of students satisfaction for constructed instructional package was very satisfying.

Keyword: InstructionalPackage,SIADA Problem-Based Instructional Model, Electrical Engineering Mathematics

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 นั้น ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” (พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ, 2542)

จากการศึกษาและสำรวจสภาพปัญหาอย่างต่อเนื่อง พบว่า เนื้อหาทางด้านวิศวกรรมส่วนใหญ่มีการคำนวณทางคณิตศาสตร์ที่ซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการคำนวณมาก ทำให้ผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ในเนื้อหาใหม่ๆ สื่อประกอบการเรียนการสอนส่วนใหญ่ไม่มีความหลากหลายและมีจำนวนน้อยที่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนส่วนมากใช้วิธีการสอนเป็นแบบบรรยายทำให้ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ (กัญญวิทย์, 2558) ดังนั้นผู้สอนควรจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนรู้จักการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น สร้างความรู้ด้วยตัวเอง และให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีการปฏิสัมพันธ์กับสังคม อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

หลักสูตรทางด้านวิศวกรรมโทรคมนาคมได้บรรจุรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของอนุกรมฟูเรียร์ของฟังก์ชันคู่และฟังก์ชันคี่ อนุกรมฟูเรียร์ของฟังก์ชันที่มีคาบเท่ากับ 2L ผลการแปลงลาปลาซทรานฟอร์ม ลาปลาซทรานฟอร์มกลับ และการประยุกต์ใช้งานด้านวิศวกรรมไฟฟ้า ดังนั้นลักษณะรายวิชาดังกล่าวจึงมุ่งเน้นถึง การคำนวณ การวิเคราะห์ และการประยุกต์ใช้งาน ซึ่งพบว่าในการคำนวณและวิเคราะห์ดังกล่าวนั้นมีขั้นตอนและการคำนวณที่ซับซ้อน เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถมองเห็นพฤติกรรมที่เกิดจากกระบวนการคำนวณได้ ดังนั้นการใช้โปรแกรมจำลองเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากเพื่อที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น (วิทฤทธิ์, 2560)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา เป็นแนวทางให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างชุดการสอนที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งประกอบไปด้วย คู่มือครู โปรแกรมนำเสนอ PowerPoint โปรแกรมจำลองฟังก์ชัน GUI ของ MATLAB โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นปัญหาเป็นฐาน ที่มีชื่อว่า เซียด้า (SIADA Model) ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ 1. ขั้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (S : Self-study) 2. ขั้นการให้ความรู้ (I : Information) 3. ขั้นการนำไปใช้งาน (A : Application) 4. ขั้นการอภิปรายผล (D : Discussion) 5. ขั้นการประเมินผล

(A : Assessment) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย และสามารถเข้าใจกระบวนการคำนวณได้อย่างเป็นระบบตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

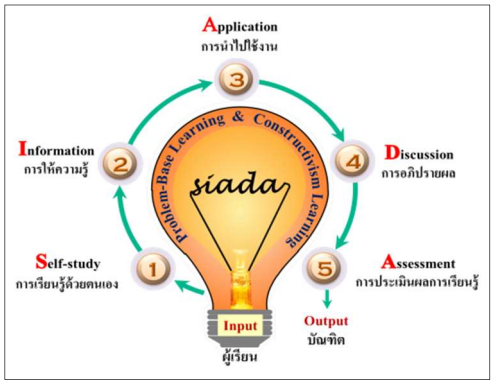
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SIADA Model
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง การประยุกต์ใช้งานคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า ประกอบด้วย

1. หัวข้อที่ใช้ทำวิจัยในรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า มีดังนี้
   1) อนุกรมฟูเรียร์ 2) การแปลงลาปลาซ
   3) การประยุกต์ใช้งานด้านวิศวกรรมไฟฟ้า
2. ชุดการสอน เรื่อง การประยุกต์ใช้งานคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า ประกอบด้วย
   1) แผนการจัดการเรียนการสอน
   2) วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
   3) ใบเนื้อหา ในหัวข้อต่อไปนี้
      3.1) อนุกรมฟูเรียร์ 3.2) การแปลงลาปลาซ
      3.3) การประยุกต์ใช้งานด้านวิศวกรรมไฟฟ้า
   4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
   5) แบบประเมินกิจกรรมตามรูปแบบ SIADA Model
3. สื่อการสอน เรื่อง การประยุกต์ใช้งานคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า ประกอบด้วย
   1) กระดานไวท์บอร์ด
   2) โปรแกรมนำเสนอ PowerPoint
   3) โปรแกรมจำลองฟังก์ชัน GUI ของ MATLAB
   4) เอกสาร และตำราอ้างอิง ใช้สืบค้นข้อมูลต่างๆ

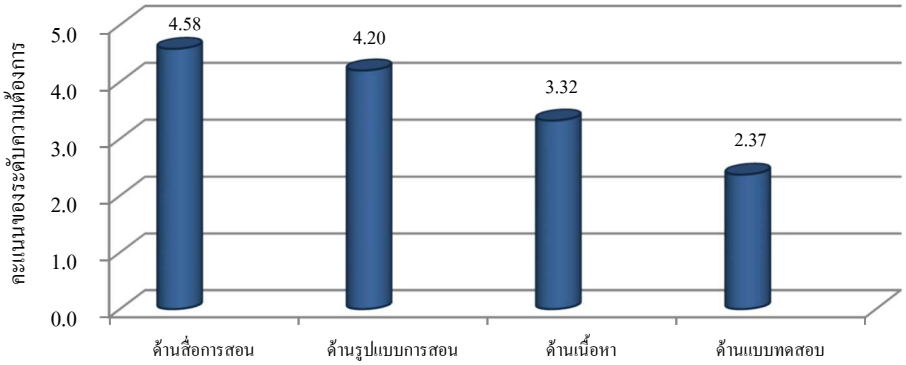

ภาพที่ 1 รูปแบบการเรียนการสอนแบบ SIADA model

4. รูปแบบการเรียนการสอน SIADA Model ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ 1. ขั้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (S : Self-study) 2. ขั้นการให้ความรู้ (I : Information) 3. ขั้นการนำไปใช้งาน (A : Application) 4. ขั้นการอภิปรายผล (D : Discussion) 5. ขั้นการประเมินผล (A : Assessment) แสดงดังภาพที่ 1

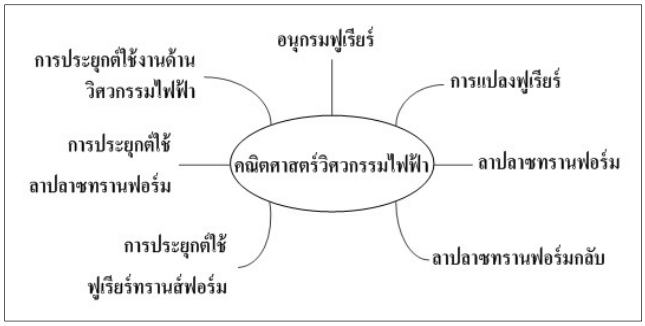
วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 : ศึกษาสภาพปัญหาในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า โดยใช้แบบสอบถามกับผู้เรียน จำนวน 100 คน จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 7 แห่ง ทั่วประเทศ พบว่า ผู้เรียนมีความต้องการให้มีการพัฒนาในด้านสื่อการสอนอยู่ในระดับมาก ($\overline{X} = 4.58$) ด้านรูปแบบการสอนอยู่ในระดับมาก($\overline{X} = 4.20$) ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X} = 3.32$) และด้านแบบทดสอบอยู่ในระดับน้อย ($\overline{X} = 2.37$) แสดงดังภาพที่ 2

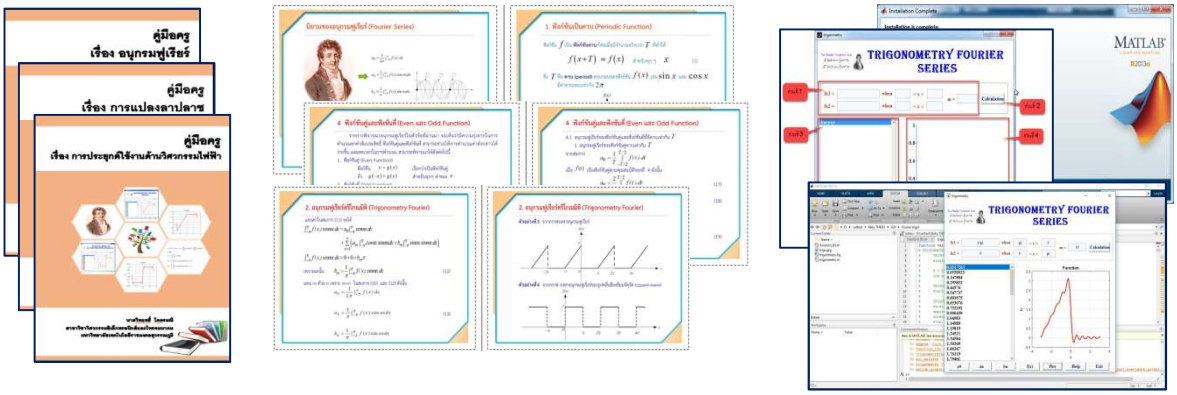
ภาพที่ 2 ค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 : ศึกษาและวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า จากหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 เพื่อกำหนดหัวข้อในการเรียนการสอนได้จำนวน 7 หัวข้อ แสดงดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 รายละเอียดการวิเคราะห์เนื้อหารายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า

ขั้นที่ 3 : สร้างชุดการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ และนำไปใช้กับกลุ่มทดลองเพื่อวิเคราะห์คุณภาพของรูปแบบการเรียนรู้และชุดการสอน แสดงดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 4 : เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์ผลทางสถิติเพื่อปรับปรุงและแก้ไข

ขั้นที่ 5 : นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ในลำดับต่อไป โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนในราย วิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า ในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ จำนวน 13 คน โดยเลือกแบบเจาะจงตามสภาพจริง

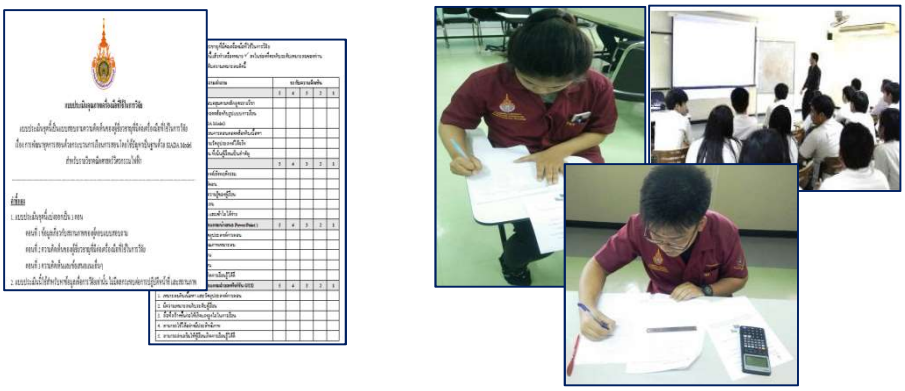

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 6 : นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ

ขั้นที่ 7 : สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

.

ภาพที่ 6 กิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบ SIADA model

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

ผลที่นำเสนอในบทความวิจัยนี้ เป็นการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น ตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SIADA Model นำมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง คือนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ มีผลเป็นดังนี้

1. การวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบหลังหน่วยเรียน เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากผู้เรียนเรียนเสร็จในหน่วยเรียนนั้นๆ ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังหน่วยเรียน โดยการนำคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนในแต่ละหน่วยเรียน นำมาหาค่าคะแนนเฉลี่ย จากนั้นคิดเป็นค่าร้อยละ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบหลังหน่วยเรียน

รายการ	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
หน่วยเรียนที่ 1	13	15	139	10.69	71.28
หน่วยเรียนที่ 2	13	15	156	12.00	80.00
หน่วยเรียนที่ 3	13	15	162	12.46	83.08
รวม	13	45	457	35.15	78.12

จากตารางที่ 1 แสดงผลคะแนนแบบทดสอบหลังหน่วยเรียน จากผู้เรียนจำนวน 13 คน โดยในแต่ละหน่วยเรียนข้อสอบเป็นแบบปรนัย จำนวน 15 ข้อ รวมคะแนนสอบหลังหน่วยเรียนทั้งหมด 45 คะแนน ผลรวมของคะแนนที่ผู้เรียนทำข้อสอบได้ทั้งหมด 457 คะแนน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 35.15 คิดเป็นร้อยละ 78.12 โดยค่าคะแนนสอบที่มีค่าสูงสุดคือหน่วย 3

2. การวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากผู้เรียนได้เรียนจบทั้ง 3 หน่วยเรียน นำคะแนนจากการทำแบบทดสอบหาค่าเฉลี่ย และคิดค่าร้อยละ ซึ่งผลวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายการ	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	13	45	454	34.92	77.61

จากตารางที่ 2 แสดงผลคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผู้เรียนจำนวน 13 คน โดยในข้อสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ คะแนนเต็ม 45 คะแนน ผลรวมของคะแนนสอบที่ผู้เรียนทำได้ทั้งหมด 454 คะแนน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 34.92 คิดเป็นร้อยละ 77.61

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

ข้อที่	ข้อคำถาม	$(\overline{X})$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	4.25	0.86	มาก
2.	ด้านใบเนื้อหา	4.12	0.78	มาก
3.	ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.18	0.81	มาก
4.	ด้านการวัดและประเมินผล	4.06	0.72	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.15	0.79	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนและชุดการสอน มีระดับความ พึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ยโดยรวมที่ 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดการสอนด้วยกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานด้วย SIADA Model สำหรับรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า เรื่องการประยุกต์ใช้งานคณิตศาสตร์วิศวกรรมไฟฟ้า ซึ่งผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน และความพึงพอใจของผู้เรียนต่อชุด การสอน พบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.12/77.61 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 75/75

2. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2548. การเรียนรู้แบบเน้นปัญหาเป็นฐาน. ในสารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 34. หน้า 77-80. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทิศนา แขมมณี. 2559. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 20 : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรรณี บุญประกอบ และคณะ. 2548. การเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก (PBL: Problem Based Learning).เอกสารประกอบการอบรมครู สควค. วันที่ 22-23 สิงหาคม 2548 ณ โรงแรมกรุงศรีริเวอร์ จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

วิชิต สุรัตน์เรืองชัย. 2549. “การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา”. วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 17 ฉบับที่ 2. มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิทฤทธิ์ โคตรมณี และคณะ. 2560. “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานแบบ SIADA Model สำหรับการเรียนการสอน เรื่องอนุกรมฟูเรียร์”. งานประชุมวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 10. วันที่ 23-24 พฤศจิกายน 2560 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, หน้า 249-253.

อรพินทร์ ชูชม. 2552. “การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research)”. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 15 (1), 1-15.

Klinbumrung, K. Tansriwong, S. and Akatimagool, S. (2015). “The Development of Instructional Package on High-frequency Transmission Line, Engineering using REPEA Learning Model.” In Proceedings of the 3rd International Conference on Technical Education. Bangkok: Faculty of Technical Education, King Mongkut University of Technology North Bangkok, (19-22).

รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้โครงงานวิศวกรรมไฟฟ้าสำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษา

Application of Project-Based Learning for Electrical Engineering Students in Vocational Education Classroom

เอกรัฐ ชะอุ่มเอียด[1*]

Accarat Chaoumead[1*]

บทคัดย่อ

ในบทความนี้ได้นำเสนอการเรียนการสอนแบบทดลองสำหรับแผงวงจรไฟฟ้า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายผ่านทางแบบฝึกปฏิบัติตามกฎหมายของโอห์ม ซึ่งเป็นพื้นฐานของทฤษฎีวงจรไฟฟ้า และนำเสนอสื่อการสอนในการทดลองที่สามารถใช้งานได้ทันทีในสถานศึกษา โดยนำเสนอกระบวนการผลิตและแผนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม เป็นหลักสูตรการผลิตวัสดุการเรียนการสอนแบบทดลอง ตามหลักสูตรการศึกษา เพื่อดำเนินการอย่างสมบูรณ์จึงจำเป็นต้องปรับปรุงทั้งเนื้อหาหลักสูตรและชั่วโมงการสอนเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ด้านไฟฟ้ามากขึ้น ดังนั้นจะต้องมีเนื้อหาหลักสูตรและเนื้อหาการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาแนวคิดเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาของหลักสูตรวิศวกรรมไฟฟ้าได้อย่างเพียงพอ ในอนาคตจะสามารถพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่แม้แต่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสามารถเข้าใจวงจรไฟฟ้าได้อย่างง่ายดายและจับกระแสไฟฟ้าที่มองไม่เห็นผ่านการแบบฝึกหัดทางปฏิบัติ

คำสำคัญ : วัสดุช่วยสอน, วงจรไฟฟ้า, แบบฝึกหัดปฏิบัติ

---

[1] สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000

[1] Department of Electrical Engineering, Faculty of Engineering, Rajamangala University of Technology Lanna Phitsanulok, Sub-district Ban Krang, Mueang Phitsanulok District, Phitsanulok 65000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : eakrat@hotmail.com

ABSTRACT

In this paper, we present our newly developed experimental teaching materials (board) for electric circuit to allow the students to understand easily, through practical exercises, Ohm's law that is the basis of electric circuit theory. We propose such experimental teaching materials that can be used instantly at educational sites by introducing the manufacturing processes and teaching plan of them. Especially, we propose classes as a curriculum to manufacture the experimental teaching materials. According to the new Course of Study executed completely, we perfected both course contents and instruction hours to enable the students to obtain a deeper knowledge of electricity. As a result, it will need the course contents and teaching materials into which an idea is developed to allow the students to understand sufficiently the course contents of electricity. In future, we are going to develop the teaching materials that even the high school students can understand easily the electric circuit and grasp invisible electricity through practical exercises.

Keywords : Teaching Materials, Electric Circuit, Practical Exercises

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ต้องใช้ทักษะทางวิชาชีพที่จะสามารถดำเนินการอย่างสมบูรณ์สำหรับสถานศึกษาสายปฏิบัติ ศตวรรษที่ 21 ได้มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์และเลขคณิตมากยิ่งขึ้น สำหรับการเรียนการสอนด้านสาขาไฟฟ้าที่ต้องอาศัยทักษะทางอาชีพ ซึ่งเนื้อหาหลักสูตรของไฟฟ้าก็เปลี่ยนไปตามเทคโนโลยี นอกจากนี้เนื้อหาหลักสูตรไฟฟ้าและเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนได้รวมเป็นหนึ่งเดียวในด้านเทคโนโลยีและเศรษฐศาสตร์ โดยแนวคิดที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนที่คุณลักษณะที่สามารถนำไปใช้สำหรับการดำรงชีวิต ผู้เรียนจะต้องสามารถนำความรู้หลักบูรณาการกับทักษะเพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้สอนเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก (Facilitator) ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตัวเอง โดยที่ผู้สอนทำการกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามหรือโจทย์ เป็นการสร้างแรงบัลดาลใจและเสริมแรงทางบวกเพื่อให้ผู้เรียนอยากเรียน นำไปสู้การสร้างลักษณะนิสัยกระตือรือร้นที่จะเรียน หัวข้อหรือเนื้อหาที่จะนำมาเป็นโจทย์การเรียนรู้สามารถรวบรวมจากแหล่งต่างๆ หรือประสบการณ์ใกล้ตัว หาข้อโต้แย้งหรือสนับสนุนสมมติฐานสร้างเป็นกระบวนการคิด การเรียนรู้เช่นนี้เรียกว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน หรือ Project-Based Learning (PBL)

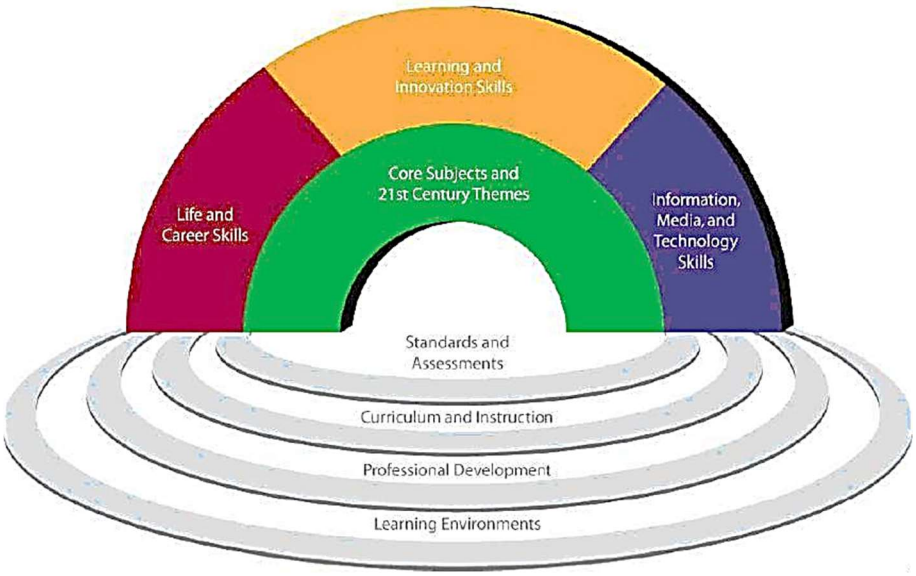
ลักษณะการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 จะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณลักษณะเชิงวิพากษ์ (Critical Attributes) ยึดโครงงานเป็นฐาน (Project-Based) เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมรอบตัวผู้เรียนต้องมีความสามารถในการสร้างความร่วมมือ (Collaboration) ทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานคือการบูรณาการความรู้ การพัฒนาความสามารถทางความคิด และการปฏิบัติ โดยเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะสารสนเทศและเทคโนโลยี ในการการคิดเชิงวิพากษ์ในปัญหาที่ซับซ้อน การฝึกปฏิบัติอาชีพ การนำเสนองานหรือผลงานและการใช้เทคโนโลยี

สำหรับงานวิจัยนี้ เป็นการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่อาศัยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) สำหรับสาขาไฟฟ้าที่อาศัยความรู้และทักษะวิชาชีพที่เรียนมาสร้างสรรค์ผลงาน โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาหรือตอบโจทย์ที่ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยคำนึงถึงการพัฒนาผลการเรียนรู้ ด้าน

ความรู้ (Cognitive Domain) ด้านทักษะ (Psychomotor Domain) และด้านเจตคติ (Affective Domain) สำหรับงานประยุกต์ที่เกี่ยวกับไฟฟ้าซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถเกี่ยวกับศาสตร์ทางไฟฟ้าและงานด้านวิทยาศาสตร์ รวมไปถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อวางแผนผลิตวัสดุการเรียนการสอนจริงและสามารถพัฒนาไปสู่นวัตกรรมที่นำมาใช้งานได้ในชีวิตประจำวันต่อไป

แนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom´s Taxonomy) มีจุดมุ่งหมายสูงสุดในด้านความรู้ ที่มุ่งเน้นทักษะการเรียนรู้ขั้นสร้างสรรค์ (Create) ซึ่งในปัจจุบันการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในอนาคตได้นั้น จะเป็นการพัฒนาวิธีการสอนที่มีความยืดหยุ่น มีการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้เรียนสร้างกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

(จิราภรณ์ ปกรณ์ http://www.vcharkarn.com/varticle/60454, 2014)

ความสามารถของผู้เรียนกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาของบลูม (Bloom´s Taxonomy) ได้วิเคราะห์ความสามารถที่ควรพัฒนาในการจัดการศึกษาและได้มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นมนุษย์จะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน เพราะจะใช้เป็นแนวทางและเป้าหมายในการกำหนดจุดมุ่งหมายการศึกษา ตลอดจนการกำหนดรูปแบบและแนวทางในการวัดและประเมินผลการศึกษา จะต้องอาศัยความเข้าใจระดับความสามารถ ในการเรียนการสอนและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

(ดร.ตรีคม พรมมาบุญ http://plc.tk21.in/archives/1938, 2017)

ระดับการเรียนรู้กับการจำแนกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ 3 ด้าน

1.พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากพฤติกรรมด้านสมองเกี่ยวข้องกับสติปัญญา ความรู้ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญา พฤติกรรมทางพุทธิพิสัยแบ่งเป็น 6 ระดับ ได้แก่

1.1 จำ (Remember) เป็นความสามารถในการจดจำเก็บรักษาประสบการณ์ต่าง ๆ จากการที่ได้รับรู้ไว้และระลึกถึงสิ่งนั้นได้เมื่อต้องการ

1.2 เข้าใจ (Understand) เป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของสื่อ และสามารถแสดงออกมาในรูปของการแปลความ การตีความ การคาดคะเน การขยายความ หรือ การกระทำอื่น ๆ

1.3 นำความรู้ไปใช้ (Apply) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ประสบการณ์ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจจึงจะสามารถนำไปใช้ได้

1.4 วิเคราะห์ (Analyze) เป็นความสามารถในการคิด หรือ การแยกแยะเรื่องราวสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ความสามารถในการวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดของแต่ละคน

1.5 ประเมินค่า (Evaluate) เป็นความสามารถในการตัดสิน ตีราคา หรือ สรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ออกมาในรูปของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นไปตามเนื้อหาสาระในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับ

1.6 สร้างสรรค์ (Create) เป็นความสามารถในการรวมส่วนประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันด้วยรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผล หรือทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นต้นแบบ

2. จิตพิสัย (Affective Domain) หมายถึง พฤติกรรมทางด้านจิตใจ เช่น ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทัศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันทีทันใด ด้านจิตพิสัยจะประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ 5 ระดับ ได้แก่

2.1 การรับรู้ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนเลือกที่จะให้ความสนใจต่อข่าวสารใดข่าวสารหนึ่ง เลือกที่จะรับรู้และตีความหมายของข่าวสาร โดยการใช้ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ของแต่ละบุคคล ตลอดจนความเชื่อทัศนคติแรงจูงใจในขณะนั้น และหลังจากเลือกตีความข่าวสารแล้ว ผู้บริโภคจะเลือกที่จะจดจำข่าวสารบางอย่างไว้ในความทรงจำของตน

2.2 การตอบสนอง เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ยินยอมและพอใจต่อสิ่งเร้านั้นซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรรแล้ว

2.3 การเกิดค่านิยม การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม การยอมรับนับถือในคุณค่านั้น ๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกลายเป็นความเชื่อ แล้วจึงเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น

2.4 การจัดระบบ การสร้างแนวคิด จัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความสัมพันธ์ ถ้าเข้ากันได้กับวิถีการดำเนินชีวิตผู้บริโภคหรือเข้ากันได้กับค่านิยมเดิมก็จะมีการยึดถือต่อไป แต่ถ้าค่านิยมใหม่ขัดกันกับค่านิยมเดิมอาจเกิดการไม่ยอมรับ หรืออาจรับค่านิยมใหมแล้วเลิกค่านิยมเดิมไป

2.5 บุคลิกภาพ การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัว ให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต้องดีงาม พฤติกรรมด้านนี้จะเกี่ยวกับความรู้สึกและจิตใจ ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับรู้จากสิ่งแวดล้อม แล้วจึงเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบ ขยายกลายเป็นความรู้สึกด้านต่าง ๆ จนกลายเป็นค่านิยม และยังพัฒนาต่อไปเป็นความคิด อุดมคติ ซึ่งจะเป็นควบคุมทิศทางพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยแต่ละคนจะรู้ดีรู้ชั่วอย่างไรนั้นก็เป็นผลของพฤติกรรมด้านนี้

3.ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) คือ พฤติกรรมซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นการแสดงออกมาได้โดยตรง โดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะ พฤติกรรม ด้านทักษะพิสัยประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ 5 ขั้น ดังนี้

3.1 การรับรู้

3.2 การลงมือปฏิบัติกระทำตามแบบได้

3.3 การหาความถูกต้อง พฤติกรรมสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะเมื่อได้กระทำซ้ำแล้วก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ

3.4 การกระทำอย่างต่อเนื่อง หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง และจะกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่อง จนปฏิบัติงานที่ยุ่งยากซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องคล่องแคล่วซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนและกระทำอย่างสม่ำเสมอ

3.5 การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ สามารถปฏิบัติได้คล่องแคล่วว่องไวโดยอัตโนมัติเป็นไปอย่างธรรมชาติ

เนื้อหาหลักสูตรและเนื้อหาการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาแนวคิดเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาของหลักสูตรวิศวกรรมไฟฟ้าแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3. Bloom's taxonomies of learning domains.

(Clark, D. http://www.nwlink.com/~donclark/hrd/bloom.html, 2015)

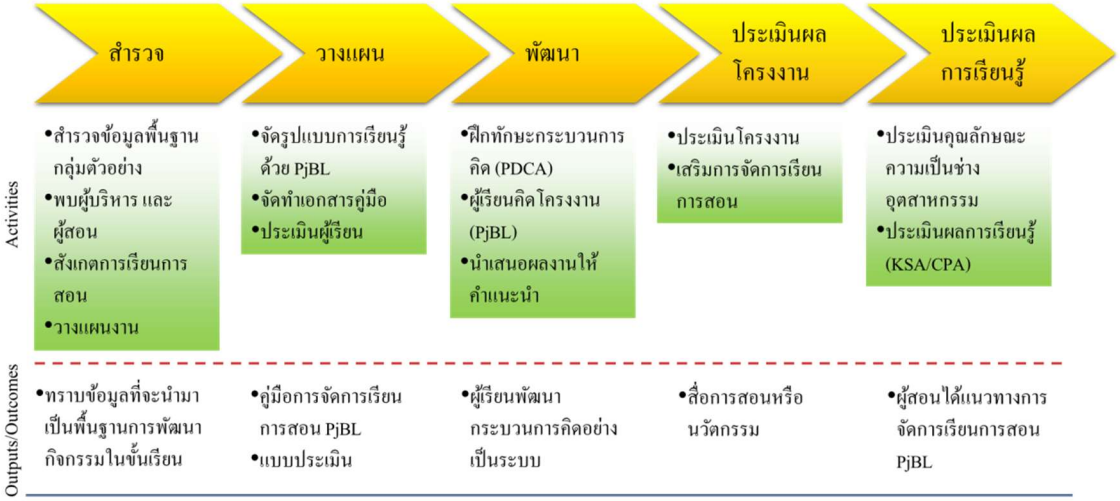
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประยุกต์ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ 3 ด้าน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง

2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ทางการเรียนด้านความรู้ (Cognitive Domain) ด้านทักษะ (Psychomotor Domain) และด้านเจตคติ (Affective Domain)

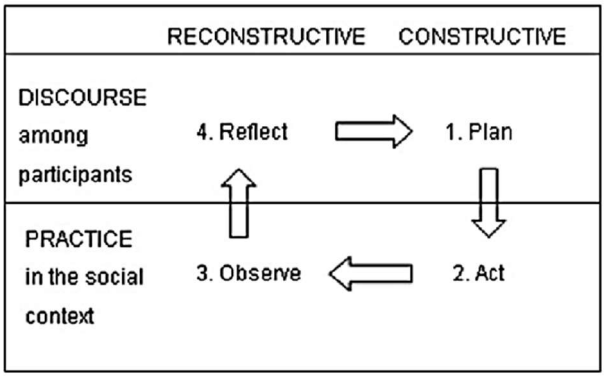
วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาสาขาช่างไฟฟ้ากำลัง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิศึกษา โรงเรียนกงไกรลาศวิทยา-วิทยาลัยสารพัดช่างสุโขทัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรูปแบบโครงงานเป็นฐาน.

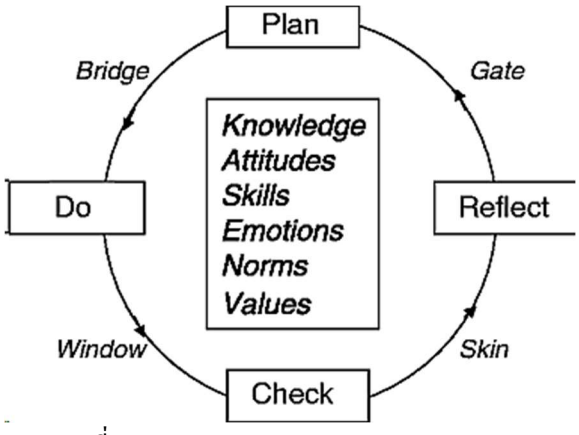
รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ภาพที่ 4 โดยดำเนินการวิจัยตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Kemmis & Mc Taggart, 1982 อ้างถึงใน Marit Aas, 2014) 4 ขั้น คือ ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติการ (Act) ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect) ในแต่ละขั้นดำเนินงาน แสดงในภาพที่ 5

รูปภาพ 5 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือ action research

(Carr and Kemmis 1986)

พื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ ความสามารถในการเรียนรู้ในและจากการกระทำ การสะท้อนที่สำคัญเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้นี้ มีหลายรูปแบบสำหรับการเรียนรู้ประเภทนี้ เช่น วัฏจักรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Deming-cycle : Plan, Do, Check, Act หรือ Kolb (Concrete experience, ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม การสังเกตและการสะท้อนความคิดการทดสอบ) รูปแบบที่รู้จักกันและการนำไปใช้ใน บริษัท เชลล์ (Juch, 1983)

ภาพที่ 6 Juch's circle for action oriented learning

(Tom J. van Weert, 2006,)

วัฏจักรสำหรับการกระทำที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ แสดงในภาพที่ 6

ขั้นที่ 1 วางแผนการดำเนินงาน (Plan) เกี่ยวกับทำโครงงาน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่จะทำโครงงาน วางแผน รวมถึงกำหนดกรอบการบันทึก การสังเกตและบันทึกผลการปฏิบัติงาน ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ (Do) เป็นขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ โดยใช้ข้อมูลที่ทำการศึกษามาประกอบการทดลอง รวมถึงการสร้างชิ้นงานเพื่อนำไปทดลองบันทึกผล

ขั้นที่ 3 สังเกตการณ์ (Check) เป็นขั้นตอนการทดสอบและบันทึกผลการทำโครงงาน เพื่อรวบรวมข้อมูลการศึกษา

ขั้นที่ 4 สะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect) เป็นขั้นตอนการเขียนรายงานผลโครงงาน การนำเสนอผลการทำโครงงานต่อชั้นเรียน ตลอดจนการสะท้อนผลการศึกษาและรับฟังข้อเสนอแนะจากเพื่อน ๆ และอาจารย์ที่ปรึกษาโครงงาน

กระบวนการพัฒนาคุณภาพตามวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan : P) การปฏิบัติตามแผน (Do : D) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check : C) และการปรับปรุงแก้ไข (Action : A) ในการดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดการเรียนรู้

2) แบบประเมินผลโครงงาน เพื่อใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์

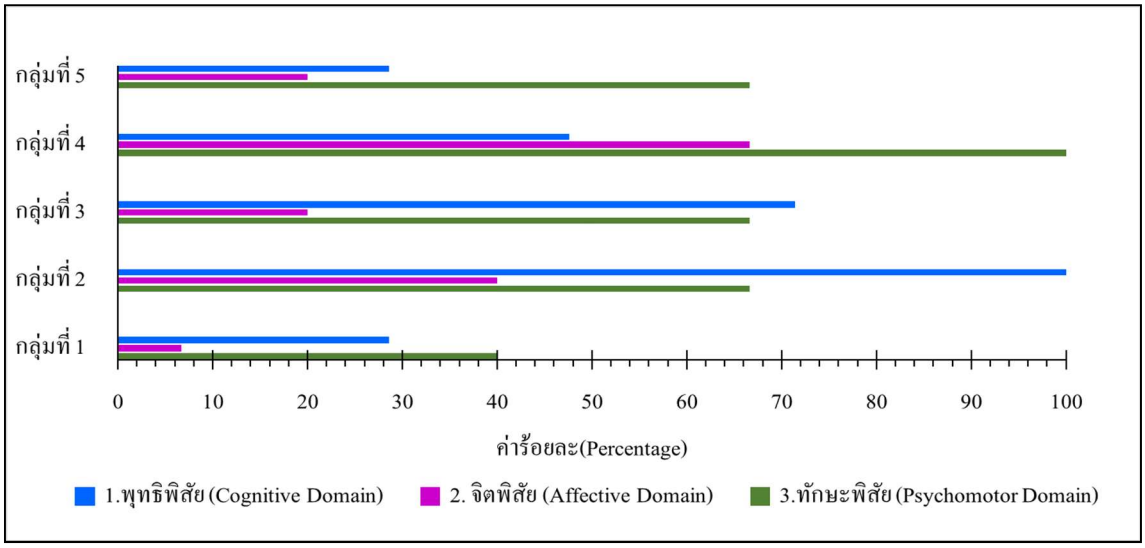
การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวม เรียบเรียง จากแบบบันทึกของผู้เรียน แบบบันทึกของคณะผู้วิจัย แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2) ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน เช่นค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าร้อยละ(Percentage)

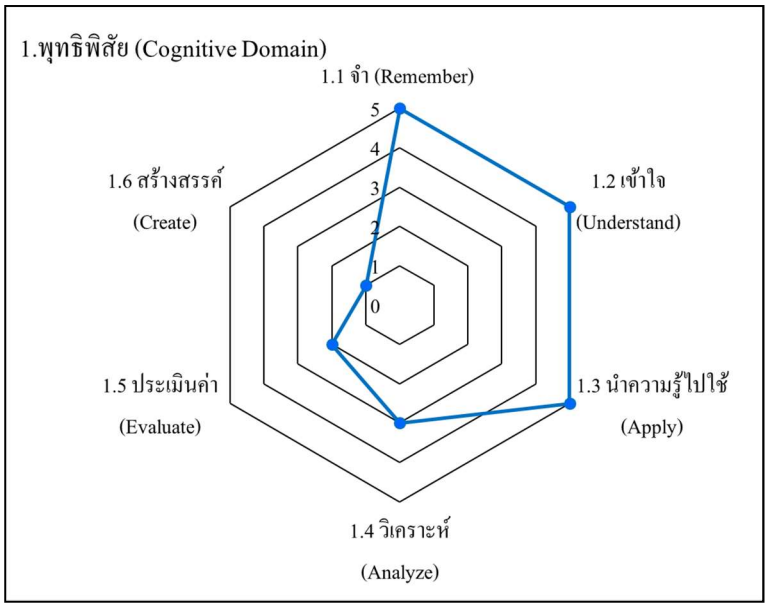
ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การเสนอเทคนิคการประดิษฐ์อุปกรณ์ทดลองสำหรับห้องปฏิบัติการทางไฟฟ้า นักศึกษาสาขาช่างไฟฟ้ากำลัง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิศึกษา โรงเรียนกงไกรลาศวิทยา-วิทยาลัยสารพัดช่างสุโขทัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน โดยการจัดกลุ่ม 4 คน 5 กลุ่ม ในภาพที่ 6 เปรียบเทียบการพัฒนาผลการเรียนรู้ ด้านความรู้ (Cognitive Domain) ด้านทักษะ (Psychomotor Domain) และด้านเจตคติ (Affective Domain) โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน หรือ Project-Based Learn (PBL)

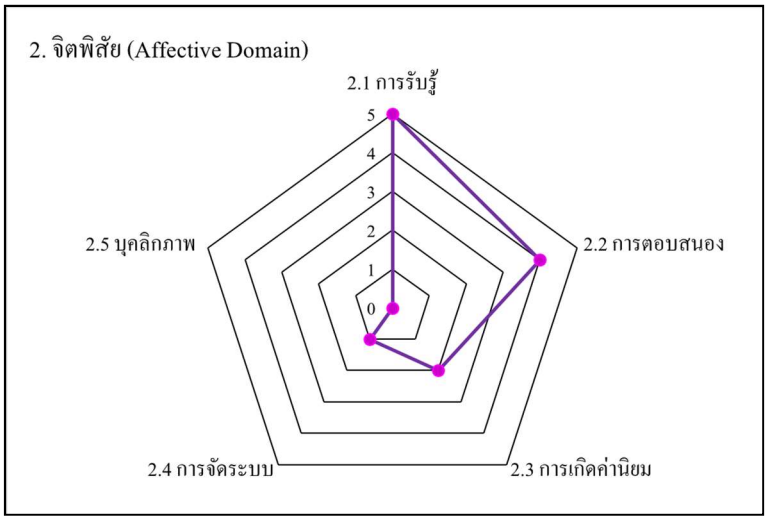
ภาพที่ 7 ผลการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom´s Taxonomy)

จากภาพที่ 7 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom´s Taxonomy) ที่แบ่งตามกลุ่ม โครงงาน เมื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์โดยรวมของกลุ่มผู้เรียนทั้งหมด โดยทำการวิเคราะห์การพัฒนาผลการเรียนด้านความรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) แสดงให้เห็นในภาพที่ 8

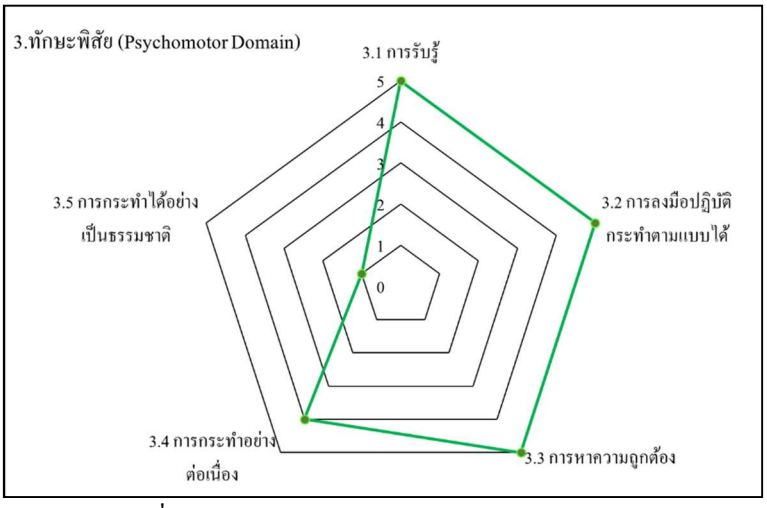
ภาพที่ 8 ผลการเรียนด้านความรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

สรุปได้ว่าผลการเรียนด้านความรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของผู้เรียนมีความสามารถในเรื่องความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ในการนำสิ่งที่เรียนมาใช้ได้ แต่มีส่วนมากที่ยังไม่ถึงระดับสร้างสรรค์ชิ้นงาน

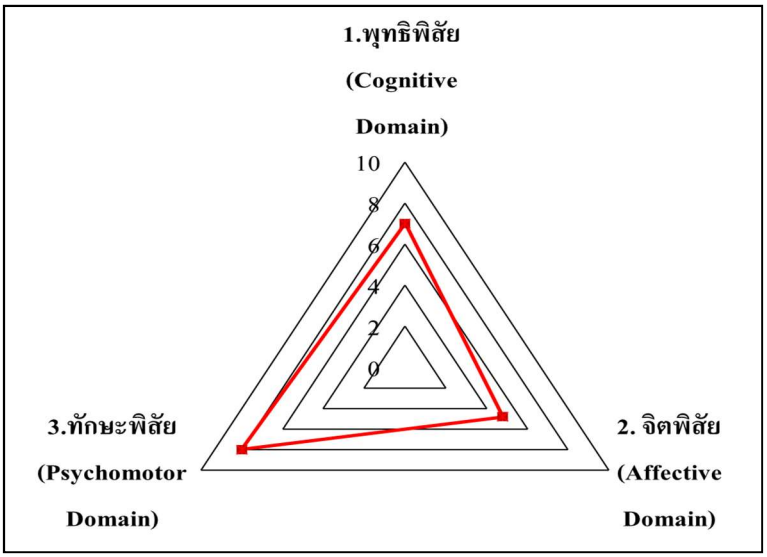
ภาพที่ 9 ผลการเรียนด้านเจตคติ (Affective Domain)

และในภาพที่ 9 แสดงผลการเรียนด้านเจตคติ (Affective Domain) ที่สามารถบ่งชี้ได้ว่าผู้เรียนมีความสนใจและตอบสนองต่อการจัดการเรียนการสอนโดนใช้โครงงานเป็นฐาน แต่ยังขาดระบบการจัดการและบุคลิกภาพความเป็นช่างที่ต้องอาศัยการสังเกตุและการใช้การคิดวิเคราะห์

ภาพที่ 10 ผลการเรียนด้านทักษะ (Psychomotor Domain)

จากภาพที่ 10 แสดงผลการเรียนด้านทักษะ (Psychomotor Domain) บ่งชี้ได้ว่าผู้เรียนสามารถรับรู้ ลอกเลียนแบบและยังสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากการทำโครงงาน ต้องอาศัยความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำโครงงาน จึงเป็นการทบทวนความรู้อีกทางหนึ่ง เพียงแต่ผู้เรียนยังไม่สามารถปฏบัติได้อย่างเป็นอัตโนมัติ เนื่องจากการทบทวนข้อมูลหรือความรู้ที่มียังไม่ถึงขั้นของการวิเคราะห์ ส่งผลต่อการปฏิบัติที่ไม่ต่อเนื่องกันในการสร้างสรรค์ผลงาน

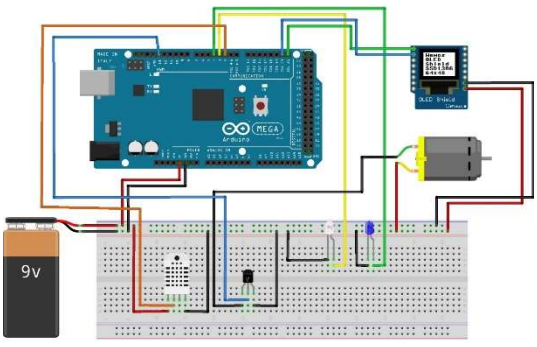

ภาพที่ 11 ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom´s Taxonomy)

จากการวิจัยกลุ่มผู้เรียน สามารถแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา แสดงในภาพที่ 11 ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom´s Taxonomy) ทำให้เห็นถึงความสามารถทางด้านทักษะ ที่นักศึกษามีความสนใจในงานปฏิบัติ ที่ทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน แต่ในด้านจิตพิสัยผู้เรียนยังขาดความเข้าใจต่อการรับผิดชอบที่ต้องพัฒนาตนเอง ต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาไปสู่บุคลิคภาพของความเป็นช่างไฟฟ้าได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ภาพที่ 12 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL)

ภาพที่ 13 ตัวอย่างผลงานสื่อการเรียนการสอนที่ผู้เรียนพัฒนาจากโครงงาน

อภิปรายผลการวิจัย

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Project Based Learning ของนักศึกษาระดับชั้น ปวช. สาขาช่างไฟฟ้าในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนสำหรับห้องปฏิบัติการทางไฟฟ้า ภาพที่ 12 เกิดขึ้นจากนักศึกษาเห็นถึงอุปสรรคในการเรียนที่ยังขาดวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายผ่านทางแบบฝึกปฏิบัติตามกฎหมายของโอห์ม ซึ่งเป็นพื้นฐานของทฤษฎีวงจรไฟฟ้า และนำเสนอสื่อการสอนในการทดลองที่สามารถใช้งานได้ทันทีในสถานศึกษา โดยนำเสนอกระบวนการผลิตและแผนการสอน ภาพที่ 13 โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม เป็นหลักสูตรการผลิตวัสดุการเรียนการสอนแบบทดลอง ตามหลักสูตรการศึกษา เพื่อดำเนินการอย่างสมบูรณ์จึงจำเป็นต้องปรับปรุงทั้งเนื้อหาหลักสูตรและชั่วโมงการสอนเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ด้านไฟฟ้ามากขึ้น ดังนั้นจะต้องมีเนื้อหาหลักสูตรและเนื้อหาการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาแนวคิดเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาของหลักสูตรวิศวกรรมไฟฟ้าได้อย่างเพียงพอและยังสามารถประยุกต์ความรู้ ทักษะและเจนคติ โดยใช้การสร้างผลงาน นั้นก็คือโครงงาน มาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจากชิ้นงาน การทำงาน ความรู้ที่นำมาใช้ และการนำเสนอผลงานต่อเพื่อร่วมชั้น ทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อีกทั้งผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดนวัตกรรม โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขสถานการณ์หรือปัญหาที่แตกต่างกัน จากผลการศึกษาตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom´s Taxonomy) ที่มุ่งเน้นทักษะการเรียนรู้ขั้นสร้างสรรค์ (Create) ซึ่งผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองไปได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังสามารถพัฒนาไปให้ถึงขั้นบนสุดของการสร้างวรรค์ผลงาน โดยพัฒนาวิธีการสอนที่จูงใจให้ผู้เรียนสร้างกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ตามลักษณะการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการสร้างความร่วมมือในทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่อาศัยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้โครงงานเป็นฐานหรือ Project-Based Learning สำหรับสาขาไฟฟ้าที่คำนึงถึงการพัฒนาผลการเรียนรู้ ด้านความรู้ (Cognitive Domain) ด้านทักษะ (Psychomotor Domain) และด้านเจตคติ (Affective Domain) สำหรับงานประยุกต์ที่เกี่ยวกับไฟฟ้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อวางแผนผลิตวัสดุการเรียนการสอนจริงและสามารถพัฒนาไปสู่นวัตกรรม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา โครงการวิจัยเชิงพัฒนา ปี 2559

เอกสารอ้างอิง

จิราภรณ์ ปกรณ์ (2014) บทความวิชาการ ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 http://www.vcharkarn.com/varticle/60454

ชูศักดิ์ เปลี่ยนภู่ (2551) หลักการจัดการเรียนการสอนช่างอุตสาหกรรม แนวคิดในการพัฒนาบุคคล กรุงเทพฯ

ตรีคม พรมมาบุญ (2017) การประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การทบทวนความคิด 2017 http://plc.tk21.in/archives/1938

เพราพรรณ เปลี่ยนภู่ (2542) หลักการและวิธีการสอน สำหรับช่างอุตสาหกรรม. ในประมวลเอกสารคำสอน วิชา Principle of technical teaching.

เพราพรรณ เปลี่ยนภู่ (2542) จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ

สำนักบริหารระบบบริการสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. 2560 คู่มือการพัฒนาหลักสูตรอบรมแบบเน้นผลลัพธ์ Outcome-Based Training Curriculum

Bloom, B. S. (Ed.). Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H., Krathwohl, D. R. (1956). Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: The Cognitive Domain. New York, NY: David McKay Co Inc.

Clark, D. (2015). Bloom's taxonomy of learning domains. http://www.nwlink.com/~donclark/hrd/bloom.html

Khaemmanee Tisana. (2007). Knowledge for effective learning process. 6th printing Dhansutha Pringing, Bangkok.

Marit Aas, 2014, Towards a reflection repertoire: using a thinking tool to understand tensions in an action research project. Journal Educational Action Research, Volume 22, Issue 3, Pages 441-454

Tom J. van Weert, 2006, Education of the twenty-first century: New professionalism in lifelong learning, knowledge development and knowledge sharing. Journal Education and Information Technologies, Volume 11, Issue 3–4, pp 217–237

Udomsak Meesuk, Sompop Suwannarat, Varataya Thammakittipob. (2017) The Development of Dual Vocational Education System Management Model for Industrial Division in the Vocational Institute of Central Region. Dusit Thani College Journal, 11 (3)

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มทร.พระนคร

Problems of The Teaching and Learning of Professional Students for Faculty of Industrial Education, RMUTP

รุ่งอรุณ พรเจริญ[1*] และ อัมภาภรณ์ พีรวณิชกุล[1]

Rungaroon Porncharoen[1*] and Umpaporn Peerawanichkul[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 191 คน โดยการเลือกแบบสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ ภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.68, $S.D.$ = 1.05) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ สภาพปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{x}$ = 2.77, $S.D.$ = 0.98) รองลงมาได้แก่ สภาพปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x}$ = 2.67, $S.D.$ = 1.19) สภาพปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ($\bar{x}$ = 2.64, $S.D.$ = 1.15) และสภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x}$ = 2.63, $S.D.$ = 0.87) อย่างไรก็ตาม การพิจารณาความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน พบว่า นักศึกษาต้องการให้มีนวัตกรรมสื่อเทคโนโลยีช่วยสอน มีการฝึกทักษะเพื่อทดลองการทำงานได้จริง อีกทั้งควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น

---

[1] สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

[1] Department of electronics engineering, Faculty of industrial education, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Vachira Phayaban, Dusit, Bangkok, District, Province 10300, Thailand

[2] สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

[2] Department of computer engineering, Faculty of industrial education, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Vachira Phayaban, Dusit, Bangkok, District, Province 10300, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : rungaroon.s@rmutp.ac.th

ABSTRACT

This research aimed to study problems of the teaching and learning of professional students for faculty of industrial education. The sample was 191 students faculty of industrial education by convenience sampling. The instrument used in this study was questionnaires. The statistics used in data analysis were a percentage, average, standard deviation.

The study found that the students' opinions on the problems of teaching and learning management of the students in the field of vocational education were at a moderate level ($\bar{x}$ = 2.68, $S.D.$ = 1.05). When considering each aspect, the most problematic areas were problems of teaching media ($\bar{x}$ = 2.77, $S.D.$ = 0.98). In the same fashion, problems of teaching activities ($\bar{x}$ = 2.67, $S.D.$ = 1.19), problems of the content subject ($\bar{x}$ = 2.64, $S.D.$ = 1.15) and problems of measurement and evaluation ($\bar{x}$ = 2.63, $S.D.$ = 0.87). However, considering the students' needs for teaching and learning found that the students need innovative media technology to help teach, practical skills to try to work. Moreover, there should be learning activities that emphasize the role and participation of learners.

Keywords: Teaching and Learning; Professional Students; Faculty of Industrial Education

บทนำ

ความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องของเทคโนโลยีสมัยใหม่ในยุคของเทคโนโลยีดิจิตอลที่นำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา ส่งผลให้การเรียนการสอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการในการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ให้มีลักษณะและหรือบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ได้ตามอัตราความก้าวหน้าของตนเอง (ดุสิต ขาวเหลือง, 2549) จากการรายงานการปฏิรูปการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา พบว่า การเรียนรู้ช่วยให้คนเราสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตหรือสามารถปรับสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตนเองได้อย่างเหมาะสม การเรียนรู้จึงนับเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยเพิ่มศักยภาพของมนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลของประเทศ ดังนั้นการจัดการศึกษาของประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาแบบในระบบ แบบนอกระบบ และแบบตามอัธยาศัยเพื่อให้เหมาะสมกับโอกาส สภาพปัญหา และความต้องการของแต่ละบุคคล (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545 อ้างถึงใน จงรัก สามารถ และคณะ, 2556)

ดังนั้นวงการศึกษาไทยจึงมีความตื่นตัวเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและนำนวัตกรรมรูปแบบต่าง ๆ มาช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาเวลา และศักยภาพของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งทำให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน รวมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรให้ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้บรรลุผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งแต่ละด้าน มีธรรมชาติที่แตกต่างกันและต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้และการสอนที่ต่างกัน (ทิศนา แขมมณี, 2553)

จากรายงานผลการสำรวจความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานประกอบที่มีต่อนักศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พบว่า ยังขาดทักษะการลงมือปฏิบัติส่งผลไม่สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ และขาดแก้ปัญหาและการตัดสินใจเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน (รุ่งอรุณ พรเจริญ, 2559) ด้วยเหตุนี้ ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในเนื้อหาวิชาเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเน้น Soft Skill สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ด้านการผลิตครูอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน คือ ความรู้วิชาชีพ ทักษะวิชาชีพ ทักษะชีวิตและสังคม และทักษะการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อนำไปเป็นแนวทางใน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษา จีน และนำผลไปสู่การแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง นำผลวิจัยไปใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนและปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียน การสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สมมติฐานการวิจัย

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยภาพรวมของสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิตของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 254 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ลงทะเบียนเรียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 191 คน ทำกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซี่และมอร์แกน และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย แก่ แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพ

2. กำหนดประเด็นการประเมินให้ครอบคลุมกับองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. สร้างแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล เป็นลักษณะเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ความต้องการการจัดการเรียนการสอน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและภาษาที่ใช้ และทำการหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 82%

6. นำแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครกลับมา จำนวน 154 ชุด จากทั้งหมด 191 ชุด คิดเป็น 80.63% นำมาวิเคราะห์ตามหลักสถิติ ดังนี้

1. นำข้อมูลมาคำนวณวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) โดยกำหนดลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Ratting Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	สภาพปัญหา
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

2. นำข้อมูลที่ได้จาการวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมาเทียบกับเกณฑ์การประเมินโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวคิดของเบสท์ (Best John W., 1981) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับสภาพปัญหา
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผลการวิจัย พบว่า

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ
สาขาวิชา		
1. สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้ากำลัง	55	35.71
2. สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม	42	27.27
3. สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	57	37.01
หลักสูตร		
1. หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต	135	87.66
2. หลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตร์บัณฑิต	19	12.34
รวม	154	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 154 คน ประกอบด้วย สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 37.01 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้ากำลัง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 และสาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27

เมื่อจำแนกแต่ละหลักสูตร พบว่า หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 87.66 และหลักสูตรอุตสาหรรมศาสตร์บัณฑิต จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.34

ตารางที่ 2 ระดับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)	แปลผล
ด้านเนื้อหาวิชา			
1. มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับหลักสูตร	2.55	1.37	ปานกลาง
2. มีความทันสมัยกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	2.41	1.29	น้อย
3. มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายวิชา	1.97	1.13	น้อย
4. เนื้อหาที่สอนมีการเรียงลำดับความยากง่าย	1.97	0.87	น้อย
5. มีการกำหนดเนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	2.61	0.87	ปานกลาง
6. มีความหลากหลายในเนื้อหาที่สอน	2.79	0.89	ปานกลาง
7. มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไปกับเนื้อหาวิชา	2.54	0.86	ปานกลาง
8. เนื้อหาวิชาที่สอนสามารถนำไปต่อยอดกับรายวิชาอื่นๆ ได้	2.96	0.89	ปานกลาง
9. เนื้อหามีความน่าสนใจทำให้เกิดการอยากเรียนรู้	3.43	1.15	ปานกลาง
10. มีการส่งเสริมความคิด วิเคราะห์ทำให้เกิดการแก้ปัญหา	3.13	1.12	ปานกลาง
รวม	2.64	1.15	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
1. มีการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอนและเนื้อหาวิชา	2.84	1.27	ปานกลาง
2. กิจกรรมที่จัดมีความเหมาะสมกับผู้เรียน	2.64	1.40	ปานกลาง
3. มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.58	1.19	ปานกลาง
4. กิจกรรมมีการฝึกให้ผู้เรียนคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม	2.44	1.27	น้อย
5. มีการจัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	2.21	1.02	น้อย
6. กิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนให้เกิดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม	2.76	1.00	ปานกลาง
7. มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับสาขาที่เรียน	2.58	1.20	ปานกลาง
8. การจัดกิจกรรมมีการยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อวิจารณ์ของผู้เรียน	2.75	0.95	ปานกลาง
9. มีการจัดกิจกรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.18	1.08	ปานกลาง
รวม	2.67	1.19	ปานกลาง
ด้านสื่อการเรียนการสอน			
1. ความเพียงพอของอุปกรณ์การเรียนการสอน	3.37	1.04	ปานกลาง
2. ประสิทธิภาพของอุปกรณ์การเรียนการสอน	2.63	1.31	ปานกลาง
3. สื่อ/เอกสารประกอบการเรียนการสอนมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	2.81	1.21	ปานกลาง
4. มีความหลากหลายของสื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้จัดกิจกรรม	2.34	0.83	น้อย

ตารางที่ 2 ระดับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ (ต่อ)

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)	แปลผล
5. ใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า	2.69	1.13	ปานกลาง
6. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรม และเนื้อหาวิชา	2.70	0.85	ปานกลาง
7. สื่อการเรียนการสอนส่งเสริมให้เกิดการคิดและแก้ปัญหาได้ง่าย	3.05	0.98	ปานกลาง
8. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้มีการให้ฝึกปฏิบัติเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	2.79	0.97	ปานกลาง
รวม	2.77	0.98	ปานกลาง
ด้านการวัดและประเมินผล			
1. มีการชี้แจงให้ทราบถึงเกณฑ์การวัดและประเมินผล	2.71	1.33	ปานกลาง
2. มีการแจ้งล่วงหน้าก่อนวัดและประเมินผลทุกครั้ง	2.34	1.28	น้อย
3. การทดสอบมีความชัดเจน	2.43	1.13	น้อย
4. มีการใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	2.40	0.92	น้อย
5. มีการวัดและประเมินผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	2.53	0.93	ปานกลาง
6. การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอน	3.11	1.01	ปานกลาง
7. การวัดและประเมินผลคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน	2.64	0.87	ปานกลาง
รวม	2.63	0.87	ปานกลาง
ภาพรวม	2.68	1.05	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ ภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.68, $S.D.$ = 1.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ สภาพปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{x}$ = 2.77, $S.D.$ = 0.98) รองลงมาได้แก่ สภาพปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x}$ = 2.67, $S.D.$ = 1.19) สภาพปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ($\bar{x}$ = 2.64, $S.D.$ = 1.15) และสภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x}$ = 2.63, $S.D.$ = 0.87)

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

การจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นด้านที่มีสภาพปัญหามากที่สุด และจากการสำรวจพบว่าสื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน และสื่อการเรียนการสอนไม่มีการส่งเสริมให้เกิดการคิดและแก้ปัญหาได้ง่ายจึงทำให้มีปัญหามากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากสื่อการเรียนการสอนเป็นเครื่องช่วยในการเรียนรู้เพื่อช่วยให้การสอนและการเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องแนวคิดของปรียาภรณ์ เฮอร์ริงตัน (2555) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จควรคำนึงถึง

องค์ประกอบที่สำคัญหนึ่งคือ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอน (Teaching Materials) การเตรียมการ เพื่อนำเสนอเนื้อหาแก่ผู้เรียนเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องมีการวางแผนและการเตรียมการว่าจะนำเสนอเนื้อหาหรือแนวคิดอย่างไรจึงจะเหมาะสม สื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ใดบ้าง ที่สมควรนำมาใช้ให้เหมาะสมกับวัย ระดับความสามารถและความสนใจสอดคล้องกับเนื้อหา ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาที่ต้องการนวัตกรรมสื่อเทคโนโลยีช่วยสอน มีการฝึกทักษะเพื่อทดลองการทำงานได้จริง นอกจากนี้ผู้สอนต้องมีการจัดกิจกรรมที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ถือว่าเป็นการฝึกฝนที่สำคัญเพราะจะก่อให้เกิดการเชื่อมโยงในสิ่งที่เรียน (ณัฐฐา สววิบูลย์, 2554)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมที่เน้นบทบาทของผู้เรียนและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ซึ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้มีการฝึกปฏิบัติทุกคน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม หรือใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณผสานกับเชิงคุณภาพ และการศึกษาความสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนวิธีต่างๆ เพื่อให้เกิดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนทางสาขาวิชาชีพอย่างเหมาะสม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย และนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

จงรัก สามารถ และคณะ. 2556. การพัฒนาโปรแกรมจำลองวงจรกรองความถี่สำหรับประยุกต์ใช้ในการศึกษาด้านวิศวกรรมโทรคมนาคม. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ฉบับที่ 3 ปีที่ 23 (ก.ย. – ธ.ค. 2556). หน้า 580-593.

ดุสิต ขาวเหลือง. 2549. การบูรณาการใช้สื่อประสมและใช้สื่อหลายมิติเพื่อการสอนและการเรียนรู้. วารสารศึกษาศาสตร์. ฉบับที่ 1 ปีที่ 18 (มิ.ย. – ต.ค. 2549). หน้า 29-44.

ณัฐฐา สววิบูลย์. 2554. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน รายวิชา INT212 (การออกแบบภายใน 2) สาขาวิชาการออกแบบภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ทิศนา แขมมณี. 2553. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา : กลยุทธ์การสอน. รายงานการประชุมสำนักธรรมศาสตร์และการเมือง. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.

ปรียาภรณ์ เฮอร์ริงตัน. 2555. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ รายวิชา HTM411 กลยุทธ์การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

รุ่งอรุณ พรเจริญ. 2559. การศึกษาวิจัยตลาดแรงงานกับการก้าวเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มทร.พระนคร. รายงานการวิจัย งบประมาณเงินรายได้สถาบัน ประจำปี 2559. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

Best, John W. 1981. Research in Education. 3 rd ed. Englewood cliffs, New Jersey : Prentice. Hall Inc.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้

Development of science learning achievement of Sixth Grade Students Using STEM Education, Subject Electricity

ธีระศักดิ์ อินตัน[1*]

Teerasak Intan[1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 19 คน ซึ่งได้มาจากวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือ ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ 4) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t–test) พบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) มีประสิทธิภาพ โดยมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.21/87.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียน ($\overline{X}$, S.D.) (17.47, 1.22) สูงกว่าก่อนเรียน ($\overline{X}$, S.D.) (8.68, 0.67) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) อยู่ในระดับดีมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64)

คำสำคัญ : สะเต็มศึกษา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ, ไฟฟ้า

---

[1] โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง) ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

[1]Tassaban 1 (Bansateng) School, Sateng Sub-district, Muang District, Yala Province 95000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : Sonicboomloh007@gmail.com

ABSTRACT

This research aims 1) to create and evaluate the efficiency of the STEM learning activity serie to meet the standard of 80/80, 2) to compare science learning achievement of Sixth Grade Students learning using the STEM learning activity series and 3) to study students satisfaction toward using STEM learning activities. The sample were the 6th grade students, 2nd semester, academic year 2018, 19 students from Tassaban 1 (bansateng) school, Muang District, Yala. The sample was selected by Simple Random Sampling. The instruments were 1) The STEM learning activity serie, 2) Electricity learning management plan, 3) Science achievement test, and 4) A ameasure of student satisfaction toward STEM education. The statistics used to analyzed data including the means of mean, standard deviation and t-test. The research results were as follows : 1) The STEM learning activity serie is a powerful learning activity. The efficiency is 88.21 / 87.37, which is higher than the standard 80/80. 2) science learning achievement in the topic of Electricity of the student after learning by activity based learning by STEM education ($\overline{X}$, S.D.) (17.47, 1.22) higher than the before learning ($\overline{X}$, S.D.) (8.68, 0.67) with the statistically significance .05 level. And 3) the satisfaction level of students towards using STEM learning activities as a whole was in a highest level ($\overline{X}$ = 4.64).

Keyword: STEM Education, Learning Achievement, Satisfaction, Electricity

บทนำ

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งความรู้ ทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะมีความรู้ความเข้าใจโลกธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น เนื่องจากความรู้วิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยี ความรู้วิทยาศาสตร์ไม่เพียงแต่นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังช่วยให้คนได้พัฒนาวิธีการคิด ทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล ความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งทักษะที่สำคัญในการสืบเสาะและค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ประจักษ์พยานและข้อมูลหลากหลายที่ตรวจสอบได้ และที่สำคัญอย่างยิ่งความรู้วิทยาศาสตร์ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจ สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2558)

การเตรียมคนให้อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ต้องเตรียมให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้คนมีปัญญาเพราะปัญญาของคนในชาติมีความสำคัญยิ่งกว่าทรัพยากรแร่ธาตุ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้เคยมีความสำคัญมากมาก่อนในศตวรรษที่ผ่านมา การศึกษานี้เน้นรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ (learning community) เน้นการศึกษาผ่านปวงชน (education for all) เน้นการร่วมมือจากปวงชน (all for education) เป็นการศึกษาที่เน้นการเรียนวิธีการเรียนรู้ (learn how to learn) เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้แบบรวมพลัง (co-operative and collaborative learning) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาอย่าง มีมาตรฐาน คือครูต้องสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนใช้ปัญญาในการสร้างความรู้และผลผลิตด้วยตนเองที่มีค่าต่อสังคม การให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ผลดีมากยิ่งขึ้นถ้าผู้สอนใช้แนวคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนแสดงว่าผู้สอนได้เห็นประโยชน์อันเกิดขึ้นกับผู้เรียนเพราะการที่ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้นั้นผู้เรียนต้องใช้ทักษะการคิดและกระบวนการคิดเป็นเครื่องมือ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2558 : 43-44)

ปัจจุบันการจัดการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พบปัญหาด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ เนื่องจากกระบวนการสอนไม่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ ขาดคุณลักษณะช่างสงสัยและใฝ่หาคำตอบ ยังเน้นการสอนหนังสือมากกว่าสอนคน การเรียนการสอนไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เน้นการท่องจำ ทำให้ตัวผู้เรียนเองไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนอ่อนด้อยลง และทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเรียนวิทยาศาสตร์อีกต่อไป เพราะเห็นว่าสิ่งที่เรียนไปกลับนำไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้ ผลกระทบที่ตามมาคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็จะต่ำลง และมีแนวโน้มต่ำลงเรื่อยๆ ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องหารูปแบบวิธีการสอนที่เล็งเห็นว่าทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หากผู้เรียนสามารถคิดวิธีการแก้ปัญหาจากสิ่งที่ครูสร้างสถานการณ์ขึ้นมาก็จะทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพและเกิดการคิดและปฏิบัติจริงผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และจะตระหนักถึงวิชาเรียนว่ามีความสำคัญเพราะเห็นได้จากการลงมือปฏิบัติจริงๆ ของตัวผู้เรียนเอง ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะดังกล่าว แนวทางหนึ่งที่ใช้ในการจัดการศึกษาคือ สะเต็มศึกษา (STEM Education) ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ 4 สาขา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรม (Engineering) และคณิตศาสตร์ (Mathematics)

จากบริบทของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ที่มีการจัดการเรียนรู้ที่ยังคงเน้นรูปแบบการบรรยาย อันเนื่องมาจากระยะเวลาการเรียนการสอนที่มีจำนวนจำกัดแต่เนื้อหาหลักสูตรที่ผู้เรียนต้องเรียนมีจำนวนมาก ผู้สอนจึงต้องจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับเนื้อหาสาระวิชาตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ จากการสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์นักเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่

ยังไม่สามารถตอบโจทย์หรือแก้ไขปัญหาด้วยการนำความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ได้เพราะเป้าหมายของการศึกษาคือการที่เราสามารถนำความรู้และทักษะกระบวนการในสิ่งที่เก็บเกี่ยวประสบการณ์ในช่วงที่เรียนมาสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ได้จริง ๆ ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ สามารถเผชิญสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ และสามารถใช้ความรู้ที่เรียนมา หาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของความรู้ ทางด้านเนื้อหาสาระวิทยาศาสตร์ที่ผู้เรียนต้องการมุ่งหวังสำหรับการสอบอยู่แล้วเรียนบูรณาการกับปัญหาสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของวิทยาศาสตร์ที่สามารถนำความรู้มาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครยะลา จำนวนนักเรียนทั้งหมด 38 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง) ที่เรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 19 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดให้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 แผน ใช้เวลาในชั่วโมงเรียนเป็นเวลา 9 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวมเป็น 18 ชั่วโมง

2.1.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

2.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.70 ถึง 0.80 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.47 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ โดยใช้สูตร K.R. 20 มีค่า 0.81

2.2.2 แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) แบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่า 0.95

3. การดำเนินการทดลอง/การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว และบันทึกผลคะแนนการสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน

3.2 ดำเนินการทดลอง โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) ประกอบกับแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6สอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาทั้งสิ้น 9 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 18 ชั่วโมง และเก็บข้อมูลคะแนนระหว่างเรียนไว้ทุกแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 หลังจากกิจกรรมการสอนแล้วผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

3.4 ตรวจคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.5 หลังจากกิจกรรมการสอนแล้วผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง) โดยใช้ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1/E_2)

4.1 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาโดยใช้สถิติการทดสอบที ชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent group)

4.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) แล้วนำมาแปลผล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1/E_2) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที ชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent group)

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงค่าประสิทธิภาพและระดับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (E_1/E_2) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง)

จำนวนนักเรียน	ทดสอบระหว่างเรียน				ทดสอบหลังเรียน				E_1/E_2
	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	E_1	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	E_2	
19	50	44.11	2.88	88.21	20	17.47	1.22	87.37	88.21/87.37

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ โดยการเปรียบเทียบร้อยละของคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียน (E_1/E_2) ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ มีค่าเท่ากับ 88.21/87.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สะท้อนให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียน เทศบาล 1 (บ้านสะเตง)

จำนวนนักเรียน	คะแนน					ΣD	ΣD^2	t-test
	เต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน				
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
19	20	8.68	0.67	17.47	1.22	167	1497	30.1022*

* P> .05, df = 18

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สะท้อนให้เห็นว่าการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนให้สูงขึ้น

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง)

ด้าน	$\bar{x}$	การแปลผล
ด้านชุดกิจกรรม	4.74	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียน	4.65	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.30	มาก
ภาพรวม	4.64	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 4 และ 5 แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สะเต็มศึกษา (STEM Education) โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด คือ 4.64 สะท้อนให้เห็นว่าผลการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ ประสบความสำเร็จ สามารถทำให้นักเรียนชอบและมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education)

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) มีประสิทธิภาพ โดยมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.21/87.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สะท้อนให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ได้ อาจเป็นเพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย มีลักษณะของการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้าหาเหตุผล และสามารถแก้ปัญหาได้ ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้ความรู้และทักษะกระบวนการทางด้านวิทยาศาสตร์มาช่วยแก้ปัญหา มีการสะท้อนความคิดจากประสบการณ์โดยตรงของนักเรียนและการบูรณาการกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม รวมทั้งมีการใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการ จนนำไปสู่การแก้ปัญหาในสถานการณ์สมมติที่ผู้วิจัยได้กำหนดให้ในแต่ละกิจกรรม ด้วยเหตุผลและกิจกรรมการเรียนการสอน

ดังกล่าวข้างต้น การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งสอดคล้องบางส่วนกับงานวิจัยของ Scott (2012) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้บูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมและคณิตศาสตร์ในโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมห้องเรียน STEM มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าเด็กนักเรียนระดับเดียวกันแต่ไม่ได้เข้าร่วม และนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมนี้ยังให้บอกอีกว่า หากพวกเขาได้รับโอกาสและการสนับสนุนส่งเสริมให้สามารถเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาที่พบเจอในชีวิตและฝึกงานจริง หรือให้รับผิดชอบทำโครงงานขึ้นมาสักชิ้นเพื่อใช้ขอสำเร็จการศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ และมั่นใจว่าสามารถสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างแน่นอน จึงเป็นการบ่งบอกว่านักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการการเรียนวิทยาศาสตร์หรือวิชาที่เกี่ยวข้องกับ STEM และสอดคล้องกับงานวิจัย ณัฏชยานันต์ เกตุศรีศักดา และคณะ (2559) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่จัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา เรื่อง เสียงและการได้ยิน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษากับปกติ ตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยสุ่มแบบเจาะจง จากโรงเรียน 2 แห่งๆ ละ 11 คน (หมู่บ้านตัวอย่าง/สะเต็มศึกษา บ้านท่าไผ่/ปกติ) อำเภอสามเงา จังหวัดตาก พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้แบบสะเต็มศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ นักเรียนที่เรียนรู้แบบสะเต็มศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) อยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เรื่อง ไฟฟ้าน่ารู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำไปใช้เป็นสื่อการสอนได้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ได้ สอดคล้องบางส่วนกับ Dowey (2013) ที่ได้ศึกษาเจตคติ ความสนใจและการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนในหลักสูตร STEM พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร STEM มีเจตคติและความสนใจต่อวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นการสนับสนุนผลการวิจัยที่พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบSTEM ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดได้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาโดยอาศัยความรู้ด้านต่างๆ มาบูรณาการเพื่อหาแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหา ซึ่งบางครั้งในบางสถานการณ์ผู้เรียนบางคนอาจจะยังแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ที่กำหนดได้ไม่ดีเท่าที่ควร อาจเนื่องด้วยเวลาที่จำกัด วัยวุฒิและประสบการณ์ แต่การที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งสืบค้นข้อมูลอย่างรวดเร็วทันท่วงที ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไม่ติดขัด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบอีกว่าภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) ผู้เรียนบางส่วนมีความกล้าแสดงออกในการเรียนมากขึ้น ผู้เรียนได้นำความรู้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนไปบอกเล่าให้ผู้ปกครองฟัง ทั้งยังนำเอาปัญหาที่พบในระหว่างการเรียนการสอนไปปรึกษา ขอคำแนะนำจากผู้ปกครอง นำมาสู่การแก้ปัญหาโดยใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านและเป็นการกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัวอีกด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสอนโดยใช้วิธีแบบสะเต็มศึกษานั้นเน้นการบูรณาการ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เสาะแสวงหาความรู้ด้วยตัวเองและสามารถบูรณาการความรู้จากแหล่งต่างๆรอบตัวและการใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณนายอำพล พลศร ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เทศบาลนครยะลา นายไมตรี บัวจันทร์ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง) บุคลากร และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเตง) ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กวิน เชื่อมกลาง. (2556). กิจกรรมสะเต็มหรรษา: ลูกโป่งน้ำบันจี้จัมป์. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 42(185), 26-29.

กอบวิทย์ พิริยวัฒน์. (2556). สะเต็มศึกษา. เข้าถึงได้จาก https://teacherkobwit2010. wordpress.com/ (15 ธันวาคม 2558)

กาญจนา อรุณสุขรุจี. (2546). ความหมายของความพึงพอใจ. เข้าถึงได้จาก http://maitree3.blogspot.com (14 ตุลาคม 2558).

คะนึงนิจ จันทรมณี. (2557). การศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบ STEM กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4–6 โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย ปีการศึกษา 2557. เข้าถึงได้จาก http://www.prc.ac.th/Academic/TeacherResearchReport/ ResearchDetail.php?ID=1373

เครือวัลย์ แสงโสดา. (2556). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพในอ่างเก็บน้ำคลองลำกง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์. โรงเรียนบ้านยางลาด.

จำรัส อินทลาภาพร. (2558). การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, 8(1), 62-74.

ชริณี เดชจินดา. (2535). ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ. เข้าถึงได้จาก http://maitree3.blogspot.com (14 ตุลาคม 2558).

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หน่วยที่ 1–5. กรุงเทพฯ : สานักเทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น

ณัฏชยานันต์ เกตุศรีศักดา, เจษฎากร โนอินทร์, กีรติ ตันเรือน และพิสิษฐ์ พูลประเสริฐ. (2560). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา. การประชุมวิชาการระดับชาติ “นอร์ทเทิร์นวิจัย” ครั้งที่ 3 ประจำปี 2559. น.1-9

ทิศนา แขมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงนุช เอกตระกูล. (2557). ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปี ที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ STEM Education. เข้าถึงได้จาก http://swis.act.ac.th/html_edu/act/temp_emp_research/ 2204.pdf

นัสรินทร์ บือซา. (2558). ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา ความสามารถในการแก้ปัญหาและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

น้ำมนต์ แก้วซัง. (2553). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม Walk rally เพื่อสร้างชิ้นงานเรื่องพืช กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

บัญชา แสนทวีและคณะ. (2544). คู่มือการสอนวิทยาศาสตร์ ป.5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สานักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ปรีชา วงค์ชูศิริ. (2527). ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์. เข้าถึงได้จาก https://www.l3nr.org/posts/390286. (15 ธันวาคม 2558)

ปัณญานัตย์ วิเศษสมวงศ์. (2557). ความสำคัญของสะเต็มศึกษา. เข้าถึงได้จาก http://mcpswis.mcp.ac.th/html (20 ตุลาคม 2559)

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ : ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

พัทธมน นามปวน นันทรัตน์ เครืออินทร์ และฉัตรชัย เครืออินทร์. (2557). รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องวัสดุและสมบัติของวัสดุ แบบสะเต็มศึกษา (STEM education) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. บทคัดย่อการประชุมวิชาการระดับชาติศึกษาศาสตร์วิจัยครั้งที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี วันที่ 29-30 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ณ โรงแรมหรรษา เจบี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

พรทิพย์ ศิริภัทราชัย. (2556). STEM Education กับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรทิพย์ ศิริภัทราชัย. (2556). STEM Education กับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21. วารสาร นักบริหาร, 33(2), 49-56.

พลศักดิ์ แสงพรมศรี. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง และเจตคติต่อการเรียนเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษากับแบบปกติ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 9 (ฉบับพิเศษ), 401-418

พิทักษ์ ตรุษทิบ. (2538). แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ. เข้าถึงได้จาก https://www.gotoknow.org. (25 ตุลาคม 2558).

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข. (2558). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 2).กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภพ เลาหไพบูลย์. (2552). แนวการสอนวิทยาศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.

ภัสสร ติดมา. (2558). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เรื่องระบบร่างกายมนุษย์ด้วยกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมตามแนวทางสะเต็มศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

มนตรี จุฬาวัฒนทล. (2556). สะเต็มศึกษาประเทศไทยและทูตสะเต็ม (STEM Education Thailand and STEM Ambassadors). สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.), 42(185), 14-18.

ยศวีร์ สายฟ้า. (2555). การเสริมสร้าง วิทย์ เทคโนโลยี ศิลปะ และคณิตศาสตร์ ด้วย STEAM Model. เข้าถึงได้จาก http://www.educathai.com/workshop_download_ handout_download.php?id (1 ตุลาคม 2559).

ระพินทร์ โพธิ์ศรี. (2550). การสร้างชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้. อุตรดิตถ์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2558). แรงในชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ ป.5. กรุงเทพฯ : บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2558). คู่มือกิจกรรมสะเต็ม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
สนธิ พลชัยยา. (2557). สะเต็มศึกษากับการคิดขั้นสูง. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 42(189), 7.
สะเต็มศึกษาและการออกแบบเชิงวิศวกรรม. สะเต็มศึกษาประเทศไทย. เข้าถึงได้จาก http://www.stemedthailand.org/ (1 ตุลาคม 2559).
สินีนาฎ ทาบึงกาฬ. (2556). ก้าวสำคัญของการนำสะเต็มศึกษา. เข้าถึงได้จาก http://www.dailynews.co.th/education/194776 (20 ตุลาคม 2558).
สิรินภา กิจเกื้อกูล. (2558). สะเต็มศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 17(2), 28-38.
สิริวรรณ ใจกระเสน, จันตรี คุปตะวาทิน, จินตนา ธนวิบูลย์ชัย. (2545). การพัฒนาทักษกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้เกมวิทยาศาสตร์ สาหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ลำพูน : โรงเรียนบ้านหนองบัว.
สุพรรณี ชาญประเสริฐ. (2557). สะเต็มศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.), 42(188), 3-5.
อาทิตยา พูนเรือง. (2559). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง เคมีที่เป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. การประชุมวิชาการระดับคุรุศาสตร์ ครั้งที่ 1.
Burrows, A., Breiner, J., Keiner, J., & Behm, C. (2014). Biodiesel and integrated STEM: Vertical alignment of high School biology/biochemistry and chemistry. Journal of Chemical Education, 91(9), 1379–1389.
Dillivan, K. D., & Dillivan, M. N. (2014). Student interest in STEM disciplines: Results from a summer day camp. Journal of Extension, 52(1), 1-12.
Han, S., Capraro, R. and Capraro, M. M. (2014). How Science, Technology, Engineering and Mathematics (STEM) Project-based Learning (PBL) affects High, Middle and Low Achievers Differently: The Impact of Student Factors on Achievement. International Journal of Science and Mathematics Education, 12(2).
National Research Council. (2012). A Framework for K-12 Science Education: Practices, Crosscutting Concepts, and Core Ideas. Retrieved from http://www.nap.edu/catalog.php?record_id=13165
Quang, L. T., Hoang, L. H., Chaun, V. D., Nam, N. H., Anh, N. T., & Nhung, V. T. (2015). Integrated Science, Technology, Engineering and Mathematics (STEM) education through active experience of designing technical toys in vietnamese schools. doi: 10.9734/BJESBS/2015/19429
Sahin, A., Ayar, M., & Adiguzel, T. (2014). STEM related after-school program activities and associated outcomes on student learning. Educational Sciences: Theory & Practice. 14(1), 309-322.
Scott, C. (2012). An Investigation of Science, Technology, Engineering and Mathematics (STEM) Focused High School in the U.S. Journal of STEM Education, 13(5), 30–39.

Tseng, K., Chang, C., Lou, S. and Chen, W. (2011). Attitudes toward Science, Technology, Engineering and Mathematics (STEM) in a Project-based Learning (PjBL) Environment. International Journal of Science and Mathematics Education, 23, 87–102.

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

The Satisfaction with Graduate Diploma Program of Teaching Profession Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

สุนารี จุลพันธ์[1*] รุ่งอรุณ พรเจริญ[1] และ อัมภาภรณ์ พีรวณิชกุล[1]

Sunaree Julapan[1*] Rungaroon Porncharoenand[1] and Umpaporn Peerawanichkul[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จำแนกตามเพศ และสังกัดการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 118 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านสถานที่จัดการเรียนการสอน สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA โดยทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Sheffe's test และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.31, $S.D.$= 0.57) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านสถานที่จัดการเรียนการสอน ($\overline{x}$ = 4.39, $S.D.$= 0.57) รองลงมาได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\overline{x}$ = 4.34, $S.D.$= 0.56) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ($\overline{x}$ = 4.33, $S.D.$= 0.57) และด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ($\overline{x}$ = 4.18, $S.D.$= 0.57) ส่วนการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษา จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามสังกัดการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา พบว่า ควรมีการใช้นวัตกรรม ใหม่ๆ บูรณาการการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ; หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต; วิชาชีพครู

ABSTRACT

This research aimed to study and compare the satisfaction with graduate diploma program of the teaching profession by gender and work affiliation. The sample was 118 students of the teaching profession, faculty of industrial education. The instrument used in this study was questionnaires which consisted of 4 aspects; curriculum, lecturer, instruction media, teaching facilities. The statistics used in data analysis were a percentage, average, standard deviation, One-way ANOVA and t-test.

The study found that the overall satisfaction of the students was at a good level ($\overline{x}$ = 4.31, $S.D.$= 0.57). When considering each aspect, the highest satisfaction of the students was the teaching facilities aspect ($\overline{x}$ = 4.39, $S.D.$= 0.57). In the same fashion, lecturer aspect ($\overline{x}$ = 4.34, $S.D.$= 0.56), curriculum aspect ($\overline{x}$ = 4.33, $S.D.$= 0.57), and instruction media aspect ($\overline{x}$ = 4.18, $S.D.$= 0.58). The comparison of students' satisfaction by gender as a whole and the difference was not statistically significant. And compare work affiliation the difference was statistically significant at the .05 level. However, the opinions on the teaching and learning of students found that innovations should be used to integrate teaching and learning into better quality.

Keywords: Satisfaction; Graduate diploma program; Teaching profession

---

[1] สาขาวิชาเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิตกรุงเทพมหานคร 10300

[1] Department of technical education, Faculty of industrial education, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Vachira Phayaban, Dusit, Bangkok, District, Province 10300, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : sunaree.c@rmutp.ac.th

บทนำ

หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู เป็นหลักสูตรที่ต้องได้รับการอนุมัติจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาก่อนจะเปิดการเรียนการสอนได้ในแต่ละปีการศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาต้องมีคุณภาพสามารถสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม การสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพต้องได้รับการตรวจสอบจากการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมให้ความสำคัญต่อระบบประกันคุณภาพเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งหลักสูตรของคณะมีการพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานความรู้ มีสาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพ ของผู้ประกอบวิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556) อีกทั้งยังมีการกำหนดระบบประกันคุณภาพที่ทำให้หลักสูตรมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ การบริหารหลักสูตร ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา และ ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548)

หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ตระหนักถึงความสำคัญของระบบคุณภาพ ว่าเป็นระบบที่ทำให้การจัดการศึกษาของหลักสูตรฯ เกิดการพัฒนายิ่งขึ้น รายละเอียดหลักสูตร (มคอ. 2) ได้มีการำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินการ (Key Indicator Performance) ข้อ 11 ของหมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตรให้หลักสูตร ต่าง ๆ ต้องดำเนินการตวจสอบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่มีต่อหลักสูตรด้วย (หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู, 2557)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู เพื่อนำผลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ให้มีความทันสมัยต่อเทคโนโลยีพร้อมทั้งพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมตามนโยบายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2. เพื่อเปรียบเทียบต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครจำแนกตามเพศ และสังกัดการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จำนวน 118 คน ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านสถานที่จัดการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ เพศ และสังกัดการทำงาน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงหลักสูตร เป็นแบบปลายเปิด

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง โดยผู้วิจัยนำเครื่องมือแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยพิจารณาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ผลการพิจารณาพบว่า ข้อคำถามมีค่าระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 0.50 ขึ้นไป แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามเป็นตัวแทนประเด็นข้อคำถาม และผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาความเชื่อมั่น โดยนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach Method) มีค่าเท่ากับ 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการชี้แจงวัตถุประสงค์กับกลุ่มตัวอย่าง และแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เป็นช่วงที่กลุ่มตัวอย่างเรียนภาคเรียนสุดท้าย โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 118 ชุด ให้กับกลุ่มตัวอย่าง และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 101 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.59 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และระดับความพึงพอใจ หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบข้อมูลโดยการทดสอบค่าทีและวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบรายคู่ โดยวิธีการ Scheffe's Test สำหรับข้อเสนอแนะใช้การนำเสนอแบบพรรณาความ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 55.45 และเพศหญิงจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 44.55 สำหรับสังกัดการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 45.54 รองลงมาได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 35.64 และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.81

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สาขาวิชา	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	56	55.45
- หญิง	45	44.55
สังกัดการทำงาน		
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	36	35.64
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	19	18.81
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	46	45.54

2. ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.31, $S.D.$= 0.57) และ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านสถานที่จัดการเรียนการสอน ($\overline{x}$ = 4.39, $S.D.$= 0.57) รองลงมาได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\overline{x}$ = 4.34, $S.D.$= 0.56) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ($\overline{x}$ = 4.33, $S.D.$= 0.57) และด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ($\overline{x}$ = 4.18, $S.D.$= 0.57)

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ในภาพรวม

รายละเอียด	$\bar{x}$	$S.D.$	แปลผล
ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	4.33	0.57	มาก
ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.34	0.56	มาก
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	4.18	0.58	มาก
ด้านสถานที่จัดการเรียนการสอน	4.39	0.57	มาก
รวม	4.31	0.57	มาก

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามเพศ พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามสังกัดการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามเพศ

รายละเอียด	เพศชาย		เพศหญิง		t	P
	$\bar{x}$	$S.D.$	$\bar{x}$	$S.D.$		
ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	4.37	0.02	4.27	0.00	2.13	0.97
ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.36	0.01	4.32	0.01	1.78	0.10
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	4.23	0.01	4.11	0.01	1.94	0.17
ด้านสถานที่จัดการเรียนการสอน	4.41	0.01	4.37	0.02	2.35	0.14
รวม	4.34	0.01	4.27	0.01	1.69	0.34

หมายเหตุ : *p < 0.05

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จำแนกตามสังกัดการทำงาน

รายละเอียด	แหล่งความแปรปรวน	Df	MS	F	P
ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.31	3.76	0.01*
	ภายในกลุ่ม	98	0.35		
	รวม	100			
ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.58	1.72	0.10
	ภายในกลุ่ม	98	0.34		
	รวม	100			
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.60	1.93	0.12
	ภายในกลุ่ม	98	0.31		
	รวม	100			
ด้านสถานที่จัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.15	3.08	0.05*
	ภายในกลุ่ม	98	0.37		
	รวม	100			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.07	4.80	0.01*
	ภายในกลุ่ม	98	0.01		
	รวม	100			

*P<0.05

เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี Sheffe's Test พบว่า ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และด้านสถานที่จัดการเรียนการสอน ของสังกัดที่ทำงานอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีการจัดการเรียนการสอนตรงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 และมีการกำกับติดตามด้วยระบบประกันคุณภาพที่ทำให้หลักสูตรมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่าคณะมีการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ทำให้ผู้เรียนนำความรู้ในเนื้อหาวิชาและสิ่งต่างๆ ที่เรียนมาไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบูรณ์ วัฒนะ (2558 : บทคัดย่อ) ที่ทำการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของทะเนศ วงศ์

นาม และทิพรัตน์ สิทธิวงศ์ (2560 : บทคัดย่อ) ที่ทำการประเมินความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา (5 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อสถานที่จัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การพัฒนาหลักสูตรได้นำมาตรฐานวิชาชีพครู 11 มาตรฐานในการออกแบบรายวิชาในหลักสูตรให้ครอบคลุมมาตรฐานวิชาชีพ ได้แก่ ความเป็นครู ปรัชญาการศึกษา ภาษาและวัฒนธรรม จิตวิทยาสำหรับครู หลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556) จึงทำให้ได้รับการรับรองจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาให้เปิดการจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูจำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษาที่เข้าเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือขอใบรับรองการประกอบวิชาชีพครู จึงทำให้เพศไม่มีผลต่อการเรียนการสอนของนักศึกษา สำหรับการจำแนกตามสังกัดการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก กิจกรรมของแต่ละหน่วยงานมีบริบทที่แตกต่างกัน จึงทำให้การจัดการศึกษาคณะต้องคำนึงนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ เรณุมาศ มาอุ่น (2559 : 170) ที่ได้กล่าวว่า หลักสูตรในระดับอุดมศึกษามีลักษณะเฉพาะและแตกต่างจากหลักสูตรการศึกษาในระดับอื่น โดยเป็นการพัฒนาผู้เรียนและสร้างกำลังคน ที่ สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ ทั้งยังสอดคล้องกับการพัฒนาคน และวุฒิภาวะของผู้เรียนอีกด้วย

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนีย บัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน 2) ด้านอาจารย์ผู้สอน 3) ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และ 4) ด้านสถานที่จัดการเรียนการสอน ซึ่งหลักสูตรหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มีสาระความรู้ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพครู 11 มาตรฐาน จึงทำให้นักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน การปฏิบัติ งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามสังกัด การทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน ดังนั้นคณะควรมีการบริหารจัดการหลักสูตรให้เหมาะสมสังกัดการทำงานของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ผู้บริหารและคณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และองค์ประกอบต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาสามารถได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ตามเป้าประสงค์ของคณะฯ และสังคม

2.2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมควรมีการพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เอื้อต่อผู้เรียน พัฒนาระบบเทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ เพื่อช่วยในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในทุกด้านเพิ่มมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย และนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนพิเศษ 39 ง วันที่ 25 พฤษภาคม 2548. 14-23.

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. (2557). มคอ. 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ทะเนศ วงศ์นาม และทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2560). ประเมินความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา (5 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(2), เมษายน-มิถุนายน.

เรณุมาศ มาอุ่น. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 9(2), กรกฎาคม-ธันวาคม.

สมบูรณ์ วัฒนะ. (2558). ความพึงพอใจต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนศึกษา. วารสารบัณฑิตศึกษา, 12(56), มกราคม-มีนาคม.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). มาตรฐานวิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐานวิชาชีพสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Educational and Psychological Measurement. New York : Minnisota University.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Factors Affecting the Decision to Study in Faculty of Agriculture, Rajamangala University of Technology Srivijaya

ราตรี มีศักดิ์[1] รัชรี ศรีสุวรรณ[2] และ สุวรรณ พรมเขต[2]

Ratree Meesak[1] Ratcharee srisuwan[2] and Suwan Promkhet[2]

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมด้านการตลาด และระดับของข้อมูลการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มทร.ศรีวิชัย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีของคณะเกษตรศาสตร์ มทร.ศรีวิชัย จำนวน 229 คน และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยรายงานค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่าโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 69.1% เรียนในสาขาสัตวศาสตร์ร้อยละ 36.7 หลักสูตร 4 ปี ร้อยละ 75.5 ผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 54.1 ภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ร้อยละ 89.5 จบการศึกษา ม.6 จากแผนวิทย์-คณิต ร้อยละ 34.1 ในอนาคตมีการวางแผนประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 47.6 และสาเหตุการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ คือมีความสนใจพิเศษในสาขาทางด้านการเกษตรมากที่สุด ร้อยละ 46.7 ผลปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในคณะเกษตรศาสตร์ของนักศึกษา พบว่าในภาพรวมด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดคือมีค่า 3.91 ส่วนด้านการให้บริการและด้านผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมากมีค่า3.75 และ 3.73 แต่ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านสถานที่ตั้ง และด้านราคา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$= 3.42, 3.41, 3.31 และ 3.28 ตามลำดับ) ระดับของข้อมูลการตัดสินใจพบว่าการตระหนักถึงความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.69) แต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.40) ในขณะที่การประเมินทางเลือกในการศึกษาภาพรวม ($\bar{X}$ = 3.72) และพฤติกรรมหลังบริการ (ความพึงพอใจในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์)ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.65)

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ, การตัดสินใจศึกษาต่อ

ABSTRACT

This study was aimed to investigate the marketing mix factors and buying decision level affecting the decision making to study bachelor degree at Faculty of Agriculture, Rajamangala University of Technology Srivijaya (RMUTSV). The data were collected by the questionnaire from 229 samples of the student at Faculty of Agriculture, RMUTSV and analyzed statistic reporting data by percentage (%), mean ($\bar{X}$) and standard deviation (SD). The general information's results found that the majority of sample was male for 69.1 %, studied in Department of Animal Science for 36.7 %. Most of the sample group studied in 4 year courses for 75.5 %. The parent's careers are business owner for 54.1 %. Hometown is located in the south for 89.5%. Most of student graduated from High School in Mathematics-Science program for 34.1%. Business owner are the most career planning in the future for 47.6%. Additionally, the most reasons for choosing to study in the Faculty of Agriculture were interested in agriculture for 46.7%. The result of marketing mix factor affecting the decision making to study in Faculty of Agriculture, RMUTSV found that the overall of the personnel (people) factor were highest with a mean of 3.91. The service and the product were high level with the mean of 3.75 and 3.73 respectively. While, the overall of the promotion, physical image, location and price was in the medium level ($\bar{X}$ = 3.42, 3.41, 3.31 and 3.28, respectively). The level of buying decision process showed that the need recognition was high ($\bar{X}$ = 3.69). But, the overall information search was in the medium level ($\bar{X}$ = 3.40). While, the overall of evaluation of alternatives and post-purchase behavior (satisfaction in decision making at Faculty of Agriculture) was in the high level ($\bar{X}$ = 3.72 and 3.65, respectively).

Keywords: Factors affecting the decision making, Decision to further study

---

[1] คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบล ถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110

[1] Faculty of Agriculture, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Nakhon Si Thammarat Campus, 80110 Thailand

[2] สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบล ไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง 92150

[2] Research Department of Rajamangala University of Technology Srivijaya,Trang Campus,92150 Thailand

บทนำ

คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เป็นอีกหนึ่งคณะฯที่ผลิตบัณฑิตด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองความต้องการบุคคลากรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีแนวโน้มมีความต้องบุคลากรทางด้านนี้เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน แต่เนื่องจากปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษาได้มีการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนด้านเกษตรเพิ่มมากขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวเลือกให้กับนักเรียนนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และมีผลต่อการตัดสินใจเลือกในหลายๆด้าน เช่น ค่าเล่าเรียน หลักสูตรที่เปิดสอน และที่สำคัญคือชื่อเสียงของคณะหรือมหาวิทยาลัย เป็นที่ยอมรับ ทำให้ทุกคณะฯพยายามทำให้ผลงานของนักศึกษาหรือของอาจารย์โดดเด่น เช่น การเข้าร่วมแข่งขันทางด้านวิชาการ โครงการนักศึกษา การได้รับรางวัล ผลงานวิจัยของอาจารย์เป็นที่ยอมรับ

ปัจจุบันคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ได้รับความสนใจน้อยลงเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต ย้อนหลัง 5 ปี ดังนี้ ปี 2556 จำนวนนักศึกษา 1,115 คน ปี 2557 จำนวนนักศึกษา 1,064 คน ปี 2558 จำนวนนักศึกษา 976 คน ปี 2559 จำนวนนักศึกษา 923 คน ปี 2560 จำนวนนักศึกษา 902 คน ทำให้ส่งผลกระทบกับหลักสูตรด้วยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มีนโยบายปิดหลักสูตรที่มีจำนวนนักศึกษาใหม่ไม่ครบ 15 คน ทำให้คณะเกษตรศาสตร์ต้องศึกษากลยุทธ์ในการแนะแนวศึกษาต่อ วิเคราะห์ถึงจุดเด่นของคณะฯ เมื่อทราบถึงจุดเด่นคณะฯจะได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์แนะแนวศึกษาได้ตรงกับความต้องการ เพื่อให้ตอบโจทย์กลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาด้านเกษตร

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย นั้น โดยภาพรวมจะเป็นการสำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย โดยเลือกปัจจัยทางการตลาดและปัจจัยทางด้านบุคคลมาเกี่ยวข้อง ด้วยเหตุผลที่ว่าเพราะเหตุใดจึงตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มทร.ศรีวิชัย รวมทั้งอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการตัดสินเลือกเรียนคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จะสามารถใช้เป็นแนวทางประชาสัมพันธ์ แนะแนว ให้กับนักเรียนนักศึกษาที่สนใจศึกษาต่อทางด้านเกษตรทำให้จำนวนนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มีจำนวนเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มทร.ศรีวิชัย ชั้นปีที่ 1 หลักสูตร 4 ปี และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรเทียบโอน ที่เลือกศึกษาต่อในปีการศึกษา 2559 จำนวน 229 คน (ฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, ณ วันที่ 10 พฤษภาคม 2559.)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มทร.ศรีวิชัย ชั้นปีที่ 1 หลักสูตร 4 ปี และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรเทียบโอน ที่เลือกศึกษาต่อในปีการศึกษา 2559 จำนวน 229 คน

สาขาวิชา	จำนวนนักศึกษา	จำนวนตัวอย่าง
หลักสูตร 4 ปี		
สาขาพืชศาสตร์	43	43
สาขาสัตวศาสตร์	75	75
สาขาประมง	24	24
สาขาเกษตรกลวิธาน	13	13
สาขาพัฒนาการเกษตรและธุรกิจเกษตร	31	31
สาขาเทคโนโลยีภูมิทัศน์	2	2
หลักสูตรเทียบโอน		
สาขาพืชศาสตร์	15	15
สาขาสัตวศาสตร์	9	9
สาขาประมง	6	6
สาขาเกษตรกลวิธาน	11	11
รวม	229	229

ที่มา :(ฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, ณ วันที่ 10 พฤษภาคม 2559.

2. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นจาการเรียบเรียงเอกสารที่เกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องที่ทำงานวิจัย โดยจำแนกแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการสอบถามข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ หลักสูตรที่เรียน อาชีพของผู้ปกครอง ภูมิลำเนา สายการเรียนที่จบมา การวางแผนในอนาคต จำนวน 6 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (checklist)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ด้านการตลาดของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแบบลิเคิร์ท(Liker scale) ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์
2. ปัจจัยด้านราคา
3. ปัจจัยด้านสถานที่ตั้ง
4. ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด
5. ปัจจัยด้านการให้บริการ
6. ปัจจัยบุคลากร
7. ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ
8. ปัจจัยส่วนบุคคล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล พร้อมเข้าเก็บข้อมูลนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีครอนบัค (Cronbach) ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์แอลฟา” และจะต้องได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอย่างน้อย 0.60 ขึ้นไป จึงจะสามารถนำมาใช้ในการทำวิจัยได้ แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.972

2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และวิธีการตอบแบบสอบถามแก่นักศึกษาที่ถูกคัดเลือกด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนและวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics)

1.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการตลาดของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (บุญธรรม กิจปรีดา บริสุทธิ์ 2547 : 137-138) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและให้น้ำหนักคะแนนแต่ละระดับ โดยกำหนดความหมายของคะแนน เป็น 5 ระดับ ดังนี้

น้อยที่สุดเกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 1
น้อย เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 2
ปานกลาง เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 3
มาก เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 4
มากที่สุด เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 5

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 25)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ระดับมากที่สุด

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (บุญธรรม กิจปรีดา บริสุทธิ์ 2547 : 137-138) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและให้น้ำหนักคะแนนแต่ละระดับ โดยกำหนดความหมายของคะแนน เป็น 5 ระดับ ดังนี้

น้อยที่สุดเกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 1
น้อย เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 2
ปานกลาง เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 3
มาก เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 4
มากที่สุด เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 5

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 25)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ระดับมากที่สุด

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

ตอนที่ 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 68.6 เปอร์เซ็นต์และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 30.1 เปอร์เซ็นต์

สาขา นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนสาขาสัตวศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 36.7 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือ สาขาพืชศาสตร์ พัฒนาการเกษตร ประมง เกษตรกลวิธาร แลสาขาเทคโนโลยีภูมิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 25.3 13.5 13.1 10.4 และ 0.8 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

หลักสูตรที่เรียนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาในหลักสูตร 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.5 เปอร์เซ็นต์ และหลักสูตรเทียบโอน คิดเป็นร้อนละ 24.4 เปอร์เซ็นต์

อาชีพผู้ปกครอง นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 54.1 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา คือรับจ้างทั่วไป รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 31.0 8.7 และ 5.7 ตามลำดับ

ภูมิลำเนา นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีภูมิลำเนาในเขตภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 89.5 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา คือ จังหวัดในเขตภาคตะวันตก ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 3.5 2.6 2.2 และ 2.2 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

แผนการเรียนที่จบการศึกษามา นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษามาจากแผนวิทย์-คณิต คิดเป็นร้อยละ 34.1 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา คือ สายอาชีพ แผนศิลป์คำนวณ แผนศิลป์สังคม แผนศิลป์ภาษา คิดเป็นร้อยละ 33.6 13.5 9.6 และ 9.2 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

การวางแผนในอนาคต นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่วางแผนในอนาคต ทำธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 47.6 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา คือ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน และรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 38.4 9.6 และ 4.4 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ตอนที่ 1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการตลาดของคณะเกษตรศาสตร์ ด้าน ผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่ตั้ง การส่งเสริมการตลาด และการให้บริการ

ด้านผลิตภัณฑ์ นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.73) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าหลักสูตรที่เรียนมีความน่าสนใจและเอื้อต่อการประกอบอาชีพในอนาคต มีค่า $\bar{X}$= 3.87 มากที่สุด รองลงมา คือ เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถหางานทำได้ง่ายมีความได้เปรียบเมื่อสมัครงาน มีค่า $\bar{X}$= 3.80 ด้านความมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ มีค่า $\bar{X}$= 3.72 และน้อยที่สุด คือ กิจกรรมหลากหลายที่ส่งเสริมศักยภาพและพัฒนาของผู้เรียน มีค่า $\bar{X}$= 3.52

ด้านราคา นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.28) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สามารถผ่อนชำระค่าเล่าเรียนได้ มีค่า$\bar{X}$= 3.21 มากที่สุด รองลงมาคือการสนับสนุนทุนการศึกษาของคณะเกษตรศาสตร์ มีค่า$\bar{X}$= 3.15 สามารถเบิกค่าเล่าเรียนได้ มีค่า$\bar{X}$= 3.02 และน้อยที่สุดคือ ความเหมาะสมของค่าเล่าเรียน มีค่า$\bar{X}$= 2.98

ด้านสถานที่ตั้งนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.31) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าสะดวกในการเดินทางมีค่า$\bar{X}$= 3.45 มากที่สุดรองลงมาคืออยู่ใกล้บ้าน/ที่อยู่อาศัยมีค่า$\bar{X}$= 3.35 สิ่งอำนวยความสะดวกสบายครบครันมีค่า$\bar{X}$= 3.24 และน้อยที่สุดคือ พื้นที่ภายในรอบๆมหาวิทยาลัยมีความปลอดภัยมีค่า$\bar{X}$= 3.18

ด้านการส่งเสริมการตลาด นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.41) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รุ่นพี่ศิษย์เก่าแนะนำรุ่นน้อง มีค่า $\bar{X}$= 3.58มากที่สุด รองลงมาคือ ได้รับคำแนะนำจากผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง หรือคนในชุมชน มีค่า $\bar{X}$ = 3.43 โฆษณาและประชาสัมพันธ์หลายช่องทาง มีค่า$\bar{X}$= 3.37 และน้อยที่สุดคือ การออกแนะแนวของคณะเกษตรศาสตร์กับโรงเรียนเดิมที่จบมา มีค่า $\bar{X}$= 4.29

ด้านการให้บริการ นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.75) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สามารถฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่จริง มีค่า $\bar{X}$= 3.92มากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์มีความพร้อมทั้งคุณวุฒิและคุณภาพ มีค่า $\bar{X}$ = 3.76 ความพร้อมและความทันสมัยของห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์การเรียนการสอน มีค่า$\bar{X}$= 3.66 และน้อยที่สุดคือ การให้คำแนะนำช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่ระหว่างเรียน มีค่า $\bar{X}$= 3.64

ตอนที่ 1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์

การตระหนักถึงความต้องการ นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.69) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความต้องการของตลาดแรงงาน มีค่า$\bar{X}$= 3.82มากที่สุด รองลงมาคือ เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้ทั้งภาครัฐเอกชน และธุรกิจส่วนตัว มีค่า $\bar{X}$ = 3.80 สภาพแวดล้อมภายใน/ภายนอกมีความเหมาะสม มีค่า$\bar{X}$= 3.69 และน้อยที่สุดคือ สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยฯ ไม่ไกลจากบ้าน มีค่า $\bar{X}$= 3.46

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (สื่อ) นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.40) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ชื่อเสียงของศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน มีค่า$\bar{X}$= 3.57มากที่สุด รองลงมาคือ สื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ของคณะ แก่ websiteคณะ/facebook/line/สปอร์ตวิทยุ มีค่า $\bar{X}$ = 3.43 ครูแนะแนวจากสถานศึกษาเดิมแนะนำ มีค่า$\bar{X}$= 3.36 และน้อยที่สุดคือ หน่วยงานต่างๆที่มีศิษย์เก่าทำงานแนะนำ มีค่า $\bar{X}$= 3.25

การประเมินทางเลือกในการศึกษาต่อ นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.87) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การวางแผนอาชีพในอนาคต มีค่า$\bar{X}$= 3.61มากที่สุด รองลงมาคือ อุปกรณ์การ

เรียนการสอนมีความพร้อม ทันสมัย มีสภาพพร้อมใช้งาน มีค่า$\bar{X}$ = 3.61 ภาวะการมีงานทำสูงกว่าคณะอื่นๆในมหาวิทยาลัยเดียวกัน มีค่า$\bar{X}$= 3.28 และน้อยที่สุดคือ ค่าเล่าเรียนน้อยกว่าคณะที่เปิดสอนทางด้านเกษตรในพื้นที่ใกล้เคียง มีค่า $\bar{X}$= 3.25

การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความภูมิใจในการศึกษาต่อทางเกษตรศาสตร์ มีค่า$\bar{X}$= 3.98มากที่สุด รองลงมาคือ พื้นฐานการประกอบอาชีพของครอบครัว มีค่า $\bar{X}$ = 3.97 มีความตั้งใจเข้าเรียนทางด้านเกษตรศาสตร์ มีค่า$\bar{X}$= 3.94 และน้อยที่สุดคือ เป้าหมายในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา มีค่า $\bar{X}$= 3.89

พฤติกรรมหลังบริการ (ความพึงพอใจในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มทร.ศรีวิชัย)

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.65) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การตัดสินใจเลือกครั้งนี้เป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง มีค่า$\bar{X}$= 3.87มากที่สุด รองลงมาคือ แนะนำคนในครอบครัวให้เลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มทร.ศรีวิชัยมีค่า$\bar{X}$=3.77 แนะนำเพื่อนให้เลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มทร.ศรีวิชัยมีค่า$\bar{X}$= 3.63 มีความพึงพอใจโดยรวมต่อการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนมีค่า$\bar{X}$= 3.60 ความพึงใจในการให้บริการของบุคลากรคณะเกษตรศาสตร์มีค่า$\bar{X}$= 3.59 มีความพึงพอใจโดยรวมต่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีความทันสมัย และใช้งานได้จริงมีค่า$\bar{X}$= 3.55 และน้อยที่สุดคือ มีความพอใจโดยรวมต่อสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มีค่า $\bar{X}$= 3.54

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยพบว่า ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวที่ดีให้แก่นิสิตหรือผู้สนใจศึกษาต่อนั้นมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ดังนั้นจึงเสนอให้ในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อในหลากหลายช่องทางมากขึ้น โดยเฉพาะช่องทางที่เป็นที่นิยม เช่น สื่อวิทยุกระจายเสียง สิ่งพิมพ์ ทั้งในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดต่าง ๆ ที่มีศูนย์การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ รวมทั้งจังหวัดใกล้เคียง การโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซด์พันธมิตรต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยควรจัดทำยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์หลักหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนโดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดในภาคใต้ เนื่องจากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย และระยะทางจากบ้านถึงสถานศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อ

การประชาสัมพันธ์ในเรื่องของสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกของมหาวิทยาลัย ประมาณการค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตลอดจนทุนการศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ดังนั้นจึงควรมีการระบุไว้ในสื่อที่จะใช้ในการประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย คณาจารย์ ศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักศึกษา ดังนั้นการประชาสัมพันธ์จึงควรมีการระบุถึงเรื่องราว ความเป็นมา และความสำเร็จของมหาวิทยาลัย รวมทั้งคณาจารย์ ศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันที่มีชื่อเสียง ทั้งในระดับประเทศ และนานาชาติ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนในการเลือกศึกษาต่อ

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัย “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย” ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ที่ได้สนับสนุนสถานที่และให้โอกาสในการศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณจากงบวิจัยสถาบัน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้คำแนะนำ และที่ปรึกษาโครงการ ตลอดทั้งนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยจะนำผลการศึกษาจากโครงการครั้งนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในวงการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

จิตติมา พัดโบก. 2552. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก.

Philip Kotler. แนวคิดส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://thesisavenue.blogspot.com/.

บุญชม ศรีสะอาด. 2535. หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ ครั้งที่ 3 กรุงเทพ ฯ : สุวีริยาสาสน์.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2547). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์.(พิมพ์ครั้งที่ 8).กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์ http://regis2.rmutsv.ac.th/information/statistic/ สืบค้นเมื่อ 22 พ.ย.60)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Factors Affecting Students' Decision to Study at the Faculty of Science and Fisheries Technology, Rajamangala University of Technology ,Srivijaya

จุรีรัตน์ คงอ่อนศรี[1*]

Jureerat Kongonsri[1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง และเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง จำแนกตามเพศ ชั้นปี หลักสูตร สาขาวิชา และพื้นฐานทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2560 จำนวน 284 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การประมงอยู่ในระดับมากได้แก่ จุดมุ่งหมายของชีวิต จุดมุ่งหมายในอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา ความรับผิดชอบ ทักษะและมีความเชี่ยวชาญ ความรู้ความสนใจในสาขาวิชาที่เลือก มีประสบการณ์ ตามลำดับ และปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงอยู่ในระดับมาก ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน เนื้อหาของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยการประชาสัมพันธ์และการแนะแนว แรงสนับสนุนจากเพื่อนและผู้ปกครอง ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงเมื่อจำแนกตามเพศ ชั้นปี และพื้นฐานทางการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามสาขาวิชาและหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การตัดสินใจ,ศึกษาต่อ, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง

---

[1] สำนักงานคณบดี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง 92150

[1] Dean's office,Faculty of Science and Fisheries Technology , Rajamangala University of Technology ,Srivijaya,Trang Campus, Sikao District, Trang Province 92150, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : kongonsri@hotmail.com

ABSTRACT

The objective of this research was to study factors affecting students' decision to study at the Faculty of Science and Fisheries Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya (RMUTSV). It also aimed to compare results among those factors that affected their decision to study at the Faculty Science and Fisheries Technology, RMUTSV, Trang Campus. Major issues of the study were classified by gender, study-year, curriculum, major program, and educational background. The sample group was 284 students from the Faculty of Science and Fisheries Technology, RMUTSV in the academic year of 2017. Data of the research were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way ANOVA.

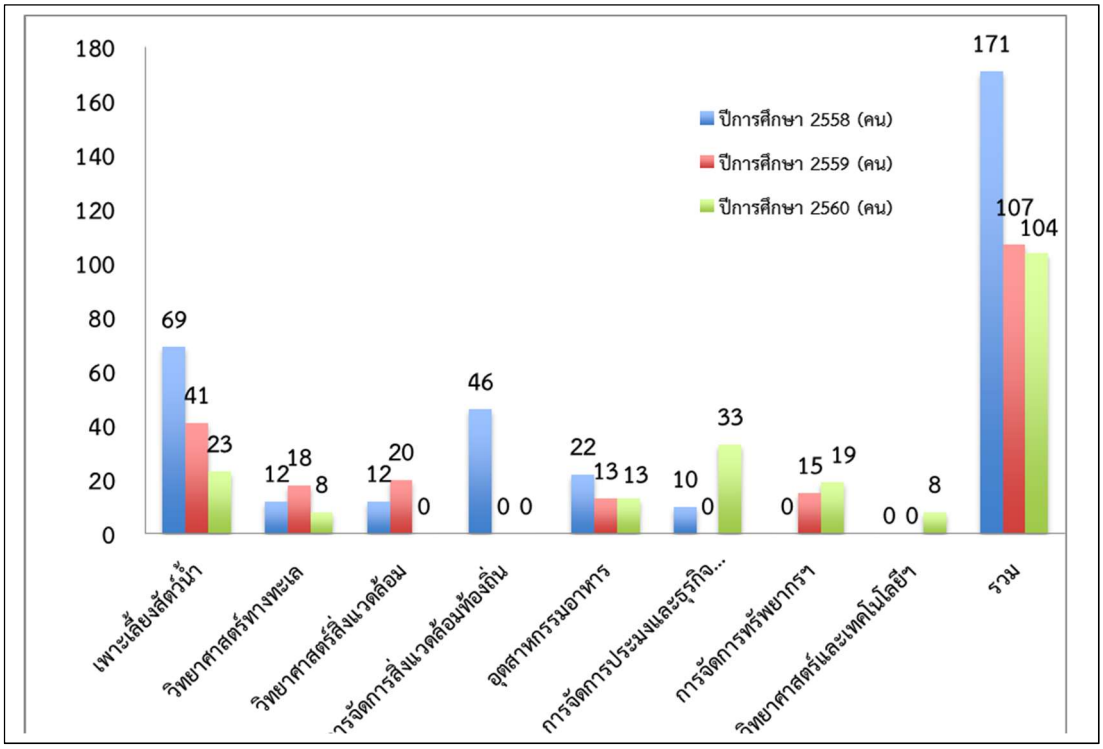
It was found that internal factor affecting the students' decision to study at the Faculty of Science and Fisheries Technology was at high level. These factors included their life-goal, intended career after graduation, responsibility, skills and expertise, interest in selected major program, and experience, respectively. On the other hand, external factor affecting their decision to study at the Faculty of Science and Fisheries Technology was also at high level. These factors included teachers' instruction, curriculum, program administration, image of the university, publicity and guidance, inspiration from friends and sponsor from their parents, respectively. In the comparison of factors affecting students' decision to study at the Faculty of Science and Fisheries Technology, RMUTSV, it was found that there was no significant difference among gender, study-year and educational background. However, comparison of the result classified by subject and curriculum was significant at 0.05 levels.

Keywords : Decision, Education, Faculty of Science and Fisheries Technology

บทนำ

หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการเรียนการสอน เพราะเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทาง]การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หลักสูตรที่ดีต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้มีเนื้อหาสาระเท่าทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการเมือง และเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้ ปัจจุบันการปรับปรุงหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคตในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และการพัฒนาหลักสูตรในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยวิทยาเขตตรัง เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรที่ทันสมัยและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและได้ผลิตบัณฑิตในหลักสูตรระดับปริญญาตรี และปริญญาโท รวมจำนวน 12 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรระดับปริญญาตรี 8 หลักสูตร ได้แก่ สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น สาขาวิชาอุตสาหกรรมอาหาร สาขาวิชาการจัดการประมงและธุรกิจสัตว์น้ำ สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และหลักสูตรปริญญาโท 4 หลักสูตร ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อม สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สาขาวิชาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สาขาวิชาการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการ แต่เนื่องจากที่ผ่านมา สถิติของนักศึกษาเข้าใหม่ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ระดับปริญญาตรี ได้ลดจำนวนลงอย่างต่อเนื่อง ในปีการศึกษา 2558 มีนักศึกษาจำนวน 171 คน ปีการศึกษา 2559 มีนักศึกษา จำนวน 107 คน ปีการศึกษา 2560 มีนักศึกษา จำนวน 104 คน ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงข้อมูลนักศึกษาของแต่ละสาขาวิชา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 - 2560

ปัจจุบันมีการแข่งขันทางการศึกษากันอย่างรุนแรง อัตราการเกิดลดลงส่งผลให้ประชากรลดลงตามลำดับ สภาพเศรษฐกิจที่ถดถอย ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้จำนวนนักศึกษามีจำนวนลดลง จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนวิธีการรับนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษามีจำนวนปริมาณที่มากขึ้น และเป็นแนวทางในการวางแผนสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2560 จำนวน 473 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาเป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ที่ศึกษา ในปีการศึกษา 2560 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1983) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จำนวน 222 คน ซึ่งเมื่อผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูล กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจริงมีการเก็บตอบแบบสอบถาม 284 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร สารนิเทศรูปแบบต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบและขอบเขตการค้นคว้า โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปี สาขาวิชาภูมิลำเนา รายได้รวมต่อเดือนของผู้ปกครอง พื้นฐานการศึกษา สถานศึกษา ผลการเรียน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบภายในและองค์ประกอบภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา โดยองค์ประกอบภายใน ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความสนใจด้านทักษะ ด้านประสบการณ์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านค่านิยมทางการงาน ด้านจุดมุ่งหมายของชีวิต และด้านจุดมุ่งหมายในอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา ส่วนองค์ประกอบภายนอก ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์และการแนะแนว ด้านการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านแรงสนับสนุนจากเพื่อนและผู้ปกครองซึ่งแบบสอบถามเป็นมาตรส่วน 5 ระดับ ความหมายดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอและความคิดเห็นเพิ่มเติม ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชายตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองใช้

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อทดสอบค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha - Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbac's Reliability Coefficient) ได้ค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.952 ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล Rating Scale

เกณฑ์เฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 แปลความหมาย มากที่สุด

เกณฑ์เฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 แปลความหมาย มาก

เกณฑ์เฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 แปลความหมาย ปานกลาง

เกณฑ์เฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 แปลความหมาย น้อย

เกณฑ์เฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 แปลความหมาย น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาเก็บรวบรวม แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง และนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด นำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามมาคำนวณทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descroptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency)ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deiviation) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและองค์ประกอบภายในและภายนอก ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) แบบทดสอบความต่าง (t-test) และ และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงของนักศึกษา จำแนกตามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล กำหนดการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

ตาราง 1 ปัจจัยที่มีผลต่อตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง

องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายใน	Mean	S.D.	แปลความ
1. ความรู้ความสนใจในสาขาวิชาที่เลือก	3.61	0.87	มาก
2. มีทักษะและมีความเชี่ยวชาญ	3.54	0.88	มาก
3. มีประสบการณ์	3.52	0.96	มาก
4. ความรับผิดชอบ	3.83	1.22	มาก
5. จุดมุ่งหมายของชีวิต	4.18	0.94	มาก
6. จุดมุ่งหมายในอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา	3.92	1.00	มาก
องค์ประกอบภายในโดยภาพรวม	3.77	0.99	มาก

จากตาราง 1 พบว่าองค์ประกอบภายในของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง โดยภาพรวมมีผลในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 6 ด้านส่วนใหญ่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จุดมุ่งหมายในชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก จุดมุ่งหมายในอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก ความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.83 อยู่ในระดับมาก ความรู้ความสนใจในสาขาวิชาที่เลือก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.61อยู่ในระดับมาก มีทักษะและมี ความเชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.54 อยู่ในระดับมาก และมีประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.52 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตาราง 2 ปัจจัยที่มีผลต่อตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง

องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอก	Mean	S.D.	ระดับ
1. การประชาสัมพันธ์และการแนะแนว	3.32	1.17	มาก
2. การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร	3.73	0.99	มาก
3. เนื้อหาของหลักสูตร	3.76	0.91	มาก
4. อาจารย์ผู้สอน	4.10	0.92	มาก
5. แรงสนับสนุนจากเพื่อนและผู้ปกครอง	3.08	1.32	ปานกลาง
6. ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.49	1.05	มาก
องค์ประกอบภายนอกโดยภาพรวม	3.58	1.06	มาก

จากตาราง 2 พบว่าองค์ประกอบภายนอก โดยภาพรวมมีผลในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 6 ด้านส่วนใหญ่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก รองลงมา เนื้อหาของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 อยู่ในระดับมาก การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 อยู่ในระดับมาก ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 อยู่ในระดับมาก การประชาสัมพันธ์และการแนะแนวมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.32 อยู่ในระดับมาก และ แรงสนับสนุนจากเพื่อนและผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.08 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตาราง 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงของนักศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ t-test

ปัจจัยส่วนบุคคล		$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
เพศ	ชาย	3.70	.70	1.64	.22
	หญิง	3.58	.58		
หลักสูตร	4 ปี	3.60	.64	-3.00	.003*
	เทียบโอน	4.04	.34		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตาราง 3 จากการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ของนักศึกษา จำแนกตามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลด้านเพศและหลักสูตร พบว่า นักศึกษาเพศชาย กับเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาหลักสูตร 4 ปี กับหลักสูตรเทียบโอนมีการตัดสินใจเลือกเรียนใน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ของนักศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ F-test

ปัจจัยส่วนบุคคล		$\bar{x}$	S.D.	F	Sig.
ชั้นปีที่ศึกษา	ชั้นปีที่ 1	3.71	.53	2.27	.06
	ชั้นปีที่ 2	3.72	.47		
	ชั้นปีที่ 3	3.57	.58		
	ชั้นปีที่ 4 ค้างจบ	3.49	.80		
พื้นฐานการศึกษา	ม.6	3.61	.63	1.49	.22
	ปวช.	3.59	.54		
	ปวส.	3.87	.77		
สาขาวิชา	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	3.58	.77	2.69	.01*
	วิทยาศาสตร์ทางทะเล	3.43	.47		
	วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม/วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม	3.99	.48		
	การจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น	3.50	.54		
	อุตสาหกรรมอาหาร	3.59	.42		
	การจัดการประมงและธุรกิจสัตว์น้ำ	3.61	.62		
	การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	3.74	.75		

* หมายถึง มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การประมง ของนักศึกษา จำแนกตามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลด้านชั้นปีที่ศึกษา พื้นฐานการศึกษา และสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่สังกัดสาขาวิชาแตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันและมีพื้นฐานการศึกษาแตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลต่างค่าเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

การตัดสินใจเลือกเรียน	สาขาวิชา						
	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	วิทยาศาสตร์ทางทะเล	วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม/ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม	การจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น	อุตสาหกรรมอาหาร	การจัดการประมงและธุรกิจสัตว์น้ำ	การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
สาขาวิชา							
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-						
วิทยาศาสตร์ทางทะเล		-					
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม/ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม	-.41	-.56	-				
การจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น	-.08			-			
อุตสาหกรรมอาหาร			-.39		-		
การจัดการประมงและธุรกิจ สัตว์น้ำ			-.39			-	
การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม		.30					-

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ผลต่างค่าเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference) พบว่า ปัจจัยที่ศึกษามีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม/เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าสาขาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ .41 และน้อยกว่าสาขาวิทยาศาสตร์ทางทะเล .56 สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นน้อยกว่าสาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ .08 สาขาอุตสาหกรรมอาหารน้อยกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม/เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม .39 สาขาวิชาการจัดการประมงและธุรกิจสัตว์น้ำน้อยกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม/เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม .39 และสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มากกว่าสาขาวิทยาศาสตร์ทางทะเล .30

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลโดยการแบ่งข้อมูลออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นการอภิปรายผลการศึกษา ส่วนที่สองเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. อภิปรายผลการศึกษา

1.1 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง องค์ประกอบภายในโดยรวมและรายด้าน (จุดมุ่งหมายในชีวิต จุดมุ่งหมายในอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา ความรับผิดชอบ มีความรู้ความสนใจในสาขาวิชาที่เลือก มีทักษะและมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์) อยู่ในระดับมากตามลำดับ ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากนักศึกษาที่ข้ามามีความมั่นใจว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง แล้วสามารถมีงานทำ ซึ่งโครงสร้างการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรแต่ละหลักสูตรเน้นทักษะการปฏิบัติสามารถประกอบเป็นอาชีพส่วนตัว หน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานเอกชน ประกอบกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันทุกคนคาดหวังเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถมีงานทำ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา หอมจรรยา (2545) ศึกษาเรื่องปัจจัยจูงใจที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของ บัณฑิตใหม่ระดับปริญญาตรีของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของบัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรี ได้แก่ เกรดเฉลี่ย รายได้ต่อเดือนของครอบครัว ลักษณะองค์กรที่มุ่งหวังเข้าทำงาน บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ปัจจัยด้านค่าตอบแทนสวัสดิการความมั่นคงในงาน โอกาสในการแสดงความรู้ ความสามารถ โอกาสในการพัฒนาตนเอง และความมีชื่อเสียงของหน่วยงาน

1.2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง องค์ประกอบภายนอกโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน (อาจารย์ผู้สอน เนื้อหาของหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย การประชาสัมพันธ์และการแนะแนว อยู่ในระดับมาก และ แรงสนับสนุนจากเพื่อนและผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง) ทั้งนี้ เนื่องจาก คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณวุฒิตรงกับหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอน มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย อีกทั้งอาจารย์ผู้สอนให้การแนะนำเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนของนักศึกษา นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ กวิยา เนาวประทีป (2553) ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับ ความพึงพอใจของนักศึกษาโครงการปริญญาโททางการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฯ ได้แก่ ปัจจัยด้านเวลาเรียน ปัจจัยด้านการให้เวลาและความเอาใจใส่ของอาจารย์ผู้สอน ปัจจัยด้านความสามารถของ อาจารย์ผู้สอน ปัจจัยด้านการวัดและการประเมินผล ปัจจัยด้านกิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านแหล่งอำนวยความสะดวกภายในมหาวิทยาลัย และปัจจัยด้านหลักสูตร

1.3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ ชั้นปี และพื้นฐานทางการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามสาขาวิชาและหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเนื่องมากจากสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม/วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมมีปัจจัยที่ศึกษามีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนของนักศึกษามีน้อยกว่าสาขาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และสาขาวิทยาศาสตร์ทางทะเล ทั้งนี้เนื่องจากสาขานักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เป็นสาขาที่เปิดรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เปิดรับนักศึกษา ในปีการศึกษา 2560 ยังไม่มีกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย การมีเครือข่ายทางการศึกษาและเครือข่ายศิษย์เก่าที่เข้าสู่สถานประกอบการยังมีน้อย ประกอบ

กับคุณสมบัติการรับนักศึกษามีเฉพาะมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับสาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นสาขาแรกที่เปิดรับนักศึกษาตั้งแต่ก่อตั้งคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง เป็นสาขาที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของสังคมทั่วไป มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนมายาวนาน มีเครือข่ายศิษย์เก่าที่หลากหลายหน่วยงาน ทำให้ปัจจัยเหล่านั้นมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนของนักศึกษา ส่วนของหลักสูตรที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มีทั้งหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร เทียบโอนผลการเรียน หลักสูตรเทียบโอนผลการเรียน มีปัจจัยที่มีผลต่อตัดสินใจเรียนเรียนมีมากกว่า หลักสูตร 4 ปี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาที่เข้ามาเรียนเป็นนักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง ซึ่งมีเป้าหมายการเรียนที่ต่อเนื่องมาแล้วว่าสามารถเข้ามาศึกษาสาขาวิชาไหนบ้าง ประกอบกับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงได้เข้าประชาสัมพันธ์หลักสูตรกับสถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เปิดหลักสูตรอยู่แล้ว จึงมีนักศึกษาที่มีต้องการต่อยอดเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาที่จบมา

2. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลของการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางให้กับผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับปรุง และการให้คำปรึกษา แนะนำกับนักศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

2.1 สถานศึกษาควรมีการติดตาม นักศึกษาที่จบการศึกษาไปแล้วในด้านการประกอบอาชีพ หรือการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2 สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อให้นักศึกษาพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จในวิชาชีพที่เรียน หรือนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างเหมาะสม

2.3 สถานศึกษาควรพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ (Academic Excellence) ทำให้การสอนในสาขาวิชาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.4 สถานศึกษาควรมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ จุดเด่นของสถาบันการศึกษา อาทิเช่น หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนที่สามารถประกอบอาชีพได้และเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน อาจารย์ผู้สอนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นการเพิ่มยอดนักศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือและกรุณาจากบุคคลผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร.สุดคนึง ณ ระนอง อาจารย์จันทรา อุ้ยเอ้ง และอาจารย์วรรณกร พลพิชัย ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขสิ่งบกพร่องต่างๆ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง และผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ที่ได้สละเวลา ในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามเพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ และขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์,กนิษฐา คูณมี และ ศุภชัย จันทร์งาม. 2556.ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ มหาวิทยาลัยราชธานี.

ณัฐพงศ์ สอนอาจ.2554. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยราชธานี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี.

ธนกฤต ยืนยงเดชา. 2554. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นอันดับหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.

ปัทมา วิชิตะกุล. 2554. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี.

พรรณเพ็ญ อุตตมะกุล , กันยิกา ชำนิประศาสตร์ และ นวรัตน์ มานะ.2544 .ปัจจัยในการเลือกเรียนแพทย์ศาสตร์สงขลานครินทร์. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พล เหลืองรังษี. 2542. ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. ลิต้า ลิมาน , ปัทมา ปาเนาะ , อัสมา เจะเว และอาฟีฟี ลาเต๊ะ .2556. ปัจจัย เลือกเข้าศึกษาต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ศิริชัย เติมโชคเกษม. 2553. สื่อและปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจในการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ประภาศรี ศรีชัย.2558. ปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง.

การศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการบัญชี คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

The Study of Faculty Technology Management in Rajamangala University Surin Campus Senior Accounting Students Traits

ทาริกา รัตนโสภา[1] กรวิชญ์ ชมพูราษฎร์[1] และ ดลใจ ลี้ตระกูล[1]

Tarika Rattanasopa[1] Korawit Chompooraj[1] and Doljai Leetrakool[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาคุณลักษณะทั่วไป คุณลักษณะด้านความรู้ และคุณธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการบัญชี ประจำปีการศึกษา 2556 คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ เป็นวิจัยเชิงสำรวจ ใช้ IOC เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ แบบสอบถามและชุดทดสอบความรู้ (Comprehensive Test) เพื่อใช้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ ประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการบัญชี ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 250 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 156 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยเป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้ 1).คุณลักษณะทั่วไป ด้านความสุขในชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 3.90 2).คุณลักษณะด้านความรู้ คะแนนเฉลี่ย 43.81 จาก 100 คะแนน มีคะแนนสูงสุดที่ 66 และต่ำสุดที่ 25 ค่าเฉลี่ยจากการทดสอบต่ำกว่าครึ่งหนึ่ง อันเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่าคุณลักษณะด้านความรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ 3). ด้านคุณธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์และประหยัด ($\bar{X}$= 4.36), (S.D= .79) รองลงมาได้แก่ การมีจิตสำนึกในการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X}$= 3.69), (S.D= .36) และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$= 3.69), (S.D. = .55) ตามลำดับ

คำสำคัญ : การศึกษา, คุณลักษณะ, นักศึกษา

---

[1] สาขาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

[1] Department of Management Faculty of Technology Management Rajamangala University of Technology Esan surin campus , Surin Province 32000, Thailand

ABSTRACT

This research aims to Study General Features Knowledge And the virtues of the fourth year students in accounting. Faculty of Management Technology Rajamangala University of Technology Isan Surin Campus IOC research is used as a monitoring tool. Questionnaires and test kits (Comprehensive Test) to measure desirable characteristics of knowledge. Population is the fourth year students in accounting. The sample size was 156 persons. The statistics used in the research were descriptive statistics, frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results are summarized as follows. 1) General Features The happiness in life is very high. 2) Knowledge-based features: The average score was 43.81 out of 100, with the highest score of 66 and the lowest of 25. The average of the tests was less than half. 3) The overall morality was at a high level. Sort by moral ethics. Honest and economical ($\bar{x}$ = 4.36), (S.D = .79), followed by ($\bar{X}$ = 3.69), (S.D = .36) and conservation of natural resources and environment ($\bar{x}$ = 3.69), (S.D. = .55), respectively.

บทนำ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นโยบายที่ชัดเจน ในการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศ มีความรู้ ความสามารถ มีหลักคิด และทักษะทางวิชาการ และวิชาชีพ มีคุณลักษณะพร้อมด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม และพร้อมเผชิญกับสถานการณ์ในอนาคตที่เรียกว่า “เก่ง ดี และมีความสุข” อย่างมีคุณภาพสาขาวิชาการบัญชีคณะเทคโนโลยีการจัดการ วิทยาเขตสุรินทร์ เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก จากอันดับการเลือกศึกษาต่อ จะถูกเลือกเป็นอันหนึ่งจากทั้งหมด 8 สาขาวิชาโดยมี 3 หลักสูตรคือ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหลักสูตรระดับปริญญาตรี(เทียบโอน)หลักสูตรระดับปริญญาตรี พันธกิจสำคัญประการหนึ่งของสาขาวิชาการบัญชี คือ จัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตบัญชีให้มีความรู้ ความสามารถในการประกอบวิชาชีพได้อย่างมีความรู้คู่คุณธรรม การศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการบัญชี คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาทุกแห่งในประเทศไทย ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม การวิจัยในครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านความรู้ คุณลักษณะทั่วไปและคุณธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการบัญชีคณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Suervy Research คัดเลือกนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี และนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรเทียบโอน ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 250 คน ได้กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกจากสูตร Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง 156 คน การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ ส่วนข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั่วไป วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ชุดแบบสอบถามและชุดทดสอบความรู้ ทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ ประกอบด้วย

- การมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการทำบัญชี การตรวจสอบบัญชี การภาษีอากร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในระดับนักวิชาชีพชั้นสูง
- การมีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการและประกอบธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ
- การมีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางด้านมาตรฐานการบัญชีและทางธุรกิจ

2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั่วไปและคุณธรรมประกอบด้วย

- การมีคุณธรรม จริยธรรม (ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริตและเจคติต่ออาชีพสุจริต ความอุตสาหะ ความมีเมตตากรุณา การประหยัด อดออม)
- การมีจิตสำนึกในการรักษาประโยชน์ส่วนรวม
- การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การมีจิตสำนึกในความเป็นไทย
- การมีจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- การรู้จักพึ่งตนเอง และรู้จักใฝ่เรียนรู้
- การมีจิตอาสา รู้จักช่วยเหลือบุคลอื่นด้วยความเต็มใจ

ผลและวิจารณ์ผล

ผลการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้ 1).คุณลักษณะทั่วไป ด้านความสุขในชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 3.90 ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ดีพอสมควร ข้อค้นพบนี้แสดงนัยที่สอดคล้องกับข้อมูลด้านสุขภาพ และการเจ็บป่วยของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 97.8 2).คุณลักษณะด้านความรู้ จากแบบทดสอบความรู้ (Comprehensive Test) คะแนนเฉลี่ย 43.81 จาก 100 คะแนน มีคะแนนสูงสุดที่ 66 และต่ำสุดที่ 25 ค่าเฉลี่ยจากการทดสอบต่ำกว่าครึ่งหนึ่ง อันเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่าคุณลักษณะด้านความรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ 3). ด้านคุณธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์และประหยัด ($\bar{X}$= 4.36), (S.D=.79) รองลงมาได้แก่ การมีจิตสำนึกในการรักษาประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X}$= 3.69), (S.D= .36) และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$=3.69),(S.D.=.55) ตามลำดับนั่นแสดงว่านักศึกษามีคุณลักษณะคุณธรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูงหรืออยู่ในระดับที่น่าพอใจ

สรุปผลการวิจัย

คุณลักษณะด้านความรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งอาจจะมีสาเหตุสำคัญ เนื่องจากข้อทดสอบที่นำมาทดสอบส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิชาทางด้านการบัญชีทั้งทฤษฎีพื้นฐานของการบัญชี หลักการบัญชี การตรวจสอบบัญชี ซึ่งนักศึกษาได้เรียนรายวิชาเหล่านี้มาแล้วตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-3 จึงเป็นไปได้ที่จะเมื่อเวลาผ่านไปนักศึกษาอาจจะลืมเนื้อหาเหล่านี้ สาเหตุอีกประการหนึ่งทำคะแนนจากการทดสอบได้ไม่ค่อยดีนัก อาจจะเนื่องจากความไม่ตั้งใจ และขาดความรอบคอบ และทำไม่เต็มที่ในการทำแบบทดสอบความรู้ (Comprehensive Test) ผู้วิจัยได้จัดทำแบบทดสอบโดยใช้เกณฑ์การทดสอบเสมือนการสอบจริง แต่ก็ไม่ได้มีผลได้ผลเสียต่อนักศึกษาเหมือนการสอบจริง จึงมีความเป็นไปได้ที่นักศึกษาจำนวนมากทำแบบทดสอบคลาดเคลื่อนไปจากศักยภาพที่แท้จริงของนักศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม การที่นักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม ก็เป็นเรื่องที่น่าจะวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริง อย่างจริงจัง และน่าที่จะได้หาทางพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้ของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น คุณลักษณะด้านคุณธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีชั้นปี 4 อยู่ในระดับสูงเป็นน่าพอใจ นักศึกษามีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัย รู้จักพึ่งพาตนเอง มีความเมตตากรุณา มีจิตสำนึกที่ถูกต้องในระบบประชาธิปไตย รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวม และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านความสุขในชีวิต นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสุขในชีวิตอยู่ในระดับมาก นักศึกษามีความพึงพอใจต่อสถานภาพของตน พึงพอใจต่อความเป็นอยู่ ต่อสถาบันการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน และนักศึกษามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีพอสมควร

กิตติกรรมประกาศ

คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.). 2548.

การฝึกอบรมการวัดและประเมินผล คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม. นนทบุรี : ม.ป.ท.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (ร่าง)เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551. (อัดสำเนา)

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (รสพ.), 2548.

คู่มือนักศึกษาประจำปีการศึกษา 2561: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

แนวทางการประเมินคุณธรรมของผู้เรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.

ปัญหาและแนวทางแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

Problems and Solutions of English Communication of Junior Guides, Mueang District, Nan

มินตรา ไชยชนะ[1*] สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ[1] และ วิภาภรณ์ สารไชย[1]

Mintra Chaichana [1*] Sorasak Chiewchan [1] and Wipaporn Sarnchai [1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มมัคคุเทศก์เยาวชน โรงเรียนจุมปีวนิดาภรณ์ และโรงเรียนดรุณวิทยา จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในด้านการฟังภาษาอังกฤษของประชากร คือปัญหาในการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ รองลงมาคือปัญหาการฟังสำเนียงภาษาอังกฤษ และปัญหาการฟังประโยคภาษาอังกฤษที่ซับซ้อนของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ปัญหาในด้านการพูดภาษาอังกฤษของประชากรคือปัญหาในการพูดเป็นประโยคที่ได้ใจความสมบูรณ์ รองลงมาคือปัญหาในการพูดสนทนาเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับชาวต่างประเทศ และปัญหาการออกเสียงคำศัพท์ แนวทางการแก้ไขปัญหาพบว่า มัคคุเทศก์เยาวชนใช้ภาษามือและท่าทางช่วยในการสื่อสารความหมายและพยายามพูดประโยคสั้นๆ รองลงมาคือการพูดภาษาไทยปนกับภาษาอังกฤษ และการตามเพื่อนมัคคุเทศก์ที่สื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีมาช่วยในการสนทนา

คำสำคัญ : การสื่อสาร, ภาษาอังกฤษ, มัคคุเทศก์เยาวชน

---

[1] สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน 59 หมู่13 ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[1] Department of Liberal Arts, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Nan, 59 Moo 13, Fai Kaeo, Mueang, Nan 55000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ tin_mint@hotmail.com

ABSTRACT

This study was to examine problems and solutions of English communication of junior guides, Mueang District, Nan. The population of this study was 20 junior guides from Chumpee Wanidaporn School and Daroonwittaya School. The research instrument was a questionnaire. The data collected was analyzed by percentage, mean and standard deviation.

The findings indicated that the population's English listening problems were in getting main ideas, listening to accents, and listening to complex sentences of foreign tourists, respectively.

The population's speaking English problems were in speaking with incomplete sentences, speaking in general conversation to make friends with foreign tourists and speaking with wrong pronunciation, respectively

The guidelines for solving English communication problems of the population were using body language to help to convey meaning, trying to speak short sentences, speaking mixed Thai with English, and asking from coworkers who could communicate English well.

Keyword: Communication, English, Junior Guides

บทนำ

การท่องเที่ยวถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างมากในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งหลายหน่วยงานได้ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งภาครัฐและเอกชนต่างมีความตื่นตัวในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีการจัดทำโฆษณาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยให้กับนักท่องเที่ยวไทยและชาวต่างชาติได้รับรู้ (เอกลักษณ์ ทองเสมียน, 2550) การท่องเที่ยวทำให้เกิดการหมุนเวียนของเงินตราภายในประเทศ และเป็นการดึงดูดเงินตราจากต่างประเทศ ซึ่งการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจะทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

จังหวัดน่านเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น ดอยภูคา อุทยานแห่งชาติศรีน่าน วัดภูมินทร์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน หอศิลป์ริมน่าน ฯลฯ ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ ทั้งในเมืองและต่างอำเภอเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นมัคคุเทศก์จึงมีความจำเป็นเนื่องจากเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกและจัดสรรข้อมูลให้แก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนคอยชี้แนะ อธิบายสิ่งต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยวทราบ

ปัจจุบันชุมชนในท้องถิ่นมีมัคคุเทศก์เยาวชนที่ทำหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่น สถานที่ท่องเที่ยวและของที่ระลึกในท้องถิ่นให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ แต่ การใช้ภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน ที่ไม่มีความชำนาญในการใช้ภาษา หรือสื่อสารไม่ได้ ทำให้ยุวมัคคุเทศก์ประสบปัญหาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ บางครั้งในการสื่อสารของยุวมัคคุเทศก์อาจมีปัญหาในด้านการไม่มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งเมื่อต้องสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จึงทำให้เกิดความไม่เข้าใจทั้งสองฝ่าย ทำให้เกิดความเข้าใจผิดเพราะเกิดจากยุวมัคคุเทศก์ไม่รู้ภาษาอังกฤษ หรืออาจมีความรู้ภาษาอังกฤษบ้าง แต่ไม่สามารถสื่อสารได้ หรือสามารถอ่าน และฟังภาษาอังกฤษได้ แต่ออกเสียงผิด จึงทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เกิดความเข้าใจผิด หรือ ไม่เข้าใจ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน โดยศึกษาให้ทราบถึงสภาพปัญหาปัจจุบันของการใช้ภาษาอังกฤษ และแนวทางในการแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ กลุ่มมัคคุเทศก์เยาวชนโรงเรียนจุมปีวนิดาภรณ์ และโรงเรียนดรุณวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดน่าน จำนวน 20 คน

2. ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษ หมายถึง ปัญหาในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

2. ทราบแนวทางการแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ กลุ่มมัคคุเทศก์เยาวชนโรงเรียนจุมปีวนิดาภรณ์ และโรงเรียนดรุณวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดน่าน จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัญหาและแนวทางแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

การเก็บรวมรวมข้อมูล

การเก็บรวมรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยเดินทางไปติดต่อโรงเรียนจุมปีวนิดาภรณ์ และโรงเรียนดรุณวิทยา เพื่อขอเข้าเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยฝากแบบสอบถามให้กับมัคคุเทศก์เยาวชน
3. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถาม เพื่อนำมารวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ซึ่งสามารถพิจารณารายละเอียดได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ประชากรเป็นหญิงจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านอายุพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 11-12 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมามีอายุ 9-10 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 ศึกษาอยู่ระดับชั้น ป.5-6 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมาคือ ป.3-4 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และประสบการณ์การเป็นมัคคุเทศก์เยาวชน 1-3 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมามาประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และลำดับสุดท้ายมีประสบการณ์ 4-6 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชนอำเภอเมือง จังหวัดน่าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษทั่วไป	2.80	0.52	ปานกลาง
2. ปัญหาการฟังคำศัพท์แสลงภาษาอังกฤษที่ชาวต่างประเทศใช้	2.75	0.64	ปานกลาง
3. ปัญหาการฟังสำเนียงการออกเสียงภาษาอังกฤษของชาวต่างประเทศ	2.95	0.60	ปานกลาง
4. ปัญหาการฟังประโยคภาษาอังกฤษที่ชาวต่างประเทศพูดแบบง่ายๆ	2.80	0.57	ปานกลาง
5. ปัญหาการฟังประโยคภาษาอังกฤษที่ซับซ้อน	2.85	0.67	ปานกลาง
6. ปัญหาในการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ	3.10	0.85	ปานกลาง
7. ปัญหาในการฟังคำถามของชาวต่างประเทศเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวและข้อมูลของโรงแรม	2.75	0.97	ปานกลาง
รวม	2.86	0.38	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่าปัญหาด้านการฟังภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.86) ปัญหาที่พบมากที่สุดคือปัญหาในการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ ($\bar{X}$ = 3.10) รองลงมาคือปัญหาการฟังสำเนียงการออกเสียงภาษาอังกฤษของชาวต่างประเทศ ($\bar{X}$ = 2.95) และลำดับสุดท้ายคือปัญหาการฟังประโยคภาษาอังกฤษที่ชาวต่างประเทศพูดแบบซับซ้อน ($\bar{X}$ = 2.85)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษแนะนำตนเอง กล่าวทักทายหรือขอบคุณ	2.65	1.04	ปานกลาง
2. ปัญหาในการพูดเป็นประโยคที่ได้ใจความสมบูรณ์	3.60	1.10	มาก
3. ปัญหาการออกเสียงคำศัพท์	2.95	0.76	ปานกลาง
4. ปัญหาในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว	2.75	0.72	ปานกลาง
5. ปัญหาในการให้ข้อมูลที่พักหรือโรงแรม	2.60	1.05	ปานกลาง
6. ปัญหาเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเส้นทาง	2.90	0.91	ปานกลาง
7. ปัญหาในการพูดสนทนาเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับชาวต่างประเทศ	3.05	1.00	ปานกลาง
รวม	2.93	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่าปัญหาด้านการพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.93) ปัญหาที่พบมากที่สุดคือปัญหาในการพูดเป็นประโยคที่ได้ใจความสมบูรณ์ ($\bar{X}$ = 3.60) รองลงมาคือปัญหาในการพูดสนทนาเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับชาวต่างประเทศ ($\bar{X}$ = 3.05) และลำดับสุดท้ายคือปัญหาการออกเสียงคำศัพท์ ($\bar{X}$ = 2.95)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางแก้ไขปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ใช้ภาษามือและท่าทางช่วยในการสื่อความหมาย	3.00	1.26	ปานกลาง
2. พยายามหลีกเลี่ยงการสนทนากับชาวต่างประเทศ	2.60	0.75	ปานกลาง
3. พูดภาษาไทยปนกับภาษาอังกฤษ	2.65	0.67	ปานกลาง
4. พยายามพูดประโยคสั้นๆ	3.00	0.97	ปานกลาง
5. ให้ชาวต่างประเทศเขียนในสิ่งที่ต้องการ	2.40	1.10	ปานกลาง
6. เมื่อฟังไม่เข้าใจ ใช้การสังเกตท่าทางของชาวต่างประเทศเพื่อช่วยในการเดาความหมาย	2.60	0.88	ปานกลาง
7. ตามเพื่อนมัคคุเทศก์ที่สื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีมาช่วยในการสนทนา	2.64	1.18	ปานกลาง
รวม	2.70	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นแนวทางแก้ไขปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ส่วนใหญ่คือใช้ภาษามือและท่าทางช่วยในการสื่อความหมายและพยายามพูดประโยคสั้นๆ ($\bar{x}$ = 3.00) รองลงมาคือพูดภาษาไทยปนกับภาษาอังกฤษ ($\bar{x}$ = 2.65) ลำดับสุดท้ายคือตามเพื่อนมัคคุเทศก์ที่สื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีมาช่วยในการสนทนา ($\bar{x}$ = 2.64)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน พบว่ามีปัญหาด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษ คือมัคคุเทศก์เยาวชนไม่เข้าใจภาษาอังกฤษที่ชาวต่างประเทศพูด เนื่องจากสำเนียงการออกเสียงภาษาอังกฤษของชาวต่างประเทศแต่ละคน แต่ละประเทศไม่เหมือนกัน ทำให้ฟังยากและจับใจความสำคัญไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ ศรีวิชัย (2556) ที่ได้ศึกษาปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของพนักงานโรงแรมเทวราช ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟังของพนักงานโรงแรมเทวราช อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะฟังสำเนียงนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไม่เข้าใจ เพราะมีความหลากหลายของสำเนียง และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศพูดเร็วทำให้ไม่สามารถจับใจความสำคัญที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต้องการสื่อได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chonprakay (2009) ที่ศึกษาปัญหาการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ 2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีปัญหาการฟังในเรื่องของเสียง การแยกประเด็นหลัก การจับใจความสำคัญและการสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟัง

ส่วนปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน พบว่ามีปัญหาในการพูดเป็นประโยคที่ได้ใจความสมบูรณ์ พูดสนทนาเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับชาวต่างประเทศ และการออกเสียงคำศัพท์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐ์นรี ฤทธิรัตน์และธัญภา ชิระมณี (2557) ที่ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการพูดภาอังกฤษของนักศึกษาไทย พบว่านักศึกษาส่วนมากมีความกังวลและมีความกลัวเมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษ และกลัวว่าผู้อื่นจะไม่เข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อ นอกจากนี้ยังมีปัญหาคิดคำศัพท์ไม่ออก และไม่รู้จะใช้รูปแบบของกริยาใดในประโยค และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ วรรณธนสุทธิ์ (2551) ได้ศึกษาระดับปัญหาการพูดภาษาอังกฤษและเปรียบเทียบปัญหาของการพูด

ภาษาอังกฤษ ระหว่างนักเรียนที่มีเพศต่างกันและผลการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอังกฤษต่างกัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลัวการพูดผิดในระหว่างการพูดภาษาอังกฤษ ไม่กล้าสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษกับบุคคลอื่น อายที่จะพูดภาษาอังกฤษ และไม่สามารถออกเสียงคำได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้นักเรียนไม่สามารถแต่งประโยคภาษาอังกฤษได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงสมร พงษ์พานิช (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้วยวาจาของนิสิตคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการพูดภาอังกฤษในที่ชุมชนของนิสิตคือ การขาดความมั่นใจในตนเอง สืบเนื่องมาจากมีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร มีจำนวนคำศัพท์น้อย ขาดทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารในสภาพจริง และการขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการให้เหตุผลสนับสนุนความคิด วีระกานต์ ปันชุน (2558) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของคนจังหวัดน่านในทรรศนะของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของคนจังหวัดน่านอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบมากที่สุด สำหรับประชาชนทั่วไปคือปัญหาการใช้ภาษากายมากกว่าภาษาพูด ส่วนเจ้าหน้าที่ ที่รัฐไม่สามารถพูดประโยคที่สมบูรณ์ได้ และผู้ที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวมีปัญหาใช้คำศัพท์ได้แค่ในวงจำกัด

สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ส่วนใหญ่ใช้ภาษามือและท่าทางช่วยในการสื่อความหมายและพยายามพูดประโยคสั้นๆ และตามเพื่อนมัคคุเทศก์ที่สื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีมาช่วยในการสนทนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิรางค์ ยศกันโท (2558) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขทักษะการฟัง-การพูดภาษาอังกฤษของพนักงานโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดน่านสำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาของพนักงานโรงแรม คือขอความช่วยเหลือจากผู้จัดการ และขอให้ชาวต่างชาติเขียนคำศัพท์ให้ และเยาวลักษณ์ ศรีวิชัย (2556) ได้ศึกษาปัญหาปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของพนักงานโรงแรมเทวราช ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด พบว่าพนักงานโรงแรมเทวราช มีแนวทางแก้ไขปัญหาโดยพยายามพูดประโยคสั้นๆ ให้ได้ใจความ และฝึกใช้ภาษาอังกฤษให้มากขึ้น หมั่นฝึกการฟังและพูดบ่อยๆ โดยใช้สื่อที่อยู่รอบตัว

สรุปผลการวิจัย

ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์เยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ทำให้ทราบว่ามัคคุเทศก์เยาวชนมีปัญหาทั้งการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ เนื่องจากขาดทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร มีประสบการณ์น้อย ขาดความมั่นใจในตนเอง เนื่องมาจากมีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร มีจำนวนคำศัพท์น้อย ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการให้เหตุผลสนับสนุนความคิด ปัญหาเหล่านี้ทำให้มัคคุเทศก์เยาวชนไม่มีความมั่นใจในการสื่อสาร การฝึกฟังและพูดภาษาอังกฤษอย่างจริงจัง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอจะช่วยให้มัคคุเทศก์เยาวชนมีความมั่นใจและพัฒนาความสามารถทางด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่สนับสนุนงบประมาณการวิจัย ประจำปี 2560 ทำให้รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จเป็นฉบับสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

ณัฏฐ์นรี ฤทธิรัตน์ และ ธัญภา ชิระมณี. 2557. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, สงขลา.

นงสมร พงษ์พานิช. 2554. การศึกษาปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้วยวาจาของนิสิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา. วารสารมนุษยศาสตร์ 8(1) : 85-97.

เยาวลักษณ์ ศรีวิชัย. 2556. ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของพนักงานโรงแรมเทวราช ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดน่าน. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน, น่าน.

รุจิรางค์ ยศกันโท. 2558. ปัญหาและแนวทางแก้ไขทักษะการฟัง-การพูดภาษาอังกฤษของพนักงานโรงแรมในเขต อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน, น่าน.

ลัดดาวัลย์ วรรณธนสุทธิ์. 2551. ปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

วีระกานต์ ปันชุน. 2558. ปัญหาและแนวทางแก้ไขการสื่อสารภาษาอังกฤษของคนจังหวัดน่านในทรรศนะของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน, น่าน.

เอกลักษณ์ ทองเสมียน. 2550. การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาน้ำตกเก้าโจน ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปกร.

Chonprakay, S. 2009. An investigation of listening problems of thai undergraduate students. Master thesis, M.S., King Mongkut's Institute of Techology North Ba

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชนของเกาะสุกร จังหวัดตรัง

Guidelines for Community-Based Tourism Management in Sukorn Island Trang Province

เจตนา อินยะรัตน์[1*] และ สุญาพร ส้อตระกูล[2]

Jettana Inyarat[*1] and Suyaporn Sortrakul[2]

บทคัดย่อ

งานวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชนของเกาะสุกร จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีชีวิตชุมชนเกาะสุกร และศึกษาหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนของเกาะสุกร จังหวัดตรัง การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากเทคนิคการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน กลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 8 คน และกลุ่มตัวแทนของประชาชนท้องถิ่นที่มีการบริการนักท่องเที่ยวบนเกาะสุกร จำนวน 15 คน ผลการศึกษา ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาศักยภาพของเกาะสุกรเป็น 3 มิติ มิติลักษณะทางกายภาพ พื้นที่เกาะตั้งขนานกับแนวชายฝั่งและห่างจากชายฝั่งเพียง 3 กิโลเมตร มิติด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประกอบด้วย ภูเขา ทะเล ป่าโกงกาง บ่อน้ำจืดกลางทะเล มิติด้านวัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตของชาวมุสลิม การประกอบอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์คือการทำประมง การทำสวนยาง การทำนาข้าวและปลูกแตงโมเป็นพืชเศรษฐกิจ รวมถึงมีภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำจักสานใบเตยปาหนัน การทำผ้าบาติก ประเพณีการปล่อยควายสู่ทะเล ซึ่งจากศักยภาพของเกาะสุกรส่งผลให้มีแนวทางการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี โดยมีโปรแกรมท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชนตามช่วงฤดูกาลที่จะช่วยเป็นอาชีพเสริมให้กับเจ้าของพื้นที่ พัฒนา ดูแลทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน และสร้างกระบวนการการเรียนรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย

คำสำคัญ : แนวทางการจัดการ, การท่องเที่ยววิถีชีวิตชุนชน, เกาะสุกร, จังหวัดตรัง

---

[1] สาขาศึกษาทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง 92150

[1] Department of General Education, Faculty of Science and Fisheries Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Sikao, Trang Province 92150, Thailand

[2] สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยวมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง 92150

[2] Department of Hotel and Tourism, Collage of Hospitality and Tourism, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Sikao, Trang Province 92150, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : jetanadeejing@gmail.com

ABSTRACT

This research is the Guidelines for Management of Community-Based Tourism in Sukorn Island, Trang Province. To study the lifestyle community and Community-Based tourism management guidelines of the Sukorn Island. In this study is qualitative research that was conducted using the In-Depth Interview method from snowball sampling Technique. The interviews consisted of 5 community leaders, 8 tourism operators, and 15 representatives from the local people who provided tourist services on Koh Sukorn. The result, researchers divided to the study into the potential of Sukorn Island 3 dimension. First, the physical dimension that this island is located parallel to the coastline far from mainland only 3 kilometers. Second, the nature of tourism resources include mountains, sea, mangrove forests, freshwater pond in the sea. And cultural dimension is the way of life of Muslims. Their unique occupations are fishing, rubber plantation, rice farming and watermelon planting as economic crops. Including local wisdom to make Handy craft, Batik painting and have tradition of releasing buffalo to the sea. As a result of the potential of Sukorn Island, there is a way to manage the tourist community with activities throughout the year. There is a program of community-based lifestyle tours that supplement to the community development, prevent for tourism resource and create a learning process for tourists.

Keyword: Rural tourism Guidelines management Sukorn Island Trang

บทนำ

การท่องเที่ยวถือเป็นกลยุทธ์สำคัญของภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ที่ประสบความสำเร็จในการทำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งมีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่ง นอกจากนี้สามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิตและบริการอื่น ๆ จากสถิติปี 2555 รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาใช้จ่ายในประเทศไทย คิดเป็นจำนวน 900,000 กว่าล้านบาท ประมาณ 26.8 เปอร์เซ็นต์ และรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย ประมาณ 137,000 กว่าล้านบาท (กรมการท่องเที่ยว, 2557) สถานการณ์การท่องเที่ยวปี 2557 คาดว่ารายได้ทางการท่องเที่ยวจะเติบโตร้อยละ 13 และจำนวนนักท่องเที่ยวเติบโตร้อยละ 7 เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจะสามารถเป็นฐานให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายรายได้ 2.2 ล้านล้านบาท ในปี 2558 ซึ่งเป็นผลมาจากประเทศไทยมีความได้เปรียบด้านการท่องเที่ยว โดยมีทรัพยากรพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย กระจายอยู่ทุกจังหวัด แหล่งท่องเที่ยวที่เกิดจากวิถีชีวิตชุมชนมีความได้เปรียบในส่วนของพื้นที่ที่สวยงาม วิถีชีวิตชุมชนที่น่าสนใจทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาสัมผัสธรรมชาติ พักผ่อน ทำกิจกรรมนันทนาการและเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน

อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีแนวโน้มการแข่งขันที่รุนแรงโดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งประเทศมาเลเซีย และประเทศเวียดนาม มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุด ตามลำดับ ประเทศเหล่านี้ให้ความสำคัญในการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบด้านลบน้อยที่สุด เนื่องภาครัฐให้ความสำคัญและสนับสนุนนักท่องเที่ยวคุณภาพ โดยให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และทรัพยากรธรรมชาติไว้ เพราะฉะนั้นแล้วสถานที่ท่องเที่ยววิถีชุมชน อาจเป็นเพียงแค่อดีต ถ้าเรายังมีการท่องเที่ยวแบบมวลรวม (Mass Tourism) ในสภาพพื้นที่ที่จำกัด แสดงให้เห็นว่า ธุรกิจท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการแสวงหากำไรหรือรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่าสิ่งอื่นใด ก็อาจทำให้ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวนั้นเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้การเดินทางของนักท่องเที่ยวลดลงเรื่อย ๆ ในขณะเดียวกันการรองรับการขยายไปไม่ทัน ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมทั้งในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอันก่อกำเนิดวิถีชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นส่วนสำคัญในการเสริมคุณค่าทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย

จังหวัดตรังหรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เมืองทับเที่ยง เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางทรัพยากรการท่องเที่ยว หลายรูปแบบความอุดมสมบูรณ์ของตรังยังรวมถึงผืนป่า แหล่งน้ำ และถ้ำน้อยใหญ่ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ หาดทรายชายทะเล และหมู่เกาะ แหล่งท่องเที่ยววิถีชุมชนได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่องยาวนานมาจนถึงปัจจุบัน โดยสั่งสมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ตกทอดไว้ในแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง แต่อย่างไรก็ตาม จังหวัดตรังยังมีชุมชนแห่งหนึ่งซึ่งมีเรื่องราวความเป็นมาที่น่าสนใจ มีวิถีชีวิต วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่เก่าแก่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ สืบทอด จัดการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทรงคุณค่าอย่างยาวนานและยั่งยืนสืบไป นั้นก็คือ เกาะสุกร ตั้งอยู่ในพื้นที่ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

เกาะสุกร หรือที่เรียกกันว่า เกาะหมู เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ตัวเกาะขนานกับแนวชายฝั่งและห่างจากฝั่งเพียง 3 กิโลเมตร สภาพตัวเกาะประกอบด้วยภูเขา สวนยางพารา ป่าโกงกาง นาข้าว และทะเล ทำให้ชาวบ้านบน เกาะสุกร มีอาชีพประมง ทำสวนยาง และเกษตรกรรม นอกจากนี้ เมื่อหมดฤดูนาข้าวในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายนก็จะเห็นไร่แตงโมพันธุ์หวานแดงอร่อย ออกผลเต็มทั่วท้องทุ่ง เพราะเป็นสินค้าขึ้นชื่อของ เกาะสุกร ชาวบ้านบน เกาะสุกร ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้บนเกาะไม่มีการเลี้ยงหมู เลี้ยงสุนัข สำหรับที่มาของชื่อ เกาะสุกร นั่นมีเรื่องเล่าหลากหลาย เช่น ในอดีตบนเกาะมีหมูป่าอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก จนกระทั่งมีชาวประมงกลุ่มหนึ่งซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม ได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่บนเกาะ จึงขับไล่หมูป่าออกไปจากเกาะ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บนชายฝั่งมองไปเห็นฝูงหมูป่ากำลังว่ายน้ำอยู่ จึงเรียกเกาะนี้ว่า เกาะหมูหรือเกาะสุกรนอกจากนี้บนเกาะยังมีการปั่นจักรยานชมวิวทิวทัศน์และการดำรงชีวิตของชาวบ้าน โดยเส้นทางจะผ่านภูเขา สวนยางพารา สวนมะม่วงหิมพานต์ ป่าโกงกาง ป่าโปร่ง ไร่แตงโม ทุ่งนา ซึ่งเป็นอีกสถานที่

หนึ่งที่ควรไปสัมผัส เพราะจะได้ชื่นชมกับบรรยากาศท้องทุ่งนาข้าวเขียวขจี พร้อม ๆ กับสูดความหอมของกลิ่นขวัญข้าวช่วงตั้งท้อง หรือจะแวะเพลิดเพลินกับฝูงวัวควาย ฝูงนกเป็ดน้ำ นกกระยาง นกกวัก ปิดท้ายด้วยไปชมฝูงปูก้ามดาบ ปูหลากสี ฝูงนาก สัตว์ป่าชายเลนก็สามารถทำได้

ทั้งนี้ การสัมผัสชีวิตของชาวสวนยางพารา ก็ไม่ควรพลาดไปชมการกรีดยางในช่วงเช้ามืด และชมกรรมวิธีให้ได้ซึ่งแผ่นยางที่สวยงาม รวมถึงไปเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวบ้าน เช่น ร้านจำหน่ายผาบาติก เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้และหัดวาดลายผ้าบาติกรวมทั้งกรรมวิธีการย้อมผ้า และจากข้อมูลดังกล่าวเกาะสุกรมีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากอีกทั้งวิถีชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์ควรค่าแก่การศึกษาเรียนรู้ ปัจจุบันนักท่องเทียวบนเกาะสุกรมีจำนวนเพิ่มขึ้น แต่หากไม่มีการใช้องค์ความรู้ในการจัดการวิถีชุมชนอย่างถูกต้องอาจส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรม ซึ่งผู้ที่จะได้รับผลกระทบเป็นกลุ่มแรกคือ ประชาชนในพื้นที่และอาจส่งผลเสียอย่างรุนแรงในระยะยาว

ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า แหล่งท่องเที่ยววิถีชุมชนจะยั่งยืน และดำรงต่อไปได้นั้น ต้องคำนึงถึง แนวทางการจัดการที่ถูกต้องการดำเนินการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่ลดความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวให้น้อยลงที่สุด เพื่อสร้างความสมดุลและยั่งยืนของวิถีชีวิตชุมชน สร้างระบบภูมิคุ้มกัน ที่ความมีส่วนร่วมกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และเพื่อเร่งรัดและสร้างศักยภาพ ในการหารายได้จากการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะสุกรให้มีความพร้อมทั้งด้านคุณภาพ การแข่งขัน และให้เกิดการสร้างรายได้และกระจายรายได้ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ จึงได้ศึกษา “แนวทางการจัดการท่องเที่ยววิถีชีวิตในชุมชนเกาะสุกร จังหวัดตรัง”

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาศึกษาบริบทพื้นที่เกาะสุกรจังหวัดตรัง รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อวิเคราะห์และหาแนวทาง สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในต่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลอย่างยั่งยืนในจังหวัดตรัง โดยการเก็บข้อมูลเชิงลึกจากทั้งชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐบาล การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดตรัง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

กลุ่มเป้าหมาย

ใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กับประชากรทั้ง 3 กลุ่มหลักดังนี้

1. ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตเกาะสุกร

2. ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับเกาะสุกร

3. เจ้าหน้าที่จากภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ และรับผิดชอบในการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยว

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) มีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม และวิเคราะห์หลักการ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวทางทะเล การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำ จากเอกสาร รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการ รวมทั้งหน่วยงานของราชการและเอกชนที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดข้อมูลและขอบเขตของเนื้อหา โดยนำกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์มาใช้เป็นแนวทาง

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลตามกรอบแนวคิดและขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ซึ่งการสร้างเครื่องมือมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

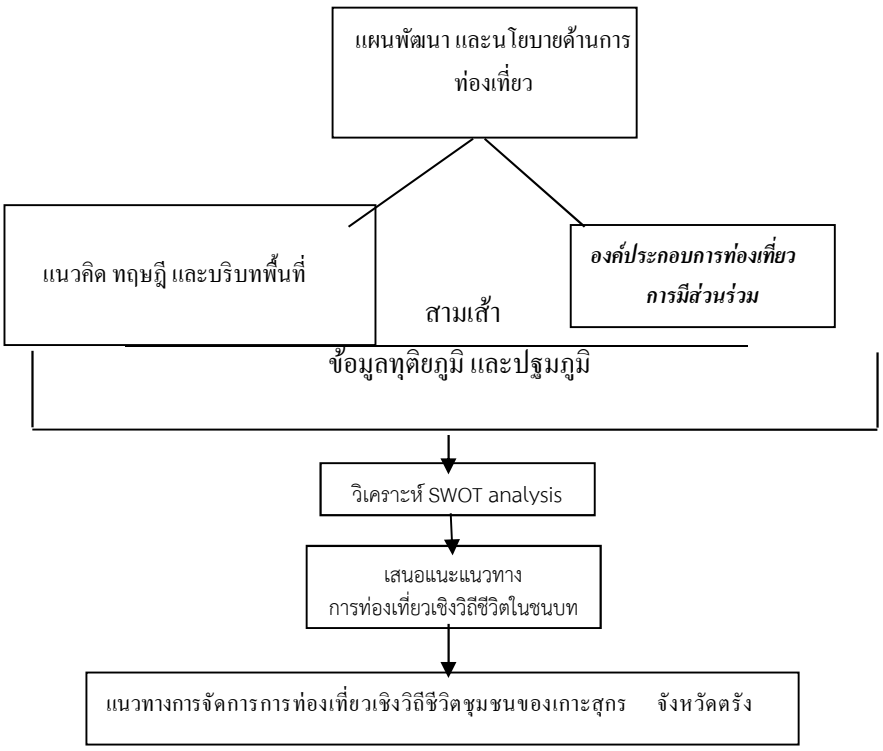
1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นการถามนอกจากจะให้อธิบายแล้วต้องถามถึงเหตุผลด้วย ทั้งในลักษณะทำไมและอย่างไร เพื่อให้ได้ข้อมูลระดับลึก

2. อุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม คือ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ ดินสอ ปากกา ยางลบ กระดาษ คอมพิวเตอร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จะมีการเก็บข้อมูลจากตัวแทนชุมชน ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และผู้แทนจากหน่วยงานของภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยว โดยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ บริบทพื้นที่ ความตระหนักถึงทรัพยากรการท่องเที่ยว กับการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยว ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชนของเกาะสุกร

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

มิติทางกายภาพ

เกาะสุกรเป็นหนึ่งในจำนวน 10 ตำบลของอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีพื้นที่อยู่กลางทะเลระยะทางห่างจากชายฝั่ง 3 กิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นพื้นที่รูปเรียวยาว จากทิศตะวันออกไปยังทิศตะวันตก พื้นที่ทางทิศตะวันออกเป็นพื้นที่ราบ ตอนกลางเกาะเป็นภูเขาค่อนข้างสูง ราบสลับกับเนินเขามีชายหาดเป็นแนวยาวเลียบบริเวณชายฝั่ง ไม่มีสะพานเชื่อมต่อระหว่างเกาะกับตำบลรอบนอก จึงต้องใช้เรือเป็นพาหนะในการเดินทาง มีชุมชนหนาแน่น การตั้งถิ่นฐานของราษฎร บ้านเรือนอยู่กระจัดกระจายไปตามแนวทางคมนาคมและแนวชายฝั่งทะเลเป็นส่วนใหญ่ ทรัพยากรธรรมชาติมีความหลากหลาย ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม โดยทั่วไปอากาศร้อน ลักษณะของดินเป็นดินร่วนปนทราย ลักษณะของแหล่งน้ำเป็น ลำน้ำ ลำคลอง ลำห้วย บึง หนอง สระน้ำ บ่อน้ำตื้น ประปาหมู่บ้าน ธนาคารน้ำ บ่อโยก (บ่อบาดาล) ลักษณะของไม้และป่าไม้ เป็นป่าโกงกาง ป่าโปร่ง และป่าชายเลน

มิติทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมี ดังนี้

1. ชายหาด มีลักษณะเป็นพื้นที่ลาดลงไปในน้ำทะเล ปกคลุมไปด้วยทรายเม็ดละเอียดสีขาว ได้แก่ หาดทรายทอง หาดบ้านแหลม หาดบ้านทุ่ง หาดทรายยาว หาดหัวเขาตกน้ำ หาดโหละใหญ่

2. ถ้ำ มีลักษณะเป็นโพรงลึกเข้าไปในเนินเขา ได้แก่ ถ้ำตำเสา ถ้ำข้าหลวง ถ้ำค้างคาว ถ้ำหัวเขาตกน้ำ ถ้ำหาดทรายยาว

3. บ่อน้ำมหัศจรรย์ (บ่อน้ำจืด) บริเวณใกล้ชายหาด ตั้งอยู่หมู่ที่1 บ้านเสียมไหม เป็นบ่อน้ำจืดที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

4. จุดชมวิว ตั้งอยู่หมู่ที่1 บ้านเสียมไหม เป็นจุดชมวิวหลักที่เห็นทัศนียภาพของเกาะสุกร เช่น สันหลังมังกร บริเวณท่าเรือและวิวทะเลในมุมสูงที่สวยงามเป็นอย่างมาก

5. นาข้าว ตั้งอยู่หมู่ที่3 บ้านทุ่ง ซึ่งมีการทำนาข้าวมากที่สุดในเกาะ

6. ไร่แตงโม มี 2 จุด คือ แตงโมนา ตั้งอยู่หมู่ที่3 บ้านทุ่ง และ แตงโมทะเล ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านแหลม ซึ่งมีลักษณะเป็นดินปนทรายตามแนวชายหาด และมีฝนฟ้าตกตลอดช่วงฤดูกาล จนเป็นแหล่งผลิตแตงโมที่มีคุณภาพดีที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้

7. ป่าโกงกาง (ป่าสงวนแห่งชาติ) ป่าควนหาดทรายยาว หมู่ที่ 1 บ้านเสียมไหม ป่าควนใต้ หมู่ที่4 บ้านหาดทรายทอง

8. แหลม ได้แก่ แหลมจีน หมู่ที่2 บ้านแหลม แหลมหัวหินใต้ หมู่ที่1 บ้านเสียมไหม

9. ควน เป็นลักษณะของการทับถมกันของดิน ได้แก่ ควนหัวหินใต้ ควนหาดทรายยาว

10. การทำสวนยางพารา มีปรากฏอยู่ทุกพื้นที่ของเกาะสุกรเป็นการทำแบบดั้งเดิมคือ การทำยางแผ่น

มิติด้านวัฒนธรรม

เกาะสุกรเป็นเกาะที่มีวัฒนธรรมของท้องถิ่นซึ่งบรรพบุรุษสร้างสรรค์และบำรุงรักษาไว้ให้เป็นสมบัติของลูกหลานได้ตระหนักในคุณค่าและความภาคภูมิใจ

โดยเฉพาะวิถีชีวิตของ ชาวมุสลิม การประกอบอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ การประมง การทำสวนยาง การทำ นาข้าว และปลูกแตงโมเป็น พืชเศรษฐกิจ รวมถึงมีภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มจักสาน กลุ่มผ้าบาติก นับเป็นแหล่งชุมชนโบราณที่สำคัญแห่งหนึ่ง และยังมี แหล่งประวัติศาสตร์ ศาสนา ความเชื่อ และพิธีกรรม ที่น่าสนใจ อย่างพิธีกรรมขอชาวมุสลิม วัฒนธรรมพื้นบ้านของผู้คนในเกาะสุกร พอที่จะแบ่งแยกรายละเอียดของ วัฒนธรรมท้องถิ่นดังนี้

1. ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น คือ พิธีกรรมตามหลักการใช้ชีวิตโดยทั่วไปของชาวมุสลิมได้แก่พิธีกรรมการเกิด การอาบน้ำ 7 เดือน คนท้อง การขึ้นเปล พิธีกรรมการแต่งงาน พิธีกรรมการตาย พิธีน้ำเรือลงน้ำ การลอยบาลาดบาหลา การเข้าสุนัต การทำ ตายาย (โต๊ะหมอเถ้า) การทำ ขวัญข้าว วันออกบวช หรือ วันฮารีรายอ (ลีอิดิลฟิตรี)

2. พิธีกรรมและประเพณีที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว

2.1 ประเพณีปล่อยควายเข้านา

ประเพณีปล่อยควายเข้านาเป็นประเพณีที่หาดูได้ยากนักในประเทศไทย ฤดูกาลปล่อยควายเข้านาของชาวบ้านบนเกาะสุกรจะเริ่มในช่วงเดือนเมษา – กรกฎาคม ของทุกปี หลังจากการเก็บแตงได้หมดไป เพื่อที่จะให้ควายได้เข้ามากินวัชพืชในสวนแตง อีกทั้งยังช่วยเพิ่มปุ๋ยธรรมชาติให้กับหน้าดินในการทำนาครั้งต่อไป

ปล่อยควายเข้านา

2. อาชีพ

อาชีพการทำประมง

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงเป็นอันดับ 1 ของประชาชนบนเกาะสุกรอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 2 บ้านแหลมหมู่ที่ 4 บ้านหาดทรายทองหมู่ที่ 3 บ้านทุ่ง ระยะเวลาในการทำประมงจะขึ้นอยู่กับมรสุมและสภาพอากาศที่เหมาะสมต่อการออกเรือลักษณะของการทำประมงมีหลายลักษณะเช่นมีเรือเป็นของตัวเองเช่าเรือคนอื่น

อาชีพทำสวนยางพารา

ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา มีจำนวน 93 ครัวเรือน จำนวนพื้นที่ของสวนยางพารามีทั้งหมด 613 ไร่ หมู่บ้านที่มีการทำสวนยางพารามากที่สุดคือ หมู่ที่4 บ้านหาดทรายทอง การทำสวนยางพาราในช่วงเดือนมกราคม- พฤษภาคม บางช่วงอาจจะดูตามสภาพอากาศในแต่ละวัน การทำสวนยางพาราถือเป็นอาชีพหลักของชาวบ้าน และลักษณะการทำสวนยางพารา เป็นลักษณะทั่วไปเหมือนกับที่อื่นๆ เช่น ชาวบ้านต้องตื่นกรีดยางตั้งแต่เช้ามืด หลังจากนั้นหยุดรอช่วงให้น้ำยางไหลเต็มที่แล้วทำการเก็บน้ำยาง ผลผลิตจากยางพาราชาวบ้านจะทำกันในลักษณะของแผ่นยาง เพราะเป็นการสะดวกในการจำหน่าย

สวนยางพารา

ยางแผ่น

อาชีพการปลูกข้าว

ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพทำนา มีจำนวน 120 ครัวเรือน จำนวนพื้นที่ของสวนยางทำนามีทั้งหมด 360 ไร่ หมู่บ้านที่มีการทำนามากี่สุดคือ หมู่ที่ 3 บ้านทุ่ง ฤดูกาลของการทำนาของชาวบ้านจะอยู่ในช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม และช่วงระยะเก็บเกี่ยวข้าวตั้งแต่เดือน ตุลาคม- ธันวาคม ลักษณะการทำนาของชาวบ้านจะเป็นแบบนาดำ มีลักษณะดังนี้ มีการไถหน้าดินโดยการใช้ควาย 2 ตัวเอาคันไถไว้ตรงกลางมี คนอยู่ด้านหลังจับคันไถและไล่ควายให้เดินไถ โดยเดินอีก 2-3 ก้าวไปทางซ้ายพอไถเสร็จแล้วคราดและเกลี่ยดินไว้ประมาณ 10 วัน จึงนำกล้ามาดำได้ ถึงเดือนเก็บเกี่ยวข้าวจะมีการจ้างเพื่อนบ้านมาเก็บเกี่ยวกัน โดยค่าแรงนับเป็นเชอๆละ 3 บาท ปัจจุบัน ประมาณ 70 บาท โดยใช้เก็บเกี่ยวข้าว ซึ่งเป็นมีดสำหรับตัดรวงข้าว นำข้าวที่เก็บมาสีด้วยเครื่องมือที่ทำด้วย

ไม้ไผ่มีลักษณะคล้ายโม่หินเรียกว่า “ครกสีข้าว” แล้วนำมาร่อนในกระด้งมีการเก็บพันธุ์ข้าวไว้ปลูกในปี ต่อไปส่วนใหญ่แล้วเป็นพันธุ์ข้าวที่มีในเกาะ เช่น พันธุ์ราชินี ราไว หอมมะลิ แกนจันทร์ นางเอก

นาข้าว

การเก็บเกี่ยวข้าว

อาชีพปลูกแตงโม

ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพปลูกแตงโม มีจำนวน 120 ครัวเรือน จำนวนพื้นที่ของสวนแตงโมมีทั้งหมด 360 ไร่ หมู่บ้านที่มีการปลูกแตงโมมากที่สุดคือ หมู่ที่ 3 บ้านทุ่ง ฤดูกาลของการปลูกแตงโมของชาวบ้านจะอยู่ในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม ลักษณะของการปลูกแตงโมนาและแตงโมทะเล ก็จะเป็นลักษณะการปลูกทั่วๆไป การใช้จอบพรวนดินแทนการไถด้วยรถไถ จะมีลักษณะเป็นร่องนูนแนวยาว ใช้จอบขุดเป็นหลุมเล็กๆ หลังจากนั้นก็ใช้ปุ๋ยคอกจากธรรมชาติจาก ขี้ควาย ดินเผา ลูกปลา และขึ้นกนางแอ่น พรวนให้เข้ากับดิน และใส่เมล็ดแตงโมได้เลย จำนวน 3-4 เมล็ด

ปัจจุบันพันธุ์ที่ปลูกคือ แตงโมลูกผสม

แตงโมปลูกกันมากที่ริมชายหาด แตงโมมีพันธุ์หลายชนิด เช่น พันธุ์ลูกขาว กินรี จินตรา จัมโบ้ หัวช้าง การจำหน่ายก็ขายในเมืองหรือเร่ขายเองกิโลละ 10 บาท

อาชีพทำสวนมะพร้าว

ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าว มีจำนวน 20 ครัวเรือน จำนวนพื้นที่ของสวนมะพร้าวมีทั้งหมด 80 ไร่ หมู่บ้านที่มีการทำสวนมะพร้าวมากที่สุดคือ หมู่ที่ 2 บ้านแหลม ฤดูกาลของมะพร้าวของชาวบ้านจะอยู่ในแต่ละช่วงตามสภาพอากาศที่เหมาะสม ลักษณะของการปลูกสวนมะพร้าว ก็จะเป็นลักษณะการปลูกทั่วๆไป มะพร้าวสมัยก่อนปลูกกันน้อย บ้านละ 1-2 ต้นและไม่ค่อยนิยม ปลูกเพราะไม่ค่อยมีราคา ปลูกกันมากก็ตอนหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สมัยก่อนไม่ได้ปลูกเพื่อขายแต่จะนำไป ทำน้ำตาลมะพร้าว น้ำตาลรวง วันละ 2-4 ก.ก. และนำมาเคี่ยวเป็นน้ำมันมะพร้าวใช้ในครัวเรือน และขายได้อีก ด้วย หลังจากนั้นก็เริ่มปลูกกันมากขึ้นและเริ่มมีราคาสูงอีกด้วย

สวนมะพร้าว

อาชีพค้าขาย

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกรได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของอาชีพการเป็นอยู่ของชาวบ้านบนเกาะสุกรจึงได้จัดตั้งกลุ่มต่างๆเพื่อเป็นการเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้าน โดยมีกลุ่มดังนี้ กลุ่มเครื่องแกง กลุ่มทำขนม และกลุ่มเลี้ยงควาย ในแต่ละกลุ่มอาชีพก็จะมีชาวบ้านหลายอายุหลายรุ่นที่เข้ามาจากกลุ่มทำอาชีพกันอีกครั้ง กลุ่มอาชีพเหล่านี้ยังเป็นเอกลักษณ์และภูมิปัญญาของเกาะสุกรอีกด้วย

กลุ่มเครื่องแกง

กลุ่มทำขนม

3.ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้าน

3.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้าน

งานจักสาน การทำเสื่อปาหนัน

การสานเสื่อเตยปาหนันแล้วถือเป็นการสานแบบดั้งเดิมแต่ปัจจุบันเกาะสุกรมีงานจักสาน เตยปาหนันในรูปแบบต่างๆที่สร้างสรรค์และตอบสนองการใช้สอย ของชาวบ้านเพื่อให้งานจักสานมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เช่นหมวก กระเป๋า ตะกร้า และอื่นๆ

เสื่อปาหนัน

การทำผ้าบาติก

งานผ้าบาติกถือเป็นหัตถกรรมชนิดหนึ่งที่ชาวบ้านสร้างขึ้นเพื่อความตอบสนองประโยชน์ต่างๆ ในการดำรงชีวิต คุณสมบัติพิเศษของงานผ้าบาติก คือ ความงดงาม และประโยชน์การใช้สอยต่างๆ ได้จากการสร้างขึ้นด้วยฝีมือที่ประณีต จนได้ผลิตภัณฑ์ที่สวยงามและยังเป็นของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวที่แวะผ่านมาเยี่ยมเยือนเกาะสุกรอีกด้วย ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ คือ ลายแตงโม

การต่อเรือ

การต่อเรือเป็นภูมิปัญญาอย่างหนึ่งของคนในชุมชนเกาะสุกร การต่อเรือในสมัยก่อนไม่ต้องใช้ตะปู แต่ใช้ ลูกสักที่ทำด้วยไม้ไผ่ตง เริ่มจากการตั้งเฉียม(กระดูกงู) ให้ตรงแล้วขึ้นไม้กระดานแต่ละแผ่นเชื่อมต่อกันด้วยลูก สักแล้วตรึงให้เป็นรูปเรือ ไม้กระดานดัดด้วยกันลนไฟ เมื่อขึ้นไม้กระดานได้ให้เป็นรูปเรือได้แล้วจึงได้ใส่กง เรือ แต่ปัจจุบันใช้ ตะปู ปัจจุบันการต่อเรือเริ่มเลือนหายไป

3.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร

วัฒนธรรมการกินของชาวบ้านในเกาะสุกร เป็นภาพสะท้อนถึงวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตทั้งยังเป็นเครื่องบ่งถึงระดับจิตใจ สภาพทางเศรษฐกิจวิธีการจัดการ และภูมิธรรมของสังคม อาหารส่วนใหญ่ของชาวบ้านในเกาะสุกรจะเป็นอาหารทะเล เนื่องจากสภาพพื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเล ชาวบ้านได้ใช้วิถีชีวิตท้องถิ่นมาใช้ในการทำอาหารในรูปแบบทั่วไป โดยใช้อาหารทะเลมาผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น ต้ม แกง ยำ ผัด นึ่ง และทอด

นอกจากนี้ยังมีอาหารพื้นบ้านท้องถิ่นที่อาจหาดูได้ยากในปัจจุบันรสชาติโดยทั่วไปไม่ค่อยผิดมากตามความแตกต่างกลับแต่ละครอบครัวเกาะสุกรเป็นเกาะหนึ่งที่มีประเพณีและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการกินและการประกอบอาหารที่น่าสนใจและเก่าแก่มาช้านาน มีการประกอบอาหารบางอย่างที่ค่อนข้างพิถีพิถันและบางอย่างก็เป็นแบบง่ายๆรวดเร็วเพื่อให้ทันต่อการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน

3.2.1 กลุ่มการทำขนม เช่น

ขนมตาหยาบ ขนมแนหรำ ขนมคล้องใจ

3.2.2 กลุ่มกาทำเครื่องแกง

กลุ่มการทำเครื่องแกงถือเป็นกลุ่มอาชีพเล็กๆของเกาะสุกร แต่มีความโดดเด่นทางรสชาติและกระบวนการทำที่ยังคงดั้งเดิมโดยใช้การตำด้วยมือของชาวบ้าน

2. แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนของเกาะสุกร จังหวัดตรัง พบว่า เกาะสุกรมีศักยภาพทางการจัดการใน 4 ด้าน โดยมีผลการวิจัยดังนี้

1. ศักยภาพทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว มีความดึงดูดใจต่อนักท่องเที่ยวสูง ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การนั่งเรือชมสันหลังมังกร กิจกรรมทำผ้าบาติก จักสานเตยปาหนัน กลุ่มทำเครื่องแกง ทำขนม ชมวิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน การทำนา การปลูกแตงโม ประเพณีการปล่อยควายทะเล

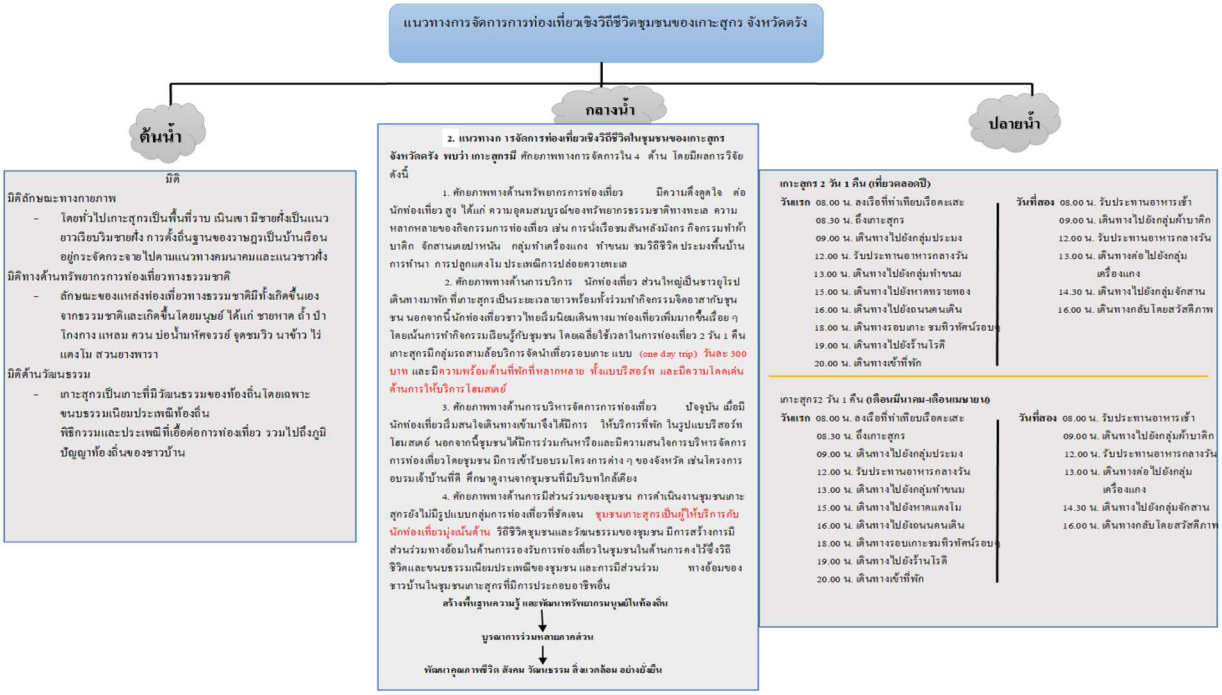
2. ศักยภาพทางด้านการบริการ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรปเดินทางมาพักที่เกาะสุกรเป็นระยะเวลายาว พร้อมทั้งร่วมทำกิจกรรมจิตอาสากับชุนชน นอกจากนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยเริ่มนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเน้นการทำกิจกรรมเรียนรู้กับชุมชน โดยเฉลี่ยใช้เวลาในการท่องเที่ยว 2 วัน 1 คืน เกาะสุกรมีกลุ่มรถสามล้อบริการจัดนำเที่ยวรอบเกาะ แบบ (one day trip) วันละ 300 บาท และมีความพร้อมด้านที่พักที่หลากหลายทั้งแบบรีสอร์ท และมีความโดดเด่นด้านการให้บริการโฮมสเตย์

3. ศักยภาพทางด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ปัจจุบันเมื่อมีนักท่องเที่ยวเริ่มสนใจเดินทางเข้ามาจึงได้มีการให้บริการที่พักในรูปแบบรีสอร์ท โฮมสเตย์ นอกจากนี้ชุมชนได้มีการร่วมกันหารือและมีความสนใจการบริหารจัดการ

การท่องเที่ยวโดยชุมชน มีการเข้ารับอบรมโครงการต่าง ๆ ของจังหวัด เช่น โครงการอบรมเจ้าบ้านที่ดี ศึกษาดูงานจากชุมชนที่มีบริบทใกล้เคียง

4. ศักยภาพทางด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การดำเนินงานชุมชนเกาะสุกรยังไม่มีรูปแบบกลุ่มการท่องเที่ยวที่ชัดเจน ชุมชนเกาะสุกรเป็นผู้ให้บริการกับนักท่องเที่ยวมุ่งเน้นด้านวิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรมของชุมชน มีการสร้างการมีส่วนร่วมทางอ้อมในด้านการรองรับการท่องเที่ยวในชุมชนในด้านการคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน และการมีส่วนร่วม ทางอ้อมของชาวบ้านในชุมชนเกาะสุกรที่มีการประกอบอาชีพอื่น

สรุปผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. ศักยภาพที่โดดเด่นทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นเป็นข้อได้เปรียบของเกาะสุกร แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเปราะบางต่อการได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยว ผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนป้องกันหรือลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น อาทิ การจัดทำโครงการอนุรักษ์พันธุ์ปลาโดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

2. กลุ่มการท่องเที่ยวบนเกาะสุกรควรร่วมกันกำหนดแนวทางในการรับนักท่องเที่ยวแบบบริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (one stop service) โดยมีการกำหนดราคากลางของกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ในเครือข่าย เช่น ราคาค่าที่พักโฮมสเตย์ ราคากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเพคเกจ ราคาบริการอื่น ๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรมีส่วนในการรับผิดชอบ สนับสนุน ควบคุม ดูแลและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว ให้ข้อมูลข่าวสารในด้านนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ตลอดจนพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น จัดอบรมให้ความรู้ด้านภาษา การบริการการท่องเที่ยว และการศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบด้านการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน

2. ภาครัฐควรดำเนินงานด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแผนพัฒนาจังหวัดให้ทั่วถึง

3. ผู้นำชุมชนควรกระตุ้นให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดท่องเที่ยว และเปิดโอกาสให้องค์กรอิสระด้านการท่องเที่ยวได้เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน

4. ภาครัฐ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเอกชน ผู้นำชุมชน และประชาชนท้องถิ่น ควรร่วมกันอนุรักษ์ รักษาแหล่งท่องเที่ยวทางทางทะเล ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน

5. ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว ควรจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวทางทะเลอย่างยั่งยืน และเป็นที่ยอมรับของชุมชน เพื่อเสนอให้กับหน่วยงานภาครัฐระดับจังหวัด ภูมิภาค

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากประสบการณ์ในการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวบนเกาะสุกร จังหวัดตรัง หรือ ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนชายฝั่งทะเลอันดามัน หรือ ศึกษาการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย งบประมาณเงินรายได้ประจำปี 2560 เป็นงานวิจัยที่เก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านวิถีชีวิตชุมชนของเกาะสุกรจังหวัดตรังเพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดการท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและหน่วยงานของรัฐเป็นอย่างมาก อันจะส่งผล ให้พื้นที่เกาะสุกรกลายเป็นชุมชนที่มีเอกลักษณ์อัตตาลักษณ์ที่โดดเด่นน่าสนใจและกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

ขอขอบคุณคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยที่ได้ให้การสนับสนุนรวมถึงประชาชนเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆประโยชน์อันใดที่เกิดจากงานวิจัยนี้ย่อมเป็นผลมาจากความกรุณาของทุกท่านผู้วิจัยจึงได้ขอขอบคุณ มา ณ ในโอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2549). สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยว มกราคม 2557. สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2557, จาก http://tourism.go.th/uploads/Stat/23048.pdf

กรมการท่องเที่ยว. (2552). ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย. รายงานการวิจัย กรมการท่องเที่ยว

โกวิทย์ พวงงาม. (2545). การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. ม.ป.ท.

จุฑารัตน์ เจือจิ้น (2555) แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม บ้านน้ำเชี่ยว อำเภอ แหลมงอบ จังหวัดตราด, บัณฑิตมหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปาการ

ชิต นิลพานิช และกุลธน ธนาพงศธร. (2532). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชนบท. ในเอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบล หมู่บ้าน. ครั้งที่ 3,หน่วยที่ 8.นทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). บทบาทขององค์กรปก ครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น.

นงคราญ กาญจนประเสริฐ. (2545).ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสิ่งของเครื่องใช้โดยใช้ เทคโนโลยีชาวบ้านของประชากรในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดสุโขทัย. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณี ตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร.
ศูนย์พัฒนาข้อมูลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2545). อกสารการสอน ชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
อคิน รพีพัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคม และวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภาการพิมพ์.

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามแนวมรรค 8 ของนักศึกษาแพทย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

An Attitude Of Moral Lifestyle In The Noble Eightfold Path In Medical Student Of Ubon Ratchathani University.

ฐานิสรา โฉมเกิด[1*] สุวภรณ์ แดนดี[1] ปรารถนา โฉมเฉลา[1]
รัตติยา ทองรุ่ง[1] ปวีณา ลิมปีทีปราการ[1] และ พญ.พัชรี พรรณพานิช[1]
Thanissara Chomkerd[1*] Suwaporn Dandee[1] Pratthana Chomchalao[1]
Ruttiya Thongrung[1] Pawena Limpitheprakan[1] and Patcharee panpanich[1]

บทคัดย่อ

คุณธรรมจริยธรรมของแพทย์เป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญ ดังนั้นวิทยาลัยแพทยศาสตรและการสาธารณสุข มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้จัดโครงการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 1 ณ วัดป่าบุญล้อม จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีพระวิปัสนาจารย์ให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติธรรม การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหาความสัมพันธ์ของระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักปฏิบัติธรรม ความถี่ในการประยุกต์ใช้ และทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตด้านคุณธรรมจริยธรรมตามแนวมรรค 8 ของนักศึกษาแพทย์จำนวน 118 คน โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลและนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณา และหาความสัมพันธ์ด้วย Pearson's correlation ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (= 3.15 ± 0.21) ความถี่ในการประยุกต์ใช้โดยเฉลี่ยเดือนละ 1-2 ครั้ง และมีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 อยู่ในเกณฑ์ดี (= 3.65 ± 0.24) เมื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรม และการนำไปประยุกต์ใช้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 ของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) กล่าวคือหากนักศึกษาแพทย์มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรมเพิ่มขึ้น จะทำให้มีการประยุกต์ใช้เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งหลักการตามแนวมรรค 8 นั้น เป็นการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม อันจะเป็นรากฐานไปสู่การเป็นแพทย์ที่ดีในอนาคต

คำสำคัญ : คุณธรรมจริยธรรม, มรรค 8, ความรู้, ประยุกต์ใช้, นักศึกษาแพทย์

ABSTRACT

The moral of doctor is generalized important topic of the social so that the College of Medicine and Public health, Ubonratchathani University performed dharma camp to cultivate moral personality for the first year medical. During the dharma camp at Pa-Boonlom temple, Ubon Ratchathani Provice. The students have got knowledge of Buddhism principle and practiced about morality, concentration and wisdom in the noble eightfold path. The objective of this research aimed to study the effect of the participation in dharma camp from 118 medical students in the aspect of knowledge, attitude and application of dharma practice and morality in daily life using a questionnaires. Data was analyzed by descriptive statistic and Pearson's correlation. The results found that the dharma practice knowledge of medical student was in medium level (= 3.15 ± 0.21) and their application was in low level that means they apply dharma practice only 1-2 times monthly. In the aspect moral lifestyle of the student in the noble eightfold path was in a good level (= 3.65 ± 0.24). Moreover, the knowledge of dharma practice and the application of dharma are positive related with the moral lifestyle of the student in the noble eightfold path significantly ($p<0.05$). That is when the student has more knowledge and understanding in dharma practice, the application will be increase which also increase in the moral lifestyle to improve themselves in moral. This is the basic principle that will lead them to be good doctor in the future

Keyword : moral lifestyle, the noble eightfold path, knowledge, application, medical student

[1] วิทยาลัยแพทยศาสตร์และการสาธารณสุข มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ตำบล.เมืองศรีไค อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 37140

[1] College of Medicine and Public Health, Ubon Ratchathani University Maungsriki Warinchumrap Ubon Ratchathani 37140, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) :chomkerd@hotmail.com

บทนำ

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงอันดับแรก ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (1) ในสมัยก่อนปัญหาทางด้านจริยธรรมมีน้อยมากโดยเฉพาะอาชีพแพทย์ ซึ่งเป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องสูงในสังคม แต่ในปัจจุบันการบริการต่างๆทางการแพทย์กลายเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งในสังคม บางครั้งมุ่งหาประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมโดยไม่ได้คำนึงถึงฐานะและจิตใจของผู้ป่วยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ทำให้ความศรัทธาต่างๆที่มีต่อวิชาชีพแพทย์เริ่มลดลง (6) คุณธรรมจริยธรรมของแพทย์เป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญและมีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับในประเทศไทยแพทยสภาเป็นองค์กรวิชาชีพ ที่มีหน้าที่คอยกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของแพทย์ ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และในส่วนของระบบการเรียนการสอนแพทยศาสตร์ในมหาวิทยาลัยนั้นก็ถูกกำกับด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาแพทยศาสตร์ ซึ่งได้ระบุว่า คุณธรรมจริยธรรมเป็นหนึ่งในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต และจากศึกษาของกุหลาบ รัตนสัจธรรม (5) รมร แย้มประทุม และคณะ (7) ยังพบว่าประเด็นด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นความต้องการมากที่สุดของผู้ใช้บัณฑิต และมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาว่าความมีมนุษยธรรม เมตตาธรรม และการดูแลผู้ป่วยอย่างเป็นองค์รวม ควรปลูกฝังการเป็นแพทย์ที่ดีในอนาคตตั้งแต่การเรียนขั้นพื้นฐาน

เนื่องด้วยประเทศไทยเรามีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติซึ่งมีหลักคำสอนเป็นแนวปฏิบัติให้พุทธศาสนิกชนทุกคน ไม่คิดชั่ว พูดชั่ว และทำชั่ว โดยหลักการปฏิบัติธรรมในรูปแบบของไตรสิกขา (ศีล-สมาธิ-ปัญญา) ซึ่งก็คือการปฏิบัติตามมรรค 8 (9) อันประกอบด้วย หมวดศีล ได้แก่ สัมมาวาจา- การเจรจาชอบ สัมมากัมมันตะ-การงานชอบ สัมมาอาชีวะ-การเลี้ยงชีวิตชอบ หมวดสมาธิ ได้แก่ สัมมาวายามะ- ความพยายามชอบ สัมมาสติ-ความระลึกชอบ และสัมมาสมาธิ- ความตั้งมั่นชอบ หมวดปัญญา ได้แก่ สัมมาทิฐิ-ความเห็นชอบ สัมมาสังกัปปะ-ความดำริชอบ การนำ มรรค 8 มาเป็นหลักธรรมในการดำเนินชีวิต ถือเป็นวิถีดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ เพื่อบรรลุเป้าหมายแห่งชีวิตที่ดีงามในมนุษย์ทุกคนทุกสาขาวิชาชีพ

จากการศึกษาของอภิญญา มานะโรจน์ (4) รศ.ดร.สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และรศ.ดร.ศศิกาญจน์ ทวิสุวรรณ (8) พบว่ากระบวนการปลูกฝังคุณธรรม โดยปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาซึ่งได้ผลสูงสุด ดังนั้นวิทยาลัยแพทยศาสตรและการสาธารณสุข มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้จัดโครงการเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยบูรณาการกับรายวิชาการพัฒนาความเป็นนักวิชาชีพเวชกรรม สำหรับนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 1 ขึ้น ณ วัดป่าบุญล้อม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และฝึกปฏิบัติธรรม อันประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา ตามแนวทางแห่งมรรค 8 โดยมีพระวิปัสนาจารย์เป็นพระวิทยากร เพื่อเป็นข้อมูลในการการสร้างบัณฑิตแพทย์มีคุณธรรมจริยธรรมต่อไป งานวิจัยนี้ศึกษาผลของการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาแพทย์ที่ผ่านการเข้าร่วมโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

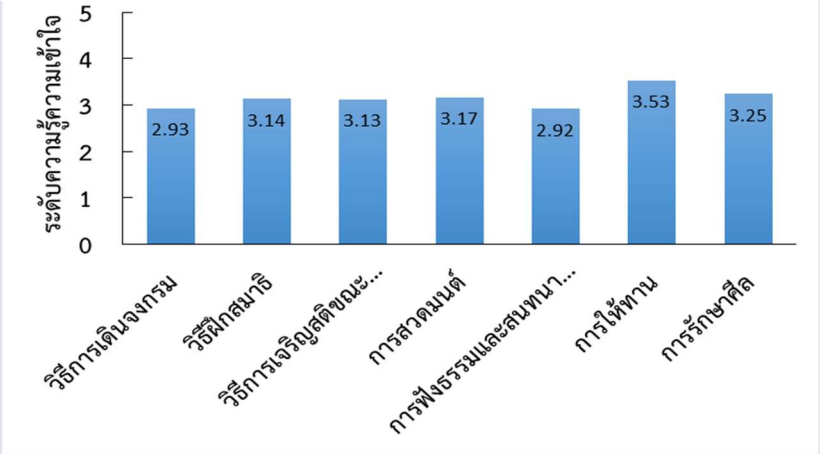
1. เพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรม และการนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรม
2. เพื่อประเมินทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาแพทย์ ตามแนวมรรค 8
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจในหลักปฏิบัติธรรมและความถี่ในการประยุกต์ความรู้ในหลักปฏิบัติธรรม กับทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามแนวมรรค 8 ของนักศึกษาแพทย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ประเมินความรู้ ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรม และทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาแพทย์ ตามแนวมรรค 8 ซึ่งแสดงถึงผลของการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาแพทย์ที่ผ่านการเข้าร่วมโครงการ โดยมีเครื่องมือเป็นแบบประเมินตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม 4 ตอน ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ เพศ รหัสแรกเข้า และ ผู้แนะนำหรือกระตุ้นเตือนให้นักศึกษาแพทย์ศึกษาปฏิบัติธรรม หรือทำกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตอนที่ 2 ประเมินความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรมของนักศึกษาแพทย์ ตอนที่ 3 ประเมินในแง่ทัศนคติการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 ตามแนวคิดจากการศึกษา การดำเนินชีวิตตามแนววิถีพุทธของวัยรุ่น ของพ.ต.อ. สำราญ เพียนอก (2550) และ ตอนที่ 4 ประเมินความถี่การนำการปฏิบัติธรรมไปประยุกต์ใช้ในช่วง 1 เดือนนี้ โดยตอนที่ 2-4 จะให้นักศึกษาแพทย์แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับนักศึกษาได้ 5 ระดับ น้อยที่สุด = 1 คะแนน, น้อย = 2 คะแนน, ปานกลาง = 3 คะแนน, มาก = 4 คะแนน, และมากที่สุด = 5 คะแนน มีการทดสอบเครื่องมือโดยการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิทยาลัยแพทยศาสตรและการสาธารสุขที่ไม่ใช่นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เท่ากับ 0.85 ตอนที่ 3 เท่ากับ 0.95 และตอนที่ 4 เท่ากับ 0.88 ตามลำดับ บันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS

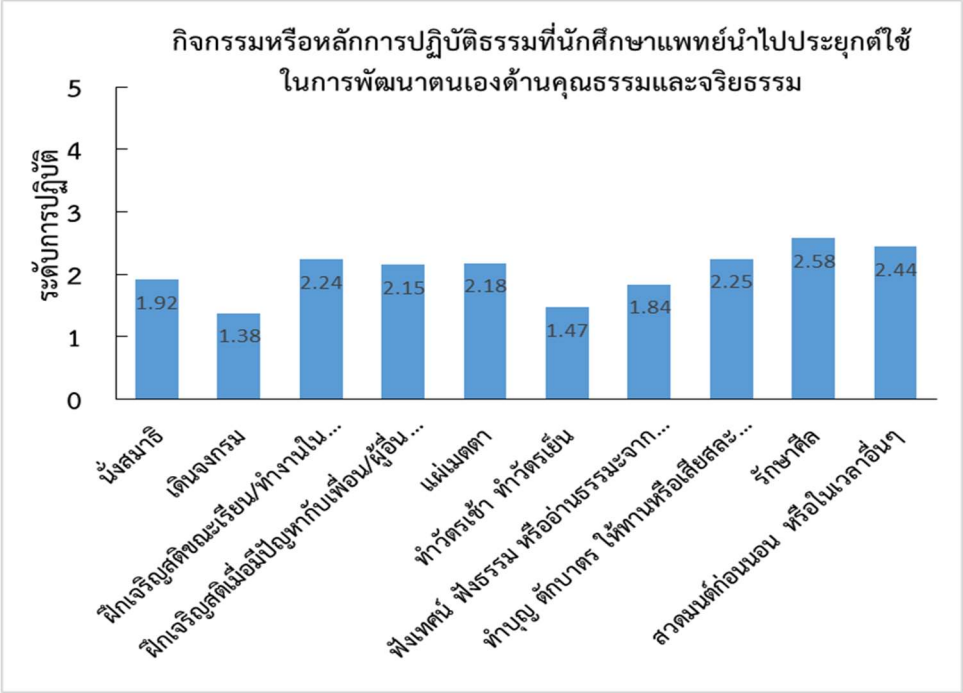
ผลและวิจารณ์ผล

นักศึกษาแพทย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจำนวน 156 คน ได้รับการปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมและให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อริยสัจ 4 สติปัฏฐาน 4 ไตรสรณคม อันประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา ตามแนวทางแห่งมรรค8 ในระหว่างที่นักศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 โดยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม ณ วัดป่าบุญล้อม จังหวัดอุบลราชธานี มีนักศึกษาแพทย์ตอบแบบประเมินตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 75.64 มีเพศชาย 43 คน และเพศหญิง 75 คน เป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5 รหัส 56 จำนวน 16 คน นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4 รหัส 57 จำนวน 29 คน นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 รหัส 58 จำนวน 40 คน และนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 รหัส 59 จำนวน 33 คน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษาแพทย์มีระดับความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3.15 ±0.21 คะแนน โดยมีความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรมในเรื่องการให้ทานมากที่สุด 3.53 ±1.05 คะแนน รองลงมาได้แก่ การรักษาศีล 3.25±1.05 คะแนน และต่ำสุด คือ การฟังธรรมและสนทนาธรรม ค่าเฉลี่ย 2.92 ±1.10 คะแนน ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรมของนักศึกษาแพทย์

ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการประยุกต์ใช้ความรู้ในหลักปฏิบัติธรรมในระยะ 1 เดือนนี้ พบว่า มีความถี่โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ 2.04 ± 0.78 คะแนน ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงกิจกรรมหรือหลักการปฏิบัติธรรมที่นักศึกษาแพทย์นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมและจริยธรรมในระยะ 1 เดือนนี้

กล่าวคือนักศึกษานำหลักการปฏิบัติธรรมไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมเพียง 1-2 ครั้งในระยะ 1 เดือนนี้ และ ความถี่ในนำไปใช้ สูงสุดคือ การรักษาศีล 2.58 ±1.33 คะแนน รองลงมาคือ สวดมนต์ก่อนนอน หรือในเวลาอื่นๆ 2.44 ±1.47คะแนน ทำบุญ ตักบาตร ให้ทานหรือเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม 2.25 ±1.09 คะแนน ส่วนกิจกรรมที่นำไปปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การเดินจงกรม 1.38 ±0.72 คะแนน

ทั้งนี้พบว่านักศึกษาแพทย์มีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 โดยเฉลี่ยจัดอยู่ในเกณฑ์ดี ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.65 ±0.24 คะแนน ในด้านสัมมาทิฐิ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3.95 ±0.24 คะแนน รองลงมาคือ สัมมากัมมันตะ คะแนนเฉลี่ย 3.90 ±0.35 คะแนน สัมมาอาชีวะ คะแนนเฉลี่ย 3.88 ±0.34 คะแนน โดยในด้านสัมมาสมาธิ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.28 ±0.42 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนว มรรค 8 ของนักศึกษา (n=118)

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 ของนักศึกษา	ค่าเฉลี่ย ± ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สัมมาทิฐฐิ-ความเข้าใจถูกต้อง	3.95±0.24
สัมมาสังกัปปะ-ความใฝ่ใจถูกต้อง	3.55±0.33
สัมมาวาจา-การพูดจาถูกต้อง	3.59±0.18
สัมมากัมมันตะ-การกระทำถูกต้อง	3.90±0.35
สัมมาอาชีวะ-การดำรงชีพถูกต้อง	3.88±0.34
สัมมาวายามะ- ความพากเพียรถูกต้อง	3.63±0.31
สัมมาสติ-การระลึกประจำใจถูกต้อง	3.44±0.11
สัมมาสมาธิ-การตั้งใจมั่นถูกต้อง	3.28±0.42
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม	3.65±0.24

เมื่อนำไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรม กับทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 ของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p< 0.01$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนว มรรค 8 ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมมาทิฐฐิ สัมมาวาจา สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ และสัมมาสมาธิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p< 0.01$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมมาสังกัปปะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p< 0.05$) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรม กับทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรมกับ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r_s	p-value
ทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนว มรรค 8 โดยรวม	0.502	<0.001**
ด้านสัมมาทิฐฐิ	0.248	0.007**
ด้านสัมมาสังกัปปะ	0.232	0.012*
ด้านสัมมาวาจา	0.248	0.007**
ด้านสัมมากัมมันตะ	0.091	0.329
ด้านสัมมาอาชีวะ	0.435	<0.001**
ด้านสัมมาวายามะ	0.444	<0.001**
ด้านสัมมาสติ	0.468	<0.001**
ด้านสัมมาสมาธิ	0.626	<0.001**

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

*Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

นอกจากนั้นยังพบว่าความถี่ในการประยุกต์ใช้ความรู้ในหลักปฏิบัติธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 ในด้าน สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมาวายามะ สัมมาสติ และสัมมาสมาธิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p< 0.05$) และระดับความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรมมีความสัมพันธ์

ทางบวกกับการนำไปประยุกใช้ในการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมและจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p< 0.001$)

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการประยุกต์ใช้ความรู้ในหลักปฏิบัติธรรมกับ ทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8

ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการประยุกต์ใช้ความรู้ในหลักปฏิบัติธรรมกับ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r_s	p-value
ทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 ของนักศึกษา ในภาพรวม	0.295	<0.001**
สัมมาทิฐฐิ	0.081	0.385
สัมมาสังกัปปะ	0.193	0.037*
สัมมาวาจา	0.247	0.007**
สัมมากัมมันตะ	0.130	0.164
สัมมาอาชีวะ	0.179	0.053
สัมมาวายามะ	0.300	0.001**
สัมมาสติ	0.197	0.034*
สัมมาสมาธิ	0.387	<0.001**

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

*Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

ในการจัดโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักศึกษาแพทย์และบุคลากรมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ณ วัดป่าบุญล้อม โดยมีพระวิปัสนาจารย์จากวัดป่าบุญล้อมเป็นพระวิทยากรนั้น ถือเป็นกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม โดยปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาซึ่งได้ผลสูงสุดตามการศึกษาของ รศ.ดร.สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และรศ.ดร.ศศิกาญจน์ ทวิสุวรรณ (6) สามารถทำให้นักศึกษาแพทย์มีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 ซึ่งเป็นตัวที่สะท้อนถึงผลของการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในเกณฑ์ดี แม้มีระดับความรู้และความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงการให้ทานที่นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก และนักศึกษานำหลักการปฏิบัติธรรมไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมเพียง 1-2 ครั้งในระยะ 1 เดือน จากระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรม และการนำไปประยุกใช้ในการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 ของนักศึกษา ซึ่งสะท้อนถึงผลของการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\leq 0.05$) ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างบัณฑิตแพทย์ที่มีคุณธรรมจริยธรรม การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาศีล การเจริญสติ ฝึกสมาธิ และการฟังธรรมและสนทนาธรรมให้แก่นักศึกษาแพทย์เพิ่มขึ้น ร่วมกับสนับสนุนให้นักศึกษาแพทย์มีการประยุกต์ความรู้ในหลักปฏิบัติธรรมมากขึ้นจะส่งผลดีต่อทัศนคติต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 ของนักศึกษาซึ่งสะท้อนถึงผลของการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้นักศึกษาแพทย์เป็นมนุษย์ที่พัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น ในการเป็นรากฐานของการเป็นแพทย์ที่ดีในอนาคต ทั้งนี้ ไม่เพียงเฉพาะวิชาชีพแพทย์เท่านั้นที่จะสามารถนำหลัก มรรค 8 มาเป็นหลักยึดใช้ในการดำเนินชีวิต แต่ทุกสาขาวิชาชีพก็สามารถนำมาใช้ได้ด้วยเช่นกัน เพราะ การเดินทางตามหลัก มรรค 8 ถือเป็นวิถีดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ ทำให้เกิดการบรรลุเป้าหมายแห่งชีวิตที่ดีงามในมนุษย์ทุกคน

สรุปผลการวิจัย

นักศึกษาแพทย์ผู้ที่ได้ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม ณ วัดป่าบุญล้อม จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมและให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เกี่ยวกับ อริยสัจ 4 สติปัฏฐาน 4 ไตรสรณคม อันประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา ตามแนวทางแห่งมรรค 8 ในระหว่างที่นักศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ตอบแบบประเมินตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 75.6 ของนักศึกษาแพทย์ผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษามี ระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติธรรมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.15 ± 0.21 คะแนน โดยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการให้ทาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.53 ±1.05 คะแนน รองลงมาได้แก่ การรักษาศีล 3.25 ± 1.05 คะแนน และต่ำสุดคือการฟังธรรมและสนทนาธรรม ค่าเฉลี่ย 2.92 ± 1.10 คะแนน มีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวมรรค 8 โดยเฉลี่ย 3.65 ±0.24 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในด้านสัมมาทิฐิ 3.95± 0.24 คะแนน รองลงมาคือ สัมมากัมมันตะ คะแนนเฉลี่ย 3.90± 0.35 คะแนน สัมมาอาชีวะ คะแนนเฉลี่ย 3.88± 0.34 คะแนน และในด้านสัมมาสมาธิ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.28 ± 0.42 คะแนน และนักศึกษานำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ 2.04 ± 0.78 คะแนน กล่าวคือ นักศึกษานำหลักการปฏิบัติธรรมไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมเพียง 1-2 ครั้งในระยะ 1 เดือน และความถี่ในการนำไปใช้สูงสุดคือ การรักษาศีล 2.58 ± 1.33 คะแนน รองลงมาคือ สวดมนต์ก่อนนอน หรือในเวลาอื่นๆ 2.44 ± 1.47 คะแนน ทำบุญ ตักบาตร ให้ทานหรือเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม 2.24 ± 1.47 คะแนน ในด้านการเดินจงกรม เป็นกิจกรรมที่ความถี่ในการปฏิบัติน้อยที่สุด 1.38 ± 0.72 คะแนน

กิตติกรรมประกาศ

พระอธิการอภิสิทธิ์ โชติมันโต เจ้าอาวาสวัดป่าบุญล้อม ผู้เอื้อเฟื้อสถานที่อันสัปปายะ
พระอาจารย์ภูวดล ปิยสีโล พระอาจารย์พิรุณรักษ์ เปสโล และพระมหากีรติ ธีรปัญโญ พระวิปัสสนาจารย์
และวิทยาลัยแพทยศาสตร์และการสาธารณสุข มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผู้ให้ทุนในการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กุหลาบ รัตนสัจธรรม, พิสมัย เสรีขจรกิจเจริญ และวิไล สถิตย์เสถียร.(2547). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย.พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

นฤมล โอสถานุเคราะห์.(2555). “แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”. BU Academic Review. 6 (1), 28-29.

น้ำทิพย์ ทับทิมทอง.(2554). “การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนิสิตแพทย์มหาวิทยาลัยนเรศวร”.วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย.56(3), 287-296.

รมร แย้มประทุม และคณะ. (2555). คุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิตแพทย์ที่เป็นที่ต้องการของผู้ใช้บัณฑิต. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และรศ.ดร.ศศิกาญจน์ ทวิสุวรรณ. (2552). การส่งเสริมคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพ: กรณีศึกษากลุ่มเด็ก/เยาวชนและข้าราชการ: กรมศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม.

สำราญ เพียนอก. (2550). การดำเนินชีวิตตามแนววิถีพุทธของวัยรุ่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

อภิญญา มานะโรจน์. (2539). การศึกษากระบวนการปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ทักษะทางสังคมกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น ในตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

Correlations between Social Support from Family, Social Skill and Preventive Behavior on drug among the youth in Maifad Subdidtrict, Sikao District, Trang Province

วรรณกร พลพิชัย[1*] และ จันทรา อุ้ยเอ้ง[2]

Wannakorn Ponpichai[1*] and Jantra Uieng[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางสังคมกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13 -18 ปี ในตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง จำนวน 790 และสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 266 คน คัดเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05 ผลการศึกษาพบดังนี้ 1) การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยรวม (r =.794**) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นในระดับสูง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าการสนับสนุนด้านความคิด สติปัญญา (r =.894**) และการสนับสนุนด้านทรัพยากร (r =.891**) มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ส่วนการสนับสนุนด้านอารมณ์ (r =.922**) มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก 2) ทักษะทางสังคมโดยรวม (r =.832**) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นในระดับสูง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าทักษะด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (r =.705**) ทักษะด้านการจัดการกับปัญหา (r =.735**) ทักษะด้านความสามารถในการสื่อสาร (r =.735**) ทักษะด้านการสอนตนเองหรือตระหนักต่อตนเอง (r =.754**) และทักษะด้านการรับการสนับสนุนจากแหล่งกลุ่มทางสังคม (r =.828**) มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ส่วนทักษะด้านการแก้ปัญหา (r =.670**) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

คำสำคัญ : การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว, ทักษะทางสังคม, พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด

[1*] สาขาศึกษาทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ตำบลไม้ฝาดอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง 92150

[1*] Department of general study, Faculty of Science and Fisheries Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Trang Campus Maifad Subdidtrict, Sikao District, Trang Province 92150, Thailand

[2] สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง 92150

[2] Department of physical science, Faculty of Science and Fisheries Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Trang Campus Maifad Subdidtrict, Sikao District, Trang Province 92150, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : mamoz-@hotmail.com

ABSTRACT

The objectives of this study were as followings: 1) to study correlation between social support from family with preventive behavior on drug in the youth, 2) to study correlation between social skill with preventive behavior on drug in the youth. The study population were 790 youth who between 13 and 18 years old in Maifad Subdidtrict, Sikao District, Trang Province. Samples were sampled using the Yamane formula, the sample size was 266 samples. Research instrument was questionnaire. The data were analyzed by using statistical methods; the statistics used were Pearson's product moment correlation coefficient and statistically significant at .05. The results had concluded as followings: firstly, the total social support from family (r=.794**) were correlated to preventive behavior on drug among the youth at the high level, when analyzing each dimension found that dimension of thinking and intelligence (r =.894**) and resource dimension (r =.891**) were correlated at the high level, while emotional dimension (r =.922**) were correlated at the very high level. 2) The total social skill (r =.832**) were correlated to preventive behavior on drug among the youth at the high level, when analyzing each dimension found that dimension skill of information perception (r =.705**), skill of problem management (r =.735**), skill of communication (r =.735**), skill of self awareness (r =.754**) and skill of support from social groups (r =.828**) were correlated at the high level, while the skill of problem-solving (r =.670**) were correlated at the average level.

Keywords : Social support from family, Social skill, Preventive Behavior on drug

บทนำ

ยาเสพติดได้สร้างปัญหาใหญ่และเป็นภัยคุกคามกับประชากรโดยเฉพาะประชากรที่เป็นเยาวชนและทำให้เกิดผลเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงของทุกประเทศในโลก ประเทศไทยก็ประสบปัญหายาเสพติดเช่นกัน โดยพบว่ามีการแพร่ระบาดและเป็นปัญหาต่อสังคมโดยเฉพาะเยาวชนของไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน แม้รัฐบาลจะพยายามปราบปรามและป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังแค่ไหนหรือมีบทลงโทษรุนแรงต่อผู้ค้าหรือผู้จำหน่ายอย่างไร แต่ปัญหายาเสพติดก็ยังคงพบได้ทั่วไปในประเทศไทย ทั้งในเมืองและชนบทยังคงสร้างปัญหาให้กับเยาวชนไทยตลอดเวลา นอกจากนี้ยาเสพติดยังได้สร้างปัญหาความรุนแรงและความแตกแยกในระดับครอบครัวเยาวชนจำนวนมากซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติต้องตกเป็นทาสของยาเสพติดและนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและก่อการกระทำความผิดต่อผู้อื่นส่งผลกระทบต่อตนเองสังคมสุขภาพอนามัยและผลกระทบด้านความมั่นคงของประเทศในที่สุด

ยาเสพติดที่เป็นปัญหาแพร่ระบาดหลัก คือ ยาบ้า รองลงมาคือกัญชา พืชกระท่อม ไอซ์ และเฮโรอีน และที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด คือ คีตามีน ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากในอดีต นอกจากนี้ยังพบการใช้ยาควบคุม/ยาอันตรายในทางที่ผิดในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยประชากรที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งในมิติของการเสพและกระทำความผิดที่มีอายุไม่เกิน 24 ปี มีสัดส่วนสูง โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 40 ยังอยู่ในกลุ่มอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 70 ของผู้เข้าไปเกี่ยวข้องมีอาชีพรับจ้างแรงงาน และเกษตรกร จากสถานการณ์ดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นสถานการณ์ที่ค่อนข้างน่าเป็นห่วงสำหรับสังคมไทย โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนหรือวัยรุ่น ที่เป็นกลุ่มเสี่ยงมากที่สุด

จากสถิติด้านยาเสพติดพบว่าเด็กและเยาวชนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเริ่มมีอายุน้อยลง โดยวัยรุ่นในตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ในปัจจุบันมีจำนวน 790 อาศัยอยู่ในชุมชน มีทั้งที่อยู่ในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่เสี่ยงต่อการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จากการศึกษาข้อมูลในพื้นที่และงานวิจัยเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นในพื้นที่นี้พบว่ามีวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษาเป็นจำนวนมาก และเป็นกลุ่มเสี่ยงที่อาจจะขาดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่าวัยรุ่นในพื้นที่ดังกล่าวนี้มีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากยาเสพติดอย่างไร มีความเสี่ยงมากน้อยแค่ไหน เพื่อที่จะได้หาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง และเกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และตัววัยรุ่นเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่นในตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางสังคมกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือวัยรุ่น ในตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปและแบบสอบถาม โดยทำการศึกษากับวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรังที่มีอายุตั้งแต่ 13 –18 ปี จำนวน 790 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 25 พฤษภาคม 2560 ที่มา: ระบบสถิติทางการทะเบียน)

2) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรวัยรุ่น โดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ซึ่งมีวิธีการคำนวณ ดังนี้

สูตรคำนวณ

$$n = \frac{N}{1+ Ne^2}$$

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่า n

$$= \frac{790}{1+ 790(.05)^2}$$

n = 266 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1) ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศอายุ สถานภาพทางการศึกษาสถานภาพ (การสมรสหรือการมีครอบครัว) จำนวนพี่น้องลำดับการเกิด สถานภาพสมรสของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว หมู่บ้านที่อาศัยอยู่

2) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว โดยข้อคำถามสร้างขึ้นจากแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมจากนักวิชาการหลายๆ แนวคิด โดยมุ่งเน้นถามในเรื่องการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว โดยสรุปการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ออกเป็น 3 ด้าน คือ การสนับสนุนด้านความคิด สติปัญญา การสนับสนุนด้านอารมณ์ และการสนับสนุนด้านทรัพยากร ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3) ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะทางสังคมข้อคำถามสร้างขึ้นจากแนวคิดทักษะทางสังคมของ Schinke and Gilchrist (1984, quoted in Bloom 1996) ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะทางสังคม 6 ด้าน ดังนี้คือ ทักษะด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทักษะด้านการแก้ปัญหาทักษะ ด้านการจัดการกับปัญหาทักษะ ด้านความสามารถในการสื่อสารทักษะ ด้านการสอนหรือตระหนักต่อตนเองทักษะ ด้านการรับการสนับสนุนจากแหล่งกลุ่มทางสังคม โดยลักษณะข้อคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4) ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ข้อคำถามสร้างขึ้นจากคำนิยามของพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดหลายๆ แนวคิด รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยลักษณะข้อคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ใช้เกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า มีให้เลือก 5 ระดับ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบโดยเริ่มจากระดับมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ข้อความที่ใช้มีลักษณะในเชิงบวก โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ค่าคะแนน
จริงมากที่สุด	5
จริงมาก	4
จริงปานกลาง	3
จริงน้อย	2
ไม่จริงเลย	1

ซึ่งสามารถแปลความหมายระดับคะแนนได้ดังนี้

ช่วงระดับคะแนน

1.00-1.49 หมายถึง มีลักษณะนั้น ๆ ในระดับต่ำมาก

1.50-2.49 หมายถึง มีลักษณะนั้น ๆ ในระดับต่ำ

2.50-3.49 หมายถึง มีลักษณะนั้น ๆ ในระดับปานกลาง

3.50-4.49 หมายถึง มีลักษณะนั้น ๆ ในระดับสูง

4.50-5.00 หมายถึง มีลักษณะนั้น ๆ ในระดับสูงมาก

นอกจากนั้น ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.00 -1.00 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้เกณฑ์การจัดระดับความสัมพันธ์ของ Hinkle (1998) ซึ่งมีเกณฑ์ในการจัดดังนี้

ค่า r	ระดับของความสัมพันธ์
.90-1.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
.70-.90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
.50-.70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
.30-.50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
.00-.30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยมีวิธีการและขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำแนวคิดทฤษฎี ดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม โดยในการสร้างข้อคำถามนั้นผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีดังกล่าวมาปรับให้เข้ากับบริบทของงานวิจัยชิ้นนี้

2) การหาความเที่ยงตรง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาและนำมาแก้ไขปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มประชากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลจากการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

- แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .949 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านได้ค่าความเชื่อมั่น ด้านการสนับสนุนด้านความคิด สติปัญญาเท่ากับ .891 ด้านการสนับสนุนด้านอารมณ์เท่ากับ .908 และด้านการสนับสนุนด้านทรัพยากรเท่ากับ .879

- แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะทางสังคมค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .963 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านได้ค่าความเชื่อมั่นคือ ทักษะด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเท่ากับ .863 ทักษะด้านการแก้ปัญหาเท่ากับ .809 ทักษะด้านการจัดการกับปัญหาเท่ากับ .861 ทักษะด้านความสามารถในการสื่อสารเท่ากับ .836 ทักษะด้านการสอนหรือตระหนักต่อตนเองเท่ากับ .900 ทักษะด้านการรับการสนับสนุนจากแหล่งกลุ่มทางสังคมเท่ากับ .847

- แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .965

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากนั้นผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมแบบสอบถามและนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำแบบสอบถามที่ตรวจให้คะแนนแล้วมาบันทึกคะแนนโดยการลงรหัสและบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ เพื่อรอการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of significance) ที่ระดับ .05

ผลและวิจารณ์ผล

พื้นที่ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ในปัจจุบันมีวัยรุ่นอยู่จำนวน 790 คน มีทั้งที่อยู่ในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา ถือได้ว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงที่อาจจะขาดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด และจากการศึกษาพบผลดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษา

จากการศึกษาความความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและทักษะทางสังคมกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า

1) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น พบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดในระดับสูง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า การสนับสนุนด้านความคิด สติปัญญา
และการสนับสุนนด้านทรัพยากรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดในระดับสูง ส่วนการสนับสนุนด้านอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดในระดับสูงมาก โดยมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกทั้งหมด

2) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางสังคมกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น พบว่าทักษะทางสังคมโดยรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดในระดับสูง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่าทักษะด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทักษะด้านการจัดการกับปัญหา ทักษะด้านความ สามารถในการสื่อสาร ทักษะด้านการสอนหรือตระหนักต่อตนเอง และทักษะด้านการรับการสนับสนุนจากแหล่งกลุ่มทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดในระดับสูง ส่วนทักษะด้านการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดในระดับปานกลาง โดยมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกทั้งหมด ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและทักษะทางสังคมกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น

ตัวแปร	พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด		ระดับความสัมพันธ์
	r	p	
การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว			
1. การสนับสนุนด้านความคิด สติปัญญา	.894**	.000	สูง
2. การสนับสนุนด้านอารมณ์	.922**	.000	สูงมาก
3. การสนับสนุนด้านทรัพยากร	.891**	.000	สูง
การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยรวม	.794**	.000	สูง
ทักษะทางสังคม			
1. ทักษะด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	.705**	.000	สูง
2. ทักษะด้านการแก้ปัญหา	.670**	.000	ปานกลาง
3. ทักษะด้านการจัดการกับปัญหา	.735**	.000	สูง
4. ทักษะด้านความสามารถในการสื่อสาร	.735**	.000	สูง
5. ทักษะด้านการสอนหรือตระหนักต่อตนเอง	.754**	.000	สูง
6. ทักษะด้านการรับการสนับสนุนจากแหล่งกลุ่มทางสังคม	.828**	.000	สูง
ทักษะทางสังคมโดยรวม	.832**	.000	สูง

** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. การวิจารณ์ผล

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและทักษะทางสังคมกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดในตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง สามารถให้ข้อวิจารณ์ได้ดังนี้

1) จากผลการศึกษาพบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ซึ่งหมายความว่าถ้าวัยรุ่นได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก ก็จะทำให้มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดมากด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครอบครัวเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อสมาชิกคนอื่นๆ ด้วยกัน ซึ่งถ้าหากสมาชิกในครอบครัวมีความรักความอบอุ่นต่อกัน สร้างความรู้สึกไว้วางใจและเป็นที่พึ่งให้แก่กันได้ ก็จะช่วยให้สมาชิกในครอบครัวเคารพเชื่อฟังกันและกัน โดยเฉพาะวัยรุ่น ซึ่งเป็นเป็นวัยรอยต่อระหว่างความเป็นเด็กกับผู้ใหญ่ ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัวให้การสนับสนุนแก่วัยรุ่นอย่างเหมาะสมก็จะช่วยให้ตัววัยรุ่นเห็นว่าครอบครัวคือที่พึ่งของพวกเขา โอกาสที่จะกระทำตนไม่เหมาะสมก็น้อยตามมา โดยเฉพาะเรื่องของการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ถ้าสมาชิกในครอบครัวให้การสนับสนุนทางสังคมอย่างเพียงพอและเหมาะสมก็จะช่วยให้วัยรุ่นรู้จักพาตนเองหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติดนั้นๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Pender (1996) กล่าวว่าการสนับสนุนทางสังคม หมายถึงเป็นการที่บุคคลได้รับการสนับสนุนในด้านต่างๆ ได้แก่ การสนับสนุนด้านจิตใจ อารมณ์ ข้อมูลข่าวสาร จากกลุ่มคนในระบบสังคม บุคคลจะรู้สึกว่าตนเองได้รับความรัก ได้รับการยกย่อง เห็นคุณค่าในตนเองและรู้สึกถึงความเป็นที่ต้องการของผู้อื่น ซึ่งส่งผลให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

2) จากผลการศึกษาพบว่าทักษะทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด โดยมีความสัมพันธ์กันสูงเกือบทุกด้าน ซึ่งหมายความว่าถ้าวัยรุ่นมีทักษะทางสังคมมาก ก็จะมีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยา

เสพได้มากด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทักษะทางสังคมนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสมในทุกๆ ด้านที่จำเป็น ซึ่งการมีทักษะทางสังคมที่เหมาะสมจะช่วยให้บุคคลมีความรอบคอบในการใช้ชีวิต รู้จักแสดงหรือทำตามความต้องการของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภร ชินะเกตุ (2553) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี ที่พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสถานศึกษา การควบคุมตนเอง ทักษะชีวิต และการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดได้ร้อยละ 32.8

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าทั้งการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและทักษะทางสังคมมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของวัยรุ่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าครอบครัวและการส่งเสริมให้วัยรุ่นหรือเยาวชนมีทักษะในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม จะช่วยป้องกันไม่ให้วัยรุ่นเข้าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติดได้ ฉะนั้นสถาบันต่าง ๆ ทางสังคมที่มีความใกล้ชิดกับวัยรุ่นควร เช่น สถาบันครอบครัว และสถานบันการศึกษาควรมอบความรักความอบอุ่น และสร้างแนวคิด เจตคติที่ดีต่อตนเอง รวมทั้งพัฒนาทักษะทางสังคมให้มีความเหมาะสมกับหลักการดำเนินชีวิตที่ดี เพื่อช่วยไม่ให้วัยรุ่นเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้ได้มากที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องด้วยความช่วยเหลือจากคณาจารย์สาขาศึกษาทั่วไป และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนวิจัยจากงบประมาณรายได้ ประจำปี 2561

เอกสารอ้างอิง

มปก. 2561. สถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทย. ออนไลน์. เข้าถึงจาก: https://www.tcijthai.com/news/2018/4/scoo p/7878. สืบค้นเมื่อ 20 พ.ค.61.

ระบบสถิติทางการทะเบียน. 2561. จำนวนประชากรไทยในแต่ละช่วงวัย. ออนไลน์. เข้าถึงจากhttp://stat.bora.dpa.go.th/stat/statnew/statTDD/. สืบค้นเมื่อ 20 พ.ค.2560.

ศุภร ชินะเกตุ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดอาชีวะศึกษา จังหวัดราชบุรี. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2553.

Bloom, Martin. Primary prevention practices. “Issues in Child’s and Families’s Lives.Vol 5. California: SAGE publications International Education and Professional Publisher,1996.

Hinkle, D.E, William, W. & Stephen G. J. (1998). Applied Statistics for the Behavior Sciences. 4th ed. New York: Houghton Mifflin.

Pender, N. J. 1996. Health Promotion in Nursing Practice. 3 ed. U.S.A.: Appleton & Lange.

Yamane, T. 1973. Statistic: An Introductory Analysis. 3rd ed. New York: Harper & Row.

ประวัติความเป็นมาและความเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต : กรณีศึกษาชุมชนบ้านไม้ฝาดอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

History and Life Style Change: Case Study The Community Ban Mai Fad, Sikao District, Trang Province

ผ่องศรี พัฒนมณี[1*]

Pongsri Pattanamanee[1*]

บทคัดย่อ

ชุมชนบ้านไม้ฝาดอำเภอสิเกา จังหวัดตรังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในช่วง 20 ที่ผ่านมาเนื่องจากความเจริญของประเทศและการก่อตั้งของมหาวิทยาลัยฯใกล้ชุมชน การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนบ้านไม้ฝาด เก็บข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ในเดือน พฤศจิกายน ถึง ธันวาคม 2560 ผลการศึกษาพบว่า 1) ชุมชนมีประวัติการตั้งถิ่นฐานกว่า 200 ปี ประชากรเป็นคนไทยเชื้อสายจีน ชื่อของหมู่บ้านมาจากชื่อต้นไม้ในหมู่บ้าน 2) ครอบครัวของชุมชนครอบครัวเก่าจะเป็นครอบครัวใหญ่ส่วนปัจจุบันเริ่มมีครอบครัวเล็กเพิ่มมากขึ้น ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน มีความสัมพันธ์ของคนในสังคมน้อยลง อาชีพของชุมชน เปลี่ยนแปลงจากการหาของป่า ประมงชายฝั่ง และปลูกผักสวนครัว เป็นทำสวนยางพาราและสวนปาล์ม และรับจ้างรายวัน รายเดือน กับหน่วยงานราชการและเอกชน เศรษฐกิจ เปลี่ยนจากการประกอบเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก เปลี่ยนไปรับจ้าง ค้าขาย ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีที่ดินที่ราคาสูงมากขึ้น มีเงินออมมากขึ้นแต่ก็มีหนี้สินมากขึ้นเช่นกัน สุขภาพอนามัย สุขภาพและอนามัยในปัจจุบันดีกว่าอดีต สิ่งแวดล้อม คนต่างถิ่นเข้ามาอยู่ในชุมชนเป็นจำนวนมาก เกิดการแลกเปลี่ยน ค่านิยม ความคิดและวัฒนธรรมมากขึ้น การสื่อสารและคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค ดียิ่งขึ้น ขยะมากขึ้นประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมากขึ้น วัฒนธรรมและประเพณี วัฒนธรรมที่มีอยู่ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงจากในอดีต ความเชื่อและศาสนากิจกรรมต่างๆ ทั้งคนรุ่นใหม่และรุ่นเก่ายังนิยมไปทำกิจกรรมที่วัด ไม่แตกต่างจากในอดีต โดยสรุปการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนดังกล่าวอย่างรวดเร็วในช่วง 20 ปีนั้น มีผลทำให้ประชาชนในชุมชนมีความสุขมากขึ้นกว่าในอดีต

คำสำคัญ : วิถีชีวิตของชุมชน, ชุมชนบ้านไม้ฝาด

ABSTRACT

The community Ban Mai Fad Sikao District, Trang Province has changed dramatically in the last 20 years. due to the country's prosperity and the establishment of universities close to the community. This study aims to study history and lifestyle change of the community Ban Mai Fad. Data collected from questionnaires and interviews were collected from November to December 2016. The study indicated that 1) The community has a history of over 200 years. The original population was Thai and Chinese. The village name is derived from the name of the tree which is found in the village 2) Family of the community: the old family is a big family, and nowadays, there are more and more small families. Community relations: Relationship of people in the community: At present, the relationship of people in society is less. Community occupations: changing from collecting from the forest coastal fishing and vegetable farming to rubber plantation and palm plantation and monthly contract with government and private sector. Economy: Changing from a farmer to a hired worker and a trader to earn more income. Land prices are higher. People have more savings, but they have more debt as well. Health: Health and hygiene are better than the past. Environment: Many people come to the community, resulting in a greater exchange of values and culture. Communication and public utility are even better. The community has more garbage and more people are involved in waste management. Culture and Traditions: The culture that has remained unchanged from the past. Beliefs and religions: The activities of the younger generation and the older generation are also popular, and do not differ from the past. In summary, rapid changes in community life over the past 20 years have resulted in a happier community than in the past.

Keywords: Community Life, Community Ban Mai Fad

---

[1]สาขาศึกษาทั่วไปคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกาจังหวัดตรัง 92150

[1] General education department. Faculty of science and fisheries technology Rajamangala University of technology SrivijayaTrang campus. 92150, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : sri9638@hotmail.comโทร. 0813689638

บทนำ

ชุมชนบ้านไม้ฝาด หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสิเกา ประมาณ 10 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดตรัง ประมาณ 40 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มและที่ราบค่อนข้างสูง และมีพื้นที่บางแห่งติดกับทะเล พื้นที่ราบมีเนื้อที่ประมาณร้อยละ 65 ของพื้นที่ตำบล ส่วนพื้นที่ราบลุ่มมีเนื้อที่ประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่ตำบล และที่ราบค่อนข้างเป็นลูกคลื่นและติดต่อกับทะเลมีเนื้อที่ประมาณร้อยละ 15 ของพื้นที่ตำบล ตำบลไม้ฝาดมีลำน้ำธรรมชาติไหลผ่าน คือ ลำน้ำหนานสูง และลำน้ำตกอ่างทอง สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของชุมชนไม้ฝาด เป็นที่ราบลุ่มค่อนข้างสูงและเป็นชายทะเล ซึ่งเหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และอาชีพด้านการประมง รวมทั้งมีสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเล 3 แห่ง คือ หาดปากเมง หาดเจ้าไหม หาดราชมงคลและน้ำตกอ่างทอง ในด้านการคมนาคมมีทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4046 เป็นเส้นทางหลักตัดผ่านตอนกลางของพื้นที่

สภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ชุมชนบ้านไม้ฝาดในอดีตไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก จนกระทั่งปี 2535 เป็นต้นมา ได้มีหน่วยงานการศึกษา คือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ต่อมาเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง) ได้มาจัดตั้งหน่วยงานการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นมาในพื้นที่ดังกล่าว ประกอบกับมีหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนหลายหน่วยงานเข้ามาตั้งในพื้นที่ๆไม่ห่างกับชุมชน ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกับชุมชนดังกล่าวทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างรวดเร็วในช่วงเวลาประมาณ 20 ปีที่ผ่านมาทั้งในด้านบวกและลบ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมาและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนบ้านไม้ฝาดเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับคนรุ่นปัจจุบันทราบประวัติความเป็นมาของชุมชนและปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันตลอดจนแนวโน้มของปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนบ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 8 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) สำหรับใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 30 – 50 ปี จำนวน 4 คน และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน มีความสมัครใจที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมรวบข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และเครื่องบันทึกเสียงใช้บันทึกการสัมภาษณ์เพื่อเป็นการเก็บรายละเอียดของข้อมูลให้ครบถ้วนและป้องกันกันความผิดพลาดในการทำความเข้าใจกับรายละเอียดในการสัมภาษณ์ พร้อมยืนยันกับผู้ให้ข้อมูลว่าจะไม่นำไปเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ นอกจากได้รับการอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูล

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อนัดหมายพบปะพูดคุย สัมภาษณ์โดยการขออนุญาตการบันทึกเสียงจากผู้ให้ข้อมูล

4. การสรุปข้อมูล เชิงพรรณนา

5. ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย พฤศจิกายน ถึง ธันวาคม 2560

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. ประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านไม้ฝาด

จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล 8 ท่าน เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านไม้ฝาดสรุปได้ว่า ชุมชนมีประวัติการตั้งถิ่นฐานกว่า 200 ปี ประชากรเดิมเป็นคนไทยเชื้อสายจีน มีต้นไม้ใหญ่อยู่กลางหมู่บ้าน ชื่อต้นไม้ฝาด ประชาชนจึงเรียกว่า บ้านไม้ฝาด มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้

2. การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต พบว่า

2.1 ครอบครัวของชุมชน ครอบครัวเก่ายังคงเอกลักษณ์ของครอบครัวใหญ่ มีสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 5 คน อีกทั้งเป็นเครือญาติกันทั้งหมดในชุมชน โดยมีนามสกุลที่เหมือนกันทั้งชุมชนเพียง 3-4 นามสกุลเท่านั้น ไม่แตกต่างจากอดีต ส่วนครอบครัวใหม่ที่อาจได้รับสมาชิกจากภายนอกชุมชนจะเริ่มเป็นครอบครัวขนาดเล็กมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ขวัญ สงวนเสริมศร (2013) เรื่องวิถีชุมชนคนแม่กา ซึ่งรายงานว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ในปัจจุบันเปลี่ยนจากครอบครัวใหญ่เป็นครอบครัวขนาดเล็กลงมีสมาชิกไม่เกิน 5 คน สภาพการศึกษา ของสมาชิกในครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากโดยคนรุ่นใหม่มีการเรียนในระดับปริญญาตรีสูงมากขึ้น แตกต่างจากในอดีตอย่างชัดเจน

2.2 ด้านความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ความสัมพันธ์ระบบเครือญาติในอดีตมีความรักความแบ่งปัน มีการเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ มีความสามัคคีกลมเกลียว มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในหมู่ญาติฯ ไม่ทิ้งกันช่วยเหลือกันฝากลูกฝากหลานได้ ดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ปัจจุบันมีการเห็นแก่ตัวกันมากขึ้น ขาดความรักความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความสามัคคีที่น้อยลง ต่างคนต่างอยู่ต่างทำมาหากิน ไม่ค่อยได้พบเจอกัน คนออกจากถิ่นไปทำงาน กลับมาพบปะในวาระสำคัญการช่วยเหลือกันของคนในชุมชนลดลง สอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ ศรีสันติสุข (2556) ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม การพึ่งพาอาศัย ซึ่งกันและของคนในชนบทลดน้อยลง

2.3 อาชีพของชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมากจากการทำการเกษตร เช่นปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ขนาดเล็ก ทำประมงชายฝั่ง และเก็บของป่า เป็นการปลูกเชิงเดี่ยว คือ ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ส่วนการเลี้ยงสัตว์ยังเหมือนเดิมโดยเลี้ยงจำนวนน้อยในบ้าน เช่น เลี้ยงไก่ เลี้ยงวัว มีการเปลี่ยนแปลงอาชีพเป็นรับจ้างรายวัน รายเดือน โดยเกือบทุกครอบครัวจะให้สมาชิกไปทำงานรับจ้างดังกล่าวกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

2.4 ด้านเศรษฐกิจ

- เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายเพื่อตอบสนองต่อจำนวนประชากรในชุมชนที่เพิ่มขึ้น ผู้ที่เคยประกอบเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก เปลี่ยนไปรับจ้าง ค้าขาย ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

- การถือครองที่ดินของชุมชน พบว่า ในอดีตมีการถือครองที่ดินต่อครอบครัวมากกว่าในปัจจุบันสภาพที่ดินที่ครอบครองเป็นทั้งที่ดินที่ถูกกฎหมาย และไม่ถูกกฎหมาย ซึ่งมีการบุกรุกป่าเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปัจจุบันประชาชนถือครองที่ดินถูกกฎหมายมากขึ้น ราคาที่ดินสูงมากขึ้นหลายเท่าตัว

- เงินออมและหนี้สิน เงินออมในปัจจุบันมีมากกว่าในอดีต แต่ก็มีหนี้สินมากกว่าในอดีตอย่างมากเนื่องจากมีค่านิยมที่ซื้อของอำนวยความสะดวกต่างๆ มากขึ้น เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อผ้า รถมอเตอร์ไซต์ และรถยนต์

2.5 ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสุขภาพและอนามัยในปัจจุบันดีกว่าอดีตเป็นอย่างมากเนื่องจากมีการพัฒนาด้านถนนและโรงพยาบาลที่ห่างจากชุมชนไม่เกิน 10 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่มีสุขภาพดีและเอาใจใส่ดูแลสุขภาพทั้งตนเองและคนในครอบครัว การมีระบบสาธารณะสุขที่ดี มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และโรงพยาบาลประจำอำเภอส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยดียิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสนิท สมัครการ (2545)

2.6 ด้านสิ่งแวดล้อม

- การเปลี่ยนแปลงด้านจำนวนประชากรมีผู้ที่เข้ามาอาศัยเพิ่มมากขึ้นในชุมชน เช่น บุคลากรของมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษา รวมทั้งผู้อพยพจากต่างถิ่นเข้ามาอยู่ในชุมชนเป็นจำนวนมาก เกิดการแลกเปลี่ยนค่านิยมทางความคิด และวัฒนธรรมมากขึ้น

- การสื่อสารและคมนาคมดียิ่งขึ้น สะดวกมากขึ้นมีการพัฒนาถนนภายในชุมชนให้มีความสะดวกสบาย ระบบสาธารณูปโภค ด้านไฟฟ้า ประปา พบว่า มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วจนมีความสมบูรณ์มากกว่าอดีตอย่างมาก เช่น ไฟฟ้าเสถียรกว่าในอดีตเป็นอย่างมาก มีระบบประปาทั่วถึง มีตู้เอทีเอ็ม เป็นต้น

- ด้านขยะ มีขยะเพิ่มปริมาณมากขึ้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมากขึ้น

2.7 ด้านวัฒนธรรมและประเพณี ชุมชนบ้านไม้ฝาดใช้ ภาษาท้องถิ่นใต้ มีดนตรีและการแสดงพื้นหลายชนิด ได้แก่ มโนราห์ กลองยาว ลิเกป่า รำวงเวียนครก และหนังตะลุง เป็นต้น วัฒนธรรมเหล่านี้ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงจากในอดีต

2.8 ความเชื่อและศาสนา พบว่า ชุมชนไม้ฝาดมีความเชื่อและศาสนา โดยมีวัดไม้ฝาดเป็นสถานที่สำคัญในการไปทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งคนรุ่นใหม่และรุ่นเก่ายังนิยมไปทำกิจกรรมที่วัด ไม่แตกต่างจากในอดีต

สรุปผลการวิจัย

ประวัติความเป็นมาชุมชนบ้านไม้ฝาด มีประวัติการตั้งถิ่นฐานกว่า 200 ปี ประชากรเดิมเป็นคนไทยเชื้อสายจีน มีต้นไม้ใหญ่ อยู่กลางหมู่บ้านชื่อ ต้นไม้ฝาด ประชาชนจึงเรียกว่า บ้านไม้ฝาด

การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนบ้านไม้ฝาด ครอบครัวของชุมชนครอบครัวเก่าจะเป็นครอบครัวใหญ่ส่วนปัจจุบันเริ่มมีครอบครัวเล็กเพิ่มมากขึ้น ด้านความสัมพันธ์ของคนในชุมชน มีความสัมพันธ์ของคนในสังคมน้อยลง ด้านอาชีพของชุมชน เปลี่ยนแปลงจากการหาของป่า ประมงชายฝั่ง และปลูกผักสวนครัว เป็นการทำเกษตรกรรมเชิงเดียว เช่น ยางพาราและสวนปาล์ม และรับจ้างรายวัน รายเดือน กับหน่วยงานราชการและเอกชน ด้านเศรษฐกิจ เปลี่ยนจากการประกอบเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก เปลี่ยนไปรับจ้าง ค้าขาย ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีที่ดินที่ราคาสูงมากขึ้น มีเงินออมมากขึ้นแต่ก็มีหนี้สินมากขึ้นเช่นกัน ด้านสุขภาพอนามัย สุขภาพและอนามัยในปัจจุบันดีกว่าอดีตเป็นอย่างมาก ด้านสิ่งแวดล้อม คนต่างถิ่นเข้ามาอยู่ในชุมชนเป็นจำนวนมาก เกิดการแลกเปลี่ยน ค่านิยม ความคิด และวัฒนธรรมมากขึ้น การสื่อสารและคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค ดียิ่งขึ้น สะดวกมากขึ้น ขยะมากขึ้นประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมากขึ้น ด้านวัฒนธรรมและประเพณี วัฒนธรรมที่มีอยู่ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงจากในอดีต ความเชื่อและศาสนา กิจกรรมต่างๆ ทั้งคนรุ่นใหม่และรุ่นเก่ายังนิยมไปทำกิจกรรมที่วัด ไม่แตกต่างจากในอดีต

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ประจำปีการศึกษา 2561 ขอขอบคุณ คุณจิรารัตน์ ปรีชาหาญ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ พัฒนาการชุมชนอำเภอสิเกา ประชาชนบ้านไม้ฝาดที่ให้ข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

ขวัญ สงวนเสริมศรี. (2013). วิถีชุมชนคนแม่กา. Journal of Humanities and Social Sciences University of Phayao Vol. 1, No. 3, Sep.-Dec. 2013 : 54-63

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2556). การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม : แนวทางศึกษา วิเคราะห์ และ วางแผน. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา

สนิท สมัครการ. (2545). การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กับการพัฒนาการของสังคมไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไปในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

Factors Affecting The Use of The Internet by The General PublicThong Pha Phum District Karnchanaburi

พรคิด อั้นขาว[1*] พัชรินทร์พร ภู่อภิสิทธิ์[2] และ วรรณพร ทีเก่ง[3]

Pornkid Unkaw[1*] Patcharinporn Phuapisit[2] and Wannaporn Teekeng[3]

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไปในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีการออกแบบและติดตั้งอุปกรณ์ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้สำหรับการให้บริการอินเทอร์เน็ตภายในชุมชน มีการออกแบบระบบเป็นระบบไร้สาย มี User Name และ Password สำหรับเข้าใช้บริการอินเทอร์เน็ต ระบบสามารถจำกัดความเร็ว และมีจำนวนชั่วโมงในการให้บริการ ระบบมีความง่ายในการบริหารจัดการ ตัวแทนของกลุ่มชาวบ้านในชุมชนสามารถที่จะเรียนรู้การใช้ระบบได้ง่าย และรวดเร็ว ผลการวิเคราะห์การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ต เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางด้านลักษณะทางสังคมและบรรทัดฐานของกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจและความสามารถของบุคคลในการแลกเปลี่ยนความรู้ ปัจจัยทางด้านทัศนคติเกี่ยวกับความไว้ใจ ความปลอดภัยของระบบ ความเป็นส่วนตัว และปัจจัยทางด้านการได้รับประโยชน์จากการใช้ พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และเมื่อจำแนกตามปัจจัยทางด้านคุณค่าทางด้านความบันเทิง พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : อินเทอร์เน็ต, เว็บแอพพลิเคชัน

---

[1] สาขาวิชาระบบสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เขตดุสิต จ.กรุงเทพมหานคร 10300

[1] Department of Information System, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Bangkok 10300

[2] สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เขตดุสิต จ.กรุงเทพมหานคร 10300

[2] Department of Management, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Bangkok 10300

[3] สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จ.เชียงใหม่ 50300

[3] Department of Business Information System, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Mai 50300

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : pornkid.u@rmutp.ac.th

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate the factors affecting internet usage of the general public in Linthin, Thong Pha Phum District, Kanchanaburi province. The design and installation of Internet network equipment for use in Internet services within the community. The system design is wireless. User Name and Password for accessing the Internet. System can limit speed and there are hours of service. The system is easy to manage. Representatives of the community in the community can learn to use the system quickly and easily. Analyzes of opinions on factors affecting internet usage. When classified according to the social characteristics and norms of Internet users. Personal factors Motivation and ability of the person to exchange knowledge. Confidence factors system security privacy and the benefits of using. It was found that the opinions on satisfaction were at the high level. And when the value of the entertainment. The opinions on satisfaction were at the highest level.

Keywords : Internet, Web Application

บทนำ

ในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการดำเนินงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งข้อมูลต่างๆ ที่ให้บริการเหล่านี้ผู้รับบริการสามารถสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งมีทั้งในรูปแบบที่คิดค่าบริการและไม่คิดค่าบริการหลายหน่วยงานทางภาครัฐบาลได้จัดทำโครงการที่สนับสนุนเพื่อจัดทำเป็นโครงการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อผลักดันและสนับสนุนให้หน่วยงานของภาครัฐให้มีการให้บริการต่างๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างทั่วถึง โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างความโปร่งใสในการให้บริการแก่ประชาชนและภาคธุรกิจด้วยความเสมอภาค ภาครัฐได้จัดให้มีการบริการข้อมูล Online แก่สาธารณะ ทั้งนี้หากนำมาประยุกต์ใช้ช่วยในการประกอบการตัดสินใจ เช่น ในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า และได้รับผลประโยชน์สูงสุดในแต่ละด้าน ทั้งด้านนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว สถานประกอบการ ชุมชนในแต่ละพื้นที่ ที่ให้บริการกับนักท่องเที่ยว หากมีสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ เกิดขึ้น ก็จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยว ในขณะเดียวกันทั้งภาครัฐและเอกชน จะได้ร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุด หรือการสืบค้นหาสินค้าที่มีการขายสินค้า Online ในรูปแบบ Ecommerce ซึ่งผู้ซื้อไม่จำเป็นต้องเดินทางไปที่ร้านค้า ทำให้ประหยัดเวลาและพลังงาน ผู้ซื้อก็สามารถจะเลือกซื้อสินค้าได้เสมือนอยู่ภายในร้านค้านั้น และผู้ซื้อก็สามารถเปรียบเทียบราคาได้จากหลายๆ ร้านค้าภายในเวลาเดียวกัน จึงเห็นได้ว่าเป็นการประหยัดเวลาเป็นอย่างมาก และสามารถตอบโจทย์การให้บริการต่างๆ ได้ตรงกับความต้องการของลูกค้าได้มากที่สุด เป็นต้น

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตรองรับการประยุกต์ใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ เช่น สามารถรับส่งข่าวสารระหว่างการพูดคุยกันซึ่งสามารถมองเห็นภาพและได้ยินเสียงผู้สนทนาได้พร้อมกันแบบ Real Time การเรียกดูข้อมูล และข่าวสารจากเว็บไซต์ต่างๆ การซื้อขายสินค้าบนอินเทอร์เน็ตซึ่งเว็บไซต์ต่างๆ ให้บริการในรูปแบบของร้านค้า Web E-commerce ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถรับบริการได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง หรือการศึกษาเล่าเรียนในหลักสูตรต่างๆ ผ่านระบบ E-learning เป็นต้น อินเทอร์เน็ตจึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการของประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง การใช้อินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ระบบอินเทอร์เน็ตยังมีความสามารถในการให้ความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ เช่น ดูภาพยนต์ Online ซึ่งมีทั้งฟรีและเป็นสมาชิก ฟังเพลงจากรายการวิทยุ Online เล่นเกมส์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์ที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ต อินเตอร์เน็ตจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมยุคข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน ผู้ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตสามารถแลกเปลี่ยนหรือรับ/ส่งข่าวสารใดๆ ได้อย่างอิสระ สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารได้ราวกับอยู่ใกล้กันมีความรวดเร็ว ลดการใช้กระดาษ ทรัพยากรต่างๆ จึงทำให้ลดค่าใช้จ่ายลงอย่างมาก ปัจจุบันเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ทำให้สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้สะดวกและง่ายขึ้น แต่การใช้อินเทอร์เน็ตต้องพึงระวังภัยต่างๆ ที่แอบแฝงมากับการให้บริการจากพวกมิจฉาชีพ (พิสมัย, 2556) ซึ่งได้จัดทำเว็บไซต์หลอกลวงผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความเสียหาย ต้องเสียทั้งทรัพย์สินเงินทอง หรือข้อมูลที่มีความสำคัญเป็นความลับอาจจะถูกขโมยไปในรูปแบบของการขโมยเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งในปัจจุบันภัยเหล่านี้นับวันยิ่งจะมีมากขึ้นเรื่อยๆ หากประชาชนโดยทั่วไปไม่ได้ทราบข่าวสารเหล่านี้ ก็จะทำให้ตกเป็นเหยื่อของมิจชีพเหล่านี้ได้ ซึ่งเป็นอาชญากรรมทางไซเบอร์ที่ผู้ใช้บริการอินเทอร์จะต้องระมัดระวังต้องคอยติดตามรับข่าวสารจากภัยเหล่านี้จากแหล่งข้อมูลหรือเว็บไซต์ที่มีความน่าเชื่อถือ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไปในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นชุมชนที่กำลังพัฒนาการให้บริการต่างๆ ให้อยู่ในรูปแบบของอินเทอร์เน็ต เช่น มีเว็บไซต์ของชุมชน มีบริการในรูปแบบของการของการขายสินค้า Online แบบ E-commerce มีการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน พืชสมุนไพรต่างๆ เป็นต้น ข้อมูลที่ได้นี้สามารถใช้เป็นแนวทางให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งชุมชนในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องกับการเรียนการสอนในรายวิชาระบบ

อินเตอร์เน็ตและอินทราเน็ต วิชาการสื่อสารข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียน การสอน และความรู้ของนักศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาแนวความคิดให้ประยุกต์วิธีการทางด้านเครือข่าย โดยนำไปใช้กับระบบงานจริง

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไปในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

2. เพื่อออกแบบและติดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตภายในชุมชน

ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ต (Internet) คือ เครือข่ายของคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วโลกเข้าด้วยกัน โดยจะเป็นการเชื่อมต่อเครื่องคอมพิวเตอร์หลายๆ เครื่องจากทั่วโลก ซึ่งช่วยให้สามารถติดต่อสื่อสาร และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้ทั่วโลก ในการติดต่อกันระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ จะต้องมีการระบุข้อมูลต้นทางของผู้ส่งและข้อมูลปลายทางของผู้ที่ต้องการติดต่อ ในอินเทอร์เน็ตใช้ข้อตกลงในการติดต่อที่เรียกว่า TCP/IP ซึ่งจะใช้ไอพี-แอดเดรส ในการระบุชื่อเครื่องจะไม่มีหมายเลขไอพีที่ซ้ำกัน จึงเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่มีระยะทางไกล และกว้างขวางมากที่สุดในปัจจุบัน (จิติพงษ์, 2555) เพราะสามารถเชื่อมต่อได้ทั่วโลกด้วยความเร็วสูง

2. ประเภทของระบบเครือข่าย

1. LAN (Local Area Network) ระบบเครื่องข่ายท้องถิ่น เป็นเน็ตเวิร์กในระยะทำงานระยะใกล้ ไม่ต้องใช้โครงข่ายการสื่อสารจากผู้ให้บริการ จะใช้ระบบเครือข่ายที่มีอยู่ในบริเวณใกล้ๆ ภายในอาคารเดียวกัน หรือต่างอาคารกันเป็นพื้นที่เดียวกันที่สามารถเดินสายแลนถึงกันได้โดยตรง ปกติแล้วจะใช้สายเคเบิ้ล หรือ ที่เรียกว่า สายแลน ใช้เป็นตัวกลางสำหรับการเชื่อมต่อ (จรวย, 2551) โดยจะมีอัตราความเร็วในการรับส่งข้อมูลของระบบเครือข่าย LAN จะอยู่ระหว่าง 10 ถึง 10,000 Mb แต่ทั้งนี้ความเร็วในการรับส่งข้อมูลก็ขึ้นอยู่กับ สื่อกลางของสายส่งที่ใช้นำส่งข้อมูล

2. MAN (Metropolitan Area Network) ระบบเครือข่ายเมือง เป็นเน็ตเวิร์กที่จะต้องใช้โครงข่ายของผู้ให้บริการเป็นการติดต่อกันในเขตชุมชนเมือง เช่น การเชื่อมต่อเครือข่ายกันระหว่างแต่ละสาขาของห้างโฮมโปร เป็นต้น

3. WAN (Wide Area Network) ระบบเครือข่ายระยะไกล โดยจะเป็นการสื่อสารในระดับประเทศ ข้ามทวีป หรือทั่วโลก จะต้องใช้มีเดีย (Media) ในการสื่อสารขององค์การโทรศัพท์ หรือการสื่อสารแห่งประเทศไทย (คู่สายโทรศัพท์ dial-up / คู่สายเช่า Leased line / ISDN) (Integrated Service Digital Network สามารถส่งได้ทั้งข้อมูล เสียง และภาพในเวลาเดียวกัน)

3. อุปกรณ์ในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Network Equipment)

1. สายสัญญาณ (Cable) สายสัญญาณที่นำมาใช้เชื่อมต่อคอมพิวเตอร์และทรัพยากรอื่นๆ ในเครือข่าย สาย เคเบิลที่ใช้ในปัจจุบันมีหลายแบบด้วยกัน แต่ละแบบก็มี ความเร็วในการรับส่งข้อมูล และราคา แตกต่างกันไป ส่วนการเลือกใช้สายเคเบิลอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับขนาดและประเภทของเครือข่ายที่ใช้

2. สวิทช์ (Switch) เป็นอุปกรณ์ในระบบ Computer Network แบบเดียวกับ Hub ทำหน้าที่เชื่อมต่ออุปกรณ์อื่นๆ เข้าด้วยกันในระบบ โดยอาศัยการทำ packet switching ซึ่งจะรับ-ส่งข้อมูลไปยังปลายทาง เพียงหนึ่ง หรือหลาย port แต่จะแตกต่างจาก Hub ซึ่ง Hub จะทำการ broadcast ไปทุก port

3. เราเตอร์ (Router) จะทำการการเชื่อมต่อเครือข่ายระหว่างเครือข่าย 2 เครือข่ายขึ้นไป จะมีการส่ง Packet ข้อมูลที่แตกต่างกันออกไปซึ่ง packet เหล่านี้จะมีลักษณะที่จำเพาะ ถ้าจะเปรียบเทียบเราเตอร์ (Router) เปรียบเทียบได้เหมือนกับถนนที่เป็นเส้นทางในการเดินทางของรถยนต์ เพราะเราเตอร์ทำหน้าที่เหมือนกับถนน เมื่อข้อมูลวิ่งเข้ามาในเราเตอร์ ข้อมูลเหล่านี้จะถูกวิเคราะห์และถูกส่งไปยังปลายทาง โดยเราเตอร์นั้นจะมีซอฟแวร์ในการควบคุมการทำงานอยู่ซึ่งเรียกว่า Internetwork Operating System (IOS) โดยสามารถเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์กับเราเตอร์ได้มากกว่า 1 เครื่องในเวลา

เดียวกันซึ่งการทำงานแบบนี้จะเหมือนกับอุปกรณ์สวิตช์ (Switch) ที่มีความสามารถแจก IP ได้ ซึ่งเราเตอร์ก็สามารถแจก IP ได้เหมือนกัน

4. เครือข่ายไร้สาย Wireless LAN เครือข่ายไร้สาย (Wireless LAN) เป็นเทคโนโลยีเครือข่ายไร้สาย ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและวิธีการจัดการทางด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขององค์กรต่างๆ ทั้งในองค์กรเดิมที่มีเครือข่ายคอมพิวเตอร์อยู่แล้ว และองค์กรใหม่ ปัจจุบันระบบเครือข่าย Wireless LAN (WLAN) ได้รับความนิยมในการใช้งานเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว ในการติดตั้งและสามารถเคลื่อนย้ายอุปกรณ์เครือข่ายได้ง่าย มาตรฐานที่ได้รับความนิยมใช้มากที่สุด คือ มาตรฐาน IEEE 802.11a, b, g, n และ ac (วิชิตพล, 2555)

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไปในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ และสร้างแบบจำลอง โดยการนำแบบจำลองด้านการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model หรือ TAM) (ณัฐพร, 2555) ซึ่งเดวิส Davis (1989) ได้พัฒนาขึ้นมา

โดยนำตัวแปรต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับกรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองด้านการยอมรับเทคโนโลยี พบตัวแปรต่างๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัย ดังนี้

- การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (Perceive Ease of Use) หมายถึง ระดับความเชื่อของผู้ใช้ที่คาดหวังต่อระบบสารสนเทศที่มีการพัฒนาขึ้นและเป็นเป้าหมายจะใช้ ต้องมีความง่ายในการเรียนรู้ที่จะใช้งานและไม่ต้องใช้ความพยายามมาก (Davis, 1989) การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อการใช้ระบบและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการใช้ระบบโดยส่งผ่านการรับรู้ประโยชน์ (Agarwal and Prasad, 1997) (Davis et al., 1989) และ (Venkatesh, 1999)

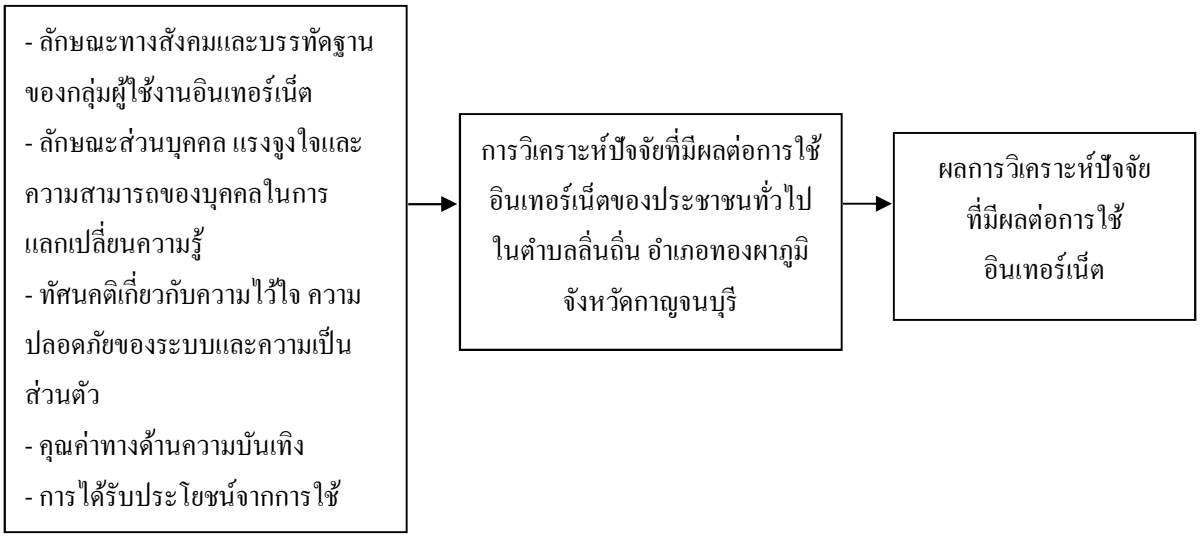
- การรับรู้ประโยชน์ (Perceive Usefulness) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ว่าระบบสารสนเทศที่นำมาใช้นั้นก่อให้เกิดประโยชน์ และถ้าหากมีการใช้ระบบสารสนเทศที่มีการพัฒนาขึ้นใหม่จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น ซึ่งการรับรู้ประโยชน์มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจใช้ระบบสารสนเทศ

- อิทธิพลของสังคม (Social Influence) หมายถึง การกระทำโดยคนหนึ่งหรือหลายคนเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือความคิดหรือความรู้สึกของคนอื่น (Fishbein and Ajzen, 1975)

- ทัศนคติที่มีต่อการใช้ (Attitude toward use) หมายถึง ทัศนคติของผู้ใช้ ที่เกิดขึ้นจากผลของการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับ

- ความตั้งใจใช้ (Intention to use) หมายถึงความตั้งใจที่ผู้ใช้จะพยายามใช้งาน และการยอมรับที่จะใช้อีกในครั้งต่อไป

ซึ่งจากตัวแปรทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น ได้มีการดัดแปลงให้สอดคล้องกับงานวิจัย ที่ใช้ในการศึกษาการ ยอมรับเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งสามารถแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุษรา ประกอบธรรม (2556) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษา และความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษา โดยใช้แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพจำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามคณะ ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ และอิทธิพลของสังคม มีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และทัศนคติที่มีต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อความตั้งใจใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 จากผลการวิจัย สถาบันการศึกษาสามารถนำเครือข่ายสังคมออนไลน์ไปใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้สะดวก รวดเร็ว นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนจะสามารถใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาได้ง่ายขึ้น

พิมพ์สุรีย์ พงษ์เสือ (2555) พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุต่ำกว่า 20 ปี ศึกษาในคณะ วิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท เป็นสมาชิกเครือข่ายเฟสบุ๊ค มากที่สุด และเข้าใช้งานบ่อยที่สุด เพื่อติดต่อกับเพื่อน กิจกรรมที่กระทำในเครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ การสนทนา เวลาที่ใช้บริการในช่วง 21.00 – 01.00 น. และใช้บริการทุกวัน วันละ 3 ชั่วโมง การ วิเคราะห์ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการเลือกใช้เว็บไซต์เครือข่ายสังคม ออนไลน์ ด้านช่วงเวลา ด้านสถานที่ ด้านผู้มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ และด้านค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการใช้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านรายได้กับพฤติกรรมการใช้ เครือข่าย พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 3 ด้าน คือ 22 ด้านการเลือกใช้เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ ด้านช่วงเวลา และด้านสถานที่ในการใช้และปัจจัย ด้านรายได้ที่ได้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มี 2 ด้าน คือ ผู้มีอิทธิพล ต่อการเลือกใช้เว็บไซต์และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

วันวิสาข์ เจริญนาน (2555) พฤติกรรมการใช้โซเชียล มีเดีย (Social Media) ของคน กรุงเทพฯ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ Social Media พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่หรือร้อยละ 81.6 ระบุ Social Media ทำให้ติดต่อสื่อสารกับคนที่อยู่ไกลได้ รองลงมาหรือร้อยละ 71.9 ทำให้รู้ว่าเพื่อนเก่า อยู่ที่ไหน ทำอะไร ร้อยละ 68.8 ทำให้ได้พูดคุยกับคนหลายๆ คนในเวลาเดียวกัน ร้อยละ 67.3 ทำให้ ได้พูดคุยกับคนอื่นได้บ่อยขึ้น และร้อยละ 55.9 ทำให้กล้าที่จะพูดคุยมากกว่าการสื่อสารโดยตรง เช่น การพูดคุยต่อหน้า/ทางโทรศัพท์ ปัญหาที่เคยประสบจากการใช้ Social Media พบว่า ตัวอย่างเกือบครึ่งหรือ

ร้อยละ 46.3 ระบุว่าเคยพบเจอสื่ออนาจาร รองลงมาคือ ร้อยละ 39.0 มีปัญหาในเรื่องของเวลาพักผ่อนน้อย กระทบต่อการเรียน/การงานร้อยละ 27.0 มีปัญหาเรื่องข้อมูลส่วนตัวรั่วไหล ร้อยละ 25.7 มีปัญหา ทะเลาะ/มีปัญหากับผู้อื่น ร้อยละ 19.0 มีปัญหาสุขภาพจิต เช่น กระสับกระส่าย หงุดหงิดเมื่อไม่ได้ใช้ ในขณะที่ร้อยละ 13.0 ระบุปัญหาถูกหลอกลวงต้มตุ๋น และร้อยละ 10.4 ปัญหาสุขภาพ เช่น นิ้วล็อค กล้ามเนื้ออักเสบ ตัวอย่างเกินกว่าครึ่งหรือร้อยละ 63.8 ระบุวิธีการป้องกันภัยที่อาจแฝงมากับโลกของ Social Media โดยวิธีการเรียนรู้ถึงข้อดีและข้อเสียของการใช้ Social Media รองลงมาหรือร้อยละ 50.8 วิธีการป้องกันโดยการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับภัยที่เกิดขึ้นตามสื่อต่างๆ ร้อยละ 41.5 ป้องกันโดย วิธีการให้ความรู้ต่อลูก/หลานหรือคนในครอบครัว ร้อยละ 33.5 ป้องกันโดยไม่สร้าง Social Media กับคนที่ไม่รู้จัก ร้อยละ 28.3 ป้องกันโดยการสอดส่องดูแลการใช้ Social Media ของบุตรหลาน และ ร้อยละ 19.7 ป้องกันโดยพ่อ แม่หรือผู้ปกครองต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีในปัจจุบัน

รัตนา โอฬาฤกษ์ (2554) การศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 14 – 16 ปี ศึกษาในระดับชั้น ปวช. วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน 375 คน พบว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตของ 23 กลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบกลุ่มรักครอบครัว (Intimate) มากที่สุด คือ ร้อยละ 68.27 สำหรับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้บริการเครือข่ายสังคม ออนไลน์เฟสบุ๊คมากที่สุด ร้อยละ 92.80 ช่วงเวลาที่ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์บ่อยที่สุดเป็น ช่วงเวลา 18.01 – 22.00 น. ร้อยละ 45.07 ความถี่การเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ทุกวัน ร้อยละ 30.93 และกิจกรรมที่ทำบนสังคมออนไลน์มากที่สุดคือการสนทนา ร้อยละ 88

วิธีดำเนินการ

ในการศึกษางานวิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อทำการวิจัยการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไปในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้มีการสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบงาน ในด้านความต้องการระบบงานของผู้ใช้งานระบบ จึงได้ทำการเตรียมการ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนทั่วไปในหมู่บ้านหนองบาง ตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวนประมาณ 700 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ประชาชนทั่วไป เช่น กลุ่มชาวบ้านทั่วไป กลุ่มพ่อค้าแม่ค้า กลุ่มชาวสวนชาวไร่ กลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่อาศัยอยู่ในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวน 200 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มอย่างง่าย

2. วิธีการวิจัย

1. วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ทำการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบชั้นภูมิ โดยใช้จำนวนประชากรแบ่งตามชุมชนในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มาเป็นฐานในการคิดสัดส่วน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิง

สำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย และข้อคำถามแต่ละข้อได้มีการประยุกต์มาจากงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแบบจำลองด้านการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model หรือ TAM)

งานวิจัยนี้ จะแบ่งข้อคำถามของแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลของประชาชนทั่วไป

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามที่ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ อิทธิพลของสังคม ทัศนคติที่มีปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไป โดยใช้ข้อคำถามแบบเลือกตอบแบบลิเคอร์ทสเกล (Likert Scale) จากมาตรวัด 5 ระดับ โดยระดับที่ 1 หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด และระดับที่ 5 หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด

ออกแบบและติดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของชุมชน ให้สามารถบริการกับประชาชนโดยทั่วไปที่เป็นสมาชิกได้ โดยสามารถเข้าใช้ระบบได้ด้วยวิธีการ Login : Username และ Password

2. สถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

ตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แนวทางในการสร้างเครื่องมือจากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยเกี่ยวกับงาน

ส่วนที่ 3 การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไปในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Method) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไปในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูล เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไป ในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางสถิติมาทำการประมวลผล

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ต

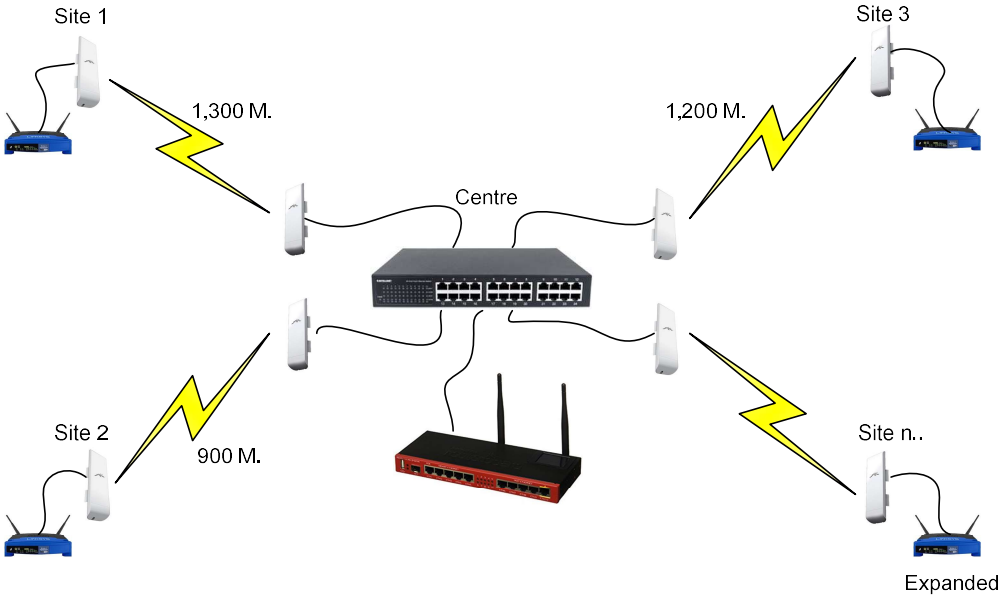
ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ผลลัพธ์
ลักษณะทางสังคมและบรรทัดฐานของกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต			
การใช้อินเทอร์เน็ตช่วยให้ท่านติดต่อสื่อสารกับสมาชิกอื่นๆ ได้	4.10	82.00	ดี
ท่านใช้อินเทอร์เน็ตเพราะต้องการติดต่อสื่อสารกับเพื่อน/คนรู้จักของท่าน	4.08	81.60	ดี
ท่านใช้อินเทอร์เน็ตเพราะเพื่อน/ คนรู้จักของท่านใช้	4.02	80.40	ดี
ท่านใช้บริการต่างๆ บนอินเทอร์เน็ตร่วมกับเพื่อน/ คนรู้จักได้	3.84	76.80	ดี
ลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจและความสามารถของบุคคลในการแลกเปลี่ยนความรู้			
ท่านมีความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่น	3.95	79.00	ดี

ท่านสามารถเผยแพร่ข่าวสารของท่านให้ผู้อื่นได้	3.58	71.60	ดี
ท่านมีความรู้ในการใช้บริการต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต	3.46	69.20	ดี
ทัศนคติเกี่ยวกับความไว้ใจ ความปลอดภัยของระบบและความเป็นส่วนตัว			
ท่านตั้งใจที่จะใช้อินเทอร์เน็ตต่อไป	4.31	86.20	ดีมาก
ท่านจะแนะนำเพื่อน/คนรู้จักให้ใช้อินเทอร์เน็ต	3.75	75.00	ดี
ท่านมีความมั่นใจในความปลอดภัยของการใช้อินเทอร์เน็ต	3.62	72.40	ดี
ท่านมีความมั่นใจข้อมูลของท่านเป็นความลับ	3.43	68.60	ดี
คุณค่าทางด้านความบันเทิง			
การใช้อินเทอร์เน็ตช่วยให้ท่านรู้สึกเพลิดเพลินในการใช้งาน	4.52	90.40	ดีมาก
การใช้อินเทอร์เน็ตช่วยให้ท่านได้รับความบันเทิงจากการใช้งาน	4.62	92.40	ดีมาก
การใช้อินเทอร์เน็ตช่วยให้ท่านสื่อสารได้อย่างสนุกสนาน	4.51	90.20	ดีมาก
ท่านมีความสะดวกในการเข้าใช้บริการบันเทิงต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต	4.11	82.20	ดี
การได้รับประโยชน์จากการใช้			
การใช้อินเทอร์เน็ตช่วยให้ท่านได้พูดคุยหรือสื่อสารกับผู้อื่นมากขึ้น	4.08	81.60	ดี
การใช้อินเทอร์เน็ตช่วยให้ท่านแบ่งปันข้อมูลข่าวสารและติดต่อกับผู้อื่นได้มากขึ้น	4.12	82.40	ดี
การใช้อินเทอร์เน็ตช่วยให้การทำงานของท่านรวดเร็วขึ้น	4.02	80.40	ดี
การใช้อินเทอร์เน็ตช่วยให้ท่านทำงานร่วมกับผู้อื่นสะดวกขึ้น	3.58	71.60	ดี

จากตารางที่ 1 จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนทั่วไปในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวนทั้งหมด 200 คน ผลการวิจัยพบว่าข้อมูลพื้นฐานของประชาชนส่วนใหญ่ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าบุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.50 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วงต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.00 เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่าส่วนใหญ่จะมีสถานะโสด คิดเป็นร้อยละ 63.50 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่จะต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.50 เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่จะมีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57.50 และเมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าส่วนใหญ่จะมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.00 ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต เมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่คุณเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตในแต่ละครั้ง พบว่ากลุ่มชาวบ้านเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตประมาณ 6 - 10 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 49.00 เมื่อจำแนกตามการเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตในช่วงเวลาใดบ่อยที่สุด พบว่าส่วนใหญ่การเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตในช่วงเวลา 15.01 – 18.00 น. คิดเป็นร้อยละ 51.50 เมื่อจำแนกตามการเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตบ่อยเพียงใด พบว่าส่วนใหญ่จะเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 48.50 เมื่อจำแนกตามสถานที่ที่คุณเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตเป็นประจำ พบว่าส่วนใหญ่จะใช้สถานที่สถานศึกษาเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 46.50 เมื่อจำแนกตามอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่คุณเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ต พบว่าส่วนใหญ่จะใช้โทรศัพท์มือถือเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 46.50 เมื่อจำแนกตามกิจกรรมที่ทำเป็นประจำเมื่อคุณเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ต พบว่าส่วนใหญ่จะสนทนากับเพื่อน (Chat) คิดเป็นร้อยละ 56.00 เมื่อจำแนกตามการเป็นสมาชิกของสื่อสังคมออนไลน์ใดบ้าง พบว่าส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกไลน์ (Line) และเฟสบุ๊ค (Facebook) คิดเป็นร้อยละ 57.50 และเมื่อจำแนกตามการเป็นสมาชิกของ E-mail พบว่าส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของ Google คิดเป็นร้อยละ 43.00 และผลการวิเคราะห์การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ต เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางด้านลักษณะทางสังคมและบรรทัดฐานของกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจและความสามารถของบุคคลในการ

แลกเปลี่ยนความรู้ ปัจจัยทางด้านทัศนคติเกี่ยวกับความไว้ใจ ความปลอดภัยของระบบและความเป็นส่วนตัว และปัจจัยทางด้านการได้รับประโยชน์จากการใช้ พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และเมื่อจำแนกตามปัจจัยทางด้านคุณค่าทางด้านความบันเทิง พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด

การออกแบบและติดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของชุมชน

ภาพที่ 2 แสดงแผนผังระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของชุมชน

จากภาพที่ 2 เป็นการออกแบบแผนผังระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของชุมชน ตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีสภาพพื้นที่เป็นแนวระนาบขนานกับภูเขา บ้านของผู้ใช้บริการมีระยะห่างกัน มีผู้ขอใช้บริการประมาณ 28 หลังคาเรือน หรือมี User จำนวนประมาณ 150 User โดยมีการติดตั้งเครือข่ายหลัก (Centre) ที่วัดผาสุกิจสุวรรณ ซึ่งจะติดตั้งอุปกรณ์ Switch 24 Port และ Router MikroTik และส่งสัญญาณแบบ Wireless ไปที่ Site1 Site2 และ Site3 ซึ่งมีระยะทางแสดงดังภาพ ระบบที่ออกแบบไว้สามารถที่จะทำการขยายจุดให้บริการอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติมได้อีกในอนาคต

ในส่วนของ Router MikroTik เป็น Router ที่ใช้งานง่าย มีราคาถูก โดยจะทำการ Config ให้มีความสามารถดังนี้

- เพิ่ม ลบ แก้ไข ข้อมูล User ได้
- จำกัดเวลา และความเร็ว ในการใช้งานอินเตอร์เน็ตได้
- กำหนดจำนวนผู้ใช้งานต่ออุปกรณ์ได้ เช่น 1 ชื่อผู้ใช้/2 อุปกรณ์
- กำหนดระยะเวลาการใช้งานคูปองได้
- กำหนดราคาของแพ็คเกจได้
- รองรับการเก็บข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์ (พรบ.คอมพิวเตอร์)
- สำรองฐานข้อมูลได้
- ตั้ง Landing Page หลังจาก Login สำเร็จได้
- Disconnect ผู้ใช้งานที่ไม่ต้องการ
- Bypass เครื่องคอมฯ โทรศัพท์มือถือ หรือกล้องวงจรปิด(CCTV) ที่ต้องการให้ใช้เน็ตแต่ไม่ต้อง Login
- กำหนดเว็บไซต์ที่สามารถเข้าได้โดยไม่ต้อง Login
- กำหนด Cookie และช่วงเวลาได้ สามารถให้ล็อกอินครั้งเดียววันละครั้ง ภายในหนึ่งวันไม่ต้องล็อกอินแม้จะถูกตัดออกจากระบบแล้วได้

- มีระบบ Coupon/Login Feature
- หน้าเว็บ Login สามารถเปลี่ยนได้
- ออกแบบหน้าตาและรูปแบบคูปองเองได้

เมื่อทำการติดตั้งเสร็จแล้วได้ทำการอบรมวิธีการใช้งานให้กับ ตัวแทนของชาวบ้านที่เป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มชาวบ้านภายในตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวนทั้งหมด 200 คน เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางด้านลักษณะทางสังคมและบรรทัดฐานของกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจและความสามารถของบุคคลในการแลกเปลี่ยนความรู้ ปัจจัยทางด้านทัศนคติเกี่ยวกับความไว้ใจ ความปลอดภัยของระบบและความเป็นส่วนตัว และปัจจัยทางด้านการได้รับประโยชน์จากการใช้ พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และเมื่อจำแนกตามปัจจัยทางด้านคุณค่าทางด้านความบันเทิง พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนทุนวิจัยจาก คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณเทศบาลตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่ดำเนินการติดต่อประสานงานต่างๆ ทำให้งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จในการทำวิจัย จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

จรวย สาวิถี. 2551. การสื่อสารข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในงานธุรกิจ. กาฬสินธุ์ : โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.

จิติพงษ์ ศรีทองนาค. 2555. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอินเตอร์เน็ต. Available from: URL: http://pongye. blogspot.com/2012/01/blog-post.html/. สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2560.

ณัฐพร จันทร์หอม. 2555. ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กรณีศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

พิมพ์สุรีย์ พงษ์เสือ. 2555. พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พิสมัย ศุภพงษ์. 2556. Social Network. Available from: URL: https://phisamai03.wordpress.com สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2560

บุษรา ประกอบธรรม. 2556. การศึกษาการยอมรับเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษา: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. วารสารสุทธิปริทัศน์, 27 (81), หน้า 93 – 108

รัตนา โอฬาฤกษ์. 2554. การศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคม ออนไลน์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

วิชิตพล. 2555. มาตรฐาน IEEE. Available from: URL: http://blogger-wichipon.blogspot.com/. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2560.

วันวิสาข์ เจริญนาน. 2555. พฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media) ของคนกรุงเทพฯ. ศูนย์วิจัยเอแบคนวัตกรรมทางสังคม การจัดการ และธุรกิจ (Social Innovation Management and Business Analysis, SIMBA), มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.

Agarwal, P., & Prasad, J. 1997. The role of innovation characteristic and perceived voluntariness in the acceptance of information technologies. Decision Sciences, 28. pp.557-582

Davis, F. D. 1989. Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. MIS Quarterly, 13(3). pp.319-339

Davis, F.D., Bagozzi, R., & Warshaw, P. 1989. User acceptance of computer technology A comparision of two theoretical models" Management Science, 35. pp.982-1003

Fishbein, M. & Ajzen, I. 1975. Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research. MA: Addison-Wesley, Reading.

Venkatesh, V. 1999. Creation of favorable uses perceptions: Exploring the role of intrinsic motivation. MIS Quarterly, 23. pp.239-260

การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

Study on motivation of personnel performing of Natural Resources and Environment Institute Rajamangala University of Technology Srivijaya Trang Campus

กันต์กนิษฐ์ แสนพานิช[1*] และ สุภาวดี กลับใหม่[1]

Kankanit Sanpanich[1*] and Supawadee klubmai[1]

บทคัดย่อ

การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและศึกษาข้อเสนอแนะในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เป็นการศึกษาเชิงสำรวจใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาจากประชากร คือ บุคลากร 37 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ μ และ σ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ระดับปริญญาตรี ประเภทจ้างเหมาบริการ อายุงาน 6-10 ปี มีระดับทัศนคติต่อองค์กรมากกว่าทัศนคติต่องาน เฉลี่ย 3.67 โดยทัศนคติต่อองค์กรมากที่สุดที่จะไม่คิดเปลี่ยนไปทำงานที่องค์กรอื่น เฉลี่ย 4.00 และทัศนคติน้อยที่สุดต่อนโยบายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง มีความเป็นธรรม และชัดเจนเหมาะสม เฉลี่ย 3.38 ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์ด้านแรงจูงใจส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดต่อการทุ่มเท ความพยายาม ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถ เฉลี่ย 4.19 และน้อยที่สุด คือ การได้รับการยอมรับยกย่องชมเชยหรือรับรางวัลอันเนื่องมาจากผลการปฏิบัติงานทำให้มีกำลังใจทำงานอย่างเต็มที่ เฉลี่ย 3.43 ทั้งนี้เสนอแนะว่าควรปรับปรุงหรือเพิ่มสวัสดิการการรักษาพยาบาลเพื่อจะช่วยสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ,บุคลากร ,การปฏิบัติงาน

---

[1] สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 179 หมู่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง 92150

[1] Natural Resources and Environment Institute, 179 M.3 Mai Fad Sub-district, Sikao District, Trang 92150, Thailand.

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : koy252210@gmail.com

ABSTRACT

Study on motivation of personal performing of Natural Resources and environment institute Rajamanglala University of Technology Srivijaya, Trang Campus.The objective of this research were to study motivation of personal performing and motivational suggestion of performing. The research was opinion survey by used questionnaire as the tool the sample of personal 37 samples. A data was statistic analysis by using frequency, percentage, mean and standard deviation found that the most of gender was male, education was bachelor"s degree, service employee, working age were 6-10 years. The opinion level to institute more than working opinion 3.67 by the most opinion to institute no changed job to orther organization average were 4.00 and lowest opinion was policy and rule to promotion get fairness and suitable average was 3.38.When motivation analysis found that the most agree with attempt to working in the responsibilities duty average was 4.19 and lowest was receive admiration, praise and reward from hard working average was 3.43.The suggestion of this research should addition treat welfare for working motivation.

Keywords : motivation of personal performing, personal, performing.

บทนำ

สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนงานภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ที่ประกาศจัดตั้งสถาบันฯ เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2551 มีหน้าที่ให้บริการทางวิชาการ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ และสร้างงานวิจัยด้านการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติ ดังนั้นการที่สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ต้องสนับสนุนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ แต่การที่บุคลากรจะปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ต้องให้บุคคลากรในหน่วยงานมีความสุขและเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรสามารถประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่จากการสังเกตพฤติกรรมของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ระดับผู้บริหารถึงระดับพนักงานพบว่าบุคลากรแต่ละคนมีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกันตามตำแหน่งงานที่รับผิดชอบทำให้บุคลากรแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน เช่น คนที่ได้รับตำแหน่งใหม่มักมีความตั้งใจจริงที่จะทำงาน แต่หากมีสิ่งใดมากระทบจะทำให้ความตั้งใจลดต่ำลง คุณภาพของงานจะต่ำลง ดังนั้นการจูงใจจึงเป็นกระบวนการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดการพัฒนาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น ซึ่งจะทำให้ได้รับสิ่งตอบแทนทางใจ (Psychic income) เพื่อทำให้เกิดความทุ่มเทความสามารถ ความอุตสาหะ พยายามในการทำงานอย่างเต็มที่ หากการจูงใจลดลงความอุตสาหะในการทำงานก็จะลดต่ำลงด้วย การส่งเสริมให้คนมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งสำคัญ แต่แรงจูงใจก็มิใช่สิ่งที่จะสร้างขึ้นได้ในเวลาอันรวดเร็ว และบังคับให้ดำรงอยู่ได้ตลอดไป ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเข้าใจธรรมชาติของคนเพื่อที่จะโน้มน้าวหรือเสริมสร้างให้คนเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้แก่องค์การได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

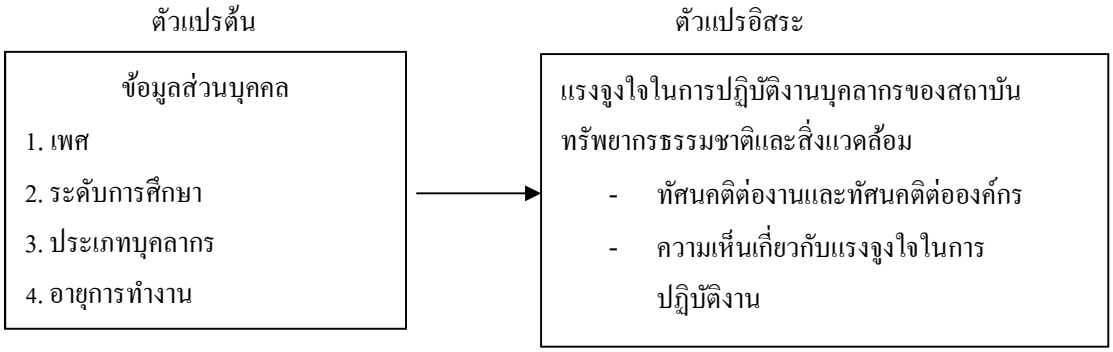
ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะทำการศึกษาว่ามีองค์ประกอบของแรงจูงใจใดบ้างที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการที่จะวางนโยบายและแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 37 คน ที่บรรจุก่อนเดือน ต.ค. 2560 เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามโดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเพื่อสอบถาม กลุ่มตัวอย่างโดยจัดทำแบบสอบถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อบันทึกข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากรอายุการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบเกี่ยวกับความรู้สึกของท่านเกี่ยวกับทัศนคติต่องานและทัศนคติต่อองค์กร แต่ละข้อมีระดับความเห็นที่ให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ

ข้อที่เลือก	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของท่านในปัจจุบัน แต่ละข้อมีระดับความเห็นที่ให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ

ข้อที่เลือก	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

3.2 วิธีสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักการทฤษฎีจากตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัย

2) นำข้อมูลที่ได้มากำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย

3) สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษา การใช้ถ้อยคำ และนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบุคลากรของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4.2 รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้มาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

5.2 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่องานและทัศนคติต่อองค์กรด้านความรู้สึกของท่านเกี่ยวกับสถานภาพงานที่ท่านกำลังทำอยู่ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละโดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50 – 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50 – 4.49	เห็นด้วย
2.50 – 3.49	ไม่แน่ใจ
1.50 – 2.49	ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.49	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5.3 คำถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของท่านในปัจจุบันใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย (Mean) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50 – 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50 – 4.49	เห็นด้วย
2.50 – 3.49	ไม่แน่ใจ
1.50 – 2.49	ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.49	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐาน (โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม Ms.Excel และSPSS FOR WINDOW)

(1) ค่าร้อยละ (Percentage)

(2) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$)

$$\bar{x}=\frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

(3) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

$$S.D.=\frac{\sqrt{\sum\left(\bar{x}-x\right)^2}}{N}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนระดับการประเมิน

$\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ผลและวิจารณ์ผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าแสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	22	60.00
หญิง	15	40.00
รวม	37	100.00
2.ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่า ม.6	3	08.11
ปวช./ม.6	5	13.51
ปวส.	6	16.22
ปริญญาตรี	21	56.76
สูงกว่าปริญญาตรี	2	05.41
รวม	37	100.00

3.ประเภทบุคลากร		
ข้าราชการ	0	00.00
พนักงานมหาวิทยาลัย	13	35.14
พนักงานราชการ	1	02.70
จ้างเหมาบริการ	16	43.24
ลูกจ้างชั่วคราว	7	18.92
รวม	37	100.00%

4.อายุการทำงาน		
ต่ำกว่า 1 ปี	1	02.70
1-5 ปี	11	29.73
6-10 ปี	15	40.54
10 ปีขึ้นไป	10	27.03
รวม	37	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง มีทั้งสิ้น 37 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 60 เพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 56.74 รองงมามีระดับการศึกษา ปวส. จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 และน้อยที่สุดสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 05.41 ประเภทบุคลากรส่วนใหญ่เป็นจ้างเหมาบริการ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 43.24 รองลงมาพนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 13 คน
คิดเป็นร้อยละ 35.14 และไม่มีข้าราชการ อายุการทำงานส่วนใหญ่มีอายุงาน 6-10 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 รองลงมาอายุงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 27.03

1. 2 ความเห็นเกี่ยวกับทัศนคติต่องานและทัศนคติต่อองค์กรเป็นการสอบถามความรู้สึกของท่านเกี่ยวกับสถานภาพงานที่ท่านกำลังทำอยู่ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติต่องานและทัศนคติต่อองค์กรโดยรวมในแต่ละด้าน

ความเห็นเกี่ยวกับทัศนคติ	$\bar{x}$	σ	ระดับทัศนคติ
ทัศนคติต่องาน	3.58	7.82	เห็นด้วย
ทัศนคติต่อองค์กร	3.67	8.96	เห็นด้วย
รวม	3.62	8.39	เห็นด้วย

จากตารางที่ 2 พบว่า บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง มีระดับทัศนคติภาพรวมเห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ย 3.62 และเมื่อมองรายด้านพบว่ามีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยต่อระดับทัศนคติองค์กรมากกว่าทัศนคติต่องาน

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงแบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติต่องานแยกรายข้อ

ทัศนคติต่องาน	$\bar{X}$	σ	ระดับทัศนคติ
1.สถานที่ทำงานมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเหมาะสม	3.92	7.02	เห็นด้วย
2.อุปกรณ์และเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานมีเพียงพอ เหมาะสม	3.57	7.13	เห็นด้วย
3.มีการสนับสนุนความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม	3.43	6.66	ไม่แน่ใจ
4.งานที่รับผิดชอบมีความท้าทาย ปริมาณงานที่ได้รับเหมาะสม	3.73	10.01	เห็นด้วย
5.องค์กรมีการสนับสนุนและให้โอกาสก้าวหน้าหรือเลื่อนตำแหน่ง	3.32	8.65	ไม่แน่ใจ
6.ผู้บังคับบัญชาให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเมื่อประสบปัญหาทั้งจากการทำงานและปัญหาส่วนตัว	3.43	7.27	ไม่แน่ใจ
7.ท่านได้รับการยอมรับและปฏิบัติที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน	3.86	9.15	เห็นด้วย
8.เงินเดือน ค่าจ้าง และสวัสดิ์การที่ได้รับมีความเหมาะสม	3.35	6.66	ไม่แน่ใจ
รวม	3.58	7.82	เห็นด้วย

จากตารางที่ 3 พบว่า บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง มีทัศนคติต่องานภาพรวมเห็นด้วย เฉลี่ย 3.58 มีระดับทัศนคติต่องานเห็นด้วยและไม่แน่ใจในจำนวนเท่ากัน โดยพบว่ามีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมากที่สุดต่อด้านสถานที่ทำงานมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเหมาะสม เฉลี่ย 3.92 และมีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยน้อยที่สุดต่อไม่แน่ใจต่อการองค์กรมีการสนับสนุนและให้โอกาสก้าวหน้าหรือเลื่อนตำแหน่ง เฉลี่ย 3.32

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงแบนมาตรฐานเกี่ยวกับทัศนคติต่อองค์กรแยกรายข้อ

ทัศนคติต่อองค์กร	$\bar{X}$	σ	ระดับทัศนคติ
1.ท่านเข้าใจวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กรอย่างชัดเจน	3.46	9.69	ไม่แน่ใจ
2.องค์กรมีโครงสร้างการบังคับบัญชาและการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมกับงาน	3.84	12.42	เห็นด้วย
3.นโยบายและกฎระเบียบต่างๆในการปฏิบัติงานชัดเจนเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้	3.59	8.82	เห็นด้วย
4.นโยบายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง มีความเป็นธรรม และชัดเจนเหมาะสม	3.38	8.08	ไม่แน่ใจ

5.ท่านเชื่อมั่นว่าองค์กรของท่านเป็นหน่วยงานที่ดีมั่นคงและสามารถเติบโตต่อไปในอนาคต	3.68	7.06	เห็นด้วย
6.เมื่อมีผู้อื่นกล่าวถึงองค์กรของท่านในทางที่ไม่ดีท่านจะโต้ตอบและชี้แจง45.ข้อเท็จจริงในทันที	3.73	9.34	เห็นด้วย
7.ท่านไม่คิดที่จะเปลี่ยนไปทำงานที่องค์กรอื่น	4.00	7.33	เห็นด้วย
รวม	3.67	8.96	เห็นด้วย

จากตาราง พบว่า บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติต่อองค์กรภาพรวมเห็นด้วย เฉลี่ย 3.67 ทั้งนี้เมื่อมองรายข้อพบว่า ไม่แน่ใจต่อความเข้าใจวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กรอย่างชัดเจน เฉลี่ย 3.46 และไม่แน่ใจนโยบาย และหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง มีความเป็นธรรม และชัดเจนเหมาะสม เฉลี่ย 3.38

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงแบนมาตรฐานเกี่ยวกับเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของท่านในปัจจุบัน

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน		σ	ระดับการจูงใจ
1.ท่านมีความทุ่มเท ความพยายาม ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของท่านอย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถของท่านเสมอ	4.19	11.99	เห็นด้วย
2.ท่านมีการตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงาน	4.05	12.26	เห็นด้วย
3.ท่านมีความสุขกับการทำงาน และมาทำงานตรงเวลาเสมอ ไม่ขาดงานหากไม่มีความจำเป็นหรือมีเหตุผลที่เหมาะสม	4.00	9.71	เห็นด้วย
4.เมื่อพบกับปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงานท่านไม่ท้อถอยแต่พยายามหาทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆให้ลุล่วงไปด้วยดี	4.05	10.31	เห็นด้วย
5.เงินเดือน สวัสดิการและผลตอบแทนต่างๆที่ท่านได้รับอยู่ในปัจจุบันทำให้ท่านมีกำลังใจทำงานเต็มที่	3.51	5.41	เห็นด้วย
6.การได้รับการยอมรับยกย่องชมเชยหรือรับรางวัลอันเนื่องมาจากผลการปฏิบัติงานทำให้ท่านมีกำลังใจทำงานอย่างเต็มที่	3.43	8.11	ไม่แน่ใจ
7.โดยรวมแล้วในปัจจุบันท่านมุ่งมั่นและยินดีทุ่มเทแรงกายแรงใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเต็มที่	3.97	11.15	เห็นด้วย
รวม	3.89	9.85	เห็นด้วย

จากตารางที่ 5 พบว่า บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน เฉลี่ย 3.89 แต่เมื่อมองรายข้อพบว่าเห็นด้วยมากที่สุดต่อแรงจูงใจความพยายาม ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของท่านอย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถของท่านเสมอ เฉลี่ย 4.19 และไม่แน่ใจต่อแรงจูงใจการได้รับการยอมรับยกย่องชมเชยหรือรับรางวัลอันเนื่องมาจากผลการปฏิบัติงานทำให้ท่านมีกำลังใจทำงานอย่างเต็มที่ เฉลี่ย 3.43

2. วิจารณ์ผล

2.1 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการวิจัย พบว่าบุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง เห็นด้วยต่อทัศนคติต่องานและทัศนคติต่อองค์กร ที่เห็นด้วยอาจเกิดจากสถาบันฯ เป็นองค์กรที่สังกัดภายใต้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จึงเข้าใจได้ว่าการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งแวดล้อม สวัสดิการต่างๆ ต้องขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยฯ ในการขับเคลื่อน แต่ทั้งนี้ยังมีบุคลากรและเจ้าหน้าที่บางส่วนที่ไม่แน่ใจต่อมีการสนับสนุนความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม ไม่แน่ใจต่อองค์กรมีการสนับสนุนและให้โอกาสก้าวหน้าหรือเลื่อนตำแหน่ง ไม่แน่ใจต่อผู้บังคับบัญชาให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเมื่อประสบปัญหาทั้งจากการทำงานและปัญหาส่วนตัว ไม่แน่ใจต่อเงินเดือน ค่าจ้าง และสวัสดิ์การที่ได้รับมีความเหมาะสม ซึ่งสาเหตุที่บุคลากรและเจ้าหน้าที่เกิดความแน่ใจอาจเพราะว่าผู้บริหารขาดการชี้แจงหรือจาดการเอาใจใส่ต่อพนักงานน้อยเกินไปทำให้พนักงานขาดความไว้วางใจหรือความเชื่อมั่นในตัวของผู้บริหารซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวัตร สนหอม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท สัมมากร จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยพบว่า ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท สัมมากร จำกัด (มหาชน) ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ด้านลักษณะงาน 2. ด้านบรรยากาศในการทำงาน 3. ด้านการได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา 4. ด้านความสำเร็จในการทำงาน 5. ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน 6. ด้านวิธีการปกครองของผู้บังคับบัญชา 7. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน 8. เงื่อนไขสภาพแวดล้อมในการทำงาน และ 9. ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน จากการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ อายุงาน ตำแหน่ง ในขณะที่เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ส่วนด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานนั้นพบว่าเห็นด้วยกับแรงจูงใจที่สถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยมีให้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรองจิตต์ พรหมรักษ์ (2529) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการทำงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลและไม่ได้รับรางวัล ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ที่ได้รับรางวัลมีแรงจูงใจในการ
ทำงานอยู่ในระดับมาก เมื่อมองรายข้อของแรงจูงใจยังคงไม่แน่ใจต่อการได้รับการยอมรับยกย่องชมเชยหรือรับรางวัลอันเนื่องมาจากผลการปฏิบัติงานทำให้ท่านมีกำลังใจทำงานอย่างเต็มที่

2.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการวิจัย พบว่า บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรังมีข้อเสนอแนะ***ว่าองค์กรควรมีการปรับปรุงเรื่องสวัสดิการการรักษาพยาบาลให้กับบุคลากร***

สรุปผลการวิจัย

ด้านทัศนคติต่องานและทัศนคติต่อองค์กร พบว่า บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง มีระดับทัศนคติภาพรวมเห็นด้วย โดยระดับทัศนคติต่อองค์กรมากกว่าทัศนคติต่องาน เฉลี่ย 3.67 มองรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อองค์กรมากที่สุดที่จะไม่คิดเปลี่ยนไปทำงานที่องค์กรอื่น เฉลี่ย 4.00 และทัศนคติน้อยที่สุดต่อนโยบายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งมีความเป็นธรรม และชัดเจนเหมาะสม เฉลี่ย 3.38

ด้านแรงจูงใจต่อการปฏิบัติงาน พบว่าบุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน มองรายข้อพบว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดต่อการทุ่มเท ความพยายาม ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถ เฉลี่ย 4.19 และน้อยที่สุด คือ การได้รับการยอมรับยกย่องชมเชยหรือรับรางวัลอันเนื่องมาจากผลการปฏิบัติงานทำให้มีกำลังใจทำงานอย่างเต็มที่ เฉลี่ย 3.43

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ค่อยให้คำแนะนำและสนับสนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณบุคลากรของสถาบันฯที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

กรองจิตต์ พรหมรักษ์. 2529. แรงจูงใจในการทำงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัล และไม่ได้รับรางวัล. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา. บรรณารักษศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ขวัญจิรา ทองนำ. 2547. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู. วิทยาลัยนาฏศิลปกรมศิลปากร. ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาอุดมศึกษา,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ณัฐวัตร สนหอม. 2550. ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน: กรณีศึกษา.บริษัท สัมมากร จำกัด (มหาชน). ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม. สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.

สุนันทา พงศ์ประเสริฐศรี. 2550. แรงจูงใจใน. การปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสตร์.

สุพานี สฤษฏ์วานิช. 2552. พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ :แนวคิดและทฤษฎี (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรศักดิ์ วณิชยวัฒนากุล. 2553. [ออนไลน์]. แรงจูงใจและการจูงใจ. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม. 2561. จาก http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm.

สมเกียรติ ขวัญสุวรรณ. 2538. ขวัญและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเมืองพัทยา. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.

การมีส่วนร่วมในการรณรงค์หยุดการเผาป่าของชาวบ้านในจังหวัดน่าน

The Participation of Nan People in The Campaign **to Stop Burning Forests**

สวาท สายปาระ[1*] และ เพลิพ สายปาระ[1]

Sawat Saipara[1*] and Plern Saipara[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการรณรงค์หยุดการเผาป่าของชาวบ้านในจังหวัดน่าน ทำการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามและทำการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น ด้วยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก จากชาวบ้าน บ้านม่วงเจริญราษฎร์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน จำนวน 27 ครัวเรือน ระหว่างเดือนตุลาคม 2560 ถึงเดือนมีนาคม 2561 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ระดับการมีส่วนร่วมในการรณรงค์หยุดการเผาป่าของชาวบ้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การรณรงค์หยุดการเผาป่า

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the participation of Nan people in the campaign to stop burning forests. The tool used in this research is a questionnaire. This sample are 27 family with convernience sampling method. The survey conducted between October 2017 and March 2018. The results show that the level of participation of Nan people in the campaign to stop burning forests as the overview is standing in high level. When considering each aspect include participation in problem study, participation in practice, participation in maintenance and improvement and participation in monitoring and evaluation are standing in high level.

Keyword: participation, the campaign to stop burning forests

---

[1] สาขาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[1] Department of Science, Faculty of Science and Agricultural Technology, University of Technology Lanna Nan, 59/13 Fai Kaeo, Phu Phiang, Nan 55000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : dp-ptt@hotmail.com

บทนำ

การเกิดไฟป่าในประเทศไทยส่วนมากมีสาเหตุจากการกระทำของมนุษย์ เนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม ทำให้ประชาชนต้องเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า ซึ่งมีกิจกรรมที่ต้องจุดไฟในพื้นที่ป่าหลายรูปแบบ ทำให้เป็นสาเหตุของการเกิดไฟป่า การเกิดไฟป่าโดยฝีมือของมนุษย์มีทั้งตั้งใจหรือโดยประมาท ซึ่งแบ่งตามลักษณะของกิจกรรมและวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้น ได้แก่ ล่าสัตว์ จุดไฟเพื่อให้สัตว์หนีออกจากที่ซ่อน เพื่อสะดวกในการล่า เผาไร่ เผากำจัดวัชพืช เตรียมพื้นที่เพาะปลูกโดยปราศจากการควบคุมทำให้ไฟลุกลามเข้าไปในป่า หาของป่า ตีผึ้ง เก็บไข่มดแดง ผักหวาน หน่อไม้ เห็ด ใบตองตึง เก็บฟืน เลี้ยงสัตว์ เพื่อให้หญ้าแตกใบอ่อนเป็นอาหารสัตว์ในบริเวณใกล้พื้นที่ป่าแล้วเกิดลุกลามเข้าไปในป่า นักท่องเที่ยวหุงต้มอาหาร ให้แสงสว่าง ให้ความอบอุ่น แล้วดับไม่สนิทเกิดเป็นไฟป่าในที่สุด (www.dnp.go.th/forestfire)

จังหวัดน่าน มักจะมีปัญหาหมอกควัน จากการเผา รวมถึงไฟป่าที่เกิดขึ้น ได้สร้างความสูญเสียและเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและทางราชการ ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว รวมถึงสภาพอากาศที่มีฝุ่นละออง ขนาดเล็ก ทำให้ช่วงที่มีไฟป่า ประชาชนจะป่วยเป็นโรคระบบทางเดินหายใจ ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งคุณภาพอากาศที่ดีและเป็นที่ชื่นชมของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นนโยบายที่ทางจังหวัดได้เชิญชวนให้นักท่องเที่ยว เข้ามาเที่ยวจังหวัดน่าน ตลอดทั้งปี หน่วยงานทางราชการในจังหวัดได้ขอความร่วมมือจากประชาชนให้งดการบุกรุกแผ้วถางป่า และการจุดไฟเผาป่าโดยเด็ดขาด เนื่องจากเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ผู้ฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษตามพ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 พร บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 หรือ พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าพ.ศ. 2535 แล้วแต่กรณี มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่ 5,000 – 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากจำเป็นต้องจุดไฟเผาเศษวัชพืชที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่ใกล้กับป่าธรรมชาติจะต้องทำแนวกันไฟล้อมรอบพื้นที่ก่อนทำการจุดไฟ และต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันมิให้เกิดไฟลุกลามเข้าพื้นที่ป่า ธรรมชาติ บริเวณสองข้างทางหลวงทุกสายในท้องที่จังหวัดน่าน ให้งดเว้นจุดไฟเผา (http://www.legendnews.net/) จากวิกฤติการณ์คนในท้องถิ่นจึงมีบทบาทในการช่วยกันแก้ปัญหา และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมดำเนินการกิจกรรมต่างๆ เพื่อกำหนดวิถีชีวิตของประชาชานด้วยตัวของประชาชนเอง โดยรัฐเป็นฝ่ายสนับสนุนตามความจำเป็น ซึ่งอาจมีหน่วยงานที่จัดการแตกต่างกันไป ตั้งแต่ครัวเรือน กลุ่มสถาบัน และชุมชน โดยทุกองค์กรต้องกระทำร่วมกัน และต้องมีการจักองค์กรของชุมชนอย่างเป็นระบบแบบแผน จึงจะสามารถทำให้การกระทำร่วมกันเกิดขึ้นได้ (ธีรศักดิ์ คำแสนพันธ์. 2553)

ดังนั้น จึงมีการการรณรงค์เพื่อหยุดการเผาป่าขึ้น โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจผลกระทบและตระหนักถึงอันตรายควันพิษที่เกิดจากไฟป่าให้แก่ชาวบ้าน ได้หยุดการจุดไฟเผาป่าและจุดไฟเผาไร่นา เพื่อลดควันไฟที่เกิดจากการเผาไหม้ เพื่อป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สดใสสมบูรณ์สำหรับทุกคนในชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชาวบ้าน บ้านม่วงเจริญราษฎร์ หมู่ที่ 3 ตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน จำนวน 27 ครัวเรือน ระหว่างเดือนตุลาคม 2560 ถึงเดือนมีนาคม 2561 ทำการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามและทำการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น ด้วยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม เพื่อหาค่าร้อยละและข้อมูลของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากความคิดเห็นการเข้าร่วมกิจกรรมของชาวบ้าน โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนบ้านม่วงเจริญราษฎร์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. เกณฑ์การให้คะแนน

โดยมีการสุ่มตัวอย่างประชากรบ้านม่วงเจริญราษฎร์ จำนวน 27 ครัวเรือน และมีการกำหนดข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

ดีมาก	กำหนดน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	5	คะแนน
ดี	กำหนดน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
พอใช้	กำหนดน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
ควรปรับปรุง	กำหนดน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	1	คะแนน

เมื่อได้ค่าเฉลี่ย (Mean) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับความพึงพอใจของประชาชนบ้านม่วงเจริญราษฎร์ต่อกิจกรรมโครงการรณรงค์หยุดการเผาป่าที่กำหนดไว้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
4.50 – 5.00	มีความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมในระดับดีมาก
3.50 – 4.49	มีความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมในระดับดี
2.50 – 3.49	มีความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	มีความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมในระดับน้อย
1.00 – 1.49	มีความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมในระดับควรปรับปรุง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

เกณฑ์การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายความว่า มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายความว่า มีความพึงพอใจในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายความว่า มีความพึงพอใจในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายความว่า มีความพึงพอใจในระดับ ควรปรับปรุง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายความว่า มีความพึงพอใจในระดับ ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการรณรงค์หยุดการเผาป่า ระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือน พฤษภาคม 2560 พบว่า

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเพศของผู้รณรงค์หยุดการเผาป่า

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	15	55.56
หญิง	12	44.44
รวม	100	100

จากตารางที่ 1 พบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 55.55 และ เพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูล อายุของผู้รณรงค์หยุดการเผาป่า

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 – 30 ปี	3	11.11
31 – 40 ปี	14	51.85
41 – 50 ปี	4	14.81
50 ปีขึ้นไป	6	22.22
รวม	27	100

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้รณรงค์ส่วนใหญ่จะมีอายุตั้งแต่ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.85 รองลงมาอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.22 รองลงมาอายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.81 รองลงมาอันดับสุดท้ายคิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลระดับการศึกษาของผู้รณรงค์หยุดการเผาป่า

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	1	3.70
ประถมศึกษา	20	74.07
มัธยมศึกษา	2	7.41
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	3.70
ปริญญาตรี	2	7.41
สูงกว่าปริญญาตรี	1	3.70
รวม	27	100

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้รณรงค์ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 74.07 อันดับที่ 2 ระดับมัธยมศึกษา และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 7.4รองลงมาระดับปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรีและไม่ได้เรียน คิดเป็นร้อยละ 3.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลตามภูมิลำเนาของผู้รณรงค์หยุดการเผาป่า

ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
เกิดในตำบลนี้	27	100
ย้ายมาจากตำบลอื่น	-	-
รวม	27	100

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้รณรงค์ส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลการมีตำแหน่งทางสังคมของผู้รณรงค์หยุดการเผาป่า

ตำแหน่งทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
มี	8	29.63
ไม่มี	19	70.37
รวม	27	100

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ที่มีตำแหน่งทางสังคมส่วนใหญ่จะไม่มีส่วนร่วมในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 70.37 รองลงมาจะมีส่วนร่วมในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 29.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลการประกอบอาชีพของผู้รณรงค์หยุดการเผาป่า

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ หรือรัฐวิสากิจ	-	-
ค้าขาย	2	7.14
รับจ้าง	1	3.70
เกษตรกร	20	74.07
อื่น ๆ	3	11.11
รวม	27	100

จากตารางที่ 6 พบว่าส่วนใหญ่จะมีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 74.07 อันดับที่สองอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.11 รองลงมาเป็นอาชีพค่าขาย คิดเป็นร้อยละ 7.41 อันดับสุดท้ายเป็นอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 3.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลในการประกอบอาชีพรองของผู้รณรงค์หยุดการเผาป่า

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย	3	11.11
รับจ้าง	20	74.07
เกษตรกร	3	11.11
อื่น ๆ	-	-
รวม	27	100

จากตารางที่ 7 พบว่าการประกอบอาชีพส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 74.07 อันดับที่สองอาชีพเกษตรและอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 11.11 รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนของผู้รณรงค์หยุดการเผาป่า

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	4	14.81
5,000 – 10,000 บาท	18	66.66
10,000 - 20,000 บาท	1	3.71
มากกว่า 20,000 บาท	4	14.81
รวม	27	100

จากตารางที่ 8 พบว่ารายได้ของครัวเรือนต่อเดือนส่วนใหญ่จะมีรายได้ตั้งแต่ 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.66 รองลงมาอันดับที่สองมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และ มากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.81 อันดับสุดท้ายมีรายได้ตั้งแต่ 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.71 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสถานการณ์เผาป่าในหมู่บ้าน

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลสาเหตุของการเกิดการเผาป่าในหมู่บ้าน

การเกิดการเผาป่าในหมู่บ้าน	จำนวน	ร้อยละ
การเผานา / ไร่	10	37.04
ล่าสัตว์	-	-
การเก็บหาของป่า	4	14.81
เผาขยะ	7	25.93
การเผาหญ้าเพื่อเลี้ยงสัตว์	6	22.22
อื่น ๆ	-	-
รวม	27	100

จากตารางที่ 9 พบว่าสาเหตุของการเกิดการเผาป่าในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นการเผานา / ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.04 รองอันดับที่สองการเผาขยะ คิดเป็นร้อยละ 25.93 รองลงมาเป็นการเผาหญ้าเพื่อเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 22.22 รองลงมาเป็นการเก็บหาของป่า คิดเป็นร้อยละ 14.81 อันดับสุดท้ายอาชีพล่าสัตว์และอื่น ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลผู้ที่ทำให้เกิดการเผาป่าในชุมชน

การเกิดการเผาป่าในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
คนในชุมชน	27	100
คนนอกชุมชน	-	-
ไม่ทราบ	-	-
อื่น ๆ	-	-
รวม	27	100

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้ที่ทำให้เกิดการเผาป่าส่วนใหญ่จะเป็นคนในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาจะเป็นคนนอกชุมชน ไม่ทราบ และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงข้อมูลผลกระทบจากการเผาป่า

ผลกระทบจากการเผาป่า	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับผลกระทบ	20	74.07
ไม่ได้รับผลกระทบ	7	25.93
รวม	27	100

จากตารางที่ 11 พบว่าได้รับผลกระทบจากการเผาป่า คิดเป็นร้อยละ 74.07 รองลงมาจะไม่ได้รับผลกระทบจากการเผาป่า คิดเป็นร้อยละ 25.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงข้อมูลกรณีที่ได้รับผลกระทบจากการเผาป่า

ผลกระทบจากการเผาป่า	จำนวน	ร้อยละ
ไหม้พืชผลที่ทำมาหากินของท่าน	13	48.15
มีผลต่อสุขภาพของท่านหรือ	11	40.70

สมาชิกในครัวเรือนของท่าน		
ไหม้ที่อยู่อาศัย	3	11.11
อื่น ๆ	-	-
รวม	27	100

จากตารางที่ 12 พบว่ากรณีที่ได้รับผลกระทบส่วนใหญ่จะเป็นการไหม้พืชผลที่ทำมาหากินของท่าน คิดเป็นร้อยละ 48.15 อันดับที่สองมีผลต่อสุขภาพของท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนของท่าน คิดเป็นร้อยละ 40.70 และรองลงมาไหม้ที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 11.11 และอื่น ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลวิธีการป้องกันการเกิดการเผาป่าในชุมชน

วิธีการป้องกันการเกิดการเผาป่าในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
มีการป้องกันการเกิดการเผาป่า	22	81.48
ไม่มีวิธีการป้องกันการเกิดการเผาป่า	5	18.52
รวม	27	100

จากตารางที่ 13 พบว่าวิธีการป้องกันการเกิดการเผาป่าในชุมชนส่วนจะมีแนวป้องกันการเกิดไฟป่าในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 81.48 รองลงมาจะไม่มีแนวป้องกันการเกิดไฟป่าในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 18.52 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงข้อมูลกรณีที่มีการป้องกันการเกิดการเผาป่า

การป้องกันการเผาป่า	จำนวน	ร้อยละ
ช่วยทำแนวกันไฟ	10	37.04
ช่วยรณรงค์ไม่ให้มีการเผาป่า	3	11.11
ช่วยแจ้งข่าวไฟป่า	5	18.52
ช่วยดับไฟป่า	5	18.52
ช่วยลาดตระเวนตรวจหาการเผาป่า	2	7.41
ประชาสัมพันธ์ผลกระทบของการเผาป่า	2	7.41
อื่น ๆ	-	-
รวม	27	100

จากตารางที่ 14 พบว่ากรณีที่มีการป้องกันส่วนใหญ่จะช่วยกันทำแนวกันไฟ คิดเป็นร้อยละ 37.04 รองอันดับที่สองช่วยแจ้งข่าวไฟฟ้าและช่วยดับไฟป่า คิดเป็นร้อยละ 18.52 รองอันดับที่สามช่วยรณรงค์ไม่ให้มีการเผา คิดเป็นร้อยละ 11.11 รองลงมาช่วยลาดตระเวนตรวจหาการเผาป่าและประชาสัมพันธ์ผลกระทบของการเผาป่า คิดเป็นร้อยละ 7.41 และอื่น ๆ ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรณรงค์หยุดการเผาป่า

ตารางที่ 15 แสดงข้อมูลการทราบว่าหมู่บ้านมีโครงการรณรงค์หยุดการเผาป่า

หมู่บ้านของท่านเป็นหมู่บ้านตามโครงการทราบหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	22	81.48
ไม่ทราบ	5	18.52
รวม	27	100

จากตารางที่ 15 พบว่าคนในหมู่บ้านจะทราบโครงการ คิดเป็นร้อยละ 81.48 รองลงมาเป็นการไม่ทราบโครงการ คิดเป็นร้อยละ 18.52 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลการได้รับทราบข้อมูล

แหล่งข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เสียงตามสายในหมู่บ้าน	13	48.15
เจ้าหน้าที่โครงการ	4	14.81
ป้ายประชาสัมพันธ์	5	18.52
เจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้	-	-
วิทยุกระจายเสียง	4	14.81
อื่น ๆ	1	3.70
รวม	27	100

จากตารางที่ 16 พบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลจากเสียงตามสายในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 48.15 อันดับที่สองป้ายประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 18.52 อันดับที่สามเจ้าหน้าที่โครงการและวิทยุกระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 14.81 รองลงมาอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.70 และเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลการมีส่วนสนับสนุนโครงการของสมาชิกในครัวเรือน

สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนสนับสนุนโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีส่วนสนับสนุนโครงการ	12	44.44
มีส่วนสนับสนุนโครงการ	15	55.56
รวม	27	100

จากตารางที่ 17 พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่จะมีส่วนสนับสนุนโครงการ คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาจะไม่มีส่วนสนับสนุนโครงการ คิดเป็นร้อยละ 44.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 แสดงข้อมูลสมาชิกในครัวเรือนมีส่วนช่วยสนับสนุนในการป้องกันการเกิดการเผาป่า

สนับสนุนการป้องกันการเกิดการเผาป่า	จำนวน	ร้อยละ
ทำแนวกันไฟ	10	37.04
แจ้งข่าวการเผาป่า	5	18.52
ปฏิบัติงานดับไฟป่า	8	29.63
ลาดตระเวนตรวจหาการเผาป่า	2	7.41
ประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน	2	7.41
อื่น ๆ	-	-
รวม	27	100

จากตารางที่ 18 พบว่ามีการทำแนวกันไฟ คิดเป็นร้อยละ 37.04 รองอันดับที่สองปฏิบัติงานดับไฟป่า คิดเป็นร้อยละ 29.63 รองอันดับที่สามแจ้งข่าวการเผาป่า คิดเป็นร้อยละ 18.52 รองลงมาลาดตระเวนตรวจหาการเผาป่าและประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 7.41 และอื่น ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงข้อมูลการมีส่วนร่วมของชาวบ้านมีส่วนทำให้ไฟป่าลดลง

หมู่บ้านของท่านมีส่วนทำให้ไฟป่าลดลง	จำนวน	ร้อยละ
ลดลง	15	55.56
คงที่	8	29.63
เพิ่มขึ้น	4	14.81
รวม	27	100

ตารางที่ 19 พบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีส่วนทำให้ไฟป่าลดลง คิดเป็นร้อยละ 55.56 อันดับที่สองคงที่ คิดเป็นร้อยละ 29.63 รองลงมาเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 14.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 แสดงข้อมูลกรณีที่ทำให้ไฟป่าลดลง

กรณีที่ทำให้ไฟป่าลดลง	จำนวน	ร้อยละ
ชุมชนให้ความร่วมมือในการหยุดการเผาป่า	11	40.74
ชุมชนร่วมมือกันป้องกันการเผาป่า	9	33.33
ชุมชนร่วมมือกันลาดตระเวนตรวจหาการเผาป่า	4	14.81
อื่น ๆ	3	11.11
รวม	27	100

จากตารางที่ 20 พบว่ากรณีที่ทำให้ไฟป่าลดลงส่วนใหญ่ชุมชนให้ความร่วมมือในการหยุดการเผาป่า คิดเป็นร้อยละ 40.70 อันดับที่สองชุมชนร่วมมือกันป้องกันการเผาป่า คิดเป็นร้อยละ 33.33 อันดับที่สามชุมชนร่วมมือกันลาดตระเวนตรวจหาการเผาป่า คิดเป็นร้อยละ 14.81 รองลงมาคืออื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 แสดงข้อมูลกรณีที่ทำให้ไฟป่าเพิ่มขึ้น

กรณีที่ทำให้ไฟป่าเพิ่มขึ้น	จำนวน	ร้อยละ
ชุมชนยังมีการเผาป่าโดยไม่มีการควบคุม	10	37.04
ชุมชนไม่ร่วมมือกันป้องกันการเผาป่า	8	29.63
ชุมชนไม่ร่วมมือกันลาดตระเวนตรวจหาการเผาป่า	4	14.81
มีการแกล้งจุดไฟ	5	18.52
อื่น ๆ	-	-
รวม	27	100

จากตารางที่ 21 พบว่ากรณีที่ทำให้ไฟป่าเพิ่มขึ้นเนื่องจากชุมชนยังมีการเผาป่าโดยไม่มีการควบคุม คิดเป็นร้อยละ 37.04 อันดับที่สองชุมชนไม่ร่วมมือกันป้องกันการเผาป่า คิดเป็นร้อยละ 29.63 อันดับที่สามมีการแกล้งจุดไฟ คิดเป็นร้อยละ 18.52 รองลงมาชุมชนไม่ร่วมมือกันลาดตระเวนตรวจหาการเผาป่า คิดเป็นร้อยละ 14.81 และอื่น ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 22 แสดงข้อมูลความต้องการให้มีการรณรงค์ในหมู่บ้าน

ความต้องการให้มีโครงการรณรงค์ในหมู่บ้าน	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการให้มี	20	74.07
ไม่ต้องการให้มี	7	25.93
รวม	27	100

จากตารางที่ 22 พบว่าหมู่บ้านต้องการให้รณรงค์แบบนี้อีก คิดเป็นร้อยละ 74.04 รองลงมาไม่ต้องการให้มี คิดเป็นร้อยละ 25.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 แสดงข้อมูลประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการตามความเหมาะสม

ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการตามความเหมาะสม	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสม	18	66.67
ไม่เหมาะสม	9	33.33
รวม	27	100

จากตารางที่ 23 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 66.67 และไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 แสดงข้อมูลขั้นตอนการมีส่วนร่วมโครงการรณรงค์หยุดการเผาป่า

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	19	70.37
ไม่เห็นด้วย	8	29.63
รวม	27	100

จากตารางที่ 24 พบว่าขั้นตอนการมีส่วนร่วมโครงการรณรงค์หยุหดการเผาป่าจะเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 29.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 25 แสดงข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความจำเป็นอย่างมากในการแก้ไขปัญหาการเกิดไฟป่า

ประชาชนมีความจำเป็นอย่างมากในการแก้ไขปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	17	62.93
ไม่เห็นด้วย	10	37.04
รวม	27	100

จากตารางที่ 25 พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความจำเป็นอย่างมากในการแก้ไขปัญหาการเกิดการเผาป่าจะเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 62.93 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 37.04 ตามลำดับ

ตารางที่ 26 แสดงข้อมูลภาพรวมการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการดำเนินการโครงการรณรงค์หยุดการเผาป่า

สรุปภาพรวมของโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	15	55.56
ปานกลาง	8	29.63
น้อย	4	14.81
รวม	27	100

จากตารางที่ 26 พบว่าภาพรวมของโครงการรณรงค์หยุดการเผาป่าจะอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 55.56 และอันดับที่สองระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 29.63 รองลงมาระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 14.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดทำโครงการ

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น

1	ในการรณรงค์ครั้งนี้คิดว่าสามารถช่วยให้ไฟป่าลดลงหรือไม่	4.07	0.78	ดี
2	ในการรณรงค์แต่ละครั้ง ท่านให้ความสำคัญมาก น้อยเท่าไหน	4.11	0.64	ดี
3	ข้อมูลที่นำเสนอมีความเหมาะสมและมีเนื้อหามาก น้อย	4.22	0.58	ดี
4	ระยะเวลาในการทำโครงการรณรงค์หยุดการเผาป่า	4.44	0.58	ดี
5	นักศึกษาที่มาทำกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายเรียบร้อย	4.11	0.58	ดี
6	การประชาสัมพันธ์ได้รับรู้ข่าวสารมากน้อยเพียงใด	4.59	0.50	ดีมาก
7	อยากให้จัดกิจกรรมรณรงค์นี้ขึ้นอีกหรือไม่	4.30	0.47	ดี
รวม		4.26	0.59	ดี

จากตารางที่ 27 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็น ที่มีต่อการจัดทำโครงการรณรงค์หยุดการเผาป่าจากชาวบ้านในหมู่บ้านและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการณรงค์หยุดการเผาป่าพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการรณรงค์หยุดการเผาป่า ค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับ 4.26 และส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน อยู่ในระดับ 0.59 พบว่าอยู่ระดับความคิดเห็นระดับดี

สรุปผลการวิจัย

ชาวบ้านมีความคิดเห็นต่อการรณรงค์หยุดการเผาป่า อยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่าชาวบ้านได้รับข้อมูลการประชาสัมพันธ์ได้รับรู้ข่าวสาร มีความเข้าใจ ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่วนการนำไปพัฒนา การฟื้นฟูและตระหนักรู้ในการอนุรักษ์น่าจะคงอยู่อย่างยั่งยืน และชาวบ้านมีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันทำให้มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมแตกต่างไปด้วย

ด้านการมีส่วนร่วมในการรณรงค์หยุดการเผาป่าของชาวบ้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แต่ชาวบ้านมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการรณรงค์หยุดการเผาป่า โดยต้องดำเนินการก่อนเข้าสู่ฤดูกาลเผาป่า ควรจัดกิจกรรมเสริมความรู้ความเข้าใจให้มากขึ้น ทางการควรวางมาตรการในการป้องกันมากกว่าการแก้ไขปัญหาและควรนำกฎหมายมาใช้ควบคุมและจริงจังซึ่งสอดคล้องกับวิสาสินี กัยวิกัยโกศล (2550) เพราะบางครั้งหน่วยงานขาดการให้ความรู้แก่ชาวบ้าน ขาดความเอาใจใส่อย่างจริงจัง และอาจประชาสัมพันธ์ หรือการได้รับข่าวสารไม่ทั่วถึง เพราะการได้รับข่าวสารเป็นการสร้างแรงกระตุ้นในการเข้ามามีส่วนร่วม หากได้รับข่าวสารไม่ทั่วถึงก็จะส่งผลให้ขาดการร่วมมือในการแก้ปัญหาได้ ซึ่งสอดคล้องกับวียุธท์ จำรัสพันธ์ และคณะ (2550)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากเงินงบประมาณการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2548. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไฟ.ส่วนควบคุมไฟป่า.แหล่งที่มา: http:// www.dnp.go.th/forestfire , 7 พฤษภาคม 2556

ธีรศักดิ์ คำแสนพันธ์. 2553. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าโสกรังของประชาชนกับองค์การบริหารตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิลาสินี กัยวิกัยโกศล. 2550. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กรณีศึกษามูลนิธิกระต่ายในดวงจันทร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) เชียงใหม่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วียุธท์ จำรัสพันธ์ และคณะ. 2550. รายงานการวิจัยเรื่องการจัดการป่าไม้ชุมชนโดยองค์ท้องถิ่น. โครงการวิจัยวนศาสตร์ชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ศรีประไพ คุ้มศัตรา. 2559. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชน : ศึกษากรณีตำบลช่องสะเดา อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

สื่อออนไลน์. จังหวัดน่าน เตรียมป้องกันแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควันในช่วงฤดูแล้งนี้. แหล่งที่มา: htpp://www.legendnews.net/ , 7 พฤษภาคม 2556

การรับรู้เรื่องสิทธิแรงงานเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่โลกอาชีพของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Labour Right Awareness in Career Preparation for Liberal Arts Students, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

อังคณา แวซอเหาะ[1*]

Angkhana Wesoho[1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เรื่องสิทธิแรงงานเพื่อเตรียมตัวสู่โลกอาชีพของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 คน เครื่องที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีการรับรู้ เรื่องวันเวลาในการทำงานปกติ และอัตราค่าจ้างที่มีสิทธิได้รับไม่น้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้เรื่องการกำหนดวันหยุด สิทธิของการลาป่วย และสวัสดิการตามที่กฎหมายกำหนด เรื่องที่นักศึกษาขาดการรับรู้ คือ สิทธิแรงงานด้านค่าชดเชย

คำสำคัญ : สิทธิแรงงาน, การรับรู้, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ABSTRACT

This research aims to study and to promote labor right awareness in career preparation for Liberal Arts Students, University of Technology Phra Nakhon. The sample was 12 of senior students from Faculty of Liberal Arts, University of Technology Phra Nakhon in second semester of academic year 2016. The research instrument was a structured interview. The results were as follows: All students were aware of labor right awareness in working time and the wages paid to employees were not less than the legal minimum wage. Most students were aware of a weekly holiday, the right to sick leave and welfare benefits as required by law . Most students lacked awareness of the right to compensation

Keyword: Labour Right, Awareness, Faculty of Liberal Arts Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

---

[1] สาขาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แขวงสวนจิตลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

[1] Department of General Faculty of Liberal Arts Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Suan Chittralada, Dusit, Bangkok 10300, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : angkhana.w@rmutp.ac.th

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจึงทำให้เกิดการแข่งขันทางการตลาดแรงงานอย่างเข้มข้น โดยผู้ประกอบการสามารถเลือกแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างเสรี และสะดวกสบายมากขึ้น เนื่องจากผู้ใช้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านทั้ง 10 ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนสามารถเดินทางเข้าออกได้สะดวกมากขึ้น ประกอบกับอัตราค่าแรงขั้นต่ำต่อวันในประเทศไทยมีอัตราสูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศเวียดนาม ลาว เมียนมาร์ กัมพูชา มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ดึงดูดความสนใจจากผู้ใช้แรงงานในประเทศอื่น ๆ เข้ามาทำงานในประเทศไทย รวมทั้งค่าครองชีพในประเทศไทยยังไม่สูงมาก เมื่อเทียบกับประเทศสิงค์โปร์ ลาว บูรไนดารุสซาลาม กัมพูชา และเมียนมาร์ คิดเป็นร้อยละ 67.09, 27.25, 9.26, 5.76 และ4.61 ตามลำดับ (ณกฤช เศวตนันท์. 2549 : ออนไลน์) ดังนั้นการเข้าใจถึงสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐานจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับนักศึกษาที่ต้องออกไปเป็นกำลังสำคัญในตลาดแรงงานของประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจต่อรองเกี่ยวกับสภาพการจ้างที่เหมาะสมในการเลือกประกอบอาชีพ รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อการแข่งขันเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ฉบับแก้ไข พ.ศ. 2560 ที่ได้กำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของลูกจ้างที่จะได้รับตามกฎหมาย ประกอบด้วยการใช้แรงงานซึ่งเกี่ยวข้องกับวันและเวลาในการทำงานปกติโดยกำหนดอัตราจำนวนชั่วโมงในการทำงานในแต่ละวันหรือใน 1 สัปดาห์ จำนวนวันที่ต้องทำงานในแต่ละสัปดาห์ จำนวนวันหยุดที่ต้องได้รับในแต่ละสัปดาห์ วันหยุดตามประเพณี วันหยุดพักผ่อนประจำปี และวันลาประเภทต่าง ๆ การทำงานเกินเวลาการทำงานปกติโดยกำหนดจำนวนชั่วโมงที่สามารถทำงานได้ใน 1 สัปดาห์ การใช้แรงงานหญิงและเด็กโดยกำหนดลักษณะงาน สถานที่ทำงาน และช่วงเวลาที่ห้ามมิให้ใช้แรงงานหญิงและเด็ก ค่าจ้างในวันทำงาน โดยกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือที่ต้องได้รับเมื่อลูกจ้างได้ทำงานเกินเวลาทำงานในส่วนของค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด ค่าชดเชยโดยกำหนดอัตราค่าชดเชยและเงื่อนไขที่ลูกต้องได้รับเมื่อถูกเลิกในกรณีปกติและกรณีพิเศษ สวัสดิการ โดยกำหนดหน้าที่ของนายจ้างที่ต้องเป็น ผู้จัดหาสวัสดิการให้แก่ลูกจ้างตามลักษณะ และประเภทของงาน พร้อมทั้งประกาศให้ลูกจ้างทราบ และเงื่อนไขของการจัดตั้งคณะกรรมการสวัสดิการและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสวัสดิการ และเงินสะสม โดยกำหนดเงื่อนไขของการส่งเข้ากองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง เป็นต้น สำหรับนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งกำลังจะออกไปเป็นผู้ใช้แรงงานในตลาดแรงงานในสาขาวิชาชีพการท่องเที่ยว การโรงแรม และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล รวมทั้งสาขาวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาจเป็นเรื่องใหม่และเป็นเรื่องที่ท้าทายที่ต้องเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการเริ่มต้นประสบการณ์ในการทำงานในสายวิชาชีพที่ได้เลือก แต่สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สามารถเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาได้ก่อน โดยเฉพาะเรื่องสิทธิแรงงาน หากมีข้อมูลที่ครบถ้วน และถูกต้องจะส่งผลที่ดีต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคต

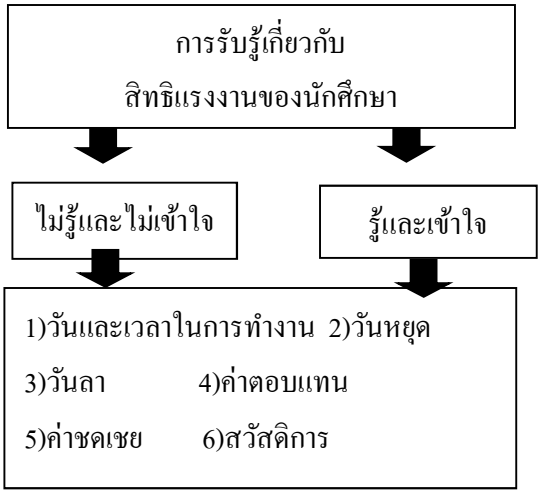
การรับรู้เรื่องสิทธิแรงงานก่อให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพและการถนอมการใช้แรงงาน รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้เรื่องสิทธิแรงงานเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ลดการเหลื่อมล้ำทางสังคม ไม่ก่อให้เกิดปัญหารุนแรงด้านแรงงาน ซึ่งส่งผลต่อการชะงักการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องการรับรู้สิทธิแรงงานเพื่อเตรียมตัวสู่โลกอาชีพของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางส่งเสริมการรับรู้เรื่องสิทธิแรงงาน และเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษาให้พร้อมสู่ตลาดแรงงาน อีกทั้งสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ และความต้องการของนักศึกษา รวมทั้งสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการรับรู้เรื่องสิทธิแรงงาน เพื่อเตรียมตัวสู่โลกอาชีพของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

หัวข้อที่ศึกษาครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ของสิทธิแรงงาน ที่เกี่ยวข้องกับวัน และเวลาในการทำงาน วันหยุด วันลา ค่าตอบแทน ค่าชดเชย และสวัสดิการ ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 196 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. 2560 : ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยการสุ่มแบบโควตา จาก 3 สาขาวิชา ดังนี้ สาขาวิชาการท่องเที่ยว 4 คน สาขาวิชาการโรงแรม 4 คน และสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล 3 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์การรับรู้เรื่องสิทธิแรงงานเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่โลกอาชีพของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสิทธิแรงงาน พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน และสัญญาจ้างแรงงาน
2. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และครอบคลุมประเด็นกฎหมายว่าด้วยสิทธิแรงงาน หน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้าง วัน เวลาในการทำงาน ค่าตอบแทน รวมทั้งสวัสดิการต่างๆ ที่ลูกจ้างควรจะได้รับตามกฎหมาย
3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาให้ครอบคลุมถึงสิทธิแรงงาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านวัน – เวลาในการทำงาน ด้านวันหยุด ด้านวันลา ด้านค่าตอบแทน ด้านสวัสดิการ และด้านค่าชดเชย
4. นำขอบเขตของเนื้อหาที่ได้ทั้งหมดมาสร้างข้อคำถาม โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ประกอบด้วย เพศ สาขาวิชาที่ศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิแรงงาน อาทิกฎหมายแรงงาน สวัสดิการแรงงาน กฎหมายประกันสังคม กฎหมายธุรกิจ กฎหมายและจริยธรรมในวิชาชีพ เป็นต้น และช่องทางการรับรู้เรื่องสิทธิแรงงาน ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ และซักถามกลับในกรณีเกิดมีข้อสงสัยเพิ่มเติมในข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิแรงงาน และช่องทางการรับรู้เรื่องสิทธิแรงงาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 การรับรู้เรื่องสิทธิแรงงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานของนักศึกษา ครอบคลุมสิทธิแรงงานทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านวัน – เวลาในการทำงาน ด้านวันหยุด ด้านวันลา ด้านค่าตอบแทน ด้านสวัสดิการ ด้านค่าชดเชย เป็นข้อคำถามปลายเปิด เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่องสิทธิแรงงาน จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิแรงงาน เป็นข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

5. นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างเสร็จแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวจำนวน 3 คน ตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อนำผลมาที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรง (Validity) ซึ่งมีคำแนะนำให้มีการปรับแก้เนื้อหาให้สมบูรณ์และถูกต้องตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน และครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัยมากขึ้นจำนวน 10 ข้อ โดยผู้วิจัยนำคำแนะนำดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขใหม่อีกครั้งให้ถูกต้องและเหมาะสม

6. นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability Analysis) โดยทดสอบกับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน ซึ่งได้ค่าความเชื่อถือที่ 0.88 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

7. นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่เรียบร้อยแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อและประสานงานกับอาจารย์ประจำสาขา และนักศึกษา เพื่อนัดหมายวันและเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยกำหนดให้นักศึกษาสาขาวิชาเดียวกันมาในวันเดียวกันเพื่อสะดวกต่อการสัมภาษณ์เป็นกลุ่มย่อย

2. ดำเนินการเก็บรวมรวมข้อมูล ด้านวันและเวลายืนยันการนัดหมายให้เป็นที่แน่นอน ด้านสถานเลือกใช้ห้องทำงานเป็นสถานที่ในการสัมภาษณ์ เนื่องจากปราศจากสิ่งรบกวนจากภายนอก ด้านข้อมูลในการวิจัยและแบบสัมภาษณ์จัดเตรียมเอกสารทั้ง 2 ชุดที่เป็นของผู้สัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูลการสัมภาษณ์เบื้องต้นทั้ง 2 ฝ่าย ด้านอุปกรณ์บันทึกเสียงเตรียมความพร้อมเรื่องพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูล และแบตเตอรี่ให้เพียงพอในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนิน การสนทนากลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างตามขอบเขตของเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแบ่งแยกประเภทของข้อมูลโดยแยกข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ

2. นำข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของนักศึกษามาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3. นำข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิทธิแรงงาน โดยเป็นแบบสัมภาษณ์มาทบทวนบันทึกคำสัมภาษณ์และการถอดคำสัมภาษณ์จากการบันทึกเสียงมาอ่านซ้ำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการรวบรวมข้อมูลที่ได้

4. นำข้อมูลทั้งหมดมาแยกประเด็นที่สำคัญๆ ในแต่ละด้านที่กำหนดตามขอบเขตโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์โดยละเอียด พร้อมคัดเลือกคำสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิแรงงานในแต่ละด้านออกมาเรียบเรียงประโยคใหม่

5. นำคำสัมภาษณ์ที่มีประโยคหรือข้อความที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาไว้ในกลุ่มเดียวกัน โดยกำหนดรหัสข้อมูลตามกลุ่มสนทนากำกับคำสัมภาษณ์ดังกล่าว

6. นำคำสัมภาษณ์ที่มีการจัดกลุ่มและกำหนดรหัสแล้วมาสรุปเรื่องสิทธิแรงงาน ในแต่ละด้านตามขอบเขต รวมทั้งแนวทางการส่งเสริมการรับรู้เรื่องสิทธิแรงงาน สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ และการแจกแจงความถี่

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

จากการวิจัย ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ช่องทางการรับรู้เรื่องสิทธิแรงงาน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รับรู้เรื่องสิทธิแรงงานโดยผ่านสื่อออนไลน์จากเว็บไซต์ หรือ เฟซบุ๊ค ทั้งนี้เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวกับสิทธิแรงงานที่มีเผยแพร่จำนวนมากบนเว็บไซต์สามารถทำได้ง่ายและสะดวกสบาย รวมทั้งสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวที่ไหนเวลาใดก็ได้และกี่ครั้งก็ได้ นอกจากนี้รูปแบบข้อมูลที่นักศึกษาจะได้รับมีทั้งประเภทเอกสารและสื่อที่อยู่ในรูปแบบของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน บทความทางวิชาการ บทความสาระความรู้ ปัญหาคำถามคำตอบ สื่อมัลติมีเดียที่นักศึกษาสามารถดูและฟังเนื้อหาไปพร้อม ๆ กันผ่าน YouTube เป็นต้น โดยเนื้อหามีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตลอดเวลาให้มีความทันสมัยทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน อาทิ เว็บไซต์ของกระทรวงแรงงาน เว็บไซต์ของสถาบันอุดมศึกษา เว็บไซต์จัดหางาน เว็บไซต์สารานุกรมเสรี เป็นต้น รองลงมาพบว่านักศึกษารับรู้เรื่องสิทธิแรงงานจากครูอาจารย์และบุคคลในครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลดังกล่าวเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษามาก โดยนักศึกษาสามารถสอบถามข้อมูลและได้คำตอบทันทีที่สงสัยอย่างไม่เขินอาย หรือรู้สึกลำบากใจในการเข้าถึง ซึ่งจะทำให้สามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว และหากยังคงมีข้อสงสัยนักศึกษาก็สามารถซักถามต่อให้หมดข้อสงสัยได้ทันทีในการสนทนาเพียงครั้งเดียว นอกจากนี้หากยังคงมีเรื่องที่สงสัยเกิดขึ้นภายหลังนักศึกษาก็ยังคงสามารถกลับมาซักถามได้ใหม่ตลอดเวลา

2. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านวัน เวลาในการทำงาน

2.1 เวลาทำงานปกติของลูกจ้างในแต่ละวัน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้เรื่อง เวลาทำงานปกติและเวลาพักระหว่างวันทำงานปกติของลูกจ้าง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นเรื่องพื้นฐานทั่วไปที่นักศึกษาสามารถรับรู้จากประสบการณ์เกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับในการจ้างงานจากประสบการณ์ในการทำงานพิเศษ และทำงานประจำในระหว่างที่ศึกษาอยู่ แต่สิ่งที่นักศึกษาขาดการรับรู้คือ จำนวนชั่วโมงการทำงานปกติที่สามารถคำนวณชั่วโมงการทำงานเป็นสัปดาห์ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากประสบการณ์การทำงานของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นการทำงานที่มีการกำหนดชั่วโมงการทำงานเป็นรายวันในแต่ละครั้งของการทำงาน ในส่วนของเวลาพักระหว่างการทำงานนักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงสิทธิเวลาพักระหว่างวันไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง หลักจากการทำงานมาแล้วไม่เกิน 5 ชั่วโมง แต่ส่วนใหญ่ไม่ทราบรายละเอียดของช่วงเวลาพักที่สามารถแบ่งช่วงเวลาพักได้คราวละไม่น้อยกว่า 20 นาที เนื่องจากนักศึกษามีความเข้าใจว่าการพักนั้นจะต้องได้รับการพักในคราวเดียวกัน ทั้งนี้จากประสบการณ์ในการทำงานนายจ้างหรือหัวหน้างานมักให้นักศึกษาคราวเดียวและส่วนใหญ่จะได้พักช่วงเวลา 11.00 – 12.00 น. หรือ 12.00 – 13.00 น.รวมทั้งช่วงเวลาพักก่อนเริ่มทำงานล่วงเวลาในวันทำงานปกติ หากต้องทำงานมากกว่า 2 ชั่วโมง จะต้องได้รับการพักก่อน 20 นาที ก่อนเริ่มทำงานล่วงเวลา ซึ่งนักศึกษาทั้งหมดยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในลักษณะดังกล่าวโดยตรง

2.2 การทำงานล่วงเวลา หรือการทำงานในวันหยุด พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการรับรู้ เรื่องลักษณะการทำงานล่วงเวลาหรือการทำงานในวันหยุดที่จะต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้างก่อน และการกำหนดเวลาทำงานต้องไม่

เกินสัปดาห์ละ 36 ชั่วโมง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าการกำหนดช่วงเวลาในการทำงานหรือการทำงานในวันหยุดเป็นสิทธิโดยพื้นฐานของนายจ้างซึ่งสามารถกระทำได้ หากเห็นว่ามีความจำเป็นต่อหน่วยงานหรือองค์กรหรือสถานประกอบการ เช่น หน่วยงานอยู่ในช่วงขาดกำลังคนในการให้บริการ หน่วยงานอยู่ในช่วงปิดงบประมาณ การผลิตสินค้าขององค์กรไม่สามารถผลิตทันต่อกำหนดการส่งสินค้าแก่ลูกค้า เป็นต้น จึงไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้างก่อน นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาบางส่วนคิดว่าหากลูกจ้างปฏิเสธไม่ทำงานล่วงเวลา หรือทำงานในวันหยุดตามคำสั่งของนายจ้างจะส่งผลต่อการจ้างงาน สำหรับจำนวนชั่วโมงทำงานเกินเวลาทำงานปกติในวันทำงานและในวันหยุด และการทำงานในวันหยุดต้องไม่เกินสัปดาห์ละ 36 ชั่วโมง นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการรับรู้เรื่องนี้ เนื่องจากนักศึกษาเห็นว่าไม่สำคัญว่ากฎหมายกำหนดจำนวนชั่วโมงไว้อย่างไร หากมีระยะเวลาในการทำงานเพิ่มจะส่งผลให้ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นตามไปด้วยจึงไม่ให้ความสนใจในข้อกำหนดดังกล่าว อีกทั้งเป็นรายละเอียดปลีกย่อยที่น้อยคนจะรับรู้ได้จากประสบการณ์การทำงานพิเศษ

3. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านวันหยุด

3.1 วันหยุดประจำสัปดาห์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รับรู้เรื่องวันหยุดประจำสัปดาห์ ซึ่งนายจ้างและลูกจ้างสามารถตกลงกันล่วงหน้าได้ โดยให้มีวันหยุดประจำสัปดาห์วันใดก็ได้ ซึ่งต้องมีไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 วัน นอกจากนี้นักศึกษายังทราบและเข้าใจเรื่องของวันหยุดประจำสัปดาห์ว่าไม่จำเป็นต้องตรงกับวันหยุดราชการ คือ วันเสาร์หรือวันอาทิตย์ แต่สิ่งที่นักศึกษาขาดการรับรู้เรื่องวันหยุด คือวันหยุดสำหรับงานโรงแรม งานขนส่ง งานในป่า งานในที่ทุรกันดาร งานประมง งานดับเพลิง หรืองานอื่น ๆ ตามที่กฎกระทรวงกำหนด นายจ้างจะตกลงกันล่วงหน้าให้สะสมและเลื่อนวันหยุดประจำสัปดาห์ไปเมื่อใดก็ได้แต่ต้องอยู่ในระยะเวลาไม่เกิน 4 สัปดาห์ติดต่อกัน ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะงานดังกล่าวเป็นลักษณะงานเฉพาะตัวที่มีคุณสมบัติแตกต่างจากงานอื่น ๆ ที่สามารถทำให้สำเร็จ หรือสิ้นสุดได้ภายในแต่ละวัน หรืองานที่สามารถรอให้ทำต่อได้ในวันรุ่งขึ้น หรืองานที่ตั้งอยู่ในสถานที่ที่สามารถทำให้สามารถเข้า-ออกได้โดยสะดวก เป็นต้น ซึ่งนักศึกษาไม่อาจสามารถรับรู้ได้จากประสบการณ์ในการทำงาน หรือจากการซักถามจากบุคคลอื่น ๆ ที่นักศึกษาใกล้ชิดและคาดว่าจะสามารถให้คำตอบแก่นักศึกษาได้ทันที อีกทั้งงานลักษณะดังกล่าวอยู่นอกเหนือความสนใจที่จะก่อให้เกิดสิ่งเร้าที่ดึงดูดความสนใจของนักศึกษาในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ประกอบกับนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์เรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาสิทธิแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐยา จันทร์คง (2551 : 65-66) ศึกษาเรื่อง การรับรู้สิทธิแรงงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2551 ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่าเรื่องที่นักศึกษารับรู้น้อยที่สุดด้านวันหยุดคือ ลูกจ้างที่ทำงานโรงแรม งานขนส่ง งานในป่า งานที่ทุรกันดารหรืองานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงอาจตกลงกับนายจ้างเพื่อสะสมวันหยุดประจำสัปดาห์และเลื่อนไปหยุดเมื่อใดก็ได้แต่ต้องอยู่ในระยะเวลา 4 สัปดาห์ติดต่อกัน

3.2 วันหยุดประเพณี พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการรับรู้ เรื่องวันหยุดประเพณีต้องไม่น้อยกว่าปีละ 13 วัน โดยรวมวันหยุดแรงงานแห่งชาติ ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษามีความเข้าใจว่าวันหยุดประเพณี เป็นวันหยุดตามปฏิทินราชการประจำปี ซึ่งประกอบด้วยวันหยุดทางศาสนา วันหยุดตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวันหยุดที่เกี่ยวข้องกับชาติและพระมหากษัตริย์ โดยไม่สนใจว่าจะมีจำนวนทั้งหมดกี่วันต่อปี และเป็นสิ่งที่นายจ้างต้องให้ลูกจ้างได้หยุดตามปฏิทินราชการ

3.3 วันหยุดพักผ่อนประจำปี พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการรับรู้ เรื่องสิทธิการหยุดพักผ่อนประจำปีมีเงื่อนไขต้องเป็นลูกจ้างที่ทำงานติดต่อกันครบ 1 ปี จึงจะมีสิทธิใช้สิทธิวันหยุดพักผ่อนประจำปีได้ไม่น้อยกว่าปีละ 6 วัน โดยส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าการหยุดพักผ่อนประจำปีขึ้นอยู่กับข้อกำหนดในการจ้างของนายจ้างแต่ละรายที่สามารถกำหนดขึ้นเองตามลักษณะของสถานประกอบการ ทั้งนี้เนื่องจากเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวกับวันหยุดพักผ่อนประจำปีเป็นเรื่องเฉพาะตัวและมีรายละเอียดปลีกย่อยที่ต้องศึกษาเพิ่มเติม

4. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านวันลา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้สิทธิแรงงานด้านวันลา ที่ลูกจ้างสามารถขอใช้สิทธิการลาได้ตามความจำเป็นในกรณีต่าง ๆ ตามประเภทของการลา และตามจำนวนวันลาของแต่ละประเภททั้งหมด 4 ประเภทประกอบด้วย สิทธิการลาป่วย 1 ปีได้ไม่เกิน 30 วันทำงาน โดยการลาป่วยตั้งแต่ 3 วันขึ้นไป นายจ้างสามารถกำหนดให้ลูกจ้างต้องแสดงใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบันชั้น1 ได้ สิทธิการลาคลอดก่อนและหลังคลอดครรภ์หนึ่งไม่เกิน 90 วันของลูกจ้างหญิง โดยให้นับรวมวันหยุดที่มีระหว่างวันลา และนายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ไม่เกิน 45 วัน สิทธิการลากิจเพื่อกิจธุระอันจำเป็นได้ตามระเบียบของบริษัท สิทธิการลาเพื่อรับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหารหรือ เพื่อทดสอบความพร้อม โดยลาได้เท่ากับจำนวนวันที่ทางการทหารเรียก และได้รับค่าจ้างตลอดเวลาที่ลาแต่ไม่เกิน 60 วันต่อปี จากประเภทการลาทั้งหมด 6 ประเภท โดย 2 ประเภทการลาที่นักศึกษาขาดการรับรู้ คือ สิทธิการลาเพื่อทำหมันได้ตามระยะเวลาที่แพทย์กำหนด และสิทธิการลาเพื่อฝึกอบรมหรือพัฒนาความรู้ความสามารถได้ไม่เกิน 30 วันต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการลาทั้ง 2 ประเภทเป็นเรื่องเฉพาะตามที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะเรื่องสิทธิการลาเพื่อทำหมันซึ่งเป็นเรื่องไกลตัวนักศึกษาเป็นอย่างมาก และหลายคนยังมีข้อคำถามกลับว่า “การลาแบบนี้สามารถลาได้จริง ๆ เหรอไม่น่าจะลาได้” หรือ “ถ้าจะทำหมันควรใช้ลาป่วยหรือไม่ก็ลากิจ” รวมทั้งเรื่องสิทธิการลาเพื่อฝึกอบรมหรือพัฒนาความรู้ความสามารถ ได้ไม่เกิน 30 วันต่อปี นักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าการฝึกอบรมเป็นหน้าที่ของหน่วยงาน และหรือสถานประกอบการ และหรือนายจ้างต้องเป็นผู้จัดการฝึกอบรมให้อยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องลา จึงทำให้ทราบว่านักศึกษาไม่เข้าใจ เรื่องสิทธิการลาดังกล่าวที่ลูกจ้างเด็กสามารถขอลาเพื่อเข้าอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถซึ่งทางหน่วยงานราชการจัดให้นอกเหนือจากการจัดฝึกอบรมโดยนายจ้าง

5. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านค่าตอบแทน พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้เรื่องสิทธิแรงงานด้านค่าตอบแทนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าจ้างที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับไม่น้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งสามารถคำนวณจ่ายตามระยะเวลาการทำงานปกติเป็นรายชั่วโมง รายวัน รายสัปดาห์ หรือระยะเวลาอื่น รวมทั้งสิทธิที่จะได้ค่าจ้างกรณีมาทำงานในวันหยุดประจำสัปดาห์และวันหยุดตามประเพณี ทั้งนี้เนื่องจาก เรื่องค่าตอบแทนจากการทำงานเป็นเรื่องที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ และมีความต้องการเป็นลำดับต้น ๆ ส่งผลต่อการตอบสนองการรับรู้ในภาพรวมของนักศึกษาให้มีความตั้งใจในการรับรู้ได้ดี (กันยา สุวรรณแสง. 2554 : 127) โดยนายจ้างต้องจ่ายค่าตอบแทนอย่างเท่าเทียมกันสำหรับลูกจ้างชายและลูกจ้างหญิงที่มีการทำงานที่มีการทำงานลักษณะเดียวกันและต้องจ่ายตามที่ตกลงกันไว้นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการรับรู้เรื่องการคำนวณค่าจ้างซึ่งสามารถคำนวณตามลักษณะผลงานที่ลูกจ้างทำในเวลาทำงานได้ และอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงที่ลูกจ้างจะได้รับกรณีลูกจ้างมาทำงานเกินเวลาในวันทำงานปกติต้องได้รับค่าล่วงเวลาไม่น้อยกว่า 1.5 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง ในกรณีที่ลูกจ้างมาทำงานในวันหยุดสำหรับลูกจ้างที่มีสิทธิได้รับค่าทำงานในวันหยุดจะได้รับค่าทำงานในวันหยุดไม่น้อยกว่า 1 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับลูกจ้างที่ไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้างในวันหยุดจะได้รับค่าทำงานในวันหยุดไม่น้อยกว่า 2 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง ในกรณีลูกจ้างทำงานเกินเวลาทำงานในวันหยุดต้องได้รับค่าล่วงเวลาในวันหยุดไม่น้อยกว่า 3 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง รวมทั้งขาดการรับรู้เรื่องวิธีการจ่าย สถานที่จ่าย วันและเวลาที่จ่ายต้องระบุอย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจาก เรื่องที่เกี่ยวกับอัตราค่าตอบแทนที่จะได้รับจากการทำงานในแต่ละกรณีของการทำงาน นอกเหนือจากการทำงานในเวลาปกติมีอัตราที่กำหนดแตกต่างกันในแต่ละกรณีตามเงื่อนไขของเวลาและลักษณะของลูกจ้าง ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากเกินกว่าที่จะรับรู้ได้โดยตรงจากการประสบการณ์การทำงานพิเศษของนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของการทำงานพิเศษจะมีการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้เบื้องต้น โดยนักศึกษาส่วนใหญ่จะได้ค่าจ้างตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นจึงส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถทราบถึงลักษณะและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าจ้างที่ต้องได้รับในกรณีการทำงานเกินเวลาในวันทำงานปกติ การทำงานในวันหยุด และการทำงานเกินเวลาทำงานในวันหยุด

6. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านสวัสดิการ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการรับรู้ เรื่องสิทธิแรงงานด้านสวัสดิการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเภท และมาตรฐานของสวัสดิการตามที่กฎหมายกำหนดให้นายจ้างเป็นผู้จัดหาตามลักษณะของงานแต่ละประเภท รวมทั้งสิทธิในการจัดตั้งกรรมการสวัสดิการร่วมกับนายจ้าง ซึ่งต้องมีลูกจ้างร่วมเป็นคณะกรรมการอย่างน้อย 5 คน สำหรับสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากประเภทและมาตรฐานตามลักษณะงานดังกล่าวเป็นส่วนของรายละเอียดปลีกย่อยตามลักษณะเฉพาะของแต่ละงาน ซึ่งประสบการณ์การทำงานของนักศึกษาส่วนใหญ่ที่เคยทำงานเป็นงานบริการทั่วไป งานขาย งานต้อนรับ ผู้ช่วยหัวหน้านำเที่ยว เป็นต้น ซึ่งนายจ้างได้จัดสวัสดิการพื้นฐานทั่วไปเป็นอย่างดี จากการสัมภาษณ์นักศึกษาส่วนใหญ่ทราบดีว่านายจ้างต้องเป็นผู้จัดการสวัสดิการให้แก่ลูกจ้าง และต้องปิดประกาศให้ทราบทั่วกัน ส่วนการจัดตั้งคณะกรรมการสวัสดิการเป็นเรื่องที่ไกลตัวสำหรับนักศึกษาที่จะรับรู้ข้อมูล ข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ รวมทั้งความสนใจในการซักถาม หรือการค้นหาข้อมูล เนื่องจากความสนใจในการใช้ข้อมูลดังกล่าว เพื่อวัตถุประสงค์ในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสภาพการจ้างงานของนักศึกษยังไม่เกิดขึ้น

7. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านค่าชดเชย พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการรับรู้เรื่อง สิทธิแรงงานด้านค่าชดเชยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าชดเชยที่ลูกจ้างจะได้รับตามสิทธิของอายุงานที่ได้ทำงานร่วมกับนายจ้างตามที่กฎหมายกำหนด กรณีเลิกจ้างที่นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานตามมาตรา 119 กรณีการจ่ายค่าชดเชยพิเศษในกรณีที่นายจ้างเลิกจ้างเนื่องจากย้ายสถานประกอบการ และกรณีปรับปรุงสถานประกอบการ ทั้งนี้เนื่องจากเรื่องทั้งหมดมีเนื้อหาที่ซับซ้อน และมีรายละเอียดในส่วนข้อกำหนดทางกฎหมายที่ยากต่อทำความเข้าใจด้วยตนเองจากประสบการณ์การทำงานพิเศษ หรือการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารจากช่องทางต่าง ๆ ผ่านสื่อออนไลน์ สื่อโทรทัศน์ที่นักศึกษาจะต้องทำเข้าใจในรายละเอียดปลีกย่อยของวิธีการนับอายุการทำงาน หรือลักษณะของการกระทำความผิดที่นายจ้างสามารถบอกเลิกจ้างได้โดยที่ไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยแก่ลูกจ้าง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ในหลาย ๆ กรณีศึกษา อาทิ การทุจริตต่อหน้าที่ หรือการกระทำความผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง นักศึกษามีความคิดเห็นว่าต้องเป็นการกระทำผิดในคราวเดียวกันทั้ง 2 กรณี และต้องเป็นความผิดที่ร้ายแรง หรือลักษณะการกระทำความผิดอาญาโดยเจตนา นักศึกษาไม่เข้าใจถึงรูปแบบและลักษณะพฤติการณ์การกระทำผิดว่าอย่างไรถึงเรียกว่าเป็นความผิดอาญา หรือการประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้นายจ้างได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง นักศึกษาไม่เข้าใจว่าพฤติการณ์ใดบ้างที่ถือว่าเป็นการประมาทเลินเล่อ พฤติการณ์ใดบ้างที่ไม่ถือว่าเป็นการประมาทเลินเล่อ อีกทั้งสื่อต่าง ๆ ที่นำเสนอข้อมูล ข่าวสารเรื่องสิทธิแรงงานที่เกี่ยวข้องกับค่าชดเชยส่วนมากจะให้ความรู้เชิงวิชาการ ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาทางการที่มีคำศัพท์เฉพาะทางด้านกฎหมาย ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ และทำความเข้าใจในเนื้อหาข้อมูล ข่าวสารดังกล่าว ประกอบกับสื่อต่าง ๆ มีลักษณะการสื่อสารทางเดียวที่นักศึกษาไม่สามารถซักถามเมื่อมีข้อสงสัยในเนื้อหา รวมทั้งการทำเข้าใจในกรณีการเลิกจ้างกรณีนายจ้างย้ายสถานประกอบการ และกรณีนายจ้างปรับปรุงสถานประกอบการที่ต้องจ่ายค่าชดเชยพิเศษ ซึ่งมีข้อกำหนดทางกฎหมายที่ละเอียดและซับซ้อนยากต่อทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง หรือซักถามบุคคลในครอบครัว ครู อาจารย์ที่นักศึกษาใกล้ชิดเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบ และลักษณะพฤติการณ์ที่ก่อให้เกิดการกระทำความผิดมีความละเอียดอ่อนในการตีความ รูปแบบความผิดเดียวกันอาจจะมีลักษณะความร้ายแรงแตกต่างกันขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ และบริบทของการกระทำ ณ ขณะนั้น ซึ่งต้องตีความออกเป็นรายกรณี ดังนั้นบุคคลที่สามารถให้ความกระจ่างในข้อสงสัยต่าง ๆ ในกรณีการเลิกจ้างที่นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานตามมาตรา 119 ต้องเป็นผู้ที่ความรู้ด้านกฎหมายแรงงานหรือสิทธิแรงานโดยตรงจึงจะช่วยคลายความสงสัยและให้ความรู้แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.67) กำลังศึกษาใน 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรม และสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล (ร้อยละ 33.33 ร้อยละ 33.33 และร้อยละ 33.33 ตามลำดับ) และมีประสบการณ์ในการทำงานพิเศษ (ร้อยละ 91.67) นอกจากนี้นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาสิทธิแรงงาน (ร้อยละ 66.67) และช่องทางที่ทำให้นักศึกษารับรู้เรื่องสิทธิแรงงานมากที่สุด คือ การรับรู้ผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ หรือ เฟซบุ๊ค (ร้อยละ 91.67) รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 58.33) และครู อาจารย์ และบุคคลในครอบครัว (ร้อยละ 50.00 และ 50.00 ตามลำดับ)

2. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านวัน เวลาในการทำงาน พบว่านักศึกษาทั้งหมดมีการรับรู้ ด้านวันเวลาในการทำงานปกติของลูกจ้างในแต่ละวันต้องไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง และเวลาพักระหว่างการทำงานปกติ ต้องมีเวลาพักไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง (ร้อยละ 100.00 ร้อยละ 100.00 ตามลำดับ) นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการรับรู้เรื่องการทำงานล่วงเวลาหรือทำงานในวันหยุด ต้องได้รับยินยอมจากลูกจ้างก่อน (ร้อยละ 66.67) และมีการกำหนดจำนวนชั่วโมงทำงานต้องไม่เกินสัปดาห์ละ 36 ชั่วโมง (ร้อยละ75.00)

3. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านวันหยุด พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้สิทธิแรงงานด้านวันหยุดที่เกี่ยวกับการกำหนดวันหยุดประจำสัปดาห์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วัน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ (ร้อยละ 83.33) นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการรับรู้ เรื่องวันหยุดสำหรับงานโรงแรม งานขนส่ง งานในป่า งานในที่ทุรกันดาร งานประมง งานดับเพลิง หรืองานอื่น ๆ ตามที่กฎกระทรวงกำหนด ซึ่งนายจ้างและลูกจ้างอาจตกลงกันล่วงหน้าให้สะสมและเลื่อนวันหยุดประจำสัปดาห์ไปเมื่อใดก็ได้แต่ต้องอยู่ในระยะเวลา ไม่เกิน 4 สัปดาห์ติดต่อกัน (ร้อยละ 91.67) วันหยุดประเพณี ต้องไม่น้อยกว่าปีละ 13 วัน โดยรวมวันแรงงานแห่งชาติ (ร้อยละ 66.67) และสิทธิหยุดพักผ่อนประจำปีไม่น้อยกว่า 6 หากทำงานติดต่อครบ 1 ปี (ร้อยละ 75.00)

4. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านวันลา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้สิทธิแรงงานด้านวันลาที่เกี่ยวกับสิทธิของการลาป่วย ซึ่งลูกจ้างสามารถใช้สิทธิในการลาได้เท่าที่ป่วยจริง และหากลาตั้งแต่ 3 ขึ้นไปจำเป็นต้องแสดงใบรับรองแพทย์ แผนปัจจุบันชั้น 1 (ร้อยละ 83.33) สิทธิการลาคลอดของลูกจ้างหญิง ซึ่งมีสิทธิลาคลอดก่อนและหลังคลอดครรภ์หนึ่งไม่เกิน 90 วัน โดยนับรวมหยุดที่มีระหว่างลา (ร้อยละ 66.67) และสิทธิการลากิจเพื่อประกอบกิจธุระส่วนตัวที่จำเป็น (ร้อยละ 83.33) สำหรับสิทธิการลาเพื่อรับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหารหรือเพื่อทดสอบความพร้อมโดยลาได้เท่ากับจำนวนที่ทางการเรียกและยังได้รับค่าจ้างตลอดเวลาที่ลาแต่ไม่เกิน 60 วันต่อปี พบว่ามีเพียงนักศึกษาบางส่วนเท่านั้นที่รับรู้เรื่องดังกล่าว (ร้อยละ 50.00) นอกจากนี้พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการรับรู้เรื่องสิทธิการลาเพื่อทำหมันได้ตามระยะเวลาที่แพทย์กำหนด (ร้อยละ 75.00) และสิทธิการลาเพื่อฝึกอบรมหรือพัฒนาความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งจะได้ไม่เกิน 30 วันต่อปี (ร้อยละ 91.67)

5. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านค่าตอบแทน พบว่านักศึกษาทั้งหมดมีการรับรู้สิทธิแรงงานด้านค่าตอบแทนที่เกี่ยวกับค่าจ้างที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับไม่น้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามที่รัฐกำหนด (ร้อยละ 100.00) นอกจากนี้ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้ เรื่องการคำนวณจ่ายค่าจ้างว่าสามารถคำนวณตามระยะเวลาการทำงานได้ โดยนายจ้างสามารถจ่ายค่าจ้างตามระยะเวลาการทำงานได้เป็นรายชั่วโมง รายวัน หรือรายสัปดาห์ (ร้อยละ 83.33) โดยนายจ้างต้องจ่ายค่าตอบแทนอย่างเท่าเทียมกันสำหรับลูกจ้างชายและลูกจ้างหญิงที่มีการทำงานลักษณะเดียวกัน และต้องจ่ายตามที่ตกลงกันไว้ (ร้อยละ 75.00) และรวมทั้งสิทธิที่จะได้ค่าจ้างหากมาทำงานในวันหยุดประจำสัปดาห์ และวันหยุดตามประเพณี (ร้อยละ 75.00) นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการรับรู้เรื่องการคำนวณค่าจ้างซึ่งสามารถคำนวณตามลักษณะผลงานที่

ลูกจ้างทำในเวลาทำงานได้ และอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงที่ลูกจ้างจะได้กรณีลูกจ้างมาทำงานเกินเวลาทำงานปกติของวันทำงาน ซึ่งต้องได้รับค่าล่วงเวลาไม่น้อยกว่า 1.5 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง (ร้อยละ 66.67) กรณีลูกจ้างมาทำงานในวันหยุด สำหรับลูกจ้างที่มีสิทธิได้รับค่าจ้างในวันหยุด ซึ่งต้องได้รับค่าทำงานในวันหยุดไม่น้อยกว่า 1 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับลูกจ้างที่ไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้างในวันหยุด ต้องได้รับค่าจ้างในวันหยุดไม่น้อยกว่า 2 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง (ร้อยละ 75.00) กรณีลูกจ้างมาทำงานในวันหยุดเกินเวลาทำงานปกติของวันทำงานต้องได้รับค่าล่วงเวลาในวันหยุดไม่น้อยกว่า 3 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง (ร้อยละ 75.00) รวมทั้งขาดการรับรู้เรื่องวิธีการจ่าย สถานที่จ่ายวันและเวลาที่ต้องระบุอย่างชัดเจน (ร้อยละ 83.33)

6. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านสวัสดิการพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้สิทธิแรงงานด้านสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับนายจ้างที่ต้องจัดสวัสดิการตามที่กฎหมายกำหนด มิเช่นนั้นถือว่าผิดกฎหมายโดยต้องปิดประกาศ ณ สถานที่ทำงานของลูกจ้าง (ร้อยละ 66.67) นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษาทั้งหมดขาดการรับรู้เรื่องรายละเอียดของสวัสดิการที่ต้องได้รับตามประเภท และมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดตามลักษณะงานแต่ละประเภทว่าประกอบด้วยสวัสดิการใดบ้าง (ร้อยละ 100.00) และสิทธิการจัดตั้งคณะกรรมการสวัสดิการในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป (ร้อยละ 100.00)

7. การรับรู้สิทธิแรงงานด้านค่าชดเชย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ขาดการรับรู้สิทธิแรงงานด้านค่าชดเชยในทุกกรณีตั้งแต่ความหมายและเงื่อนไขของค่าชดเชยซึ่งหมายถึง ค่าตอบแทนที่นายจ้างจะต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างในกรณีที่ถูกบอกเลิกจ้างโดยไม่มีความผิดตามมาตรา 119 นอกเหนือจากเงินประเภทอื่นที่นายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้าง (ร้อยละ 66.67) ดังนี้ หากลูกจ้างทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง (ร้อยละ 83.33) หากลูกจ้างจงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย (ร้อยละ 66.67) หากลูกจ้างประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้นายจ้างได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง (ร้อยละ 75.00) หากลูกจ้างฝ่าฝืนข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน หรือระเบียบ หรือคำสั่งของนายจ้างอันชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรม และนายจ้างได้ตักเตือนเป็นหนังสือแล้ว เว้นแต่ในกรณีที่ร้ายแรงนายจ้างไม่จำเป็นต้องตักเตือน ซึ่งหนังสือเตือนนั้นให้มีผลบังคับได้ไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่ลูกจ้างได้กระทำผิด (ร้อยละ 83.33) และหากลูกจ้างละทิ้งหน้าที่เป็นเวลา 3 วันทำงานติดต่อกัน ไม่ว่าจะมีวันหยุดคั่นหรือไม่ก็ตาม โดยไม่มีเหตุอันสมควร (ร้อยละ 75.00) อัตราค่าชดเชยที่ลูกจ้างจะได้รับตามสิทธิของอายุงาน หากลูกจ้างซึ่งทำงานครบ 120 วัน แต่ไม่ครบ 1 ปี มีสิทธิได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 30 วัน หากลูกจ้างซึ่งทำงานครบ 1 ปี แต่ไม่ครบ 3 ปี มีสิทธิได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 90 วัน หากลูกจ้างซึ่งทำงานครบ 3 ปี แต่ไม่ครบ 6 ปี มีสิทธิได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 180 วัน หากลูกจ้างซึ่งทำงานครบ 6 ปี แต่ไม่ครบ 10 ปี มีสิทธิได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 240 วัน และลูกจ้างซึ่งทำงานครบ 10 ปีขึ้นไป มีสิทธิได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 300 วัน (ร้อยละ 83.33) ในกรณีนายจ้างต้องย้ายสถานประกอบการ นายจ้างต้องแจ้งล่วงหน้าให้แก่ลูกจ้างทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนย้ายสถานประกอบการ หากลูกจ้างไม่ประสงค์จะไปทำงานด้วย ลูกจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาจ้างได้โดยได้รับค่าชดเชยพิเศษไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของอัตราค่าชดเชยปกติ (ร้อยละ 91.67) ถ้านายจ้างไม่แจ้งให้ลูกจ้างทราบถึงการย้ายสถานประกอบการล่วงหน้า นายจ้างต้องจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 30 วัน (ร้อยละ 75.00) รวมทั้งในกรณีนายจ้างต้องปรับปรุงสถานประกอบการ นายจ้างต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 60 วัน ถ้านายจ้างไม่แจ้งต้องจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 60 วัน ในกรณีลูกจ้างถูกเลิกจ้างกรณีปรับปรุงสถานประกอบการ หากลูกจ้างทำงานติดต่อกันครบ 6 ปีขึ้นไป นายจ้างจะต้องจ่ายค่าชดเชยพิเศษเพิ่มขึ้นจากค่าชดเชยปกติ ซึ่งลูกจ้างนั้นมีสิทธิได้รับอยู่แล้วไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 15 วันต่อการทำงานครบ 1 ปี หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงาน 15 วันสุดท้ายต่อการทำงาน ครบ 1 ปี แต่ไม่เกิน 360 วัน (ร้อยละ 91.67)

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สนับสนุนทุนในการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงแรงงาน. 2552. สิทธิตามกฎหมาย แรงงาน. แหล่งที่มา: http://www.mol.go.th/employee/rihgt_labor %20low, 29 มกราคม 2559.

กันยา สุวรรณแสง. 2544. จิตวิทยาทั่วไป = General psychology. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ, รวมสาส์น.

เกษมสันต์ วิลาวรรณ. 2545. คำอธิบายกฎหมายแรงงาน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ, วิญญูชน.

ณกฤช เศวตนันท์. 2549. รายได้ และ ค่าครองชีพ AEC. ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. แหล่งที่มา: https://www. prachachat.net /news_detail php?newsid=1456978639, 10 กันยายน 2560.

ณัฐยา จันทร์คง. 2553. การรับรู้สิทธิแรงงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2551 ของนักศึกษาใน มหาวิทยาลัยของรัฐ. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551. 2551. แหล่งที่มา: http://www.parameelaw.com/images. /column_1290753532/%28%202% 29%202551.pdf, 12 ตุลาคม 2559

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่3) พ.ศ. 2551. 2551. แหล่งที่มา: http://www. parameelaw.com/images /column_1290755472/%283%29%20%202551%20.pdf, 12 ตุลาคม 2559.

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2553. 2553. แหล่งที่มา: http://www. parameelaw.com/images /column_1295322202/2553%20%281%29.pdf, 12 ตุลาคม 2559.

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541. 2541. แหล่งที่มา: http://www.parameelaw.com /images/column_ 1290745609/2541.pdf, 12 ตุลาคม 2559.

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ฉบับแก้ไข พ.ศ. 2560. 2560. แหล่งที่มา: http:/www.labour.go.th/th /doc/law/labour_ protection_2541_new.pdf, 8 มิถุนายน 2560

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518. 2518. แหล่งที่มา: http://www.parameelaw.com/ images/column_ 1291717480/2518.pdf, 12 ตุลาคม 2559.

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. 2560. สถิตินักศึกษาปัจจุบัน-2559-2. แหล่งที่มา: http://regis.rmutp.ac.th /wpcontent/uploads/ 2017/01/ %E0% 99-2559-2-%B8%9B.pdf, 15 กุมภาพันธ์ 2560.

Crobach, Lee J. 1970. Essentials of Psychological Testing. 3 rd ed. New York ,Harper.

การวิเคราะห์กลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรม เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์

The Analysis of Translation Strategies from English into Thai in The Harry Potter and The Philosopher's Stone Novel

กิจจาณัฏฐ์ ตั้งจิตนุสรณ์[1*] และ นัดดา ณ วรรณดร[2]
Kitjanat Tangjitnusorn[1*] and Nadda Na Wandon[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ใช้ในวรรณกรรม เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ (Harry Potter and the Philosopher's Stone) ประพันธ์โดย J. K. Rowling แปลเป็นภาษาไทยโดย สุมาลี บำรุงสุข โดยยึดหลักการแปลของ สุพรรณี ปิ่นมณี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วยเนื้อเรื่องจากนวนิยายต้นฉบับภาษาอังกฤษและฉบับแปลภาษาไทย ตอนที่ 7 15 และ 17 จำนวนทั้งสิ้น 1,415 ประโยค โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบบันทึกการถอดความ ประโยคภาษาอังกฤษและประโยคแปลเป็นภาษาไทย และ 2) ตารางวิเคราะห์กลวิธีการแปล วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติร้อยละ ผลการวิจัยพบว่ากลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) การใช้คำยืม จำนวน 628 ประโยค (44.38%) 2) การเทียบเคียงความหมายต่อความหมาย จำนวน 437 ประโยค (30.88%) และ 3) การใช้คำที่สัมพันธ์กัน จำนวน 76 ประโยค (5.37%) ทั้งนี้ยังได้ค้นพบกลวิธีการแปลอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักการแปลของ สุพรรณี ปิ่นมณี จำนวน 5 ชนิด คือ 1) การเพิ่มเติมข้อความ จำนวน 106 ประโยค (7.50%) 2) การละไว้ไม่แปล จำนวน 44 ประโยค (3.11%) 3) การใช้คำแสดงอารมณ์ จำนวน 42 ประโยค (2.97%) 4) การแปลสำนวน จำนวน 23 ประโยค (1.63%) และ 5) การใช้คำแสลง จำนวน 6 ประโยค (0.42%)

คำสำคัญ : กลวิธีการแปล, การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย, วรรณกรรม, แฮร์รี่พอตเตอร์, ศิลาอาถรรพ์

ABSTRACT

The research aimed to study the analysis of translation strategies from English into Thai used in the Harry Potter and the Philosopher's Stone novel authored by J.K. Rowling and translated into Thai by Sumali Bamrungsuk. In addition, the analysis manipulated the principle of translation introduced by Supannee Pinmanee. The sample used in the research consisted of the story from chapters 7, 15 and 17 for a total of 1,415 sentences selected by using a purposive sampling method. The instruments employed in the research were 1) a record form of transcriptions of English sentences and translated sentences into Thai and 2) a table of an analysis of translation strategies. The collected data was analyzed by means of percentage. The results were that the most 3 translation strategies used in translating from English into Thai were 1) Use of a Loan Word 628 sentences (44.38%), 2) Use of Nonliteral Lexical Equivalents 437 sentences (30.88%) and 3) Use of Related Words 76 sentences (5.37%). Apart from the principle of translation introduced by Supannee Pinmanee, the research discovered 5 other translation strategies, which were 1) Use of Addition Translation 106 sentences (7.50%), 2) Use of Omission Translation 44 sentences (3.11%), 3) Use of Emotive Meaning Translation 42 sentences (2.97%), 4) Use of Idiomatic Translation 23 sentences (1.63%) and 5) Use of Slang Translation 6 sentences (0.42%).

Keywords : Translation Strategies, English to Thai Translation, Novel, Harry Potter, Philosopher's Stone

---

[1] สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[1] Department of Liberal Arts, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Nan, Faikaew Sub-district, Pupiang District, Nan Province 55000, Thailand

[2] นักศึกษา หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[2] Student, English for International Communication Program, Department of Liberal Arts, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Nan, Faikaew Sub-district, Pupiang District, Nan Province 55000, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : kitjanat.t@gmail.com

บทนำ

มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจินตนาการและวัฒนธรรม ทั้งนี้มนุษย์ ที่อาศัยในสังคมเดียวกันย่อมสามารถสื่อสารกันได้อย่างสะดวกเนื่องด้วยการใช้ภาษาเดียวกัน ทว่าการที่มนุษย์จะ ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนไปยังบุคคลใดในสังคมอื่นที่แตกต่างจากตนย่อมต้องใช้กระบวนการถ่ายทอดภาษา หรือการแปล เพื่อทำให้คนต่างวัฒนธรรมกันได้เรียนรู้สิ่งที่ต่างออกไปจากวัฒนธรรมของตนเอง ทั้งนี้ยังไม่มีผู้ใด ทราบแน่ชัดว่าการแปลเริ่มมีขึ้นครั้งแรกเมื่อใด ทว่ามีการค้นพบหลักฐานการแปลที่เก่าแก่ที่สุดย้อนหลังไปราว 3000 ปีก่อนคริสต์ศักราช และ วรรณกรรมแปลเก่าแก่ที่สุดที่พบในปัจจุบันคือแผ่นดินเหนียวจารึกที่ขุดพบในบริเวณ เมืองเอบลาซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของประเทศซีเรียในปัจจุบัน (Newmark, 1988) การแปลในยุคปัจจุบันนั้น เริ่มมีความเป็นระบบมากขึ้นโดยการใช้ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์มาเป็นหลักในการวิเคราะห์ โดยเริ่มปรากฏเด่นชัด ในช่วงคริสตทศวรรษที่ 1950 และ 1960 (รัชนีโรจน์ กุลธำรง, 2552)

สำหรับการแปลในประเทศไทยนั้นเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยโดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อเรื่องศาสนา ได้แก่ การแปลคัมภีร์พระพุทธศาสนาจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทย เช่น ศิลาจารึกวัดป่ามะม่วง ซึ่งเขียนเป็นภาษาขอม โบราณภาษาไทย และภาษาบาลี ในส่วนของการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนั้นเกิดขึ้นในรัชสมัยสมเด็จ- พระนารายณ์มหาราช โดยคณะบาทหลวงที่เข้าเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยจึงได้มีการแปลและตีพิมพ์คำสอนทางศาสนาแก่ประชาชน (มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2556) นอกเหนือจากการแปลด้วยเหตุผล ทางศาสนาแล้วนั้นยังพบว่ามีการแปลเพื่อความบันเทิงที่ได้รับความนิยมอีกด้วย โดยการแปลเพื่อความบันเทิง มีความนิยมอย่างมากในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งมีการแปลนวนิยาย บทละคร สุภาษิต จากภาษาอื่นๆ มาเป็น ภาษาไทย ในปัจจุบันการแปลเพื่อความบันเทิงยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลวรรณกรรม ซึ่งพบว่าคนไทยนิยมอ่านหนังสือประเภทวรรณกรรมแปลจากต่างประเทศเป็นอันดับ 2 จากประเภท หนังสือทั้งสิ้น 18 ชนิด (คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558)

ปัจจุบันมีวรรณกรรมต่างประเทศที่แปลจากภาษาหลักเป็นภาษาไทยมากมาย ซึ่งหนึ่งในวรรณกรรมที่ได้รับ ความนิยมอย่างยิ่ง คือ Harry Potter ซึ่งเป็นชุดนวนิยายแฟนตาซี จำนวนรวมทั้งสิ้น 7 เล่ม ประพันธ์โดย J.K. Rowling ต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษได้รับการตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1997 1998 1999 2000 2003 2005 และ 2008 ตามลำดับ ทั้งนี้วรรณกรรมดังกล่าวได้รับการแปลมากกว่า 79 ภาษาและได้รับความนิยมไปทั่วโลก จากยอดขายรวมกว่า 500 ล้านเล่ม โดยในประเทศไทยนั้นการแปลต้นฉบับ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ได้รับการแปลโดย คุณสุมาลี บำรุงสุข (เล่มที่ 1 2 5 6 และ 7) คุณวลีพร หวังซื่อกุล (เล่มที่ 3) และคุณงามพรรณ เวชชาชีวะ (เล่มที่ 4) (วิกิพีเดีย, 2561)

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษากลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรม เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ เพื่อจะได้ค้นพบแนวทางการแปลวรรณกรรมจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เพื่อการศึกษาและการวิจัยอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ใช้ในวรรณกรรม เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ (Harry Potter and the Philosopher's Stone)

คำถามของการวิจัย

กลวิธีการแปลใดที่ถูกใช้ในการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรม เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ (Harry Potter and the Philosopher's Stone)

ขอบเขตของการวิจัย

4.1 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ วรรณกรรมเรื่อง Harry Potter and the Philosopher's Stone ฉบับภาษาอังกฤษและฉบับแปลภาษาไทย ตอนที่ 7 The Sorting Hat (หมวกคัดสรร), ตอนที่ 15 The Forbidden Forest (ป่าต้องห้าม) และ ตอนที่ 17 The Man with Two Faces (ชายผู้มีสองหน้า) ทั้งนี้ตอนที่เลือกนั้นถือได้ว่า เป็นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือ ตอนที่ 7 เป็นการนำพาเรื่องเข้าสู่เนื้อหาที่เข้มข้นยิ่งขึ้น ตอนที่ 15 เป็นจุดพลิกผัน และตอนที่ 17 เป็นบทสรุปของเรื่อง

4.2 การวิจัยนี้เลือกใช้แนวทางการแปลของ สุพรรณี ปิ่นมณี (2552) ซึ่งได้เป็นแนวทางการแปล ที่ได้รวบรวมทฤษฎีการแปลของนักวิจัยหลายท่านที่ได้รับการยอมรับ

นิยามศัพท์เฉพาะ

กลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย หมายถึงประเภทของวิธีการแปลตามแนวทางที่ สุพรรณี ปิ่นมณี (2552) ได้นำเสนอไว้ คือ (1) การแปลสิ่งที่เป็นที่รู้จักหรือมีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล ซึ่งประกอบ ไปด้วย 1.1) การเทียบเคียงความหมายต่อความหมาย (nonliteral lexical equivalents) 1.2) การใช้คำอธิบาย (descriptive phrases) 1.3) การใช้คำที่สัมพันธ์กัน (related words) 1.4) การใช้คำจำแนกประเภทโดยกว้าง และคำเฉพาะเจาะจง (generic-specific words) และ 1.5) การใช้ความหมายรองและ ความหมายเชิงเปรียบ (secondary and figurative senses) และ (2) การแปลสิ่งที่ไม่รู้จักหรือไม่มี คำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล ซึ่งประกอบไปด้วย 2.1) การใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ แล้วตามด้วย คำอธิบายประกอบ (generic words with descriptive phrases) 2.2) การใช้คำยืม (loan words) และ 2.3) การแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏ ในวัฒนธรรมของภาษาแปล (cultural substitutes)

วรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ หมายถึงเนื้อเรื่องในวรรณกรรม เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ (Harry Potter and the Philosopher's Stone) ซึ่งเป็นเล่มที่ 1 ในชุดวรรณกรรมเยาวชนแนวแฟนตาซี เรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ (Harry Potter) ฉบับภาษาอังกฤษที่ตีพิมพ์ ในประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S. Edition) ประพันธ์โดย Joanne Rowling (J. K. Rowling) และฉบับแปล เป็นภาษาไทยโดย สุมาลี บำรุงสุข ตอนที่ 7 The Sorting Hat (หมวกคัดสรร), ตอนที่ 15 The Forbidden Forest (ป่าต้องห้าม) และ ตอนที่ 17 The Man with Two Faces (ชายผู้มีสองหน้า) จำนวนรวมทั้งสิ้น 71 หน้า 1,415 ประโยค

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาอิสระนี้ คือ วรรณกรรม เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ (Harry Potter and the Philosopher's Stone) ซึ่งเป็นเล่มที่ 1 ในชุดวรรณกรรมเยาวชนแนวแฟนตาซี เรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ (Harry Potter) ฉบับภาษาอังกฤษที่ตีพิมพ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S. Edition) ประพันธ์โดย Joanne Rowling (J. K. Rowling) จำนวน 17 ตอน รวม 309 หน้า และฉบับแปลเป็นภาษาไทยโดย สุมาลี บำรุงสุข (2557) จำนวน 17 ตอน รวม 372 หน้า

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เนื้อเรื่องในวรรณกรรม เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ (Harry Potter and the Philosopher's Stone) ซึ่งเป็นเล่มที่ 1 ในชุดวรรณกรรมเยาวชนแนวแฟนตาซี เรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ (Harry Potter) ฉบับภาษาอังกฤษที่ตีพิมพ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S. Edition) ประพันธ์โดย Joanne Rowling (J. K. Rowling) และฉบับแปลเป็นภาษาไทยโดย สุมาลี บำรุงสุข ตอนที่ 7 The Sorting Hat (หมวกคัดสรร), ตอนที่ 15 The Forbidden Forest (ป่าต้องห้าม) และ ตอนที่ 17 The Man with Two Faces (ชายผู้มีสองหน้า) จำนวนรวมทั้งสิ้น 71 หน้า 1,415 ประโยค ซึ่งคัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล จำนวน 2 ชนิด ได้แก่

2.1 แบบบันทึกการถอดความประโยคภาษาอังกฤษและประโยคแปลเป็นภาษาไทย

แบบบันทึกการถอดความประโยคภาษาอังกฤษและประโยคแปลเป็นภาษาไทย เป็นตาราง 2 คอลัมน์ ได้แก่ คอลัมน์ทางซ้ายคือประโยคถอดความภาษาอังกฤษ และ คอลัมน์ทางขวาคือประโยคแปลเป็นภาษาไทย ทั้งนี้ แบบบันทึกจะใช้การบันทึกบนคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรม Word Document เมื่อมีการบันทึกข้อมูลแล้วเสร็จ จึงจะทำการพิมพ์ออกมาเป็นกระดาษ (Hard Copy) กระบวนการสร้างแบบบันทึกการถอดความประโยค ภาษาอังกฤษและประโยคแปลเป็นภาษาไทยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ออกแบบและสร้างเครื่องมือ

2.1.3 นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2.1.4 นำผลจากการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหามาปรับปรุงเครื่องมือให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2 ตารางวิเคราะห์กลวิธีการแปลชนิดป้อนค่าความถี่

ตารางวิเคราะห์กลวิธีการแปลชนิดป้อนค่าความถี่ เป็นตาราง 2 คอลัมน์ ได้แก่ คอลัมน์ทางซ้ายคือ กลวิธีการแปลตามแนวทางการแปล ของ สุพรรณี ปิ่นมณี (2552) และ คอลัมน์ทางขวาคือจำนวนความถี่ โดยอยู่ในรูปแบบกระดาษ (Hard Copy) กระบวนการสร้างตารางวิเคราะห์กลวิธีการแปลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 ออกแบบและสร้างเครื่องมือ

2.2.3 นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2.2.4 นำผลจากการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหามาปรับปรุงเครื่องมือให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเนื้อเรื่องและถอดความวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ (Harry Potter and the Philosopher's Stone) ฉบับภาษาอังกฤษและฉบับแปลเป็นภาษาไทย ตอนที่ 7 The Sorting Hat (หมวกคัดสรร) ตอนที่ 15 The Forbidden Forest (ป่าต้องห้าม) และ ตอนที่ 17 The Man with Two Faces (ชายผู้มีสองหน้า) ทีละประโยค โดยพิจารณาเทียบความหมายของประโยคภาษาอังกฤษและภาษาแปลเป็นไทยให้ตรงกัน ซึ่งประโยค ที่ถอดความออกมาแล้วจะนำไปบันทึกไว้ในแบบบันทึกการถอดความประโยคภาษาอังกฤษ และ ประโยคแปลเป็น ภาษาไทยโดยประโยคถอดความภาษาอังกฤษได้รับการบันทึกไว้ทางซ้ายและประโยคถอดความแปลเป็นภาษาไทย ได้รับการบันทึกไว้ทางขวา ทั้งนี้เมื่อพบประโยคภาษาอังกฤษทว่าไม่พบประโยคแปลเป็นภาษาไทยผู้วิจัยจะบันทึก ประโยคภาษาอังกฤษและเว้นว่างประโยคแปลเป็นภาษาไทยไว้เสมอ ผู้วิจัยทำการถอดความเช่นเดียวกันนี้เรื่อยไป จนครบกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ประโยคที่ถอดความไว้แล้วนั้น คราวละหนึ่งคู่ประโยค (ประโยคภาษาอังกฤษ 1 ประโยค และประโยคแปลเป็นภาษาไทย 1 ประโยค) โดยพิจารณาความหมายจากประโยค จากนั้นจึงได้ เปรียบเทียบความหมายกับกลวิธีการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยตามแนวทางของ สุพรรณี ปิ่นมณี ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาคู่ประโยคใดแล้วพบว่าตรงตรงกับกลวิธีการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยใด ผู้วิจัยจะทำการ ลงคะแนนด้วยมือ (Tally) ในตารางวิเคราะห์กลวิธีการแปลคราวละ 1 คะแนน ผู้วิจัยทำการลงคะแนน เช่นนี้เรื่อยไปจนครบทุกคู่ประโยคของกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลจากตารางวิเคราะห์กลวิธีการแปลมารวมคะแนนความถี่ และแสดงผลเป็นค่าคะแนนรวม แยกตามประเภทของแต่ละกลวิธี โดยใช้สถิติค่าร้อยละ

ผลและวิจารณ์ผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำมาซึ่งข้อค้นพบการใช้กลวิธีการแปล จำนวน 3 หัวข้อ ซึ่งจะได้นำเสนอ ผลการวิจัยแยกเป็นรายหัวข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยด้านการแปลสิ่งที่เป็นที่รู้จักหรือมีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล
2. ผลการวิจัยด้านการแปลสิ่งที่ไม่รู้จักหรือไม่มีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล
3. ผลการวิจัยด้านกลวิธีการแปลที่พบเพิ่มเติม

1. การแปลสิ่งที่เป็นที่รู้จักหรือมีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล

จากการวิเคราะห์กลวิธีการแปลด้านการแปลสิ่งที่เป็นที่รู้จักหรือมีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปลนั้น ได้ข้อค้นพบดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการแปลด้านการแปลสิ่งที่เป็นที่รู้จักหรือมีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล

การแปลสิ่งที่เป็นที่รู้จักหรือมีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล	จำนวน (ประโยค)				ร้อยละ
	บทที่ 7	บทที่ 15	บทที่ 17	รวม	
1. การเทียบเคียงความหมายต่อความหมาย	132	145	160	437	30.88
2. การใช้คำอธิบาย	26	-	7	33	2.33
3. การใช้คำที่สัมพันธ์กัน	18	43	15	76	5.37
4. การใช้คำจำแนกประเภทโดยกว้างและคำเฉพาะเจาะจง	2	-	1	3	0.21
5. การใช้ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบ	3	4	-	7	0.50
รวม	181	192	183	556	39.29

จากตารางที่ 1 พบว่ามีการใช้กลวิธีการแปลสิ่งที่เป็นที่รู้จักหรือมีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล จำนวน ทั้งสิ้น 556 ประโยค โดยคิดเป็นร้อยละ 39.29 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ทั้งนี้เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า มีการใช้การเทียบเคียงความหมายต่อความหมายมากที่สุด จำนวน 437 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 30.88 รองลงมาคือ การใช้คำ ที่สัมพันธ์กัน จำนวน 76 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 5.37 และการใช้คำอธิบาย จำนวน 33 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 2.33 ในขณะเดียวกันพบว่ามีการใช้ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบ และการใช้คำจำแนก ประเภทโดยกว้างและคำเฉพาะเจาะจงเพียงเล็กน้อย โดยพบเป็นจำนวน 7 และ 3 ประโยค ตามลำดับ

2. การแปลสิ่งที่ไม่รู้จักหรือไม่มีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล

จากการวิเคราะห์ด้านการแปลสิ่งที่ไม่รู้จักหรือไม่มีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปลนั้นได้ข้อค้นพบดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลด้านการแปลสิ่งที่ไม่รู้จักหรือไม่มีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล

การแปลสิ่งที่ไม่รู้จักหรือไม่มีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล	จำนวน (ประโยค)				ร้อยละ
	บทที่ 7	บทที่ 15	บทที่ 17	รวม	
1. การใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ แล้วตามด้วยคำอธิบายประกอบ	4	-	-	4	0.28
2. การใช้คำยืม	144	233	251	628	44.38
3. การแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปล	6	-	-	6	0.42
รวม	154	233	251	638	45.08

จากตารางที่ 2 พบว่ามีการใช้กลวิธีการแปลสิ่งที่ไม่รู้จักหรือไม่มีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล จำนวนทั้งสิ้น 638 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 45.08 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ทั้งนี้เมื่อพิจาณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการใช้คำยืมและคำทับศัพท์มากที่สุด จำนวน 628 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 44.83 ถัดมาคือ การแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏ ในวัฒนธรรมของภาษาแปล จำนวน 6 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 0.42 และ การใช้คำ จำแนกประเภทอย่างกว้าง ๆ แล้วตามด้วยคำอธิบายประกอบ จำนวน 4 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 0.28

3. กลวิธีการแปลที่พบเพิ่มเติม

ในการวิเคราะห์กลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ใช้ในวรรณกรรม เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ (Harry Potter and the Philosopher's Stone) นอกเหนือจากการได้ข้อค้นพบด้านการใช้กลวิธี การแปลตามแนวทางของ สุพรรณณี ปิ่นมณี ผู้วิจัยยังพบว่ามีการใช้กลวิธีการแปลอื่นๆ เพิ่มเติม จำนวน 5 ชนิด ซึ่งกลวิธีการแปลที่พบเพิ่มเติมนั้นสอดคล้องกับการศึกษาของ หนึ่งฤทัย ลาที (2556) อันได้แก่ 1) การละไว้ไม่แปล 2) การเพิ่มเติมข้อความ 3) คำแสดงอารมณ์ 4) การแปลสำนวน และ 5) แสลง ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กลวิธีการแปลที่พบเพิ่มเติม

กลวิธีการแปลที่พบเพิ่มเติม	จำนวน (ประโยค)				ร้อยละ
	บทที่ 7	บทที่ 15	บทที่ 17	รวม	
1. ละไว้ไม่แปล	12	13	19	44	3.11
2. การเพิ่มเติมข้อความ	20	33	53	106	7.50
3. คำแสดงอารมณ์	5	4	33	42	2.97
4. การแปลสำนวน	6	6	11	23	1.63
5. แสลง	2	-	4	6	0.42
รวม	45	56	120	221	15.63

จากตารางที่ 3 พบว่ามีการใช้กลวิธีการแปลเพิ่มเติม จำนวน 221 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 15.63 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยกลวิธีการแปลที่พบมากที่สุดคือ การเพิ่มเติมข้อความ จำนวน 106 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 7.50 รองลงมาคือ

การละไว้ไม่แปล จำนวน 44 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 3.11 และ คำแสดงอารมณ์ จำนวน 42 ประโยคคิดเป็นร้อยละ 2.97 นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้การแปลสำนวนและแสลงร่วมด้วย จำนวน 23 และ 6 ประโยค ตามลำดับ

วิจารณ์ผล

การวิเคราะห์กลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ใช้ในวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลา อาถรรพ์ (Harry Potter and the Philosopher's Stone) นี้ ได้นำมาซึ่งข้อค้นพบด้านการใช้กลวิธี การแปลต่างๆ ดังที่แสดงไว้ในผลการวิจัยข้างต้น ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวยังได้สอดคล้องกับการศึกษาของนักวิจัยและ นักการศึกษาอื่นๆ เช่นกัน ซึ่งจะได้นำเสนอเป็นรายข้อดังต่อไปนี้

1. การแปลสิ่งที่เป็นที่รู้จักหรือมีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล

จากการวิจัยด้านการแปลสิ่งที่เป็นที่รู้จักหรือมีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล ใน 5 กลวิธี ได้แก่ การเทียบเคียงความหมายต่อความหมาย การใช้คำอธิบาย การใช้คำที่สัมพันธ์กัน การใช้คำจำแนกประเภท โดยกว้าง และคำเฉพาะเจาะจง การใช้ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบ ผลการวิจัยพบว่ามีการใช้ การแปลแบบการเทียบเคียงความหมายต่อความหมาย (คำต่อคำ) มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าถึงแม้จะมี ความแตกต่างกัน ทางด้านวัฒนธรรมก็สามารถหาคำมาเทียบเคียงเพื่อให้ความหมายที่ใกล้เคียงมากที่สุดได้ และเพื่อเป็นการรักษาสิ่งที่ผู้แต่งต้องการสื่อออกมาให้ได้ใจความมากที่สุด ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ สตรีรัตน์ ไกรอ่อน (2556) ที่ได้ ศึกษาเรื่องกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในนวนิยาย เรื่องสี่แผ่นดิน โดยพบว่ามีการแปลแบบคำต่อคำมากที่สุดเพราะต้องการรักษาโครงสร้างประโยค ความหมาย และอรรถรสไว้ รองลงมา คือการใช้คำที่สัมพันธ์กันและการใช้คำอธิบาย โดยอธิบายว่าแม้ว่าจะมีคำที่สามารถ เทียบเคียงได้ในภาษาแปล แต่คำเพียงคำเดียวในบางครั้งไม่สามารถใช้อธิบายความหมายให้ชัดเจนจึงจำเป็น ต้องใช้วลีเข้ามาขยายความให้ได้ความหมายที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามคำพ้องความหมาย คำตรงข้าม หรือคำปฏิเสธในบางกรณีก็ให้ความหมาย ได้ดีกว่าเช่นกัน นอกจากนี้ยังคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ สุลาวัลย์ วิชัยระหัด และอัญชนิดา จาดสันทัด (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง ชาร์ล็อตต์ แมงมุมเพื่อนรัก จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่ามีการใช้กลวิธีทั้งแบบการแปลแบบตรงตัวและแบบเอาความซึ่งเป็นความต้องการของผู้แปลที่คงไว้ซึ่งความหมายและอรรถรสของ เนื้อเรื่อง

2. การแปลสิ่งที่ไม่รู้จักหรือไม่มีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล

จากการวิจัยด้านการแปลสิ่งที่ไม่รู้จักหรือไม่มีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปลใน 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ แล้วตามด้วยคำอธิบายประกอบ การใช้คำยืมและคำทับศัพท์ การแทนที่ ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปล ผลการวิจัยพบว่ามีการใช้คำยืมและคำทับศัพท์มากที่สุด เนื่องจากไม่มีคำใดในภาษาแปลสามารถแสดงความหมายได้และเป็นคำยืมชื่อเฉพาะเจาะจงและมีคำอธิบาย ประกอบเพื่ออรรถรสและความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านและคำทับศัพท์ เนื่องจากวรรณกรรม เล่มนี้ดำเนินเรื่องด้วยตัวละคร สถานที่ อาหาร และเครื่องใช้ที่หลากหลายจึงจำเป็นต้องใช้คำทับศัพท์ เพื่อรักษาอรรถรส เช่นกัน

ในส่วนของการใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ แล้วตามด้วยคำอธิบายประกอบและการแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปล ยังไม่มีผู้ใดที่ใช้กลวิธีนี้ศึกษาอย่างชัดเจนเพื่อนำมาเทียบเคียงผลได้ แต่อย่างไรก็ตามได้มีผู้ที่ใช้การแปลสิ่งที่ไม่รู้จักหรือไม่มีคำที่อ้างอิงถึงได้ในภาษาฉบับแปล ตามแนวทาง การแปล ของ Beekman และ Callow (อ้างใน สุพรรณี ปิ่นมณี, 2552) เช่น งานวิจัยของ อัจฉรา เทพแปง (2556) ได้ศึกษาเรื่องกลวิธีการแปลคำนามประสมจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในนวนิยายเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ โดยกลวิธีที่พบตรงกันคือการแปลโดยการใช้การสร้างศัพท์ใหม่ด้วยการแปลคำยืม แบบตรงตัวและการใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือ ใช้การสร้าง

ศัพท์ใหม่ด้วยการแปลคำยืม แบบตรงตัวและการใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียงกันแล้วเพิ่มคำอธิบาย และ การแปลโดยการทับศัพท์ หรือทับศัพท์แล้วเพิ่มคำอธิบาย ยิ่งไปกว่านั้น สารนิพนธ์ของ ธาวินี จรัสโชติกุล (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กลวิธีการแปลคำและวลีที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม จากอังกฤษเป็นไทย กรณีศึกษาเรื่อง Forrest Gump ของ Winston Groom ได้ค้นพบกลวิธีที่ใช้แปล จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่สอดคล้องกัน คือ การใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ และการใช้คำเฉพาะ เจาะจง การใช้คำยืมหรือคำทับศัพท์ และการแทนที่ ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมภาษาแปล

3. กลวิธีการแปลที่พบเพิ่มเติม

การวิเคราะห์กลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ใช้ในวรรณกรรมเรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ (Harry Potter and the Philosopher's Stone) นี้ ได้ยึดหลักการวิเคราะห์ตามแนวทางของ สุพรรณี ปิ่นมณี ทว่าได้ข้อค้นพบเพิ่มเติมว่ามีการใช้กลวิธีการแปลอื่นเพิ่มเติมอีกด้วย จำนวน 5 กลวิธี คือ ละไว้ไม่แปล การเพิ่มเติมข้อความ คำแสดงอารมณ์ การแปลสำนวน และแสลง โดยพบว่ามีการเพิ่มเติม ข้อความมากที่สุด เนื่องจากต้องการอธิบายความให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้นเพราะหากไม่อธิบายความหมายเพิ่ม อาจทำให้ผู้อ่าน ไม่เข้าใจอย่างแท้จริง รองลงมาคือการละไว้ไม่แปล ซึ่งปรากฏเมื่อพบข้อความในประโยค อันอาจทำให้ผู้อ่าน เกิดความสับสน ผู้แปลจึงเลือกใช้กลวิธีการไม่แปลในบางคำเพื่อทำให้ผู้อ่านเข้าใจบริบทได้ นอกจากนี้กลวิธี การใช้คำแสดงอารมณ์ได้ถูกนำมาใช้เพื่อต้องการให้ผู้อ่านเข้าถึงเนื้อหาให้มากที่สุด และช่วยเพิ่มอรรถรสใน การอ่านให้ดียิ่งขึ้น ด้านการแปลสำนวนนั้นถูกนำมาใช้ เมื่อผู้แปลพิจารณาแล้วว่าต้นฉบับเป็นสำนวน หากจะแปลเป็นคำทั่วไปอาจให้ความหมายได้ไม่ตรงเท่ากับใช้สำนวนในภาษาแปลในการแปลซึ่งจะตรงกว่า และสร้างความสุนทรีในการอ่านได้มากกว่า สุดท้ายเป็นการแปลคำแสลงเพื่อแสดงถึงความสนิท ในการใช้ ภาษาที่ไม่เป็นทางการ เมื่ออ่านแล้วเกิดธรรมชาติในภาษามากกว่าใช้คำที่เป็นทางการ ซึ่งกลวิธีการแปล ตามแนวทางของบุคคลใดอาจที่ไม่เพียงพอ ทั้งนี้กลวิธีการแปลที่พบเพิ่มเติมนั้น มีความเหมาะสมต่อการแปล วรรณกรรมดังจะได้จากผลการศึกษาสอดคล้องกับ การวิจัยของ สุลาวัลย์ วิชัยระหัด และอัญชนิดา จาดสันทัด (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่องกลวิธีการแปล วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง ชาร์ล็อตต์ แมงมุมเพื่อนรัก โดยผลการวิจัยพบว่า มีการใช้กลวิธีการเพิ่มเติมข้อความ การลดความ การใช้คำทับศัพท์ และการใช้คำ แสดงอารมณ์ในการแปล เพื่อให้สื่อความหมายได้ดี มีความเป็นธรรมชาติ และสะท้อนด้านต่างๆ ของ ตัวละครได้ดียิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในวรรณกรรม เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ (Harry Potter and the Philosopher's Stone) เพื่อให้ทราบถึงกลวิธี ที่ถูกใช้ในการแปลจากภาษาอังกฤษปินภาษาไทย ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลวิธีการใช้คำยืมพบมากที่สุดถึง 628 ประโยค รองลงมาคือ การเทียบเคียงความหมายต่อความหมาย 437 ประโยค การเพิ่มเติมข้อความ 106 ประโยค การใช้คำที่สัมพันธ์กัน 76 ประโยค ละไว้ไม่แปล 44 ประโยค คำแสดงอารมณ์ 42 ประโยค การใช้คำอธิบาย 33 ประโยค การแปลสำนวน 23 ประโยค การใช้ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบ 7 ประโยค การแทนที่ด้วยสิ่ง ที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปล 6 ประโยค แสลง 6 ประโยค การใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้าง ๆ แล้วตามด้วยคำอธิบายประกอบ 4 ประโยค การใช้คำจำแนกประเภทโดยกว้าง และคำเฉพาะเจาะจง 3 ประโยค

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา เติมสมบัติถาวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แสงเดือน ผู้เชี่ยวชาญผู้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย

ตลอดจนให้คำปรึกษาด้านการทำวิจัยและให้กำลังใจจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ที่ได้ให้ความกรุณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการนำเสนองานวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB). (2558). การศึกษาพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย. (ออนไลน์). จาก http://thaipublica.org/wp-content/uploads/2016/04/2558.pdf สืบค้นวันที่ (15 มิถุนายน 2560)

ธาวินี จรัสโชติกุล (2556). กลวิธีการแปลคำและวลีที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจากอังกฤษเป็นไทย กรณีศึกษาเรื่อง Forrest Gump ของ Winston Groom. (ออนไลน์). จาก http://doc.qa.tu.ac.th/documente/8.soc_ant/soc_ant/fullpaper/Hum%20004.pdf. สืบค้นวันที่ (4 ตุลาคม 2560).

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (2556). หลักการแปล. (ออนไลน์). จากhttps://issuu.com/golfza555/docs/_1. สืบค้นวันที่ (17 มิถุนายน 2560).

รัชนีโรจน์ กุลธำรง, 2552. ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปล : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ = Understanding language to translate: From theories to practice. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิกิพีเดีย. (2561). แฮร์รี่ พอตเตอร์. (ออนไลน์). จาก https://th.wikipedia.org/wiki/แฮร์รี่_พอตเตอร์. สืบค้นวันที่ (15 เมษายน 2561).

สตรีรัตน์ ไกรอ่อน (2556). กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในนวนิยายเรื่องสี่แผ่นดิน. (ออนไลน์). จาก http://www.e4thai.com/e4e/images/pdf2/4pandin/G_fulltext_P_66_83.pdf. สืบค้นวันที่ (9 กรกฎาคม 2560).

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2552). การแปลขั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุลาวัลย์ วิชัยระหัด และอัญชนิดา จาดสันทัด (2551). กลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง ชาร์ล็อตต์ แมงมุมเพื่อนรัก. (ออนไลน์). จาก http://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=94&RecId=3357&obj_id=34675&showmenu= no&userid=0. สืบค้นวันที่ (4 ตุลาคม 2560).

หนึ่งฤทัย ลาที (2556). การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากหนังสือเรื่อง แอตแลนติกมหาสมุทรข้ามกาลเวลา. (ออนไลน์). จาก http://library1.nida.ac.th/termpaper6/lang/2556/20075.pdf. สืบค้นวันที่ (9 กรกฎาคม 2560).

อัจฉรา เทพแปง (2556). กลวิธีการแปลคำนามประสมจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในนวนิยาย เรื่อง แฮร์รี่พอตเตอร์กับศิลาอาถรรพ์. (ออนไลน์). จาก https://www.tci- thaijo.org/index.php/jica/article/download/5763/5047. สืบค้นวันที่ (25 พฤษภาคม 2560).

Newmark, Peter. (1995). A textbook of translation. London: Phoenix ELT.

ปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

Problems of Translation from English to Thai In English International Communication at Rajamangala University of Technology Lanna Nan

สุกัญญา แสงเดือน[1] และ บุษกร เพชรอาวุธ[1]

Sukanya Sangdean[1] and Bossakorn Petarwut[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่3 จำนวน 15 คนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลจากการวิจัยพบว่า มีปัญหาในการแปลของนักศึกษาในด้านไวยากรณ์ ได้แก่ การใช้ตัวเชื่อมระหว่างคำ ระหว่างประโยค และการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ ปัญหารองลงมา คือ ปัญหาการแปลในด้านบทสนทนา ได้แก่ การแปลภาษาพูดที่มีความแตกต่างหลายระดับ เช่น ภาษาสุภาพ ภาษาราชาศัพท์และการแปลคำสแลง คำย่อ คำสบถและอื่นๆ

คำสำคัญ :ปัญหาการแปลภาษาอังกฤษ การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

---

[1]มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[1]Rajamangala University of Technology Lanna Nan, Faikaew Sub-district, Pupiang District, Nan Province 55000, Thailand

ABSTRACT

The purpose of this research was to study problems of translation from English to Thai in English International Communication at Rajamangala University of Technology Lanna Nan. The samples in this research were 15 students who were studying third-year majors in English for International Communication. The instruments used were questionnaire. The statistics used in data analysis were percentage, average, and standard deviation. The research findings were as follows: The problems in grammar: There are using of conjunctions which show relationship in terms of words or sentences and grammatical structure analysis. The problems in conversation: There are translation colloquialisms at varying levels such as polite and royal language, and use of slang, abbreviation, imprecation, and other.

Keyword: problems of translation from English to Thai, translation from English to Thai

บทนำ

การแปลเป็นการสื่อสารที่สำคัญแบบหนึ่ง ในสมัยโบราณที่มีการแปลคัมภีร์ศาสนา นักแปลมักจะต้องพยายามเก็บสำนวนและโครงสร้างประโยคจากภาษาโบราณ เช่น ฮีบรู กรีก ลาติน มาไว้ในภาษาอังกฤษให้ได้มากที่สุด เพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของต้นฉบับไว้ในบทแปลด้วย ซึ่งออกจะเป็นทรรศนะที่ผิดพลาดอย่างยิ่งสำหรับสมัยปัจจุบันที่บรรดาผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายมีความเห็นสอดคล้องกัน กล่าวในความหมายที่ตรงกันที่เชื่อว่า ภาษาต้นฉบับและภาษาแปล นั้นคือความศักดิ์สิทธิ์ของงานแปล สิทธา พินิจภูวดล (2550:12-13) จากการกล่าวอ้างถึงนิยามการแปลของบรรดานักปราชญ์ราชบัณฑิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของทรรศนะว่าด้วยการแปลโดยลำดับตามกาลสมัย และได้กล่าวสรุปคำนิยามของการแปลในยุคสมัยปัจจุบันไว้อย่างครอบคลุมว่า คือ “การถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งโดยรักษารูปแบบคุณค่า และความหมายในข้อความเดิมไว้อย่างครบถ้วน รวมทั้งความหมายแฝงซึ่งได้แก่ ความหมายทางวัฒนธรรม ปรัชญา ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ

Nida Eugene 1964 ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Toward a Science of Translating (อ้างถึงใน สิทธา พินิจภูวดล 2550:14) ครั้งหนึ่งเราเชื่อว่าการแปลเป็นเรื่องของศิลปะมากกว่าศาสตร์ เราเชื่อว่าคนที่จะเป็นนักแปลที่ดีซึ่งผลิตงานคุณภาพนั้นต้องมี “หัว” ในการแปล “หัว” ที่ว่านี้ หมายถึงคำว่ามีพรสวรรค์ ใครจะไปขอแบ่งปันจากใครมิได้ และพรสวรรค์นี้ก็จะเจริญงอกงามขึ้นได้ตามปริมาณของประสบการณ์ของการแปลและการฝึกฝน ดังนั้นการแปลที่ว่าเป็นเรื่องของศิลปะจึงต้องการประสบการณ์ การลองแปลผิดบ้างถูกบ้าง และอาศัยประสบการณ์นี้แก้ไขดัดแปลงงานแปลให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามมีคนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมิเชื่อว่างานแปลเป็นเรื่องการลองและการฝึกแต่เพียงอย่างเดียว แต่เห็นว่ากระบวนการแปลนั้นเป็นเรื่องที่ศึกษาได้ วิเคราะห์ได้ และนำมาประกอบกันเข้าเป็นทฤษฎีที่จะบอกเล่าและสั่งสอนกันได้ บุคคลเหล่านี้เชื่อว่าสามารถนำความรู้และทฤษฎีต่างๆจากศาสตร์อื่นมาช่วยในการศึกษาและวางแนวทางทฤษฎีสำหรับการแปลเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่สนใจจะเป็นนักแปลได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติได้ รัชนี โรจน์

กุลธำรง (2552:32) กล่าวว่า ไม่ว่าจะเป็นการแปลต้นฉบับประเภทใด ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปลก็ยังมีความจำเป็นต่อผู้แปลเช่นเดิม ยิ่งถ้าเราแบ่งกระบวนการแปลออกเป็นสองระยะคร่าวๆ ก็จะยิ่งเห็นได้ชัดคือ ในระยะแรกผู้แปลจะต้องวิเคราะห์ต้นฉบับ หากไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องภาษาแล้ว จะไม่สามารถวิเคราะห์และทำความเข้าใจ

ต้นฉบับในทุกๆด้าน ครั้นมาถึงกระบวนการแปลในระยะที่สอง ผู้แปลจะต้องถ่ายทอดต้นฉบับออกมาเป็นภาษาแปล โดยผู้แปลก็ยังต้องมีความรู้ความเข้าเรื่องภาษาอยู่เช่นเดิม

โดยผู้วิจัยเห็นว่าการแปลจะต้องใช้ทั้งความรู้ ศิลปะและความสามารถในการเลือกเฟ้นถ้อยคำนำมาเรียบเรียงให้ถูกต้องเหมาะสมตามหลักภาษา และให้ความรู้สึกใกล้เคียงหรือเหมือนต้นฉบับเดิมที่สุด จึงสนใจในการศึกษาปัญหาการแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินวิจัย นำเสนอดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร คือนักศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่านจำนวน 55 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 15 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวคัดเลือกจากกลุ่มที่เพิ่งผ่านการเรียนด้านการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยซึ่งจะทำให้เข้าใจ เพราะเคยเผชิญกับปัญหาการแปลและมีแนวคิดในการตอบปัญหาได้อย่างชัดเจน

2. เครื่องมือวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) จะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์และมาจากแนวคิดที่ต้องการศึกษาพร้อมทั้งนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน 3 ท่าน แล้วนำแบบประเมินที่ได้รับมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าที่ได้มีดังนี้

2.2 เกณฑ์คะแนน

2.2.1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

2.2.2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

2.2.3 ค่า IOC มีค่าเท่ากับ 0.87 เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพก่อนนำไปใช้จริง

ข้อคำถาม	ค่า IOC	ความเที่ยงตรง
1. การวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์	1	สามารถใช้ได้
2. การใช้ตัวเชื่อมระหว่างคำ ระหว่างประโยค	1	สามารถใช้ได้
3. การแปลกาล (Tense)	1	สามารถใช้ได้
4. ความรู้ในด้านคำศัพท์	1	สามารถใช้ได้
5. คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียง	1	สามารถใช้ได้
6. คำที่มีความหมายแฝง	1	สามารถใช้ได้
7. การวิเคราะห์คำหรือสำนวนในการแปล	1	สามารถใช้ได้
8. การแปลภาษาพูดที่มีความแตกต่างหลายระดับ เช่น ภาษาสุภาพ ภาษาราชาศัพท์	1	สามารถใช้ได้

9. การแปลคำแสลง คำย่อ คำสบถและอื่นๆ	1	สามารถใช้ได้
10. การแปลภาษาพูดได้เป็นธรรมชาติระดับเดียวกับภาษาต้นฉบับ	1	สามารถใช้ได้
11. มีความรู้หรือภูมิหลังที่ใช้ในการแปล	1	สามารถใช้ได้
12. จุดมุ่งหมายของการเขียน	0.67	สามารถใช้ได้
13. การเลือกใช้สำนวนโวหารในการแปลได้ถูกต้อง	1	สามารถใช้ได้
14. การใช้ลีลาภาษา	1	สามารถใช้ได้
15. การแปลได้ภาษาที่สละสลวยและเป็นธรรมชาติ	1	สามารถใช้ได้
ค่าเฉลี่ยรวม	0.87	สามารถใช้ได้

2.3 แบบสอบถามประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตอนที่ 2 ปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ เป็นคำถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ และตอนที่ 3 ปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่นักศึกษาพบในการแปล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ระยะเวลาในการดาเนินงาน

เดือนพฤษภาคม – เดือนกันยายน 2560

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามนักศึกษาปีที่ 3 สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน จำนวนทั้งหมด 15 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำแบบสอบถามไปสอบถามจำนวน 15 ชุดและได้รับกลับมาครบทั้ง 15 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้รับแบบสอบถามกลับมา นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นแจกแจงระดับคะแนน วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยหา ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรม Excel โดยใช้สถิติดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปัญหาในการแปล โดยนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มี 5 ระดับดังนี้

ระดับของปัญหา คะแนน

มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3

น้อย 2

น้อยที่สุด 1

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

เพื่อให้การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับความเป็นจริง ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ของประคอง กรรณสูต (2528:70) ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 -4.49 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

1.50– 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของผลจากข้อมูลในตอนที่1 มุ่งอธิบายภาพรวมในคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้วิเคราะห์ออกมาเป็นค่าร้อยละ และมิได้เปรียบเทียบเพศและอายุแต่อย่างใด เนื่องมาจากข้อจำกัดของจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนน้อย เพราะเลือกเจาะจงเฉพาะกลุ่มที่เรียนอยู่ในชั้นปีที่3 และเพิ่งผ่านการเรียนการแปลเท่านั้น

ผลและวิจารณ์ผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา จากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆของผู้ตอบปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ลำดับต่อไป ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลของการวิจัย โดยเรียงลำดับทั้ง 3 หัวข้อดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศและอายุ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แสดงผลดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	2	13.33
หญิง	13	86.67
รวม	15	100

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
2.อายุ		
18 – 20 ปี	1	6.67
21 – 22 ปี	13	86.67
23 – 24 ปี	0	0
มากกว่า 25 ปี	1	6.67
รวม	15	100

จากตารางที่ 1 อธิบายรายละเอียดดังนี้ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 86.67 เป็นเพศชายร้อยละ 13.33 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 21-22 ปี มากที่สุด ร้อยละ 86.67 มีอายุระหว่าง 18-20 ปี และ มากกว่า 25 ปี ร้อยละ 6.67

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน แบ่งเป็นปัญหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านไวยากรณ์ ด้านคำศัพท์ ด้านแปลบทสนทนา และด้านบทบรรยาย แสดงผลดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่3 โดยภาพรวมในด้านไวยากรณ์

ปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านไวยากรณ์			
1. การวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์	3.38	0.70	ปานกลาง
2. การใช้ตัวเชื่อมระหว่างคำระหว่างประโยค	3.40	0.80	ปานกลาง
3. การแปลกาล (Tense)	3.20	0.98	ปานกลาง
รวม	3.33	0.12	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ปัญหาในด้านไวยากรณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบปัญหาเรื่องการใช้ตัวเชื่อมระหว่างคำ ระหว่างประโยคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ปัญหาที่พบรองลงมาคือ การวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ และ การแปลกาล (Tense) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 และ 3.20 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่3 โดยภาพรวมในด้านคำศัพท์

ปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านคำศัพท์			
1. ความรู้ในด้านคำศัพท์	3.40	0.88	ปานกลาง
2. คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียง	3.13	0.72	ปานกลาง
3. คำที่มีความหมายแฝง	3.00	0.97	ปานกลาง
4.การวิเคราะห์คำหรือสำนวนในการแปล	3.20	1.17	ปานกลาง
รวม	3.31	0.16	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ปัญหาในด้านคำศัพท์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบปัญหาเรื่องความรู้ในด้านคำศัพท์เป็นมีปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ปัญหารองลงมาได้แก่ การวิเคราะห์คำหรือสำนวนในการแปลและคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และ 3.13 ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ คำที่มีความหมายแฝง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่3 โดยภาพรวมในด้านบทสนทนา

ปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านบทสนทนา			
1. การแปลภาษาพูดที่มีความแตกต่างหลายระดับ เช่น ภาษาสุภาพ ภาษาราชาศัพท์	3.47	0.91	ปานกลาง
2การแปลคำแสลง คำย่อ คำสบถและอื่นๆ	3.27	0.77	ปานกลาง
3. การแปลภาษาพูดได้เป็นธรรมชาติระดับเดียวกับภาษาต้นฉบับ	3.07	0.83	ปานกลาง
รวม	3.27	0.08	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 โดยภาพรวมแล้วปัญหาในด้านบทสนทนาของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ การแปลภาษาพูดที่มีความแตกต่างหลายระดับ ยกตัวอย่างเช่น ภาษาสุภาพ ภาษาราชาศัพท์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และปัญหาที่พบรองลงมาคือ การแปลคำแสลง คำย่อ คำสบถและอื่นๆ และการแปลภาษาพูดได้เป็นธรรมชาติระดับเดียวกับภาษาต้นฉบับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 และ 3.07ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่3 โดยภาพรวมในด้านบทบรรยาย

ปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านบทบรรยาย			
1. มีความรู้หรือภูมิหลังที่ใช้ในการแปล	3.20	0.83	ปานกลาง
2. จุดมุ่งหมายของผู้เขียน	3.47	0.88	ปานกลาง
3. การเลือกใช้สำนวนโวหารในการแปลได้ถูกต้อง	3.00	0.97	ปานกลาง
4. การใช้ลีลาภาษา	3.20	0.98	ปานกลาง
5. การแปลได้ภาษาที่สละสลวยและเป็นธรรมชาติ	3.07	0.68	ปานกลาง
รวม	3.19	0.11	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 ปัญหาโดยภาพรวมของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลด้านบทบรรยายอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ จุดมุ่งหมายของผู้เขียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ปัญหาที่พบมากเป็นอันดับที่สองได้แก่ การมีความรู้หรือภูมิหลังที่ใช้ในการแปล และการใช้ลีลาภาษา โดยมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากันคือเท่ากับ 3.20 ปัญหาที่พบลำดับต่อมาคือ การแปลได้ภาษาที่สละสลวยและเป็นธรรมชาติ และการเลือกใช้สำนวนโวหารได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07และ 3.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่3 โดยภาพรวมในทุกด้าน

ปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ด้านไวยากรณ์	3.33	0.12	ปานกลาง
2. ด้านคำศัพท์	3.31	0.16	ปานกลาง
3. ด้านบทสนทนา	3.27	0.08	ปานกลาง
4.ด้านบทบรรยาย	3.19	0.11	ปานกลาง
รวม	3.27	0.12	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่าปัญหาโดยภาพรวมของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ด้านคำศัพท์ รองลงมาได้แก่ ด้านไวยากรณ์ ด้านบทสนทนาและด้านบทบรรยาย ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุปจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 1-6 ปัญหาโดยภาพรวมของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาที่พบมากที่สุดคือปัญหาในด้านของไวยากรณ์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 คือ การใช้ตัวเชื่อมระหว่างคำ ระหว่างประโยค และการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ ส่วนปัญหาที่รองลงมาคือปัญหาในด้านของบทสนทนา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 คือ การแปลภาษาพูดที่มีความแตกต่างในหลายระดับเช่น ภาษาสุภาพ ภาษาราชาศัพท์ และการแปลคำสแลง คำย่อ คำสบถและอื่นๆ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา จากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆของผู้ตอบปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน นั้นพบว่า มีลักษณะปัญหาในทิศทางเดียวกัน ด้านการใช้หลักไวยากรณ์ในสถานการณ์การแปลเรื่องราวที่ไม่มีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่แปลมาก่อน นอกจากนี้พบว่า การเลือกใช้คำศัพท์ในการแปลให้ใกล้เคียงกับความหมายของต้นฉบับเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการฝึกทักษะ

วิจารณ์ผล

1. นักศึกษาชั้นปีที่3 สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ที่ผ่านการเรียนวิชาการแปลมาแล้ว มีปัญหาการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย เนื่องจากนักศึกษามีปัญหาในด้านของไวยากรณ์มากที่สุดมีลักษณะที่คล้ายกัน แม้ว่านักศึกษาทุกคนได้รับความเท่าเทียมกันในการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรชัย พรวิริยะกิจ และวรินทร แดนดี (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล พบว่า การแปลของนักศึกษามีข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์และผิดพลาดด้านความหมายระดับมาก เป็นไปในทางเดียวกับงานวิจัยของณัฐธยาน์ ทาดี (2558) ศึกษาเรื่องปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาที่ใช้ในการแปลเพลงฉ่อย: กรณีศึกษาเพลงฉ่อยจากรายการ “คุณพระช่วย” พบว่ามีปัญหาในการแปลเพลงฉ่อยออกเป็น 3 ประเด็นคือ ปัญหาทางด้านไวยากรณ์ ปัญหาด้านการเลือกใช้คำศัพท์ และปัญหาในการแปลกวีนิพนธ์

2. นักศึกษาชั้นปีที่3 สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ที่ผ่านการเรียนวิชาการแปลมาแล้ว มีปัญหาจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในลักษณะเดียวกัน และปัญหาที่พบมากที่สุดคือปัญหาในด้านของไวยากรณ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 คือ การใช้ตัวเชื่อมระหว่างคำ ระหว่างประโยค และการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ ส่วนปัญหาที่รองลงมาคือปัญหาในด้านของบทสนทนาคือ การแปลภาษาพูดที่มีความแตกต่างในหลายระดับเช่น ภาษาสุภาพ ภาษาราชาศัพท์ และการแปลคำสแลง คำย่อ คำสบถและอื่นๆ เป็นไปตามหลักการและทฤษฎีของ สัญฉวี สายบัว (2550:64–78) ในด้านระดับโครงสร้าง

ของคำ และในด้านระดับประโยค คือ ควรจะทำต่อเมื่อโครงสร้างของประโยคต้นฉบับแปลไม่เป็นที่รู้จักในหมู่ผู้อ่านงานแปล ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในด้านไม่เข้าใจความหมาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการวิจัยเรื่อง ปัญหาการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 86.67 เป็นเพศชายร้อยละ 13.33 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-22 ปี ร้อยละ 86.67 มีอายุระหว่าง 18-20 ปี และ มากกว่า 25 ปี ร้อยละ 6.67

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการแปลทั่วไป จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านไวยากรณ์ ด้านคำศัพท์ ด้านบทสนทนา และด้านบทบรรยาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านไวยากรณ์ ปัญหาในด้านไวยากรณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบปัญหาเรื่องการใช้ตัวเชื่อมระหว่างคำระหว่างประโยคพบมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และปัญหาที่รองลงมาคือ การวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ และ การแปลกาล (Tense) โดยที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 และ 3.20 ตามลำดับ

2.2 ด้านคำศัพท์ ปัญหาในด้านคำศัพท์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาเรื่องความรู้ในด้านคำศัพท์เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ปัญหารองลงมาได้แก่ การวิเคราะห์คำหรือสำนวนในการแปล และคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และ 3.13 ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ คำที่มีความหมายแฝง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00

2.3 ด้านบทสนทนา โดยภาพรวมแล้วปัญหาในด้านบทสนทนาของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 3 อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ การแปลภาษาพูดที่มีความแตกต่างหลายระดับ ยกตัวอย่าง เช่น ภาษาสุภาพ ภาษาราชาศัพท์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และปัญหาที่พบรองลงมาคือ การแปลคำแสลง คำย่อ คำสบถ และอื่นๆ และการแปลภาษาพูดได้เป็นธรรมชาติระดับเดียวกับภาษาต้นฉบับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 และ 3.07 ตามลำดับ

2.4 ด้านบทบรรยาย ปัญหาโดยภาพรวมของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลด้านบทบรรยายอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ จุดมุ่งหมายของผู้เขียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ปัญหาที่พบมากเป็นอันดับที่สอง ได้แก่ การมีความรู้หรือภูมิหลังที่ใช้ในการแปล และการใช้ลีลาภาษา โดยมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากันคือเท่ากับ 3.20 ปัญหาที่พบลำดับต่อมาคือ การแปลได้ภาษาที่สละสลวยและเป็นธรรมชาติ และการเลือกใช้สำนวนโวหารได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 และ 3.00 ตามลำดับ

กิตติกรรมประกาศ

ขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน และนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลที่ให้การสนับสนุนและร่วมมือในการเก็บรวบรวมงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กระบวนการแปล. 2559. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://translationnutnari.blogspot.com (18 มิถุนายน 2560).

ความรู้เกี่ยวกับการแปล. 2555. รูปแบบการแปล. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://khumpech2501.wordpress.com. (15 มิถุนายน 2560).

ณัฐธยาน์ ทาดี. 2558. ศึกษาเรื่องปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาที่ใช้ในการแปลเพลงฉ่อย: กรณีศึกษา เพลงฉ่อยจากรายการ “คุณพระช่วย”.

ทิพา เทพอัครพงศ์. 2542. การแปลเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียา อุนรัตน์. 2531. การแปลอังกฤษเป็นไทย : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพมหานคร : ดวงกมล.

พรชัย พรวิริยะกิจ และ วรินทร แดนดี. 2558. เรื่อง ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล.

รัชนีโรจน์ กุลธำรง. 2552. ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปลจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บริษัทวี.พริ้นท์ (1991)จากัด.

สัญฉวี สายบัว. 2550. หลักการแปล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์.

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. นิยามการแปล. (มปป). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://digi.library.tu.ac.th. (17 มิถุนายน 2560)

สิทธา พินิจภูวดล. 2550. หลักการแปล. กรุงเทพฯ : สำนักธรรมศาสตร์.

สุพรรณี ปิ่นมณี. 2552. การแปลขั้นสูง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณี ปิ่นมณี. 2555. แปลผิด แปลถูก. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมน อริยปิติพันธ์. 2548. หลักการแปลภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : เอ็ม. ไพโอเนี

ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและแนวทางพัฒนาตนเองของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

English Reading Comprehension Ability and Self-Development Guidelines of Students Majoring in English for International Communication at Rajamangala University of Technology Lanna Nan

ขนิษฐา สุวรรณประชา[1*] และ สิลิณมุกฎา ศรีทอง[1]

Kanittha Suwannapracha[1*] and Silinmukda Srithong[1]

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและแนวทางพัฒนาตนเองของนักศึกษา สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการบอกรายละเอียดจากเรื่องที่อ่านสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยด้านการจับใจความสำคัญ กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีแนวทางพัฒนาตนเอง คือ ทำแบบฝึกหัดด้านการอ่านภาษาอังกฤษ และพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์ด้วยการอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษหลายประเภท

คำสำคัญ : ความสามารถ, การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ, แนวทางพัฒนาตนเอง

---

[1] สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน 59 หมู่13 ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[1] Department of Liberal Arts, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Nan, 59 Moo 13, Fai Kaeo, Meuang, Nan 55000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ realtikytoky@hotmail.com

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the English reading comprehension ability and self-development guidelines of students majoring in English for International Communication at Rajamangala University of Technology Lanna Nan. The subjects of this study were 15 second year students majoring in English for International Communication at Rajamangala University of Technology Lanna Nan in academic year 2016. The instrument used for collecting data was a reading comprehension test and a structured interview. The data collected was analyzed by percentage, mean, standard deviation and attribute data.

The results indicated that the English reading comprehension ability of the subjects was at low level and the average score of reading for details was higher than one of reading for main ideas. For self-development guidelines, most of the subjects planned to do English reading exercises and improve vocabulary knowledge by reading various types of English texts.

Keywords : Ability, English Reading Comprehension, Self-Development Guidelines

บทนำ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ รวมทั้งช่วยให้เข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่าย และกว้างขวางขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทักษะการอ่านเป็นทักษะหลักที่สำคัญหนึ่งในสี่ของการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศภาษาที่สอง เนื่องจากการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เช่น การอ่านข้อมูล เครื่องมือ เครื่องใช้ สินค้าต่าง ๆ และยังเป็นทักษะที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ เป็นรากฐานของการศึกษาเพราะทำให้นักเรียนนักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางยิ่งขึ้น การเรียนวิชาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในห้องหรือนอกห้องเรียนล้วนแต่ใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการอ่านจึงจะสามารถร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนมีความคิด กว้างขวางขึ้น (ไพพรรณ อินทนิล, 2546) ความสามารถในการอ่านยิ่งทวีความสำคัญและความจำเป็นมากขึ้นสำหรับผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัย ดังจะเห็นได้จากหลักฐานที่ชัดเจนคือ มีรายวิชาการอ่านเป็นจำนวนมากที่เป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตรระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยต่าง ๆในประเทศไทย (ไกรคุง อนัคฆกุล, 2558)

การอ่านมีหลายประเภทแต่สิ่งสำคัญเบื้องต้นในการอ่านทุกประเภทคือ ผู้อ่านต้องเข้าใจในสิ่งที่อ่าน สิ่งที่มีความสำคัญและช่วยให้การอ่านประสบความสำเร็จก็คือความสามารถในการอ่านและความเข้าใจในการอ่าน โดยเฉพาะความเข้าใจในการอ่านนั้นเป็นสิ่งสำคัญมาก การอ่านจะไม่เกิดประโยชน์หากผู้อ่านไม่เข้าใจเรื่องที่ตนอ่าน ความเข้าใจในการอ่านถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งที่ต้องฝึกให้เกิดกับผู้เรียนมากที่สุดเนื่องจากความเข้าใจในการอ่านเป็นจุดหมายหลักของการอ่านทั้งปวง การอ่านโดยไม่เกิดความเข้าใจ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้เลย ก็อาจกล่าวได้ว่า การอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น ไม่ควรนับว่าเป็นการอ่านเพราะอ่านในลักษณะดังกล่าว
ไม่เกิดประโยชน์อันใดกับผู้อ่าน การอ่านเพื่อความเข้าใจจึงเป็นการอ่านที่สำคัญที่สุด (กรรณิกา คณานันท์, 2551 และ สมุทร เซ็นเชาวนิช, 2549) โดยเฉพาะสำหรับนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจนั้นจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก ต้องใช้ในการเข้าถึงข้อมูล ความรู้ต่างๆ ใช้เพื่อการศึกษาวิชาต่างๆของหลักสูตร และใช้เพื่อการศึกษาในระดับสูงขึ้น รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาดแรงงานเมื่อสำเร็จการศึกษา

แม้ว่าทักษะการอ่านจะมีความสำคัญ แต่กลับพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางภาษาอังกฤษด้านทักษะการอ่านของนักเรียนไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดความสามารถ ในด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งส่งผลเสียแก่ตัวนักเรียนเอง (ณภัทร ทิพธนามาศ, 2556) จากประสบการณ์ในการสอนและการสอบถามจากผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน พบว่า การอ่านซึ่งเป็นทักษะสำคัญเบื้องต้นที่ต้องใช้เพื่อการหาข้อมูล ข่าวสารและการศึกษาหาความรู้ด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมนั้น นักศึกษายังทำได้ไม่ดีนัก เช่น เมื่อให้เอกสารหรือบทอ่านที่มีเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ นักศึกษามักให้ข้อมูลสะท้อนกลับว่าอ่านไม่เข้าใจ ไม่สามารถตอบคำถามได้ หรือบางครั้งนักศึกษาคิดว่าอ่านเข้าใจแต่กลับเข้าใจเนื้อหาผิดไปจากที่สื่อความในบทอ่าน ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากในการเรียนในหลักสูตร

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในเรื่อง ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและแนวทางพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำรวจปัญหาในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และหาแนวทางในการพัฒนาตนเองของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและแนวทางพัฒนาตนเองของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลปีการศึกษา 2559

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการอ่านเพื่อความเข้าใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น แบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการอ่านด้านการบอกรายละเอียดจากเรื่องที่อ่านและด้านการจับใจความสำคัญ อย่างละ 15 ข้อ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเองของกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบทดสอบโดยรวบรวม ดัดแปลงจากข้อสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบ ปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งเป็น แบบทดสอบเพื่อวัดด้านการอ่านจับใจความสำคัญ 15 ข้อ และ ด้านการบอกรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน 15 ข้อ

3. ร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้ในการสอบถามถึงปัญหาที่พบในการอ่านเพื่อความเข้าใจและแนวทางในการพัฒนาตนเอง

4. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและสมบูรณ์ของแบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

5. แก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นัดหมายเวลากับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำแบบทดสอบและสัมภาษณ์

2. ชี้แจงกฎเกณฑ์ การทำแบบทดสอบให้กลุ่มตัวอย่าง

3. กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

4. สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

5. เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปรผลค่าร้อยละตามเกณฑ์ ดังนี้

80-100	หมายถึง มีความสามารถในระดับดีมาก
70-79	หมายถึง มีความสามารถในระดับดี
60-69	หมายถึง มีความสามารถในระดับค่อนข้างดี
50-59	หมายถึง มีความสามารถในระดับปานกลาง
น้อยกว่า 50	หมายถึง มีความสามารถในระดับน้อย

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและนำเสนอเชิงบรรยาย

ผลและวิจารณ์ผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและแนวทางพัฒนาตนเองของนักศึกษา สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเจาะจง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบน ดังนี้

ตารางที่ 1 คะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

ความสามารถในการอ่าน	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านการจับใจความสำคัญ	5.9	39.3	2.5
ด้านการบอกรายละเอียด	8.0	53.3	2.2
รวม	13.9	46.3	2.5

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า คะแนนความสามารถในการอ่านภาษาภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 13.9 คิดเป็น ร้อยละ 46.3 อยู่ในระดับน้อย และมีคะแนนเฉลี่ยด้านการบอกรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน 8.0 คิดเป็นร้อยละ 53.5 สูงกว่าคะแนนด้านการจับใจความสำคัญ ที่มีค่าเฉลี่ย 5.9 คิดเป็นร้อยละ 39.3

ผลการสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาตนเองของกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก คิดว่าตนเองมีปัญหาที่สุดด้านความรู้คำศัพท์ มีแนวทางพัฒนาตนเอง คือ ทำแบบฝึกหัดด้านการอ่านภาษาอังกฤษ และพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์ด้วยการอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษหลายประเภท

วิจารณ์ผล

จากผลการศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเฉลี่ยร้อยละ 46.3 อยู่ในระดับน้อย สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษ ว่า ในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้น นักศึกษายังมีปัญหาในการอ่าน สอดคล้องกับ Naidu (2013) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมักพบความท้าทายในการอ่านเพื่อความเข้าใจสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน สิ่งที่เกิดกับผู้เรียนคือ การพยายามอ่านข้อความในบทอ่านทั้งหมดและพยายามเข้าใจในเรื่องที่อ่าน แต่เมื่ออ่านจบแล้วผู้เรียนบางคนกลับพบว่ายังมีอุปสรรคและความยากในการทำความเข้าใจและตอบคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจจากบทอ่าน

หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยในการอ่านจับใจความสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 39.3 อยู่ในระดับน้อย และด้านการหารายละเอียดจากเรื่องที่อ่านมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 53.3 อยู่ในระดับ ปานกลาง แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการอ่านหารายละเอียดของเรื่องที่อ่านสูงกว่าความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจาก ข้อสอบเพื่อวัดความสามารถในการอ่านหารายละเอียดมักมีคำตอบที่เห็นได้ชัดอยู่ในบทอ่าน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบข้อคำถามด้านการอ่านบอกรายละเอียดได้มากกว่าข้อคำถามด้านการอ่านจับใจความสำคัญที่ต้องอ่านแล้วทำความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด ต้องสามารถจำแนกส่วนสำคัญ ส่วนรายละเอียดและสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ซึ่งในบางครั้งส่วนใจความสำคัญไม่ได้ปรากฏเด่นชัดอยู่ส่วนใดส่วนหนึ่งของบทอ่าน แต่ต้องสรุปประเด็นเองหลังจากอ่านเรื่องทั้งหมด เมื่อกลุ่มตัวอย่างเข้าใจได้เพียงรายละเอียดบางส่วน ซึ่งเป็นเพียงส่วนน้อยของบทอ่านทั้งหมดจึงไม่สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องทั้งหมดได้ สอดคล้องกับ Baxendell (2003) ที่ระบุถึงปัญหาในการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า ผู้เรียนมักพบปัญหาการระบุใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และมักเพ่งความสนใจไปที่รายละเอียดปลีกย่อยมากกว่า

จากการสัมภาษณ์หลังทำแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ กลุ่มตัวอย่างพบปัญหาและตระหนักถึงระดับความสามารถในการอ่านของเอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ บอกว่าอ่านไม่เข้าใจเพราะมีปัญหาด้านคำศัพท์ และโครงสร้างทางภาษา โดยระบุว่า ขณะอ่าน มีคำศัพท์ที่ไม่รู้จัก ไม่รู้ความหมายหลายคำ และมีปัญหาในการทำความเข้าใจความหมายจากโครงสร้างบางประโยคที่ซับซ้อน กลุ่มตัวอย่างจึงรู้รายละเอียดปลีกย่อยเพียงบางส่วนเท่านั้นทำให้อ่านเรื่องทั้งหมดไม่เข้าใจ นำไปสู่ปัญหาการไม่สามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งตรงกันกับมนัสวี ดวงลอย (2558) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ พบว่าปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษ ในด้านคำศัพท์เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด

จากปัญหาดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวทางพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ คือ ฝึกฝนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านคำศัพท์ ฝึกการอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษหลายๆประเภท และทำแบบฝึกหัดการอ่านภาษาอังกฤษให้มากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและแนวทางพัฒนาตนเองของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ในครั้งนี้ สรุปได้ว่านักศึกษามีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย โดยนักศึกษามีคะแนนด้านการอ่านหารายละเอียดสูงกว่าด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และนักศึกษามีแนวทางพัฒนาตนเอง คือ ฝึกฝนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านคำศัพท์ อ่านบทอ่านภาษาอังกฤษหลายๆประเภท และทำแบบฝึกหัดการอ่านภาษาอังกฤษให้มากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา คือ ทำให้ได้แนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการอ่านจากบทอ่านที่หลากหลาย เรียนรู้และฝึกเดาความหมายคำศัพท์จากโครงสร้างคำศัพท์ และจากบริบทที่อ่าน ฝึกการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญและส่วนขยาย รวมทั้งให้นักศึกษาทำกิจกรรมเพื่อฝึกจับใจความสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น ตอบคำถาม อภิปรายร่วมกัน ทำแผนผังความคิดและสรุปเรื่องที่อ่าน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่สนับสนุนงบประมาณการวิจัย ประจำปี 2560 ทำให้รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จเป็นฉบับสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา คณานันท์. 2551. การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเมตาคอกนิชันและเจตคติต่อกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ไกรคุง อนัคฆกุล. 2558. การอ่านภาษาอังกฤษ: การสอนที่เน้นกลวิธีการอ่าน. วารสารปัญญาภิวัฒน์,7(1),232.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน. 2551. แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ณภัทร ทิพธนามาศ. 2556. การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 8(1):61-68.

ไพพรรณ อินทนิล. 2546. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (Better Reading). ชลบุรี: ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

มนัสวี ดวงลอย. 2558. ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สมุทร เซ็นเชาวนิช. 2549. เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิตา ทายะติ. 2551. การใช้กิจกรรมเว็บเควส เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถทางการพูดนำเสนอ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Baxendell, B. W. 2003. Consistent, Coherent, Creative: The 3C's of Graphic Organizers. Teaching Exceptional Children, 35(3), 46-53.

Naidu, Bharathi. 2013. Reading Strategy: Tackling Reading through Topic and Main Ideas. English Language Teaching, 11(6), 60-64

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Needs to Assessment for Development of Research on Academic Staffs of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

เมทิกา พ่วงแสง[1*]

Maythika Puangsang[1*]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการคาดหวังและสภาพความเป็นจริงในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองด้านการวิจัย ของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ 3) ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรม/สัมมนา 4) ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาดูงาน 5) ด้านสิ่งอำนวยการความสะดวกในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการทำงานวิจัย 6) ด้านการให้ความช่วยเหลือและการบริการข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรสายวิชาการ จาก 9 คณะ จำนวน 234 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (modified priority needs index : $PNI_{Modified}$) ผลกา รศึกษาสรุปได้ดังนี้

สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่คาดหวังเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ โดยเมื่อพิจารณาการจัดเรียงสำคัญของความต้องการจำเป็นในการการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ ภาพรวมมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง -0.22 - 0.22 ด้านที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุด คือ การพัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรม/สัมมนา (0.22) และลำดับสุดท้าย คือ การพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ (-0.22)

คำสำคัญ : การประเมินความต้องการจำเป็น , บุคลากรสายวิชาการ

ABSTRACT

The purposes of this research were to study of expectation and reality for Development of research on Academic Staffs of RMUTP and study of Needs to Assessment for Development of Research on Academic Staffs of RMUTP 6 sides include 1) Management; 2) Self-development by education; 3) Self-improvement by training / seminar 4) Self-development through study visits. 5) Facilitation facilities to support the development of research potential. 6) Support and information services for research potential development. The sample was Academic Staffs of RMUTP from 9 faculties and 343 Academic Staffs. The data were analyzed through percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D), modified priority needs index: $PNI_{modified}$ and content analysis. The results demonstrated that:

Current conditions and expectations regarding the development and research of academic staff found current weather conditions were on average lower than expected, nearly all sides except for education. Considering the sort of requirements necessary for the development of research staff, academic overview. The $PNI_{modified}$ between of -0 . 22 to 0 . 2 2 and found to have the highest $PNI_{modified}$ was the development of self-improvement with training / seminars (0.22) and finally was the development of self-education (-0.22)

Keywords : Needs to Assessment, Academic Staff

---

[1] กลุ่มวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

[1] Department of research, Institute of Research and Development, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Sub-district Vachira Phayaban, District Dusit, Bangkok 10300, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : maythika.p@rmutp.ac.th

บทนำ

การวิจัยในสถาบันอุดมศึกษากล่าวได้ว่าเป็นภารกิจสำคัญ เนื่องด้วยเป็นนโยบายของทุกสถาบันการศึกษาที่ทำวิจัยเพื่อได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ ๆ นำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยสถาบันอุดมศึกษาได้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามภารกิจทั้ง 4 ด้าน คือ สอน วิจัย บริการวิชาการ และบำรุงศิลปวัฒนธรรม (สุวรรณ พรมเขต, 2558 : 68-80) สำหรับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งใน 9 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีการดำเนินงานตามมาตรฐานภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการผลิตบัณฑิต 2) ด้านการวิจัย 3) ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม 4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม สำหรับมาตรฐานด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครได้มอบหมายสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินงานและบริหารจัดการงานวิจัย

ทั้งนี้ ถึงแม้มหาวิทยาลัยจะมีการส่งเสริมและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการเพียงใด แต่การส่งเสริมและสนับสนุนนั้นไม่ได้มาจากความต้องการอย่างแท้จริงของบุคลากร จึงทำให้ภารกิจด้านการวิจัยหลายอย่างไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการ หรือการส่งเสริมในด้านนั้น ๆ ก็จะไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความต้องการ ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพราะความสำเร็จในการดำเนินงานและการสร้างสรรค์องค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการวิจัย ต้องอาศัยศักยภาพของบุคลากรสายวิชาการ ที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในด้านนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจเลือกศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย ดังที่ สุวิมล ว่องวาณิช (2558 : 29-31) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญสำหรับการวางแผนแบบครบวงจร เป็นกระบวนการที่สำคัญและมีประโยชน์อย่างมากในการทำให้การวางแผนมีทิศทาง เป็นไปได้ และมีโอกาสเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่มุ่งหวัง นอกจากนี้ ยังเป็นข้อมูลที่ใช้เป็นหลักเทียบความสำเร็จของการดำเนินงาน ทำให้นักประเมินสามารถวางแผนการปฏิบัติภายใต้ทางเลือกที่เหมาะสม เป็นเทคนิคที่ช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และสามารถตรวจสอบได้

จากที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและสนใจศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในการแข่งขันและสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต และยังเป็นประโยชน์ให้องค์กรสามารถกำหนดแผนงานการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการได้ตรงตามความต้องการอีกด้วย ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษา เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการคาดหวังและสภาพความเป็นจริงในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองด้านการวิจัย ของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 564 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่าง ๆ

2.2 กำหนดหัวข้อประเด็น และตัวบ่งชี้ที่ต้องการถามตามวัตถุประสงค์

2.3 สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดแต่ละด้าน โดยข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์

2.4 นำข้อคำถามหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นตรวจสอบวข้อคำถามแต่ละข้อ วัดได้ตรงกับประเด็น/ตัวบ่งชี้ที่เราต้องการศึกษา และข้อคำถามทั้งหมดวัดได้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการศึกษาทั้งหมดหรือไม่และปรับข้อคำถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อหาคุณภาพแบบสอบถามและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach มีค่าเท่ากับ .920

2.5 ปรับปรุงข้อความ และเลือกเฉพาะข้อที่เหมาะสม จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และสรุปรายละเอียดรูปแบบการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของบุคลากรสายวิชาการในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ทั้งสองส่วน แบ่งเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารจัดการ	จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ	จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรม/สัมมนา	จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาดูงาน	จำนวน 4 ข้อ
5. ด้านสิ่งอำนวยการความสะดวกในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการทำงานวิจัย	จำนวน 4 ข้อ
6. ด้านการให้ความช่วยเหลือและการบริการข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย	จำนวน 4 ข้อ

แต่ละข้อคำถามผู้ตอบต้องตอบ 2 สภาพ คือ สภาพที่เป็นจริงและ สภาพที่คาดหวังโดยมีค่า ดังนี้

สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่คาดหวังของท่าน
1 = ตามสภาพจริงน้อยที่สุด	1 = คาดหวังน้อยที่สุด
2 = ตามสภาพจริงน้อย	2 = คาดหวังน้อย
3 = ตามสภาพจริงปานกลาง	3 = คาดหวังปานกลาง
4 = ตามสภาพจริงมาก	4 = คาดหวังมาก
5 = ตามสภาพจริงค่อนข้างมาก	5 = คาดหวังมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ต้องการได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย โดยเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ

3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 9 คณะ ระหว่างเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2560 และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การประเมินความต้องการสภาพความเป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการพัฒนาศักยภาพตนเองของบุคลากรสายวิชาการ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้การวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้วยวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI) ด้วยการหาค่าผลต่างของ I-D แล้วหารด้วยค่า D (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558 : 279) แล้วจึงนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นตามค่า $PNI_{Modified}$ โดยจัดเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย โดยสามารถแทนค่า ดังนี้ $PNI_{modified} = \frac{(I-D)}{D}$

ผลและวิจารณ์ผล

1. ผลการศึกษา

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 138 คน (ร้อยละ 58.97) อายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 44.71) มีประสบการณ์การทำงาน 6 – 10 ปี (ร้อยละ 34.06) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 78.95) และสังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ มากที่สุด (ร้อยละ 20.94)

1.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่คาดหวังเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

รายด้าน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่คาดหวัง		t-test
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการบริหารจัดการ	3.78	.912	3.82	.885	.345
2. ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ	3.69	1.063	3.47	1.013	1.856
3. ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรม/สัมมนา	3.51	1.096	3.73	.908	1.912
4. ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาดูงาน	3.67	.985	3.77	.976	.879
5. ด้านสิ่งอำนวยการความสะดวกในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการทำงานวิจัย	3.68	.992	3.80	.937	1.020
6. ด้านการให้ความช่วยเหลือและการบริการข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย	3.69	.963	3.87	.918	1.587

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในแต่ละด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็น โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ ในภาพรวมอยู่ระหว่าง -0.22 - 0.22 ด้านที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ การพัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรม/สัมมนา และรองลงมา คือ การให้ความช่วยเหลือและการบริการข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย สำหรับลำดับสุดท้าย คือ การพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การจัดเรียงสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

รายด้าน	I	D	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. ด้านการบริหารจัดการ	3.82	3.78	0.04	5
2. ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ	3.47	3.69	-0.22	6
3. การพัฒนาตนเอง : การฝึกอบรม/สัมมนา	3.73	3.51	0.22	1
4. การพัฒนาตนเอง : การศึกษาดูงาน	3.77	3.67	0.09	4
5. สิ่งอำนวยการความสะดวกในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการทำงานวิจัย	3.80	3.68	0.12	3
6. การให้ความช่วยเหลือและการบริการข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย	3.87	3.69	0.18	2

2. อภิปรายผล

การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีความต้องการจำเป็นเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการศึกษาต่อ สะท้อนให้เห็นว่าสภาพที่ควรจะเป็นมีความมุ่งหวังสูงแต่สภาพปัจจุบันนั้นยังไม่เป็นไปตามที่ต้องการ ซึ่งปัจจุบันเราจะเห็นได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งในประเทศไทยต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาบทบาททางด้านการวิจัยของสถาบันโดยได้กำหนดนโยบาย วางแผน และกำหนดเป้าหมายที่จะขับเคลื่อนไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย หลายหน่วยงานต่างพัฒนาศักยภาพด้านวิจัยโดยการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในด้านต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยให้แก่บุคลากรสายวิชาการและนักวิจัย มีการจัดระบบสร้างแรงจูงใจ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย ตลอดจนให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยแก่อาจารย์หรือนักวิจัยในสถาบันของตนเอง ร่วมถึงการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตรงตามสาขา และ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานวิจัยกับผู้มีประสบการณ์ หรือนักวิจัยอาวุโส ซึ่ง วิจารณ์ พานิช (2540 : 7) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยในมหาวิทยาลัยว่า การที่จะทำให้การวิจัยในมหาวิทยาลัยมีคุณภาพและเจริญก้าวหน้านั้น ต้องขึ้นอยู่กับองค์กรในมหาวิทยาลัยที่ทำงานวิจัยสามารถสะสมองค์ความรู้ความสามารถและทำงานวิจัยได้อย่างจริงจัง โดยเชื่อมโยงกับการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอกได้ส่วนนักวิจัยใหม่ ๆ จะต้องสร้างทีมงานวิจัยกับนักวิจัยที่เก่ง นั่นคือ เข้าไปฝึกกับนักวิจัยที่มีประสบการณ์และมีความสามารถ

นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาเองจะต้องมองภาพรวมการวิจัยในภาพที่สามารถผสมผสานไปกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภารกิจอื่น ๆ ของสถาบันอีกด้วย และควรมีการมองการวิจัยในอนาคตเป็นการบริหารองค์รวมด้านการวิจัยเพื่อให้ครอบคลุมในประเด็น ดังต่อไปนี้ 1) การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ที่เพียงพอ และ

มีประสิทธิภาพ 2) ความเป็นอิสระของสถาบันอุดมศึกษาและตัวบุคลากร 3) ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น ท้องถิ่น ชุมชน หรือ ภาคอุตสาหกรรม 4) การเพิ่มพูนคุณภาพของบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา และ 5) การเพิ่มพูนพัฒนาศักยภาพของบุคลารกรในการทำงานวิจัย

ทั้งนี้ ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ แม้ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีความคาดหวังต่ำ อาจเนื่องมาจากสถาบันมีแผนการพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจนอยู่แล้ว (แผนพัฒนาบุคลากร มทร.พระนคร) แต่สถาบันก็ยังไม่ควรมองข้ามประเด็นนี้ เพราะนอกจากสถาบันอุดมศึกษาจะมองภาพรวมในการพัฒนาแล้ว การมองภาพเพื่อการพัฒนาในประเด็นเล็ก ๆ ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน อย่างเช่น การสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการศึกษาต่อที่สูงขึ้น ตรงตามสาขาที่ถนัด และการศึกษาต่อในต่างประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากการศึกษาต่อมีความจำเป็นต่อบุคลากรสายวิชาการเป็นอย่างยิ่งเพราะจะทำให้บุคคลนั้นมีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตนเอง และการศึกษาต่อต่างประเทศยังเป็นการเรียนการเรียนการสอนที่แตกต่างจากในประเทศไทยอย่างสิ้นเชิง การเรียนการสอนในต่างประเทศพยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความเห็น ส่งเสริมให้มีการพูดคุยกันในห้องเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกันเป็นทีม ส่งเสริมให้มีการถกเถียงและเสนออะไรใหม่ ๆ ในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้คิดนอกกรอบ อีกทั้ง การเรียนต่อต่างประเทศยังเปิดโอกาสให้ได้พบเจอผู้เชี่ยวชาญในการทำงานวิจัยจากหลากหลายสาขาวิชาอีกด้วย (expedia.co.th,2561)

นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับ รณิดา ถิรปาลวัฒน์ (2555) ได้ศึกษา เรื่อง โมเดลเชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นระดับบุคลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ในการนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ : การวิจัยประเมินความต้องการแบบสมบูรณ์ พบว่า ผู้บริหารระดับสูงต้องสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรและกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์องค์กร ส่งเสริมการจัดการความรู้ในองค์กรอย่างเป็นระบบ องค์กรต้องมีการเน้นการวิจัยและพัฒนาสนับสนุนการใช้ผลการวิจัยในการปฏิบัติงาน และกระตุ้นให้บุคลากรเพิ่มขีดสมรรถนะของตนเองโดยการวางแผนการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม และเป็นระบบ ในขณะที่ อุดมลักษณ์ บำรุงญาติ (2554) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ให้ข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาศักยภาพการวิจัย สรุปได้ดังนี้ 1) การวิจัยและพัฒนาที่สร้างองค์ความรู้ให้เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน และ 2) สร้างความร่วมมือทางวิชาการด้านการวิจัยกับต่างประเทศโดยเน้นประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยมีรายละเอียดของข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาศักยภาพการวิจัย 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาศักยภาพด้านทิศทางการวิจัย 2) การพัฒนาศักยภาพด้านบุคลากรการวิจัย 3) การพัฒนาศักยภาพด้านระบบสนับสนุนและระบบแรงจูงใจ 4) การพัฒนาศักยภาพด้านการติดตามและประเมินผล

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิเคราะห์จากความต้องการจำเป็นซึ่งได้จากค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังจำเป็นในแต่ละด้าน โดยพบว่าสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่คาดหวัง จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ, ด้านการพัฒนาตนเอง : การฝึกอบรม/สัมมนาการพัฒนาตนเอง : การศึกษาดูงาน, ด้านสิ่งอำนวยการความสะดวกในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการทำงานวิจัย, ด้านการให้ความช่วยเหลือและการบริการข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย และ สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพที่คาดหวัง จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ

1.2 การจัดเรียงสำคัญของความต้องการจำเป็นในการการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในภาพรวมและรายด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็น โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ ภาพรวมอยู่ระหว่าง -0.22 - 0.22 ด้านที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรม/สัมมนา (0.22) สำหรับลำดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ (-0.22)

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น ทั้ง 6 ด้าน โดยส่วนใหญ่สภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็น ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรนำข้อค้นพบจากการศึกษามากำหนดเป็นนโยบายด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยควรมีการสำรวจความต้อง (need assessment) ด้านการพัฒนาศักยภาพและจัดทำ Training Road Map for Research หรือเส้นทางการฝึกอบรมหรือพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยที่สามารถมีการกำหนดการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบและมีแบบแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยระบุว่าบุคลากรด้านการวิจัย เช่น อาจารย์ นักวิจัย หรือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการวิจัย จะต้องได้รับหรือมีความจำเป็นจะต้องพัฒนาและฝึกอบรมในหลักสูตร หัวข้อ หรือเรื่องใดบ้าง และควรได้รับการพัฒนาเมื่อไหร่ ซึง Training Road Map จะเป็นเหมือนแผนที่หรือทิศทางที่สามารถบอกได้ว่าในแต่ละปีหรือช่วงเวลาจะต้องเดินทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยไปทางไหน เป็นต้น

2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยนี้เปรียบเสมือนเป็นการประเมินการบริหารจัดการในการดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายวิชาการในด้านการวิจัยที่ผ่านมา เพื่อให้การดำเนินการในช่วงต่อ ๆ ไป ประสบความสำเร็จมากขึ้น ควรมีการศึกษาวิเคราะห์หรือวิจัยเพิ่มเติม เช่น

1. ศึกษาความพึงพอใจหรือประสิทธิภาพต่อการจัดโครงการ/กิจกรรมฝึกอบรม พัฒนาศักยภาพที่เกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กับการวิจัยในแต่ละปี

2. ศึกษาแนวทางหรือการกำหนดนโยบายในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3. ศึกษาแนวทางจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัย ระบบการสร้างแรงจูง และ ระบบติดตามและประเมินผล

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการสำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กองบริหารงานบุคคล มทร.พระนคร. 2559. จำนวนบุคลากรสายวิชาการประกอบการจัดทำ SAR ประจำปีการศึกษา 2559. มทร.พระนคร, กรุงเทพฯ.

กองนโยบายและแผน มทร.พระนคร. 2557. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 2557-2561. มทร.พระนคร, กรุงเทพฯ.

วิจารณ์พานิช. 13 มิถุนายน 2540. มหาวิทยาลัยการวิจัย: การปรับเปลี่ยนภารกิจสร้างสรรค์ปัญญา. กรุงเทพธุรกิจ, กรุงเทพฯ.

รณิดา ถิรปาลวัฒน์. 2555. โมเดลเชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นระดับบุคลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจในการนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ : การวิจัยประเมินความต้องการแบบสมบูรณ์ .วารสารเกื้อการุณย์, 19(1), 5-20.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวรรณ พรมเขต. 2558. แรงจูงใจในการพัฒนาตนเองด้านการทำวิจัยของบุคลากรสายวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.วารสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, 7(2), 68-80.

อุดมลักษณ์ บำรุงญาติ. 2554. การพัฒนาศักยภาพการวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

expedia.co.th. 2561. 5 ข้อแตกต่างระหว่างเรียนต่อมหาลัยต่างประเทศกับในไทย. แหล่งที่มา : https://travelblog.expedia.co.th/travel-tips-inspiration/18249/, 14 กุมภาพันธ์ 2561.

การศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

A Study of Physical Fitness of Volleyball Athletes inRajamangala University of Technology Phra Nakhon

ฉัตรฤดี สุบรรณ ณ อยุธยา[1*] และ พรพิไล เติมสินสวัสดิ์ [1]

Chatreudee Suban Na Ayutthaya[1*] and Pornpilai Termsinsawadi[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับสมรรถภาพทางกาย ดัชนีมวลกาย และสร้างเกณฑ์ปกติระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน เป็นทีมชาย 15 คน และทีมหญิง 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของกรมพลศึกษา ประกอบด้วย นั่งงอตัวข้างหน้า ยืนกระโดดไกล ลุก-นั่ง 30 วินาที วิ่งเก็บของ วิ่ง 50 เมตร และฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ คะแนนที (T-Score) ผลการวิจัยพบว่า

1. อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง และดัชนีมวลกาย (BMI) ของของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิง โดยรวมมีอายุเฉลี่ย 20 ปี น้ำหนักเฉลี่ย 56.87 กิโลกรัม ส่วนสูงเฉลี่ย 165.60 เซนติเมตร ค่าดัชนีมวลกายเฉลี่ย 20.67 อยู่ในระดับพอเหมาะ และระดับสมรรถภาพทางกายเฉลี่ยโดยรวมของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิงอยู่ในระดับปานกลาง โดยแยกตามรายการทดสอบทั้ง 6 รายการพบว่า สมรรถภาพทางกายอยู่ในระดับสูงมาก มี 1 รายการได้แก่ วิ่งเก็บของ รองลงมาระดับสูง มี 2 รายการได้แก่ ยืนกระโดดไกล กับฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์ และระดับต่ำมี 3 รายการได้แก่ งอตัวข้างหน้า ลุก-นั่ง 30 วินาที และวิ่ง 50 เมตร

2. อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง และดัชนีมวลกาย (BMI) ของของนักกีฬาวอลเลย์บอลชายโดยรวมมีอายุเฉลี่ย 22 ปี น้ำหนักเฉลี่ย 79.87 กิโลกรัม ส่วนสูงเฉลี่ย 180.53 เซนติเมตร ค่าดัชนีมวลกายเฉลี่ย 24.31 อยู่ในระดับพอเหมาะ และระดับสมรรถภาพทางกายเฉลี่ยโดยรวมของนักกีฬาวอลเลย์บอลชายอยู่ในระดับปานกลาง โดยแยกตามรายการทดสอบทั้ง 6 รายการพบว่า สมรรถภาพทางกายอยู่ในระดับสูง มี 1 รายการได้แก่ วิ่งเก็บของ รองลงมาระดับปานกลาง มี 5 รายการได้แก่ งอตัวข้างหน้า ยืนกระโดดไกล ลุก-นั่ง 30 วินาที วิ่ง 50 เมตร และฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์

คำสำคัญ : สมรรถภาพทางกาย, วอลเลย์บอล, นักกีฬา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

---

[1] สาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 86 แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10300

[1] Department of General Education, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Suan Chit Lada Sub-district, Dusit District, Bangkok 10300, Thailand.

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : chatreudee.s@rmutp.ac.th

ABSTRACT

This research was intended to study the physical fitness, body mass index and normal norms of the physical fitness of volleyball athletes in Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, academic year 2016. The population was 15 male and 15 female RMUTP volleyball players. The instruments employed in the research were the Physical Fitness Test of the Department of Physical Education which included front bending, standing and jumping, sitting-up for 30 seconds, running and picking up objects, running for 50 meters, and Harvard Step Test. The Statistics used for analyzing the data were percentage, mean ($\overline{X}$), standard deviation (SD), and t-score. The research findings were as follows:

1. Age, weight, height and body mass index (BMI) of female volleyball players: the average age is 20 years, the average weight is 56.87 kg, the average height is 165.60 centimeters, the average body mass index is 20.67, and the overall average physical fitness of female volleyball players was moderate. When considering each test type, the level of their physical fitness in terms of running and picking up objects was very high. For standing and jumping, and Harvard Step Test, the levels of the physical fitness were high. For front bending, sitting-up for 30 seconds and running for 50 meters, the levels of the physical fitness were low.

2. Age, weight, height and body mass index (BMI) of male volleyball players: the average age is 22 years, the average weight is 79.87 kg, the average height is 180.53 centimeters, the average BMI is 24.31, and the overall average physical fitness level of male volleyball players was moderate. When considering each test type, the level of their physical fitness in terms of running and picking up objects was high. For the rest of five test types including front bending, standing and jumping, sitting-up for 30 seconds, running for 50 meters, and Harvard Step Test, the levels of their physical fitness were average.

Keyword: physical fitness, volleyball, athletes, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

บทนำ

ความสำคัญ และที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สมรรถภาพทางกายเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาร่างกายของมนุษย์ในปัจจุบันความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ถูกนำมาใช้ในการทำงานมาก เป็นเหตุให้มนุษย์มีการเคลื่อนไหวและการออกกำลังกายน้อยลง ทำให้กล้ามเนื้อของร่างกายไม่แข็งแรงและเจริญเติบโตเท่าที่ควร การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและถูกวิธีจะส่งผลให้ร่างกายมีสุขภาพดี คือการที่มีสมรรถภาพทางร่างกายที่ดีมีรูปร่างสมส่วน คือน้ำหนัก และส่วนสูงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (ไม่อ้วนหรือไม่ผอมเกินไปเมื่อเทียบระหว่างน้ำหนักกับส่วนสูง) และเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาให้ทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และจริยธรรม เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่ความเจริญในทุกๆด้านอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ในปัจจุบันรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของสมรรถภาพทางกายในการที่จะนำมาพัฒนาสุขภาพอนามัย โดยจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับอุดมศึกษา สมรรถภาพทางกายเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตและช่วยให้การเล่นกีฬาและการทำงานประสบความสำเร็จ และยังช่วยไม่ให้เกิดปัญหาทางสังคม การลักขโมย การติดยาเสพติด และการก่ออาชญากรรม กีฬาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างมิตรภาพของประชาคมโลก มนุษยชาติทุกคนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญนี้ จึงได้ก่อเกิดกีฬานานาชนิด ดังนั้นสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาเป็นสิ่งสำคัญ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครในการกีฬามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 33 ปีการศึกษา 2559 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการกีฬาวอลเลย์บอลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

(1) เพื่อศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

(2) เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) สมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอความคิดเห็นที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1.การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักกีฬาวอลเลย์บอลที่เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 33 ปีการศึกษา 2559 รวม 30 คน เป็นนักกีฬาวอลเลย์บอลชายและหญิงทีมละ 15 คน รวมสองทีมเป็น 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของกรมพลศึกษาซึ่งมีความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอยู่ที่ระดับ 0.73 (กรมพลศึกษา. 2543) ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบ 6 รายการ ดังนี้

1. งอตัวข้างหน้า

2. ยืนกระโดดไกล

3. ลุก-นั่ง 30 วินาที

4. วิ่งเก็บของ

5. วิ่ง 50 เมตร

6. ฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ

2.1 แผ่นยางสำหรับยืนกระโดดไกลหรือพื้นราบ

2.2 เทปวัดระยะ

2.3 นาฬิกาจับเวลา

2.4 เครื่องมือในการวัด ความอ่อนตัว (Flexibilimeter) และกล่องสี่เหลี่ยม

2.5 เบาะสำหรับทำการทดสอบลุกนั่ง

2.6 อุปกรณ์วิ่งเก็บของ

2.7 ทางวิ่งระยะ 50 เมตร

2.8 นกหวีดและธงให้สัญญาณ

2.9 เครื่องชั่งน้ำหนัก

2.10 เครื่องวัดส่วนสูง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอความร่วมมือไปยังผู้จัดการทีมและผู้ฝึกสอนของแต่ละทีม เพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา

2. จัดเตรียมสถานที่อุปกรณ์และแบบบันทึก เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. เตรียมกลุ่มตัวอย่างทำการศึกษา โดยวิธีการดำเนินการดังนี้

3.1 ปฐมนิเทศให้กลุ่มตัวอย่างทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย วิธีการทดสอบ และการบันทึกการทดสอบ

3.2 นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ของการทดสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบตามแบบทดสอบระดับสมรรถภาพทางกาย มาวิเคราะห์ข้อมูล ทางสถิติดังต่อไปนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

2. เปลี่ยนคะแนนดิบที่ได้จากการทดสอบระดับสมรรถภาพทางกายให้เป็นคะแนนที (T-Score)

3. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) ระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครทั้งทีมชายและทีมหญิง แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก

4. หาดัชนีมวลกายของนักกีฬากลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาเปรียบเทียบกับภาวะตามที่ตารางกำหนด (เกณฑ์ค่าดัชนีมวลกายและการแปลผลของการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544)

ผลและวิจารณ์ผล

ตารางที่ 1 ร้อยละของค่าอายุ น้ำหนัก ส่วนสูง และดัชนีมวลกาย ของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2559

รายการ	อายุ	ร้อยละ	น้ำหนัก(ก.ก.)	ร้อยละ	ส่วนสูง (ซ.ม.)	ร้อยละ	ดัชนีมวลกาย(BMI)	ร้อยละ	แปลผล
นักกีฬาวอลเลย์บอลหญิง	22	13.33	สูงกว่า64.11	20.00	สูงกว่า170.45	13.33	น้อยกว่า 18.0	13.33	ผอมบาง
	21	26.67	60.49-64.11	26.67	168.03-170.45	0.00	18.0-23.9	86.67	พอเหมาะ
	20	26.67	56.86-60.48	0.00	165.6-168.02	33.33	24.0-29.9	0	น้ำหนักตัวเกิน
	19	13.33	52.25-56.85	26.67	163.07-165.50	13.33	มากกว่าหรือเท่ากับ 30	0	โรคอ้วน
	18	20.00	ต่ำกว่า52.25	26.67	ต่ำกว่า163.07	40.00			
$\bar{X}$	20		56.87		165.60		20.74		
S.D.	1.36		7.24		4.85		2.36		

จากตาราง 1 แสดงว่า นักกีฬาวอลเลย์บอลหญิงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2559 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 21 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.34 น้ำหนักตัวต่ำกว่า 52.25 กิโลกรัม, ระหว่าง 52.25 – 56.85 กิโลกรัม และ 60.49-64.11 กิโลกรัมมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 26.67 เท่ากัน และมีส่วนสูงต่ำกว่า 163.07 เซนติเมตร มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมามีส่วนสูง 165.6-168.02 เซนติเมตร คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ มีค่าดัชนีมวลกาย (BMI) อยู่ในระดับพอเหมาะมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมาอยู่ในระดับผอมบางคิดเป็นร้อย ละ 13.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ร้อยละของค่าอายุ น้ำหนัก ส่วนสูง และดัชนีมวลกาย ของนักกีฬาวอลเลย์บอลชายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2559

รายการ	อายุ	ร้อยละ	น้ำหนัก(ก.ก.)	ร้อยละ	ส่วนสูง (ซ.ม.)	ร้อยละ	ดัชนีมวลกาย(BMI)	ร้อยละ	แปลผล
นักกีฬาวอลเลย์บอลชาย	24	13.33	สูงกว่า95.75	13.33	สูงกว่า187.93	20.00	น้อยกว่า19	13.33	ผอมบาง
	23	20.00	87.81-95.75	20.00	184.23-187.93	13.33	19.0-24.9	53.33	พอเหมาะ
	22	20.00	79.86-87.80	0.00	180.52-184.22	33.33	25-29.9	20.00	น้ำหนักเกิน
	21	20.00	71.93-79.85	53.33	176.82-180.51	20.00	มากกว่าหรือเท่ากับ 30	13.33	โรคอ้วน
	20	26.67	ต่ำกว่า71.93	13.33	ต่ำกว่า 176.82	13.33			

$\bar{X}$	21.73		79.87		180.53		24.31		
S.D.	1.44		15.88		7.40		3.85		

จากตาราง 2 แสดงว่า นักกีฬาวอลเลย์บอลชายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2559 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.67 น้ำหนักตัวระหว่าง 71.93-79.85 กิโลกรัมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.33 และมีส่วนสูงระหว่าง 180.52-184.22 เซนติเมตร มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีค่าดัชนีมวลกาย (BMI) อยู่ในระดับพอเหมาะมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาอยู่ในระดับน้ำหนักเกินคิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนดิบ คะแนนที (T-Score) และระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2559

รายการทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	Raw		T-Score		ระดับสมรรถภาพทางกาย
			Max	Min	Max	Min	
1. งอตัวข้างหน้า	10.87	5.89	4.98	16.76	60.01	40.01	ต่ำ
2. ยืนกระโดดไกล	1.04	0.18	1.22	0.86	60.03	40.07	สูง
3. ลุก-นั่ง 30 วินาที	19.60	0.95	22.55	16.65	60.01	39.99	ต่ำ
4. วิ่งเก็บของ	11.96	0.69	11.27	12.65	59.96	39.95	สูงมาก
5. วิ่ง 50 เมตร	11.76	1.07	5.34	6.42	60.07	39.95	ต่ำ
6. ฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์	84.72	0.53	91.26	78.18	60.01	39.99	สูง
สรุประดับสมรรถภาพทางกายเฉลี่ยของนักวอลเลย์บอลหญิง							ปานกลาง

จากตารางที่ 3 แสดงว่าของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2559 มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนนั่งงอตัวข้างหน้า มีค่าเท่ากับ 10.87 เซนติเมตร และ5.89 ยืนกระโดดไกล มีค่าเท่ากับ 1.04 เซนติเมตร และ 0.18 ลุก – นั่ง 30 วินาที มีค่าเท่ากับ 19.60 เซนติเมตร และ 0.95 วิ่งเก็บของ มีค่าเท่ากับ 11.96 วินาที และ 0.69 วิ่ง 50 เมตร มีค่าเท่ากับ 8.09 วินาที และ 0.60 ฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์มีค่าดัชนีสมรรถภาพทางกายเท่ากับ 84.72 และ 0.53 และสรุประดับสมรรถภาพทางกายเฉลี่ยของนักวอลเลย์บอลหญิงอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนดิบ คะแนนที (T-Score) และระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลชายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2559

รายการทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	Raw		T-Score		ระดับสมรรถภาพทางกาย
			Max	Min	Max	Min	
1. งอตัวข้างหน้า	8.93	3.43	14	4	60.01	40.00	ปานกลาง
2. ยืนกระโดดไกล	1.24	0.12	1.37	1.12	60.37	39.75	ปานกลาง
3. ลุก-นั่ง 30 วินาที	24.93	1.91	26.84	23.02	60.00	39.97	ปานกลาง
4. วิ่งเก็บของ	10.58	0.27	10.31	10.85	60.05	39.74	สูง
5. วิ่ง 50 เมตร	8.89	0.47	4.18	4.79	60.03	39.69	ปานกลาง
6. ฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์	101.21	15.32	135	89	60.00	40.00	ปานกลาง
ระดับสมรรถภาพทางกายเฉลี่ย							ปานกลาง

จากตารางที่ 4 แสดงว่าของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2559 มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนนั่งงอตัวข้างหน้า มีค่าเท่ากับ 8.93 เซนติเมตร และ 3.43 ยืนกระโดดไกล มีค่าเท่ากับ 1.24 เซนติเมตร และ 0.12 ลุก – นั่ง 30 วินาที มีค่าเท่ากับ 24.93 เซนติเมตร และ 1.91 วิ่งเก็บของ มีค่าเท่ากับ 10.58 วินาที และ 0.27 วิ่ง 50 เมตร มีค่าเท่ากับ 8.89 วินาที และ 0.47 ฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์มีค่าดัชนีสมรรถภาพทางกายเท่ากับ 101.21 และ 15.32 และสรุประดับสมรรถภาพทางกายเฉลี่ยของนักวอลเลย์บอลชายอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับสมรรถภาพทางกาย ดัชนีมวลกาย และสร้างเกณฑ์ปกติระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน เป็นทีมชาย 15 คน และทีมหญิง 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของกรมพลศึกษา ประกอบด้วย นั่งงอตัวข้างหน้า ยืนกระโดดไกล ลุก-นั่ง 30 วินาที วิ่งเก็บของ วิ่ง 50 เมตร และ ฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ คะแนนที (T-Score) ผลการวิจัยพบว่า

1. อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง และดัชนีมวลกาย (BMI) ของของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิง โดยรวมมีอายุเฉลี่ย 20 ปี น้ำหนักเฉลี่ย 56.87 กิโลกรัมส่วนสูงเฉลี่ย 165.60 เซนติเมตร ค่าดัชนีมวลกายเฉลี่ย 20.67 อยู่ในระดับพอเหมาะ และระดับสมรรถภาพทางกายเฉลี่ยโดยรวมของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิงอยู่ในระดับปานกลาง โดยแยกตามรายการทดสอบทั้ง 6 รายการพบว่า สมรรถภาพทางกายอยู่ในระดับสูงมาก มี 1 รายการได้แก่ วิ่งเก็บของ รองลงมาระดับสูง มี 2 รายการได้แก่ ยืนกระโดดไกล กับฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์ และระดับต่ำมี 3 รายการได้แก่ งอตัวข้างหน้า ลุก-นั่ง 30 วินาที และวิ่ง 50 เมตร

2. อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง และดัชนีมวลกาย (BMI) ของของนักกีฬาวอลเลย์บอลชายโดยรวมมีอายุเฉลี่ย 22 ปี น้ำหนักเฉลี่ย 79.87 กิโลกรัมส่วนสูงเฉลี่ย 180.53 เซนติเมตร ค่าดัชนีมวลกายเฉลี่ย 24.31 อยู่ในระดับพอเหมาะ และระดับสมรรถภาพทางกายเฉลี่ยโดยรวมของนักกีฬาวอลเลย์บอลชายอยู่ในระดับปานกลาง โดยแยกตามรายการทดสอบทั้ง

6 รายการพบว่า สมรรถภาพทางกายอยู่ในระดับสูง มี 1 รายการ ได้แก่ วิ่งเก็บของ รองลงมาระดับปานกลาง มี 5 รายการ ได้แก่ งอตัวข้างหน้า ยืนกระโดดไกล ลุก-นั่ง 30 วินาที วิ่ง 50 เมตร และฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์

3.. เกณฑ์ปกติ (Norm) ระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิง

3.1 นั่งงอตัวข้างหน้า สูงมากมีคะแนนทีที่ 61 ขึ้นไป สูงมีคะแนนทีที่ 55 – 60 ปานกลางมีคะแนนทีที่ 45 – 54 ต่ำมีคะแนนทีที่ 40 – 44 และต่ำมากมีคะแนนทีที่ 39 ลงมา

3.2 ยืนกระโดดไกล สูงมากมีคะแนนทีที่ 61 ขึ้นไป สูงมีคะแนนทีที่ 55 – 60 ปานกลางมีคะแนนทีที่ 50 – 54 ต่ำมีคะแนนทีที่ 45 – 49 และต่ำมากมีคะแนนทีที่ 44 ลงมา

3.3 ลุก – นั่ง 30 วินาที สูงมากมีคะแนนทีที่ 60 ขึ้นไป สูงมีคะแนนทีที่ 55 – 59 ปานกลางมีคะแนนทีที่ 45 – 54 ต่ำมีคะแนนดิบระหว่าง 16 – 17 ครั้ง หรือตรงกับคะแนนที ที่ 40 – 44 และต่ำมากมีคะแนนดิบที่ 15 ครั้งลงมา หรือตรงกับคะแนนทีที่ 39 ลงมา

3.4 วิ่งเก็บของ สูงมากมีคะแนนทีที่ 61 ขึ้นไป สูงมีคะแนนทีที่ 55 – 60 ปานกลางมีคะแนนทีที่ 45 – 54 ต่ำมีคะแนนที ที่ 40 – 44 และต่ำมากมีคะแนนทีที่ 39 คะแนนลงมา

3.5 วิ่ง 50 เมตร สูงมากมีคะแนนทีที่ 60 คะแนนขึ้นไป สูงมีคะแนนทีที่ 55 – 59 ปานกลางมีคะแนนทีที่ 45 – 54 ต่ำมีคะแนนทีที่ 40 – 44 และต่ำมากมีคะแนนทีที่ 39 คะแนนลงมา

3.6 ฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์ ระดับสมรรถภาพทางกายฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์ของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิงคือ อยู่ในระดับดี ดัชนีสมรรถภาพทางกายสูงกว่า 80 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือระดับปานกลาง ดัชนีสมรรถภาพทางกายอยู่ระหว่าง 50 – 80 จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

4. เกณฑ์ปกติ (Norm) ระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลชาย

4.1 นั่งงอตัวข้างหน้า สูงมากมีคะแนนทีที่ 61 ขึ้นไป สูงมีคะแนนทีที่ 55 – 60 ปานกลางมีคะแนนทีที่ 45 – 54 ต่ำมีคะแนนทีที่ 40 – 44 และต่ำมากมีคะแนนทีที่ 39 ลงมา

4.2 ยืนกระโดดไกล สูงมากมีคะแนนทีที่ 61 ขึ้นไป สูงมีคะแนนทีที่ 55 – 60 ปานกลางมีคะแนนทีที่ 50 – 54 ต่ำมีคะแนนที ที่ 45 – 49 และต่ำมากมีคะแนนทีที่ 44 ลงมา

4.3 ลุก – นั่ง 30 วินาที สูงมากมีคะแนนทีที่ 60 ขึ้นไป สูงมีคะแนนทีที่ 55 – 59 ปานกลางมีคะแนนทีที่ 45 – 54 ต่ำมีคะแนนที ที่ 40 – 44 และต่ำมากมีคะแนนทีที่ 39 ลงมา

4.4 วิ่งเก็บของ สูงมากมีคะแนนทีที่ 61 คะแนนขึ้นไป สูงมีคะแนนทีที่ 55 – 60 ปานกลางมีคะแนนทีที่ 45 – 54 ต่ำมีคะแนนทีที่ 40 – 44 และต่ำมากมีคะแนนทีที่ 39 คะแนนลงมา

4.5 วิ่ง 50 เมตร สูงมากมีคะแนนทีที่ 60 คะแนนขึ้นไป สูงมีคะแนนทีที่ 55 – 59 ปานกลางมีคะแนนทีที่ 45 – 54 ต่ำมีคะแนนทีที่ 40 – 44 และต่ำมากมีคะแนนทีที่ 39 คะแนนลงมา

4.6 ฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์ ระดับสมรรถภาพทางกายฮาร์วาร์ด สเตป เทสต์ของนักกีฬาวอลเลย์บอลชายคือ อยู่ในระดับปานกลาง ดัชนีสมรรถภาพทางกาย 50 - 80 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือระดับต่ำมาก ดัชนีสมรรถภาพทางกายต่ำกว่า 50 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

อภิปรายผล

การหาค่าดัชนีมวลกาย (BMI) หรือดัชนีความหนาแน่นของร่างกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิงของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2559 พบว่าส่วนใหญ่มีภาวะพอเหมาะ จะมีเพียงส่วนน้อยที่มีภาวะผอมบาง ส่วนนักกีฬาวอลเลย์บอลชายพบว่าส่วนใหญ่มีภาวะพอเหมาะ จะมีเพียงส่วนน้อยที่มีภาวะน้ำหนักเกิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักกีฬาวอลเลย์บอลทั้งหญิงและชายได้รับการฝึกฝนทั้งด้านทักษะกีฬาอยู่เป็นประจำรวมทั้งการควบคุมน้ำหนักและการรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์มีไขมันน้อย ดังนั้นค่าดัชนีมวลกายซึ่งเป็นค่าที่เป็นสัดส่วนกันระหว่างไขมันในร่างกายกับน้ำหนักของส่วนต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบ เช่น กระดูกกล้ามเนื้อ และอวัยวะต่างๆ (บุญยนุช เกษมสัน ดุลยจินดา. 2543) จึงอยู่ในภาวะพอเหมาะเป็นส่วนใหญ่ จะมีเพียงบางส่วนที่มีภาวะผอมบาง (นักวอลเลย์บอลหญิง) และมีภาวะน้ำหนักเกิน (นักกีฬาวอลเลย์ชาย) ซึ่งถ้าได้รับการฝึกฝนและทดสอบสมรรถภาพทางกายอย่างสม่ำเสมอ เชื่อว่าจะสามารถพัฒนาภาวะร่างกายให้อยู่ในระดับพอเหมาะได้ การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) ของระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลทั้งชายและหญิงโดยการเปลี่ยนคะแนนดิบจากการทดสอบทุกรายการให้เป็นคะแนนที (T-Score) แล้วรวมคะแนนที (T-Score) ของการทดสอบทุกรายการโดยการแบ่งระดับความสามารถออกเป็น 5 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก ซึ่งแสดงถึงระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลทั้งหญิงและชายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเพื่อใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบและแปลผลต่อไป ซึ่งผลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยแสดงว่าระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลทั้งหญิงและชายมีเกณฑ์การให้คะแนนที่เป็นมาตรฐาน เนื่องจากได้มีกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรที่ต้องการศึกษาได้ และแบบทดสอบที่ใช้ได้แก่ นั่งงอตัวข้างหน้า ยืนกระโดดไกล ลุก– นั่ง 30 วินาที วิ่งเก็บของ วิ่ง 50 เมตร โดยเพิ่มฮาร์วาร์ด สเต็ป เทสต์ เพื่อให้ครอบคลุมการทดสอบเรื่องระบบการหายใจโดยแบบทดสอบทุกรายการเป็นแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายที่มีคุณสมบัติในการวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้แก่ ความอ่อนตัว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความอดทนของกล้ามเนื้อ และระบบไหลเวียนเลือด ความคล่องตัว ความเร็ว ระบบหายใจและการไหลเวียนโลหิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบของสมรรถภาพทางกายทั่วไปที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) รวมทั้งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการให้คะแนน สามารถนำคะแนนไปแปลผลให้สัมพันธ์ใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานกับระดับสมรรถภาพของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิงและชายที่ได้ จากผลการทดสอบในครั้งนี้พบว่า ดัชนีสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิงและชายส่วนใหญ่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นสิ่งบ่งบอกถึงระดับความสามารถโดยรวมของสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลทั้งหญิงและชายได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงเพื่อยกระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาให้อยู่ในระดับสูงหรือสูงมากต่อไป เพราะความสามารถโดยรวมของนักกีฬาต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานระดับสมรรถภาพทางกายที่ดี การแสดงศักยภาพทางกีฬาออกมาจึงจะมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการศึกษาวางแผนพัฒนาระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลทั้งทีมชายและทีมหญิงเป็นประจำทุกปี

2. มหาวิทยาลัยควรมีห้องเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายทุกศูนย์และควรจัดให้มีอุปกรณ์ทดสอบสมรรถภาพทางกายอย่างเพียงพอและได้มาตรฐานทุกศูนย์ เพื่อให้นักกีฬา นักศึกษาและบุคลากรทราบว่าสมรรถภาพทางกายอยู่ในระดับใดต้องปรับปรุงด้านใดบ้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกีฬา การเรียนและการทำงานให้ดียิ่งขึ้นไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาประเภทอื่นๆ โดยใช้แบบทดสอบที่เหมาะสมให้ครอบคลุมระดับสมรรถภาพทางกายทุกด้านและการสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) สำหรับกีฬาชนิดนั้นๆ

2. ควรทำวิจัยรูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพทางกายที่เหมาะสมสำหรับนักกีฬาวอลเลย์บอล

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาวอลเลย์บอลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ขอขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริรัตน์ วงษ์สำราญ และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรภัทร ตันติทวีกุล ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาแด่บิดามารดา ครูบาอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความรักและเทิดทูนเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

การกีฬาแห่งประเทศไทย. 2544. เกณฑ์ค่าดัชนีมวลกายและการแปลผลของการกีฬาแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2547. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมพลศึกษา. 2543. แบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย.

นุชิต วารี. 2551. ระดับสมรรถภาพทางกายและดัชนีมวลกายของนักกีฬารักบี้ฟุตบอลหญิงที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 24. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา) กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายสำหรับเยาวชน. ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. ปีที่ 14, ฉบับที่ 2 (พ.ค.- ส.ค. 2543):31-38.

บุณยนุช เกษมสันต์ ดุลยจินดา. 2543. โรคอ้วนที่รักษาและควบคุมได้. กินรี.ฉบับที่ 17: 9.

พิชิต ภูติจันทร์.2547. วิทยาศาสตร์การกีฬา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

พริ้มเพรา ผลเจริญ. 2545. สภาพส่วนบุคคล. เอกสารประกอบการสอน วิชา สข 312. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสุขศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ภักดี ภักดีผล. 2547. สมรรถภาพทางกายของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา) กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไมตรี กุลบตุร. 2543. สมรรถภาพทางกลไกของนักเรียนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม.(พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2534. ประมวลบทความ ศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เพียรชอบ. กรุงเทพฯ : ที่ระลึกในงานเกษียณอายุราชการ 21 กันยายน 2534.

วิชัย อินทรปนาม.2540. การพัฒนาการเกี่ยวกับความสามารถทางกลไกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 . ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วินัย พูลศรี. 2543. สมรรถภาพทางกลไกของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริรัตน์ หิรัญรัตน์. (2533). การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและทางกีฬา. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์การกีฬา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมพิศ ฮึ้นเจริญ.2543. เกณฑ์ปกติสมรรถภาพทางกายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดราชบุรี วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สวัสดิ์ ชุมภา. 2545. สมรรถภาพทางกายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาในเขตชายแดนจังหวัดบุรีรัมย์. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม.(พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุเนตุ นวกิจกุล. 2530. การสร้างสมรรถภาพทางกาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

อัศวิน มณีอินทร์.2543. สมรรถภาพทางกายของทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกรมทหารต่อสู้ อากาศยาน กองทัพอากาศ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Abdulnour. 1987. A Comparative Study of Physical Fitness of Secondary School Students in Kuwait and America. Dissertation Abstracts International. 17 (5): 48. Benz, R.C. (1998, August). Effects of health – training curriculum on work capacity Physical slf – perception and congnition of training principles of high school Student.

Dissertation Abstracts International. 59 (11) : 1962 - A. Corbin, C.B. Pangrazi. (1992) Are American Chilaean and Youth Fit. Nation Library of Medicine. Avalible:http://www.nebi.nit.qovientrez.query.fugi? Emd=Retrieve & dopt = Abstract.October3. 2002.

Dixon,Lorraine Ellen. 2003. The Examination of the Relationship of body mass index And body weight perception to physical activity in national sample of female Adolescents University of Toronto (Canada).

Lee, Scong - No. 1995. Comparison by AGE, Gender and Body Size of Physical Fitness Test Scores of Korean Students Ages 12 – 18. The University of Iowa (0096). Loony M.A. and S.A. Plowman. 1990. Passing rated of American Children and Youth on the FITNESSCRAM criterion-referenced physical Fitness standards. Research Quarterly for Exercise and Sport. 61 : 215 – 223.

Su, Chun-Hsien. 1993. Development of Fitness Norms for School – Aged Children In Hsinehu, Taiwan (china). University of Northern Colorado.

Shekittka, Merin Eyer. 2002. Body Composition and fitness levels of Kinesiology Majors and Non-Majors. (online) Available Source : www lib.umi.com.

Shinichi Demura; et al. 2003. Physical-Fitness Declines in Oder Japanese Adults. Retrievred 2006, August 14, from www.humankinetics.com./CJAP/Viewarticle.cfm?=2210

Thuse, Meena. P. 2002. Physical Fitness of Indian School Boys and its Compresstion with Asian Youth. Abstracts Book : Te Fourth ICHPER.SD Asia Congress. Bangkok : Addison Press Products.

Zuti, Willian B and Charles, B Corbin. 1977. Fitness Norms for College Freshmen. Research Quarterly. 48 (7) : 499 – 503.

ความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อการให้บริการรถโดยสารขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ของบริษัท ขนส่งจำกัด

Satisfaction Of Passengers On Bus ServiceOf The Eastern Bus Terminal (Ekamai)

จิตสุภา สาคร[1*] สุมิตตา ทนงศักดิ์วิเศษ[1] และ จีรศักดิ์ ดีสะเมาะ[2]

Jitsupa Sakorn[1*] Sumittra Tanongsakwised[1] and Jeerasak Deesamoh[2]

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อการให้บริการรถโดยสารขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ของบริษัท ขนส่งจำกัด โดยดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เก็บคือ ผู้โดยสารที่มาใช้บริการรถโดยสารขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีใช้แบบสอบถามแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการรถโดยสารขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ของบริษัท ขนส่งจำกัด อยู่ในระดับความปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดพบว่าหมวดที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ ช่องทางการจัดจำหน่าย รองลงมาคือการให้บริการการส่งเสริมการตลาด และ ราคา และหมวดที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านบุคลากร และ ด้านผลิตภัณฑ์

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ ผู้โดยสาร การให้บริการ

ABSTRACT

This research was conducted to study on the satisfaction of passenger on bus service of the eastern bus terminal (Ekamai). The questionnaires 400 passenger were sample group that answers the questionnaires and the obtained data were statistical analyze. The results of the study showed that the overall satisfaction of the transportation service of the Eastern Bus Terminal (Ekkamai) of the Transport Company was at the moderate level. When considering the category, the highest mean is the Place. Second are service promotion and price and the least average category are people and product aspects.

Keywords : Satisfaction, Passenger, Servic

---

[1] สาขาเทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตอุเทนถวาย แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

[1] Department of Logistics and Transportation Management, Faculty of Engineering and Architecture, Rajamangala University of Technology Tawan-ok : Uthenthawai Campus, Bangkok 10330, Thailand

[2] สาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตอุเทนถวาย แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

[2] Department of General Education,Faculty of Engineering and Architecture, Rajamangala University of Technology Tawan-ok : Uthenthawai Campus, Bangkok 10330, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : jitsupa_sa@rmutto.ac.th

บทนำ

ก่อนปี พ.ศ. 2497 การขนส่งด้วยรถโดยสารประจำทางยังไม่มีการควบคุมจัดระเบียบ เอกชนรายใดมีทุนทรัพย์เพียงพอที่จะซื้อรถมาวิ่งรับส่งผู้โดยสาร ก็จะดำเนินการได้โดยอิสระไม่ต้องขออนุญาตจากทางราชการ ทำให้เกิดการแข่งขันและแย่งกันเดินรถโดยไร้ขอบเขต ไม่มีจุดต้นทางปลายทางหรือเส้นทางเดินรถที่แน่นอน ไม่มีตารางการเดินรถหรือเที่ยววิ่งที่แน่ชัด อัตราค่าโดยสารก็ไม่แน่นอนเก็บค่าโดยสารตามความต้องการ เจ้าของรถพอใจจะเดินรถระยะทางแค่ไหนก็จะเดินรถเพียงแค่นั้น ทั้งที่เก็บค่าโดยสารเกินกว่าระยะทางวิ่ง ผู้ขับรถแย่งกันรับผู้โดยสาร ขับรถเป็นที่น่าหวาดเสียวก่อให้เกิดอุบัติเหตุรถชนหรือรถคว่ำบ่อยครั้ง ผู้โดยสารได้รับความเสียหายบางรายได้รับอันตรายสาหัส บางรายถึงกับเสียชีวิต อีกทั้งพนักงานประจำรถ เช่น ผู้เก็บค่าโดยสารก็ไม่มีมารยาท ตะโกนเรียกผู้โดยสารขึ้นรถแสดงกิริยาวาจาไม่สุภาพเรียบร้อย ทำร้ายร่างกายผู้โดยสารก็มีปรากฏอยู่เสมอ ๆ แต่ประการสำคัญก็คือไม่มีสถานีขนส่ง ผู้โดยสารสำหรับใช้เป็นสถานที่หยุดหรือจอดรถโดยสารประจำทาง จะมีก็เพียงท่าจอดรถโดยสารแต่ละ เส้นทางอยู่กระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบด้วยสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ ทางราชการโดยกระทรวงคมนาคมจึงได้ออกกฎหมายเรียกว่าพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. 2497 เพื่อควบคุมจัดระเบียบการขนส่งทางถนนโดยเฉพาะ และได้จัดตั้งกรมการขนส่งทางบกเป็นหน่วยงานรองรับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกฎหมายดังกล่าว ซึ่งในบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจกรมการขนส่งทางบก ที่จะดำเนินการจัดให้มีสถานีขนส่ง ผู้โดยสารขึ้น และได้จัดตั้งสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตกรุงเทพมหานครขึ้น 3 แห่งแรกของประเทศไทยพร้อมกัน เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2503 ดังนี้ 1. สถานีขนส่งสายเหนือและสายตะวันออกเฉียงเหนือ (หมอชิต) 2. สถานีขนส่งสายตะวันออกเลียบชายฝั่งทะเล (เอกมัย) 3. สถานีขนส่งสายใต้ (ขนส่งสายใต้)

สถานีขนส่งสายตะวันออกเลียบชายฝั่งทะเล (เอกมัย) เป็นสถานีที่ให้บริการรถที่จะเดินทางไปจังหวัดทางภาคตะวันออก ซึ่งมีผู้ใช้บริการจำนวนมากสถานีหนึ่ง เนื่องจากภาคตะวันออกมีหลายจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนยอดนิยม ไม่ว่าจะเป็น พัทยา ระยอง เกาะเสม็ด หรือ เกาะช้าง การให้บริการของสถานีรถโดยสารประจำทางเป็นส่วนที่สำคัญในการสร้างความประทับใจในการเดินทาง

การศึกษาความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อการบริการรถโดยสารขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) เป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความประทับใจในการเดินทางสู่ดินแดนแหล่งท่องเที่ยวของภาคตะวันออก

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรัชญา เวสารัชช์ (2546) กล่าวว่า การให้บริการจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ 1. การให้บริการที่เป็นที่พึงพอใจแก่สมาชิกสังคม ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่วัดได้ยาก หรือให้ จำกัดความยาก แต่อาจกล่าได้อย่างกว้างๆ คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ คือ ให้บริการ ที่เท่าเทียมกันแก่สมาชิกในสังคม ให้บริการในเวลาที่เหมาะสมให้บริการไม่มากไม่น้อยจนเกินไป ให้บริการโดยมีการปรับปรุงให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ 2.การให้บริการโดยมีความรับผิดชอบต่อประชาชน ต้องสามารถให้บริการที่มีลักษณะ สนองตอบต่อมติมหาชน ต้องมีความยืดหยุ่นที่จะปรับเปลี่ยนลักษณะงานหรือการให้บริการที่ สามารถตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงได้มากที่สุด การให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด คือการ ให้บริการโดยไม่คำนึงถึงตัวบุคคล กล่าวคือ เป็นการบริการที่ไม่ใช้อารมณ์และไม่มีความชอบพอ ใครเป็นพิเศษ แต่ทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในสภาพที่ เหมือนกัน จากการพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับหลักการของการให้บริการสาธารณะสามารถสรุปได้ว่า การให้บริการสาธารณะต่อประชาชนนั้น จะต้องได้รับการบริการอย่างทั่วถึง รวดเร็ว เสมอภาคเท่า เทียมกัน มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและทำให้เกิดความพอใจ ซึ่งระบบการ ให้บริการประกอบไปด้วย 2 ฝ่าย คือผู้ให้บริการ (Providers) และผู้รับบริการ (Recipients) โดยฝ่าย แรกมีหน้าที่ต้องให้บริการเพื่อให้ฝ่ายหลังเกิดความพึงพอใจ บริการจึงเป็นบริการที่มีประสิทธิภาพ สูงสุด

การบริการ หมายถึง กิจกรรมหรือประโยชน์เชิงนามธรรมซึ่งฝ่ายหนึ่งได้เสนอขายให้กับอีกฝ่ายหนึ่ง โดยผู้รับบริการไม่ได้ครอบครองบริการนั้นๆ อย่างเป็นรูปธรรมกระบวนการให้บริการอาจจะให้ควบคู่ไปกับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือไม่ก็ได้ กระบวนการจึงเปรียบเสมือนผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นธรรม ซึ่งไม่สามารถจับต้องได้เหมือนสินค้าทั่วไป ดังนั้นการบริการจะเกี่ยวข้องกับการเสนอขายการปฏิบัติงาน หรือการกระทำใดๆ ให้กับอีกฝ่ายหนึ่งโดยที่ผู้บริโภคจะมิได้ครอบครองการบริการนั้นๆ เหมือนการครอบครองสินค้า

ความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่สามารถสังเกตได้จากการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรงแต่สามารถวัดความพึงพอใจโดยอ้อมโดยวัดความรู้สึกหรือความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทน และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงจึงจะสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้

เดวิส (Davis, 1981,p.82) ได้แสดงทรรศนะว่าการมีความพึงพอใจในงานสูง ไม่ได้นำไปสู่การที่พนักงานตั้งใจปฏิบัติงานอย่างจริงจังตามที่ผู้บริหารตั้งสมมติฐานไว้เสมอไป ผู้ที่มีความพึงพอใจในงานอาจสามารถปฏิบัติงานได้ในระดับดี ปานกลาง หรือต่ำก็เป็นได้ จึงยากที่จะกล่าวเพียงง่าย ๆ ว่า ความถึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน เดวิส และนิวสตรอน ได้วิเคราะห์ให้เห็นว่า ยังมีตัวแปรอื่นที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะเมื่อบุคคลปฏิบัติงานก็จะนำเขาไปสู่การมีฐานะทางเศรษฐกิจ การดำรงชีวิตในสังคม และการได้รับรางวัลทางด้านจิตใจที่ดีกว่า ดังนั้น เขาจึงเสนอ วัฏจักร ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานความพึงพอใจ และความพยายาม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 วงจรการปฏิบัติงาน – ความพึงพอใจ – ความพยายาม

จากวงจรดังกล่าวข้างต้น จะพบว่าเมื่อมีการปฏิบัติงานเกิดขึ้น จะนำไปสู่การได้รับรางวัล ซึ่งรางวัลตอบแทนนี้จะกระตุ้นให้บุคคลรับรู้ถึงรางวัลที่ได้รับนั้น มีความเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติเพียงใด ผลจากการรับรู้นี้ก่อให้เกิดความรูสึกในด้านความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ซึ่งกลายมาเป็นความผูกพันทางใจมากหรือน้อย ส่งผลให้บุคคลนั้นมีความพยายามที่จะปฏิบัติงานต่อไปอีก

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในงานและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นความรู้สึกหรือทัศนะคติที่บุคคลมีความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติ มีความพร้อม ความตั้งใจ และความเต็มใจ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากองค์การ โดยองค์การจะต้องจัดสรรผลประโยชน์ตอบแทนแก่บุคคลผู้นั้นทางด้านวัตถุและจิตใจ เพื่อสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานอันนำไปสู่ความรู้สึกพึงพอใจและกระตุ้นความผูกพันทางใจ ก่อให้เกิดเป็นความพยายามพร้อมที่จะปฏิบัติงานนั้นไปไม่มีที่สิ้นสุด

เกียรติศักดิ์ ทองรอด (2544) ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้า “BTS” ต่อการให้บริการรถไฟฟ้า “BTS” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ที่มีช่วงอายุระหว่าง 25-40 ปี มีความคิดเห็นว่า พึงพอใจในการบริการของ

รถไฟฟ้า BTS ด้านระบบในเกือบ ทุกประเด็น มีเพียงประเด็นอัตราค่าบริการ และเส้นทางการให้บริการที่ยังไม่พึงพอใจ โดยกลุ่มตัวอย่างระบุว่า อัตราค่าบริการสูงเกินไป และเส้นทางการให้บริการก็ยังทำได้ไม่ครอบคลุม ส่วนในด้านบุคลากรที่ให้บริการ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าพนักงานที่ให้บริการในทุกจุดที่ให้บริการมีความสุภาพดี และพบว่าความสุภาพของพนักงานเหล่านี้มีผลต่อปริมาณของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้า BTS สำหรับข้อเสนอแนะที่รถไฟฟ้า BTS ควรปรับปรุง คือ ควรมีการขยายเพิ่มเติมเส้นทางการเดินรถไฟฟ้า ไปยังแหล่งที่พักอาศัยของประชาชนให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น และการจัดเก็บค่าบริการควรจะมีการพิจารณาวางแผนโครงสร้างราคาใหม่ เพื่อที่จะเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนมาใช้บริการ รถไฟฟ้าบีทีเอส เพิ่มมากขึ้น

ชนิดา วันวงศ์ (2550) ทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้โดยสารการบินไทยต่อการ ให้บริการแผนกสอบถามและรับรองที่นั่น:ศึกษาเฉพาะกรณีท่าอากาศยานกรุงเทพ อาคารผู้โดยสาร ภายในประเทศ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้โดยสาร และ ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ความถี่ในการมาใช้บริการ และปัจจัยการเข้าถึงการบริการ ที่มีผลต่อความ พึงพอใจของผู้โดยสาร กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้โดยสารชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาใช้บริการที่แผนก 30 สอบถามและรับรองที่นั่ง จำนวน 400คนผลการศึกษาพบว่า 1)ผู้โดยสารการบินไทยมีความพึง พอใจต่อการให้บริการโดยรวมในระดับสูง เช่นเดียวกับการพึงพอใจการให้บริการต่อมนุษย์- สัมพันธ์ ด้านความเสมอภาคและด้านความเต็มใจและเต็มใจ ส่วนความพึงพอใจด้านคุณภาพการ บริการอยู่ในระดับปานกลาง2)ผู้โดยสารที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ความถี่ในการมาใช้บริการ และ ปัจจัยในการข้าถึงการบริการต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการทั้งในด้านรวมและราย ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3)ความเข้าใจในการติดต่อสื่อสาร ระยะเวลาในการรอคอย และอายุของผู้โดยสาร สามารถอธิบายความพึงพอใจต่อการให้บริการได้ ร้อยละ26.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความถี่ในการมาใช้บริการนั้น ไม่สามารถ อธิบายการปรับตัวในการทำงานได้

ศรุดา ไพฑูรย์สวัสดิ์ (2549) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้โดยสารต่อการให้บริการ ของรถไฟฟ้าบีทีเอส มีวัตถุประสงค์เพื่อ1)ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้โดยสารต่อการ ให้บริการ2)ศึกษาพฤติกรรมของผู้โดยสารในการใช้บริการ และ3)ศึกษาความคิดเห็นของ ผู้โดยสารต่อคุณภาพการให้บริการ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้โดยสารรถไฟฟ้าบีทีเอส จำนวน 400คน ตัวแปรอิสระของการศึกษาคือ เพศ อายุ อาชีพ รายได้และระดับการศึกษา ตัวแปรตามตามวัตถุประสงค์1)จำนวน8ตัวแปรตามวัตถุประสงค์ข้อ 2)จำนวน 3 ตัวแปร และตามวัตถุประสงค์ ข้อ3)จำนวน 15 ตัวแปรผลการศึกษาสรุปได้ว่า ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1) ตัวแปรอิสระที่มี ผลกระทบต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ0.05คือ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ตาม วัตถุประสงค์ข้อที่ 2) ตัวแปรอิสระที่มีผลกระทบต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ0.05คือ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 3) ตัวแปรอิสระทุกตัวมี ผลกระทบต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สำหรับข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษานี้ สรุปได้ว่า ควรมีการปรับปรุงราคาค่าโดยสาร ควรเพิ่มเส้นทางการให้บริการ ควรฝึกอบรม พนักงานก่อนการปฏิบัติหน้า และมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการ

ธนพล มณีรัตน์ (2550) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการให้บริการ ของรถโดยสารปรับอากาศไมโครบัส มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึง พอใจในการให้บริการของรถโดยสารไมโครบัส เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงรถไมโครบัส รวมทั้งรถโดยสารสาธารณะในแบบอื่น ๆ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มบุคคล เป้าหมายได้ดีขึ้น โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้โดยสารจำนวน 200 คน จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการให้บริการของรถไมโครบัส พบว่า ผู้โดยสารส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 21 –40 ปี และเกือบครึ่งมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท / เดือน มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตชาน เมืองและเดินทางเข้าสู่ในกลางเมืองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมาทำงาน ร้อยละ 75 ของกลุ่มตัวอย่างมี ยานพาหนะส่วนตัว และร้อยละ 56 มีรถยนต์ส่วนตัวอย่างน้อย 1 คัน ขนาดของครอบครัวของกลุ่ม ตัวอย่างโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4 คน ในแต่ละวันจะมีจำนวน 2.44 คนต้องเดินทาง 1 ใน 3จะเดินทางโดย รถไมโครบัสเป็นประจำ ขณะที่อีก 1 ใน 3 จะเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว แสดงให้เห็นว่าสมาชิกใน ครอบครัวที่มีรถยนต์บาง

คนใช้บริการรถไมโครบัส ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการจราจรใน กรุงเทพมหานครลงได้ จากการศึกษาพบอีกว่า โดยเฉลี่ยผู้โดยสารมีความพึงพอใจการให้บริการ ของรถไมโครบัส แนวทางในการปรับปรุงการให้บริการจะรวมถึงการให้บริการและมารยาทของ 28 พนักงานขับรถ การเชื่อมต่อกับระบบการเดินทางสาธารณะแบบอื่น ในการเดินทางนั้นผู้โดยสาร 2 ใน 3 จำเป็นต้องระบบขนส่งมวลชนแบบอื่นและการโดยสารรถจักรยานยนต์ร่วมด้วย ดังนั้น การ ออกแบบการเชื่อมต่อระหว่างระบบขนส่งมวลชนอย่างระมัดระวังจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การ บริการขนส่งมวลชนมีประสิทธิภาพที่ดี

วิธีดำเนินการวิจัย

1.ประเภทของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้การเก็บแบบสอบถามผู้โดยสารที่ใช้บริการรถโดยสารขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้โดยสารที่มาใช้บริการรถโดยสารขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้โดยสารที่มาใช้บริการรถโดยสารขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) จำนวน 400 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะเครื่องมือในการทำวิจัย

การทำวิจัยในครั้งนี้ ได้จัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ ซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยเพื่อให้บรรลุยังวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยได้ทำการแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อการบริการรถโดยสารขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) 6 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร และด้านกระบวนการให้บริการ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีการประเมินเป็น 5 ระดับ ได้ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง พึงพอใจมาก

3 คะแนน หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อย

1 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆของผู้ใช้บริการรถโดยสารขนส่งตะวันออก (เอกมัย) โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended)

4. การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข (code) แล้วบันทึกลงในโปรแกรมเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามลำดับ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์สถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อทราบลักษณะพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อการบริการรถโดยสารขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ของบริษัท ขนส่งจำกัด ใน 6 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร และด้านกระบวนการให้บริการ โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{x}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อการให้บริการขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ของบริษัท ขนส่งจำกัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างจากการสำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.7 มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.8 จบการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ร้อยละ 51.2 และมีรายได้ส่วนใหญ่ 10,000- 15,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 61.4

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อการให้บริการขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ของบริษัท ขนส่งจำกัดในแต่ละด้าน

ตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
1 ด้านผลิตภัณฑ์			
มีประสิทธิภาพ คุณภาพ ได้มาตรฐานสากล	2.90	0.83	ปานกลาง
มีความรวดเร็ว ตรงตามเวลาที่กำหนด	2.65	0.74	ปานกลาง
มีความปลอดภัยในการเดินทาง	1.52	.673	น้อย
ความสะอาดของรถโดยสาร	2.47	.782	น้อย
จำนวนรถโดยสารมีความเพียงพอ	2.32	0.83	น้อย
2 ด้านราคา			
อัตราค่าบริการเหมาะสม	2.62	0.73	ปานกลาง
อัตราค่าบริการคุ้มค่ากับบริการที่ได้รับ	2.69	0.70	ปานกลาง
อัตราค่าบริการไม่สูงเมื่อเทียบกับการเดินทางประเภทอื่นๆ	3.36	.848	ปานกลาง
3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย			
ระบบการจองตั๋วโดยสารมีความสะดวกในการใช้บริการ	3.76	.769	มาก
ระบบการชำระค่าตั๋วโดยสารมีความสะดวกในการใช้บริการ	3.91	.782	มาก

ตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
4 ด้านส่งเสริมการตลาด			
มีระบบสมาชิกสำหรับผู้ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง	3.24	.768	ปานกลาง
มีช่องทางการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย	3.31	.857	ปานกลาง
5 ด้านบุคคล			
พนักงานบริการมีความรู้ความสามารถในหน้าที่ที่ รับผิดชอบ	2.43	0.72	น้อย
พนักงานมีกริยาท่าทาง การพูดจา ที่ไพเราะ สุภาพ อ่อนน้อม และน่าเชื่อถือ	2.34	.854	น้อย
พนักงานให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาหรือให้คำแนะนำได้อย่างเหมาะสม	2.38	.777	น้อย
พนักงานมีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน	2.21	0.75	น้อย
6 ด้านกระบวนการให้บริการ			
ขั้นตอนในการซื้อตั๋วมีความสะดวก	2.79	0.700	ปานกลาง
การให้บริการมีความรวดเร็ว	2.90	0.573	ปานกลาง
การแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง	2.90	0.436	ปานกลาง
ช่องทางการจำหน่ายตั๋วโดยสารเพียงพอต่อความต้องการ	4.11	.624	มาก

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อการให้บริการขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ของบริษัท ขนส่งจำกัดโดยรวมในแต่ละด้าน

ตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
ด้านผลิตภัณฑ์	2.37	0.63	น้อย
ด้านราคา	2.89	0.46	ปานกลาง
ช่องทางการจัดจำหน่าย	3.92	0.62	มาก
ด้านส่งเสริมการตลาด	3.27	0.57	ปานกลาง
ด้านบุคคล	2.34	0.72	น้อย
ด้านกระบวนการให้บริการ	2.86	0.76	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 และ ตารางที่ 3 พบว่า ผู้โดยสารให้ความพึงพอใจในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระบบการจองตั๋วโดยสารมีความสะดวกในการใช้บริการ ระบบการชำระค่าตั๋วโดยสารมีความสะดวกในการใช้บริการ และ ช่องทางการจำหน่ายตั๋วโดยสารเพียงพอต่อความต้องการ พบว่าทุกข้อ ผู้โดยสารมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านส่งเสริมการตลาด ผู้โดยสารให้ความพึงพอใจในระดับ ปานกลาง และ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระบบสมาชิกสำหรับผู้ใช้บริการอย่างต่อเนื่องและ มีช่องทางการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย พบว่าทุกข้อ ผู้โดยสารมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านด้านผลิตภัณฑ์ และ ด้านบุคคล ผู้โดยสารให้ความพึงพอใจในระดับน้อย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้โดยสารที่มีต่อการให้บริการขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ของบริษัท ขนส่ง จำกัด พบว่า ความพึงพอใจ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านกระบวนการ มีความพึงพอใจในแต่ละด้านที่แตกต่างกัน ทำให้ ขนส่งจำกัด สามารถ นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา กลยุทธ์การให้บริการของบริษัท ขนส่งจำกัด หรือ บริษัทอื่นๆ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมรถโดยสารประจำทาง เพื่อตอบสนองความต้องการของ ผู้ใช้บริการได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการใช้บริการเพิ่มขึ้นและทำให้อุตสาหกรรมรถโดยสาร เติบโตต่อไปได้ในอนาคต

สำหรับข้อเสนอแนะของงานวิจัยนั้น ควรมีการปรับปรุงดังนี้ สภาพของรถโดยสารควรมีการทำความสะอาดล้างบริเวณภายนอกรถอยู่เสมอ สภาพภายในรถโดยสารต้องมีการทำความสะอาด เก็บขยะ ทำความสะอาด ห้องน้ำให้น่าใช้ ความปลอดภัยในการขับรถ พนักงานขับรถ ควรได้รับการอบรมให้ขับรถอย่างมีมารยาท มีความระมัดระวังและเคารพกฎจราจร บริษัทควรมีกระบวนการสรรหาพนักงานที่มีจิตใจรักการบริการและพนักงานขับรถที่ มีประสบการณ์ในการทำงาน จัดให้มีการอบรมพนักงานอย่างสม่ำเสมอ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ศึกษาวิจัยใคร่ขอขอบพระคุณส่วนงานต่อไปนี้ที่ได้สนับสนุนให้งานวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการโดยแล้วเสร็จ ประกอบด้วย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ที่สนับสนุนงบประมาณ รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถาม และที่ปรึกษาทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

เกียรติศักดิ์ ทองรอด. (2544). ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าบีทีเอส ต่อการให้บริการรถไฟฟ้าบีทีเอส. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาน โยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชนิดา วันวงษ์. (2550).ความพึงพอใจของผู้โดยสารการบินไทยต่อการให้บริการของแผนก สอบถามและรับรองที่นั่ง:ศึกษาเฉพาะกรณีท่าอากาศยานกรุงเทพ อาคารผู้โดยสาร ภายในประเทศ.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ สาขาจิตวิทยา อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธนพล มณีรัตน์. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการของรถโดยสาร ปรับอากาศไมโครบัส. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า คุณทหารลาดกระบัง.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2546).องค์การกับลูกจ้าง.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรุดาไพฑูรย์สวัสดิ์. (2549). การศึกษาความพึงพอใจของผู้โดยสารต่อการให้บริการของรถไฟฟ้าบี ทีเอส.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.

Davids, Keith. 1981. Human Behavior at Work : Organizational Behavior. New York : McGraw – Hill Book Company.

ระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยี

Knowledge Management System of Research of Faculty of Business Administration of RMUTI use Ontology

ภาคภูมิ หมีเงิน[1*] และ รัตนาภรณ์ หมีเงิน[2]

Pharkpoom Meengoen[1*] and Rattanaporn Meengoen[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และออกแบบ พัฒนาและประเมินระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยี วิจัยนี้อาศัยแนวคิดการวิจัยและพัฒนาตามหลักการวงจรการพัฒนาระบบ เครื่องมือในการพัฒนาคือ Hozo-ontology Editor และแอปเซิร์ฟ ภาษาโปรแกรมได้แก่ พีเอชพีและเอชทีเอ็มแอล การจัดการฐานข้อมูลด้วยมายด์เอสคิวแอล ผลการวิจัยพบว่า องค์ความรู้งานวิจัยประกอบด้วย 16 โดนเมน 46 โหนด ฐานความรู้พัฒนาด้วย Hozo-ontology Editor และประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ฐานความรู้มีครอบคลุมองค์ความรู้งานวิจัย ผู้วิจัยพัฒนาระบบในลักษณะเว็บแอปพลิเคชันด้วยสถาปัตยกรรมระบบแบบไคแอน-เซิร์ฟเวอร์ การประเมินระบบด้วยผู้เชี่ยวชาญและผู้ใช้ พบว่า ความคิดเห็นต่อระบบในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมากและระดับสูงตามลำดับ และการประเมินความพึงพอใจต่อระบบ พบว่า ระดับความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ดังนั้นการพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ ศูนย์กลางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยีครั้งนี้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้และส่งผลให้องค์ความรู้งานวิจัยมีการขยายตัวอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ : ระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ ออนโทโลยี

---

[1] สาขาวิชาระบบสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

[1] Department of Information System, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Ni-Mueang, Mueang, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

[2] สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

[2] Institute of Research and Development, Rajamangala University of Technology Isan, Ni-Mueang, Mueang, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : mhee3@hotmail.com

ABSTRACT

The objective of the research was to analyze and design, develop, and evaluate Knowledge Management System (KMS) of Research of Faculty of Business Administration of RMUTI use Ontology. This research used Research and Development Methodology based on the principle of the System Development Life Cycle. The development tools were Hozo-ontology Editor and AppServ. The computer languages were PHP and HTML. MySQL was database management system. The result of research, the body of knowledge of research were 16 domains 46 nodes. The ontology-based KMS was evaluated by experts. The result, knowledge-based is covered knowledge of research. The KMS Web Application was developed base on Client-Server Architecture. The finding indicated that: On opinions of experts and user towards the KMS was on the very high level and the high level. And the evaluation of KMS, it was found that the scored was at high level. Knowledge Management System (KMS) of Research of Faculty of Business Administration of RMUTI use Ontology was met the needs of the users. And as a result, the knowledge of research has expanded.

Keywords : Knowledge Management System (KMS), Faculty of Business Administration, Ontology

บทนำ

ปัจจุบันการวิจัยและพัฒนามีความสำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรมและพัฒนาการของศาสตร์ต่าง ๆ และกรอปกับการพัฒนาองค์ความรู้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตลอดจนองค์กรสมัยใหม่กำลังประสบกับปัญหาความซับซ้อนและส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันและการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กร(Mostafa and et.al, 2010) ดังนั้น องค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการวิจัยจึงเสมือนเป็นเครื่องมือทางยุทธศาสตร์ที่ส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การจัดการความรู้เป็นสิ่งที่สำคัญในการกำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กร (Broadbent and Weill, 1996) รวมถึงสภาวะเศรษฐกิจและการแข่งขันระดับโลกมีการแข่งขันสูงทำให้องค์กรต้องอาศัยองค์ความรู้เป็นส่วนสำคัญรวมถึงการจัดการความรู้ขององค์กรจึงมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในกระบวนการจัดการ

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน เป็นองค์กรมีการสะสมความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ การบริหารจัดการ การเงิน การตลาด การบัญชี และระบบสารสนเทศ ตลอดจนผลงานวิจัยทางด้านบริหารธุรกิจและการจัดการ และเป็นองค์กรที่มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารธุรกิจ รวมถึงผลงานการวิจัยตลอดจนการวิจัยและพัฒนาซึ่งเป็นผลงานของคณาจารย์ และนักศึกษาทั้งระดับบัณฑิตศึกษาและระดับปริญญาตรี ซึ่งถือว่าทุนทางปัญญาขององค์กร ทั้งนั้นการนำแนวคิดการจัดการความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศตลอดจนหลักการจัดการองค์ความรู้สมัยใหม่มาบูรณาการร่วมกันเพื่อพัฒนาระบบในการรวบรวม จัดเก็บ ประมวลผล เข้าถึงความรู้ตลอดจนเป็นช่องทางในการเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจให้แพร่กระจายในวงกว้างเพื่อการพัฒนาองค์กรทางธุรกิจอย่างยั่งยืน

ด้วยความสำคัญที่กล่าวมาจึงเป็นแรงจูงใจในการพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยีเพื่อเป็นช่องทางในการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านบริหารธุรกิจที่ได้มีการจัดการอย่างเป็นระบบด้วยการพัฒนาระบบสารสนเทศโดยมีการบูรณาการหลักการออนโทโลยีเพื่อทำให้การจัดการความรู้มีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์และออกแบบ พัฒนาและประเมินระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้

องค์การแห่งการเรียนรู้เป็นแนวคิดในการพัฒนาองค์กรโดยเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของการเป็นผู้นำองค์กร การเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรในองค์กร เพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ และทักษะร่วมกัน โดยมุ่งการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันระหว่างองค์กร ซึ่งองค์การแห่งการเรียนรู้นั้นมุ่งทำให้องค์กรและบุคลากรมีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล โดยการเชื่อมโยงด้วยการทำงานประสานกัน และสร้างกระบวนการในการเรียนรู้ตลอดจนสร้างความเข้าใจเตรียมพร้อมต่อการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลง โดยให้อำนาจในการตัดสินใจ เพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยายกาศการคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ส่งผลให้องค์กรมีความเข้มแข็งพร้อมเผชิญกับสภาวะการณ์ที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง โดยองค์การแห่งการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้เป็นองค์กรที่คิดอย่างเป็นระบบ การเรียนรู้ทุกระดับขององค์กร การคิดอย่างมีแบบแผนเสริมสร้างการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และ การเรียนรู้แบบกลุ่ม (Senge, 1990)

การจัดการความรู้

การจัดการความรู้เป็นแนวคิด และหลักการที่มีการพัฒนาและพิสูจน์อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในองค์กรทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาคธุรกิจ และองค์กรภาครัฐ เนื่องด้วยเป้าหมายของการจัดการความรู้คือ องค์ความรู้ที่องค์กรสามารถนำไปสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ที่ส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันได้ขององค์กรในอนาคต การจัดการความรู้จึงเป็นการยกระดับความรู้ขององค์กรเพื่อสร้างผลประโยชน์จากต้นทุนทางปัญญา (Marquardt, 2002) กระบวนการการจัดการความรู้ ประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ การประมวลผลและการกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และการเรียนรู้ แต่อย่างไรก็ตาม ความรู้ต้องมีการรวบรวม และจัดระบบ การจัดเก็บ และการเข้าถึงเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่องค์กรต้องการ โดยมีเทคโนโลยีด้านข้อมูลหรือสารสนเทศ และคอมพิวเตอร์เป็นตัวเอื้อ กรอปกับการจัดการความรู้ต้องอาศัยผู้รู้ในการตีความและประยุกต์ใช้ความรู้ การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่จัดการความรู้ที่จับต้องไม่ได้และความรู้ที่จับต้องได้ให้เกิดการไหลเวียนในองค์กรอย่างเป็นระบบ

ระบบการจัดการความรู้

ระบบการจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่ใช้เป็นกระบวนทัศน์หลักการองค์ความรู้ หรือการจัดการความรู้ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ประกอบด้วย ขั้นตอนดังนี้ การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ การประมวลผลและการกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และการเรียนรู้ โดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาระบบด้วยการวิจัยและพัฒนา ใช้กรอบการวงจรการพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นกระบวนการทางความคิดเพื่อการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยกระบวนการ ดังต่อไปนี้ การวางแผน การวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา และการนำไปใช้

การพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นระเบียบวิธีการศึกษาที่มุ่งเน้นการศึกษาด้วยการวิจัย และพัฒนาเพื่อได้ระบบสารสนเทศตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ ผ่านการวางแผนการพัฒนาอย่างเป็นระบบสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม การวิเคราะห์ประกอบด้วยการวิเคราะห์กระบวนการ วิเคราะห์การไหลเวียนของความรู้ แบบจำลองความรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ความรู้ การออกแบบมุ่งเน้นการออกแบบเชิงตรรกะและกายภาพของระบบบนพื้นฐานของเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการพัฒนา และรวมถึงแนวคิดอันจำเป็นต่อการจัดการความรู้ คือ ออนโทโลยี การพัฒนาเป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้ระบบสารสนเทศตามที่วิเคราะห์และออกแบบโดยมีกลยุทธ์การพัฒนาต้นแบบเพื่อให้ได้ระบบที่ตรงความต้องการของผู้ใช้ และสุดท้ายการนำไปใช้การนำระบบสารสนเทศไปติดตั้ง และการใช้งานตามเป้าหมายของผู้ใช้โดยในขณะเดียวกันมีการศึกษาความพึงพอใจต่อการระบบจากผู้ใช้งานทุกระดับในองค์กรเพื่อนำข้อมูลมาประกอบการทบทวนระบบเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

แนวคิดออนโทโลยี

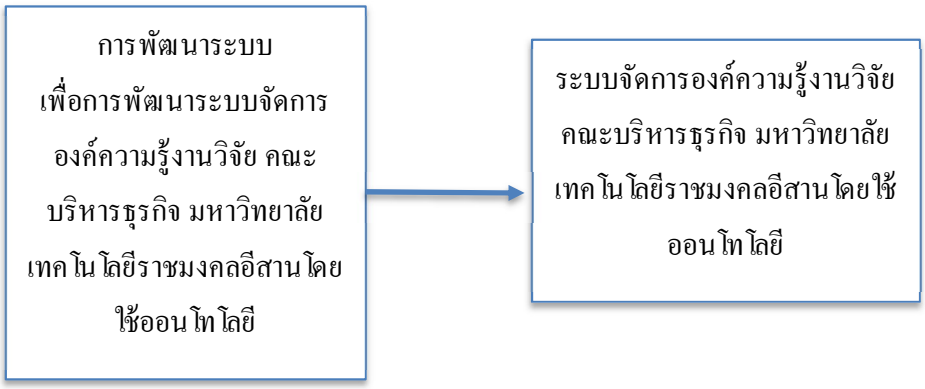
ออนโทโลยี เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับแนวคิด โดยออนโทโลยี มุ่งเน้นบรรยายแนวคิดของความจริง หรือ โดเมน หรือ ขอบเขตความสนใจ การบรรยายถึงสิ่งที่ซ้อนอยู่ภายในสิ่งที่สนใจ หรือ โดเมน และความสัมพันธ์ระหว่างกันของโดเมน ในรูปสัญลักษณ์ ได้แก่ คลาส อินสแตนซ์ ความสัมพันธ์ คุณสมบัติ กฎ โดยอธิบายด้วยระบบสัญลักษณ์ กรอปกับปัจจุบันมีซอฟต์แวร์และเครื่องมือช่วยให้ทำความเข้าใจกับออนโทโลยี และการนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้างมากขึ้น (Guarino, 1999)

ออนโทโลยีเป็นศาสตร์การจัดหมวดหมู่ของสิ่งของต่างๆ ในขอบเขตงานที่สนใจ โดยการจัดหมวดหมู่อย่างมีระบบ มีกฎเกณฑ์ เงื่อนไขแสดงความเป็นจริงเท็จได้อย่างถูกต้อง ภายใต้ความเห็นชอบยอมรับของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้รวมถึงหมวดหมู่ต้องสามารถตอบคำถามได้อย่างครอบคลุม นั้นหมายความว่า ความรู้ หรือ ความหมายของสิ่งที่มีอยู่ได้ถูก

กล่าวอ้างไว้อย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือเครื่องจักร โดยกรอบของโครงสร้างของหมวดหมู่ คือ ออนโทโลยีที่มีการบรรจุรายละเอียดในกรอบโครงสร้าง ดังนั้นการนำออนโทโลยีมาใช้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาระบบเพื่อขยายขอบเขตความรู้ให้ไปสู่ฐานความรู้นั้นเอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยีนี้อาศัยแนวคิดการวิจัยและพัฒนาตามหลักการวงจรการพัฒนาระบบ ดังกรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยีนี้อาศัยแนวคิดรูปแบบการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนาตามหลักการวงจรการพัฒนาระบบ โดยมีรายละเอียดการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ ผู้ใช้งาน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ ผู้ใช้งาน จำนวน 30 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ ด้านระบบสารสนเทศ และด้านการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยนี้ได้แก่ แบบวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อระบบ

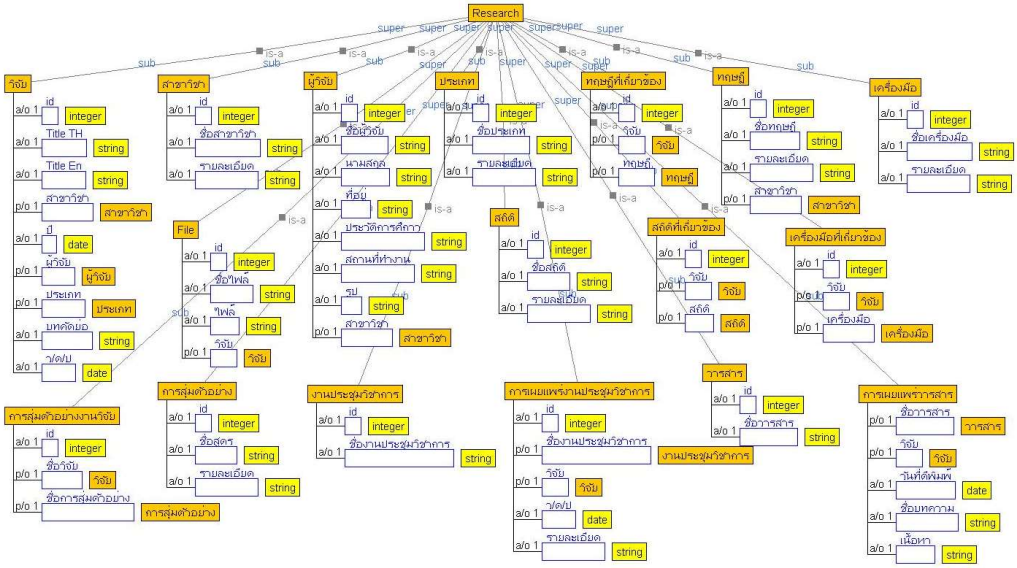
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้แบบวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากเอกสาร ได้แก่ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ และโครงการวิจัยระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องการพัฒนาระบบ ประกอบด้วย ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ ผู้ใช้งาน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ ด้านระบบสารสนเทศ และด้านการวิจัย และใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อระบบโดยผู้ใช้

ผลและวิจารณ์ผล

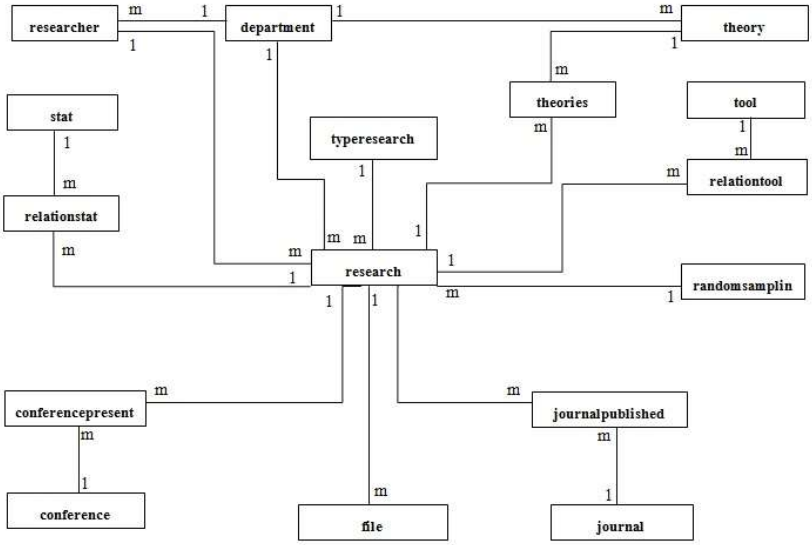
การวิจัยครั้งนี้ พบว่า

1. องค์ความรู้ หรือ ฐานความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน โดยพัฒนาด้วยแนวคิดออนโทโลยี โดยออนโทโลยีพัฒนาด้วยซอฟต์แวร์ Hozo-Ontology Editor ซึ่งโดยมหาวิทยาลัยโอซาก้า โดยออนโทยีได้ผ่านการพิจารณาและประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ออนโทโลยีแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโดเมน จำนวน 16 โดเมน 64 โหนด

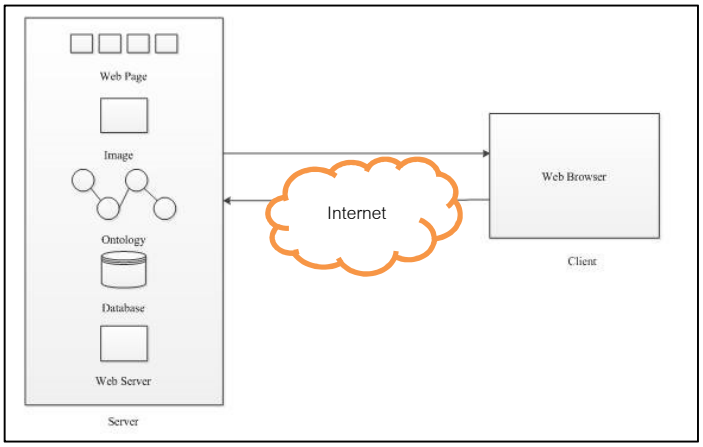
ภาพที่ 2 ภาพออนโทโลยีฐานความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ที่ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

2. การพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อจัดเก็บความรู้เกี่ยวกับการวิจัยด้วยโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลแบบเปิด MySQL ที่มีความสัมพันธ์กับฐานความรู้ที่ได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ และผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยแสดงด้วยแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลประกอบด้วย 16 เอนติตี้

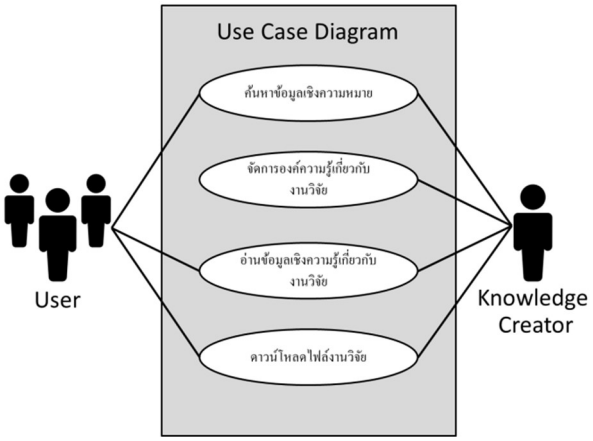

ภาพที่ 3 ภาพความสัมพันธ์ของข้อมูลงานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

3. การวิเคราะห์และออกแบบระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยี การวิเคราะห์และการออกแบบระบบด้วยแนวคิดสถาปัตยกรรมระบบแบบไคแอน-เซิร์ฟเวอร์ ดังภาพที่ 4 เป็นการออกแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ โดยมุ่งเน้นการให้บริการเข้าถึงองค์ความรู้งานวิจัยผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การวิเคราะห์และออกแบบการจัดเก็บและเข้าถึงองค์ความรู้นั้นผ่านออนโทโลยีซึ่งเป็นการจัดหมวดหมู่ความรู้อย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดการผู้สร้างความรู้สามารถจัดเก็บ และผู้ใช้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้การวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านระบบ ดังภาพที่ 5

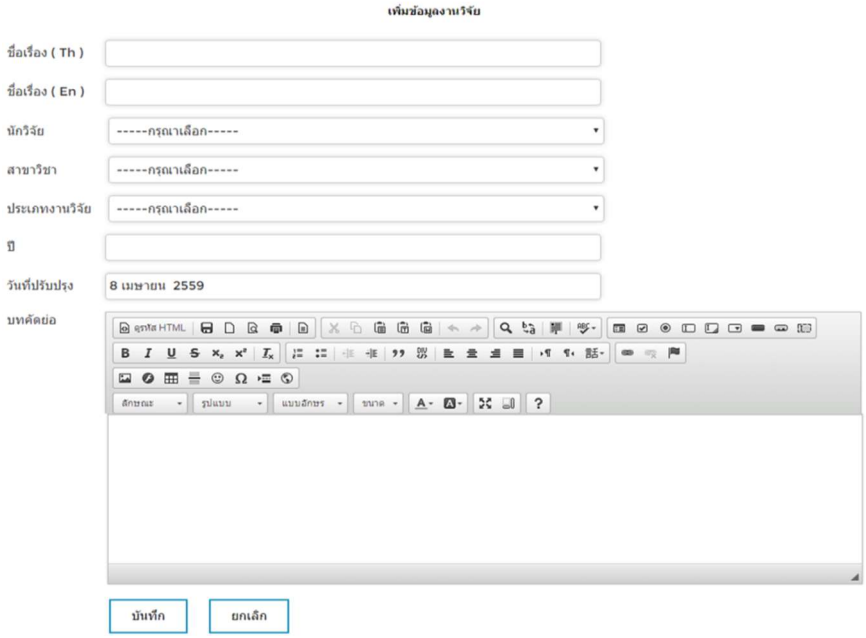
ภาพที่ 4 สถาปัตยกรรมระบบแบบไคแอน-เซิร์ฟแวร์

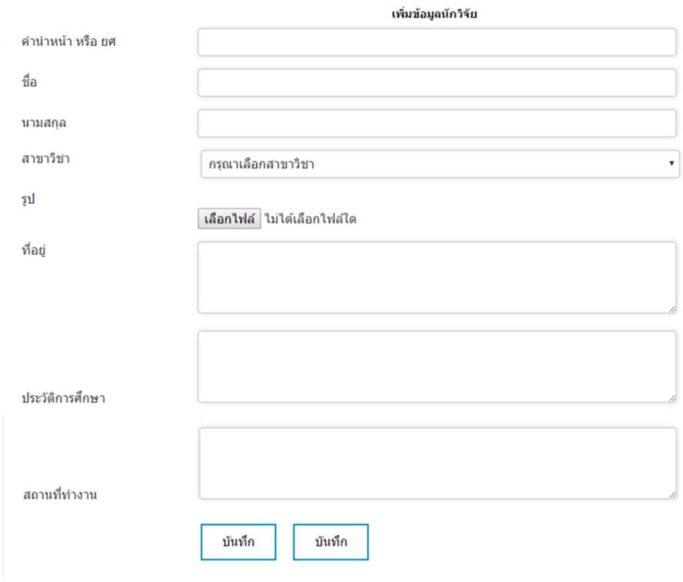
ภาพที่ 5 ยูสเคสไดอะแกรม

4. การพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยี พัฒนาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ PHP, HTML, CSS และ JavaScript ภายใต้โดเมน โดยแบ่งการทำงานเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การจัดการองค์ความรู้งานวิจัย กระบวนการจัดการองค์ความรู้งานวิจัย และการจัดการระบบโดยผู้ดูแลระบบ

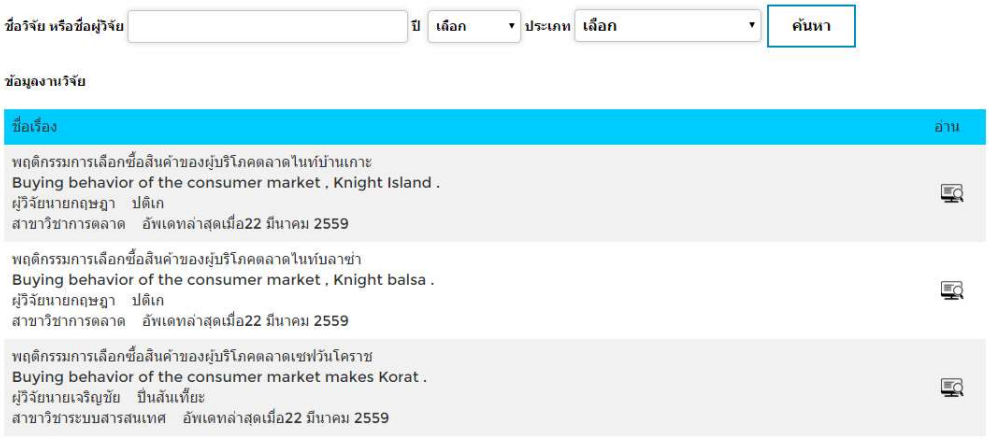
การพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยีครั้งนี้แบ่งมุมมองการทำงานเป็น 2 มุมมอง ได้แก่ มุมมองผู้ใช้ และ มุมมองผู้สร้างความรู้ หรือ ผู้ดูแลระบบ โดยการพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการผู้ใช้ ดังภาพที่ 6-9

ภาพที่ 6 หน้าจอการเพิ่มองค์ความรู้งานวิจัยโดยผู้สร้างข้อมูลหรือผู้ดูแลระบบ

ภาพที่ 7 หน้าจอการเพิ่มนักวิจัยโดยผู้สร้างข้อมูล หรือ ผู้ดูแลระบบ

ภาพที่ 8 หน้าจอการเข้าถึงองค์ความรู้งานวิจัย

ภาพที่ 9 หน้าจอการเข้าความเชี่ยวชาญงานวิจัยของนักวิจัย

5. การประเมินความพึงพอใจต่อระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจใน 3 ด้าน ดังนี้ 1) ความคิดริเริ่ม 2) ความยืดหยุ่น และ 3) การขยายตัว โดยแบบประเมินความพึงพอใจของนักวิจัยและนักศึกษา (ผู้ใช้)โดยกำหนดให้เป็นแบบ Scale Rating Scale 5 อันดับ ดังนี้ (1) เนื้อหามีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสอดคล้องกับการทดสอบและประเมินผลอย่างเป็นระบบ (2) การออกแบบระบบ กราฟิกมีความน่าสนใจมากในภาพประกอบที่สวยงามและมีเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อการแบ่งปันความรู้ (3) กิจกรรมสนับสนุนความรู้ของระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย ได้แก่ การรู้ความรู้การได้มาซึ่งความรู้การสร้างองค์ความรู้การจัดเก็บและการสืบค้นความรู้การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์อย่างเป็นระบบ สนับสนุนการวิจัยอย่างเหมาะสม และ (4) ความยืดหยุ่นในการใช้งาน ระบบใช้งานง่ายสะดวกรวดเร็วไม่ซับซ้อน

แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยี ที่มุ่งเน้นสนับสนุนการวิจัย ประเด็นที่เป็นปัญหาคือ (1) กระบวนการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ (2) การวิจัยที่ช่วยในการนำเสนอวิธีการวิจัย (3) ความรู้ที่เหมาะสมในการจัดการความรู้ (4) เครื่องมือสื่อสารที่เหมาะสม (5) การนำเสนอและประเมินผลและ (6) บุคคลที่เกี่ยวข้องช่วยสร้างกรอบแนวคิดและวิธีการวิจัยของนักวิจัย

การประเมินการพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยี กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร คณาจารย์ จำนวน 20 คนโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงและนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 120 คนและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 30 คนโดยใช้แบบเจาะจงการสุ่มตัวอย่างจากคณะบริหารธุรกิจ ผลพบว่า (1) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.58, S.D. = .53) ความคิดเห็นผู้ใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.32, SD = .16), (2) การประเมินระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยี พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.58, S.D. = .50).

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยี ซึ่งมุ่งพัฒนาออนโทโลยีที่เน้นการรองรับในการจัดการองค์ความรู้งานวิจัยและการนำแนวคิดออนโทโลยีมาบูรณาการในการพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย ระบบการจัดการองค์ความรู้ที่ใช้ออนโทโลยีจะให้ฟังก์ชันการจัดการความรู้ที่ดีขึ้น โดยองค์ความรู้จะต้องแสดงด้วยแนวคิดออนโทโลยี สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาระบบการจัดการองค์ความรู้งานวิจัย ตรงความต้องการของผู้ใช้โดยการบูรณาการออนโทโลยี รวมถึงผลวิจัยนี้ได้นำเสนอการวิเคราะห์และออกแบบระบบ สถาปัตยกรรมระบบ และวิธีการในการพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานโดยใช้ออนโทโลยี ซึ่งเป็นอีกทางหนึ่งที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยสามารถขยายขอบเขตความรู้ได้ในวงกว้างและส่งผลต่อการพัฒนานวัตกรรมต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะบริหารธุรกิจ สถาบันวิจัยและพัฒนา และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของวิจัยนี้ และการวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ปีงบประมาณ 2559

เอกสารอ้างอิง

Drucker, P. F.(1993). Post-Capitalist Society. New York: Harper Business.

Guarino, N. and Giaretta, P., (1999), Ontologies and knowledge bases: Towards a terminological clarification, In N.J.I. Mars(Ed.), Towards Very Large Knowledge Based, IOS Press.

Marquardt,M. (1996). Building the Learning Organization. New York :McGrawHill

Mellander, K. (2001). Engaging the human spirit: a knowledge evolution demands the right conditions for learning. Journal of Intellectual Capital. 2(2).165-172.

Nonaka, I. and Takeuchi, H. 1995. The Knowledge Creating Company :How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation .New York :Oxford University Press.

Pharkpoom, M. and Rattanaporn, M.(2016). A Framework for Ontology-Based Knowledge Management System Case Study of Faculty of Business Administration of Rajamangala University of Technology ISAN. Review of Integrative Business and Economics Research. 5(2016). 233-238.

Senge, P. (1994) “The Fifth Discipline Fieldbook: Strategies and Tools for Building a Learning Organization,” London: Century Business.

Svieby, K. (2000) . What is knowledge management? Retrieved Dec. 23, 2000 from http: / / www. sveiby. com. au/ Knowledge management.html.

ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม :กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

The Association Between The Performance and Environmental Disclosures: A Study of Listed Companies in Energy and Utilities Industry on The Stock Exchange of Thailand

ปทุมพร หิรัญสาลี[1*] และ ลักขณา ดำชู[1]

Patumporn Hiransalee[1*] and Lugkhana Dumchu[1]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีและทดสอบความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค จำนวน 38 บริษัท โดยการศึกษาใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน ผลการศึกษาพบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคในรายงานประจำปีอยู่ในระดับสูง ผลการดำเนินงานในด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 5.8955 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 7.9937 ทางด้านผลการดำเนินงานที่วัดผลจากอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของสินทรัพย์โดยรวมของกิจการ

คำสำคัญ : ผลการดำเนินงาน, สิ่งแวดล้อม, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ABSTRACT

This study investigates the level of environmental disclosures in annual reports, and tests for the relationship between the performance and the level of environmental disclosures of listed companies of energy and utilities industry in the Stock Exchange of Thailand (SET). Population was 38 listed companies of energy and utilities industry in SET. Descriptive analysis and inferential analysis are analyzed the data. The study results showed that the level of environmental disclosures was high in annual reports of the listed companies of energy and utilities industry in SET. The return on assets (ROA) averaged 5.8955% and the return on equity (ROE) averaged 7.9937 %. Moreover,This research found the relationship between the performances measured from the return on assets (ROA) and the level of environmental disclosures, But not found the relationship between the performances measured from the return on equity (ROE) and the level of environmental disclosures.Which shows that the level of environmental disclosures impact on the profitability of the assets.

Keyword: Performance, Environment, the Stock Exchange of Thailand

[1] สาขา การบัญชี คณะ วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา ตำบล เขารูปช้าง อำเภอ เมือง จังหวัด สงขลา 90000

[1] Department of Accounting, Faculty of Management , Songkhla Rajaphat University, Khaorupchang, Muang, Songkhla 90000, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : hiransalee_pa@hotmail.com

บทนำ

ยุคอดีตความต้องการสูงสุดของธุรกิจคือการมุ่งเน้นผลกำไรสูงสุดแตกต่างจากยุคปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป โดยความต้องการสูงสุดของธุรกิจคือการสร้างความมั่งคั่งให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียและการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนของธุรกิจ คือ ความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม แนวคิดการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ทุกธุรกิจต้องให้ความสำคัญเพราะผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมและผลกระทบจากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อหลายประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย เช่น อากาศเป็นพิษ ขยะมูลฝอย และการตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น ทำให้ธุรกิจไม่ควรเปิดเผยข้อมูลเฉพาะแค่ข้อมูลที่เป็นตัวเงิน (Financial Information) ได้แก่ ข้อมูลตัวเงินที่เกี่ยวข้องกับงบการเงินต่าง ๆ เท่านั้น แต่ธุรกิจต้องเปิดเผยข้อมูลไม่เป็นตัวเงิน (Financial Non-information) ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมแก่ผู้มีส่วนได้เสียด้วยซึ่งทำให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบถึงการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ การเปิดเผยข้อมูลต่อผู้มีส่วนได้เสียของธุรกิจจะเปิดเผยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น รายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นต้น โดยสื่อที่ได้รับความนิยมสูงสุด คือ รายงานประจำปี เนื่องจากเป็นรายงานที่กฎหมายกำหนดให้จัดทำประจำปี (มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555) อย่างไรก็ตามในปัจจุบันกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคเติบโตอย่างต่อเนื่อง กระบวนการผลิตของกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคมีผลกระทบต่อทรัพยากรและสภาพแวดล้อมโดยตรง ประกอบด้วย กระบวนการผลิตน้ำมันปิโตรเลียม การผลิตก๊าซธรรมชาติ การนำแร่ถ่านหินลิกไนต์มาใช้และการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ (ขวัญทิพย์ ฉอุ่มประโคน, 2554) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

1.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

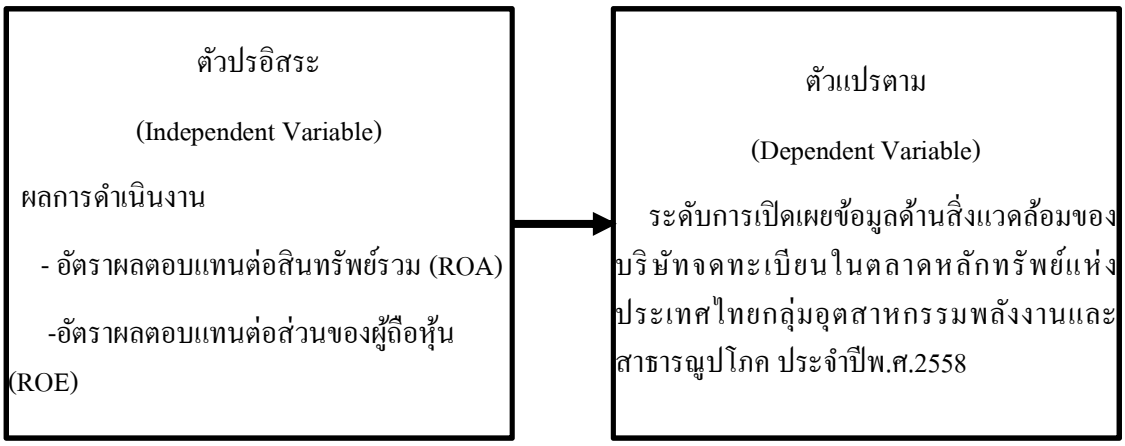
ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการอธิบายการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจมีจำนวนหลายทฤษฎีแต่สองทฤษฎีที่นิยมสูงสุด คือ ทฤษฎี Legitimacy Theory และ Stakeholder Theory แต่การศึกษาครั้งนี้ใช้เพียงทฤษฎี Stakeholder Theory หรือทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียในการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคในรายงานประจำปี เหตุผลที่ไม่นำทฤษฎี Legitimacy Theory มาใช้เพราะประเทศไทยไม่มีกฎหมายกำหนดให้ธุรกิจต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555)

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียใช้อธิบายถึงสาเหตุที่ธุรกิจต้องมีการเปิดเผยข้อมูลด้านการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นการรายงานต่อผู้มีส่วนได้เสียซึ่งผู้มีส่วนได้เสียได้แก่ ผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า ผู้จัดส่งวัตถุดิบ เจ้าหนี้ คู่แข่งขัน สื่อ องค์กรเอกชน หน่วยงานรัฐบาล ชุมชน และสังคม (Cormeier & Gordon, 2001) เพราะผู้มีส่วนได้เสียเป็นผู้สนับสนุนให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานได้อย่างประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสีย (ปทุมพร หิรัญสาลี, 2557)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องดังนี้ภัทรภรณ์ เฟื่องทอง (2556) ศึกษาผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาบริษัทกลุ่มทรัพยากร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ผลการศึกษาพบว่าบริษัทกลุ่มทรัพยากรมีจำนวนบริษัทเปิดเผยสูงที่สุดแต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มทรัพยากร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ทางด้านพิไลวรรณ พันธุ์เพ็ง (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกระทบกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ทางด้านความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของกิจการ และอายุการดำเนินงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้พบว่าขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สำหรับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม บริษัทกลุ่มทรัพยากรเปิดเผยข้อมูลด้านกฎหมายและรายงานเกี่ยวกับความยั่งยืนมากที่สุด บริษัทกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีคุณภาพการเปิดเผยรายการด้านนโยบายของบริษัทมากที่สุด ส่วนกลุ่มบริการมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านการบัญชีและการเงินที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ต่อมารองเอกวรรณพฤกษ์ (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มูลค่าเพิ่มทางการตลาด และขนาดของบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ทางด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม แต่มูลค่าเพิ่มทางการตลาดไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม อีกทั้งอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่มูลค่าเพิ่มทางการตลาดไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ทางด้านอลิษา สุกศรีและมัทนชัย สุทธิพันธ์ (2557) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ ผลการศึกษาพบว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านนโยบายสิ่งแวดล้อมสูงที่สุดในรายงานประจำปี โดยบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากที่สุด และพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานทางการเงินไม่มีความสัมพันธ์

จากการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ ผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets หรือ ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity หรือ ROE) และตัวแปรตาม คือ ระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดความสัมพันธ์ของตัวแปรดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค(โดยไม่รวมกองทุนรวม บริษัทที่อยู่ในแผนฟื้นฟู และบริษัทที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอน) จำนวน 38 บริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 เนื่องจากการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคมักจะส่งผลกระทบทางตรงต่อสิ่งแวดล้อม (ปทุมพร หิรัญสาลี, 2557) อีกทั้งบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรที่มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากที่สุด (อลิษา สุกศรีและคณะ, 2557)

2.เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบเก็บข้อมูลซึ่งดัดแปลงมาจากงานวิจัยของบุษบา นุชิตภาพ (2551) และ มัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555) ซึ่งหัวข้อการเปิดเผยสิ่งแวดล้อมของกิจการในรายงานประจำปี ประกอบด้วย 20 หัวข้อ ดังนี้

1. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม
2. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมถึง ISO 14001
3. การรับรองมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
4. การจัดการความเสี่ยง รวมทั้งการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
5. การตรวจสอบสิ่งแวดล้อม
6. เป้าหมายสิ่งแวดล้อม
7. การจัดการทรัพยากร
8. กระบวนการผลิตรวมถึงเทคโนโลยีสีเขียว
9. การบำบัดน้ำเสีย
10. การกำจัดขยะ

11. การลดมลภาวะทางอากาศ

12. การจัดการทางด้านเสียง

13. รางวัลด้านสิ่งแวดล้อม

14. กิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม

15. การปรับปรุงเพื่อความสวยงามด้านทัศนียภาพ

16. ต้นทุนด้านการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

17. ระบบบัญชีต้นทุนสิ่งแวดล้อม

18. การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

19. การศึกษาทางด้านสิ่งแวดล้อม

20. การฟ้องร้องและการดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

โดยเกณฑ์การให้คะแนน คือ หากบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลในรายการใด รายการนั้นจะได้รับคะแนน 1 คะแนน หากบริษัทไม่มีการเปิดเผยข้อมูลในรายการใด รายการนั้นจะได้รับคะแนน 0 คะแนน

3. ตัวแปรในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ อัตราส่วนทางการเงินสำหรับการวัดความสามารถในการทำกำไร หากธุรกิจดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและเผยแพร่ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมต่อสาธารณะชน จะส่งผลดีต่อการดำเนินธุรกิจและเป็นการเพิ่มผลกำไรให้แก่ธุรกิจ (บุษบา นุชิตภาพ, 2551) ดังนี้

1) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets หรือ ROA) เป็นอัตราส่วนที่ใช้ประเมินความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ให้เกิดกำไรโดยคำนวณจาก กำไรก่อนภาษีเงินได้และดอกเบี้ยจ่ายหารสินทรัพย์รวมเฉลี่ย

2) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity หรือ ROE) เป็นอัตราส่วนที่ใช้ประเมินความสามารถในการบริหารผลตอบแทนแก่เงินลงทุนของผู้ถือหุ้น โดยคำนวณจาก กำไรสุทธิหารส่วนของเจ้าของเฉลี่ย

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม คำนวณจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Index) งานวิจัยที่นำดัชนีการเปิดเผยข้อมูลมาใช้วัดระดับการเปิดเผยข้อมูล ได้แก่ พิไลวรรณ พันธุ์เพ็ง (2558) และวิภา จงรักษ์สัตย์ (2559)

หลักเกณฑ์การให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม คือ หากบริษัทใดมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีตามรายการที่กำหนดในแบบเก็บข้อมูล บริษัทจะได้รับคะแนน 1 คะแนนต่อรายการ ในทางตรงข้ามหากไม่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีตามรายการที่กำหนดในแบบเก็บข้อมูล บริษัทจะได้รับคะแนน 0 คะแนนต่อรายการ

หลักเกณฑ์การให้คะแนนตามลักษณะข้างต้นใช้ในการศึกษาที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล การให้คะแนนในลักษณะนี้เป็นการให้คะแนนที่มีความยุติธรรมและเป็นกลางต่อการตัดสินใจ เนื่องจากไม่มีการใช้ความรู้สึกตัดสินการเปิดเผยข้อมูล (โชติญาณ์ หิตะพงศ์ และคณะ, 2561)

ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลเป็นอัตราส่วนของคะแนนรวมที่แต่ละบริษัทได้รับกับคะแนนรวมสูงสุดที่ควรจะได้รับในการศึกษาครั้งนี้คะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 20 คะแนน ตามจำนวนรายการในแบบเก็บข้อมูล ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลสามารถคำนวณได้ตามสมการต่อไปนี้

ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล = คะแนนจริงที่ได้รับ/ คะแนนรวมสูงสุด

โดยที่ $0 \leq$ ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล ≤ 1

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาจากงบการเงินและรายงานประจำปี (Annual report) ประจำปี พ.ศ.2558 การเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีเนื่องจากงานวิจัยของมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) พบว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวนร้อยละ 96 เปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากแบบเก็บข้อมูลมาประมวลผลข้อมูลโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive Statistic)ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ทางด้านการใช้สถิติเชิงอนุมาน(Inferential Statistic)ในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร คือ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค แบ่งการนำเสนอออกเป็น

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาข้อมูลข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ตารางที่ 1 พบว่า อายุของกิจการส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 16-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.47 รองลงมา อายุของกิจการจะอยู่ระหว่าง 31-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.95 ถัดมาอายุของกิจการจะอยู่ระหว่าง 1-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.05 และอายุของกิจการส่วนน้อยจะอยู่ที่ 46 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10.53

ลักษณะของกิจการส่วนใหญ่จะเป็นกิจการภาคเอกชนคิดเป็นร้อยละ 94.74 และกิจการภาครัฐบาล / รัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 5.26 อีกทั้งทุกกิจการในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคเป็นกิจการที่ก่อตั้งในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

ข้อมูลพื้นฐานของกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
อายุของกิจการ		
1-15 ปี	8	21.05
16-30 ปี	15	39.47
31-45 ปี	11	28.95
46 ปี ขึ้นไป	4	10.53
ลักษณะของกิจการ		
กิจการภาครัฐบาล / รัฐวิสาหกิจ	2	5.26
กิจการภาคเอกชน	36	94.74
ประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ		
กิจการในประเทศไทย	38	100

กิจการในต่างประเทศ	0	0

ระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ตารางที่ 2 พบว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคส่วนใหญ่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับ 71-80% คิดเป็นร้อยละ 39.47 มีเพียงร้อยละ 23.68 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่เปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับ 91-100% อย่างไรก็ตามร้อยละ 92.10 มีระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในมากกว่า 70%

ตารางที่ 2 ค่าร้อยละของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค จำแนกตามระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

ระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	บริษัทที่เปิดเผยข้อมูล
	ร้อยละ
น้อยกว่าเท่ากับ 60	0
61 - 70	7.90
71 - 80	39.47
81 - 90	28.95
91 - 100	23.68
	100.00

ผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคในด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 5.8955 ทางด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 7.9937

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานที่วัดผลจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ส่วนทางด้านระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมไม่พบความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดผลจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค

ตัวแปร	Disclosure Index	ROA	ROE
Disclosure Index	1		
ROA	0.347*	1	
ROE	0.126	0.866**	1

* $p < 0.05$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคในรายงานประจำปีอยู่ในระดับสูง เนื่องจากร้อยละ 92.10 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า 70% ซึ่งมีงานวิจัยที่พบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมระดับสูงได้แก่งานวิจัยของวิภา จงรักสัตย์(2559) ที่พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสูงสุด ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (ประกอบด้วยธุรกิจประเภทพลังงานและสาธารณูปโภค และเหมืองแร่) ซึ่งมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเฉลี่ยร้อยละ 78.05

ทางด้านผลการดำเนินงานที่วัดผลจากอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรองเอก วรรณพฤกษ์ (2558) พบว่าอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนทางด้านผลการดำเนินงานที่วัดผลจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอลิษา สุกศรีและคณะ (2557) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในเชิงลบ และงานวิจัยของพิไลพรรณ พันธุ์เพ็ง (2558) พบว่าความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

การศึกษาครั้งนี้ได้สนับสนุนตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยเป็นการรายงานตามความสมัครใจ แต่พบว่าปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับร้อยละ 92.10 มีระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในมากกว่า 70% ในรายงานประจำปี ทำให้เห็นว่าอิทธิพลของผู้มีส่วนได้เสียมีแรงผลักดันให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

อย่างไรก็ตามการศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัด เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มีเพียงกลุ่มของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคเท่านั้น

ดังนั้นการศึกษาในอนาคต ผู้ศึกษาควรจะเพิ่มกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีกระบวนการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อศึกษาแนวโน้มว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร รวมถึงการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

ขวัญทิพย์ ฉอุ่มประโคน. 2554. การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 2 (2): 107-119.

โชติญาณ์ หิตะพงศ์และศรัณยา อิสรรักษ์. 2561. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, น.1809-1816. **ใน** รายงานงานประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 28. มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.

บุษบา นุชิตภาพ. 2551. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปทุมพร หิรัญสาลี. 2557. การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน 56-1: กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภัทรภรณ์ เฟื่องทอง. 2556. ผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาบริษัทกลุ่มทรัพยากรกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

มัทนชัย สุทธิพันธุ์. 2555. การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท: กรณีศึกษาบริษัทขนาดใหญ่ 50 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ 34(132): 47-67.

พิไลพรรณ พันธุ์เพ็ง. 2558. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกระทบกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.1(1): 79-90.

รองเอก วรรณพฤกษ์. 2558. ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, น. 376-387. **ใน** รายงานการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ครั้งที่10. มหาวิทยาลัยศรีปทุม, , กรุงเทพฯ.

วิภา จงรักษ์สัตย์. 2559. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 8(15): 128-144.

อลิษา สุกศรีและมัทนชัย สุทธิพันธุ์. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ. น.21-29. **ใน** รายงานการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ครั้งที่ 5. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

Cormier, D., & Gordon, I.M. (2001). An examination of social and environment reporting strategies. Accounting, Auditing & Accountability Journal, 14(5), 587-616.

ความต้องการพัฒนาศักยภาพของชุมชนบ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

Demand for Community Development in Ban Wangsai Tanbon Thamyai Amphoe Thungsong,Nakhon Si Thammarat

จารีพร เพชรชิต[1*] สาธิต บัวขาว[1] ศศิธร บุญชูดำ[1]
โสภิต รอดสุข[1] และ นศพร ธรรมโชติ[2]
Phetchit Jareporn[1*] Buakhao Sathit[1] Boonsudom Sasithorn[1]
Rodsuk Sopit[1] and Thammachot Nasaporn[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการรวมทั้งความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช รวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามประชากรในหมู่บ้านวังไทร จำนวน 33 ราย โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบที และการทดสอบแบบเอฟ ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.50 ส่วนการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตร พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม กลุ่ม ธกส. ร้อยละ 77.78 และอาศัยอยู่ในชุมชน เฉลี่ย 34.00 ปี มีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยความต้องการด้านการเมืองการบริหาร มีค่าเฉลี่ย 4.55 ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.61 ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.73 และด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ย 4.65 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างทางสถิติใน 3 ประเด็น คือ เพศต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหารและด้านเศรษฐกิจแตกต่างกัน ($p \leq 0.01$) รายได้ของครัวเรือนต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านสังคมแตกต่างกัน ($p \leq 0.05$) และการเป็นสมาชิกในกลุ่มต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านเศรษฐกิจแตกต่างกัน ($p \leq 0.05$) เกษตรกรมีข้อเสนอแนะ ต้องการให้มีการแปรรูปสินค้าเกษตรและอยากให้มีตำรวจเข้ามาดูแลกลางคืน มากที่สุด ร้อยละ 21.20 รองลงมาต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือเรื่องยาเสพติด ร้อยละ 18.20 และต้องการให้หน่วยงานเข้ามาชี้แจงเมื่อมีโครงการช่วยเหลือให้ทั่วถึง ร้อยละ 9.10

คำสำคัญ : ความต้องการ, การพัฒนาศักยภาพ, การพัฒนาชุมชน

---

[1] สาขาพัฒนาการเกษตรและธุรกิจเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย (ไสใหญ่) ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110

[1] Department of Agricultural Development and Agribusiness, Faculty of Agriculture, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Tham Yai Sub-district, Thung Song District, Nakhon Si Thammarat Province 80110, Thailand

[2] Agricultural Mechanization, Faculty of Agriculture, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Tham Yai Sub-district, Thung Song District, Nakhon Si Thammarat Province 80110, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : aungsumailn.jp@gmail.com

ABSTRACT

Demand for community development in Ban Wangsai Tanbon Thamyai Amphoe Thungsong,Nakhon Si Thammarat. Data were collected by interviewing 33 farmers. Simple statistical methods used were mean, percentage, standard deviation, to test. t test, f test. The mostly were male 51.50 Per cent and average age was 54 years old. The member group of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives 77.78 Per cent and lived in the community for an average of 34 years. There is a demand to develop community potentials at the highest level. The average political demand 4.55, average social Demand 4.61, average environmental demand 4.73 and average economy demand 4.65. The compare the average have the difference 3 item. Different ages have different needs in community development, politics, administration and economy ($p \leq 0.01$). Different household incomes have different demand for social development ($p \leq 0.05$). Different Member groups have different demand for community economic development. Farmers have suggestions, the demand for processed agricultural products and the need for police to take care of the night 21.20 Per cent. Second, wants government to solve the drug problem 18.20 Per cent. Helpful from government to concern the problems and solves that thoroughly 9.10 Per cent.

Keywords: Demand, Potential Development, Development of communities

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองท้องถิ่นระดับ จังหวัด ตำบล หมู่บ้าน และชุมชน คนในชุมชนจะมีการรวมกันเป็นกลุ่มชุมชนทำให้เกิดการพัฒนาเพราะชุมชนแต่ละพื้นที่มีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นที่ภูมิภาค แต่ละพื้นที่ล้วนมีปัญหาต่างกันไป เราไม่สามารถรู้ได้เลยว่าชุมชนแต่ละชุมชนต้องการที่จะพัฒนาอะไร การปกครองทั่วทั้งประเทศอาจไม่ทั่วถึง จึงได้มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็นภาคส่วนตั้งแต่ ภูมิภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล จนกระทั้งชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ทั่วถึง ได้รู้ถึงปัญหาความต้องการของกลุ่มคนในชุมชนได้เพราะแต่ละคน แต่ละพื้นที่ย่อมมีความคิดความต้องการที่หลากหลายต่างกันไป และบางชุมชนก็ยอมรับการเปลี่ยนแปลง บางชุมชนก็ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นต้องศึกษาความต้องการการพัฒนาเพื่อที่จะนำไปพัฒนาให้ตรงตามความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนและตรงตามความต้องการของชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนาที่มีศักยภาพที่ดี

การที่จะพัฒนาต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาตัวบุคคลในชุมชนก่อน ถึงจะมาพัฒนาชุมชนให้สามารถเข้มแข็งได้ เช่น การสร้างกลุ่มอาชีพในชุมชน ใช้เวลาว่างจากการทำอาชีพหลักมาหารายได้เสริม เพื่อให้มีรายได้เพื่อขึ้นในครัวเรือนและชุมชน เป็นต้น ชุมชนบ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นชุมชนที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เมื่อเสร็จสิ้นจากการทำเกษตรแล้ว คนในชุมชนจะมีการว่างงานและไปตั้งกลุ่มเล่นการพนันกันในชุมชน ซึ่งคนในชุมชนเหล่านี้ไม่ได้กิจกรรมหรืออาชีพเสริมใดๆ เพื่อสร้างรายได้เพิ่มเติม ทำให้ชุมชนขาดศักยภาพในการพัฒนาอย่างเต็มตัว ดังนั้นการที่จะพัฒนาศักยภาพผู้คนเหล่านี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะพัฒนาศักยภาพตัวบุคคลก่อน

จากปัญหาดังกล่าว ชุมชนบ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประสบปัญหาขาดศักยภาพในการพัฒนาจึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะทำวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนใน ชุมชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อได้ทราบถึงระดับความต้องการพัฒนาศักยภาพของชุมชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และทำให้รู้ถึงปัญหาในชุมชนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เพื่อจะได้รู้ปรับปรุงและทำให้ชุมชนมีศักยภาพที่ดีขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตพื้นที่การวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาคือ บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ศึกษาโดยพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ตั้งอยู่ไม่ห่างไกลจากสถานศึกษาของผู้ศึกษามากนัก ประกอบด้วยเป็นพื้นที่ ที่ผู้ศึกษามีโอกาสเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้มาก ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แนวคิดการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เฉพาะเกษตรที่อยู่ในพื้นที่เท่านั้น มีประชากรทั้งสิ้น 108 ราย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและคัดเลือก

เพื่อให้ได้ค่าสถิติที่ได้จากการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น จึงคัดเลือกประชากรแบบเฉพาะเจาะจง ทั้งหมดจำนวน 33 ราย เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

3. เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยคำถามแบบปิด (closeended questionnaire) และคำถามแบบเปิด (Open ended questionnaire) ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ลักษณะคำถามจะเป็นแบบให้เลือกตอบ 5 ระดับ ตามความคิดเห็น (Rating Scale) โดยให้ผู้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว มีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นดังนี้ (บุญสม ภู่เจริญ, 2555)

เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล ใช้เกณฑ์การแปลผลตามหลักเกณฑ์การแบ่งแบบใช้อันตรภาคชั้นโดยใช้คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด ผลลัพธ์ที่ได้หารด้วยจำนวนชั้นที่แบ่ง ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ คะแนนสูงสุด คือ 5 และคะแนนต่ำสุด คือ 1 แบ่งเป็นชั้นออกเป็น 5 ระดับ ค่าอันตรภาคชั้นที่ได้ คือ 0.8 [(5 – 1) / 5 = 0.8] และนำมากำหนดขอบเขตมัธยฐานในการอ่านช่วงค่าเฉลี่ยดังนี้

4.24 – 5.04	หมายถึง	ระดับความต้องการมากที่สุด
3.43 – 4.23	หมายถึง	ระดับความต้องการมาก
2.62 – 3.42	หมายถึง	ระดับความต้องการปานกลาง
1.81 – 2.61	หมายถึง	ระดับความต้องการน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับความต้องการน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนใน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด ผู้ตอบแบบสอบถามมีอิสระในการตอบคำถาม

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) และได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ จากนั้นนำไปทดสอบใช้ก่อนนำไปใช้จริง (Try out) ในกลุ่มประชากรในพื้นที่ ๆ ไม่ได้รับการสุ่มคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของตัวชี้วัด (Reliability) ในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามโดยวิธีการวิเคราะห์รายข้อ (Item analysis) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ด้วยสูตรของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) หากพบว่า แบบทดสอบมีความน่าเชื่อถือต่ำเกินไป (โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา) ก็ปรับปรุงข้อคำถามบางข้อที่ใช้ภาษาไม่ชัดเจนหรือเข้าใจยากให้มีความชัดเจนและเข้าใจง่ายขึ้น

ตัวชี้วัดที่นำมาหาค่าความเชื่อมั่น ได้แก่ ความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชน ประกอบด้วย 1) ด้านการเมืองการบริหาร 2) ด้านสังคม 3) ด้านสิ่งแวดล้อม 4) ด้านเศรษฐกิจ โดยการวิเคราะห์รายข้อ (Item analysis) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของตัวชี้วัดในแต่ละด้าน หากพบว่าตัวชี้วัดความ

เชื่อมั่นต่ำ จะพิจารณาตัดบางข้อคำถามออกไป เพื่อทำให้ค่าความเชื่อมั่นในแต่ละด้านสูงขึ้น ส่วนข้อคำถามอื่น ๆ พยายามปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามบางข้อที่สังเกตว่าผู้ตอบเข้าใจยากและอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในข้อคำถามได้ ให้มีความกระชับและเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายขึ้น

ส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนที่จัดทำขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้ว ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเมืองการบริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.849 หมายความว่า ข้อคำถามความต้องการด้านนี้ มีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 84.90

2. ด้านสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.692 หมายความว่า ข้อคำถามความต้องการด้านนี้ มีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 69.20

3. ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.726 หมายความว่า ข้อคำถามความต้องการด้านนี้ มีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 72.60

4. ด้านเศรษฐกิจ มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.775 หมายความว่า ข้อคำถามความต้องการด้านนี้ มีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 77.50

3.3 การรวบรวมข้อมูล

การนัดแบบสอบถามไปให้เกษตรกรกรอบแบบสอบถาม จากนั้นศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล ณ ที่ตั้งครัวเรือนแต่ละราย โดยเริ่มจากผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการศึกษา และรายละเอียดเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistics program in social science, SPSS) โดยใช้สถิติดังต่อไป คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Average mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบแบบที (T - test) การทดสอบแบบเอฟ (F-test)

5. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เท่านั้น

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรนอกจากนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกรบ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่ทุกคนในชุมชนอยากจะมีเพื่อนำไปตอบสนองวัตถุประสงค์ความต้องการของชุมชน เนื่องจากมีสิ่งเร้ามากระตุ้น มีแรงขับภายในชุมชนเกิดขึ้น ทำให้ชุมชนไม่สามารถอยู่นิ่งได้ จึงต้องพยายามดิ้นรนและแสวงหาความต้องการนั้น ๆ และชุมชนจะเกิดความต้องการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาไม่มีที่สิ้นสุด

6.2 การพัฒนาศักยภาพ หมายถึง การนำเอาสามารถของชุมชน นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีกระบวนการเมื่อต้องการทำงานบางอย่าง จำเป็นต้องมีความรู้ในสิ่งนั้น ๆ มีความพยายามและมุ่งมั่นในการทำงานกับบุคคลอื่น มีการจัดการลำดับความสำคัญของข้อมูลอย่างมีระบบ ผลสุดท้ายงานที่ทำก็จะเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

6.3 การพัฒนาชุมชน หมายถึง การส่งเสริมความเป็นอยู่ของชุมชนให้ให้ดีขึ้น ด้วยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการในการพัฒนาร่วมคิดร่วมทำปรึกษาหาลือกันกำหนดความต้องการวางโครงการร่วมกันปฏิบัติโครงการนั้น ๆ จนเกิดผลสำเร็จ

6.4 ศักยภาพของชุมชน หมายถึง การที่ชุมชนมีคน ความรู้ ทรัพยากร ไม่ได้โง่ จน เจ็บ แต่ขาดโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของชุมชน ไม่มีความรู้ในการจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน คน คือ การค้นพบความรู้ความสามารถของคน ของผู้รู้ คนที่สั่งสมความรู้และประสบการณ์จากการทำงาน จากการสืบทอดภูมิปัญญาดั่งเดิมในด้านต่าง ๆ คนที่เป็นครู เป็นแรงงาน ความรู้ คือ องค์ความรู้ และตัวความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในการดำรงชีวิตการทำมาหากิน การอยู่ร่วมกัน การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทรัพยากร คือ ดิน น้ำ ป่า ไร่นา พืช สัตว์ ผลผลิต เป็นต้น

สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปด้านเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.50 เป็นเพศชาย และร้อยละ 48.50 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 54.00 ปี ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.80) จบประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 15.20 จบมัธยมศึกษา และร้อยละ 6.10 จบอนุปริญญา หรือสูงกว่า มีรายได้เฉลี่ย 9,666.66 บาท (ร้อยละ 72.70) ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร (ร้อยละ 27.30) เป็นสมาชิกกลุ่ม ธกส. (ร้อยละ 77.78) และร้อยละ 11.11 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านและกลุ่มออมทรัพย์ในจำนวนเท่ากัน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ เฉลี่ย 34.00 ปี

2. ความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านต่างๆ ของชาวบ้านในชุมชน ที่มีผลต่อชาวบ้านในชุมชนใน 4 ด้าน คือ ด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ตามความคิดเห็นของชาวบ้านในชุมชนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อชี้ระดับความเหมาะสมและระดับความต้องการ ดังนี้

2.1 ด้านการเมืองการบริหาร

ผลการศึกษาพบว่า ชาวบ้านชุมชนบ้านวังไทรที่มีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนทางด้านการเมืองการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.551 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยด้านการเมืองการบริหารเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ประชากรให้ความสำคัญในประเด็นต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ปรับปรุงถนน ปรับปรุงท่อระบายน้ำ ขุดลอกคลอง ฯลฯ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.757 รองลงมาต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมทางการบริหาร เช่น การร่วมจำทำแผนชุมชน ติดตามผลการดำเนินงาน ฯลฯ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.606 ต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนขององค์กรชุมชนและคณะกรรมการชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดย

ชุมชนและเพื่อชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.515 ต้องการมีส่วนร่วมเสนอปัญหาและข้อมูลและแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.484 และต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมตำบล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.393

2.2 ด้านสังคม

ผลการศึกษาพบว่า ชาวบ้านชุมชนบ้านวังไทรที่มีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนทางด้านสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.618 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยด้านสังคมเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ประชากรให้ความสำคัญในประเด็นต้องการให้มีการสร้างชุมชนบ้านวังไทรให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.818 รองลงมาต้องการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมของชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.757 ต้องการให้มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยสร้างคนให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.697 ต้องการให้มีการส่งเสริมและให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในการป้อนกันอาชญากรรมในชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.454 และต้องการให้มีการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน เช่น การจัดเวรยามดูแลชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.363

2.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษาพบว่า ชาวบ้านชุมชนบ้านวังไทรที่มีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.703 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยด้านสิ่งแวดล้อมเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ประชากรให้ความสำคัญในประเด็นต้องการให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสถานที่สาธารณะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.787 ในจำนวนเท่ากัน รองลงมาต้องการให้มีการสร้างชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.757 ต้องการให้มีการส่งเสริม รณรงค์ให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า เช่น การรีไซเคิลขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.636 และต้องการให้มีการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องมลภาวะและมลพิษต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.545

2.4 ด้านเศรษฐกิจ

ผลการศึกษาพบว่า ชาวบ้านชุมชนบ้านวังไทรที่มีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.654ส เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยด้านเศรษฐกิจเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ประชากรให้ความสำคัญในประเด็นต้องการให้มีเงินออมในครัวเรือน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.848 รองลงมาต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.787 ต้องการให้มีอาชีพเสริมที่เหมาะสมกับคนในชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.757 ต้องการให้มีการพัฒนารายได้เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.727 ต้องการให้มีอาชีพเสริมในครัวเรือน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.699 การร่วมกลุ่มเสริมสร้างทักษะทางด้านอาชีพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.697 ต้องการให้มีการลงทุนสำหรับประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น ต้องการให้มีการลงทุนสำหรับประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.697 ในจำนวนที่เท่ากัน ต้องการให้มีการว่างงานลดน้อยลด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.666 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างสมาชิกในชุมชนมากขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.366 และตลาดในชุมชนต้องการให้มีการเปิด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.303

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างกลุ่มที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างกลุ่มที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการแตกต่างกันในครั้งนี้ทดสอบสมมุติฐานโดยการทดสอบแบบที (T-test) และการทดสอบแบบเอฟ (F-test) ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างเกษตรกรที่มีเพศต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างประชากรที่มีเพศต่างกัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางงสถิติ ($P \leq 0.01$) ประชากรกรที่มีเพศต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนต่างกัน โดยประชากรเพศชาย มีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหารมากกว่าประชากรเพศหญิง และประชากรเพศชายยังมีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านเศรษฐกิจมากกว่าประชากรเพศหญิง

3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างประชากรที่มีอายุต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างประชากรที่มีอายุต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ($p \leq 0.05$) ประชากรที่มีอายุต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนไม่แตกต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างประชากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างประชากรที่มีอายุต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ($p \leq 0.05$) ประชากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนไม่แตกต่างกัน

3.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างประชากรที่มีรายได้ของครัวเรือนต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างประชากรที่มีรายได้ต่างกัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางงสถิติ ($P \leq 0.05$) กล่าวได้ว่า ประชากรที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนต่างกัน โดยประชากรเพศชาย มีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านสังคมมากกว่าประชากรเพศหญิง

3.5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างประชากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างประชากรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ($p < 0.05$) ประชากรที่เป็นสมาชิกต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนไม่แตกต่างกัน

3.6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ระหว่างประชากรที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ($p < 0.05$) ประชากรที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกันมีความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชน มากที่สุด ร้อยละ 21.2 คือ ต้องการให้มีการแปรรูป และ อยากให้มีตำรวจเข้ามาดูแลกลางคืน รองลงมา ร้อยละ 18.2 คือ อยากให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือเรื่องยาเสพติด และรองลงมา 9.1 คือ ต้องการให้หน่วยงานเข้ามาชี้แจงเวลามีโครงการช่วยเหลือให้ทั่วถึง

อภิปรายผล

ผลการศึกษาศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้ ความต้องการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งได้สอดคล้องผลการศึกษาของ นิภาพร รัตนปริยานุช (2556) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรีพบว่า ความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาสาธารณสุขและส่งเสริมคุณภาพชีวิต รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเมืองและการบริหารผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี ไม่แตกต่างกัน แต่ในขณะที่ประชาชนที่มีเพศ รายได้ อายุ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณัฏฐนันธ์ สุวรรณวงก์ (2556) ได้ทำการศึกษา เรื่อง กระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและกลุ่มอาชีพ : กรณีศึกษา โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวฯบ้านนาดี-สร้างบง ตำบลผาสุก อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี พบว่า 1. การศึกษาบริบทของชุมชนที่เอื้อให้ชุมชนเข้มแข็งและมีศักยภาพพบว่า ชุมชนบ้านนาดี-สร้างบงมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในลักษณะเครือญาติ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันตลอดเวลา มีวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม มีภูมิปัญญาชาวบ้าน มีผู้นำที่มีความสามารถและมีกลไกทางสังคมที่ดีในการช่วยแก้ไขปัญหา มีทุนในชุมชนครบทุกด้านได้แก่ ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มอาชีพนำมาสู่การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและศึกษาแนวทางที่เหมาะสม นำสู่การสร้างแผนปฏิบัติการและแก้ไขปัญหาให้เหมาะสม 2. กระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและกลุ่ม อาชีพบ้านนาดี-สร้างบง ผ่านการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือ 1) การมองเป้าหมายร่วมกันโดยการจัดประชุมชาวบ้านเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน มีวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ตรงกัน พบว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ รายได้น้อย ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย รองลงมาคือต้นทุนการเกษตรมีราคาแพงส่วนเป้าหมายของชุมชนคือต้องการกินดีอยู่ดี มีศีลมีธรรม 2) การสร้างโครงสร้าง/กลไกพื้นฐานเพื่อการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้พบว่า จุดแข็งของชุมชนคือ การมีผู้นำที่ดี มีความเสียสละ มีความเมตตามีคุณธรรม มีความสามัคคีในหมู่คณะ รองลงมาคือมีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ที่รวมตัวกันทั้งแบบเฉพาะกิจและแบบที่มีหน้าที่ชัดเจนที่เข้มแข็ง จุดอ่อนของชุมชนคือผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีต่อเด็กในการดื่มสุรารองลงมาคือวัยรุ่นขับรถเสียงดัง 3) การทำโครงการร่วมกันโดยจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและธุรกิจเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย (ไสใหญ่) ที่ให้ความอนุเคราะห์และช่วยเหลือในการทำวิจัยตลอดกระบวนการ และขอขอบคุณประชาชนในหมู่บ้านวังไทร ต.ถ้ำใหญ่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช ที่ให้ความรู้มือในการให้ข้อมูล นอกจากนี้ยังขอขอบคุณเทศบาลตำบลถ้ำใหญ่ที่ให้ข้อมูลเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

ณัฏฐนันธ์ สุวรรณวงก์. 2556. กระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและกลุ่มอาชีพ: กรณีศึกษา โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวฯ บ้านนาดี-สร้างบง ต าบลผาสุก อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตรเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม.

ปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ. 2548. นวัตกรรมการเรียนรู้: “คน” ชุมชน และการพัฒนา.กรุงเทพฯ : นิสิทธิ์ไทยออปเซต.

ธนภพ อาสนทอง. 2553 . การศึกษาความตองการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มคุณภาพในการบริการ กรณีศึกษา: พนักงานให้บริการบนเครื่องบิน. การศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

นงคราญ ไชยเมือง. 2553. การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาชุมชนบ้านสันกลางตำบลจำป่าหวาย อ าเภอเมือง จังหวัดพะเยา. สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่.

นิศรา จันทร์เจริญสุขและคณะ. 2556. การพัฒนาแผนชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง บ้านสันลมลอย ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. คณะบริหารธุรกิจและศิลปะศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ล้านนา. เชียงใหม่.

พรพิมล คงฉิม. 2554. การศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของลูกค้าที่ได้รับรู้จากบริษัท เอ็ม.เอช. อี – ดีแมก (ที) จำกัด. เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว.

พีรพัฒนา พันศิริ. 2559. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การพัฒนาองค์กรชุมชน. คณะมนุษย์สาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนคร.

เพ็ญศรี ฉิรินังและคณะ. 2559. การพัฒนาชุมชน : แนวคิด ขอบข่าย และหลักในการปฏิบัติของพัฒนา. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวรเทิร์น มนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์.

ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์. 2550. การพัฒนาชุมชน.รัฐศาสตร์สาสัน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: www.gotoknow.org. 21 มกราคม 2561.

วิษณุ หยกจินดา. 2557. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สรัญญา สุขเพิ่ม. 2555. ความต้องการของนิสิตต่อการบริการด้านหอพักนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร. สนับสนุนโดยกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.

ผลการสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

Marketing Communication for Marketing Promotion of Wampee Products.

จารุนันท์ เมธะพันธุ์[1*] และ วรรณิดา ชินบุตร[2]

Jarunan Methaphan[1*] and Wannida Chinna[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์มะไฟจีน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด ที่ส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน 2) เพื่อพัฒนาการสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและคนต่างถิ่นที่พำนักอยู่ในจังหวัดน่านที่สนใจซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเป็นของฝาก จำนวน 224 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการสื่อสารทางการตลาด ที่ส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน พบว่า สื่อประชาสัมพันธ์ที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลรู้จักผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ส่วนใหญ่เป็น ข้อมูลประชาสัมพันธ์ในงานแสดงสินค้า OTOP คิดเป็นร้อยละ 58.93

2. การสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน พบว่า ข้อความที่สื่อว่า เป็น สินค้าประจำถิ่น ทำให้ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน คือ “มะไฟจีนของดีเมืองน่าน” คิดเป็นร้อยละ 39.73 ข้อความที่สื่อว่า เป็นสินค้าแปลกใหม่ น่าสนใจ ทำให้ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน คือ “มาน่านทั้งทีต้องได้ลองชิมมะไฟจีน” คิดเป็นร้อยละ 33.93 และข้อความที่สื่อว่า เป็นสินค้าเพื่อสุขภาพ ทำให้ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน คือ “มะไฟจีน สมุนไพรตำรับยาจีนโบราณ” คิดเป็นร้อยละ 41.52

คำสำคัญ : การสื่อสารทางการตลาด, การส่งเสริมการตลาด, ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

---

[1] อาจารย์ สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน 59 หมู่13 ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[1] Liberal Arts, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Nan, 59 Moo 13, Fai Kaeo, Meuang, Nan 55000, Thailand.

[2] อาจารย์ สาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน 59 หมู่13 ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

[2] Marketing, Faculty of Business Administration and liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Nan 59 Moo 13, Fai Kaeo, Meuang, Nan 55000, Thailand.

[*] ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : hs5gtn@hotmail.com

ABSTRACT

The study of Marketing Communication for Marketing Promotion of Wampee Products aimed at 1) studying the marketing communication model promoting Wampee products and 2) developing marketing communications to promote the marketing of Wampee products. The samples used in the study consisted of 224 tourists and non-resident of Nan people residing in Nan province, who were interested in purchasing Wampee products. The samples were selected by using simple sampling method. The instruments used in the study was the Development of Marketing Communication Model to Promote Marketing of Wampee products questionnaire.

The results of the study were as follows:

1. In the marketing communication model promoting the marketing of Wampee products, it was found that the public relations media containing the information of Wampee products that were comprehensible to the samples was the public information announced at the OTOP shops (58.93%).

2. In the marketing communication to promote the market of Wampee products, it was found that the message most conveying the information of a local product in order to make a decision to buy Wampee products of the samples is "Good Wampee products of Nan City" (39.73 %). In terms of the message most conveying the information of an interesting new product to make a decision to buy Wampee products is “(When) Visit Nan, (you) must try Wampee”. (33.93 %). And the message most conveying the information of a healthy product in order to make a decision to buy Wampee products is “Wampee, an ancient Chinese Herb” (41.52 %).

Keywords : Marketing Communication, Marketing promotion, Wampee Products

บทนำ

วิกฤติเศรษฐกิจในอดีตที่ผ่านมาได้สร้างความเสียหายให้กับภาคธุรกิจมากมายทั้งรายใหญ่ รายเล็กซึ่งก็มีหลายหน่วยงานที่ระดมความคิดเห็นและแนวทางแก้ไข เช่นส่งเสริมการส่งออก เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวต่าง ๆ มาตรการอีกประการหนึ่ง คือ การสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งมีมากกว่า 85% ของจำนวนธุรกิจในประเทศ ซึ่งประกอบด้วย กิจการการผลิต การค้าและธุรกิจบริการ

การสื่อสารการตลาด (marketing communication) เป็นรูปแบบของการสื่อสารประเภทหนึ่งที่มีผู้ส่งสาร คือ ผู้ผลิตสินค้าหรือการบริการผู้จัดจำหน่ายสินค้า ฝ่ายโฆษณาของบริษัท บริษัทตัวแทนโฆษณา พนักงานขาย ฯลฯ ส่งข่าวสารในรูปของสัญลักษณ์ ภาพ เสียง แสง การเคลื่อนไหว ตัวอักษร คำพูดเสียงเพลง ฯลฯ ผ่านช่องทางการสื่อสารประเภทต่าง ๆ หรือส่งตรงไปยังผู้รับข่าวสาร ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของผู้ส่งข่าวสาร แต่เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ และสังคมเครือข่ายที่มีการสื่อสารผ่านทางอินเตอร์เน็ตเป็นตัวเชื่อมโยงสังคมโลกให้ใกล้กัน การปรากฏของธุรกิจผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต หรือ อี-คอมเมิร์ซ ได้เปิดโอกาสอย่างทัดเทียมให้แก่หน่วยงานธุรกิจน้อยใหญ่ ไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใดของโลก ให้สามารถติดต่อกับลูกค้าได้อย่างกว้างขวาง นั่นหมายความว่า แม้ธุรกิจระดับชุมชน ก็สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ หากผู้ประกอบการมีขีดความสามารถและความรู้เท่าทัน โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยี และการสื่อสาร

การสื่อสารการตลาด เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ ซึ่งทำให้มนุษย์มีความเจริญทางด้านความคิดอาจทำให้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเปลี่ยนไป และนำเอาไปปฏิบัติได้ โดยอาศัยกระบวนการของการสื่อสารความรู้ของมนุษย์ ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ ด้านศิลปะ ด้านสังคมศาสตร์ หรือพฤติกรรมศาสตร์ สามารถถ่ายทอดเก็บรักษาไว้ หรือพัฒนาขึ้นโดยอาศัยการสื่อสารทั้งสิ้น ความก้าวหน้าของสังคมมนุษย์เป็นผลมาจากความรู้ความสามารถ ที่จะถ่ายทอดความนึกคิดออกมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน โดยอาศัยศิลปะการสื่อสาร และการพัฒนารูปแบบของการสื่อสาร ซึ่งไม่เพียงแต่จะทำให้มนุษย์ได้ประโยชน์จากความรู้ที่สั่งสมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ยังช่วยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องแก่สังคมมนุษย์ในอนาคต ในสภาพสังคมที่มนุษย์จะต้องเกี่ยวพันกันมากขึ้น ทำให้การสื่อสารยิ่งทวีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์มากขึ้น หากผู้คนในสังคมขาดความรู้ความเข้าใจในการสื่อสาร ก็จะไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิด หรือทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ปัญหาส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากความล้มเหลวของการสื่อสาร

การสื่อสารการตลาดประกอบไปด้วยการโฆษณา (Advertising) การขายโดยพนักงานขาย (Personal Selling) การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ (Public Relations) การตลาดทางตรง (Direct Marketing) เป็นการติดต่อโดยตรงไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ในลักษณะที่เป็นการติดต่อส่วนบุคคลโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างให้เกิดการตอบสนองโดยตรง และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า

ดังนั้น การสื่อสารการตลาดจึงมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ ต้องเป็นการสื่อสารที่ไปในทิศทางเดียวกัน ต้องสื่อสารไปในมุมมองที่ลูกค้าต้องการ กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดนั้น ต้องเป็นการผสมผสานทุกสิ่งในองค์กรให้เป็นเอกภาพ สารที่ใช้ต้องมีความชัดเจนและสม่ำเสมอ เพื่อประสิทธิผลเหนือคู่แข่ง ต้องใช้ข้อความสื่อสารที่สามารถครอบคลุมธุรกิจการค้าที่รวมตัวอยู่ได้ ต้องเป็นการสื่อสารแบบสองทางระหว่างลูกค้ากับผู้ค้า

จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดที่มีการรวมตัวของกลุ่มองค์กรอย่างเหนียวแน่น ทั้งเป็นการรวมตัวกันตามธรรมชาติและได้รับการสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวเป็นกลุ่ม มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ประสานกัน ทั้งภายในชุมชน และระหว่างชุมชน เพื่อพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาอาชีพ และส่งเสริมอาชีพสินค้าที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดน่าน และช่วยสร้างอาชีพให้แก่ชุมชน คือ “มะไฟจีน”

มะไฟจีนเป็นผลไม้ที่ไม่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย แต่ยอมรับกันว่าชาวจีนเป็นชาติแรกได้เป็นผู้นำเข้ามาปลูกในประเทศไทย ที่จังหวัดน่านเกือบ 100 ปีที่ผ่านมา จังหวัดน่านจึงเป็นแหล่งปลูกมะไฟจีนแหล่งใหญ่แห่งเดียวของประเทศ

มะไฟจีนมีพื้นที่เพาะปลูกบริเวณติดกับริมแม่น้ำน่าน ทั้งนี้ เนื่องจากมะไฟจีนชอบดินร่วนปนทราย จึงมีการปลูกตั้งแต่อำเภอปัว เรื่อยมาจนถึงอำเภอเวียงสา มะไฟจีนไม่ใช่พืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดน่าน แต่เป็นผลไม้ที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ เนื่องจากมะไฟจีนปรับตัวเข้ากับภูมิอากาศจังหวัดน่านได้ดี ให้ผลผลิตสูง โดยมะไฟจีนหนึ่งต้นสามารถให้ผลผลิตได้ถึง 150 กิโลกรัม ซึ่งถ้านำไปปลูกที่จังหวัดอื่น โดยเฉพาะภาคกลางจะให้ผลผลิตที่ต่ำ (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าน้าว, 2554: ระบบออนไลน์)

มะไฟจีนมีชื่อเรียกว่า“ฮวงพี้” ในภาษาจีนมีชื่อสามัญว่า“แวมปี” (Wampee) และมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า “Clausena lansium” เป็นพืชที่อยู่ในตระกูลเดียวกับส้ม มะไฟจีนเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ผลติดเป็นพวงคล้ายกับมะไฟ มีทั้งชนิดกลมและรี เส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 1.5 - 2 เซนติเมตร ผลเมื่อสุกมีสีเหลืองอมน้ำตาล เนื้อค่อนข้างใสคล้ายลางสาดเปลือกบางติดเนื้อผล และมีกลิ่นฉุนของน้ำมันหอมระเหยเหมือนเปลือกส้ม มีรสขมซ่าบ้าง ขณะรับประทานจึงต้องรับประทานทั้งเปลือก รสชาติหวานอมเปรี้ยว มะไฟจีนจึงจัดเป็นพืชสมุนไพรชนิดหนึ่ง ที่มีคุณสมบัติในการรักษา โรคกระเพาะอาหาร แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ แก้หลอดลมอักเสบ ช่วยเจริญอาหาร ใบสามารถนำมาใช้กำจัดรังแคได้ ผลนอกจากรับประทานสดแล้ว ยังสามารถนำมาแปรรูปได้อย่างน้อย 3 อย่าง แต่ที่นิยมนำมาแปรรูปเป็นเวลาช้านาน ก็คือ การทำมะไฟจีนเชื่อมแห้ง (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าน้าว, 2554: ระบบออนไลน์)

มะไฟจีนเชื่อมแห้ง เป็นการถนอมอาหารที่มีมาตั้งแต่โบราณ ซึ่งได้ความคิดมาจากประเทศจีน นิยมบริโภคโดยใช้มะไฟจีนเชื่อมแห้งต้ม หรือแช่ในน้ำที่ร้อนจัด เพื่อใช้บริโภคแทนน้ำอุ่นธรรมดา มะไฟจีนเมื่อนำมาแปรรูปเป็นมะไฟจีนเชื่อมแห้ง สามารถเก็บไว้ได้นานถึง 2 ปี มะไฟจีนสดมีราคาขายกิโลกรัมละ 10 - 25 บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของมะไฟจีน แต่เมื่อนำมาแปรรูปเป็นมะไฟจีนเชื่อมแห้ง จะขายได้ราคากิโลกรัมละ 180 - 250 บาท มะไฟจีนเชื่อมแห้งของจังหวัดน่านได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว และผู้ที่มีโอกาสมาจังหวัดน่าน ซื้อกลับไปเป็นของฝาก นอกจากนี้ยังมีพ่อค้ามารับไปขายส่งยังประเทศจีนและประเทศสิงคโปร์ (ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตรและคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548)

ดังนั้น มะไฟจีนจึงกลายเป็นสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดน่าน เนื่องจากมีการผลิตเพียงแห่งเดียว จนถึงกับมีคำกล่าวว่า "มะไฟจีน" อีกหนึ่งของดีคู่เมืองน่าน (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ระบบออนไลน์) ในปัจจุบันมีการแปรรูปมะไฟจีนเป็นสินค้าหลากหลายยิ่งขึ้น เช่น มะไฟจีนกวน น้ำมะไฟจีน แยมมะไฟจีน เป็นต้น

จากนโยบายเร่งด่วน ที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรกของรัฐบาล ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันอังคารที่ 23 สิงหาคม 2554 เกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนางานศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อการสร้างเอกลักษณ์และการผลิตสินค้าในท้องถิ่น โดยให้บริหารจัดการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีศักยภาพด้วยการสนับสนุนให้ชุมชน วิสาหกิจชุมชนใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นผนวกกับองค์ความรู้สมัยใหม่ เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ สามารถการเข้าถึงแหล่งทุนและการตลาดเชิงรุก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมให้มีศูนย์กระจายและแสดงสินค้าถาวรในภูมิภาค และเมืองท่องเที่ยวหลักที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวและการส่งออก การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการตลาดนั้น การสื่อสารการตลาดและการเรียนรู้เทคนิคการสื่อสารการตลาดจึงเป็นสิ่งจำเป็น เป็นเครื่องมือหนึ่งของการนำเสนอสินค้าและบริการ ตามความต้องการของลูกค้า คู่แข่งขันผู้ขาย ตลอดจนผู้ที่มีบทบาทอื่นทางการตลาดด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด และพัฒนาการสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์ และเป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนา สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด ช่วยส่งเสริมการตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

วัตถุประสงค์รอง

1. เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด ที่ส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน
2. เพื่อพัฒนาการสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัย

ในการคัดเลือกประชากรที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยครั้ง ได้ประมาณการจำนวนประชากรที่สนใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน จากการสัมภาษณ์ผู้จำหน่ายสินค้า เฉพาะในช่วงเวลาที่มีผลิตภัณฑ์มะไฟจีนจัดจำหน่าย ทั้งนี้ประชากรดังกล่าว สามารถจำแนกเป็น

- นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเป็นของฝาก
- คนต่างถิ่นที่พำนักอยู่ในจังหวัดน่าน ที่นิยมซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเป็นของฝาก

กลุ่มตัวอย่าง

ได้โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ หรือการเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Accidental Sampling or Convenience Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. วางแผนการวิจัย โดยศึกษาปัญหาการสื่อสารการตลาด ในการส่งเสริมการตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน เพื่อหาแนวทางในการศึกษารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด
2. สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เช่น เอกสารอ้างอิง ข้อมูลเผยแพร่ โดยบูรณาการกับการเรียนการสอน ในการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับ มะไฟจีน ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน แหล่งจัดจำหน่าย ความต้องการของชุมชน
3. จัดทำแผนเพื่อหารูปแบบการสื่อสารการตลาดส่งเสริมการตลาด ของผลิตภัณฑ์มะไฟจีนโดย
   3.1 บูรณาการเข้ากับการเรียนการสอน โดยมอบหมายให้นักศึกษาได้วิเคราะห์รูปแบบการสื่อสารทางการตลาด พบว่า การสื่อสารทางการตลาดที่สามารถเข้าถึงชุมชน และผู้บริโภคได้ง่าย และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทใบปลิว แผ่นพับ และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ (เว็บไซต์)
   3.2 จัดทำสื่อการสื่อสารการตลาด โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารทางการตลาดให้นักศึกษาศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารทางการตลาด ทดลองทำสื่อการสื่อสารการตลาดต้นแบบ
   3.3 ระดมสมองร่วมกับผู้นำชุมชน นักศึกษา และเยาวชนในพื้นที่ เพื่อพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด และผลิตสื่อต้นแบบ

4. พัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด และผลิตสื่อ ให้เป็นไปตามอัตลักษณ์ของชุมชน โดยพัฒนารูปแบบแผ่นพับ และเว็บไซต์ ตามลักษณะของผลิตภัณฑ์ และอัตลักษณ์น่าน
5. ติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน โดยจัดทำแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับความน่าสนใจของสื่อทางการตลาดที่พัฒนาขึ้น จากผู้ที่มีความสนใจในผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ที่ซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเป็นของฝาก จำนวน 174 ตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือการเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Accidental Sampling or Convenience Sampling) โดยเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรม และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และผู้ซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน
2. คนต่างถิ่นที่พำนักอยู่ในจังหวัดน่าน ที่นิยมซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเป็นของฝาก จำนวน 50 ตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือการเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Accidental Sampling or Convenience Sampling) โดยเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรม และความพึงพอใจของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 พฤติกรรมในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ตอนที่ 3 การตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น

5.1 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น เกี่ยวกับแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

5.2 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น เกี่ยวกับเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

5.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ที่สนใจซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเป็นของฝาก จำนวน 174 ตัวอย่าง คนต่างถิ่นที่พำนักอยู่ในจังหวัดน่าน ที่นิยมซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเป็นของฝาก จำนวน 50 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 224 คน เก็บรวบรวมแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามได้เรียบร้อยแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. หา ค่าร้อยละ จากข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล เพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. หา ค่าร้อยละ จากการถูกเลือก จากข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อที่ 6 สื่อประชาสัมพันธ์ที่ทำให้ท่านรู้จักผลิตภัณฑ์มะไฟจีน และแบบสอบถามตอนที่ 2 พฤติกรรมในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน เพื่อเรียงลำดับความน่าสนใจ โดยเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. หา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 3 การตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน และตอนที่ 4 ความพึงพอใจช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน เพื่อให้ทราบถึงการตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ และความพึงพอใจช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม

4. หาความถี่ จากข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น เกี่ยวกับแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน เกี่ยวกับเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน เพื่อทราบข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

5. นำผลการวิเคราะห์ มาแปลความหมาย ตามเกณฑ์การแปรความหมายค่าเฉลี่ยที่ตั้งไว้

6. เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรูปแบบบรรยาย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D.) และค่าความถี่ (Frequency)

2. เกณฑ์การแปรความหมายของค่าเฉลี่ย เทียบกับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100-103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ผลการศึกษาและวิจารณ์ผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล เป็นจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ การนำเสนอข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล เป็นเพียงการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มิได้มุ่งเน้นเปรียบเทียบข้อมูลดังกล่าว กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ดังผลการศึกษาที่นำเสนอต่อไปนี้

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล

เพศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้ให้ข้อมูล ส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.50

อายุ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้ให้ข้อมูล ส่วนมากมีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.23 รองลงมามีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.43 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.75 มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.73 มีอายุระหว่าง 61 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.50 และมีอายุระหว่าง ต่ำกว่า 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.36 ตามลำดับ

วุฒิทางการศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้ให้ข้อมูล ส่วนมากมีวุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 62.95 รองลงมามีวุฒิทางการศึกษา ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 30.36 และมีวุฒิทางการศึกษา ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.70 ตามลำดับ

อาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า พบว่า ผู้ให้ข้อมูล มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 25.89 รองลงมา มีอาชีพ ข้าราชการ / ข้าราชการบำนาญ คิดเป็นร้อยละ 21.88 มีอาชีพ พนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 21.43 มีอาชีพ พนักงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 10.71 มีอาชีพ แม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 10.27 และมีอาชีพ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 9.82 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ให้ข้อมูล ส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.88 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 25,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.98 มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.20 มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.52 มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.39 และมีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.04

ตอนที่ 2 พฤติกรรมในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า ข้อความ “มะไฟจีนของดีเมืองน่าน” เป็น ข้อความที่สะกิดใจผู้ซื้อ ว่าเป็นสินค้าประจำถิ่น ที่ช่วยให้ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนได้ดีที่สุด

ข้อความ “มาน่านทั้งทีต้องได้ลองชิมมะไฟจีน” เป็น ข้อความที่สะกิดใจผู้ซื้อ ว่าเป็นสินค้าแปลกใหม่ น่าสนใจ ที่ช่วยให้ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนได้ดีที่สุด

และข้อความ “มะไฟจีน สมุนไพรตำรับยาจีนโบราณ” เป็น ข้อความที่สะกิดใจผู้ซื้อ ว่า เป็นสินค้าเพื่อสุขภาพ ที่ช่วยให้ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนได้ดีที่สุด

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า การได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนแน่นอน

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ส่วนใหญ่จะซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน เพื่อเป็นของฝาก/ของที่ระลึก สำหรับญาติมิตรที่อยู่ต่างจังหวัด และมีบางส่วนนิยมซื้อเพื่อรับประทานเองเป็นประจำ

และพบว่า ผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่ เคยซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนมาแล้ว 1 – 5 ครั้ง ใกล้เคียงกับ ผู้ที่ยังไม่เคยซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเลย

ตอนที่ 3 การตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านสินค้า พบว่า สินค้ามีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นน่าน และเป็นของฝาก/ของที่ระลึก มีผลในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ตามลำดับ

ปัจจัยด้านราคา พบว่า ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ และสินค้ามีหลายระดับราคาให้เลือก มีผล ในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ตามลำดับ

ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย พบว่า การมีจำหน่ายทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยว มีผลในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน มากที่สุด

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า มีผลิตภัณฑ์ตัวอย่างให้ทดลองชิม และมีการจัดวางสินค้าน่าสนใจ พบเห็นได้ง่าย มีผล ในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ตามลำดับ

ดังนั้นการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ผลการวิจัย สรุปได้ว่า สินค้ามีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นน่าน และเป็นของฝาก/ของที่ระลึก เป็นปัจจัยด้านสินค้าที่ดี ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ และสินค้ามีหลายระดับราคาให้เลือก เป็นปัจจัยด้านราคาที่เหมาะสม การมีผลิตภัณฑ์มะไฟจีนจำหน่ายทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยว เป็นปัจจัยด้านการจัดจำหน่ายที่ดี การมีผลิตภัณฑ์ตัวอย่างให้ทดลองชิม และมีการจัดวางสินค้าน่าสนใจ พบเห็นได้ง่าย เป็นปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดที่น่าสนใจ

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า รูปแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ควรเป็น ข้อมูลที่นำเสนอครบถ้วน สมบูรณ์ มีประโยชน์ น่าสนใจ เท่ากันกับการจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่าย

รูปแบบเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน (http://www.nan-wampee.com/) ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ควรเป็น การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่าน และเข้าถึงข้อมูล และข้อมูลที่นำเสนอครบถ้วน สมบูรณ์ มีประโยชน์ น่าสนใจ ตามลำดับ

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เห็นว่าข้อมูลที่นำเสนอครบถ้วน สมบูรณ์ มีประโยชน์ น่าสนใจ และการจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่าย เป็นรูปแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนที่ดี ทั้งการจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่าน และเข้าถึงข้อมูล และข้อมูลที่นำเสนอครบถ้วน สมบูรณ์ มีประโยชน์ น่าสนใจ เป็นรูปแบบเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน (http://www.nan-wampee.com/) ที่เหมาะสม

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น เกี่ยวกับแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ว่าแผ่นพับควรมีสีสันสวยงาม น่าสนใจ มีรูปภาพจำนวนมาก และเป็นภาพขนาดใหญ่ บรรจุเนื้อหารายละเอียดให้กระชับ ควรมีข้อมูลอย่างครบถ้วน และเป็นเรื่องราวอันมีประโยชน์ของมะไฟจีน

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น เกี่ยวกับแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ว่า แผ่นพับที่ใช้มีรูปแบบเหมาะสมดีแล้ว แต่ก็มีข้อเสนอแนะรองลงมา ว่า แผ่นพับก็ไม่ควรมีเนื้อหารายละเอียดมากเกินไป ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวไม่ค่อยสนใจ ควรเพิ่มสีสันให้สวยงาม เพิ่มรูปผลิตภัณฑ์มะไฟจีนให้มาก และปรับขนาดรูปภาพให้ใหญ่ขึ้น และเพิ่มข้อมูลให้ครบถ้วน

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์มะไฟว่ามีความน่าสนใจอยู่แล้ว ไม่ต้องปรับปรุง แต่ก็มีข้อเสนอแนะรองลงมา ว่ารูปแบบเว็บไซต์ยังไม่น่าสนใจ ไม่ดึงดูดความสนใจเท่าที่ควร ควรปรับปรุงสีสันและข้อมูลให้ครบถ้วน รูปภาพผลิตภัณฑ์ไม่ค่อยชัดเจน มีน้อย ไม่ค่อยสวย และ เนื้อหาน้อย ควรเพิ่มข้อมูลใหม่ ๆ

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์มะไฟ เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ว่า รูปแบบดีอยู่แล้วไม่มีปรับปรุง สวยงาม น่าสนใจ แต่ก็มีข้อเสนอแนะรองลงมา ว่า ควรเพิ่มรูปภาพให้มากหน่อย ควรมีการปรับปรุงสีสันในเว็บไซต์ให้สวยขึ้น และควรเพิ่มเติมเนื้อหา ข้อมูลให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ว่า เพิ่มป้ายโฆษณา นิทรรศการ หรือทำสื่อประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน และ+มีข้อเสนอแนะรองลงมา ว่า ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนทางเฟสบุ๊ค ทางไลน์ ทางยูทูบ ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนผ่านสื่อทางสิ่งพิมพ์,หนังสื่อพิมพ์,นิตยสาร แผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนทางรายการโทรทัศน์ การให้สัมภาษณ์ผู้ผลิตมะไฟจีน โฆษณา และประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุท้องถิ่น

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการศึกษา การสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์มะไฟจีน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด ช่วยส่งเสริมการตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด ที่ส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการสื่อสารทางการตลาด ที่ส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีนนั้น ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน หรือรูปแบบเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน จะเห็นได้ว่า ข้อมูลที่นำเสนอครบถ้วน สมบูรณ์ มีประโยชน์ น่าสนใจ และการจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่าย เป็นรูปแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนที่ดี ทั้งการจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่าน และเข้าถึงข้อมูล และข้อมูลที่นำเสนอครบถ้วน สมบูรณ์ มีประโยชน์ น่าสนใจ เป็นรูปแบบเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเหมาะสม ซึ่งในการประชาสัมพันธ์ในเข้าถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคจำเป็นต้องใช้ภาษาที่จูงใจ สะกิดใจ การสื่อสารการตลาด มองเห็นถึง ว่า ข้อความที่จูงใจผู้บริโภค ว่าผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเป็นสินค้าประจำถิ่น “มะไฟจีนของดีเมืองน่าน” หรือผลิตภัณฑ์มะไฟจีน เป็นสินค้าแปลกใหม่ น่าสนใจ “มาน่านทั้งทีต้องได้ลองชิมมะไฟจีน” และผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเป็นสินค้าเพื่อสุขภาพ “มะไฟจีน สมุนไพรตำรับยาจีนโบราณ” เป็น ข้อความที่กระตุ้นความสนใจ ส่งผลให้ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนมากขึ้น

การได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีนแน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ซื้อส่วนใหญ่ประสงค์จะเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน เพื่อเป็นของฝาก/ของที่ระลึก สำหรับญาติมิตรที่อยู่ต่างจังหวัด และซื้อเพื่อรับประทานเอง ดังนั้นการพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด จำเป็นต้องให้รายละเอียดข้อมูลที่น่าสนใจ และชัดเจน เชื่อถือได้

ทั้งนี้ การตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน มีปัจจัยด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านสินค้า ว่าเป็นสินค้ามีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นน่าน และเป็นของฝาก/ของที่ระลึก ปัจจัยด้านราคา สินค้ามีราคาเหมาะสมกับคุณภาพ และสินค้ามีหลายระดับราคาให้เลือก ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย หากมีจำหน่ายทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยว หาซื้อได้ง่าย ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด มีผลิตภัณฑ์ตัวอย่างให้ทดลองชิม และมีการจัดวางสินค้าน่าสนใจ พบเห็นได้ง่าย ล้วนแล้วแต่มีผล ในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ทั้งสิ้น

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาการสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ทั้งการพัฒนา รูปแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ให้มีข้อมูลที่นำเสนอครบถ้วน สมบูรณ์ มีประโยชน์ น่าสนใจ เท่ากันกับการจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่าย และ รูปแบบเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ควรจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่าน และเข้าถึงข้อมูล และข้อมูลที่นำเสนอครบถ้วน สมบูรณ์ มีประโยชน์ น่าสนใจ

รูปแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน ว่าแผ่นพับควรมีสีสันสวยงาม น่าสนใจ เพิ่มรูปผลิตภัณฑ์มะไฟจีนให้มาก และเป็นภาพขนาดใหญ่ บรรจุเนื้อหารายละเอียดให้กระชับ ไม่ควรมีเนื้อหารายละเอียดมากเกินไป ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวไม่ค่อยสนใจ ควรมีข้อมูลอย่างครบถ้วน และเป็นเรื่องราวอันมีประโยชน์ของมะไฟจีน

รูปแบบเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์มะไฟจีนว่า ควรปรับปรุงสีสัน และข้อมูลให้ครบถ้วน เพิ่มรูปภาพผลิตภัณฑ์ให้สวยงาม ชัดเจน และควรเพิ่มเติมเนื้อหาใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน

ผลการวิจัย พบว่า ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน เช่น เพิ่มป้ายโฆษณานิทรรศการ หรือทำสื่อประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน ให้ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนทางเฟสบุ๊ค ทางไลน์ ทางยูทูบ ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนผ่านสื่อทางสิ่งพิมพ์,หนังสือพิมพ์,นิตยสาร แผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนทางรายการโทรทัศน์ การให้สัมภาษณ์ผู้ผลิตมะไฟจีน โฆษณา และประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึง รูปแบบพื้นฐานในการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีน จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ชุมชนผู้ผลิตผลิตภัณฑ์มะไฟจีน พึงตระหนักว่า สื่อประชาสัมพันธ์ และการสื่อสารทางการตลาด มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มะไฟจีน อันมีผลต่อรายได้ระยะยาวของชุมชนเอง

2. ชุมชนผู้ผลิตผลิตภัณฑ์มะไฟจีน พึงหาช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์มะไฟจีนให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด ที่ส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจมีการศึกษารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด ที่ส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่น ๆ เพื่อเพิ่มรายได้แก่ชุมชน

2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาการสื่อสารทางการตลาดเพื่อส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์มะไฟจีนเท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจมีการพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาด ที่ส่งเสริมตลาดของผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ได้กรุณาสนับสนุนให้โครงการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะตรวจทาน แก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้รายงานวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและขอขอบคุณ สมาชิกกลุ่มมะไฟจีนท่าน้าว กลุ่มมะไฟจีนบ้านกอก และร้านค้าผู้จำหน่ายมะไฟจีน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ช่วยประสานงาน อำนวยความสะดวกให้แก่คณะผู้วิจัย ตลอดจนผู้ที่มีส่วนช่วยในการให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. 2541. เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : แนวคิดและยุทธศาสตร์.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

กาญจนา แก้วเทพ. 2538. การพัฒนาแนวนวัตกรรมชุมชนโดยถือมนุษย์เป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : สภาคาทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.

_____. 2540. ในองค์การชุมชน กลไกเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น : แปลนพริ้นท์ติ้ง.

แก้วสรร อติโพธิ์. 2540. การมีส่วนร่วมของประชาชนกุญแจดอกสำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โกวิทย์ พวงงาม. 2553. การจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. 2537. วัฒนธรรมไทยกับขบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวีศักดิ์ นพเกสร. 2542. วิกฤตสังคมไทย 2540 กับบทบาทวิทยากรกระบวนการ เล่มที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมธนาคารออมสิน.

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. 2543. กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : ประชาคม ประชาสังคม. ขอนแก่น : ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2550. แนวคิดแนวทางการพัฒนาชุมชน.กรุงเทพมหานคร : รำไทยเพรส.

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

ประดิษฐ์พงศ์ อภิรัชตินุกูล. 2549. กระบวนการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณ์เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประภาพร ศรีตระกูล. 2546. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา.

ประเวศ วะสี. 2541. ประชาคมตำบล ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศีลธรรมและสุขภาพ. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ครั้งที่ 3.เอดิสันเพรสโปรดักส์.

_____. 2541. ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง.

ปาริชาติ วลัยเสถียร. 2543. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา.กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พรพนิดา มุจลินทโมลี. 2548. กระบวนการจัดการปัญหากับความเข้มแข็งของชุมชน หมู่บ้านดง ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เพิ่มวิทยา กันทะทรง. 2548. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน กรณีศึกษาอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม. 2541. ประชาคมตำบล : หมายเหตุจากนักคิด สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

ไพรชล ตันอุด. 2552. การมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษาเทศบาลเมืองอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. 2527. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภาการพิมพ์.

ภัณฑิกา สหายมิตร. 2551. ทุนทางสังคมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนบ้านกิ่วลม ตำบลบ่อหลวง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

มิ่งขวัญ แดงสุวรรณ. 2545. กระบวนการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนบ้านโปง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ยุกติ มุกดาวิจิตร. 2538. การก่อตัวกระแส “วัฒนธรรมชุมชน” ในสังคมไทย พ.ศ.2520 – 2537. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วารุณี บัวแก้ว. 2551. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยระบบมาตรฐานงานชุมชน กรณีศึกษาบ้านสวนกล้วย ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริขวัญ อุทา. 2546. กระบวนการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมในจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2541. การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. มปป. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559). [ออนไลน์]แหล่งที่มา http://www.nesdb.go.th (25 ตุลาคม 2556).

_____. 2544. รายงานการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ(กปร.). มปป. เกษตรทฤษฎีใหม่. [ออนไลน์]แหล่งที่มา http://rdpb.go.th (25 ตุลาคม 2556).

สุมาลี สันติพลวุฒิและคณะ. 2550. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุเมธ ตันติเวชกุล. 2544. เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.

องค์การบริหารส่วนตำบลนาปัง. มปป. ข้อมูลทั่วไป.[ออนไลน์]แหล่งที่มา http://www.thaitambon.com (25ตุลาคม 2556).

อภิชัย พันธเสน. 2544. พุทธเศรษฐศาสตร์ : วิวัฒนาการทฤษฎีและการประยุกต์กับเศรษฐศาสตร์สาขาต่างๆ. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

อานันท์ กาญจนพันธุ์. 2541. การระดมทุนเพื่อสังคม. กรุงเทพมหานคร : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

อาภาพร ปานนุ่น. 2551. การดำเนินชีวิตในระดับชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อคุณภาพด้านปัจจัยกายภาพ สังคมและเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อำภา จันทราภาศ. 2543. ทุนทางสังคมที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อุทัย ดุลยเกษมและเอนก นาคะบุตร. 2545. เสริมสร้างความเข้มแข็งในตำบลจากวิถีคิดสู่วิถีปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

Life,J.W. 1999. Community Development, Creating Community Alternative – Vision, Analysis and Practice. Australia : Longman Publishers.

Robert,L. 1986. American Public Policy : What Government Does and What Difference it Makes. New York : Harper & Ron Publishers.

โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Reseach Project for The Development of RMUTR Researchers

สำเนียง องสุพันธ์กุล[1] วรารัตน์ วัฒนชโนบล[1] และ สมกมล ภัทรกิจโสภณ[1*]

Sumnieng Ongsupankul [1] Wararat Wattanachanobon[1] and Somkamon Pattarakitsophon[1*]

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง โครงการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักวิจัย สังเคราะห์ผลการพัฒนานักวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ อาจารย์และนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยงบประมาณเงินรายได้ 2559 ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (จำนวน76 โครงการ) ในประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา

ตามกรอบแนวความคิดในการพัฒนานักวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะต้นน้ำ เป็นการพัฒนานักวิจัยให้สามารถค้นหาปัญหาการวิจัยแล้วพัฒนาไปสู่การสร้างโจทย์วิจัย พร้อมทั้งสามารถพัฒนาโจทย์วิจัยสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย 2) ระยะกลางน้ำเป็นการดูแลติดตามนักวิจัยระหว่างดำเนินการวิจัยเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน 3) ระยะปลายน้ำ คือ เป็นระยะที่สนับสนุนให้นักวิจัยทำการเผยแพร่ผลการวิจัยของตนเอง จากการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์พบว่า

1. โครงการวิจัยภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (75 โครงการ) มีโครงการวิจัยที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จและส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน 68 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 90.67 ในประเภททุน ดังนี้ ประเภททุนนักวิจัยเพื่อสังคม จำนวน 36 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 52.94 ประเภททุนนักวิจัย จำนวน 10 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 14.71 และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา จำนวน 22 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 32.35 ทั้งนี้นักวิจัยได้ดำเนินการเผยแพร่ผลงานวิจัยไปแล้ว จำนวน 3 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 4.41 และอยู่ระหว่างการเผยแพร่ผลงานวิจัย จำนวน 65 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 95.59 ซึ่งสถาบันวิจัยและพัฒนา ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้ดำเนินการเร่งรัดติดตามเพื่อให้นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้แล้วเสร็จตามระยะเวลา

2. นักวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการวิจัยในแต่ละกระบวนการ ได้ฝึกฝนการพัฒนาโจทย์วิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย การปรับปรุงข้อเสนอโครงการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การรายงานสรุปผลการวิจัย และได้ฝึกฝนการนำเสนอผลงานวิจัย การตอบข้อซักถาม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัย วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ในแต่ละกระบวนการ

3. ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ด้านปัญหาระยะ กิจกรรม และภาระงานประจำ เนื่องจากอาจารย์และนักวิจัยมีภาระงานประจำมาก และมหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมและโครงการในช่วงระยะเดียวกัน ซึ่งอาจารย์และนักวิจัยของมหาวิทยาลัยจะต้องร่วมกิจกรรมดังกล่าว นักวิจัยจึงไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ครบทุกครั้ง ทำให้การดำเนินงานตามแผนงานวิจัยเกิดความล่าช้าจากแผนงานที่ได้กำหนดไว้

คำสำคัญ : นักวิจัย, การพัฒนานักวิจัย

ABSTRACT

This research titled “Research Project for the Development of RMUTR Researchers” has an objective to study researcher’s basic information and synthesize the outcomes of researcher’s development. This study. This research is qualitative with the main information contributors being lecturers and researchers who received reseacrh grant for the the fiscal year B.E. 2559 under the research project for the development of researchers (a total of 76 projects) within the section of researchers for community, new generation’s researchers, interdisciplinary researchers.

This research uses purposive sampling as a mode of selection. Moreover, it adopts a framework for developing researchers which canbe categorized into the three phrases as follows; 1) mainstream phrase equips researchers to be able to identify the research problems and develop them to research questions and, later, to research proposals, 2) midstream phrase aims at following up researchers during their process of conducting a research so as to be aware of the problems and obtacles and seek common solutions, 3) downstream phrase encourage researchers to publish their research outcomes by organising three separate workshops. The outcomes of the research are as follows;

1 . research projects under “Research Project for the Development of RMUTR Researchers” which were completed and in which final reports were submitted account for 90.67% in researchers for community section, 52.94% in new generation’s researchers section, 14.71% in interdisciplinary researchers section. In addition, three projects have already been published which account for 4.41% of the overall research projects, while 95.59% are in the process of being published. In this regards, the research institute as an organisation in charge, has supervised researchers’ progress so that they can publish the research outcomes within the guven timeframe.

2 . Researchers gained knowledge and understanding as to the how the research is conducted in each stage. Moreover, they have been trained to develop reseatch questions, research objectives, research frameworks, revision of research proposals. Moreover, they have practiced presenting their reseach outcomes and answering questions, exchanging ideas with fellow researchers, and experts at each stage.

3. Problems and obstacles arising from the research project include limited time. Since lecturers and researchers have considerable workload and the university, at the same period the research projects were conducted, organised many activities in which participation of students and staffs is required, they were not able to attend all the sessions of the project delaying this reseach project of what has been planned.

Keywords : researcher, researcher’s development

---

[1] สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

[1] Institute Of Research and Development, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Salaya, Phutthamonthon, Nakhon Pathom 73170, Thailand

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : somkamon.pat@rmutr.ac.th โทรศัพท์ 0 2411 6060 ต่อ 2425

บทนำ

การวิจัยถือเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย เพราะการวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านวิชาการ การเรียนการสอน และการบริการวิชาการแก่สังคม สอดคล้องตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย โดยมีสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการพัฒนามหาวิทยาลัยให้มีการสร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม และงานสร้างสรรค์ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมศาสตร์ และพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถ ในด้านการทำวิจัยที่มีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของชุมชน และสังคมให้การสนับสนุนบุคลากรของมหาวิทยาลัย ในการพัฒนาศักยภาพและเสรอมสร้างความรู้เกี่ยวกับการวิจัยชุมชน กระบวนการวิจัย และการเข้าถึงข้อมูลในชุมชน เพื่อให้ความช่วยเหลือและแก้ปัญหาของชุมชนและการสนับสนุนให้มีการนำองค์ความรู้จากมหาวิทยาลัยมาร่วมวิจัยและพัฒนากับภาคเอกชน/อุตสาหกรรม เพื่อให้ผู้ประกอบการพัฒนาความสามารถในการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการผลิตใหม่ เทคโนโลยีใหม่ หรือกระบวนการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกระบวนการผลิต โดยอาศัยการสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ จากกระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ

มหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์และนักวิจัย ทำการวิจัย โดยมีการจัดสรรทุนอุดหนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยทุกปี และส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์และนักวิจัยเสนอขอทุนอุดหนุนงานวิจัยจากแหล่งทุนต่างๆ เช่น ทุนสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ทุนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยในแต่ละปีจะมีอาจารย์และนักวิจัย ส่งข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อรับการพิจารณาสนับสนุนวิจัย เป็นจำนนมาก แต่จากการติดตามและประเมินผล พบว่า มีข้อเสนอโครงการวิจัยที่ไม่ผ่านการพิจารณาเป็นจำนวนหนึ่ง อาจด้วยข้อจำกัดหลายประการ เช่น ความสมบูรณ์ของข้อเสนอโครงการวิจัย ระยะเวลาที่จำกัดของอาจารย์และนักวิจัยในการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย เป็นต้น การได้มาซึ่งโจทย์วิจัย การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไม่ชัดเจน วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลยังไม่ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเริ่มต้นการทำวิจัย ให้กับนักวิจัยของมหาวิทยาลัยในทุกๆ ด้านจึงได้จัดให้มีโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย เพื่อสร้างและพัฒนานักวิจัย ซึ่งเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในหัวข้อของการวิจัย จากเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นควรให้มีการบริหารจัดการและสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยและการพัฒนาศักยภาพของนักวิจัยให้มีความรู้และทักษะทางด้านการวิจัย นับตั้งแต่การพัฒนาโจทย์วิจัยการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย และการเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

1.2 เพื่อสังเคราะห์ผลการพัฒนานักวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักวิจัย และสังเคราะห์ผลการพัฒนานักวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ อาจารย์และนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยงบประมาณเงินรายได้ 2559 จำนวน 76 คน ในประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา เป็นวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

1.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

- การรวบรวมข้อมูลเอกสาร (documentary search) จากข้อเสนอโครงการวิจัยของนักวิจัย ประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา งบประมาณเงินรายได้ 2559
- นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาแบ่งหมวดหมู่ และแยกประเภทของข้อมูล

1.3 เครื่องมือในการวิจัย แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานของนักวิจัย

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ และตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่างๆ และทำการวิเคราะห์ตามประเด็นที่ตั้งไว้ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. เพื่อสังเคราะห์ผลการพัฒนานักวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ อาจารย์และนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยงบประมาณเงินรายได้ 2559 จำนวน 76 คน ในประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษาเป็นวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

2.2 ทำการสังเคราะห์ผลจากการจัดโครงการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2559 ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะต้นน้ำ เป็นการพัฒนานักวิจัยให้สามารถค้นหาปัญหาการวิจัยแล้วพัฒนาไปสู่การสร้างโจทย์วิจัย พร้อมทั้งสามารถพัฒนาโจทย์วิจัยสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย ใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) 2) ระยะที่ 2 ระยะกลางน้ำ เป็นการดูแลติดตามนักวิจัยระหว่างดำเนินการวิจัยเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยให้นักวิจัยรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัย พร้อมรายงานปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานวิจัย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูล 3) ระยะที่ 3 ระยะปลายน้ำ เป็นระยะที่สนับสนุนให้นักวิจัยทำการเผยแพร่ผลการวิจัยของตนเอง โดยให้นักวิจัยฝึกปฏิบัติการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงานสรุปผล พร้อมทั้งการรายงานความก้าวหน้าและนำเสนอผลการดำเนินงานวิจัย และส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิจัยที่ดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นทำการเผยแพร่ในงานประชุมวิชาการต่างๆ ผลจากการศึกษานักวิจัยสามารถพัฒนาโจทย์วิจัย เทคนิคการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย การพัฒนาวัตถุประสงค์การวิจัย การพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงานสรุปผลการวิจัย พร้อมนำเสนอความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัย

2.3 เครื่องมือในการวิจัย โดยการรวบรวมข้อมูลเอกสาร (documentary search) ได้แก่ รายงานความก้าวหน้า รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ และตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่างๆ และทำการวิเคราะห์ตามประเด็นที่ตั้งไว้ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลและวิจารณ์ผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง "โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์" ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) ควบคู่กับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก สามารถสรุปและเสนอผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

1.1 ข้อมูลทั่วไปของนักวิจัย

ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักวิจัย ได้แก่ ข้อมูลโครงการวิจัย และหน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัย พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัยผู้รับทุน ประกอบด้วย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี และวิทยาลัยเพาะช่าง

ประเภททุนวิจัย ที่ดำเนินการเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2559 ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (จำนวน76 โครงการ) มีข้อเสนอโครงการในประเภททุนต่างๆ ประกอบด้วย ประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา

1.2 ข้อมูลข้อเสนอโครงการวิจัย

- รายชื่อโครงการวิจัย ในแต่ละประเภททุนวิจัยสามารถแสดงรายชื่อโครงการวิจัย จำแนกตามหน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัยผู้ได้รับทุนอุดหนุน ดังนี้

ประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน ประกอบด้วยโครงการวิจัย จำนวน 40 โครงการ จากหน่วยงานและคณะต่างๆ ดังนี้

หน่วยงาน	จำนวนโครงการ
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	6
- คณะบริหารธุรกิจ	9
- คณะวิศวกรรมศาสตร์	4
- คณะศิลปศาสตร์	6
- คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว	4
- คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี	6
- วิทยาลัยเพาะช่าง	5

ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ ประกอบด้วยโครงการวิจัย จำนวน 12 โครงการ จากหน่วยงานและคณะต่างๆ ดังนี้

หน่วยงาน	จำนวนโครงการ
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	2
- คณะบริหารธุรกิจ	2
- คณะวิศวกรรมศาสตร์	1
- คณะศิลปศาสตร์	1
- คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว	2
- คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี	1
- วิทยาลัยเพาะช่าง	3

ประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา ประกอบด้วยโครงการวิจัย จำนวน 24 โครงการ จากหน่วยงานและคณะต่างๆ ดังนี้

หน่วยงาน	จำนวนโครงการ
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	2
- คณะบริหารธุรกิจ	5
- คณะวิศวกรรมศาสตร์	8
- คณะศิลปศาสตร์	3
- คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว	2
- คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี	4

2. การจำแนกกลุ่มเรื่องของโครงการวิจัยตามความสอดสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย เป็นการดำเนินการตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการประกาศเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยงบประมาณเงินรายได้ ซึ่งมีการแบ่งกลุ่มเรื่องการวิจัยออกเป็น 4 กลุ่มเรื่อง ได้แก่ 1) กลุ่มเรื่องเทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรม 2) กลุ่มเรื่องการสร้างองค์ความรู้ 3) กลุ่มเรื่องการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และ4) กลุ่มเรื่องงานสร้างสรรค์ สามารถนำมาจำแนกโครงการภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

3. ด้านงบประมาณ มีการจัดสรรทุนอุดหนุนงานวิจัย จากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2559 ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย จำนวน76 โครงการ ให้กับคณะและหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารจัดการการพัฒนานักวิจัย ในประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา และให้การสนับสนุนโครงกาวิจัยละ 25,000 บาท เป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 1,900,000 บาท

ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักวิจัย สรุปได้ว่า นักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2559 ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (จำนวน 76 โครงการ) มีกระบวนการในการจัดสรรทุนอุดหนุนวิจัย ผ่านคณะอนุกรรมกรรมการวิจัยเป็นผู้พิจารณาข้อเสนอโครงการ ซึ่งมีหน่วยงานต้นสังกัด ของนักวิจัยผู้รับทุน ประกอบด้วย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี และวิทยาลัยเพาะช่าง ในประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน จำนวน 40 โครงการ ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ จำนวน 12 โครงการ ประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา จำนวน 24 โครงการ ทั้งนี้ให้การสนับสนุนโครงการวิจัยละ 25,000 บาท เป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 1,900,000 บาท

2. เพื่อสังเคราะห์ผลการพัฒนานักวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

2.1 กระบวนการในการพัฒนานักวิจัย

กระบวนการในการพัฒนานักวิจัย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย และสามารถดำเนินการวิจัยได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้ดำเนินการโดยจัดการอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย จำนวน 3 ครั้ง และมีเงื่อนไขให้หัวหน้าโครงการวิจัยหรือผู้ร่วมโครงการวิจัยต้องเข้าร่วมการอบรมทุกครั้ง บนพื้นฐานของกรอบแนวคิดการวิจัย ใน 3 ระยะ ดังนี้

2.1.1 ระยะต้นน้ำ เป็นการพัฒนานักวิจัยให้สามารถค้นหาปัญหาการวิจัยแล้วพัฒนาไปสู่การสร้างโจทย์วิจัย พร้อมทั้งสามารถพัฒนาโจทย์วิจัยสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อเสนอโครงการวิจัยที่สมบูรณ์ ดำเนินการดังนี้

การอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้งที่ 1 ดำเนินการอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อวิจัย โจทย์วิจัย และเทคนิคการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย และพัฒนาข้อเสนอเชิงหลักการ (Concept Paper)

ผลจากการเข้าร่วมโครงการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัย นักวิจัยได้ปรับแก้ไขชื่อเรื่องโครงการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1.2 ระยะกลางน้ำ เป็นการดูแลติดตามนักวิจัยระหว่างดำเนินการวิจัยเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยให้นักวิจัยรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัย พร้อมรายงานปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานวิจัย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

การอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้งที่ 2 ดำเนินการอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน ประเภททุนนักวิจัยเพื่อสังคม ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ติดตามความก้าวหน้าระหว่างดำเนินการวิจัย เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ผลจากการเข้าร่วมการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้ง 2 พบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเพื่อนำเสนอความก้าวหน้าการดำเนินการวิจัยนั้น อยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และส่วนนักวิจัยที่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ เนื่องจากติดภาระงานสอนและอยู่ระหว่างการจัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

2.1.3 ระยะปลายน้ำ คือ เป็นระยะที่สนับสนุนให้นักวิจัยทำการเผยแพร่ผลการวิจัยของตนเอง โดยให้นักวิจัยฝึกปฏิบัติการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงานสรุปผล พร้อมทั้งการรายงานความก้าวหน้าและนำเสนอผลการดำเนินงานวิจัย และส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิจัยที่ดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นทำการเผยแพร่ในงานประชุมวิชาการต่างๆ

การอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้งที่ 3 ดำเนินการอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ประเภททุนนักวิจัยเพื่อสังคม ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัยและรายงานสรุปผลการวิจัย รับฟังปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานวิจัย เพื่อให้นักวิจัยมีโอกาสได้รับฟังข้อเสนอแนะจากท่านวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยด้วยกัน และเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ส่งเสริม สนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดงานวิจัยที่ดีสู่การการตีพิมพ์ เผยแพร่ระดับชาติและนานาชาติมากยิ่งขึ้น

ผลจากเข้าร่วมโครงการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัย พบว่า นักวิจัยที่เข้าร่วมโครงการครั้งที่ 3 เพื่อนำเสนอความก้าวหน้า นักวิจัยดำเนินโครงการวิจัยแล้วเสร็จและปิดโครงการ จำนวน 61 โครงการ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 81.34 จากจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมดภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (75 โครงการ) ในแต่ละประเภททุนวิจัยดังนี้ ประเภททุนนักวิจัย

เพื่อสังคม จำนวน 31 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 79.49 จากโครงการวิจัยจำนวน 39 โครงการ ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ จำนวน 10 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 83.34 จากโครงการวิจัยจำนวน 12 โครงการ ประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา จำนวน 20 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 83.34 จากโครงการวิจัยจำนวน 24 โครงการ

2.2 ผลที่เกิดจากกระบวนการพัฒนานักวิจัย

จากการดำเนินการตามกรอบแนวคิดกระบวนการในการพัฒนานักวิจัย ใน 3 ระยะ ได้แก่ ระยะต้นน้ำ ระยะกลางน้ำ ระยะปลายน้ำ ดังกล่าว สามารถสังเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการได้ดังนี้

2.2.1 นักวิจัยดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จและส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน 68 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 90.67 จากจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมดภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (75 โครงการ) จำแนกเป็นแต่ละประเภททุนดังนี้ ประเภททุนนักวิจัยเพื่อสังคม จำนวน 36 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 92.31 จากโครงการวิจัย จำนวน 39 โครงการ ประเภททุนนักวิจัย จำนวน 10 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 83.34 จากโครงการวิจัย จำนวน 12 โครงการ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา จำนวน 22 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 91.67 จากโครงการวิจัย จำนวน 24 โครงการ

2.2.2 มีนักวิจัยที่ดำเนินการขออนุมัติขยายเวลาการวิจัย จำนวน 7 โครงการ ซึ่งคิดเป็นร้อย 9.34 จากจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมดภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (75 โครงการ) ซึ่งสถาบันวิจัยและพัฒนา ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้ดำเนินการเร่งรัดติดตามเพื่อให้นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้แล้วเสร็จตามระยะเวลา

2.2.3 มีโครงการวิจัยที่ได้ดำเนินการเผยแพร่แล้ว จำนวน 3 โครงการ ซึ่งได้รับการอนุมัติปิดโครงการวิจัยสมบูรณ์ ทั้งนี้ ยังมีโครงการวิจัยที่อยู่ระหว่างการเผยแพร่ผลงานวิจัย จำนวน 68 โครงการ

2.2.4 นักวิจัยได้ฝึกฝนการนำเสนอผลงานวิจัย การตอบข้อซักถาม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ในแต่ละกระบวนการ

2.2.5 มีการบูรณาการงานวิจัยร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

2.2.6 นักวิจัยรุ่นใหม่ มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการวิจัย และมีศักยภาพในการเสนอของบประมาณแผ่นดิน หรืองบประมาณภายนอกอื่นๆ ได้

2.2.7 นักวิจัยเข้าใจและทราบเทคนิคในการเรียนรู้ชุมชน เข้าใจพื้นฐานและความเป็นมาตลอดจนวิธีการขั้นตอนในการพัฒนาชุมชนได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

2.3 ปัญหาและอุปสรรค

การจัดโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ประจำปีงบประมาณ 2559 มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัยดังนี้

2.3.1 ระยะเวลา เนื่องจากผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นผู้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย มาจากหลากหลายหน่วยงานและต่างพื้นที่ทำให้นักวิจัยไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ครบทุกครั้ง

2.3.2 ด้านกิจกรรม ด้วยมหาวิทยาลัยมีหน่วยงานหลายภาคส่วนที่อาจารย์และนักวิจัยของมหาวิทยาลัยจะต้องร่วมกิจกรรมดังกล่าว และมีการจัดกิจกรรมและโครงการในช่วงระยะเดียวกัน ทำให้นักวิจัยไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ครบทุกครั้ง

2.3.3 ด้านภาระงานประจำ ด้วยอาจารย์นักวิจัยมีภาระงานประจำมาก จึงทำให้การดำเนินงานตามแผนงานวิจัยเกิดความล่าช้าจากแผนงานที่ได้กำหนดไว้ จึงทำให้การรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัยมายังผู้รับผิดชอบแผนงานเกิดความล่าช้าตามไปด้วย

2.3.4 ด้านการนำผลงานวิจัยไปเผยแพร่และการใช้ประโยชน์ ด้วยสถาบันวิจัยและพัฒนามีการกำหนดระยะเวลาของการนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่ ภายในระยะเวลา 2 ปี และใช้การนำไปประโยชน์ภายในระยะเวลา 1 ปี นับจากวันที่ระบุในสัญญา ซึ่งเมื่อใกล้ครบกำหนด นักวิจัยมักจะละเลยการนำผลงานวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่ การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ให้ทันต่อระยะเวลาที่กำหนด

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง "โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์" โดยนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มาประมวลความรู้ผ่านการนำเสนอในบทนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

1.1 ข้อมูลทั่วไปของนักวิจัย

ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักวิจัย ได้แก่ ข้อมูลโครงการวิจัย และหน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัย พบว่าหน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัยผู้รับทุน ประกอบด้วย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี และวิทยาลัยเพาะช่าง

1.2 ข้อมูลข้อเสนอโครงการวิจัย

ผลจากการศึกษาประเภททุนวิจัย ที่ได้ดำเนินการเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2559 ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (จำนวน76 โครงการ) มีข้อเสนอโครงการในประเภททุนต่างๆ ดังนี้ ประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน มีจำนวนข้อเสนอโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุน จำนวน 40 โครงการ ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ มีจำนวนข้อเสนอโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุน จำนวน 12 โครงการ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา มีจำนวนข้อเสนอโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุน จำนวน 24 โครงการ ทั้งนี้มีการจำแนกกลุ่มเรื่องของโครงการวิจัยตามความสอดสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการประกาศเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยงบประมาณเงินรายได้ ซึ่งมีการแบ่งกลุ่มเรื่องการวิจัยออกเป็น 4 กลุ่มเรื่อง ได้แก่ 1) กลุ่มเรื่องเทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม 2) กลุ่มเรื่องการสร้างองค์ความรู้ 3) กลุ่มเรื่องการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และ4) กลุ่มเรื่องงานสร้างสรรค์

1.3 ด้านงบประมาณ

ผลจากการศึกษาการจัดสรรทุนอุดหนุนวิจัย จากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2559 ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (จำนวน76 โครงการ) พบว่ามีการจัดสรรทุนอุดหนุนให้กับคณะและหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารจัดการการพัฒนานักวิจัยในประเภททุนนักวิจัยเพื่อชุมชน ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ ประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา และให้การสนับสนุนโครงกาวิจัยละ 25,000 บาท เป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 1,900,000

2. เพื่อสังเคราะห์ผลการพัฒนานักวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

2.1 กระบวนการในการพัฒนานักวิจัย

กระบวนการในการพัฒนานักวิจัย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย และสามารถดำเนินการวิจัยได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้ดำเนินการโดยจัดการอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย จำนวน 3 ครั้ง และมีเงื่อนไขให้หัวหน้าโครงการวิจัยหรือผู้ร่วมโครงการวิจัยต้องเข้าร่วมการอบรมทุกครั้ง บนพื้นฐานของกรอบแนวคิดการวิจัย ใน 3 ระยะ ดังนี้

2.1.1 ระยะต้นน้ำ เป็นการพัฒนานักวิจัยให้สามารถค้นหาปัญหาการวิจัยแล้วพัฒนาไปสู่การสร้างโจทย์วิจัย พร้อมทั้งสามารถพัฒนาโจทย์วิจัยสู่การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อเสนอโครงการวิจัย ที่สมบูรณ์ ดำเนินการดังนี้

การอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้งที่ 1 แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อวิจัย โจทย์วิจัย เทคนิคการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย และพัฒนาข้อเสนอเชิงหลักการ (Concept Paper) โดยมีนักวิจัยเข้าร่วมการอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ในประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ จำนวน 11 คน และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา จำนวน 21 คน และมีการจัดกิจกรรมในการอบรมประกอบด้วยการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดการอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย เพื่อให้นักวิจัยได้รับทราบถึงเป้าหมายและ

ขั้นตอนการพิจารณาและการจัดสรรทุนอุดหนุนวิจัยของทุนวิจัยประเภทต่างๆ ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (จำนวน 76 โครงการ) การบรรยายการอภิปราย เพื่อให้นักวิจัยเกิดแนวความคิดของการพัฒนางานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม เพื่อให้นักวิจัยเข้าใจหลักการของการพัฒนาโจทย์วิจัย การกำหนดวัตถุประสงค์ที่สามารถวัดได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ เพื่อฝึกปฏิบัติการพัฒนาวัตถุประสงค์การวิจัย โดยให้นักวิจัยทบทวนวัตถุประสงค์โครงการวิจัยของตนเอง และนำเสนอเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะและแลกเปลี่ยนกับนักวิจัยท่านอื่น ทั้งนี้ผลจากการเข้าร่วมโครงการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัย นักวิจัยได้ปรับแก้ไขชื่อเรื่องโครงการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ จำนวน 1 โครงการ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา จำนวน 1 โครงการ

ช่วงที่ 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อวิจัย โจทย์วิจัย และเทคนิคการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย และพัฒนาข้อเสนอเชิงหลักการ (Concept Paper) โดยมีนักวิจัยเข้าร่วมการอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ประเภททุนนักวิจัยเพื่อสังคม จำนวน 37 คน และมีการจัดกิจกรรมในการอบรม ประกอบด้วยการบรรยาย เพื่อให้นักวิจัยเข้าใจและทราบเทคนิคในการเรียนรู้ชุมชน เข้าใจพื้นฐานและความเป็นมาตลอดจนวิธีการขั้นตอนในการพัฒนาชุมชน และการแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ เพื่อให้นักวิจัยฝึกการพัฒนาโจทย์วิจัย ปรับปรุงข้อเสนอโครงการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย ทบทวนวัตถุประสงค์โครงการวิจัยของตนเอง และนำเสนอเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะและแลกเปลี่ยนกับนักวิจัยท่านอื่น ทั้งนี้ผลจากการเข้าร่วมโครงการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัย นักวิจัยได้ปรับแก้ไขชื่อเรื่องโครงการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 โครงการ

2.1.2 ระยะกลางน้ำ เป็นการดูแลติดตามนักวิจัยระหว่างดำเนินการวิจัยเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยให้นักวิจัยรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัย พร้อมรายงานปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานวิจัย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

การอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้งที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าระหว่างดำเนินการวิจัย เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยมีนักวิจัยเข้าร่วมการอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ในประเภททุนนักวิจัยเพื่อสังคม จำนวน 26 คน ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ จำนวน 5 คน และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา จำนวน 12 คน และมีการจัดกิจกรรมในการอบรมโดยการแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ เพื่อให้นักวิจัยเข้าใจในหลักการและกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ผลจากการเข้าร่วมการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้ง 2 พบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการอบรมเพื่อนำเสนอความก้าวหน้าการดำเนินการวิจัยนั้นอยู่ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และส่วนนักวิจัยที่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ เนื่องจากติดภาระงานสอนและอยู่ระหว่างการจัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

2.1.3 ระยะปลายน้ำ คือ เป็นระยะที่สนับสนุนให้นักวิจัยทำการเผยแพร่ผลการวิจัยของตนเอง โดยให้นักวิจัยฝึกปฏิบัติการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงานสรุปผล พร้อมทั้งการรายงานความก้าวหน้าและนำเสนอผลการดำเนินงานวิจัย และส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิจัยที่ดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นทำการเผยแพร่ในงานประชุมวิชาการต่างๆ

การอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้งที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัยและรายงานสรุปผลการวิจัย รับฟังปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานวิจัย เพื่อให้นักวิจัยมีโอกาสได้รับฟังข้อเสนอแนะจากท่านวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยด้วยกัน และเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัยส่งเสริม สนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดงานวิจัยที่ดีสู่การการตีพิมพ์ เผยแพร่ระดับชาติและนานาชาติมากยิ่งขึ้น โดยมีนักวิจัยเข้าร่วมการอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ในประเภททุนนักวิจัยเพื่อสังคม จำนวน 12 คน ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ จำนวน 5 คน และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา จำนวน 9 คน และมีการจัดกิจกรรมในการอบรมโดยการแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ เพื่อนำเสนอผลการศึกษาและผลการวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ทรงวุฒิ และนำปรับปรุงแก้ไขรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สามารถนำไปเขียนบทความวิจัยเพื่อการเผยแพร่

โดยก่อนการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้งที่ 3 พบว่า นักวิจัยดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่ระบุในสัญญา จำนวน 7 โครงการ และอยู่ระหว่างการขยายระยะเวลาการดำเนินการวิจัย จำนวน 68 โครงการ และโครงการวิจัยที่นำไปเผยแพร่ จำนวน 3 โครงการ ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (จำนวน75 โครงการ) และนักวิจัยยกเลิกโครงการวิจัย เนื่องจากลาออกจากราชการ จำนวน 1 โครงการ

ทั้งนี้ผลจากเข้าร่วมโครงการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ พบว่า นักวิจัยที่เข้าร่วมโครงการครั้งที่ 3 เพื่อนำเสนอความก้าวหน้า นักวิจัยดำเนินโครงการวิจัยแล้วเสร็จและปิดโครงการ จำนวน 61 โครงการ ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (จำนวน75 โครงการ) และเมื่อจำแนกในแต่ละประเภททุนวิจัย สามารถอธิบายได้ดังนี้ ประเภททุนนักวิจัยเพื่อสังคม จำนวน 31 โครงการจากโครงการวิจัยจำนวน 39 โครงการ ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ จำนวน 10 โครงการจากโครงการวิจัยจำนวน 12 โครงการ ประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา จำนวน 20 โครงการจากโครงการวิจัยจำนวน 24 โครงการ

2.2 ผลที่เกิดจากกระบวนการพัฒนานักวิจัย

จากการดำเนินการตามกรอบแนวคิดกระบวนการในการพัฒนานักวิจัย ใน 3 ระยะ ได้แก่ ระยะต้นน้ำ ระยะกลางน้ำ ระยะปลายน้ำ ดังกล่าว สามารถสังเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการได้ดังนี้

2.2.1 นักวิจัยดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จและส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน 68 โครงการจากจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมดภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (75 โครงการ) จำแนกเป็นแต่ละประเภททุนดังนี้ ประเภททุนนักวิจัยเพื่อสังคม จำนวน 36 โครงการจากโครงการวิจัย จำนวน 39 โครงการ ประเภททุนนักวิจัย จำนวน 10 โครงการจากโครงการวิจัย จำนวน 12 โครงการ และประเภททุนนักวิจัยสหกิจศึกษา จำนวน 22 โครงการจากโครงการวิจัย จำนวน 24 โครงการ

2.2.2 มีนักวิจัยที่ดำเนินการขออนุมัติขยายเวลาการวิจัย จำนวน 7 โครงการจากจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมดภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย (75 โครงการ) ซึ่งสถาบันวิจัยและพัฒนาในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ดำเนินการเร่งรัดติดตามเพื่อให้นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้แล้วเสร็จตามระยะเวลา

2.2.3 มีโครงการวิจัยที่ได้ดำเนินการเผยแพร่แล้ว จำนวน 3 โครงการ ซึ่งได้รับการอนุมัติปิดโครงการวิจัยสมบูรณ์ ทั้งนี้ ยังมีโครงการวิจัยที่อยู่ระหว่างการเผยแพร่ผลงานวิจัย จำนวน 68 โครงการ

2.2.4 นักวิจัยได้ฝึกฝนการนำเสนอผลงานวิจัย การตอบข้อซักถาม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ในแต่ละกระบวนการ

2.2.5 มีการบูรณาการงานวิจัยร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

2.2.6 นักวิจัยรุ่นใหม่ มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการวิจัย และมีศักยภาพในการเสนอของบประมาณแผ่นดิน หรืองบประมาณภายนอกอื่นๆ ได้

2.2.7 นักวิจัยเข้าใจและทราบเทคนิคในการเรียนรู้ชุมชน เข้าใจพื้นฐานและความเป็นมาตลอดจนวิธีการขั้นตอนในการพัฒนาชุมชนได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนานักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้อาจารย์และนักวิจัย มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการดำเนินการวิจัยเป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) ในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนานวัตกรรมและบุคลากรทางการวิจัย ได้กำหนดกลยุทธ์การวิจัยที่ให้ความสำคัญในเรื่องต่างๆ รวม 2 กลยุทธ์ ดังนี้ กลยุทธ์การวิจัยที่ 1 พัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์ รวมทั้ง องค์ความรู้ใหม่ทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในวิทยาการต่าง ๆ กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 สร้างศักยภาพและความสามารถของทรัพยากรบุคคลทางการวิจัยใน วิทยาการต่าง ๆ การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนานวัตกรรมและบุคลากรทางการวิจัย ผู้วิจัยมีกระบวนการในการพัฒนานักวิจัย เพื่อให้มี

ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย และสามารถดำเนินการวิจัยได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้ดำเนินการโดยจัดการอบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัย จำนวน 3 ครั้ง บนพื้นฐานของกรอบแนวคิดการวิจัย ใน 3 ระยะ คือ ระยะต้นน้ำ ระยะกลางน้ำ และระยะปลายน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรารถนา เอนกปัญญากุล (2558) การพัฒนาประเทศให้พึ่งพาตนเองและสามารถแข็งขันได้ในระดับนานาชาติ เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับประเทศมีองค์ประกอบในการพัฒนาหลายอย่าง องค์ประกอบที่เป็นหัวใจหลักอย่างหนึ่ง คือ “การวิจัย” เพราะ “การวิจัย” เป็นการสร้างและพัฒนาความรู้ที่ทำให้มีแนวทางและวิธีการพัฒนาประเทศได้เร็ว อีกทั้งประหยัดงบประมาณ เวลาและทรัพยากร ซึ่งองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการวิจัย คือ “นักวิจัย” ที่ต้องพัฒนานักวิจัยมืออาชีพ (Professional Researcher) ให้เพียงพอกับความต้องการของประเทศ และได้เสนอแนวทางในการพัฒนานักวิจัยให้เห็นเป็นที่ประจักษ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการวิจัยและนักวิจัยไทย ตลอดจนวิธีการพัฒนานักวิจัย เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนานักวิจัยที่เป็นไปได้ 4 แนวทาง คือ แนวทางแรก ควรมีการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักวิจัยอย่างเป็นระบบชัดเจนในทุกภาคส่วนของสังคม แนวทางที่สอง ควรมีระบบการสนับสนุนทุนการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพียงพอและเหมาะสม แนวทางที่สาม ควรมีการกำหนดภาระงานด้านการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์และบุคลากรสายปฏิบัติการทำงานวิจัยมากขึ้น แนวทางสุดท้าย ควรมีการสร้างบรรยากาศความตื่นตัวด้านการวิจัยขึ้นภายในองค์กร ร่วมทั้งการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้แก่นักวิจัยในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนสร้างวัฒนธรรมการชื่นชมผลงานนักวิจัยให้เกิดขึ้นในองค์กร และจัดทำฐานข้อมูลผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาวรรณ สุขเกษม และคณะ (2549) ดำเนินการวิจัยการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพของงานวิจัยของมหาวิทยาลัยให้สูงขึ้น วิธีการศึกษาวิจัยใช้วิธีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ แล้วสังเคราะห์รูปแบบของระบบการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ระบบการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วยระบบงานย่อย 4 ระบบ คือ ระบบการพัฒนาโจทย์วิจัย ระบบการพัฒนาข้อเสนองานวิจัย ระบบการประเมินและติดตามผลงานวิจัย และระบบการเผยแพร่งานวิจัย ซึ่งรูปแบบของระบบบริหารการจัดการงานวิจัยจะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพด้านงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

2.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

2.3.1 ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมการตีพิมพ์เผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และติดตามการนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่และใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ระบบการบริหารงานวิจัยเสร็จสิ้นครบถ้วนและสมบูรณ์

2.3.2 ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักวิจัย ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

2.3.3 ควรส่งเสริมระบบพี่เลี้ยงนักวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นวิทยากรประจำกลุ่ม เพื่อให้คำแนะนำและข้อเสนอ และแนวทางการดำเนินการวิจัยเพื่อทำให้งานวิจัยสมบูรณ์

2.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.4.1ควรมีการศึกษา การพัฒนานักวิจัยที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะ เพื่อให้สามารถผลิตผลลัพธ์งานวิจัยที่สามารถนำไปประโยชน์ทางวิชาการ เชิงพาณิชย์ และแนวปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่จากหน่วยงานต่างๆ

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนานักวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ สำเร็จลงได้ด้วย ความเสียสละ ความอนุเคราะห์และน้ำใจจากหน่วยงานและบุคคลหลายฝ่าย คณะผู้วิจัยขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คณะผู้วิจัยทุกท่านภายใต้แผนงานโครงการวิจัย ที่ดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณการวิจัย เพื่อการพัฒนานักวิจัยของมหาวิทยาลัย ให้เป็นนักวิจัยมืออาชีพในโอกาสต่อๆไป

เอกสารอ้างอิง

กรเอก กาญจนาโภคิน. 2559. การพัฒนาโจทย์ปัญหาวิจัยแบบบูรณาการตามอริยสัจ 4 วารสารรัชต์ภาคย์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 19 มกราคม – มิถุนายน 2559

ดวงเดือน ภูตยานันท์. 2553. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย. ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. 2543. การบริหารทรัพยากรมนุษย์. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), กรุงเทพฯ.

ปรารถนา อเนกปัญญากุล. 2553. การพัฒนานักวิจัย: แนวทางที่เป็นไปได้ (Research Development: A Possible Approach) วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (Journal of Yala Rajabhat University) ปีที่ 5 ฉบับที่ 1

พนัส หันนาคินทร์. 2542. การบริหารงานบุคคลในโรงเรียน. โรงพิมพ์พิฆเนศวร, กรุงเทพฯ.

ศิโรจน์ ผลพันธิน. 2547. รูปแบบการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา. รายงานวิจัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ศุภชัย ยาวะประภาษ. 2548. การบริหารงานบุคลากรภาครัฐไทย: กระแสใหม่และสิ่งท้าทาย. บริษัท จุดทอง จำกัด, กรุงเทพฯ.

สมาน รังสิโยกฤษฎ์. 2541. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารบุคคล. บริษัท ประชาชน, กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2554. นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554). สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2554. คู่มือการประเมินผลข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ตามมติคณะรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สมคิด พรมจุ้ย. 2558. โครงการวิจัย: เขียนอย่างไรให้มีคุณภาพ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (ม.ค. – มิ.ย.)

อรุณ รักธรรม. 2540. การพัฒนาและการฝึกอบรมบุคคล ศึกษาเชิงพฤติกรรม. เอส แอนด์ จี กราฟฟิค, กรุงเทพฯ.

วิจัยและพัฒนาศูนย์คลังสมองผู้สูงอายุจังหวัดตรังด้วยระบบสารสนเทศและการจัดการความรู้อย่างมีส่วนร่วม

Research and Development The Trang Elderly's Knowledge Network Center by Participatory of Knowledge Management and Information Systems

ศุภวัฒน์ อินทร์เกิด[1*] ปภัศร์ชกรณ์ อารีย์กุล[1] อรพรรณ จันทร์อินทร์[2] และ ภูมินทร์ อินทร์แป้น[1]

Suppawat Inkerd[1*] Phatchakorn Areekul[1] Orapan Janin[2] and Phumin Inpan[1]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับการจัดการความรู้ของกลุ่มผู้สูงอายุในจังหวัดตรัง ซึ่งได้ร่วมมือและประสานงานข้อมูลกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง ทำการศึกษาและลงพื้นที่ชมรมผู้สูงอายุ โดยรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการจัดประชุมกลุ่ม (Meeting) รวมถึงพัฒนาฐานข้อมูลองค์ความรู้ต่างๆ และศูนย์เรียนรู้ผู้สูงอายุจังหวัดตรัง ผลจากการศึกษา พบว่าการดำเนินการจัดการความรู้ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ มีรูปแบบกิจกรรมและองค์ความรู้ที่หลากหลาย และสามารถดำเนินการจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลในระบบสารสนเทศและศูนย์เรียนรู้เพื่อการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์สู่การนำไปใช้ประโยชน์ต่อสาธารณชน และได้สืบทอดไปอย่างกว้างขวางและยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : ระบบฐานข้อมูล, ผู้สูงอายุ, การจัดการความรู้, การมีส่วนร่วม

---

[1] สาขาเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง 92150

[1] Department of Technology, Faculty of Engineering and Technology, Rajamangala University of Technology Srivichaya, Tambol Sikao, Trang, 92150, Thailand

[2] สาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

[2] Department of General Management, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Srivichaya, Tambol Boyang, Songkhla 90000, Thailand

[*]ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail) : mawat35@hotmail.com

ABSTRACT

This study has purpose to apply information technology and knowledge management for the Trang elderly's knowledge. For cooperation and data coordination from trang provincial social development and human security office. This qualitative study was carried out to collect data with in-depth interviews, focus groups and meetings. Including the development database of knowledge management and trang's elderly learning center. Findings indicated that the implementation of knowledge management through the participation process of the elderly. A variety of activities and knowledge and can be stored as a database in the information system and learning center for public relation so it has been widely and sustainably passed on.

Keywords : Database, Elderly, knowledge management, participation

บทนำ

ในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 มีประชากรรวมประมาณ 65 ล้านคน โดยมีกลุ่มประชากรผู้สูงอายุอยู่ที่ 9.9 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ15.23 ของประชากรทั้งประเทศ และในปี พ.ศ. 2568 คาดการณ์ว่าประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ เพราะมีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 (ดวงฤดี ลาศุขะ, 2539) หรือคิดเป็นจำนวนผู้สูงอายุประมาณ 14 ล้านคน ดังนั้น "สังคมผู้สูงอายุ" จึงเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ท้าทายที่ทุกภาคส่วนควรเข้ามามีบทบาทเพื่อให้ความสำคัญ อีกทั้งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคน สู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน รวมถึง การพัฒนาผู้สูงอายุให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม มีคุณภาพ มีคุณค่า สามารถปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลง และเป็นพลังในการพัฒนาสังคม สนับสนุนให้มีการนำความรู้และประสบการณ์ของผู้สูงอายุที่เป็นคลังสมอง ผู้มีความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเอง โดยการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และความจำเป็นทางกายภาพให้เหมาะกับวัยในรูปแบบที่หลากหลาย

โดยที่ผ่านมาผู้สูงอายุในชุมชนจะใช้ชีวิตแบบต่างคนต่างอยู่ ขาดการรวมกลุ่มและขาดการดูแลคุณภาพชีวิตให้เหมาะสม บ้างขาดการเหลียวแลจากสังคม ผู้สูงอายุยังเข้าร่วมกิจกรรมไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมกับกลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ชุมชนเมืองหรือชานเมืองเป็นหลัก ซึ่งย่อมมีความแตกต่างกันในแง่บริบททางชุมชน สภาพความเป็นอยู่ และพื้นฐานของความรู้และโอกาสทางการศึกษา ประกอบกับจำนวนผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การเป็นภาระของสังคมในระยะยาว โดยแท้จริงแล้วผู้สูงอายุเป็นผู้ที่ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์สั่งสมจนมีความรอบรู้ มีทักษะ ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนเองและสังคม จนเป็นที่ยอมรับของสังคมว่าเป็นภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาที่ผู้สูงอายุได้เรียนรู้สั่งสมและสืบทอดต่อกันมาจากอดีตถึงปัจจุบันมีอยู่หลากหลายทั้งในด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา ประเพณี และด้านโภชนาการ ภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ (นิรมล อินทฤทธิ์ , 2547) ที่กล่าวข้างต้นเกิดจากการสะสมความรู้ และประสบการณ์อันยาวนาน โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ แล้วเลือกสรรนำมาประพฤติปฏิบัติ ปรับปรุง พัฒนาให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของตนเองและคนในสังคม แล้วถ่ายทอดสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน (สุมาลี สังข์ศรี และคณะ, 2550)

ดังนั้นคณะนักผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุในจังหวัดตรัง (จากข้อมูลทำเนียบองค์กรชมรมผู้สูงอายุ พ.ศ. 2555 จังหวัดตรัง มีชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 141 ชมรม) ชมรมผู้สูงอายุจะเป็นกลไกสำคัญในการประสาน ดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม และเป็นผู้ทรงวัยวุฒิที่มีภูมิปัญญา มีความสามารถ มีศักยภาพในด้านต่างๆ ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ประกอบกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยได้รับใช้สังคมด้านการให้การศึกษาและบริการวิชาการแก่สังคมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงภาครัฐ เอกชน หน่วยงานต่างๆ ที่ดำเนินกิจกรรมการร่วมกัน คณะผู้วิจัยได้นำหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ร่วมกับ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง ชมรมคลังปัญญาผู้สูงอายุจังหวัดตรัง ซึ่งจะไม่กำหนดกรอบหรือรูปแบบการทำกิจกรรมที่เป็นลักษณะสำเร็จรูป แต่จะผ่อนสั้นผ่อนยาว เพื่อให้เกิดผลที่ตอบโจทย์ตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง และเพื่อให้เข้ากับบริบทหรือข้อจำกัดที่ชุมชนมีให้ได้มากที่สุด จากกระบวนทัศน์ของคนในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับคณะผู้วิจัย โดยจะดำเนินการจัดการความรู้ (Knowledge Management; KM) อย่างมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้แสดงศักยภาพด้านการส่งเสริมสุขภาพ อาชีพ และวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยรวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญาดั้งเดิมจากที่ผู้สูงอายุได้เรียนรู้สั่งสมและสืบทอดต่อกันมาจากอดีตถึงปัจจุบันที่มีอยู่หลากหลาย แล้วดำเนินการพัฒนาศูนย์คลังสมองและเครือข่ายการเรียนรู้จากผู้สูงอายุในแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน อีกทั้งพัฒนาฐานข้อมูลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ จากการเก็บรวบรวมองค์ความรู้ให้เป็นระบบแบบแผน สามารถสืบค้นองค์ความรู้ภูมิปัญญาจากผู้สูงอายุในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง เพื่อการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความรู้ภูมิปัญญาผู้สูงอายุจังหวัดตรังสู่การนำไปใช้ประโยชน์ต่อสาธารณชน และได้สืบทอดไปอย่างกว้างขวาง และยั่งยืนต่อไป

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แนวคิดที่เกี่ยวข้องหลายแนวคิด ดังนี้ ได้แก่ 1) กระบวนการเรียนรู้ 2) การมีส่วนร่วม 3) บทบาทของผู้สูงอายุ 4) ระบบฐานข้อมูล ดังนี้

แนวคิดกระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้ หมายถึง การปรับเปลี่ยนทัศนคติ แนวคิด และพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ และเป็นการปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งการเรียนรู้นั้นมีขั้นตอนตั้งแต่การรับรู้ การคิด การประเมิน การเรียนรู้ และมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การสังเกต การสงสัย การอยากรู้คำตอบ การแสวงหา การคาดคะเน การหาข้อมูล และการตรวจสอบหาคำตอบ

นิยามศัพท์

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน (Popular Wisdom) หมายถึง ความรู้ของชาวบ้านในท้องถิ่นซึ่งได้มาจากประสบการณ์ และความเฉลียวฉลาดของชาวบ้าน รวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ระหว่างการถ่ายทอดมีการปรับประยุกต์และเปลี่ยนแปลงจนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

องค์ความรู้ (นฤมล พฤกษศิลป์ และ พัชรา หาญเจริญกิจ, 2543) คือ ความรู้ในการทำบางสิ่งบางอย่างให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลซึ่งกิจกรรมอื่นๆ ไม่สามารถกระทำได้

การจัดการองค์ความรู้ (วิจารณ์ พานิช, 2548) คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขัน

การเรียนรู้ (สมชาย นำประเสริฐชัย.,2546) หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนถ่ายประสบการณ์ไปเป็นความรู้ ทักษะและเจตคติโดยอาศัยกระบวนการที่หลากหลาย

แนวคิดการมีส่วนร่วม

1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา และร่วมตัดสินใจ (Participation in decision making) ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญ โดยต้องทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ในปัญหาและผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ

2) การมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ (Participation in implementation) ชุมชนอาจให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมตามระดับความสามารถ

3) การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ (Participation in benefits) ซึ่งถือได้ว่าเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยผลประโยชน์อาจเกิดขึ้นใน 3 รูปแบบ คือ ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ (Material benefits) สังคม (Social benefits) และผลประโยชน์ส่วนบุคคล (Personal benefits)

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in evaluation) เป็นการร่วมควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ

บทบาทของผู้สูงอายุ

องค์การอนามัยโลกได้ให้ ความหมายของผู้สูงอายุไว้กว้างๆ สรุปได้ว่า หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 หรือมากกว่าเมื่อนับตามวัย หรือหมายถึงผู้ที่เกษียณอายุจากการทำงานเมื่อนับตามสภาพเศรษฐกิจ หรือหมายถึงผู้ที่สังคมยอบรับว่าสูงอายุจากการกำหนดของสังคมวัฒนธรรม

ก. ความหมายของการพึ่งตนเอง

การพึ่งตนเองเป็นแนวคิดที่ได้รับการกล่าวถึงกันมาก โดยเฉพาะในภาวะที่ชุมชนและคนส่วนใหญ่มีความยากจน อันเป็นผลมาจากการตามกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นการผลิตที่ใช้เทคโนโลยี กล่าวโดยสรุป การพึ่งตนเอง คือ การที่บุคคลอมรับและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการกระทำใดๆ และได้แสดงออกตามสามารถของตนเอง สามารถริเริ่มและตัดสินใจตลอดจนการกำหนดความต้องการที่จะเป็นประโยชน์กับชีวิตได้ด้วยตนเอง โดยใช้ความรู้ ความสามารถของตนเองที่มีอยู่แก้ไขปัญหา แก้ไขอุปสรรคหรือการกระทำใดๆ ให้สำเร็จด้วยตนเองอย่างมั่นใจ ทั้งในร่างกาย จิตใจ สังคม และการเงิน เพื่อการมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ

ข. แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งตนเองของผู้สูงอายุ

วงจรชีวิตเริ่มตั้งแต่เกิดไปจนตาย มนุษย์ย่อมหลีกหนีความตายไปไม่พ้น เมื่อความตายยืนยาวออกไป เพราะมนุษย์อายุยาวขึ้น ดังนั้น จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างสังคม นั่นคือ การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ระบบฐานข้อมูล

ความหมายของระบบฐานข้อมูล (กิตติ ภัคดีวัฒนะกุล และจำลอง ครูอาหะ, 2547)

ฐานข้อมูล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบและมีแบบแผน ณ ที่ใดที่หนึ่งในองค์กร เพื่อให้ผู้ใช้สามารถนำข้อมูลมาประมวลผลและประยุกต์ใช้งานตามที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฐานข้อมูลโดยทั่วไป เกี่ยวข้องกับ 4 ส่วนหลักๆ ดังนี้

1.) ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อมูลที่จัดเก็บในระบบฐานข้อมูล ส่วนมากหมายถึงข้อมูลดิบซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากแหล่งปฐมภูมิ หรือที่ได้จากการรวบรวมจากแหล่งอื่นๆ ก็ตาม จากนั้นจะมีการนำข้อมูลไปเปลี่ยนแปลงสภาพของข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ คือ การประมวลผลให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ง่ายต่อการเข้าใจและสะดวกต่อผู้ใช้ รูปแบบของข้อมูล มีหลายลักษณะ

2.) ฮาร์ดแวร์ (Hardware) หมายถึง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ในการจัดการฐานข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือสำหรับเก็บรักษาข้อมูล เครื่องมือสำหรับป้อนข้อมูล เครื่องมือแสดงผลลัพธ์ เป็นต้น

3.) ซอฟแวร์ (Software) ในการติดต่อกับฐานข้อมูลของผู้ใช้จะต้องทำการผ่านโปรแกรมที่ใช้ในการจัดการฐานข้อมูล หน้าที่ของซอฟแวร์เหล่านี้จะเรียกใช้ข้อมูล จัดการข้อมูล ควบคุม การทำงาน ความถูกต้อง ความซับซ้อน และความสัมพันธ์กันระหว่างข้อมูลต่างๆ ภายในฐานข้อมูล

4.) ผู้ใช้ฐานข้อมูล (User) สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- ผู้ทำหน้าที่ในการพัฒนาโปรแกรม จะเรียกใช้ข้อมูลเพื่อทำการประมวลผล
- ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการควบคุม ตัดสินใจ กำหนดโครงสร้างของฐานข้อมูล
- กลุ่มผู้ใช้งาน ได้แก่ ผู้บริหารองค์กร พนักงาน เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล

ประโยชน์ของการประมวลผลแบบฐานข้อมูล

การจัดทำฐานข้อมูลที่ดีและมีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้ที่จัดทำฐานข้อมูลและผู้ใช้ฐานข้อมูลสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้ ดังนี้

- ช่วยลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล ในกรณีที่การประมวลผลข้อมูลบางครั้งข้อมูลของผู้ใช้แต่ละคนถูกเก็บไว้หลายแห่ง
- ทำให้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ การจัดเก็บฐานข้อมูลด้วยระบบดิจิทัล สามารถที่จะใช้ข้อมูลร่วมกันได้เลยโดยไม่ต้องค้นหาข้อมูลใหม่
- สามารถควบคุมมาตรฐานได้ ในการจัดทำฐานข้อมูล ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำและบริหารข้อมูลสามารถกำหนดมาตรฐานข้อมูลให้เหมือนกันได้ เช่น หน่วยวัด รูปแบบการเขียน

2.4.3 การพัฒนาระบบฐานข้อมูล (database life cycle)

การพัฒนาระบบฐานข้อมูล เป็นขั้นตอนที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อนำมาใช้งาน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนด้วยกัน ดังนี้

1. การกำหนดความต้องการของระบบ (database initial study) เป็นขั้นตอนที่ผู้พัฒนาระบบฐานข้อมูลจะต้องวิเคราะห์ความต้องการต่างๆ ของผู้ใช้งาน เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย ปัญหาขอบเขต และกฎระเบียบต่างๆ ของระบบฐานข้อมูลที่จะพัฒนาขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบฐานข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

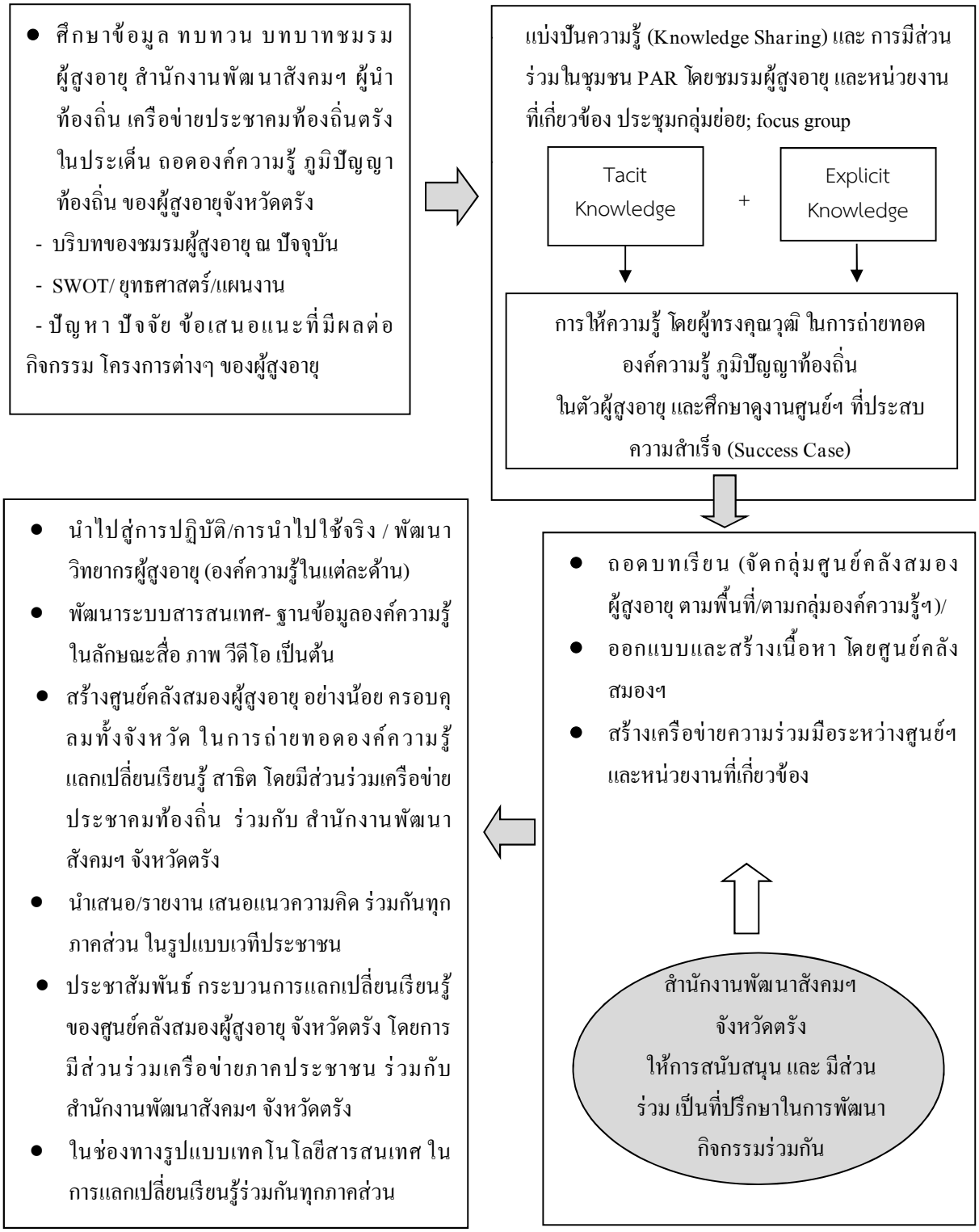
2. การพัฒนาและการติดตั้งระบบ(implementation and loading) เป็นขั้นตอนในการนำเอาโครงร่างต่างๆ ของระบบฐานข้อมูลที่ได้จากการออกแบบในขั้นตอน database design มาสร้างเป็นฐานข้อมูลที่ใช้เก็บข้อมูลจริง

3. การทดสอบความถูกต้องและประเมินระบบ (testing and evaluation) เป็นขั้นตอนการทดสอบระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้น เพื่อหาข้อผิดพลาดต่างๆ พร้อมทั้งประเมินความสามารถของระบบฐานข้อมูลนั้น

4. การนำไปใช้งาน (operation) เป็นขั้นตอนที่นำเอาระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นเสร็จเรียบร้อยไปใช้งานจริง

5. การซ่อมบำรุงและปรับปรุงระบบ (maintenance and evolution) เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้น ระหว่างการใช้งานระบบฐานข้อมูลจริง เพื่อบำรุงรักษาให้ระบบฐานข้อมูลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งแก้ไขและปรับปรุงระบบฐานข้อมูล

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลจากองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละผู้สูงอายุของในชมรมผู้สูงอายุจังหวัดตรัง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพที่เน้นรูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research, PAR) ประกอบด้วย 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การค้นหา ทบทวนองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ที่ฝังลึกในตัวผู้สูงอายุ ของกระบวนการสร้างองค์ความรู้ต่างๆ ของผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วม

1). สร้างคณะทำงานเพื่อร่วมกันพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในผู้สูงอายุในแต่ละชมรมในจังหวัดตรังและเตรียมปัจจัยนำเข้า

2). การค้นหา ทบทวนองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ประสบการณ์ ปราชญ์ชาวบ้าน ในแต่ละบุคคลตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุ ปราชญ์ชาวบ้าน หรือ ผู้นำชุมชน ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุ โดยเน้นข้อมูลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้สำหรับการวิเคราะห์เพื่อประกอบการจัดทำฐานข้อมูล โดยให้ตัวแทนผู้สูงอายุในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการดำเนินการข้อมูลและรูปแบบด้วยชุมชนของตนเอง ขั้นตอนนี้จะได้องค์ความรู้ที่ฝังลึกในตัวคน

3). จัดเวทีร่วมสรุปองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ประสบการณ์ ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น ซึ่งมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม รวมถึงนักวิชาการ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลฯ พร้อมทั้งรองรับในการจัดอบรมให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุที่สามารถถ่ายทอดให้ความรู้ในสิ่งที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์

ระยะที่ 2 การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) และ การมีส่วนร่วมในชุมชน PAR ในเวทีประชาชน

1) จัดเวทีวิเคราะห์ จะเป็นการจัดเวทีประชาคม สร้างความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ผลที่ชุมชนผู้สูงอายุจะได้รับ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการวิจัย/พัฒนา /ปรับปรุง องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ของผู้สูงอายุในแต่ละชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) จัดอบรมให้ความรู้และทำความเข้าใจ เผยแพร่ต่อภาคประชาคม โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการความรู้

3) ศึกษาดูงาน / แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการองค์ความรู้ในหน่วยงานหรือชุมชนผู้สูงอายุ (Success Case)

4) ร่วมสรุปองค์ความรู้ แนวคิด และกระบวนการวิธีการพัฒนาฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศโดยการจัดการอย่างมีส่วนร่วม

ระยะที่ 3 ถอดบทเรียน / (จัดกลุ่มศูนย์คลังสมองผู้สูงอายุ ตามพื้นที่/ตามกลุ่มองค์ความรู้ฯ)/ ออกแบบและสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างศูนย์ฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1). สร้างเนื้อหา หรือบทเรียน เสริมสร้างองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเครือข่ายฯ และ ออกแบบกิจกรรมฯ ในบริบทของเครือข่ายประชาคมผู้สูงอายุ โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง เป็นผู้สนับสนุนโดยตรงและภายใต้คณะกรรมการผู้สูงอายุ สนับสนุนและผู้ปฏิบัติงาน ,ประชาสังคมเป็นผู้มีส่วนร่วมเป็นผู้ปฏิบัติงาน และนักวิชาการ ด้วยกรอบเวลาแน่นอนและมอบหมายผู้รับผิดชอบดำเนินการต่อไป

2). นำบทเรียนเสริมสร้างองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเครือข่ายฯ ไปใช้ ซึ่งเป็นการนำรูปแบบบทเรียนที่พัฒนาแล้วในขั้นที่ 1 มาทดลองใช้ เพื่อหาประสิทธิผลขององค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกิจกรรมต่างๆ

ระยะที่ 4 นำไปสู่การปฏิบัติ/การนำไปใช้จริง/ในการพัฒนาฐานข้อมูลองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเครือข่ายผู้สูงอายุ

1) จัดประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันทำความเข้าใจและทำแผนปฏิบัติการในกระบวนการเสริมสร้างเสริมสร้างองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเครือข่ายผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมในและความต้องการของชุมชนในการร่วมกันถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เยาวชนและประชาชนที่สนใจ

2) พัฒนาระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในผู้สูงอายุ เป็นการพัฒนาให้มีฐานข้อมูลในระดับปฏิบัติการ ซึ่งระดับปฏิบัติการมีลักษณะเป็นฐานข้อมูลรายองค์ความรู้ ได้แก่ ฐานข้อมูลด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาด้านต่างๆ ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าว ได้รับการออกแบบให้มีโครงสร้างเป็นมาตรฐานเดียวกัน

3) สรุปรูปแบบการจัดการ และเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการระดมสมองทั้งสองครั้ง วิเคราะห์ความพร้อมด้านต่างๆ ในการปฏิบัติตามรูปแบบที่ได้ เช่น ทักษะที่จำเป็นต้องใช้ แต่ผู้ปฏิบัติงานในระบบยังไม่มีช่องทางการเชื่อมโยง และใช้ข้อมูลร่วมกัน เป็นต้น

4) จัดทำข้อเสนอแผนการจัดตั้งศูนย์คลังสมองผู้สูงอายุ/ศูนย์ประสานงานข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง เป็นผู้สนับสนุนโดยตรงและภายใต้คณะกรรมการผู้สูงอายุ สนับสนุนและผู้ปฏิบัติงาน ,ประชาสังคมเป็นผู้มีส่วนร่วมเป็นผู้ปฏิบัติงาน และนักวิชาการ ด้วยกรอบเวลาแน่นอนและได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารที่มีอำนาจในการตัดสินใจแล้ว ให้กับผู้รับผิดชอบดำเนินการต่อไป

5) จัดทำการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ศูนย์คลังสมองผู้สูงอายุ และ เวบฐานข้อมูลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และในช่องทางรูปแบบ KM Blog. ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทุกภาคส่วน ในรูปแบบระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

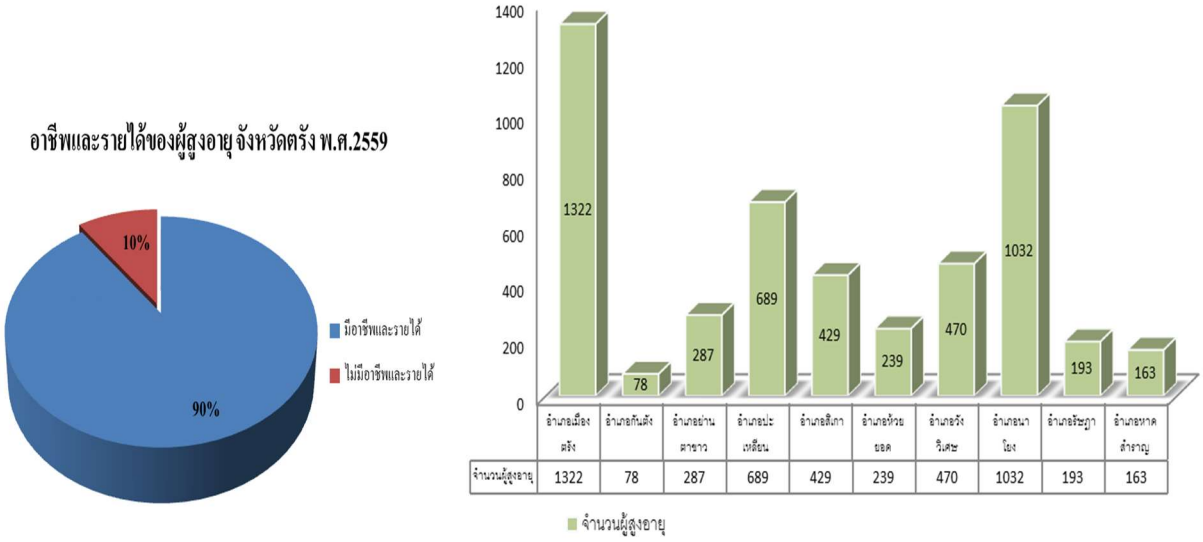
ข้อมูลพื้นฐานของสถานการณ์ผู้สูงอายุ จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง ซึ่งโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุจังหวัดตรัง มีประชากรทั้งหมด 641,684 คน แยกเป็นเพศชาย จำนวน 314,211 คน และเพศหญิง จำนวน 327,473 คน

ประชากรผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 89,890 คน คิดเป็นร้อยละ 13.99 ของประชากรทั้งหมด (641,684) แยกเป็น เพศชาย จำนวน 38,973 คน เพศหญิง จำนวน 50,950 คน โดยแยกเป็น 2 ช่วงอายุ คือ

- อายุ 60-100 ปี มีจำนวน 89,785 คน แยกเป็นเพศชาย จำนวน 38,902 คน เพศหญิง จำนวน 50,883 คน
- อายุ 100 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 105 คน แยกเป็นเพศชาย จำนวน 35 คน เพศหญิง จำนวน 70 คน

ทั้งนี้เข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 74,062 คน คิดเป็นร้อยละ 82.39 มีชมรมผู้สูงอายุทั้งจังหวัดตรังทั้งหมด 163 แห่ง ครอบคลุมทุกอำเภอ ชมผู้สูงอายุ จดทะเบียนเป็นสมาชิกสาขาสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย จำนวน 28 ชมรม (ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2559)

จากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรัง ปี 2559 ซึ่งเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุ จำนวน 59,959 คน มีอาชีพและรายได้ จำนวน 55,057 คน คิดเป็นร้อยละ 90.28 ส่วนอีก 4,902 คน คิดเป็นร้อยละ 9.72 เป็นคนที่ไม่มีอาชีพและรายได้

ภาพที่ 2 แสดงอาชีพและรายได้ของผู้สูงอายุ / สถานการณ์จำนวนผู้สูงอายุในแต่ละอำเภอในจังหวัดตรัง
ที่มา : ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน

เข้าสู่กระบวนการแบ่งปันความรู้ และการมีส่วนร่วมในชุมชนผู้สูงอายุ โดยการประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น คณะกรรมการบริหารชมรมคลังปัญญาผู้สูงอายุจังหวัดตรัง นำโดย นายจรัส ชูเมือง ประธานกรรมการ (คณะกรรมการชมรมจำนวน 22 ท่าน) , สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง สมัชชาสุขภาพประชาคมตรัง เป็นต้น โดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ให้เกียรติเป็นประธานในกิจกรรมฯ ดังกล่าว โดยวางแผนไว้อย่างเป็นระบบเพื่อการสร้างความร่วมมืออย่างเต็มที่ และข้อมูลมีความถูกต้อง มีขั้นตอนที่เกี่ยวกับชุมชนผู้สูงอายุ คือ

- สำรวจทัศนคติชุมชนผู้สูงอายุ ในแต่ละพื้นที่ ด้านองค์ความรู้ หรือ ปราชญ์ชาวบ้านต่างๆ ในการได้มาซึ่งการถ่ายทอดความรู้ที่ได้ออกมาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด
- จับกลุ่มผู้นำความคิด เช่น ปราชญ์ชุมชน ประสบการณ์ทางอาชีพต่างๆ ในวัยทำงานของกลุ่มผู้สูงอายุที่ผ่านมา
- ให้ชุมชน/ ชมรม ผู้สูงอายุมีส่วนร่วม ในการดำเนินโครงการ จะต้องในการวางแผน วิเคราะห์ วิจารณ์ เพื่อทำให้เกิดความเป็นเจ้าขององค์ความรู้ในมิติ/ด้านต่างๆ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดของการดำเนินโครงการ

ภาพที่ 3 ระดมความคิดเห็น การมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการผู้สูงอายุ ร่วมกับภาคส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

4.3. นำไปสู่การปฏิบัติ/การนำไปใช้จริง / พัฒนาวิทยากรผู้สูงอายุ โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูล/องค์ความรู้ของชมรมผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลในการถ่ายทอด ประชาสัมพันธ์ ซึ่งได้ศูนย์คลังสมองผู้สูงอายุ 3 พื้นที่ด้วยกัน ได้แก่ ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มหมู่บ้านตะเสะ อ.หาดสำราญ จ.ตรัง (ปราชญ์ชาวบ้าน-เครื่องมือการทำประมง), ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มหมู่บ้านน้ำผุด อ.เมือง จ.ตรัง (เตาประหยัดพลังงาน-เครื่องจักรสาน), ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มหมู่บ้านควนธานี อ.เมือง จ.ตรัง (เสริมสร้างสุขภาพ-ผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์)

ภาพที่ 4 รวบรวมข้อมูล/องค์ความรู้ของชมรมผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่ และสร้างความเข้าใจในกิจกรรมต่างๆ

ภาพที่ 5 ลงพื้นที่ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มหมู่บ้านตะเสะ อ.หาดสำราญ จ.ตรัง (ปราชญ์ชาวบ้าน-เครื่องมือการทำประมง)

ภาพที่ 6 ลงพื้นที่ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มหมู่บ้านน้ำผุด อ.เมือง จ.ตรัง (เตาประหยัดพลังงาน-เครื่องจักรสาน)

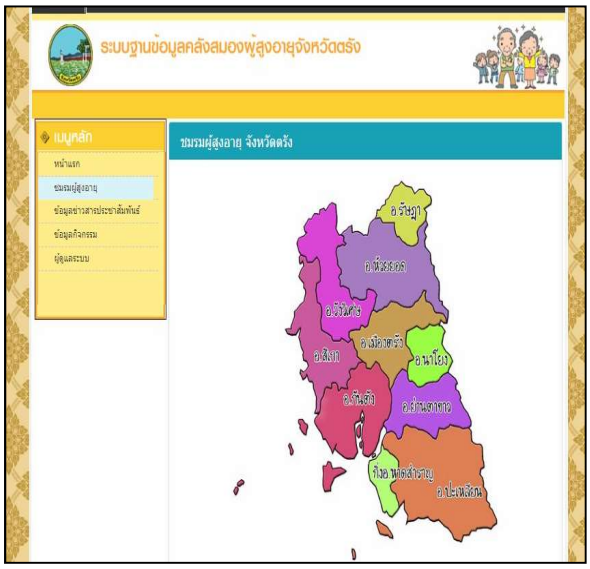

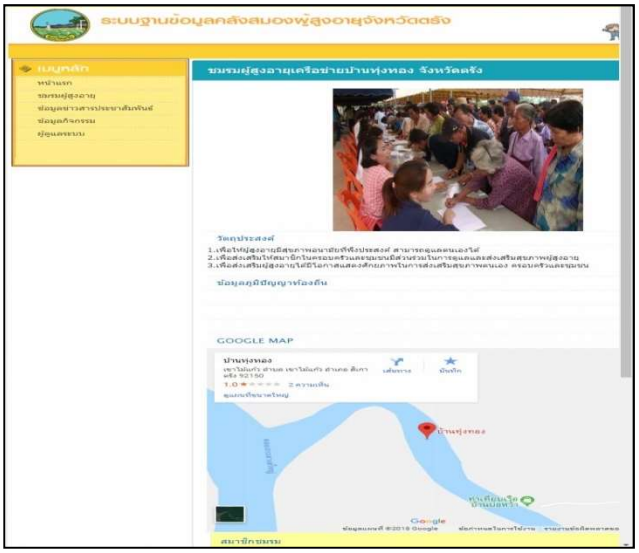

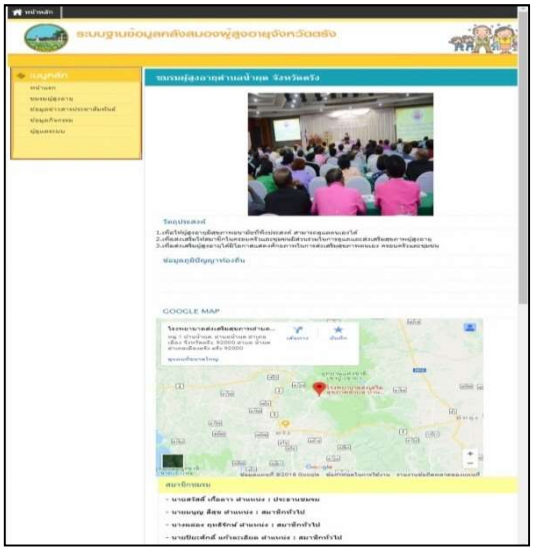

ภาพที่ 7 ลงพื้นที่ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มหมู่บ้านควนธานี อ.เมือง จ.ตรัง (เสริมสร้างสุขภาพ-ผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์)

ภาพที่ 8 ระบบฐานข้อมูลคลังสมองผู้สูงอายุจังหวัดตรัง

ภาพที่ 9 แสดงพิกัดตำแหน่งของศูนย์คลังสมอง กิจกรรมและองค์ความรู้ต่างๆ ของผู้สูงอายุแต่ละพื้นที่จังหวัดตรัง

เป้าหมายโครงการ

- ได้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่แต่ละชุมชนที่ผสานความรู้ที่ฝังลึกในตัวคนและความรู้ชัดแจ้งของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เกิดศูนย์การเรียนรู้จากองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นผู้สูงอายุจังหวัดตรัง (ศูนย์คลังสมองผู้สูงอายุ) อย่างน้อย 1 ศูนย์ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดองค์ความรู้ จนให้เป็นจังหวัดต้นแบบ TRANG MODEL

- เว็บไซต์และรูปแบบการจัดการระบบฐานข้อมูลด้านองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้สูงอายุจังหวัดตรัง ที่มีบทบาทในการรวบรวมข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

- เกิดระบบและกลไกที่จะทำงานอย่างต่อเนื่อง ในการจัดการจัดการระบบฐานข้อมูลด้านองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้สูงอายุในระดับจังหวัด

สรุปผลการวิจัย

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการจัดการความรู้ภูมิปัญญาผู้สูงอายุไทย ซึ่งตรงกับนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่จะเล็งเห็นความสำคัญและคุณค่าของทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในสังคม และเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้แสดงศักยภาพด้านการส่งเสริมสุขภาพ อาชีพ และวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ผ่านประสบการณ์ต่างๆ ในวัยทำงานหรือในอดีตที่ผ่านมา จึงได้รวบรวมองค์ความรู้จากภูมิปัญญาผู้สูงอายุในจังหวัดตรัง และประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดเก็บและเผยแพร่ระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ ภูมิปัญญาจากผู้สูงอายุจังหวัดตรัง เป็นการให้บริการวิชาการแก่หน่วยงาน/ประชาชนในชุมชนและสังคมให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่สนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2560 นางทิวาพร ทวีทรัพย์ นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง และ นายจรัส ชูเมือง ประธานชมรมคลังปัญญาผู้สูงอายุจังหวัดตรัง คอยให้คำปรึกษา สนับสนุน ข้อมูลต่างๆ ในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ในโครงการวิจัยจนประสบความสำเร็จ.

เอกสารอ้างอิง

กิตติ ภัคดีวัฒนะกุล และจำลอง ครูอาหะ. 2547. คัมภีร์ ระบบฐานข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์

ดวงฤดี ลาศุขะ. 2539. รูปแบบการบริการผู้สูงอายุในประเทศไทย. การประชุม Help Age International ณ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 16 – 21 กันยายน (เอกสารอัดสำเนา)

ทรงธรรม สวนยะ. 2540. สวัสดิการผู้สูงอายุ : การมีส่วนร่วมของชุมชนในสังคมไทยภายใต้ภาวะวิกฤติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.

นฤมล พฤกษศิลป์ และ พัชรา หาญเจริญกิจ. 2543. การจัดการความรู้ = Knowledge management. ปทุมธานี : รังสิตสารสนเทศ

นิรมล อินทฤทธิ์ . 2547. พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตภาค วิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

วิจารณ์ พานิช. 2548. การจัดการความรู้. มิถุนายน.

สมชาย นำประเสริฐชัย. 2546. เทคโนโลยีกับการจัดการความรู้ . กรุงเทพฯ : ไมโครคอมพิวเตอร์.

สุมาลี สังข์ศรี และคณะ. 2550. โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านการนำความรู้และ ประสบการณ์ของผู้สูงอายุมาทำประโยชน์ต่อสังคม

คณะกรรมการจัดการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10
และ การประชุมวิชาการระดับนานาชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 9

ด้วยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย กำหนดจัดการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10 และการประชุมวิชาการระดับนานาชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่ 1-3 สิงหาคม 2561 ณ โรงแรมเรือรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีเผยแพร่ผลงานในระดับชาติและระดับนานาชาติ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและด้านสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิจัย นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป อีกทั้งเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การพัฒนางานวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างคณาจารย์ นักวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และบุคลากรของหน่วยงาน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 10 และการประชุมวิชาการระดับนานาชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 9 ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ ประกอบด้วย

1.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	ประธานกรรมการ
2.	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ	รองประธานกรรมการ
3.	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
4.	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	กรรมการ
5.	รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา	กรรมการ
6.	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	กรรมการ
7.	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ	กรรมการ
8.	รองอธิการบดีประจำวิทยาเขตตรัง	กรรมการ
9.	รองอธิการบดีประจำวิทยาเขตนครศรีธรรมราช	กรรมการ
10.	ผู้ช่วยอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ ขวัญยืน)	กรรมการ
11.	ผู้ช่วยอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสนอ สะอาด)	กรรมการ
12.	ผู้ช่วยอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรพงค์ บุญช่วยแทน)	กรรมการ
13.	ผู้ช่วยอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์องอาจ อินทร์สังข์)	กรรมการ
14.	ผู้ช่วยอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกสินทร์ พัฒนมณี)	กรรมการ
15.	ผู้ช่วยอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูเกียรติ อักษรศรี)	กรรมการ
16.	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ	กรรมการ
17.	คณบดีคณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
18.	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
19.	คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	กรรมการ
20.	คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี	กรรมการ

21.	คณบดีคณะเกษตรศาสตร์	กรรมการ
22.	คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กรรมการ
23.	คณบดีคณะอุตสาหกรรมเกษตร	กรรมการ
24.	คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์	กรรมการ
25.	คณบดีคณะเทคโนโลยีการจัดการ	กรรมการ
26.	คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง	กรรมการ
27.	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี	กรรมการ
28.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ	กรรมการ
29.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยรัตภูมิ	กรรมการ
30.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว	กรรมการ
31.	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน	กรรมการ
32.	ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ	กรรมการ
33.	ผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
34.	ผู้อำนวยการสำนักงานนิติการ	กรรมการ
35.	ผู้อำนวยการกองกลาง	กรรมการ
36.	ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ
37.	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน	กรรมการ
38.	ผู้อำนวยการกองบริหารงานบุคคล	กรรมการ
39.	ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์	กรรมการ
40.	ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา	กรรมการ
41.	ผู้อำนวยการกองวิเทศสัมพันธ์และการประกันคุณภาพ	กรรมการ
42.	ผู้อำนวยการกองออกแบบและพัฒนาอาคารสถานที่	กรรมการ
43.	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา	กรรมการและเลขานุการ
44.	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป สถาบันวิจัยและพัฒนา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
45.	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
47.	รองผู้อำนวยการฝ่ายสารสนเทศการวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

2. คณะกรรมการฝ่ายดำเนินงาน ประกอบด้วย

1.	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ	ประธานกรรมการ
2.	ผู้ช่วยอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรพงค์ บุญช่วยแทน)	รองประธานกรรมการ
3.	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา	รองประธานกรรมการ
4.	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยี	กรรมการ

5.	รองผู้อำนวยการฝ่ายสารสนเทศการวิจัย	กรรมการ
6.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประพจน์ มลิวัลย์	กรรมการ
7.	นายเชิด คงห้อย	กรรมการ
8.	นางสาวบุญบรรจง สายลาด	กรรมการ
9.	นางสาวเกศินี ใหมคง	กรรมการ
10.	นางสาวหทัยรัตน์ หนักแน่น	กรรมการ
11.	นางสาวประภาพร หนูคงรักษ์	กรรมการ
12.	นางสาวธารทิพย์ สุวรรณเวลา	กรรมการ
13.	นายอดิศักดิ์ เกลี้ยงตะพงศ์	กรรมการ
14.	นางสาวนฤนาฎ ชูทิพย์	กรรมการ
15.	นางสาวภรณีย ยี่ถิ้น	กรรมการ
16.	นางดาริณี รักษ์ทอง	กรรมการ
17.	นางสาวรัตน์วิภา ขุนเพ็ชร์	กรรมการ
18.	นางสาวศศิธร ดีใหญ่	กรรมการ
19.	นางสาวปุณฑริก เกิดทิพย์	กรรมการ
20.	นางสาวภิสาย ขุนทอง	กรรมการ
21.	นางสาวตุลยดา อุดมศิลป์	กรรมการ
22.	นายสุขรัฐจิต มงคลศิริเจริญ	กรรมการ
23.	นายเอกชัย ซ้ายศรี	กรรมการ
24.	นายสุริยัณห์ ขำแจ้ง	กรรมการ
25.	นายอภิชาติ คัญทะชา	กรรมการ
26.	นางสาวปุญญิศา สมจริง	กรรมการ
27.	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานทั่วไป สถาบันวิจัยและพัฒนา	กรรมการและเลขานุการ
28.	นายสุวรรณ พรมเขต	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
29.	นางสาวจริญาภรณ์ เพชรสามสี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

3. คณะกรรมการฝ่ายจัดการประชุมวิชาการ ประกอบด้วย

1.	รองศาสตราจารย์สุวัจน์ ธัญรส	ประธานกรรมการ
2.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์องอาจ อินทร์สังข์	รองประธานกรรมการ
3.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกสินทร์ พัฒนมณี	รองประธานกรรมการ
4.	รองศาสตราจารย์ณัฐทิตา โรจนประศาสน์	กรรมการ
5.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ ทองหนูนุ้ย	กรรมการ
6.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทชัย ชูศิลป์	กรรมการ

7.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยาภรณ์ อรมุต	กรรมการ
8.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภา พัฒนา	กรรมการ
9.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศรี เพ็ญประไพ	กรรมการ
10.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิรักษ์ สงรักษ์	กรรมการ
11.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาณุ พร้อมพุทธางกูร	กรรมการ
12.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์น้อมจิตต์ แก้วไทย อันเดร	กรรมการ
13.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญหทัย ใจเปี่ยม	กรรมการ
14.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยรัตน์ จุสปาโล	กรรมการ
15.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวนีย์ ชัยเพชร	กรรมการ
16.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประพจน์ มลิวัลย์	กรรมการ
17.	สัตวแพทย์หญิงเมธาสุ จันทร์รอด	กรรมการ
18.	นายกีรติ อินทรวิเศษ	กรรมการ
19.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรพร ธารางกูร	กรรมการและเลขานุการ
20.	นางสาวบุญบรรจง สายลาด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
21.	นางสาวนฤนาฏ ชูทิพย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

4. คณะกรรมการฝ่ายประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวิชาการ ประกอบด้วย

1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรพร ธารางกูร	ประธานกรรมการ
2.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพรัตน์ มะเห	รองประธานกรรมการ
3.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อังคณา ใสเกื้อ	กรรมการ
4.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลักษมี วิทยา	กรรมการ
5.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนาพร อนันตสุข	กรรมการ
6.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระริน เครือวรพันธุ์	กรรมการ
7.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาหามะสูไฮมี มะแซ	กรรมการ
8.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา ข้องสาย	กรรมการ
9.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนากรณ์ ดำสุด	กรรมการ
10.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สกุลรัตน์ แสนปุตะวงษ์	กรรมการ
11.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันดี นวนสร้อย	กรรมการ
12.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศทิวัส ยอดล้ำ	กรรมการ
13.	ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุพัชชา ชูเสียงแจ้ว	กรรมการ
14.	สัตวแพทย์หญิงวิภาวี แสงสร้อย	กรรมการ
15.	รองศาสตราจารย์ทรรศนีย์ คีรีศรี	กรรมการ

16.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมณฑา ดำรงเลาหพันธ์	กรรมการ
17.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิรินาถ ศรีอ่อนนวล	กรรมการ
18.	นางสาวณัฐนีภรณ์ น้อยเสงี่ยม	กรรมการ
19.	นางสาววรรธนพร ชีววุฒิพงศ์	กรรมการ
20.	นางสาวปิยะนารถ อรรคไกรสีห์	กรรมการ
21.	นางสาวคุลิกา ธนะเศวตร	กรรมการ
22.	นางสาวขวัญตา ตันติกำธน	กรรมการ
23.	นางสาวบุษราคัม ทองเพชร	กรรมการ
24.	นายพิชิต เพ็งสุวรรณ	กรรมการ
25.	นางกัลยาณี ทองเลี่ยมนาค	กรรมการ
26.	นายอาคม ลักษณะสกุล	กรรมการ
27.	นางเพ็ญพร เกิดสุข	กรรมการ
28.	นางพัชรินทร์ บุญนุ่น	กรรมการ
29.	นางสาวสุดคนึง ณ ระนอง	กรรมการ
30.	นางสาวพิมล เที่ยงธรรม	กรรมการ
31.	นางอาริยา โสภาจารย์	กรรมการ
32.	นางสาวกิตติมา ตันติหาชัย	กรรมการ
33.	Mr.Daniel Edward Guiney	กรรมการ
34.	Mr.Steven Embree	กรรมการ
35.	นางสาวสมพร มณีโชติ	กรรมการ
36.	นางสาวฐิตินารถ คำยอด	กรรมการ
37.	Mr.Ryan R.Dominguez	กรรมการ
38.	Ms.Mitchelle R.Juaban	กรรมการ
39.	Mr.Lauro Sadaran Dequina Jr.	กรรมการ
40.	นางสาวเกศินี ใหมคง	กรรมการ
41.	นางสาวธารทิพย์ สุวรรณเวลา	กรรมการ
42.	นางสาวนฤนาฏ ชูทิพย์	กรรมการ
43.	นางสาวบุญบรรจง สายลาด	กรรมการและเลขานุการ
44.	นางสาวภรณีย ยี่ถิ้น	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

5. คณะกรรมการฝ่ายจัดทำรวมเล่มบทคัดย่อ (Books of Abstract) และรายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ (Proceedings) ประกอบด้วย

1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิรักษ์ สงรักษ์	ประธานกรรมการ
2.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติกร ขันแกล้ว	รองประธานกรรมการ
3.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรพงค์ บุญช่วยแทน	กรรมการ
4.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาตรี หอมเขียว	กรรมการ
5.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์จารุวัฒน์ เจริญจิต	กรรมการ
6.	นายสุดนัย เครือหลี	กรรมการ
7.	นายนเรศ ขวัญทอง	กรรมการ
8.	นายอนุชิต วิเชียรชม	กรรมการ
9.	นายศุภวัฒน์ อินทร์เกิด	กรรมการ
10.	นายกฤดิกร แก้ววงศ์ศรี	กรรมการ
11.	นายโกสินทร์ ทีปรักษพันธ์	กรรมการ
12.	นางสาวศิรินันทร์ นาพอ	กรรมการ
13.	นางสาวหทัยรัตน์ หนักแน่น	กรรมการและเลขานุการ
14.	นางสาวนฤนาฎ ชูทิพย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ